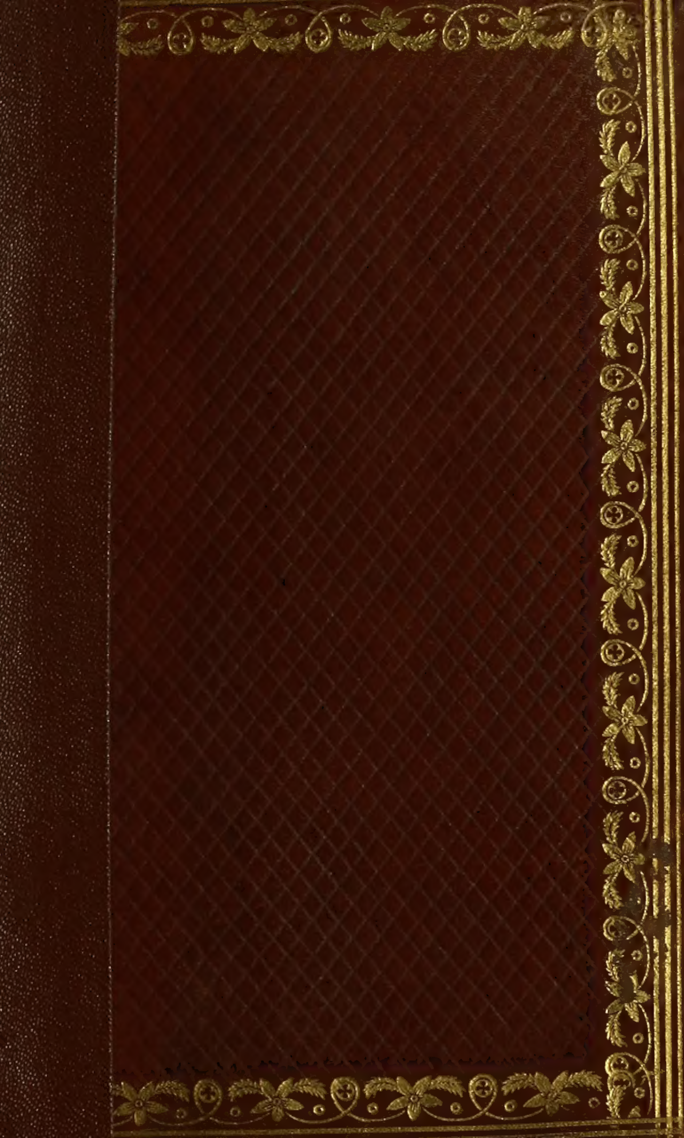
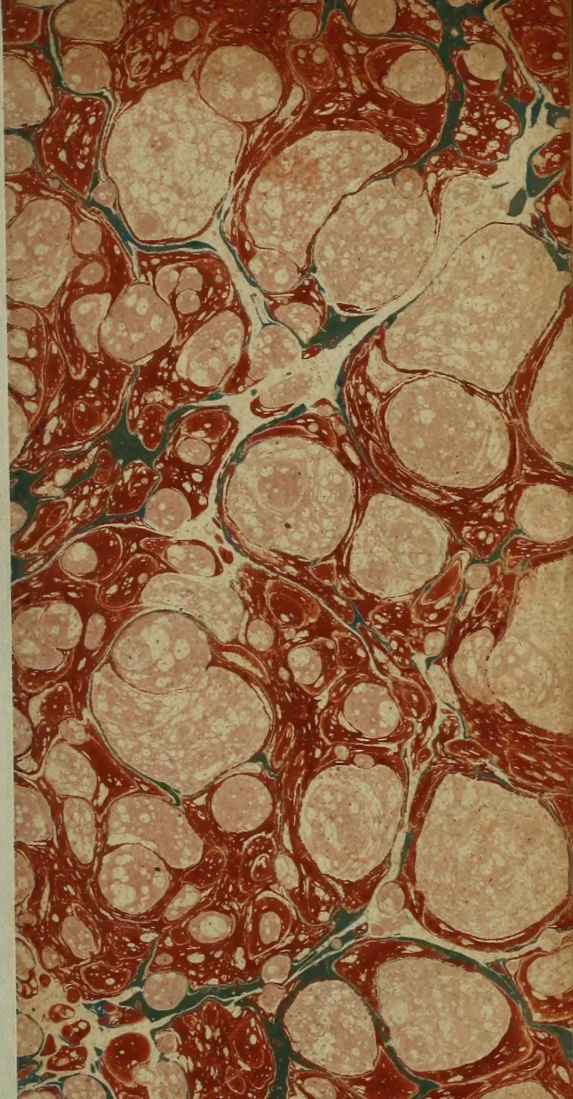

Wm W. Mason.

1916.

Η ΑΙΝΗ ΑΘΗΚΗ
νόμος ἔρωτος ἐν τῷ ὄρει Σιών.
ΕΚ ΤΗC ΤΟΥ ΟΥΕΤΣΤΕΝΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑC
ΕΝ ΑΜΣΤΕΡΔΑΜΩ ΕΤ. ☧ αψλε

'H KAINH' ΔΙΑΘΗ'ΚΗ.

NOVUM TESTAMENTUM.

Post priores
STEPH. CURCELLÆI, tum &
D. OXONIENSIUM labores; quibus
PARALLELA SCRIPTURÆ LOCA
ec non VARIANTES LECTIONES ex plus C. MSS.
CODD. & antiquis Versionibus collectæ, exhibentur;

Accedit

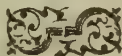
antus LOCOR. PARALL. numerus, quantum nulla
adhuc, ac ne vix quidem ipsa profert præstantiss.
EDITIO MILLIANA;
VARIANTES præterea ex MS° VINDOBONENSI;

ac tandem

CRISIS PERPETUA,
ua singulas Variantes earumque valorem aut originem
ad XLIII. CANONES examinat

G. D. T. M. D.

Cum ejusdem PROLEGOMENIS; & NOTIS in fine adjectis.
Editio altera priori auctior atque emendatior.

AMSTELAEDAMI,
Apud J. WETSTENIUM & G. SMITH.
MDCCXXXV.

PRÆFATIO

De hac Secunda Editione.

QUantopere Novum Testamentum Græcum, cum Variantibus MSS. Codicum Lectionibus ante hos sexaginta annos in Theatro Sheldoniano editum, eruditis piisque sese commendaverit, partim quod Editor fuerit Joannes Oxoniensis Episcopus, Vir ad Ecclesiæ reique litterariæ bonum natus, partim quod minori forma, quæ neminem ab emendo aut legendo deterrere potest, prodierit, omnibus notum atque manifestum esse opinor.

Illud unum desiderari videbatur, ut nimirum Codices, qui testium loco citati erant, accuratius describerentur, Lectionisque singulæ Varietates ad certas regulas, quarum ope, quinam testes fide digni, quæve Lectiones genuinæ essent, tuto pronunciari posset, expenderentur. Hunc defectum supplere aggressus est Vir Illustris *Gerardus a Mastricht*, Syndicus Reipublicæ Bremensis, edito primum specimine, cujus partem quidem Vir plur. Reverendus *Christoph. Matth. Pfaffius* Capite septimo Dissertationis Criticæ de Genuinis Librorum Novi Testamenti Lectionibus Anno MDCCIX. exhibuit, integrum vero opus Anno MDCCXI, una cum Novo Testamento Græco atque accessionibus ex Codice Vindobonensi, multo perfectius atque emendatius ex officina Wetsteniana exiit.

Hæc Editio exspectationi publicæ ita satisfecit, ut a Theologis Belgis exterisque certatim laudata fuerit, atque, incredibili exemplarium multitudine intra breve tempus distracta, editio altera posceretur atque flagitaretur.

Ea nunc demum apparet, sed priori haud paullo

melior atque correctior. Primo enim in *Prolegomeni* multa ex ipso Cl. Auctoris αὐτογράφῳ hinc inde tum immutata, tum addita, suisque locis inserta: quædam etiam quæ, licet oculos ipsius fugerint, tamen, ne incautus Lector in errorem abriperetur, reprehendenda videbantur, in ima pagina merito, ni fallor, ac modeste notata exhibentur.

In corpore porro Libri non solum menda aliquot, qua in *Textum* & *Loca parallela* Typothetarum vitio irrepserant, sublata: verum etiam sexcentæ *Lectiones variæ*, quæ nescio qua incuria, interdum perperam productæ, plerumque autem non suis codicibus attributæ erant, ex Br Waltoni Bibliis Polyglottis, Novoque Jo. Millii Testamento correctæ atque restitutæ sunt. Prius enim tum signa Codicum quæ erant similia, ut Go. & G, M & *m*, *Cp.* & *Co.*, (hoc est Versio Gothica & Codex MS. Collegii Gonvilli, Codex Montfortii & Codices Collegii Magdalenæ, Editio Complutensis & Versio Coptica,) solenni quodam errore confundebantur, tum etiam Alexandrinus sæpe cum Cantabrigiensi, & Lincolniensis aliquando cum Velesianis permutabatur; quæ res & ipsis Theologis ingentem molestiam creavit, cum legerent ad locum celebrem 1. Tim. III. 16. esse Codicem Græcum veterem, qu contra consensum reliquorum omnium pro verbis Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ haberet ὃ ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ; nunc vero ille nodus expeditus est, postquam deprehensa erroris origine constitit, literam L pro V, quæ non Lectionem Codicis alicujus Græci sed Vulgatæ Latinæ conversionis designabat, positam fuisse.

In *Notis* denique ad calcem Libri rejectis præter levia quædam menda manifestus etiam atque magnus error in hac nova Editione, uti par erat, sublatus est. Cum enim Titulus Editionis Oxoniensis *Variantes Lectiones, ex plus centum MSS. Codicibus collectas*, promitteret, id Cl

Nota-

Iotarum Auctor non solum ita intellexit, ac si Edi-
or totidem totius Novi Testamenti integra exempla-
a in manibus habuisset, verum etiam pro certo po-
uit, Codicum Varietates omnes & singulas studiosis-
me atque diligentissime adnotatas fuisse; quo assum-
o consequens erat, ut quoties *decem* v. gr contra re-
eptam Lectionem Codices citari videret, statim sub-
ucto calculo, receptam Lectionem in *nonaginta* Co-
cibus reperiri, adeoque testium numero facile vin-
ere, confidenter affirmaret. Atqui hoc consequens
erum esse non potest, cum assumtum utrumque fal-
m sit; constat enim ex Laterculo & Descriptione
odicum MSS. ne unicum quidem omnes Novi
'estamenti libros continere integros, plerosque vix
rtem tertiam, hoc est aut Evangelia, aut Acta cum
pistolis Catholicis, aut Epistolas Paulinas, rarissimos
item exhibere Apocalypsin: alterum vero, quod, de
orum qui Codices MSS. cum editis contulerunt di-
gentia plusquam humana, ab iis qui nec homines il-
s norunt nec Codices ipsi inspexerunt, vulgo jac-
tur, eo minus meretur fidem, quod, qui in his co-
noscendis atque tractandis diligenter versati sunt, uno
re id negent. Si quis vero suis oculis rem intueri
uam ab aliorum testimonio pendere malit, hujus E-
tionis Variantes Lectiones, ex Stephani tertia de-
riptas, vel cum annotationibus Th. Bezæ vel cum
ditione Complutensi conferat, præter eas quæ a
tephano editæ sunt, ex Complutensi ultra septingen-
s alias, ex reliquis Stephanianis in Evangeliis ultra
entum, & ex solo Octavo Stephani ultra quadraginta
rietates statim comperiet; ut Millius, numerum
arietatum omissarum neglectarumque annotatis edi-
sque longe majorem esse, suo jure pronunciasse vi-
atur.

Dixi modo, ex eo, quod nulla Codicis alicujus

Varietas annotata reperiatur, non recte inferri, omne Codices legere, uti in Textu Editionis expressum est cum ea res potius incuriam eorum qui MSS. cur editis contulerunt, quam consensum Librorum edito rum atque scriptorum arguat: illud jam addo, quod quamvis forte prima fronte novum videatur, iis tamen qui receptæ vulgatæque Lectioni ab istis varietatibu metuebant, non poterit non esse gratissimum, nimirum Textus recepti auctoritatem ut plurimum nec con sensu citatorum MSS. Codicum magis firmari, ne eorundem dissensu debilitari. Producuntur fateor tes tium loco *centum* Codices, multis in locis a recept Lectione dissentientes. Cave autem existimes, sin gulos religiosos, graves, idoneos, omnique exception majores esse; quin potius horum Testium Catalogum mecum attentis oculis perlustra, & leves, corruptos imo fictos falsosque, ni vehementer fallor, deprehen des plurimos.

1. Codicis v. gr. *Alexandrini*, tantis eruditorum præconiis celebrati, scriptor Hebraismos frequentes a Græci sermonis proprietatem formavit, quæ abesse poss putabat omisit, quæ ipsi obscura atque impedita eran immutavit, priore scriptura vel deleta vel erasa novam substituit, omnia denique pro lubitu ita interpolavit ut Metaphrastæ potius quam librarii officio fungi vo luisse videri possit.

2. 3. 4. 5. Inter *Bodlejanos* Codices ille qui Act Apostolorum continet, item *Cantabrigiensis*, & *Claro montanus*, cujus Apographum est Codex S. *Germani* a librario Latino scripti, & ad Versionem Italicam corruptam tam inepte atque imperite deformati atque depravati sunt, ut risum moveant, qui illis locum di gnitatemque genuinorum Codicum Græcorum conci liare voluerunt.

6. Editio *Complutensis*, cum & mendis typotheta- rum

m ſcateat, & non ad fidem Græcorum Codicum
SS. ſed modo ad Latinam Verſionem, modo ad in-
rtas D. Hieronymi & D. Thomæ conjecturas ex-
eſſa ſit, immerito locum codicis MSS. Græci oc-
pavit.

7. 8. Codex *Montfortii*, & Codex Evangeliorum *Col-
ii Novi Oxon.*, habent diſtinctionem capitum, quæ
ud juniores Latinos recepta, Græcis vero ignota eſt;
isque indiciis ſeſe produnt in Occidente a Latino
brario ſcriptos, & ad Verſionem Vulgatam Latinam
flexos detortosque fuiſſe.

9--30. XXII. Codices *Romani* nusquam terrarum
periuntur. Licebit igitur, donec proferantur, con-
ctura probabili & ex re ipſa petita ſuſpicari, illas
rietates non ex Codicibus MSS. Romanis, ſed ex
litionibus atque adnotationibus Card. Ximenii,
eſ. Eraſmi, R. Stephani, Theod. Bezæ, Lucæ Bru-
nſis, &c. fuiſſe excerptas, adeoque, niſi quis velit
ndem teſtem mutato nomine ſæpius producere, hic
rum comparere non debuiſſe.

31. 32. *Stephani* Codex *primus* non differt a Com-
ıtenſi editione niſi nomine, uti nec Stephani *ſecun-
s* a Codice Cantabrigienſi; qui, licet bis numeren-
r, ne ſemel quidem, ut ſupra vidimus, erant nume-
ndi.

33--48. *Veleſii XVI. MSS.* non erant Græci, ſed
atini Codices, uti invictis argumentis non ita pri-
m demonſtratum eſt. Huc ergo non pertinent.

49. 50. *Lectiones Wechelii* non ſunt diverſæ ab illis
ectionibus, quarum partem R. *Stephanus*, ex Codi-
bus jam ſupra recenſitis, ad marginem Novi Teſta-
enti a ſe editi publicavit, partem cum Th. Beza
mmunicavit.

Vides, B. L., ne ſim prolixior, quam cito ingens
teſtium exercitus, dimidia ſui parte amiſſa, profli-
gari

gari poſſit. Plura dicerem, niſi, hoc præcipue Seculo apud eos quos omnium minime decebat, magno molestoque in colligendis atque examinandis N. T. variis Lectionibus inſumto labore, non tantum nulla iniretur gratia, verum etiam maxima compararetur invidia. Non deſunt enim qui nunc tectius nunc apertius totum iſtud ſtudium vituperant, Codices Græcos MSS. N. T. tanquam caracteres magicos horrent, eos vero qui illis utuntur, perinde quaſi hoc facto hæreticorum profanorumque hominum cauſſam contra Orthodoxos, ſive ſtolide, ſive callide, agerent, contumelioſe proſcindunt; quo ſevero judicio & cauſſæ ſanctiſſimæ religionis plurimum nocent, & exiſtimationi ſuæ peſſime conſulunt. Dum enim ea, quæ oculorum certiſſimo teſtimonio conſtant, abdita atque ſepulta jacere volunt, dumque temerariis de animo aliorum ſuſpicionibus & convitiis indulgent; quid aliud efficiunt, niſi ut credantur, non cauſam veritatis, quæ nec piis fraudibus eget, nec aliter quam ſolidis rationibus nixa ſtare poteſt, ſed errorem potius defendere; & innoxios criminando ſuæ potius ignorantiæ, deſidiæ, ambitioni, atque tyrannidi, quæ ſola omnes peperit hæreſes, patrocinari?

Faxit Deus O. M. ut, pulſa errorum nube, fraudumque nocte, veritas pacifica totum orbem terrarum, eorumque inprimis qui aliis viam monſtrare debent animos, alma ſua luce tandem colluſtret!

HENR

HENRICUS WETSTENIUS

LECTORI S.

QUum præstantissimi in N. Testamentum operis *Milliani* primum mihi facta esset copia, qui tunc de recudendo in forma minori eodem Novi Fœderis libro, eoque locis parallelis & variantibus lec-
onibus instructo, cogitabam, incessit animum
dor, ex tam operosa collectione præcipuas
ligendi, ut moli consulerem. Verum quum
ic delectui instituendo, si vel par essem, tem-
s mihi defuturum viderem, inter doctos quæ-
i frustra, qui manum operi admovere vel-
, licet haud obscure indicarem, labori pre-
m me constituisse minime modicum.

Sic fluctuanti amicosque consulenti tandem
ctor fuit Vir quidam Amplissimus, longaque
norum serie mei amantissimus, ut omisso prio-
consilio, nude exprimerem editionem Ox-
iensem anno seculi proxime elapsi septuage-
no quinto abs D. *Joanne Fell*, ejus loci Præ-
e dignissimo, Viro vere Apostolico, quoque
ctiorem inter mortales reperire mihi nun-
am contigit, adornatam vel curatam. *Millia-
n* sc. molis esse gravioris, quam ut minori for-
e accommodari possit; *Curcellæanam* sterilio-
n; quæ nec codices indicet ex quibus variantes

hauſerit; inter has illam medium obtinere locum nec eo laborare defectu. Scire ſe alicubi *varian-tes* lectiones ex manuſcripto optimæ notæ *Bi-bliothecæ Cæſareæ Vindobonenſis* excerptas, qu… cæteris interſpergi poſſent. Noſſe & Virum gra-vem qui a pluribus retro annis ſollicite exam-naſſet omnes variantes editionis *Oxonienſis*, ad-ſcripta *cenſura ſua* juxta CANONES aliquot hun… in finem compoſitos; additis & in calce noti… Quæ omnia in meum uſum acquiri poſſe affi-mabat. Haud ſibi videri *Millium* variantes co-ligere potuiſſe præſtantiores illis, quas habere *Felliana* editio. Quin etiamſi collegiſſet, pauciſ-mas tamen futuras ejus momenti, quibus tot ſum-ptus ac labores impendi operæ pretium foret aut quæ ad Canones illos examinari non poſſen…

Haud difficulter parui Viro optimo qui me-liora ſuadere videbatur, præſertim quum ſteti-ſet promiſſis, mihique comparaſſet *Variantes Cæ-ſareas*, & *Criſin* illam utilem ſane atque doctam quam hic exhibemus. Decrevi itaque editionem *Oxonienſem* de novo, ſed accuratioribus, qua… adhuc a me factum erat, oculis perluſtrare, n… mirum ut examinarem atque perpenderem qu… potiſſimum ratione quam commodiſſime ac ut… liſſime à nobis recudi poſſet. Verum hic occu… rebant difficultates nec paucæ nec leves. *Erra…* reperiebam in textu, in parallelis, in variant… bus, tum & in notis vel ſiglis. Exſtabant aſteriſ… in textu, quibus nulla reſpondebat varians lecti… dabantur inter variantes quarum aſteriſci de…

cieba…

iebant in textu: ordo notarum ſæpius haud mo-
lice turbatus: tum & incommodus valde videba-
ur aſteriſcorum uſus, quorum ſex interdum vel
eptem in uno eodemque verſu difficilem valde
eddebant variantium inveſtigationem. Quam
t faciliorem redderem (ut fecerat *Millius*) loco
ſteriſcorum ſuffeci *litterulas* Latinas, in textu
x in variantibus ſibi invicem reſpondentes, quo
ic commodior longe fieret hæc inquiſitio.

Textum emendavi ad editionem Elſevirianam
nni 1633, a Cl. Leuſdenio mendis purgatam.

Parallela contuli haud ſegniter cum aliis edi-
ionibus, & ſi quæ erant mutila & manca, quæ
erte erant nec pauca, ea in ipſis locis inveſti-
ando in integrum reſtitui. At mirum quantum
ſed quam immenſo labore!) eorundem auxi nu-
nerum, ex aliis editionibus, præcipue vero *Mil-
iana*, tam ſedulo conquiſitum, ut nulla hodie
xſtet Novi Fœderis editio tot *Parallelis* abun-
lans, nec vel (ſi SS. Patrum loca excipias, quæ
rætereunda eſſe cenſebam) ipſa *Milliana*; ubi
æpius mirabar deficere *parallela* quæ habebat
urcellæus, quem Oxonienſes ſunt ſecuti, locis
n medium allatis apprime convenientia.

Idem & *Millio* accidiſſe obſervavi in *varian-
ibus*, quarum multas in ſuam editionem trans-
erre neglexit. Quod quidem ideo factum pu-
abam quaſi nullius eſſent momenti. Verum
is ad examen revocatis, perſpicue vidi id in
auſſa non fuiſſe, quum reperirem alias ab ipſo
ſumptas, iis quas neglexerat longe inferiores.

Quibus perceptis mihi impense ſum gratulatus, quod editionem *Oxonienſem* ea qua dixi ratione ſim ſecutus, ſicque hæc noſtra *Millianæ* aliquatenus ſupplemento eſſe poſſit.

Nec eſt quod quis objiciat omiſſa à nobis *parallela* pluſcula quæ *Millius* addiderat. Quis enim laudaret inutilem prorſus ac nimiam ejus diligentiam, qua e.g. hiſtoriam vel parabolam longiorem, apud diverſos Evangeliſtas exſtantem, per ſingulos verſus vel commata ita proſequitur, ut alteri in ſingulis verſibus adſcribat ſingulos alterius verſus, (vel ſi malis eorum numeros) quibus eadem particulatim narrantur? Quem vero tam bardum atque ſtupidum cenſeas, qui quum noverit ubi hæc vel illa narratio reperiatur, unam cum altera a capite ad calcem conferre negligat? Jure igitur tales repetitiones velut ſupervacaneas a me relictas exiſtimo.

De CRISI nihil ſupereſt dicendum, poſtquam id perquam abunde atque eleganter præſtitit ejus Auctor ſolertiſſimus, in eruditis ſuis quæ proxime ſequuntur *Prolegomenis*: quo lectorem remitto. Ubi & videbit quam facili negotio canones ejus critici reliquis variantibus *Millianis* applicari poſſint.

Portentoſæ illæ *Variantium corraſiones*, an Sacri Fœderis Codici ejuſque auctoritati proſint vel obſint, litem meam non facio. Affirmant plurimi, quod & plurimi negant. Nec deſunt utrique parti patroni vel defenſores. Laudantur à *Fello*, *Curcellæo*, (quorum hac de cauſa præfationes

tiones post *Prolegomena* addere consultum duxi) Millio, aliisque. Contra eunt haud pauci, & inter hos *Auctor Critices* nostræ; omnibus vero palmam præripere mihi videtur D. *Whitby* in suo *Examine variantium lect. J. Millii*, quem tamen passim ita acriter perstringit, ut moderamen inculpatæ tutelæ haud excessisse dici vix possit. Præfationem ejus ut longiorem pro voto nostro omisi, ejusdem tamen capita sive argumenta, hisque totius operis Whitbyani partitionem subjeci: ut utriusque sententiæ specimen aliquod exstaret. Quibus si & meam addere licet, dicam *omnium rerum usum esse atque abusum*; sicque singulas in bonam vel malam partem trahi posse. Verum illud mirari satis nequeo, inter tot myriades variantium tot numerari nugas, stribligines, exscriptorum sphalmata non solum manifestissima, sed & portentosa, imo &, quod stupeo, crassissima menda typographica: ita ut explosis omnibus istis titivilitiis atque paleis, nec centesima quæque supersit lectio alicujus momenti. At quum & hæ, pleno eruditorum consensu, nil habeant, quod sensui textus recepti obstet, nedum aperte contradicat, id ejus authentiam mirifice probare judico.

De labore nostro nihil moveo. Hoc tamen quin moneam, supersedere nequeo: quum videas tot de variantibus querelas, easque bonam partem tribui litterarum nexibus & compendiis; me satis mirari haud posse, doctos esse viros, qui nostrum de eliminandis illis ex editionibus græcis

consilium, calculo suo probare negent non tantum, verum & ut insigne quoddam facinus reprehendant. Cujus aversationis causam non video aliam, nisi quod tricis illis ita sint a pueris assuefacti, ut nunc nihil græcum putent quod iis careat. Quum tamen majores nostri typographi Belgæ propter evitatas in libris Latinis illas litterarum ambages, sæpe plurimis ut ut Doctis viris molestas, summam laudem sint adepti.

Reliqua quæ opusculo huic adjeci, videbis in Indiculo sequenti. Nec præter hæc quicquam adderem, nisi laudanda hic veniret exactissima accuratio atque diligentia virorum clarissimorum Græceque Doctissimorum, qua laborem meum in corrigendo hoc opusculo adjuvare voluerunt. Eam vero talem, credo, reperies, qua major nulla desiderari possit. Vale.

INDICULUS eorum quæ sequuntur.

T A-

TABELLA NOTARUM.

In Textu.

Literulæ a b c &c. reſpondent iisdem literulis, quæ infra variantibus lectionibus præponuntur. Si poſt vocem unam vel plures ſequatur hæc nota ||, tunc ſignificant, voces interpoſitas aliquo modo variari.

Si vero *abſque nota illa* ||, tunc indicant ibi aliquid addi.

In Parallelis.

| ſemper præfigitur *numeris* commatum ſive verſuum, quibus parallela reſpondent.

Numeros *capitum* ſemper ſequitur *colon: verſuum* vero ſive *commatum*, *punctum*.

In Variis Lectionibus.

* ſignificat totum illud cui præfigitur, in textu reperiri inſertum, eo loco, ubi ſimilis extat literula, quâ hic locus ſignatur.

= imminutionem ſive ablationem denotat, vocis ſive vocum, quæ in textu intra literulam parallelam & notam || comprehenduntur. Si vero eadem hæc nota = unam vel plures voces ſibimet adjectas habuerit, tunc indicat, ſolum illud adjectum deeſſe in Codicibus ibidem citatis.

| ſignificat *ibidem*.

: ſemper præfigitur numeris Canonum Criticorum.

SIGLÆ Codicum MStorum & impreſſorum ex quibus Variæ Lectiones depromptæ ſunt.

1 A. *Codex Alexandrinus in Bibliotheca Regis Angliæ.*
2 B. *Manuſcripta Bibliothecæ Bodleianæ Oxonienſ.*
3 C. vel Ca. *Exemplar Cantabrigienſe quod Bezæ fuit.*
4 Cæſ. *Manuſcriptum Bibliothecæ Cæſar. Viennenſ.*
5 Co. *Coptica Verſio.*
6 Cl. *Exemplar Claromontanum.*
7 Cp. *Exemplar Complutenſe impreſſum* 1514. *Compluti.*
8 Cu. *Curcellæi Lectiones.*
9 E. *Epiſtolæ D. Pauli Collegii Emanuelis Cantabrig.*
10 Ge. *Manuſcr. e Bibliotheca Cœnobii Gall. quod dicitur S. Germani.*
11 Go. *Verſio Gothica.*
12 G. *Manuſcr. in Colleg. Gonvilli & Caji Cantabrig.*
13 g. *Evangelia Dn. Googii.*
14 L. *Evangelia Collegii Lincolnienſis Oxon.*
15 M. *Manuſcripta Collegii Magdal. Oxon.*
16 m. *Codex Montfortii.*
17 N. *Manuſcripta Collegii Novi Oxon.*
18 P. *Petavii Senat. Pariſ. Codices.*
19 R. *Manuſcripta Romana e Biblioth. Barberina.*
20 S. *Stephani Codices.*
21 Tr. *Trithemii Codex habens Evangelium Johannis.*
22 V. *Veleſii Lectiones ex ſedecim Manuſcriptis.*
23 U. *Uſſerii ſive Bibliothecæ Dublinenſis Codices.*
24 W. *Wechelii ſive Franc. Junii Lectiones.*
Al. *Alii.*

CA-

CANONES CRITICI,

ecundum quos VARIANTES LECTIONES N.T. examinandæ & de iis judicandum.

umerus post cujusque variæ Lectionis Codicem notatus, & ab eo simplici lineola | distinctus, indicat Canonem, *ex quo Lector judicium ferre possit, quid de quaque variante lectione habendum aut censendum.*

Canon I.

VAriantes Lectiones, quod omnes fateri coguntur, ortæ sunt ex *negligentia*, *oscitantia*, *festiatione*, aliquando & ex *malitia* descriptorum. Est obis *Varia Lectio*, aberratio descriptoris a scriptura el mente Auctoris quem describit; quæ generalis deriptio, omnem quidem, etiam minimæ literulæ abrationem pro varia lectione recognoscit. Commoe tamen priores causæ magis ad vitium; posterior ero ad malitiam referri, & pro varia lectione haberi oterit. Non enim omnis *aberratio* a scriptura, est *berratio* etiam a *mente* Auctoris: quod multo major ars harum lectionum, imo ausim adserere tres quare partes demonstrabunt.

II. Descriptores errarunt oscitanter sæpenumero, uando in eodem aut sequenti versu repetitiones vocaulorum inveniebantur, putantes se anteriora vel poeriora descripsisse. Exinde *detractiones*, omissa voce t sententia intermedia, aut sequente; aut *variatioes*. Idem & a dictante proficisci poterat.

III. Aliquando etiam inde sunt causæ *additionum*, naque vox aut sententia *bis repetita*, quando sc. deriptor in eandem vocem aut periodum inciderat, aut uid neglexerat.

IV. Descriptores sæpe in eo errarunt aut variantem ctionem fecerunt, quando vocem scripserant ante

præcedentem, quam delere nolebant, ne decor descriptionis periret: inde *trajectio* vocum orta, quæ variantem lectionem sensu sano facere non debet. idem factum, si quam vocem *neglexerant*, quam postea addere nolebant.

V. Descriptores sæpe periodum legerant, & obliti vocis vel vocum originariarum textus, substituebant *æquipollentem* aut *fere æquipollentem*, aut *aliam*, aut penitus omiserunt, quam postea ne exemplar macularent, mutare, delere vel supplere noluerunt. Id pro variante lectione non adsumendum, nec textus mutandus.

VI. Peccarunt sæpe descriptores in mutandis, omittendisve *literis*, præsertim *unius organi*: item in mutandis *syllabis*, quæ quoad sonum sibi similes videbantur; id quod frequenter contigit in *nominibus propriis* ex una in aliam linguam translatis: quæ cum sensum sæpe non turbarent, illa propter exemplaris nitorem mutare nolebant: quod non pro variante lectione sed pro negligentia descriptoris habendum. Ita & judicandum quando *temporum*, *modorum*, aut *verborum mutationes*, vel *generum* aut *casuum* contingebant. Id sæpius factum: ideoque hic Canon fuit frequentis allegationis. Quod si vero lectio hæc tantum unius codicis esset, quia sufficiebat Canon nonus, id sæpius non indicatum est, ne numeri nimium multiplicandi essent. Poterit facillime id Lector supplere. Concordat hic Canon in multis cum trigesimo sexto, nisi quod hic se latius extendat & ad *enallagen* applicari possit, ad quam etiam sæpe allegatus est, potissimum in principio examinis hujus.

VII. Descriptores sæpe peccarunt in omittendis vel addendis vel variandis *particulis*, *pronominibus*, *adverbiis*, *præpositionibus*, aliisque, quod & sæpe in *verbis compositis* factum: hoc tamen variantem lectionem non facit, nec pro ea habendum. Millies & millies sic peccatum.

VIII.

VIII. Quæ lectio additione vel detractione aut mu-
tatione, item variatione constructionis, *non mutat sen-
sum*, etiamsi in tribus quatuorve codicibus manuscrip-
tis inveniatur, pro variante lectione non habenda, nec
admittenda contra plurimos alios Codices, bonæ vel
melioris notæ. Nulla quippe causa tum cogit, varian-
tem lectionem receptæ præferre.

IX. *Unus Codex* non facit variantem lectionem, quia
arguit incuriam descriptoris, maxime in omittendo:
modo recepta lectio sit secundum analogiam fidei: a-
lias canon XXII. habet locum.

X. Neque *duo Codices* faciunt variantem lectionem,
contra receptam & editam & sani sensus lectionem;
quia id duorum descriptorum, forte ejusdem duarum
descriptionum arguit incuriam, maxime in omittendo:
in quo plerumque sufficit ratio illa sola: *omissum esse*.

XI. Neque faciunt variantem lectionem *tres aut
quatuor codices*, maxime in omittendo, contra viginti
& quod excurrit alios manuscriptos.

XII. *Magnus codicum* manuscriptorum *numerus* ve-
luti viginti aut plurium, firmat & probat receptam &
communem lectionem sani sensus, potissimum in o-
mittendo.

XIII. Stephani *Curcellæi* annotationes variantium
lectionum, pro variantibus lectionibus non habendæ,
quia ille non notat codices, unde eas habeat, an ex
manuscriptis, an vero ex impressis exemplaribus. Pos-
sunt etiam pro uno codice haberi.

XIV. *Versiones* etiam antiquissimæ ab editis & manu-
scriptis differentes, uti nec *impressi* libri, faciunt varian-
tem lectionem; sed magis ostendunt oscitantiam inter-
pretis aut corruptionem exemplaris quo usus fuit. *Com-
plutensis* prima editio anno 1514. valde exacta & ad
varia manuscripta, etiam charactere ad antiquum
Scripturæ manuscriptorum modum expressa, fere tan-
tæ fidei est, ac codex manuscriptus: quare & Oxo-
niensis

niensis editio 1675 ejus variantes lectiones expressit.

XV. Ex *genio Codicum* manuscriptorum observandus est genius descriptorum & descriptionum, an soleant vel omittere quid vel addere. Vide & Canone XXX & XXXI.

XVI. Quod si in aliis Evangelistis, quam ejus qu legitur, aliæ voces, aut vocum mutationes, inflexiones &c. occurrant, probabile est inde variantem lectionem manasse.

XVII. *Citationes Patrum* textus Novi Testament raro facere debent variantem lectionem, quoniam e memoria factæ, sæpe non ipsa verba sed æquipollenti adducunt.

XVIII. Ita sæpe Patres quæ ad intentionem nor faciunt omittunt.

XIX. Patres quoque ex lapsu memoriæ uni adscribunt quæ apud alium leguntur.

XX. Patres quoque citant aliquoties quæ nullibi reperiuntur.

XXI. Quæ pro veris variis lectionibus a Criticis habentur & quæ sensum mutant, non ad hos canones examinandæ aut dijudicandæ, sed earum origo, causa, & ratio investiganda & disquirenda : ad quod ca non vigesimus tertius ablegat.

XXII. Lectio *absurda* & quam antecedentia ve consequentia absurditatis convincunt, rejicienda est.

XXIII. Vide notas.

XXIV. Cognita origine variantis Lectionis, peri plerumque varians lectio ; veluti si ex uno Evangelista in alium *vox* sit translata vel *periodus*. quod satis usitatum erat, ut sc. constarent diversæ enunciationes Evangelistarum. Sic *a* in notulis nostris, *designat ess* ex Matthæo ; *b* ex Marco ; *c* ex Luca ; *d* ex Johanne Locusque parallelus in eadem pag. notatus ostendit Evangelistæ caput & versum.

XXV. Glossema.

XXVI

XXVI. Sæpenumero deſcriptores, voces quas cen-
bant *ſuperfluas*, aut *non neceſſarias*, compendii cau-
omiſerunt, præſertim quando ſenſum non turbabant
t mutabant : id quod pro variante lect. non admit-
ndum; ſed audaciæ deſcriptoris imputandum.

XXVII. Contra, quando *ſenſus ellipticus* aut *obſcu-*
ſ aut *imperfectus* deſcriptoribus videbatur, addebant
l nomen vel verbum vel pronomen &c. ſæpe ex an-
cedentibus. Quæ quoque audacia eſt.

XXVIII. Quando deſcriptores ſæpenumero ante-
rem vocem, verbum, numerum, caſum, aut tem-
ra *mutaverunt*, tunc in ſequentibus, quum anterio-
delere & exemplar maculare nollent, iſti mutationi
ærere cogebantur. Innumera iſtius continuatæ mu-
ionis exempla occurrunt.

XXIX. Efficacior lectio textus recepti.

XXX. Codex ſolet quid omittere.

XXXI. Codex conſuevit aliquid addere.

XXXII. Diſtinctiones, ſeu commata & puncta di-
rſimode poſita, item conjunctiones & disjunctiones
cum, in exemplaribus manuſcriptis non faciunt di-
rſitatem lectionis, quia in antiquis ſæpe deſunt, aut
ces cohærent. Inde aliquando *coalitio*, aliquando
ſtractio orta. Sed pertinet hoc magis ad interpretes
explicatores textus, quam ad criticam.

XXXIII. Omiſſio vel variatio quædam ſæpe con-
git quando verbi aut præpoſitionis *conſtructio remotis*
que ac proximis poterat aptari; Multoties à deſcripto-
us hac ratione peccatum.

XXXIV. Refer quoque numerum vel numeros
nonum, huic (ſc. 34.) adſcriptos, ad proxime præ-
dentem lectionem, & ex illo canone vel canonibus
te rationem vel criſin ejuſdem lectionis.

XXXV. Deſcriptores clarius ſæpe quid præ
cepta lectione exprimere voluerunt : quod non
atim recipiendum. Sic multoties peccatum. Hæc
pro

pro *glossematis* magnam partem habenda.

XXXVI. *Enallage* temporum & casuum, item modorum, singularis & pluralis numeri, positivi & comparativi, toties invenitur in descriptione facta, u maxima fere pars variantium lectionum inde sit orta quod & ad Canonem VI. referri potest, nisi quod hic strictior sit.

XXXVII. Omisit sæpe codex manuscriptus aliquid, quia vel in verbo, vel anterioribus descriptor censebat id satis expressum esse. Multoties hac ratione à descriptoribus peccatum, præsertim à descriptoribus doctioribus.

XXXVIII. Si quæ deprehenduntur aut observantur variæ lectiones, nulla adsumatur in textum, sed relinquatur lectio editorum nostrorum exemplarium præsertim Complutensis, aut Stephaniana; de varia lectione doceant notæ observatoris.

XXXIX. Quando in textu edito nulla occurrit varia lectio, difficultas tamen apparet in sensu, ratione verborum aut rerum, judicium non tam pertinet ad Criticam, quam ad commentatorum explicationem aut conciliationem.

XL. Indicat hic canon, quod maxima pars manuscriptorum hactenus cognitorum & collatorum habeat lectionem variantem.

XLI. Hic quod æqualis pars manuscriptorum pro edita vel variante lectione stet.

XLII. Hic quod tertia pars MSS. nobis cognitorum, seu XXX vel ultra XXX pro varia stent lectione.

XLIII. Hic tandem quod quarta & minor pars MSS. seu XX vel infra XXX pro varia lectione allegari possint.

G.D.T.

G. D. T. M. D.

PROLEGOMENA.

I. *De Collectionibus & Collectoribus variantium Lectionum;*
II. *De Manuscriptorum qualitatibus;*
III. *De Canonum Criticorum confirmatione;*
IV. *Déque usu hujus Criseos.*

I.

CApta Conſtantinopoli, ſeculo XV. ultra medium decurrente, imperióque orientali ad Muhamedanos tranſlato, Græcæ linguæ ſtudium in Italiam, poſtea & in reliquam Europam cum doctis exulibus commigravit; cúmque Typographiæ beneficium Orbi à Deo indultum eſſet, Auctores Latini Græcique, ad fidem Manuſcriptorum catervatim cœperunt typis exprimi. Emerſit paulatim CRITICE, ars in examinandis corrigendisque Scriptoribus antiquis occupata, felici ſæpe ſucceſſu: quæ etiam tranſiit ad Scriptores Sacros: ſerius tamen, & nonniſi Seculo decimo quinto. 1

Ejus enim anno quadrageſimo *Laurentius Valla* ex tribus MSStis Græcis & tribus Latinis, ſcripſit annotationes in Nov. Teſt. In quibus (uti cenſet D. Joh. *Millius* in N. T. Proleg. pag. 107. b.) perperam ſæpe perſtringit Editionem vulgatam, tanquam Græcæ non conformem; id quod & ejus Cenſor Jac. *Revius* ſæpius taxat in editione harum annotationum anno 1638. Amſtelodami repetita. Prima editio prodiit Pariſiis anno 1505. in fol. 2 *L. Valla.*

Eo tempore *Cardinalis Ximenes* cœpit cogitare de edendis Bibliis, ediditque anno 1514. menſe Januario 3 N. T. Card. *Ximenii.*

rio primus typis descriptum Novum Testamentum Græcum & Latinum in folio, de quo postea. Multa & illustria ad hanc editionem collegit manuscripta, quædam etiam & quidem præstantiora à Pontifice Romano obtinuit. Hic nullas varias lectiones addi aut margini adscribi voluit.

4 *Erasmi.* Secutus est *Erasmus Roterodamus*, qui ante editum exemplar Complutense, de Novo Testamento Græco edendo, emendando & Latinè vertendo cogitare cœpit: & biennio post Complutensem anno 1516. suam editionem primam; anno 1518. secundam absolvit. Nullas autem variantes lectiones in marginem, sed postea in finem conjecit; in annotationibus vero de iis egit. Continuavit ipse hoc studium usque ad tertiam, quartam, quintam editionem, quarum fata & mutationes, quia nobis non licet esse tam prolixis, exhibet *Rich. Simonius*, in Histor. Crit. N. Testamenti de Commentatoribus; in quibus non semper liberè de Erasmo ejusque labore judicat; forte aliter judicaturus si pontificius non esset. Quid Clariss. *Millius* in Prolegomenis ad N. T. pag. 3. & seqq. ex eóque & aliis *Jacob. Le Long*, Parisinus, Congregationis Oratorii, in Bibliotheca Sacra pag. 443. Lipsiæ a Boernero edita, de eo censeant, ibidem videndum, ubi & de aliis editionibus Græcis agunt. Inter quas & referenda Hervagii editio Bibliorum Græcorum utriusque Testamenti de anno 1545. cui adjunctæ variæ lectiones pleræque ex ante expressis sunt corrasæ.

5 *Stephanorum.* Successerunt & excelluerunt in hac Crisi *Stephani*, primo *Robertus*, postea & *Henricus*, Typographi celeberrimi, docti, & ut Beza eos laudat, ad bonum Ecclesiæ nati. Robertus anno 1546. in minori forma dedit N. T. Græcum ex Bibliotheca, ut fert titulus, Regia, sine ulla variante lectione. Postea anno 1550. nitidissimam suam editionem in folio,

olio, collatam cum XVI. Codd. manuſcriptis pro-
uxit. Inter quos primo loco ponit editionem Com-
lutenſem, typis licet expreſſam: de quo vide ſo-
es Doctiſſ. *Millium* in Prolegom. Ad tertium *
jus MS. textus iſtius editionis potiſſimum eſt ex-
reſſus, & variæ lectiones 2384. in marginem per
umeros Codicum diſtinctæ, ſunt conjectæ. Hoc
xemplar, recuſum apud *Wechelii heredes* anno *Wechelii.*
601. eſt in hoc genere primum, excepto tertio
Erasmiano, quod pauciſſimas expreſſit in margine
ectiones.

In Stephano taxat *Millius*, *quod multas lectiones* 6
miſerit; an recte, penes alios ſit judicium. Ea-
em nota à *Simonio* perſtringitur Th. *Beza*. Uter-
ue ſine dubio cenſuit eſſe eas inutiles, earumque
nultitudinem fraudi eſſe Teſtamento. Quid in eo
t in collatione horum Codicum deſideret; & quis
t genius valórque horum Manuſcriptorum, refert
t examinat late Clariſſ. *Millius* in Prolegomenis
ag. 116. & ſeqq. *Vid. infr.* §. 31.

Imitatæ ſunt hunc modum conjiciendi varias 7
ectiones in marginem editiones multæ ſequentes, *Aliæ Edit.*
lurimæ tamen ſine Codicum expreſſione: anno *N. T.*
553. *Criſpini* in 12. *Baſileenſis* in 8. anno 1563.
pud Nicolaum Brylingerum, in qua etiam quæ-
am lectiones à Stephanianis diverſæ inveniuntur,
otante id *Sauberto* in variis lect. Matth. plurimæ
amen conſonæ. Anno 1566. *Tigurina* in 8. Anno
569. *Pariſina*, Roberti Stephani, Rob. Filii, in
ua tamen lectiones ad calcem libri ſunt rejectæ;
on omnes, ſed quas præcipuas Viros doctos du-
iſſe dicit. Id quod & factum in editione anni
587. *Iſaaci Caſauboni* Genevæ in forma minori
16.

* Immo vero ad Editionem Erasmi. *Tertius* ille MS. non-
ſi IV. Evangelia continet.

16. quæ aliquoties recuſa ; item in Bibliis Græ
a *Wechelio* editis anno 1597. & *Franc. Junio*
ſcriptis, de quibus poſtea in hiſtoria Manuſcrip
rum; iterum in editione *Elſeviriana*, Stepha
Caſauboni & Joſ. Scaligeri 1633. in 8. in *Pariſ*
Regia in folio anni 1642.

8 De Marchionis *Veleſii* collectione oportuiſſet n
Var. lect. Veleſii. cum de Rob. Stephani editione agerem, aliq
dixiſſe, qui ex XVI. MSStis lectiones in mar
nem ſui Codicis conjecit; ſed de hac in recenſio
& examine Codicum agendum: uti quoque de e
Bezæ. tione *Theod. Bezæ*, qui anno 1556. primam ſu
ad MSSta examinatam edidit; attamen nullas in
la editione, quarum quinque aut ſex ſunt, ad m
ginem rejecit, verùm in annotationibus eas mem
rat & examinat, quas alicujus momenti cenſ
Liberaliorem quandoque fuiſſe ajunt (*Bezam*)
laudandis aut admittendis lectionibus, quàm fa
hic Codex aut tenor textus id flagitabat aut perm
tebat. De eo Stephanus *Curcellæus* in Præf.
ſuam Teſtamenti editionem queritur, *quod neſc
quo conſilio, plurimas quas præ manibus habebat, p
blico inviderit.* Forte non invidit, ſed ſagaci co
ſilio, ne multitudine inutilium variantium lecti
num Teſtamentum vileſceret, eas ſuppreſſit;
quod immerito taxat *Richard. Simon.* in Hiſt. Cr
Nov. Teſtam. cap. XXIX. pag. 341. col. a.

9 Doctis quibusdam oborta eſt ſuſpicio, ex Cr
cis poſteriores aliquot fere in hunc finem collegi
& coacervaſſe lectiones etiam futiles ſæpe & o
thographicas, ut fidem Teſtamenti ſuſpectam
cerent; vel ſaltem iſtam libertatem obtinerent,
quocumque Codice adſumendi lectionem, quæ
ſis eorumque dogmatibus conveniret quàm ma
Curcellæi. me. Id quod de Socinianis vix dubium. Idem
Curcellæo à pluribus imputatur, eúmque illud
var

ariis locis (*Rom.* IX. & 1 *Joh.* V. aliisque) mon-
raſſe. Suſpectus quoque eſt aliis, de inſertis,
ıter reliquas, quibusdam ex ſuo ingenio * lectioni-
us. Ipſe in Præfatione fatetur, *ſe intermiscuiſſe*
onnullas Stephani aliorumque emendationes ex con-
ctura. Ad quæ verba Doctiſſ. *Saubertus* in Pro- 10
egom. ad varias lectiones Matth. pag. 35. notat:
Iujusmodi meræ conjecturæ, ab omni antiquitatis
ıffragio desertæ, in ſacrum textum nullo admitten-
æ modo; niſi heterodoxis quibusque campum veli-
ıus aperire graſſandi pro lubitu, & ſcripturas ve-
ıt ſutor corium tractandi; & quæ ſeqq.

D. Gebh. Theod. *Meierus*, Profeſſor quondam
Ielmſtadienſis, de *Curcellæi* editione, in libello
ium initiamentorum &c. editionis 1690. §. 16.
ag. 21. hæc refert: *Nuper variarum lectionum a-*
ervum accumulare inſtituerunt μικρολόγως *diligentes.*
Quaſi vero typographorum errata & falſariorum cor-
uptelæ in variantibus lectionibus ſint habendæ. In
upera Amſtelodami a Neophotinianis curata Novi
Teſtamenti editione, vel centum loca ſunt corrupta,
antum perverſa diſtinctione & interpunctione. Cal-
idum conſilium hæreſin propagandi.

Anno 1570. edidit ſuam Gloſſam *Matt. Flac-* 11
ius, Illyricus, in Nov. Teſtamentum, ſecutus ver- *Flaccii.*
ionem Erasmi: quam tamen multis in locis mu-
avit, & reformavit, ut in Præfatione dicit, ad
extum Græcum; Non ſemper in melius, ut cen-
et *Simon.* in Hiſt. Crit. N. Teſt. verſionum cap.
XXII. Is quoque in marginem conjecit varias
uasdam lectiones textus Græci. Vid. Jac. *Le*
Long Bibl. Sacra part. I. pag. 476. & Flaccii Præ-
at. Gloſſæ præmiſſam.

Varias

* Hanc ſuſpicionem refellit αὐτοψία, quæ docet, ipſum
 ſuo ingenio ne litteram quidem adjeciſſe.

Canteri. Varias quoque lectiones collegit Guilielmus *Canterus*, quæ Bibliis polyglottis Antwerpiensibus anno 1572. additæ sunt: cujus frater *Theodorus* scripsit de vero modo corrigendi auctores Græcos.

Seculo XVI. medio fere Joh. *Hentenius* Commentario *Euthymii* in quatuor Euangelistas Latine verso præmisit *Euthymii* varias lectiones. *Euthymii.*

12 Decurrente seculo XVI. & seq. Joh. *Piscator*, *Piscatoris.* Professor Herbornensis, de Sacro Codice meritissimus (quem & Germanice vertit, & præcursor fuit accuratissimæ editionis Belgicæ, auctoritate Statuum postea vulgatæ, & magnis sumptibus curatæ; quique editionem Latinam Junii & Tremellii emendavit) sua Scholia in N. Test. edere cœpit, in quibus sæpe de variantibus lectionibus judicium suum profert.

Luca Brug. Anno quinto seculi anterioris dedicavit Francisc. *Lucas Brugensis*, Cathedralis Ecclesiæ Audomarensis Decanus, duos libros variantium lectionum Card. Bellarmino; primum Græcarum, alterum Latinarum, quas judiciose collegit & examinavit. In Præfat. fatetur se hausisse lectiones ex editione Robert. Stephani.

13 Joh. Matth. *Caryophilus* variantes lectiones ex *Caryophili.* XXII. Manuscriptis, potissimum *Barberinis*, jussu Urbani VIII. Papæ, Maphæi Barberini, anno 1624. vel 1625. collegit & excerpsit: cujus Præfatio variantibus illis præmissa, cum lectionibus in fine Catenæ Græcæ in Marcum *Petri Possini*, anno 1673. edita, & a Jacobo *Le Long* in Bibliotheca Sacra part. I. pag. 488. & seq. exhibita, lectu digna est. Canones quosdam criticos adjecit; sed suspectos & textui authentico noxios, faventes editioni vulgatæ; uti quoque Marchio *Velesius* facit. Du *Pinnius* in Diss. præliminari ad Biblia pag. 74. ubi & Canones exstant, & *Simonius* de

Ma-

Manuſcriptis Novi Teſt. pag. 6. & ſeqq. qui & de intentione collectionis agit.

Anno 1633. Joh. *Morinus*, Bleſenſis, Sacerdos Congregationis Oratorii, edidit ſuas Exercitationes Biblicas de Hebræi & Græci textus ſinceritate, in quibus multas varias lectiones refert. Prodit in iis intentionem ſuam, quod verſionem Latinam vulgatam velit præferendam eſſe Græco noſtro textui. Vide Jo. Henr. Majum in examine Critices Simonii cap. 29. §. 20. p. 404. 14 *Morini.*

Henricus *Ernſtius* de ſtudiis diebus feſtis convenientibus cap. II. pag. 29. ait: *Se N. Teſt. cum omnibus fere editis & non paucis Mſſ. Codd. Patrumque Græcorum Commentariis ſummo ſtudio contuliſſe & paraſſe ad editionem:* quam non vidi. *Ernſtii.*

Clariſſ. Joh. Albert. *Fabritius* Bibl. Græc. lib. IV. cap. V. pag. 181. fin. refert, extitiſſe in Bibliotheca Gudiana Codicem Genevæ anno 1640. editum in 4. collatum ab Ernſtio cum viginti Codd. & ex eo *Le Long* in ſua Biblioth. Sanct. part. II. pag. 429.

Meminit & ſæpiuscule Hug. *Grotius* variarum lect. ex MSSto; Ejus commenta in Nov. Teſt. anno 1641. prodierunt; audacior aliquoties in iis approbandis, quàm par eſt. *Grotii.*

Prodiit etiam anno 1642. *Pariſiis* ed. N.T. Græca, cum multis variis lectionibus: à quo ea curata ſit, latet. 15

Seculi anterioris anno quinquageſimo ſeptimo prodiere egregia illa Biblia Polyglotta *Londinenſia*, curante Briano *Waltono*, juvantibus Edmundo *Caſtello*, Alexandro *Huiſſo*, Samuele *Clerico* & Thoma *Hyde*; in quorum tomo ſexto collectæ ſunt variæ lectiones: de illis late D. *Millius* in Proleg. N. Teſt. pag. 147. & ſeqq. item Jac. *Le Long* in Biblioth. Sacra pag. 33. & ſeqq. Varias Lectiones N.T. ex XVI. MSS. collegit Jac. *Uſſerius*. *Polyglotta Londinenſia.*

Anno iſtius ſeculi quinquageſimo octavo prodiit Stephani *Curcellæi* editio prima, de qua in examine

Codicum dicemus. Ex Gallia in Belgium concessit, ut sua liberius in lucem protrudere posset.

Walæus. Edidit & Balduin. *Walæus* Anno 1662. Amstelodami quinque libros historicos N. T. Gr. & Lat. cum variorum notis, & quasdam, selectas tamen, varias lectiones adjecit.

16 *Saubertus.* Anno 1672. Clariss. Joh. *Saubertus*, primo Helmstadiensis, postea Noricus Theologiæ Professor (admotus à Sereniss. Principe Augusto Brunswic. & Luneburg. collectore augustæ & celeberrimæ Bibliothecæ Wolfebutelensis, novæ versioni Germanicæ ex fontibus, cujus fata & specimen vide in Biblioth. Sacra Jac. *Le Long* part. II. pag. 219. & seq.) edidit varias lectiones singulari volumine in Matthæum, in qua collectione Rob. *Stephani* lectiones, in solo tamen Matthæo, superavit; quod factum, quia variarum versionum lectiones adjunxit, quæ in Canonem XIV. impingunt. Præmisit lectu digna *Prolegomena* de origine, auctoritate & usu variarum lectionum. Caruit hisce Clariss. *Millius* qui eum *Salbertum* vocat pag. 152. *Prolegom.* Laudat industriam Rich. *Simon.* Hist. Crit. p. 342. merito hic addendus, nisi prolixior esset locus.

Calovius. Anno 1672. cœpit Abrah. *Calovius* Professor Theol. Wittenbergens. edere sua Biblia illustrata; in quibus, quanquam non sit Collator Manuscriptorum; attamen collatorum, imprimis Hugonis Grotii varias lectiones examinavit, & ubi opus fuit vindicavit, nostrosque Canones in multis fulcit & probat.

17 *Editio Oxon. 1675.* Anno 1675. ex *Theatro Sheldoniano* Oxoniæ prodiit nitidissima editio Novi Testamenti Græci, cum amplissima collectione variantium lectionum, quæ hactenus lucem adspexerant, Stephani, Velesii & præterea amplius sexaginta MSS. Anglicorum, Gallicorum, Italicorum. Eam in selectis lectionibus sequitur nitidissima editio Joh. *Gregorii* in

n folio cum ſcholiis ex Patribus Græcis. Præ-
cedit præfatio anonymi, quæ forte eſt Reveren-
diſſimi Episcopi Oxonienſis *Joh. Felli.* In hac e-
ditione duodecim vel tredecim millia (ita enim
rudi computatione cenſeo) lectionum variarum
coacervata ſunt. Satis magnus numerus, qui et-
iam præter opinionem Reverendiſſimi Collectoris,
ſuſpectum poſſet facere Novum Teſtamentum:
quanquam id non putet in principio ſuæ Præfatio-
nis. Hanc editionem valde laudat Doctiſſ. Majus in
examine Critices N. Teſtamenti cap. 29. §. 15. pag.
368. b. Fuiſſet iſta editio multæ utilitatis, ſi Reve-
rendiſſimus Auctor ſuam *Criſin* addidiſſet: quam
hac quali quali opera ſupplere pro virium modulo
conati ſumus; quò forte ulterior, nimiaque iſta
diligentia & ſedulitas in congerendis porro variis
lectionibus Novi Teſtamenti, etiam nauci ſæpe &
futilibus, comprimi, aut ſaltem cum judicio &
delectu impoſterum inſtitui poſſet; quod & vult
Clariſſ. J. Alb. *Fabrit.* Prof. Hamburgenſ. in Bi- 18
bliotheca Græca lib. IV. cap. V. pag. 179. *Haud
inutile*, inquit, *eſt varias Codicum lectiones, ſi ſo-
brie fiat, conſulere; non modo, ut quantum fieri li-
cet, adhibito judicio critico, genuinas ab alienis ſe-
paremus; ſed etiam ut rationes, quibus interpretes
ſacrorum plerique, ſive veteres ſive recentes, paſſim
uſi ſunt, intelligamus, ad eos vel tuendos, aut ex-
cuſandos, vel explicandos, vel denique redarguendos.*
Quanquam etiam nunc contra hoc inſtitutum in
hac editione peccatum eſſe fateamur, additione
variantium lectionum Codicis probi ſexcentorum
vel ſeptingentorum annorum Bibliothecæ *Cæſareæ
Vindebonenſis*. Ejus tamen collatio ſedula, cum
non ultra quinquaginta aut ſexaginta alicujus, ne-
que tamen magni, momenti deprehenſæ eſſent va-
rietates, ad id profuit, ut exinde concludere po-

tuerim, Joh. Janſonii editionem (Amſtelodamenſem) anni 1632. in 16. forma (ad quam collatio hæc inſtituta fuit,) præter paucas iſtas variationes eſſe probam & genuinam, quoniam reliquus textus antiquiſſimis MSStis conſonus eſt, & ideo neque aliorum Codicum lectiones cum ea aut quacunque alia editione committendas aut comparandas eſſe. Ea enim ratione, ſi non centenorum & quod excurrit Codicum combinationes coacervaverimus, tutius de integritate Codicum ſingulorum, aut etiam impreſſorum; item de variantibus lectionibus earumque hactenus multiplicata enormi multitudine, judicare poſſumus.

19 Id me impulit ut de examine harum lectionum cogitandum eſſe, merito cenſerem; cumque ad id cujusque lectionis examen in tanto numero magnum volumen requireret, confugi ad Canones quosdam, quibus valor cujusque dijudicari poſſet, ne opus eſſet ingenti volumine & milleſima repetitione unius ejusdemque rationis & cenſuræ. Quorum Canonum fidem rationibus teſtimoniisque Criticorum firmare conabimur, poſtquam de *genio & indole Codicum*, ex quibus depromptæ ſunt, dispexerimus, Sed ad Collectores iterum.

Zacagnius. Anno 1698. Laurentius Alexander *Zacagnius*, Bibliothecarius Vaticanus, ex illa Bibliotheca in folio Romæ edidit volumen Monumentorum Græcorum & Latinorum, in quo & collectio variantium lectionum; de qua vide Acta Lipſienſia ejusdem anni pag. 402. Inter eas eſt *Euthalii*, incertæ ſedis (Fr. *Turrianus* vult *Sulcenſis*) Diaconi recenſio Epiſtolarum & Actorum, in qua ipſe Euthalius pag. 513. dicit ſe contuliſſe ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῆς ἐν Καισαρείᾳ Βιβλιοθήκης Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου. Floruit hic in fine ſeculi quarti, Impp. Arcadio & Honorio III. Coſſ. ut refert *Cavæus* in Hiſt. Lit. Ad-

Adſcribit eum ſeculi quinti fini Doctiſſ. *Fabritius* in Biblioth. Græca lib. IV. cap. V. pag. 185. ubi addit : ***Doctiſſimum Zacagnium cum Euthalianis etiam aliorum MSS. Codicum lectiones paſſim contuliſſe Romæ* 1698. *in* 4.**

Clariſſ. Vir Joh. Georgius *Pritius* , Profeſſor 20
Gryphiswaldenſis , anno hujus ſeculi tertio edidit *Pritius.*
Teſtamentum Græc. cum Prolegomenis utilibus, & ſelectis variis lectionibus. Utinam Vir ille Doctiſſimus & rationes ſeu Criſin addidiſſet electarum aut rejectarum ſuarum lectionum.

Eodem anno prodiit Teſtamentum Græcum Joh. *Gregorii*, Archidiaconi Gloceſtrienſis , cum variis *Gregorii.* lectionibus editionis memoratæ anni 1675. De qua videnda Præfatio, & ſæpius laudatus Jac. *Le Long* in Biblioth. Sacra part. I. pag. 504. & ſeqq.

Meminit quoque *Millius* in Prolegom. pag. 153. collectionis variantium lectionum Thomæ *Gale*, *T. Gale.* ſibi communicatæ. Fuit is Scholæ Paulinæ Londinenſis Moderator.

Tandem omnibus hiſce ſucceſſit editio nitidiſſi- 21
ma Joh. *Millii* Doct. Theol. Canonici Cantuarien- *Millii.*
ſis & Aulæ Edmundinæ Oxonienſis Præfecti, opus triginta annorum; qui Herculeo ſane labore, non tantum ex centum & ultra viginti Manuſcriptis plures quam triginta millia lectionum, vel ipſe, vel per amicos collegit , ſed & inſuper omnes Patres Græcos , Latinos , verſiones , Commentatores, Lectionaria, Catenas & Tractatores hiſtoricos, & quidquid intentionem ejus promovere potuit , ſolertiſſime perlegit: opuſque ſuum, quod per annos XVI. ipſe in ſcriniis deliteſcere voluit, juſſu *Sereniſſimæ ac potentiſſimæ Reginæ Magnæ Britanniæ*, anno ſeculi noſtri ſeptimo edidit; cum jam hic labor ad umbilicum perductus eſſet, qui fortaſſis, ſi citius prodiiſſet *Millii* opus , nunquam ſuſceptus

fuisset. Optima intentione stupendam hanc diligentiam impendisse Virum Clariss. neminem sinit dubitare ejus pietas & veritatis studium, qui hoc opere Reipublicæ Christianæ prodesse voluit.

22 Attamen de sequelis numerosissimæ hujus collectionis & abusu non satis sollicitus mihi fuisse videtur; ne posset nimirum ingens ista farrago (quæ sine delectu omnes omnino colligere & referre voluit varietates, etiam insipidas, ridiculas & futiles) præjudicare atque obesse Testamento, ac ejus fidei & auctoritati: quoniam non ignarus esse potuit controversiarum, quæ intercedunt Orthodoxis cum *Pontificiis*, qui ubique corruptos fontes clamant; item cum *Socinianis*, qui Christum & Spiritum Sanctum ex Novo Testamento erasum & eliminatum volunt; tandemque cum *Atheis* & irrisoribus (quos certo prædixit venturos *Petrus* Epist. II. cap. III.) qui totum deletum desiderant; quique cuncti ex tanta multitudine lectionum contra sacratissimum hunc Codicem argumenta mutuari possunt, & sæpius mutuati sunt, & adhuc mutuantur. Neque parum id incommodi augent doctissima & operosissima ejus Prolegomena, in quibus circiter duo millia (& quod forte excurrit) varietatum pro veris lectionibus agnoscit, sola sua censura atque arbitrio fretus; quas & ita probat, ut textui Græco, receptarum lectionum loco insertas, hasque inde eliminatas velit. Ex quo non levis mutatio sequeretur nostrorum Codicum, quæ crescere potest & crescit, dum nova excerpta ex MSS. multis eruta brevi proditura promittuntur.

23 Incipit D. *Millius* ab Epistola *Polycarpi*, quæ statim post factum Canonem est scripta, quam fatetur neglectius citasse Scripturam. Invenit tamen duas veras, uti putat, lectiones nostris substituendas; *primam* Act. cap. II. vers. 24. ubi illud θανάτου, quod

quod præferunt libri noſtri, & inſuper MSSta Græca omnia; cenſet tamen mutandum eſſe in ᾅδου; idque genuinum eſſe, quia expreſſum ſit à *Polycarpo* in Epiſtola ad Philippenſes, idemque habeant ſecundus Codex *Stephani* & *Cantabrigienſis*, cum tribus verſionibus *Lat. Syr.* & *Arabica*, contra Canones X. & XIV. & ut puto, quoque contra efficaciam vocis θανάτου, quæ major & ſimplicior videtur, quam vocis ᾅδου: cum mors Chriſti clarius exprimat ejus officium mediatorium & propitiatorium, quam ſepulchrum. *Altera* quam ge- 24
nuinam æſtimat lectionem, eſt in 1. Epiſt. *Joh.* IV: 3. ubi ἐλήλυθα vult mutatum in ἐληλυθέναι, quod ex memoria, uti addit, *Polycarpus* citaverat; idque auctoritate Codicis *Vaticani* & interpretis *Latini*, iterum contra Canones IX. & XIV. item contra omnia alia ab ipſo excerpta Manuſcripta. Sic de cæteris, pro veris ab ipſo agnitis & noſtro textui inſerendis & ſubſtituendis lectionibus, quas per tria ſecula usque ad quintum examinavimus, cenſere & Criſin noſtram addere poſſemus, ni nobis brevitati ſtudendum eſſet, & Canones noſtri illis, ſaltem plerisque, applicari poſſent & applicati eſſent. De Opere hoc *Milliano* videndus quoque Joh. Alb. *Fabritius* Bibl. Græcæ lib. IV. cap. V. pag. 188.

Joſephi *Scaligeri* & Iſaaci *Caſauboni*, qui notas 25
ſuas criticas ad N. Teſt. dedêre, non meminimus inter Collectores variantium lectionum, quia MSStorum rarius mentionem faciunt, ſuas vero conjecturas in notas retulerunt: quare forte neque alii eos in hunc cenſum referre voluere. *Scaliger* tamen variationum ſæpius meminit quam Caſaubonus. Ex *Caſauboni* notis & emendationibus *Curcellæus* ſuam Collectionem locupletàvit. Prodiit N. T. cum notis Caſaub. in Evàng. & Acta, in 8. 1587.

Joſ. Scalig. Iſaac. Caſaub.

1587. Habeo editum anno 1617. in 12. Examin utramque atque perstringit *Millius* Proleg. pag. 13 b. & seqq. Item *Simon.* in Hist. Critica Comme tatorum Novi Test. cap. LII. ubi de Scaligero.

D. Heinsius. Dan. *Heinsius* in suis ad N. Testam. Exercita ad lectiones etiam saepiuscule provocat, quae ann 1639. in fol. sunt editae. In hunc infesto anim *Crojus.* insurrexit Jo. *Croius* in suis Animadversionibus i N. Test. De his Abr. *Calovius* paed. crit. cap. 2 can. 9. pag. 162. vere dixit, Croium magis proca citer quam utiliter Heinsium castigasse. Addend Thomae *Crenii* huc facientia in animadv. part. pag. 59. ubi & de Apologia pro Heinsio contr Croium edita Leidae 1646.

26 *Zegerus.* Nicolaus *Zegerus*, Minorita Bruxellensis, in su Epanorthoto quod anno 1555. edidit, multas col legit varias lectiones Novi Testamenti Latini, vul gatae versionis, quae nostri instituti non sunt. Vi deatur de his *Le Long* Biblioth. Sacrae part. II pag. 442. Joh. Alb. *Fabrit.* Prof. Hamb. in Biblioth Graeca lib. IV. cap. V. pag. 184. memorat, Com *Variantium Collectores varii.* mentatores in N. Test. Jacobum *Fabrum* & Guil liel. *Estium* Latini & Syriaci interpretis diversa lectiones annotasse; Lud. *De Dieu* Syriacas, Ara bicas, Persicas; Thomam *Mareschallum* Copti cas, Gothicas, Anglo-Saxonicas; Joh. *Maldona tum* multas collegisse Graecas in suis ad Evange listas Commentariis, quarum bonam partem Edi tores ex ipsius Societate omiserunt, ut à Vavassor accepisse se refert Rich. *Simonius* Hist. Crit. N Test. pag. 619. & seqq.

Kusterus. Post editum Testamentum & praesentatum Re ginae Annae, anno 1710. quo D. *Millius* decessit Batavi Editionem *Millii* nitidissimam recuderunt curante Küstero, postea Pontificio, qui ex XII Manuscriptis, corrasis & communicatis, (nam ips

c

non vidit) innumerabilem fere Variarum lectio-
m D. *Millii* multitudinem auxit.

Et Anno 1715. *Thomas Hearnius* Oxonii e Thea- *Hearnidis.*
Sheldoniano in octava forma edidit Acta A-
ſtolorum Græcè & Latine literis majusculis ſeu
adratis quas unciales vocat (de quibus nos alibi)
Codice Laudiano in Bibliotheca Bodlejana ad-
rvato, cum Symbolo Apoſtolorum; in qua Edi-
ne etiam aliquot Variantes Lectiones veniun-
t, quas Dom. *Millius* ſuis voluit adjicere, verum
rte præventus morte id non præſtitit. Exemplar
ius editionis, quia pauciſſima ſunt impreſſa,
empe centum & viginti, eaque ingenti pretio ve-
unt, nondum nactus ſum; Acta vero eruditorum
ipſienſia anni 1717. pagina 100. & ſeqq. com-
endium hujus Codicis ſufficiens dederunt, qui
axima cura ab Hearnio ad ſuperſtitionem usque
t excuſus cumque Codicis iſtius MS. typi non
tarent, uſus eſt *Hearnius* characteribus vulgari-
us majusculis. Ex characteribus iſtis *Hearnius*
odicem æſtimat *mille annis* non eſſe minorem,
uod tamen non eſt argumentum iſtius ætatis cer-
m, quia alibi probavi, nos iſtiusmodi exempla-
a habere ſeculi ſeptimi & octavi. Magis id pro-
at verſio Latina, quia differt a vulgata, indicium
men eſt ab homine Latino, non Græco eſſe ex-
atum Cod. Lege, ſis, ſi tibi non obtigit hic
odex, Acta Lipſienſia.

Fuerunt etiam, qui, neſcio quo conſilio, ſuis ver- 27
onibus in linguas vernaculas adjecerunt varias le-
tiones vernacule quoque factas. Inter hos pri-
us Jeremias *Felwinger* Socinianus, ut ſuæ hypo- *Felwinger.*
eſi inſerviret: de qua videndum judicium Piiſſi-
i Senis Joh. Amos *Comenii* in admonitione ad
eratam editionem *Irenici* Irenicorum contra Zwic-
erum, pag. 139. & ſeqq. ubi aſſerit & probat,
Fel-

Felwingerum tantum interpolasse editionem Soc nianam, memoratque vitia istius. Prodiit illa Am stelodami anno 1660.

28 *Editio Montensis Gallica.* In *Montensi* editione Gallica etiam ex Græco & Latino textu subjunctæ sunt quædam variæ lectio nes Gallicè versæ. Historiam & frequentissima ejus repetitiones ac mutationes vide apud Jac. *L Long* Biblioth. Sacræ part. II. pag. 125. & seqq ubi tradit, ab Antonio *Le Maire* hanc inceptam absolutam & recognitam ab Antonio *Arnaldo* & Ludovico Isaaco le *Maitre de Saci*, juvantibus Pe tro *Nicole* & Claudio *Sainte Marthe*. Prodiit 1665 Montibus, typis, ut monet *Le Long* part. II. pag 86. Elsevirianis.

Amelotti. Testamentum Dionysii *Amelotte* (cujus pars prima prodiit 1666. Epistolæ Pauli 1667. & Catholicæ 1670. prima vice) habet adjectas varias lectiones: *Simonis.* Item Richardi *Simonis*, Presbyteri Oratorii quod 1702. prodiit, prohibitum in Gallia. De utroque *Le Long* Biblioth. Sac. pag. 72. & 84 parte altera.

29 *Hartsoeker.* Belgicæ editioni itidem Christianus *Hartsoeker*, Minister Arminianus Roterodamensis, inseruit quasdam variantes lectiones & notulas; Versio paucissimis exceptis, alias non rejicienda. Prodiit 1640 Plerumque sequitur versionem Statuum Fœderat *Boreel.* Belgii. Adamus *Boreel* edidit Matthæi Evangelium & Epistolam Pauli ad Romanos Græce cum interlineari versione Belgica, tanquam specimen totius N. Test. sui edendi, nitidissime anno 1693 in 4. Huic inseruit variantes lectiones, easque in Belgicum translatas, itemque Syriacam quorundam locorum versionem etiam Belgice adjunctam. Impressum hoc specimen Amstelod. apud Joh. Rieu- *Cats.* werts. Audacior fuit Carolus *Cats*, ex Catholico-Pontificio, ut mihi relatum, Socinianus, qu suæ

uæ versioni Socinianæ Belgicæ anno 1701. Amtelodami impressæ inseruit quasdam varias lectiones etiam Belgice versas: in qua crassissime socinizat. Addidit quibusdam exemplaribus notas, in quibus suæ versionis rationes adferre voluit.

Adduxit quoque, quod miror, J. H. *Reizius* in 30
ua editione nova Germanica N. Test. anno 1703. *Reizius.*
Offenbachi primum edita, quasdam, sed & rarius, varias lectiones ex Græco, quas etiam Germanicè expressit. Nuper anno 1703. Joh. Reinhardus
Hedinger Theol. Doct. Consil. & Audicus con- *Hedinger.*
cionator Wurtenbergensis, in Biblior. editione Germanica D. M. Lutheri, in suis notis ad Græcum exemplar provocavit: sed magis ad emphasin verborum, ut video, quàm ad variantes lectiones
respexit. Jesuita Lud. *de La Cerda*, quod antea *La Cerda.*
monendum fuisset, varias lectiones in Adversariis sacris cap. ult. 163. collegit; loca nempe Græca, quæ à vulgata versione abeunt. Huc forte & re-
ferendus labor Guillielmi *Coddæi*, cujus meminit *Coddæus.*
Joh. Meursius in Athenis Batavis, quod reliquerit allegationes textuum N. T. Græcorum ex Patribus & aliis Auctoribus Græcis, quatenus aut ab editis vulgatorum Codicum textibus, & variis circa eos lectionibus, adhuc discrepant, aut diversitates lectionum quæ constant, firmant, aut fulciunt. Prodiisse hunc laborem non liquet. Joh. Alb. *Fabrit.* Biblioth. Græc. lib. IV. cap. V. pag. 182.

II.

Hæc de Collectoribus lectionum. Nunc de *va-* 31
lore, *bonitate*, *antiquitate cæterisque qualitatibus* *De Crisi*
Codicum manuscriptorum agendum. Perierunt ete- *Codd. MSS.*
nim dudum Apostolorum autographa, jam Origenis & Hieronymi, maximorum Criticorum aut

Ma-

Masorethanım N. Test. tempore, bellis & incen diis Ecclesiarum Orientis, ubi pleraque adservat fuere, consumta; non ut quidam volunt, com municatione cum aliis Ecclesiis. Quæ in lectio num variantium examine desideret D. *Millius*, pan dit in Prolegom. pag. 117. ubi de Codicibus quin decim Roberti Stephani prolixè satis agit: quæ a omnes merito varietates & Codices transferri de

32 *Millii desiderata circa v. l.* bent. *Optandum*, inquit, *omnino foret, ut Vi Doctissimus explicatè dixisset, quænam editio fuerit quam cum MSS. Codicibus contulit; quisnam textu ille, quem ex iis recensuit, Complutensis? Erasmi cus, Aldinus, an alius demum quisquam? tum ver de singulis Codd. cujus notæ fuerint ac fidei? cuju (quoad conjectura assequi liceret,) ætatis ac sæculi accuratè & docta manu; an negligenter & ab ignar Librario exarati? Exspectandum saltem, ut indi casset de Codice quolibet, qui ipsi jam ad manum in teger fuerit, an imperfectus, & mutilus? totumn N.T. contineret, an partem duntaxat? fueritne E vangeliorum, an Epistolarum, an particularis ali cujus Evangelii vel Epistolæ, vel Apocalypseos Codex an etiam Lectionarium Evangelicum vel 'Απόςολος Absque hujusmodi aliquali notitia perit maxima pars beneficii, quod ex MSS. Codicum lectionibus varian tibus peti posset, & in pompam magis quam usum congesta videtur ingens ista ad oram libri variatio num moles. Ne dicam, quod laxior iste & indefini tus de Codicibus sermo trahat in falsa, uti forte fit, de S. Textu judicia.* Similia habet *Simonius* Hist. Crit. N. Test. cap. XIX. pag. 141.

33 *Codex Alexandrinus.* In indiculo nostro occurrit Primo Codex *Alexandrinus*, quem circa tempora Concilii Nicæni manu Theclæ fœminæ Ægyptiacæ scriptum, ab Hesychio correctum ferunt. Exaratus est ille literis majoribus, sicuti vocant, quadratis, sine accen-

tibus

ibus & ſpiritibus. *Cyrillus Lucaris* hunc Alexan-
lria Conſtantinopolim detulit, poſtea dono miſit
Regi Angliæ per Thomam Roë Equitem, qui Le-
gatus Regis Conſtantinopoli fuit. Agnovit Codi-
cis hujus antiquitatem *Simonius* Hiſt. Crit. N.Teſt.
cap. XXXII. pag. 393. non vero tantam, quæ tem-
pus Concilii Niceni, ſeu mille quadringentorum
annorum attingat. Dici id ait ſine teſte: interfuiſſe
Patriarchæ, ut id Regi aut ejus Legato adſereret,
ut munus eo gratius eſſet. *Theclas* agnoſcit diver-
ſas; item varia Stæ Theclæ monaſteria in Orien-
te, ad quorum unum potuit pertinuiſſe Codex, ab
eoque nomen impetraſſe. Eſt & Baſilii Epiſtola
CCII. ad Theclam: item Greg. Nazianzeni ali-
quot; & vitam alicujus habemus apud Chryſoſto-
mum. Contra illam, quæ cum Paulo Apoſtolo
vixiſſe dicitur, ſcripſit Th. *Smith* in Miſcell. p. 124.
Antiquitatem teſtantur literæ majores quadratæ, 34
uti dictum: qualibus ſcriptus eſt *Dioscorides*, item
capita quædam Geneſeos in Bibliotheca Cæſarea
Viennenſi, quæ apud Lambecium & Neſſelium,
in deſcriptione Bibliothecæ iſtius, ſunt repræſen-
tatæ; item à *Sauberto* in Proleg. ad Matth. cap.
XX: 28. ex Thomæ *Mareſchalli* Obſerv. ad ver-
ſionem Anglo-Saxonicam. Scriptum Codicem à
Græco vult *Simonius*, & differre ab iis, qui ſunt
exarati a Latinis; quales ſi ſint mille annorum, mul-
tum ab invicem abire tradit idem, etiam à poſte-
rioribus noſtratibus: id quod & habet *Dupinius* in
Diſſ. prælim. ad Biblia part. II. cap. III. §. 2. pag.
75. Ad hunc ſub nomine Anglici Codicis volunt
Hugonem *Grotium* in Commentariis ſuis provoca- 35
re: qua de re judicium exactum vide apud *Millium*
Proleg. pag. 145. & ſeq. ubi tanquam in MSS.
non ſatis verſatum eum arguit, idque exemplis pro-
bat. Addatur *Simonius* de MSS. Novi Teſt. pag.
 10.

10. Hunc Codicem * merito docti cunctis aliis præferunt; imprimis Joh. Ern. *Grabius* in Præfat. ad Octateuchum; etiam *Vaticano*, uti apparebit ex dicendis.

Codex Vaticanus. Hic inter antiquiſſimos à *Simonio* cap. XXXII. pag. 393. Hiſt. Crit. Nov. Teſt. numeratur, cujus multi Critici meminerunt & variationes excerpſerunt. Mille annorum eſſe judicat *Dupinius* d. l. Et ex eo potiſſimum, juſſu Leonis Papæ, Card. Ximenem ferunt expreſſiſſe editionem Complutenſem. Scriptus eſt litera quadrata, quod teſtimonium præbet antiquitatis; quanquam non ſemper firmum; quia libros iſto charactere ſcriptos habemus usque ad ſeculum octavum, imo & ad decimum & undecimum. Laudem & bonitatem iſtius Codicis dabit D. *Millius* in Prolegom. pag. 108. & iterum pag. 161. ubi ejus auctoritatem tamen, tanquam à Latino Scriptore curatam, valde deprimit.

36 *Codex Cantabrigienſis.* Meminit & *Beza* antiquiſſimi Codicis ſæpius, qui nobis eſt TERTIUS & *Cantabrigienſis* vocatur. Continet quatuor Evangelia & Acta. Scriptus itidem majoribus literis quadratis, cohærentibus vocibus, ſine accentibus, ſine ſpiritibus. Ex Græcia putat Beza aſportatum. Se nactum dicit ex Monaſterio S. Irenæi Lugdunenſi. Eum anno 1581. dono dedit Academiæ Cantabrigienſi, ubi & hodie adſervatur. Alia multa de eo refert *Simonius* in Hiſt. Crit. N. T. cap. XXX. pag. 360. *eſſe eum Græcum & Latinum, deſcriptum per Copiſtas Latinos, ex Codice ſcripto ante emendationes Hieronymi.* Addit, Bezam non cognoviſſe qualitates iſtius, ideóque crediidiſſe à Monacho ſciolo & indocto correctum

* Cùm iſte Codex omnium ſi Græco-Latinos excipias longiſſime ab Editione vulgata recedat, pugnantia loquitur, qui ſimul & iſtum Codicem & Editionem vulgatam omnibus aliis præfert.

rectum fuiſſe & in quibusdam locis notas additas; quas non vult eſſe Calogeri, cum iſtiusmodi Codices uſu nunquam Græcis, ſed tantum Latinis fuerint: etiam Græca & Latina ſcripta eſſe eadem manu, accedentibus Græcis literis, ad formam Latinorum ſæpius. Id Simonius probat ex altero 37
volumine iſtius exemplaris, quod extat in Bibliotheca Regis Galliæ a ſe viſo & lecto; item alio in Abbatia Benedictinorum S. Germani, quæ continent Epiſtolas, cum tam exili utriusque differentia in Græcis & Latinis, ut videatur unum de alio deſcriptum fuiſſe; niſi quod Benedictini Cod. characteres ſint majores & inſigniores & minus perditi per correctores. Plura argumenta vide apud eundem ibid. Tandem, quod ad *valorem* Codicis facit, addit: *magnum illum numerum erratorum*, quæ inveniuntur in duobus illis exemplaribus, in textu Græco, *eſſe indicium a Latinis eſſe ſcripta, qui Græcæ linguæ cognitionem nullam habuere.* Non intelligit tantum errores orthographicos, quales & inveniuntur in libris a Græcis deſcriptis, ſed eos etiam qui deprehenduntur in vocabulis, qui non poſſunt cadere niſi in Latinos.

Enormem illius Cod. differentiam cum noſtris 38
Codd. (inveni in illo, in Evangeliis nempe & Actis, quæ ſola habet Codex ille, 4400. circiter varias lectiones) Jo. *Morinus* agnoſcit, qui lectiones ejus habuit à Puteanis Fratribus, lib. I. Exercit. II. cap. III. cum *Simonio* d. l. pag. 372. Quod judicium etiam *Dupinius* in prælim. Diſſ. ad Biblia lib. II. cap. III. §. 2. pag. 76. exhibet: ubi & habet cenſuram *Arnaldi*, & mediam ſententiam Patris *Martinay*; quibus tandem ſuum in Aphorismis decem ſubjungit. Arnaldi cenſuram carpit *Simonius* in novis Obſerv. ad textum cap. II. part. II. pag. 30. & ſeq. & ex profeſſo in Diſſert. Critica

de Manuscriptis Novi Testamenti : asserendo Bezæ exemplar non fuisse falsarii * seculi decimi & sexti; quod in Differt. de tribus MSS. Bezæ, Claromontano & S. Germani Arnaldus asseruerat.

39 Post hos omnes, videndus in hisce studiis, si quisquam, versatissimus D. Joh. *Millius* in Prolegomenis, pag. 131. b. fin. & seq. cui non est bonæ notæ, nec probus; item in judicio ad Matth. cap. XVII: 1. & viliori adhuc Luc. III. pag. 156. item Marc. III: 21. lit. n. ubi plurima in Cantabrigiensi dicit esse non Græca. Locus est de *Cainane*, ubi pag. 155. b. med. vocat Codicem pessimi commatis. & pag. 156. b. med. Scribam istum dicit in Evangeliis infinita ausum esse pro arbitrio addere, detrahere, mutare. Huic Codici contra Bezam *Simonius* in Hist. Crit. N. Test. cap. XXX. pag. 374. itemque magni nominis Theologus Fr. *Gomarus* in Examine Geneal. Christi Tom. II. pag. 243. non magnam auctoritatem tribuunt.

40 Ex hisce tandem concludendum, quamvis hic Codex exhibeat versionem illam vulgatam, quæ ante Hieronymum Latinis in usu fuit, ejus tamen lectiones, licet sint ex antiquissimis, non magni ducendas, neque semper istiusmodi Codices pro regula emendandorum esse adsumendos. Idem quoque probat *Simonius* in novis Observation. ad textum & versiones, cap. II. exemplisque illustrat. Iterum in Hist. Crit. N. Test. de vers. cap. XXV. pag. 289. *id verissimum*, inquit, *uti & alibi probavi, quod antiqui illi Codices, de quibus quæstio est, non sint meliores aliis, sub prætextu quod sint antiquiores.* Verum est quod *Scioppius* in Præf. ad Art. Crit.

* Omnino legendum *seculi sexti*, non vero *decimi sexti*; hæc enim erat Arnaldi sententia, quam ubique per totam dissertationem repetit.

Crit. teſtatur, in Codicibus optimis & antiquiſſimis monſtra variarum lectionum extare, ut fere mendarum hoſpitia appellari poſſint. Vide quem citat ibidem pag. 25. Jan. *Guillielmium* quæſt. in Plaut. pag. 229. & Jac. *Perizon.* Animadv. hiſt. IX. pag. 409. & pag. 447. qui addendi eſſent, niſi prolixitas obſtaret. Nihilominus excuſat deſcriptorem hujus Codicis *Simonius* cap. XXX. Hiſt. Crit.

Unicum obiter adhuc hic monendum eſt, erraſſe in hoc Codice Cantabrigienſi *Curcellæum*, quando in præfatione ſua narrat, ab amico ſibi Lutetia miſſas lectiones hujus Manuſcripti, ſed quod XXIV. capitibus in Matthæo & nonnullis aliis locis truncatum eſſet; nam Bezæ libro nil niſi pars primi capitis deeſt. Confudit forte cum iſto Codicem *Alexandrinum*, in quo iſta XXIV. capita Matthæi deſunt cum initio capitis XXV. usque ad verſus ſexti verba ἐξέρχεσθε, cujus tamen ſingulatim meminit *Curcellæus*, obſervante & hunc errorem *Sauberto* in Proleg. Prolixior fui de hoc Codice, quia omnes paginas implet, addit, detrahit, mutat pro lubitu, omniúmque Codicum varias lectiones ſuperat, ideóque non multum ei tribuendum, quod ex examine hoc critico affatim patet. Multo plus tribuendum * Codici Alexandrino, qui quomodo præ illo ad decidendum de variis lectionibus pro norma adſumi poſſit, ad Canonem primum pandemus. 41

SECUNDO loco in indice noſtro Codd. MSS. ponuntur Manuſcripta *Bibliothecæ Bodlejanæ* Oxonienſis, quorum numerus non eſt additus; *Saubertus* in ſæpius laudatis Prolegomenis allegat tantum unum, qui quatuor Evangelia habet; ſed illo tempore nondum editum erat exemplar Oxonienſe anni 42 *Codd. Bibl. Bodlejanae.*

* Vide ad pag. 34.

ni 1675. neque prodit * *Saubertus*, quis illud MSS. cum editis contulerit. D. *Millius* in Prolegomenis pag. 155. & in indice Codices MSS. *ſeptem* enumerat, diverſæ bonitatis & antiquitatis.

Primum quatuor Evangeliorum membranaceum in 8. non ita vetuſtum, probæ tamen notæ, qui in omnibus refert genuinam Evangeliſtarum dictionem.

Alterum etiam quatuor Evangeliorum membranaceum in 8. ante 300. annos aut paulo ante ſcriptum, uti conjicit Millius, charactere nitidiſſimo, eſſéque ex libris probatioribus.

Tertium eſſe Lectionarium pervetuſtum, ſed mutilum, ſcriptum literis quadratis pinguioribus, paulo ante (poſt voluit dicere) annum Chriſti milleſimum; id quod ex Lectionario ejusdem characteris colligit.

Quartum eſſe Lectionarium mancum annorum circiter quingentorum.

Quintum itidem Lectionarium integrum à Thoma Hyde è Turcia allatum.

Sextum quatuor Evangeliorum peſſime ſcriptum.

Septimum facit quatuor Evangeliorum, in quarto majori, eleganter ſatis ſcriptum, notæ melioris. Hæc de qualitatibus Codicum iſtorum. Hiſtoriam pete ex Millio, & obſervata loca, quæ habet pro genuinis.

43 *Cod. Vindeb. vel Caeſar.* Quarto loco numeratur in indice noſtro Codex manuſcriptus *Bibliothecæ Cæſareæ Viennenſis*, probæ notæ; de quo D. *Millius* in Proleg. pag. 167. refert eſſe Codicem XXVIII. Catalogi *Lambeciani*; CCC. autem apud *Neſſelium* in Biblioth. ejus, ſcriptum litera quadrata; in quo Vir Clariſſ. errat; ſcriptus eſt enim minutiore litera Græca rotun-

* Saubertus ex Polyglottis Londinenſibus ſe hauſiſſe fatetur Proleg. pag. 40.

undiore, qua plerique Codices Græci seculi deci-
ni & sequentium sunt exarati, quali impressum est
Testamentum Complutense Cardinalis Ximenii.
Censuisse collatorem, addit *Millius*, annorum esse
excentorum aut septingentorum. Is vero collator
non fuit D. San-Georg *Asche*, sed Gerhardus à
Mastricht, Syndicus Bremensis ad Imperatorem le-
gatus; qui ex intima familiaritate cum D. *Asche*,
um temporis (anno nimirum 1690.) Pastore Il-
lustrissimi Legati Regis Britanniæ D. *Paget*, sche-
das collationis factæ, rogatus communicavit. Eas
nconsulto collatore descripsit D. Asche, deditque
Ed. *Gee* S. Theol. Professori, hic vero D. Millio,
cui collator lubentissime easdem concessisset.

Sequitur QUINTO loco *versio Coptica* in in- 44 *Versio Coptica.*
diculo nostro, cujus lectiones huic, uti & D. Mil-
ii editioni sunt insertæ. De ista versione vel ver-
sionibus omnia sunt dubia: in aliis sunt Evangelia,
n aliis Acta & Epistolæ. Agit de ista *Simonius*
Hist. Crit. N. T. part. II. cap. XVI. & latissime Ja-
cob *Le Long* in Biblioth. Sacræ parte I. Sect. no-
na tota à pag. 284. Dimittitur ad Canonem XIV.
uti aliæ quoque versiones. Athanasius *Kircherus*,
qui Coptis plurimum favet, in Prodromo Coptico
cap. VIII. ex Martyrologio Coptico, quod Arabi-
cè adservatur in Maronitarum collegio, versionem
llam ante cIↃccc. annos, tempore Concilii Nice-
ni factam contendit. Eam Præfator editionis
Oxon. vult esse mille ducentorum annorum. Lo-
cus qui merito hic adferendus esset, est prolixior;
exhibet & libros Copticos & Ægyptiacos qui in
Vaticana Bibliotheca adservantur. D. Abbas *Re-
naudot* de hoc testimonio *Kircheri* apud Jac. *Le
Long* part. I. Bibl. Sacr. pag. 286. subjungit: *Hic* 45
*Auctor rerum Copticarum non fuit admodum gnarus,
ejus proinde testimonio non facile credendum.* Ille

translationem ad Græcum exemplar ad verbum factam adſerit. Habent quoque exemplaria Bibliothecæ Pariſienſes. Vid. *Morini* Epiſt. XIII. de Eccleſ. orient. antiq. & *Kortholt* de variis S. Script. Edit. cap. XXI. ubi meminit locorum Theodoreti & Chryſoſt. Habuit exemplar *Hottinger*. Biblioth. Orient. cap. V. Sed videndus *Millius* in Prol. pag. 167. ubi & judicium profert Viri in orientalibus verſatiſſimi Lud. *Pickii*, qui linguam *Copticam*, quam legit in Codd. ante hos D. annos ſcriptis, ait eſſe ipſam *Pharaonicam*, ſed corruptam: Verſionem eſſe Iſlamismo antiquiorem, † ſeculumque XI, Acephalorum & Jacobitarum tempora attingere, imo & ſeculum quintum, in quo mortuus Hieronymus. Linguam eſſe ſingularem, uti Hungari-
46 cam inter Sclavonicas. Verſionem non adhærere Græco ad verbum, ſed ſenſum tantum referre. Promiſit editionem Th. *Mareſchallus*, qui & varias lectiones excerpſit. Videatur de omnibus fere Copticis MSS. Jac. *Le Long* Bibliot. Sac. part. I. à pag. 284. Quidquid ſit, Interpretibus ex Græco ſeu authentico textu, ſecundum jurisconſultos, non indulgendum, ut ex verſionibus eorum authentica emendentur: hæ enim ex conſtantiſſima eorum regula tantum probant, quantum eſt in originalibus, ex quibus verſio eſt facta: quod pluribus Canon XIV. probabit.

47 SEXTUS noſtrorum eſt Codex *Claromontanus*.
Cod. Claromontanus. Theod. *Beza* hoc uſus eſt: pervenit poſtea ad fratres Puteanos. Joh. *Clericus* in Arte Critica * hunc habet pro paraphraſi, part. III. ſect. I. cap. VIII. pag. 133. ad verſum 3. capitis XX. Actor. Apoſtol.

† Millius habet *i. e. Seculo XI.* quo deſignare voluit tempus Iſlamismi in Ægypto; non vero ortum Jacobitarum. Licet errore typographi XI. expreſſum ſit pro IX. Seculo.

* Non loquitur de *hoc* Codice, qui nonniſi Epiſtolas Paullinas continet. Sed de *Cantabrigienſi* vulgo dicto, quem *Beza* ad locum illum Actor. XX. *Claromontanum* vocaverat.

ſtol. *Non moror*, inquit, *Cloromontanum*, *cum ab omnibus aliis Codicibus nimium diverſus abit*, *uti hoc in loco*; *quia paraphraſin potius*, *quam varietatem lectionis exhibet.* Sed obiter hic monebo, cavendum eſſe ne hujusmodi paraphraſes miſceamus cum exemplaribus bona fide & verbotenus deſcriptis. Cœnobium, ex quo nomen habet hic Codex, eſt apud Bellovacenſes. Continet ille Epiſtolas Paulinas Græcas cum Latina verſione. Pars forte eſt Codicis Bezæ *Cantabrigienſis*, ſicque deſcriptoris Latini, ut & teſtatur *Simon.* cap. XXXII. Hiſt. Crit. verſ. N. Teſt. pag. 373. nec eo Græcos uſos fuiſſe. Mendas in textu Græco frequentiores eſſe, 48
quam in Latino; licet multæ in Claromontano & Cantabrigienſi inveniantur. Sermo Latinus & Græcus in utroque Codice fere eſt idem. Aliter paullo de eo D. *Millius*, in Prolegom. pag. 134. *Liber*, inquit, *eſt formæ minoris in* octavo, *quam vulgo vocant.* (*Le Long* corrigit in Bibliot. Sacr. part. I. pag. 380. verius eſſe in folio minore.) *Epiſtolas continet Gr. & Lat. mutilatas duntaxat folio primo* (addit Le Long: *& alibi.*) *quæ tamen haud ineleganter ſupplevit recentior calamus.* Ipſe Codex, pariter ac Cantabrigienſis, cujus altera pars à Beza & aliis dicitur, majoribus literis deſcriptus eſt, & quidem à Latino ſcriba; Græca ad paginam dextram habet, ad ſiniſtram Latina, hic illic à Græcis diverſa, qualia extabant in Codd. aliquibus ante tempora Hieronymi. Textus autem hujus longe purior eſt, receptóque noſtro congruentior quàm Codicis Cantabrigienſis.

SEPTIMO meminit index noſter Codicis *Complutenſis* impreſſi, quem licet index editionis Oxonienſis non expreſſerit, in variis tamen lectionibus adduxit ſub nota *Cp.* Eſt iſte primum exemplar Græce typis expreſſum, ſumptu & auſpicio Car- 49 *Complutenſis editio.*

 dinalis

dinalis *Ximenii*, Compluti in Hiſpania; cœptus anno 1502. editus anno 1514. menſe Januario, (ut meus refert Codex) charactere minore, quo Codices Græci ſcripti ſunt plerique, quali poſtea non vidi alios alibi excuſos. Vult Cl. ***Fabritius*** in Bibl. Gr. lib. IV. cap. V. pag. 185. eſſe ſine accentibus, & quidem additam habere præter veterem vulgatam verſionem novam Latinam interlinearem, in Opere Biblico 1515. Mea anni 1514. memorata, habet accentus, non ſpiritus, niſi quod aſper lineolâ notetur. Non eſt interlinearis, ſed Græco cuique vocabulo eſt adjecta litera, quæ & in Latino textu cuique vocabulo conſono eſt præmiſſa.
50 Indéque profluxiſſe interlinearias ***Ariæ Montani***, nullus dubito, tranſlata è textu Latino voce ſuper eandem vocem Græci textus. Occultatam fuiſſe egregiam hanc editionem per ſex ſeptemve annos poſtquam excuſa fuit & ante annum 1523. a paucis eſſe viſam, addit Doctiſſ. ***Fabritius*** l. c. Ex quo conjicio neque exemplar hujus editionis habuiſſe D. Mart. *Lutherum* cum ederet anno 1522. Novum Teſtamentum Germanicè verſum; procul dubio enim ei inſeruiſſet locum, 1 Joh. V. vſ. 7. qui in illa editione eſt expreſſus, Lutheri verſionibus vero ante annum 1600. non inſertus.

Rob. *Stephanus* id exemplar tanti fecit, ut primo loco poſuerit inter Manuſcripta ſua XVI. Factum eſt fere cynoſura ſequentium editionum. De illo agit *Simonius* in Hiſt. Crit. N. T. part. I. cap. XIX. pag. 340. ubi id taxat: quod ex tot præcla-
51 ris Codd. MSS. etiam Roma miſſis, quibus uſus eſt Cardinalis, aliique qui operas ſuas præſtiterunt huic editioni, variantes lectiones in marginem non conjecerint. De illa videndus Jac. ***Le Long*** Biblioth. Sac. part. I. pag. 13. & ſeqq. ubi Hiſtoria & Viri docti, qui operas ſuas per quindecim fere annos

nnos in producendis Bibliis Complutensibus potuerunt, recensentur. Summam quinquaginta millium aureorum in hæc impensam fuisse notat Clariss. J. A. *Fabritius* Bibliot. Græc. lib. III. cap. II. pag. 325. Videndus & D. *Millius* in Proleg. pag. 114. & pag. 161. ubi præter lectiones Stephanianas hujus Codicis, attenta collatione, ultra septingentas observasse se dicit. Erasmus Lib. XXIII. Epist. VIII. Complutenses secutos refert Codicem Romanum à Leone X. missum ad Card. Ximenium.

OCTAVO loco comparent in indiculo nostro Stephani *Curcellæi* variantes lectiones, qui primus collegit ex editis & MSS. etiam ex conjecturis lectiones, eásque in finem paginæ conjecit, nulla facta mentione libri aut codicis, ex quo hausit, num ex manuscripto vel excuso, num lectio ex conjectura adsumpta, quales immiscuisse eum supra observavimus. Exinde enim valorem, etiam secundum scita juris consultorum, accipere debuissent. Quid Clariss. *Millius* pag. 117. Proleg. de Codicibus Stephanianis, aut potius de Roberto Stephano desideret, & ibidem subjungit, jam supra §. 32. est relatum. 52 *Curcellæi editio.*

Infringit ipse Curcellæus in Præfatione valorem suarum variationum, dum refert, *se omnes, etiam ex suis impressis Codicibus*, (quarum aliæ manifestè falsæ, aliæ in mutata literula consistebant, vitiisque typographicis annumerari debuerant) in suam farraginem retulisse. Fert judicium de hac editione *Simonius* in Hist. Crit. N. T. part. I. cap. XXIX. pag. 342. quod infra afferendum est. Exinde petenda ratio *Canonis* XIII. qui ejus lectiones rejicit, aut ad *Can.* IX. dimittit, qui eas ex uno tantum Codice depromptas reputat. 53

Lectiones quas Curcellæus omisit, collegit Joh. *Lomejerus*. Vide ejus Diss. Philol. decad. I. Diss.

IV.

IV. Daventriæ editas 1694. D. *Millius* ejus lectiones rariſſime adduxit; nec in Prolegomenis * memini me quidquam de ejus collectione legiſſe.

54 *Cod. Collegii Emanuelis Cantabr.* Nonus noſter Codex eſt *Collegii Emanuelis Cantabrigiæ*, & continet Epiſtolas Pauli. Codex minutis literis ſcriptus, attamen, ut volunt, antiquus. Agit de eo D. *Millius* in Proleg. N. T. pag. 160. a. *Apud ipſos* (nempe in Collegio Emanuelis) *hodie manent Epiſtolæ Paulinæ & Catholicæ. Codex ille minus accuratè quam nitidè exaratus, plurimis in locis deficit propter* ὁμοιοτέλευτα, *ſed & lectionum Eccleſiaſticarum initialibus hic illic interpolatus.* Sequuntur loca quædam, quæ ex Codice iſto, pro more, pro genuinis habet, editis noſtris, ut cenſet, ſubſtituenda, plerumque contra Canones noſtros. Citat eum ſæpius *Waltonus* in Polyglottis ſub hoc nomine.

55 *Codex Cœnobii S. Germani.* Decimo loco occurrit Codex Cœnobii Gallici *S. Germani*, de quo dictum ſupra, ubi de exemplari Cantabrigienſi actum; ex quibus conſtat eſſe Græco-Latinum, à Latinis ſcriptum; multum ſæpe abire à textu Græco aliorum Codicum; complecti Epiſtolas, neque multum ei deferendum. Accuratè eum deſcribit D. *Millius* in Prolegomenis pag. 159. b. *Codex in folio minori eſt, ſeu potius in quarto grandiori, in eo Græca & Latina in eadem pagina per columnas digeſta ſunt; ad ſiniſtram partem Græca, Latina ad dextram. Literæ quibus utraque pars expreſſa eſt, ſunt quadratæ ſive unciales, verum multo majores & pinguiores illis, quas præferunt Cantabrigienſis & Claromontanus; & licet ductu & magnitudine plurimum referant characteres exemplaris Actorum Apoſtolicorum Bodlejani noſtri, ſeculum tamen paulo adhuc poſterius redolent.* *Textus*

* Vide n. 1397. 1398. Proleg. Millii.

extus certe Græcus, spiritus & accentus habet, 56
ósque prima manu descriptos, quod literis olim nos
nonuit Doctissimus Bernardus Montfalconius. *Con-*
entit fere cum Græco Claromontani, *verum ita ut*
ndiciis satis multis se prodat è diverso aliquo Codi-
e prodiisse. Cum adinstar reliquorum apud Occiden-
ales descriptorum è textu ipso, interpretum Italo-
um, longo licet intervallo derivatum fuerit hoc Ma-
uscriptum, textumque proinde in multis, in quibus
b impresso nostro dissentit, genuinum exhibeat. Se-
quuntur dein lectiones quædam, quas D. *Millius*
ex suo arbitrio germanas censet. Bern. de *Montfau-*
on Benedictinus in Palæographià Græca pag. 217.
& seq. & ex eo *Le Long* in Biblioth. part. I. pag.
381, hunc Codicem affabre describit, & septimo
circiter seculo adscribit; ac remittit ad Joh. *Mori-*
num part. I. Exercit. Biblic. cap. II. III. & IV.
Specimen literarum Codicis Germanensis exhibet
Joh. *Mabillon* lib. V. de Art. diplomat. tab. II.
tem *Montfaucon*. d. l.

UNDECIMUM locum occupat *versio Gothica* 57
quatuor Evangeliorum, quæ inter antiquissimas nu- *Versio*
meratur. Incomparabile veteris Linguæ Germa- *Gothica*
nicæ monumentum appellat Joh. *Saubertus* in Pro-
leg. ad Matth. Inventa est in Abbatia Werdinensi
ad Ruram, ante annos mille ab *Ulphila* Gothorum
in Moesia Episcopo scripta vel scribi curata, au-
reis in principio capitis, & argenteis in textu lite-
ris. Floruit is seculo quarto medio, primò ortho-
doxus, postea Arrianus. Meminêre ejus Socra-
tes, Sozomenus, Theodoretus & Philostorgius;
vitamque satis accuratè exhibet Guill. *Cave* in Hist.
Liter. ad quem brevitatis gratia dimittimus. Is ei
& Bibliorum versionem Gothicam adscribit, quæ
periit. Dubitanter ei adserit quatuor Evangelio-
rum versionem, quam cum Glossario & notis edi-
dit

dit Fr. *Junius* & Th. *Mareschallus* Dordraci 1665
58 & 1684. Fusissime de ea ex cunctis Scriptoribus qui de hac versione quidquam sunt commentati agit Jac. *Le Long* in Biblioth. Sacr. part. II. à pag 167. usque ad 174. quæ sunt prolixiora quàm u hic repeti possint. Hi in ætate variant; sunt qu mille, sunt qui octingentos annos ei adscribunt Clariss. *Millius* in Proleg. pag. 151. secutum dici interpretem exemplar * præstantissimum Græcum, & quidem exactè κατὰ πόδα. Et cum in plurimis consentiat cum Codice Cantabrigiensi, inde suspicionem esse ex interpolatis illis fuisse, quæ in Occidente descripta fuerant; patuisse tamen ex inspectione penitiori, diversi omnino generis esse, & quidem optimæ notæ.

59 Thom. *Marescallus* in principio observationum, (ubi late de *Ulphila* & de hac versione agit,) addit; omnium gravaminum hoc ei longe gravissimum fuisse, multa illa Gothica à Græcis, quæ nostris manibus teruntur, exemplaribus dissentientia. Invitis tamen jurisconsultis nec hæc versio potest esse norma correctionis Græci textus authentici, uti Canon noster decimus quartus adserit.

Georg. Fridericus *Heupelius* in Dissert. de Ulphila, Witenbergæ habita anno 1693. fatetur versionem in quibusdam abire à textu Græco, id quod & nobis observatum in hoc examine. Eam literis Gothicis cum versione Latina promisit Ericus *Benzelius* Professor in Acad. Upsaliensi, ubi nunc Codex hic argenteus tanquam cimelium rarissimum adservatur. Specimen etiam unius paginæ literis Gothicis, recenter fusis, exhibuit.

60 Sequitur Codex Duodecimus *Collegii Gonvilli & Caji* Cantabrigiæ, qui habet quatuor Evangelia.

Cod. Coll. Gonvilli & Caji.

* Rectius dixisset exemplar Latinum Versionis Italicæ.

gelia. De eo *Millius* in Proleg. pag. 147. b. n. 3. narrat, in margine adſcripta eſſe qualitercunque κεφάλαια & ſectiones Ammonianas; ſcribam ſupra modum fuiſſe oſcitantem, qui perpetuò lapſus ſit in ὁμοιοτελεύτοις: aliàs etiam perperam ſcriptum eſſe, & à vulgo Codicum variare in multis; habere tamen peculiares lectiones haud paucas, etiam aliquot genuinas ex arbitrio Millii, quarum quasdam recenſet, quibus tamen Canones quidam noſtri non ſine ratione opponi poſſunt. Memorat & poſtea quædam de alio Codice ‡ ibidem extante, qui comprehendit Epiſtolas: ſed ille non eſt noſtri fori.

Evangelia * *Goodii* DECIMO TERTIO loco ponuntur in Catalogo Codicum. De eo MS. nil meminit D. *Millius* in Prolegom. ſed Codicis Henr. *Googe* S. T. Prof. Collegii Trinitatis Cantabrigiæ pag. 148. a. cujus & mentionem fecit *Saubertus* in Proleg. in var. lect. Matthæi. ***Habuit Thomas Goad Prof. Theol. Codicem MStum, quem † Collegio Gonvilli & Caji donavit.*** 61 *Evangelia Googii.*

Codicem *Collegii Lincolnienſis* Oxoniæ, DECIMUM QUARTUM noſtrum, deſcribit D. *Millius* in Proleg. pag. 148. n. 8. Donavit hunc Collegio Edmundus *Audley* Epiſcopus Sariſburienſis. Ejus tempore (ſub annum 1502.) & quidem ejus gratia, à Græculo quodam, tum apud Anglos commorante, deſcriptum fuiſſe, credibile eſt. De bonitate Codicis, qui Evangelia continet, nil habet *Millius*; adducit tamen ex eo quasdam, ut putat, genuinas lectiones. Ibidem ſub num. 9. recenſet & aliud *Cod. Lincolnienſis.*

‡ *In eadem Academia*, inquit Millius n. 1419. non in eodem Collegio. Intelligit autem Codicem Collegii *Emanuelis* ſupra pag. 44. deſcriptum.

* Legendum: *Googii.*

† Lege *Collegio Emanuelis*, & intellige de Codice VICESIMO TERTIO ſive *Uſſer.* 2. infra deſcribendo.

aliud MS. iſtius Collegii, Epiſtolarum; ſed illud ad nos * non pertinet. *Saubertus* & hunc Codicem allegavit in ſuis variantibus in Matthæum lectionibus.

62 *Codd. Coll. Magdalenæ.* Decimo & Quinto loco notatur integrum N.T. excepta Apocalypſi, *Collegii Magdalenæ* Oxonii: quem Cod. accurate deſcribit *Millius* in Proleg. pag. 149. a. ſub num. 10. De valore & bonitate addit: eſſe accurata manu deſcriptum, & inter præſtantiſſimos manuſcriptorum Anglicorum numerandum merito; circiter ſeptingentorum annorum; quem bis *Hammondus* contulit, & *Waltonus* in Appendicem Operis ſui Biblici conjecit. Affert pro more ex eo lectiones quasdam, quas cenſet genuinas ab editionibus noſtris diverſas. †

63 *Codex Montfortii.* Decimum Sextum noſtrum Codicem MS. Thomæ *Montfortii*, deſcribit itidem D. *Millius* in Proleg. pag. 148. a. in fin. & ſeq., eſſe N.T., fuiſſe Fratris *Froy*, Franciſcani olim, poſtea Thomæ *Clementis*, & dein Guillielmi *Charci*, tandem Thomæ *Montfortii* Theol. Prof. De qualitate addit: Textum habere magnam vim lectionum ſingularium, quæ in Codicibus noſtris non comparent, etiam, ut cenſet iterum, quasdam genuinas, quas adfert. Uſus eſt lectionibus variantibus, quas ex eo Jac. *Uſſerius* excerpſit, *Saubertus* in Matthæo ſuo.

64 *MSS. Collegii novi Oxon.* Manuſcriptorum *Collegii novi* Oxonienſis, quæ loco Decimo Septimo ſunt collocata, trium men-

* Imo pertinet. Quamvis enim in Catalogo Codicum hujus Editionis non recenſeatur: in Actis tamen & Epiſtolis frequentiſſime pro teſte Variantis Lectionis citatur.

† Addi debuerat alius ejusdem Collegii Codex, Epiſtolas ad Romanos & Corinthios continens, & in hac ipſa editione non ſemel ad teſtimonium vocatus. M. 2.

mentionem facit *Millius* in Proleg. pag. 149. primi Evangeliorum, ſecundi & tertii Actorum & Epiſtolarum. An omnibus & editio Oxon. uſa ſit, non expreſſit Collector: meminit tamen exemplarium hujus Collegii, in plurali numero. Codicem quatuor Evangeliorum deſcribit *Millius* Proleg. pag. 149. b. num. 12. Eſſe ſcriptum charactere ineleganti; convenire in multis cum Codice *Montfortii*, in iis in quibus ſeorſim abeunt hi duo à reliquis plerisque omnibus. Alia ad Hiſtoriam facientia ibidem videri poſſunt.

Petavii Codices tres, numero DECIMO OCTAVO poſitos, Acta & Epiſtolas continentes, recenſet *Millius* Proleg. pag. 158. & ſeq. Primum Actorum & Epiſtolarum, annorum ſeptingentorum, qui ad Iſaacum *Voſſium* poſtea pervenit, textus accurati, & in plurimis ab excuſis variantis. Secundum itidem Actorum & Epiſtolarum, ſine *Jacobi*, ut ille conjicit, Epiſtola, eſſe è probatioribus. Tertium quoque Acta & Epiſt. cum Apocalypſi habere, quem à Petavio *Chriſtina* Regina Sueciæ redemit, & *Alexandro* VIII. Papæ donavit. Hodie in Bibliotheca Vaticana latet. Textum eum dicit exhibere genuinum *Euthaliani* Codicis, etiam in iis haud raro locis, in quibus diverſus abit ab impreſſis. Hæc ſunt, quæ ad valorem horum Codicum faciunt: in cæteris provoco ad prolixiora D. *Millii*. 65 *Codd. Petavii.*

Barbarini Cardinalis Codices, qui numero DECIMO NONO collocantur, ſub nomine *Romanorum* apud *Millium* Proleg. pag. 162. memorati, ſunt iſti viginti duo, ex quibus Matth. *Caryophilus*, juſſu Pontificis Urbani VIII, excerpſit varias lectiones, de quibus ſupra actum. 66 *Codd. Barbarini.*

Stephani Codices, VIGESIMO LOCO venientes, (quorum in editione *Roberti* anni 1550. 67 *Codd. Stephani.*

 ſunt

sunt XV.) postea pervenerunt ad *Henricum* cum aliis usque ad viginti & duos, uti jam dictum antea. Quid in iis desideret Doctiss. in hac materia Censor D. *Millius*, jam supra §. 32. occupatum est. Examen horum Codicum habet itidem D. *Millius* à pag. 116. & seq. Prolegom. longum nimis, quam ut hic recenseri possit. Summa est: *secundum* (nam *primus* est *Complutensis*, de quo jam actum:) esse Evangeliorum & Actorum, in Italia collatum, ex errore ad Rom. III: 10. citatum, pro θ. vel δ. Illum *Lucas* Brugens. ad Matth. V: 46. item cap. VI: 13. cap. XVII: 2. Marci I: 38. asserit esse ex iis, qui ad versionem vulgatam
68 efformati fuerint. *Tertium*, quatuor Evangeliorum, probæ notæ, ad quem & textus Stephani formatus, qui cum Vaticano in plerisque convenit, eo tamen esse inemendatiorem. *Quartum* N. T. excepta Apocalypsi, complecti, ex Bibliotheca Regia; minus probatæ fidei *Estio* in 1. Pet. V: 10. *Millio* è melioribus Roberti *Stephani*, propter consonantiam cum Vaticano, qui tamen ultra 30. lectiones singulares habeat nullibi lectas, quas recenset. *Quintum* Regium N. T. excepta Apocalypsi, inter præstantiora Stephano numeratum, propter consensum cum tertio. *Sextum* esse Codicem Evangeliorum Regium, etiam inter melioris notæ à Stephano habitum. *Septimum* ex antiquioribus Regiis N. T. excepta Apocalypsi; varia-
69 tiones eum raras habere; Codicem quantivis pretii & Stephanianorum longe præstantissimum esse. *Octavum* Regium Evangeliorum & Actorum, forte tamen mutilorum, cujus lectiones quinque tantum numerentur, malæ notæ. *Nonum* integrum habere Testamentum præter Apocalypsin; unum ex præstantioribus; ejus textum fere totum in suam editionem admisisse Stephanum. *Decimum* Codi-

cem

cem Regium mutilum & imperfectum, qui continet Acta & Epiſtolas; lectiones multas cum vulgata conſentientes, etiam ſpurias habere. *Undecimum* continere particulam Matthæi, ſc. folium u- 70
num & alterum, in quibus ſunt capp. X. & XII. non tota; & folium ex Johanne: tum ſequi Acta & Epiſtolas. *Eſtius* ad 1. Pet. III: 19. non magnæ fidei eſſe vult, & ex Latinis formatum; varium in locis plus minus quadringentis à Stephanica editione, quorum ducenti & ſeptuaginta ſeptem cum vulgata conſentiunt. *Duodecimum* quatuor Evangeliorum cum adjuncto folio, in quo pars capitis XV. 1. Ep. ad Corinth. Eſſe ex melioribus à Stephano habitum, & totum transfuſum in editionem ejus. *Decimum tertium* habere Acta & Epiſtolas, cum duobus foliis in principio, in quibus pars cap. XXVII. Matth. & cap. II. Joh. Varium eſſe à textu Stephanico locis centum octoginta; paucas habere lectiones, quibus ſuffragatur vulgata. *De-* 71
cimum quartum complecti Evangelia Matthæi, Lucæ, & Johannis, cum foliis duobus in fine, in quibus pars capitis Act. X. & primi Epiſtolæ ſecundæ Petri. Inter notæ præſtantioris exemplaria numeratum à Stephano, ejusque particulares quasdam eſſe lectiones & in textum fere totum admisſum. *Decimum quintum* eſſe ex Bibliotheca Regia; habere Epiſtolas ad Corinthios, Galatas, Philippenſes, Coloſſenſes & Apocalypſin; paucas habere aut ex Epiſtolis adduci variationes, multas ex Apocalypſi; inter meliores à Stephano habitum fuiſſe. *Decimum ſextum* Codicem continere folia 72
quædam initio poſita, in quibus pars cap. XXII. Lucæ; pars cap. XII. ſecundæ ad Corinthios; pars tertii, primæ ad Timoth. & Apocalypſin fere integram. Subjungit hisce D. *Millius*: *Ex hisce*

*quindecim Regiis * Codicibus, quorum antiquitatem tantopere prædicat Stephanus, omnes præter* XV. ut & II. IX. XII. XIII. *&* XIV. *haud assurgunt ultra ætatem* DC. *vel ad summum* DCC. *annorum.* Similiter Rich. *Simon.* in Diss. de MSS. Novi Testamenti pag. 66. col. b. *Alia Manuscripta Græca, quæ allegavi in Historia Critica, illa cuncta sunt infra annos* DC. *si exceperis duo, qui continent Evangelia; quorum unum est in Bibliotheca Regia, & alterum in Colbertina, qui habent ad minimum annos* DCCC.

73 *Codex Trithemii.* Codex *Trithemii* Vigesimo Primo loco positus est in indice nostro, ab ipso Trithemio scriptus eleganter, forma minori 12. Extat in Bibliotheca Bodlejana, ei donatus à Georgio *Hackwel*, cui dederat Abrahamus *Schultetus* anno 1607. Continet Euangelium Johannis. Ejus lectiones relatæ sunt in Appendicem Briani *Waltoni.* Quia scriptus hic Codex ab ipso Trithemio, apparet illum non esse antiquum; decessit enim ex hac vita anno 1516.

74 *Velesiana Manuscripta.* Memorantur in indiculo nostro, loco Vigesimo et Secundo, lectiones Marchionis *Velesii*, Pet. *Faxardi* Hispani, quas margini cujusdam Codicis Græci excusi quatuor Evangeliorum adlevit (si fides habenda editori Lud. de *La Cerda* cap. XCI. Adversariorum Sacrorum à pag. 129.) ex MSS. XVI. quorum octo fuisse volunt in Bibliotheca Regis Hispaniarum Laurentiana. De hisce Joh. *Mariana* lib. pro vulgata versione cap. XVI. *Ad Novi Testamenti Græci exteriorem marginem, minio varias lectiones sua manu, suoque labore, sedecim*

* Ipse Stephanus in præfat. testatur, se nonnisi *octo* Codices ex Bibliotheca Regia habuisse; cæteros undique corrogasse: neque Millii verba id dicunt, quod hic expressum est.

decim Codicum facta collatione, in quibus octo erant ex Regia Bibliotheca S. Laurentii, plerique vetustate insignes, adjecerat Petrus Fagiardus, Velesius *Marchio. Ingens Thesaurus magnopere æstimandus, si Vir ille optimus & Græcæ linguæ præstans, quibus ex libris singulæ lectiones essent depromptæ, notasset.* Videndus omnino *Simonius* in Diss. Critica de MSS. N. Test. pag. 10. ubi judicium ejus de hac collectione; quod claudit verbis Marianæ in Scholiis ad Bellarm. *Vix est locus in quo non con-* 75
sonent margines cum nostra editione Latina. Verum ex tanta concordia rursus oriebatur suspicio, eum in aliquem Codicem incidisse, ex eorum numero, quorum multi post Concilium Florentinum ad fidem Latinorum sunt castigati. Editor autem Jesuita Lud. de *La Cerda* de hisce: *Dono*, inquit, *Reverendissimi Joh.* Marianæ *è Societate nostra habeo exemplar Novi Testamenti, in quo variæ lectiones sunt manu transcriptæ ex exemplari, quas manu propria adnotarat Illustrissimus Marchio* Velesius, *Petrus Faxardus, facta collatione* XVI. *Exemplarium, in quibus erant octo ex Bibliotheca Regis D. Laurentii.* Quando facta sit hæc collatio, nemo exactè retu- 76
lit, coævam facere volunt collationi Roberti Stephani. Meminit ejus *Simonius* in Hist. Crit. N. T. cap. XXXIX. pag. 344. ex *Marianæ* relatione & Ludov. de *La Cerda*, desideratque in ea, ut nominasset singula Manuscripta, ex quibus lectiones sunt depromptæ; additque, has varietates illum solum collegisse, ubi illæ fulciunt Latinam vulgatam. Similia queritur D. *Millius* in Prolegomenis pag. 138. qui varias hasce in collationem suam referre non voluit, procul dubio quia suspectæ ipsi erant; sed amici cujusdam monitu primò rejectas, postea in Appendicem conjecit. Quid autem ille sibi velit, quando addit: *Ante annos plus viginti*

Petrum Faxardum ad marginem adscripsisse has lectiones, non intelligo; forte Typographi aut ipsius vitio omissi sunt anni centum, ita ut circiter annum 1580. collationem Velesii factam putaverit.
77 Ex præmissis fere descripta sunt, quæ de hac collectione habet Ludovicus Ellies *Du Pin*, Dissert. præliminari ad Biblia part. II. cap. III. pag. 74. b.

Judicium Joh. *Clerici* de istis volum. II. Art. Crit. part. III. sect. I. cap. XVI. pag. 387. est sequens: *Suspecti quoque debent esse ii Codices, si qui sint, qui certum in finem laudantur à Viris, de quorum fide non satis constat, præsertim si sint manifesta depravationis indicia. Dicitur Petrus Fagiardus Velesius Marchio Hispanus contulisse sedecim Codd. Græcos, quorum octo ajunt fuisse in Bibliotheca S. Laurentii in Hispania; illi autem ita consentiunt cum vulgata, ut in omnibus locis, in quibus à cæteris Codicibus recedit, ei adstipulentur; imo vero habeant additamenta quædam, quæ videntur ex Latinis versa.*
78 *Sic* Apocal. IX: 11. *habet vulgata:* Habebant supra se Regem Angelum abyssi, cui nomen Hebraicè *Abaddon*, Græcè autem *Apollyon*; *quæ leguntur in omnibus Codd. sed in Latinorum gratiam addidit:* Latinè habens nomen exterminans; *quæ versa sunt Græce:* Ῥωμαϊστὶ ἔχων ὄνομα ἐξτέρμηνανς. *Si fuerunt unquam in rerum natura istiusmodi MSSti, fuerunt ad vulgatam versionem refecti. Sed verisimillimum est, hominem Hispanum, Latinæ versionis causa, finxisse eas varias lectiones, quas nusquam legit, cum nemo præter illum eos Codices videre potuerit.* Hactenus ille. Forte & nunquam fuerunt. Legatus enim Galliæ Regis, Madriti, ab Ameloto rogatus, ut inspiceret Manuscripta
79 *Velesii*: rescripsit, ea incognita esse in Hispania: uti refert *Simonius* d. l. pag. 347. b. Miror itaque judicium D. *Millii* d. pag. 138. Proleg. de hisce lectio-

lectionibus, quas Appendici exoratus tandem inseruit, quasi sibi contrariis, qui cum ad fulcimentum veteris versionis factas monuisset, *magnam partem tamen*, ait, *lectionum originariarum Italicorum interpretum textum referre, adeóque pro genuinis Apostolorum fere habendas esse; quæ mirificè favent vulgatæ versioni raras esse*; & quæ præterea ibidem sequuntur. Ex his dubia hæc collatio mihi facta est: ideóque sæpe, quando post Codicem quartum Velesiana lectio occurrebat, eam non numeravi, aut in censum variantium retuli, sed ad Canonem XI. aut XII. dimisi lectorem.

VIGESIMUM TERTIUM locum occupant Codices Jacobi *Usserii* Armachani in Hibernia Episcopi doctissimi & celeberrimi. Bini sunt: prior Evangelia habet in folio, cum commentario ex Patribus; Codex, ut judicat D. *Millius* in Proleg. satis probus, pag. 160. a. alter etiam Evangelia continet, in forma minori. Putat ibidem D. Millius esse illum eundem Codicem quem Waltonus *Em.* aut *Emanuelis* vocat, illi forte donatus Collegio; in cujus Bibliotheca est & alter in forma minori, continens Epistolas. Codicem dicit *Millius* minus accuratè quàm nitidè descriptum esse, quia in plurimis deficit ob ὁμοιοτέλευτα, & interpolata ex initialibus lectionum Ecclesiasticarum. Contulit quoque Usserius, aut conferri fecit N. Test. Elsevirianum cum XVI. exemplaribus MSS. quas lectiones suis polyglottis inseruit *Waltonus* Tom. VI. De his Millius in Proleg. pag. 132. & *Waltonus* ipse in præfatione. 80 *Codd. Usserii.*

Agmen *Wecheliani* claudunt in indice nostro, loco VIGESIMO QUARTO. Usus iis *Saubertus* in suo Matthæo & in Prolegomenis. Lectiones hæ Bibliis And. *Wechelii* Græcis anno 1597. insertæ sunt. Franc. *Junio* eas adscribi dicit *Saubertus*, 81 *Codd. Wecheliani.*

tus. Ab aliis etiam Frid. *Sylburgo*, Joh. Alb. *Fabrit.* Biblioth. Græcæ lib. IV. cap. V. pag. 182.

Eadem refert D. *Millius* in Prolegomenis p. 136. b. decerptasque ex editionibus *Stephanorum* patris & filii *. In fine indicis poſitum *Al.* alios Codices denotat, ad quos editor noſter, Reverendiſſ. Dn. Episcopus *Fell*, aliquoties provocat; ſed quinam illi ſint, an adhuc præter hos aliis ſit uſus, an vero provocatio fiat ad alios Codices indicis noſtri, quos nominare noluit, non patet certo; poſterius illud magis probabile. D. *Millius* inſuper magno numero accepit lectiones ex omni fere Europa, de quibus & de Codicibus, ex quibus ipſi lectiones illæ ſunt communicatæ, deque Codicum qualitate, accuratè judicat in ſuis Prolegomenis.

III.

82 *Canones noſtri Critici.* Ad Canones nunc, nervum hujus examinis, fulciendos properamus, ſi forte impetus ille coacervandi ulterius varias lectiones, qui nondum deferbuit, aliquo modo inhiberi & ſanctiſſimus ille Codex à ſuſpicionibus liberari poſſet. Habet Nov. Teſt. ex computatione Clariſſimi D. Leusden 7959. verſus quorum multi nullas habent varias lectiones, voces 4956. ad quas ultra triginta millia variantium lectionum quæſita & indicata fuiſſe merito mirandum. Id fidei & auctoritati Teſtamenti, uti quidam volunt & produnt, non poſſe obeſſe, pauci, ſaltem non juris conſulti, (qui ex profeſſo de fide inſtrumentorum ampla volumina ſcripſerunt) ſibi vix perſuaderi patientur.
83 *Can. 1.* Canon *primus* omni caret dubio aut controverſia, dari in N. T. varias lectiones. Ante tot ſecula de iis extant querelæ Pa-

* Adde etiam ex Editionibus Erasmi & Bezæ.

Patrum; demonſtrant hoc tot collectiones lectionum, de quibus ſupra. Eas adſcribunt Collectores & Critici oſcitantiæ, negligentiæ, imperitiæ deſcriptorum; impoſturæ; temeritati ſubſtituendi eraſis aut defectuoſis MSStis ex ingenio lectiones; pruritui corrigendi, etiam ſine Manuſcriptis ſuas conjecturas ſubſtituendi; malitiæ copiſtarum; Hæreticis, ut inſerviant ſuis hypotheſibus; abbreviationibus vocum; (cujus exemplum habet *Muretus* lib. XV. varior. cap. XVI.) vocum cohæſioni; malæ diviſioni; malæ pronuntiationi dictantium; aliisque cauſis, quas multi multis recenſuerunt. Vi- 84
deatur ex antiquis *Irenæus* lib.I.cap.XXIX. *Tertullianus* lib. V. contra Marcionem & alibi, *Origenes* in cap. XVI. ad Roman. & ad Matthæum tom. XV. paſſim, *Euſeb.* Hiſt. Eccleſ. V. cap. XXII, XXIII. *Theodoritus* Græc. Fabul. in Tatiano. *Hieronymus* ſummus *Maſoretha* in Præfat. ad IV. Evang. Ex recentioribus *Perizon.* Animad. Hiſt. X. pag. 410. & ſeq. Ex profeſſo *Scioppius* & *Clericus* in Arte critica, qui part. III. ſect. I. ſedecim capitibus fontes mendorum, legesque emendationum tradit. *Rittershuſius* de cauſis variant. lect. cum Arte critica *Scioppii* editus. Et fuſiſſime Joh. *Crojus* in Obſervat. ad Nov. Teſt. multis capitibus.

Hoc unice optandum fuiſſet, quod in profanis 85
auctoribus plerumque factum, ut judicia ſua de lectionibus ſemper addidiſſent Collectores, ut ſarta magis ſemperque tecta auctoritas & veritas Teſtamenti manſiſſet; quod tandem præ cæteris laudabiliter in multis paſſim præſtitit Clariſſimus *Millius*, etiamſi, uti dictum jam, ſine proæreſi nimium multiplicando lectiones Teſtamenti, ſæpenumero dubium id reddiderit. In Prolegomenis forte ultra duo millia lectionum, aliter ac in editis noſtris leguntur, ex arbitrio ſuo genuinas cenſuit,

quæ imposterum ipsius judicio textui inserendæ, nostrisque substituendæ essent: cui arbitrio forte felicius sæpe possunt opponi *Canones nostri*; id quod singulari tentamine, in primis quadringentis factum, hisce addi posset, nisi prolixum nimis esset.

86 Clariss. Joh. *Leusden*, Professor Ultrajectinus, in Philologo Græco Diss. VI. §. 13. pag. 46. quærit: *Num varians lectio in margine notata, lectioni textus nostrorum editorum sit præferenda? & consequenter ei inserenda?* In responsione & decisione id *absolute negat*; additque rationem, quod lectiones nostræ concordent cum plurimis antiquis & probatis exemplaribus; item cum versionibus antiquis multis, & cum Syriaca antiquissima; cum allegationibus antiquorum Patrum in plerisque; cum analogia fidei. Addatur, quod raro sensum mutent; plurimæ sint frivolæ, indignæ quæ alle-

87 gentur, & sæpe absurdæ. Eadem Disp. §. 2. pag. 40. idem; *Sciat Lector*, inquit, *eas lectiones quæ in hoc vel illo vitioso Codice inveniuntur, non statim inter variantes lectiones esse numerandas: nam aliter variantes lectiones in infinitum excrescerent*, (imo excreverunt,) *pro multitudine & varietate particularium exemplarium. Sed illæ proprie sunt variantes lectiones, de quibus possunt dari justæ, sive ad minimum probabiles* rationes dubitandi, *an pro genuino textu sint recipiendæ nec ne?* Magis accuratè Salom. *Glassius* in Philol. Sacr. lib. I tract. II. memb. III. à pag. m. 134. & seq Hoc intendunt *Canones*, quando dicunt, *non facere hoc vel illud variantem lectionem*, qualem certe aliàs faceret etiam literulæ mutatio; sed non habendam eam pro tali, quæ in textum admittenda sit, aut quæ lectorem dubium faciat, aut facere debeat.

88 Apposite Jan. *Guillielmius* Plautinar. quæstion. pag. 117. *Ego vero*, ait, *sic censeo, in editione Aucto-*

Auctorum summa religione cavendum, ne supponatur antiquæ & receptæ lectioni commentitia & nostra. Quod si hoc in profanis tanta religione cavendum, quanto magis in libris sacris? in quibus, ut supra ex *Sauberto* adsertum, ex ingenio non admittenda emendatio; id quod in summo critico Tanaquillo *Fabro* omnes carpunt, qui ipsius Epistolas legerunt. Tentavit & summus jurisconsultus Jacob *Gothofredus* in loco 1 Corinth. XI: 10. quando pro ἐξουσίαν conjicit poni debere ἐξυβίαν, *tegmen capitis.*

Ejusdem cum superioribus sententiæ fuit Conr. 89
Rittershusius, non minor criticus, quam jurisconsultus, in comment. ad Oppianum. *Non statim*, inquit, *pro vera quælibet lectio recipienda est, dummodo in libro scripto, quantumvis antiquo, reperiatur: sed judicio accurato & diligenti circumspectione utendum est, quid Auctore dignum eique consultum esse videas; odoratisque vestigiis etiam falsarum lectionum, paulatim ad cubilia verarum penetrandum.* Huc tendunt *Canones* XXI. & XXII. item quæ habet *Saubertus* in Prolegom. pag. 22. qui *omnes variantes non* vult *esse ejusdem commatis, quia & nostra exemplaria impressa abinvicem differunt, dum quædam etiam varias lectiones in textum adsumpserunt, & verba textus in marginem remiserunt.* Exempla quæ adfert, non sunt magni momenti, suisque locis ad Canones ablegata.

Priusquam autem ad alios Canones transeamus, 90
perpendendum, an non brevi manu tantæ multitudini variantium lectionum, quæ ultra triginta millia rudi computatione (secus quam Joh. *Crojus* in Observ. ad N. T. anno 45. anterioris seculi arbitrabatur, cap. XV. pag. 119. fin. & seq earum esse admodum paucas,) nunc in editione & Herculeo labore D. *Millii* comparent, occurri possit, & ulterior conquisitio fervorque conferendi MSSta mi-

mitigari; aut tanquam non tam neceſſaria impoſterum impediri: niſi ſe forte obtulerit codex vetuſtior iis quos habemus collatos. Puto id fieri poſſe, ſi, cum authenticos Apoſtolorum & Evangeliſtarum, quos olim in Archivis Eccleſiarum diu conſervarunt, non habeamus, (nil moror Evangelium *Marci* Venetum Latinum) aſſumpſerimus antiquiſſimum qui ſupereſt.

91 Erit hic *Alexandrinus* *, mille annorum, & ſic ſeculi ſexti, aut (ſi D. *Millio* accuratiſſimo hac in re cenſori accedimus; item Clariſſ. Viro Joh. Erneſto *Grabio* in Præfatione ad Octoteuchum) ſeculi quarti: parem enim, ſaltem anteriorem, novi nullum. *Cantabrigienſis* enim & *Regis Galliarum* aut St. *Germani* codices ſunt juniores; tum quoque a Latinis, Græcè ignaris, ſcripti, neque tantæ accurationis ac Alexandrinus. Habet hic tamen ultra duo millia variantium lectionum; in cæteris concordat cum noſtris impreſſis exemplaribus. Indolem & bonitatem hujus codicis inter alia deſcribit D. *Millius* in Prolegomenis pag. 143. b. *Textum quod ſpectat, uti eſt exemplaris N.T. omnium toto orbe vetuſtiſſimi, ita certe jam ab ipſis fere Canonis incunabulis vix extitiſſe cenſeo, qui archetypum Evangeliſtarum & Apoſtolorum ſcripturam*
92 *ipſo fidelius expreſſerit. Præter vitia enim γραφικὰ, ſcholia in textum introducta, rara quidem ipſa, textusque vere ἐξηγητικὰ, transpoſitiones verborum (nam & ipſorum ſæpe ordinem mutare jam olim auſus eſt ſtudioſus quispiam claritatis gratia;) præter hæc inquam textus* Alexandrinus *mirificè accuratus videtur, & ad ipſam Apoſtolorum (ut ita dicam) amusſim compoſitus.* Hactenus D. *Millius*.

Ex hiſce concludendum, Codicem noſtrum quem terimus, eſſe ſanum & concordem, exceptis iſtis

* Vide ad pag. 34.

iſtis variantibus lectionibus, de quibus diximus. Hæ ad examen revocandæ & cenſendæ. Siquidem & illæ, aut ſaltem plurimæ tolli, aut cum noſtris conciliari poterunt, (agnoſcit enim *Millius*
vitia ſcriptionis transpoſitionum, quorum non pau- 93
ca, ut examen demonſtrat, in eo inveniuntur; & depravationes alias laudatus *Grabius* l. c. cap. I: 2.) habemus Teſtamentum genuinum, & diſparent tot millia lectionum, ex centum & viginti quinque Codicibus convaſatarum, utpote quæ omnes poſt exemplar hoc *Alexandrinum* natæ ſunt, aut natas eſſe credendum eſt.

Præter ea, quæ in hoc examine de iis dicta ſunt, 94
revocando eas ad *Canones*; primas XXVIII. ex capite XXV. Matth. particulatim examinabimus, ut ex hoc ſpecimine judicium ferri poſſit de cæteris; & an ejus momenti ſint, ut permutemus eas cum verbis textus noſtri. Incipiunt verſu 7. quousque Codex hic eſt mutilus. *Prima* occurrit diverſitas in hoc vſ. 7. ἑαυτῶν pro αὐτῶν, quæ ad Canonem nonum tanquam unici Codicis; tum ad Canonem VIII. tanquam nil varians in ſenſu, eſt dimiſſa. Liquet, eam eſſe inutilem & mirum à quoquam in cenſum variantium potuiſſe excerpi aut allegari, cum αὐτῶν ſit ipſum ἑαυτῶν contractum. *Secunda* eſt in verſu 8. ubi poſt ἡμῖν addit ἔλαιον. quæ quoque, tanquam unius libri, ad Canonem IX. eſt relegata, & ad XXVII. quaſi magis clare volens exprimere, quod ſatis clarum erat per ſequens: ἐκ τοῦ ἐλαίου. merito itaque inter ſuperfluas
cenſetur. *Tertia* eſt in verſu nono, in quo pro 95
ἡμῖν καὶ ἡμῖν legit ἡμῖν καὶ ἡμεῖν. Quis ſodes non miratur cum riſu diligentiam talia in numerum variantium referendi, & non confitebitur bene ad Canonem IX. dimiſſam eſſe, quæ & ad VI. item VIII. dimitti poterat? *Quarta* occurrit ibidem, pro

Examen v. l. ex c. 25. Matt. ſpeciminis gratia.

pro πορεύεσθε legens πορεύεσθαι μᾶλλον, in qua est quoque solus. *Quinta* versu 10. pro ἕτοιμοι, quod probum, legit ἕτοιμαι. cum prius sit commune, & Codex iterum solus, pertinebit ad Canonem IX. item VI. in quo de variatione literarum &c. *Sexta* est in versu 13. in quo posteriora sunt omissa, quæ tamen ipse contextus flagitat: cumque paucos Codd. habeat adstipulantes, plurimos dissentientes, ad Can. XXIII. seu ad notas est remissa. Inveniuntur etiam in præcedenti cap. vers. 42. Tandem quoque omissio magis quam additio aut mutatio arguit oscitantiam descriptoris, juxta Canonem deci-
96 mum. *Septima* lectio occurrit in versu 14. ubi ultima vox αὐτοῦ est mutata in αὐτῶν, quod à solo *Alexandrino* factum, & merito ad Can. IX. dimittitur. cui addi potest Can. XXIX. editam lectionem esse meliorem, quia Dominus ille, sua non suorum ὑπάρχοντα servis committit. *Octava* est in versu 16. ubi pro ἐποίησεν habet ἐκέρδησεν, id quod *Lucas* Brugensis in libello variant. lect. dicit expositionis gratia factum: faciunt Canones V. XII. VIII. & addi potest XXV. ut tanquam Glossema ex margine in textum sit adsumptum. *Nona* in vs. 17. ubi post ὡσαύτως addit δὲ, cum solo *Montfortii* codice: ad quam sufficere potest Can. VII. neque quidquam facit ad mutationem sensus. *Decima* in vs 18. post ἓν addit τάλαντον, solius explicationis gratia, de qua nulli dubium esse potest.
97 *Undecimam* habet versus idem, & pro ἀπέκρυψε, dempta præpositione habet ἔκρυψε, cum paucissimis MSS. nulla sensus mutatione: indigna lectio notatione, multo minus adsumtione in textum, cum illud ἀπέκρυψε juxta Canonem XXIX. emphaticum magis sit, quam simplex. *Duodecima* est in versu 20 ubi pro καὶ προσελθὼν, legit προσελθὼν δὲ estque Codex solus & indigna lectio quæ excerpatur.

Suffi-

Sufficit ei Canon IX. VIII. & VII. *Decima tertia*
legitur in verſu 21. ubi illud εἴσελθε mutat in εἰσελ-
θεὶς, imperativum in participium ſolus; ubi men-
dum quoque agnoſcit *Millius*. *Decima quarta* lec-
tio eſt in verſu 22. ubi omiſſum λαβὼν, cui ſuffi-
cit allegata oſcitantia ſcriptoris, & allegati Cano-
nes XXVI. & XXIX. *Decima & quinta* lectio
eſt in verſu 30. ubi pro ἐκβάλλετε ponit ἐκβάλετε,
omiſſo altero λ. An ex ſimili variatione corrigen-
dus textus noſter invita grammatica? *Decima ſexta* 98
lectio occurrit vſ. 33. ubi oſcitanter omittit illud
fere neceſſarium αὐτοῦ cum unico Seldeni. *Decima*
& ſeptima lectio eſt in verſu 34. ubi εὐλογημένοι in
principio per η ſcribitur, quam D. *Millius*, ut mul-
tas alias nauci lectiones, omiſit. *Decima octava*
occurrit in vſ. 35. pr. ubi pro ἐπείνασα poſuit ἐπίνασα,
quam etiam indignam recenſione habuit D *Millius*.
Ibidem eſt *undevigeſima*, quæ pro ἐδώκατε ponit
ἐδώκαται & hanc omiſit D. *Millius*. *Vigeſima* ibi-
dem pro συνηγάγετε exhibet συνηγάγεται quia prius
verbum mutaverat, oportuit & ſequens mutare;
huic occurrit Canon XXVIII. Itidem & hæc ne-
glecta eſt à *Millio*. Uti & *vigeſima prima*, cujus
περιεβάλετε obviat itidem Canon XXVIII. uti &
vigeſimæ ſecundæ indignæ notatu *Millio*. *Vigeſima*
tertia ibidem ἤλθετε ponit ἤλθατε, quam quoque
non notavit *Millius*. *Vigeſima quarta* vſ. 42. pro
ἐπείνασα ponit ἐπίνασα, quæ iterum neglecta a *Mil-*
lio, non ſine rubore inter varias annotatur; quem-
admodum nec *vigeſima quinta* ἐδώκαται, & *vigeſi-*
ma ſexta vſ. 43. συνηγάγεται: ibidemque ſequens
vigeſima ſeptima περιεβάλεται, & *vigeſima octava*
ἐπισκέψασθαι.

Hoc ſpecimen continuari poſſet in ſequentibus, 99
ſi permitteret id præfatio, aut ſpecimen hoc non
ſufficeret ad teſtimonium de reliquis, quæ ad Ca-
nones

nones ſunt dimiſſæ : nec vel una ex his nos cogi ut noſtrates Codices mutemus. Non moror nunc quæ de genuinis lect. ex hoc Codice pag. 143. b & ſeqq. habet *Millius:* quibus multa opponi posſunt & oppoſita ſunt. Hac ratione de ſingulis Codicibus judicandum, non autem codices cum codicibus, uti jam occupatum, ſunt committendi & cumulandi; ſed lectiones eorum, diverſæ noſtratibus, examinandæ, & illæ quæ ex poſterioribus codicibus coacervantur, dimittendæ, tanquam recentioris nativitatis. De medendis variis lectionibus noſtri Teſtamenti, generalia videri posſunt apud *Glaſſium* tract. II. Philol. ſacræ à pag 134. *Calov.* in Crit. ſacr. §. 122. pag. 459.

100 *Canonem ſecundum* firmat Gothof. *Wegnerus* in
Can. 2. vindicatione loci 1 Joh. V. vſ. 7. & 8. ubi pag. 10 inter fontes variantium lectionum, nobis jam memoratarum, refert voces easdem duas contigua lineas vel ſententias inchoantes; ex quo conjicit & in quibusdam codicibus potuiſſe ortam eſſe omisſionem verſus ſeptimi in cap. V. Epiſt. prioris Joh quia octavus idem habet initium. Firmant quoque Canonem ea quæ toties repetit D. *Millius* in Proleg. de ὁμοιοτελεύτοις & exinde ortis multis omisſionibus; item ex profeſſo Joh. *Clericus* Art. Criticæ vol. II. part. III. cap. V. pag. 74. & ſeqq. ub & exempla; item Joh. *Saubert.* in Proleg. ad Matth pag. 19. addito exemplo ex Matth. XXIV. vſ. 1.

101 *Canon tertius* non multa probatione habet opus
Can. 3. nec eſt magni uſus : raro quippe talis error lectorem turbat; prodit ſe ipſa lectione & deletur, niſ repetitio emphaſeos cauſa ſit facta; quod in adſeveratione Chriſti videmus, qui ſæpius duplicat illud ἀμήν. Vide alia exempla apud *Scioppium* in Art crit. pag. 80.

Can. 4. *Canonis quarti* trajectiones in omnibus fere codicibu

dicibus ſunt frequentes, quod ex hoc examine patet. Agit de hoc vitio *Clericus* part. 2. Art. crit. pag. 131. *In longa*, inquit, *oratione dictata aut ſcripta, magis ſæpe ſcribentes, non verba, ſed ſenſum attenderunt.* Appoſite M. A. *Muretus* var. lect. lib. XV. cap. 9. *Solebant homines imperiti, qui avorum aut proavorum noſtrorum temporibus victum ſibi deſcribendis libris quæritabant, quæ perperam ſcripſerant non delere, ne libros ſuos multis lituris deformatos minus vendibiles redderent, iterumve totas paginas deſcribere cogerentur; ſed iis, ut erant, omiſſis, cætera perſequi; atque ea res innumerabilem errorum copiam in omne ſcriptorum genus invexit.* Hujus omiſſionis exempla profert *Saubert.* in Proleg. pag. 19. quibus multa addere poſſemus, niſi Criſis hæc daret ſufficientia.

De *Canone quinto* Joh. *Clericus* in Art. crit. tom. 102
II. pag. 10. part. III. cap. I. de deſcriptoribus: *Dum*, Can. 5.
inquit, *integra commata aut integras periodos legunt, ac poſtea ſcribunt feſtinandi cauſa, quid mirum ſi quidquam omittunt aut ſynonimas voces pro aliis ſcribunt? quod in omnibus veteribus Scriptoribus animadvertent, quicunque varias lectiones è veteribus manuſcriptis Codicibus collectas paulo attentius expendent. Innumera ſunt ejusmodi in variis lectionibus Vet. Teſtamenti ex verſione* LXX. *interpretum, & Novi, ut omnibus liquebit, ex inſpectis collectionibus editis; poſtremis præſertim ſeculis, quicunque imperiti veteris orthographiæ ex antiquis Codicibus quidpiam deſcribebant, facile falli poterant, dum alias eſſe voces putarent, quam reipſa erant.* Adde eum cap. VIII. pag. 131. Exempla millena & iterum millena habes in hoc examine, in quo hic canon magni uſus fuit; & apud *Saubertum* in
Proleg. Matth. pag. 3. ubi ex Syntagmate Guill. 103
Canteri de ratione emendandi Græcos auctores,

hæc profert: *Merito hic deploranda venit ſuperioris temporis librariorum inſcitia, qui quæcunque ſupra lineas in bonis Auctoribus loco Gloſſarum ſeu Gloſſematum (ſic vocantur notæ, quæ Gloſſas ſeu difficilia vocabula breviter explicabant) annotata reperiebant, ea vel emendationes eſſe contextus vel membra cenſentes, temerè & inſcitè, nunc expulſa vera ſcriptura, nunc apud veram contextui infulſerunt.* Quæ præterea de hoc canone habet, merentur legi, prolixiora quam ut hic addi poſſint. Hoc tamen ex eo adhuc memorandum, quod ſubjicit: *Quandoque vocabulum textus non ſynonymo, ſed plane alio ad meliorem ſententiæ intellectum forte declaratum, ex margine deſcriptores imperitos textuali lectioni ſubſtituiſſe, vel in margine relictum pro variis habuiſſe.* Subjicit dein exempla.

104 *Canonem ſextum*, imo & præcedentem, item
Can. 6. ſequentes duos, illuſtrat Joh. *Crojus*, in Obſerv. ad N. Teſt. cap. XV. pag. 114. *Varias quasdam*, inquit, *lectiones è librariorum manu ortas eſſe certum eſt. Dum enim properante calamo atque aliquando oſcitanter ſacrum textum deſcribunt, accidit aliquando ut literæ quædam aut excidant, aut addantur, aut mutentur. Hujusmodi lectionum quædam proponemus exempla, ut judicet lector, quid de illis ſit ſentiendum.* Adducit dein locum Apocal. XV. vſ. 6. ubi pro λίνον, varia lectio habet abſurdiſſimè λίθον, & quæ ſequuntur. Addit pag. 118. *Librarii aliquando ea, quæ ad marginem libri aliquis ſcripſerat, ad interpretationem eorum quæ in textu leguntur, ex ipſa libri ora arripuerunt, atque in ſacrum tranſtulerunt textum*, ut Act. IV. vſ. 32. &c. hactenus Crojus.

105 Integro capite *Clericus* in Arte crit. tom. II. lib. III. Sect. I. cap. VI. de hoc canone agit, eumque exemplis firmat à pag. 85. *Dictantes*, inquit (adde &

& ſcribentes) *vocales & conſonantes miſcebant inter ſe, ut cum Hebræis Grammaticis loquar, ejusdem organi, dein fines vocum non ſatis diſtincte pronunciabant; &* quæ ſequuntur; prolixa nimis, attamen hic lectu digna, ſed brevitatis ſtudio, apud ipſum Auctorem quærenda. Habet & exempla multa *Scioppius* in Arte critica per integrum Alphabetum. *Voſſius* in tract. de permutatione literarum, ante Lexicon Etymologicum. Item literarum omiſſarum exempla dat *Scioppius* pag. 59. & ſeq. Art. crit. & de transpoſitione ſyllabarum pag. 65. item & Joh. *Saubertus* in Proleg. pag. 14. ubi de hoc
canone ex profeſſo agit. Theod. *Beza* ad Luc.III. 106
vſ. 23. *In his* (nominibus propriis) *ſcribendis comperio*, inquit, *infinitam eſſe Codicum varietatem, partim propter ſummam Heb. Linguæ imperitiam, in plerisque non modo Librariis, ſed etiam interpretibus, alioquin piis & eruditis: partim etiam quia puncta vocalia Hebræa non omnes eodem modo pronunciabant.* Qui hujus veritatis plura exempla vult, conferat nomina Hebræa 1 Paralip. I. & ſeq. & de transmutatione vocalium videat multa apud Joh. Rud. *Wetſtenium* in Orationib. de pronunciat. Ling. Græcæ. Ex Antiquis huc facit *Origenes* in Joh. fol. 131. edit. Huetii, Colonienſis, vere Francofurtenſis, ex interpretatione Ambr. Ferrarii: *Contemnenda non eſt accurata circa nomina diligentia ei, qui voluerit probe intelligere ſacras literas; peccatum equidem frequenter fuiſſe in Gentilium exemplaribus* *, ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς ἀυτογράφοις τὰ περὶ τῶν ὀνομάτων πολλαχοῦ, *indeque errata in Euangelia translata, facile quis credat.*

Cano-

* Origenes loquitur de *Exemplaribus Græcis* Veteris Teſtamenti, ex verſione LXX. Interpp. ope Codicum Hebraicorum emendandis, non de *Exemplaribus Gentilium.*

107 *Canonem ſeptimum* præter anteriora ad Can. IV.
Can. 7. V. & VI. fulcit *Simonius* Hiſt. crit. N. Teſt. cap. XXXI. pag. 387. loco γὰρ dicit legi δὲ ad Rom. VII. vſ. 14. addit: *Haſce particulas ſæpe poni unam pro alia, tam in Græcis quam in Latinis exemplaribus;* & pag. 388. adſerit, *Ordinarium* eſſe *in antiquis MSS. Græcis, quod mutatio trium iſtarum vocum* Θεοῦ, Κυρίου, Χριςοῦ, *ſit frequentiſſima, quia per abbreviationem ſunt hoc modo ſcripta* Θυ, Κυ, Χυ. Quare Deſcriptores unum pro alio poſuerunt. Joh. *Saubert.* in Proleg. ad Matth. particulas iſtas Καὶ, δὲ, οὖν, μὲν, γὰρ, ἀλλὰ, διὰ, τὶ, aliasque, in margine poſitas, ſæpe ab incautis in textum adſumtas eſſe ſcribit.

108 *Canon octavus* reddit ipſe rationem ſuæ veritatis
Can. 8. & æquitatis. Quid quæſo cogeret ad mutationem lectionis, quæ plurium MSSrum auctoritate eſt fulta, itemque orthodoxa? Facit huc quod de pluribus teſtibus infra ad Canonem IX. & ſeqq. adducimus.

Can. 9. 10. 11. 12. Canones, *nonum, decimum* & *duos ſequentes* firmant juriſconſulti, qui in teſtium, quales hic nobis ſunt codices manuſcripti, æqualis dignitatis & conditionis, numero, multitudinem præferunt paucitati. DD. ad leg. 21. §. fin. ad leg. 3. §. 1. ff. *de teſtib.* & ad Can. *In noſtra* 32. X. de teſtib. Joh. *Saubertus* in Proleg. ad var. lect. Matth. poſtquam dubium feciſſet de varia lectione aliter atque aliter in noſtris typis impreſſis exhibita, veluti Matth. VII. vſ. 10. Marc. VIII. vſ. 14. & 42. cap. XIII. vſ. 28. &c. addit: *Plurium vetuſtorum Manuſcriptorum conſenſus in hanc vel illam lectionem ſcrupulo quadantenus levando multum poteſt conferre adjumenti. St. Auguſtinus* apud Simonium Diſſ. de MSS. N. Teſt. pag. 93. *Præfertur major numerus minori,*
109 *& antiquior Codex novo.* De uno exemplari Theod.
Beza

Beza ad Joh. VI. vſ. 56. de additamento codicis Cantabrigienſis notat, *non audere ſe id admittere, quia unius ſolum Codicis eſt : &* Doctiſſ. Georg. *Bullus* in Defenſione fidei Nicænæ, de codice antiquiſſimo Alexandrino ait: *Non tantæ auctoritatis eſt Codex* Alexandrinus, *ut tanto conſenſui* (in loco 1 Corinth. X. vſ. 9. ubi pro Χριστὸν poſuit Θεὸν) *opponi mereatur.* Joh. *Faes* in Chriſto incarnato, de eodem cap. XI. *Demus*, inquit, *Theod. Bezam & Buxtorfium* (vide infra not. ad Luc. XXII. vſ. 18. de tali exemplo verſionis Syriacæ) *uſos eſſe. Quid tum? Equidem una hirundo, teſte Ariſtotele, quemadmodum non facit ver; ſic nec unum exemplar, imprimis ſuis nævis laborans* (*ſine quibus hodie nullum habemus*) *hoc aliis exemplis reliquis ne minimum præjudicium parere poteſt.* Acutiſſimus quoque Theologus Franc. *Gomarus* in Examine Genealogiæ Chriſti, Tom. II. cap. II. de valore unius alteriusque Codicis MSti. agit, etiam vetuſtiſſimi. Non tamen plenam fidem aut textus emendationem ei permittit.

Pro *Canone decimo tertio* militant quoque Juris- 110
conſulti: *Neminem, quod adſertum deſiderat, pro-* *Can. 13.*
bare ſine teſte, aut inſtrumentis, imprimis ſi contradictor adeſt; firmum & ſine contradictione eſt hoc axioma, vel conſenſu S. Scripturæ. In antiquitate, præſertim Eccleſiaſtica, ſine teſte, nemo aſſenſum impetrat. In utrumque peccat *Curcellæus*, *Curcellæus.*
qui pro ſuis collectis variis lectionibus neque teſtes, neque inſtrumenta, Codices nempe manuſcriptos, adducit; imo fatetur ſe & ex typis expreſſis Codicibus, de quibus *Canon* ſequens XIV. agit, variationes excerpſiſſe; tum quoque, quod minime in tam ſacro Codice indulgendum, *ex ingenio & conjecturis* profectas inſeruiſſe. Ergo pro integræ fidei lectionib. haberi non poſſunt; quod & alii notarunt.

runt. Laudat eum ut doctiſſimum & optimum virum, diligentiamque ejus in colligendis iſtis variis, Joh. *Cleric.* Art. Crit. vol. II. cap. VIII. p. 134.

111 Ipſe *Curcellæus* in præfatione ſua fatetur, quod pejor lectio ſæpe adducatur in variis, cujus edita in noſtratibus plerumque melior ſit. Franc. *Robortellus* in Diſſ. de Arte Critica corrigendi antiquorum libros, cum *Scioppio* de Arte Critica edita, falſiſſimè taxans invehitur in illos Criticos, qui varias lectiones aut emendationes adducunt, non memoratis Codicibus manuſcriptis, ex quibus eas hauſerunt; iisque omnem fidem abrogat in fine iſtius diſſertationis. Locus prolixior eſt quam ut adſcribi poſſit. Si quid *Curcellejano* labori dandum, ad ſummum pro uno teſte laudari poteſt; de quo eſt

112 Canon nonus. *Simonius* in Hiſt. Crit. Nov. Teſt. cap. XXIX. pag. 342. hæc Latine reddita ex Gallicis de hac collectione habet: *Stephanus Curcellæus imprimi curavit* 1658. *apud Elſevirium Novum Teſtamentum Græce cum collectione notabili variantium lectionum. Notavit ille tantum varietates, ſine deſignatione Manuſcriptorum unde ſunt depromptæ, id quod ipſius editionem reddit minus exactam; contentus ſolummodo eas indicare in ſua præfatione. Voluit dare auctiorem editionem, eique jungere textum Latinum vulgatæ, cum variantibus lectionibus diverſorum exemplarium; verum illa promiſſa* (mortuus non diu poſt editionem primam iſtius Teſtamenti) *non præſtitit.* Pagina anteriori idem *Simonius*, & quidem vere dixit, *Simplicem Catalogum diverſarum lectionum non ſufficere.* Pro tali tantum habenda collectio Curcellejana.

113 Quadrant huc illa, quæ habet in ſua diſſertatione præliminari ad Biblia Lud. Ellies *Du Pin*, de lectionibus variis, in hiſtoria Codicum jam adducta. Non hic controvertitur num Curcellæus

finxerit

ſinxerit illas lectiones, aut an mala fide egerit; neque primario, quo animo, aut intentione, eas collegerit; ſed cujus fidei ſint, & quid iis deferri posſit, aut num in foro critico ad probandum ſint ſufficientes? Satis eis in Canone delatum, ſi iis deferatur fides unius MS. quod D. *Millius* raro fecit, earum quippe in ſua collectione vix & niſi rariſſimè meminit. Illud de ſecunda & ſequentibus editionibus monendum, nil in iis mutatum, ob morte præventum Auctorem, ſaltem loca appendicis ſuis locis eſſe inſerta.

Canon decimus & quartus ex diſciplina juriscon- 114
ſultorum quoque eſt decidendus; illi in judiciis *Can.* 14.
præſente contradictore Copiis, uti loquimur, ſeu verſionibus inſtrumentorum in alias Linguas nil deferunt; ſemper provocant & recurrunt ad authentica aut originalia, tantumque probant deſcriptiones, quantum concordant cum ſuis originalibus. Novellæ Imperatorum in Latinum ex Græco converſæ non probant, niſi cum Græco concordent; id quod in multis non faciunt. Veritatem Canonis agnovit ante tot ſecula *Hieronymus* in præfatione quatuor Evangeliorum ad Damaſum Episcopum Romanum: *Si Latinis*, inquit, *exemplaribus fides adhibenda, reſpondeant quibus? Tot enim ſunt exemplaria pene quot Codices. Sin autem veritas eſt quærenda pluribus, cur non ad Græcam originem revertentes, ea, quæ vel à vitioſis interpretibus male reddita, vel à præſumtoribus imperitis emendata perverſius, vel à Librariis dormitantibus aut addita*
ſunt, aut mutata corrigimus? Eadem mens *Augu-* 115
ſtino de Doctr. Chriſt. lib. II. cap. XI. & XV. Item *Ambroſio* lib. de Incarnat. myſter. cap. VIII. Vide Joh. *Croj.* in Obſervat. ad N. Teſt. cap. XV. pag. 120. ex decreto Gratiani diſt. 9. c. Ut veterum. *Præſumtores* in loco Hieronymi ſunt in media La-

tinitate, qui ex proæresi aliquod facinus audent. Vide D. *du Fresne* Gloss. med. Latin. Hieronymo sunt familiaria hæc elogia de Græco textu, *veritas* Græca, *fidelitas Græca*, *aqua purissima fontis*. Eadem mens, non obstante Concilio Tridentino, Rich. *Simonio* in Hist. Crit. N. Test. cap. XXIX. pag. 338. b. & pag. 344. Salom. *Glass.* in Philol. sacra. tract. II. qui est de integritate Græci codicis, in procemio. Plures non addo in re adeo clara.

116 De impressis Codicibus si quid dubii residet, eximit id *Calovius* in I. cap. ad Rom. vs. 31. ubi edita nostra exemplaria Græca corrigit *Grotius*, qui illud ἀσυνέτους deletum vult, & illud ἀσυνθέτους solum retinet, atque ex diversa scriptione prioris ortum esse conjicit. Ad quæ Calovius: *Perperam*, inquit, *è Syro corrigitur Græcus textus, cum ad normam Græci textus exigenda sit Syri & quævis alia versio; etiamsi eum* Glassius *agnoscat esse antiquissimum interpretem, qui ex Codice sincero suam versionem adornavit, eique auctoritatem unius Manuscripti attribuat*. De eo *Saubert*. in Proleg. pag. 9. & seq. videndus, ut & de Latina; item pag. 11. cui addi potest Theod. *Beza* in Dedicatione ad Elisabetham Angliæ Reginam, non longe à principio, tum & D. *Leusden* in Philologo Græco Disp. 5. §. 9. pag. 34. ubi versiones dicit non posse probare textum originalem esse corruptum, cum ab eo differunt; sed è contra differentia versionum à textu originali, probat eas versiones vel male esse translatas ex vitioso exemplari, vel in versiones illas irrepsisse vitium, & quæ seqq. De Complutensi editione in Canone ipso tum & supra actum.

117 *Canon decimus quintus* pertinet ad illos, qui Testa-
Can. 15. mentum totum perlegere & in id aliquid commentari volunt, quibus variæ ex variis exemplaribus lectiones se solent offerre. Isti imprimis de genio

Co-

Codicis MSti ac de Descriptore aut Copista solerter dispicere debent; ejus enim ἀκρίβεια aliquod momentum textui & lectionibus afferre solet. Audi *Simonium* Hist. Crit. N. Test. Latine loquentem: *Notabilis quoque defectus est, qui regnat inter illos, qui publicarunt diversas lectiones ex MSS. exemplaribus quæ consuluerunt; quod non satis curæ impenderint examini particulari Manuscriptorum, qualitatum bonarum vel malarum; id quod frequenter accidit, quoniam illi qui istiusmodi collectiones produunt, non ipsi ista MSSta legerunt; sed se plerumque referunt ad fidem bonam aliorum, quos huic labori applicuerunt; id quod odiosum seu fastidiosum est, quoniam illorum collectiones plerumque non sunt accuratæ.* Hactenus ille. Inde est, quod qui crisin in Auctores profanos exercent, provocant in variis lectionibus ad MSSta bonæ notæ. Ex Manu- 118
scriptis nostris supra recensitis, nullus aut fere nullus est, in quo utrumque, æqualem aut fere æqualem, numerum detractionum aut additionum observaverim; plerumque hic magis ad addendum, hic ad detrahendum inclinat. *Cantabrigiensis* præ cæteris in utroque frequens est. Ostendit id passim hoc examen. *Gonvilli Codex* addit: Matth. VIII. vs. 10. & 24. cap. IX. vs. 18. & 27. cap. 10. vs. 23. 29. cap. XII. vs. 38. &c. Sæpius omittit, Matth. I. vs. 8. & 13. 14. eosque totos neglexit: Matth. VII. vs. 15. 17. cap. VIII. vs. 29. & 32. cap. XI. vs. 18. 19. Plura loca petantur ex examine. *Codex Collegii Emanuelis* sæpius omittit Matth. I. vs. 14. & 16. cap. VII. vs. 22. cap. VIII. vs. 11. & 13. cap. IX. vs. 17. cap. 10. vs. 34. cap. XII. vs. 41. &c. addit Matth. X. vs. 5. & alibi, in examine. *Codd. Collegii novi* Oxoniensis sæpius negligunt, quam addunt: ita quoque *Lincolniensis* & *Googii* addit sæpius, uti & *Montfortii*; MSS. *Cæsar.* sæpius addit, rarius de-

trahit; exempla ſunt in promptu, niſi brevitati ſtudendum eſſet. Pertinent hæc ad Canones XXX. & XXXI.

119 Can. 16. *Canon XVI.* cum *Canone XXIV.* eſt conjungendus, ubi de utroque agendum.

Can. 17. 18. 19. 20. *Canones XVII. XVIII. XIX. XX.* exempla diverſiſſimarum citationum millena & millena confirmant, in quibus à MSStis & impreſſis noſtris abeunt Patres: mutando, voces æquipollentes ſubſtituendo, multa in medio negligendo, quæ ad ſcopum non faciunt, referendo ſenſum, non verba præcisè. Probant id Critici fere omnes. *Millius* in Prolegomenis ex *Polycarpo* pag. 33. a. & de *Juſtino* Martyre pag. 38. princ. a. & de *Irenæo* pag. 40. b. med. De *Tertulliano* pag. 69. in fine, qui plerumque ex memoria adducit loca. *Simonius* Hiſt. Crit. N. Teſt. cap. XXXI. pag. 386. notabiliter ait: *Non poteſt quis ſe fundare in variantibus lectionibus citationum Patrum, qui non ſunt exacti, in adducendis Sacræ Scripturæ locis.* Periculoſum eſt exinde reformare exemplaria Græca Novi Teſtamenti; id quod facillime per infinita exempla probari poteſt. Idem ſentit J. H. *Majus* in Examine Criſeos Simonii cap. 29. §. 10. pag. 392. Addi
120 quoque poteſt Joh. *Clericus* de Arte Critica vol. II. pag. 391. *Solent*, ait, *Veteres ſæpe ex memoria recitare loca, ex quo fit ut ſynonyma ſynonymis facile ſubſtituant & in ordine verborum nonnihil mutent. Deinde ſæpe ſenſum potius quam verba ipſa proferunt. Quare varietas citationum non poteſt ſemper urgeri, quaſi varietas lectionis, quæ eſſet in Codicibus, quibus veteres utebantur. Ad tranſlationes vero quod attinet, cavendum ne conjecturas interpretum de ſenſu aut lectione Auctorum putemus niti varietate lectionis. Paſſim ſenſum exprimunt conjiciendo, exiguamque verborum rationem habent: nec proinde ſem-*

per

er colligere possumus eos aliter legisse quam nos, quia aliter vertunt. Lud. de *La Cerda* Jesuita in Adversar. Sacris cap. 163. integro capite congessit loca, quæ, à Patribus citata, non consonant cum editione vulgata, indicium ex memoria esse citata. Joh. *Crojus* in Observat. ad N. Test. multa exempla exhibet. Vide ejus cap. XVIII. & seqq. ad 28. usque. Cap. XVI de conjecturis Patrum. Cap. XVIII de mutatione, ablatione & additione vocabulorum. Cap. XX de conjunctione locorum. Cap. XXI de commixtione locorum Vet. & Nov. Test. Cap. XXIX de mutatione temporum, modorum, casuum &c. Cap. XXVI de allegatione lectionum ex lib. Hæreticorum. De recitatione ex memoria cap. XIX. Item *Saubertus* varias lectiones ex Chrysostomo magna copia post ejus lectiones in Matthæum à pag. 265. usque ad 504. exhibet. Addatur ille etiam pag. 13. Proleg. Jac. *Perizonius* Animadv. Histor. decima probat Grammaticos ex auctoribus fragmenta adducere non integri sensus, ideoque periculosum esse ex iis velle emendare Auctores. Ne tamen omnis utilitas detrahatur citationibus Patrum, hoc illis relinquendum, si eorum citatio cum editis exemplaribus, & cum MSS. textu consentiat, quod eum firment & fulciant. 121

Canon XXI. pandit viam ad Crisin Canonis 122
XXIII. & illis quidem variis lectionibus, quas Critici vel ob Manuscriptorum numerum, vel mutationem sensus alicujus momenti seu notabiles censent, ut hæ accuratius perpendantur, quod factum in notis, ad quas *Canon XXIII.* ablegat. *Can. 21.* *Can. 23.*

Canon XXII. est pauci quidem usus, quia absurdæ istiusmodi lectiones parcè & paucæ occurrunt; fuit tamen necessarius. *Crojus* in Observat. ad N. Test. cap. XV. ubi de variante lectione Apocal. XV. vs. 6. ex *Alexandrino* & Vulgato, qui *Can. 22.*

pro

pro λίνον mutata literula legunt λίθον, post adducta And. Cæsariensis & Primasii verba, exclamat: *Quis unquam audivit, aut dixit, Angelos vel homines lapidibus seu gemmis vestiri?* non male itaque hæc lectio ad Can. nostrum XXII. ablegatur. Uti quoque Matth. XVIII. vs. 20. ubi *Cantab.* Cod. contra intentionem Servatoris *, qui duobus in nomine ejus congregatis promittit se adfuturum, legit: παρ᾽ οἷς οὐκ εἰμί. Matth. XXI. vs. 32. *Cantabrigiensis* tollit negationem absurdissimè, & Pharisæos facit pœnitentes contra adsertionem Christi. Sunt & alia loca, inexcusabilis oscitantiæ & inscitiæ descriptorum. Vide *Saubert.* in Prolegom. pag. 20.

123 *Canones XXIV. XXV. XXVI. XXVII.* & *XXXV.* de *Glossematibus* agunt. *Vigesimus quartus* concernit Glossas illas, quas ex uno Evangelista in alium transtulerunt descriptores, de quibus *Hieronymus* suo tempore præfat. in IV. Evangelia: *Apud nos*, inquit, *mixta sunt omnia, & in Marco plura loca Lucæ atque Matthæi; rursus in Matthæo plura loca Johannis & Marci, & in cæteris reliquorum quæ aliis propria sunt inveniuntur.* Et *Saubert.* Proleg. in Matth. pag. 7. ubi & exempla. *Vigesimus quintus* pertinet ad ea additamenta, aut vocum explicationes, quæ vel in margine aut etiam in lineis super vocabula notabuntur, quæ postea in textum ab ignaris & incautis sunt adsumta. *Canon XXXV.* respicit ea quæ declarationis intentione sunt addita sensui, ut censebat descriptor, loco obscuriori aut non satis claro. De posteriori appo-

Can. 24. 25. 26. 27. & 35.

* Integra Codicis *Cantab. Græco-Lat.* lectio sic se habet: *ουκ εισιν γαρ δυο η τρεις συνηγμενοι εις το εμον ονομα, παρ οις ουκ ειμι εν μεσω αυτων. Non enim sunt duo aut tres collecti in meo nomine, apud quos non ero in medio eorum.* Non igitur pugnat cum *intentione Servatoris*; nisi quando mutila producitur.

ppositè *Simonius* in sæpius laudata Hist. Crit. N. Test. cap. XXX. pag. 376. Latine versus ait: *Il-* 124
, qui recognoverunt aut expoliverunt antiqua exemplaria nil curantes, quam ut ea redderent clariora, nec difficiles, ut vera conservaretur lectio Evangelistarum aut Apostolorum, in illis paraphrasi sunt si, quasi non satis plenus esset textus. Econtra illi abbreviarunt in istis locis, quæ invenerunt intricata, ob verborum superfluitatem, quæ transposuerunt ex eadem ratione locis infinitis. Sufficit id semel generaliter observasse, ne opus sit cuncta percurrere loca, quæ mutata sunt in exemplari Cantabrigiensi *Evangeliorum & Actorum Apostolicorum, in quibus posterioribus adsumpta est libertas magna reformandi historiam primorum Ecclesiæ seculorum. Qualemcunque nihilominus mutationem hi libri sunt passi, in ista antiquitate, in qua non exacti fuere ad custodiendam propria Evangelistarum verba & Apostolorum; attamen non mutatum invenimus sensum; id tantum curæ fuit, ut intelligibiles populo redderentur.* Adde eundem in diss. de MSS. Novi Testam. pag. 72.

Eadem fere, sed magis concise, habet & exem- 125
plis illustrat *Saubertus* in Proleg. in Matth. pag. 4. Addatur & judicium Theod. *Canteri* supra occupatum. Lepidus in hac re est inter alios Joh. Matth. *Caryophili* (de quo antea) Canon primus & quintus, quos pro norma adsumendos voluit correctionum codicum Græcorum. Primus sic se habet; *Si major pars MSS. codicum cum vulgata Latina editione conveniret, textus codicis Regii,* (Antwerpiensis nimirum quem secutus est,) *ad Latinam versionem conformabitur.* Quintus: *Non est curandum de verbis illis, quæ manifeste apparent ab uno Evangelista translata ad alium, ex ratione: quia utraque authentica est, sive in Matthæo, sive in ca-*

cæteris legatur. Hi ſane magnam largiuntur auctoritatem & libertatem in textum ſacrum, qualis nemini divinitus eſt conceſſa, neque concedenda. Joh. *Crojus* in exercitat. ad N. Teſtamentum per
126 decem & plura capita de citationibus Patrum cum egiſſet, tandem in fine capitis XXIX. pag. 221. addit: *Ex hoc Patrum more nullas varias lectiones eſſe eliciendas, neque conficiendas in textu ſacro; cum hac ratione in Scripturæ locis deſcribendis utantur, non ex codicum varietate, ſed vel è memoriæ uſu, vel lapſu; vel è commentariorum penu; vel ex opinione ſua & de ſuo; vel ex uſu Græcæ Linguæ; vel ex conſilio ac fine quem ante oculos habent, ut Scripturæ verba ad cauſam ſuam, aut ad eos quibuscum agunt, poſſint accommodare; & vocibus aliunde petitis, ea quæ ſuſcipiunt, illuſtrent & exponant: idemque omnes, qui Scripturæ plenitudinem, auctoritatem atque incorruptam veritatem agnoſcunt, ad unum videre & ſentire credimus.*

127 *Canonem vigeſimum octavum* firmat Grammatica
Can. 28. & ratio ſyntaxeos, quæ requirit in poſterioribus ex analogia conſtructionis, quod in priori cœptum eſt. Exempla ſat multa comparent in examine noſtro.

Can. 29. *Canon vigeſimus nonus* eſt arbitrii liberi, fundatus tamen in contextu, ejusque evidentia.

Can. 30. 31. *Canon XXX. & XXXI.* ſunt ex obſervatione hujus Criſeos: de genio codicum indicium forte non contemnendum ſuggerentes, quid cuique vel in additionibus vel detractionibus deferendum ſit. Faciunt huc quæ ſupra ad Canon. XV. dicta & prolata ſunt.

128 *Canon trigeſimus ſecundus* habet teſtes omnes fe-
Can. 32. re criticos, ſacros & profanos ex αὐτοψίᾳ tractatorum, examinatorum & collatorum MSS. codicum antiquiſſimorum; in quorum quibusdam adeo arcte cohærent vocabula, ut nulla eorum di-

ſtinctio,

tinctio, sed perpetua cohærentia inveniatur, ita
it lector separationem ex intellectu facere debeat;
:arent accentibus & spiritibus. Ad hunc facit Joh.
Crojus in laudatis jam sæpius observ. ad N. Test.
:ap. XXV. in princ. pag. 192. *Nullus*, inquit,
st fere auctor Græcus & Latinus, apud quem Cri-
ici loca quædam, quæ interpunctione laborarent,
non observaverint. Facilis hac in re & frequens
apsus est; currente calamo & oculis conniventibus
Librarii sæpissime distinctionis notas, virgulas, cola,
ommata & puncta omittunt. Patres ex varia in- 129
erpretatione, (interpunctione voluit dicere,) *quæ-*
dam loca, aliter atque in Scriptura leguntur, aliquan-
do describunt. Illustrissimus est locus Joh. I: vs. 3.
& 4. ubi quatuor distinctiones ex Patribus adfert.
Integro capite lectu digno de hoc Canone agit *Cle-*
ricus in Arte Crit. vol. II. part. III. pag. 174. ubi
& exempla: item pag. 313. & seq. Concise *Sau-*
bertus in Prolegomenis ad Matth. pag. 20. *Mere-*
tur, inquit, *observari vetustissimos codices exaratos*
esse literis illis majoribus & uncialibus, sine additis
spiritibus ac accentibus, & sine vocum distinctione.
Unde qui minoribus textum literis descripserunt, ge-
nuinæ lectionis alicubi ignari permutarunt inter se
αὕτη & αὐτὴ, αὐτῦ αὐτῶν & αὐτῦ αὐτῶν, τὶς & τίς,
ἱερὸς & ὅρος, ἐπὶ τὸ αὐτὸ & ἐπιτοαυτὸ, ἀπ' ἄρτι &
ἀπάρτι, *ex quo hujusmodi variarum lectionum emer-*
serunt plusculæ.

Canon trigesimus tertius multæ fuit utilitatis in 130
omissionibus, id quod allegatio ejus frequens de- *Can. 33.*
monstrat; reddit causam probabilem, quare inter-
media fuerint præterita; quæ si postea deprehen-
debantur, ne codicis nitor periret, addere & sup-
plere noluerunt descriptores. Id quod & supra
Canone IV. & V. monitum fuit.

Canon XXXIV. continet monitum tantum, *Can. 34.*
quando

quando duabus variis lectionibus semet invicem se-quentibus, unus vel idem Canon opponendus erat, compendii causa, numerus hujus Canonis ad priorem fuit remissus.

Can. 35. *Canon XXXV.* jam supra ad *Canonem XXIV. & seqq.* est adsertus.

131 *Canon XXXVI.* est pars *Canonis sexti*, jam quo-
Can. 36. que adserti; paulo quam ille restrictior, & post illum natus, quo in posterioribus sæpius usi sumus.

Can. 37. Sic quoque *Canon trigesimus septimus* post *vigesimum septimum* est natus.

Can. 38. Saluberrimus est *Canon XXXVIII.* etiamsi in crisi hac non sit facta ad eum remissio. Sit itaque potius monitum quo nimia diligentia congerendi porro lectiones varias quasi dissuadetur. Potest ad eum videri sæpius laudatus *Clericus* in Arte Critica part. III. sect. I. cap. XVI. vol. II. pag. 398. ubi hoc utile monitum habet, & regulam ponit: *De*
132 *omnibus*, (nempe variantibus,) *in notis monere liceto, at nulla, nisi manifesta aut ex MS. codice hausta in contextum orationis inseritor.* Addit: *Nulla de re graviores aguntur querelæ, quam de audacia Criticorum, qui conjecturas suas pro veterum scriptorum verbis, contra fidem codicum MSS. lectoribus incautis obtrudunt.*

Can. 39. *Canon trigesimus nonus* potius est monitum quàm Canon; Exemplum habet cap. VII. Act. vs. 14. de quo in notis; occurrunt & alia.

133 *Canones reliqui quatuor* additi sunt, ut exinde
Can. 40. & seqq. lector de lectionibus ipse censere possit. Permittuntque cuique arbitrium, juxta scita jurisconsultorum ad *Canones IX.* & sequentes, liberè judicandi. Nobis hic sunt testes codices manuscripti; ex dictis eorum decidendum, quid relinquendum, quid pro vero agnoscendum;

Canon XL. lectorem inclinare potest ad adsumendam variam lectionem; *Se-*

Sequens XLI. eum relinquit dubium, ni in auxilium vocare velit Canonem VIII. & inhærere lectioni nostratium codicum. Duo posteriores Canones favent lectioni nostris libris insertæ. A dictantibus, & male pronunciantibus potuisse oriri varias lectiones (de quibus *Clericus* & alii) non diffitemur, ideoque potuisset, vel debuisset forte unus alterque Canon nostris adjunctus fuisse. Verum quia exempla hujus variationis magnam partem conjecturæ tantum sunt; tum etiam quia scribentes nimium obtusos & ignorantes Linguæ Græcæ faciunt; potius ab his abstinere & ad alios Canones lectorem dimittere voluimus; etiam ob hanc causam, quod exempla istius variationis sint plerumque paucorum codicum; unius forte, duorum aut trium; manetque incertum num à dictantibus profecta fuerint, qui plures quàm unum alterumve adhibere solebant scriptorem, quando dictabant. 134

I V.

Restat ut tribus verbis ostendamus, quomodo lector hac Crisi & signis uti, & de varia lectione judicare possit. Clavis quidem est præmissa in tabella notarum, quam exemplo illustrabimus. Matth. cap. IX. vs. 36. sub lit. *bb* in textu legitur ἐκλελυμένοι: sub iisdem literis *bb* in Crisi est ἐσκυλμένοι. C.V.B.6.S. 2.3.& al. 1.5.43. Hic lit. *bb* ablegant ad variam sub istis literis lectionem. C. notat codicem MS. *Cantabrigiensem*; V. notat MSS. *Velesii*; B. notat Manuscriptum *Bodlejanum* sextum; S. 2. 3. notat Manuscriptum *Stephani* secundum & tertium. Quibus tamen addendi ejusdem codex quartus, quintus & septimus, uti ex inspectione vidi. Porro monendum, aliquando sed rarius, Stephaniani codicis numerum notare *ordinalem*, veluti si 6. occurrat notare *sextum*; verum ut plurimum *cardinalem*, *sex*. Aliorum autem 135 *De usu hujus Criseos.*

codicum ſemper numerum eſſe ordinalem, veluti hic in Bodlejano notat numerus 6. non *ſex*, ſed
136 *ſextum*. Porro ſequitur in Criſi *& al.*, id eſt, *alii*, nempe MSti. l virgula vel lineola indicat Criſin, ſeu poſt eam *Canonem* ſequi, qui hic eſt *quintus*, notans *deſcriptores ſæpe periodum legiſſe, & oblitos vocis vel vocum originariarum ſubſtituiſſe æquipollentes*; alter numerus 43. notat *Canonem quadrageſimum tertium*, qui *præter noſtros notatos Manuſcriptos indicat quartam partem MSS.* * *habere iſtam variationem*. Potuiſſet addi *Canon VIII. non magnam in ſenſu eſſe diverſitatem utriusque lectionis*; verum ſæpiſſime, ut in Canone VI. monitum, ne nimii eſſemus in numeris & dimiſſione ad Canones, id neglexirnus: confiſi lectorem, ubi notitiam familiarem Canonum ſibi comparaverit, poſſe hunc defectum ſupplere.

137 Atque hæc ſunt quæ bona intentione ad adſertionem pretioſiſſimi noſtri Teſtamenti, & ad cohibendum pruritum ulterius corradendi farragines variantium lectionum ſine delectu & Criſi, bono publico communicare voluimus. Quibus diſplicuerit hic labor, ii omnes lectiones várias exemplaris *Oxonienſis* anni 1675. in hac nitidiſſima & pretioſiſſima editione habent, atque pro lubitu Criſin negligere poſſunt. Quod ſi & eam ad Doctiſſimi *Millii* laborem transferre quis voluerit, poterunt Canones in plurimis ſubſidio eſſe, & judicium dirigere; in iis autem ubi ille plures codices, verſiones & Patres adducit, ibi parva mutatione numerus codicum, verbi gratia trium quatuorve, ad ſex ſeptemve augeri & extendi poteſt; ut nec ille variam lectionem facere debeat contra plerosque alios codices ſeu teſtes; imprimis ſi ea quæ ad Canonem primum occupata ſunt, in auxilium vocentur.

I N-

* In applicatione hujus Canonis certiſſime hic aberratum eſt, cum longe major MSS. numerus legat ἐσκυλμένοι.

Index ad Prolegomena.

Numeri indicant sectiones margini adscriptas.

PRÆFATIO

STEPH. CURCELLAEI.

Numeri in notulis ſubjectis poſt Pr. *poſiti, indicant* Sectiones *aut* Paragraphos, *qui in* Prolegomenis *ad margines ſunt notati & in quibus de his locis agitur.*

QUantò Novi Fœderis libri cæteros omnes dignitate antecellunt, tantò majori cura eniti opòrtere ut quàm emaculatiſſimi in lucem prodeant, ſponte agnoſcunt qui nobiliſſimam artium Typographiam profitentur. Indeque factum eſt ut præſtantes aliquot viri qui in iſta ſe palæſtra exercuerunt, nullis laboribus, nullisque ſumptibus perpercerint, ut nobis optimas & elegantiſſimas tam pretioſi theſauri (*a*) editiones procurarent. Quales fuerunt ſuperiori ſeculo *Complutenſes*, qui accitis à Franciſco *Ximenio* Cardinali undique terrarum viris in cognitione linguarum doctiſſimis, & caſtigatiſſimis vetuſtiſſimisque exemplaribus, Biblia Hebraicâ, Chaldaicâ, Græcâ, & Latinâ linguâ, anno 1515. in lucem emiſerunt. Quos ſecutus eſt Baſileæ Joannes *Frobenius*, qui anno 1516. excudit Novum Teſtamentum Græco-Latinum, ab *Eraſmo* ad Græcæ originis fidem recognitum, adhibitis in conſilium compluribus utriusque linguæ vetuſtiſſimis ſimul & emendatiſſimis codicibus. Deinde Aldus *Manutius*, qui Venetiis anno 1517. Biblia Græca: & Wol-

(a) *Præter illas quas indicant* Prolegomena *a ſect.* 3. *ad* 25. *uſque; omnes fere reperies in* Bibliotheca ſacra Jacobi le Long *part.* I, *a pag.* 441, *uſque* ad 511.

& Wolfius *Cephalæus*, qui Argentorati Novum Teſtamentum Græcum anno 1524. evulgavit. Poſtea Lutetiæ Simon *Colinæus* anno 1534. & Robertus *Stephanus* anno 1550, elegantes & accuratas Novi Teſtamenti Græci impreſſiones publico dederunt. Tandem Chriſtophorus *Plantinus* anno 1571. Antverpiæ eximium illud opus, quod *Biblia Regia* vocant, variis linguis emiſit, & Græcum Teſtamentum aliquoties ſeparatim. Et hoc noſtro ævo *Elſevirii*, nemini antecedentium fide aut induſtria cedentes, non ſemel id typis ſuis deſcripſerunt. Ne jam plures alios commemorem, qui ad divinum iſtud opus ornandum ſinguli ſymbolam ſuam alacriter contulerunt, & de Sacrarum literarum ſtudioſis optimè mereri ſtuduerunt.

Sed plerique iſtorum id ſibi tantùm negotii datum eſſe exiſtimarunt, ut ſumpto in manus optimo quod nanciſci poſſent exemplari, id quàm accuratiſſimè exprimerent: vel ſi aliquando plures codices in conſilium adhibuerunt, privato poſtea judicio lectionem elegerunt quæ optima videbatur, eamque in textum receperunt, nulla diverſitatis quam in ſuis libris inveniebant facta mentione. (*b*) Quod tamen minimè ab ipſis prætermiſſum oportuit.

Nam cùm jam olim librariorum, qui Teſtamentum Græcum deſcripſerunt, incuriâ aut perversâ curâ, magna *lectionum varietas* in ipſum irrepſerit, ut ex *Origene*, *Tertulliano*, *Ambroſio*, *Hieronymo*, aliiſque diſcimus; non licet typographis, nec etiam viris doctis qui eorum officinis præſunt, imò nec cuiquam mortalium qui ſpiritu prophetico non ſit præditus, (*c*) judicium ſuum ita hic interponere, ut quas libue-

(b) Pr. 6. 17. 21. & 83. (c) *Imo poteſt judicare, & juvat* Critice. *vide* Pr. 1. *nemini quidem obtrudere debet, perſuadere tamen poteſt. Quicunque legit, judicat antequam credat. Quidni & de variante lectione? quam ſi judicioſe examinatam nanci habet, quid coget eum, in diſpendium*

libuerit lectiones aliis obtrudant, & quas libuerit occultent; sed si officio fideliter defungi velint, eas debent omnes repræsentare, optionemque lectoribus liberam quam amplecti & quam repudiare placeat relinquere: adeò ut nullam faciant Novi Testamenti editionem, in qua, si modò margines id patiantur, variæ lectiones non sint.

Non me latet prætexi id nunc supervacaneum esse, quia primæ illæ Novi Testamenti Græci impressiones, modò commemoratæ, ad quas hodie novæ conformantur, jampridem doctorum virorum opera ad optimorum & vetustissimorum exemplarium fidem ita accuratè sint emendatæ ut nihil in iis desiderari possit, maximaque Theologorum pars in vulgaribus editionibus ut perfectis acquiescat.

Sed exigui ratio ista mihi videtur momenti. Quantumcunque enim eruditi & diligentes fuerint illi viri, (quorum existimationi nihil detractum volo; quin potius omnes Sacrarum Literarum studiosos multum iis debere profiteor,) (*d*) jus non habuerunt, nec assumere, ut puto, sibi voluerunt, cæteris omnibus præscribendi, ut idem quod ipsi & probarent & improbarent. Et longè majori laude digni forent, si nihil dissimulassent eorum quæ in suis libris inveniebant: ad multorum celebrium Criticorum exemplum, qui tantam in (*e*) profanis auctoribus *Plauto*, *Cicerone*, *Justino*, *Curtio*, aliisque ejusmodi illustrandis fidem & diligentiam adhibuerunt, ut nullum tam minutum in codicibus quibus usi sunt occurreret discrimen quod non

dium SS. Testamenti & legentium, illam repræsentare? Pr. 6. 8. 9. 10. 17. 19. 22. 82. &c. 90 &c. *Nonne porro ridiculum est, & errata typographica pro variantibus lectionibus obtrudere velle?*

(d) *Si illis jus non conceditur, de validitate lectionis judicandi; quis sibi jus arrogare poterit, necessitatem publicandæ lectionis ipsis imponendi, quam haud probant? imo futilem aut nocivam judicant?* (e) Pr. 85.

non ſcrupuloſè annotarint. Quod etiam ſummi viri *Eraſmus* & Theodorus *Beza* in ſuis ad Novum Teſtamentum Annotationibus, Robertus verò *Stephanus* ad ſuæ editionis marginem, præteriterunt: (*f*) quanquam *Beza*, neſcio quo conſilio, plurima quæ præ manibus habebat publico inviderit.

His adde quod non pauca adhuc (*g*) ſuperſint manuſcripta optimæ notæ, illis, quorum opera Teſtamentum Græcum typis excudi primò cœpit, incognita, ita ut ad variantes eorum lectiones, quamvis non eſſent contemnendæ, attendere nequiverint. (*h*) Editiones autem quæ abhinc centum aut circiter annis factæ ſunt, aut adhuc fiunt, nihil melius aut accuratius primis illis habent. Sunt enim omnes vel ad *Frobenianas*, vel ad *Stephanicas*, vel ad *Plantinianas* expreſſæ, quarum accurationem & elegantiam aſſequi poſſe ſumma votorum eſt multis hujus ævi typographis. *Plantinianæ* autem *Complutenſem*, quæ fuit omnium prima, κατὰ πόδας ſecutæ ſunt, niſi quod accentuum & ſpirituum notas, in ea omiſſas, adſcripſerint: ſed nullarum variantium lectionum meminerunt, quaſi omnia exemplaria, quibus uſi ſunt *Complutenſes*, inter ſe conſenſiſſent; cùm tamen facile conjici poſſit ex aliis quæ communiter in manibus verſantur, in iſtis quoque, præſertim ſi magno fuerint numero, non parvam à collatoribus inventam eſſe diſcrepantiam.

Stephanicæ (*i*) autem editiones magna cum diligentia ad XVI. Græca exemplaria collatæ fuerunt, & in majore, omnium elegantiſſima & accuratiſſima, plurimæ in iſtis exemplaribus inventæ variantes lectiones ad marginem interiorem ſunt deſcriptæ. Sed tamen non omnes quæ illic habebantur, ut conſtare poteſt ex

(f) Pr. 6. (g) Pr. 90. *&c.* (h) *Vide partem* I. Prol.
(i) Pr. 67. *&c.*

ex *Bezæ* annotationibus, qui iisdem cum Roberto *Stephano* codicibus usus, quasdam in ejus editione prætermissas recensuit. Nec etiam *Stephanus* in Novi Testamenti textu semper est secutus lectionem, quam major exemplarium suorum numerus habebat, sed interdum eam cui pauciora adstipulabantur, si modo inter pauciora illa *Complutense* esset, cui primas deferre proposuerat. Imò aliquando observavi, & miratus sum, ipsum in textum recepisse lectiones, quibus nullum prorsus (*k*) istorum XVI exemplarium favebat; nec facile possum conjicere quænam istius rei fuerit causa, cum in lectione communiori non appareret aliquod manifestum σφάλμα, quod ab ea discedere cogeret.

In editionibus verò *Stephanicis* minoris formæ non omnes lectionum varietates, quæ in majore exstant, annotatæ fuerunt, sed tantùm quæ præcipuæ videbantur: quas deinde alii typographi, qui variantes aliquas lectiones adjecerunt ad marginem suarum editionum, tanquam archetypum sequendas sibi proposuerunt. Sed lectiones quæ parvi momenti ab iis qui obiter tantùm inspiciunt esse putantur, non sunt omnes revera tales. Quædam plus continent in recessu, quàm prima fronte polliceantur. (*l*) Exigua res esse videntur articuli, & particulæ δὲ, καὶ, γὰρ, & similes, additæ aut omissæ, vel inter se permutatæ. Sed non sunt ubique adeò exigua ut contemni debeant. Inde enim pendet aliquando valde utilis sensus; vel peculiarem continent sermonis elegantiam aut emphasin, quam soli linguæ Græcæ periti vident; ignari verò quia non capiunt, ideo respuunt & pro nugis habent.

Fa-

(k) *Id si factum, rarissime factum fuit. Vide* sectiones *jam memoratas, & apparebit quae exemplaria* Stephanus *potissimum sit secutus.* (l) Pr. 107.

Fateor (*m*) tamen *vulgatam* exemplarium nostrorum *scripturam plerumque meliorem* esse ea quam variæ lectiones exhibent; sed (*n*) non semper. Ideoque textui sunt adjiciendæ, ut unicuique intelligenti libera relinquatur facultas quam volet eligendi aut rejiciendi. (*o*) Quod verò præterea quidam adferunt id esse noxium, utpote quod suspicionem ingerere possit, *Scripturam* Novi Fœderis ita *esse corruptam* ut tutum non sit illi fidem adhibere, facile diluitur. Nam contra potiùs corruptionis suspecta esset habenda, si variæ lectiones omissæ forent, quia ignoraremus, an veram haberemus. Sed omnibus diligenter annotatis, certi possumus esse veram quoque inter illas repertum iri, & accurato solum examine opus esse ut à falsis discernatur.

Optandum quidem esset ut nulla diversitas lectionum in hoc libro inveniretur, & ut omnes qui eum descripserunt tam fideliter & accuratè in isto opere se gessissent, ut cuncti codices ad unguem inter se consentirent. Sed quandoquidem res aliter se habet, & jam ab antiquis seculis quædam loca non eodem modo in omnibus exemplaribus lecta sunt, ut passim testantur interpretes, malum istud dissimulatione non sanabitur. Nullus enim qui veterum aut recentium scriptorum commentarios vel obiter inspexerit, id ignorare potest. Sed laus sit Deo, quod nullum inde fidei Christianæ periculum imminet. Quantacunque enim scripturæ varietas in his libris occurrat, nihil tamen inde productum est hactenus quod erroribus aut vitiis vel minimum faveat; sed omnia optimè ad veritatis & pietatis defensionem in iis conspirant.

Forte

(m) Pr. 110. *&c.* (n) *Fere semper: monstrat id examen nostrum. Vide* Pr. 94. (o) Pr. *passim, sed inprimis* 6. 9. 10. 22. 32. 90. *&c. ...di quoque prolegomena* Millii.

Forte quidem Orthodoxis per variantem lectionem aliquis eripietur * locus quo adversus hæreticos pugnare consueverunt. Sed ea quæ alicujus in *fide Christiana* sunt momenti tot Scripturæ locis repetuntur & inculcantur, ut etiamsi unus aut alter eorum nobis deesset, non propterea veritas periclitaretur. Nec etiam propter diversas lectiones, vulgata *versio* Latina textui *Græco* præferenda est. Nam illa eodem quoque incommodo laborat, ut Roberti *Stephani* & Christophori *Plantini* editiones ostendunt. Imò etiam post versionem illam jussu *Sixti* V. & *Clementis* VIII. PP. recognitam, Franciscus *Lucas Brugensis*, Ecclesiæ Audomaropolitanæ Decanus, non dubitavit libellum variantium ejus lectionum conscribere: quod præfatio recognitæ editioni adjuncta permittit, modo variæ illæ lectiones ad marginem ipsius textus minimè annotentur.

Cùm ergo animadverterem cognitionem *variarum* lectionum esse valde utilem & propemodum necessariam, & tamen magnam partem earum quas vetera manuscripta continent, in hodiernis editionibus desiderari, operæ me pretium facturum arbitratus sum si colligerem omnes quas in diversis exemplaribus invenire possem, & novæ editioni adjicerem. Primum igitur in manus sumpsi Græcam Bibliorum impressionem quæ Francofurti apud Andreæ (*p*) *Wecheli* hæredes, anno 1597, opera, ut dicitur, Francisci *Junii* doctissimi viri prodiit, & ex ea omnes Novo Testamento adjunctas variantes lectiones descripsi. De quibus sic loquitur præfatio: *Ad Novum Testamentum quod attinet, exemplar Roberti* Stephani *typographi regii, patris & filii, secuti sumus, atque varias lectiones quæ non tantum in eo exemplari ex codicibus regiis collectæ continebantur, sed & in* Complutensi,

* *Et cur sibi paterentur eripi?* Pr. 9. (p) Pr. 81.

tensi, *ac in aliis editionibus*, *& quorundam annotationibus*, *reperiri potuerunt*, *adjici curavimus*, &c. Et ubi aliquis locus mendi suspectus mihi fuit, eum cum Stephani editione contuli, atque inde correxi.

Deinde istis inserui *varias* lectiones excerptas ex antiquo admodum epistolarum Pauli codice manuscripto, quo olim (*q*) *Beza* in suis Annotationibus concinnandis est usus; nempe quem (*r*) *Claromontanum* appellat, qui postea in Cll. *Puteanorum* fratrum manus devenit. Item ex alio locupletissimæ Illustris *Thuani* Bibliothecæ codice manuscripto, in toto, si Matthæum exemeris, Novo Testamento. Quæ duo collectanea fuerunt mihi suppeditata à doctissimo simul & humanissimo Michaële *Falcario*, qui nunc ἐν ἁγίοις. Addidi postea alias ad Euangelia pertinentes, ex MS. *Constantinopolitano* plus quam octingentorum annorum, qui est in Bibliotheca Cardinalis *Mazarini*, nec non ex alio MS. adhuc vetustiore: utrasque ab amico Lutetia ad me missas. Præter quas nonnullæ adhuc occurrent, quas ex veteribus meæ qualiscunque (*s*) Bibliothecæ libris collegi. Et hæ omnes simul in margine inferiori nostræ editionis continentur, quæ ad præcedentes Elsevirianas expressa fuit, nulla prorsus in textu facta mutatione, nisi quod voces, quæ diversimode leguntur, asterisco & duabus lineolis includi curavi, ut statim ab aliis discernerentur, nullumque posset superesse dubium quonam variæ lectiones referri deberent.

Sed postquam hæc editio plus quam dimidia sui parte absoluta fuit, alias adhuc accepi, à viro docto ex Frobeniana, Hispanica, & similibus melioris notæ editionibus excerptas, quibus ne curiosi lectores privarentur, eas instar appendicis * ad calcem operis ad-

(q) Pr. 36. *&c. & confer cum* 47. 48. (r) Pr. 47. (s) Pr. 53.
* *Hæ in seqq. editionibus suis locis inserta sunt.*

adtexui; cum nonnullis quas deſumpſi ex Iſaaci (*t*) *Caſauboni* notis in Euangelia, & iis quæ Apocalypſi in *Hervagiana* Bibliorum Græcorum editione, anno 1545 Baſileæ facta, adjunctæ inveniuntur. Quibus intermiscui nonnullas Henrici *Stephani* aliorumque emendationes ex conjectura; quas puto non fore ingratas illis, qui in obſcuriorum Scripturæ locorum ſenſum accuratius inquirere delectantur. Quamvis enim ejusmodi correctiones auctoritate cedant iis quæ veterum codicum teſtimonio fulciuntur; quædam tamen ſe tanta probabilitate commendant ut absque veritatis injuria ſperni non poſſe videantur.

Si anguſtia marginum permiſiſſet, ubique (*u*) libros nominaſſem quos ſecutus fui, ut qui vellent conſulere eos quirent: quanquam id quod nunc in genere de illis monui, abunde ſufficere exiſtimem.

Duæ inſuper variarum lectionum *collectiones Lutetiæ* fuerunt mihi ab amico communicatæ; ſed aliquantò ſeriùs, cum eas reliquis adjungere non amplius eſſet integrum. Altera facta erat ex venerandæ antiquitatis codice MS. Academiæ (*x*) *Cantabrigienſis*, continente quatuor Euangelia, unà cum Actis; ſed (*y*) 24 primis Matthæi capitibus & nonnullis aliis locis truncato, qui *Bezæ* fuit, & ab eo Academiæ iſti legatus. Altera ex Bibliorum Græcorum codice, *Theclæ* nobilis fœminæ Ægyptiæ, circa Nicæni I. Concilii tempus, manu eleganter deſcripto, & *Carolo* I. Angliæ regi à *Cyrillo* Conſtantinopoleos Patriarcha dono miſſo: quem Illuſtris vir Hugo *Grotius* in ſuis Annotationibus in Novum Teſtamentum aliquoties ſub Anglici codicis nomine citat. Utraque verò Patricii *Junii* Cantabrigienſis Bibliothecæ præfecti

(t) Pr 9. 10. (u) *Hoc intermiſſum inutilem fere facit ejus collectionem. vide* Pr. 110. *&c.* (x) Pr. 36. *&c.* (y) *Errat. vide* Pr. 41.

ecti cura fuerat excerpta. Sed quia grandioris sunt nolis quàm ut in Appendice exhiberi possent, (z) *alii editioni* in majori forma à nobis reservantur: in qua, si Deus dederit ut eam aliquando adornare vacet, *vulgatam* versionem Latinam, unà cum variantibus ejus generis plura, adjungere meditamur.

Inter varias autem Novi Testamenti lectiones non recensui illa quæ inde à *Marcionitis*, *Manichæis*, aliisque hæreticis olim detracta fuerunt: ut quod rejicerent omnia loca ex Veteri Testamento desumpta, duo prima Matthæi capita & duo prima Lucæ, &c. Nulla enim meliorum codicum auctoritate nixi id faciebant, sed ex mera tantùm contradicendi libidine, quia errores suos manifestè ex vulgari lectione revinci animadvertebant.

Eodem quoque pertinet quod nonnulli suspectum habuerunt ultimum Marci caput, à versu nono exclusivè usque ad finem; similiter versum 43, & 44, cap. 22 Lucæ, de Angelo Christum confortante, & sanguineo ejus sudore. Suspicionem enim suam ex diversitate codicum non hauserant, sed ex rebus illic narratis, quæ absurdæ & contradictoriæ ipsis videbantur. Si cui autem ejusmodi suspicionibus indulgere allubescat, pauca erunt in Scripturis quæ non pari jure corruptionis accusare & in controversiam vocare possit; quod plane iniquum est, & viam ad apostasiam à fide sternit.

Hæc sunt præcipua in nova nostra Testamenti Græci editione observanda; quæ non tantùm à typothetarum mendis quam accuratissimè fieri potuit, sicut præcedentes *Elseviriana*, fuit repurgata; sed etiam pleniorem quàm ullæ aliæ variantium lectionum συλλογὴν exhibet, ut sit instar correctorii vitiorum, quæ lapsu temporis auctoritatem sibi acquisiverunt,

(z) Pr. 118.

verunt, nec jam aliter à librariis tolli queunt, postquam Apostolorum αὐτόγραφα perierunt, quam si lectores de Scripturæ diversitate, quæ in exemplaribus invenitur, fideliter commonefecerint.

De locis Scripturæ *parallelis*, quibus margines laterales repleti sunt, non opus est aliud jam monere præter id quod libri titulus promittit. Laborem eorum levare studuimus qui sive voces & phrases Scripturæ, sive res de quibus variis in locis tractat, conferre inter se cupient. Et animus erat quibusdam signis indicare ad quas versuum partes singula loca à nobis citata respiciant, nisi angustia spatii impedivisset: sed id, modò quis attendat, nullo negotio animadverti poterit: quemadmodum etiam quod aliquando Eccles. *Salomonis*, ab Ecclesiast. filii *Sirach* non satis accuratè distinctus fuerit. Vale: & operi in communem Christianorum utilitatem suscepto gratus fave: &, sicubi nos in tot minutiis forte lapsos esse contigerit, benignus ignosce. Amstelædami, Januarii 8, Anno 1658.

PRÆFATIO,

Novo Test. Oxonii 1675 edito præfixa.

DIci vix potest quantas tragœdias excitaverint, hoc præsertim seculo, Scriptores nonnulli perperam eruditi, & partium studiis in transversum acti, (a) de *variantibus* subinde S. Scripturarum lectionibus. Nimirum criminantur illis deberi, quod nihil certi aut sinceri in Bibliis supersit; siquidem temporis lapsu, hæreticorum fraudibus, & librariorum incuria ita comparatum, ut notha & rejectitia irrepserint, quæ textum ipsum mole exæquant: & jam novis oraculis divinitus missis opus videatur, ut quæ reapse fuerint divina oracula cognoscamus. Et quidem si quis ingentes syllogas ad calcem aliquarum editionum positas obiter notaverit, (quibus in cumulum unà aggestis distinctius aliquid perspicere vix datur) querelam non temere institutam opinabitur. Unde imprimis consulto egisse videntur Rob. *Stephanus*, Fran. *Junius*, & Steph. *Curcellæus*, qui ubique appositis juxta textum sacrum variantibus lectionibus, id præstiterunt, ut quibusvis de iisdem prompte sententiam ferre facta sit potestas.

Cum vero attentius ea recognosceremus; plane comparebat pleraque illa, quæ *variæ lectiones* audiunt, aut *nullius* esse *momenti*, siquidem in vocibus prorsus synonymis, aut particulis mere expletivis, versarentur; aut demum manifesta esse *sphalmata*, sola anologia critica, & Grammatices ope corrigenda. Porro adeo

(a) Pr. 6. 9. 10. 22. 32. 90. &c.

adeo liberaliter a Deo Opt. Max. cum humano gene re actum, ut necessaria quæque & ad salutis sum mam facientia in S. Literis sæpius repeterentur; it ut si forte quidpiam minus commode alicubi expres sum, id damnum aliunde reparari possit. Quinimo providentia Divina ita feliciter invigilatum, ut *in tan ta* quæ præfertur lectionum *varietate, vix unus* oc currat locus sic luxatus, & male habitus, ut alicu fidei articulo fraudi sit futurus. Unde si forte tex tuum levissimi momenti discrepantiæ scrupulum ali quorum animis injecerint, qui interim contemnunt illos qui extra omnem controversiæ aleam sacratissima Dei Opt. Max. præcepta consignant, manifesto apparebit, hoc non a pendulæ mentis incertitudine, sed profani animi malignitate & obstinatione provenire. Imo hæc omnia sapientissimo Summi Numinis consilio facta. *Oportet* enim lectionum perinde ac dogmatum *hæreses esse, ut, qui probati sunt, manifesti fiant*, 1 *Cor.* 9: 19. & quod alibi idem Apostolus ait: *Si opertum est Euangelium, in iis qui pereunt est opertum, in quibus Deus hujus seculi excæcavit mentes infidelium, ut non fulgeat illuminatio Euangelii gloriæ Christi, qui est imago Dei.* 2 *Cor.* 4: 3.

Interim observare par erit, ubi extra orbitam discessisse exemplaria contigerit, in plerisque promptum esse erroris fontem & originem indigitare; siquidem *homonymiis* & *redundantiis* ansam subinde præbuere collationes privatæ, & deinceps magis solennes *Harmoniæ Euangelicæ*, pio & utili studio circa tertium seculum à Tatiano primum, dein Eusebio adornatæ; unde cognatæ voces in margine primum adscriptæ, exinde in textum admittebantur. Hac de re querelam pridem instituit D. *Hieron.* præfat. ad 4 Euang. ad Damasum: *Magnus hic in nostris codicibus error inolevit, dum quod in eadem re alius Euangelista plus dixit, in alio, quia minus putaverint, addiderunt.*

Vel

Vel dum eundem ſenſum alius aliter expreſſit, ille qui unum e quatuor primum legerat, ad ejus exemplum cæteros quoque exiſtimaverit emendandos. Unde accidit ut apud nos mixta ſint omnia, & in Marco plura Lucæ atque Matthæi, rurſus in Matthæo plura Joannis & Marci, & in cæteris reliquorum, quæ aliis propria ſunt, inveniantur.

Pariter ex altera parte defectibus occaſionem dederant *voces eædem* in vicinia poſitæ denuoque repetitæ. Nimirum librarius, poſtquam earundem priorem ſcripſiſſet, poſtmodum rediens, in ſequentem oculum figens, intermedia (*b*) prætervectus, in opere progrediebatur. Nec quis facile exiſtimaverit, quanta pars variarum lectionum occaſionibus iſtis, utcunque leves & contemnendæ prima fronte videri poſſint, in ſolidum debeantur.

Porro accedit, vetuſtiſſimos codices (*c*) *ſine ſpiritibus*, accentibus, notis ſubſcriptis, interpunctionibus, imo *vocum à* ſe invicem intercapedine & *diſtinctione* exaratos, ut fere quod de lege ſua ferunt Hebræi, de Euangelio etiam obtinuerit, unam eſſe periodum, imo vocabulum unicum. Errores autem multiplices & varii generis hinc ortum traxiſſe nemo in literis vel leviter verſatus dubitare poterit.

Quinimo *lectiones Euangelicæ*, cum magno in honore & perpetuo uſu apud Eccleſiam primitivam, ut ex *Juſtino* in Apologet. aliiſque Patribus diſcimus, haberentur, ad *Euangeliſtaria* tanquam Canonem certiſſimum, & veræ lectionis normam ſubinde recurrebatur; in illis vero ut ſenſus ratio rectius conſtaret, pro αὐτὸς, Ἰησοῦς, paſſim reponi contigit, & ad orationis filum complendum ſimilia adjecta aut immutata fue-

(b) Pr. 101. (c) Pr. 127. *ubi de canone* XXXII.

fuerant: quæ tandem in textum ipſum inſerta lectiones *variantes* conficiebant.

Nec prætereundum, quod in codicibus tam antiquis quàm modernis frequentes fuerint *abbreviaturæ*, & ſcriptionis compendia, quæ ſupervenientibus Librariis ſæpe crucem figebant, & conjecturis eorum, hoc eſt erroribus, anſam præbuere. Quin & conſtat alios ex legentium ore dictata excepiſſe, unde ὁμοφωνίας decipi contigerat, & voces longe aliter quàm oportet deſcripſiſſe.

Inſuper ſi quis ſecum penſitaverit, Novum Teſtamentum præ omnibus fere libris *ſæpiſſime deſcriptum* fuiſſe, & mendas quæ in Exemplar aliquod forte irrepſerant, religione quadam (quod alibi non obtinet,) retentas & propagatas; adeo longe aberit ut cauſetur, tot ſphalmata mille & ſeptingentorum fere annorum decurſu cumulata, ut potius mirari par ſit tam pauca, ſaltem alicujus momenti, interveniſſe. Præſertim cum è vulgo quibusvis, calamo pariter & manu profanis, permiſſum fuerat ſacra iſta tractare; quod nec *Judæis* in Veteri Inſtrumento, nec *Muhamedanis* in Alcorano deſcribendis usquam conceſſum. Quas vero turbas licentia iſta dederit in minoris momenti ſcriptis, ex *Irenæi* ea de re adjuratione ſatis ſuperque conſtare poterit, qui in calce operis hæc habet: *Adjuro te qui tranſcribis librum iſtum, per Dominum Jeſum Chriſtum, & per glorioſum ejus adventum, quo judicaturus eſt vivos & mortuos, ut conferas poſtquam tranſcripſeris, & emendes illud ad exemplar unde ſcripſiſti diligentiſſime: hanc quoque obteſtationem ſimiliter transferas ut inveniſti in exemplari.* Quibus non longe abludunt quæ habentur *Apoc.* 22. vs. 28.

Nec (*d*) tamen prætereundum, quod ex altera parte,

(d) Pr. 20.

parte, *Masoræ* cujusdam & sepimenti Euangelicæ legis suppleverant vices, frequentes sacri textus in omnes fere linguas *Versiones*: quæ quidem in terris toto cælo dissitis ab invicem, in linguis nimium quantum dissonantibus, & ab hominibus diversissimi instituti elaboratæ, omnes felicissima harmonia in plerisque, imo in momentis fidei omnibus, conspirant, qua de re *Chrysostomum* audivisse non pigebit, qui Tom. 8. Edit. Savil. p. 111. hæc habet: κἂν πρὸς Ἰνδοὺς ἀπέλθῃς, οὓς πρώτους ἀνίσχων ὁ ἥλιος ὁρᾷ, κἂν τὸν ὠκεανὸν ἐπέλθῃς, κἂν πρὸς τὰς Βρετανικὰς νήσους ἐκείνας, κἂν εἰς τὸν Εὔξεινον πλεύσῃς πόντον, κἂν πρὸς τὰ νότια ἀπέλθῃς μέρη, πάντων ἀκούσῃ πανταχοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς φιλοσοφούντων, φωνῇ μὲν ἑτέρᾳ, πίστει δὲ οὐχ ἑτέρᾳ, καὶ γλώσσῃ μὲν διαφόρῳ, διανοίᾳ δὲ συμφώνῳ. Quibus consona habet *Hieronymus* Epist. ad Heliod. & *Paul.* & *Eustoch.* ad Marcell. Vid. etiam Epist. ad Sun. & Fretel. nec non *Theodoret.* de curand. Græcor. affect. Tom. 4. pag. 555.

Hanc ob causam *versiones antiquissimas* pariter & à regionibus, qua patet orbis maxime distantibus prodeuntes, *Copticam* nempe & *Gothicam* inserendas hic curavimus. Arabicam, Persicam, Armenam, Æthiopicam, Syriacam, Anglo-Saxonicam &c. partim omisimus, quia res modum omnem excederet, partim quod quædam nuperæ fuerint, & passim notæ, & pleræque earum à traductionibus aliis petitæ. Latinam merito præteriisse censebimur, quia ita omnibus nota, ut jure optimo *Vulgata* audiat, nec post lectionem publice receptam, à ptivatis auspiciis sollicitanda videatur.

Cum ergo N. Fœderis editionem moliremur, atque in votis esset, ut legentium quorumcunque usibus responderet, & speciatim illorum, qui S. Textus authoritatem elevare nituntur, objectiunculis satisfaceret, statuimus MSS. codices quotquot haberi pote-

 rant,

rant, diligenter recognoscere, & amicorum ope aliunde accersita, exemplarium alibi gentium reperiendorum fidem exposcere: porro versiones, ut diximus veteres Euangeliorum ante 1200 annos descriptas, *Gothicam* nempe & *Copticam* in subsidium petere: & tandem omnia lectoris oculis, una cum textu ipso subjicere.

Exhibemus ergo quæ *Curcellæus* ex Stephano imprimis & Wechelio desumsit; insuper quæ Biblia *Polyglotta Anglicana* addidere. Porro collationem de novo instituimus 12. MSS. *Bodlejanæ* Bibliothecæ, quorum plerique intacti prius, nec in Polyglottis recensiti. Accedunt collationes codicum duorum Bibliothecæ Dublinienfis in Hibernia, qui olim R. *Usserii* Armachani fuerant, quosque eximius vir D. H. *Dodwellus* collegit & transmisit. Quatuor itidem è Gallia mittebantur, quorum tres Dn. *Petavii* Senatoris Parif. musæum suppeditavit; quartum bibliotheca cœnobii Gall. quæ est *Sti. Germani*: Sed quod ad collationes attinet, id totum industriæ & labori Joh. *Gachon* Senatoris filii, viri amicissimi & de bonis literis optime meriti acceptum ferimus. Versiones Gothicam & Copticam recensuit eruditissimus noster Tho. *Mareschallus* S. T. P. & Coll. Lincoln. Rector dignissimus. Ultimo in loco lectiones varias XXII. MSS. quæ Catenæ in D. Marcum Romæ nuper à Pet. *Possino* editæ appenduntur, adjecimus.

Si vero post racemationem adeo diffusam constiterit (quod futurum spondemus,) ex codicum discrepantia sacri textus vim & sensa minime labefactari; imo sæpe sæpius lucem inde uberrimam affulgere: sperare licebit non inutilem operam à nobis hic collocatam.

Supererat (e) S. Textus loca, ab antiquis Patribus aliter

(e) Pr. 119. &c.

aliter quàm pro recepto more laudata, mantiſſæ loco exhibuiſſe; à quo opere non tam labor deterrebat, aut *Lucæ Brugenſis* molitiones, quàm cogitatio quod minus utile eſſet futurum iisdem inſiſtere. Venerandi enim illi ſcriptores de verborum apicibus non multum ſolliciti, ex memoria quæ ad inſtitutum ſuum factura videbantur, paſſim allegabant; unde factum ut de priſca lectione ex illorum ſcriptis nil fere certi potuerit hauriri. Interim monendus eſt Lector, nonnulla ex ſuppetiis prædictis ſerius quàm par erat ad manus noſtras perveniſſe, nimirum poſtquam ſchedæ aliquæ prælo eſſent ſubjectæ. Ne ergo ſupervacua repetitione Lectorem de novo fatigaremus, prætermiſſis illis quæ pridem fuerant obſervata, illa ſola quæ nondum occurrebant, ſeorſim adnotavimus & ad calcem operis (*f*) rejecimus. Quinimo ut verborum ambages evitaremus, defectus & redundantiæ *notas* ex Analytica (*g*) mutuo accepimus; & *codices* laudatos per literas initiales deſignavimus, quemadmodum in Polyglottis aliisque olim factum. Boni conſulat Lector, & quæ humanitus nobis exciderunt, communis ſortis memor, candide atque benigne, ſaltem ſine faſtu & protervia, redarguat.

(f) *Illa in hac noſtra editione ſuis locis ſunt inſerta.*
(g) *Has mutavimus in alias quæ nobis evidentiores videbantur.*

PRÆFATIONIS WHITBYANÆ

Capita vel Argumenta.

IN hac Præfatione proponitur I. *Ecclesiæ Anglicanæ* de regula fidei *sententia.* II. *Ostenditur hanc regulam à* Millio *labefactari*, partim multiplicando *lectiones variantes sine ratione, sine modo, & contra omnium fere codicum, versionum, Patrum & Scholiorum antiquorum fidem, in unius Vulgatæ, Copticæ aut Æthiopicæ versionis gratiam; &* partim agnoscendo *corruptelas, interpolationesque haud paucas ab ipsis Ecclesiæ Christianæ incunabulis, ævoque pene Apostolico, S. Scripturis accidisse.* III. *Elucidantur hæc ex* Orthodoxorum *de Hæreticis querelis, &* IV. *Ex iis quæ Ethnicis, & Hæreticorum antesignanis S. Codicum fidem sugillantibus*, respondent Patres. V. *Objectioni ex verbis* Origenis περὶ τῆς τῶν ἀντιγράφων διαφορᾶς *responsum datur.* VI. *De* Millii Prolegomenis *notandum*, (1) *Male illum asserere Patrum haud paucos*, codices *mirum in modum* vitiatos *habuisse.* (2) *Patres* diversis exemplaribus *usos esse, & subinde unius, subinde alterius textum, prout ferebat animus, usurpasse.* (3) *Ea de* Scholiis, glossisque marginalibus *quæ privatorum libros respiciunt, ad codices Græcorum Patrum perperam à* Millio *applicari, in quorum Ecclesiis, fatente eodem* Millio, *libri emaculati, integri, & a scholiis fere liberi permanserunt; quod etiam testimoniis, & argumentis e Patrum scriptis deductis, confirmatur.* VII. *Denique agitur de* regulis, *in varia lectione discernenda observandis, & quid à nobis in tribus his libris actum sit, ostenditur.*

OPE-

OPERIS WHITBYANI PARTITIO.

QUam propoſitam ſibi in magno ſuo opere rationem habuit Cl. *Millius*, eam nemo ſatis laudare poteſt: In animum enim ſuum induxit *Novum Teſtamentum priſtinæ ſuæ reſtituere integritati*, fidam ex Criticorum arte exhibendo regulam, qua ab emunctioris naris hominibus inter varias lectiones veræ à falſis discernerentur, atque ex hac ſtatuit genuinam firmare lectionem *in locis circiter mille*, *Bernardi* ſui *judicio*, *læſam & interpolatam*; *Atque atheis hoc pacto*, *cæteriſque religionis noſtræ hoſtibus*, *cavillandi occaſionem præcidere*, *quum e lectionibus ipſis variantibus*, (*ex quibus omnia in libris noſtris incerta eſſe arguunt*) *egregie ſtabilitum viderint S. Codicis textum.* Quod quidem munus in ſe ſusceptum ſi feliciter abſolviſſet, nulli dubium eſt quin ille *Theologorum commodis egregie inſerviiſſet*, *operamque navaſſet Eccleſiæ Chriſtianæ longe gratiſſimam*, *atque utiliſſimam.*

Quamquam autem eruditus Vir, cujus mortem ut ſpero glorioſas immortalita conſecuta eſt, de Eccleſia optime ſit meritus, dum *locos conſimiles* inter ſe compararet, (quos ſi propius inſpicias, ex iis fructum haud modicum recipies) dum ex *Patrum ſcriptis* lectiſſimos flores decerpſit; & aliquoties dum *textum annotatis illuſtrare* conatus fuit; tametſi *genuinam lectionem* egregie firmarit omnibus fere in locis in quibus *Sociniani*, *Erasmus*, *Grotius* ſenſum orthodoxum labefactare maximo opere niſi ſunt; tametſi etiam ad *auctoritatem S. Codicis ſtabiliendam* permagnum pondus attulerit, nec in hac parte operis ſui peccarit unquam, niſi quod inſcriptionem epiſtolæ ad *Epheſios*

immerito repudiarit; quod tamen ad susceptum operis consilium attinet, *à scopo* suo plurimum *aberrasse* visus est. Tantum enim abest ut fidam *regulam* constituerit, unde genuina lectio a spuria dignosceretur, ut in plerisque incertiores nos plane reliquerit; imo tantum abest ut *Atheis* silentium imposuerit, ut lectionum varietatem *magno cumulo augens* & a se ipso diffidens, more hominum conjecturam modo huc modo illuc ducentium, hostibus religionis nostræ nova ministrarit arma, Pontificiisque simul novam ansam dederit objiciendi, nihil nos certi de S. Codice habere posse nisi ex testimonio Ecclesiæ, quod tamen aliis in causis respuimus & aspernamur.

Grave quidem onus in me ante recepi, quam aut de magnitudine rei, aut de grandi appendice & prolegomenis, Auctoris ipsius magis quam textûs menda corrigentibus, aliquid possem suspicari. Pollicebar enim olim parum cautus, exspectatissimum illud opus, editum modo esset me in vivis agente, eo consilio expensurum me esse, *ut multitudo variantium lectionum ad compendium*, si fieri posset, *redigeretur*. Jam verò annos septuaginta natus, acie etiam oculorum obtusiore facta, rudem meruisse videar. At cum promisso meo nihil sit mihi sanctius aut antiquius, impedimentis hisce omnibus susque deque habitis, improbo labore libellum tandem confeci, qui Deo gloriam, commodum Ecclesiæ, sacro textui plus roboris exhibeat, benevolique lectoris exspectationi ut spero satisfaciat.

In *Prolegomenis* & *Appendice* multum discrepat *Millius* à collectaneis quæ textui subjiciuntur. Secum igitur sæpissime pugnat, & non modo non cohærentia inter se dicit, sed maxime disjuncta atque contraria. Itaque si inter vivos numeraretur, ipsi forsan non ingratum foret, quod viderit se a se ipso vindicatum, suumque maturum judicium subitis ejusdem

cogi-

cogitationibus anteponi. Quod si falso aut male allegatorum locorum reum fieri graviter molesteque ferret; ego etiam ad illa παροράματα proferenda invitissimus accessi. Cum vero ingens opus suscepisset, quod non nisi junctis, ut ait, plurimorum laboribus confici potuit, facile credam, non ipsi integritatem, sed accuratam aliis diligentiam defuisse.

De *instituti mei ratione* sciat lector, me in libro primo illius vestigiis acriter institisse. Cum enim ingentem hunc cumulum coacervasset, aggregando lectiones variantes *partim* Patrum Græcorum versionumque orientalium aliarumque vetustate insignium, *ex quibus* inquit *eluceant Græca primævorum codicum e quibus effluxerint*; *partim* versionis Italicæ & Patrum Latinorum, qui Italicam in scriptis suis, ut ait, adhibent; *partim* quoque MSStorum magnæ & venerandæ antiquitatis; sub iisdem capitibus quam parum ei profuit impensus labor indicavi: ostendens insuper, nullam textûs corrigendi causam fuisse, nisi cum ad unum omnia, vel saltem major pars eorum, inter se convenissent, quod non ultra viginti locis, idque levioris momenti, unquam accidit. Cum ergo totius operis Milliani hoc sit fundamentum, primus liber in eo labefactando totus versabitur.

In chartis suis valde laboriosis tantam rerum sylvam congessit *Millius*, quantam nec enumerare velim, nec de singulis judicium ferre si vellem possem: sigillatim enim cuncta persequi, & aliis molestum, & mihi ad munus obeundum haud esset necessarium. Licet etenim hæ variæ lectiones molis permagnæ fuerint, sunt tamen dimidia ex parte eo nomine protinus indignæ; ex reliquis earum paucæ receptæ lectionis sensum afficiunt vel mutant. In his tamen levioris momenti expendendis haud parum laboravi. Et ubi textum interpolatum esse *Millius* contendit aut παρεμβολήσεως incusat, judicium meum interposui, textumque pro

modulo meo vindicavi. Ordinis autem gratia has quas appellat varias lectiones ad tria genera reduxi.

I. Sunt ergo multa quæ inter variantes lectiones locum tenent, & tamen in numero earum sunt minime reputanda: nam (ut prætеream ea quæ de initio, defectu, & fine MSStorum in Græca aut Latina lingua scripsit)

(1) Non illæ *variantes lectiones* merito dicendæ sunt quæ ex oscitantia, incuria, inscitia aut ignorantia scriptoris aut librarii evenerunt: eadem enim opera quæ in Bibliis Anglicanis menda occurrunt typographica, pro variis lectionibus habeantur: vix tamen caput occurrit in quo non aliquid hujus generis reperias.

(2) Neque illæ inter variantes lectiones recensendæ essent quæ a MSS. codicibus fere omnibus, & antiquis versionibus, plenoque omnium Patrum consensu dissentiunt & discrepant. Has enim si admiseris, quænam ullibi rejiciendæ forent? sexcentis autem in locis lectionem quandam ex fide solius Italicæ, Copticæ, Æthiopicæ &c. genuinam esse asserit, *contra omnium codicum, aut fere omnium fidem*, contra versiones omnes, reclamantibus etiam istis Patribus qui locum illum allegarunt ad unum omnibus. Vide Proleg. a pag. 42. ad 48.

(3) Multo minus pro variis lectionibus habendæ sunt, quæ adulterinis Evangeliis aut hæreticorum pravitati ortum suum debent. Quanta autem profert ille ex Evangelio Nazaræorum aut Ebionitarum? quam frequenter nos monet hunc vel illum versiculum ab his aut illis hæreticis repudiatum fuisse? Longa Epiphanii narratio (*hær.* 42.) de locis à Marcione corruptis, sparsim huic operi inserta est, ut moles in immensum cresceret. Et demum in *Prolegomenis* circiter viginti ex depravatis illis archetypum ipsum fideliter exhibuisse acriter contendit p. 36. col. 1.

(4) Valde

(4) Valde eſt incongruum, Patrum gloſſemata aut interpretamenta pro variis lectionibus exhibere. Eadem enim de cauſa Patrum ſcrinia compilaſſe potuit. Centies tamen, imo bis centies illi in confeſſo eſt, hoc vel illud quod a recepta lectione variat natum fuiſſe ex interpretamento, ex gloſſemate, atque ex altera parte ſublatum fuiſſe aliquid quod offenderit.

(5) Tollenda ſunt denique errata ipſius auctoris, cujus generis copiam non minimam annotata exhibent, atque ita acervo multum decreſcente, onereque ſublevato ad reliqua progredior.

II. Ex variis lectionibus occurrunt quædam majoris momenti & ponderis, utpote quæ aut *ſenſum verborum* adeo mutent, ut textum vere alium exhibeant; aut quæ *doctrinam morum* normamque vivendi reſpiciant; aut quæ ad *veritatem confirmandam* nodosve expediendos felicius inſerviant. Has autem modicas (Deo ſint gratiæ) & paucas excutio diligenter, atque in textu corroborando, & diluendo quæ contra adducantur, enitor ſedulo, atque hoc penſum abſolvo in libri II. cap. 1.

III. Superſunt adhuc variantes lectiones innixæ quidem auctoritati Patrum quorundam, aut verſionum, aut MStor. codd. venerandæ antiquitatis. Sicut tamen textus ſignificationem aut non omnino, aut leviter ſaltem immutant, ita textus ipſe pari auctoritate atque exemplarium copia plerumque nititur. Quoniam autem hujus generis pene innumeræ ſunt, partitionem quandam earum feci.

1. Quæ in quatuor Evangeliis atque Actis Apoſtolorum continentur, illas in quinque ſpecies diviſas in capite ſecundo Libri II. ediſſero.

2. Quæ ad Epiſtolas ſpectant, eas pariter eundem in modum ad rationem revoco capite ſequenti.

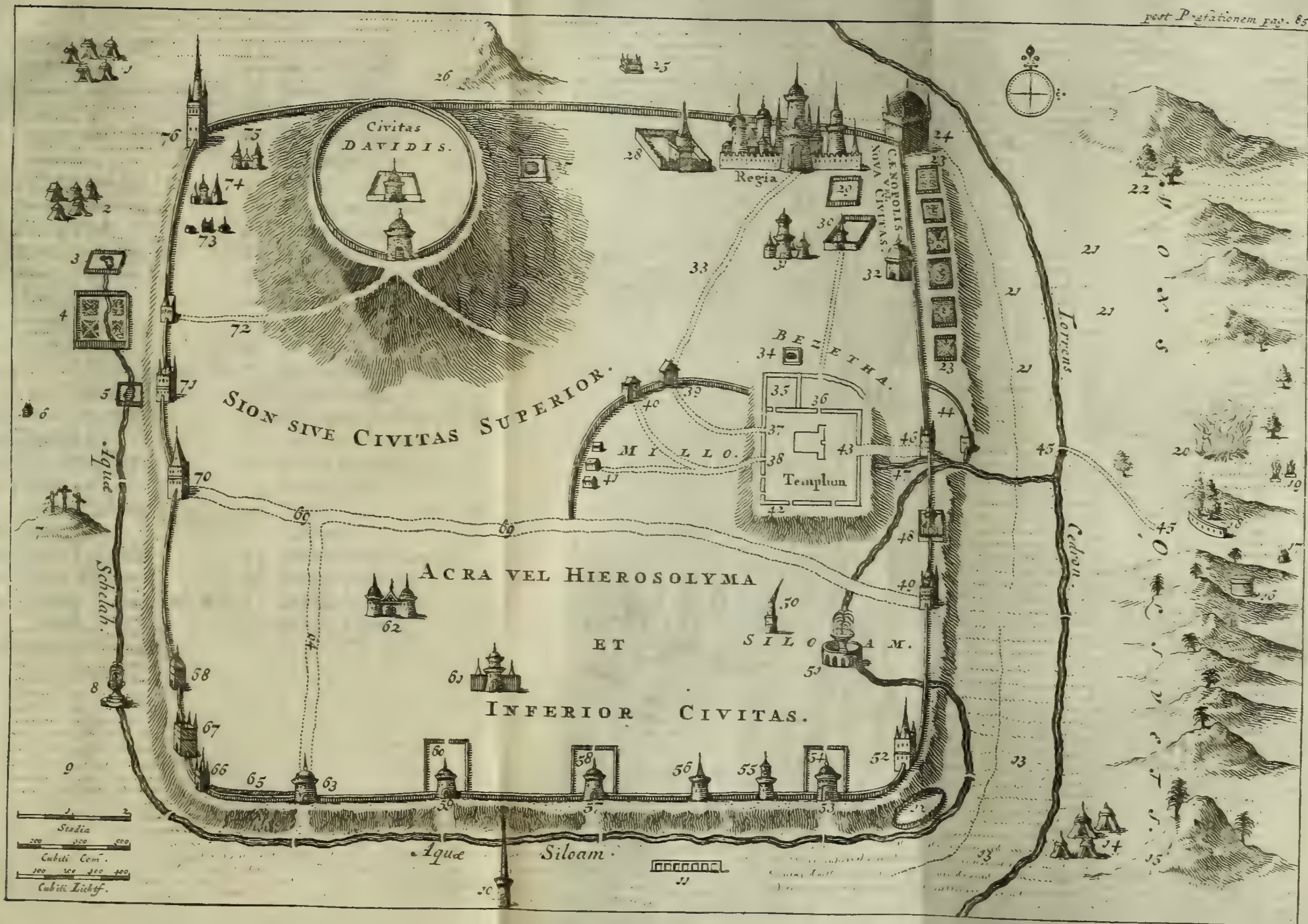
3. Inania & levia, quæ numerum plane ſuperant, ad capita quædam reduxi, ad ſingula eorum digitum

libro

libro tertio intendens, & ſpecimen aliquale exhibens, ex quo ſtudioſus lector de reliquis conjecturam faciat. Porro in hujus libri & operis totius Epilogo id paulo diligentius curavi ut Pontificiis aliisque religionis noſtræ hoſtibus ſolide responderem: Nempe iis qui objiciunt quod variantes tot lectiones textum ſuſpectum reddant, aut ſaltem in dubium adducere videantur; ideoque quod S. Biblia nullo modo ſufficere valeant, ut nos in iis omnibus quæ ad ſalutem creditu factuque neceſſaria ſunt, erudiant.

INDEX
LOCORUM URBIS HIEROSOLYMÆ,
AD MENTEM LIGHTFOOTII.

1 *Caſtra Titi.*
2 *Caſtra Pompeji.*
3 *Regia piſcina.*
4 *Horti regii.*
5 *Piſcina Schelah ſive inferior.*
6 *Aquæductus Etham.*
7 *Calvaria ſive Gareb.*
8 *Fons Siloam vel Gihon.*
9 *Vallis fontis Siloam.*
10 *Migdal Eder.*
11 *Agger fullonis.*
12 *Aceldama.*
13 *Vallis Hinnon ſive Tophet.*
14 *Tentoria Aſſyriorum.*
15 *Mons Corruptionis.*
16 *Lavacrum.*
17 *Bethania.*
18 *Duæ cedri.*
19 *Signa ignis.*
20 *Combuſtio vaccæ rufæ.*
21 *Vallis Kidron.*
22 *Gethſemane.*
23 *Horti.*
24 *Turris exterior.*
25 *Herodis monumentum.*
26 *Mons Zophim.*
27 *Piſcina Amigdalæ.*
28 *Domus Libanon.*

Civitas DAVIDIS.
Regia
CÆNOPOLIS vel NOVA CIVITAS.
BEZETHA.
Templum
MILLO.
SION SIVE CIVITAS SUPERIOR.
ACRA VEL HIEROSOLYMA
ET
INFERIOR CIVITAS.
SILOAM.
Aquæ Siloam
Aquæ Schelah.
Torrens Cedron.
Stadia
Cubiti Com.
Cubiti Licht.

29 Forum lanarium.
30 Xyſtus.
31 Domus Asmonæorum.
32 Carcer.
33 Agger vel aſcenſus Salomonis.
34 Piſcina juncoſa.
35 Turris Antonia.
36 Porta Tedi.
37 Porta Schallecheth.
38 Porta Parbar.
39 Porta Regis.
40 Porta equina.
41 Stabula regis.
42 Moriah ſive Mons domûs Domini.
43 Platea templi.
44 Bethphage.
45 Via Bethphage.
46 Porta aquæ.
47 Aquæ Etham.
48 Ophel.
49 Porta equorum.
50 Turris Siloam.
51 Piſcina Siloam vel Bethesda.
52 Porta Miphkad.
53 Porta Ovium.
54 Forum Ovium.
55 Turris Meah.
56 Turris Hananeel
57 Porta piſcium.
58 Forum piſcium.
59 Porta vetus.
60 Forum pullorum.
61 Domus Senatus.
62 Archivum.
63 Porta Ephraim.
64 Platea portæ Ephraim.
65 Murus latus.
66 Porta anguli.
67 Turris fornacaria.
68 Porta vallis.
69 Tyropœon ſive vallis & platea Cæſarea.
70 Porta ſtercoris.
71 Porta fontis.
72 Gradus ad civitatem Davidis.
73 Monumenta Davidis.
74 Domus potentis.
75 Armamentarium.
76 Turris Pſephini.

INDEX
LOCORUM TEMPLI HIEROSOLYMITANI,
EX MENTE LIGHTFOOTII.

1 *PEristylia montem templi ambeuntia.*
2 *Porticus Salomonis* Joan. 10: 23. Act. 3: 2.
3 *Porta Shushan, quæ vocatur Regis porta* 1 Par. 9: 18.
4 *Porta Huldah.*
5 *Porta Asuppim* 1 Par. 26: 15. 17.
6 *Domus* Asuppim *sive Gazophylacia.*
7 *Porta Parbar* 1 Par. 26: 18.
8 *Porta* Shallecheth *vel Coponii, ducens ad Regiam* 1 Par. 26: 16.
9 *Agger a Regia ad templum tendens.*
10 *Vallis.*
11 *Porta equorum.*
12 *Turris Antonia.*
13 *Septentrionalis porta Tedi sive Tadde.*
14 *Levitarum excubiæ.*
15 *Tabernæ in quibus oleum, vinum, sal, farina, venalia prostabant.*
16 Chel, *spatium intermurale atria ambiens, in quo nemini præter Judæos venire licebat.*
17 *Duodecim gradus quibus ad* Chel *adscendebatur.*
18 *Speciosa porta templi* Act. 3: 2.
19 *Quinque gradus quibus ad hanc portam adscendebatur.*
20 *Atrium mulierum, quod vocatur novum* 2 Par. 20: 5. *exterius* Ezec. 46: 21. *gazophylacium* Joan. 8: 20.

21 *Na-*

AREA TEMPLI tempore SERVATORIS.

Illam templi partem, quæ est intra portam Nicanoris (27) & XII. gradus templi (68) hic Majori forma delineari curavimus, ut singula ejus loca distinctius conspici possint.

Scala Cubitorum.

21 *Nazaræorum conclave, in quo pacifica eorum oblatio elixabatur.*
22 *Conclave ligni, in quo lignum a vermibus purgabatur.*
23 *Leprosorum conclave.*
24 *Domus olei, ubi vinum & oleum ad usum perpetuum templi asservabatur.* Num. 15.
25 *Cistulæ ad excipiendam pecuniam* Marc. 12: 41. Joan. 8: 20.
26 *Porta Nicanoris superior* 2 Reg. 15: 35. *nova* Jer. 36: 10.
27 *Adscensus quindecim graduum ad portam Nicanoris.*
28 *Vestiarium Phineæ.*
29 *Conclave pistorum.*
30 *Januæ.*
31 *Atrium Israelis.*
32 Gazith, *conclave in quo magnum Synedrium sedebat.*
33 *Sortium conclave.*
34 *Putei conclave.*
35 *Porta aquæ*; in cujus superiori parte * erat *Conclave familiæ Abtines*; & in suprema
36 *Balneum in quo summus Sacerdos die expiationis primum abluebatur.*
37 *Ligni conclave.*
38 Parhedrin, *conclave summi Sacerdotis.*
39 *Levitarum custodia.*
40 *Porta primitiarum, per quam inferebantur primitiæ offerendæ.*
41 *Levitarum excubiæ.*
42 *Porta adscensionis.*
43 *Levitarum excubiæ e regione veli.*
44 *Levitarum excubiæ.*
45 *Agni conclave*, in quo *agni ad quotidianum sacrificium asservabantur.*
46 *Balneum.*

47 Mokadh.

47 Mokadh.
48 *Conclave panum propositionis.*
49 *Conclave lapidum altaris.*
50 *Porta* Beth-Mokadh, *alias Porta* Korban.
51 *Conclave salis.*
52 *Thesaurus.*
53 Korban *vel porta mulierum.*
54 Parbah *cum balneo.*
55 *Conclave ablutionis.*
56 Nitsots *vel porta cantus.*
57 *Conclave* Nitsots.
58 *Conclave vasorum lapideorum.*
59 *Atrium Sacerdotum.*
60 *Pulpita Levitarum.*
61 *Annuli.*
62 *Quinque lavacra.*
63 *Altare æneum.*
64 *Adscensus ad altare à Judæis vulgo dictus* Chebesh
65 *Locus super adscensu altaris ubi Sacerdotes ministrabant.*
66 *Mensæ.*
67 *Lavacrum.*
68 *Duodecim gradus templi.*
69 Boaz & Jachin *duæ columnæ in introitu porticu templi.*
70 *Locus sanctus, ubi erat candelabrum, altare aureum &c.*
71 *Sanctum Sanctorum.*
72 *Atrium extimum sive gentilium.*

T C

MARE MEDITERRANEUM.
SYRIA.
Sidon
Sarepta
Tyrus
Ptolemais
TRIBUS ASER.
TRIBUS NEPTALIM.
Cæsarea Philippi
TRIBUS MANASSE.
Abilena.
ARABIA DESERTA.
GALILÆA.
TRACHONITIS.
Capharnaum
Bethsaida
Corozaim
TRIBUS ZABULON.
Nazareth
Genasaret
M. Tabor
M. Galilææ
Naim
TRIBUS ISACHAR.
Cæsarea
Gadara
Antipatris
TRIBUS MANASSE.
Bethsan
SAMARIA.
Sarona
Samaria
Iscarioth
ITURÆA.
TRIBUS EPHRAIM.
Joppe
Lydda
Sichem
Arimathia
Jordanes Fluv.
Bethabara
TRIBUS GAD.
Ennon
Salim
Ephrem
TRIBUS DAN.
TRIBUS BENJAMIN.
Azotus
Emaus
Jerusalem
Hierico
Bethania
TRIBUS RUBEN.
Rama
Bethleem
Gaza Deserta
Gaza
TRIBUS SIMEON.
JUDÆA.
TRIBUS JUDA.
Sodoma
Mare Mortuum
Gomorra
Montes Judææ.
ÆGYPTUS.
IDUMÆA.
Loca TERRÆ SANCTÆ quorum fit mentio in EVANGELIIS.

ΤΟ' ΚΑΤΑ'
ΜΑΤΘΑΙ͂ΟΝ
ΕΥ'ΑΓΓΕ'ΛΙΟΝ.

ΚΕΦ. ά. 1.

ΒΙ'ΒΛΟΣ γενέσεως
Ἰησοῦ Χριςοῦ, υἱοῦ
Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβρα-
άμ.
2 Ἀβραὰμ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰούδαν, καὶ τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτοῦ.
3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς
καὶ τὸν [a] Ζαρὰ‖ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φα-
ρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ.
4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμι-
ναδάβ· Ἀμιναδὰβ δε ἐγέννησε τὸν
[b] Ναασσών‖ Ναασσὼν δὲ ἐγέννη-
σε τὸν Σαλμών.
5 Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ
[c] ἐκ τῆς Ῥαχάβ‖ Βοὸζ δὲ ἐγέννησε
[d] τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ· Ὠβὴδ δὲ
ἐγέννησε‖ τὸν Ἰεσσαί.
6 Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δα-
βὶδ τὸν βασιλέα· Δαβὶδ δὲ ὁ βασι-
λεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ
τῆς τοῦ Οὐρίου.
7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥο-
βοάμ· Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀ-
βιά. Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν [e] Ἀσά‖
8 Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσα-
φάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε [f] τὸν
Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε‖ τὸν
Ὀζίαν.
9 Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωά-
θαμ. Ἰωάθαμ δε ἐγέννησε τὸν Ἄ-
χαζ· Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐ-
ζεκίαν.
10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μα-
νασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν
[g] Ἀμών‖· Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωσίαν.
11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε [h] τὸν
Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
τοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυ-
λῶνος.
12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν
Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε
τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ζοροβάβελ.
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν
[i] Ἀβιούδ.‖ Ἀβιοὺδ δε ἐγέννησε τὸν
Ἐλιακείμ· Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε
τὸν [k] Ἀζώρ.

14 Ἀ-

‖ 1. Luc.3:23, &c. Psal.132:11. Esai.11:1. collat. cum Act.13:23. Jer.23:5. Matt. 22:42. Gen.12:3.22:18. collat. cum Gal.3:16.‖ 2. Gen.21:3.25:25.29:35.‖ 3. Gen. 38:27. 1 Par.2:4.5.9. Num.26:1. Rut.4:18.19. ‖ 4. Rut.4: 19.20. Num.7:12. 1 Par. 2:10.11.‖ 5. Rut.4:13.21.22. 1 Par.2:10.11.12. ‖ 6. Rut.4:22. 1 Sam.16: 1.17:12. 2 Sam.12:24. 1 Par.2:15. ‖ 7. 1 Reg.11:43. 14:31.15:8. 1 Par.3: 10. 2 Par.14:1. ‖ 8. 1 Reg.15:24. 2 Reg 8: 16.24. 1 Par.3:10.11. 2 Par.17:1.21:1.‖ 9. 2 Reg.15:7. 38.16:20. 1 Par.3:11.12.13. 2 Par.26:23.27:9. 28: 27.‖ 10. 2 Reg.20:21.21:18.24. 1 Par.3: 13.14. 2 Par.32:33. 33:20.25.‖ 11. 2 Reg.23:30.34. 24: 16. 1 Par.3:15. 16. 2 Par.36:1.4.8.‖ 12. 1 Par.3:17.19. 1 Esdr.3:2. 5:2. 2 Esdr.12:1. Agg.1:1.

(a) Θαρὰ M. | 9. 6. (b) Ἀσσών· m. | 9.6. (c) = E | 9. (d) = E | 9. ‖ Ἰωβὴδ pro Ὠβὴδ R. 1. | 9.6. (e) Ἀσὰφ R. 1. | 9.6. (f) = G. | 9. (g) Ἀμὼς R. 1. | 9. (h) * τὸν Ἰωακείμ· Ἰωακεὶμ δὲ ἐγέννησε B. 1. m. & alii. | 23. ‖ Pro Ἰεχον: Ἰωακὰμ. L. | 9. ‖ τὸν Ἰακείμ. Ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε S. 14. | 23. (i) Βιούδ. B. 1. L. | 10. 23. ‖ at = E. | 9. (k) = Q. | 9.

14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν ‖ Σα-
δώκ. Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀ-
χείμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐ-
λιούδ.
15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐ-
λεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ματθάν. Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰακώβ.
16 Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰω-
σὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεν-
νήθη [l] Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος‖ Χριςός.
17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ
Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ, γενεαὶ δεκα-
τέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς
μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δε-
κατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοι-
κεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριςοῦ,
γενεαὶ δεκατέσσαρες.
18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριςοῦ ἡ [m] γέν-
νησις‖ οὕτως ἦν. Μνηςευθείσης γὰρ
τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰω-
σὴφ, [n] πρὶν ἢ συνελθεῖν ‖ αὐτοὺς,
εὑρέθη ἐν γαςρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύ-
ματος ἁγίου.
19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δί-
καιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν [o] πα-
ραδειγματίσαι ‖, ἐβουλήθη λάθρα
ἀπολῦσαι αὐτήν.
20 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμη-
θέντος, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ'
ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων· Ἰωσὴφ
υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλα-
βεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ
γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύμα-
τός ἐςιν ἁγίου.
21 Τέξεται δὲ υἱὸν, καὶ [p] κα-
λέσεις ‖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗ-
ΣΟΥ͂Ν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.
22 (Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου
διὰ [q] τοῦ προφήτου, [r] λέγοντος ‖
23 Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαςρὶ
[s] ἕξει, ‖ καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ [t] κα-
λέσουσι ‖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἘΜ-
ΜΑΝΟΥΗ͂Λ· ὅ ἐςι μεθερμηνευό-
μενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.)
24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ
τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέτα-
ξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ
παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.
25 Καὶ οὐκ [u] ἐγίνωσκεν‖ αὐτὴν,
ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς [x] τὸν
πρωτότοκον ‖, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥ͂Ν.

Κεφ. β'. 2.

1 ΤΟῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν
Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, [a] ἐν ἡ-
μέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ‖ ἰ-
δοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παραγέ-
νοντο εἰς Ἱεροσόλυμα, λέγοντες·
2 Ποῦ ἐςιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ
τὸν ἀςέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλ-
θομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.
3 Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασι-
λεὺς ἐταράχθη, καὶ [b] πᾶσα‖ Ἱερο-
σόλυμα μετ' αὐτοῦ.
4 Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς
Ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ
λαοῦ, ἐπυνθάνετο [c] παρ' αὐτῶν ‖
ποῦ ὁ Χριςὸς γεννᾶται.
5 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθ-
λεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέ-
γραπται διὰ τοῦ προφήτου·
6 Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, [d] γῆ Ἰούδα, ‖
[e] οὐδαμῶς‖ ἐλαχίςη εἶ ἐν ταῖς ἡγε-
μόσιν

‖ 18. Luc. 1:27. 35. ‖ 19. Deut. 24:1. 22. ‖ 20. Luc. 1:35. ‖ 21. Luc. 1:31. 2:21. Act. 4:12. 5:31. 13:23. 32. 38. ‖ 23. Esai. 1:14. Cap. II. ‖ 1. Luc. 2:4. 6. 7. ‖ 2. Num. 24:17. Esai. 60:3. ‖ 6. Mich. 5:2. Ioh. 7:42.

(l) = E. | 9. (m) γένεσις in plerisque MSS. ait Grot. | 23. (n) = L. | 9. ‖ & αὐτοὺς in B. 2. | 9. (o) δειγματίσαι R. 1. | 9. (p) καλέσουσι m. | 9. (q) * Ἡσαΐου c. & s. 2. | 11. 25. (r) = L. | 9. (s) λήψεται. m. | 9. (t) καλέσεις c. v. s. 2. | 11. 6. (u) ἔγνω c. & s. 2. | 11. (x) = R. 1. | 9. (a) = g. | 9. (b) = c. | 9. (c) = c. & L. & B. 1. | 11. 8. (d) τῆς Ἰουδαίας m. & c. 2. | 11. (e) μὴ c. 2. | 10. 5.

μόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ [f] ἐξελεύ-
σεται ἡγούμενος, ὅςις ποιμανεῖ
τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.
7 Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας
τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ᾽ αὐ-
τῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀ-
ςέρος.
8 Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθ-
λεὲμ, εἶπε [g]· Πορευθέντες, [h] ἀκρι-
βῶς || ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου·
[i] ἐπὰν || δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ
μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω
αὐτῷ.
9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασι-
λέως, ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀ-
ςὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆ-
γεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν [k] ἔςη || ἐπά-
νω [l] οὗ ἦν τὸ παιδίον ||.
10 Ἰδόντες δὲ τὸν ἀςέρα, ἐχά-
ρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.
11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰ-
κίαν, [m] εὗρον || [n] τὸ παιδίον || μετὰ
Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ πε-
σόντες προσεκύνησαν αὐτῷ· καὶ ἀ-
νοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν,
προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν,
καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν.
12 Καὶ χρηματισθέντες κατ᾽
ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην,
δἰ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν
χώραν αὐτῶν.
13 Ἀναχωρησάντων δὲ [o] αὐ-
τῶν ||, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαί-
νεται κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ, λέγων·
Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς
Αἴγυπτον· καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴ-
πω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν
τὸ παιδίον, τοῦ [p] ἀπολέσαι || αὐτό.
14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκ-
τὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον·
15 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευ-
τῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου,
[q] λέγοντος || · Ἐξ Αἰγύπτου ἐκά-
λεσα τὸν υἱόν μου.
16 Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνε-
παίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη
λίαν· καὶ ἀποςείλας ἀνεῖλε πάν-
τας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ,
καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ
διετοῦς καὶ [r] κατωτέρω ||, κατὰ τὸν
χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μά-
γων.
17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν [s] ὑ-
πὸ || Ἱερεμίου [t] τοῦ προφήτου ||,
[u] λέγοντος || ·
18 Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη,
[x] θρῆνος καὶ || κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς
πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκ-
να αὐτῆς· καὶ οὐκ ἤθελε παρα-
κληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί.
19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡ-
ρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ᾽
ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύ-
πτῳ,
20 Λέγων· Ἐγερθεὶς παράλα-
βε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
τοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ·
τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν
ψυχὴν τοῦ παιδίου.
21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ.
22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος
βασιλεύει [y] ἐπὶ || τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ
Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβή-
θη

|| 11. Psal. 72:10.15. Esa. 60:6. || 15. Num. 24:8. Ose. 11:1. || 18. Ier. 31.15. || 20. Exod. 4:19.

(f) * μοι B. | 9. (g) * αὐτοῖς C. | 9.8. (h) = B. 1. | 9. (i) ὅταν C. | 9.7. (k) ἐςάθη C. | 9.6. || = Cur. | 13. 9. (l) τοῦ παιδίου C. | 9. (m) εἶδον C. B. om. G. & al. | 8. 23.11. (n) τὸν παῖδα C. ut & ℣. 13. 14.20.21. | 9.6. (o) τῶν μάγων m. | 9. (p) ἀποκτεῖναι s. 6. | 9.8. (q) = C. | 9. (r) κάτω C. V. S. 2. | 8. 11. (s) * κυρίου διὰ C. | 9.8. (t) = S. 2. | 9. (u) = Co. | 9. 14. (x) = Co. | 9. 14. (y) = G. | 9.8.7.26.

θῃ[z] ἐκεῖ ‖ ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς
δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ
μέρη τῆς Γαλιλαίας.
23 Καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς
πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφη-
τῶν[aa], ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Κεφ. γ'. 3.

1 ἘΝ[a] δὲ ‖ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βα-
πτιστὴς, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς
Ἰουδαίας,
2 Καὶ λέγων· Μετανοεῖτε· ἤγ-
γικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
3 Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς[b] ὑπὸ ‖
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·
Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοι-
μάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας
ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ
ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμή-
λου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν
ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.
5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐ-
τὸν[c] Ἱεροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ
Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος
τοῦ Ἰορδάνου·
6 Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ[d]
Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογού-
μενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρι-
σαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους
ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπ-
έδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελ-
λούσης ὀργῆς;
8 Ποιήσατε οὖν[e] καρποὺς ἀ-
ξίους ‖ τῆς μετανοίας.
9 Καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυ-
τοῖς· [f] Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβρα-
άμ· [g] λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ
Θεὸς [h] ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖ-
ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
10 Ἤδη δὲ [i] καὶ ‖ ἡ ἀξίνη πρὸς
τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν
οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν,
ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
11 Ἐγὼ μὲν [k] βαπτίζω ὑμᾶς
ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω
μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου
ἐστὶν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδή-
ματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπ-
τίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ [l] καὶ πυρί. ‖
12 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐ-
τοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον [m] αὐ-
τοῦ ‖ εἰς τὴν ἀποθήκην [n], τὸ δὲ ἄ-
χυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας [o] ἐπὶ τὸν
Ἰορδάνην ‖ πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ
βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.
14 Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐ-
τὸν, λέγων. Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑ-
πὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ
πρός με;

15 Ἀπο-

‖23.Iud.13:5.Esa.11:1. Cap.III. ‖1.Mar.1:4. Luc.3:2.3. Io.1:28. ‖2.Marc.1:4. Mal.4:5.6. Luc.1:16.17. 3:3. ‖3.Esa.40:3. Mar.1:3. Luc.1:76. 3:4.5.6. Io.1:15.23. ‖4. Marc. 1:6. 2 Reg.1:8. Zach.13:4. ‖5. Marc.1:5. Luc. 3: 3.7. ‖6. Marc.1:5. ‖7.Infr.12:34.23: 33. Luc. 3:7. Rom.5:9. 1 Thess.1:10. ‖8.Luc.3:8. ‖9.Ioh.8: 33.39. Act.13:26. Infr.8:11. ‖10.Infr.7:19. Ioh.15:2.6. Luc.3: 9. 23:31. 1 Pet.4: 17.18. Deut.20:20. ‖11.Marc.1:7.8. Luc.3.16. Ioh.1: 15.26.33.7: 38.39. Actor. 1:5. 2:4. 10:45. 11:15.16. 13: 25. 19:4. 24:17. Esai.4:4. Mal.3:2.3. 1 Cor.12:13. ‖12.Luc.3:17.Infr.13:30.Mich.4:12.Mal.3:3.4:1.Iob.21:18. ‖13.Mar.1:9.Luc.3:21.

(z) ἐκεῖσε. c. G. g. | 11. 8. (aa) * αὐτοῦ Co. | 9. 8. 14. (a) = c. | 9. (b) διὰ c. | 9. 8. (c) * πᾶσα B. 1. c. | 10. 8. 35. (d) * ποταμῷ Co. G. m. B. 2. s. 2. | 14. 8. 24. b. 35. (e) καρπὸν ἄξιον B. om. Co. c. G. & alii. | 8. 14. 23. (f) * ὅτι B. 2. | 9. 8. (g) ad fin. ℣. = E. | 9. (h) * καὶ s. 4. | 9. 8. (i) = c. | 9. (k) * οὖν s. 14. | 9. (l) = B. 1. G. m. & al. | 11. 23. (m) = αὐτοῦ B. 1. G. L. & al. | 8. 4. (n) * αὐτοῦ s. 6. 8. 9. | 4. 11. (o) ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην R. 10. ponunt post αὐτοῦ | 4.

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε
πρὸς αὐτόν· Ἄφες ἄρτι. οὕτω γὰρ
πρέπον ἐςὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν
δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν.
16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς
ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ
ἰδοὺ, ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρα-
νοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ
καταβαῖνον [p] [q] ὡσεὶ || περιςερὰν,
καὶ ἐρχόμενον ἐπ᾽ αὐτόν.
17 Καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῶν οὐ-
ρανῶν, λέγουσα[r] Οὗτός ἐςιν || ὁ υἱός
μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΤΟ'τε ὁ Ἰησοῦς [a] ἀνήχθη εἰς
τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύμα-
τος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
2 Καὶ νηςεύσας ἡμέρας τεσσα-
ράκοντα καὶ [b] νύκτας τεσσαράκον-
τα ||, ὕςερον ἐπείνασε.
3 Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πει-
ράζων, εἶπεν· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ,
εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένων-
ται.
4 [c] Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, || εἶπε· Γέ-
γραπται· Οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσε-
ται ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥή-
ματι [d] ἐκπορευομένῳ διὰ ςόματος ||
Θεοῦ.
5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ
διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
ἵςησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ.
6 Καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ
τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω.
γέγραπται γάρ· Ὅτι τοῖς ἀγ-
γέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ,
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήπο-
τε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα
σου.
7 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν
γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύ-
ριον τὸν Θεόν σου.
8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν
ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν,
καὶ δείκνυσιν [e] αὐτῷ πάσας || τὰς
βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δό-
ξαν αὐτῶν.
9 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ταῦτα πάν-
τα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυ-
νήσῃς μοι.
10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὕπαγε [f] σατανᾶ· γέγραπται γάρ·
Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις,
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διά-
βολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλ-
θον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ.
12 Ἀκούσας δὲ [g] ὁ Ἰησοῦς || ὅτι
Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν.
13 Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζα-
ρὲτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερ-
ναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁ-
ρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ.
14 Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·
15 Γῆ

|| 16. Marc.1:10. Luc.3:21.22. Ioh.1:32.33. || 17. Marc.1:11. Luc.3:22.9.35. Infr.12:18. 17:5. Ef.1:4.21. Psal.2:7. 2 Pet.1:17. Col.1:13. Cap. IV. || 1. Marc.1:12.13. Luc.4:1.2. 1 Reg.18:12. Ezec.3:14. 8:3. 11:1.24. 40:2. 43:5. Act. 8:39. || 2. Marc.1:13. Luc.4:2. Exod.34:28. Deut.9:9.18. 1 Reg.19:8. || 3. Luc.4: 3. || 4. Deut.8:3. Sap.16:26. Luc.4:4. || 5. Luc.4:9. Esa.48:2. 52:1. Neh.11:1. Dan. 9:16. 1 Esd.8:78. Sir.36:13. 49:6. Infr.5:35. 27:53. Apoc.11:2. 21:2. || 6. Ps.91: 11.12. Luc.4:9.10.11. || 7. Deut.6:16. Luc.4:12. || 8. Luc.4:5. || 9. Luc.4:6.7. || 10. Deut.6:13. 10:20. Luc.4:8. || 11. Marc.1:13. Luc.4:13. || 12. Marc.1:14. Luc.3:19. 20. 4:14. Ioh.4:43. || 13. Luc.4:16.30.31. Marc.6:1.4.&c.

(p) * ἐκ τοῦ οὐρανοῦ s. 2. | 9.8. (q) ὡς c. | 9. (r) πρὸς αὐτόν· Σὺ εἶ c. | 9.8. (a) ἀνηνέχθη R. 1. | 9.6. (b) = R. I. | 9. (c) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς c. | 9. (d) = c. | 9. (e) = R. 1. | 9. (f) * ὀπίσω μου B. 6. c. G. & alii. | 23. || In B. 1. = μου | 9. (g) = c. m. | 10. 26.

15 Γῆ Ζαβουλὼν καὶ [h] γῆ ||
[i] Νεφθαλεὶμ||, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν
τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν.
16 Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν [k] σκό-
τει, εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς κα-
θημένοις|| ἐν [l] χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανά-
του, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.
17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς
κηρύσσειν, καὶ λέγειν· Μετανο-
εῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν.
18 [m] Περιπατῶν || δὲ [n] ὁ Ἰησοῦς||
[o] παρὰ || τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
λαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα
τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀν-
δρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλον-
τας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασ-
σαν· (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς·)
19 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀ-
πίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς [p] ἁ-
λιεῖς ἀνθρώπων.
20 Οἱ δὲ [q] εὐθέως|| ἀφέντες [r] τὰ
δίκτυα, || ἠκολούθησαν αὐτῷ.
21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλ-
λους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον τὸν
τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ
Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, κατ-
αρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν·
καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.
22 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ
πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ.
23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλι-
λαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς
συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων
τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
24 Καὶ [s] ἀπῆλθεν|| ἡ ἀκοὴ αὐ-
τοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσ-
ήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας, ποικίλαις νόσοις καὶ βα-
σάνοις συνεχομένους, [t] καὶ δαιμο-
νιζομένους, || καὶ σεληνιαζομένους,
καὶ παραλυτικούς· καὶ [u] ἐθερά-
πευσεν αὐτούς||.
25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δε-
καπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ
Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. ε΄. 5.

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς
τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐ-
τοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ.
2 Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ,
ἐδίδασκεν αὐτοὺς, λέγων·
3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύ-
ματι· ὅτι αὐτῶν [a] ἐστιν|| ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν.
4 Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι
αὐτοὶ παρακληθήσονται.
5 Μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ
κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

6 Μα-

||15.Eſa.9:1.2. ||16.Eſa.42:7. ||17.Marc.1:14.15. Supr.3:2. Infr.10:7. Luc.9:2. ||18.Marc.1:16. Luc.5:2. Ioh.1:42. ||19.Marc.1:17. Luc.5:10. ||20.Marc.1:18. Luc.5:11. 1 Reg.19:19.20. || 21.Marc.1:19. || 22.Marc.1:20. Luc.5:11. ||23.Marc.1:23. Luc.4:31. Infr.9:35. Dan.2:44. ||24.Luc.4:15. Cap. V. || 3.Luc.6:20.24. Pſ.51:17. Eſa.61:1. 66:2. Matt.11:5.25. 13:16. 19:23.24. Luc.14:21.33. Iac.2:5. 1 Cor. 1:26.&c. Ioh.7:48. (Tob.4:21.) || 4.Luc.6:21.25. 16:25. Ioh.16:20. 2 Cor.1:7. Iac.1:12. Apoc.7:14.17. 21:4. Prov.14:13. Eſa.35:10. 61:2. 1 Theſſ.4:17.18. 2 Theſſ.1:7. (Eccl.2:2. 7:3. Prov.14:13.) 2 Cor.6:10. || 5.Pſ.37:11. 76:9. 149:4. Eſa.57:13. 1 Petr.3:13.

(h) = C. | 9. (i) Νεφθαλεὶν c. | 9.6. (k) ἐν τῇ σκοτείᾳ εἶδον φῶς μέγα· καὶ οἱ καθήμενοι c. | 9. (l) σκότει pro χώρᾳ R. 1. | 9. (m) παράγων c. & s. 2. | 10.8.5. (n) = c. Co. G. B. om. & alii. | 8. (o) περὶ M. | 9.7. (p) *γενέσθαι c. v. & al. | 23. (q) = G. & s. 4.5.9. | 23. (r) τὸ πλοῖον αὐτῶν B. 1. | 9. (s) ἐξῆλθεν pro ἀπῆλθεν. R. 1. | 9.8.5. (t) = m. | 9. (u) πάντας ἐθεράπευσε c. & s. 2. | 10. || sed καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. = E. | 9. (a) ἔστι s. 2. | 13. 6.

6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ δι-
ψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ
χορτασθήσονται.
7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι
αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρ-
δίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.
9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι
αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.
10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνε-
κεν δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν [b] ἐστιν||
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
11 Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσω-
σιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι
[c] πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ᾽ ὑμῶν, ψευ-
δόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ||.
12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε· ὅτι
ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφή-
τας τοὺς [d] πρὸ ὑμῶν.
13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς·
ἐὰν δὲ τὸ ἅλας [e] μωρανθῇ||, ἐν τίνι
[f] ἁλισθήσεται||; εἰς οὐδὲν ἰσχύει
[g] ἔτι|| εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ κα-
ταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσ-
μου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι
ἐπάνω ὄρους κειμένη·
15 Οὐδὲ καίουσι λύχνον, καὶ τι-
θέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ᾽
ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
16 Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴ-
δωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δο-
ξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον κατα-
λῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφήτας·
οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πλη-
ρῶσαι.
18 Ἀμὴν [h] [i] γὰρ|| λέγω ὑμῖν, ἕως
ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶ-
τα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ
ἀπὸ τοῦ νόμου [k], ἕως ἂν πάντα γέ-
νηται.
19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐν-
τολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ
διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλά-
χιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν· [l] ὃς δ᾽ ἂν ποιήσῃ καὶ
διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.
20 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ
περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν
πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρι-
σαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ||
21 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς
ἀρχαίοις· Οὐ φονεύσεις· ὃς δ᾽ ἂν
φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει.
22 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς
ὁ

||6.Luc.6:21.25. (1:53.) Ioh.4:14. 6:35. 7:37.38. Ps.17:15. 42:2. 63:1. Esa.55:1. 65:13. ||7.Matt.6:14. Marc.11:25. Sirac.28:2. Tob.4:7. &c. Iac.2:13. Gen.42:21. Ps.41:1.&c. 37:25.26. Prov.14:21. 19:17. Hebr.6:10. ||8.Psal.24:3.4. Heb.12:14. 1 Ioh.3:2.3. (Esa.33:15.17.) ||9.Rom.16:20. 1 Cor.14:33. 2 Cor.13:11. Phil.4:9. 1 Thess.5:23. 2 Thess.3:16. Hebr.13:20. ||10. Luc.6:22. Rom.5:3. &c. 2 Cor. 4:8.14.16.17. 2 Thess.1:5.7. 2 Tim.2:12. 1 Pet.3:14. ||11.Luc.6:22. 1 Pet.4:14. ||12.Luc.6:23. Act.5:41. 16:25. Rom.5:3. Phil.1:29. Col. 1:24. Iac.1:2. 2 Par. 36:16. Neem.9:26. Matt.23:34.37. Act.7:52. 1 Thess.2:15. Iac.5:10. ||13.Marc.9: 49.50. Luc.14:34.35. ||14.Luc.16:8. (2Cor.6:14.) Eph.5:8. 1 Thess.5:5. Phil.2:15. Ioh.12:36. ||15.Marc.4:21. Luc.8:16. 11:33. ||16.Ioh.15:18. 1 Pet.2:12. ||17.Mat. 3:15. Rom.3:31. 8:3.4. 10:4. Gal.3:24. ||18.Luc.16:17. ||19.Iac.2:10. Supr.℣. 3. ||20. Luc.11:39. Infr.23:25.26.27. ||21.Exod.20:13. Lev.24:21. Num.35:16.17. 30. Deut.5:17. ||22. 1 Ioh.3:15.

(b) ἔσται. S. 2. |9.6. (c) καθ᾽ ὑμῶν πᾶν πονηρὸν ἕνεκα δικαιοσύνης. C. |9. || pro ἕνεκεν ἐμοῦ, ἕνεκα δικαιοσύνης S. 2. ||πονηρὸν = m. & N. 1. | 11. (d) * ὑπάρχοντας C. |9. 8. (e) μαρανθῇ L. N. I. |10.5.8. (f) ἀρτυθήσεται. N. |9. 24. b. C. (g) = C. |9. (h) * ἀμὴν B. 1. |9. (i) = L. |9. (k) * καὶ τῶν προφητῶν m. |9. (l) = C. |9. 30.

ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
[m] εἰκῆ||, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς
δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ [n] ῥα-
κὰ||, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς
δ᾽ ἂν εἴπῃ [o] μωρὲ, ἔνοχος ἔσται εἰς
τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
23 Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν
σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνη-
σθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τὶ
κατὰ σοῦ·
24 Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμ-
προσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπα-
γε, πρῶτον [p] διαλλάγηθι|| τῷ ἀδελ-
φῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε
τὸ δῶρόν σου.
25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου
ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ᾽
αὐτοῦ· μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀν-
τίδικος [q] τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε
παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυ-
λακὴν [r] βληθήσῃ. ||
26 Ἀμὴν λέγω σοὶ, οὐ μὴ ἐξέλ-
θῃς ἐκεῖθεν ἕως [s] ἂν ἀποδῷς τὸν
ἔσχατον κοδράντην.
27 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη [t] τοῖς
ἀρχαίοις|| Οὐ μοιχεύσεις.
28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς
ὁ [u] βλέπων|| γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπι-
θυμῆσαι|| αὐτῆς [x], ἤδη ἐμοίχευ-
σεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς
σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι
ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σοῦ,
καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου [y] βληθῇ||
εἰς γέενναν.
30 [z] Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκαν-
δαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπό-
ληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον
τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν ||.
31 Ἐῤῥέθη δὲ ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀ-
ποστάσιον·
32 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι [a] ὃς
ἂν ἀπολύσῃ|| τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐ-
τὴν [b] μοιχᾶσθαι|| [c] καὶ ὃς ἐὰν ἀπο-
λελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.||
33 [d] Πάλιν|| ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη
τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιορκήσεις,
ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους
σου.
34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμό-
σαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι
θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ·
35 Μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπό-
διόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς
Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ
μεγάλου βασιλέως.
36 Μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμό-
σῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα
[e] λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι||.
37 Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, Ναὶ
ναὶ, Οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων,
ἐκ τοῦ [f] πονηροῦ|| ἐστιν.

||23. Luc.12:58. Prov.25:8. ||25. Luc.12:58. Gen.32:3. ||26. Luc.12:59. ||27. Exod.20:14. Deut.5:18. ||28. Iob.31:1. Sirac.9:5.7.8. Prov.6:25. ||29. 30. Inf.18:8.9. Marc.9:43.45.47. Col.3:5. ||31. 32. Deut.24:1. Infr.19:7. Marc.10:4.11. Luc.16:18. 1 Cor.7:10.11. Rom.7:3. Ier.3:1. ||33. Lev.19:12. Exod.20:7. Deut.5:11. 23:21.23. Num.30:2. ||34. Iac.5:12. Sirac.23:9.&c. Esai.66:1. ||35. Psal.48:2. 87:2. Esai.66:1. Tob.13:9. Sirac.36:13. ||37. Iac.5:12. 2 Cor.1:17.18.

(m) = R. I. | 23. (n) ῥαχὰ c. | 9.6. (o)* τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ S.8. | 9. (p) καταλλάγηθι c.S.2. | 10.7. (q)* σου G. | 9. (r) βληθῇς s. 2. | 9.6.7. (s)* οὗ B. 2. ὅτου in reliquis. | 9.8. (t) = Co. g. B. om. c. M. & alii. | 23. (u) ἐμβλέπων, G. | 9.5.7. (x) αὐτὴν c.m.F. | 8.11. (y) ἀπέλθῃ c. v. s. 2. | 11.8.5. (z) ψ. = totus c. & g. | 10. (a) πᾶς ὁ ἀπολύων B. I. M. & alii. | 6.8. (b) μοιχευθῆναι c.s. 2. | 10.6. (c) = E. | 9. (d) πλὴν s. 12. | 9.7. (e) λευκὴν ποιῆσαι μέλαιναν s.8. | 9. (f) διαβόλου. B. I. | 9.5.

38 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος·

39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀντιςῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅςις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν [g] δεξιάν || σου σιαγόνα, ςρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·

40 Καὶ [h] τῷ θέλοντί || σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά [i] σου || λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.

41 Καὶ ὅςις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ [k] δύο.

42 Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ [l] τὸν θέλοντα || [m] ἀπὸ σοῦ || δανείσασθαι, μὴ ἀποςραφῇς.

43 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου·

44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε [n] τοὺς μισοῦντας || ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς·

45 Ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν [o] ἔχετε; || οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι [p] τὸ αὐτὸ || ποιοῦσι;

47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς [q] ἀδελφοὺς || ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ [r] οἱ τελῶναι οὕτω || ποιοῦσιν;

48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν [s] ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς || τέλειός ἐςι.

Κεφ. ς'. 6.

1 [a] Προσέχετε τὴν [b] ἐλεημοσύνην || ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

2 Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.

3 Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριςερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου·

4 Ὅ-

|| 38. Exod. 21:24. Deut. 19:21. Lev. 24:20. || 39. Prov. 20:22. 24:29. Luc. 6:29. Rom. 12:17. 19. 1 Cor. 6:7. 1 Thess. 5:15. 1 Petr. 3:9. Esa. 50:6. Sic Lxx. Thren. 3:30. Ose. 11:4. || 40. Luc. 6:29. || 42. Deut. 15:8. 10. Luc. 6:30. 31. 34. 35. Rom. 12: 20. Tob. 4:7. Sirac. 4:5. 29:1. 2. || 43. Exod. 17:14. 16. 23:4. 5. (coll. cum Deut. 22: 1. &c.) 34:11. 12. Levit. 18:28. 29. 19:17. 18. 20:10. 24:14. &c. Num. 35:30. 31. Deut. 7:1. 2. 13:6. 22:22. 23:3. 6. 25:17. &c. Ps. 139:21. 22. || 44. Luc. 6:27. &c. 23: 34. Act. 7:60. Rom. 12:14. 20. 21. 1 Cor. 4:13. 1 Pet. 3:9. || 45. Luc. 6:35. Sirac. 18: 13. Iob. 25:3. || 46. Luc. 6:32. || 47. Mat. 10:12. (coll. Luc. 10:5.) Levit. 19:17. 18. Exod. 23:4. 5. Deut. 15:7. 8. 22:1. &c. || 48. Luc. 6:36. Lev. 11:44. 19. 2. 20:7. 26. Sirac. 4:10. 1 Cor. 14:20. Col. 1:28. 4:12. Iac. 1:4. Eph. 5:1. 1 Petr. 1:15. 16. Cap. VI. || 2. Rom. 12:8.

(g) = c. & σου B. 5. | 9. (h) ὁ θέλων c. | 9. 8. 6. (i) = B. I. | 9. (k) * ἔτι ἄλλα c. s. 2. & alii. | 10. 8. 35. (l) τῷ θέλοντι c. | 9. 8. (m) = c. | 9. (n) τοῖς μισοῦσιν B. om. s. om. c. G. & al. | 8. 23. || at = ista clausula N. 1. | 9. || & sequens in G. | 9. || In Co. = εὐλογεῖτε &c. ad καὶ προσεύχ. | 14. (o) ἕξεται c. | 9. 8. (p) οὕτως c. | 9. 8. || & pro τελῶναι, ἐθνικοὶ g. | 9. (q) φίλους B. om. G. m. g. & al. | 11. 8. 5. (r) οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ c. v. s. 2. 4. | 11. 8. || ἐθνικοὶ οὕτω. G. | 9. || τελῶναι τὸ αὐτὸ M. | 9. 8. 5. || ℣. = totus. E. | 9. (s) ὁ οὐράνιος St. 4. | 13. 5. || = B. I. | 9. (a) * καὶ G. | 9. 8. (b) δικαιοσύνην v. & s. 2. | 10.

4 Ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν
τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ
βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, [c] αὐτὸς ||
ἀποδώσει σοι [d] ἐν τῷ φανερῷ ||.
5 Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ
ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν
[e] ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς
γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑςῶτες
[f] προσεύχεσθαι ||, ὅπως ἂν φανῶ-
σι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν
αὐτῶν·
6 Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε
εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας
τὴν θύραν σου, πρόσευξαι τῷ πα-
τρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ
πατήρ σου ὁ βλέπων [g] ἐν τῷ κρυπ-
τῷ||, ἀποδώσει σοι [h] ἐν τῷ φανερῷ ||.
7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ [i] βαττο-
λογήσητε, [k] ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· || δο-
κοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐ-
τῶν εἰσακουσθήσονται.
8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶ-
δε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν [l] ἔ-
χετε, || πρὸ τοῦ ὑμᾶς [m] αἰτῆσαι
αὐτόν ||.
9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·
ΠΑ'ΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.
10 Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γε-
νηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐ-
ρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιού-
σιον δὸς ἡμῖν σήμερον.
12 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήμα-
τα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς [n] ἀφίεμεν ||
τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
13 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
πειρασμὸν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ
τοῦ πονηροῦ· [o] ὅτι σοῦ ἐςιν ἡ βασι-
λεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας ||· ἀμήν.
14 Ἐὰν [p] γὰρ || ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώ-
ποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀ-
φήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐ-
ράνιος·
15 Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώ-
ποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐ-
δὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παρα-
πτώματα ὑμῶν.
16 Ὅταν δὲ νηςεύητε, μὴ γίνε-
σθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ, σκυθρω-
ποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα
αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώ-
ποις νηςεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.
17 Σὺ δὲ νηςεύων ἄλειψαί σου
τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου
νίψαι·
18 Ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώ-
ποις νηςεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου
τῷ ἐν τῷ [q] κρυπτῷ· || καὶ ὁ πατήρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀπο-
δώσει σοι [r] ἐν τῷ φανερῷ. ||
19 Μὴ θησαυρίζετε [s] ὑμῖν || θη-
σαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ
βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέ-
πται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι·

20 Θη-

|| 4. Luc.14:14. || 5. Marc.11:25. Luc.18:11. || 6. (Esa.26:20.) || 7. Eccl.5:2. Sirac. 7:14. || 9. Luc.11:2. Eccl.5:2. Ps.11:4. Esa.66:1. Ps.8:1. 111:9. 145:9.10. 148. per tot. || 10. Luc.11:2. Esa.2:2.3. (Mat.16:28.) Mat.26:42. Act.21:14. Ps.103:20.21. || 11. Luc.11:3. (Prov.30:8. 1Tim.6:8. Ioh.6:33.34.) || 12. Inf.18:21.22. Luc.11:4. Sirac. 28:2. || 13. Infr.13:19. 26:41. Luc.11:4. 22:40.46. 1Cor.10:13. 2Pet.2:9. Apoc.3: 10. Ioh.17:15. 1Pet.5:8. 2Cor.12:7.9. Ps.47:2.7. 96:7.8. 135:6. || 14. Mat.18:23.&c. Marc.11:25. Sirac.28:2. || 15. Infr.18:35. Mar.11:26. || 16. Mat.9:14. Luc.18:12.14. Esa.58:5. Ioel.2:12.13. || 19. Inf.19:21. Luc.12:34. 1 Tim.6:9.17. Hebr.13:5. Iac.5:2.

(c) = M. L. & al. | 11.8.26. (d) = C. & G. | 10. (e) * ςῆναι c. | 9.8. (f) καὶ προσευχόμενοι c. | 9.6.8. (g) = G. | 9. (h) = c. Copt. g. | 10.8.14. (i) βατολογήσητε Cu. | 13.5. || βατωλογίσητε U. I. | 9. (k) ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ R. I. | 9. (l) ἔξετε, V. | 9. (m) ἀνοῖξαι τὸ ςόμα c. s. 2. | 10. (n) ἀφήκαμεν τοῖς R. I. | 9.6. (o) = c. s. 2. & Co. | 10.14. || post βασιλεία * σου B. I. | 9. 7. || = καὶ ἡ δύναμις m. | 9.5. (p) = G. | 9. (q) κρυφαίῳ c. | 9.5. (r) = Goth. g. Co. B. 5. c. & alii. | 8.23. (s) = B. 2. | 9.

20 Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυ-
ροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε
βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέ-
πται οὐ διορύσσουσιν, οὐδὲ κλέ-
πτουσιν·
21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑ-
μῶν, ἐκεῖ [t] ἔσται || καὶ ἡ καρδία ὑ-
μῶν. [u]
22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν
ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν [x] οὖν || ὁ ὀφθαλμός
σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου
φωτεινὸν ἔσται.
23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πο-
νηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκο-
τεινὸν ἔσται· εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ,
σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον;
24 Οὐδεὶς [y] δύναται δυσὶ κυρίοις
δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει,
καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς
ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου κατα-
φρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν
καὶ μαμμωνᾷ.
25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ με-
ριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε
καὶ τί πίητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑ-
μῶν, τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ
πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα
τοῦ ἐνδύματος;
26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐ-
δὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς
ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐ-
ράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλ-
λον διαφέρετε αὐτῶν;
27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν [z] μεριμνῶν || δύ-
ναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν
αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μερι-
μνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ
ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ
νήθει·
29 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σο-
λομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ πε-
ριεβάλετο ὡς ἓν τούτων.
30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ,
σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλί-
βανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως
ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον
ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγον-
τες· Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ
τί περιβαλώμεθα;
32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη
ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ
οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάν-
των.
33 Ζητεῖτε [a] δὲ || πρῶτον τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δι-
καιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα
πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.
34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν
αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει [b] τὰ
ἑαυτῆς || · ἀρκετὸν [c] τῇ ἡμέρᾳ ἡ
κακία αὐτῆς.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΜΗ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε [d] ·
2 Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε,
κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖ-
τε, [e] ἀντιμετρηθήσεται || ὑμῖν.

3 Τί

|| 20. Luc. 12:33. 18:22. 1 Tim. 6:18. 19. Inf. 19:21. || 21. Luc. 12:34. Tob. 4:9. || 22. Luc. 11:34. 36. || 24. Luc. 16:13. || 25. Luc. 12:22. 23. Phil. 4:6. 1 Tim. 6:8. 1 Pet. 5:7. Psal. 55:23. || 26. Iob. 38:41. 39:29. Ps. 147:9. 104:27. 28. Luc. 12:24. || 27. Luc. 12:25. 26. || 28. Luc. 12:27. || 30. Luc. 12:28. || 32. Luc. 12:30. || 33. Luc. 12:31. Mar. 10:30. 1 Tim. 4:8. Ps. 34:9. 10. 37:18. 19. 25. 29. (1 Reg. 3:11. &c.) || 34. Supr. ℣. 11. Exod. 16:19. 20. Cap. VII. || 1. 2. Luc. 6:37. 38. (16:15. 18:9. 11. Esa. 65:5.) Ps. 41. 2. Rom. 2:1. 14:3. 4. 10. 13. 1 Cor. 4:3. 4. 5. 13:7. Iac. 2:13. 3:1. 2. 4:11. 12. Prov. 10:12. Gal. 6:1. Marc. 4:24.

(t) ἐστι Goth. | 9. 7. (u) * εἶπεν ὁ χριστὸς E. | 9. (x) = m. | 9. 7. (y) * οἰκέτης S. 2. | 10. 24. c. (z) = G. | 9. 5. 26. (a) = m. | 9. 24. c. (b) ἑαυτῇ in Bib. Wech. | 9. 14. (c) * γὰρ m. | 9. 7. (d) * Μὴ καταδικάζετε καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. S. I. | 9. 24. c. (e) μετρηθήσεται B. om. G. & alii. | 24. c. 6. 8.

3 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου,
τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ
κατανοεῖς;
4 Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ
σου· Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀ-
πὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ
δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;
5 Ὑποκριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον
τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ
τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρ-
φος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ
σου.
6 Μὴ δῶτε [c] τὸ ἅγιον || τοῖς κυ-
σὶ, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας
ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· μήπο-
τε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς
ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥή-
ξωσιν ὑμᾶς.
7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν·
ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ
ἀνοιγήσεται ὑμῖν·
8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει,
καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρού-
οντι ἀνοιγήσεται.
9 Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος,
ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον,
μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ;
10 Καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ
ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ;
11 Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες,
οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς
τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πα-
τὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει
ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
12 Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα
ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, [d] οὕτω ||
καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· [e] οὗτος ||
γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύ-
λης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐ-
ρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν
ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ
[f] εἰσερχόμενοι || δι' αὐτῆς.
14 [g] Ὅτι || στενὴ ἡ πύλη, καὶ τε-
θλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑ-
ρίσκοντες αὐτήν.
15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευ-
δοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς
ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, [h] ἔσω-
θεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες ||.
16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐ-
πιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλλέ-
γουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν, ἢ
ἀπὸ τριβόλων σῦκα;
17 Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν
καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν
δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ.
18 Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρ-
ποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ [i] δένδρον
σαπρὸν [k] καρποὺς καλοὺς || ποιεῖν.
19 Πᾶν [l] δένδρον μὴ ποιοῦν καρ-
πὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ
βάλλεται.
20 Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ-
τῶν

||3.Luc.6:41. ||4.Luc.6:42. ||6.Prov.9:7. Mat.10:11.14. 11:25. 15:26. Act.13:45.46. Exod.22:31. Phil.3:2. ||7.Inf.21:22. Marc.11:24. Luc.11:9. 18:1.&c. Ioh.14:13. 15:7. 16:23.24. Iac.1:5.6. 1Ioh.3:22. Ps.118:5. 123:2. 2Cor.12:8.9. Hebr.4:16. Gen.32:26.27.28. ||9.10.Luc.11:11. ||11.Luc.11:13. Hebr.12:10. ||12.Luc.6:31. coll. Tit.3:2.3. Tob.4:16. Matth.22:39.40. Rom.13:8.10. Gal.5:14. 1 Tim.1:5. ||13.14.Luc.13:24. ||15.Mich.3:5. Inf.℣.22. Mat.24:4.5.11.24.&c. Mar.13:22. 2Pet.2:1.2. 1 Ioh.4:1. Rom.16;18. 2 Tim.3:5. (Zach.13:4.) Act.20:29.30. ||16.Inf.℣.20.23. 2 Tim.3:1.&c. 2Pet.2. per tot. Iud.℣.1-20. Luc.6:43.44. ||17.Infr.12:33. ||18.Matt.6:22.23. 12:24.35. ||19.Supr.3:10. Luc.3:9. (Deut.20:20.) Ioh.15:2.6.

(c) τὰ ἅγια B. 2. S. 4.9. | 11.6.8. (d) = m. | 9.26. (e) οὕτως B. 3. | 9.6.8. (f) ἐρχόμενοι Cu. | 13.7.8. (g) τί Co. M. g. S. 7. G. & al. | 14. 23. | 13. (h) = G. | 9. (i) * πάλιν s. I. | 9. 35. (k) καρπὸν καλὸν m. | 6. 9. || καρποὺς ἀγαθοὺς B. 1. | 9. 6. 5. (l) * οὖν g. s. 6. | 10.

τῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.
21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε
Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ᾽ ὁ ποιῶν τὸ
θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς.
22 Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ
ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ
σῷ ὀνόματι δαιμόνια [m] ἐξεβάλομεν,
καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολ-
λὰς ἐποιήσαμεν;
23 Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς,
ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς. ἀποχω-
ρεῖτε ἀπ᾽ ἐμοῦ [n] οἱ ἐργαζόμενοι τὴν
ἀνομίαν.
24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς
λόγους [o] τούτους ||, καὶ ποιεῖ αὐ-
τούς, [p] ὁμοιώσω αὐτὸν || ἀνδρὶ φρο-
νίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν·
25 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ
ἄνεμοι, καὶ [q] προσέπεσον || τῇ οἰ-
κίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμε-
λίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς
λόγους [r] τούτους ||, καὶ μὴ ποιῶν
αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ,
ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν ἄμμον·
27 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ
ἄνεμοι, καὶ [s] προσέκοψαν || τῇ οἰ-
κίᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ
πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.
28 Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν
ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους,
ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ δι-
δαχῇ αὐτοῦ.
29 Ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς
ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ
γραμματεῖς [t].

Κεφ. ή. 8.

1 ΚΑταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ
ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ
ὄχλοι πολλοί.
2 Καὶ ἰδοὺ λεπρὸς [a] ἐλθὼν || [b] προσ-
εκύνει || αὐτῷ, λέγων· Κύριε, ἐὰν
θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.
3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψα-
το αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Θέλω,
καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἐκαθαρί-
σθη [c] αὐτοῦ ἡ λέπρα.
4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ ὕπαγε,
σεαυτὸν δεῖξον τῷ [d] ἱερεῖ, || καὶ
προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε
Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
5 Εἰσελθόντι δὲ [e] τῷ Ἰησοῦ || εἰς
Καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκα-
τόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν,
6 Καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου
βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτι-
κὸς, δεινῶς βασανιζόμενος.
7 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐ-
γὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.
8 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρ-
χος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
ἵνα

||21. Supr.5:19. Hos.8:2. Luc.6:46. Rom.2:13. Iac.1:22. ||22. Luc.13:25.26. (Inf.12:27.) 2Thess.2:9. ||23. Luc.6:46. 13:26.27. 1 Cor.8:3. 13:2. Infr.25:12.41. 2Tim.2:19. (Iob.13:25.) Ps.1:6. 5:5. 6:8. Hab.1:13. Gal.4:9. Prov.15:29. ||24.25. Luc.6:47.48. ||28.29. Marc.1:22. 11:28. Luc.4:32. 7:16. 20:2. Inf.13:54. 21:23.
Cap. VIII. ||2. Marc.1:40. Luc.5:12. ||3. Mar.1:41.42. Luc.5:13. ||4. Marc.1:43.44. Luc.5:14. Lev.13:2.3. 14:3.4.10. ||5. Luc.7:1.&c. ||8. Luc.15:19.21.

(m) * πολλὰ N. 1. | 9.8. (n) * πάντες. m. N. I. & al. | 12.8. (o) = G. | 9. (p) ὁμοιωθήσεται Cu. | 13. (q) προσέπηξαν Cu. | 13.8. (r) = Goth. | 9.26. (s) προσέπεσον. U. I. | 9.5. (t) * αὐτῶν καὶ Φαρισαῖοι. V. | 9. (a) προσελθὼν m. | 9.7.8. (b) προσεκύνησεν m. E. L. | 11.8. (c) * ἀπ᾽ M. | 9.27. (d) ἱερεῖ R. 1. | 9. (e) αὐτῷ M. E. L. B. I. s. om & al. | 8.7.42.

ἵνα μου ὑπὸ τὴν ςέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ [e] λόγον ||, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν ςρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.

10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς [f] ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν [g] λέγω ὑμῖν, [h] οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίςιν εὗρον.

11 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι [i] πολλοὶ || ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ [k] ἀνακλιθήσονται || μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·

12 Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔςαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ [l] ἑκατοντάρχῳ || · ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίςευσας γενηθήτω [m] σοι. || Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ [n] ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ||. [o]

14 Καὶ ἐλθὼν [p] ὁ Ἰησοῦς || εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν.

15 Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει [q] αὐτοῖς ||.

16 Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν.

17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάςασεν.

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.

19 Καὶ προσελθὼν εἷς Γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.

20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν [r] κλίνῃ ||.

21 Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν [s] αὐτοῦ || εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι [t] πρῶτον || ἀπελθεῖν, καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.

22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

|| 11. Luc. 13:28.29. Gen. 28:14. Esa. 2:2.3. 11:10. 42:6. 49:6. (coll. Act. 13:46.47.) 60:3. Mal. 1:11. Mat 3:9. 19:28.30. Act. 10:45. 11:1.18. 14:27. 15:14. 18:6. 22:21. 26:23. 28:28. Rom. 15:9. &c. Eph. 3:6. || 12. Mat. 3:10.11. 21:43. 13:42.50. 22:13. 24:51. 25:30. Luc. 13:28.30. Rom. 9:4. 2 Pet. 2:17. Iud. ℣. 13. || 13. Marc. 9:23. || 14. Marc. 1:29. Luc. 4:38. || 16. Marc. 1:32. Luc. 4:40. || 17. Esa. 53:4. 1 Pet. 2:24. || 18. Mar. 1:33. || 19. Luc 9:57. || 21. Luc. 9:59. || 22. Luc. 9:60. (Levit. 21:10.11.) Num. 6:6.7. || 23. Marc. 4:35. Luc. 8:22.

(e) λόγῳ B. 4. E. m. & al. | 8. 6. 24. c. (f) * μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ G. | 9. 27. (g) * ἀμὴν B. 1. | 9. 4. (h) * ὅτι B. 3. | 9. 7. (i) = E. | 9. (k) ἀνακλιθ. Cu. | 13. 6. (l) ἑκατοντάρχῃ Cu. | 13. (m) = E. | 9. 26. (n) ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης m. | 9. 7. 5. (o) * καὶ ὑποςρέψας ὁ ἑκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὗρε τὸν παῖδα αὐτοῦ ὑγιαίνοντα. m. G. L. N. I. B. 3. & al. | 23. 24. c. || sed in L. & N. I. = ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ | 10. || & in al. pro τὸν οἶκον, τὴν οἰκίαν Cu. | 13. (p) = m. | 9. (q) αὐτῷ G. m. g. B. 6. | 23. (r) κλίναι B. 1. | 9. 6. 8. (s) = g. | 9. 26. (t) = ε. 4. | 9.

24 Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς [u] μέγας||
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ
πλοῖον [x] καλύπτεσθαι || ὑπὸ τῶν
κυμάτων· [y] αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε.
25 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ [z] αὐτοῦ|| ἤγειραν αὐτὸν, λέ-
γοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀ-
πολλύμεθα.
26 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί δειλοί
ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς
ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ
θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γαλήνη
μεγάλη.
27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν,
λέγοντες· Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι
καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπα-
κούουσιν αὐτῷ;
28 [a] Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ || εἰς τὸ
πέραν εἰς τὴν χώραν [b] τῶν Γεργεση-
νῶν||, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμο-
νιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερ-
χόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ
ἰσχύειν [c] τινὰ || παρελθεῖν διὰ τῆς
ὁδοῦ ἐκείνης.
29 Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν, λέγοντες·
Τί ἡμῖν καὶ σοί, [d] Ἰησοῦ || υἱὲ τοῦ
Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βα-
σανίσαι ἡμᾶς;
30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀ-
γέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.
31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν
αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις
ἡμᾶς, [e] ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν ||
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.
32 [f] Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπά-
γετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον
εἰς [g] τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων||. Καὶ
ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν
χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς
ὕδασιν.
33 Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ
ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγ-
γειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμο-
νιζομένων.
34 Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξ-
ῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ· καὶ
ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν ὅπως
μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἐμβὰς [h] εἰς τὸ πλοῖον, διε-
πέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν
ἰδίαν πόλιν.
2 Καὶ ἰδοὺ, προσέφερον αὐτῷ
παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημέ-
νον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν
αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ·
[i] Θάρσει|| τέκνον, ἀφέωνταί [k] σοι||
αἱ ἁμαρτίαι [l] σου||.
3 Καὶ ἰδοὺ, τινὲς τῶν γραμμα-
τέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτος
βλασφημεῖ.
4 Καὶ [m] ἰδὼν|| ὁ Ἰησοῦς [n] τὰς ἐν-
θυμήσεις|| αὐτῶν, εἶπεν [o]· Ἱνατί
[p] ὑμεῖς|| ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν;
5 Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰ-
πεῖν· Ἀφέωνταί [q] σοι || αἱ ἁμαρ-
τίαι· [r] ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι καὶ πε-
ριπάτει;

6 Ἵνα

||27. Luc.8:25. (Ps.89:9. 65:7.) ||28. Marc.5:1.&c. Luc.8:26.27.&c. ||29. 2 Pet. 2:4. Iud.℣.6. (Luc.8:31. coll. Apoc.20:1.) Cap. IX. ||1. Marc.2:1.&c. Mat.4:13. |2. Luc.5:18.&c. Deut.28:15.22.27. Ioh.5:14. 9:2. 1 Cor.11:30. (vide & Iac. 5: 15.) ||3. Esa.43:25. 44:22. Iob.14:4.

(u) = Cu. | 13. (x) κατακαλ. G. 9.7.8. (y) * ἦν γὰρ καὶ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς G. | 9. (z) = M. L B. 1. al. 8.26. (a) ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ G. | 9.6. 3. (b) τῶν Γαδαρηνῶν R.1. | 9. (c) = B. 1. 9. (d) = B. 1. | 9. (e) ἀπόστειλον ἡμᾶς R. 2. | 9. (f) = omnia usque ad καὶ ἰδοὺ U. 1. | 9. (g) τοὺς χοίρους G. | 9. (h) * ὁ Ἰησοῦς B. 2. S. 6. | 10. 27. (i) = B. 1. | 9. (k) = G. S. om. | 26. (l) = C. | 9. (m) εἰδὼς Cu. | 13. (n) τοὺς διαλογισμοὺς G. | 9.5.24. C. (o) * αὐτοῖς m. | 9.7. 27. (p) = C. | 9.7. 26. (q) σου C. G. M. B. 5. & al. | 8.42. (r) * σου m. 9.24. C.

6 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ) [s] Ἐγερθεὶς|| ἆρόν σου [t] τὴν κλίνην||, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

7 Καὶ ἐγερθεὶς, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι [u] ἐθαύμασαν||, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον [x] λεγόμενον|| · καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναςὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, [y] καὶ|| ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

11 [z] Καὶ ἰδόντες|| οἱ Φαρισαῖοι, εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει [a] ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

12 Ὁ δὲ [b] Ἰησοῦς|| ἀκούσας, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες.

13 Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐςιν· [c]: Ἔλεον|| θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ᾽ ἁμαρτωλοὺς [c] εἰς μετάνοιαν||.

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηςεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηςεύουσι;

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· [d] Μὴ|| δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ [e] νυμφῶνος|| [f] πενθεῖν||, ἐφ᾽ ὅσον [g] μετ᾽ αὐτῶν ἐςιν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν [h] ἀπαρθῇ|| ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηςεύσουσιν [i].

16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· [k] αἴρει|| γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.

17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, [l] ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ||, καὶ ὁ οἶνος [m] ἐκχεῖται||, καὶ οἱ ἀσκοὶ [n] ἀπολοῦνται|| · [o] ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ [p] ἀμφότερα|| συντηροῦνται.

18 Ταῦτα [q] αὐτοῦ [r] λαλοῦντος [s] αὐτοῖς||, ἰδοὺ, ἄρχων [t] ἐλθὼν προσ

||9. Marc.2:13.14. Luc.5:27.28.||11. Infr.11:19. Luc.5:30. 15:2. Ioh.4:9. Act.1[0] 28. 1Cor.5:11. (2 Ioh.℣.10.) Gen.43:32. Pf.101:5. Dan.1:8. ||13. Inf.12:7. Ofe.[6] 6. 1Tim.1:15. Mich.6:6.7.8. Sirac.35:1.2.3. 1Sam.15:22. Prov.21:3.27. Eccl.5:[1] Efa.1:11.&c. Mar.2:17. Luc.5:32. 15:7.10.29.&c. coll. Mat.18:13. (Orat.Manaff[.] Luc.19:10.| 14. Marc.2:18. Luc.5:33. 18:12. Mat.6:16. 11:19.||15. Act.10:30. 1[...] 2.3. 14:23. 1Cor.7:5. ||18. Marc.5:22.23.&c. Luc.8:41.42.&c.

(s) ἔγειρε καὶ Ca.|9.6. (t) τὸν κράββατον m. |24. b. 9.5. (u) ἐφοβήθησαν Ca. G. S. 2.| 11.8.5. (x) ὀνόματι R. 1.| 9.8.5. (y) = Ca.| 9. (z) εἰδόντες δὲ Ca.| 9.6.7. (a) * καὶ πίνει g. S. 14.| 10.7. (b) = Ca.| 9.7.26. (c:) ἔλεος Cu.| 13. || paulo poſt (c) = Ca. S. 2.| 10. (d) μήτι Ca.| 9. (e) νυμφίου Ca.| 9.6. (f) νηςεύειν Ca. m.| 10.5. (g) * χρόνον B. 1. L. N. I.|7.27. (h) ἀρθῇ Ca. S. 2.| 10.8.7. (i) * ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις Ca.| 9.24. a. b. (k) ἔῤῥει. Ca. |9.22. (l) ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νεὸς τοὺ[ς] ἀσκοὺς Ca.| 9.4.8.24. b. 27. (m) ἀ[-] πόλλυται Ca.|9.6. (n) ἀπόλλυνται m[.] g. L. N. 1.|8.24. c. = Ca.| 9. (o) = ἀλλὰ βάλ. ad fin. comm. M. & E. [...] 1.| 11. (p) ἀμφότεροι Ca. G. S. om. [...] al.|8.24. c. (q) * δὲ m.| 9. (r) λέγοντ[...] m.|9.5. (s) = M. m. g.|8.11.26. (t) * τ[...] προσελ. V.|9.7.|| εἰς εἰσ. B. 2.|9.|| εἰ[...] Ca. G. m. E.|8. || εἷς B. I. M. S. 3.5.1[...] |8.|| τις B. I. g. m.|8.7.|| τὶς προσελθ[...] τῷ Ἰησοῦ S. 6.8.14.|8.11.

ροσεκύνει αὐτῷ, λέγων·[t] [u]Ὅτι||
θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν·
λλὰ ἐλθὼν, ἐπίθες τὴν χεῖρά σου
π' αὐτὴν, καὶ ζήσεται.
19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκο-
λούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ
ὐτοῦ.
20 (Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα
ώδεκα ἔτη[x], προσελθοῦσα ὄπι-
θεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ματίου αὐτοῦ.
21 Ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ· [y]Ἐὰν
όνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ,
ωθήσομαι.
22 Ὁ δὲ [z]Ἰησοῦς|| [a]ἐπιστραφεὶς||
αὶ ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε· Θάρσει θύ-
ατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.
Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας
κείνης.)
23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
ἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς
ὐλητὰς, καὶ τὸν ὄχλον θορυβού-
μενον,
24 [c]Λέγει|| αὐτοῖς· Ἀναχω-
ρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον,
λλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων
ὐτοῦ. [d]
25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος,
εἰσελθὼν|| ἐκράτησε [f]τῆς χειρὸς||
ὐτῆς· καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.
26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη [g]αὕτη||
ἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ
Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν [h] αὐτῷ|| [i]δύο
τυφλοὶ, κράζοντες, καὶ λέγοντες·
Ἐλέησον ἡμᾶς [k] υἱὲ|| Δαβίδ.
28 [l]Ἐλθόντι δὲ|| [m]εἰς τὴν οἰ-
κίαν[n], προσῆλθον αὐτῷ οἱ [o]τυ-
φλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς [p] ὁ Ἰησοῦς||·
Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆ-
σαι; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναὶ Κύριε.
29 Τότε ἥψατο τῶν [q]ὀφθαλ-
μῶν|| αὐτῶν, [r]λέγων||· Κατὰ τὴν
πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.
30 Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν [s]οἱ
ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐ-
τοῖς [t]ὁ Ἰησοῦς||, λέγων. Ὁρᾶτε
μηδεὶς γινωσκέτω.
31 Οἱ δὲ ἐξελθόντες [u]διεφήμι-
σαν|| αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.
32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ
προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κω-
φὸν δαιμονιζόμενον.
33 Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμο-
νίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύ-
μασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· [x]Ὅτι||
οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσ-
ραήλ.
34 [y]Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον·
Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκ-
βάλλει τὰ δαιμόνια.||
35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς
πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, δι-
δάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν,
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν
νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν [z]ἐν τῷ
λαῷ||. [aa]

36 Ἰδὼν

||27. Inf. 12:23. coll. Ioh. 7:31. || 32. Luc. 11:14. || 33. Mat. 12:22. 23. || 34. Infr. 12:24. Marc. 3:22. Luc. 11:15. || 35. Marc. 6:6. Luc. 13:22. Sup. 4:23. Dan. 2:44.

(t) * Κύριε G. V. | 10. (u) = Ca. M. 1. | 11. 8. (x) * ἔχουσα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ 2. | 9. (y) * ὅτι B. 2. | 9. 7. (z) = Ca. | 9. 26. (a) στραφεὶς m. | 9. 7. || ἐστη στραφεὶς Ca. | 9. 8. (b) * ὕπαγε εἰς εἰρήνην. B. 1. | 9. 24. b. c. (c) ἔλεγεν Ca. | 9. 6. (d) * εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν m. | 9. 4. c. (e) ἐλθὼν C. | 9. 7. (f) τὴν χεῖρα | 9. 8. (g) αὐτοῦ c. s. 2. | 10. 8. (h) = | 9. || τῷ Ἰησοῦ G. | 9. 27. (i) * Κύριε s. 14. m. | 10. (k) υἱὸς pro υἱὲ B. 4. | 9. 6. (l) καὶ ἔρχεται c. | 9. 5. (m) * αὐτῷ B. I. M. G. m. | 11. 8. 27. (n) * καὶ c. | 9. (o) * δύο c. | 9. (p) = c. L. N. 1. | 11. 26. (q) ὀμμάτων. c. | 9. 5. (r) καὶ εἶπε c. | 9. 5. (s) * παραχρῆμα s. 4. | 9. 27. 35. (t) = c. | 9. 26. (u) διεφήμησαν Cu. | 13. (x) = B. om. s. om. c. E. & al. | 8. 42. (y) = c. | 9. 30. (z) = B. 2. c. M. | 11. (aa) * καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. s. 8. | 9.

36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐ-
σπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν
[bb] ἐκλελυμένοι || καὶ ἐῤῥιμμένοι
ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ
ἐργάται ὀλίγοι·
38 Δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ
θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας
εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ί. 10.

1 ΚΑὶ προσκαλεσάμενος τοὺς
δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔ-
δωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν [a] πνευμά-
των ἀκαθάρτων, ὥςε ἐκβάλλειν
αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον
καὶ πᾶσαν μαλακίαν [b].
2 Τῶν δὲ δώδεκα [c] ἀποςόλων ||
τὰ ὀνόματά ἐςι ταῦτα· πρῶτος,
Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ
Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκω-
βος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος·
Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης·
Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεβ-
βαῖος [d] ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος ||·
4 Σίμων ὁ [e] Κανανίτης ||, καὶ
Ἰούδας ὁ [f] Ἰσκαριώτης ||, ὁ καὶ [g] πα-
ραδοὺς || αὐτόν.
5 Τούτους τοὺς δώδεκα [h] ἀπέ-
ςειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγγείλας αὐ-
τοῖς, [i] λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ
ἀπέλθητε, [k] καὶ εἰς πόλιν Σαμα-
ρειτῶν μὴ εἰσέλθητε. ||
6 [l] Πορεύεσθε || δὲ μᾶλλον πρὸς
τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου
Ἰσραήλ.
7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε
λέγοντες· [m] Ὅτι ἤγγικεν ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν.
8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, [n]
λεπροὺς καθαρίζετε ||, [o] νεκροὺς
ἐγείρετε ||, δαιμόνια ἐκβάλλετε·
δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.
9 [p] Μὴ || κτήσησθε χρυσὸν, [q] μη-
δὲ || ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς
ζώνας ὑμῶν.
10 Μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, [r] μηδὲ || δύο
χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ
[s] ῥάβδον ||· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης
[t] τῆς τροφῆς || αὐτοῦ [u] ἐςιν ||.
11 [x] Εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν ἢ κώμην
εἰσέλθητε ||, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐ-
τῇ ἄξιός ἐςι· κἀκεῖ μείνατε ἕως
ἂν ἐξέλθητε.
12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰ-
κίαν

||36. Marc.6:34. Num.27:17. Inf.10:6. 1Reg.22:17. Ier.50:6. Ezech.34:2. Zach.10:2. ||37. Luc.10:2. Ioh.4:35. Act.16:9.10. 18:10. 2Thess.3:1. ||38. Luc.6:12.13.
Cap. X. ||1. Marc.3:13.&c. 6:7. Luc.6:13.&c. 9:1.&c. ||2. Act.1:13. ||6. Infr.15:24. 22:1.&c. Ioh.1:11. Act.3:25.26. 13:46. Rom.15:8. Luc.1:54.55. Ezech.34:4.5.16. coll. ℣.23. Esai.53:6. coll. 1Pet.2:25. Ier.50:6.17. Zach.11:17. Supr.9:36. ||7. Luc.9:2. 10:9. Sup.3:2. 4:17. Dan.9:25.&c. Mal.3:1. ||8. Infr.11:5. Act.20:33.34.35. 1 Cor.9:12.15.18. 2Cor.11:9.12. 12:13.14. ||9. Marc.6:8.&c. Luc.9:3.&c. 22:35. ||10. Luc.10:7.8.&c. 1 Cor.9:7.11.14. 1 Tim.5:18. Deut.24:14.15. Lev.19:13. Tob.4:14.

(bb) ἐσκυλμένοι c. v. B. 6. s. 2. 3. & al. | 5.43. (a) * κατὰ B. 2. s. 4. 8. | 11. 8. (b) * ἐν τῷ λαῷ S. 8. | 9. (c) μαθητῶν W. & al. | 8.5. (d) = c. | 9. ||pro Λεββαῖος, Καννaῖος. V. | 9. (e) Κανανaῖος s. 2. 8. c. | 11.6. (f) Σκαριώτης E. g. | 10.6. (g) παραδιδοὺς G. m. | 10. 8. ||in m. = καὶ | 9. (h) * μαθητὰς E. | 9.31.35. (i) * καὶ c. | 9. (k) = καὶ εἰς πόλιν usque ad fin. vers. u. T. | 9. (l) ὑπάγετε c. | 9.5. (m) * μετανοεῖτε c. | 9.31. (n) = λεπροὺς καθαρίζ u. 1. | 9. (o) = B. om. M. E. 1. & al. | 23.41. (p) μήτε c. | 9.7. (q) μήτε bis c. | 9. (r) μήτε ter c. | 9. (s) ῥάβδους s. 2. 3. 4. 5. & al. & B. 4. | 23. (t) τοῦ μισθοῦ s. 14. | 9. (u) = c. M. | 10. (x) ἡ πόλις εἰς ἣν ἂν εἰσέλθητε εἰς αὐτὴν c. | 9.

ίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν [y].
13 [z] Καὶ || ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀ-
ία, [a] ἐλθέτω || ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ᾽
ὐτήν· [b] ἐὰν δὲ μὴ || ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη
μῶν πρὸς ὑμᾶς [c] ἐπισραφήτω ||.
14 Καὶ [d] ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς,
ηδὲ ἀκούσῃ || τοὺς λόγους ὑμῶν,
ξερχόμενοι [e] τῆς οἰκίας ἢ τῆς πό-
εως ἐκείνης ||, ἐκτινάξατε τὸν κο-
ιορτὸν [f] τῶν ποδῶν || ὑμῶν [g].
15 [h] Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ||, ἀνεκ-
ότερον ἔσαι γῇ Σοδόμων καὶ [i] Γο-
όῤῥων || ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πό-
ει ἐκείνῃ.
16 Ἰδοὺ, [k] ἐγὼ || ἀποσέλλω ὑ-
ᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων·
ίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις,
αὶ [l] ἀκέραιοι || ὡς αἱ περισεραί.
17 Προσέχετε [m] δὲ || ἀπὸ τῶν
νθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς
ἰς συνέδρια, καὶ [n] ἐν ταῖς συν-
γωγαῖς || αὐτῶν μασιγώσουσιν
μᾶς·
18 Καὶ ἐπὶ [o] ἡγεμόνας || δὲ [p] καὶ
βασιλεῖς || [q] ἀχθήσεσθε || ἕνεκεν ἐ-
μοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς
ἔθνεσιν.
19 Ὅταν δὲ [r] παραδιδῶσιν || ὑ-
μᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί
λαλήσητε· [s] δοθήσεται γὰρ ὑμῖν
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε. ||
20 Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐσε οἱ λαλοῦν-
τες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς
[t] ὑμῶν, || τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.
21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀ-
δελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ
[u] τέκνον || · καὶ ἐπανασήσονται
τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώ-
σουσιν αὐτούς.
22 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑ-
πομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθή-
σεται.
23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς [x] ἐν
τῇ πόλει ταύτῃ ||, [y] φεύγετε εἰς τὴν
ἄλλην ||. Ἀμὴν [z] γὰρ || λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ [a] τελέσητε || τὰς πόλεις τοῦ
Ἰσραὴλ, ἕως [b] ἂν || ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου.
24 Οὐκ ἔσι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν
διδάσκαλον [c], οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ
τὸν κύριον [d] αὐτοῦ ||.
25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γέ-
νηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦ-

||13.Esa.55:11. Ps.35:13. ||14.Marc.6:11. Luc.9:5. 10:10.11. Act.18:6. 20:26. coll.13:50.51. ||15.Infr.11:24. Thren.4:6. ||16.Luc.10:3. Rom.16:19. 1 Cor.14. 20. Col.4:5. Eph.5:15.16. Phil.2:15. Gen.3:1. ||17.Act.2:40. Mat.24:9. Marc.13: 9. Luc.12:11. 21:12. ||18.Marc.13:9.&c. Luc.21:12.13. Act.12:1. 25:23. 2 Tim. 4:16. ||19.Luc.12:11. 21:14.15. Ier.1:6.7. ||20. Act.2:4.16.17. 4:8.31. 6:10.15. Exod.4:12.15. 2Sam.23:2. ||21.Mich.7:5.6. Deut.13:6.&c. Luc.21:16. Infr. ℣. 21. ||22.Marc.13:13. Luc.21:17. Infr.24:13. Dan.12:12.13. ||24.Luc.6:40. Ioh.13: 16. 15:20. ||25.Supr.9:34. Infr.12:24. Marc.3:22. Luc.11:15. Ioh.7:20. 8:48.52. 10:20. 15:20.

(y) * λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τού-τῳ B. 3. C. V. S. 2. 3. & al. |23.24. C. (z) = C. | 9. (a) εἰσελθέτω B. 1. M. S. 4. 11.8.7. || ἔσαι C. | 9.5. (b) εἰ δὲ μήγε C. 9. (c) ὑπαναςραφήτω B. 2. | 9. || ἐπα.... B. 1. | 9. (d) ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν. S. 8. | 9. (e) ἔξω τῆς πόλεως Ca. | 9. || * ἢ τῆς κώμης m. | 9. (f) ἀπὸ τῶν ποδῶν R. I. | 27. 35. (g) * ἐπ᾽ αὐτῇ S. 14. | 9.26. (h) = B. 1. | 9. (i) Γομόῤῥας Ca. S. 2. 6. 9. | 11.8.6. (k) = m. 9.26. (l) ἀπλούςατοι Ca. | 9. 5. (m) = Ca. | 9.7. (n) εἰς τὰς συναγωγὰς Ca. | 9.8. (o) ἡγεμόνων Ca. | 9.6. (p) = Ca. | 9. (q) ςαθήσεσθε Ca. | 9.8.5. (r) παραδώσουσιν Ca. m. V. B. 1. & al. |8.11. (s) = δοθήσεται ad fin. com. in Ca. & G. | 10. (t) = Ca. | 9. (u) τέκνα B. 1. | 9.6. (x) ἐκ τῆς πόλεως ταύτης G. S. 4. | 10.8. (y) * ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἄλλῃ διώκωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Ca. S. 2. | 10. 31. || Κἂν ἐκ ταύτης ἐκδιώξουσιν (al. ἐκδιώξωσιν Cu. | 13.) ὑμᾶς, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν. S. 8. | 9. (z) = Ca. M. E. | 11.8. (a) πληρώσητε S. 4. | 9.5. (b) οὗ m. | 9. (c) * αὐτοῦ B. 2. | 9.27. (d) = Ca. g. | 10.

ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην [e] Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν ||, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ;

26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐςι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται.

27 Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ [f] εἰς || τὸ οὖς [g] ἀκούετε ||, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.

28 Καὶ μὴ [h] φοβηθῆτε || ἀπὸ τῶν [i] ἀποκτεινόντων || τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων [k] ἀποκτεῖναι || · φοβήθητε [l] δὲ || μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι [m] ἐν γεέννῃ ||.

29 Οὐχὶ δύο ςρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν; [n]

30 [o] Ὑμῶν δὲ || καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς [p] πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί.

31 Μὴ οὖν [q] φοβηθῆτε ||· πολλῶν ςρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.

32 Πᾶς οὖν ὅςις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ [r] ἐν αὐτῷ || ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

33 Ὅςις δ᾽ ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

34 Μὴ [s] νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.

35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.

36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.

37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔςι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔςι μου ἄξιος.

38 Καὶ ὃς οὐ [t] λαμβάνει τὸν ςαυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔςι μου ἄξιος.

39 Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· [u] καὶ ὁ || ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.

40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποςείλαντά με.

41 Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψεται.

42 Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν [x] μικρῶν || τούτων ποτήριον [y] ψυχροῦ [z] μόνον ||, εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ [aa] ἀπολέσῃ || τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Κεφ.

||26. Marc. 4:22. Luc. 8:17. 12:2. &c. Iob. 12:22. || 28. Ier. 1:8. Esa. 8:12. 13. 51:7. 8. 1 Pet. 3:14. Sap. 16. 13. &c. || 30. Luc. 21:18. Act. 27:34. 2 Sam. 14:11. || 32. Marc. 8:38. Luc. 9:26. 12:8. 2 Tim. 2:12. Apoc. 3:5. || 34. Luc. 12:49. 51. &c. || 36. Supr. ℣. 21. 4 Esdr. 5:9. 6:24. Mich. 7:6. || 37. Luc. 14:26. || 38. Infr. 16:24. Marc. 8:34. Luc. 9:23. 14:27. || 39. Infr. 16:25. Marc. 8:35. Luc. 9:24. 17:33. Ioh. 12:25. || 40. Infr. 18:5. Luc. 10:16. Ioh. 5:23. 12:44. 13:20. 14:21. 24. || 42. Marc. 9:41.

(e) Βεελζεβοὺβ καλοῦσι Cu. | 13. 6. || ἀπεκάλεσαν B. 4. | 9. 7. || ἐπεκάλεσαν B. 2. E. M. & al. | 11. 8. || ἐπεκαλέσαντο G. | 9. || καλοῦσι Ca. s. 2. | 10. (f) πρὸς G. | 9. 7. (g) ἠκούσατε. B. 1. | 9. 6. (h) φοβεῖσθε B. 4. | 9. | φοβῆσθε B. 1. | 9. (i) ἀποκτενόντων Cu. | 13. 43. (k) σφάξαι Ca. | 9. 5. (l) = m. | 9. 26. (m) εἰς γέενναν Ca. | 9. 6. (n) * τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς B. 3. G. S. 9. c. | 8. 11. (o) ἀλλὰ Ca. | 9. 24. c. (p) * ὑμῶν Ca. | 9. (q) φοβεῖσθε Ca. | 9. 6. (r) αὐτὸν Ca. | 9. (s) * οὖν B. 1. | 9. 7. (t) * μὴ m. L. N. | 11. 8. 27. (u) ὁ δὲ Ca. | 9. (x) ἐλαχίςων V. S. 2. | 10. 5. 8. (y) * ὕδατος Ca. | 9. 27. 35. (z) = Ca. G. S. 2. 5. | 8. 26. (aa) ἀπόληται Ca. | 9. 8. 6.

Κεφ. ια'. 11.

ΚΑὶ ἐγένετο ὅτε [a] ἐτέλεσεν || ὁ
Ἰησοῦς [b] διατάσσων τοῖς
δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη
ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσ-
σειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.
2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ
δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ [c],
πέμψας [d] δύο || τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
3 Εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμε-
νος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν;
4 [e] Καὶ ἀποκριθεὶς || ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε
Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε.
5 Τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, [f] καὶ
χωλοὶ περιπατοῦσι ||, λεπροὶ κα-
θαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι,
[g] νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ
εὐαγγελίζονται·
6 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
7 Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρ-
ξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις
περὶ Ἰωάννου· Τί [h] ἐξήλθετε || εἰς
τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον
ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;
8 Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄν-
θρωπον ἐν μαλακοῖς [i] ἱματίοις || ἠμ-
φιεσμένον; ἰδού, οἱ τὰ μαλακὰ
φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν [k] βα-
σιλέων || εἰσίν.
9 Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προ-
φήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ πε-
ρισσότερον προφήτου.
10 Οὗτος [l] γάρ || ἐστι περὶ οὗ γέ-
γραπται· Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω
τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου
ἔμπροσθέν σου.
11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγή-
γερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μεί-
ζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· ὁ δὲ
μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐ-
ρανῶν, μείζων αὐτοῦ ἐστιν.
12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου
τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι, ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ
βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν.
13 Πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ
ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευ-
σαν.
14 Καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐ-
τός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχε-
σθαι.
15 Ὁ ἔχων ὦτα [m] ἀκούειν ||, ἀ-
κουέτω.
16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν
ταύτην; ὁμοία ἐστὶ [n] παιδαρίοις || ἐν
[o] ἀγοραῖς || καθημένοις, [p] καὶ προσ-
φωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, ||
17 Καὶ λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν
[q] ὑμῖν, || καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρη-
νήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε.
18 Ἦλ-

|| 2. Infr. 14:3. Luc. 7:11. 12. coll. ℣. 18. 19. &c. || 3. Gen. 49:10. Esa. 35:4. Dan. 9. 24. Ioh. 6:14. || 5. Esa. 29:18. 35:5. 42:7. 61:1. Ps. 146:8. Supr. 10:8. Ioh. 2:23. 3:2. 5:36. 10:25. 38. 14:11. Luc. 4:18. Iac. 2:5. || 6. Infr. 13:57. 21:44. 24:10. 26:31. Esai. 8:14. 15. (coll. Rom. 9:32. 33. 1 Pet. 2:8.) Luc. 2:34. Ioh. 6:60. 66. 1 Cor. 1:23. 2:14. || 7. Luc. 7:24. Mat. 3:5. || 9. Infr. 14:5. 21:26. Luc. 1:76. || 10. Supr. 3:3. Marc. 1:2. Luc. 7:27. Esai. 40:3. Mal. 3:1. || 11. Mat. 3:11. 13:17. Luc. 1:15. 3:16. Ioh. 1:15. 27. 30. Rom. 16:25. Eph. 1:9. Col. 1:26. 27. 2 Tim. 1:10. 1 Petr. 1:20. || 12. Luc. 1:16. 17. 76. 7:29. 16:16. Mat. 3:2. 5. || 13. Luc. 16:16. Mal. 4:4. 5. coll. Luc. 1:17. || 14. Inf. 17:12. 13. Mal. 4:5. Luc. 1:17. Ioh. 1:21. coll. Mat. 17:10. || 15. Infr. 13:9. Apoc. 2:7. || 16. Luc. 7:29. 30. &c.

(a) συνετέλ. B. 2. g. | 10. 7. (b) * τοὺς λόγους τούτους G. | 9. 27. (c) * Ἰησοῦ Ca. m. | 10. (d) διὰ Ca. | 9. (e) Ἀποκρ. δὲ Ca. | 9. (f) = Ca. | 9. (g) * καὶ Ca. | 9. (h) (ut & 8. 9.) ἐξήλθατε Ca. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) βασιλείων & βασιλειῶν | Cu. | 13. 9. 5. (l) = Ca. | 9. (m) = Ca. | 9. 2. (n) παιδίοις B. om. s. om. Ca. G. V. & al. | 8. 24. c. (o) ἀγορᾷ B. 3. m. G. L. & al. | 8. 24. c. (p) ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις λέγουσιν Ca | 9. || ἑτέροις pro ἑταίροις B. 2. G. m. g. | 21. 21. (q) = Ca. | 9.

18 Ἦλθε γὰρ [s] Ἰωάννης μήτε ἐσθίων, μήτε πίνων· καὶ λέγουσι· Δαιμόνιον ἔχει.

19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.

20 Τότε ἤρξατο [s] ὀνειδίζειν τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσαι δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν.

21 Οὐαί σοι [t] Χοραζὶν ||, [u] οὐαί σοι [x] Βηθσαϊδὰν ||, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι [y] ἐγένοντο || αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ [z] μετενόησαν.

22 Πλὴν λέγω ὑμῖν· Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔςαι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν.

23 Καὶ σὺ [a] Καπερναοὺμ ||, [b] ἡ || ἕως τοῦ οὐρανοῦ [c] ὑψωθεῖσα ||, [d] ἕως ᾅδου [e] καταβιβασθήσῃ ||· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις [f] ἐγένοντο || αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοὶ, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον.

24 Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔςαι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ [g] σοί ||.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί [h] σοι ||, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.

26 Ναὶ ὁ πατὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, [i] καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι ||·

28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

29 Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι [k] πρᾶός || εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

30 Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηςὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐςιν.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 ἘΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς [l] τοῖς σάββασι || διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο [m] τίλλειν ςάχυας, καὶ ἐσθίειν.

2 O.

|| 18. Sup. 3:4. Luc. 1:15. 7:33. Ioh. 10:20. || 19. Supr. 9:11. || 20. Luc. 10:13. Esai 23. 1. Ezec. 3:6.7. 27:26. 28:7. &c. || 23. Thr. 4:6. Luc. 10:15. Esai. 14:13. Ier. 51:53. Ezech. 26:20. 32:18.23. Gen. 11:4. Deut. 1:28. || 24. Sup. 10:15. Luc. 10 12. || 25. Luc. 10:21. Inf. 13:11. &c. Es. 29:14. 32:4. 44:18. 61:1. Ps. 25:9. Sir. 3:19. 1Cor. 1: 26. 2Cor. 3:14. 4:3. &c. || 26. 1Cor. 1:21. || 27. Infr. 28:18. Luc. 10:22. Ioh. 1:18. 3:35. 5:27. 6:46. 10:15. 13:3. 17:2. 1Cor. 15:24.25.27. 4Esd. 2:34. Sap. 8:4. || 28. Ioh. 7:37.38. || 29. Zach. 9:9. Phil. 2:7.8. Ier. 6:16. coll. 31:25. Sir. 6:25.28. || 30. 1Ioh. 5:3. Act. 15:10. Gal. 5:1. Sap. 8:16. Prov. 3:17. Cap. XII. || 1. Marc. 2:23. &c. Luc. 6:1. &c. Deut. 23:25.

(r) * πρὸς ὑμᾶς S. 1. | 9. 8. 27. (s) * ὁ Ἰησοῦς B. 4. m. G. L. & al. | 8. 27. (t) Χοροζαῒν Ca. | 9. || .... ζαῒμ S. 1. V. | 10. 6. (u) * καὶ Ca. | 9. (x) .... αϊδὰ B. om. Ca. L. & al. | 6. 24. c. (y) ἐγεγόνησαν Ca. | 9. 8. (z) * καθήμεναι B. 1. Ca. S. 1. | 8. 24. c. 11. (a) Καφαρναοὺμ Ca. V. | 10. 6. (b) μὴ Ca. S. 1. V. | 23. (c) ὑψωθήσῃ S. 1. | 9. 6. (d) * ἢ Ca. | 9. (e) καταβήσῃ Ca. S. 1. V. | 11. 24. c. (f) ἐγενήθησαν Ca. | 9. 8. (g) ὑμῖν Ca. S. 1. | 10. 7. (h) σε G. | 9. (i) ⊥ B. 1. | 9. (k) πραῢς Ca. | 9. 8. (l) τῷ σαββάτῳ V. | 9. 24. c. (m) * τοῦ S. Ca. | 10.

2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες [n], εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ, οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεςι ποιεῖν [o] ἐν σαββάτῳ||.

3 [p] Ὁ δὲ || εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν [q] αὐτὸς ||, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

4 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, [r] καὶ τοὺς ἄρτους τῆς [s] προθέσεως || ἔφαγεν, [t] οὓς || οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις;

5 Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι [u] τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί εἰσι;

6 Λέγω [x] δὲ || ὑμῖν, ὅτι τοῦ ἱεροῦ [y] μείζων || ἐςὶν ὧδε.

7 Εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐςιν· Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.

8 Κύριος [z] γάρ || ἐςι [a] καὶ || τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.

10 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν [b] τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἔξεςι τοῖς σάββασι θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς [c] ἔσαι || [d] ἐξ ὑμῶν || [e] ἄνθρωπος ||, ὃς [f] ἕξει || πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν [g] ἐμπέσῃ || τοῦτο [h] τοῖς σάββασιν || [i] εἰς βόθυνον ||, οὐχὶ [k] κρατήσει || αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ;

12 Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥςε ἔξεςι τοῖς σάββασι [l] καλῶς ποιεῖν ||.

13 Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ [m]· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐξέτεινε· καὶ [n] ἀποκατεςάθη || ὑγιὴς, ὡς ἡ ἄλλη.

14 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον [o] ἔλαβον || κατ' αὐτοῦ [p] ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, [q] καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας ||.

16 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα [r] μὴ || φανερὸν [s] αὐτὸν || ποιήσωσιν.

17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·

18 Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου, [t] ὃν ᾑρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου, [u] εἰς ὃν || εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν [x] ἀπαγγελεῖ ||.

19 Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

20 Κά-

||4. 1Sam.21:6. Exod.25:30. 29:33. Lev.8:32. 24:6.9. ||5. Num.28:9. ||6. Mal.3:1. ||7. Ose.6:6. Supr.9:13. Mich.6:6.7. Sir.35:1. 1Sam.15:22. Eccl.5:1. Esa. 1:11. ||9. Marc.3:1. Luc.6:6. ||10. Luc.13:14. 14:3. Ioh.9:16. ||13. 1 Reg. 13:6. ||14. Marc.3:6. Luc.6:11. Ioh.10:39. 11:53. ||18. Esa.42:1.&c. Sup.3:17. Infr.17:5.

(n) * αὐτοὺς Ca. s. 2. | 10. 27. (o) τοῖς σάββασιν s. 1. | 9. || ἐν σάββασιν B. 1. | 9. (p) καὶ L. N. 1. | 10. 8. 7. || * Ἰησοῦς B. 6. E. | 10. (q) = Ca. s. 1. m. | 18. 26. (r) * ἐπὶ Ἀβιαθὰρ ἀρχιερέως m. | 9. 24. b. (s) προσθέσεως Ca. | 9. 8. (t) ὃ Ca. | 9. (u) * ἐν Ca. | 9. || τῷ σαββάτῳ V. | 9. (x) γὰρ Ca. | 9. (y) μεῖζον s. om. Ca. G. M. g. | 8. (z) = M. | 9. (a) = Ca. G. s. g. | 8. (b) * ἐκεῖ B. 1. Ca. m. s. 4. | 11. 8. 27. (c) ἔςιν Ca. G. | 9. (d) ἐν ὑμῖν Ca. | 10. 7. (e) = B. 1. | 9. 24. c. (f) ἔχει Ca. | 9. 6. (g) πέσῃ B. 3. | 9. 7. (h) = Ca. | 9. (i) = G. | 9. (k) κρατεῖ Ca. | 9. (l) καλοποιεῖν Ca. E. | 10. 5. (m) * τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα Comp. E. s. 1. | 8. 10. 24. b. c. (n) ἀπεκατεςάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ g. | 9. 7. 24. b. c. (o) ἐποίησαν s. 1. | 9. 5. (p) * οἱ Ca. | 9. 7. (q) πάντας δὲ οὓς ἐθεράπευσεν ἐπέπληξεν Ca. | 9. 5. (r) = G. | 9. (s) = m. | 9. (t) * εἰς Ca. | 9. (u) ἐν ᾧ Ca. | 9. 7. (x) ἐπαγγελεῖ B. 1. | 9. 6.

20 [y] Κάλαμον συντετριμμένον‖ οὐ κατεάξει, καὶ λῖνον [z] τυφόμενον‖ οὐ σβέσει· ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.

21 Καὶ [a] ἐν‖ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι.

22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν, ὥςε τὸν [b] τυφλὸν καὶ‖ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν.

23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός ἐςιν [c] ὁ υἱὸς Δαβίδ;

24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες, εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων.

25 [d] Εἰδὼς‖ δὲ [e] ὁ Ἰησοῦς‖ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα [f] καθ᾽ ἑαυτῆς‖, ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα [f] καθ᾽ ἑαυτῆς‖, οὐ [g] ςαθήσεται‖.

26 [h] Καὶ εἰ‖ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν ςαθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

27 [i] Καὶ εἰ‖ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι [k] ἐκβάλλουσι‖; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί.

28 Εἰ δὲ [l] ἐγὼ‖ ἐν πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

29 Ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ [m] διαρπάσει‖;

30 Ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ, κατ᾽ ἐμοῦ ἐςι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ, σκορπίζει.

31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται [n] τοῖς ἀνθρώποις.‖

32 Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ [o] υἱοῦ‖ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν [p] τούτῳ τῷ‖ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

33 Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.

34 Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ ςόμα λαλεῖ.

35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ [q] τῆς καρδίας‖ ἐκβάλλει [r] τὰ‖ ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυ-

‖20.Ezech.34:16. Eſa.61:1. Iob.36:7. Thr.5:20. Amos 8:7. ‖22. Luc.11:14. ‖23.Sup.9:33. Ioh.3:2. 7:31. ‖24.Supr.9:34. Marc.3:22. Luc.11:15. ‖25.26.Sup. 9:4. Io.2:25. Apoc.2:23. Marc.3:24.&c. Luc.11:16.&c. ‖28.Luc.11:20. Dan.2:44. 4:34. 7:14. coll. Luc.1:33. Hebr.12:28. ‖29.Eſa.49:24.25. Ioh.16:11. ‖30. Luc.11:23. ‖31.Marc.3:28.&c. Luc.12:10. 1 Ioh.5:16. Heb.6:4. 10.26. 1 Sam. 2:25. ‖32.Inf.13:55. Ioh.7:12.52. Sup.11:19. ‖33.Luc.6:44. Supr.7:17. ‖34. Sup. 3:7. Infr.23:33. Luc.6:45.

(y)=Ca. | 9. 30. (z) τυφώμενον Cu. | 13. (a)=B. om. G. L. N. 1. & al. | 8.29. (b)=Ca. | 9. (c) * ὁ Χριςὸς Ca. L. N. 1. | 11.35. (d) ἰδὼν Ca. s. 1. | 10.8.7. (e)= Ca. | 9. (f) ἐφ᾽ ἑαυτὴν Ca. | 9.5.7. (g) ςήσεται Ca. | 9. (h) Εἰ δὲ καὶ Ca. | 9.7. (i) Εἰ δὲ Ca. | 9.7. (k) ἐκβαλοῦσι m. s. 2. | 10.8.6. (l)=B. 1. | 9.26. (m) διαρπάσῃ B. 6. | 9.6. (n)=m. | 9. (o)=B. 1. | 9.22. (p) τῷ νῦν G. E. m. s. 9. | 8.11 (q)=B. om. Ca. G. M. E. & al. | 24. c. (r)=Ca. G. M. m. g. | 8.26.

ησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά.
36 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα
ἀργὸν||, ὃ ἐὰν [t] λαλήσωσιν|| οἱ ἄν-
ρωποι, ἀποδώσουσι [u] περὶ || αὐτοῦ
λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.
37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δι-
αιωθήσῃ, [x] καὶ || ἐκ τῶν λόγων σου
καταδικασθήσῃ||.
38 Τότε ἀπεκρίθησάν [z] τινες τῶν
ραμματέων [a] καὶ Φαρισαίων,|| λέ-
οντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ
οῦ σημεῖον ἰδεῖν.
39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐ-
οῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
ημεῖον [b] ἐπιζητεῖ || · καὶ σημεῖον
ὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ ση-
εῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου·
40 Ὥσπερ γὰρ [c] ἦν || Ἰωνᾶς ἐν
ῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέ-
ας καὶ τρεῖς νύκτας· οὕτως ἔςαι
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρ-
ίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
ύκτας.
41 Ἄνδρες Νινευῖται ἀναςή-
ονται [e] ἐν τῇ κρίσει || μετὰ τῆς
ενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦ-
ιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
ήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοῦ, πλεῖον
ωνᾶ [f] ὧδε ||.
42 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσε-
αι ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
αύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν·
τι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς
κοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος·
αὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶντος ὧδε.
43 Ὅταν [g] δὲ || τὸ ἀκάθαρτον πνεῦ-
μα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρ-
χεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν
ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει.
44 Τότε λέγει [h] Ἐπιςρέψω|| εἰς
τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ
ἐλθὸν, εὑρίσκει [i] σχολάζοντα, [k] σε-
σαρωμένον, καὶ κεκοσμημένον.
45 Τότε πορεύεται, καὶ [l] πα-
ραλαμβάνει || μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἑπτὰ
ἕτερα πνεύματα πονηρότερα [m] ἑαυ-
τοῦ ||, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐ-
κεῖ· καὶ [n] γίνεται || τὰ ἔσχατα
[o] τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα
τῶν πρώτων· [p] Οὕτως ἔςαι καὶ
τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ. ||
46 [q] Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ||
τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱςήκεισαν ἔξω, ζη-
τοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι.
47 Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω
[r] ἑςήκασι ||, ζητοῦντές [s] σοι λαλῆ-
σαι ||.
48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε τῷ εἰ-
πόντι αὐτῷ· Τίς ἐςιν ἡ μήτηρ μου,
[t] καὶ || τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;
49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐ-
τοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς [u] αὐτοῦ||, εἶ-
πεν· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀ-
δελφοί μου·
50 Ὅςις γὰρ ἂν [x] ποιήσῃ|| τὸ θέ-
λημα τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς, [y] αὐτός|| μου [z] ἀδελφὸς, καὶ
ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ ἐςίν.

Κεφ. ιγ΄.

||35. Exod. 20:7. coll. Levit. 19:12. Eph. 5:4.6. ||38. Infr. 16:1. Marc. 8:11. Luc. 1:16.29. 1 Cor. 1 22. ||39. Marc. 8:38. Infr. 16:4. Ioh. 4:48. ||40. Ion. 1:17 2:2. 41. Luc. 11:32. Ioh. 3:5. Ezec. 16:51.52. ||42. 1 Reg. 10:1. 2 Par. 9:1. Luc. 11:31. 43. Luc. 11:24. ||45. 2 Pet. 2:20.21. Hebr. 6:4. 10:26. ||46. Marc. 3:31. Luc. 8:19.

(s) πονηρὸν s. 1. | 9. 5. (t) λαλοῦσι a. | 9. 8.36. (u) ὑπὲρ Cu. | 13. (x) ἢ Ca. 2. | 10. 7. (y) κατακριθήσῃ L. s. 1. 10.5.8. (z) * αὐτῷ Ca. | 9. (a) = G. | 9.) ζητεῖ B. 2. | 9. 7. (c) = Ca. | 9.) * καὶ Ca. G. | 10. (e) = L. | 9. (f) = | 9. (g) = G. | 9. 7. (h) ὑποςρέψω G. 9. 6. (i) * τὸν οἶκόν μου Ca. | 9. 4. (k) * καὶ Ca. | 9. 27. (l) λαμβάνει m. | 9. 7. (m) αὐτοῦ Ca. | 9. (n) = B. 1. | 9. (o) * αὐτοῦ Ca. | 9. 27. (p) = B. 1. | 9. (q) λαλοῦντος δὲ αὐτοῦ Ca. | 9. 4. (r) ἑςήκεισαν B. 1. Ca. | 10.8.6. (s) σε ἰδεῖν s. 6. | 9. 5. 24. c. (t) ἢ Ca. | 9. (u) = Ca. | 9. 7. (x) ποιεῖ Ca. | 9. 6. (y) οὗτος m. G. L. N. 1. | 11.8. (z) * καὶ m. s. 2. | 10.7.

— Κεφ. ιγʹ 13.

1 ἘΝ [a] δὲ || τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [b] ἐξ-
ελθὼν || ὁ Ἰησοῦς [c] ἀπὸ τῆς
οἰκίας ||, ἐκάθητο παρὰ τὴν θά-
λασσαν·
2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν
ὄχλοι πολλοὶ, ὥϛε αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ
πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱ-
ϛήκει.
3 Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς [d] πολλὰ ||
ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ἰδοὺ, ἐξ-
ῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ [e] σπείρειν ||.
4 Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ἃ
μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ [f] ἦλ-
θε || τὰ πετεινὰ [g], καὶ κατέφαγεν
αὐτά.
5 [h] Ἄλλα || δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πε-
τρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν·
καὶ [i] εὐθέως || ἐξανέτειλε, διὰ τὸ
μὴ ἔχειν βάθος γῆς.
6 Ἡλίου [k] δὲ || ἀνατείλαντος
[l] ἐκαυματίσθη || · καὶ διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ῥίζαν, [m] ἐξηράνθη ||.
7 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν [n] ἐπὶ || τὰς
ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκαν-
θαι, καὶ [o] ἀπέπνιξαν || αὐτά.
8 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν
τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ
μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ
τριάκοντα.

9 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀ-
κουέτω.
10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ, εἶπον αὐτῷ· Διατί ἐν παρα-
βολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;
11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ
μυϛήρια [p] τῆς βασιλείας τῶν οὐρα-
νῶν ||, ἐκείνοις δὲ [q] οὐ δέδοται ||.
12 [r] Ὅϛις || γὰρ ἔχει, δοθήσεται
αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται· ὅϛις
δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσε-
ται ἀπ᾽ αὐτοῦ.
13 Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς
[s] αὐτοῖς λαλῶ ||, [t] ὅτι || βλέποντες
οὐ [u] βλέπουσι ||, καὶ ἀκούοντες
[x] οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσι ||.
14 [y] Καὶ ἀναπληροῦται || [z] ἐπ᾽ ||
αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου, [a]
λέγουσα || · [b] Ἀκοῇ [c] ἀκούσετε ||
καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες
[d] βλέψετε ||, καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
15 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ
λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως
ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσι τοῖς
ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκού-
σωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνιῶσι, καὶ
ἐπιϛρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.
16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλ-
μοὶ, ὅτι βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτα
ὑμῶν, ὅτι [e] ἀκούει ||.

17 Ἀ

|| 1. Marc.4:1.&c. Luc.8:4. || 8. Gen.26:12. || 9. Supr.11:15. Luc.8:8. Marc.4:9. Deut.29:4. || 11. Mat.11:25. 16:17. 1 Cor.2:10. 1 Ioh.2:27. || 12. Mat.25:29. Marc. 4:25. Luc.8:18. 19:26. Ioh.15:5. Apoc.22:11. || 14.15. Esa.6:9. Marc.4:12. Luc.8: 10. Ioh.12:40. Act.28:26. Rom.11:8. 2 Cor.3:14.15. || 16. Infr.16:17. Luc.10:23

(a) = m. | 9. (b) ἐξῆλθε καὶ Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) = B. 1. | 9. 4. (e) σπεῖραι B. 4. Ca. m. E. L. & al. | 8. 24. b. c. (f) ἦλθον Ca. | 9. 6. (g) * τοῦ οὐρανοῦ m. M. S. 2. | 11. 8. 24. b. c. (h) ἃ Ca. | 9. (i) εὐθὺς Ca. | 9. 4. (k) = m. | 9. 7. (l) ἐκαυματίσθησαν Ca. | 9. 6. (m) ἐξηράνθησαν Ca. | 9. 6. (n) εἰς Ca. | 9. 7. (o) ἔπνιξαν Ca. | 9. 7. (p) τοῦ Θεοῦ | E. 1. | 9. 27. (q) ἐν παραβολαῖς S. 2. | 9. 24. c. (r) ὃς B. 1. | 9. 7. (s) λαλεῖ αὐτοῖς Ca. | 9. (t) ἵνα Ca. | 9. (u) βλέπωσι Ca. | 9. 6. (x) μὴ ἀκούσωσι καὶ μὴ συνιῶσι, * μήποτε ἐπιϛρέψωσι Ca. | 9. 28. || ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσι, μὴ δὲ συνῶσι S. 1. | 9. (y) καὶ τότε πληρωθήσεται Ca. | 9. 6. || καὶ τότε πληρωθήσεται αὐτοῖς S. 1. | 9. (z) = ἐπ᾽ om. M. F. L. & al. | 8. 42. (a) λέγοντος B. 1. | 9. 6. (b) * πορεύθητι καὶ εἰπὲ τῷ λαῷ τούτῳ Ca. | 9. 31. (c) ἀκούσητε S. 2. | 9. (d) βλέψητε S. 2. | 9. 2. (e) ἀκούουσιν Ca. B. 1. L. N. 1. | 8. 11.

17 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ [f] βλέπετε, καὶ οὐκ [g] εἶδον‖· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος.

19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον [h] τῆς βασιλείας‖, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ [i] ἁρπάζει‖ τὸ [k] ἐσπαρμένον‖ ἐν τῇ καρδίᾳ [l] αὐτοῦ‖· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς.

20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν·

21 Οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως [m] ἢ‖ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, [n] εὐθὺς‖ σκανδαλίζεται.

22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας [o] σπαρεὶς‖, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται.

23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον [p] ἀκούων, καὶ [q] συνιών‖· ὃς [r] δὴ‖ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα [s].

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ [t] ἀγρῷ αὐτοῦ‖·

25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, καὶ [u] ἔσπειρε‖ ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου· καὶ ἀπῆλθεν.

26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.

27 Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου [x], εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ [y] σῷ ‖ ἀγρῷ; [z] πόθεν‖ [a] οὖν‖ ἔχει τὰ ζιζάνια;

28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. [b] Οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ‖· Θέλεις [c] οὖν‖ ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;

29 [d] Ὁ δὲ ἔφη‖· Οὔ· μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, [e] ἐκριζώσητε‖ ἅμα [f] αὐτοῖς‖ [g] τὸν σῖτον.

30 Ἄφετε [h] συναυξάνεσθαι ἀμφότερα [i] μέχρι‖ τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν [k] τῷ‖ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ [l] εἰς‖ [m] δέσμας‖, πρὸς τὸ κατακαῦσαι [n] αὐτά‖· [o] τὸν δὲ σῖτον [p] συναγάγετε‖ εἰς τὴν ἀποθήκην [q] μου‖.

31 Ἀλ-

‖ 17.Hebr.11:13. 1Pet.1:10.11. ‖ 18.Marc.4:14. Luc.8:11. ‖ 20.Esa.58:2. Ezec. 33:31.32. Ioh.5:25. ‖ 22. 2Tim.4:10. ‖ 27.Mat.10:25 13:37. ‖ 30.Supr.3:12.

(f) * ὑμεῖς m. | 9. 27. (g) ἠδυνήθησαν ἰδεῖν Ca. | 9. 31. (h) = B. 1. | 9. (i) αἴρει s. 1. | 9. 5. 24. b. (k) σπειρόμενον Ca. | 9. (l) αὐτῶν Ca. | 9. (m) καὶ s. 1. | 9. (n) εὐθέως B. 1. Ca. G. & al. | 8. (o) σπειρόμενος Ca. | 9. 6. (p) * τοῦτον s. 1. | 9. 27. (q) συνιεὶς Ca. | 9. (r) = B. 1. Lin. N. 1. | 11. (s) * ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω s. 2. | 9. ‖ ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. B. 1. | 9. (t) ἰδίῳ ἀγρῷ Ca. | 9. (u) ἐπέσπειρε R. 1. | 9. 7. (x) * ἐκείνου Ca. | 9. 27. (y) = B. 3. G. L. N. 1. | 8. 11. (z) πῶς m. | 9. 5. (a) = G. | 9. (b) λέγουσιν αὐτῷ οἱ δοῦλοι Ca. | 9. 4. (c) = Ca. | 9. 4. (d) λέγει αὐτοῖς Ca. | 9. 5. (e) ἐξεριζ.... B. 1. | 9. 7. (f) καὶ Ca. & σὺν αὐτοῖς post σῖτον | 9. 5. (g) * καὶ m. | 9. (h) * οὖν B. 1. m. | 10. 8. (i) ἕως Ca. | 9. 5. (k) = B. 5. | 9. (l) = Ca. | 9. (m) δεσμοὺς B. 1. | 9. (n) = Ca. | 9. (o) = τὸν δὲ usque μου. B. 2. | 9. (p) συνλέγεται pro συναγάγετε Ca. | 9. 5. (q) = E. | 9.

31 Ἄλλην παραβολὴν [r] παρέθη-
κεν|| αὐτοῖς, λέγων· [s] Ὁμοία ἐςὶν||
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σι-
νάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπει-
ρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·
32 Ὃ μικρότερον μέν ἐςι πάντων
τῶν [t] σπερμάτων||· ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
μεῖζον [u] τῶν λαχάνων ἐςί· καὶ γί-
νεται δένδρον, ὥςε [x] ἐλθεῖν|| τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκη-
νοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
33 Ἄλλην παραβολὴν [y] ἐλάλησεν
αὐτοῖς.|| Ὁμοία ἐςὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα
γυνὴ [z] ἐνέκρυψεν|| εἰς ἀλεύρου σά-
τα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ
Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις,
καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει
αὐτοῖς·
35 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
τοῦ προφήτου, λέγοντος· Ἀνοίξω
ἐν παραβολαῖς τὸ ςόμα μου· ἐρεύ-
ξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου.
36 Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους,
ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν [a] ὁ Ἰησοῦς||·
καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, λέγοντες· [b] Φράσον|| ἡμῖν
τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ
ἀγροῦ.
37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [c] αὐ-
τοῖς||· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν [d] σπέρ-
μα||, ἐςὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·
38 Ὁ δὲ ἀγρὸς, ἐςὶν ὁ κόσμος·
τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ
υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια,
εἰσὶν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ·
39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ [e] σπείρας|| αὐ-
τὰ, ἐςὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς,
συντέλεια τοῦ αἰῶνός [f] ἐςιν· οἱ δὲ
θερισαὶ, ἄγγελοί εἰσιν.
40 Ὥσπερ οὖν [g] συλλέγεται|| τὰ
ζιζάνια, καὶ πυρὶ [h] κατακαίεται||·
οὕτως ἔςαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ
αἰῶνος [i] τούτου||.
41 Ἀποςελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλ-
λέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς
ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν·
42 Καὶ [k] βαλοῦσιν|| αὐτοὺς εἰς
τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔςαι ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
των.
43 Τότε οἱ δίκαιοι [l] ἐκλάμψου-
σιν|| ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ
[m] τοῦ πατρὸς αὐτῶν||. Ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
44 [n] Πάλιν|| ὁμοία ἐςὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμ-
μένῳ ἐν [o] τῷ|| ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν [p] ἄν-
θρωπος|| ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χα-
ρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ [q] πάντα||
ὅσα ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν
ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45 Πά-

||31.Marc.4:30.&c. Luc.13:18. Esa.2:2.3. Mich.4:1. ||33.Luc.13:20.||34. Marc. 4:33.34.||35.Ps.78:2. Rom.16:25. 1Cor.2:7. Col.1:26. Eph.3:9.||38.Gen.3:15.Inf. 24:14. 28:19. Marc.16:15. Luc.24:47. Ioh.8.44. Act.13:10. 1Ioh.3:8. Rom.10:18. 11:11.12. Col.1:6. ||39.Ap.14:15. Ioel.3:13. ||40. 4Esdr.4:31. ||41.Inf.18:7. coll. 1Cor.11:19. Rom.16:17. 2Pet.2:1.&c. |42.Supr.3:12. 8:12. Apoc.19:20. 20:10. ||43.Sap.3:7.Dan.12:3.Supr.℣.9. 4 Esd.7:55.1Cor.15:41.&c.||44.Pro.2:4. 3:13.&c.

(r) ἐλάλησεν Ca. | 9. 5. (s) ὡμοιώθη m. | 9. 8. 5. (t) λαχάνων B. 8. | 10. 5. 8. (u) * πάντων B. 1. L. N. 1. & al. | 8. 27. (x) κατελθεῖν Co. | 9. 14. 7. (y) = Ca. | 9. ||* ὁ Ἰησοῦς G. | 9. ||* λέγων s. 8. | 9. (z) ἔκρυψεν B. 7. s. om. E. G. al. | 8. 7. || εἰς ἔκρ.... B. 1. | 9. 7. (a) = Ga. | 9. 26. (b) διασάφησον R. 1. | 9. 5. (c) = Ca. | 9. 26. (d) σπόρον B. 1. | 9. 5. (e) σπείρων Cu. | 13. (f) * τούτου M. | 9. 27. (g) συλλέγονται Ca. | 9. 6. (h) κατακαίονται Ca. | 9. 28. || καίεται B. om. s. om. E. L. G. & al. | 8. (i) = τούτου Ca. | 9. 30. (k) βάλλουσιν Ca. | 9. 6. (l) λάμψουσιν Ca. | 9. 7. (m) τῶν οὐρανῶν G. s. 1. | 10. 27. (n) = Ca. | 9. 30. (o) = Ca. g. | 10. (p) τις Ca. | 9. 35. (q) = m. | 9. 26.

45 Πάλιν ὁμοία ἐςὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν [r] ἀνθρώπῳ || ἐμπό-
ρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας·
46 [s] Ὃς εὑρὼν || [t] ἕνα || πολύτι-
μον μαργαρίτην, ἀπελθὼν, [u] πέ-
πρακε πάντα ὅσα || εἶχε, καὶ ἠγό-
ρασεν αὐτόν.
47 Πάλιν ὁμοία [x] ἐςὶν || ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθεί-
σῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παν-
τὸς [y] γένους συναγαγούσῃ ||·
48 [z] Ἣν, ὅτε || ἐπληρώθη, [a] ἀνα-
βιβάσαντες || ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ
καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ [b] καλὰ ||
εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔ-
βαλον.
49 Οὕτως ἔςαι ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ [c] αἰῶνος ||· ἐξελεύσονται οἱ ἄγ-
γελοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονη-
ροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων·
50 Καὶ βαλοῦσιν [d] αὐτοὺς || εἰς
τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔςαι
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀ-
δόντων.
51 [e] Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ·||
Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγου-
σιν αὐτῷ· Ναὶ [f] Κύριε ||.
52 [g] Ὁ δὲ εἶπεν || αὐτοῖς· Διὰ
τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευ-
θεὶς [h] εἰς τὴν βασιλείαν || τῶν οὐρα-
νῶν, ὅμοιός ἐςιν ἀνθρώπῳ οἰκοδε-
σπότῃ, ὅςις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θη-
σαυροῦ [i] αὐτοῦ || καινὰ καὶ παλαιά.
53 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν
ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας,
μετῆρεν ἐκεῖθεν.
54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα
αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν [k] τῇ
συναγωγῇ || αὐτῶν· ὥςε ἐκπλήτ-
τεσθαι αὐτοὺς, καὶ λέγειν· Πόθεν
[l] τούτῳ || [m] ἡ σοφία αὕτη, καὶ αἱ
δυνάμεις;
55 Οὐχ οὗτός ἐςιν ὁ τοῦ τέκ-
τονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
λέγεται Μαριὰμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ Ἰάκωβος, καὶ [n] Ἰωσῆς ||,
[o] καὶ || Σίμων, καὶ [p] Ἰούδας ||;
56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ
πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν
[q] τούτῳ || [r] ταῦτα || πάντα;
57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ
ἔςι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ
πατρίδι [s] αὐτοῦ ||, [t] καὶ ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ αὐτοῦ. ||
58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυ-
νάμεις πολλὰς, διὰ [u] τὴν ἀπιςίαν ||
αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ἘΝ ἐκείνῳ [a] τῷ καιρῷ ἤκουσεν
Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν ἀ-
κοὴν Ἰησοῦ·
2 Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ·
[b] Οὗτός ἐςιν Ἰωάννης ὁ Βαπτι-
ςής [c]· [d] αὐτὸς || ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νε-

||46.Prov.8:10.11. ||49.Infr.25:32.&c. ||50.Supr.℣.42. ||52.Inf.23:34. 2 Esd.
8:3. ||54.Marc.6:1.&c. Luc.4:16. ||55.Ioh.6:42. Sup.12:46. Esa.49:7. ||57.Sup.
11:6. Marc.6:3.4. Luc.4:24. Ioh.4:44. Esa.53:3. ||58.Marc.6:5. Cap. XIV. ||1.
Marc.6:14. Luc.9:7.

(r) = G. | 9. (s) Εὑρὼν δὲ Ca. s. 2. 10.4. (t) = Ca. | 9. 26. (u) ἐπώλησεν δὲ Ca. | 9. 5. (x) = Mo. | 9. (y) * ἰχθύων συναγαγούσῃ γένους V. | 9. 35. (z) ὅτε δὲ Ca. | 9. (a) ἀνεβίβασαν αὐτὴν Ca. | 9. (b) κάλλιςα Ca. | 9. 5. (c) κόσμου Ca. | 9. 5. (d) = G. | 9. 4. 26. (e) = Ca. V. | 10. 30. (f) = Ca. V. | 10. (g) λέγει Ca. | 9. 5. (h) ἐν τῇ βασιλείᾳ Ca. | 9. || τῇ βασιλείᾳ E. | 9. (i) = Mo. | 9. (k) ταῖς συναγωγαῖς E. | 9. 6. (l) = G. | 9. (m) * πᾶσα Ca. s. 1. | 10. 27. (n) Ἰωάννης Ca. M. | 10. 6. (o) = Mo. | 9. (p) Ἰωάννης pro Ἰούδας. R. 1. | 9. 6. (q) αὐτῷ B. 1. | 9. (r) = B. 1. | 9. 7. (s) = Ca. | 9. 26. (t) = B. 1. | 9. 24. c. (u) τὰς ἀπιςείας Ca. | 9. (a) * δὲ Ca. | 9. (b) * μήτι Ca. s. 1. | 10. 24. c. (c) * ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ca. s. 2. | 10. 24. c. (d) οὗτος Mo. | 9. 5.

*νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις
ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ.*

3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν
Ἰωάννην, ἔδησεν αὐτὸν, [e] καὶ ἔθε-
το || [f] ἐν φυλακῇ ||, διὰ Ἡρωδιάδα
τὴν γυναῖκα [g] Φιλίππου || τοῦ ἀ-
δελφοῦ αὐτοῦ.

4 Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης·
Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν.

5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι,
[h] ἐφοβήθη || τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προ-
φήτην αὐτὸν εἶχον.

6 [i] Γενεσίων δὲ ἀγομένων || τοῦ
Ἡρώδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ
[l] τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ· καὶ
ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ.

7 Ὅθεν μεθ᾽ ὅρκου ὡμολόγησεν
αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται [m].

8 Ἡ δὲ, προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς
μητρὸς αὐτῆς, [n] Δός μοι, φησὶν, ||
ὧδε [o] ἐπὶ πίνακι || τὴν κεφαλὴν Ἰω-
άννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

9 Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς· διὰ
[p] δὲ || [q] τοὺς ὅρκους καὶ || τοὺς συν-
ανακειμένους, ἐκέλευσε δοθῆναι.

10 Καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε
τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ
ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ·
καὶ ἤνεγκε [r] τῇ μητρὶ αὐτῆς.

12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ἦραν [s] τὸ σῶμα ||, καὶ
ἔθαψαν αὐτό· καὶ [t] ἐλθόντες || ἀ-
πήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ.

13 [u] Καὶ ἀκούσας || ὁ Ἰησοῦς, ἀ-
νεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρη-
μον τόπον κατ᾽ ἰδίαν. Καὶ ἀκού-
σαντες οἱ ὄχλοι, ἠκολούθησαν αὐ-
τῷ [x] πεζῇ || ἀπὸ τῶν πόλεων.

14 Καὶ ἐξελθὼν [y] ὁ Ἰησοῦς || εἶδε
πολὺν ὄχλον· [z] καὶ || ἐσπλαγχνίσθη
[a] ἐπ᾽ αὐτοὺς, [b] καὶ ἐθεράπευσε τοὺς
ἀῤῥώστους αὐτῶν ||.

15 Ὀψίας δὲ γενομένης, προσ-
ῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέ-
γοντες· Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ
ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον
[c] τοὺς ὄχλους ||, ἵνα ἀπελθόντες
[d] εἰς τὰς [e] κώμας ||, ἀγοράσωσιν
ἑαυτοῖς βρώματα.

16 Ὁ δὲ [f] Ἰησοῦς || εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.

17 Οἱ δὲ λέγουσιν [g] αὐτῷ ||· Οὐκ
ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους
καὶ δύο ἰχθύας.

18 Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐ-
τοὺς [h] ὧδε ||.

19 Καὶ κελεύσας [i] τοὺς ὄχ-
λους || ἀνακλιθῆναι ἐπὶ [k] τοὺς χόρ-
τους ||, [l] καὶ || [m] λαβὼν || τοὺς πέν-
τε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ||,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλό-
γησε· καὶ κλάσας, ἔδωκε τοῖς
μαθη-

|| 3. Sup. 11:2. Marc. 6:17. Luc. 3:19. 20. || 4. Lev. 18:6. 16. 20:21. || 5. Infr. 21:26. Luc. 20:6. || 9. Sup. ℣. 5. || 13. Marc. 6:32. Luc. 9:10. Ioh. 6:2. || 14. Marc. 6:35. &c. Luc. 9:12. &c. Ioh. 6:5. || 16. 2 Reg. 4:43. || 19. Infr. 15:36. 26:26.

(e) = Mo. | 9. (f) *εἰς φυλακὴν* Cu. | 13. (g) = Ca. | 9. 5. (h) *ἐφοβεῖτο* B. 6. s. 2. L. N. 1. | 8. 12. (i) *Γενεσίοις δὲ γενομένοις* Ca. | 9. 6. 5. .... *ἀγομένοις* G. | 9. 5. (l) *αὐτοῦ Ἡρωδίας* Ca. | 9. 23. (m) * *ἀφ᾽ αὐτῶν* V. | 9. (n) *εἶπε δός μοι* Ca. | 9. 27. (o) = Ca. | 9. 5. (p) = Ca. | 9. (q) *τὸν ὅρκον* V. | 9. 6. || * *διὰ* Ca. | 9. (r) ... *κεν* * *αὐτὴν* G. Mo. | 10. 8. 27. (s) *πτῶμα* s. 1. | 9. || *πτῶμα* * *αὐτοῦ* s. 2. | 9. || *σῶμα* * *αὐτοῦ* G. B. 1. | 10. 8. (t) *ἀπελθόντες* E. | 9. 7. || *ἀνήγγειλαν* B. 2. | 9. (u) *Ἀκούσας δὲ* Ca. Mo. | 10. 7.

(x) *πεζοὶ* B. 1. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) = B. 1. | 9. (a) pro *ἐπ᾽ αὐτοὺς*, *αὐτοῖς* B. 1. | 9. || *περὶ αὐτῶν* Ca. | 9. || *ἐπ᾽ αὐτοῖς* G. Mo. g. | 11. 8. (b) = B. 1. | 9. || pro *ἀῤῥώστους*, *ἀῤῥωστοῦντας* Ca. | 9. (c) *τὸν ὄχλον* L. N. 1. | 10. 6. (d) = g. | 9. (e) * *κύκλῳ* Mo. | 9. 27. (f) = Ca. Mo. | 10. (g) = G. | 9. 26. (h) = Ca. | 9. 26. (i) *τὸν ὄχλον* Ca. | 9. (k) *τὸν χόρτον* Ca. Mo. | 10. 8. (l) = *καὶ* B. om. Go. Mo. E. | 12. 8. || at = tota clausula B. 1. | 9. (m) *ἔλαβεν* Ca. | 9.

μαθηταῖς [n] τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ
μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις.
20 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐ-
χορτάσθησαν: καὶ ἦραν τὸ περισ-
σεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κο-
φίνους πλήρεις.
21 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες
ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυναι-
κῶν καὶ [o] παιδίων ||.
22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰη-
σοῦς || τοὺς μαθητὰς [p] αὐτοῦ || ἐμ-
βῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν
αὐτὸν || εἰς τὸ πέραν, ἕως [r] οὗ ||
ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους,
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσ-
εύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης,
μόνος ἦν ἐκεῖ.
24 Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη [s] μέσον τῆς
θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ
τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ
ἄνεμος.
25 Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς
νυκτὸς [t] ἀπῆλθε || πρὸς αὐτοὺς [u] ὁ
Ἰησοῦς ||, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης.
26 [x] Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθη-
ταὶ || ἐπὶ [y] τὴν θάλασσαν || περιπα-
τοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες·
Ὅτι φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ
φόβου ἔκραξαν.
27 [z] Εὐθέως [a] δὲ || ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς [b] ὁ Ἰησοῦς ||, λέγων· Θαρσεῖ-
τε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
28 Ἀποκριθεὶς δὲ [c] αὐτῷ || ὁ Πέ-
τρος, εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέ-
λευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ
ὕδατα.
29 Ὁ δὲ [d] εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ κα-
ταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος,
περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλ-
θεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυ-
ρὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος κα-
ταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέγων·
Κύριε, σῶσόν με.
31 [e] Εὐθέως δὲ || ὁ Ἰησοῦς ἐκτεί-
νας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ,
καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγόπιστε, εἰς
τί ἐδίστασας;
32 Καὶ [f] ἐμβάντων || αὐτῶν εἰς
τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.
33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, [g] ἐλθόν-
τες || προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγον-
τες· Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ [h].
34 Καὶ διαπεράσαντες, ἦλθον
[i] εἰς || τὴν γῆν [k] Γεννησαρέτ ||.
35 Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄν-
δρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν
εἰς ὅλην τὴν [l] περίχωρον || ἐκείνην,
καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας
τοὺς κακῶς ἔχοντας.
36 Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα
[m] μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαν-
το, [n] διεσώθησαν ||.

Κεφ. ιε.

||23. Marc. 6:46. Ioh. 6:16. ||25. Iob. 9:8. ||33. Inf. 16:16. 26:63. Ioh. 1:50. Ps. 2: 6. 7. ||36. Sup. 9:20.

(n) * αὐτοῦ Mo. | 9. 27. (o) παίδων Cur. | 13. (p) = Ca. Mo. | 10. 30. (q) αὐτοῦ B. 1. | 9. || at = Ca. | 9. (r) ἂν B. 1. | 9. (s) * ἦν εἰς Ca. | 9. (t) ἦλθε Mo. | 9. 7. (u) = B. 1. V. | 10. (x) οἱ δὲ μαθ.... ἰδ... αὐτ... Ca. | 9. || Ἰδόντες δὲ Mo. | 9. (y) τῆς θαλάσσης. Ca. Mo. | 10. (z) Εὐθὺς δὲ Ca. | 9. 5. (a) = G. | 9. (b) = Ca. L. N. 1. | 11. 8. 26. (c) = L. N. 1. E. g. | 11. 26. (d) * Ἰησοῦς Mo. | 9. (e) * καὶ εὐ... L. N. 1. | 10. 8. (f) ἀναβάντων Ca. | 9. 7. (g) = B. 1. Mo. | 10. 26. 4. (h) * σύ Ca. | 9. 27. (i) ἐπὶ Ca. | 9. || ἐπὶ τὴν γῆν εἰς R. 1. | 9. (k) Γεννησαρὰτ Ca. | 9. 6. || Γεννησὰρ V. | 9. || ... σαρὰ S. 1. | 9. || ... σαρὲθ S. 1. Co. | 9. 14. (l) χώραν V. | 9. (m) * καὶ B. 1. L. N. 1. | 11. 8. || κἂν B. 1. | 9. (n) ἐσώθησαν B. 1. | 9. 7.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΤΟ'τε προσέρχονται [o] τῷ Ἰησοῦ || οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες·

2 Διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ [p] νίπτονται || τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.

3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [q] αὐτοῖς ||· Διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;

4 Ὁ γὰρ Θεὸς [r] ἐνετείλατο, λέγων ||· Τίμα τὸν πατέρα [s] σου ||, καὶ τὴν μητέρα· καὶ· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.

5 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ, Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ, ὠφεληθῇς· [t] καὶ || οὐ [u] μὴ || τιμήσῃ τὸν πατέρα [x] αὐτοῦ || ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.

6 Καὶ ἠκυρώσατε [y] τὴν ἐντολὴν || τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.

7 Ὑποκριταὶ, καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων·

8 Ἐγγίζει μοι || ὁ λαὸς οὗτος [z] τῷ ςόματι αὐτῶν, καὶ || τοῖς χείλεσί με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω [a] ἀπέχει || ἀπ' ἐμοῦ.

9 Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.

10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς· [b] Ἀκούετε καὶ συνίετε.

11 Οὐ [c] τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ ςόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ [d] ἐκπορευόμενον || ἐκ τοῦ ςόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ [e] αὐτοῦ ||, [f] εἶπον || αὐτῷ· Οἶδας, ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες [g] τὸν λόγον ||, ἐσκανδαλίσθησαν;

13 Ὁ δὲ [h] ἀποκριθεὶς ||, εἶπε [i] Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου [k] ὁ οὐράνιος ||, ἐκριζωθήσεται.

14 Ἄφετε [l] αὐτούς ||· ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς [m] βόθυνον || [n] πεσοῦνται ||.

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην.

16 Ὁ δὲ [o] Ἰησοῦς || εἶπεν· [p] Ἀκμὴν || καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐςε;

17 [q] Οὔπω || νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ ςόμα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται;

18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ ςόματος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, [r] κἀκεῖνα κοινοῖ || τὸν ἄνθρωπον.

19 Ἐκ

|| 1. Marc. 7:1. &c. || 4. Exod. 20:12. Deut. 5:16. 21:18. 27:16. Eph. 6:2. Exod. 21:17. Lev. 19:3. 20:9. Prov. 20:20. 23:22. 30:17. Sir. 3:8. 12:16. || 6. Prov. 1:25. || 8. Esa. 29:13. Marc. 7:6. Col. 2:22. || 10. Marc. 7:14. || 11. Act. 10:14. 15. Rom. 14:14. 1 Cor. 8:4. 10:25. 1 Tim. 4:4. Tit. 1:15. || 13. Ioh. 15:2. 1 Cor. 3:12. &c. || 14. Infr. 23:16. Luc. 6:39. Esa. 3:6. 8. 9:16. 42:19. Ier. 5:31. || 15. Marc. 7:17. || 16. Infr. 16:9. Mar. 7:18. || 18. Iac. 3:6.

(o) πρὸς αὐτὸν Ca. | 9. (p) νίπτουσι Mo. | 9. (q) = Mo. | 9. (r) εἶπεν Ca. Co. | 9. 5. 14. (s) = B. 7. E. Ca. g. | 11. 8. (t) = Ca. | 9. 30 (u) = G. | 9. (x) = Mo. | 9. (y) τὸν λόγον Ca. | 9. 5. (z) = Ca. Co. | ·. 14. (a) ἐςὶν Ca. | 9. (b) ἀκούσατε B. 2. | 9. || ἀκούετέ μου B. 1. | 9. (c) * πᾶν Ca. | 9. 27. (d) ἐξερχόμενον L. N. 1. | 10. 5. (e) = Ca. Mo. | 10. 26. (f) λέγουσιν Ca. Mo. | 10. 5. (g) = Mo. | 9. (h) = B. 2. | ·. 26. (i) * αὐτοῖς B. 4. | 9. (k) = B. 1. | 9. (l) τοὺς τυφλούς Ca. | 9. 25. (m) βόθρον Ca. s. 1. | 10. 8. (n) πίπτουσι V. | 9. || ἐμπεσοῦνται Ca. E. L. N. 1. g. | 8. 7. (o) = Ca. | 9. (p) Ἄκνην Ca. | 9. (q) οὐ Ca. | 9. 5. (r) ἐκεῖνα κοινωνεῖ Ca. | 9. 8.

19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρ-
χονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι,
μοιχεῖαι, [s] πορνεῖαι, κλοπαὶ, ψευ-
δομαρτυρίαι ||, βλασφημίαι.
20 Ταῦτά ἐςι [t] τὰ κοινοῦντα τὸν
ἄνθρωπον ||· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ
φαγεῖν, οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21 Καὶ ἐξελθὼν [u] ἐκεῖθεν || ὁ Ἰη-
σοῦς, ἀνεχώρησεν [x] εἰς τὰ μέρη
Τύρου καὶ Σιδῶνος.
22 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ [y] Χαναναία
ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα,
[z] ἐκραύγασεν, αὐτῷ || λέγουσα·
Ἐλέησόν με, Κύριε, [a] υἱὲ || Δαβὶδ,
ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζε-
ται.
23 Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λό-
γον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
[b] αὐτοῦ ||, ἠρώτων αὐτὸν, λέγον-
τες· Ἀπόλυσον [c] αὐτὴν ||, ὅτι κρά-
ζει ὄπισθεν ἡμῶν.
24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Οὐκ
[d] ἀπεςάλην || εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα
[e] τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.
25 Ἡ δὲ [f] ἐλθοῦσα προσεκύνει ||
αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει
μοι.
26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [g]·
Οὐκ [h] ἔςι καλὸν || λαβεῖν τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων, καὶ [i] βαλεῖν || τοῖς κυ-
ναρίοις.
27 Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ Κύριε· καὶ
γὰρ [k] τὰ κυνάρια [l] ἐσθίει || ἀπὸ τῶν
ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς
τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν.
28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι, μεγάλη σου
ἡ πίςις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις.
Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης.
29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄ-
ρος, ἐκάθητο ἐκεῖ.
30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χω-
λοὺς, τυφλοὺς, [m] κωφοὺς ||, κυλ-
λοὺς, καὶ ἑτέρους πολλούς· καὶ
ἔρριψαν αὐτοὺς [n] παρὰ || τοὺς πό-
δας [o] τοῦ Ἰησοῦ ||· καὶ ἐθεράπευ-
σεν αὐτούς [p]·
31 Ὥςε [q] τοὺς ὄχλους || θαυμά-
σαι, βλέποντας κωφοὺς [r] λαλοῦν-
τας, [s] [t] κυλλοὺς ὑγιεῖς ||, χωλοὺς
περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς βλέ-
ποντας· καὶ [u] ἐδόξασαν || τὸν Θεὸν
Ἰσραήλ.
32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσά-
μενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε·
Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον [x],
ὅτι ἤδη [y] ἡμέρας || τρεῖς [z] προσμέ-
νουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φά-
γωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νή-
ςεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν
ἐν τῇ ὁδῷ.
33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ

||19.Gen.6:5.8:21. Marc.7:21. ||21.Marc.7:24.&c. ||24 Supr.9:36. 10:5.6. Luc.1:54.55. Ioh.1:11. Act.3:25.26. 13:46. Rom.15:8. Esa.53:6. coll. 1 Pet.2:25. Ier. 50:6.17. Ezech.34:5.6. coll. ℣.23. Zach.11:17. ||26. Sup.7:6. ||29. Marc.7:31. ||30.Esa.35:5. ||32.Marc.8:1.&c. ||33. 2 Reg.4:43.

(s)= Go. | 9. (t) κοινωνοῦντα Ca. | 9. (u)= B. 3. Mo. | 10.26. (x)* ἐκεῖθεν B. 1. | 9.4. (y)* τις Compl. | 9.14. (z) ἔκραζεν ὀπίσω αὐτοῦ Ca. s. 1. | 10. 8. 5. || ἔκραξεν Cu. | 13. (a) υἱὸς Ca. L. N. 1. | 11.8. (b) = B. 1. | 9. (c) ταύτην τὴν γυναῖκα Copt. | 9. 14. (d) ἀπέςαλκα L. N. 1. | 10.8. (e)* ταῦτα Ca. | 9. (f) προσελ... προσεκύνησεν L. N. 1. | 10.8. || προσεκύνησεν B. 4. | 9. (g) * αὐτῇ Mo. | 9. 27. (h) ἔξεςι Ca. s. 1. | 10. 8. 5. (i) δοῦναι M. | 9. 5. (k)* καὶ Cur. | 13. (l) ἐσθίουσιν Ca. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) ὑπὸ Ca. | 9. 5. 7. (o) αὐτοῦ Ca. L. N. 1. | 11. 6. 5. 27. (p)* πάντας Ca. | 9. 5. (q) τὸν ὄχλον B. 1. Ca. | 10. (r)* ἀκούοντας, ἀλάλους W. | 9. || ἀκούοντας pro λαλοῦντας Gon. Co. | 9. 14. (s) * καὶ post λαλ... & ὑγ... Ca. | 9. 8. (t) = V. | 9. (u) ἐδόξαζον Cur. | 13. (x) * τούτου Ca. | 9. (y) ἡμέραι Ca. | 9. (z)* εἰσὶν καὶ Ca. | 9.

θηναι αὐτοῦ· Πόθεν [a] ἡμῖν ἐν ἐρη-
μίᾳ [b] ἄρτοι τοσοῦτοι||, ὥςε χορτά-
σαι ὄχλον τοσοῦτον;
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς [c] ὁ Ἰησοῦς||·
Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶ-
πον [d]· Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια.
35 Καὶ [e] ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις||
ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν.
36 [f] Καὶ|| [g] λαβὼν|| τοὺς ἑπτὰ
ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαρι-
ςήσας, ἔκλασε, καὶ [h] ἔδωκε|| τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ δὲ μαθηταὶ
[i] τῷ ὄχλῳ||.
37 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ
ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ περισ-
σεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυ-
ρίδας πλήρεις.
38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρα-
κισχίλιοι ἄνδρες [k], χωρὶς γυναικῶν
καὶ παιδίων||.
39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους,
[l] ἐνέβη|| εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν
εἰς τὰ ὅρια [m] Μαγδαλά||.

Κεφ. ις'. 16.

1 ΚΑὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι
καὶ Σαδδουκαῖοι, πειράζον-
τες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ [n] ἐπιδεῖξαι|| αὐτοῖς.
2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [o] αὐ-
τοῖς||· Ὀψίας γενομένης λέγετε,
Εὐδία [p]· πυῤῥάζει γὰρ ὁ οὐρανός.
3 [q] Καὶ|| [r] πρωῒ||, Σήμερον χει-
μών· πυῤῥάζει γὰρ ςυγνάζων ὁ [s] οὐ-
ρανός||. [t] Ὑποκριταὶ||, τὸ μὲν πρό-
σωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε δια-
κρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα [u] τῶν καιρῶν||
οὐ [x] δύνασθε|| [y];
4 Γενεὰ πονηρὰ [z] καὶ μοιχαλὶς||
σημεῖον [a] ἐπιζητεῖ||· καὶ σημεῖον οὐ
δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ἰωνᾶ [b] τοῦ προφήτου||. Καὶ κατα-
λιπὼν αὐτοὺς, ἀπῆλθε.
5 Καὶ ἐλθόντες [c] οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ|| εἰς τὸ πέραν, ἐπελάθοντο
[d] ἄρτους λαβεῖν.
6 Ὁ δὲ [e] Ἰησοῦς|| εἶπεν αὐτοῖς·
Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύ-
μης τῶν Φαρισαίων [f] καὶ Σαδδου-
καίων||.
7 [g] Οἱ δὲ|| διελογίζοντο ἐν ἑαυ-
τοῖς, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους οὐκ
ἐλάβομεν.
8 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν [h] αὐ-
τοῖς||· Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς,
ὀλιγόπιςοι, ὅτι ἄρτους οὐκ [i] ἐλά-
βετε||;
9 Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημο-
νεύετε [k] τοὺς πέντε ἄρτους [l] τῶν
πεντακισχιλίων||, καὶ πόσους κο-
φίνους ἐλάβετε;
10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους
[m] τῶν τετρακισχιλίων||, καὶ πό-
σας σπυρίδας ἐλάβετε;
11 Πῶς

|| 1. Sup. 12:38. Marc. 8:11. &c. Luc. 11:16. 12:54. Ioh. 4:48. 1 Cor. 1:22. Infr. 19:3. 22:18. || 4. Sup. 12:39. Ioh. 2:1. || 5. Marc. 8:14. &c. Luc. 12:1. || 9 Sup. 14:17. 20. Io. 6:9. 12. || 10. Sup. 15:34.

(a) * οὖν Ca. s. 1. | 10. (b) ἄρτος τοσοῦτος B. 1. | 9. 6. (c) = Mo. | 9. (d) * αὐτῷ Ca. | 9. 27. (e) παραγγείλας τῷ ὄχλῳ Ca. | 9. 5. (f) = Ca. | 9. (g) ἔλαβεν Ca. | 9. (h) ἐδίδου Ca. | 9. (i) τοῖς ὄχλοις Go. | 9. 6. (k) = | 9. 24. b. (l) ἐνβαίνει Ca. | 9. || ἀνέβη Mo. Go. | 10. (m) Μαγηδὰν V. | 9. 6. || τῆς Μαγδαλὰν Copt. | 10. 6. 14. || Μαγαδὰν Ca. | s. 1. | 9. (n) δεῖξαι vel ὑποδεῖξαι Cu. | 13. 7. (o) = Ca. | 9. 26. (p) * ἔςαι V. | 9. 27. (q) = M. V. | 10. (r) πρωΐας B. 4. | 9. (s) ἀὴρ Ca. | 9. 5. (t) = Ca. | 9. (u) τοῦ καιροῦ Co. | 9. 14. (x) συνίετε s. 4. Mo. E. B. 1. | 11. 8. 5. (y) * γνῶναι B. 1. | 9. 27. || δοκιμάζειν B. 1. | 9. (z) = Ca. | 9. (a) ζητεῖ Ca. | 9. 7. (b) = Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. 24. b. (d) * οἱ μαθηταὶ Ca. | 9. 4. (e) = V. | 9. (f) = Mo. | 9. 24. b. (g) Τότε Ca. | 9. 5. (h) = Ca. M. | 10. 26. (i) ἔχετε Ca. V. s. 1. | 40. 5. (k) * ὅτε Ca. | 9. (l) τοῖς πεντακισχιλίοις Ca. | 9. (m) τοῖς τετρακισχιλίοις Ca. | 9. 28.

11 Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ
[n] ἄρτου || εἶπον [o] ὑμῖν ||, προσέ-
χειν [p] ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρι-
σαίων καὶ Σαδδουκαίων;
12 Τότε συνῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπε
[q] προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης [r] τοῦ
ἄρτου ||, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς διδαχῆς
τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
13 [s] Ἐλθὼν || δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ
μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου,
ἠρώτα τοὺς μαθητὰς [t] αὐτοῦ ||, λέ-
γων· Τίνα [u] με || λέγουσιν οἱ ἄνθρω-
ποι εἶναι· τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;
14 Οἱ δὲ εἶπον· [x] Οἱ μὲν ||, Ἰωάν-
νην τὸν Βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ, Ἠλί-
αν· ἕτεροι δὲ, Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν
προφητῶν.
15 Λέγει αὐτοῖς [y]· Ὑμεῖς δὲ
τίνα με λέγετε εἶναι;
16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέ-
τρος, εἶπε [z]· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.
17 [a] Καὶ ἀποκριθεὶς || ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν [b] αὐτῷ ||· Μακάριος εἶ Σίμων
βὰρ [c] Ἰωνᾶ ||, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα
οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ
μου, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
18 Κἀγὼ [d] δέ || σοι λέγω, ὅτι σὺ
εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ [e] ταύτῃ τῇ πέ-
τρᾳ || οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλη-
σίαν· καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατι-
σχύσουσιν αὐτῆς·
19 Καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς
βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν
δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον
ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς
ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον [f] ἐν
τοῖς οὐρανοῖς.
20 Τότε [g] διεστείλατο || τοῖς μα-
θηταῖς [h] αὐτοῦ ||, ἵνα μηδενὶ εἴπω-
σιν, ὅτι [i] αὐτός || ἐστιν [k] Ἰησοῦς || ὁ
Χριστός.
21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς
δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι
δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυ-
μα, καὶ πολλὰ παθεῖν [l] ἀπὸ || τῶν
πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων, καὶ
γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
καὶ [m] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ || [n] ἐγερθῆναι ||.
22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ
Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ,
[o] λέγων ||· [p] Ἵλεώς || σοι Κύριε· οὐ
μὴ ἔσται σοι τοῦτο.
23 Ὁ δὲ [q] στραφεὶς ||, εἶπε τῷ
Πέτρῳ· Ὕπαγε ὀπίσω μου Σα-
τανᾶ, σκάνδαλόν [r] μου εἶ ||· ὅτι
οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ
[s] τῶν ἀνθρώπων ||.

24 Τότε

|| 13. Marc. 8:27. Luc. 9:18. Ps. 8:4.5. coll. Hebr. 2:5. Dan. 7:13.14. || 14. Sup. 14:2. Luc. 9:8. || 16. Io. 1:42. 6:69. 11:27. Act. 8:37. 9:20. 1 Ioh. 4:15. 5:5. Ps. 2:6. coll. Hebr. 1:5. Mat. 26:63. || 17. Matt. 11:27. 24:22. Io. 1:14. Rom. 3:20. 8:3. 1 Cor. 1:29. 2:10. Gal. 1:16. 1 Ioh. 4:15. 5:5. Sir. 14:18. Ps. 56:4. || 18. Luc. 22:31:32. Ioh. 1:42. Eph. 2:20. &c. Apoc. 21:14.19. Iob. 38:17. Esa. 38:10. Ps. 9:13. 107:18. Sap. 16:13. || 19. Infr. 18:18. Io. 20:23. Marc. 16:15. Rom. 1:16. || 20. Infr. 17:9. Marc. 8:30. Luc. 9:21. || 21. Inf. 20:17. Marc. 8:31. Luc. 9:22. || 22. 2 Sam. 23:17. 1 Par. 11:19. 1 Macc. 2:21. || 23. Rom. 8:7.

(n) ἄρτων B. 4. Go. Mo. s. 2. | 11. 8. (o) = Ca. | 9. (p) * προσέχετε δὲ s. 3. | 9. (q) ... πεν * αὐτοῖς B. 3. | 19. (r) = Ca. | 9. (s) ἐξελθὼν Mo. | 9. 5. 7. (t) = Ca. | 9. (u) = Cur. Co. | 13. 14. || & = Colon. post εἶναι. | 32. (x) = Ca. | 9. (y) * ὁ Ἰησοῦς Mo. s. 1. | 10. 27. (z) * αὐτῷ Ca. | 9. (a) Ἀποκριθεὶς δὲ Ca. | 9. 7. (b) = Ca. | 9. (c) Ἰωάννα W. | 9. 6. (d) = Cur. 13. (e) ταύτην τὴν πέτραν Ca. | 9. (f) * καὶ Mo. | 9. (g) ἐπετίμησεν Ca. | 9. 5. || διετείλατο Mo. B. 1. | 10. || διετείλετο B. 2. | 9. (h) = Ca. | 9. (i) οὗτός Ca. | 9. 29. (k) = B. 2. L. N. 1. & al. varii. | 8. (l) ὑπὸ Ca. | 9. 5. 7. (m) μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ca. | 9. 24. b. (n) ἀναστῆναι Ca. B. 2. L. N. 1. Co. | 5. 8. 14. 24. b. (o) καὶ λέγειν Ca. | 9. 5. 7. (p) οὐ γένοιτο V. | 9. (q) ἐπιστραφεὶς B. 2. Ca. | 10. 7. || = Co. | 14. (r) εἶ ἐμοὶ Ca. | 9. (s) τοῦ ἀνθρώπου Ca. | 9.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω
μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν,
καὶ ἀράτω τὸν ςαυρὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀκολουθείτω μοι·
25 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.
26 Τί γὰρ [t] ὠφελεῖται ‖ ἄνθρω-
πος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ,
τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ
τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;
27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν [u] ἀγ-
γέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει
ἑκάςῳ κατὰ [x] τὴν πρᾶξιν ‖ αὐτοῦ.
28 Ἀμὴν [y] λέγω ὑμῖν, εἰσί τι-
νες τῶν ὧδε [z] ἑςηκότων ‖, οἵτινες οὐ
μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν
ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχό-
μενον ἐν τῇ [a] βασιλείᾳ ‖ [b] αὐτοῦ ‖.

Κεφ. ιζʹ. 17.

1 ΚΑὶ [c] μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παρα-
λαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέ-
τρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ [d] ἀναφέ-
ρει ‖ αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν [e] κατ᾽
ἰδίαν ‖.
2 Καὶ [f] μετεμορφώθη ‖ ἔμπρο-
σθεν αὐτῶν, [g] καὶ ‖ ἔλαμψε τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ
δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ
ὡς [h] τὸ φῶς ‖.
3 Καὶ ἰδοὺ, [i] ὤφθησαν ‖ αὐτοῖς
Μωσῆς καὶ Ἠλίας, μετ᾽ αὐτοῦ
συλλαλοῦντες.
4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε
τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλόν ἐςιν ἡμᾶς
ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, [k] ποιήσωμεν ‖
ὧδε τρεῖς σκηνὰς, σοὶ μίαν, καὶ
Μωσῇ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ.
5 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ,
νεφέλη [l] φωτεινὴ ‖ ἐπεσκίασεν αὐ-
τούς· καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέ-
λης, λέγουσα· Οὗτός ἐςιν ὁ υἱός
μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ [m] εὐδόκησα·
αὐτοῦ ἀκούετε.
6 [n] Καὶ ἀκούσαντες ‖ οἱ μαθη-
ταὶ, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν,
καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.
7 [o] Καὶ ‖ [p] προσελθὼν ‖ ὁ Ἰη-
σοῦς, [q] ἥψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν·
[r] Ἐγέρθητε ‖, καὶ μὴ φοβεῖσθε.
8 Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ
τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ

‖24. Sup. 10:38. Marc. 8:34. Luc. 9:23. 14:27. 17:33. ‖25. Sup. 10:39. Marc. 8:35. Io. 12:25. ‖26. Marc 8:36. Luc. 9:25. 12:20 Iob. 2:4. ‖27. Inf. 25:31 26:64. Marc. 8:38. Luc. 9:26. coll. Io 17:5. Zach. 14:5. coll. Apoc. 17:14. 19:14. 20. Iud. ℣. 14. Ps. 62:12. Dan. 7:10. Sir. 16:12. 14. Iob. 34:11. Prov. 24:12. Ier. 17:10. 32:19. Rom. 2:6. 1 Cor. 3:8. 2 Cor. 5:10. 1 Pet. 1:17. Apoc. 2:23. 22:12. ‖28. Marc. 9:1. Luc. 9:27. 22:18. Mat. 26:64. Hebr. 2:9. Cap. XVII. ‖1. Marc. 9:2. &c. Luc. 9:28. &c. ‖2. 2 Pet. 1:16. 17. Io. 1:14. Exod. 34:29. 35. Inf. 28:3. ‖5. Supr. 3:17. 2 Pet. 1:17. Marc. 1:11. Ioh. 1:34. Esa. 42:1. Eph. 1:21. Phil. 2:9. Col. 1:13. Deut. 18:15. coll. Act. 3:22. ‖7. Dan. 8:18. 9:21. 10:10. 18.

(t) ὠφεληθήσεται Cur. | 13. (u) * ἁγίων Ca. s. 1. | 10. (x) τὰ ἔργα Go. v. s. 1. Copt. | 11. 5. 14. (y) * γὰρ Mo. s. 1. | 10. ‖ δὲ Go. | 9. (z) ἑςώτων Ca. Mo. B. 1. | 11. 8. ‖ ἑςῶτες B. 5. | 9. (a) δόξῃ s. 1. Copt. | 9. 5. 14. 24. b. (b) τῶν οὐρανῶν Go. | 9. 5. (c) * ἐγένετο Ca. | 9. (d) ἀνάγει s. 1. Ca. | 10. 5. (e) λίαν Ca. | 9. (f) μεταμορφωθεὶς ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (g) = καὶ Ca. | 9. (h) χιὼν Ca. v. W. | 11. 5. 24. b. (i) ὤφθη Ca. | 9. (k) ποιήσω. R. 1. | 9. (l) φωτὸς s. 4. | 9. 5. (m) * ἐγὼ v. | 9. 27. (n) Ἀκούσαντες δὲ Ca. | 9. (o) = B. 1. | 9. (p) προσῆλθεν Ca. | 9. (q) * καὶ Ca. | 9. (r) Ἐγείρεσθε Ca. | 9. ‖ * αὐτοῖς, ἐγέρθ.... v. | 9.

9 Καὶ [s] καταβαινόντων αὐτῶν||
[t] ἀπὸ|| τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Μηδενὶ εἴπητε
τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκ νεκρῶν [u] ἀναςῇ||.
10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Τί οὖν
οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠ-
λίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
11 Ὁ δὲ [x] Ἰησοῦς || ἀποκριθεὶς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἔρχεται
[y] πρῶτον, καὶ|| [z] ἀποκαταςήσει||
πάντα.
12 Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι [a] [b] Ἠλίας||
ἤδη ἦλθε· καὶ [c] οὐκ || [d] ἐπέγνωσαν
αὐτόν||· ἀλλ' ἐποίησαν [e] ἐν || αὐ-
τῷ, ὅσα ἠθέλησαν, [f] οὕτω καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν
ὑπ' αὐτῶν.
13 Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ,
ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιςοῦ
εἶπεν αὐτοῖς.
14 Καὶ [g] ἐλθόντων αὐτῶν || πρὸς
τὸν ὄχλον, [h] προσῆλθεν|| αὐτῷ ἄν-
θρωπος [i], γονυπετῶν [k] αὐτῷ ||,
15 Καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν
μου τὸν υἱὸν, ὅτι σεληνιάζεται,
καὶ κακῶς [l] πάσχει||· πολλάκις
γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ [m] πολ-
λάκις || εἰς τὸ ὕδωρ.
16 Καὶ [n] προσήνεγκα || αὐτὸν
τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠ-
δυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πεν [o]· Ὦ γενεὰ ἄπιςος καὶ διε-
ςραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ'
ὑμῶν; ἕως πότε [p] ἀνέξομαι|| ὑμῶν;
φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.
18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ
δαιμόνιον· καὶ [q] ἐθεραπεύθη|| ὁ παῖς
ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον·
Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκ-
βαλεῖν αὐτό;
20 Ὁ δὲ [r] Ἰησοῦς || [s] εἶπεν|| αὐ-
τοῖς· Διὰ τὴν [t] ἀπιςίαν || ὑμῶν· ἀ-
μὴν [u] γὰρ || λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε
πίςιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε
τῷ ὄρει τούτῳ· Μετάβηθι [x] ἐντεῦ-
θεν || ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ
οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.
21 Τοῦτο [y] δὲ|| τὸ γένος οὐκ [z] ἐκ-
πορεύεται ||, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ
νηςείᾳ.
22 Ἀναςρεφομένων δὲ αὐτῶν
ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων [a]·
23 Καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν,
καὶ [b] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ || [c] ἐγερθήσε-
ται. [d] Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. ||
24 [e] Ἐλ-

||9. Sup. 16:20. Marc. 8:30. ||10. Sup. 11:14. Marc. 9:11. Mal. 4:5. ||12. Mat. 3:7. &c. 14:3. &c. 16:21. 21:25. ||14. Marc. 9:17. &c. Luc. 9:38. &c. ||20. Matt. 21:21. Marc. 11:23. Luc. 17:6. 1 Cor. 13:2. ||22. Sup. 16:21. Infr. 20:18. Marc. 8:31. 9:31. 10:33. Luc. 9:22. 44. 18:31. 24:26. Io. 10:18. 19:11. Act. 2:23.

(s) καταβαίνοντες Ca. | 9. 6. (t) ἐκ B. 7. | 9. || τοῦ = B. 1. | 9. (u) ἐγερθῇ Ca. | 9. 5. (x) = Ca. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) ἀποκαταςῆσαι Ca. | 9. (a) * καὶ B. 5. | 9. (b) = M. | 9. (c) = Go. | 9. 22. (d) ἐπίςευσαν αὐτῷ s. 8. | 9. 5. (e) = Ca. B. 1. & al. | 8. (f) οὕτω καὶ seq. postponuntur comm. 13. Ca. | 9. (g) ἐλθὼν Ca. | 9. || ἐλθόντος αὐτοῦ V. | 9. (h) προσῆν M. L. N. 1. B. 1. | 12. 8. 5. (i) * τις B. 1. Mo. s. 2. | 8. 27. (k) ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ca. | 9. 31. || αὐτὸν B. om. s. om. M. 1. & al. | 8. 42. (l) ἔχει W. | 9. 5. (m) ἐνίοτε Ca. | 9. 5. (n) προσήνεγκαν s. 2. Go. | 10. 8. (o) * αὐτῷ B. 2. | 9. 27. (p) ἀνθέξομαι B. 1. | 9. 8. (q) ἰάθη B. 2. L. N. 1. g. | 8. 5. (r) = Ca. | 9. (s) λέγει Ca. Mo. | 10. 5. (t) ὀλιγοπιςίαν R. 1. | 9. 5. (u) = g. | 9. (x) ἔνθεν Ca. | 9. 5. (y) = Mo. | 9. (z) ἐκβάλλεται V. | 9. 5. || ἐξέρχεται. Cu. | 13. (a) * ἁμαρτωλῶν Mo. Go. B. 2. S. 1. | 23. (b) μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ca. | 9. (c) ἀναςήσεται Go. B. 1. | 10. 5. 24. b. (d) = B. 1. | 9.

24 [e] Ἐλθόντων δὲ || αὐτῶν εἰς [f] Καπερναοὺμ ||, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον [g]· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;

25 [h] Λέγει· Ναί. Καὶ [i] ὅτε εἰσῆλθεν || εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη, [k] ἢ || κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;

26 [l] Λέγει αὐτῷ [m] ὁ Πέτρος ||· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων· Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄρα γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί ||.

27 Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, εὑρήσεις [n] στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν, δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

Κεφ. ιη' 18.

1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ [o] τῷ Ἰησοῦ ||, λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;

2 Καὶ προσκαλεσάμενος [p] ὁ Ἰησοῦς || παιδίον [q], ἔστησεν αὐτὸ [r] ἐν μέσῳ || αὐτῶν,

3 Καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε, καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

4 Ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον [s] τοῦτο ||, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

5 Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον [t] ἓν || ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.

6 Ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων, τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ, ἵνα κρεμασθῇ [u] μύλος ὀνικὸς || [x] ἐπὶ || τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης [y].

7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ [z] ἐκείνῳ ||, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου, ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον [a] αὐτὰ ||, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα, [b] βληθῆναι || εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.

9 [c] Καὶ εἰ || ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν [d] τοῦ πυρός ||.

10 Ὁ-

|| 24. Ex. 30:13. Cap. XVIII. || 1. Marc. 9:33. &c. Luc. 9:46. &c. Inf. 20:21. || 3. Infr. 19:14. Marc. 10:14. Luc. 18:16. 1 Cor. 14:20. 1 Pet. 2:1. 2. || 4. Inf. 20:26. &c. 23:11. Luc. 9:48. Ps. 131:2. || 5. Sup. 10:42. || 6. Mar. 9:42. Luc. 17:1. || 7. Luc. 17:1. 1 Cor. 11:19. || 8. Supr. 5:30. Mar. 9:43. Deut. 13:6.

(e) καὶ ἐλθόντων Ca. | 9. (f) Καφαρναοὺμ Cur. | 13. 6. (g) * αὐτῷ L. N. 1. | 10. 27. (h) * καὶ Mo. | 9. (i) εἰσελθόντι Ca. | 9. || εἰσῆλθον, R. 4. | 9. (k) καὶ B. 1. | 9. (l) = totus Go. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) * ἐκεῖ Ca. | 9. 27. (o) αὐτῷ B. 1. | 9. (p) = Mo. | 9. (q) * ἐν Ca. | 9. (r) ἔμπροσθεν. R. 1. | 9. 5. (s) = L. N. 1. | 10. (t) = ἓν R. 1. | 9. (u) λίθος μυλικὸς W. | 9. 5. (x) εἰς M. L. N. 1. B 1. S. om. & al. | 8. 23. 42. (y) * ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων Mo. | 9. (z) = Ca. E. | 10. (a) αὐτὸν Ca. | 9. (b) ἐμβληθῆναι B. 2. | 9. 7. (c) Τὸ αὐτὸ εἰ καὶ Ca. | 9. 35. (d) = Ca. | 9.

10 ῾Ορᾶτε, μὴ καταφρονήσητε
ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων [e]· λέγω
γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν
ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι
τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου, τοῦ
ἐν οὐρανοῖς.
11 Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που [f] σῶσαι τὸ ἀπολωλός.
12 Τί [g] ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί
τινι [h] ἀνθρώπῳ|| ἑκατὸν πρόβατα,
καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν· οὐχὶ
[i] ἀφεὶς|| τὰ ἐννενηκονταεννέα,
ἐπὶ τὰ ὄρη [k] πορευθεὶς||, ζητεῖ τὸ
πλανώμενον;
13 Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ᾽
αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκον-
ταεννέα, τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
14 Οὕτως οὐκ ἔςι θέλημα ἔμ-
προσθεν τοῦ πατρὸς [l] ὑμῶν||, τοῦ
ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται [m] εἷς
τῶν μικρῶν τούτων.
15 Ἐὰν δὲ [n] ἁμαρτήσῃ|| εἰς σὲ ὁ
ἀδελφός σου, ὕπαγε, [o] καὶ|| ἔλεγ-
ξον αὐτὸν μεταξὺ σου καὶ αὐτοῦ
μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδη-
σας τὸν ἀδελφόν σου·
16 Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παρά-
λαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο· ἵνα
ἐπὶ ςόματος δύο [p] μαρτύρων|| ἢ
τριῶν ςαθῇ πᾶν ῥῆμα.
17 Ἐὰν δὲ παρακούσῃ [q] αὐτῶν||,
εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς
ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔςω σοι
ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ [r] ὁ τελώνης.
18 Ἀμὴν [s] λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν
δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔςαι δεδε-
μένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν
λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔςαι λελυ-
μένα ἐν [t] τῷ οὐρανῷ||.
19 Πάλιν [u] λέγω ὑμῖν, [x] ὅτι|| ἐὰν
[y] δύο ὑμῶν|| συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς
γῆς περὶ παντὸς πράγματος, οὗ
ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται [z] αὐ-
τοῖς|| παρὰ τοῦ πατρός μου, τοῦ
ἐν οὐρανοῖς.
20 Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συν-
ηγμένοι [a] εἰς|| τὸ ἐμὸν ὄνομα, [b] ἐ-
κεῖ εἰμι|| ἐν μέσῳ αὐτῶν.
21 Τότε προσελθὼν [c] αὐτῷ|| ὁ
Πέτρος, [d] εἶπε||· Κύριε, ποσάκις
ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου,
καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;
22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ
λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ᾽ ἕως
ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.
23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βα-
σιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον
μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.
24 Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συν-
αίρειν, [e] προσηνέχθη|| αὐτῷ εἷς
ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων·
25 Μὴ ἔχοντος δὲ [f] αὐτοῦ|| ἀ-
πο-

||10. Psal.34:8. 2 Reg.6:16.17. Gen.32:1.2. Heb.1:14. Luc.1:19. Dan.7:16. Apoc.8:2.&c. ||11. Sup.10:6. 15:24. Luc.9:56. 19:10. Io.3:17. 12:47. 1 Cor.8:11. ||12. Luc.15:4. Ier.50:6. ||15. Luc.17:3. Lev.19:17. Sir.19:13.&c. Iac.5:19. 1 Cor.9:19.&c. 1 Pet.3:1. ||16. Num.35:30. Deut.17:6. 19:15. 1 Reg.21:10. Io.8:17. 2 Cor.13:1. Heb.10:28. ||17. Rom.16:17. 2 Thess.3:6.14. 2 Ioh.10. 1 Cor.5:5.9. 2 Cor.2:6. 1 Tim.5:20. ||18. Io.20:23. Sup.16:19. ||19. Io.9:31. Iac.5:16. 1 Io.3:22. 5:14. ||21. Luc.17:4. coll.v.3. ||22. Gen.4:24. ||25. 2 Reg.4:1.

(e) * τῶν πιςευόντων εἰς ἐμὲ Ca. |10. 31. (f) * ζητῆσαι καὶ B. 1. Mo. L. N. 1. | 23. 24. c. (g) * δὲ Cant. |9. (h) = B. 1. |9. 26. (i) ἀφίησιν Ca. |9. (k) πορευόμενος Ca. |9. (l) ἡμῶν Go. |9. || μου Mo. |9. (m) ἓν Ca. |9. (n) ἁμάρτῃ B. 2. |9. (o) = Ca. |8. (p) = Ca. |9. 30. (q) = M. |9. || αὐτοῦ Mo. |9. (r) * ὡς Ca. |9. (s) * γὰρ Mo. |9. (t) τοῖς οὐρανοῖς Ca. |9. (u) * ἀμὴν s. om. B. om. |23. || * δὲ ἀμὴν Ca. Mo. |9. || Ἀμὴν Go. g. |10. (x) = Mo. L. N. 1. |11. (y) δύο ἐὰν ἐξ ὑμῶν Ca. |9. 7. (z) ὑμῖν L. N. 1. |10. 5. (a) ἐπὶ B. 1. |9. (b) παρ᾽ οἷς οὐκ εἰμὶ Ca. |9. 22. (c) = B. 1. g. |10. 26. (d) εἶπεν αὐτῷ Ca. |9. (e) προσήχθη Ca. |9. 5. (f) = Ca. |9. || αὐτῷ Cu. |13.

ποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι.

26 Πεσὼν [g] οὖν || ὁ δοῦλος [h] [i] προσεκύνει αὐτῷ ||, λέγων· [k] Κύριε, || μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα [l] σοι || ἀποδώσω.

27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.

28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· Ἀπόδος μοι, [m] ὅ, τι || ὀφείλεις.

29 Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ [n] εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ||, [o] παρεκάλει αὐτὸν ||, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ [p] πάντα || ἀποδώσω σοι.

30 Ὁ δὲ οὐκ [q] ἤθελεν ||· ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον.

31 Ἰδόντες [r] δὲ || οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ [s] αὐτῶν || πάντα τὰ [t] γενόμενα ||.

32 Τότε προσκαλεσάμενος [u] αὐτὸν || ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει [x] αὐτῷ ||· Δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με·

33 Οὐκ ἔδει [y] καί σε ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα;

34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ [z] πᾶν || τὸ ὀφειλόμενον [a] αὐτῷ ||.

35 Οὕτω καὶ ὁ πατήρ [b] μου || ὁ [c] ἐπουράνιος || ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν [d] τὰ παραπτώματα αὐτῶν ||.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑὶ ἐγένετο, ὅτε [e] ἐτέλεσεν || ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς [f] ἐκεῖ ||.

3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν, καὶ [g] λέγοντες || [h] αὐτῷ ||· Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν [i] αἰτίαν ||;

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [k] αὐτοῖς ||· Οὐκ ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς;

5 Καὶ εἶπεν· ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα [l] [m] καὶ

|| 35. Supr. 6:14. Marc. 11:26. Iac. 2:13. Prov. 21:13. Cap. XIX. || 1. Marc. 10: 1. &c. Io. 3:22. 10:40. || 3. Sir. 25:26. || 4. Gen. 1:27. 5:2. Mal. 2:15. || 5. Gen. 2:24. Eph. 5:31. 1 Cor. 6:16. 7:11. 3 Esdr. 4:20. Ps. 45:10.

(g) δὲ Ca. | 9. (h)* ἐκεῖνος Ca. s. 9. | 11. 27. (i) παρεκάλει αὐτὸν W. | 9. 5. || προσεκύνησεν B. 1. | 9. (k) = Ca. | 9. (l) = Ca | 9. (m) εἴ τι W. E. B. 8. | 23. (n) = Ca. E. | 10. (o) = E. (sed habentur in marg. ut & priora) | 10. 33. (p) = B. 6. s. 5. Cp. | 11. 14. (q) ἠθέλησεν Cur. | 13. || ἐθέλησεν B. 1. | 9. (r) οὖν Ca. | 9. || = Mo. | 9. (s) ἑαυτῶν B. om. | 8. 6. (t) γινόμενα Cur. | 13. (u) = L. N. 1. | 10. 26. (x) = Ca. | 9. (y)* οὖν Ca. s. 1. | 10. (z) = Ca. E. | 10. (a) = Ca. B. 1. | 10. (b) ὑμῶν s. 1. | 9. (c) οὐράνιος Ca. Mo. M. L. N. 1. | 7. 8. (d) = Ca. | 9. (e) ἐλάλησεν Ca. | 9. 5. (f) = B. 1. | 9. (g) λέγουσιν Ca. | 9. (h) = V. | 9. (i) ἁμαρτίαν s. 5. | 9. 5. (k) = Ca. | 9. (l)* αὐτοῦ g. | 9.

[m] καὶ τὴν μητέρα ||, καὶ προσκολ-
ληθήσεται [n] τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ||·
καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν·
6 Ὥςε οὐκ ἔτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ
σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευ-
ξεν [o], ἄνθρωπος μὴ [p] χωριζέτω ||.
7 [q] Λέγουσιν αὐτῷ ||· Τί οὖν
Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον
ἀποςασίου, καὶ ἀπολῦσαι [r] αὐ-
τήν ||;
8 Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς
πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπ-
έτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυ-
ναῖκας ὑμῶν· ἀπ᾽ ἀρχῆς δὲ [s] οὐ
γέγονεν || [t] οὕτω ||.
9 Λέγω δὲ ὑμῖν, [u] ὅτι || ὃς ἂν
ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, [x] εἰ ||
μὴ [y] ἐπὶ πορνείᾳ ||, καὶ γαμήσῃ ἄλ-
λην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυ-
μένην γαμήσας, μοιχᾶται.
10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· Εἰ οὕτως ἐςὶν ἡ αἰτία τοῦ
[z] ἀνθρώπου || μετὰ τῆς γυναικὸς,
οὐ συμφέρει γαμῆσαι.
11 Ὁ δὲ [a] εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ
πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον,
ἀλλ᾽ οἷς δέδοται.
12 Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες
ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν
[b] οὕτω ||· καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτι-
νες εὐνουχίσθησαν [c] ὑπὸ || τῶν ἀν-
θρώπων· καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵ-
τινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὁ δυνά-
μενος χωρεῖν, χωρείτω.
13 Τότε [d] προσηνέχθη || αὐτῷ
παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐ-
τοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μα-
θηταὶ [e] ἐπετίμησαν αὐτοῖς.
14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν [f]· Ἄ-
φετε τὰ παιδία, [g] καὶ μὴ [h] κω-
λύετε αὐτὰ || ἐλθεῖν πρός με· τῶν
γὰρ τοιούτων ἐςὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν.
15 Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖ-
ρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.
16 Καὶ ἰδοὺ, [i] εἷς || προσελθὼν,
[k] εἶπεν || αὐτῷ· Διδάσκαλε [l] ἀγα-
θὲ ||, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω
ζωὴν αἰώνιον;
17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με
[m] λέγεις ἀγαθόν ||; [n] οὐδεὶς ἀγα-
θὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός ||. εἰ δὲ θέ-
λεις [o] εἰσελθεῖν || εἰς τὴν ζωὴν,
[p] τήρησον || τὰς ἐντολάς.
18 Λέγει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπε [q]· Τό· Οὐ φονεύσεις·
[r] Οὐ μοιχεύσεις· || Οὐ κλέψεις· Οὐ
ψευδομαρτυρήσεις·

19 Τί-

|| 7. Deut. 24:1. Sup. 5:31. || 9. Supr. 5:32. Marc. 10:11. Luc. 16:18. 1 Cor. 7:11. Ier. 3:8. || 10. Sir. 25:16. Prov. 21:19. || 11. 1 Cor. 7:2.7.9.17. || 12. 1 Cor. 7:7.32.34. 9:5.15. Esa. 56:3.4.5. Sap. 3:14. || 13. Gen. 48:14.15. || 14. Marc. 10:14. Luc. 18:15. Sup. 18:3. 1 Cor. 14:20. || 16. Marc. 10:17. Luc. 18:18. Dan. 7:18. || 17. Iac. 1:17. || 18. Exod. 20:13. Deut. 5:17.

(m) = B. 2. | 9. || κολληθήσεται Ca. | 9. 7. (n) πρὸς τὴν γυναῖκα g. L. N. 1. B. 1. | 11. 8. 23. (o) * εἰς ἓν Ca. | 9. 27. (p) ἀποχωριζέτω Ca. | 9. 7. (q) Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον M. | 9. 5. (r) = Ca. V. | 10. (s) οὐκ ἐγένετο B. 2. Ca. E. | 11. 8. (t) οὕτως B. om. | 8. (u) = Ca. | 9. (x) = B. om. | 8. (y) παρεκτὸς λόγου πορνείας Ca. | 9. 24. a. 23. (z) ἀνδρὸς Ca. | 9. 5. (a) * Ἰησοῦς B. 1. L. N. 1. | 11. 8. 27. (b) οὕτως B. om. | 8. (c) παρὰ B. 1. | 9. 7. (d) προσηνέχθησαν Ca. | 9. (e) * αὐτοῦ Go. | 9. (f) * αὐτοῖς Ca. B. 1. | 10. 27. (g) = Mo. | 9. (h) κωλύετε Ca. | 9. (i) τις B. 2. | 9. 5. || * εἷς τις B. 2. N. 1. L. g. | 11. 8. || νεανίσκος Mo. | 9. || νεανίσκος τίς B. 1. | 9. 7. (k) λέγει Ca. | 9. 5. (l) = Ca. | 9. (m) ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ s. 2. V. Ca. (ſed abſque τοῦ.) | 11. 8. (n) εἷς ἐςιν ὁ ἀγαθὸς s. 2. V. Ca. (ſed abſque ὁ) | 9. || Additur ὁ θεὸς V. | 11. (o) ἐλθεῖν Ca. | 9. 7. (p) τήρει Ca. | 9. (q) * αὐτῷ B. 2. | 9. (r) = Mo. | 9.

19 Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ
τὴν μητέρα[s]· καί· Ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ὡς [t] σεαυτόν||.
20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος·
Πάντα ταῦτα [u] ἐφυλαξάμην|| ἐκ
νεότητός [x] μου||· τί ἔτι ὑςερῶ;
21 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέ-
λεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε, πώλη-
σόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς
πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
[y] οὐρανῷ||· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει
μοι.
22 Ἀκούσας [z] δὲ|| ὁ νεανίσκος
τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος·
ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύ-
σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
ρανῶν.
24 [a] Πάλιν δὲ|| λέγω ὑμῖν, εὐ-
κοπώτερόν ἐςι κάμηλον διὰ [b] τρυ-
πήματος|| ῥαφίδος [c] διελθεῖν||, ἢ
πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν [d] τοῦ
Θεοῦ|| [e] εἰσελθεῖν||.
25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ
[f] αὐτοῦ||, ἐξεπλήσσοντο [g] [h] σφό-
δρα||, λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται
σωθῆναι;
26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τοῦ-
το ἀδύνατόν ἐςι, παρὰ δὲ Θεῷ
πάντα δυνατά [i] ἐςι||.
27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος,
εἶπεν αὐτῷ· [k] Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφή-
καμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν
σοι· τί ἄρα ἔςαι ἡμῖν;
28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν [l] αὐ-
τοῖς||· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι [m] ὑ-
μεῖς|| οἱ ἀκολουθήσαντές [n] μοι, ἐν
τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν|| καθί-
σῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρό-
νου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ
ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνον-
τες τὰς [o] δώδεκα|| φυλὰς τοῦ Ἰσ-
ραήλ.
29 Καὶ [p] πᾶς ὃς|| ἀφῆκεν [q] οἰ-
κίας||, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς, [r] ἢ
πατέρα||, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα||,
ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ
ὀνόματός μου, [s] ἑκατονταπλασί-
ονα|| λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσει.
30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι,
ἔσχατοι· καὶ [t] ἔσχατοι, πρῶτοι.

Κεφ. κ΄. 20.

1 [*] Ὁμοία γάρ ἐςιν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκο-
δεσπότῃ, ὅςις [u] ἐξῆλθεν|| ἅμα πρωῒ
μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμ-
πελῶνα αὐτοῦ.
2 [x] Συμ-

||19.Mat.15:4. 22:39. Lev.19:18. Rom.13:9. Gal.5:14. Eph.6:2. Iac.2:8. ||21. Supr.6:20. Luc.12:33. Act.2:44. 4:32.34. ||23.Marc.10:24. 1 Tim.6:9.10. 1 Cor. 1:26. Iac.2:5. ||26.Ier.32:17. Zach.8:6. Luc.1:37. Iob.10:13. 42:2 ||27.Sup.5:3. Marc.10:28. Luc.18:28. Deut.33:9. ||28.Act.3:21. 2 Pet.3:13. Apoc.21:1. Luc. 22:29.30. Esa.65:17. 66:22. Sap.3:8. 2 Cor.5:17. ||29.Mar.10:29.30. Luc.18:29. 30. ||30.Inf 20:16. Mar.10:31. Luc.13:30. coll. Matt.8:11.12. 21:31.32. Luc.7: 29.30. Cap. XX. ||1.Inf.21:33. Esa.5:1.

(s) * σου Cp. |9. 14. (t) ἑαυτὸν B. 3. |9. 7. (u) ἐφύλαξα Ca. |9. (x) = Ca. |9. (y) οὐρανοῖς Ca. B. 1. |10. (z) = Ca. |9. (a) Πᾶσιν B. 2. |9. || * καὶ πάλιν W. |9. (b) τρυμαλιᾶς B. 4. |9. 5. 8. (c) εἰσελθεῖν Mo. L. B. 2. N. 1. M. S. 5. |8. (d) τῶν οὐρανῶν W. |9. (e) διελθεῖν Mo. |9. (f) = Ca. |9. (g) * καὶ ἐφοβήθησαν Ca. |9. 5. (h) = B. 1. |9. (i) = Mo. Go. K. L. N. 1. g. B. 6. |8. 23. (k) * Κύριε S. 1. B. 3. |10. 23. (l) αὐτῷ Ca. |9. (m) αὐτοὶ Ca. |9. 5. (n) μοι ἐν sic distinguunt St. 5. omittitur in aliquibus comma post παλιγγενεσίᾳ Cur. | 9. 13. (o) δεκαδύο Ca. |9. 5. (p) ὅςις Ca. Mo. |10. |ὃς ἂν L. N. 1. | 10. 5. (q) οἰκίαν S. 2. L. N. 1. |11. 6. 24. b. c. (r) = Ca. |9. 30. (s) πολλαπλασίονα R. 1. | 24. c. 9. 5. (t) * οἱ B. 2. |9. (u) ἦλθεν G. |9. 5.

2 [x] Συμφωνήσας δὲ || μετὰ τῶν
ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν,
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπε-
λῶνα αὐτοῦ.
3 Καὶ [y] ἐξελθὼν || περὶ [z] τὴν ||
τρίτην || ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἑστῶ-
τας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς.
4 Κἀκείνοις εἶπεν· Ὑπάγετε
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα· καὶ
ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν.
5 Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν [b] ἐξελ-
θὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐννάτην ὥραν,
ἐποίησεν ὡσαύτως.
6 Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην [c] ὥραν ||
[d] ἐξελθὼν ||, εὗρεν ἄλλους [e] ἑστῶ-
τας || [f] ἀργοὺς ||, καὶ λέγει αὐτοῖς·
[g] Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέ-
ραν ἀργοί;
7 Λέγουσιν αὐτῷ· [h] Ὅτι || οὐ-
δεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐ-
τοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
ἀμπελῶνα [i], [k] καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαι-
ον, λήψεσθε ||.
8 Ὀψίας δὲ γενομένης, λέγει ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρό-
πῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τοὺς ἐργά-
τας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μι-
σθὸν [l], ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχά-
των, ἕως τῶν πρώτων.
9 [m] Καὶ ἐλθόντες || οἱ περὶ τὴν
ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δη-
νάριον.
10 [n] Ἐλθόντες δὲ || οἱ πρῶτοι,
ἐνόμισαν ὅτι [o] πλεῖονα || λήψονται·
[p] καὶ ἔλαβον || καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δη-
νάριον.
11 Λαβόντες δὲ [q] ἐγόγγυζον ||
κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου,
12 Λέγοντες· [r] Ὅτι || [s] οὗτοι ||
οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν,
καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας,
τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέ-
ρας, καὶ τὸν καύσωνα [t].
13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [u] ἑνὶ
αὐτῶν ||· Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε·
οὐχὶ δηναρίου [x] συνεφώνησάς μοι ||;
14 Ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε.
θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι
ὡς καί σοι.
15 [y] Ἢ || οὐκ ἔξεστί μοι ποιῆσαι
ὃ θέλω [z] ἐν τοῖς ἐμοῖς ||; ἢ ὁ ὀφθαλ-
μός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι [a] ἐγὼ ||
ἀγαθός εἰμι;
16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι,
πρῶτοι· καὶ οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι·
πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ
ἐκλεκτοί.
17 Καὶ ἀναβαίνων [b] ὁ Ἰησοῦς ||
εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς
δώδεκα [c] μαθητὰς || κατ᾽ ἰδίαν [d] ἐν
τῇ ὁδῷ ||, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
18 Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι
καὶ γραμματεῦσι· καὶ κατακρι-
νοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ·

19 Καὶ

|| 4. Phil. 1:7. Col. 4:1. 2 Pet. 1:13. || 9. 1 Par. 15:26. || 12. Ruth. 2:19. || 16. Mat. 2:14. 19:30. 22:14. Mar. 10:31. Luc. 13:30. coll. Mat. 8:11. 21:31. Luc. 7:29. 12:32. 4 Esdr. 8:1.3. 9:15.21. 10:57. || 17. Mat. 16:21. Marc. 10:32. Luc. 18:31. || 18. Mat. 21:38. 27:3. Mar. 14:64.

(x) καὶ συμ. G. m. g. B. 7. | 11. 8. (y) διεξελθὼν Ca. | 9. (z) = B. om. | 8. (a) ἕκτην B. 1. | 9. (b) * δὲ Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) ἐξῆλθεν καὶ Ca. | 9. (e) = G. | 9. 33. (f) = Ca. V. Co. | 10. 14. (g) * διὰ G. | 9. (h) = B. 1. | 9. (i) * μου Ca. G. S. 2. | 8. (k) = Ca. V. At pro λήψεσθε, δώσω ὑμῖν ut ℣. 4. Co. | 10. 14. (l) * αὐτῶν Co. | 14. (m) Ἐλθόντες οὖν Ca. | 9. (n) καὶ ἐλθόντες Ca. | 9. (o) πλείω Ca. | 9. (p) ἔλαβον δὲ Ca. | 9. (q) διεγόγγυζον Cu. | 13. (r) = Ca. | 9. (s) = B. 2. | 9. (t) post καυσ. not. interrog. S. 2. | 9 (u) αὐτοῖς Mo. | 9. (x) συνεφώνησά σοι S. 1. | 9. (y) = Ca. | 9. || Εἰ pro ἢ B. om. | 8. (z) = V. | 9. (a) = B. 1. | 9. (b) = B. 1. | 9. (c) = Ca. Co. | 9. 14. (d) = V. | 9. || at καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπ . . . . S. 1. Co. Mo. | 19. 14.

19 Καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν
τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι, καὶ
μαστιγῶσαι, καὶ σαυρῶσαι· καὶ
[e] τῇ || τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.
20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μή-
τηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν
υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα, καὶ
αἰτοῦσά τι [f] παρ' || αὐτοῦ.
21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις;
[g] Λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ ἵνα καθίσω-
σιν [h] οὗτοι || οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ
δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων [i],
ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πεν [k]· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε·
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ
[l] μέλλω πίνειν ||, [m] καὶ τὸ βάπτι-
σμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτι-
σθῆναι ||; Λέγουσιν [n] αὐτῷ ||· Δυ-
νάμεθα.
23 [o] Καὶ || λέγει αὐτοῖς [p]· Τὸ
μὲν ποτήριόν [q] μου || πίεσθε, [r] καὶ
τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζο-
μαι, βαπτισθήσεσθε ||· τὸ δὲ κα-
θίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύ-
μων [s] μου ||, οὐκ ἔστιν ἐμὸν [t] δοῦ-
ναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασαι ὑπὸ τοῦ
πατρός μου.
24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα,
ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελ-
φῶν.
25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσά-
μενος αὐτοὺς, εἶπεν [u]· [x] Οἴδα-
τε ||, ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν
κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
μεγάλοι [y] κατεξουσιάζουσιν αὐ-
τῶν.
26 Οὐχ οὕτως [z] δὲ || ἔσαι [a] ἐν ||
ὑμῖν· ἀλλ' ὃς [b] ἐὰν || θέλῃ ἐν ὑμῖν
μέγας γενέσθαι, [c] ἔσω || ὑμῶν διά-
κονος·
27 Καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν [d] εἶ-
ναι || πρῶτος, [e] ἔσω || ὑμῶν δοῦλος.
28 Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ δια-
κονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. [f]
29 Καὶ [g] ἐκπορευομένων αὐτῶν ||
ἀπὸ Ἱεριχὼ, [h] ἠκολούθησεν αὐτῷ
ὄχλος πολύς ||.
30 Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθή-
μενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, [i] ἀκούσαν-
τες ||

|| 19. Io.18:32. Act.4:27. || 20. Supr.4:21. Marc.10:35. || 21. Sup.16:27.28. 1Reg.2:19. 22:19. Ps.45:9. Hebr.12:2. || 22. Infr.26:39.42. Io.18:11. Mar.14:36. Luc.12:50. 22:42. || 23. Inf.25:34. Act.12:2. Rom.8:17. 1 Cor.2:9. 2 Cor.1:7. Hebr.11:16. Apoc.1:9. || 24. Mar.10:41. Luc.22:24. || 25. Marc.10:42. Luc.22:25. || 28. Inf.26:28. Io.11:51. 13:4.5. Phil.2:7. Luc.22:27. 1 Tim.2:6. Tit.2:14. Heb.9:28. 1 Pet.1:19. Esa.53:10.11. Dan.9:24. || 29. Marc.10:46. Luc.18:35. || 30. Mat.9:27. 12:23. coll. Ioh.7:31.

(e) = B. 1. | 9. || At μετὰ τρεῖς ἡμ.... Co. | 14. (f) ἀπ' Ca. | 9. (g) * ἡ δὲ m. | 9. (h) = L. N. 1. | 10. (i) * σου m. G. M. g. B. om. | 8. 43. (k) * αὐτοῖς B. 1. | 9. (l) πίνω ἢ s. 3. | 9. 24. b. || & ἢ pro καὶ B. 6. | 9. (m) = Ca. V. s. 2. Co. | 11 14. (n) = Ca. | 9. (o) = Ca. | 9. (p) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. (q) = B. 1. | 9. (r) = Ca. V. s. 2. Co. G. (sed ibi habentur in marg.) | 23. (s) = Ca. M. G. | 8. (t) * τοῦτο Ca. M. s. 3. Cu. | 8. 27. (u) * αὐτοῖς Ca. | 9. 27. (x) οἶδα G. | 9. (y) * αὐτῶν Co. | 14. (z) = G. | 9. (a) = B. 1. | 9. (b) ἂν B. 2. | 9. (c) ἔσαι Ca. B. 6. s. 5. | 8. 43. (d) γενέσθαι L. N. 1. | 10. 5. (e) ἔσαι Ca. g. | 10. (f) * Ὑμεῖς δὲ ζητεῖτε ἐκ μικροῦ αὐξῆσαι, καὶ ἐκ μείζονος ἔλαττον εἶναι. Εἰσερχόμενοι δὲ καὶ παρακληθέντες δειπνῆσαι, μὴ ἀνακλείνεσθε εἰς τοὺς ἐξέχοντας τόπους, μήποτε ἐνδοξότερός σου ἐπέλθῃ, καὶ προσελθὼν ὁ δειπνοκλήτωρ εἴπῃ σοι, Ἔτι κάτω χώρει, καὶ καταισχυνθήσῃ. Ἐὰν δὲ ἀναπέσῃς εἰς τὸν ἥττονα τόπον, καὶ ἐπέλθῃ σου ἥττων, ἐρεῖ σοι ὁ δειπνοκλήτωρ, Σύναγε ἔτι ἄνω καὶ ἔσαι σοι τοῦτο χρήσιμον Ca. | 9. 23. (g) .... μένου αὐτοῦ s. 1. B. 1. Co. | 10. 6. 14. (h) ... θησαν ... ὄχλοι πολλοὶ Ca. | 9. (i) ἤκουσαν Ca. | 9.

ες ‖ ὅτι Ἰησοῦς παράγει, [l] ἔκρα-
ξαν ‖, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς
ύριε [m], [n] υἱὸς ‖ Δαβίδ.
31 Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐ-
οῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον
κραζον, λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς
ύριε, [o] υἱὸς ‖ Δαβίδ.
32 Καὶ ςὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν
ὐτοὺς, καὶ εἶπε· Τί θέλετε ποιή-
ω ὑμῖν;
33 Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα
ἀνοιχθῶσιν ‖ ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί.
34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
ψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ
ὐθέως ἀνέβλεψαν [q] αὐτῶν οἱ ὀφ-
αλμοὶ ‖, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Κεφ. κα΄. 21.

ΚΑὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσό-
λυμα, καὶ ἦλθον εἰς [r] Βηθ-
φαγῆ ‖ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν,
τότε [s] ὁ ‖ Ἰησοῦς ἀπέςειλε δύο
μαθητὰς ‖ [u],
2 Λέγων αὐτοῖς· [x] Πορεύθητε ‖
εἰς [y] τὴν κώμην ‖, τὴν [z] ἀπέναντι ‖
ὑμῶν· καὶ [a] εὐθέως ‖ εὑρήσετε ὄνον
δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆς·
λύσαντες [b] ἀγάγετέ ‖ μοι.
3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι [c],
ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρείαν
ἔχει· [d] εὐθέως δὲ ‖ [e] ἀποςελεῖ ‖
αὐτούς.
4 Τοῦτο δὲ [f] ὅλον ‖ γέγονεν, ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφή-
του, λέγοντος·
5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἰ-
δοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι
πραῢς, [g] καὶ ‖ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ
ὄνον, καὶ πῶλον [h] υἱὸν ‖ ὑποζυ-
γίου.
6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ,
[i] καὶ ποιήσαντες ‖ καθὼς [k] προσέ-
ταξεν ‖ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
7 [l] Ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν
πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν [m] ἐπάνω αὐ-
τῶν ‖ τὰ ἱμάτια [n] αὐτῶν ‖, καὶ
[o] ἐπεκάθισαν ‖ ἐπάνω [p] αὐτῶν ‖.
8 Ὁ δὲ πλεῖςος ὄχλος ἔςρωσαν
ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλ-
λοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν
δένδρων, καὶ [q] ἐςρώννυον ‖ ἐν τῇ
ὁδῷ.
9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες
[r] καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες, [s] ἔκραζον ‖,
λέγοντες· [t] Ὡσαννὰ ‖ τῷ υἱῷ Δα-
βίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι Κυρίου· [t] Ὡσαννὰ ‖ ἐν τοῖς
ὑψίςοις.
10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς
Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πό-
λις, λέγουσα· Τίς ἐςιν οὗτος;
11 Οἱ δὲ [u] ὄχλοι ἔλεγον ‖· Οὗτός
ἐςιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ
Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ

‖ 1. Marc. 11:1. &c. Luc. 19:29. ‖ 5. Esa. 62:11. Zach. 9:9. Io. 12:15. ‖ 8. Io. 12:13. Lev. 23:40. 2 Reg. 9:13. ‖ 9. Ps. 118:24. 25. Infr. 23:39. ‖ 11. Supr. 2:23. 16:14. Luc. 7:16. 24:19. Io. 6:14. 7:40. 52. 9:17.

(l) καὶ ἔκρ. Ca. | 9. ‖ ἔκραζον B. 1. 9. (m) * Ἰησοῦ· Co. | 14. (n) υἱὲ Ca. | 9. (o) υἱὲ Ca. B. 1. | 10. 8. (p) ἀνοιγῶσιν Ca. | 9. (q) = s. 2. Co. | 9. 26. 14. (r) Βηθσφαγῆ B. om. | 6. 43. (s) = Ca. | 9. (t) ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῶν m. 9. (u) * αὐτοῦ G. B. 2. | 10. (x) πορεύεσθε Ca. m. | 10. 8. (y) = G. | 9. (z) κατέναντι Ca. | 9. 7. (a) = Co. | 14. 9. (b) ἄγετε B. 2. | 9. (c) * ποιεῖτε; Ca. s. 1. | 10. 24. b. (d) καὶ εὐθ. Ca. | 9. (e) ἀποςέλλει s. om. B. om. L. N. 1. & al. | 8. 36. 42. (f) = Ca. Co. | 9. 14. (g) = Ca. m. | 10. (h) = B. 1. | 9. (i) ἐποίησαν Ca. m. | 10. 8. 5. (k) συνέταξεν Ca. | 9. 7. (l) * καὶ Ca. | 9. 7. (m) ἐπ᾽ αὐτὸν Ca. | 9. 5. 6. (n) = Ca. | 9. 2. (o) ἐπεκάθισεν E. G. g. | 8. 11. ‖ ἐκάθητο Ca. | 9. ‖ ἐκάθισαν m. M. | 10. ‖ ἐκάθισεν s. 2. L. N. 1. | 7. 8. 12. (p) αὐτοῦ Ca. | 9. ‖ αὐτὸν Cu. | 13. 9. (q) ἔςρωσαν Ca. | 9. (r) * αὐτὸν Ca. s. 1. | 10. (s) ἔκραξαν Ca. | 9. (t) Ὡσανὰ Cu. | 13. 6. (u) πολλοὶ εἶπον Ca. | 9. 5.

12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς [x] τὸ || ἱερὸν [y] τοῦ Θεοῦ ||, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Γέγραπται· Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.

14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν.

16 Καὶ εἶπον αὐτῷ· [z] Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε [a], [b] Ὅτι || ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;

17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν· καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

18 Πρωΐας δὲ [c] ἐπανάγων || εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε.

19 Καὶ ἰδὼν συκῆν [d] μίαν || ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα [e] ἡ συκῆ ||.

20 [f] Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες· Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ ||;

21 [g] Ἀποκριθεὶς δὲ || ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ [h] κἂν || τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται.

22 Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες, λήψεσθε.

23 Καὶ [i] ἐλθόντι αὐτῷ || εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· [k] Ἐρωτήσω || ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα· ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

25 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο [l] παρ' ἑαυτοῖς ||, λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ ἡμῖν· Διατί [m] οὖν || οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

26 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων· φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

27 Καὶ

|| 12. Marc. 11:15. Luc. 19:45. Ioh. 2:13. &c. Deut. 14:25. || 13. Esa. 56:7. 60:7. Ier. 7:11. 1 Macc. 7:37. || 16. Psal. 8:3. || 17. Mar. 11:11. Ioh. 6:15. | 18. Marc. 11:13. Hebr. 6:8. || 20. Mar. 11:20. | 21. Sup. 17:20. Luc. 17:6. Iac. 1:6. || 22. Supr. 7:7. 18:19. Mar. 11:24. Luc. 11:9. Ioh. 14:13. 15:7. 16:24. 1 Ioh. 3:22. 5:14. Iac. 5:16. || 23. Sup. 7:29. Mar. 11:27. Luc. 20:1. || 24. 25. Sup. 17:12. Mar. 9:13. Luc. 1:76. 7:30. || 26. Sup. 14:5. Mar. 6:20. Luc. 20:6.

(x) = B. 1. | 9. (y) = Co. | 14. 9. (z) * οὐκ S. 1. | 9. (a) * ἐν ταῖς γραφαῖς Co. | 14. 9. (b) = Ca. | 9. (c) παράγων Ca. | 9. 7. (d) = m. Co. | 9. 14. (e) = V. | 9. (f) = totus B. 1. | 9. || ut & 21. & 22. M. | 9. (g) Καὶ ἀπ.... | 9. (h) καὶ ἐὰν Ca. | 9. (i) ἐλθόντος αὐτοῦ Ca. S. 2. | 11. (k) ἐπερωτήσω Ca. G. B. 1. | 11. 8. 7. (l) ἐν ἑαυτοῖς Cu. | 13. (m) = Ca. m. B. 4. | 8.

27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ,
ἶπον· Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς
αὶ αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν
ν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
28 [n] Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ||; Ἄνθρω-
πος [o] εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσ-
λθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε· Τέκνον,
παγε, σήμερον ἐργάζου [p] ἐν τῷ
μπελῶνί|| μου.
29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Οὐ
έλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς,
πῆλθε [q].
30 [r] Καὶ προσελθὼν|| τῷ [s] δευ-
έρῳ||, εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀ-
οκριθεὶς, εἶπεν· [t] Ἐγὼ|| [u] κύριε.
αὶ οὐκ ἀπῆλθε.
31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ
έλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν
ὐτῷ· Ὁ [x] πρῶτος||. Λέγει αὐ-
οῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
τι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προ-
γουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν
οῦ Θεοῦ.
32 Ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάν-
ης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ
πιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι
αὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑ-
εῖς δὲ ἰδόντες [y] οὐ|| μετεμελήθη-
τε ὕστερον, τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.
33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσα-
τε· Ἄνθρωπός [z] τις|| ἦν οἰκοδεσπό-
της, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα,
αὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ
ὤρυξεν [a] ἐν|| [b] αὐτῷ|| ληνὸν, καὶ
ᾠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐξέδοτο
αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν
καρπῶν [c], ἀπέστειλε τοὺς δούλους
αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν
τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.
35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ
τοὺς δούλους [d] αὐτοῦ||, ὃν μὲν ἔδει-
ραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλι-
θοβόλησαν.
36 Πάλιν [e] ἀπέστειλεν ἄλλους
δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ
ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.
37 Ὕστερον [f] δὲ|| ἀπέστειλε [g] πρὸς
αὐτοὺς|| τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων·
[h] Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.
38 Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν
υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος, δεῦτε, ἀποκτείνω-
μεν αὐτὸν, καὶ [i] κατάσχωμεν|| τὴν
κληρονομίαν αὐτοῦ.
39 Καὶ λαβόντες αὐτὸν [k] ἐξέ-
βαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ
ἀπέκτειναν.
40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωρ-
γοῖς ἐκείνοις;
41 Λέγουσιν αὐτῷ· Κακοὺς κα-
κῶς ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμ-
πελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωρ-
γοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ
τοὺς καρποὺς ἐν [l] τοῖς|| καιροῖς
αὐτῶν.
42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐ-
δέ-

||31. Luc.7:29.30. Sir.19:21. ||32. Luc 3:12.13. ||33. Marc.12:1.&c. Luc.20:9.
&c. 2Par.36:15. Esa.5:1. Ier.2:21. Ps.80:9. Cant.8:11.12. ||35. Sup.5:12. 23:34.
7. Neh.9:26. Act.7:52. 1 Thess.2:15. Hebr.11:36. Ier.37:15. 1 Reg.22:24. 2Par.
4:21. 36:16. ||38. Infr.26:3. 27:1. Ioh 11:53. ||39. Hebr.13:12. ||40.41. Inf.24:15.
&c. Act.13:46. 15:7. 18:6. 28:28. | 42. Ps.118:22. Esa.28:16. Mar.12:10. Luc.20:
7. Act.4:11. Rom.9:33. 1 Pet.2:7.

(n) = B. 1. | 9. (o) * τις M. m. G. L.
.5. & al. | 8. 27. (p) εἰς τὸν ἀμπελῶ-
α Ca. | 9. 6. (q) = θεν * εἰς τὸν ἀμ-
πελῶνα Ca. | 9. 31. (r) Προσελθὼν δὲ
a. | 9. (s) ἑτέρῳ Ca. m. E. L. & al. | 8. 5.
) Ναὶ W. | 9. (u) * ὑπάγω post κύριε
a. | 9. ||ἐγὼ ὑπάγω W. | 9. ||ὑπάγω
ύριε m. | 9. (x) ἔσχατος Ca. | 9. (y) =
Ca. | 9. 22. ||οὐδὲ m. | 9. 22. (z) = Ca.
M. B. 1. | 8. 7. 11. (a) = B. 1. | 9. (b)
ἑαυτῷ B. 1. | 9. (c) * αὐτῶν G. | 9. 27.
(d) = m. | 9. 26. (e) * οὖν Ca. | 9. (f) =
G. | 9. (g) αὐτοῖς Ca. | 9. ||εἰς αὐτοὺς
L. N. 1. B. 1. | 8. (h) * ἴσως m. | 9. (i)
σχῶμεν Ca. | 9. 11. (k) * ἀπέκτειναν
καὶ Ca. | 9. (l) = B. 1. | 9.

δέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· Λίθον [m] ὃν|| ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔςι θαυμαςὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, [n] ὅτι|| ἀρθήσεται ἀφ᾽ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς.

44 [o] Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν||.

45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ [p] Φαρισαῖοι|| τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει.

46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, [q] ἐφοβήθησαν|| τοὺς ὄχλους, [r] ἐπειδὴ|| ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

Κεφ. κβ΄ 22.

1 ΚΑὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων·

2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅςις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ·

3 Καὶ ἀπέςειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.

4 Πάλιν [s] ἀπέςειλεν|| ἄλλους δούλους, λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδοὺ, τὸ ἄριςόν μου [t] ἡτοίμασα||, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ [u] σιτιςὰ|| τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.

5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες, ἀπῆλθον· [x] ὁ|| μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν· [y] ὁ|| δὲ [z] εἰς|| τὴν ἐμπορίαν [a] αὐτοῦ||·

6 Οἱ δὲ λοιποὶ, κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.

7 [b] Ἀκούσας δὲ|| [c] ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη· καὶ πέμψας [d] τὰ ςρατεύματα|| αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε.

8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος [e] ἕτοιμός|| ἐςιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι.

9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους [f] ἂν|| εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι [g] ἐκεῖνοι|| εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας [h] ὅσους|| εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ [i] γάμος|| ἀνακειμένων.

11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον [k] οὐκ|| ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου.

12 Καὶ

||43.Dan.2:44. Pſ.47:9. Mat.3:2. 4:17. 10:7. Heb.12:28. Io.9:39.&c. Act.13 46. 28:23.28. 2 Cor.3:14. 4:3. 4 Eſdr.1:24.35.&c. 2:10. ||44.Eſa.8:14.15. Luc.20 18. 1 Pet.2:7. Dan.2:44. 4Eſdr.16:11. Cap.XXII. ||2.Inf.25:10. Luc.14:16 &c. Ap.19:7.9. Prov.9:2.&c. Soph.1:7. Eſth.1:3.5. ||5. Hebr.2:3. ||7.Inf.23:37 Luc.13:34. 19:27.43. ||8.Mat.10:11.13. Act.13:46. ||9.10.Sup.21:43. 13:47. ||11 2Cor.5:3. Eph.4:24. Col.3:10.12. 1 Pet.5:5. Apoc.3:4. 16:15.19:8. 4Eſd.2:38.39

(m) = Ca. |9. (n) = L.N.1. |10. (o) = tot. Ca. |9. 30. (p) γραμματεῖς B.2.S.1. |10. 24.C. (q) ἐφοβοῦντο M. |9. (r) ἐπεὶ Ca. |9. (s) ἀποςέλλει S 1. |9. (t) ἡτοίμακα M. m. |10.6. ||ἡτοίμακα Ca. |9. (u) σιτευτὰ m. B. 1. |10. (x) οἱ Ca. |9. (y) οἱ Ca. |9. 28. (z) ἐπὶ Ca. |9. (a) αὐτῶν Ca. |9. (b) Καὶ ἀκούσας B. om. M. m. G. E. & al. |8. 7. (c) * ἐκεῖνος Ca. |9 ||at ἐκεῖνος poſtponitur βασιλεὺς Go. m L. N. 1. B. om. & al. |9. 4. 8. 27. 42. (d) τὸ ςράτευμα Ca. Co. |9. 14. (e) = G |9. 5. (f) ἐὰν B. 5. |9. (g) αὐτοῦ Ca. B 1. |10. 5. (h) οὓς Ca. |9. 5. (i) νυμφὼ[n] S. 1. |9. 5. (k) μὴ Ca. |9.

12 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἑταῖρε,
πῶς [l] εἰσῆλθες || ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυ-
μα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη.
13 Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς
διακόνοις· [m] Δήσαντες αὐτοῦ πόδας
καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν, καὶ ἐκ-
βάλετε || εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτε-
ρον· ἐκεῖ ἔςαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
14 Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ,
ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρι-
σαῖοι, συμβούλιον ἔλαβον [n] [o] ὅ-
πως || αὐτὸν παγιδεύσωσιν [p] ἐν
λόγῳ ||.
16 Καὶ ἀποςέλλουσιν [q] αὐτῷ ||
τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν
Ἡρωδιανῶν, λέγοντες· Διδάσκα-
λε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ [r] ἐν ἀληθείᾳ || διδά-
σκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδε-
νός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον,
ἀνθρώπων.
17 [s] Εἰπὲ οὖν ἡμῖν ||, τί σοι δοκεῖ;
ἔξεςι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ;
18 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονη-
ρίαν αὐτῶν, εἶπε· Τί με πειράζετε,
ὑποκριταί;
19 Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα
τοῦ κήνσου· Οἱ δὲ προσήνεγκαν
αὐτῷ δηνάριον.
20 [t] Καὶ || λέγει αὐτοῖς [u]· Τί-
νος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;
21 Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος.
Τότε λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε [x] οὖν ||
τὰ Καίσαρος, Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ
Θεοῦ, τῷ Θεῷ.
22 Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν,
καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.
23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσ-
ῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι, οἱ λέ-
γοντες μὴ εἶναι ἀνάςασιν· καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν,
24 Λέγοντες· Διδάσκαλε, Μω-
σῆς εἶπεν· [y] Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ
ἔχων τέκνα, [z] ἐπιγαμβρεύσει ὁ
ἀδελφὸς [a] αὐτοῦ || [b] τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ, καὶ ἀναςήσει σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
25 Ἦσαν [c] δὲ || παρ' ἡμῖν ἑπ-
τὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος, γα-
μήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων
σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα [d] αὐ-
τοῦ || τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
26 Ὁμοίως [e] καὶ ὁ δεύτερος,
καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά.
27 Ὕςερον δὲ πάντων ἀπέθανε
καὶ ἡ γυνή.
28 Ἐν τῇ οὖν ἀναςάσει, τίνος
τῶν ἑπτὰ ἔςαι γυνή; πάντες γὰρ
ἔσχον αὐτήν.
29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ εἰ-
δότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύ-
ναμιν τοῦ Θεοῦ.
30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναςάσει οὔτε
γαμοῦσιν, οὔτε [f] ἐκγαμίζονται ||,
ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐ-
ρανῷ εἰσι.
31 Περὶ δὲ τῆς ἀναςάσεως τῶν
νεκρῶν

|| 13. Supr. 8:12. 13:42. Infr. 24:51. 25:30. 2 Pet. 2:17. Iud. ℣. 13. || 14. Sup. 19:30. 20:16. Mar. 10:31. Luc. 13:28. &c. coll. Mat. 8:11. 21:31. Luc. 7:29. 12:32. 4 Esdr. 8:3. || 15. Mar. 12:13. &c. Luc. 20:20. &c. || 17. 1 Esdr. 4:12. 3 Esdr. 2:18. Act. 5:37. || 21. Sup. 17:25. Rom. 13:7. || 23. Mar. 12:18. Luc. 20:27. Act. 23:8. || 24. Gen. 38:8. Deut. 25:5. || 29. Io. 20:9. || 30. 1 Cor. 15:42. 44. 49. 52.

(l) ἦλθες Ca. | 9. 7. (m) ἄρατε αὐτὸν ποδῶν καὶ χειρῶν καὶ βάλετε αὐτὸν Ca. | 9. 31. || pro ἐκβάλετε, βάλλετε m. G. | 10. 7. (n) * κατὰ τοῦ Ἰησοῦ m. | 9. (o) πῶς Ca. | 9. (p) = Co. | 14. (q) πρὸς αὐτὸν Ca. | 9. (r) ἐπ' ἀληθείας Ca. | 9. || at = B. | 9. (s) = Ca. | 9. 24. b. c. (t) = Ca. | 9. (u) * ὁ Ἰησοῦς Ca. S. 1. V. Co. | 11. 27. 8. 14. (x) = Ca. | 9. 29. (y) * ἵνα m. | 9. (z) * ἵνα Ca. | 9. (a) = B. 1. | 9. 29. (b) = Ca. | 9. 30. (c) = Ca. | 9. (d) = G. | 9. 29. (e) * δὲ B. 1. | 9. (f) γαμίζονται Ca. | 9. 7.

νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος·

32 Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν [g] ὁ Θεὸς ||, Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν [h] ἐπὶ τὸ αὐτό ||·

35 Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων·

36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;

37 [i] Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ||· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ [k] τῇ || ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου·

38 Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ [l] μεγάλη || ἐντολή·

39 Δευτέρα δὲ ὁμοία [m] αὐτῇ ||· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν·

40 Ἐν ταύταις [n] ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς [o] ὅλος || ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.

41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,

42 [p] Λέγων· || Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ, τίνος υἱός ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ, τοῦ Δαβίδ.

43 Λέγει αὐτοῖς [q]· Πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι [r] Κύριον αὐτὸν καλεῖ; λέγων·

44 Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου [s] ὑποπόδιον || τῶν ποδῶν σου.

45 Εἰ οὖν Δαβὶδ [t] καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι;

46 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας [u] ἐπερωτῆσαι || αὐτὸν οὐκέτι.

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΤΟ'τε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,

2 Λέγων· Ἐπὶ τῆς [a] Μωσέως || καθέδρας ἐκάθισαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι·

3 Πάντα οὖν ὅσα [b] ἂν || εἴπωσιν [c] ὑμῖν || [d] τηρεῖν ||, τηρεῖτε [e] καὶ ποιεῖτε ||· [f] κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· || λέγουσι γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦσι.

4 Δεσμεύουσι [g] γὰρ || φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων· [h] τῷ δὲ || δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά·

5 Πάντα

|| 32. Gen. 17:7. 28:21. coll. Hebr. 11:16. Exod. 3:6. 16. Lev. 26:12. Mar. 12:26. Luc. 20:37. Act. 7:32. || 33. Supr. 7:28. || 34. Mar. 12:28. Luc. 10:25. || 37. Deut. 6:5. 10:12. 30:6. Luc. 10:27. || 39. 40. Lev. 19:18. Sup. 7:12. Mar. 12:31. Luc. 10:27. Rom. 13:9. Gal. 5:14. 1 Tim. 1:5. Iac. 2:8. || 41. Mar. 12:35. Luc. 20:41. || 43. 2 Sam. 23:2. Act. 1:16. 2:30. || 44. Psal. 110:1. Act. 2:34. 1 Cor. 15:25. Hebr. 1:13. 10:12. 13. || 46. Luc. 14:6. 20:40. Mar. 12:34. Cap. XXIII. || 2. 2 Esd. 8:4. || 4. Luc. 11:46. Act. 15:10. Gal. 6:13. Esa. 10:1.

(g) = Ca. Co. | 9. 2. 26. 14. (h) ἐπ' αὐτὸν Ca. | 9. (i) Ἔφη αὐτῷ Ἰησοῦς Ca. & pro εἶπεν, ἔφη L. N. 1. B. om. E. & al. | 9. 5. 8. 43. (k) = B. om. | 8. (l) μεγίστη V. | 9. (m) ταύτῃ Ca. Co. | 9. 14. (n) * δὲ B. 1. M. | 10. (o) = B. 1. Co. | 9. 14. (p) = Co. | 9. 14. (q) * Ἰησοῦς Co. | 14. (r) * ἁγίῳ m. | 9. 24. b. (s) ὑποκάτω Ca. s. 2. | 11. 5. (t) * ἐν πνεύματι Ca. B. 2. S. 4. Co. | 23. 2. 14. (u) ἐπερωτᾶν Cu. | 13. (a) Μωϋσέως Ca. | 9. 6. (b) ἐὰν B. om. | 8. (c) = Ca. | 9. (d) = τηρεῖν V. | 9. 2. (e) = M. | 9. || φυλάσσετε pro ποι.... B. 2. | 9. 5. (f) = L. N. 1. | 10. (g) δὲ m. | 9. 5. (h) αὐτοὶ δὲ Ca. | 9.

5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀν-
θρώποις. πλατύνουσι [i] δὲ || τὰ φυ-
λακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνου-
σι τὰ κράσπεδα [k] τῶν ἱματίων
αὐτῶν ||.
6 Φιλοῦσί τε [l] τὴν πρωτοκλι-
σίαν || ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς,
7 Καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων, ῥαββὶ, ῥαββί.
8 Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαβ-
βί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ [m] καθη-
γητὴς ||, [n] ὁ Χριστός ||· [o] πάντες
δὲ ὑμεῖς, ἀδελφοί ἐστε. ||
9 Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε
[p] ὑμῶν || ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν
ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ [q] ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς || [r].
10 Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί·
[s] εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς ||,
ὁ Χριστός.
11 Ὁ [t] δὲ || μείζων [u] ὑμῶν ||, [x] ἔ-
σται ὑμῶν || διάκονος.
12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν,
ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπει-
νώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν Γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι
κλείετε τὴν βασιλείαν [y] τῶν οὐ-
ρανῶν || ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων·
ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ
τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσ-
ελθεῖν.
14 [z] Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι κατε-
σθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ
προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι·
διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον
κρίμα ||.
15 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι περιά-
γετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξη-
ρὰν, [a] ποιῆσαι || ἕνα προσήλυτον·
καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν
υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν.
16 Οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ,
οἱ λέγοντες· Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ
ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ
ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.
17 Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ
μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς
ὁ [b] ἁγιάζων || τὸν χρυσόν;
18 Καί· Ὃς [c] ἐὰν || ὀμόσῃ ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ'
ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω
αὐτοῦ, ὀφείλει.
19 [d] Μωροὶ καὶ τυφλοὶ, || τί
γὰρ μεῖζον; τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυ-
σιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;
20 Ὁ οὖν [e] ὀμόσας || ἐν τῷ θυ-
σιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν
πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ.
21 Καὶ ὁ [e] ὀμόσας || ἐν τῷ ναῷ,
ὀμνύει

||5. Sup.6:1.2. 5:16. Inf.℣.25.27.28. Mar.12:38. Num.15:38. Deut.6:8. 22:12. ||6. Mar.12:38. Luc.11:43. 20:46. 3 Io.9. ||8. Jac.3:1. Sup.17:5. 1 Cor.3:4. ||9. Mal. 1:6. Io.6:45. 1 Theſſ.4:9. ||11. Supr.20:26.27. ||12. Luc.14:11. 18:14. Iob.22:29. Sir.3:18. Prov.15:33. 29:23. Iac.4:6. 1 Pet.5:5. || 13. Luc.11:12. Ezec.22:25. (2 Tim.3:6. Tit.1.11.) ||14. Marc.12:40. Luc.20:47. ||16. Supr.5:33.34. 15:14. ||19. Exod.29:37. ||21. 1 Reg.8:13. 2 Par.6:2. Pſ.26:8. 132:14.

(i) γὰρ Ca. G. S. 1. | 8. (k) = Ca. V. | 10. 30. (l) τὰς πρωτοκλισίας S. 1. | 9. (m) διδάσκαλος m. E. S. 1. B. 3. L. & al. | 5, 8. 23. (n) = Ca. V. | 10. 29. (o) = hic, at adjiciuntur ad fin. ℣. seq. Cu. | 9. 13. (p) ὑμῖν Ca. | 9. 6. (q) οὐράνιος S. 1. | 9. 5. (r) * πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε S. 1. | 9. 2. (s) ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν εἷς ἐστιν Polyglott. | 9. 4. (t) = Ca. | 9. (u) ἐν ὑμῖν m. | 9. (x) = G. | 9. || ἔσω pro ἔσται B. 2. | 9. (y) τοῦ Θεοῦ m. G. S. 2. B. 1. | 8. 12. (z) = totus Ca. | 9. 30. 24. b. c. (a) ἵνα ποιήσητε Ca. S. 2. | 11. 8. (b) ἁγιάσας Ca. | 9. (c) ἂν B. 1. | 9. (d) = V. | 9. || = μωροὶ καὶ Ca. S. 2. | 11. 29. (e) ὀμνύων Ca. S. 1. M. B. 2. | 11. 8.

ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ [f] κα-
τοικοῦντι || αὐτόν.
22 Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρα-
νῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ,
καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
23 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι ἀποδε-
κατοῦτε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄ-
νηθον, καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφή-
κατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν
κρίσιν, καὶ τὸν ἔλεον, καὶ τὴν
πίςιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀ-
κεῖνα μὴ ἀφιέναι.
24 Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ διϋλί-
ζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κά-
μηλον καταπίνοντες.
25 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι καθα-
ρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ
τῆς παροψίδος [g], ἔσωθεν δὲ γέ-
μουσιν [h] ἐξ ἁρπαγῆς || καὶ [i] ἀκρα-
σίας ||.
26 Φαρισαῖε τυφλὲ, καθάρι-
σον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου
[k] καὶ τῆς παροψίδος ||, ἵνα γένη-
ται καὶ τὸ [l] ἐκτὸς || [m] αὐτῶν ||
καθαρόν.
27 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι παρο-
μοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις,
[n] οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡ-
ραῖοι ||, ἔσωθεν δὲ [o] γέμουσιν || ὀ-
ςέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρ-
σίας.
28 [p] Οὕτω || καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν
μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δί-
καιοι, ἔσωθεν δὲ μεςοί ἐςε ὑπο-
κρίσεως καὶ ἀνομίας [q].
29 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ
Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι οἰκοδο-
μεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφη-
τῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα
τῶν δικαίων·
30 Καὶ λέγετε· [r] Εἰ [s] ἦμεν || ἐν
ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν,
οὐκ ἂν [s] ἦμεν || κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν
τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.
31 Ὥςε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς,
ὅτι υἱοί ἐςε τῶν φονευσάντων
τοὺς προφήτας.
32 Καὶ ὑμεῖς [t] πληρώσατε || τὸ
μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν.
33 Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδ-
νῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρί-
σεως τῆς γεέννης;
34 Διὰ τοῦτο, [u] ἰδοὺ ||, ἐγὼ
[x] ἀποςέλλω || πρὸς ὑμᾶς προφή-
τας, καὶ σοφοὺς, καὶ γραμμα-
τεῖς· [y] καὶ || ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖ-
τε καὶ ςαυρώσετε, [z] καὶ ἐξ αὐ-
τῶν μαςιγώσετε ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς ὑμῶν, || καὶ διώξετε ἀπὸ
πόλεως εἰς πόλιν·
35 Ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν
αἷμα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ
τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ
τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζα-
χαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν [a] ἐφο-
νεύσατε || μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ
τοῦ θυσιαςηρίου.

36 Ἀ-

||23.Luc.11:42. 1 Sam.15:22. Ose.6:6. Mic.6:8. Sup.9:13. 12:7. ||25.Sup.15:20. Mar.7:4. Luc.11:39.&c. ||26.Tit.1:15. ||27.Luc.11:44. Act.23:3. ||29.Luc.11:47. ||32.Sap.19:4. Esa.1:15. ||33.Sup.3:7. ||34.Luc.11:49. Act.5:40. 7:52.59. 12:2. 22:19. 2 Cor.11:24.25. Apoc.18:24. 2 Par.36:15. Neh.9:26. 3 Esd.1:51. 4 Esd.1:32.&c. ||35.Gen.4:8. Hebr.11:4. 1 Io.3:12. 2 Par.24:21.22.

(f) κατοικήσαντι Ca. L. N. I. B. 7. & al. | 8.42.36. (g) * τοῦ πίνακος Mo. S. 2. | 11.5.24.c. (h) ἐξαρπαγῆς G. S. 4. | 8. || ἁρπαγῆς Ca. L. | 10. (i) ἀδικίας G. E. M. B. om. & al. | 5.43. (k) = Ca. | 9. (l) ἔξω Ca. | 9. (m) = B. I. | 9. || αὐτοῦ S. 2. | 10. (n) ἔξωθεν ὁ τάφος φαίνεται ὡραῖος Ca. | 9.4. (o) γέμει Ca. | 9. (p) οὕτως B. 6. | 9. (q) * πάσης Co. | 14. (r) * ὅτι B. I. | 9. (s) ἤμεθα utrobique W. B. 4. | 10.28. (t) ἐπληρώσατε Ca. m. | 10.6. (u) = L. M. N. I. | 11. (x) ἀποςελῶ B. 6. | 9.24.c. (y) = Co. | 14. (z) = Ca. | 9.30. (a) ἐφόνευσαν S. I. | 9.6.

36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [b] ἥξει ταῦ-
τα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.
37 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ,
ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας,
καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεςαλ-
μένους πρὸς [c] αὐτὴν ||, ποσάκις
ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκ-
να σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει
ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς
πτέρυγας, καὶ οὐκ [d] ἠθελήσατε ||;
38 Ἰδοὺ, [e] ἀφίεται || [f] ὑμῖν || ὁ
οἶκος ὑμῶν ἔρημος.
39 Λέγω γὰρ ὑμῖν· [g] Οὐ μή
με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπη-
τε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι [h] Κυρίου ||.

Κεφ. κδʹ. 24.

1 ΚΑὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς [i] ἐπο-
ρεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ
προσῆλθον [k] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐ-
πιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ
ἱεροῦ.
2 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [l] εἶπεν αὐτοῖς·
[m] Οὐ || βλέπετε πάντα ταῦτα;
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [n] οὐ μὴ ἀφεθῇ
ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ [o] μὴ ||
καταλυθήσεται.
3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον [p]
αὐτῷ || οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν,
λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦ-
τα ἔςαι, καὶ τί [q] τὸ || σημεῖον
τῆς [r] σῆς παρουσίας ||, καὶ τῆς
συντελείας τοῦ αἰῶνος [s];
4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε μή τις ὑ-
μᾶς πλανήσῃ.
5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ἐγώ
εἰμι ὁ Χριςός. καὶ πολλοὺς πλα-
νήσουσι.
6 [t] Μελλήσετε || δὲ ἀκούειν πο-
λέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶ-
τε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ [u] πάντα ||
γενέσθαι· ἀλλ' [x] οὔπω || ἐςὶ τὸ
τέλος.
7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ
ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλεί-
αν· καὶ ἔσονται λιμοὶ [y] καὶ λοι-
μοὶ ||, καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.
8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.
9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς
[z] θλίψιν ||, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑ-
μᾶς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων [a] ἐθνῶν || διὰ τὸ ὄνομά μου.
10 Καὶ τότε σκανδαλισθήσον-
ται πολλοί· καὶ ἀλλήλους παρα-
δώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους.
11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται
[b] ἐγερθήσονται ||, καὶ πλανήσου-
σι πολλούς.

12 Καὶ

|| 37. Luc. 13:34. 4 Esd. 1:28. Deut. 32:11. 12. || 39. Ps. 118:26. Supr. 21:9. Cap. XXIV. || 1. Marc. 13:1. &c. Luc. 21:5. &c. || 2. Luc. 19:44. 1 Reg. 9:7. Mich. 3:12. Ier. 26:18. || 4. Marc. 13:5. Eph. 5:6. Col. 2:8. 2 Thess. 2:3. 1 Io. 4:1. 3. || 5. Luc. 24:21. || 6. Ier. 4:27. 5:10. 18. 4 Esd. 15:35. Inf. ℣. 8. 14. || 7. 4 Esd. 9:3. 13:31. 15:5. 19. 16:19. 21. Act. 11:28. || 8. 4 Esd. 14:16. 16:18. || 9. Sup. 10:17. Marc. 13:9. Luc. 21:12. Ioh. 15:20. 16:2. Apoc. 2:10. Act. 4:1. 3. 5. &c. 5:18. 7:59. 12:1. &c. 16:22. &c. 1 Pet. 4:16. || 10. Sup. 11:6. 13:57. 2 Tim. 1:15. 4:10. 16. || 11. Sup. 7:15. Act. 20:29. 1 Cor. 11:19. 2 Cor. 11:13. 1 Tim. 4:1. 2 Tim. 2:17. 2 Petr. 2:1. Iudæ. ℣. 4. 18.

(b) * ὅτι s. om. B. om. m. E. M. & al. | 8. 7. 42. (c) σε Ca. s. 1. | 10. 29. (d) ἠθέλησας V. | 9. (e) ἀφήσεται V. | 9. (f) = s. 4. L. N. 1. | 8. 26. 2. (g) * ὅτι Ca. m. G. B. 2. | 8. (h) Θεοῦ Ca. | 9. 5. (i) * ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ s. 1. | 9. (k) * αὐτῷ L. N. 1. g. | 27. 8. (l) * ἀποκριθεὶς Ca. s. 1. Co. | 10. 14. (m) = Ca. s. 5. B. 1. | 8. (n) * ὅτι Ca. | 9. (o) = Ca. G. g. M. B. 5. | 8. (p) = L. N. 1. | 10. (q) = B. 1. | 9. (r) παρουσίας σοῦ Ca. | 9. (s) * τούτου G. | 9. (t) μέλλετε Ca. s. 1. | 10. 36. 8. (u) = Ca. Co. | 9. 14. || ταῦτα πάντα M. | 9. || ταῦτα V. | 9. || πάντα ταῦτα s. 1. | 9. (x) οὐκ εὐθέως R. 1. | 9. 5. (y) = Ca. | 9. (z) θλίψεις s. 1. | 9. (a) = B. 4. | 9. || τῶν ἐθνῶν B. 6. | 9. (b) ἐξεγερ.... Ca. | 9. 7.

12 Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν.

13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

14 Καὶ κηρυχθήσεται [c] τοῦτο || τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν [d] ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ||, εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.

15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, [e] ἑστὼς || ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω·)

16 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν [f] ἐπὶ || τὰ ὄρη·

17 Ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ [g] καταβαινέτω || ἆραί [h] τι || ἐκ τῆς οἰκίας [i] αὐτοῦ ||·

18 Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ ἐπιστρεψάτω [k] ὀπίσω || ἆραι [l] τὰ ἱμάτια || αὐτοῦ.

19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς [m] θηλαζούσαις || ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ [n] ἐν || [o] σαββάτῳ ||.

21 Ἔσται γὰρ [p] τότε || θλῖψις μεγάλη, οἵα [q] οὐ γέγονεν || ἀπ' ἀρχῆς κόσμου [r] ἕως τοῦ νῦν ||, [s] οὐδ' οὐ || μὴ γένηται.

22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριστὸς, ἢ [t] ὧδε ||· μὴ πιστεύσητε.

24 Ἐγερθήσονται γὰρ [u] ψευδόχριστοι καὶ || ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα· ὥστε [x] πλανῆσαι ||, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.

25 Ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν [y].

26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστί· μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ πιστεύσητε.

27 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ [z] φαίνεται || [a] ἕως δυσμῶν ||, οὕτως ἔσται [b] καὶ || ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

28 Ὅπου [c] γὰρ || ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται [d] οἱ ἀετοί.

29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ [e] φέγγος || αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται [f] ἀπὸ || τοῦ οὐρανοῦ,

|| 12. 4 Esd. 5:2. 10. 15:6. 2 Tim. 4:16. Hebr. 10:25. || 13. Apoc. 2:10. Dan. 12:12. || 14. Rom. 10:18. Col. 1:6. 23. || 15. Mar. 13:14. Luc. 21:20. (coll. cap. 19:43.) Dan. 9:25. 27. 12:11. || 19. Luc. 23:29. 4 Esd. 16:34. || 20. Act. 1:12. Exod. 16:29. 1 Macc. 2:34. || 21. Dan. 12:1. Ioël. 2:2. || 22. 4 Esd. 2:13. 27. &c. 9:7. || 23. Mar. 13:21. Luc. 17:23. 21:8. || 24. Mar. 13:22. 2 Pet. 3:17. Sup. 7:15. || 28. Iob. 39:33. Luc. 17:37. || 29. Mar. 13:24. 26. Luc. 21:25. Ezech. 32:7. Es. 13:10. 13. 34:4. Ioël. 2:10. 31. 3:15. Act. 2:20.

(c) = R. 2. | 9. (d) ὅλῳ τῷ κόσμῳ B. 2. | 9. 5. (e) ἑστὸς B. 1. | 9. (f) εἰς Ca. | 9. (g) καταβάτω Ca. M. | 10. (h) τὰ W. | 10. (i) = Ca. | 9. (k) = V. | 9. (l) τὸ ἱμάτιον S. 3. V. Ca. Co. & al. | 8. (m) θηλαζομέναις Ca. | 9. (n) = L. N. 1. G. B. 4. g. S. 5. | 8. 43. 7. (o) σαββάτου B. 3. Ca. m. S. 4. | 8. (p) = m. | 9. 29. (q) οὐκ ἐγένετο Ca. | 9. (r) = G. | 9. (s) οὐδὲ Ca. | 9. (t) ἐκεῖ Ca. Co. | 9. 5. 14. || ἰδοὺ ἐκεῖ m. | 9. (u) = Cu. | 13. (x) πλανηθῆναι Ca. V. S. 1. | 11. || πλανεῖν L. N. 1. B. 1. | 11. 8. (y) * πάντα R. 1. | 9. (z) φαίνει Ca. | 9. (a) εἰς δυσμὰς B. 2. | 9. | 9. (b) = Ca. m. G. M. | 8. 12. (c) = Ca. | 9. (d) * καὶ L. N. 1. B. 2. | 8. 12. (e) φῶς L. N. 1. B. 1. | 11. 8. 5. (f) ἐκ Ca. B. 2. | 10.

ανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρα-
νῶν σαλευθήσονται.
30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ ση-
μεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου [g] ἐν
τῷ οὐρανῷ ||· καὶ τότε κόψονται
[h] πᾶσαι || αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ
ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως [i] καὶ δό-
ξης πολλῆς ||.
31 Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέ-
λους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος [k] φω-
νῆς || μεγάλης· καὶ ἐπισυνάξουσι
τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρα-
νῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. [m]
32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε
τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλά-
δος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς, καὶ
τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺς [n] τὸ θέρος.
33 [o] Οὕτω || καὶ ὑμεῖς, [p] ὅταν
ἴδητε πάντα ταῦτα, || γινώσκετε
ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.
34 Ἀμὴν [q] λέγω ὑμῖν, [r] οὐ μὴ
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν
πάντα [s] ταῦτα || γένηται.
35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ [t] πα-
ρελεύσονται ||· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ
μὴ παρέλθωσι.
36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης
[u] καὶ || τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ
οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν [x], εἰ μὴ
ὁ πατήρ [y] μου || μόνος.
37 Ὥσπερ [z] δὲ || αἱ ἡμέραι τοῦ
Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
38 Ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς
ἡμέραις [a] ταῖς || πρὸ τοῦ κατα-
κλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες,
[b] γαμοῦντες || καὶ ἐκγαμίζοντες,
[c] ἄχρι || [d] ἧς ἡμέρας || εἰσῆλθε Νῶε
εἰς τὴν κιβωτόν·
39 Καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως [e] ἦλ-
θεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἦρεν ἅ-
παντας· οὕτως ἔσται [f] καὶ || ἡ πα-
ρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
40 Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀ-
γρῷ· [g] ὁ || εἷς [h] παραλαμβάνεται ||,
καὶ ὁ εἷς [i] ἀφίεται ||.
41 [k] Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ [l] μύ-
λωνι ||· μία παραλαμβάνεται, καὶ
μία ἀφίεται. [m]
42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴ-
δατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος [n] ὑμῶν ||
ἔρχεται.
43 Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι
εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυ-
λακῇ

Amos 5:20 8:9. Zeph. 1:15. || 30. Apoc. 1:7. Sup. 16:27. Inf. 26:64. Mar. 14:62. Zach. 12:10.12. Dan. 7:13. || 31. Supr. 13:41. &c. 1 Cor. 15:52. 1 Thess. 4:16. || 33. Iac. 5:9. || 34. Sup. 11:16. 16:28. 23:36. Marc. 13:30.31. Luc. 21:32.33. || 35. Supr. 5:19. Esa. 51:6. Ps. 102:26. 2 Pet. 3:7.10. || 36. Marc. 13:32. Inf. v. 42.44. Act. 1:7. 2 Pet. 3:10. 1 Thess 5:2. || 37. Luc. 17:26. 1 Pet. 3:20. Gen. 6:3.4.5. 7:5. || 40. Luc. 17:35. 4 Esd. 16:28. || 42. Infr. 25:13. Marc. 13:33.35. &c. Luc. 21:34. &c. || 43. 1 Thess. 5:2. 2 Pet. 3:10. Luc. 12:39. Apoc. 3:3. 16:15.

(g) τοῦ ἐν οὐρανοῖς Ca. s. 1. | 10. (h) = B. 1. | 9. || at πάσης B. 2. | 9. (i) πολλῆς καὶ δόξης Ca. V. s. 1. | 11. (k) = M. L. N. 1. Co. | 11. 14. || * καὶ φω. B. 1. (m) * Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀναβλέψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Ca. | 9. 24. c. 31. (n) * ἐστιν Ca. | 9. 26. (o) οὕτως B. 5. | 9. (p) = E. | 9. (q) * δὲ G. s. 2. | 11. (r) * ὅτι Ca. | 9. (s) = B. 1. | 9. (t) παρελεύσεται Ca. L. N. 1. | 11. 8. (u) ἢ s. 1. | 9. || Cu. = τῆς | 13. 9. (x) * οὐδὲ ὁ υἱὸς, Ca. | 9. 24. b. (y) = s. 5. Ca. | 23. (z) γὰρ Ca. | 9. (a) ἐκείναις Ca. | 9. 5. (b) γαμίζοντες Ca. | 9. (c) ἄχρις B. 1. | 9. (d) τῆς ἡμέρας, Ca. | 9. (e) * οὗ B. 1. | 9. (f) = Ca. | 9. (g) = B. 1. | 9. (h) παραληφθήσεται V. | 9. (i) ἀφήσεται V. | 9. 6. (k) versus iste = G. | 9. (l) μύλῳ s. 3. | 11. (m) * Δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· εἷς παραλαμβάνεται, καὶ εἷς ἀφίεται. Ca. s. 1. | 10. (n) = B. 1. | 9.

λακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρη-
γόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἴασε διο-
ρυγῆναι [o] *τὴν οἰκίαν* || *αὐτοῦ.*
44 *Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνε-*
σθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρα [p] *οὐ δοκεῖ-*
τε ||, *ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχε-*
ται.
45 Τίς [q] *ἄρα* || *ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦ-*
λος καὶ φρόνιμος, ὃν [r] *κατέστη-*
σεν || *ὁ κύριος* [s] *αὐτοῦ* || *ἐπὶ τῆς*
[t] *θεραπείας* || *αὐτοῦ, τοῦ* [u] *διδόναι* ||
αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ;
46 Μακάριος *ὁ δοῦλος ἐκεῖνος,*
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει
ποιοῦντα οὕτως.
47 Ἀμὴν *λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ*
πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ κα-
ταστήσει αὐτόν.
48 Ἐὰν *δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦ-*
λος [x] *ἐκεῖνος* || *ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-*
τοῦ· Χρονίζει *ὁ κύριός μου* [y] *ἐλ-*
θεῖν ||·
49 Καὶ *ἄρξηται τύπτειν τοὺς*
συνδούλους [z], [aa] *ἐσθίειν δὲ καὶ*
πίνειν || *μετὰ τῶν μεθυόντων·*
50 Ἥξει *ὁ κύριος τοῦ δούλου*
ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ,
καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει·
51 Καὶ *διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ*
τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑπο-
κριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

Κεφ. κε΄. 25.

1 ΤΟ'τε [a] *ὁμοιωθήσεται* || *ἡ βα-*
σιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα
παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς
λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀ-
πάντησιν τοῦ νυμφίου [b].
2 Πέντε *δὲ* [c] *ἦσαν ἐξ αὐτῶν*
φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί ||.
3 [d] Αἵτινες || *μωραὶ, λαβοῦσαι*
τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν, οὐκ ἔλα-
βον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον [e].
4 Αἱ *δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον*
ἐν τοῖς ἀγγείοις [f] *αὐτῶν* || *μετὰ*
τῶν λαμπάδων αὐτῶν.
5 Χρονίζοντος *δὲ τοῦ νυμφίου,*
ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον.
6 Μέσης *δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέ-*
γονεν· Ἰδοὺ, *ὁ νυμφίος* [g] *ἔρχεται* ||,
ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.
7 Τότε *ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ*
παρθένοι [h] *ἐκεῖναι* ||, *καὶ* [i] *ἐκόσμη-*
σαν || *τὰς λαμπάδας* [k] *αὐτῶν* ||.
8 Αἱ *δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις*
εἶπον· Δότε *ἡμῖν* [l] *ἐκ τοῦ ἐλαίου*
ὑμῶν· ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν
σβέννυνται.
9 Ἀπεκρίθησαν *δὲ αἱ φρόνιμοι,*
λέγουσαι· Μήποτε [m] *οὐκ* || *ἀρκέσῃ*
[n] *ἡμῖν καὶ ὑμῖν* ||· [o] *πορεύεσθε* || *δὲ*
μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ
ἀγοράσατε ἑαυταῖς.

10 [p] Ἀ-

|| 44. 1 Theſſ. 5:6. 2 Pet. 3:12. || 45. Luc. 12:42. 1 Cor. 4:2. Gal. 6:10. Heb. 3:5. Act. 20:28. Io. 21:15. || 46. Ap. 16:15. || 47. Infr. 25:21. Luc. 12:44. 22:29. 30. Gen. 39:4. || 51. Supr. 8:12. 13:42. 50. 22:13. Infr. 25:30. Cap. XXV. || 1. Pſ. 45:14. Apoc. 19:7. || 2. Sup. 13:47. 22:10. || 5. Iac. 3:2. Rom. 13:11. Mar. 13:35. || 6. Sup. 24:31. 1 Theſſ. 4:16. || 7. Luc. 12:35.

(o) *τὸν οἶκον* S. 2. | 10. (p) *οὐκ οἴδατε* L. N. 1. | 10. 5. (q) *γὰρ* Ca. | 9. (r) *καταστήσει* B. 1. | 9. (s) = Ca. | 9. (t) *οἰκετείας* S. 1. | 9. 5. || *οἰκίας* m. | 9. (u) *δοῦναι* Ca. B. 2. G. | 11. 8. (x) = L. N. 1. | 10. 8. 26. (y) = Co. | 14. (z)* *αὐτοῦ* Ca. m. S. 4. B. 3. | 27. 8. (aa) *ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ* V. B. 2. Co. | 9. 8. 43. 14. (a) *ὡμοιώθη* G. | 9. (b)* *καὶ τῆς νύμφης* Ca. | 31. 9. || *καὶ τῇ νύμφῃ* V. | 9. (c) *ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ, καὶ πέντε φρόνιμοι* Ca. | 9. 4. (d) *Αἱ οὖν* Ca. | 9. (e)* *ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν* Ca. B. 2. | 31. 10. 27. (f) = Ca. | 9. 2. (g) = Ca. | 9. (h) = Ca. | 9. (i) *ἐκόσμισαν* B. 1. | 9. 6. (k) *ἑαυτῶν* Alex. | 9. 8. (l)* *ἔλαιον* Al. | 9. 8. 27. (m) *οὐ μὴ* Ca. S. 4. E. B. 5. | 8. (n) *ἡμεῖν καὶ ὑμεῖν* Al. | 9. (o) *πορευθέντες* B. 1. | 9. || *πορεύεσθαι μᾶλ.* Al. | 9.

10 [p] Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ||
ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ
αἱ [q] ἕτοιμοι || εἰσῆλθον μετ' αὐ-
τοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλεί-
σθη ἡ θύρα.
11 Ὕστερον δὲ [r] ἔρχονται || [s] καὶ ||
αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι·
Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν.
12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [t]·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς.
13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴ-
δατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν [u]
ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ||.
14 Ὥσπερ [x] γὰρ || ἄνθρωπος ἀ-
ποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δού-
λους, καὶ παρέδωκεν [y] αὐτοῖς ||
τὰ ὑπάρχοντα [z] αὐτοῦ ||·
15 Καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τά-
λαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑκά-
στῳ κατὰ τὴν [a] ἰδίαν || δύναμιν [b]·
καὶ ἀπεδήμησεν [c] εὐθέως ||.
16 Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε
τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο ἐν
αὐτοῖς, καὶ [d] ἐποίησεν || ἄλλα
πέντε [e] τάλαντα ||.
17 [f] Ὡσαύτως || καὶ ὁ τὰ δύο [g],
ἐκέρδησε [h] καὶ αὐτὸς || ἄλλα δύο.
18 Ὁ δὲ τὸ ἓν [i] λαβὼν, [k] ἀ-
πελθὼν || ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ
[l] ἀπέκρυψε || τὸ ἀργύριον τοῦ κυ-
ρίου αὐτοῦ.
19 Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρ-
χεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκεί-
νων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λό-
γον.
20 [m] Καὶ προσελθὼν || ὁ τὰ
πέντε τάλαντα λαβὼν, προσή-
νεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέ-
γων· Κύριε, πέντε τάλαντά μοι
παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τά-
λαντα [n] ἐκέρδησα || [o] ἐπ' αὐτοῖς ||.
21 Ἔφη [p] δὲ || αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πι-
στέ· [q] ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ
πολλῶν σε καταστήσω· [r] εἴσελθε ||
εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο
τάλαντα [s] λαβὼν ||, εἶπε· Κύριε,
δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε,
ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα [t] ἐπ'
αὐτοῖς ||.
23 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ·
Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ
ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε
καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χα-
ρὰν τοῦ κυρίου σου.
24 Προσελθὼν δὲ [u] καὶ || ὁ τὸ
ἓν τάλαντον [x] εἰληφὼς ||, εἶπε·
Κύριε, ἔγνων [y] σε || ὅτι [z] σκληρὸς ||
εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ
ἔσπειρας, καὶ συνάγων [a] ὅθεν ||
οὐ διεσκόρπισας·
25 Καὶ φοβηθεὶς, [b] ἀπελ-
θὼν || ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου
ἐν

||10. Luc.13:25. ||11. Sup.7:21. ||12. Supr.7:23. Ps.1:6. 5:5. 6:8. Hab.1:13. 1 Cor.8:3. Gal.4:9. 2 Tim.2:19. ||13. Sup.24:42. Mar.13:33.35. Luc.21:34.36. 1 Cor.16:13. 1 Petr.5:8. Ap.16:15. ||14. Luc.19:12.&c. ||15. Rom.12:6. 1Cor.12:7. 11.29. Eph.4:11. ||18. Sir.20:30. ||21. Supr.24:47. Luc.12:44. 22:29.30. Gen.39:4.6. Inf.℣.34.46. Esa.61:7. 2Cor.1:7. 2Tim.2:12. 1Pet.1:8. ||23. Sup.℣.21.

(p) Ἕως ὑπάγουσιν Ca. | 9. 5. (q) ἕτοιμαι Al. | 6. (r) ἦλθον Ca. | 9. (s) = Ca. | 9. (t) * αὐτοῖς Co. | 14. 9. (u) = Ca. V. S. 1. Al. Co. | 12. 23. 14. (x) = Ca. | 9. (y) = G. | 9. (z) αὐτῶν Al. | 8. 9. (a) = m. | 9. (b) * αὐτοῦ Ca. | 9. (c) = Co. | 14. (d) ἐκέρδησεν Ca. V. S. 2. Al. Co. | 5. 12. 11. 8. 14. (e) = B. 1. | 9. 26. (f) Ὁμοίως Ca. | 9. 5. || Ὡσαύτως δὲ m. Al. | 10. 7. (g) * τάλαντα λαβὼν Ca. | 9. 27. (h) = G. | 9. 26. (i) * τάλαντον Al. | 27. 9. (k) = Ca. G. S. 1. | 26. 11. (l) ἔκρυψε Ca. L. M. Al. | 7. 8. 12. (m) προσελθὼν δὲ Al. | 8. 9. (n) ἐπεκέρδησα Ca. V. S. 1. | 11. 7. (o) = Ca. Co. | 9. 14. || ἐν αὐτοῖς Cu. | 13. (p) = Ca. m. | 10. (q) * ἐπεὶ Ca. | 9. (r) εἰσέλθεις Al. | 9. (s) = Al. | 26. 29. (t) ἐν αὐτοῖς Cu. | 13. (u) = Ca. | 9. (x) λαβὼν G. | 9. 5. (y) = Ca. | 9. (z) αὐστηρὸς Cu. | 13. 5. 24. c. (a) ὅπου Ca. L. | 5. (b) ἀπῆλθον καὶ Ca. | 9.

ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.

26 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, [c] ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα·

27 Ἔδει οὖν σε [d] βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.

28 Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ [e] δέκα || τάλαντα.

29 (Τῷ γὰρ ἔχοντι [f] παντὶ || δοθήσεται, καὶ [g] περισσευθήσεται || · [h] ἀπὸ || δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ [i] ἔχει ||, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.)

30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον [k] ἐκβάλλετε || εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων [l].

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ [m] ἅγιοι || ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ.

32 Καὶ [n] συναχθήσεται || ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων.

33 Καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν [o] αὐτοῦ ||, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.

34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ [p] εὐλογημένοι || τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου·

35 [q] Ἐπείνασα || γὰρ, καὶ [r] ἐδώκατέ || μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ [s] συνηγάγετέ || με·

36 Γυμνὸς, καὶ [t] περιεβάλετέ || με· ἠσθένησα, καὶ [u] ἐπεσκέψασθέ || με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ [x] ἤλθετε || πρός με.

37 Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες. [y] Κύριε, || πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;

38 Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν, καὶ περιεβάλομεν;

39 Πότε δέ σε εἴδομεν [z] ἀσθενῆ ||, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε;

40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐρεῖ [a] αὐτοῖς || · Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

41 Τότε

||26. 2Tim.2:2. ||29.Sup.13:12. Mar.4:25. Luc.8:18. 19:26. Io.15:2. Apoc. 22:11. ||30.Supr.8:12. 13:42. 22:13. 24:51. Sir.20:30. Luc.17:10. Tob.4:14. ||31. Zach.14:5. Sup.16:27. 19:28. Mar.8:38. 1 Theſſ.4:16. 2 Theſſ.1:7. Iudæ ℣.14. Act.1:11. Apoc.1:7. ||32.Sup.13:49. Rom.14:10. 2 Cor.5:10. Ezec.20:38. 34:17. 22. Apoc.20:12. ||34.Rom.8:17. 1 Pet.1:3.9. Apoc.21:7. Sup.20:23. 1 Cor.2:9. Hebr.11:16. 4 Eſd.2:13. ||35.Eſa.58:7. Ezec.18:7. Sir.7:32.39. 17:22. Iac.1:27. ||40. Sup.10:42. Marc.9:41. Prov.14:31. 19:17. Heb.6:10.

(c) * εἰ M. E. | 10. 8. (d) καταβαλεῖν M. | 9. 7. (e) πέντε Ca. | 9. 5. (f) = Ca. | 9. (g) περισσεύσεται Ca. | 9. (h) = Ca. | 9. 30. (i) δοκεῖ ἔχειν m. G. g. M. s. 4. B. 4. & al. | 23. (k) βάλετε ἔξω Ca. | 9. 7. 5. || ἐκβάλετε Al. | 8. 9. (l) * Ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω B. 1. E. | 10. (m) = Ca. m. Co. | 10. 14. (n) συναχθήσονται Ca. m. G. E. B. 1. | 8. 36. (o) = Al. | 9. (p) ηὐλογ. Al. | 9. 6. (q) ἐπείνασε A. | 9. (r) ἐδώκατε A. | 9. (s) συνηγάγετε A. | 9. 28. (t) περιεβάλετε A. | 9. 28. & ſeqq. (u) ἐπεσκέψασθαι A. | 9. (x) ἤλθατε A. | 9. (y) = m. | 9. (z) ἀσθενοῦντα Ca. | 9. 5. (a) = Co. | 9. 14.

41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον || τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ·

42 [c] Ἐπείνασα || γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ || μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με·

43 Ξένος ἤμην, καὶ οὐ [e] συνηγάγετέ || με· γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ || με· ἀσθενὴς [g] καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ [h] ἐπεσκέψασθέ || με.

44 Τότε ἀποκριθήσονται [i] αὐτῷ || καὶ αὐτοὶ, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, [k] ἢ γυμνὸν, || ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι;

45 Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς, λέγων· Ἀμὴν [l] λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων [m] τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε.

46 Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κϛ'. 26.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ὅτε [n] ἐτέλεσεν || ὁ Ἰησοῦς [o] πάντας || τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς [p] αὐτοῦ ||·

2 Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3 Τότε συνήχθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς [q] καὶ οἱ Γραμματεῖς || καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα.

4 Καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσωσι δόλῳ [r], καὶ ἀποκτείνωσιν ||.

5 Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,

7 Προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα [s] βαρυτίμου ||, καὶ κατέχεεν ἐπὶ [t] τὴν κεφαλὴν || αὐτοῦ ἀνακειμένου [u].

8 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν, λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη [x];

9 Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο [y] τὸ μύρον || πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι [z] πτωχοῖς.

10 [a] Γνοὺς || δὲ ὁ Ἰησοῦς, [b] εἶπεν || [c] αὐτοῖς ||· Τί κόπους παρέχετε [d] τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

11 Πάν-

||41. Supr. 7:23. Luc. 13:27. Psal. 6:9. 2 Pet. 2:4. coll. Iud. ℣. 6. ||45. Prov. 14:31. 17:5. Act. 9:5. ||46. Ioh. 5:29. Dan. 12:2. Apoc. 14:11. 20:10. Cap. XXVI. ||1. 2. Mar. 14:1. Luc. 22:1. Io. 11:55. 13:1. ||3. Io. 11:47. Ps. 2:2. coll. Act. 4:26. ||4. Ps. 41:7. ||5. Io. 7:12. 40. ||6. Marc. 14:3. Luc. 7:37. Io. 11:2. 12:3.

(b) ὃ ἡτοίμασεν ὁ πατήρ μου Ca. s. 1. | 10. 8. 31. (c) ἐπίνασα A. | 9. (d) ἐδώκαται A. | 9. (e) συνηγάγεται A. | 9. (f) περιεβάλεται A. | 9. (g) * καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με, pro quo postea legitur καὶ οὐκ ἤλθετε πρός με Co. | 9. 14. (h) ἐπεσκέψασθαι A. | 9. (i) = Ca. G. m. E. M. A. L. B. om. Co. & al. | 8. 26. 43. (k) = m. | 9. (l) * γὰρ B. 1. | 9. (m) * ἀδελφῶν μου B. 2. | 9. 5. (n) ἔλεγεν G. | 9. 5. (o) = L. N. 1. g. B. 4. | 8. 26. 12. (p) = Ca. | 9. (q) = Ca. G. B. 3. A. V. S. 2. Co. | 24. d. (r) = m. | 9. || ἀπολέσωσι G. | 9. 5. (s) πολυτίμου Ca. s. 4. B. 7. A. | 5. 8. 24. d. (t) τῆς κεφαλῆς Ca. | 9. (u) * αὐτοῦ Ca. | 9. (x) * τοῦ μύρου m. | 9. 27. (y) = Ca. m. V. A. Co. | 8. 12. 14. (z) * τοῖς A. | 9. (a) = B. 2. | 9. (b) λέγει G. | 9. 5. (c) = m. | 9. (d) * ταύτῃ Co. | 14. 5.

11 [e]Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς [e]ἔχετε || μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε ||.

12 Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.

13 Ἀμὴν [f]λέγω ὑμῖν, [g]ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη, εἰς [h]μνημόσυνον || αὐτῆς.

14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας [i]Ἰσκαριώτης ||, πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς,

15 [k]Εἶπε [l]· Τί [m]θέλετέ || μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν [n]αὐτῷ || τριάκοντα [o]ἀργύρια ||.

16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ [p].

17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες [q]αὐτῷ ||· Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;

18 Ὁ δὲ εἶπεν [r]· Ὑπάγετε [s]εἰς τὴν πόλιν || πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρός σε [t]ποιῶ || τὸ πάσχα με[τὰ] τῶν μαθητῶν μου.

19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθητ[αὶ] ὡς [u]συνέταξεν || αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦ[ς], καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

20 [x]Ὀψίας || δὲ γενομένης ἀν[έ]κειτο μετὰ τῶν δώδεκα [y].

21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, ε[ἶ]πεν· Ἀμὴν [z]λέγω ὑμῖν, ὅτι ε[ἷς] ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22 Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤ[ρ]ξαντο λέγειν [a]αὐτῷ || [b]ἕκασ[τος] αὐτῶν· Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε;

23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· [c]ἐμβάψας || μετ' ἐμοῦ [d]ἐν τῷ τρυβλίῳ || [e]τὴν χεῖρα ||, οὗτός μ[ε] παραδώσει.

24 Ὁ μὲν [f]υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπτ[αι] περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπ[ῳ] ἐκείνῳ, δι' οὗ [g]ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [h]παραδίδοται || · [i]καλὸν [ἦν] αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας, [ὁ] παραδιδοὺς αὐτὸν, εἶπε [k]· Μή[τι] ἐγώ εἰμι, ῥαββί; Λέγει αὐτ[ῷ]· Σὺ εἶπας.

26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λ[α]βὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ [l]εὐ[λογήσας] ||, ἔκλασε, καὶ [m]ἐδίδου

τα

|| 11. Deut. 15:11. Io. 12:8. 13:33. 14:19. 16:5.28. 17:11. Sup. 18:20. Inf. 28:2 || 14. Mar 14:10. Luc. 22:4. Supr. 10:4. || 15. Zach. 11:12. || 17. Marc. 14:12. Lu 22:7. Exod. 12:6. || 21. Mar. 14:18. Luc. 22:14. Io. 13:21. Pf. 41:9. coll. Ioh. 13:1 Act. 1:16. || 23. Marc. 14:20. || 24. Pf. 22. Efa. 53:3. Dan. 9:26. Luc. 24:26.46. Ac 17:3. 26:23. Io. 17:12. || 25. Io. 13:2. Inf. ℣. 64. coll. Mar. 14:62. || 26. 1 Cor. 11:2 Marc. 14:22. Luc. 22:19.

(e) ἕξετε V. | 9. || ἔχεται A. | 9. || at = totus M. | 9. (f) * γὰρ G. | 9. (g) * ὅτι m. | 9. (h) μαρτύριον s. 1. | 9. 5. (i) Σκαριώτης Ca. | 9. 5. 6. (k) * καὶ Ca. | 9. (l) * αὐτοῖς Ca. Co. | 9. 14. (m) θέλεται A. | 9. (n) αὐτῶν A. | 9. (o) ἀργυρᾶ A. | 9. || στατῆρας Ca. | 9. 5. (p) * αὐτοῖς Ca. s. 1. Co. | 10. 14. (q) = Ca. G. L. N. 1. B. 2. | 8. 29. (r) * αὐτοῖς Co. | 14. (s) = B. 2. | 9. (t) ποιήσω Ca. | 9. 6. (u) προσέταξεν m. s. 2. B. 2. | 7. 8. 11. (x) ὀψὲ B. 1. | 9. (y) * μαθητῶν αὐτοῦ V. | 9. 27. || μαθητῶν s. 1. A. Co. | 10. 27. 14. (z) * [...] μὴν s. 1. | 9. (a) = Ca. | 9. 2. 33. (b) * [...] Ca. m. | 10. (c) ἐμβαπτόμενος Ca. s. V. | 8. 11. (d) εἰς τὸ τρυβλίον Ca. s. | 24. b. 11. (e) = Cu. | 13. (f) * οὖν C[...] | 9. (g) * σκάνδαλα γίνονται καὶ G. | (h) παραδοθήσεται V. | 9. (i) * [...] τοῦτο Ca. | 9. (k) * αὐτῷ m. | 9. (l) ε[ὐ]χαριστήσας s. 7. B. 5. A. | 8. 5. 43. ([m]) [...]δοὺς Ca. | 9. || ἔδωκε G. | 9.

ῖς μαθηταῖς [n], [o] καὶ εἶπε·
άβετε, φάγετε· τοῦτό ἐςι τὸ
ῶμά μου.
27 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον,
ὶ εὐχαριςήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς,
γων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες·
28 Τοῦτο [q] γάρ ‖ ἐςι τὸ αἷμά
υ, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ
περὶ ‖ πολλῶν [s] ἐκχυνόμενον ‖
ς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
29 Λέγω δὲ ὑμῖν, [t] ὅτι ‖ οὐ μὴ
ίω ἀπ᾽ ἄρτι ἐκ [u] τούτου ‖ τοῦ
εννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως
ῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ
πίνω ‖ μεθ᾽ ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ
ασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.
30 Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς
ὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
31 Τότε λέγει αὐτοῖς [y] ὁ Ἰη-
σοῦς ‖· Πάντες ὑμεῖς σκανδαλι-
θήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύ-
ῃ· γέγραπται γάρ· Πατάξω τὸν
οιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται
ὰ πρόβατα τῆς ποίμνης.
32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με,
ροάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος,
ἶπεν αὐτῷ· Εἰ [z] καὶ ‖ πάντες
κανδαλισθήσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ
οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.
34 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀ-
μὴν [b] λέγω σοι, ὅτι [c] ἐν ‖ ταύτῃ
τῇ νυκτὶ, πρὶν ἀλέκτορα φωνῆ-
σαι, [d] τρὶς ‖ ἀπαρνήσῃ με.
35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κἂν
δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή
σε [e] ἀπαρνήσομαι ‖. Ὁμοίως [f] καὶ
πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.
36 Τότε [g] ἔρχεται ‖ μετ᾽ αὐ-
τῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμε-
νον [h] Γεθσημανῆ ‖· καὶ λέγει τοῖς
μαθηταῖς [i]· Καθίσατε αὐτοῦ,
ἕως [k] οὗ ‖ ἀπελθὼν προσεύξωμαι
ἐκεῖ.
37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον
καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου [l] ἤρ-
ξατο ‖ λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.
38 Τότε λέγει αὐτοῖς [m]· Πε-
ρίλυπός ἐςιν ἡ ψυχή μου ἕως θα-
νάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρηγο-
ρεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ.
39 Καὶ [n] προελθὼν ‖ μικρὸν, ἔ-
πεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσ-
ευχόμενος, καὶ λέγων· Πάτερ
μου, εἰ δυνατόν ἐςι, παρελθέτω
ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν
οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ᾽ ὡς σύ.
40 Καὶ [o] ἔρχεται πρὸς τοὺς
μαθητὰς [p], καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς
καθεύδοντας, καὶ λέγει [q] τῷ Πέ-
τρῳ ‖· [r] Οὕτως οὐκ ‖ ἰσχύσατε
μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ;
41 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχε-
σθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασ-
μόν.

‖27. 1 Cor.10:4. ‖28. Sup.20:28. Rom.5:15. Hebr.9:22. Levit.17:11. ‖29. Mar. 14:25. Luc.22:18. Act.10:41. ‖30. Io.18:4. ‖31. Sup.11:6. Marc.14:27. Ioh.16:32. Zach.13:7. ‖32. Infr.28:16. Marc.14:28. 16:7. ‖33. Io.13:37. ‖34. Marc.14:30. Luc.22:34. Ioh.13:38. ‖36. Mar.14:32. Luc.22:39. Ioh.18:1. ‖37. Supr.4:21. Ioh. 12:27. ‖38. Ps.116:3. ‖39. Heb.5:7.8. Io.5:30. 6:38. 12:27. Matt.20:22. Phil.2:8.

(n)* αὐτοῦ G. | 9. (o) = Ca. | 9. (q) = B. 1. L. N. 1. M. | 7. 8. (r) ὑπὲρ Ca. | 5. (s) ἐκχυθησόμενον V. | 9. (t) = Ca. 9. (u) = m. | 9. (x) πίω Ca. | 9. (y) = ... N. 1. | 10. 8. (z) = Ca. G. E. A. | 8. 7. 11. (a)* δὲ G. B. 7. | 10. 7. (b)* ἀμὴν G. 9. (c) = Ca. | 9. (d) τρεῖς A. | 9. (e) ἀπαρνήσωμαι Cu. A. | 9. 13. 6. (f)* δὲ G. m. E. g. S. 4. B. 7. A. | 8. 7. (g) εἰσέρχεται G. | 9. 7. (h) Γεθσαμανεὶ Ca. | 9. 6. ‖ Γεθσημανεὶ A. | 6. 9. (i)* αὐτοῦ Ca. G. M. E. A. | 8. 27. (k) ἂν Ca. | 9. (l) ἤρξαντο G. | 22. 9. 23. (m)* ὁ Ἰησοῦς m. E. g. M. L. N. 1. B. 6. | 27. 8. (n) προσελθὼν Ca. m. G. B. 5. A. | 8. 6. 7. (o)* ἀναςὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς G. m. | 24. c. 10. 27. (p)* αὐτοῦ Ca. | 9. (q) αὐτοῖς m. | 9. (r) οὕτως; οὐκ V. S. 5. | 24. b.

μόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ
δὲ σὰρξ ἀσθενής.
42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελ-
θὼν προσηύξατο, λέγων· Πάτερ
μου, εἰ [s] οὐ || δύναται τοῦτο [t] τὸ
ποτήριον || παρελθεῖν [u] ἀπ᾽ ἐμοῦ ||,
ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ
θέλημά σου.
43 Καὶ ἐλθὼν [x] εὑρίσκει || αὐ-
τοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ
αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι.
44 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἀπελ-
θὼν [y] πάλιν ||, προσηύξατο [z] ἐκ
τρίτου ||, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.
45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μα-
θητὰς [a] αὐτοῦ ||, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· Καθεύδετε τὸ λοιπὸν, καὶ
ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥ-
ρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πα-
ραδίδοται εἰς χεῖρας [b] ἁμαρτωλῶν.
46 [c] Ἐγείρεσθε ||, ἄγωμεν [d]·
ἰδοὺ, [e] ἤγγικεν || ὁ παραδιδούς με.
47 [f] Καὶ ἔτι || αὐτοῦ λαλοῦν-
τος, [g] ἰδοὺ, || Ἰούδας εἷς τῶν δώ-
δεκα ἦλθε, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχ-
λος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ
ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ
πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.
48 Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν, ἔ-
δωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων· Ὃν
[h] ἂν || φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρα-
τήσατε αὐτόν.
49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τ
Ἰησοῦ, εἶπε· Χαῖρε [i] ῥαββί || Κα
κατεφίλησεν αὐτόν.
50 [k] Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ
τῷ || · Ἑταῖρε, [l] ἐφ᾽ ᾧ || πάρει
Τότε [m] προσελθόντες || ἐπέβαλο
τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, κα
ἐκράτησαν αὐτόν.
51 Καὶ ἰδοὺ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπέσπασ
τὴν μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ [n] πα
τάξας || τὸν δοῦλον τοῦ Ἀρχιε
ρέως, ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον [o]
52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
[p] Ἀπόστρεψόν || [q] σου || τὴν μάχαι
ραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντε
γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐ
[r] μαχαίρᾳ || [s] ἀπολοῦνται ||.
53 Ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμα
ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρ
μου, καὶ παραστήσει μοι [t] πλείου
ἢ δώδεκα [u] λεγεῶνας || ἀγγέλων
54 Πῶς οὖν [x] πληρωθῶσιν || α
γραφαὶ, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι
55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν
Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃ
στὴν [y] ἐξήλθετε || μετὰ μαχαιρῶ
καὶ ξύλων [z] συλλαβεῖν με [a]· κα
ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς [b] ἐκαθεζόμην
διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐ
[c] ἐκρατήσατέ με ||.
56 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵν
πλη

||47. Marc.14:43. Luc.22:47. Ioh.18:3. Act.1:16. ||48. Io.18:3.12. ||49. 2 Sam 20:9. ||51. Ioh.18:10. ||52. Gen.9:6. Ezec.35:5. Rom.12:19. 1 Pet.4:16.19. Apoc 13:10. ||53. Dan.7:10. 2Reg.6:17. ||54. Esa.53:3.7. 8:10. Ps.22: Dan.9:26. Luc.2 26.46. Act.17:3. 26:23. ||56. Ioh.18:28.

(s) = M. | 9. (t) = A. | 9. (u) = V. Ca. | 10. (x) πάλιν εὗρεν Ca. s. 2. | 11. 35. || εὗρεν L. N. 1. B. 2. g. A. | 8. 6. (y) = M. | 9. (z) = A. Ca. | 10. (ubi πάλιν pro ἐκ τρίτου) | 9. (a) = Al. | 9. 26. (b) * ἀνθρώπων s. 1. B. 2. | 10. (c) Ἐγείρεσθαι A. | 9. (d) * ἐντεῦθεν G. m. | 10. 24. d. (e) = L. N. 1. g. B. 2. | 26. 8. (f) Ἔτι δὲ Ca. | 9. (g) = G. | 9. (h) ἐὰν A. | 9. (i) Ῥαββεὶ A. | 9. 6. (k) Εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς Ca. | 4. 31. 9. (l) ἐφ᾽ ὃ A. | 9. (m) = Co. | 14. (n) κρατήσας L. N. 1. | 10. || ἐπάταξεν Ca. | 9. (o) * δεξιὸν Co. | 14. (p) ἐπίστρεψον L. N. | 10. 7. (q) = m. B. 3. | 10. (r) μαχαίρῃ A. | 9. (s) ἀποθανοῦνται B. om. Cp s. 4. | 5. 8. 43. (t) * ἄρτι s. 1. Co. = post δύν... | 9. 3. 14. (u) λεγεόνα A. | 9. (x) πληρωθήσονται Ca. s. | 11. 8. (y) ἐξήλθατε A. | 9. (z) * ἐπεσταλμένοι V. | 9. (a) post με, signum addunt L. N. 1. Cp. s. om. | 8. (b) ἐκαθήμην Ca. | 9. 5. (c) ἐκρατήσαται A. |

πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προ-
φητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ [d] πάν-
τες ||, ἀφέντες αὐτὸν, ἔφυγον.
57 Οἱ δὲ, κρατήσαντες τὸν
Ἰησοῦν, ἀπήγαγον πρὸς Καϊά-
φαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου [e] οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
συνήχθησαν.
58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει [f] αὐ-
τῷ || [g] ἀπὸ || μακρόθεν, ἕως τῆς
αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελ-
θὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπη-
ρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος.
59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς [h] καὶ οἱ
πρεσβύτεροι || καὶ τὸ συνέδριον ὅ-
λον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ
τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν [i] θανα-
τώσωσι ||·
60 Καὶ οὐχ [k] εὗρον ||. [l] καὶ
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελ-
θόντων, οὐχ εὗρον ||. ὕστερον δὲ
[m] προσελθόντες || δύο [n] ψευδομάρ-
τυρες,
61 [o] Εἶπον· [p] Οὗτος ἔφη ||·
Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ, καὶ [q] διὰ τριῶν ἡμερῶν ||
οἰκοδομῆσαι αὐτόν.
62 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς,
εἶπεν αὐτῷ· [r] Οὐδὲν ἀποκρίνῃ ||;
τί οὗτοί [s] σου || καταμαρτυροῦ-
σιν;
63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. [t] Καὶ
ἀποκριθεὶς || ὁ ἀρχιερεὺς, εἶπεν
αὐτῷ· [u] Ἐξορκίζω || σε κατὰ τοῦ
Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς,
εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ [x].
64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ
εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, [y] ἀπ᾽
ἄρτι [z] ὄψεσθε || τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς
δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν
νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤῥηξε
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων· [a] Ὅτι ||
ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχο-
μεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν ἠκούσατε
τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.
66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ [b] ἀ-
ποκριθέντες, || εἶπον· Ἔνοχος θα-
νάτου ἐστί.
67 Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρό-
σωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν
αὐτόν· [c] οἱ || δὲ ἐῤῥάπισαν [d],
68 Λέγοντες· Προφήτευσον ἡ-
μῖν Χριστὲ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;
69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο
ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ
μία παιδίσκη, λέγουσα· Καὶ σὺ
ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.
70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο [e] ἔμπρο-
σθεν || [f] πάντων, λέγων· Οὐκ οἶ-
δα τί λέγεις [g].

71 [h] Ἐ-

||57. Mar.14:53. Luc.22:54. Ioh.18:12.24. ||59. Mar.14:55. Ps.27:12. 35:11. 60. Deut.19:15. ||61. Inf.27:40. Ioh.2:19. Act.6:13. ||63. Esa.53:7. coll. Act.8:32. 3:32. Heb.1:15. Io.1:50. Matt.16:16. ||64. Sup.16:27. 24:30. 25:31. Luc.21:27. Io.6:62. Act.1:11. Rom.14:10. 1 Thes.4:16. Apoc.1:7. Ps.110:1. Dan.7:13. ||65. Reg.19:1. ||66. Levit.24:10. ||67. Inf.27:30. Esa.50:6. 53:3. ||68. Mar.14:65. Luc.22:64. Io.18:16. ||69. Marc.14:66. Luc.22:55. Io.18:17.25.

(d) = Co. | 14. (e) * πάντες B. 1. | 9. 6. (f) = m. | 9. (g) = S. 3. G. M. | 8. 7. 33. (h) = Ca. Co. | 9. 14. (i) ἀπολέσωσιν . 1. G. | 10. 5. || θανατώσουσιν A. | 5. 9. (k) εὕρισκον S. 1. | 9. (l) πολλοὶ προσελθον ψευδομάρτυρες καὶ οὐχ εὗρον τὸ ἑξῆς Ca. | 9. 4. || at = οὐχ εὗρον V. Ep. Co. | 10. 14. (m) προσῆλθον Ca. | 9. (n) * τινες m. | 9. (o) * καὶ Ca. | 9. (p) οὕτου ἠκούσαμεν λέγοντος Ca. | 9. (q) μετὰ τρεῖς ἡμέρας V. | 9. (r) = B. 1. | 9. (s) σοι Cu. | 13. (t) * Ἀποκριθεὶς οὖν Ca. | 9. (u) ὁρκίζω Ca. | 9. 7. (x) * τοῦ ζῶντος G. B. 1. m. S. 1. Co. | 12. 14. 27. 26. 23. 3. (y) * ὅτι Ca. B. 1. | 10. (z) ὄψεσθαι A. | 9. (a) = Ca. | 9. (b) = B. 1. | 9. || ἀπεκρίθησαν καὶ Ca. | 9. (c) ἄλλοι Ca. | 9. 5. (d) * αὐτὸν Ca. | 9. 27. (e) ἐνώπιον G. | 9. 5. (f) * αὐτῶν B. 8. A. m. E. g. M. L. N. 1. S. 3. | 8. 43. 29. (g) * οὐδὲ ἐπίσταμαι Ca. | 24. b. 9. 5.

71 [h] Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν ‖ εἰς
τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη [i],
καὶ λέγει [k] τοῖς ἐκεῖ· Καὶ οὗτος ‖
ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.
72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ'
ὅρκου [l]· [m] Ὅτι ‖ οὐκ οἶδα τὸν ἄν-
θρωπον.
73 Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόν-
τες οἱ ἑστῶτες, εἶπον τῷ Πέτρῳ·
Ἀληθῶς [n] καὶ σὺ ‖ ἐξ αὐτῶν εἶ·
καὶ γὰρ ἡ [o] λαλιά ‖ σου [p] δῆλόν
σε ποιεῖ ‖.
74 Τότε ἤρξατο [q] καταναθε-
ματίζειν ‖, καὶ ὀμνύειν· Ὅτι οὐκ
οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως
ἀλέκτωρ ἐφώνησε.
75 Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ
ῥήματος [r] τοῦ ‖ Ἰησοῦ, εἰρηκό-
τος [s] αὐτῷ, Ὅτι ‖ πρὶν [t] ἀλέκτο-
ρα φωνῆσαι, [u] τρὶς ‖ ἀπαρνήσῃ με.
Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

Κεφ. κζʹ. 27.

1 ΠΡωΐας δὲ γενομένης, συμ-
βούλιον [x] ἔλαβον ‖ πάντες
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
[y] τοῦ λαοῦ ‖ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ,
[z] ὥστε θανατῶσαι ‖ αὐτόν.
2 [a] Καὶ δήσαντες αὐτὸν, ἀπή-
γαγον, καὶ παρέδωκαν αὐτὸν
Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ [b] παρα-
διδοὺς ‖ αὐτὸν, ὅτι κατεκρίθη,
μεταμεληθεὶς, ἀπέστρεψε τὰ τριά-
κοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις,
4 Λέγων· Ἥμαρτον, παραδοὺς
αἷμα [c] ἀθῷον ‖. Οἱ δὲ εἶπον· Τί
πρὸς ἡμᾶς; σὺ [d] ὄψει ‖.
5 Καὶ ῥίψας [e] τὰ ἀργύρια ἐν τῷ
ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν,
ἀπήγξατο.
6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ
ἀργύρια, εἶπον· Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν
αὐτὰ εἰς τὸν [f] κορβανᾶν ‖· [g] ἐπεὶ ‖
τιμὴ αἵματός ἐστι.
7 Συμβούλιον δὲ λαβόντες, ἠγό-
ρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ
κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις.
8 [h] Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖ-
νος, [i] ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς
σήμερον.
9 (Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν
διὰ [k] Ἱερεμίου ‖ τοῦ Προφήτου,
λέγοντος· Καὶ ἔλαβον τὰ τριά-
κοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τε-
τιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ
υἱῶν Ἰσραήλ·
10 Καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέ-
ταξέ μοι Κύριος.)
11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν
τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ
βασι-

‖73. Luc.22:59. ‖74. Marc.14:71. ‖75. Supr.℣.34. Luc.22:61. Cap. XXVII. ‖1. Marc.15:1. Luc.22:66. 23:1. Ioh.18:28. Ps.2:2. coll. Act.4:26. ‖2. Ioh.18:12. Act.3:13. ‖3. Supr.26:66. ‖4. Inf.℣.24. Act.18:15. ‖5. Act.1:18.19. Tob.3:10. 2Sam.17:23. ‖8. Act.1:19. ‖9. Zach.11:12. Ier.32:9. ‖11. Marc.15:2. Luc.23:3. Ioh.18:33.37. 1 Tim.6:13.

(h) Ἐξελθόντος δὲ αὐτοῦ Ca. | 9. ‖ at = αὐτὸν S. 1. | 9. (i) * παιδίσκη Ca. V. | 10. 27. (k) αὐτοῖς, ἐκεῖ καὶ L. N. 1. G. E. g. A. S. 3. | 8. 43. ‖ αὐτοῖς. Ἐκεῖ καὶ οὗτος Cu. | 13. (l) λέγων S. 1. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) = Ca. | 9. (o) λαλειὰ A. | 9. (p) ὁμοιάζει Ca. | 9. 5. (q) καταθεματίζειν Ca. G. m. A. E. g. L. N. 1. M. Cp. s. om. B. 8. | 8. 41. (r) = A. | 9. (s) = Ca. m. | 10. (t) * ἢ A. | 9. (u) τρεῖς A. | 9. (x) ἐποίησαν Ca. S. 1. | 10. 5. 24. b. (y) = g. | 9. (z) ἵνα θανατώσωσιν Ca. | 9. (a) Ab hoc commate ad ℣. 12. = omnia Ca. | 30. 9. 23. (b) παραδοὺς Cu. | 13. (c) δίκαιον V. S. 1. | 10. 5. (d) ὄψῃ A. | 9. (e) * τὰ τριάκοντα B. 1. | 9. 5. ‖ at = τὰ B. 1. | 9. (f) κορβονᾶν B. 3. | 9. ‖ κορβωνᾶν B. 1. | 9. 6. (g) ἐπὶ A. | 9. (h) = totus M. | 9. (i) * ἀκελδαμὰ, τοῦτ' ἔστιν, V. | 23. 16. 9. (k) Ἰηρεμίου A. | 23.

βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; [l] Ὁ δὲ ‖
[m] Ἰησοῦς ‖ ἔφη αὐτῷ· Σὺ λέ-
γεις.
12 Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ [n] Πι-
λάτος ‖· Οὐκ ἀκούεις πόσα σου
καταμαρτυροῦσι;
14 Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς
[o] οὐδὲ ἓν ‖ ῥῆμα· ὥστε θαυμάζειν
τὸν ἡγεμόνα λίαν.
15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ
ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ
δέσμιον, ὃν ἤθελον.
16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπί-
σημον λεγόμενον Βαραββᾶν.
17 Συνηγμένων [p] οὖν ‖ αὐτῶν,
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τίνα θέ-
λετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν,
ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;
18 Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον
παρέδωκαν αὐτόν.
19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ
τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐ-
τὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Μη-
δέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ·
πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ᾽
ὄναρ δι᾽ αὐτόν.
20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους, ἵνα
αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν
δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν,
εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλετε ἀπὸ
τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶ-
πον, Βαραββᾶν.
22 Λέγει [q] αὐτοῖς ὁ Πιλάτος·
Τί οὖν [r] ποιήσω ‖ Ἰησοῦν, τὸν
λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν [s] αὐ-
τῷ ‖ πάντες· Σταυρωθήτω.
23 [t] Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη ‖· Τί
γὰρ κακὸν ἐποίησεν; [u] Οἱ δὲ πε-
ρισσῶς ἔκραζον, λέγοντες· Σταυ-
ρωθήτω. ‖
24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐ-
δὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος
[x] γίνεται ‖, λαβὼν ὕδωρ, ἀπε-
νίψατο τὰς χεῖρας [y] [z] ἀπέναντι ‖
τοῦ ὄχλου, λέγων· Ἀθῶός εἰμι
[a] ἀπὸ τοῦ αἵματος [b] τοῦ δικαίου ‖
τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε.
25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς,
εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς,
καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.
26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν
Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν φρα-
γελλώσας παρέδωκεν [c] ἵνα [d] σταυ-
ρωθῇ ‖.
27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡ-
γεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰη-
σοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνή-
γαγον ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖ-
ραν.
28 Καὶ [e] ἐκδύσαντες αὐτὸν ‖ [f],
περιέθηκαν [g] αὐτῷ ‖ χλαμύδα κοκ-
κίνην.
29 Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ
ἀκανθῶν, [h] ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν ‖ αὐτοῦ· καὶ κάλαμον
[i] ἐπὶ

‖12. Sup. 26:63. Esa. 53:7. coll. Act. 8:32. 34. ‖ 13. Io. 19:10. ‖ 14. Sup. ℣. 12. ‖ 15. Marc. 15:6. Luc. 23:17. Ioh. 18:39. Sup. 26:2. 5. Ioh. 4:45. coll. 2:13. Luc. 22:1. ‖ 17. Sup. 21:9. 11. Inf. ℣. 22. Io. 9:22. 12:42. ‖ 18. Act. 7:9. ‖ 20. Mar. 15:11. Luc. 23:18. Io. 18:40. ‖ 21. Act. 3:14. ‖ 24. Deut. 21:6. ‖ 25. Ios. 2:19. Deut. 19:10. 2 Sam. 1:16. ‖ 26. Mar. 15:15. Luc. 23:24. Io. 19:1.

(l) Τότε m. | 9. (m) = G. | 9. (n) Πειλάτος A. | 9. (o) οὐδὲν B. 1. | 9. (p) δὲ Ca. | 9. (q) * οὖν Cu. | 13. (r) ποιήσωμεν Ca. g. | 10. 6. 8. (s) = Ca. A. Co. ſ 10. 14. (t) λέγει αὐτοῖς ὁ ἡγεμὼν Ca. Co. | 9. 5. 4. 14. (u) = G. | 9. (x) γείνεται A. | 9. (y) * αὐτοῦ m. | 9. (z) κατέναντι Ca. | 9. (a) * ἐγὼ Ca. | 9. (b) = Ca. | 9. (c) * αὐτοῖς Ca. | 9. 27. ‖ αὐτὸν M. | 9. (d) σταυρώσωσιν αὐτὸν Ca. | 9. (e) ἐνδύσαντες αὐτὸν Ca. | 9. (f) * ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ χλαμύδαν Ca. | 31. 9. (g) = g. | 9. (h) περιέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς B. 1. | 9.

[i] ἐπὶ τὴν δεξιὰν || αὐτοῦ· καὶ γο-
νυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ,
[k] ἐνέπαιζον || αὐτῷ, [l] λέγοντες ||·
Χαῖρε [m] ὁ βασιλεὺς || τῶν Ἰουδαίων.
30 Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐ-
τὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔ-
τυπτον [n] εἰς || τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
31 Καὶ ὅτε [o] ἐνέπαιξαν || αὐ-
τῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύ-
δα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ [p] ἱμά-
τια || αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐ-
τὸν εἰς τὸ ςαυρῶσαι.
32 Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον ἄν-
θρωπον Κυρηναῖον [q], ὀνόματι Σί-
μωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ
τὸν ςαυρὸν αὐτοῦ.
33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λε-
γόμενον [r] Γολγοθᾶ ||, [s] ὅς ἐςι λε-
γόμενος || κρανίου τόπος,
34 Ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν [t] ὄξος ||
μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευ-
σάμενος, οὐκ [u] ἤθελε || πιεῖν.
35 Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν,
διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ,
[x] βάλλοντες || κλῆρον· [y] ἵνα πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφή-
του· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισ-
μόν μου ἔβαλον κλῆρον. ||
36 Καὶ καθήμενοι, ἐτήρουν αὐ-
τὸν ἐκεῖ.
37 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ
γεγραμμένην· ΟὙΤΟ'Σ ἘΣΤΙΝ
[z] ἸΗΣΟΥ͂Σ || Ὁ ΒΑΣΙΛΕῪΣ
ΤΩ͂Ν ἸΟΥΔΑΙ'ΩΝ.
38 Τότε ςαυροῦνται σὺν αὐτῷ
δύο λῃςαί· εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς
ἐξ εὐωνύμων.
39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐ-
βλασφήμουν αὐτὸν, [a] κινοῦντες ||
[b] τὰς κεφαλὰς || αὐτῶν·
40 Καὶ λέγοντες· [c] Ὁ κατα-
λύων τὸν ναὸν [d] καὶ ἐν τρισὶν ἡ-
μέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυ-
τόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, [e] κατά-
βηθι ἀπὸ τοῦ ςαυροῦ.
41 Ὁμοίως [f] δὲ || καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς, ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμ-
ματέων [g] καὶ πρεσβυτέρων || [h],
[i] ἔλεγον· ||
42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ
δύναται σῶσαι [k]. [l] εἰ || βασιλεὺς
Ἰσραὴλ ἐςι, καταβάτω νῦν ἀπὸ
τοῦ ςαυροῦ [m], καὶ [n] πιςεύσομεν ||
[o] αὐτῷ ||.

43 [p] Πέ-

|| 30. Esa. 50:6. Sup. 26:67. || 32. Marc. 15:21. Luc. 23:26. Io. 19:17. Hebr. 13:12. Num. 15:35. 1 Reg. 21:13. Act. 7:58. || 33. Marc. 15:22. Luc. 23:33. Ioh. 19:17. || 34. Ps. 69:22. coll. Ioh. 19:28. || 35. Marc. 15:24. Luc. 23:34. Ioh. 19:23. Psal. 22:19. || 36. Inf. ℣. 54. || 37. Marc. 15:26. Luc. 23:38. Ioh. 19:19. || 38. Esa. 53:12. Luc. 23:33. || 39. Psal. 22:8. 109:25. 2 Reg. 19:21. Esa. 37:22. Ier. 18:16. Thren. 2:15. || 40. Ioh. 2:19. Sup. 26:61. Inf. ℣. 43:54. coll. Luc. 23:35. 47. Mat. 4:3. 6. Sap. 2:13. 16. 5:5. || 42. Sap. 2:18.

(i) ἐν τῇ δεξιᾷ Ca. s. 2. | 11. 8. (k) ἐνέπαιξαν Ca. B. 1. | 10. || ἐνέπεζον A. | 6. 9. (l) δέροντες A. | 9. (m) βασιλεῦ Ca. | 9. (n = m. B. 2. | 10. (p) εἱμάτια A. | 9. (q) * εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Ca. | 31. 9. (r) Γολγοθᾶν B. 3. | 6. 9. (s) ὅ ἐςι μεθερμηνευόμενον m. s. 1. | 10. 5. || ὅ ἐςι Ca. | 9. || ὅ ἐςι λεγόμενον E. g. L. N. 1. | 8. 12. (t) οἶνον Ca. V. s. 1. Co. | 11. 23. 14. (u) ἠθέλησε Cu. | 13. (x) βαλόντες A. | 9. 6. (y) = Ca. L. N. 1. G. B. g. s. om. Cp. Syr. Interpr. B. om. A. Co. | 23. (z) = G. m. N. 1. B. 4. Co. | 23. (a) κεινοῦντες A. | 9. (b) τὴν κεφαλὴν Ca. | 9. (c) * οὐα Ca. | 9. || οὐαὶ s. 1. V. Co. | 9. 8. 14. (d) * τοῦ Θεοῦ Co. | 14. (e) * καὶ A. | 9. (f) = A. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) * καὶ Φαρισαίων s. om. B. om. | 23. 42. (i) λέγοντες Ca. | 9. (k) σῶσαι; Stephani sex interrogative legunt | 8. (l) = Ca. | 9. (m) * ἵνα ἴδωμεν Go. | 9. 14. (n) πιςεύομεν A. | 9. (o) εἰς αὐτὸν B. 2. | 9. || ἐπ' αὐτῷ B. 1. L. N. 1. M. G. m. E. g. s. om. | 8. 7. 42.

(o) omitted

43 ᵖ Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν·
ῥυσάσθω ᵠ νῦν || αὐτὸν, εἰ θέλει αὐ-
τόν. εἶπε γάρ· Ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός.
44 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσαὶ,
οἱ συςαυρωθέντες αὐτῷ, ὠνείδιζον
αὐτῷ ||.
45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος
ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως
ὥρας ˢ ἐννάτης ||.
46 Περὶ δὲ τὴν ᵗ ἐννάτην || ὥ-
ραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ με-
γάλῃ, λέγων· Ἠλὶ, Ἠλὶ, ᵘ λα-
μᾶ || ˣ σαβαχθανί ||; τοῦτ' ἔςι,
Θεέ μου, Θεέ μου, ἱνατί με ἐγ-
κατέλιπες;
47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑςώτων
ἀκούσαντες, ἔλεγον· ʸ Ὅτι || ᶻ Ἠ-
λίαν || φωνεῖ οὗτος.
48 Καὶ εὐθέως ᵃ δραμὼν || εἷς
ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον,
πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς
καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν.
49 ᵇ Οἱ δὲ λοιποὶ ᶜ ἔλεγον || ·
Ἄφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας
σώσων || αὐτόν.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ᵉ πάλιν || κρά-
ξας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦ-
μα. ᶠ
51 Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασ-
μα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ᵍ ἀπὸ
ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσεί-
σθη· καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν.
52 Καὶ τὰ ʰ μνημεῖα || ⁱ ἀνε-
ῴχθησαν || · καὶ πολλὰ σώματα
τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ᵏ ἠγέρθη ||.
53 Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνη-
μείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ,
ˡ εἰσῆλθον || εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
καὶ ᵐ ἐνεφανίσθησαν || πολλοῖς.
54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ, τηροῦντες τὸν Ἰη-
σοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ
γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα,
λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν
οὗτος.
55 Ἦσαν δὲ ⁿ ἐκεῖ || ᵒ γυναῖ-
κες πολλαὶ, ᵖ ἀπὸ || μακρόθεν
θεωροῦσαι· ᵠ αἵτινες || ἠκολούθη-
σαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαί-
ας, διακονοῦσαι αὐτῷ·
56 Ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώ-
βου καὶ ʳ Ἰωσῆ || μήτηρ, καὶ ἡ
μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
57 Ὀψίας ˢ δὲ || γενομένης, ἦλ-
θεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀρι-
μαθαίας, τοὔνομα Ἰωσὴφ, ὃς καὶ
αὐτὸς ᵗ ἐμαθήτευσε || τῷ Ἰησοῦ.
58 Οὗτος ᵘ προσελθὼν || τῷ Πι-
λάτῳ, ˣ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ.

43. Psal.22:9. 18:19. Sup.26:64. || 44. Luc.23:39.&c. || 45. Amos 8:9. || 46. Psal. 22. || 47. Sup.17:10. Sir.48:10. Mal.4:5. || 48. Ps.69:22. Mar.15:36. Luc.23:36. Ioh. 19:29. || 50. Mar.15:37. Luc.23:46. Ioh.19:30. Hebr.5:7. || 51. Exo.26:31. 2 Par.3: Hebr.10:19. || 54. Marc.15:39. Luc.23:47. Sup.℣.36.43. Sap.2:13. 5:5. || 55. Luc.8:2. || 57. Marc.15:42. Luc.23:50. Ioh.19:38.

(p) * Εἰ Ca. | 9. (q) = G. M. B. 2. A. | 8. (r) αὐτὸν Ca. G. m. g. M. al. B. | 8. (s) ἐνάτης A. | 9. 23. ad marc. (t) ἐνάτην A. | 9. (u) λιμὰ B. 2. | 9. 6. || λειμὰ B. 2. | 9. (x) ζαφθα- Ca. | 9. || ἀβαχθανὶ M. | 6. || βαχ- θανί L. N. 1. | 6. (y) = Ca. | 9. (z) Ἠ- λίαν A. | 9. (a) προσδραμὼν G. | 9. 7. = totus G. | 9. 30. (c) εἶπον Ca. | 9. (d) καὶ σώσει Ca. | 9. || σῶσαι B. 1. 1. 1. | 8. 11. (e) = G. L. N. 1. | 11. 8. (f) ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην, ἔνυξεν αὐ- τοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα. s. 2. | 10. 23. || at in Cu. haben- tur ad fin. ℣. 49. | 13. (g) * μέρη Ca. | 9. 27. (h) μνήματα A. | 9. (i) ἀνεῴχθη A. | 9. (k) ἠγέρθησαν Ca. | 9. (l) ἦλθον Ca. | 9. 7. (m) ἐνεφάνησαν Ca. s. 2. | 11. 8. (n) καὶ Ca. L. | 10. (o) * καὶ N. 1. B. 1. 3. 2. | 11. 8. (p) = A. | 9. (q) αἵτεινες A. | 9. (r) Ἰωσὴφ Ca. | 9. (s) = A. | 9. (t) ἐμαθητεύθη Ca. | 9. (u) προσῆλθε Ca. | 9. (x) * καὶ Ca. A. | 10.

Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευ-
σεν ἀποδοθῆναι [y] τὸ σῶμα ||.
59 Καὶ [z] λαβὼν || τὸ σῶμα ὁ
Ἰωσὴφ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ [a] σινδόνι
καθαρᾷ.
60 Καὶ [b] ἔθηκεν || αὐτὸ ἐν τῷ
καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατό-
μησεν ἐν τῇ πέτρᾳ. καὶ προσκυ-
λίσας λίθον μέγαν [c] τῇ θύρᾳ τοῦ
μνημείου, ἀπῆλθεν.
61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνὴ, καὶ [d] ἡ || ἄλλη Μαρία,
καθήμεναι [e] ἀπέναντι || τοῦ τά-
φου.
62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐςὶ
μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχ-
θησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ [f] Φαρι-
σαῖοι || πρὸς Πιλάτον,
63 Λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθη-
μεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν,
ἔτι ζῶν· [g] Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐ-
γείρομαι.
64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι
τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέ-
ρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ [h] νυκτὸς ||, κλέψωσιν αὐ-
τὸν, καὶ [i] εἴπωσι || τῷ λαῷ· [k] Ἠ-
γέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔςαι
ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώ-
της.
65 Ἔφη [l] δὲ || αὐτοῖς ὁ Πιλά-
τος· Ἔχετε κουςωδίαν· ὑπάγε-
τε, [m] ἀσφαλίσασθε || ὡς οἴδατε.
66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλί-
σαντο τὸν τάφον, σφραγίσαν-
τὸν [n] λίθον || [o] μετὰ τῆς κουςωδία

Κεφ. κη'. 28.

1 Ὀψὲ δὲ [p] σαββάτων ||,
ἐπιφωσκούσῃ εἰς μ
σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μα
δαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, θε
ρῆσαι τὸν τάφον·
2 Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς ἐγένε
μέγας· [q] ἄγγελος γὰρ Κυρίου κ
ταβὰς ἐξ οὐρανοῦ ||, προσελ
ἀπεκύλισε τὸν λίθον [r] ἀπὸ τῆς
ρας || [s]; καὶ ἐκάθητο ἐπάνω α
τοῦ.
3 Ἦν δὲ ἡ [t] ἰδέα || αὐτοῦ
ἀςραπὴ; καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτ
λευκὸν [u] ὡσεὶ || χιών.
4 Ἀπὸ δὲ τοῦ [x] φόβου || [y]
τοῦ || ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντ
καὶ [z] ἐγένοντο || [a] ὡσεὶ || νεκ
5 Ἀποκριθεὶς [b] δὲ || ὁ ἄγγελ
εἶπε ταῖς γυναιξί· Μὴ φοβεῖσ
ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν
ἐςαυρωμένον ζητεῖτε.
6 Οὐκ ἔςιν ὧδε· ἠγέρθη γ
καθὼς εἶπε [c]· δεῦτε, ἴδετε
τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος.
7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι,
πατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
ἠγέρθη [d] ἀπὸ τῶν νεκρῶν || ·
[e] ἰδοὺ ||, προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γ
λιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν [f] ὄψεσθε
ἰδοὺ, εἶπον ὑμῖν.

8

||60. Esa.53:9. ||63. Sup.26:61. Io.2:19. 7:12. Luc.23:2. ||66. Dan.6:17. C
XXVIII. || 1. Marc.16:1. Luc.24:1. Ioh 20:1. Sup.27:56. || 3. Dan.10:5. ||6. S
12:40. 16:21. 17:23. ||7. Sup.26:32. Inf. ✝.10. Mar.14:28. Io.21:1. Act.1:3. 10
13:31. 1 Cor.15:5.

(y) = G. | 9. (z) παραλαβὼν Ca. | 9. (a) * ἐν M. B. 1. | 10. (b) ἔθετο G. | 9. (c) * ἐπὶ A. | 9. (d) = A. | 9. (e) κατέναντι Ca. | 9. (f) πρεσβύτεροι G. | 9. (g) * ὅτι Ca. | 9. (h) = Ca. V. S. 2. | 23. (i) ἐροῦσι Ca. | 9. 5. (k) * ὅτι g L. N. 1. B. 1. | 8. 11. (l) = G. m. | 10. (m) ἀσφαλίσασθαι B. 1. | 9. (n) τάφον G. | 9. (o) ταῖς κουςωδίαις V. | 9. || κωςουδίας A.

| 9. (p) σαββάτου V. | 9. (q) = G.
30. (r) = Ca. V. | 10. (s) * τοῦ μνημ
L. N. 1. m. B. 3. S. 4. | 27. (t) εἰδέα
| 9. (u) ὡς A. | 9. (x) φόρου A. | 9. (y)
A. | 9. (z) ἐγενήθησαν Ca. | 9. (a)
Ca. A. | 10. (b) = G. | 9. (c) * ὑμῖν
| 9. (d) = Ca. V. | 10. 26. (e) = Ca.
(f) ὄψεσθαι A. | 9.

8 [g] Καὶ || ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

9 [h] Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι [i] τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, || καὶ ἰδοὺ, [k] ὁ || Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι, ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.

10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς [l] ἀδελφοῖς || μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, [m] κἀκεῖ || με [n] ὄψονται ||.

11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς [o] τῆς κουςωδίας || ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν [p] ἅπαντα || τὰ γενόμενα.

12 Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόντες, [q] ἀργύρια ἱκανὰ || ἔδωκαν τοῖς ςρατιώταις,

13 Λέγοντες· Εἴπατε, Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες, ἔκλεψαν αὐτὸν [r] ἡμῶν || κοιμωμένων.

14 Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς [s] πείσομεν || αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους [t] ποιήσομεν ||.

15 Οἱ δὲ, λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις [u] μέχρι τῆς σήμερον ||.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

17 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, προσεκύνησαν [x] αὐτῷ ||· οἱ δὲ ἐδίςασαν.

18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν [y] οὐρανῷ || καὶ ἐπὶ γῆς.

19 [z] Πορευθέντες || [a] οὖν || μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος·

20 Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. [b] Ἀμήν. || [c]

|| 9. Marc. 16:9. Ioh. 20:14. 16. ‖ 10. Sup. ✠. 7. Ioh. 20:17. Act. 1:3. Ps. 22:22. coll. Hebr. 2:11. Rom. 8:29. || 14. 1 Io. 3:19. || 16. Supr. 26:32. || 18. Sup. 11:27. 16:28. Io. 3:35. 13:3. 17:2. Hebr. 1:2. 2:8. Dan. 7:13. 1 Cor. 15:24. Rom. 14:9. Act. 2:36. Luc. 1:32. Eph. 1:10. 20. Phil. 2:9. 1 Pet. 3:22. Apoc. 1:13. 16. 20. 17:14. 19:16. Col. 1:16. || 19. Marc. 16:15. Luc. 24:47. 1 Cor. 1:13. 15. 10:2. coll. Exod. 14:31. Act. 2:38. 8:12. Esa. 2:3. 52:10. Rom. 10:18. Col. 1:23.

(g) = G. | 9. (h) = Ca. G. B. 2. | 11. 23. (i) = B. 2. | 9. (k) = A. | 9. (l) μαθηταῖς Cp. | 9. 14. (m) καὶ ἐκεῖ A. | 9. (n) ὄψεσθε Ca. | 9. (o) ἀπὸ κουςωδίας B. 2. | 9. || κουςωδείας A. | 9. (p) πάντα A. | 9. (q) ἀργύριον ἱκανὸν Ca. s. 1. | 10. (r) ὑμῶν Cu. | 13. (s) πείσωμεν Cu. | 6. 13. (t) ποιήσωμεν Cu. | 13. 6. 28. (u) ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας Ca. | 35. 9. 8. (x) = Ca. | 9. || αὐτὸν B. 1. | 9. (y) οὐρανοῖς Ca. | 9. (z) πορεύεσθε Ca. | 9. (a) νῦν (pro οὖν) Ca. | 9. || = οὖν Cp. s. om. G. m. g. L. N. 1. B. om. | 8. 7. (b) = Ca. | 9. (c) * ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦτο μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς τοῦ Χριςοῦ ἀναλήψεως g. | 9. || in MS. Bezæ, τέλος δὲ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου. Ἀμὴν. & sequebantur anteriora.

ΤΟ' ΚΑΤΑ' ΜΑ'ΡΚΟΝ

ΕΥ'ΑΓΓΕ'ΛΙΟΝ.

ΚΕΦ. ά. 1.

'ΡΧΗ' τοῦ εὐαγ-
γελίου Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

2 Ὡς γέγραπται
[a] ἐν τοῖς προφή-
ταις ‖· Ἰδοὺ, ἐγὼ
ἀποςέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει
τὴν ὁδόν σου [b] ἔμπροσθέν σου ‖.

3 Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους [c] αὐ-
τοῦ ‖.

4 Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βά-
πτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁ-
μαρτιῶν.

5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν
πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ
Ἱεροσολυμῖται [d]· καὶ ἐβαπτί-
ζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ [e] πο-
ταμῷ ‖ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογού-
μενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

6 Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένο
[f] τρίχας ‖ καμήλου, [g] καὶ ζώνη
δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐ
τοῦ ‖ καὶ ἐσθίων ἀκρίδας κα
μέλι ἄγριον.

7 [h] Καὶ ἐκήρυσσε, λέγων· Ἐρ
χεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσ
μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, κύψα
λῦσαι τὸν ἱμάντα [i] τῶν ὑποδη
μάτων ‖ αὐτοῦ.

8 Ἐγὼ μὲν [k] ἐβάπτισα ‖ ὑ
μᾶς [l] ἐν ὕδατι ‖· αὐτὸς δὲ βα
πτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι [m] ἁ
γίῳ ‖ [n].

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖ
ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπ
[o] Ναζαρὲτ ‖ τῆς Γαλιλαίας, κα
ἐβαπτίσθη [p] ὑπὸ Ἰωάννου ‖ εἰ
τὸν Ἰορδάνην.

10 Καὶ [q] εὐθέως ‖ ἀναβαίνω
[r] ἀπὸ ‖ τοῦ ὕδατος, εἶδε [s] σχι
ζομένους

‖ 1. Mat.3:2.17. 11:12. 16:16. 17:11. 26:63. Pſ.2:6. Io.1:50. 10:35. ‖ 2. Mal.3:1 Mat.11:10. Luc.7:27. ‖ 3. Eſa.40:3. Mat.3:3. Luc.1:76. 3:4. Io.1:15.23. ‖ 4. Mat 3:1. Luc.3:3. Io.1:31. Mal.4:5. ‖ 5. Mat.3:5. ‖ 6. Mat.3:4. Lev.11:22. 2. Reg.1:8 Zach.13:4. ‖ 7. Mat.3:11. Luc.3:16. Io.1:27. 7:38. ‖ 8. Act.1:5. 2:4.17. 10:45. 11 16. 13:25. 19:4. 1 Cor.12:13. ‖ 9. Mat.3:13. Luc.3:21. Ioh.1:32.

(a) Ἐν Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ Ca. m. S.2.V. | 12.27. ‖ idem Co. & Go. | 14. ſed in marg. Copt. monet Librarius, in ſaniore exemplari legi τοῖς προφήταις: quia, inquit ille, Eſaias prophetavit de voce clamantis; ſed Moſes & Malachias de miſſione angeli prophetarunt. | 14. (b) = Ca. Co. | 9. 14. (c) τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ca. Go. | 10. (d) * πάντες Co. Ca. V. S. 1. | 14. 11. 4. ſed = poſt ἐβ.... (e) = Ca. | 9. (f) δέῤῥιν Ca. | 9. 5. (g) = Ca. | 9. (h) καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι. ἔρχεται δὲ ὀπίσω μου ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ καὶ αὐτὸς Ca. | 9. 24. a.c. (i) τοῦ ὑποδήματος pro τῶν ὑπο... S.2. | 10 (k) βαπτίζω Cu. | 13. (l) = B. 1. L. N 1. | 10. (n) * καὶ πυρὶ B. 1. | 9. 24. a (o) Ναζαρὰτ A. | 9. (p) = L. | 9. (q = Ca. | 9. (r) ἐκ Ca. | 9. 7. (s) ἠνοιγμένους Ca. S. 1. V. | 11. 5. 8. 24. a.

ζομένους || τοὺς οὐρανοὺς, καὶ
τὸ Πνεῦμα [t] [u] ὡσεὶ || περιςερὰν,
καταβαῖνον [x] [y] ἐπ᾽ || αὐτόν.
11 Καὶ φωνὴ [z] ἐγένετο || ἐκ τῶν
οὐρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
πητὸς, ἐν [a] ᾧ || εὐδόκησα.
12 Καὶ [b] εὐθὺς || τὸ Πνεῦμα
[c] αὐτὸν [d] ἐκβάλλει || εἰς τὴν ἔρη-
μον.
13 Καὶ ἦν [e] ἐκεῖ || [f] ἐν τῇ ἐρή-
μῳ || ἡμέρας τεσσαράκοντα [g], πει-
ραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ. καὶ
ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγ-
γελοι διηκόνουν αὐτῷ.
14 [h] Μετὰ δὲ || τὸ παραδοθῆ-
ναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ,
15 [i] Καὶ || λέγων· Ὅτι πεπλή-
ρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε,
καὶ πιςεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
16 [k] Περιπατῶν δὲ || παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν
[l] αὐτοῦ ||, [m] βάλλοντας || [n] ἀμ-
φίβληςρον || ἐν τῇ θαλάσσῃ· (ἦ-
σαν γὰρ ἁλιεῖς·)
17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς [o] ὁ Ἰη-
σοῦς ||· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ
ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀν-
θρώπων.
18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκ-
τυα αὐτῶν [p], ἠκολούθησαν αὐτῷ.
19 Καὶ προβὰς [q] ἐκεῖθεν || [r] ὀ-
λίγον ||, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ
Ζεβεδαίου; καὶ Ἰωάννην τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ
πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα [s].
20 Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐ-
τούς· καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα
αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μισθωτῶν, [t] ἀπῆλθον
ὀπίσω αὐτοῦ ||.
21 Καὶ [u] εἰσπορεύονται || εἰς
Καπερναούμ· καὶ εὐθέως τοῖς σάβ-
βασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγω-
γὴν, ἐδίδασκε [x].
22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο [y] ἐπὶ τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων
[z] αὐτοὺς || ὡς ἐξουσίαν ἔχων, [a] καὶ ||
οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς [b].
23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
[c] αὐτῶν || ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε,
24 Λέγων· [d] Ἔα, || τί ἡμῖν
καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες
ἀπολέσαι ἡμᾶς; [e] οἶδά || σε τίς
εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

25 Καὶ

||11. Inf.9:7. Pf.2:7. Ef.42:1. Mat.3.17. 17:5. 2 Pet.1:17. Col.1:13. ||12.13. Mat.4:1.11. Luc.4:1. Iob 5:22. ||14. Mat.4:12. Luc.3:19. 4:14. Io.4:43. ||15. Mat.3:2. 10:7. ||16. Mat.4:18. Luc.5:2.&c. Ioh.1:42. ||18. 1 Reg.19:19. ||21. Mat.4:13.23. Luc.4:16.31. 13:10. Act.13:14.27.44. 15:21. 17:2. 18:4. ||22. Inf.11:28. Mat.7:28. 13:54. 21:23. Luc.4:32. 7:16. 20:2. ||23. Luc.4:33. ||24. Inf.ỷ.34. Mat.8:29. Luc.1:35. 4:41. Dan.9:24. Pf.16:10. coll. Act.2:31.

(t) * τοῦ Θεοῦ m. |9. 24. a. ||* ἅγιον V. | 24. c. (u) ὡς A. Ca. | 10. (x)* καὶ μένον V. |9. (y) εἰς Ca. |9. (z) = Ca. |9. (a) σοὶ Ca. s. 3. V. |8. (b) εὐθέως A. |9. (c) * τὸ ἅγιον Ca. s. 1. | 10. 24. c. (d) ἐξέβαλεν V. |9. (e) = Ca. |9. (f) = s. 1. |9. (g) * καὶ νύκτας τεσσαράκοντα V. s. 1. Co | 10. 24. a. 14. (h) καὶ μετὰ Ca. |9. (i) = Ca. |9. (k) καὶ παράγων Ca. s. 2. V. | 5. 8. 11. (l) τοῦ Σίμωνος B. 4. Co. W. A. | 27. 25. (m) ἀμφιβάλλοντας A. Ca. s, 3. | 7. 8. (n) ἀμφίβληςρα s. 1. V. | 10. || τὰ δίκτυα Ca. |9. 5. (o) = G. |9. (p)* πάντα Ca. |9. (q) = Ca. |9. (r) = M. N. 1. | 10. (s)* αὐτῶν m. s. 2. | 11. 27. (t) ἠκολούθησαν αὐτῷ Ca. s. 1. | 24. a. 25. 10. 5. (u) εἰσεπορεύοντο Ca. |9. || διεπορεύοντο m. |9. || εἰσπορεύεται s. 1. |9. (x)* αὐτοὺς Ca. |9. (y)* οἱ ὄχλοι B. 1. | 24. a. 9. ||* πάντες B. 1. s. 1. | 10. (z) = M. |9. (a) = Ca. |9. (b)* αὐτῶν m. |9. (c) = Ca. |9. 26. (d) = Ca. |9. (e) εἴδαμεν s. 1. |9.

25 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ [f] ὁ
Ἰησοῦς ||, λέγων· Φιμώθητι, καὶ
ἔξελθε [g] ἐξ αὐτοῦ ||.
26 Καὶ [h] σπαράξαν || αὐτὸν
[i] τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ||, καὶ
[k] κράξαν || φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν
[l] ἐξ || αὐτοῦ.
27 Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες,
ὥςε συζητεῖν πρὸς [m] αὐτοὺς ||,
λέγοντας· [n] Τί ἐςι τοῦτο; || τίς
[o] ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη ||, ὅτι
[p] κατ' ἐξουσίαν || καὶ τοῖς πνεύ-
μασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει,
καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;
28 [q] Ἐξῆλθε δὲ || ἡ ἀκοὴ αὐ-
τοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν [r] περίχω-
ρον || τῆς Γαλιλαίας.
29 [s] Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συνα-
γωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον || εἰς
τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου,
μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κα-
τέκειτο πυρέσσουσα· καὶ εὐθέως
λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.
31 Καὶ [t] προσελθὼν ἤγειρεν αὐ-
τὴν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐ-
τῆς ||· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρε-
τὸς εὐθέως· [u] καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
32 [x] Ὀψίας || δὲ γενομένης,
ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, [y] ἔφερον || πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους.
33 Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγ-
μένη ἦν πρὸς τὴν θύραν [z].
34 Καὶ ἐθεράπευσε [a] πολλοὺς
κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις ||·
καὶ [b] δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε ||,
καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν [c] τὰ δαιμό-
νια ||, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν [d].
35 Καὶ πρωῒ [e] ἔννυχον || [f] λίαν ||
[g] ἀναςὰς || ἐξῆλθε· καὶ ἀπῆλθεν
[h] εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσ-
ηύχετο.
36 Καὶ [i] κατεδίωξαν || αὐτὸν
[k] ὁ || Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.
37 Καὶ [l] εὑρόντες || αὐτὸν, [m] λέ-
γουσιν || αὐτῷ· Ὅτι πάντες ζη-
τοῦσί σε.
38 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγωμεν
[n] εἰς τὰς [o] ἐχομένας κωμοπόλεις ||,
ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ
[p] ἐξελήλυθα ||.
39 Καὶ ἦν [q] κηρύσσων || [r] ἐν
ταῖς συναγωγαῖς || αὐτῶν, εἰς
ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαι-
μόνια ἐκβάλλων.

40 Καὶ

||25.26. Inf.9:25. ||29. Mat.8:14. Luc.4:38. ||32. Mat.8:16. Luc.4:40. ||34. Inf. 3:11. Luc.4:41. Act.16:17.18. ||35. Luc.4:42. ||38. Luc.4:43. Io.16:28.

(f) ≐ Ca. |9. (g) ἐκ τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα ἀκάθαρτον· καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον Ca. | 9. 31. || ἐκ τοῦ ἀνθρώπου V. | 9. (h) σπαράξας Ca. |9. (i) = Ca. |9. (k) κράξας Ca. |9. (l) ἀπ' Ca. | 9. (m) ἑαυτοὺς G. Ca. m. F. g. M. B. 1. S. 1. V. | 8. 43. (n) = Ca. | 9. (o) ἐκείνη ἡ καινὴ αὕτη ἡ ἐξουσία Ca. |9. 5. (p) = Ca. M. | 10. (q) καὶ ἐξῆλθε Ca. |9. (r) χώραν V. | 9. 7. (s) ἐξελθὼν δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, ἦλθεν Ca. | 9. 5. || pro ἐξελθόντες, ἦλθον· ἐξελθὼν, ἦλθεν. S. 2. | 10. (t) προσελθὼν ἐκτείνας τὴν χεῖρα κρατήσας ἤγειρεν αὐτὴν Ca. |9. 5. 4. (u) * καὶ ἠγέρθη m. | 9. 27. (x) ὄψει A. | 9. (y) ἐφέροσαν Ca. | 9. || φέρουσι L. | 9. (z) * αὐτοῦ Ca. S. 1. | 10. 27. (a) αὐτοὺς Ca. | 9. (b) τοὺς δαιμόνια ἔχοντας ἐξέβαλεν αὐτὰ ἀπ' αὐτῶν Ca. | 9. || δαίμονας πολλοὺς ἐξέβαλε m. | 9. (c) αὐτὰ Ca. | 9. (d) * Χριςὸν εἶναι B. 1. Co. g. S. 4. | 24. c. || τὸν Χριςὸν εἶναι B. 3. Cæ. | 24. 9. || * καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν Ca. m. | 10. (e) ἔννυχα Ca. S. 3. | 11. 8. (f) = B. 1. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) * ὁ Ἰησοῦς Ca. Cp. S. 2. | 11. 8. 27. 14. (i) κατεδίωξεν V. W. | 10. 8. (k) τότε Ca. | 9. (l) ὅτε εὗρον Ca. | 9. (m) ἔλεγον V. | 9. (n) * ἀλλαχοῦ W. | 9. (o) ἐγγὺς κώμας, καὶ εἰς τὰς πόλεις Ca. S. 1. V. | 10. 5. 8. (p) ἐλήλυθα B. 7. g. L. N. 1. S. 1. V. | 8. 7. (q) διδάσκων L. N. 1. | 10. 5. (r) εἰς τὰς συναγωγὰς A. Ca. | 9.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λε-
πρὸς, [s] παρακαλῶν || αὐτὸν, καὶ
γονυπετῶν [t] αὐτὸν, || καὶ λέγων
αὐτῷ || · [x] Ὅτι, || ἐὰν θέλῃς,
δύνασαί με καθαρίσαι.
41 [y] Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνι-
σθεὶς ||, ἐκτείνας τὴν χεῖρα [z], ἥ-
ψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ·
Θέλω, καθαρίσθητι.
42 Καὶ [a] εἰπόντος αὐτοῦ, || εὐ-
θέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα,
καὶ ἐκαθαρίσθη.
43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ,
εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν·
44 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρα μη-
δενὶ [b] μηδὲν || εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε,
σεαυτὸν δεῖξον τῷ [c] ἱερεῖ ||, καὶ
προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ
σου ἃ προσέταξε [d] Μωσῆς ||, εἰς
μαρτύριον αὐτοῖς.
45 Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κη-
ρύσσειν [e] πολλὰ ||, καὶ διαφημί-
ζειν τὸν λόγον, ὥςε μηκέτι [f] αὐ-
τὸν || δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν
εἰσελθεῖν· ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τό-
ποις ἦν, καὶ [g] ἤρχοντο || πρὸς αὐ-
τὸν [h] πανταχόθεν ||.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ [i] πάλιν εἰσῆλθεν || εἰς
Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν [k].
καὶ ἠκούσθη ὅτι [l] εἰς οἶκόν || ἐςι.
2 Καὶ [m] εὐθέως || συνήχθησαν
πολλοί· ὥςε [n] μηκέτι χωρεῖν ||
μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· [o] καὶ
ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. ||
3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν,
παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον
ὑπὸ τεσσάρων.
4 Καὶ μὴ δυνάμενοι [p] προσεγ-
γίσαι || αὐτῷ [q] διὰ τὸν ὄχλον ||,
ἀπεςέγασαν τὴν ςέγην ὅπου ἦν [r] [s]
καὶ [s] ἐξορύξαντες || χαλῶσι τὸν
κράββατον, [t] ἐφ' ᾧ ὁ παραλυ-
τικὸς κατέκειτο ||.
5 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίςιν
αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ·
Τέκνον, ἀφέωνταί [u] σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι σου ||.
6 Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμμα-
τέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλο-
γιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν [x]·
7 [y] Τί || [z] οὗτος || [a] οὕτω || [b] λα-
λεῖ βλασφημίας ||; τίς δύναται
ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ [c] εἷς ||
ὁ Θεός;
8 Καὶ [d] εὐθέως || ἐπιγνοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς τῷ πνεύματι [e] αὐτοῦ ||, [f] ὅτι
οὕτως || [g] διαλογίζονται ἐν ἑαυ-
τοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ταῦτα δια-
λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;

9 Τί

|| 40. Matt. 8:2. Luc. 5:12. || 44. Lev. 13:2. 14:2. &c. || 45. Luc. 5:15. Inf. 2:13. Cap. II. || 1. Matt. 9:1. 26:61. Luc. 5:18. Act. 24:17. Deut. 9:11. 15:1. || 5. Inf. ℣. 10. 11. Deut. 28:15. 22. Io. 5:14. 9:2. 1 Cor. 11:30. Iac. 5:15. || 7. Iob. 14:4. Esa. 43: 25. 44:22. || 8. Io. 2:24. 6:64. Act. 1:24. Apoc. 2:23. coll. ℣. 18.

(s) ἐρωτῶν Ca. | 9. 5. (t) = B. 2. m. 9. (u) = Ca. | 9. (x) = Ca. | 9. || pro ὅτι, κύριε s. 1. | 24. a. 9. 27. (y) καὶ ὀργισθεὶς Ca. | 9. 5. (z) * αὐτοῦ Ca. | 27. 9. (a) = Ca. s. 2. | 11. 33. (b) = A. B. 1. Ca. Cp. m. s. | 11. 8. 14. (c) ἀρχιερεῖ V. | 9. (d) Μωϋσῆς B. 2. | 9. 6. (e) = V. | 9. (f) = Ca. | 9. (g) συνήρχοντο V. | 9. 7. (h) πάντοθεν A. | 9. (i) εἰσελθὼν πάλιν Ca. | 4. 9. || εἰσῆλθε πάλιν B. 1. E. L. N. 1. | 8. || εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πάλιν G. | 27. 8. (k) * ὀκτὼ V. | 9. (l) ἐν οἴκῳ Ca. s. 1. | 10. 8. || ἐκεῖ εἰς οἶκον m. | 9. 8. (m) = Co. | 9. 14. (n) μὴ συγχωρεῖν E. | 9. (o) = E. | 9. || pro αὐτοῖς τὸν, πρὸς αὐτοὺς Ca. V. | 10. (p) προσενέγκαι s. 1. | 9. 5. (q) ἀπὸ τοῦ ὄχλου Ca. | 9. (r) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (s) = Ca. | 9. (t) ὅπου ἦν κατακείμενος Ca. | 9. (u) σοῦ αἱ ἁμαρτίαι Ca. | 9. (x) * ἔλεγον Co. | 14. || λέγοντες Ca. | 9. (y) τίς B. 2. | 9. (z) = G. | 9. (a) = οὕτως m. | 9. (b) λαλεῖ; βλασφημεῖ; Ca. V. | 10. 8. 5. (c) = Ca. | 9. (d) = Ca. E. | 10. (e) = Ca. | 9. (f) οὕτως ὅτι Ca. | 9. 4. (g) * αὐτοὶ A. B. 8. Cp. G. g. L. M. s. 1 omn. | 8. 27. 42.

9 Τί ἐςιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν
τῷ παραλυτικῷ· [h] Ἀφέωνταί σοι
αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· Ἔγει-
ραι, καὶ ἆρόν σου τὸν κράββα-
τον, καὶ περιπάτει ||;
10 Ἵνα δὲ [i] εἰδῆτε || ὅτι ἐξου-
σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
[k] ἀφιέναι || ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας·
(λέγει τῷ παραλυτικῷ·)
11 [l] Σοὶ λέγω, ἔγειραι ||, καὶ
ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὕ-
παγε εἰς τὸν οἶκόν σου.
12 Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄ-
ρας τὸν κράββατον [m], ἐξῆλθεν
ἐναντίον πάντων· ὥςε ἐξίστασθαι
πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν,
[n] λέγοντας ||· Ὅτι οὐδέποτε οὕ-
τως εἴδομεν.
13 Καὶ ἐξῆλθε [o] πάλιν || παρὰ
τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδα-
σκεν αὐτούς.
14 Καὶ παράγων [p] εἶδε [q] Λευῒν ||
τὸν τοῦ Ἀλφαίου, [r] καθήμενον ||
ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναςὰς
ἠκολούθησεν αὐτῷ.
15 Καὶ ἐγένετο [s] ἐν τῷ κατα-
κεῖσθαι αὐτὸν || ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐ-
τοῦ, [t] καὶ || πολλοὶ τελῶναι καὶ
ἁμαρτωλοὶ [u] συνανέκειντο τῷ Ἰη-
σοῦ, καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
ἦσαν γὰρ πολλοὶ, [x] καὶ ἠκολού-
θησαν || αὐτῷ.
16 [y] Καὶ || οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι, [z] ἰδόντες αὐτὸν ἐ-
σθίοντα || μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
ἁμαρτωλῶν, [a] ἔλεγον τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ· [b] Τί ὅτι || μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει
[c] καὶ πίνει || [d];
17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, λέ-
γει [e] αὐτοῖς ||· Οὐ χρείαν ἔχου-
σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ
κακῶς ἔχοντες. [f] οὐκ || ἦλθον κα-
λέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτω-
λοὺς [g] εἰς μετάνοιαν ||.
18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰω-
άννου καὶ [h] οἱ τῶν Φαρισαίων ||
νηςεύοντες· καὶ ἔρχονται, καὶ
λέγουσιν αὐτῷ· Διατί οἱ μαθη-
ταὶ Ἰωάννου [i] καὶ οἱ τῶν Φαρι-
σαίων || νηςεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μα-
θηταὶ οὐ νηςεύουσι;
19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶ-
νος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν
ἐςι, νηςεύειν; [k] ὅσον χρόνον μεθ'
ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ
δύνανται νηςεύειν· ||
20 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν
ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ
τότε νηςεύσουσιν [l] ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις ||.
21 [m] Καὶ ||

|| 14. Matt.9:9. Luc.5:27. || 17. Luc.5:31. 15:7. 19:10. 1 Tim.1:15. Matt.9:13. 18:13. || 18. Luc.5:33. 18:12. Mat.9:14. 6:16. 11:19. || 20. Act.10:30. 13:2. 14:23.

(h) ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν σου εἰς τὸν οἶκόν σου, ἢ εἰπεῖν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι Ca. | 9.24.a.c. || pro σοι, σοῦ B. 3. E. L. N. S. 5. | 8.7.43. (i) ἴδητε A. | 9. 5. (k) ponitur post γῆς B. 1. Ca. g. L. m. N. 1. | 4. (l) = B. 1. m. | 10. || ἔγειρε pro ἔγειραι A. Ca. m. | 11. 8. (m) * αὐτοῦ m. | 9. 27. (n) καὶ λέγειν Ca. | 9. (o) = Ca. Co. | 9. 14. (p) * ὁ Ἰησοῦς G. M. | 10. 27. (q) Ἰάκωβον Ca. | 9. 5. (r) = G. | 9. (s) κατακειμένων αὐτῶν Ca. | 9. 8. (t) = Ca. | 9. (u) * ἐλθόντες A. | 9. 27. (x) οἳ καὶ ἠκολούθησαν Ca. | 9. || καὶ ἠκολούθουν S. 1. | 9. || καὶ οἳ καὶ ἠκολούθουν V. | 9. (y) = Co. | 9. 14. (z) καὶ εἶδον ὅτι ἤσθιεν Ca. Co. | 9. 8. 14. (a) * καὶ Ca. | 9. (b) διὰ τί Ca. S. 1. V. | 11. 8. (c) = Ca. | 9. (d) * ὁ διδάσκαλος ὑμῶν B. 2. Co. L. N. 1. S. 1. V. | 27. 24. a. (e) = Ca. | 9. (f) οὐ γὰρ S. 1. | 9. || καὶ οὐκ M. | 9. (g) = A. Ca. Co. S. 2. V. | 24. C. (h) οἱ Φαρισαῖοι A. Ca. Co. m. | 11. 8. 14. (i) = A. | 9. (k) = Ca. | 9. (l) ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ A. Ca. m. | 11. 8.

21 [m] Καὶ ‖ οὐδεὶς ἐπίβλημα
ῥάκους ἀγνάφου ‖ [n] ἐπιῤῥάπτει ‖
ἐπὶ [o] ἱματίῳ παλαιῷ ‖· εἰ δὲ μὴ,
αἴρει τὸ πλήρωμα [p] αὐτοῦ ‖ τὸ
καινὸν [q] τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον
σχίσμα γίνεται.

22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ,
[r] ῥήσσει ‖ ὁ οἶνος [s] ὁ νέος ‖ τοὺς
ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος [t] ἐκχεῖται ‖,
καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· [u] ἀλλὰ
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλη-
τέον. ‖

23 Καὶ ἐγένετο [x] παραπορεύε-
σθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι ‖ διὰ
τῶν σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ
μαθηταὶ [y] αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν ‖
[z] τίλλοντες ‖ τοὺς ςάχυας.

24 [a] Καὶ οἱ ‖ φαρισαῖοι ἔλεγον
[b] αὐτῷ ‖· Ἴδε, τί ποιοῦσιν [c] [d] ἐν ‖
τοῖς σάββασιν, ὃ οὐκ ἔξεσι [e];

25 [f] Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν ‖ αὐτοῖς·
Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε
Δαβὶδ, ὅτε χρείαν ἔσχε, καὶ ἐπεί-
νασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ [g];

26 [h] Πῶς ‖ εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ Θεοῦ [i] ἐπὶ Ἀβιάθαρ
τοῦ ἀρχιερέως ‖, καὶ τοὺς ἄρτους
τῆς [k] προθέσεως ‖ ἔφαγεν, οὓς
οὐκ ἔξεσι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱε-
ρεῦσι, καὶ ἔδωκε [l] καὶ τοῖς σὺν
αὐτῷ ‖ οὖσι;

27 [m] Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ
σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγέ-
νετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάβ-
βατον· ‖

28 [n] Ὥςε ‖ κύριός ἐςιν ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΚΑὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν
συναγωγήν [o]· καὶ ἦν ἐκεῖ
ἄνθρωπος [p] ἐξηραμμένην ‖ ἔχων
τὴν χεῖρα·

2 Καὶ [q] παρετήρουν ‖ αὐτὸν εἰ
[r] τοῖς σάββασι [s] θεραπεύσει ‖
[t] αὐτὸν ‖, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐ-
τοῦ.

3 Καὶ λέγει [u] τῷ ἀνθρώπῳ ‖
τῷ [x] ἐξηραμμένην ‖ ἔχοντι τὴν
χεῖρα· [y] Ἔγειραι ‖ [z] εἰς τὸ μέσον.

4 Καὶ [a] λέγει αὐτοῖς ‖· [b] Ἔ-
ξεσι τοῖς σάββασιν [c] [d] ἀγαθο-
ποιῆσαι ‖, ἢ κακοποιῆσαι; ψυ-
χὴν σῶσαι, [e] ἢ [f] ἀποκτεῖναι ‖;
Οἱ δὲ ἐσιώπων.

5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς
μετ᾽ ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ
τῇ

‖23. Matt.12:1. Luc.6:1. Deut.23:25. ‖25. 1 Sam.21:6. ‖26. Exod.29:32. Lev. 8:31. 24:5.6.9. ‖27. 1 Mac.2:41. Cap. III. ‖1. Matt.12:9. Luc.6:6. 13:14. 14:3. Io.9:16. Sup.1:21. ‖5. 1 Reg.13:6.

(m) = A. Ca. m. s. 5. | 8. 7. (n) ἐπισυῤῥάπτει Ca. | 9. 7. (o) ἱμάτιον παλαιόν Ca. s. 2. | 11. 8. (p) = Ca. | 9. ‖ ἀπ᾽ αὐτοῦ m. &. A. sed post αἴρει | 10. 4. (q) * ἀπὸ Ca. | 9. 27. (r) ῥήξει Ca. | 9. (s) = Ca. | 9. (t) = Ca. | 9. (u) = Ca. | 9. (x) πάλιν αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διαπορεύεσθαι Ca. | 31. 9. ‖ ἐν τῷ πα... W. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) τίλλειν Ca. | 9. (a) οἱ δὲ Ca. | 9. 4. (b) = Ca. | 9. 26. (c) * οἱ μαθηταί σου Ca. m. s. 1. v. | 11. 24. a. 27. (d) = Ca. L. M. N. 1. | 8. 11. (e) * τοῖς σάββασι A. | 9. ‖ αὐτοῖς Ca. | 9. ‖ ποιεῖν m. | 9. (f) καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν Ca. | 9. 5. (g) * ὄντες Ca. | 9. 27. (h) = Ca. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) προσθέσεως Ca. | 6. 9. (l) τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ Ca. | 9. 7. (m) = Ca. | 9. (n) λέγω δὲ ὑμῖν Ca. | 9. 24. a. (o) * αὐτῶν Co. | 14. (p) ξηρὰν Ca. | 9. 5. (q) παρετηροῦντο A. Ca. | 10. 6. 8. (r) * ἐν Ca. | 9. 7. (s) θεραπεύσῃ B. 1. | 9. 6. (t) = Ca. | 9. 26. (u) = m. | 9. 26. (x) ξηρὰν s. 2. | 10. 5. (y) ἔγειρε A. Ca. | 10. ‖ ἐγέρθητι B. 1. | 9. (z) * καὶ ςῆθι ἐν μέσῳ Ca. | 9. (a) εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. 5. (b) * τί B. 1. s. 1. | 11. 8. (c) * ; post σάββασιν s. 1. | 9. (d) τὸ ἀγαθὸν ποιῆσαι Ca. | 9. 5. (e) * μᾶλλον Ca. | 9. 27. (f) ἀπολέσαι B. 1. | 9. 5.

τῇ [g] πωρώσει || τῆς καρδίας αὐ-
τῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτει-
νον τὴν χεῖρά [h] σου ||. καὶ ἐξέ-
τεινε· καὶ ἀποκατεςάθη ἡ χεὶρ
[i] αὐτοῦ || [k] ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη ||.
6 Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι,
[l] εὐθέως || μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν
συμβούλιον [m] ἐποίουν || κατ᾽ αὐ-
τοῦ, [n] ὅπως || αὐτὸν ἀπολέσωσι.
7 [o] Καὶ ὁ || Ἰησοῦς ἀνεχώρησε
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ [p] πρὸς ||
τὴν θάλασσαν· καὶ [q] πολὺ πλῆ-
θος || ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας [r] ἠκο-
λούθησαν || [s] αὐτῷ ||, καὶ ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας,
8 Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ
[t] ἀπὸ || τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν
τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ [u] Τύ-
ρον καὶ Σιδῶνα ||, πλῆθος πολὺ,
ἀκούσαντες [x] ὅσα || ἐποίει, ἦλθον
πρὸς αὐτόν.
9 Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ, ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ
αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλί-
βωσιν αὐτόν [y].
10 Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν·
ὥςε ἐπιπίπτειν [z] αὐτῷ, ἵνα αὐ-
τοῦ ἅψωνται, [a] ὅσοι εἶχον μάςι-
γας.
11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκά-
θαρτα, ὅταν [b] αὐτὸν ἐθεώρει,
[c] προσέπιπτεν || αὐτῷ, καὶ [d] ἔ-
κραζε ||, λέγοντα· [e] Ὅτι || σὺ εἶ
ὁ [f] υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
12 Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐ-
τοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιή-
σωσι.
13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος,
καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐ-
τός· καὶ [g] ἀπῆλθον || πρὸς αὐτόν.
14 Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα
ὦσι μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποςέλ-
λῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, [h]
15 Καὶ [i] ἔχειν || ἐξουσίαν [k] θε-
ραπεύειν τὰς νόσους, καὶ || ἐκβάλ-
λειν τὰ δαιμόνια.
16 Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνο-
μα Πέτρον·
17 Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζε-
βεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελ-
φὸν [l] τοῦ Ἰακώβου ||· (καὶ ἐπέ-
θηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργὲς,
ὅ ἐςιν, υἱοὶ βροντῆς·)
18 [m] Καὶ || Ἀνδρέαν, καὶ Φί-
λιππον, [n] καὶ || Βαρθολομαῖον,
καὶ Ματθαῖον [o], καὶ Θωμᾶν, καὶ
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ
[p] Θαδδαῖον ||, καὶ Σίμωνα τὸν
[q] Κανανίτην ||,
19 Καὶ [r] Ἰούδαν Ἰσκαριώτην ||.
ὃς

||6. Matt.12:14. 22:16. Ioh.10:39. 11:53. ||7.8. Matt.4:25. 12:15. Luc.6:17. Ioh. 6:1. ||11. Mat.16:16. 26:63. Luc.4:41. Io.1:50. Pſ.2:7. Act.13:32. Heb.1:5. ||12. Supr.1:25. Mat.12:16. ||13. Infr.6:7. Matt.10:1. Luc.6:12. 9:1. Act.1:24. 14:23. Gal.1:1. Eph.1:1. Io.15:16. ||16. Io.1:43. Mat.16:18.

(g) νεκρώσει Ca. |9. 5. (h) = G. |9. (i) αὐτῷ V. |9. ||* εὐθέως Ca. |9. (k) = A. Ca. Co. V. |11. 14. (l) = Ca. |9. (m) ποιοῦντες Ca. |9. (n) πῶς R. 1. |9. (o) ὁ δὲ Ca. |9. ||καὶ γνοὺς ὁ B. 1. |9. (p) ἀνεχώρησεν εἰς Ca. |9. (q) πολὺς ὄχλος S. 1. V. |10. 5. 25. (r) ἠκολούθησεν A. Cp. S. 2. V. |8. 6. || ἠκολούθησεν poſt Ἰουδαίας V. |9. 4. || at = Ca. |9. (s) = Co. G. g. m. |8. 14. 11. (t) = Ca. |9. (u) Τύρον, καὶ οἱ περὶ Σιδῶνα Ca. |9. 8. (x) ἃ Ca. |9. (y) * πολλοὶ Ca. |9. 27. (z) * ἐν Ca. |9. (a) * καὶ A. Co. |9. 14. (b) * οὖν Ca. |9. (c) προσέπιπτον A. Ca. m. |11. 8. 6. (d) ἔκραζον A. Ca. m. |11. 8. 6. || ἐκραύγαζε N. 1. |9. 5. || αὐτῷ κράζοντα καὶ λέγοντα B. 1. |9. (e) = Ca. |9. (f) * ἅγιος S. 1. |9. (g) ἦλθον Ca. |9. 7. (h) * οὓς καὶ ἀποςόλους ὠνόμασεν Co. W. |24. 14. 9. ||* τὸ εὐαγγέλιον Ca. |9. 27. (i) ἔδωκεν αὐτοῖς Ca. V. |10. 24. a. (k) = Co. |14. (l) αὐτοῦ A. G. m. |11. 8. (m) = Co. |14. (n) = Co. |14. (o) * τὸν τελώνην m. |9. 24. a. (p) Λεββαῖον Ca. S. 1. |10. 24. a. (q) Κανανείτην A. |9. ||Κανανaῖον Ca. S. 1. V. |11. 6. 8. (r) Ἰούδας Σκαριώθης Ca. |9.

ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
20 Καὶ [s] ἔρχονται || εἰς οἶκον·
καὶ [t] συνέρχεται || πάλιν [u] ὄχ-
λος ||, ὥστε [x] μὴ || δύνασθαι αὐ-
τοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν.
21 Καὶ [y] ἀκούσαντες οἱ παρ' ||
αὐτοῦ, [z] ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐ-
τόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι ἐξέστη.
22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ
Ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔλε-
γον· [a] Ὅτι || Βεελζεβοὺλ ἔχει,
καὶ [b] ὅτι || ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
23 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐ-
τοὺς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν [c] αὐ-
τοῖς ||· Πῶς δύναται σατανᾶς
σατανᾶν ἐκβάλλειν;
24 Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυ-
τὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι
ἡ βασιλεία ἐκείνη·
25 [d] Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν
μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰ-
κία ἐκείνη· ||
26 Καὶ [e] εἰ || ὁ σατανᾶς [f] ἀ-
νέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται ||,
οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος
ἔχει.
27 [g] Οὐ δύναται οὐδεὶς || τὰ
σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς
τὴν οἰκίαν [h] αὐτοῦ ||, διαρπάσαι,
ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ
καὶ τότε [i] τὴν οἰκίαν || αὐτοῦ
[k] διαρπάσει ||.
28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάν-
τα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ
βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημή-
σωσιν·
29 [l] Ὃς δ' ἂν || βλασφημήσῃ
[m] εἰς || τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ
[n] ἔχει || ἄφεσιν [o] εἰς τὸν αἰῶνα ||,
ἀλλ' ἔνοχός [p] ἐστιν || αἰωνίου [q] κρί-
σεως ||.
30 Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα ἀκά-
θαρτον [r] ἔχει ||.
31 [s] Ἔρχονται οὖν || οἱ ἀδελ-
φοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ ἔξω
ἑστῶτες [t] ἀπέστειλαν || πρὸς αὐτὸν,
[u] φωνοῦντες αὐτόν.
32 Καὶ ἐκάθητο [x] ὄχλος περὶ
αὐτὸν ||· εἶπον δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου [y] ἔ-
ξω ζητοῦσί σε.
33 Καὶ [z] ἀπεκρίθη || αὐτοῖς,
[a] λέγων ||· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ [b] μου ||
[c] ἢ || οἱ ἀδελφοί [d] μου ||;

34 Καὶ

||21. Io.10:20. ||22. Mat.9:34. 10:25. 12:24. Luc.11:15. Io.7:20. 8:48.52. 10:20. ||23. Matt.12:25. ||27. Matt.12:29. Luc.11:21. Esa.49:24. Io.16:11. ||28. Matt.12:31. Luc.12:10. 1 Io.5:16. 1 Sam.2:25. Heb.6:4. 10:26. ||30. Sup. ℣.22. ||31. Mat. 12:46. Luc.8:19.

(s) εἰσέρχονται Ca. B. 1. | 10.7. (t) συνέρχονται B. 1. | 9. || εἰσέρχονται B. 1. | 9. (u) ὄχλοι B. 2. | 9. (x) μηκέτι Ca. | 13.9. (y) ὅτε ἤκουσαν περὶ Ca. | 9. || ἀκούσαντες οἱ περὶ m. | 9. (z) * οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ λοιποὶ Ca. Co. | 24. a. 9. 14. (a) = m. | 9. (b) = | 9. (c) Κύριος ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (d) = B. 4. G. | 10. 24. a. || pro σταθῆναι Ca. ponit ἑστάναι, sed post ἐκείνη | 9. (e) ἐὰν Ca. | 9. (f) σατανᾶν ἐκβάλλει, μεμέρισται ἐφ' ἑαυτὸν Ca. | 9. 24. a. (g) οὐδεὶς δύναται A. B. om. Ca. m. G. E. g. M. L. N. 1. | 8. 4. 43. || ἀλλ' οὐδεὶς δύναται Co. s. 1. | 14. 9. (h) = Ca. | 9. (i) τὰ σκεύη m. | 9. 5. (k) διαρπάζει Ca. | 9. || διαρπάσῃ G. m. g. s. 4. Cp. A. | 8. 6. (l) Ἂν δέ τις Ca. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) ἕξει V. | 9. (o) = Ca. | 9. (p) ἔσται Ca. V. | 10. (q) ἁμαρτίας Co. Go. Ca. s. 1. V. | 5. 14. 11. || κολάσεως m. | 9. 5. (r) ἔχειν Ca. | 9. (s) καὶ ἔρχεται Ca. | 9. (t) ἀπήγγειλαν B. 1. L. N. 1. | 5. 11. 8. 24. c. (u) = M. | 9. (x) πρὸς τὸν ὄχλον Ca. | 9. || at post ὄχλος B. 1. ponit πολὺς | 9. (y) * καὶ αἱ ἀδελφαί σου A. B. omn. | 23. || at totus ℣. = G. | 9. 30. || & καὶ usque ad εἶπον = M. | 9. (z) ἀποκριθεὶς m. | 9. (a) λέγει m. | 9. (b) = m. 9. (c) καὶ B. 1. m. s. 2. | 11. 8. 7. (d) = Ca. | 9.

34 Καὶ περιβλεψάμενος [e] κύκλῳ || τοὺς [f] περὶ αὐτὸν || καθημένους, [g] λέγει || · [h] Ἴδε || ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

35 Ὃς [i] γὰρ || ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ [k], οὗτος ἀδελφός μου, καὶ ἀδελφή [l] μου ||, καὶ μήτηρ [m] ἐςί.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΚΑὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν [n] παρὰ || τὴν θάλασσαν· καὶ [o] συνήχθη || πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥςε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον, καθῆσθαι [p] ἐν τῇ θαλάσσῃ || · καὶ πᾶς ὁ ὄχλος [q] πρὸς τὴν θάλασσαν || [r] ἐπὶ τῆς γῆς ἦν ||.

2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς [s] πολλὰ ||, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·

3 [t] Ἀκούετε || · [u] Ἰδοὺ, || ἐξῆλθεν ὁ σπείρων [x] τοῦ σπεῖραι || [y].

4 Καὶ [z] ἐγένετο || ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ [a] τοῦ οὐρανοῦ ||, καὶ κατέφαγεν αὐτό.

5 [b] Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου || οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν [c] βάθος || [d] γῆς || ·

6 [e] Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη ||, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, [f] ἐξηράνθη ||.

7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ [g] συνέπνιξαν || αὐτὸ, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε.

8 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν [h] εἰς || τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ [i] αὐξάνοντα || · καὶ ἔφερεν, ἓν [k] τριάκοντα ||, καὶ ἓν [k] ἑξήκοντα ||, καὶ ἓν [k] ἑκατόν ||.

9 Καὶ ἔλεγεν [l] αὐτοῖς || · [m] Ὁ ἔχων || ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω [n].

10 [o] Ὅτε δὲ || ἐγένετο καταμόνας, [p] ἠρώτησαν || αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν [q] σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν ||.

11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑμῖν δέδοται [r] γνῶναι || τὸ μυςήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα [s] γίνεται || ·

12 Ἵνα βλέποντες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μήποτε ἐπιςρέψωσι, καὶ [t] ἀφεθῇ || αὐτοῖς

Cap.IV. ||1. Mat.13:1. Luc.8:4. ||9. Mat.11:15. ||10. Mat.13:10. Luc.8:9. ||11. Inf.℣.33. Mat.11:25. 16:17. 1 Cor.2:10. 5:12. Col.4:5. 1 Thess.4:12. ||12. Esa.6:9. Ez.12:2. Mat.13:14. Luc.8:10. Io.12:40. Act.28:26. Rom.11:8.25. 2 Cor.3:14.

(e) = m. | 9. || & κύκλῳ pon. post τοὺς Ca. | 9. 4. (f) = Ca. | 9. (g) εἶπεν Ca. | 9. 5. (h) ἰδοὺ Ca. m. L. N. 1. B. 1. | 8. 6. (i) = Co. | 14. (k) * πατρός μου Co. | 14. 27. (l) post μήτηρ Ca. | 9. 4. (m) * μοῦ M. G. E. g. B. 1. L. N. 1. | 8. 7. (n) πρὸς Ca. | 9. (o) συνήχθησαν A. | 9. (p) πέραν τῆς θαλάσσης Ca. | 9. (q) ἐν τῇ θαλάσσῃ G. | 9. (r) ἐπὶ τὴν γῆν E. | 9. || at = Ca. | 9. (s) πολλαῖς Ca. | 9. (t) ἀκούσατε B. 1. | 9. (u) = B. 2. | 9. (x) = Ca. | 9. (y) * τὸν σπόρον αὐτοῦ Co. | 24. c. 9. (z) = Ca. | 9. (a) = A. B. om. Co. Go. | 26. 24. a. (b) καὶ ἄλλα ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πετρώδη, καὶ ὅτι Ca. | 24. a. 9. (c) βάρος B. 1. L. N. 1. | 24. a. 8. 6. (d) τὴν γῆν Ca. | 9. (e) καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθησαν Ca. | 9. 8. 28. (f) ἐξηράνθησαν Ca. | 9. (g) ἀπέπνιξαν B. 1. Ca. | 10. 7. (h) ἐπὶ B. 1. Ca. | 10. (i) αὐξανόμενον A. Ca. | 10. (k) τριακοςὸν... ἑξηκοςὸν, ἑκατοςὸν, V. | 9. 28. (l) = Co. Go. G. Ca. m. E. g. | 7. 8. 42. (m) ὅς ἔχει Ca. | 9. (n) * καὶ ὁ συνιὼν, συνιέτω Ca. | 31. 9. (o) καὶ ὅτε Ca. | 9. 5. (p) ἠρώτων A. | 9. || ἐπηρώτων Ca. | 9. 7. (q) μαθηταὶ αὐτοῦ, τίς ἡ παραβολὴ αὕτη Ca. | 9. 24. c. (r) = A. | 9. (s) λέγεται Ca. E. | 9. 5. (t) ἀφεθήσεται A. | 9. || ἀφεθήσομαι Ca. | 9.

τοῖς τὰ [u] ἁμαρτήματα ||.
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ οἴ-
δατε τὴν παραβολὴν ταύτην;
καὶ πῶς [x] πάσας || τὰς παραβο-
λὰς γνώσεσθε;
14 Ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπεί-
ρει.
15 Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν
ὁδὸν, [y] ὅπου || σπείρεται ὁ λό-
γος· καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως
ἔρχεται ὁ σατανᾶς, καὶ [z] αἴρει ||
τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον [a] ἐν
ταῖς καρδίαις || αὐτῶν.
16 Καὶ οὗτοί εἰσιν [b] ὁμοίως ||
οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ,
ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, [c] εὐ-
θέως || μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν
αὐτόν·
17 Καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν
ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν·
εἶτα γενομένης θλίψεως [d] ἢ || διω-
γμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως
σκανδαλίζονται ||.
18 Καὶ [f] οὗτοί || εἰσιν οἱ εἰς
τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, [g] οὗ-
τοί εἰσιν || οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες·
19 Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ [h] αἰῶ-
νος τούτου ||, [i] καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου ||, [l] καὶ αἱ περὶ τὰ
λοιπὰ ἐπιθυμίαι || [m] εἰσπορευόμε-
ναι || συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ
ἄκαρπος γίνεται ||.
20 Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες
ἀκούουσι τὸν λόγον, καὶ παραδέ-
χονται· καὶ καρποφοροῦσιν, ἓν
τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ
ἓν ἑκατόν.
21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Μήτι ὁ
λύχνος [o] ἔρχεται ||, ἵνα ὑπὸ τὸν
μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην;
οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπι-
τεθῇ;
22 Οὐ γάρ ἐστί [p] τι || κρυπτὸν,
[q] ὃ || [r] ἐὰν || μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ
ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς
φανερὸν ἔλθῃ.
23 [s] Εἴ τις ἔχει || ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω·
24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε
τί ἀκούετε. [t] ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε,
[u] μετρηθήσεται || ὑμῖν [x], καὶ προσ-
τεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν ||.
25 Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, [y] δοθήσε-
ται || αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
26 Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως ἐστὶν ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς [z] ἐὰν ||
[a] ἄνθρωπος || βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ
τῆς γῆς.
27 Καὶ καθεύδῃ, καὶ [b] ἐγεί-
ρηται || νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὁ
σπόρος βλαστάνῃ, καὶ μηκύνηται
ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.

28 Αὐ-

|| 15. Matt. 13:19. || 16. Esa. 58:2. Ezec. 33:31. Io. 5:35. || 18. Inf. 10:23. Luc. 18:
3. || 19. 1 Tim. 6:9. 17. 2 Tim. 4:10. || 21. Matt. 5:15. Luc. 8:16. 11:33. || 22. Matt. 10:
6. Luc. 8:17. 12:2. Iob. 12:22. || 23. Matt. 11:15. 13:9. Apoc. 2:7. || 24. Matt. 7:2.
Luc. 6:38. || 25. Matt. 13:12. 25:29. Luc. 8:18. 19:26. Ioh. 15:2. Apoc. 22:11. || 26.
Mat. 13:24. &c.

(u) παραπτώματα B. 1. | 9. 5. (x) = G. | 9. (y) οἷς Ca. s. 1. | 10. (z) ἁρπάζει Ca. | 9. 7. (a) ἀπὸ τῆς καρδίας . | 9. (b) = Ca. | 9. (c) = A. Co. | 9. 14. (d) καὶ Ca. | 9. (e) σκανδαλισθήσονται a. | 9. 6. (f) ἄλλοι Ca. s. 1. V. | 11. 7. 8. (g) = Ce, s. 4. | 14. 9. (h) βίου Ca. Go. 14. (i) = B. 1. | 9. (k) κόσμου Ca. 9. (l) = Ca. | 9. (m) = B. 1. | 9. (n) ἄκαρποι γίνονται Ca. | 9. (o) ἅπτεται Ca. s. 1. | 10. 24. c. || καίεται Ca. | 13. 5. 24. a. (p) = B. 4. | 9. (q) = A. | 9. (r) οὐ u. 1. | 9. (s) ὁ ἔχων M. | 9. (t) inseritur hic sequens versus. vid. Bez. (u) ἀντιμετρήσεται B. 5. L. N. 1. s. 2. | 8. 7. 24. a. c. (x) = Ca. s. 1. Co. | 23. || at in V. = tantum τοῖς ἀκούουσιν | 9. (y) προστεθήσεται Ca. | 9. 5. (z) = Ca. | 9. (a) = B. 1. | 9. (b) ἐγερθῇ Ca. | 9.

28 Αὐτομάτη [c] γὰρ ‖ ἡ γῆ
καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα
ϛάχυν, εἶτα [d] πλήρη ‖ σῖτον ἐν
τῷ ϛάχυϊ.
29 Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπὸς,
εὐθέως ἀποϛέλλει τὸ δρέπανον;
ὅτι παρέϛηκεν ὁ θερισμός.
30 Καὶ ἔλεγε [e] Τίνι ‖ [f] ὁμοι-
ώσωμεν ‖ τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ; ἢ ἐν [g] ποίᾳ ‖ παραβολῇ
[h] παραβάλωμεν ‖ αὐτήν;
31 [i] Ὡς ‖ [k] κόκκῳ ‖ σινάπεως,
ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μι-
κρότερος πάντων τῶν σπερμάτων
ἐϛὶ [l] τῶν ‖ ἐπὶ τῆς γῆς.
32 [m] Καὶ ὅταν [n] σπαρῇ ‖, ἀ-
ναβαίνει ‖, καὶ γίνεται πάντων
τῶν λαχάνων [o] μείζων ‖, καὶ
ποιεῖ κλάδους μεγάλους; ὥϛε δύ-
νασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ [p] τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκη-
νοῦν.
33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς
[q] πολλαῖς ‖ ἐλάλει [r] αὐτοῖς ‖ τὸν
λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν.
34 Χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ
ἐλάλει αὐτοῖς [s]. κατ' ἰδίαν δὲ
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε
[t] πάντα ‖.
35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ [u], ὀψίας γενομένης ‖
Διέλθωμεν εἰς τὸ [x] πέραν ‖.
36 Καὶ [y] ἀφέντες ‖ τὸν ὄχλο
παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐ
τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ [z] πλοιά-
ρια ‖ [a] ἦν ‖ μετ' [b] αὐτοῦ ‖.
37 Καὶ [c] γίνεται ‖ λαίλαψ ἀ-
νέμου μεγάλη· τὰ δὲ κύματα ἐ-
πέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥϛ
[d] αὐτὸ ‖ ἤδη [e] γεμίζεσθαι ‖ [f].
38 Καὶ ἦν αὐτὸς [g] ἐπὶ ‖ τ
πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαι
καθεύδων· καὶ [h] διεγείρουσιν
[i] αὐτὸν, καὶ ‖ λέγουσιν αὐτῷ
Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀ-
πολλύμεθα;
39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησ
τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε [k] τῇ θαλάσ-
σῃ ‖· Σιώπα, [l] πεφίμωσο ‖. Κα
ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετ
γαλήνη μεγάλη.
40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί δειλ
ἐϛε [m] οὕτω ‖; [n] πῶς οὐκ ‖ ἔχετ
πίϛιν;
41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον με-
γαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλου
Τίς ἄρα οὗτός ἐϛιν, ὅτι [o] καὶ ὁ
ἄνεμος ‖ καὶ ἡ θάλασσα ὑπακού-
ουσιν [p] αὐτῷ ‖;

Κεφ.

‖30. Matt.13:31. Luc.13:18.19. Ef.2:2. Mich.4:1. Act.2:41. 4:4. 5:14. ‖3 Matt.13:34. Sup.ỳ.11. ‖35. Matt.8:18.23. Luc.8:22. ‖41. Iob.26:12. Pf.89:9. 6 ỳ. 107:25.

(c) ὅτι Ca. |9. 7. ‖ at = A. |9 (d) πληρώσει τὸ Co. |14. (e) πῶς s. 2. |10. (f) ὁμοιώσω L. |9. ‖ ὁμοιώσομεν s. 1. |9. 6. (g) τίνι s. 2. |10. 5. (h) παραβαλοῦμεν Cu. |13. 9. (i) ὁμοία ἐϛὶ Ca. |9. 27. (k) κόκκον A. R. 1. Cp. G. g. m. s. 5. |8. 7. (l) ἃ εἰσιν Ca. |9. 5. (m) = Ca. |9. (n) pro σπαρῇ B. 1. αὐξηθῇ |5. 9. (o) ante πάντων Ca. |9. ‖ μεῖζον A. |9. (p) * πάντα R. 2. |9. (q) = G. |9. (r) = Ca. |9. (s) * τὸν λόγον s. 1. |9. 27. (t) αὐτὰς Ca. |9. 5. (u) = L. N. 1. B. 1. |23. (x) ἐναντίον V. |9. 5. (y) ἀφίουσι Ca. |9. (z) πλοῖα A. Ca. s. 2. V. |8. (a) πολλ ἦσαν Ca. |9. (b) αὐτῶν m. |9. (c) γένετο Ca. |9. (d) = Ca. 9. (e) βυθ ζεσθαι s. 1. |9. 5. 25. 35. (f) * τὸ πλο Ca. |9. 27. (g) ἐν Ca. m. s. 1. A. |7. (h) διεγείραντες Ca. |9. ‖ ἐγείρουσ B. 1. |9. (i) = Ca. |9. (k) post ἀνέμῳ C |9. (l) καὶ φιμώθητι Ca. |9. (m) οὕτω sed post τί Cu. |13. ‖ = Ca. s. |10. (n) οὔπω s. 2. V. |11. ‖ Go. etiam sed non = πῶς |9. (o) καὶ οἱ ἄνεμ Ca. sed post θάλασσα |9. 6. (p) = Ca. |9.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ [q] ἦλθον || εἰς τὸ πέραν
[r] τῆς θαλάσσης ||, εἰς τὴν
χώραν τῶν [s] Γαδαρηνῶν ||.
2 Καὶ [t] ἐξελθόντι αὐτῷ || ἐκ
τοῦ πλοίου, εὐθέως [u] ἀπήντησεν ||
αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων [x] ἄνθρω-
πος || ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ·
3 Ὃς τὴν [y] κατοίκησιν || εἶχεν
ἐν τοῖς [z] μνημείοις ||, καὶ οὔτε
ἁλύσεσιν [a] οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν
δῆσαι·
4 [b] Διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις
πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ
διεσπᾶσθαι || [c] ὑπ' || αὐτοῦ τὰς
ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας [d] συντε-
τρίφθαι ||· καὶ [e] οὐδεὶς || αὐτὸν
[f] ἴσχυε || [g] δαμάσαι ||.
5 [h] Καὶ διαπαντὸς || νυκτὸς
καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν
τοῖς [i] μνήμασιν || ἦν κράζων, καὶ
κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
6 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν [k] ἀπὸ ||
μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσεκύ-
νησεν αὐτῷ·
7 Καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ,
[l] εἶπε ||· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ,
υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ [m] ὑψίστου ||;
ὁρκίζω σε τὸν Θεόν, μή με βασα-
νίσῃς.
8 (Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ [n]· Ἔξ-
ελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ
τοῦ ἀνθρώπου.)
9 Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· Τί σοι
ὄνομα [o]; Καὶ [p] ἀπεκρίθη, λέ-
γων ||· [q] Λεγεὼν ὄνομά μοι ||· ὅτι
πολλοί ἐσμεν.
10 Καὶ [r] παρεκάλει || αὐτὸν
πολλά, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ
ἔξω τῆς χώρας.
11 Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς [s] τὰ ὄρη ||
ἀγέλη χοίρων [t] μεγάλη || [u] βοσ-
κομένη ||.
12 Καὶ [x] παρεκάλεσαν || αὐ-
τὸν [y] πάντες οἱ δαίμονες, λέγον-
τες ||· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοί-
ρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς [z] εἰσέλθω-
μεν ||.
13 [a] Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς
εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ||. Καὶ ἐξελθόν-
τα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα,
εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρ-
μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν, ([b] ἦσαν δὲ ||
[c] ὡς || δισχίλιοι) καὶ ἐπνίγοντο
ἐν τῇ θαλάσσῃ.

14 [d] Οἱ

|| 1. Matt. 8:28. Luc. 8:26. || 7. 2 Pet. 2:4. Iud. ℣. 6. || 10. Tob. 8:3.

(q) ἦλθεν s. 2. | 10. (r) = Ca. | 9. 26. (s) Γερασηνῶν Ca. s. 1. | 10. 6. || Γεργεσηνῶν s. 2. v. Co. | 11. 6. 14. (t) ἐξελθόντων αὐτῶν Ca. s. 1. | 10. 8. || ἐξελθόντος αὐτοῦ s. 2. | 10 (u) ὑπήντησε B. 3. | 9. 7. (x) Ca. ponit ante ἐκ | 9. (y) οἴκησιν B. 6. L. N. 1. | 11. 7. 8. (z) μνήμασι B. omn. G. m. E. g. L. N. 1. Cp. s. omn. | 6. 8. 42. (a) * οὐκέτι Ca. s. 1. | 10. 27. (b) ὅτι πολλάκις αὐτὸν δεδεμένον πέδαις καὶ ἁλύσεσιν ἐν αἷς ἔδησαν διεσπακέναι Ca. | 9. (c) ἀπ' Cu. | 13. (d) συντετριφέναι Ca. | 9. (e) μηδένα Ca | 5. 7. 9. (f) ἰσχύειν Ca. | 9. (g) δῆσαι A. | 9. 5. (h) = Ca. | 9. (i) μνημείοις Ca. | 9. (k) = A. Ca. | 10. 8. 29. (l) λέγει A. | 9. 5. (m) ζῶντος A. | 9. 5. (n) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (o) * ἐστιν Ca. | 9. 27. (p) λέγει αὐτῷ A. Co. Go. | 10. 8. 14. || at = λέγων tantum Ca. | 9. (q) ἐστί μοι ὄνομα Λεγεὼν Ca. | 9. 4. (r) παρεκάλουν A. | 9. (s) τῷ ὄρει B. om. Ca. G. g. m. L. N. 1. V. Cp. s. om. | 8. 42. 36. || idem & A. sed ponit post βοσκομένη | 9. (t) = Ca. Co. | 9. 14. (u) βοσκομένων s. 1. | 9. (x) παρεκάλουν Ca. v. s. 1. | 8. 10. 36 (y) τὰ δαιμόνια εἰπόντα Ca. | 9. || at = πάντες Ca. v. s. 3. | 11. 8. || ut & πάντες οἱ δαίμονες Co. | 14. (z) ἀπέλθωμεν Ca. | 9. 7. (a) καὶ εὐθέως κύριος ὁ Ἰησοῦς ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς τοὺς χοίρους Ca. | 10. || sic & G. nisi quod = εὐθέως κύριος ὁ Ἰησοῦς | 9. || = εὐθέως u. 1. | 9. || At ab εὐθέως ὁ &c. usque ad finem ℣. seq. = Co. | 14. (b) = Ca. | 9. (c) ὡσεὶ B. 2. | 9.

14 [d] Οἱ δὲ || βόσκοντες [e] τοὺς χοίρους || ἔφυγον, καὶ [f] ἀνήγγειλαν || εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ [g] ἐξῆλθον || ἰδεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός.

15 Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι [h] τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον [i] καὶ || ἱματισμένον, καὶ σωφρονοῦντα [k], τὸν ἐσχηκότα τὸν Λεγεῶνα ||· καὶ ἐφοβήθησαν.

16 [l] Καὶ || διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο [m] τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.

17 Καὶ [n] ἤρξαντο παρακαλεῖν || αὐτὸν [o] ἀπελθεῖν || ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

18 Καὶ [p] ἐμβάντος || αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, [q] παρεκάλει || αὐτὸν ὁ [r] δαιμονισθεὶς, || ἵνα ᾖ μετ' αὐτοῦ.

19 [s] Ὁ δὲ Ἰησοῦς || οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, [t] ἀλλὰ λέγει || αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς, καὶ [u] ἀνάγγειλον || αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ [x] Κύριος || ἐποίησε, καὶ ἠλέησέ σε.

20 Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ [y] ἐν τῷ πλοίῳ || [z] πάλιν || εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς [a] ἐπ' || αὐτόν· [b] καὶ ἦν || παρὰ τὴν θάλασσαν.

22 Καὶ [c] ἰδοὺ, || ἔρχεται [d] εἷς || τῶν ἀρχισυναγώγων, [e] ὀνόματι Ἰάειρος· καὶ ἰδὼν αὐτὸν || [f] πίπτει || πρὸς τοὺς πόδας [g] αὐτοῦ ||·

23 [h] Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων· Ὅτι || τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· [i] ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας ||, ὅπως σωθῇ· καὶ [ii] ζήσεται ||.

24 Καὶ [k] ἀπῆλθε || μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

25 (Καὶ γυνή [l] τις || οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,

26 Καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ [m] παρ' || [n] ἑαυτῆς || πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον [o] εἰς || τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα,

27 Ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα [p] ἐν τῷ ὄχλῳ || ὄπισθεν, [q] ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·

28 [r] Ἔλεγε γάρ ||· Ὅτι κἂν

τῶν

|| 14. Inf. 6:36. 56. || 15. Io. 10:20. || 17. Act. 16:39. || 18. Luc. 8:38. || 21. Matt. 9:1. Luc. 8:40. || 22. Matt. 9:18. Luc. 8:41. || 25. Lev. 15:25. Matt. 9:20. Luc. 8:43.

(d) καὶ οἱ A. | 9. (e) αὐτοὺς Ca. s. om. | 26. 8. || at Cu. * ante τοὺς | 13. (f) ἀπήγγ. Ca. G. m. | 11. 7. 8. (g) ἦλθον A. | 9. 7. (h) * αὐτὸν Ca. | 9. (i) = Ca. M. | 10. 8. (k) = Ca. V. W. | 11. 26. 8. || at totus ℣. = in quib. Ex. Cu. | 13. 9. (l) δὲ Ca. G. g. E. M. W. ſed poſt διηγήσ. | 8. 7. || at = B. 1. L. N. 1. | 11. 8. (m) * αὐτῷ Ca. | 9. 27. (n) παρεκάλουν Ca. | 9. (o) ἵνα ἀπέλθῃ Ca. | 9. (p) ἐμβαίνοντος A. Ca. V. S. 3. | 8. 6. (q) ἤρξατο παρακαλεῖν Ca. | 9. (r) ἰαθεὶς B. 1. | 9. 5. (s) καὶ Go. Co. Ca. | 10. 8. 14. (t) καὶ εἶπεν Ca. | 9. 5. (u) διάγγ. Ca. | 9. 7. (x) Θεὸς Ca. | 9. 5. (y) = Ca. L. N. 1. B. 1. | 26. 11. (z) ante συνήχθη Ca. | 9.

(a) πρὸς Ca. | 9. 7. (b) = Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) τὶς Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) καὶ προσέπεσεν Ca. | 9. (g) Ἰησοῦ Go. | 9. 14. (h) παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων Ca. | 9. (i) ἐλθὲ, ἅψαι αὐτῆς ἐκ τῶν χειρῶν σου Ca. | 9. || ἐλθὲ, ἐπίθες αὐτῇ τὴν χεῖρά σου V. | 9. || ἐλθὲ, ἵνα ἐλθὼν &c. S. 1. | 9. 24. a. || quin & = ἐλθὼν B. 1. | 9. (ii) ζήσῃ Ca. S. 1. | 10. 6. (k) ὑπῆγεν Ca. | 9. 5. (l) = A. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) αὐτῆς A. | 9. (o) ἐπὶ Ca. | 9. (p) poſt αὐτοῦ Ca. | 9. (q) * καὶ Ca. | 9. (r) λέγουσα ἐν ἑαυτῇ Ca. | 9. || ſed B. 5. & alii * ἐν ἑαυτῇ poſt γὰρ | 9.

[s] τῶν ἱματίων αὐτοῦ || ἅψωμαι,
σωθήσομαι.
29 Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πη-
γὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ ἔγνω
τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς
μάστιγος [t].
30 Καὶ εὐθέως [u] ὁ Ἰησοῦς ||
ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν [x] ἐξ αὐ-
τοῦ || δύναμιν ἐξελθοῦσαν, [y] [z] ἐ-
πιστραφεὶς || ἐν τῷ ὄχλῳ, [a] ἔλε-
γε || · Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;
31 [b] Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ || · Βλέπεις τὸν ὄχ-
λον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις·
Τίς μου ἥψατο;
32 [c] Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν
τὴν τοῦτο ποιήσασαν· ||
33 Ἡ δὲ γυνὴ, φοβηθεῖσα [d] καὶ
τρέμουσα ||, εἰδυῖα ὃ γέγονεν
[e] ἐπ' || αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπε-
σεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶ-
σαν τὴν [f] ἀλήθειαν ||.
34 Ὁ δὲ [g] εἶπεν αὐτῇ· Θύγα-
τερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπ-
αγε [h] εἰς εἰρήνην ||, καὶ ἴσθι ὑ-
γιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.)
35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρ-
χονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου,
λέγοντες [i] · Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου
ἀπέθανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν δι-
δάσκαλον;
36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, [k] εὐθέως ||
ἀκούσας [l] τὸν λόγον λαλούμενον,
λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ φο-
βοῦ, μόνον πίστευε.
37 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐ-
τῷ [m] συνακολουθῆσαι ||, εἰ μὴ
Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν [n] Ἰακώβου ||.
38 Καὶ [o] ἔρχεται || εἰς [p] τὸν
οἶκον || τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ
[q] θεωρεῖ || θόρυβον, [r] κλαίοντας
καὶ ἀλαλάζοντας || πολλά.
39 Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί
θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον
οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ [s] καθεύδει ||.
40 [t] Καὶ || κατεγέλων αὐτοῦ·
[u] Ὁ || δὲ, ἐκβαλὼν [x] ἅπαντας ||,
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ
παιδίου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται
ὅπου ἦν τὸ παιδίον [y] ἀνακείμενον ||.
41 Καὶ κρατήσας [z] τῆς χειρὸς ||
τοῦ παιδίου, λέγει [a] αὐτῇ ||·
[b] Ταλιθὰ || κοῦμι· ὅ ἐστι μεθερμη-
νευόμενον· Τὸ κοράσιον (σοὶ λέγω)
[c] ἔγειραι ||.
42 Καὶ [d] εὐθέως || ἀνέστη τὸ
κοράσιον, καὶ περιεπάτει· ἦν
[e] γὰρ || ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστη-
σαν [f] ἐκστάσει μεγάλῃ.
43 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς [g] πολ-
λὰ ||, ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο· καὶ
εἶπε [h] δοθῆναι || αὐτῇ φαγεῖν.

Κεφ.

||30. Luc. 6:19. 8:45. ||34. Matt. 9:22. Marc. 2:1. 10:52. ||35. Luc. 8:49. &c. ||38. [I]er. 4:8. 25:34. 47:2. ||39. Ioh. 11:11. ||40. Act. 9:40. ||43. Inf. 8:7. 10:49.

(s) τοῦ ἱματίου ἑαυτοῦ Ca. | 9. (t) * αὐτῆς Cu. | 13. (u) = M. | 9. || at * καὶ ante ὁ Ca. | 9. 5. (x) ἀπ' αὐτοῦ Ca. | 9. 7. (y) * καὶ M. | 9. (z) στραφεὶς M. | 9. 7. (a) εἶπεν Ca. | 9. 5. (b) οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν αὐτῷ Ca. | 9. 8. 4. (c) = M. | 9. (d) διὸ πεποιήκει λάθρα Ca. | 9. = G. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) αἰτίαν αὐτῆς ἔμπροσθεν πάντων W. | 9. (g) * Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (h) ἐν εἰρήνῃ W. | 9. (i) * αὐτῷ Ca. | 9. 27. (k) = Ca. | 9. (l) * τοῦτον at = λαλούμενον Ca. | 9. (m) παρακ. .. sed post οὐδένα Ca. | 9. (n) αὐτοῦ Ca. m. | 10. 27. (o) ἔρχονται A. Ca. Co. | 10. 14. (p) τὴν οἰκίαν Ca. | 9. (q) θεωροῦσι Co. | 14. (r) in casu gen. Ca. | 9. (s) καθεύδοι u. 1. | 9. (t) οἱ δὲ Ca. | 9. (u) αὐτὸς Ca. | 9. (x) τοὺς ὄχλους ἔξω Ca. | 9. (y) κείμενον W. | 9. 7. || κατακεκλιμένον M. | 9. 7. || at = Ca. | 9. (z) τὴν χεῖρα Ca. | 9. (a) αὐτῷ W. | 9. || αὐτῇ Ῥαββὶ Ca. | 9. (b) Ταβιτὰ Ca. | 9. 6. (c) ἐγέρθητι B. 1. | 9. (d) ante ἐξέστησαν Co. | 14. (e) δὲ Ca. | 9. (f) * πάντες Ca. | 9. || * οἱ γονεῖς αὐτῆς B. 1. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) δοῦναι Ca. | 9.

Κεφ. ς'. 6.

1 ΚΑὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλ-
θεν εἰς τὴν πατρίδα αὐ-
τοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.
2 Καὶ [i] γενομένου σαββάτου ||,
ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδά-
σκειν· καὶ πολλοὶ [k] ἀκούοντες ||
ἐξεπλήσσοντο [l], λέγοντες· Πόθεν
τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία
ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, [m] ὅτι || καὶ δυ-
νάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν
αὐτοῦ [n] γίνονται ||;
3 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ
υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς [o] δὲ || Ἰα-
κώβου, καὶ [p] Ἰωσῆ || [q], καὶ Ἰού-
δα, καὶ Σίμωνος ||; καὶ οὐκ εἰ-
σὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ [r] ὧδε πρὸς
ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
4 Ἔλεγε [s] δὲ || αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης ἄ-
τιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ,
καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ
οἰκίᾳ αὐτοῦ.
5 Καὶ οὐκ ἠδύνατο [t] ἐκεῖ οὐ-
δεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ
[u] ὀλίγοις ἀῤῥώστοις || ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας, ἐθεράπευσε.
6 Καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν [x] ἀ-
πιστίαν || αὐτῶν. Καὶ περιῆγε
τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων.
7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώ-
δεκα [y], καὶ [z] ἤρξατο αὐτοὺς ἀπο-
στέλλειν δύο || δύο· καὶ [a] ἐδίδου ||
αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων
τῶν ἀκαθάρτων.
8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα
μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβ-
δον μόνον· μὴ πήραν, μὴ ἄρτον,
μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν·
9 Ἀλλ᾽ ὑποδεδεμένους σανδά-
λια· καὶ μὴ [b] ἐνδύσασθαι || δύο
χιτῶνας.
10 Καὶ [c] ἔλεγεν || αὐτοῖς· Ὅ-
που [d] ἐὰν || [e] εἰσέλθητε || εἰς οἰ-
κίαν, [f] ἐκεῖ || μένετε ἕως ἂν ἐξέλ-
θητε ἐκεῖθεν.
11 Καὶ ὅσοι [g] ἂν || μὴ δέξων-
ται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν,
ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξα-
τε τὸν χοῦν [h] τὸν ὑποκάτω || τῶν
ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς. [i] ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτό-
τερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόῤῥοις
ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐ-
κείνῃ. ||
12 Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον
ἵνα μετανοήσωσι.
13 Καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέ-
βαλλον· καὶ [k] ἤλειφον || ἐλαίῳ πολ-
λοὺς ἀῤῥώστους, [l] καὶ || ἐθεράπευον [m].

14 Καὶ

|| 1. Matt. 13:54. Luc. 4:16. &c. Io. 6:24. || 2. Io. 6:30. 41. 52. Mat. 7:28. Sup. 1:22. Luc. 4:32. || 3. Ioh. 6:42. 60. Mat. 11:6. 12:46. Luc. 2:34. 4:22. Gal. 1:19. Esa. 53:3. || 4. Matt. 13:57. Luc. 4:24. Ioh. 4:44. Ier. 11:21. 12:6. || 5. Matt. 13:58. || 6. Mat. 4:23. 9:35. Luc. 4:31. 13:22. Io. 4:43. || 7. Matt. 10:1. Luc. 6:13. 9:1. Sup. 3:13. || 8. Matt. 10:9. Luc. 9:3. 10:4. 22:35. || 9. Act. 12:8. || 10. Matt. 10:11. Luc. 9:4. 10:5. || 11. Matt. 10:14. 15. 11:24. Luc. 9:5. 10:11. 12. Act. 13:51. 18:16. || 12. Inf. ℣. 30. Mat. 10:7. 27. Luc. 9:2. || 13. Iac. 5:14. Sup. ℣. 7.

(i) ἡμέρᾳ σαββάτων Ca. | 9. (k) ἀκούσαντες Cu. | 13. 9. (l) * ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ Ca. s. 1. v. | 10. (m) ἵνα B. 1. Ca. s. 2. | 11. 7. || at = B. 1. L. M. N. 1. | 8. 7. (n) γίνωνται Cu. | 13. 9. (o) καὶ, at ante ἀδελ. Ca. | 9. 4. (p) Ἰωσῆτος Co. | 14. 9. 6. (q) = m. | 9. (r) * πᾶσαι s. 1. | 27. 9. 24. a. (s) καὶ, at ante ἔλεγε Ca. | 4. 9. 7. (t) * οὐδὲ G. | 9. (u) ὀλίγους ἀῤῥωστοῦντας m. | 9. (x) πίστιν Ca. | 9. 22. (y) * μαθητὰς Ca. B. 1. | 10. 27. || μαθ... αὐτοῦ s. 1. | 9. (z) ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ Ca | 9. 24. c. (a) δοὺς Ca. | 9. (b) ἐνδέδυσθαι s. 2. v. | 11. || ἐνδύσησθε Cu. | 13. (c) λέγει A. | 9. (d) ἂν A. | 9. (e) εἰσέρχεσθε B. 1. | 9. (f) = m. | 9. (g) ἐὰν A. | 9. (h) = Ca. v. | 10. (i) = Co. | 9. 14. (k) ἀλείψαντες Ca. | 9. (l) = Ca. | 9. (m) * αὐτοὺς m. | 9. 27.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης [n], (φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ) καὶ [o] ἔλεγεν ‖· Ὅτι Ἰωάννης ὁ [p] βαπτίζων ‖ ἐκ νεκρῶν [q] ἠγέρθη ‖, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.

15 Ἄλλοι [r] ἔλεγον· Ὅτι Ἠλίας ἐςίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Ὅτι [s] προφήτης ἐςὶν, ἢ ὡς ‖ εἷς τῶν προφητῶν [t].

16 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης, εἶπεν· [u] Ὅτι ‖ ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα [x] Ἰωάννην ‖, [y] οὗτός ‖ [z] ἐςιν, αὐτὸς ‖ [a] ἠγέρθη ἐκ ‖ νεκρῶν·

17 [b] Αὐτὸς γὰρ ὁ ‖ Ἡρώδης, [c] ἀποςείλας ‖ ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.

18 Ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ· [d] Ὅτι ‖ οὐκ ἔξεςί [e] σοι ‖ ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου.

19 Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· καὶ οὐκ ἠδύνατο·

20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον [f]· καὶ συνετήρει αὐτόν· καὶ [g] ἀκούσας ‖ αὐτοῦ, πολλὰ [h] ἐποίει ‖, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε.

21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, [i] ὅτε ‖ Ἡρώδης τοῖς [k] γενεσίοις ‖ αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιςᾶσιν [l] αὐτοῦ ‖, καὶ τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας·

22 [m] Καὶ ‖ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς [n] αὐτῆς ‖ τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν με ὃ [o] ἐὰν θέλῃς ‖, καὶ δώσω σοί.

23 Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ [p]· [q] Ὅτι ὃ ἐάν ‖ με αἰτήσῃς, δώσω σοὶ, ἕως [r] ἡμίσους ‖ τῆς βασιλείας μου.

24 Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ [s] Βαπτιςοῦ ‖.

25 Καὶ εἰσελθοῦσα [t] εὐθέως μετὰ σπουδῆς ‖ [u] πρὸς τὸν βασιλέα ‖, [x] ᾐτήσατο, λέγουσα· Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξ αὐτῆς ‖ ἐπὶ πίνακι [y] τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιςοῦ.

26 Καὶ

‖ 14. Matt. 14:1. Luc. 9:7. ‖ 15. Matt. 16:14. 17:10. Inf. 8:28. Io. 1:19. ‖ 17. Luc. 3:19. Mat. 11:2. 14:3. ‖ 18. Lev. 18:16. 20:21. ‖ 19. Gen. 49:23. ‖ 20. Mat. 14:5. 21:26. Luc. 20:6. Io. 5:35. ‖ 21. Gen. 40:20. Mat. 14:6. ‖ 23. Esth. 5:1.

(n) * τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ s. 1. | 24. a. 9. (o) ἔλεγον m. | 9. (p) βαπτιςὴς Ca. M. L. N. 1. B. 1. V. s 1. | 8. 24. a. (q) ἐγήγερται Ca. sed ante ἐκ. | 9. 4. (r) * δὲ A. Ca. M. m. | 11. 7. 8. (s) = Ca. | 9. 2. ‖ at in Co. Go. A. = tantum ἢ | 14. 9. (t) * ἀρχαίων Co. | 14. (u) = Ca. | 9. (x) = Ca. Co. | 9. 14. (y) = V. | 9. (z) = W. | 9. (a) ἀνέςη ἀπὸ τῶν B. 2. | 9. 5. (b) ὁ γὰρ W. | 9. ‖ sed A. tantum δὲ pro γὰρ | 9. (c) = Co. | 14. (d) = Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) * εἶναι Ca. | 9. (g) ἀκούων B. 7. | 9. (h) ἠπόρει s. 1. | 9. 24. c. ‖ καὶ ἠπόρει Co. & * ἀπ' post ἀκούσας | 14. (i) = Ca. | 9. (k) γενεθλίοις Ca. s. 1. | 10. 8. (l) = Ca. | 9. (m) δὲ Ca. sed ante τῆς | 9. (n) αὐτοῦ Ca. s. 1. | 10. (o) θέλεις Ca. | 9. (p) * πολλὰ Ca. | 9. 27. (q) εἴ τι ἂν Ca. | 9. 27. (r) καὶ τὸ ἥμισυ Ca. | 9. ‖ Quin καὶ usque ad ἕως = G. | 9. (s) βαπτίζοντος s. 1. | 9. (t) = Ca. | 9. ‖ at Co. solum = εὐθέως | 14. (u) = u. 1. | 9. (x) εἶπε δός μοι Ca. | 9. ‖ at = sol. ἐξ αὐτῆς s. 2. | 10. (y) * ὧδε Ca. | 9.

26 [z] Καὶ ‖ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς [a], διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλεσεν αὐτὴν [b] ἀθετῆσαι ‖.

27 [c] Καὶ ‖ εὐθέως ἀποςείλας [d] ὁ βασιλεὺς ‖ σπεκουλάτωρα, ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

28 Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν [e] αὐτοῦ ‖ ἐπὶ πίνακι [f], καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ ‖· καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς.

29 [g] Καὶ ‖ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόςολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν [h] αὐτῷ ‖ [i] πάντα, καὶ ‖ ὅσα ἐποίησαν, καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.

31 Καὶ εἶπεν [k] αὐτοῖς· Δεῦτε [l] ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν ‖ εἰς ἔρημον τόπον, καὶ [m] ἀναπαύεσθε ‖ ὀλίγον· Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ οὐδὲ φαγεῖν [n] ηὐκαίρουν ‖.

32 Καὶ [o] ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν ‖.

33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας [p] οἱ ὄχλοι ‖· καὶ ἐπέγνωσαν [q] αὐτὸν ‖ πολλοί· καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτοὺς [r], καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν ‖.

34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν [s] ὁ Ἰησοῦς ‖ πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά.

35 [ss] Καὶ ‖ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες [t] αὐτῷ ‖ οἱ μαθηταὶ [u] αὐτοῦ ‖, λέγουσιν· Ὅτι ἔρημός ἐςιν ὁ τόπος [x], καὶ ἤδη ὥρα [y] πολλή ‖·

36 Ἀπόλυσον αὐτοὺς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς [z] κύκλῳ ‖ ἀγροὺς καὶ [a] κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς [b] ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν ‖.

37 [c] Ὁ δὲ ‖ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [d] αὐτοῖς ‖ [e]· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ [f] λέγουσιν ‖ αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων

‖ 26. Luc.7:30. 10:16. Io.12:48. ‖ 27. Mat.14:10. ‖ 30. Luc.9:10. ‖ 31. Marc.3:20. ‖ 32. Mat.14:13. Luc.9:10. Ioh.6:16. ‖ 33. Io.6:2. ‖ 34. Mat.9:36. 10:6. 14:14. Ier.23:1. 50:6. Ezec.34:2. Zach.10:2. Luc 9:11. Num.27:17. 1 Reg.22:17. ‖ 35. Mat.14:15. Luc.9:12. Ioh.6:5. ‖ 37. Num.11:21. 2 Reg.4:42.

(z) = Ca. | 9. (a) * ὡς ἤκουσε s. 1. | 9. ‖ ſic Ca. ſed * καὶ ante διὰ | 9. (b) λυπεῖσθαι V. | 9. 5. (c) ἀλλ' Ca. s. 1. | 10. 8. 7. (d) = Ca. | 9. 26. (e) = Ca. | 9. (f) = B. 1. | 9. ‖ & αὐτὴν Ca. | 9. (g) δὲ Ca. ante οἱ | 9. (h) = m. | 9. (i) = B. 1. | 9. ‖ at ſol. καὶ Ca. L. N. 1. | 11. 8. 7. (k) * ὁ Ἰησοῦς Ca. m. | 10. 27. (l) ὑπάγωμεν Ca. s. 1. | 10. ‖ at V. ponit tantum κατ' ἰδίαν | 9. (m) ἀναπαύσασθε A. B. 2. | 10. (n) εὐκαίρως εἶχον Ca. s. 1. | 10. 5. 8. 25. (o) ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον Ca. | 31. 9. ‖ ſic. s. 1. niſi quod pro εἰς ἔρημ. τόπ. pon. κατ' ἰδίαν | 9. (p) = B. om. A. Co. s. om. | 26. 23. 42. (q) αὐτοὺς B. 3. Co. L. N. 1. s. 4. | 23. (r) = Co. | 14. ‖ at ſolum = καὶ συνῆλθον V. | 9. ‖ & pro πρὸς αὐτὸν s. 1. pon. αὐτοῦ adv. | 9. (s) = Co. | 14. ‖ at Ca. pon. poſt ὄχλον, | 9. (ss) δὲ at poſt ἤδη Ca. | 9. 4. (t) poſt λέγουσιν Ca. | 9. (u) = A. | 9. (x) * οὗτος V. | 9. (y) παρῆλθεν V. | 9. 5. (z) ἔγγιςα Ca. s. 1. V. | 5. 11. (a) * εἰς τὰς & * ἵνα poſt κώμας Ca. | 9. (b) τί φάγωσιν Co. s. 1. | 14. 9. ‖ τί φαγεῖν Ca. | 9. ‖ βρώματα ἃ φάγωσιν V. | 9. (c) καὶ Ca. | 9. (d) = A. | 9. (e) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. (f) ἔλεγον V. | 9.

σίων δηναρίων ἄρτους, καὶ [g] δῶ-
μεν || αὐτοῖς φαγεῖν;
38 [h] Ὁ δὲ || λέγει αὐτοῖς· Πό-
σους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε
[i] καὶ || ἴδετε. Καὶ γνόντες, λέ-
γουσι [k]· Πέντε [l], καὶ δύο ἰχ-
θύας.
39 Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς [m]
[n] ἀνακλῖναι || πάντας [o] συμπό-
σια συμπόσια || ἐπὶ τῷ χλωρῷ
χόρτῳ.
40 Καὶ ἀνέπεσον [p] πρασιαὶ
πρασιαὶ, [q] ἀνὰ || ἑκατὸν καὶ [q] ἀ-
νὰ || πεντήκοντα.
41 Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρ-
τους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀ-
ναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐ-
λόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς
ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν [r] αὐτοῖς ||·
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε
πᾶσι.
42 Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ
ἐχορτάσθησαν.
43 Καὶ ἦραν κλασμάτων δώ-
δεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ
τῶν ἰχθύων.
44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες [s] τοὺς
ἄρτους ||, [t] ὡσεὶ || πεντακισχί-
λιοι ἄνδρες.
45 Καὶ εὐθέως [u] ἠνάγκασε τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ
πλοῖον, καὶ προάγειν [x] εἰς τὸ πέ-
ραν πρὸς Βηθσαϊδὰν, [y] ἕως αὐτὸς
ἀπολύσῃ || τὸν ὄχλον.
46 Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς,
ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
47 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν
[z] τὸ πλοῖον ἐν [a] μέσῳ τῆς θαλάσ-
σης || [b], καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς
γῆς ||.
48 Καὶ [c] εἶδεν || αὐτοὺς βασα-
νιζομένους [d] ἐν τῷ ἐλαύνειν ||· (ἦν
γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς·)
[e] καὶ || περὶ τετάρτην φυλακὴν
τῆς νυκτὸς ἔρχεται [f] πρὸς αὐ-
τοὺς ||, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης· καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐ-
τούς.
49 Οἱ δὲ, ἰδόντες αὐτὸν περι-
πατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔ-
δοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ [g] ἀ-
νέκραξαν ||.
50 (Πάντες [h] γὰρ αὐτὸν εἶδον ||,
καὶ ἐταράχθησαν.) Καὶ [i] εὐθέως ||
ἐλάλησε [k] μετ᾽ αὐτῶν, καὶ λέγει
αὐτοῖς ||· Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι,
μὴ φοβεῖσθε.
51 Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς
τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος· καὶ [l] λίαν || [m] ἐκ περισσοῦ ||
[n] ἐν ἑαυτοῖς || ἐξίσταντο [o], καὶ
ἐθαύμαζον ||·
52 Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς
ἄρτοις· [p] ἦν γὰρ || ἡ καρδία αὐ-
τῶν πεπωρωμένη.

53 Καὶ

||38. Matt. 14:17. Luc. 9:13. Ioh. 6:9. ||41. Ioh. 17:1. 1 Sam. 9:13. ||45. Matt. 14:22. Ioh. 6:17. ||47. Matt. 14:23. 24. Ioh. 6:16. 17. ||52. Inf. 8:17.

(g) δώσομεν A. | 9. (h) καὶ Ca. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) * αὐτῷ A. | 9. (l) * ἄρτους Ca. Co. | 9. 27. 14. (m) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. (n) ἀνακλιθῆναι R. 1. | 36. 9. (o) κατὰ τὴν συμποσίαν Ca. | 9. 5. (p) * πάντες Copt. | 9. (q) κατὰ bis Ca. Co. | 9. 14. (r) κατέναντι αὐτῶν Ca. | 9. 5. (s) = Ca. | 9. (t) = B. om. A. Ca. G. g. E. M. m. Cp. L. N. 1. 5. om. V. | 23. (u) * ἐξεγερθεὶς Ca. | 9. 31. (x) * αὐτὸν Ca. m. | 10. || αὐτοὺς B. 1. | 9. (y) αὐτὸς δὲ ἀπολύει Ca. | 9. (z) * πάλαι Ca. | 9. (a) μέσῃ τῇ θαλάσσῃ Ca. | 9. (b) = m. | 9. 24. a. (c) ἰδὼν Ca. W. | 10. (d) καὶ ἐλαύνοντας Ca. | 9. (e) = Cu. | 13. (f) ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. || at * post αὐτοὺς m. | 9. (g) ἔκραξαν B. 1. | 7. 9. (h) = Ca. | 9. || at hæc omnia quæ ( ) ſunt incluſa = U. 1. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) πρὸς αὐτοὺς λέγων Ca. | 9. (l) = Ca. | 9. (m) περισσῶς Ca. | 9. (n) = L. | 9. (o) = Co. V. | 14. 10. (p) ἀλλ᾽ ἦν S. 3. | 11.

53 Καὶ διαπεράσαντες [q] [r] ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γενησαρέτ || [s] καὶ προσωρμίσθησαν. ||

54 Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτὸν [t],

55 Περιδραμόντες [u] ὅλην τὴν [x] περίχωρον || ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις [y] τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, [z] ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐςι ||.

56 Καὶ [a] ὅπου || ἂν [b] εἰσεπορεύετο || εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν ταῖς [c] ἀγοραῖς || ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν [d] ἥπτοντο || [e] αὐτοῦ ||, ἐσώζοντο.

Κεφ. ζ'. 7.

1 ΚΑὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τινες τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων·

2 Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ (τοῦτ' ἔςιν ἀνίπτοις [f]) ἐσθίοντας [g] ἄρτους ||, [h] ἐμέμψαντο ||.

3 (Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι [i], κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων·

4 Καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς [k], ἐὰν μὴ [l] βαπτίσωνται ||, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλά ἐςιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεςῶν καὶ [m] χαλκίων || [n] καὶ κλινῶν ||.)

5 [o] Ἔπειτα || ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς [p]· Διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ [q] ἀνίπτοις || χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον;

6 Ὁ δὲ [r] ἀποκριθεὶς, || εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν· ὡς γέγραπται· Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω [s] ἀπέχει || ἀπ' ἐμοῦ.

7 Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.

8 [t]. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, || βαπτισμοὺς ξεςῶν καὶ ποτηρίων· καὶ [u] ἄλλα || [x] παρόμοια τοιαῦτα

||53. Matt.14:34. Cap. VII. ||1. Matt.15:1. ||4. 1 Cor.10:2. 2 Reg.5:14. ||6. Esa.29:13. ||7. Matt.15:9. Col.2:18.&c. Tit.1:14.

(q) * ἐκεῖθεν Ca. | 9. (r) ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ἦλθον εἰς Γεννησαρὴθ Co. | 14. || at pro ἐπὶ B. 2. εἰς | 9. || & al. E. 2. πρὸς | 9. || & pro Γεννεσ... Ca. Γενησὰρ | 6. 9. (s) = Ca. | 9. (t) * οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου S. 1. A. | 10. 24. a. || at A. * ἐκείνου post τόπου | 9. 4. (u) * δὲ Ca. | 9. (x) χώραν V. | 9. 7. (y) * Φέρειν πάντας Ca. | 9. 27. (z) * περιΦέρον γὰρ αὐτοὺς ὅπου ἂν ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν εἶναι Ca. | 9. || at pro ἐςι B. 1. ἦν | 9. (a) ποῦ Ca. | 9. (b) num. plur. A. | 9. (c) πλατείαις Ca. S. 1. | 10. 5. (d) ἥψαντο Ca. S. 2. | 11. (e) αὐτὸν Ca. | 9. (f) * χερσὶ G. | 9. 35. 27. (g) τοὺς ἄρτ. Ca. | 9. 5. || ἄρτον B. 4. | 9. 6. || ἄρτων L. N. 1. | 10. 36. (h) κατέγνωσαν Ca. | 9. 5. || at = A. Co. | 9. 14. (i) * ἄρτον Ca. | 9. 27. (k) * ὅταν ἔλθωσιν Ca. S. 1. V. | 11. 27. 35. (l) ῥαντίζονται B. 1. | 9. 5. (m) χαλκείων A. | 9. 6. (n) = Co. | 14. 9. (o) καὶ S. 2. | 10. 7. 5. (p) * λέγοντες Ca. | 9. 27. 35. (q) κοιναῖς Co. Ca. S. 1. V. B. 1. | 5. 8. 24. sup. vs. 2. 25. (r) = Co. | 14. 26. (s) ἄπεςι W. | 9. 5. || ἐςὶν V. | 9. 5. || ἐΦέςηκε Ca. | 9. 5. (t) = Ca. | 9. 30. (u) = A. | 9. (x) ἃ ποιεῖτε τὰ τοιαῦτα πολλὰ Ca. | 9. 5. || προσόμοια τούτοις pro παρόμοια τοιαῦτα W. quinq. | 5. 12. 7. 8. || à βαπτισμ. adsn. vs. = Co. | 9. 14.

ῦτα πολλὰ ποιεῖτε ||.
9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Καλῶς
θετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ,
α τὴν παράδοσιν ὑμῶν [y] τηρή-
ητε ||.
10 Μωσῆς γὰρ εἶπε· Τίμα τὸν
ατέρα [z] σου || καὶ τὴν μητέρα
ου· καί· Ὁ κακολογῶν πατέρα
μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε [a]· [b] Ἐὰν ||
πῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ [c] ἢ τῇ
ητρί [d]· Κορβᾶν (ὅ ἐςι, δῶρον)
ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς.
12 [e] Καὶ οὐκέτι ἀφίετε || αὐ-
ὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ [f] αὐ-
οῦ ||, ἢ τῇ μητρὶ [g] αὐτοῦ ||.
13 Ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ
εοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν [h], ᾗ
αρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦ-
α πολλὰ ποιεῖτε.
14 Καὶ προσκαλεσάμενος [i]
πάντα || τὸν ὄχλον, ἔλεγεν αὐ-
οῖς· Ἀκούετέ μου [l] πάντες ||, καὶ
υνίετε.
15 Οὐδέν ἐςιν ἔξωθεν τοῦ ἀν-
ώπου εἰσπορευόμενον εἰς [m] αὐ-
ὸν ||, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι·
λλὰ τὰ ἐκπορευόμενα [n] ἀπ᾽ αὐ-
οῦ ||, ἐκεῖνά ἐςι τὰ κοινοῦντα
ν ἄνθρωπον.
16 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.
17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς [o] οἶ-
κον || ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [p] περὶ
τῆς παραβολῆς ||.
18 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕτω
καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐςε; [q] οὐ ||
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπο-
ρευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ
δύναται αὐτὸν κοινῶσαι;
19 [r] Ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται ||
[s] αὐτοῦ || εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ᾽
εἰς τὴν κοιλίαν· καὶ εἰς τὸν [t] ἀ-
φεδρῶνα ἐκπορεύεται ||, [u] καθα-
ρίζον || πάντα τὰ βρώματα.
20 Ἔλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοι-
νοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21 Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρ-
δίας τῶν ἀνθρώπων οἱ [x] διαλο-
γισμοὶ || οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται,
μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι,
22 [y] Κλοπαὶ, πλεονεξίαι, πο-
νηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλ-
μὸς πονηρὸς, βλασφημία ||, [z] ὑ-
περηφανία ||, ἀφροσύνη.
23 Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ
ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ
τὸν ἄνθρωπον.

24 Καὶ

|10.Matt.15:4. Ephes.6:2. Exo.20:12. 21:17. Lev.19:3. 20:9. Deut.5:16. 21:
.27:16. Prov.20:20. 23:22. 30:17. Sir.3:18. 12:16. || 13. Matt.15:6. || 14. Matt.
:10. &c. || 15. Inf.℣.19. Act.10:15. Rom.14:17.20. Tit.1:15. 1 Cor.6:12. 10:23.
Tim.4:3. || 11.Mat.11:15. 13:9. Sup.4:9. || 17.Mat.15:15. || 20.Iac.3:6. || 21.Mat.
:19. Gen.6:5. 8:21. Prov.6:14. Ier.17:9.

y) ςήσητε Ca. | 9.5. (z) = Ca. | 9.7. * ὅτι m. | 9.7. (b) ὃς ἂν A. | 9.7. * αὐτοῦ Ca. | 9.27.35. (d) * αὐ- ῦ. B.1. | 9.35. (e) οὐκ ἐναφίετε Ca. .7. || οὐκ pro οὐκέτι B.2. | 9. (f) = | 10. (g) = Ca.1. | 9. (h) * τῇ μωρᾷ 1. | 9. (i) * ὁ Ἰησοῦς K. | 9. (k) πάλιν . Co.s.2.v. | 7.5.11.14. (l) = Co.s. | 14.10. (m) τὸ ςόμα Co. | 14. (n) ἐκ ῦ ἀνθρώπου sed post τὰ Ca.W. | 10. . || ἐξ αὐτοῦ ἅπαντα m. | 9. || & ἐξ ὰπ᾽ B.2. | 9.7. (o) τὴν οἰκίαν Ca. | 9. τὴν παραβολὴν R.1. | 9. (q) οὔπω s.1. | 9. (r) οὐ γὰρ εἰσέρχεται Ca. | 9. (s) post καρδίαν Ca. B.1. | 10.8. (t) ὀχετὸν ἐξέρχεται Ca. | 9.5. || at pro ἐκπορευ. m. s.1. ἐκβάλλεται | 10.5. (u) καθαρίζειν Ca.m. | 10.5.7. (x) λογισμοὶ B.1. | 9.7.5. (y) πορνεία, κλέμματα, μοιχεῖαι, φόνος, πλεονεξία, δόλος, πονηρία, ἀσέλγεια, πονηρὸς ὀφθαλμὸς, βλασφημίαι, Ca. | 9. || at s.2. G.m.v. Cp. ἀσέλγειαι | 8. || ut & βλασφημίαι s.1. | 9. (z) περιφανία B.1. | 9.24.a.

24 Καὶ ἐκεῖθεν [a] ἀνας὚ὰς ‖ ἀ-
πῆλθεν εἰς τὰ [b] μεθόρια ‖ Τύρου
καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς
[c] τὴν ‖ οἰκίαν, οὐδένα ἤθελε γνω-
ναι· καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
25 [d] Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ ‖
περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον
[e] αὐτῆς ‖ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλ-
θοῦσα προσέπεσε [f] πρὸς ‖ τοὺς
πόδας αὐτοῦ,
26 (Ἦν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνὶς,
[g] Συροφοίνισσα ‖ τῷ γένει,) καὶ
ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον
[h] ἐκβάλλῃ ‖ [i] ἐκ ‖ τῆς θυγατρὸς
αὐτῆς.
27 [k] Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν ‖ αὐτῇ·
Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ
τέκνα· οὐ γὰρ καλόν ἐςι λαβεῖν
τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ βα-
λεῖν τοῖς κυναρίοις.
28 Ἡ δὲ [l] ἀπεκρίθη, καὶ ‖ λέ-
γει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε· καὶ [m] γὰρ ‖
τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τρα-
πέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν
παιδίων.
29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Διὰ τοῦ-
τον τὸν λόγον ὕπαγε· ἐξελήλυθε
τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου.
30 Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶ-
κον αὐτῆς, εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξε-
ληλυθὸς, καὶ τὴν θυγατέρα βε-
βλημένην ἐπὶ [n] τῆς κλίνης ‖.
31 Καὶ [o] πάλιν ‖ ἐξελθὼν [p] ἐκ
τῶν ὁρίων Τύρου [q] καὶ Σιδῶνος ‖
ἦλθε [r] πρὸς τὴν ‖ θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων
Δεκαπόλεως.
32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν
[s] μογιλάλον· καὶ παρακαλοῦσιν
αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα.
33 Καὶ [t] ἀπολαβόμενος ‖ αὐ-
τὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν
ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς
τὰ ὦτα αὐτοῦ· καὶ [u] πτύσας ‖
ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ.
34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν, ἐςέναξε, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ἐφφαθὰ, ὅ ἐςι, διανοίχ-
θητι.
35 Καὶ [x] εὐθέως ‖ [y] διηνοίχ-
θησαν ‖ αὐτοῦ αἱ ἀκοαί· καὶ ἐ-
λύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐ-
τοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.
36 Καὶ διεςείλατο αὐτοῖς ἵνα
μηδενὶ [z] εἴπωσιν· [a] ὅσον δὲ αὐ-
τὸς αὐτοῖς διεςέλλετο ‖, μᾶλλον
[b] περισσότερον ‖ ἐκήρυσσον.
37 Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσ-
σοντο, λέγοντες· Καλῶς πάντα
πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποι-
ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λ[αλ]-
λεῖν.

Κε[φ.]

| 24. Matt. 15:21. ‖ 27. Matt. 15:26. ‖ 31. Matt. 15:29. ‖ 32. Matt. 9:18. 32. Lu[c.] 11:14. Sup. 5:23. ‖ 33. Infr. 8:23. Ioh. 9:6. ‖ 34. Ioh. 11:41. 17:1. ‖ 36. Esa. 35[:] ‖ 37. Sir. 39:16.

(a) = B. 1. | 9. 33. (b) ὅρια Ca. s. 1. | 10. 7. 8. (c) = A. | 9. (d) γυνὴ δὲ εὐθέως ὡς Ca. | 9. ‖ ἀλλ' εὐθὺς s. 1. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) εἰς m. | 9. 7. (g) Φοινίσση Ca. | 9. ‖ ΣυροΦοινίκισσα s. 2. B. 1. | 11. 6. ‖ Σύρα Φοίνισσα Cp. s. 6. | 10. ‖ at Σύρα Φοινίκισσα B. 8. | 9. ‖ ΣυροΦοινικίσση F. G. g. m | 8. ‖ ΣυροΦοίνισσα W. ‖ & al. W. Ἑλληνὶς | 6. 8. (h) ἐκβάλῃ A. | 9. (i) ἀπὸ Ca. | 9. 7. (k) καὶ λέγει Ca. | 9. 5. ‖ & = Ἰησοῦς Co. | 14. (l) ἀποκριθεῖσα G. | 9. ‖ & pro καὶ λέγει Ca. ponit λέγουσα post αὐτῷ | 9. (m) ἀλλὰ Ca. sed ante κ[αὶ] | 9. (n) τὴν κλίνην Ca. | 9. (o) = C[a.] | 14. (p) * ὁ Ἰησοῦς B. 5. L. m. N. 1. | 27. 11. (q) post ἦλθε, sed διὰ pro κ[αὶ] Ca. Co. s. 2. V. | 22. 11. 23. (r) εἰς Ca. | (s) * καὶ Ca s. 1. | 10. (t) ἐπιλαβ. Cp. | (u) Ca. pon. ante ἔβαλε | 9. 4. (x) Ca. Co. | 9. 14. (y) ἠνοίγησαν Ca. | 7. (z) * μηδὲν Ca. s. 1. | 10. (a) οἱ αὐτοὶ Ca. | 9. ‖ at αὐτὸς = A. | 9. ‖ αὐτοῖς = B. 1 | 9. ‖ & διεςείλατο p[ro] διεςέλλ. B. 1. | 9. (b) περισσοτέρως [C]m. | 10.

Κεφ. η'. 8.

ΕΝ [c] ἐκείναις ταῖς ἡμέραις,
[d] παμπόλλου || ὄχλου [e] ὄν-
τος ||, καὶ μὴ ἐχόντων [f] τί φά-
γωσι, προσκαλεσάμενος [g] ὁ Ἰη-
σοῦς || τοὺς μαθητὰς [h] αὐτοῦ ||,
λέγει αὐτοῖς·
2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχ-
λον· ὅτι ἤδη [i] ἡμέρας || τρεῖς
προσμένουσί μοι ||, καὶ οὐκ ἔ-
χουσι τί φάγωσι.
3 [l] Καὶ ἐὰν ἀπολύσω || αὐτοὺς
νήστεις εἰς οἶκον [m] αὐτῶν, ἐκλυ-
θήσονται || ἐν τῇ ὁδῷ· [n] τινὲς
γὰρ || αὐτῶν [p] μακρόθεν [q] ἥ-
κουσι ||.
4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ· [r] Πόθεν τούτους
δυνήσεταί τις [s] ὧδε || χορτάσαι
ἄρτων ἐπ' [t] ἐρημίας ||;
5 Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς· Πό-
σους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον·
Ἑπτά.
6 Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ
ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λα-
βὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, [u] εὐχα-
ριστήσας ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶ-
σι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ.
7 Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα·
καὶ [x] εὐλογήσας ||, [y] εἶπε || πα-
ραθεῖναι [z] καὶ αὐτά ||.
8 Ἔφαγον δὲ, καὶ ἐχορτάσθη-
σαν [a]· καὶ ἦραν [b] περισσεύματα ||
κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας.
9 Ἦσαν δὲ [c] οἱ φαγόντες, || ὡς
τετρακισχίλιοι· καὶ [d] ἀπέλυσεν ||
αὐτούς.
10 Καὶ [e] εὐθέως ἐμβὰς || εἰς
τὸ πλοῖον [f] μετὰ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ ||, [g] ἦλθεν εἰς τὰ [h] μέρη
Δαλμανουθά ||.
11 Καὶ [i] ἐξῆλθον || οἱ Φαρισαῖοι,
καὶ ἤρξαντο συζητεῖν [k] αὐτῷ,
ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀ-
πὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐ-
τόν.
12 Καὶ [l] ἀναστενάξας || τῷ πνεύ-
ματι [m] αὐτοῦ ||, λέγει· Τί ἡ γε-
νεὰ αὕτη σημεῖον [n] ἐπιζητεῖ ||;
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [o] εἰ || δοθήσεται
τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον.
13 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμβὰς
πάλιν εἰς [p] τὸ || πλοῖον, ἀπῆλ-
θεν εἰς τὸ πέραν.
14 Καὶ ἐπελάθοντο [q] λαβεῖν
ἄρτους, [r] καὶ || εἰ μὴ ἕνα ἄρτον
οὐκ

|| 1. Matt. 15:32. || 4. Num. 11:21. 2 Reg. 4:43. || 7. Mar. 5:43. 10:49. || 10. Matt. 15:39. || 11. Matt. 12:38. 16:1. Luc. 11:16. 29. Ioh. 4:48. 6:30. || 12. Matt. 16:4. 1 Cor. 1:22. Sup. 3:5. Inf. ỷ. 23. 26. Pſ. 89:35. 95:11. 131:2. 132:3. || 14. Mat. 16:5.

(c) * δὲ Ca. | 9. (d) πάλιν πολλοῦ Ca. m. s. 2. | 11. 5. || at Co. Go. * πάλιν ante παμπόλλου | 14. (e) ἐλθόντος 1. | 9. 5. (f) * αὐτῶν Ca. | 9. (g) = Ca. Co. Go. G. m. | 11. 14. 26. 8. (h) = Ca. G. Co. Go. | 10. 26. 8. 14. (i) ἡμέραι A. Ca. G. m. s. 15. | 8. 43. (k) εἰσὶν ἀπό ποτε ὧδέ εἰσιν Ca. | 9. (l) ἀπολύσαι Ca. | 9. (m) * οὐ θέλω, μὴ ... λυθῶσιν Ca. | 9. 24. a. (n) * ὅτι καὶ ... a. | 9. (o) ἐξ Ca. B. 5. | 10. (p) * ἀπὸ ... a. m. | 10. (q) ἥκασι A. | 9. (r) * κύ-... B. 1. | 9. (s) = Ca. | 9. (t) ἐρημίαις ... | 9. (u) * καὶ Ca. L. N. 1. S. 1. | 11. 8. ... (x) * ταῦτα R. 1. | 9. || εὐχαριστήσας ... | 9. 5. || at * αὐτὰ poſt εὐλογήσας m. s. 3. | 10. 4. (y) καὶ αὐτοὺς ἐκέλευε Ca. | 9. (z) = m. | 9. (a) * πάντες m. | 9. (b) τὸ περίσσευμα τῶν Ca. | 9. (c) = Co. | 14. (d) κατέλυσεν u. 1. | 9. (e) αὐτὸς ἀνέβη Ca. | 9. (f) = Co. | 14. (g) * καὶ Ca. | 9. (h) ὅρια μαγεδαδὰ W. | 10. 6. || at μαδεγαδά s. 1. | 9. || & μαγδαλὰν Go. | 14. || at δαλμανυθὰ u. 1. | 6. (i) ἐξήλθοσαν Ca. | 9. (k) * σὺν Ca. | 9. (l) στενάξας B. 3. | 9. 7. (m) ἑαυτοῦ A. | 9. || at = Ca. | 9. (n) ζητεῖ Ca. ſed poſt αὕτη | 9. 7. (o) οὐ s. 1. | 9. 35. (p) = A. | 9. (q) * οἱ μαθηταὶ Ca. | 9. || ſic B. 3. L. m. N. 1. S. 1. ſed add. inſuper αὐτοῦ | 27. (r) = Ca. | 9.

οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν [s] ἐν τῷ πλοίῳ ||.

15 Καὶ διεςέλλετο αὐτοῖς, λέγων· [t] Ὁρᾶτε, || βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου.

16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· [u] Ὅτι || ἄρτους οὐκ [x] ἔχομεν ||.

17 Καὶ γνοὺς [y] ὁ Ἰησοῦς ||, λέγει αὐτοῖς· Τί διαλογίζεσθε [z], ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ἔτι [b] πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν ||;

18 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε, [c] καὶ οὐ || μνημονεύετε;

19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, [d] πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ· [e] Δώδεκα ||.

20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ [f] εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, [g] πόσων σπυρίδων πληρώματα || κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά.

21 Καὶ [h] ἔλεγεν || αὐτοῖς· Πῶς [i] οὐ || συνίετε;

22 Καὶ [k] ἔρχεται || εἰς [l] Βηθσαϊδάν ||· καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυ[φ]λόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸ[ν] ἵνα αὐτοῦ ἅψηται.

23 Καὶ [m] ἐπιλαβόμενος τῆ[ς] χειρὸς || τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγε[ν] αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ πτύ[σ]ας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, [n] ἐ[π]ιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, || ἐπη[ρ]ώτα αὐτὸν, εἴ τι βλέπει.

24 Καὶ ἀναβλέψας, [o] ἔλεγε || Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους [p] ὡς δέν[δ]ρα [q] περιπατοῦντας.

25 [r] Εἶτα || [s] πάλιν || ἐπέθηκ[ε] τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺ[ς] αὐτοῦ, καὶ [t] ἐποίησεν αὐτὸν [u] ἀναβλέψαι ||· καὶ ἀποκατεςά[θ]η, [x] καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶ[ς] ἅπαντας ||.

26 Καὶ ἀπέςειλεν αὐτὸν εἰ[ς] τὸν οἶκον αὐτοῦ, [y] λέγων ||· [z] Μη[δ]ὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς ||, [a] μη[δ]ὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ ||.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς κα[ὶ] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς [b] τὰς κώμα[ς] Καισαρείας || τῆς Φιλίππου· κα[ὶ] ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰ[ς] αὐτοῦ, λέγων [c] αὐτοῖς ||· Τί[να] με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι;

28 C

||15. Matt.16:6. Luc.12:1. ||17. Supr.3:5. 6:52. ||19. Matt.14:19. Sup.6:41. Lu[c.] 9:13. Io.6:11. ||20. Matt.15:34. Sup.ỷ.5.8. ||21. Mat.16:11. ||22. Sup.6:56 ||2[3.] Sup.7:32.33. Io.9:6. Inf.ỷ.26. ||27. Mat.16:13. Luc.9:18.

(s) εἰς τὸ πλοῖον B. 3. | 9. (t) = Ca. | 9. 26. (u) = M. | 9. (x) ἐλάβομεν B. 1. L. N. 1. | 8. 5. 24. a. (y) = Co. | 14. (z) * ἐν ἑαυτοῖς m. | 9. || ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν Ca. | 9. | 10. (b) ἐςὶν ἡ καρδία ὑμῶν πεπωρωμένη Ca. | 9. | at ὑμῶν = L. N. 1. | 10. (c) οὐδὲ Ca. | 9. (d) * καὶ Ca. | 9. (e) δέκα E. | 9. (f) * ἄρτους G. | 9. 27. (g) πόσας σπυρίδας Ca. V. | 10. (h) λέγει B. 7. Ca. g. | 11. 6. 8. (i) οὔπω A. Ca. Go. g. s. 2. | 8. (k) ἔρχονται Co. Go. | 14. (l) Βηθανίαν Ca. Go. | 9. 14. (m) λαβόμενος τὴν χεῖρα Ca. | 9. 7. 8. (n) = M. | 9. (o) λέγει Ca. V. | 10. (p) * ὅτι Go. | 14.

(q) * ὁρῶ Go. ut & multi lib. impre[ss.] | 14. 8. (r) καὶ Ca. | 9. 5. 7. (s) = C[o.] | 14. (t) ἤρξατο Ca. s. 1. V. | 11. || at = Co. | 14. (u) ἐνέβλεψε B. o[m.] Co. | 8. 14. (x) καὶ διέβλεψε διαυγ[ῶς] πάντα W. | 9. || at pro καὶ ἐνέβλε[ψε] Ca. s. 1. V. pon. ὥςε ἀναβλέψαι | || & pro ἅπαντας Ca. s. 1. V. le[g.] πάντα | 9. 7. 8. (y) καὶ λέγει αὐτ[ῷ] Ca. | 9. (z) ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σ[ου] Ca. m. | 10. (a) = Co. | 14. || καὶ ἐ[ὰν] εἰσέλθῃς εἰς τὴν κώμην, μηδενὶ μ[η]δὲν εἴπῃς m. | 9. 8. || καὶ μηδενὶ [εἴ]πῃς εἰς τὴν κώμην Ca. | 9. (b) Κα[ι]σαρείαν Ca. | 9. (c) = Ca. | 9.

28 Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν [d]· Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν· καὶ ἄλλοι, Ἠλίαν· ἄλλοι δὲ, [e] ἕνα τῶν προφητῶν.

29 Καὶ αὐτὸς [f] λέγει αὐτοῖς ‖· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ ‖· Σὺ εἶ ὁ Χριστός [h].

30 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ [i] λέγωσι ‖ περὶ αὐτοῦ.

31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου [k] πολλὰ ‖ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι [l] [m] ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀρχιερέων, καὶ γραμματέων ‖, καὶ ἀποκτανθῆναι· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι.

32 Καὶ παῤῥησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος [n] αὐτὸν ‖ ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ.

33 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς [o] αὐτοῦ ‖, ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ, λέγων· Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν [p] αὐτοῖς ‖· [q] Ὅστις ‖ θέλει ὀπίσω μου [r] ἐλθεῖν ‖, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.

35 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν [s] ἐμοῦ ‖ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, [t] οὗτος ‖ σώσει αὐτήν.

36 Τί γὰρ ὠφελήσει [u] ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;

37 [x] Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ‖

38 Ὃς γὰρ [y] ἂν ‖ [z] ἐπαισχυνθῇ με ‖ καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου [a] ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ‖, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν [b] ὧδε ‖ ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ

καὶ

‖ 29. Io.1:42. 6:69. 11:27. ‖ 31. Matt.16:21. 17:22. 20:18. Inf.9:31. 10:33. Luc.9:22. 18:31. 24:7. ‖ 32. Io.16:25.29. coll.2:19. 3:14. 6.51. ‖ 33. 2 Sam.19:22. ‖ 34. Mat.10:38. 16:24. Luc.9:23. 14:27. ‖ 35. Mat.10:39. 16:25. Luc.9:24. 17:33. Io.12:35. ‖ 37. Pſal.49:9. Iob.2:4. ‖ 38. Matt.10:33. Luc.9:26. 12:8.9. Rom.1:16. 2 Tim.2:12. 1 Io.2:23. Cap. IX. ‖ 1. Matt.16:28. 24:30. 25:31. 26:64. Luc.9:27. 22:18. Act.1:6. Dan.7:13. ‖ 2. Matt.17:1. Luc.9:28.

(d) * λέγοντες Co. | 27.14. ‖ * αὐτῷ λέγ. Ca. | 9. (e) * ὡς Ca. | 9. ‖ Totus autem ℣. & pars ſequentis uſque ad ἀποκριθεὶς = m. | 9. (f) ἐπηρώτα αὐτοὺς Co. s. 1. | 14.9. (g) = Co. | 14.9. (h) * ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ s. 1. | 9.24.a. (i) εἴπωσιν Ca. | 9.5. (k) = B. 1. | 9. (l) * ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων s. 1. | 9. (m) = W. | 9. ‖ ſed ὑπὸ pro ἀπὸ Ca. | 9.7. (n) = Ca. | 9.29. (o) = L. N. 1. | 10. (p) = Ca. | 9. (q) εἴ τις Ca. m. s. 1. V. | 11.8.7. (r) ἀκολουθεῖν B. 3. Go. | 9.5.14. (s) = Ca. | 9.29. (t) = A. Ca. | 10. ‖ Totus hic verſus = E. | 9. (u) * τὸν A. | 9. (x) = m. | 9. (y) = A. | 9. (z) ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ V. | 9.24.e. (a) ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ V. | 9. (b) μετ' ἐμοῦ Ca. ſed poſt ἑστηκ. | 9.5.4.

καὶ τὸν Ἰάκωβον, καὶ [c] τὸν || Ἰωάννην, καὶ [d] ἀναφέρει || αὐτοὺς εἰς ὄρος [e] ὑψηλὸν || [f] κατ' ἰδίαν || μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν [g].

3 Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο ςίλβοντα, λευκὰ λίαν [h] ὡς || χιὼν, [i] οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι ||.

4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν [k] Μωσεῖ ||· καὶ [l] ἦσαν συλλαλοῦντες || τῷ Ἰησοῦ.

5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, [m] λέγει || τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββὶ, καλόν ἐςιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· [n] καὶ ποιήσωμεν || σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἠλίᾳ μίαν.

6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί [o] λαλήσῃ ||· [p] ἦσαν γὰρ || ἔκφοβοι.

7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα [q] αὐτοῖς ||· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, [r] λέγουσα ||· Οὗτός ἐςιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, αὐτοῦ ἀκούετε.

8 Καὶ [s] ἐξάπινα || περιβλεψάμενοι, [t] οὐκέτι || οὐδένα εἶδον, [u] ἀλλὰ || τὸν Ἰησοῦν μόνον [x] μεθ' ἑαυτῶν ||.

9 Καταβαινόντων [y] δὲ || αὐτῶν [z] ἀπὸ || τοῦ ὄρους, διεςείλατο αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται [a] ἃ εἶδον ||, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναςῇ.

10 [b] Καὶ || τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς, συζητοῦντες [c] τί ἐςι || [d] τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναςῆναι ||.

11 Καὶ [e] ἐπηρώτων || αὐτὸν, λέγοντες· [f] Ὅτι || λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;

12 Ὁ δὲ [g] ἀποκριθεὶς, || εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας [h] μὲν || ἐλθὼν [i] πρῶτον ||, [k] ἀποκαθιςᾷ || πάντα· [l] καὶ πῶς || γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ, καὶ ἐξουδενωθῇ.

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἠλίας [m] ἐλήλυθε ||, καὶ ἐποίησαν [n] αὐτῷ ὅσα [o] ἠθέλησαν ||, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πολὺν [p] περὶ || αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας [q] αὐτοῖς ||.

15 Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ [r] ὄχλος || ἰδὼν

|| 3. 2 Pet. 1:16. Ioh. 1:14. Exod. 34:29. Mat. 28:3. || 4. 1 Pet. 1:10. || 7. Esa. 42:1. Matt. 3:17. 17:5. Supr. 1:11. Luc. 3:22. 9:35. Io. 1:34. 2 Pet. 1:17. Deut. 18:19. Act. 3:22. Eph. 1:21. Phil. 2:9. Hebr. 1:4. Col. 1:13. || 9. Matt. 16:20. 17:9. Luc. 9:36. Sup. 8:30. Inf. ✡. 30. 31. || 11. Mal. 4:5. Matt. 17:10. || 12. Psal. 22:7. Esa. 53:3 &c. Dan. 7:13. 9:26. Sir. 48:10. Luc. 23:11. || 13. 2 Reg. 1:8. coll. Matt. 3:4. Luc. 1:17. Mat. 3:7. 11:14. 14:3. 17:10. &c. || 14. Matt. 17:14. Luc. 9:37. 38.

(c) = A. | 9. (d) ἀνάγει Ca. S. 1. | 24. a. 10. 5. (e) = Co. | 14. (f) λίαν B. 3. | 9. (g) * καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος B. 1. | 9. 24. a. (h) ὡσεὶ u. 1. | 9. (i) ὡς οὐ δύναταί τις λευκᾶναι ἐπὶ τῆς γῆς Ca. | 9. 5. 4. (k) Μωϋσῇ B. 3. | 9. 6. (l) συνελάλουν Ca. | 9. (m) εἶπεν Ca. | 9. 5. (n) θέλεις ποιήσω Ca. | 9. (o) λαλῆσαι Cu. | 9. 13. || λαλήσει B. om. | 9. 35. (p) γὰρ ἐγένοντο post ἐκφ. Ca. | 9. 5. 4. (q) αὐτοῦς B. 1. | 9. (r) = M. B. 8. Co. Go. | 10. 14. (s) εὐθέως Ca. | 9. 5. (t) = G. | 9. (u) εἰ μὴ Ca. | 9. 5. (x) = Ca. | 9. (y) καὶ sed ante καταβ. Ca. | 4. 9. (z) ἐκ Ca. | 9. 5. (a) ἃ εἴδοσαν sed ante διηγ. Ca. | 9. 4. (b) οἱ δὲ Ca. | 9. || οἱ δὲ καὶ E. | 9. (c) = E. | 9. (d) ὅταν ἐκ νεκρῶν ἀναςῇ Ca. | 9. (e) ἐπηρώτησαν A. | 9. (f) = Ca B. 1. | 10. (g) = Co. | 14. (h) εἰ sed ante Ἠλ. Ca. | 9. 4. (i) πρῶτος Ca. | 9. (k) ἀποκαθιςάνει A. Ca. | 10. (l) καθὼς A. S. 1. | 10. (m) ἦλθεν B 1. | 9. (n) * ἐν Cu. | 13. (o) ἤθελον Ca. | 9. (p) πρὸς Ca. | 9. (q) αὐτοὺς B. 2. | 9. (r) λαὸς m. | 9. 5.

ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη ||, [t] καὶ
[u] προστρέχοντες || ἠσπάζοντο αὐ-
τόν.
16 Καὶ ἐπηρώτησε [x] τοὺς γραμ-
ματεῖς ||· Τί συζητεῖτε [y] πρὸς
αὐτούς ||;
17 Καὶ [z] ἀποκριθεὶς || εἷς ἐκ
τοῦ ὄχλου, εἶπε [a]· Διδάσκαλε,
ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔ-
χοντα πνεῦμα ἄλαλον [b]·
18 Καὶ ὅπου [c] ἂν || αὐτὸν κα-
ταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀ-
φρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας
αὐτοῦ ||, καὶ ξηραίνεται· καὶ
εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐ-
τὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυ-
σαν [e].
19 Ὁ δὲ [f] ἀποκριθεὶς [g] αὐτῷ ||,
λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πό-
τε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε
ἀνέξομαι ὑμῶν; Φέρετε αὐτὸν
πρός με.
20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς
αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, [h] εὐθέως ||
τὸ πνεῦμα [i] ἐσπάραξεν || αὐτόν·
καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο
ἀφρίζων.
21 Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέ-
ρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν,
ὡς || τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ
εἶπε· [l] Παιδιόθεν ||.
22 Καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς
[m] πῦρ [n] ἔβαλε || καὶ εἰς [o] ὕδα-
τα ||, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ'
εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν [p],
σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
[q] Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι ||, πάν-
τα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.
24 Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πα-
τὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύων
[r] ἔλεγε ||· Πιστεύω [s] Κύριε ||, βοή-
θει μου τῇ ἀπιστίᾳ.
25 [t] Ἰδὼν δὲ ὁ || Ἰησοῦς ὅτι
ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε
τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, [u] λέ-
γων || αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ [x] ἄ-
λαλον καὶ κωφὸν, ἐγώ σοι ἐπι-
τάσσω· Ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ
μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.
26 Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ
σπαράξαν [y] αὐτὸν ||, ἐξῆλθε· καὶ
ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς, ὥστε πολ-
λοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας
[z] αὐτὸν || τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐ-
τόν· καὶ ἀνέστη.
28 Καὶ [a] εἰσελθόντα αὐτὸν ||
εἰς [b] οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπ-
ηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν· [c] Ὅ-
τι || ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβα-
λεῖν αὐτό;
29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο
τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελ-
θεῖν.

|| 17. Mat. 17:14. Luc. 9:38. Esa. 13:16. Inf. ℣. 20. 22. || 20. Sup. 1:26. || 23. Luc. 17:6. Inf. 11:23. Mat. 17:20. 21:22. || 25. Mat. 17:18. Luc. 9:42. || 28. Mat. 17:19.

(s) ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν ἐξεθαμβήθησαν Ca. | 9. 27. (t) * καὶ ἐξεφοβήθησαν . | 9. (u) προσχαίροντες Ca. | 9. 5. (x) αὐτοὺς Co. Ca. | 14. 9. (y) ἐν ὑμῖν . | 9. 5. (z) ἀπεκρίθη Ca. | 9. (a) * αὐτῷ Ca. | 9. 27. (b) * καὶ κωφὸν Ca. . (c) ἐὰν A. | 9. (d) = Ca. G. 10. (e) * ἐκβαλεῖν αὐτὸ Ca. | 9. 5. (f) * Ἰησοῦς Go. | 14. (g) αὐτοῖς Ca. s. 1. . Go. | 10. 14. || ἐν αὐτῷ Cu. | 13. (h) = Ca. | 9. (i) ἐτάραξεν Ca. s. 1. V. . 10. (k) ἐξ οὗ s. 1. | 9. (l) ἐκ παιδὸς Ca. | 8. 9. 5. (m) * τὸ A. | 9. (n) ἔβαλλει, sed post ὕδατα Ca. | 9. 7. (o) ὕδωρ V. | 9. (p) * κύριε Ca. | 9. (q) τί ἐστιν εἰ δύνασαι; Co. | 14. || = τὸ R. 2. | 9. (r) λέγει Ca. | 9. (s) = A. Ca. Go. | 10. 14. (t) καὶ ὅτε εἶδεν Ca. | 5. 9. (u) εἰπὼν Ca. | 9. (x) * ἀκάθαρτον καὶ m. | 9. (y) ἀπ' αὐτοῦ post ἐξῆλθεν Ca. | 5. 9. (z) αὐτοῦ post χειρὸς Ca. Cp. s. 1. V. | 5. 11. 4. || = καὶ ἀνέστη usque ad οἱ μαθ. . . u. 1. | 9. (a) εἰσελθόντος αὐτοῦ Ca. s. 1. V. | 8. 11. (b) * τὸν A. | 9. (c) διατί A. Ca. Co. Go. s. 1. m. 11. 7. 8. 14. || at τί ὅτι B. 1. s. 1. | 10. || ὅτι διατί u. 1. | 9.

θεῖν, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νη-
ςείᾳ.
30 Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρ-
επορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας·
καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τὶς γνῷ.
31 Ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοται εἰς χεῖρας [d] ἀνθρώπων ||,
καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· [e] καὶ
ἀποκτανθεὶς, || [f] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ||
ἀναςήσεται.
32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ
ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
33 Καὶ [g] ἦλθεν || [h] εἰς Καπερ-
ναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμε-
νος, ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ
ὁδῷ [i] πρὸς ἑαυτοὺς || διελογίζε-
σθε;
34 Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλή-
λους [k] γὰρ || διελέχθησαν [l] ἐν τῇ
ὁδῷ ||, τίς μείζων [m].
35 [n] Καὶ || καθίσας ἐφώνησε
τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, [o] ἔςαι ||
πάντων [p] ἔσχατος, καὶ πάντων ||
διάκονος.
36 Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔςησεν
αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκα-
λισάμενος αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς·
37 Ὃς ἐὰν ἓν τῶν [q] τοιούτων ||
παιδίων δέξηται [r] ἐπὶ || τῷ ὀνό-
ματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς
ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχε-
ται, ἀλλὰ τὸν ἀποςείλαντά με.
38 [s] Ἀπεκρίθη || [t] δὲ αὐτῷ
Ἰωάννης, [u] λέγων || · Διδάσκα-
λε, εἴδομέν τινα [x] ἐν || τῷ ὀνό-
ματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια,
[y] ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν || · καὶ
ἐκωλύσαμεν αὐτὸν [z], ὅτι οὐκ ἀ-
κολουθεῖ ἡμῖν ||.
39 Ὁ δὲ [a] Ἰησοῦς || εἶπε· Μὴ
κωλύετε [b] αὐτόν || · Οὐδεὶς γάρ
ἐςιν, ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται τα-
χὺ κακολογῆσαί με.
40 Ὃς γὰρ οὐκ ἔςι καθ' [c] ὑ-
μῶν ||, ὑπὲρ [d] ἡμῶν || ἐςιν·
41 Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς
ποτήριον ὕδατος ἐν [e] τῷ || ὀνόματι
[f] μου ||, ὅτι Χριςοῦ ἐςε, [g] ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ||, [h] οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ.
42 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα
τῶν μικρῶν [i] τῶν [k] πιςευόντων
εἰς ἐμὲ, καλόν ἐςιν αὐτῷ μᾶλλον
εἰ περίκειται [l] λίθος μυλικὸς || περὶ
τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ [m] βέ-
βληται || εἰς τὴν θάλασσαν.
43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ
χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καὶ
λό

|| 30. Matt.16:21. 17:22. 20:17. Luc.9:22.44. 18:31. 24:7. Sup.℣.10. || 33.34. Mat.4:13. 18:1. 20:21. Luc.9:46. 22:24. || 35. Mat.10:26. Inf.10:43. || 36. Infr.10: 16. || 37. Mat.10:40. 18:5. Luc. 9:48. 10:16. Io.5:23. 12:44. 13:20. 14:21. 1 Thess. 4:8. || 38. Luc.9:49. Num.11:27. || 40. Mat.12:30. Luc.11:23. Phil. 1:18. || 41. Mat. 10:42. || 42. Mat.18:6. Luc.17:1.2. || 43. Mat.5:29. 18:8. Deut.13:6.

(d) ἀνθρώπου Ca. | 9. || ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν s. 1. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ca. s. 2. Co. | 10. 7. 14. (g) ἤλθοσαν Ca. | 9. || ἦλθον V. | 9. (h) * ὁ Ἰησοῦς B. 1. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) δὲ m. | 9. (l) = A. Go. Ca. | 10. 14. (m) * γένηται αὐτῶν Ca. s. 1. V. | 8. 11. 35. (n) τότε Ca. | 9. (o) ἔςω Cu. | 13. (p) = u. 1. | 9. (q) τούτων u. 1. | 9. 5. (r) ἐν Ca. R. 2. | 7. 10. (s) εἶπε Co. | 14. (t) = Ca. m. | 10. (u) καὶ εἶπε Ca. | 9. || at = Co. | 14. (x) = Cu. | 13. (y) = Co. | 14. || pro ἡμῖν Ca. pon. μεθ' ἡμῶν | 9. (z) = Ca. V. Co. | 10. 14. (a) ἀποκριθεὶς Ca. | 9. (b) = Ca. | 9. (c. d) ὑμῶν bis A. Cu. | 9. 13. 7. (e) = A. | 9. (f) = A. | 9. (g) = G. | 9. (h) * ὅτι Ca. L. | 10. 8. (i) * τούτων A. Ca. B. 1. | 24. 2. 8. (k) πίςιν ἐχόντων Ca. | 9. 5. (l) μύλος ὀνικὸς Ca. Go. | 5. 9. 24. 2. c. 14. (m) ἐβλήθη sed post θάλασσ. Ca. | 9. 4.

λόν σοι ἐςὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔ-
χοντα [n] ἀπελθεῖν ‖ εἰς τὴν γέεν-
ναν,[o] εἰς ‖ [p] τὸ πῦρ τὸ ἄσβεςον ‖·
44 [q] Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ
τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυ-
ται·‖
45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκαν-
δαλίζῃ σε, ἀπόκοψον [r] αὐτόν·
καλόν ἐςί [s] σοι ‖ εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν [t] χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας
ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν,
εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεςον·
46 [u] Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέν-
νυται. ‖
47 Καὶ [x] ἐὰν ‖ ὁ ὀφθαλμός
σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐ-
τόν· καλόν σοι ἐςὶ μονόφθαλμον
εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν [y] τοῦ
πυρός ‖·
48 Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ
τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυ-
ται.
49 [z] Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσε-
ται· ‖ [a] καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλι-
σθήσεται. ‖
50 Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ
ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐ-
τὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς
ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

Κεφ. ι. 10.

1 Κἀκεῖθεν ἀναςὰς ἔρχεται εἰς
τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας,
[b] διὰ τοῦ ‖ πέραν τοῦ Ἰορδάνου·
καὶ [c] συμπορεύονται ‖ πάλιν [d] ὄχ-
λοι ‖ πρὸς αὐτόν· καὶ, ὡς εἰώθει,
πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.
2 Καὶ [e] προσελθόντες οἱ Φαρι-
σαῖοι, ‖ [f] ἐπηρώτησαν ‖ αὐτὸν, εἰ
ἔξεςιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι·
πειράζοντες αὐτόν.
3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν [g] αὐ-
τοῖς ‖· Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μω-
σῆς;
4 Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς ἐπέτρε-
ψε βιβλίον ἀποςασίου [h] γράψαι;
καὶ ἀπολῦσαι.
5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν [i] αὐτοῖς ‖· Πρὸς τὴν σκλη-
ροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν [k] ὑμῖν ‖
τὴν ἐντολὴν ταύτην.
6 Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς [l] κτίσεως ‖,
ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν [m] αὐ-
τοὺς ‖ [n] ὁ Θεός ‖.
7 [o] Ἕνεκεν τούτου καταλείψει
ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ
τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσε-
ται [p] πρὸς τὴν γυναῖκα ‖ αὐτοῦ.
8 Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν· ὥςε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ
μία σάρξ.

9 Ὃ

‖44. Esa.66:24. Sir.7:17. Iudit.16:17. ‖49. Lev.2:13. Ez.43:24. ‖50. Mat.5:9. 13. Luc.14:34. Rom.12:18. 14:19. 2 Cor.13:11. Eph.4:29. Col.4:6. 2 Tim.2:22. Hebr.12:14. Iob.6:6. Ps.34:14. Cap. X. ‖1. Matt.19:1. Luc.4:16. Ioh.3:22. 10:40. ‖4. Deut.24:1. Ierem.3:1. Matt.5:31. 19:7. ‖6. Gen.1:27. 5:2. Mal.2:15. Mat.19:4. ‖7. Gen.2:24. 1 Cor.6:16. Ephes.5:31. 3 Esd.4:20. Ps.45:10.

(n) βληθῆναι Ca. W. | 10. 5. 24. a. (o) ὅπου ἐςὶ Ca. | 9. (p) τοῦ πυρὸς ἀσβέςου sine εἰς V. | 9.5. (q) Totus = Co. | 14. (r) * βάλε Co. | 14. (s) σε A. | 9. (t) * αἰώνιον Ca. | 9. 24. a. (u) Totus = Co. | 14. (x) εἰ sed post σου Ca. | 9. 4. (y) = Ca. Co. | 9. 14. (z) = F. | 9. (a) = Co. m. | 14. 9. ‖ at = ἁλὶ tantum B. I. G. u. I. | 11. ‖ & pro καὶ Ca. pon. γὰρ post πᾶσα. | 9. 4. (b) = Ca. m. | 10. 26. (c) συνέρχεται Ca. | 9. 5. (d) ὄχλος Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. 33. (f) ἐπηρώτων Cu. | 13. (g) = Go. | 14. (h) * δοῦναι Ca. | 13. ‖ at m. pon. pro γράψαι | 9. (i) = Ca. | 9. 33. (k) Μωϋσῆς Ca. | 9. (l) = Ca. | 9. 24. a. (m) = Ca. Go. | 9. 14. (n) = Co. | 14. (o) * καὶ εἶπεν Cp. | 9. 14. (p) τῇ γυναικὶ A. S. I. | 10. 8.

9 Ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν,
ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.

10 Καὶ [q] ἐν τῇ οἰκίᾳ ‖ πάλιν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐ-
τοῦ [r] ἐπηρώτησαν αὐτόν.

11 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν
ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ
γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ᾽
αὐτήν.

12 Καὶ ἐὰν γυνὴ [s] ἀπολύσῃ
τὸν ἄνδρα αὐτῆς ‖, καὶ γαμηθῇ
ἄλλῳ, μοιχᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παι-
δία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν· οἱ δὲ
μαθηταὶ [t] ἐπετίμων [u] τοῖς προσ-
φέρουσιν ‖.

14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκ-
τησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄφετε
τὰ [x] παιδία ‖ ἔρχεσθαι πρός με,
καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ
τοιούτων ἐςὶν ἡ βασιλεία [y] τοῦ
Θεοῦ ‖.

15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς [z] ἐὰν ‖
μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ [a] εἰσέλ-
θῃ ‖ εἰς αὐτήν.

16 Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐ-
τὰ, [b] τιθεὶς ‖ τὰς χεῖρας ἐπ᾽
αὐτὰ, [c] ηὐλόγει ‖ αὐτά.

17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ
εἰς ὁδὸν, [d] προσδραμὼν εἷς ‖ καὶ
γονυπετήσας [e] αὐτὸν ‖, ἐπηρώτα
αὐτόν [f]· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί
[g] ποιήσω ἵνα ‖ ζωὴν [h] αἰώνιον ‖
κληρονομήσω;

18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγα-
θὸς, εἰ μὴ [i] εἷς, ὁ Θεός.

19 Τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοι-
χεύσῃς· Μὴ [k] φονεύσῃς ‖· Μὴ
κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς·
[l] Μὴ ἀποςερήσῃς· ‖ Τίμα τὸν
πατέρα [m] σου ‖ καὶ τὴν μητέρα.

20 Ὁ δὲ [n] ἀποκριθεὶς, ‖ εἶπεν
αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάν-
τα [o] ἐφυλαξάμην ‖ ἐκ νεότητός
μου· [p]

21 Ὁ δὲ [q] Ἰησοῦς ‖ ἐμβλέψας
αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ εἶ-
πεν [r] αὐτῷ ‖· Ἕν σοι ὑςερεῖ· [s] ὕ-
παγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ
δὸς τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θη-
σαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκο-
λούθει μοι [t], ἄρας τὸν ςαυρόν ‖·

22 Ὁ δὲ [u] ςυγνάσας ἐπὶ τῷ ‖
λόγῳ, [x] ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν
γὰρ ἔχων [y] κτήματα ‖ πολλά.

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰη-
σοῦς,

‖9. Mat. 19:6. 10. ‖ 11. Mat. 5:32. 19:9. Luc. 16:18. Rom. 7:3. 1 Cor. 7:10. 11. Ier. 3:1. ‖ 13. Mat. 19:13. Luc. 18:15. Gen. 48:14. ‖ 14. Mat. 18:3. 19:14. 1 Cor. 14:20. 1 Pet. 2:2. ‖ 15. Mat. 11:25. 1 Pet. 2:2. ‖ 16. Mat. 19:15. Sup. 9:36. ‖ 17. Mat. 19:16. Luc. 18:18. Dan. 7:18. 27. ‖ 18. Iac. 1:17. ‖ 19. Exod. 20:13. 21:12. Lev. 9:11. 13. Deut. 5:17. Rom. 13:9. ‖ 21. Mat. 6:19. Luc. 12:33. 16:9. Sup. 8:34. ‖ 23. Iob. 31:24. Psal. 52:7. 62:11. Prov. 11:18. Mat. 19:23. Luc. 18:24. 1 Cor. 1:26. 1 Tim. 6:17. Iac. 2:5.

(q) εἰς τὴν οἰκίαν Ca. |9. 7. (r) * λόγου Ca. |9. 27. (s) ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς Ca. |5. 9. (t) * αὐτοῦ Ca. |9. 27. (u) αὐτοῖς Co. |14. (x) παιδάρια Ca. |9. (y) τῶν οὐρανῶν s. 1. |9. 5. (z) ἂν A. |9. (a) εἰσελεύσεται sed post αὐτὴν Ca. |9. 4. (b) ἐτίθει Ca. |9. (c) καὶ εὐλόγει Ca. |9. (d) ἰδού τις πλούσιος προσδραμ... s. 1. A. |10. ‖ προσελθών τις B. 1. g. L. N. 1. |11. 5. ‖ sed B. 2. tantum τις pro εἷς |9. ‖ προσελθὼν εἷς πλούσιος m. |9. (e) = Co. |14. | αὐτῷ W. & al. W. ἔμπροσθεν αὐτοῦ |9. (f) * λέγων Ca. |9. (g) ποιήσας s. 1. |9. (h) = E. |9. (i) * μόνος Ca. |9. 5. (k) πορνεύσῃς Ca. |9. ‖ φονεύσῃς ponitur primo loco m. |9. 4. (l) = G. E. |10. (m) = Ca. |9. (n) = Co. |14. (o) ἐφύλαξα A. Ca. |10. 33. (p) * τί ἔτι ὑςερῶ; s. 1. |9. 24. a. (q) = A. |9. (r) = A. |9. (s) * εἰ θέλεις τέλειος εἶναι Co. s. 2. |10. 24. a. 14. (t) = Ca. s. 1. V. |10. ‖ at s. 1. * σου post ςαυρὸν |9. 4. (u) ἐςύγνασεν ἐπὶ τούτῳ Ca. |9. (x) * καὶ Ca. |9. (y) χρήματα Ca. Go. |5. 9. 14.

σοῦς, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐ-
τοῦ· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρή-
ματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται;
24 Οἱ δὲ μαθηταὶ [z] ἐθαμβοῦν-
το ἐπὶ [a] τοῖς λόγοις || αὐτοῦ. Ὁ
δὲ [b] Ἰησοῦς πάλιν || ἀποκριθεὶς,
λέγει αὐτοῖς· [c] Τέκνα, || πῶς δύσ-
κολόν ἐςι [d] τοὺς πεποιθότας ἐπὶ
τοῖς χρήμασιν ||, εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν;
25 [e] Εὐκοπώτερόν ἐςι κάμηλον
διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος
διελθεῖν ||, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ [f] εἰσελθεῖν ||.
26 Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσον-
το, λέγοντες [g] πρὸς ἑαυτούς ||·
Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
27 Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις
[h] ἀδύνατον [i], [k] ἀλλ᾽ οὐ || παρὰ
τῷ Θεῷ [l]· [m] πάντα γὰρ δυνατά
ἐςι παρὰ τῷ Θεῷ. ||
28 [n] Καὶ || ἤρξατο ὁ Πέτρος λέ-
γειν αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκα-
μεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι.
29 Ἀποκριθεὶς [o] δὲ || ὁ Ἰησοῦς,
[p] εἶπεν ||· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [q] οὐ-
δείς ἐςιν ὃς ἀφῆκεν [r] οἰκίαν, || ἢ
ἀδελφοὺς [s], ἢ ἀδελφὰς ||, [t] ἢ
πατέρα, || ἢ μητέρα, [u] ἢ γυναῖ-
κα, || ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν
ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,
30 [x] Ἐὰν || μὴ λάβῃ ἑκατον-
ταπλασίονα [y] νῦν || ἐν τῷ καιρῷ
τούτῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφοὺς,
καὶ ἀδελφὰς, καὶ [z] [a] μητέρας ||,
καὶ τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ
διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ
ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον [b].
31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι,
ἔσχατοι· καὶ [c] οἱ || ἔσχατοι, πρῶ-
τοι.
32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀνα-
βαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἦν
προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἐθαμβοῦντο [d], καὶ ἀκολουθοῦν-
τες ἐφοβοῦντο ||. Καὶ παραλαβὼν
πάλιν [e] τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐ-
τοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ
συμβαίνειν·
33 [f] Ὅτι ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν ||
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς
ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦ-
σι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θα-
νάτῳ [g], καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν
τοῖς ἔθνεσι ||·
34 Καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ,
[h] καὶ μαςιγώσουσιν αὐτὸν, || [i] καὶ
ἐμ-

||27. Iob. 10:13. 42:2. Ier. 32:17. Zach. 8:6. Luc. 1:37. Gen. 18:14. || 28. Mat. 4:20. 19:27. Luc. 5:11. 18:28. Deut. 33:9. ||29. Luc. 22:28. 2 Cor. 6:10. ||31. Mat. 19:30. 20:16. Luc. 13:30. coll. Mat. 8:11. 21:13. Luc. 7:29. Act. 13:46. ||32. Mat. 16:21. 17:22. 20:17. Sup. 8:31. 9:31. Luc. 9:22. 18:31. 24.7. ||33. Ioh. 18:32.

(z) * αὐτοῦ Ca. | 9. (a) τῷ λόγῳ Co. | 14. (b) = A | 9. || sed tantum = πάλιν G. | 9. (c) = u. 1. | 9. (d) = Co. | 14. || sed tantum τοῖς = A. | 9. (e) τάχειον κάμηλος διὰ τρυμαλίδος ῥαφίδος διελεύσεται Ca. | 9.5. || sed ante ἐςι * γὰρ Cp. L. N. 1. | 14. 10. || & * δὲ A. | 9. || quin & = τῆς utrob. A. | 9. || & pro διελθεῖν u. 2. B. om. pon. εἰσελθεῖν | 7.8. (f) = A. Ca. | 10. (g) αὐτῷ Co. | 14. (h) * τοῦτο Ca. | 9. 27. (i) * ἐςι Ca. | 9. (k) δὲ sed post παρὰ Ca. | 9.4. (l) * δυνατὸν Ca. | 9. (m) = B. 3. Ca. L. | 11, 23. (n) τότε B. 1. | 9. || δὲ sed post ἤρξ. g. m. L. N. 1. | 8.4.11. || at = G. | 9. (o) καὶ sed ante ἀποκρ. m. | 4.9. || at = A. | 9. (p) = Ca. | 9. (q) * ὅτι A. | 9. (r) = Ca. | 9. (s) = Go. | 14. (t) = Ca. | 9. (u) = Co. Ca. V. | 14. 10. (x) ὃς ἂν Ca. | 9. (y) = Ca. | 9. 26. (z) * πατέρας καὶ B. 1. G. L. m. W. | 24. a. || in num. sing. B. 1. g. L. N. 1. S. 3. | 24. a. (a) μητέρα u. 1. A. | 10. (b) * λήψεται Ca. | 9. (c) = A. | 9. (d) = Ca. m. | 10. (e) * ὁ Ἰησοῦς m. | 9. (f) = u. 1. | 9. (g) = Go. | 14. (h) = Ca. | 9. 33. (i) = m. | 9.

ἐμπτύσουσιν αὐτῷ || [k], καὶ ἀ-
ποκτενοῦσιν αὐτόν ||· καὶ [l] τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ || ἀναςήσεται.
35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ
Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, [m] οἱ ||
υἱοὶ Ζεβεδαίου, [n] λέγοντες ||·
Διδάσκαλε, θέλομεν [o] ἵνα ὃ ἐὰν ||
αἰτήσωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν.
36 Ὁ δὲ [p] εἶπεν || αὐτοῖς [q]· Τί
θέλετε ποιῆσαί με || ὑμῖν;
37 [r] Οἱ δὲ || εἶπον αὐτῷ· Δὸς
ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς
ἐξ εὐωνύμων [s] σου || καθίσωμεν ἐν
τῇ δόξῃ σου.
38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [ss] εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ
πίνω, [t] καὶ || τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ
βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι;
39 Οἱ δὲ εἶπον [u] αὐτῷ ||· Δυ-
νάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πί-
νω, πίεσθε· καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ
ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε·
40 Τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου
[x] καὶ ἐξ || εὐωνύμων [y] μου ||, οὐκ
ἔςιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοί-
μαςαι.
41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ [z] δέκα,
[a] ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰα-
κώβου καὶ Ἰωάννου ||.
42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσά-
μενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς· Οἴ-
δατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν
ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν αὐτῶν [b]·
καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξου-
σιάζουσιν αὐτῶν [b].
43 Οὐχ οὕτω δὲ [c] ἔςαι || ἐν
ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ [d] γενέ-
σθαι || μέγας ἐν ὑμῖν, ἔςαι διά-
κονος ὑμῶν·
44 Καὶ ὃς ἂν θέλῃ [e] ὑμῶν γε-
νέσθαι || πρῶτος, ἔςαι πάντων
δοῦλος.
45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ
διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
46 [f] Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· ||
καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ [g] ἀπὸ
Ἱεριχὼ, καὶ || τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς Τι-
μαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκά-
θητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν.
47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ
[h] Ναζωραῖός || [i] ἐςιν ||, ἤρξατο
κράζειν, καὶ λέγειν· [k] Ὁ υἱὸς
Δαβὶδ Ἰησοῦ ||, ἐλέησόν με.
48 Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ [l] πολ-
λοὶ || ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ
μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέ-
ησόν με.

49 Καὶ

|| 35. Mat.20:20. || 36. Mat.16:27. 1 Reg.2:19. 22:19. Pſ.45:9. Hebr.12:2. || 38. Mat.20:22. 26:39. Mar.14:36. Luc.12:50. 22:42. Io.18:11. || 39. Act.12:2. Apoc. 1:9. Rom.8:17. 2 Cor.1:7. || 40. Mat.25:34. 1 Cor.2:9. Heb.11:16. 4 Eſd.2:13. || 41. Matt.20:24. || 42. Matt.20:25. Luc.22:25. || 43. Luc.9:48. || 44. Supr.9:35. 1 Petr.5:3. || 45. Mat.11:29. 26:28. Io.11:52. 13:4.14. Phil.2:7. Eph.1:7. Col.1:14. 1 Tim.2:6. Tit.2:14. Eſa.53:10. Dan.9:24. Hebr.9:28. || 46. Matt.20:29. Luc. 18:35. || 47. Mat.9:27. 12:23. coll. Io.7:31.

(k) = A. Ca. | 10. (l) μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ca. s. 2. Co. | 8. 10. 14. (m) = A. | 9. (n) καὶ λέγουσιν αὐτῷ Ca. | 9. (o) ἄν σε Ca. | 9. || ἵνα = u. 1. | 9. (p) λέγει Ca. | 9. 5. (q) ποιήσω Ca. | 9. (r) καὶ Ca. | 9. (s) = Ca. | 9. (ss) * ἀποκριθεὶς Ca. | 9. (t) ἢ Ca. s. 1. Co. | 10. 14. (u) = C. | 9. (x) ἢ ἐξ Ca. s. 1. Co. | 10. 14. (y) = Ca. m. A. | 11. (z) * λοιποὶ Ca. | 9. 5. (a) ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν A. | 24. a. 9. 5. 8 (b) utrob. not. interrog. Cu. | 13. 9 (c) ἔςω Cu. | 13. || ἔςι R. 1. | 9. (d) εἶναι ſed poſt ὑμῖν Ca. | 5. 9. 4. (e) ἐν ὑμῖν εἶναι m. s. 1. v. | 11. 8. 5. || ſic εἶναι pro γεν. Ca. | 9. (f) = u. 1. | 9. (g) ἐκεῖθεν μετὰ Ca. Go. | 9. 14. (h) Ναζωρῆνος Ca. | 9. 6. || Ναζαραῖος s. 3. | 11. 6 (i) παρέρχεται m. | 9. 5. (k) υἱὲ Δαβὶδ Cu. | 9. 13. (l) οἱ ὄχλοι B. 1. | 9. 5.

49 Καὶ ϛὰς ὁ Ἰησοῦς, [m] εἶ-
πεν|| αὐτὸν [n] φωνηθῆναι||· [o] καὶ
φωνοῦσι τὸν τυφλὸν||, λέγοντες
αὐτῷ· Θάρσει [p], ἔγειραι||· [q] φω-
νεῖ σε.
50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον
αὐτοῦ, [r] ἀναϛὰς|| ἦλθε πρὸς [s] τὸν
Ἰησοῦν||.
51 Καὶ ἀποκριθεὶς, [t] λέγει||
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί θέλεις ποιή-
σω σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐ-
τῷ· [u] Ῥαββονὶ||, ἵνα ἀναβλέψω.
52 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
[x] Ὕπαγε||· ἡ πίϛις σου σέσωκέ
σε· Καὶ [y] εὐθέως|| ἀνέβλεψε,
καὶ [z] ἠκολούθει|| [aa] τῷ Ἰησοῦ||
ἐν τῇ ὁδῷ.

Κεφ. ια'. II.

1 ΚΑὶ ὅτε [a] ἐγγίζουσιν|| εἰς
Ἱερουσαλὴμ, εἰς [b] Βηθφα-
γὴ|| καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος
τῶν ἐλαιῶν, ἀποϛέλλει δύο τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ,
2 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγε-
τε εἰς τὴν [c] κώμην|| τὴν κατέ-
ναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εἰσπο-
ρευόμενοι [d] εἰς αὐτὴν||, εὑρήσετε
πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν [e] οὐδεὶς
[f] ἀνθρώπων κεκάθικε· λύσαντες
αὐτὸν ἀγάγετε.
3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Τί
[g] ποιεῖτε τοῦτο||; εἴπατε· Ὅτι
ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει· καὶ
εὐθέως αὐτὸν ἀποϛελεῖ [h] ὧδε.
4 [i] Ἀπῆλθον δὲ, καὶ|| εὗρον
[k] τὸν|| πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν
θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου· καὶ
λύουσιν αὐτόν.
5 Καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑϛηκότων
ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύον-
τες τὸν πῶλον;
6 Οἱ δὲ εἶπον [l] αὐτοῖς|| καθὼς
[m] ἐνετείλατο|| ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀ-
φῆκαν αὐτούς.
7 Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, καὶ [n] ἐπέβαλον|| αὐ-
τῷ τὰ ἱμάτια [o] αὐτῶν||· καὶ
[p] ἐκάθισεν|| ἐπ' [q] αὐτῷ||.
8 Πολλοὶ δὲ [r] τὰ ἱμάτια|| αὐ-
τῶν ἔϛρωσαν [s] εἰς τὴν ὁδόν||· ἄλ-
λοι δὲ ϛοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν
δένδρων, καὶ ἐϛρώννυον εἰς τὴν
ὁδόν.
9 Καὶ οἱ προάγοντες [t] καὶ οἱ
ἀκολουθοῦντες|| ἔκραζον, [u] λέγον-
τες||· [x] Ὡσαννὰ,|| εὐλογημέ-
νος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.
10 [y] Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη
βασιλεία [z] ἐν ὀνόματι Κυρίου,||
τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ. Ὡ-
σαννὰ ἐν τοῖς ὑψίϛοις.

11 Καὶ

|| 52. Mat. 9:22. Supr. 5:34. Cap. XI. || 1. Sup. 10:46. Matt. 21:1. Luc. 19:29. || 7. Ioh. 12:14. 2 Reg. 9:13. Lev. 23:40. || 9. Pſ. 93:4. 118:25.26. 148:1. Mat. 21:9. 23:39. Luc. 19:37. Io. 12:13.

(m) ἐκέλευσε V. | 5. 9. (n) Φωνήσατε αὐτὸν S. 2. Co. | 14. (o) οἱ δὲ λέγουσι τῷ τυφλῷ Ca. | 9. 8. (p) = G. | 9. (q) * ἔρχου Co. | 14. (r) ἀναπηδήσας Ca. W. 2. Co. Go. | 10. 5. 14. || ἐξαλλόμενος V. | 9. 5. (s) αὐτὸν Ca. | 9. (t) εἶπεν ſed poſt Ἰησοῦς Ca. | 9. 4. (u) ῥαββουνὶ Co. | 14. 6. (x) ἀνάβλεψον m. | 9. 24. c. (y) = m. | 9. (z) ἠκολούθησεν Cu. | 13. (aa) αὐτῷ Ca. Co. | 9. 14. (a) ἤγγιζεν Ca. S. 1. | 10. 8. 6. (b) Βηθσφαγὴ Cu. | 13. 9. || at = Ca. V. | 9. (c) πόλιν S. 1. | 5. 9. (d) ἐκεῖσε V. | 9. || & pro αὐτὴν Go. leg. τὴν πόλιν | 14. (e) * οὔπω B. 7. L. N. 1. S. 2. | 8. 12. (f) * πώποτε A. 9. (g) λύετε τὸν πῶλον Ca. | 9. (h) * πάλιν Ca. | 9. (i) καὶ ἀπελθόντες Ca. | 9. (k) = A. | 9. (l) = Ca. | 9. 26. (m) εἰρήκει αὐτοῖς Ca. | 5. 9. || ἐνετείλ. αὐτοῖς Go. | 14. (n) ἐπιβάλλουσιν Ca. | 9. (o) αὐτοῦ Ca. | 9. (p) καθίζει Ca. | 9. (q) αὐτὸν Ca. | 9. || αὐτῶν Co. | 14. (r) τοὺς χιτῶνας B. 1. S. 1. | 10. 5. 25. (s) ἐν τῇ ὁδῷ B. 1. | 9. 8. (t) = Go. | 14. (u) = Co. | 14. (x) = Ca. | 9. (y) * καὶ A. Cu. | 9. 13. (z) = Co. Ca. V. | 14. 10. || ſed tantum = κυρίου Go. | 14.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυ-
μα [a] ὁ Ἰησοῦς ||, καὶ εἰς τὸ ἱερόν·
καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀ-
ψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν
εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα [b].
12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων
αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε.
13 Καὶ ἰδὼν συκῆν [c] μακρό-
θεν ||, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν
[d] εἰ ἄρα εὑρήσει τι || ἐν αὐτῇ·
καὶ [e] ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν, οὐδὲν εὗ-
ρεν || εἰ μὴ φύλλα [f]· οὐ γὰρ ἦν
καιρὸς σύκων.
14 [g] Καὶ || ἀποκριθεὶς [h] ὁ Ἰη-
σοῦς ||, εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ
σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα οὐδεὶς καρπὸν
φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ.
15 Καὶ [i] ἔρχονται || [k] εἰς Ἱε-
ροσόλυμα· καὶ [l] εἰσελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ||, ἤρξατο ἐκ-
βάλλειν [m] τοὺς πωλοῦντας καὶ
[n] ἀγοράζοντας ἐν [o] τῷ ἱερῷ ||.
καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβι-
στῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πω-
λούντων τὰς περιστερὰς [p] κατέ-
στρεψε ||.
16 Καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τὶς διε-
νέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ.
17 Καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐ-
τοῖς· [q] Οὐ || γέγραπται· [r] Ὅ-
τι || ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευ-
χῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνε-
σιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν
σπήλαιον λῃστῶν.
18 Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν
πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσι· ἐφο-
βοῦντο γὰρ [s] αὐτὸν ||, ὅτι πᾶς
ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ δι-
δαχῇ αὐτοῦ.
19 Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, [t] ἐξε-
πορεύετο || [u] ἔξω || τῆς πόλεως.
20 Καὶ πρωῒ παραπορευόμενοι,
εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ
ῥιζῶν.
21 Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος,
λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, ἴδε, ἡ συ-
κῆ ἣν κατηράσω, [x] ἐξήρανται ||.
22 Καὶ ἀποκριθεὶς [y] Ἰησοῦς,
λέγει αὐτοῖς· [z] Ἔχετε πίστιν Θεοῦ·
23 Ἀμὴν [a] γὰρ || λέγω ὑμῖν,
[b] ὅτι ὃς || ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τού-
τῳ· Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν
θάλασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ,
[c] ὅτι ἃ λέγει γίνεται· ἔσται || αὐ-
τῷ [d] ὃ ἐὰν εἴπῃ ||.
24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάν-
τα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖ-
σθε, πιστεύετε ὅτι [e] λαμβάνε-
τε ||· καὶ ἔσται ὑμῖν.

25 Καὶ

|| 11. Mat.21:12. Luc.19:45. Io.2:14. || 12. Mat.21:18. Luc.13:6. Heb.8:6. || 15. Matt.21:12. Luc.19:45. Io.2:14. || 17. 1 Reg.8:29. Es.56:7. 60:7. Ier.7:11. 1 Mac. 7:37. Ioh.2:16. || 18. Ioh.7:19. Mat.7:28. 13:54. 21:45. 22:33. Sup.1:22. 6:2. Luc. 4:32. || 19. Io.6:15. || 20. Matt.21:20. || 21. Heb.6:8. || 23. Mat.17:20. 21:21. Luc. 17:6. || 24. Mat.7:7. 21:22. Luc.11:9. 18:1. Io.14:13. 15:7. 16:24. Iac.1:5.6. 1 Io. 3:22. 5:14. Ps.118:5. 123:2. 2 Cor.12:8. Hebr.4:16. Gen.32:26.

(a) = Ca. Co. v. | 10. 14. (b) * μαθητῶν Ca. | 27. 9. (c) ἀπὸ μακρ. sed ante συκῆν A. Ca. | 7. 9. 4. (d) ἰδεῖν ἐάν τί ἐστιν Ca. | 9. 5. (e) μηδὲν εὑρὼν Ca. | 9. (f) * μόνον m. | 9. 27. (g) = Ca. | 9. (h) = Co. Go. Ca. v. | 14. 10. (i) εἰσελθὼν Ca. | 9. 5. (k) * πάλιν s. 1. | 9. 27. (l) ὅτε ἦν ἐν τῷ ἱερῷ Ca. | 9. || sed = ὁ Ἰησοῦς Co. | 14. (m) * καὶ A. | 9. || * ἐκεῖθεν Ca. | 9. (n) * τοὺς A. | 9. (o) αὐτῷ A. | 9. (p) = Ca. | 9. 26. 33. (q) = Ca. | 9. (r) = Ca. | 9. (s) = A. | 9. 29. (t) ἐξεπορεύοντο A. | 9. (u) ἐκ Ca. | 9. 8. (x) ἐξηράνθη Ca. | 9. (y) * ὁ A. | 9. (z) * εἰ Ca. m. | 10. (a) = Ca. | 9. (b) ὅστις B. 2. | 9. 7. || sed = ὅτι Ca. | 9. (c) τὸ μέλλον ὃ ἂν εἴπῃ, γενήσεται Ca. | 9. || ὅτι ὃ λέγει γενηθήτω, γενήσεται V. | 9. (d) = Co. | 14. (e) ἐλάβετε s. 1. | 9. || λήψεσθε Ca. s. 1. V. | 10.

25 Καὶ ὅταν ϛήκητε [f] προσευχόμενοι, || ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα [g] ὑμῶν. ||

26 Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει [h] τὰ παραπτώματα ὑμῶν [i].

27 Καὶ [k] ἔρχονται || πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι [l].

28 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; [m] καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; ||

29 Ὁ δὲ [n] Ἰησοῦς || [o] ἀποκριθεὶς, || εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον· καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ·

30 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; [p] ἀποκρίθητέ μοι. ||

31 Καὶ [q] ἐλογίζοντο || πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· [r] Ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, [s] ἐρεῖ ||· Διατί οὖν οὐκ ἐπιϛεύσατε αὐτῷ;

32 [t] Ἀλλ᾽ || [u] ἐὰν || εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων· [x] ἐφοβοῦντο || τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ [y] εἶχον || τὸν Ἰωάννην, ὅτι [z] ὄντως || προφήτης ἦν.

33 Καὶ ἀποκριθέντες, λέγουσι [a] τῷ Ἰησοῦ ||· Οὐκ οἴδαμεν. [b] Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς ||, λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 ΚΑὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς [c] λέγειν ||· Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγμὸν, καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησε.

2 Καὶ ἀπέϛειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα [d] παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ || ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος [e].

3 [f] Οἱ δὲ || λαβόντες αὐτὸν, ἔδειραν, καὶ ἀπέϛειλαν κενόν.

4 Καὶ πάλιν ἀπέϛειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον [g] λιθοβολήσαντες || ἐκεφαλαίωσαν, καὶ [h] ἀπέϛειλαν ἠτιμωμένον ||.

5 Καὶ

||25. Mat.6:14. 18:23. Eph.4:32. Col.3:13. Sir.28:2. ||27. Mat.21:23. 7:29. Luc.20:1. ||28. Ex.2:14. Act.4:7. 7:27. ||31. Mat.17:12. Sup.9:13. Luc.7:30. ||32. Mat.11:9. 14:5. Sup.6:20. Mat.3:5. coll. Ioh.1:25. Luc.7:26. Cap. XII. ||1. Mat.21:33. Luc.20:9. Ps.80:9. Esa.5:1. Ier.2:21. 12:10. 2 Par.36:15. ||3.4.5. Mat.5:12. 23:34. Neh.9:26. Act.7:52. 1 Thes.2:15. Heb.11:36. Ier.37:15. 1 Reg.22:24. 2 Par.24:21.

(f) προσεύχεσθε καὶ Ca. |9. (g) = Ca. |9.26. (h) * ὑμῖν Ca. Go. |9. 14. (i) * λέγω δὲ ὑμῖν αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται B. 4. |9. 24. a. || at tot. ¥. = Co. u. 1. |14. 9. (k) ἔρχεται Ca. s. 1. | 10. (l) * λαοῦ Ca. s. 1. | 10. (m) = B. 1. Ca. W:3. |11. 24. a. c. (n) = m. | 9.26. (o) = Co. | 14. (p) = B. 1. L. N. 1. g. | 11. 26. 8. (q) διελογίζοντο Ca. B. 4. L. N. 1. m. s. 3. |7. 8. 24. a. (r) * τὶ εἴπωμεν s. 1. |9. (s) λέγει ἡμῖν Ca. | 9. 5. || sed Co. tautum * ἡμῖν | 14. (t) = Ca. G. | 10. (u) = Cu. | 13. (x) Φοβούμεθα V. Ca. | 10. 8. (y) ᾔδεισαν Ca. s. 1. | 10. 5. (z) ἀληθῶς Ca. | 9. 5. || at = s. 2. | 10. (a) αὐτῷ Ca. | 9. 8. (b) ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς m. |9. 8. || sic Ca. sed = δὲ |9. (c) λαλεῖν s. 1. V. | 10. 5. 8. (d) = Ca. | 9. (e) * δώσουσιν αὐτῷ Ca. | 9. 27. (f) καὶ Ca. | 9. (g) = Co. Ca. s. 1. V. | 26. 24. a. (h) ἠτίμησαν Ca. s. 1. V. Co. | 10. 8. 14.

5 Καὶ [i] πάλιν || ἄλλον ἀπέςει-
λε [k]· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν· καὶ
πολλοὺς ἄλλους, [l] τοὺς || μὲν
[m] δέροντες ||, [n] τοὺς || δὲ [o] ἀπο-
κτείνοντες ||.
6 Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγα-
πητὸν [p] αὐτοῦ ||, [q] ἀπέςειλε καὶ
αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς || [r] ἔσχατον ||,
λέγων· [s] Ὅτι || ἐντραπήσονται
τὸν υἱόν μου.
7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ [t] εἶπον
πρὸς ἑαυτούς· [u] Ὅτι || οὗτός ἐ-
ςιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀπο-
κτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔςαι ἡ
κληρονομία.
8 Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἀπέ-
κτειναν, καὶ ἐξέβαλον [x] ἔξω || τοῦ
ἀμπελῶνος.
9 Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπο-
λέσει τοὺς γεωργοὺς [y], καὶ δώ-
σει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.
10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην
ἀνέγνωτε; Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν
οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη
εἰς κεφαλὴν γωνίας·
11 Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη·
καί ἐςι θαυμαςὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ-
μῶν.
12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆ-
σαι· καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον·
ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν
[z] παραβολὴν εἶπε· καὶ ἀφέντες
αὐτὸν, ἀπῆλθον.
13 Καὶ ἀποςέλλουσι [a] πρὸς αὐ-
τόν || [b] τινας || τῶν Φαρισαίων
καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν
[c] ἀγρεύσωσι || λόγῳ.
14 [d] Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν
αὐτῷ ||· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι
ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ
οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρό-
σωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀλη-
θείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδά-
σκεις. [e] Ἔξεςι [f] κῆνσον Καίσαρι
δοῦναι ||, ἢ οὔ; [g] δῶμεν, ἢ μὴ
δῶμεν; ||
15 Ὁ δὲ, [h] εἰδὼς || αὐτῶν τὴν
ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· Τί με
πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον,
ἵνα ἴδω·
16 Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ
ἡ ἐπιγραφή; [i] Οἱ δὲ εἶπον αὐ-
τῷ ||· Καίσαρος.
17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν [k] αὐτοῖς ||· Ἀπόδοτε [l] τὰ
Καίσαρος, Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ
Θεοῦ, τῷ Θεῷ· Καὶ [m] ἐθαύμα-
σαν || ἐπ' αὐτῷ.

18 Καὶ

|| 7. Psal.2:8. Mat.26:3. 27:1. Ioh.11:53. Hebr.1:2. Gen.37:18. || 8. Heb.13:12. || 9. Matt.24:15. Act.10:34. 13:46. 15:7. 18:6. 28:28. || 10. Ps.118:22. Esa.28:16. Mat.21:42. Luc.20:17. Act.4:11. Rom.9:33. 1 Pet.2:7. || 12. Sup.11:18. Ioh.7:19. || 13. Matt 22:15. Luc.20:20. || 14. Mat.17:25. 1 Esd.4:12. 2 Esd.2:18. Act.5:37. || 17. Mat.17:25. 22:21. Luc.20:25. Rom.13:7.

(i) = Ca. Co. | 9. 14. (k) * δοῦλον Ca. | 9. 27. (l) οὓς Ca. | 9. (m) λιθοβολήσαντες Co. | 14. (n) ἄλλους Ca. | 9. (o) ἀποκτέινοντες B. 6. A. | 10. 6. (p) = Ca. | 9. (q) κἀκεῖνον ἀπέςειλεν Ca. | 9. 5. (r) = u. 1. | 9. (s) ἴσως L. N. 1 | 10. 5. 24. c. || at = B. 4. | 9. (t) * θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς s. 1. | 9. 24. a. c. || ἰδόντες αὐτὸν m. | 9. (u) = Ca. | 9. (x) = B. 1. | 9. || at Ca. * αὐτὸν ἔξω | 9. 8. (y) * τούτους s. 1. | 9. 27. (z) * ταύτην R. 1. | 9. 27. (a) = Ca. | 9. || πρὸς αὐτοὺς G. | 9. (b) τίνες Go. | 14. (c) παγιδεύσωσι Ca. s. 1. | 10. 5. 24. a. (d) ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι Ca. | 24. c. 9. (e) * εἰπὲ οὖν ἡμῖν Ca. B. 1. m. W. | 24. a. (f) ἡμᾶς δοῦναι ἐπικεφάλαιον Καίσαρι Ca. | 9. (g) = Ca. | 9. || δῶμεν Go. v. | 14. 9. (h) Ἰησοῦς ἰδὼν Ca. | 9. (i) λέγουσιν A. | 9. 5. (k) = Ca. | 9. (l) * οὖν B. 1. | 9. (m) ἐθαύμαζον s. 1. Ca. | 10.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάςασιν μὴ εἶναι· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες·

19 Διδάσκαλε· Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, [n] ὅτι || ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, [o] καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, || καὶ [p] τέκνα || μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα [q] αὐτοῦ ||, καὶ ἐξαναςήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

20 [r] Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν || Καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ [s] ἀποθνήσκων || οὐκ ἀφῆκε σπέρμα.

21 Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπέθανε, [t] καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε || σπέρμα· [u] καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. ||

22 [x] Καὶ ἔλαβον αὐτὴν || οἱ ἑπτὰ, [y] καὶ || οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα· [z] ἐσχάτη || [a] πάντων ἀπέθανε || καὶ ἡ γυνή.

23 Ἐν τῇ οὖν ἀναςάσει, [b] ὅταν ἀναςῶσι, || τίνος αὐτῶν ἔςαι [c] γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.

24 [d] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ||, εἶπεν αὐτοῖς· [e] Οὐ || διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ [f] εἰδότες || τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ [g];

25 Ὅταν γὰρ [h] ἐκ νεκρῶν || ἀναςῶσιν, οὔτε [i] γαμοῦσιν ||, οὔτε [k] γαμίσκονται ||, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι [l] οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ||.

26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τῆς βάτου [m] ὡς || εἶπεν αὐτῷ [n] ὁ Θεὸς ||, λέγων· Ἐγὼ ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ [o] ὁ Θεὸς || Ἰακώβ;

27 Οὐκ ἔςιν ὁ Θεὸς [p] νεκρῶν, ἀλλὰ [q] Θεὸς || ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

28 Καὶ προσελθὼν εἷς [r] τῶν γραμματέων ||, [s] ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, || [t] εἰδὼς || ὅτι καλῶς [u] αὐτοῖς || ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν [x]· Ποία ἐςὶ πρώτη πασῶν ἐντολή;

29 [y] Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη || αὐτῷ·

||18. Mat.22:23. Luc.20:27. Act.23:8. ||19. Deut.25:5.6. Gen.38:8. ||24. Io.20:9. ||25. Mat.22:30. Luc.20:36. 1 Cor.15:42.49.52. ||26. Exod.3:6. Mat.22:31.32. Luc.20:37. Act.7:32. Heb.11:16. Lev.26:12. Gen.17:7. 28:21. ||28. Mat.22:34. Luc.10:25. || 29. Deut.6:4. 10:12. 30:6. Luc.10:27.

(n) = Ca. |9. (o) = B. 1. L. N. 1. |11. 24. c. || at pro καταλίπῃ Ca. leg. ἔχῃ |9. 5. (p) τέκνον Cu. | 13. (q) = Co. m. | 14. 9. (r) ἦσαν οὖν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοὶ Ca. | 9. 4. || at οὖν = A. B. 7. | 10. || sic & m. quod tamen * παρ' ἡμῖν post ἦσαν |9. (s) ἀπέθανε, καὶ Ca. |9. 4. (t) μὴ καταλιπὼν W. |9. 5. (u) = Ca. | 9. (x) ὡσαύτως καὶ A. |9. || at Go. ὡσαύτως post καὶ |9. || & ἔλαβον αὐτὴν = Co. | 14. (y) = Co. | 14. (z) ἔσχατον Co. B. 1. S. 3. | 14. 11. 8. (a) = πάντων, & ἀπέθανε pon. post γυνή Ca. | 9. 4. (b) = Ca. Co. s. 2. | 11. 14. (c) * ἡ A. |9. (d) ἀποκριθεὶς δὲ Ca. | 9. || at καὶ ἀποκ. = Co. | 14.

(e) = & nota (;) post Θεοῦ Cu. |9. 13. (f) γινώσκοντες Ca. | 9. 5. (g) * οἴδατε Ca. |9. (h) = u. 1. | 9. 26. (i) γαμίζουσι Ca. |9. (k) γαμίζονται B. 1. | 9. || ἐκγαμίσκονται B. 1. A. |9. 7. (l) Θεοῦ ἐν οὐρανῷ m. | 9. 5. || οἱ = u. 1. |9. (m) πῶς s. 2. Co. | 11. 14. (n) = Co. | 14. (o) = Go. | 14. (p) * Θεὸς B. 2. |9. (q) = A. Ca. Co. Go. | 10. 14. (r) γραμματεὺς G. |9. (s) = m. |9. (t) καὶ ἰδὼν Ca. |9. || sic s. 2. sed absque καὶ | 10. || at Go. tantum * καὶ | 14. (u) = m. |9. (x) * λέγων, διδάσκαλε Ca. |9. 27. (y) ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Ca. |9. 4. 8.

αὐτῷ· [z]Ὅτι πρώτη πασῶν τῶν
ἐντολῶν ||· Ἄκουε Ἰσραὴλ, Κύ-
ριος ὁ Θεὸς [a] ἡμῶν, Κύριος || εἷς
ἐςι.
30 Καὶ ἀγαπήσεις [b] Κύριον ||
τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
σου, || [c] καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
σου, || καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου·
[d] αὕτη πρώτη ἐντολή. ||
31 [e] Καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕ-
τη ||· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων
ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔςι.
32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμμα-
τεύς· Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ᾽
ἀληθείας [f] εἶπας ||, ὅτι εἷς ἐςι
[g] Θεὸς ||, καὶ οὐκ ἔςιν [h] ἄλλος ||
πλὴν αὐτοῦ·
33 Καὶ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν ἐξ
ὅλης τῆς καρδίας [i], καὶ ἐξ ὅλης
τῆς [k] συνέσεως ||, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ψυχῆς [l], καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος,
καὶ τὸ ἀγαπᾷν τὸν πλησίον ὡς
ἑαυτὸν, [m] πλεῖόν || ἐςι πάντων
τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν
θυσιῶν.
34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν [n] αὐ-
τὸν || ὅτι [o] νουνεχῶς || ἀπεκρίθη,
εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ
τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐ-
δεὶς [p] οὐκέτι || ἐτόλμα αὐτὸν ἐπ-
ερωτῆσαι.
35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
[q] ἔλεγε ||, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι
ὁ Χριςὸς υἱός ἐςι Δαβίδ;
36 [r] Αὐτὸς γὰρ || Δαβὶδ [s] εἶ-
πεν || ἐν [t] τῷ πνεύματι τῷ || ἁ-
γίῳ· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ
μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως
ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου [u] ὑπο-
πόδιον || τῶν ποδῶν σου.
37 Αὐτὸς οὖν Δαβὶδ [x] λέγει ||
αὐτὸν κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐ-
τοῦ ἐςι; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤ-
κουεν αὐτοῦ ἡδέως.
38 [y] Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ ||· Βλέπετε ἀπὸ
τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων
ἐν ςολαῖς περιπατεῖν, καὶ [z] ἀ-
σπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς [a],
39 Καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς
συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας
ἐν τοῖς δείπνοις.
40 [b] Οἱ κατεσθίοντες τὰς || οἰ-
κίας τῶν χηρῶν, καὶ [c] προφάσει
μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λή-
ψονται περισσότερον κρίμα.
41 Καὶ καθίσας [d] ὁ Ἰησοῦς ||
κατέ-

|| 31. Lev. 19:18. Mat. 7:12. 22:39. Luc. 10:27. Rom. 13:9. Gal. 5:14 1 Tim. 1:5. Iac. 2:8. || 32. Deut. 4:39. 6:4. Es. 45:6. 14. 46:9. || 35. Mat. 22:41. Luc. 20:41. || 36. Ps. 110:1. Act. 1:16. 2:30. 34. 1 Cor. 15:25. Hebr. 1:13. 10:13. 2 Sam. 23:2. || 38. Matt. 23:3. Luc. 11:43. 20:46. || 40. Mat. 23:14. Luc. 20:47. 2 Tim. 3:6. Tit. 1:11. Ezech. 20:25. || 41. Luc. 21:1. 2 Reg. 12:9.

(z) *πάντων πρώτη* Ca. | 9. 4. || *ἡ πρώτη ἐςὶν αὕτη* Co. | 14. pro *πασ. τῶν ἐντολ.* A. *πάντων ἐντολὴ* | 9. || sic m. sed * *ἐςι* post *ἐντολ.* | 9. 4. (a) *σου, ὁ Θεὸς* V. | 9. || sic B. 1. Co. leg. *σου* | 9. 14. || at *κύριος* = G. | 9. (b) = m. | 9. (c) = u. 1. | 9. (d) = Co. | 14. (e) *δευτέρα δὲ αὕτη* Co. | 14. || & pro *αὕτη* G. s. 2. *αὐτῇ* | 11. 7. || Ca. Go. *ταύτη* | 9. 14. (f) *εἶπες* post *καλῶς* Ca. | 9. 4. (g) = A. B. om. E. g. G. L. N. 1. | 26. 29. 8. (h) = Ca. | 9. (i) * *σου* Co. G. | 14. 9. (k) *δυνάμεως* Ca. | 5. 9. (l) * *αὐτοῦ* Ca. | 9. 27. (m) *περισσότερον* s. 1. | 9. 5. 25. (n) = Ca. s. 2. | 11. (o) *συνεχῶς* u. 1. | 5. 23. 9. (p) = Ca. | 9. (q) *εἶπε* post *ἱερῷ* Ca. | 5. 4. 9. (r) *καὶ οὗτος* Ca. | 9. (s) *λέγει* Ca. E. | 5. 10. (t) *τῷ* utrinque = B. om. | 7. 8. 12. (u) *ὑποκάτω* Ca. | 9. 5. 8. (x) *καλεῖ* m. | 9. 5. (y) *ὁ δὲ διδάσκων ἅμα ἔλεγεν αὐτοῖς* Ca. | 9. || at = *αὐτοῖς* Co. | 14. (z) * *φιλούντων* B. 3. | 9. 24. c. (a) * *ποιεῖσθαι* Ca. | 9. 27, (b) *κατεσθίουσι* Ca. | 9. (c) * *ὀρφανῶν* Ca. | 9. (d) = Co. | 14.

κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου,
ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος [e] βάλλει
χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ
πολλοὶ πλούσιοι|| ἔβαλλον πολλά.
42 Καὶ ἐλθοῦσα [f] μία || χήρα
[g] πτωχὴ || ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ
ἐςι κοδράντης.
43 Καὶ προσκαλεσάμενος [h] τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ, [i] λέγει || αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕ-
τη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέ-
βληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γα-
ζοφυλάκιον.
44 Πάντες γὰρ [k] ἐκ τοῦ [l] πε-
ρισσεύοντος αὐτοῖς || ἔβαλον· αὕ-
τη δὲ ἐκ τῆς ὑςερήσεως αὐτῆς
πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον
τὸν [m] βίον || αὐτῆς.

Κεφ. ιγʹ. 13.

1 ΚΑὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ
τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς
[n] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκα-
λε, ἴδε ποταποὶ λίθοι, καὶ πο-
ταπαὶ οἰκοδομαί [o].
2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς [p] ἀποκριθεὶς ||,
εἶπεν [q] αὐτῷ ||· [r] Βλέπεις || [s] ταύ-
τας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς ||;
[t] οὐ μὴ ἀφεθῇ [u] λίθος ἐπὶ [x] λί-
θῳ ||, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ [y].
3 Καὶ καθημένου [z] αὐτοῦ || εἰς
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι
τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ᾽
ἰδίαν Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ
Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας·
4 Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔςαι,
καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι.
5 [a] Ὁ δὲ || Ἰησοῦς [b] ἀποκρι-
θεὶς || [c] αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν ||·
Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
6 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· [d] Ὅ-
τι || ἐγώ εἰμι [e]· καὶ πολλοὺς
πλανήσουσιν.
7 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους
καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ [f] θροεῖ-
σθε ||· δεῖ γὰρ [g] γενέσθαι· ἀλλ᾽
οὔπω τὸ τέλος.
8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ
ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασι-
λείαν· καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ
τόπους, καὶ [h] ἔσονται || λιμοὶ
[i] καὶ ταραχαί ||.
9 [k] Ἀρχαὶ || ὠδίνων ταῦτα [l].
[m] βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς ·||
παραδώσουσι [n] γὰρ ὑμᾶς || εἰς
συν-

||43. 2 Cor.8:12. Cap. XIII. ||1. Mat.24:1. Luc.21:5. ||2. 1 Reg.9:7.8. Mich. 3:12. Luc.19:44. Ier.26:18. ||3. Mat.24:3. Luc.21:7. ||4. Actor.1:6. ||5. Ier.29:8. Mat.24:4. Luc.21:8. Eph.5:6. Col.2:8. 2 Thess.2:3. 1 Ioh.4:1. ||6. Ier.14:14. 23:21. ||7. 4 Esd.15:15.35. ||8. Esa.19:2. 4 Esd.9:3. 13:31. 15:5.19. 16:21. Act.11:28. ||9. Mat.10:17. 24:9. Luc.21:12. Ioh.15:19. 16:2. Apoc.2:10. Act.4:1.3. 5:18. 7:59. 12:1. 16:22. 4 Esd.14:16. 16:18.

(e) = Ca. | 9. (f) = m. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (i) εἶπε A. Ca. | 5. 10. (k) * οὗτοι Ca. | 9. 27. (l) περισσεύματος αὐτῶν Ca. s. 1. | 10. 8. 25. (m) πλοῦτον B. 1. | 9. 5. (n) * ἐκ A. Ca. G. m. | 11. 8. (o) * τοῦ ἱεροῦ Ca. | 9. 27. (p) = Co. | 14. || ἀποκ. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. (q) αὐτοῖς Ca. | 9. (r) βλέπετε Ca. W. | 10. (s) τούτους τοὺς μεγάλους λίθους Co. | 14. 9. (t) * ἀμὴν λέγω σοι ὅτι m. | 9. || sic Ca. nisi quod pro σοι pon. ὑμῖν | 9. (u) * ὧδε B. 4. Co. g. L. N. 1. S. 2. | 8. 24. a. (x) λίθον u. 1. | 9. (y) * καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλος ἀναςήσεται ἄνευ χειρῶν Ca. | 9. 22. (z) = m. | 9. (a) καὶ Ca. | 9. (b) = Co. | 14. (c) εἶπεν αὐτοῖς Ca. | 9. (d) = Ca. | 9. (e) * ὁ Χριςὸς Co. m. | 14. 9. (f) θορυβεῖσθε Ca. | 9. 5. (g) * ταῦτα s. 1. V. W. | 11. 27. 8. || & = γὰρ Co. | 14. (h) = Ca. V. | 10. 26. (i) = Ca. Co. V. | 10. 14. (k) ἀρχὴ Ca. Co. s. 2. V. | 8. 14. 11. (l) * πάντα m. | 9. 27. (m) = Ca. | 9. (n) εἶτα ὑμᾶς αὐτοὺς Ca. sed ante παραδ. | 9. 4.

συνέδρια, καὶ [o] εἰς συναγωγὰς ‖·
δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων
[p] καὶ βασιλέων [q] σταθήσεσθε ‖
ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς.
10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ
πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέ-
λιον [r].
11 Ὅταν δὲ [s] ἀγάγωσιν ‖ ὑμᾶς
παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε
τί λαλήσητε, [t] μηδὲ μελετᾶτε ‖·
ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ, [u] τοῦτο ‖ λαλεῖτε· οὐ γάρ
ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον.
12 Παραδώσει [x] δὲ ‖ ἀδελφὸς
ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ
τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκ-
να ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
αὐτούς.
13 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ
ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σω-
θήσεται.
14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυ-
γμα τῆς ἐρημώσεως, [y] τὸ ῥηθὲν
ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ‖ [z] ἑ-
στὼς ‖ [a] ὅπου οὐ δεῖ ‖· ([b] ὁ ἀνα-
γινώσκων ‖ νοείτω·) τότε οἱ ἐν
τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ
ὄρη·
15 Ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος,
μὴ καταβάτω [c] εἰς τὴν οἰκίαν ‖,
μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς
οἰκίας αὐτοῦ.
16 Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὢν, μὴ
ἐπιστρεψάτω [d] εἰς τὰ ‖ ὀπίσω,
ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.
17 Οὐαὶ [e] δὲ ‖ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις, καὶ ταῖς θηλαζούσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
18 Προσεύχεσθε δὲ [f] ἵνα μὴ
γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος ‖.
19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐ-
κεῖναι [g] θλίψις, οἵα οὐ γέγονε
τοιαύτη ‖ ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως [h] ἧς
ἔκτισεν ὁ Θεὸς ‖, ἕως τοῦ νῦν,
[i] καὶ οὐ μὴ γένηται ‖.
20 Καὶ εἰ μὴ Κύριος ἐκολόβωσε
τὰς ἡμέρας [k], οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶ-
σα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκ-
τοὺς οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε
τὰς ἡμέρας.
21 Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴ-
πῃ· Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριστός· [l] Ἰ-
δοὺ ‖ ἐκεῖ· μὴ πιστεύσητε.
22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδό-
χριστοι καὶ ψευδοπροφῆται· καὶ
[m] δώ-

‖ 10. Mat. 24:14. Rom. 10:18. Col. 1:6.23. ‖ 11. Mat. 10:19. Luc. 12:11. 21:14. Ex. 4:12. 2 Sam. 23:2. Ier. 1:6. Act. 2:4.17. 4:8.31. 6:10.15. ‖ 12. Deut. 13:6. Ezech. 38:21. Mich. 7:5.6. ‖ 13. Mat. 10:22. 24:13. Luc. 21:19. 1 Pet. 4:16. Dan. 12:12. Apoc. 2:7.10. 3:10. ‖ 14. Mat. 24:15. Luc. 21:20.21. Dan. 9:27. 12:11. ‖ 17. Luc. 21:23. 23:19. 4 Esd. 16:34. ‖ 19. Dan. 12:1. Ioel 2:2. ‖ 20. 4 Esd. 2:13.27. 9:7. ‖ 21. Mat. 24:23. Luc. 17:23. 21:8. ‖ 22. Deut. 13:1. 2 Thess. 2:11.

(o) ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν W. | 9. 14. (p) * δὲ Cu. | 13. (q) ἀχθήσεσθε B. 5. g. W. | 11. 5. (r) * ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι Ca. | 9. 31. (s) ἄγωσιν B. 4. | 9. (t) = Co. | 14. ‖ at s. 1. leg. προμελετᾶτε pro μελ. | 10. 7. 8. (u) αὐτὸ Ca. | 9. (x) καὶ sed ante παραδ. Ca. | 9. 4. (y) = Ca. Co. s. 2. V. | 24. a. 11. (z) ἑστηκὸς Cu. | 9. 13. 6. (a) ἐν τόπῳ ἁγίῳ W. | 5. 9. (b) τί ἀναγινώσκει Ca. sed post νοείτω | 9. 4. ‖ at * τότε ante ὁ B. 2. | 9. 4. (c) = m. | 9. (d) = Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) ἵνα μὴ χειμῶνος γένωνται Ca. | 9. ‖ sic V. nisi quod leg. γένηται | 9. 5. | 4. ‖ at W. al. ἵνα μὴ χειμῶνος ταῦτα γένηται ἢ σαββάτου | 9. ‖ & post χειμῶνος m. * μηδὲ σαββάτων | 9. (g) θλίψεις οἷαι οὐκ ἐγένοντο τοιαῦται Ca. s. 1. V. | 11. 8. ‖ at τοιαύτη = quib. W. | 10. 14. (h) = Ca. | 9. 26. (i) οὐδὲ μὴ γένωνται Ca. s. 1. V. | 11. 8. (k) * ἐκείνας B. 1. m. | 10. 27. ‖ * διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ Ca. | 9. 31. (l) = u. 1. | 9.

[m] δώσουσι || σημεῖα καὶ τέρατα,
πρὸς τὸ [n] ἀποπλανᾷν ||, εἰ δυνα-
τὸν, [o] καὶ || τοὺς ἐκλεκτούς.
23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· Ἰδοὺ,
προείρηκα ὑμῖν [p] πάντα ||.
24 Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην,
ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σε-
λήνη οὐ δώσει τὸ [q] φέγγος || αὐ-
τῆς·
25 Καὶ οἱ ἀςέρες [r] τοῦ οὐρα-
νοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ
δυνάμεις [s] αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ||
σαλευθήσονται.
26 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον [t] ἐν νε-
φέλαις || μετὰ δυνάμεως [u] πολ-
λῆς || καὶ δόξης.
27 Καὶ τότε ἀποςελεῖ τοὺς
ἀγγέλους [x] αὐτοῦ ||, καὶ [y] ἐπι-
συνάξει || τοὺς ἐκλεκτοὺς [z] αὐ-
τοῦ || ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων,
ἀπ' [a] ἄκρου || γῆς ἕως ἄκρου οὐ-
ρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε
τὴν παραβολήν· ὅταν αὐτῆς ἤδη
ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται, καὶ
[b] ἐκφύῃ || τὰ φύλλα [c], γινώ-
σκετε ὅτι [d] ἐγγὺς τὸ θέρος ἐςίν.
29 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
[e] ταῦτα ἴδητε || γινόμενα, γινώ-
σκετε ὅτι ἐγγύς ἐςιν ἐπὶ θύραις.
30 [f] Ἀμὴν || λέγω ὑμῖν, [g] ὅτι ||
οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη,
[h] μέχρις || οὗ πάντα ταῦτα γέ-
νηται.
31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρε-
λεύσονται· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ
μὴ παρέλθωσι.
32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης
[i] καὶ || τῆς ὥρας, οὐδεὶς οἶδεν,
οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ [k] ἐν οὐρανῷ ||,
οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ [l].
33 [m] Βλέπετε, || ἀγρυπνεῖτε
[n] καὶ προσεύχεσθε ||· οὐκ οἴδατε
γὰρ πότε ὁ καιρός [o] ἐςιν ||.
34 Ὡς ἄνθρωπος [p] ἀπόδημος ||
ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς
τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν,
καὶ ἑκάςῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ
τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρη-
γορῇ.
35 Γρηγορεῖτε οὖν· (οὐκ οἴδατε
[q] γὰρ || πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας
ἔρχεται, ὀψὲ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ
ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ·)

36 Μὴ

|| 23. 2 Pet.3:17. Mat.7:15. || 24. Esa.13:10.13. Ezec.32:7. Ioel 2:10.31. 3:15. Amos 5:20. 8:9. Zeph.1:15. Mat.24:29. Luc.21:25. Apoc.6:12. || 26. Dan.7:10.13. Mat.16:27. 24:30. 26:64. Inf.14:62. Luc.21:27. Act.1:11. 1 Thess.4:16. 2 Thess.1:10. Apoc.1:7. Zach.12:12. || 27. Mat.13:41. 1 Cor.15:52. 1 Thess.4:16. || 28. Mat.24:32. Luc.21:29. || 30. Matt.11:16. 16:28. 23:36. 24:34. Luc.21:32. || 31. Ps.102:27. Esa.40:8. 51:6. Mat.5:18. 2 Pet.3:7.10. Heb.1:11. || 32. Mat.24:36. Act.1:7. 1 Thess.5:2. || 33. Matt.24:42. 25:13. Luc.12:40. 21:36. 1 Thess.5:6. Inf.℣.35:37. || 35. Mat.25:13. Luc.12:39. 21:34. 2 Pet.3:10. Apoc.3:3. 16:15. Rom.13:11. 1 Cor.15:34. Eph.5:14.

(m) ποιήσουσι Ca. | 9. 5. (n) ἀποπλανῆσαι B. 1. | 9. 6. (o) = Ca. | 9. 20. (p) ἅπαντα A. | 9. (q) φῶς L. N. 1. | 10. 5. 8. (r) * ἐκ A. Ca. Co. | 10. 8. 14. || & = ante πιπτ. Ca. Co. | 9. 14. (s) τῶν οὐρανῶν Ca. | 9. 8. (t) ἐπὶ τῶν νεφελῶν Ca. | 9. (u) post δόξης A. m. s. 3. | 4. 8. (x) = Ca. Co. | 9. 14. (y) ἐπισυνάξουσι W. | 9. (z) = Ca. | 9. (a) ἄκρων Ca. | 9. (b) ἐκφυῇ Cu. | 13. (c) * ἐν αὐτῇ Ca. | 9. (d) * ἤδη Ca. | 9. (e) ἴδητε ταῦτα πάντα Ca. | 4. 9. || at m. pon. πάντα pro ταῦτα | 9. (f) bis B. 1. L. N. 1. | 11. 8. 2. (g) = B. 1. | 9. (h) ἕως Ca. L. N. 1. B. 2. | 11. 8. 5. (i) ἢ B. 2. Ca. s. 6. | 8. 7. (k) τῶν οὐρανῶν B. 2. | 9. (l) * μόνος m. | 9. 27. (m) = B. 1. L. N. 1. | 24. a. 10. (n) = Ca. | 9. (o) = Ca. | 9. (p) ἀποδημῶν Ca. | 9. (q) = G. | 9.

36 Μὴ [r] ἐλθὼν ‖ ἐξαίφνης, εὕ-
ρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας.
37 [s] Ἃ ‖ δὲ ὑμῖν λέγω [t], πᾶσι
λέγω ‖· Γρηγορεῖτε.

Κεφ. ιδʹ. 14.

1 [u] ΗΝ δὲ τὸ πάσχα [u] καὶ τὰ
ἄζυμα ‖ μετὰ δύο ἡμέρας.
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς, πῶς αὐτὸν [x] ἐν δό-
λῳ ‖ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν.
2 Ἔλεγον [y] δέ ‖· Μὴ ἐν τῇ
ἑορτῇ, [z] μήποτε ‖ θόρυβος [a] ἔσαι ‖
[b] τοῦ λαοῦ ‖.
3 Καὶ ὄντος [c] αὐτοῦ ‖ [d] ἐν
Βηθανίᾳ ‖, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος
τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐ-
τοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβα-
στρον μύρου [e], νάρδου πιστικῆς πο-
λυτελοῦς ‖· [f] καὶ συντρίψασα τὸ
ἀλάβαστρον, ‖ κατέχεεν [g] αὐτοῦ ‖
κατὰ τῆς κεφαλῆς.
4 [h] Ἦσαν δέ τινες ἀγανακ-
τοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ λέ-
γοντες ‖· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη
τοῦ μύρου [i] γέγονεν ‖;
5 Ἠδύνατο [k] γὰρ ‖ τοῦτο [l] πρα-
θῆναι ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων,
καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ
ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.
6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν [m]· Ἄ-
φετε αὐτήν. τί [n] αὐτῇ ‖ κόπους
παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσα-
το [o] εἰς ἐμέ ‖.
7 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
ἔχετε μετ᾽ [p] ἑαυτῶν ‖, καὶ ὅταν
θέλητε, δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆ-
σαι [q]· ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
8 Ὃ [r] εἶχεν ‖ αὕτη, ἐποίησε·
προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα
εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
9 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἂν
κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον [s] τοῦτο ‖
εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποί-
ησεν αὕτη, λαληθήσεται εἰς μνη-
μόσυνον αὐτῆς.
10 Καὶ [t] [u] ὁ ‖ Ἰούδας ὁ Ἰσ-
καριώτης, [x] εἷς ‖ τῶν δώδεκα, ἀπ-
ῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα
παραδῷ αὐτὸν [y] αὐτοῖς ‖.
11 [z] Οἱ δὲ ‖ [a] ἀκούσαντες ‖
ἐχάρησαν· καὶ [b] ἐπηγγείλαντο ‖
αὐτῷ [c] ἀργύριον ‖ δοῦναι· καὶ
ἐζήτει πῶς [d] εὐκαίρως ‖ αὐτὸν
παραδῷ.
12 Καὶ τῇ [e] πρώτῃ ‖ ἡμέρᾳ
τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔ-
θυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
[f] αὐτοῦ ‖· Ποῦ θέλεις ἀπελθόν-
τες ἑτοιμάσωμεν [g] ἵνα φάγῃς τὸ
πάσχα;
13 Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μα-
θητῶν

‖ 1. Mat. 26:1. Luc. 22:1. Ioh. 11:55. 13:1. ‖ 2. Io. 7:12. 40. 13:1. ‖ 3. Mat. 26:6. Luc. 7:37. Io. 11:2. 12:3. ‖ 7. Deut. 15:11. Mat. 16:21. Io. 13:33. 14:19. 16:5. 28. 17: 11. ‖ 10. Mat. 26:14. Luc. 22:4. ‖ 12. Mat. 26:17. Luc. 22:7. Exod. 12:17. Deut. 16:5.

(r) ἐξελθὼν Ca. E. | 11. 7. 8. (s) ἐγὼ Ca. | 9. ‖ ὃ R. 1. | 9. (t) = Ca. | 9. (u) = Ca. | 9. 26. (x) = Ca. | 9. ‖ ἐν tantum = Cu. | 13. (y) γὰρ Co. Ca. s. 1. | 14. 10. (z) Ca. ponit pro μὴ ante ἐν | 9. 4. (a) γένηται R. 1. | 9. (b) τῷ λαῷ R. 1. | 9. (c) τοῦ Ἰησοῦ Ca. | 9. 27. (d) = m. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) = B. 1. | 9. ‖ at Ca. pon. θραύσασα τὸν pro συντρίψ. τὸ | 9. 5. (g) Ca. pon. post κεφ. | 9. 4. (h) οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ διεπονοῦντο καὶ ἔλεγον Ca. | 31. 9. ‖ at = tantum καὶ λέγοντες Co. | 14. (i) = Ca. | 9. ‖ τοῦ μύρου γέγονεν = u. 1. | 9. (k) = Ca. | 9. (l) * τὸ μύρον Go. A. m. | 27. 14. 10. (m) * αὐτοῖς Ca. | 9. (n) = E. | 9. (o) ἐν ἐμοὶ A. B. 6. Ca. Cp. E. g. G. L. m. N. 1. S om. | 8. 42. (p) ὑμῶν Ca. | 9. 5. 8. (q) * πάντοτε Co. | 14. (r) ἔσχεν A. B om. | 6. 8. 43. (s) = Ca. | 9. (t) ἰδοὺ u. 1. | 9. 7. 27. (u) = A. | 9. (x) ἐκ Ca. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) καὶ A. | 9. 7 (a) = Ca. | 9. (b) ἔδωκαν vel ἐδίδου Co. | 14. 5. (c) ἀργύρια A. B. 2. | 10 6. (d) = A. | 9. 33. (e) τρίτῃ B. 2. | 9 (f) = Ca. | 9. 26. (g) * σοὶ Ca. | 24. 9. 27.

τῶν αὐτοῦ, [h] καὶ λέγει αὐτοῖς ||·
πάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀ-
αντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον
δατος βαςάζων· ἀκολουθήσατε
ὐτῷ.
14 Καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴ-
ατε τῷ οἰκοδεσπότῃ· [i] Ὅτι || ὁ
δάσκαλος λέγει· Ποῦ ἐςι τὸ
κατάλυμα [k] ὅπου τὸ πάσχα με-
ὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;
15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει [l] ἀ-
ώγεον || μέγα ἐςρωμένον, [m] ἕτοι-
ον ||· [n] ἐκεῖ || ἑτοιμάσατε ἡμῖν.
16 Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ
ὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πό-
ιν, καὶ [o] εὗρον || καθὼς εἶπεν
ὐτοῖς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πά-
χα.
17 [p] Καὶ || ὀψίας γενομένης
χεται μετὰ τῶν δώδεκα.
18 Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν,
καὶ ἐσθιόντων ||, [r] εἶπεν || [s] ὁ
ησοῦς ||· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
ς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐ-
ίων μετ' ἐμοῦ.
19 Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι,
αὶ λέγειν [t] αὐτῷ || εἷς [u] καθ'
ς ||· Μήτι ἐγώ [x]; [y] καὶ ἄλλος·
ήτι ἐγώ ||;
20 Ὁ δὲ [z] ἀποκριθεὶς, εἶπεν ||
ὐτοῖς· Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμ-
βαπτόμενος μετ' ἐμοῦ [a] [b] εἰς τὸ
τρυβλίον ||.
21 Ὁ μὲν [c] υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
[d] ὑπάγει ||, καθὼς [e] γέγραπται ||
περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι' οὗ [f] ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που || παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐ-
τῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος.
22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λα-
βὼν [g] ὁ Ἰησοῦς || ἄρτον, [h] εὐλο-
γήσας || ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐ-
τοῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε [i], φά-
γετε ||· τοῦτό ἐςι τὸ σῶμά μου.
23 Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον,
εὐχαριςήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ
ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.
24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό
ἐςι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς [k] καινῆς ||
διαθήκης, τὸ [l] περὶ || πολλῶν ἐκ-
χυνόμενον [m].
25 Ἀμὴν [n] λέγω ὑμῖν, ὅτι
[o] οὐκέτι || οὐ μὴ [p] πίω || ἐκ τοῦ
γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ
πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
Θεοῦ.
26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
27 [q] Καὶ || λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅτι πάντες [r] σκανδαλι-
σθήσεσθε

|| 17. Mat.26:20. Luc.22:14. Ioh.13:21. || 18. Pſ.41:10. Act.1:16. || 21. Mat.26:
. Luc.22:22. Ioh.13:18. 17:12. Pſ.22: Eſa.53:3. Dan.9:26. Act.17:3. 26:23.
2. Mat.26:26. Luc.22.19. 1 Cor.11:24. || 23. 1 Cor.10:4. || 25. Act.10:41. || 26.
at.26:30. Luc.22:39. Io.18:1. || 27. Mat.26:31. Luc.22:31. Io.16:32. Zach.13:7.

(h) λέγων Ca. | 9. (i) = B. 1. L. 1. | 11. 8. 24. a. (k) * μου Ca. G. S. 2. 1. (l) ἀνώγαιον A. | 9. 6. || ἀνωγαίων 1. | 9. || ἀνωγεῶν B. 5. | 9 || οἶκον ́γαν' Ca. | 9. 5. (m) = A. B. 2. S. 1. | 24. C. 11. (n) κἀκεῖ Ca. | 9. 5. 6.) ἐποίησαν Ca. S. 1. | 10. 24. a. (p) post ὀψ. Ca. | 9. (q) = B. 1. | 9. 33. λέγει Ca. | 9. 5. (s) αὐτοῖς G. | 9. = u. 1. | 9. (u) καθεὶς Cu. | 13. (x) ῥιμι, Ῥαββεί. A. | 9. 27. (y) = Ca. . V. | 10. 14. (z) λέγει Ca. | 9. 5. = ἀποκρ. V. | 9. (a) * τὴν χεῖρα A. | 9. (b) ἐν τῷ τρυβλίῳ u. 1. | 9. (c) * οὖν S. 1. | 9. (d) παραδίδοται Ca. S. 1. | 10. 5. (e) ἐςι γεγραμμένον Ca. | 9. 6. (f) = Ca. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) εὐλόγησε καὶ Ca. | 9. || at m. * καὶ ante εὐλογήσας | 9. 4. (i) = A. Ca. Co. G. S. 2. | 23. (k) = Ca. Co. | 9. 14. (l) ὑπὲρ Ca. | 9. (m) * εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αὐτῶν Co. | 9. 14. (n) * δὲ Ca. S. 3. | 11. 8. (o) = Ca. | 9. 26. (p) προσθῶ πιεῖν Ca. | 9. (q) τότε Ca. | 9. (r) * ὑμεῖς Ca. | 9.

σθήσεσθε [s] ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ
ταύτῃ ‖· ὅτι γέγραπται· Πα-
τάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορ-
πισθήσεται τὰ πρόβατα [t].
28 [u] Ἀλλὰ ‖ μετὰ τὸ ἐγερ-
θῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν.
29 Ὁ δὲ Πέτρος [x] ἔφη ‖ αὐ-
τῷ· Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθή-
σονται [y], ἀλλ' οὐκ ἐγώ [z].
30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι [a] [b] σήμερον
ἐν ‖ τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν [c] ἢ
δὶς ‖ ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπ-
αρνήσῃ με.
31 Ὁ δὲ [d] [e] ἐκ περισσοῦ ‖ [f] ἔ-
λεγε ‖ [g] μᾶλλον ‖· Ἐάν με δέῃ
συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπ-
αρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ
πάντες ἔλεγον.
32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ
τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ. καὶ λέγει
[h] τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ‖· Καθί-
σατε ὧδε ἕως [i] προσεύξωμαι.
33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέ-
τρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ [k] Ἰω-
άννην μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ ἤρξατο
ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.
34 [l] Καὶ ‖ [m] λέγει ‖ αὐτοῖς·
Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕω
θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρη-
γορεῖτε [n].
35 Καὶ [o] προελθὼν ‖ μικρὸν
ἔπεσεν [p] ἐπὶ ‖ τῆς γῆς· κα
προσηύχετο [q] ἵνα ‖, εἰ δυνατό
ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' [r] αὐτοῦ ‖ ἡ ὥρα
36 Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πα-
τὴρ, πάντα δυνατά σοι. παρε-
νεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦ-
το· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλ
[t] τί σύ ‖.
37 Καὶ ἔρχεται, καὶ εὑρίσκ
αὐτοὺς καθεύδοντας· καὶ λέγ
τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐ
[u] ἴσχυσας ‖ μίαν ὥραν [x] γρηγο-
ρῆσαι ‖;
38 Γρηγορεῖτε [y] καὶ προσευ-
χεσθε, [z] ἵνα ‖ μὴ εἰσέλθητε ε
πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυ-
μον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
39 Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσ-
ηύξατο [a], τὸν αὐτὸν λόγον ε-
πών ‖.
40 Καὶ [b] ὑποστρέψας ‖ εὗρεν αὐ-
τοὺς [c] πάλιν ‖ καθεύδοντας· ἦ-
σαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν [d] βε-
βαρημένοι ‖, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τ
αὐτῷ ἀποκριθῶσι.

41 Κ

‖28. Infr.16:7. Matt.26:32. 28:10. ‖29. Matt.26:33. Luc.22:33. Ioh.13:3
‖30. Mat.26:34. Luc.22:34. Ioh.13:38. ‖31. Ioh.13:37. ‖32. Mat:26:36. Luc.2
39. Ioh.18:1. ‖34. Mat.26:38. Luc.22:44. Ioh.12:27. ‖35. Luc.22:41. Heb.5:7.
Matt.20:22. 26:42. Phil.2:8. ‖36. Ioh.5:30. 6:38. ‖37. Matt.26:40. Luc.22:
‖38. Gal.5:17.

(s) = Ca. Co. B. 3. | 10. 14. (t) * τῆς ποίμνης s. 1. | 9. 24. a. 27. (u) δὲ sed post μετὰ G. | 9. 4. (x) λέγει Ca. | 9. 5. (y) * ἐν σοὶ Cp. | 9. 14. (z) * οὐ σκανδαλισθήσομαι Ca. | 9. (a) * σὺ A. B. 8. g. G. L. M. N. 1. | 8. 43. (b) = Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) * Πέτρος G. | 9. 27. (e) ἐκ περισσῶς B. 1. Ca. L. m. N. 1. | 8. ‖ περισσῶς W. | 9. 14. (f) λέγει m. | 9. ‖ ἐλάλει Ca. | 9. 5. (g) = Ca. | 9. (h) αὐτοῖς Ca. | 9. ‖ at A. tantum = αὐτοῦ | 9. (i) * ἀπελθὼν B. 1. m. | 10. 27. (k) * τὸν A. | 9. (l) τότε Ca. | 9. 7. (m) λέγειν Cu. ita ut referatur ad ver. præced. | 13. (n) * μετ' ἐμοῦ Cp. | 14. 9. (o) προσελθὼν B. 5. | 9. (p) ἐπὶ πρόσωπον Ca. G. s. 2. | 11. 35. (q) post ἐστι Ca. | 9. 4. (r) ἐμοῦ B. 1. | 9 (s) * αὕτη Ca. | 9. 27. (t) ὡς σὺ θέλ Ca. | 9. ‖ at B. 3. * εἰ ante τί | 9. ἰσχύσατε Ca. G. s. 1. | 11. 24. a. ἀγρυπνῆσαι m. | 9. 5. ‖ at E. * μ ἐμοῦ post γρηγ. | 9. (y) * οὖν Co. | (z) = Ca. | 9. (a) = Ca. | 9. (b) ἐλ Ca. | 9. 5. (c) = Co. | 9. 14. (d) κατ βαρούμενοι Ca. | 9. 7. ‖ καταβαρ μένοι B. 4. g. G. N. 1. s. 3. | 8. 6. 7. m. * ὕπνῳ post βεβαρ. | 9.

41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε [e] τὸ || λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἀπέχει [f]· ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς [g] τὰς χεῖρας || τῶν ἁμαρτωλῶν.

42 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ὁ [h] παραδιδούς || με ἤγγικε.

43 Καὶ [i] εὐθέως ||, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας [k], εἷς [l] ὢν || τῶν δώδεκα, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, [m] παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν γραμματέων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

44 [n] Δεδώκει || [o] δὲ || ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν [p] σύσσημον || αὐτοῖς, λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπαγάγετε [q] ἀσφαλῶς.

45 Καὶ [r] ἐλθὼν, εὐθέως || προσελθὼν αὐτῷ, λέγει [s]· [t] Ῥαββὶ, || ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

46 Οἱ δὲ ἐπέβαλον [u] ἐπ᾽ αὐτὸν || τὰς χεῖρας [x] αὐτῶν ||· καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

47 [y] Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων || σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον [z].

48 [a] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ || Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· [b] Ὡς || ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με;

49 Καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.

50 Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες [c] ἔφυγον.

51 [d] Καὶ εἷς τις || νεανίσκος [e] ἠκολούθει || [f] αὐτῷ ||, περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν [g] οἱ νεανίσκοι ||.

52 Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ᾽ αὐτῶν.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα [h]· καὶ [i] συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς ||.

54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως [k] ἔσω || εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος [l] πρὸς τὸ φῶς ||.

55 Οἱ

|| 43. Matt. 26:47. Luc. 22:47. Ioh. 18:3. Act. 1:16. || 45. 2 Sam. 20:9. || 49. Psal. 22:7. 69:10. Esa. 53:12. Mat. 26:56. Luc. 24:25. || 50. Iob. 19:13. Psal. 88:9. || 53. Mat. 26:57. Luc. 22:54. Ioh. 18:13. 24.

(e) = A. | 9. (f) * τὸ τέλος B. 2. m. .. | 11. 27. (g) χεῖρα A. | 9. (h) παραδιδῶν Ca. & ἤγγ. pon. ante ὁ | 9. 4. (i) = Ca. | 9. 26. (k) * Σκαριώτης Ca. 9. 27. || Ἰσκαριώτης G. m. s. 1. V. 11. 6. || ὁ Ἰσκ. A. | 9. (l) = A. Ca. G. m. | 8. 24. a. c. (m) * ἀπεσταλμένοι G. s. 1. V. | 11. 27. (n) ἐδεδώκει B. 1. 9. 6. (o) γὰρ Ca. | 9. (p) σημεῖον m. 9. 5. 24. d. || sic Ca. sed = αὐτοῖς | 9. (q) * αὐτὸν Ca. | 9. (r) = Ca. | 9. || at G. = ἐλθ. tantum | 9. (s) * αὐτῷ Ca. B. 1. n. N. 1. L. | 27. 7. 8. (t) = Ca. Co. | 9. 4. || χαῖρε G. m. V. | 11. 24. a. (u) = Ca. 9. (x) αὐτῷ Ca. | 9. || totus = u. 1. | 9.

(y) καί τις Ca. | 9. || at A. = τις | 9. (z) * τὸ δεξιὸν Goth. 24. c. 9. (a) ὁ δὲ Ca. | 9. 26. (b) = Ca. | 9. (c) * οἱ μαθηταὶ & παντ. post ἔφ. m. | 9. 27. 4. (d) δέ τις sed post νεαν. Ca. | 9. 4. (e) συνηκολούθει s. 1. | 9. 7. || ἠκολούθησεν A. B. om. | 8. (f) αὐτοὺς Ca. | 9. (g) = Ca. Co. s. 2. | 11. 14. (h) * Καϊάφαν A. B. 1. m. s. 1. | 27. 25. 24. a. (i) τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς Co. | 14. || & pro συνέρχ. V. συνῆλθεν || = αὐτῷ Ca. E. V. | 11. 8. || & pro ἀρχιερ. B. 1. V. leg. ἱερεῖς | 10. (k) = Ca. | 9. (l) = G. | 9. || at V. pon. ante θερμ. & pro φῶς leg. πῦρ | 9. 4. 5.

55 Οἱ δὲ [m] ἀρχιερεῖς || καὶ ὅλον
τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ
Ἰησοῦ [n] μαρτυρίαν, [o] εἰς τὸ θα-
νατῶσαι || αὐτόν· καὶ οὐχ εὕ-
ρισκον.
56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύ-
ρουν [p] κατ' αὐτοῦ· καὶ ἴσαι αἱ
μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.
57 Καί [q] τινες || ἀναςάντες,
ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέ-
γοντες·
58 Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐ-
τοῦ λέγοντος· Ὅτι ἐγὼ [r] κατα-
λύσω || τὸν ναὸν [s] τοῦτον || τὸν
χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμε-
ρῶν ἄλλον ἀχειροποίητον [t] οἰκο-
δομήσω ||.
59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ
μαρτυρία αὐτῶν.
60 Καὶ ἀνας᾽ὰς ὁ ἀρχιερεὺς
εἰς [u] τὸ || μέσον, ἐπηρώτησε [x] τὸν
Ἰησοῦν ||, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ
οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυ-
ροῦσιν;
61 [y] Ὁ δὲ ἐσιώπα ||, καὶ οὐ-
δὲν ἀπεκρίνατο. [z] Πάλιν ὁ ἀρ-
χιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν, || καὶ λέ-
γει αὐτῷ [a]· Σὺ εἶ ὁ Χριςὸς ὁ
υἱὸς τοῦ [b] εὐλογητοῦ ||;
62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [c] εἶπεν ||· Ἐ-
γώ εἰμι. καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς
δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον [d] με-
τὰ || τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, διαῤῥή-
ξας τοὺς χιτῶνας [e] αὐτοῦ ||, λέ-
γει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρ-
τύρων;
64 Ἠκούσατε [f] [g] τῆς βλασ-
φημίας ||· τί ὑμῖν [h] φαίνεται ||;
Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν
[i] εἶναι || ἔνοχον θανάτου.
65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν
[k] αὐτῷ ||, καὶ περικαλύπτειν τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ [l] κολαφί-
ζειν || αὐτὸν, καὶ [m] λέγειν || αὐ-
τῷ· Προφήτευσον [n]. καὶ οἱ ὑπη-
ρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν [o] ἔβαλ-
λον ||.
66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν
τῇ αὐλῇ [p] κάτω ||, ἔρχεται
[q] μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιε-
ρέως·
67 Καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερ-
μαινόμενον, ἐμβλέψασα [r] αὐτῷ ||,
λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ [s] Να-
ζαρηνοῦ ||

|| 55. Mat.26:59. Act.6:13. Ps.27:12. 35:11. || 58. Inf.15:29. Ioh.2:19. || 60. Mat. 26:62. || 61. Esa.53:7. Act.8:32. 13:32. Hebr.1:5. Ps.2:7. Io.1:50. Matt.16:16. || 62. Dan.7:10. Matt.16:27. 24:30. 25:31. 26:64. Luc.21:27. 22:69. Ioh.6:62. Act.1:11. 1 Thes.4:16. 2 Thes.1:10. Apoc.1:7. Ps.110:1. Dan.7:10.13. || 65. Ioh. 16:10.11. Es.50:6. 53:3. Matt.26:67. 27:30. Luc.22:63. Ioh.19:3. || 66. Matt.26: 58.69. Luc.22:55. Ioh.18:16.19.

(m) = B. 1. | 9. 26. (n) * ψευδο B. 1. A. | 10. (o) ἵνα θανατώσωσιν Ca. | 9. 5. (p) * καὶ ἔλεγον Ca. | 9. (q) ἄλλοι Ca. | 9. (r) καταλύω A. | 9. (s) = Ca. | 9. (t) ἀνας᾽ήσω Ca. | 9. 5. (u) = A. | 9. (x) αὐτὸν m. | 9. 8. (y) ἐκεῖνος δὲ ἐσίγα Ca. | 9. 5. 8. || at G. m. * Ἰησοῦς post δὲ | 10. 4. 27. (z) = Ca. | 9. (a) * ὁ ἀρχιερεὺς Ca. | 9. 27. (b) εὐλογημένου L. | 6. 9. || Θεοῦ ζῶντος W. | 9. || sic etiam * Θεοῦ ante εὐλογ. A. | 9. 4. (c) ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ Ca. | 9. 5. || εἶπεν αὐτῷ N. 1. | 9. 5. (d) ἐπὶ S. 1. | 9. 7. (e) = G. | 9. (f) * πάντες G. m. | 27. 10. || πάντως S. 1. | 9. (g) τὴν βλασφημίαν V. | 9. || τὴν βλασφ. αὐτοῦ Ca. | 9. || τὴν βλασφ. τοῦ ςόματος αὐτοῦ m. | 9. (h) δοκεῖ Ca. | 5. 9. (i) = Ca. | 9. (k) τῷ προσώπῳ αὐτοῦ Ca. | 9. (l) ἐκολάφιζον Ca. | 9. (m) ἔλεγον Ca. | 9. (n) * ἡμῖν Χριςὲ, τίς ἐςιν ὁ παίσας σε B. 1. m. | 10. 24. 8. 27. || at. S. 1. sine Χριςὲ | 9. || at Co. * νῦν (vel ἄρτι) Χριςὲ post παίσας σε | 14. (o) ἐλάμβανον Ca. | 9. (p) = Ca. | 9. (q) * πρὸς αὐτὸν Ca. | 27. 9. (r) εἰς αὐτὸν B. 1. | 9. (s) Ναζωραίου B. 1. | 6. 9.

ζαρηνοῦ ‖ [t] Ἰησοῦ ‖ ἦσθα.
68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων· Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσαμαι τί [u] σὺ ‖ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν [x] ἔξω ‖ εἰς τὸ προαύλιον· [y] καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. ‖
69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν [z] πάλιν ‖, [a] ἤρξατο λέγειν ‖ τοῖς παρεςηκόσιν· Ὅτι [b] οὗτος ‖ ἐξ αὐτῶν ἐςιν.
70 [c] Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. ‖ Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεςῶτες ἔλεγον [d] τῷ Πέτρῳ ‖· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· [e] καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ ‖ [f], καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει ‖.
71 Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ [g] ὀμνύειν ‖· Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον [h] τοῦτον ‖ ὃν λέγετε.
72 Καὶ [i] [k] ἐκ δευτέρου ‖ ἀλέκτωρ ἐφώνησε· καὶ [l] ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος [m] τοῦ ῥήματος οὗ ‖ εἶπεν [n] αὐτῷ ‖ ὁ Ἰησοῦς· [o] Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. ‖ Καὶ [p] ἐπιβαλὼν, ἔκλαιε ‖.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ΚΑὶ εὐθέως [q] ἐπὶ τὸ ‖ πρωῒ συμβούλιον [r] ποιήσαντες ‖ οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, [s] δήσαντες τὸν Ἰησοῦν [t] ἀπήνεγκαν ‖ [u], καὶ παρέδωκαν ‖ τῷ Πιλάτῳ.
2 Καὶ ἐπηρώτησεν [x] αὐτὸν ‖ ὁ Πιλάτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ [y] ἀποκριθεὶς, ‖ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ λέγεις.
3 Καὶ [z] κατηγόρουν ‖ αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά [a].
4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου [b] καταμαρτυροῦσιν ‖.
5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥςε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.
6 Κατὰ δὲ ἑορτὴν [c] ἀπέλυεν ‖ αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ [d] ἠτοῦντο ‖.
7 Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν [e] συςασιαςῶν ‖ δεδεμένος, [f] οἵτινες ‖ ἐν τῇ ςάσει φόνον [g] πεποιήκεισαν ‖.
8 Καὶ [h] ἀναβοήσας ‖ ὁ ὄχλος, ἤρξατο αἰτεῖσθαι [i], καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς.
9 Ὁ δὲ Πιλάτος [k] ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων ‖· Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν

‖69. Mat.26:71. Luc.22:58. Ioh.18:25. ‖72. Mat.26:75. Luc.22:61. Ioh 13:38. 18:27. Cap. XV. ‖1. Psal.2:2. Mat.27:1. Luc.22:66. 23:1. Ioh.18:28. Act. 4:13. 4:26. ‖2. Mat.27:11. Luc.23:3. Ioh.18:33. 1 Tim.6:13. ‖4. Mat.27:13. Ioh. 19:10. ‖6. Mat.27:15. Luc.23:17. Ioh.18:39. Mat.26:2.5. Ioh.2:13. 4:45. ‖7. Mat. 27:16. Luc.23:19. Io.18:40.

(t) = M. m. B. 5. | 11. 8. (u) = Ca. | 9. (x) = Co. | 14. (y) = Co. | 14. (z) = Co. | 14. (a) ἔλεγε Co. | 14. (b) καὶ αὐτὸς Ca. | 9. ‖ καὶ οὗτος G. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) = Ca. | 9. (e) = G. | 9. (f) = Ca. Co. V. | 10. 14. (g) ὀμνύναι 5. 7. | 9. ‖ λέγειν Ca. | 9. (h) = Ca. E. 10. (i) * εὐθέως Ca. | 9. 27. (k) δεύτερον m. | 9. (l) * εὐθὺς W. | 9. (m) τὸ ῥῆμα ὡς A. | 9. (n) = Ca. 9. (o) = Ca. | 9. (p) ἤρξατο κλαίειν Goth. | 9. (q) = Ca. | 9. (r) ἐποίησαν Ca. | 9. (s) * καὶ Ca. | 9. (t) ἀπήγαγον εἰς τὴν αὐλὴν Ca. | 9. 5. 31. (u) = Goth. | 9. (x) = G. | 9. (y) = L. N. 1. | 10. (z) κατηγοροῦσι Ca. | 9. (a) * αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο B. 2. Cp. S. 1. | 10. 14. (b) κατηγοροῦσιν Ca. S. 1. V. | 11. 5. 23. (c) εἰώθει ἀπολύειν V. | 9. (d) παρῃτοῦντο A. | 7. 9. (e) ςασιαςῶν B. 1. Ca. L. N. 1. | 11. 7. 8. (f) ὃς V. | 9. (g) πεποιήκει V. | 28. 9. (h) ἀναβὰς sive ἀναβήσας Co. G. | 14. 9. ‖ at ἀναβὰς ὄχλος Ca. | 9. (i) * αὐτὸν Ca. | 9. 27. (k) ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς Ca. | 9. 8. 4.

[l] ὑμῖν || τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
10 ([m] Ἐγίνωσκε || γὰρ ὅτι διὰ
φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν [n] οἱ
ἀρχιερεῖς ||.)
11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς [o] ἀνέσει-
σαν || [p] τὸν ὄχλον ||, ἵνα μᾶλλον
τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς.
12 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς,
[q] πάλιν || εἶπεν αὐτοῖς· Τί οὖν
[r] θέλετε || ποιήσω ὃν λέγετε [s] βα-
σιλέα || τῶν Ἰουδαίων;
13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν [t]·
[u] Σταύρωσον || αὐτόν.
14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;
[x] Οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν·
Σταύρωσον αὐτόν. ||
15 Ὁ δὲ Πιλάτος [y] βουλόμε-
νος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ||
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν,
καὶ παρέδωκε [z] τὸν Ἰησοῦν φρα-
γελλώσας, ἵνα ςαυρωθῇ.
16 Οἱ δὲ ςρατιῶται ἀπήγαγον
αὐτὸν [a] ἔσω τῆς αὐλῆς || [b], ὅ
ἐςι πραιτώριον || · καὶ συγκαλοῦ-
σιν ὅλην τὴν σπεῖραν.
17 Καὶ [c] ἐνδύουσιν || αὐτὸν
[d] πορφύραν ||, καὶ περιτιθέασιν
αὐτῷ [e] πλέξαντες || ἀκάνθινον ςέ-
φανον.
18 Καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι
αὐτόν [f]· Χαῖρε [g] βασιλεῦ || τ
Ἰουδαίων.
19 Καὶ ἔτυπτον [h] αὐτοῦ τ
κεφαλὴν καλάμῳ ||, καὶ ἐνέπτυ
αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατ
προσεκύνουν αὐτῷ.
20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτ
ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν [i] πορφύραν
καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτι
[k] τὰ ἴδια || · καὶ ἐξάγουσιν [l] α
τὸν ||, ἵνα ςαυρώσωσιν αὐτόν.
21 Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγο
τά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, (ἐ
χόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ, τὸν πατέρ
Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου,) ἵν
ἄρῃ τὸν ςαυρὸν αὐτοῦ.
22 Καὶ [m] φέρουσιν || αὐτὸν ἐπ
[n] Γολγοθᾶ || τόπον· ὅ ἐςι μεθερ
μηνευόμενον, κρανίου τόπος.
23 Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσ
μυρνισμένον οἶνον. ὁ δὲ οὐκ ἔλαβ
24 Καὶ ςαυρώσαντες αὐτὸν
[o] διεμέριζον || τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽ αὐτὰ [p], τ
τί ἄρῃ ||.
25 Ἦν δὲ ὥρα [q] τρίτη, κα
[r] ἐςαύρωσαν || αὐτόν.
26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰ
τίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· [s] (
ΒΑΣΙΛΕΥ͂Σ ΤΩ͂Ν ἸΟΥ
ΔΑΙ͂ΩΝ.

27 Κα

|| 11. Mat. 27:20. Luc. 23:18. Io. 18:40. Act. 3:14. || 15. Mat. 27:26. Io. 19:1. || 16. Mat. 27:27. Ioh. 19:1. || 19. Mat. 26:67. 27:29. Esa. 50:6. || 21. Mat. 27:32. Luc. 23:26. Io. 19:17. || 22. Mat. 27:33. Luc. 23:33. Ioh. 19:17. || 23. Ps. 69:21. coll. Ioh. 19:28. || 24. Psal. 22:19. Matt. 27:35. Luc. 23:34. Io. 19:23. || 25. Mat. 27:45. Luc. 23:44. Ioh. 19:14. || 26. Mat. 27:37. Luc. 23:38. Ioh. 19:19.

(l) = Ca. | 9. (m) ἐπεγίνωσκεν A. | 9. 27. || ᾔδει Ca. | 9. 5. (n) = Co. | 14. (o) ἔπεισαν Ca. | 9. || ἀνέςησαν u. 1. | 9. || ἀνεπ. B. 1. | 9. (p) τῷ ὄχλῳ Ca. | 9. || at = m. | 9. (q) = Ca. Co. | 9. 14. (r) = Co. | 14. (s) βασιλεῖ Ca. | 9. || at * τὸν ante βασ. A. | 9. 4. (t) * λέγοντες A. B. 2. Ca. 11. 27. (u) * bis B. 1. E. | 10. 24. c. (x) = G. | 9. || & περισσῶς pro περισσοτ. A. B. 3. | 8. 10. (y) = Ca. | 9. (z) * αὐτοῖς B. 2. | 27. 9. (a) εἰς τὴν αὐλὴν Ca. Co. G. s. 1. V. | 11. 8. 14. (b) τοῦ πραιτωρίου Co. V. | 14. 9.

(c) ἐνδιδύσκουσιν Ca. | 9. (d) χλαμύ δαν κοκκίνην m. | 5. 9. 24. a. (e) = C | 9. (f) * καὶ λέγειν B. 4. E. G. g. L. 1. W. | 27. 24. a. d. (g) ὁ βασιλεὺς B. 7. | 10. 6. 8. (h) αὐτὸν καλάμῳ ε τὴν κεφ. Ca. | 9. 5. 4. (i) χλαμύδα | 9. 5. (k) = Ca. | 9. 26. (l) = Ca. | (m) ἄγουσιν Ca. s. 1. V. | 11. 5. (n) γολ γοθᾶν Cu. | 13. (o) διαμερίζονται C Cp. B. 8. E. G. g. m. s. 5. | 8. 43. (= Ca. | 9. (q) 23. (r) ἐφύλασσον C | 9. (s) * οὗτός ἐςιν Ca. | 24. 2. 9.

27 Καὶ σὺν αὐτῷ ϛαυροῦσι
ο λῃϛάς· ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ
α ἐξ εὐωνύμων [t] αὐτοῦ ||.
28 [u] Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ
λέγουσα· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐ-
γίσθη. ||
29 Καὶ οἱ [x] παραπορευόμενοι ||
βλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες
ὰς κεφαλὰς [y] αὐτῶν ||, καὶ λέ-
οντες· Οὐὰ, ὁ καταλύων τὸν
ὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκο-
μῶν·
30 Σῶσον σεαυτὸν, [z] καὶ κα-
άβα || ἀπὸ τοῦ ϛαυροῦ.
31 [a] Ὁμοίως δὲ || καὶ οἱ ἀρ-
ιερεῖς ἐμπαίζοντες [b] πρὸς || ἀλ-
ήλους μετὰ τῶν γραμματέων,
λεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν
δύναται σῶσαι [c].
32 [d] Ὁ Χριϛὸς [e] ὁ βασιλεὺς
οῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ
οῦ ϛαυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πι-
εύσωμεν [f]. Καὶ οἱ συνεϛαυρω-
ένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.
33 Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης,
κότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν,
ως ὥρας ἐννάτης.
34 Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ [g] ἐ-
όησεν ὁ Ἰησοῦς || φωνῇ μεγάλῃ,
λέγων ||· Ἐλωῒ, Ἐλωῒ, [i] λαμ-
ᾶ || [k] σαβαχθανί ||; ὅ ἐϛι μεθερ-
μηνευόμενον· Ὁ Θεός [l] μου ||, ὁ Θεός
μου, εἰς τί [m] με ἐγκατέλιπες ||;
35 Καί τινες τῶν [n] παρεϛηκό-
των || ἀκούσαντες, ἔλεγον· [o] Ἰ-
δοὺ, || Ἠλίαν φωνεῖ [p].
36 Δραμὼν δὲ εἷς, καὶ [q] γε-
μίσας || σπόγγον ὄξους, περιθείς
τε καλάμῳ [r], ἐπότιζεν αὐτὸν,
λέγων ||· [s] Ἄφετε ||· ἴδωμεν εἰ
ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν.
37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς [t] φω-
νὴν μεγάλην, ἐξέπνευσε.
38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ
ναοῦ ἐσχίσθη [u] εἰς δύο ||, ἀπὸ
ἄνωθεν ἕως κάτω.
39 Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ πα-
ρεϛηκὼς [x] [y] ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ||,
ὅτι [z] οὕτως κράξας || ἐξέπνευσεν,
εἶπεν· Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος
υἱὸς ἦν Θεοῦ.
40 Ἦσαν δὲ καὶ [a] γυναῖκες
ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· ἐν αἷς
ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ
Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μι-
κροῦ, καὶ [b] Ἰωσῆ || μήτηρ, καὶ
Σαλώμη·
41 Αἳ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ [c], καὶ
διηκόνουν αὐτῷ ||· καὶ [d] ἄλλαι ||
πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς
Ἱεροσόλυμα.

42 Καὶ

||27. Mat.27:38. Luc.23:32. ||28. Efa.53:12. Luc.22:37. ||29. Pf.22 8. 69:21. 09:25. Mat.27:39. Luc.23:35. Sup.14:58. Ioh.2:19. ||33. Mat.27:45. Luc.23:44. 34. Pf.22:1. Matt.27:46. ||35. Matt.17:10. Sir.48:10. Mal.4:5. ||36. Pf.69:22. Io. 9:29. ||37. Matt.27:50. Luc.23:46. Ioh.19:30. Heb.5:7. ||38. Ex.26:31. 2 Paral. :14. Matt.27:51. Luc.23:45. Heb.10:19. ||39. Matt.27:54. Luc.23:47. Sap.2:13. 5. ||40. Matt.27:55. Luc.23:49. Pf.38:12. ||41. Luc.8:2.3.

(t) = Ca. | 9. (u) Totus ℣. = Ca. | 9. at = tantum ἡ λέγουσα Co. | 14. (x) κράζοντες Ca. | 5.9. (y) = A. Co. | 10. 14. (z) καταβὰς Ca. s. 1. V. | 11. (a) = Ca. | 9. (b) εἰς Ca. | 9. (c) ota interrog. Cu. | 13.9.8. (d) * εἰ . | 9. (e) * ἐϛιν m. | 9. (f) * ἐν αὐτῷ Ca. 9. || αὐτῷ B. 1. E. G. g. L. m. N. 1. S. 1. 3.7. || leg. εἰς αὐτὸν B. 1. | 9. (g) ἐφώνησε Ca. | 5. 9. (h) = B. 1. Ca. | 10.) λιμὰ B. om. G. | 6. || ἐλεμὰ Co. | 14. (k) ζαφθανεὶ Ca. | 9. (l) = A. | 9. (m) ὠνείδισάς με Ca. | 9. (n) ἐκεῖ ἑϛηκότων A. | 9. 5. (o) = Ca. | 9. (p) * οὗτος Ca. | 9. 27. (q) πλήσας Ca. | 9. 5. (r) = Ca. | 9. (s) ἄφες B. 1. Ca. Co. Go. G. L. m. N. 1. S. 2. | 8. 24. a. (t) * πάλιν G. | 9. 27. (u) = B. 3. 9. || at * μέρη post δύο Ca. | 9. 4. (x) * ἐκεῖ Ca. | 9. (y) = Ca. G. | 10. (z) = Co. | 14. (a) * αἱ A. | 9. (b) Ἰώσητος Co. | 14.6. (c) = B. 1. Ca. | 10. (d) ἕτεραι A. | 5.9.

42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης,
(e ἐπεὶ || ἦν παρασκευὴ, ὅ ἐστι
f προσάββατον ||,)
43 g Ἦλθεν || Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀ-
ριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτὴς,
ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, h τολ-
μήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ
ᾐτήσατο τὸ i σῶμα || τοῦ Ἰησοῦ.
44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν
εἰ ἤδη k τέθνηκε || · καὶ προσκα-
λεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπη-
ρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε.
45 Καὶ γνοὺς l ἀπὸ || τοῦ κεν-
τυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ m σῶ-
μα || τῷ Ἰωσήφ.
46 n Καὶ || ἀγοράσας σινδόνα,
o καὶ καθελὼν || αὐτὸν, ἐνείλησε
p τῇ σινδόνι || · καὶ κατέθηκεν αὐ-
τὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομη-
μένον ἐκ πέτρας · καὶ προσεκύλισε
λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.
47 Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ
καὶ Μαρία q Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ
τίθεται ||.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 ΚΑὶ r διαγενομένου τοῦ σαβ-
βάτου, Μαρία ἡ Μαγδα-
ληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου
καὶ Σαλώμη || s ἠγόρασαν ἀρώ-
ματα, ἵνα t ἐλθοῦσαι || ἀλείψω-
σιν u αὐτόν ||.
2 Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαβ-
βάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον
x ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου.
3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς
Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον
y ἐκ || τῆς θύρας τοῦ μνημείου; z
4 Καὶ a ἀναβλέψασαι θεωροῦ-
σιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος ||
ἦν γὰρ μέγας σφόδρα.
5 Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνη-
μεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον
ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον
στολὴν λευκήν · καὶ ἐξεθαμβήθη-
σαν.
6 b Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς || · Μὴ
c ἐκθαμβεῖσθε || · Ἰησοῦν ζητεῖτε
τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον d
ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε · e ἴδε, ὁ
τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ||
7 Ἀλλ᾽ ὑπάγετε, f εἴπατε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ
Πέτρῳ g, h ὅτι προάγει || ὑμᾶς
εἰς τὴν Γαλιλαίαν · ἐκεῖ i αὐ-
τὸν || ὄψεσθε, καθὼς k εἶπεν ||
ὑμῖν.

8 l Καὶ

||42. Matt.27:57. Luc.23:50. Ioh.19:38. ||46. Matt.12:40. 26:12. 27:60. Luc.23: 53. Ioh.19:41. Cap. XVI. ||1. Luc.23:56. 24:1. ||2. Matt.28:1. Luc.24:1. Ioh. 20:1. ||5. Matt.28:1.2. Ioh.20:12. Dan.10:5. ||6. Matt.28:5 Luc.24:5. ||7. Sup.14: 28. Matt.26:32. 28:10. Io.20:19. 21:1. Act.1:3. 10:41. 13:31. 1 Cor.15:5.

(e) ἐπειδὴ A. | 9. (f) πρὶν σάββ. Ca. | 9. 5. (g) ἐλθὼν A. B. 2. G. Go. g. m. L. N. 1. | 8. 6. 33. (h) * καὶ u. 1. | 9. (i) πτῶμα Ca. | 5. 9. (k) ἐτεθνήκει Ca. | 9. (l) παρὰ Ca. | 7. 9. (m) πτῶμα αὐτοῦ Ca. | 28. 9. || at * Ἰησοῦ post σῶμα G. | 9. 4. 27. (n) ὁ δὲ Ἰωσὴφ Ca. s. 1. V. | 11. 8. 27. 31. (o) λαβὼν Ca. | 9. 5. (p) εἰς τὴν σινδόνα Ca. | 9. (q) Ἰακώβου ἐθεάσαντο τόπον ὅπου τέθειται Ca. | 9. 24. c. || at pro Ἰωσῆ A. leg. ἡ Ἰωσὴφ | 9. 6. || & Co. Ἰώσητος | 14. (r) = Ca. | 14. (s) * παρειλθοῦσαι Ca. | 5. 9. (t) = Ca. | 9. 26. (u) τὸν Ἰησοῦν g. | 9. 27. || τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ m. | 9. (x) * ἔτι 6. 1. | 9. 35. (y) ἀπὸ Ca. | 9. (z) * ἦν γὰρ μέγας σφόδρα Ca. | 9. 35. || ea vero = ψ. sequ. | 9. (a) ἔρχονται, καὶ εὑρίσκουσιν ἀποκεκυλισμένον τὸν λίθον Ca. | 35. 9. 5. (b) καὶ λέγει αὐταῖς ὁ ἄγγελος Ca. | 9. (c) ἐκθαμβῆσθε B. 2 | 9. 6. || φοβεῖσθε Ca. | 9. 5. (d) post ἐσταυρωμ. nota interrogat. s. 2. | 10. (e) = B. 1. | 9. || at pro ἴδε ὁ τόπος Ca. leg. ἴδετε ἐκεῖ τὸν τόπον αὐτοῦ | 9. 8. (f) * καὶ Ca. | 9. (g) * ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν G. | 24. a. 9. (h) ἰδοὺ προάγω Ca. | 9. || καὶ ἰδοὺ προάγει G. | 9. (i) με Ca. | 9. (k) εἴρηκα Ca. | 9. 5.

8 [l] Καὶ ‖ ἐξελθοῦσαι [m] ταχὺ ‖, ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε [n] δὲ ‖ αὐτὰς [o] τρόμος ‖ καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ. [p]

9 [q] Ἀναστὰς δὲ ‖ [r] πρωῒ πρώτῃ [s] σαββάτου ‖, [t] ἐφάνη ‖ πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια.

10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε [u] τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι.

11 Κἀκεῖνοι, ἀκούσαντες ὅτι ζῇ, καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, [x] ἠπίστησαν.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.

13 Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.

14 Ὕστερον [y], ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα [z] ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, καὶ σκληροκαρδίαν· ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον [a] οὐκ ἐπίστευσαν. [b]

15 Καὶ εἶπεν [c] αὐτοῖς ‖· Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον [d] ἅπαντα ‖, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

16 [e] Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται.

17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει· Ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς·

18 [f] Ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς [g] βλάψει ‖· ἐπὶ ἀῤῥώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξουσιν.

19 Ὁ μὲν οὖν Κύριος [h], μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν [i] τοῦ Θεοῦ ‖.

20 Ἐκεῖνοι δὲ [k] ἐξελθόντες ‖ ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος [l] διὰ ‖ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων [m].

ΤΟ

‖8. Matt.28:8. Luc.24:9. Ioh.20:18. ‖9. Ioh.20:14.16. Luc.8:2. ‖10. Luc.24:10:17. ‖12. Luc.24:13. 16:31. ‖14. Luc.24:36. Ioh.20:19. 1 Cor.15:5.7. ‖15. Matt.28:19. Luc.24:47. Ioh.15:16. Inf.ỽ.22. Esa.2:3. 52:10. Rom.10:18. Col.1:23. ‖16. Ioh.3:5. 18:36. 12:48. 1 Pet.3:21. Act.2:38. 8:37. ‖17. Luc.10:17. Act.5:16. 8:7. 16:18. 2:4. 10:46. 19:6. 1 Cor.12:10.28. ‖18. Luc.10:19. Act.28:3.8. Iac.5:14. ‖19. Psal.110:1. Luc.24:50.51. Act.1:2.3.9. ‖20. Act.1:4. 14:3. Hebr.2:4. 1 Cor. 3:6. 15:10.

(l) αἱ δὲ V. | 9. (m) = B. om. Co. G. | 26. 8. 24. a. 43. (n) γὰρ Ca. | 9. (o) Φόβος Ca. | 5.9. (p) * πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλε δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας W. | 9.14. (q) * τῷ καιρῷ ἐκείνῳ Ca. | 9. 31. (r) * ὁ Ἰησοῦς B. 2. Ca. g. E. L. N. 1. V. | 27.8. (s) σαββάτων B. 1. S. 2. | 11. (t) ἐφανέρωσε Ca. | 9. 5. (u) * αὐτοῖς Ca. | 9. (x) οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ Ca. | 9. (y) * δὲ A. | 9. (z) * μαθηταῖς Co. | 27. 14. (a) * ἐκ νεκρῶν A. B. 1. m. | 11. 8. 35. (b) meminit Hieron. lib. 2. adv. Pelag. hic olim aliquid additum in codd. græcor. Vide Joh. Croium obs. c. 14. & notas. (c) πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. (d) = Ca. | 9. ‖ quin & = (,) sequens Co. | 9. 14. (e) * ὅτι Ca. | 9. (f) * ἐν ταῖς χερσὶν Ca. Co. | 9. 14. (g) βλάψῃ A. | 9. (h) ὁ Ἰησοῦς S. 1. V. | 10. 27. (i) πατρὸς Co. | 14. (k) ἀκούσαντες S. 1. | 9. (l) = Co. | 14. (m) * εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμέν Co. | 14. ‖ & ἀμέν B. om. | 23.

ΤΟ' ΚΑΤΑ' ΛΟΥ͂ΚΑΝ

ΕΥ'ΑΓΓΕ'ΛΙΟΝ.

ΚΕΦ. ά. 1.

Ε'ΠΕΙΔΗ'ΠΕΡ
πολλοὶ ἐπεχείρη-
σαν ἀνατάξασθαι
διήγησιν περὶ τῶν
πεπληροφορημένων
ἐν ἡμῖν πραγμάτων,
2 Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ'
ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται
γενόμενοι τοῦ λόγου·
3 Ἔδοξε κἀμοὶ [a], παρηκολου-
θηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, κα-
θεξῆς σοι γράψαι, κράτιϛε Θεό-
φιλε·
4 Ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατη-
χήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.
5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡ-
ρώδου τοῦ βασιλέως τῆς
Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζα-
χαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων
Ἀαρὼν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐ-
λισάβετ.
6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν
πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώ-
μασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι.
7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον,
καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν ϛεῖρα, καὶ
ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς
ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.
8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν
[b] αὐτὸν || ἐν τῇ [c] τάξει || τῆς ἐ-
φημερίας αὐτοῦ [d] ἔναντι || τοῦ
Θεοῦ,
9 Κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας,
ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι, εἰσελθὼν εἰς
τὸν ναὸν τοῦ [e] Κυρίου ||.
10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ
λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ
ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.
11 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος
Κυρίου, ἑϛὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυ-
σιαϛηρίου [f] τοῦ θυμιάματος ||.
12 Καὶ [g] ἐταράχθη || Ζαχα-
ρίας ἰδὼν, καὶ φόβος [h] ἐπέπεσεν ||
ἐπ' αὐτόν.
13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγ-
γελος· Μὴ φοβοῦ Ζαχαρία· διό-
τι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· καὶ
ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει
υἱόν [i] σοι ||, καὶ καλέσεις τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ Ἰωάννην.
14 Καὶ ἔϛαι χαρά σοι καὶ ἀ-
γαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ
γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται.
15 Ἔϛαι γὰρ μέγας ἐνώπιον
[k] τοῦ || Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ σί-
κερα οὐ μὴ πίῃ· καὶ Πνεύματος
ἁγίου

||1. Ioh.1:14. Act.1:3. 4:20. 2 Pet.1:16. ||2. Hebr.2:3. 1 Ioh.1:1. ||3. Act.1:1. ||5. Mat.2:1. 1 Par.24:10.19. Neh.12:4.17. ||6. Iob 1:1.8. 2:3. Tob.1:3. Phil.3:6. ||7. Gen.18:11. 24:1. Iosua 13:1. 1 Reg.1:1. ||9. Exod 30:7. Lev.16:17. Hebr.9:6. ||11. Exod.30:1. ||12. Dan.10:8. Iud.13:32. ||13. Inf. ℣.30.60. Iud.6:23. Dan.10:12. Apoc.1:17. ||14. Inf. ℣. 58. Ioh.5:35. ||15. Lev.10:9. Num.6:3. Iud.13:4. Ier.1:5. Gal.1:15. Sir.49:7.

(a)* καὶ πνεύματι ἁγίῳ Go.|9.14. (b) Ζαχαρίαν V.|9.27. (c) συνάξει B.|9. (d) ἐναντίον B.5.|9. (e) Θεοῦ Ca. G. 9.14.5. (f) = G.|9.14. (g) ἐφοβήθη· B.1.L.m.N.1.|11.5.8.29. (h) ἐνέπεσεν B.1.|9.7. (i) = Ca.|9. (k) = A.|9.

γίου πλησθήσεται ἔτι [l] ἐκ κοι-
λίας || μητρὸς αὐτοῦ.
16 Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ ἐπιστρέψει [m] ἐπὶ || Κύριον τὸν
Θεὸν αὐτῶν.
17 Καὶ αὐτὸς [n] προελεύσεται ||
ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ
δυνάμει Ἠλίου, ἐπιστρέψαι καρ-
δίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀ-
πειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοι-
μάσαι [o] Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασ-
μένον.
18 Καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν
ἄγγελον· [p] Κατὰ τί γνώσομαι ||
τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης,
καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν
ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.
19 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος,
εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ
παρεστηκὼς || ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ·
καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε,
καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα.
20 Καὶ [r] ἰδοὺ ||, ἔσῃ σιωπῶν, καὶ
μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς
ἡμέρας γένηται ταῦτα· ἀνθ᾽ ὧν
οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου,
οἵτινες [s] πληρωθήσονται || εἰς τὸν
καιρὸν αὐτῶν.
21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς [t] προσδοκῶν ||
τὸν Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον
ἐν || τῷ χρονίζειν αὐτὸν [x] ἐν τῷ
ναῷ ||.
22 Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο
λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ.
καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ
[y] διέμενε || κωφός.
23 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν
αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ,
[z] ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
24 [a] Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡ-
μέρας || συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ
γυνὴ [b] αὐτοῦ ||· καὶ περιέκρυβεν
ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα·
25 Ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ
Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀ-
φελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώ-
ποις.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ
ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ εἰς [c] πόλιν τῆς Γαλι-
λαίας, ᾗ ὄνομα Ναζαρὲτ ||,
27 Πρὸς παρθένον μεμνηστευμέ-
νην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴ-
κου [d] Δαβίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς
παρθένου, Μαριάμ.
28 Καὶ εἰσελθὼν [e] ὁ ἄγγελος ||
πρὸς αὐτὴν, εἶπε· Χαῖρε κεχα-
ριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐ-
λογημένη σὺ ἐν γυναιξίν [f].
29 Ἡ δὲ [g] ἰδοῦσα || διεταράχ-
θη ἐπὶ τῷ λόγῳ [h] αὐτοῦ ||· καὶ
διελογίζετο [i] ποταπὸς εἴη ὁ ἀ-
σπασμὸς οὗτος [k].

30 Καὶ

|| 16. Mal.4:5. Sir.48:10. Mat.3:3. 11:9.14. 17:12. Luc.3:4. 7:29.35. Inf.℣.76. ...40:3. Mar.1:3. Io.1:23. || 17. Mal.4:6. Mat.3:1. Marc.9:12. || 18. Gen.17.17. ...8. || 19. Dan.8:16. 9:21. Mat.18:10. Heb.1:14. || 20. Gen.18:10. || 25. Gen.30: ... Esa.4:1. 54:1.4. || 27. Mat.1:18. Inf.2:4. || 28. Sir.9:8. 18:17. Inf.℣.30.42. Iud. ...2. Ruth.2:4. 3:10. 2 Tim.4:22. Iud.5:24. Iudit. 13:18.

...l) ἐν τῇ κοιλίᾳ Co. G. | 14.9. (m) πρὸς ... | 9.7. (n) προπορεύσεται B. 1. | 5.9. ... * τῷ A. | 9. (p) πῶς ἔσαι; R. 4. | 9. ...ωσόμεθα pro γνώσομαι Go. | 9.14. ... παρεστῶς Ca. | 9. (r) = Go. | 14.9. ... πλησθήσονται Ca. | 9. (t) προσδε-...ενος Ca. | 9. || ἐκδεχόμ. G. | 9.7. ... ἐπὶ Ca. | 9. (x) = B. 1. | 9. (y) διέ-...νε Cu. | 13. (z) * τότε Ca. | 9. (a) ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις B. 1. | 9. (b) Ζα-χαρίου E. u. 2. | 10.27. (c) τὴν Γαλι-λαίαν Ca. | 9. (d) * καὶ πατριᾶς B. 1. | 9.24. inf. cap. 2:4. (e) = Co. | 9.14. (f) * καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου B. 2. | 9. (g) = Ca. Co. | 9. 14. || ἀκούσασα V. W. | 10. (h) = Ca. | 9. (i) * ἐν ἑαυτῇ Ca. | 9.27. (k) * ὅτι οὕτως εὐλόγησεν αὐτὴν G. | 9.25.

30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος [l] αὐτῇ ||· Μὴ φοβοῦ [m] Μαριάμ ||· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

31 Καὶ ἰδοὺ, συλλήψῃ ἐν γαςρὶ, καὶ τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

32 Οὗτος ἔςαι μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίςου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ·

33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς [n] τοὺς αἰῶνας ||, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔςαι τέλος.

34 Εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔςαι [o] τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος, εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σε, καὶ δύναμις ὑψίςου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον [p] ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

36 Καὶ ἰδοὺ, Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐςὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ ςείρᾳ.

37 Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει [q] παρὰ || τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.

38 Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναςᾶσα δὲ [r] Μαριὰμ || ἐν ταῖς ἡμέραις [s] ταύταις ||, ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν [t] Ἰούδα ||.

40 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκο Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ.

41 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆ Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐ τῇ κοιλίᾳ [u] αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ.

42 Καὶ [x] ἀνεφώνησε || φων μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλία σου.

43 Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μο πρός με;

44 Ἰδοὺ γὰρ, ὡς ἐγένετο φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλί μου.

45 Καὶ μακαρία ἡ πιςεύσασα ὅτι ἔςαι τελείωσις τοῖς λελαλη μένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.

46 Καὶ εἶπε Μαριάμ· Μεγα λύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον·

47 Καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμ μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ [y] σωτῆρί [z] μου ||.

48 Ὅ

||30. Sup. ℣. 13. 28. Gen. 6:8. 18:3. 39:4. ||31. Esa. 7:14. Infr. 2:21. Matt. 1:2 ||32. Esa. 9:6. 16:5. 54:5. 2 Sam. 7:12. Ps. 132:11. Amos 9:11. ||33. Dan. 2:44. 14. 27. Mich. 4:7. Esa. 9:7. 14:1. 16:5. 1 Par. 22:10. Ps. 45:6. 7. 89:37. 132:12. Ie 23:5. 1 Cor. 15:24. Hebr. 1:8. 12:28. ||35. Matt. 1:20. Dan. 9:24. ||37. Gen. 18:1 Iob 10:13. 42:2. Ier. 32:17. Zach. 8:6. Matt. 19:26. Inf. 18:27. Marc. 10:27. ||42. Su ℣. 28. ||45. Inf. 11:28. Io. 20:29. 1 Pet. 1:8. ||46. 47. 1 Sam. 2:1. Ps. 34:3. 35:9. Ha 3:18. Iudit. 13:14.

(l) πρὸς αὐτὴν B. 1. | 9. (m) Μαρία Ca. | 6. 9. (n) τὸν αἰῶνα Ca. L. N. 1. | 11. 8. (o) * μοι B. 1. Co. G. E, S. 3. u. 2. | 8. 7. (p) * ἐκ σοῦ Cp. V. | 14. 9. (q) = S. 1. | 9. (r) Μαρία Ca. | 9. 6. (s) ἐκείναις u. 2. | 5. 9. (t) Δαβὶδ W. | 9. (u) τῆς Ἐλισάβετ τὸ βρέφος Ca. & = βρέφ. post ἐσκίρτ. | 9. 5. 27. 4. (x) νεβόησε G. E. u. 2. | 11. 8. 29. (y) σ τηρίῳ V. W. | 10. 5. (z) ἡμῶν u. 2. |

48 Ὅτι ἐπέβλεψεν [a] ἐπὶ τὴν
ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ·
Ἰδοὺ γὰρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακα-
ριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί·
49 Ὅτι ἐποίησέ μοι [b] μεγα-
λεῖα || [c] ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ
ὄνομα αὐτοῦ.
50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ [d] εἰς
γενεὰς γενεῶν || τοῖς φοβουμένοις
αὐτόν.
51 Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι
αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους
[e] διανοίᾳ || καρδίας αὐτῶν.
52 Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρό-
νων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς.
53 Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγα-
θῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστει-
λε κενούς·
54 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παι-
δὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους,
55 (Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς
πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ,) [f] εἰς τὸν
αἰῶνα ||.
56 Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐ-
τῇ [g] ὡσεὶ || μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέ-
στρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη
ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ
ἐγέννησεν υἱόν.
58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι
καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμε-
γάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ
μετ᾽ αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.
59 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ὀγδόῃ
ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παι-
δίον· καὶ ἐκάλουν αὐτὸ, ἐπὶ τῷ
ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζα-
χαρίαν.
60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ
αὐτοῦ, εἶπεν· Οὐχί· ἀλλὰ κλη-
θήσεται [h] Ἰωάννης.
61 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν· [i] Ὅ-
τι || οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ
σου, ὃς καλεῖται [k] τῷ ὀνόματι
τούτῳ.
62 Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐ-
τοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι
αὐτόν.
63 Καὶ αἰτήσας πινακίδιον,
ἔγραψε [l], λέγων ||· Ἰωάννης ἐστὶ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ· [m] Καὶ ἐθαύμα-
σαν πάντες.
64 Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐ-
τοῦ [n] παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσ-
σα αὐτοῦ || [o]· καὶ ἐλάλει εὐλο-
γῶν τὸν Θεόν.
65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας
[p] φόβος || τοὺς περιοικοῦντας [q] αὐ-
τούς ||· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς
Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ
ῥήματα ταῦτα.
66 Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκού-
σαντες ἐν [r] τῇ καρδίᾳ || αὐτῶν,
λέ-

||48. 1 Sam.1:11. Gen.30:13. Iud.5:24. 2 Reg.14:26. Pſ.25:18. 102:17. Iudit. 13:18.20. || 49. Pſ.71:19. 111:9. 126:2. || 50. Gen.17:7. Exod.20:6. Pſ.103:17. ||51. 1 Sam.2:1.3. 2 Sam.15:34. Pſal.33:10. 77:15.89:13.98:1. 118:15. Eſ.29:15. 40:10. 51:9. 52:10. 1 Pet.5:5. ||52. 1 Sam.2:7.8. Pſ.113:6. Iob 5:11. 12:18. 19:21. Eſa.66:2. Iudit.9:11. Sir.10:14. ||53. Pſal.34:11. 1 Sam.2:5. ||54. Eſ.30:18. 41:8. 54:5. Ier.31:3.20. Inf.℣.72. Pſ.98:3. Iudit.13:14. ||55. Gen.17:19. 22:18. Pſal. 132:11. Rom.11:28. ||58. Supr.℣.14. ||59. Gen.17:12. Lev.12:3. ||60.63. Sup.℣.13.

(a) * κύριος Ca. | 27. 9. (b) μεγάλα s. 1. v. | 10. (c) * ὁ Θεὸς Ca. | 9. 27. (d) ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰς v. | 9. || at pro γενεὰς γενεῶν B. 7. E. L. N. 1. s. 2. u. 2. γενεὰν καὶ γενεὰν | 42. 8. || & γενεὰν καὶ γενεὰς m. | 9. || γενεὰς καὶ γενεὰς Co. s. 1. | 14. 9. (e) διανοίας R. 3. | 9. (f) ἕως αἰῶνος B. 1. u. 2. | 11. 8. (g) = Ca. | 9. 29. (h) * τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ca. | 27. 9. 31. (i) = u. 2. | 9. (k) * ἐπὶ G. | 9. (l) = Ca. | 9. 26. (m) * καὶ παραχρῆμα ἐλύθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ. Ca. | 9. 5. 4. (n) = Ca. u. 1. | 10. || at B. 2. tantum παραχρῆμα | 9. || & al. B. 2. = καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ | 9. (o) * διηρθρώθη Cp. | 14. 9. (p) φόβ. μέγας ante ἐπὶ Ca. | 9. 4. (q) αὐτὸν G. | 9. (r) ταῖς καρδίαις Ca. | 9.

λέγοντες· [s] Τί|| ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔςαι; Καὶ [t] χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου· καὶ [u] προεφήτευσε, λέγων||·

68 Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν [x] τῷ λαῷ|| αὐτοῦ·

69 Καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ·

70 Καθὼς ἐλάλησε διὰ ςόματος τῶν ἁγίων [y] τῶν ἀπ' αἰῶνος|| προφητῶν αὐτοῦ·

71 Σωτηρίαν ἐξ [z] ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς·

72 Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ·

73 Ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν,

74 Ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ,

75 Ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, [a] πάσας τὰς ἡμέρας [b] τῆς ζωῆς|| ἡμῶν.

76 Καὶ σὺ [c] παιδίον, προφήτης ὑψίςου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ,

77 Τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν [d] αὐτῶν||·

78 Διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους·

79 Ἐπιφᾶναι [e] τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούςου, [f] ἀπογράφεσθαι|| πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

2 (Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη, ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας [g] Κυρηνίου||.)

3 Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαςος εἰς τὴν [h] ἰδίαν πόλιν||.

4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, [i] ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ||

||68. Infr.2:30. 7:16. Matt.1:21. Ps.72:18. 1^6:48. 111:9. Exod.3:16. 4:31. ||69. Ps.132:17.18. Ezech.29:21. Zach.12:8. ||70. Ps.72:12. Ier.23:6. 30:10. Dan. 9:27. ||71. Ps.106:10. ||72. Matt.10:6. 15:24. Act.3:25. Rom.11:28. Exod.20:6. Deut.5:10. Lev.26:42. Sup.℣.54. ||73. Gen.22:16. Ps.105:9. Ier.31:33. Heb.6:13. ||74. Gen 22:17. Levit.25:18. Deut.12:10. Ier.23:6. Rom.6:18.22. 8:15. Hebr. 2:15. 9:14. ||75. 1 Pet.1:15. Eph 4:24. Ier.32:39. ||76. Mal.3:1. 4:5. Sup.℣.17. Es. 40:3. Matt.11:8. ||77. Infr.3:3. Mar.1:4. ||78. Mal.4:2. Zach.3:8. 6:12. ||79. Esa.9:2. 42:7. 43:8. 49:9. 60:1. Matt.4:16. ||80. Inf.2:40.52. Matt.3:1. 11:7. Cap. II. ||4. Mich.5:2. Ioh.7:42. 1 Sam.16:4. Matt.1:1.&c. 2:4.5. Luc.3:23.&c.

(s) τίς Cu. | 13. (t) * γὰρ Ca. Co. S. 1. | 10. 14. (u) εἶπεν Ca. G. | 10. 5. (x) τοῦ λαοῦ V. | 9. (y) post αὐτοῦ Ca. | 9. 8. 4. (z) χειρὸς Ca. | 9. 27. (a) πάσαις ταῖς ἡμέραις R. 2. | 9. (b) = A. Ca. G. Co. S. 2. V. | 12. 26. 14. (c) * δὲ Ca. Co. W. | 10. 14. (d) ἡμῶν A. E. u. 2. | 11. 29. (e) * φῶς Ca. | 9. 27. (f) ἀπογράψασθαι B. 1. | 9. 6. (g) Κυρείνου Cu. | 13. 6. || Κηρυνίου A. | 9. 6. (h) ἑαυτοῦ πατρίδα Ca. | 5. 9. || sic S. 1. πατρίδα | 9. 5. (i) = G. | 9.

ζαρὲτ, ‖ εἰς [k] τὴν Ἰουδαίαν ‖, εἰς
πόλιν Δαβὶδ, [l] ἥτις καλεῖται Βηθ-
λεὲμ, (διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴ-
κου καὶ πατριᾶς Δαβὶδ,) ‖
5 Ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ
τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ [m] γυναι-
κὶ ‖, οὔσῃ ἐγκύῳ.
6 [n] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι
αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν ‖ αἱ
ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.
7 Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν
πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν
αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ
φάτνῃ· [o] διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τό-
πος ἐν τῷ καταλύματι. ‖
8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώ-
ρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ
φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκ-
τὸς ἐπὶ [p] τὴν ποίμνην ‖ αὐτῶν.
9 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου
ἐπέστη αὐτοῖς [q], καὶ δόξα Κυρίου
περιέλαμψεν αὐτούς ‖· καὶ ἐφο-
βήθησαν φόβον μέγαν.
10 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγε-
λος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ, εὐ-
αγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγά-
λην, ἥτις ἔσται [r] παντὶ τῷ λαῷ·
11 Ὅτι ἐτέχθη [s] ὑμῖν ‖ [t] σή-
μερον ‖ σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύ-
ριος, ἐν πόλει Δαβίδ.
12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖ-
ον [u]· Εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργα-
νωμένον, [x] [y] κείμενον ‖ ἐν τῇ
φάτνῃ.
13 Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν
τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐ-
ρανίου, αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ
λεγόντων·
14 Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ
ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις [z] εὐ-
δοκία ‖.
15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον
ἀπ᾿ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγ-
γελοι, [a] καὶ οἱ ἄνθρωποι ‖ οἱ
ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους [b]·
Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ, καὶ
ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγο-
νὸς, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
16 Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ
[c] ἀνεῦρον ‖ τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν
Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον
ἐν τῇ φάτνῃ.
17 Ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ
τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐ-
τοῖς περὶ τοῦ παιδίου [d] τούτου ‖.
18 Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες
ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων
ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.
19 Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνε-
τήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμ-
βάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
20 Καὶ [e] ἐπέστρεψαν ‖ οἱ ποιμέ-
νες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν
Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ
εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐ-
τούς.
21 Καὶ ὅτε [f] ἐπλήσθησαν ‖ ἡ-
μέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν [g] τὸ
παιδίον ‖,

‖7. Matt.1:24.25. ‖9. Sup.1:26. Inf.9:31. 1 Cor.15:41. 2 Cor.3:7. ‖10. Sup.1:13. 30. Iud.6:23. Dan.10:12. Apoc.1:17. ‖11. Matt.1:21. Sup.1:31.54.68. Zach.9:9. ‖13. Dan.7:10. Apoc.5:11. ‖14. Sup.1:79. Inf.19:38. Esa.2:4. 44:23. 49:13. 57:19. Mich.4:3. Eph.1:5. 2:17. Rom.5:1. ‖19. Inf.℣.51. ‖21. Gen.17:12. Lev.12:3. Supr.1:31. Matt.1:21. Ioh.7:22.

(k) γῆν Ἰούδα Ca. | 9. 5. (l) = B. 1. | 9. ‖ etiam καὶ G. | 9. ‖ & διὰ usque ad Δαβὶδ Ca. ponit ad finem versus quinti | 9. 4. (m) = Ca. s. 1. | 10. 26. (n) ὡς δὲ παρεγένοντο, ἐτελέσθησαν Ca. | 9. 5. (o) = E. u. 2. | 10. ‖ & pro αὐτοῖς V. ponit αὐτῇ | 9. (p) τῇ ποίμνῃ B. 2. | 9. (q) = E. u. 2. | 10. ‖ at = tantum κυρίου Ca. | 9. (r) * καὶ Ca. | 9. (s) ἡμῖν B. 2. | 9. (t) = g. | 9. (u) * ἔσω Ca. | 27. 9. (x) * καὶ Goth. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) εὐδοκίας A. Ca. Goth. V. | 11. 23. (a) = Co. s. 1. | 14. 9. (b) * λέγοντες Co. | 14. (c) εὗρον R. 1. | 9. (d) = Ca. Co. | 9. 14. (e) ὑπέστρεψαν A. B. om. | 7. 8. (f) συνετελέσθησαν Ca. | 5. 9. (g) αὐτὸν A. B. 4. Co. Cp. G. s. 6. u. 1. 2. | 12. 8. 14.

παιδίον ||, καὶ [h] ἐκλήθη || τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ
τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆ-
ναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ [i].
22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡ-
μέραι τοῦ καθαρισμοῦ [k] αὐτῶν ||
κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγα-
γον [l] αὐτὸν || εἰς Ἱεροσόλυμα,
παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ,
23 (Καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ
Κυρίου· Ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον
μήτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθή-
σεται·)
24 Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κα-
τὰ τὸ [m] εἰρημένον || ἐν νόμῳ Κυ-
ρίου, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο
νεοσσοὺς περιστερῶν.
25 Καὶ [n] ἰδοὺ ||, ἦν ἄνθρωπος
ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνομα Συμεών·
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ
[o] εὐλαβὴς ||, προσδεχόμενος πα-
ράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ· καὶ Πνεῦ-
μα ἅγιον ἦν ἐπ᾽ αὐτόν.
26 Καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισ-
μένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁ-
γίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον [p] πρὶν ἢ ||
ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.
27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύμα-
τι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσ-
αγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παι-
δίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐ-
τοὺς κατὰ τὸ [q] εἰθισμένον ||
τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ·
28 Καὶ [r] αὐτὸς || ἐδέξατο αὐ-
τὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ
εὐλόγησε τὸν Θεὸν, καὶ εἶπε·
29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν
σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου,
ἐν εἰρήνῃ·
30 Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου
τὸ σωτήριόν σου,
31 Ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσω-
πον πάντων τῶν λαῶν·
32 Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθ-
νῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.
33 Καὶ ἦν [s] Ἰωσὴφ || καὶ ἡ
μήτηρ [t] αὐτοῦ || θαυμάζοντες ἐπὶ
τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ.
34 Καὶ εὐλόγησεν [u] αὐτοὺς ||
Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ
τὴν μητέρα [x] αὐτοῦ ||· Ἰδοὺ, οὗ-
τος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστα-
σιν πολλῶν [y] ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ
εἰς σημεῖον [z] ἀντιλεγόμενον ||·
35 (Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυ-
χὴν διελεύσεται ῥομφαία·) ὅπως
ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν
καρδιῶν διαλογισμοί.
36 Καὶ [a] ἦν || Ἄννα προφῆτις,
θυγάτηρ Φανουὴλ, ἐκ φυλῆς Ἀ-
σήρ·· [b] αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέ-
ραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ
ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας
αὐτῆς.

37 Καὶ

||22. Lev.12:2.&c. 27:26. ||23. Exod.13:2. 22:29. 34:19. Num.3:13. 8:16.17. 18:15. ||24. Lev.12:6.8. ||25. Inf.℣.38. & 19:11. Mar.15:43. Act.1:6. ||26. Ps.16:10. 89:48. Heb.11:5. ||29. Gen.15:2.15. 46:30. Phil.1:23. Num.20:29. 2 Reg.22:20. Ps.4:8. Tob.11:9. || 30. Ps.98:2. Esa.52:10. Inf.3:6. Sup.℣.11. & 1:31.54. 1 Sam.2:1. ||32. Esa.9:2. 42:6. 46:13. 49:6. 60:3. Matt.4:14. Act.13:47. 28:28. Sup. 1:68. Rom.1:17. 9:4. ||34. Esa.8:14.18. Matt.21:44. Io.3:20. 9:39. Rom.9:32.33. 1 Pet.2:7.8. 1 Cor.1:23.24. 2 Cor.2:16. Act.28:22. ||35. Ioh.19:25.

(h) ὠνομάσθη Ca. | 9.5. (i)* μητρὸς Ca. | 27.9. (k) αὐτῆς Cp. v. | 14. 9. || αὐτοῦ Ca. L. m. N. 1. W. | 8.11. 14. || at in αὐτῶν conveniunt A. B. S. u. 1. 2. (l) οἱ γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν E. | 9. 27. (m) γεγραμμένον S. 1. V. | 10. 5. (n) = Ca. Goth. | 10. (o) εὐσεβὴς V. | 9. 5. (p) ἕως ἂν M. | 9. 5. 8. (q) ἔθος Ca. | 9. 5. (r) Συμεὼν Co. | 14. 27. (s) ὁ πατὴρ S. 1. | 9. || sic Ca. Co. V. | 11. 14. || sed * αὐτοῦ Ca. | 9. (t) = Ca. | 9. (u) αὐτὸν Goth. S. 1. | 10. (x) τοῦ παιδίου Co. | 14. (y) * ἐθνῶν B. 2. | 9. 27. (z) ἀντιλεξόμενον V. | 9. (a) = Ca. | 9. (b) * καὶ Ca. | 9.

37 Καὶ αὕτη χήρα [c] ὡς || ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν·

38 Καὶ [d] αὕτη || αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ [e] Κυρίῳ ||, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν [f] Ἱερουσαλὴμ ||.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ [g].

40 Τὸ δὲ παιδίον [h] ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο [i] πνεύματι ||, πληρούμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦν [k] ἐπ' αὐτό ||.

41 [l] Καὶ || ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

42 Καὶ [m] ὅτε || ἐγένετο [n] ἐτῶν δώδεκα; [o] ἀναβάντων || αὐτῶν [p] εἰς Ἱεροσόλυμα || κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς [q]·

43 Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ [r] ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ || αὐτοῦ.

44 Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν· καὶ [s] ἀνεζήτουν || αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς.

45 Καὶ μὴ εὑρόντες [t] αὐτὸν ||, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, [u] ζητοῦντες || αὐτόν.

46 Καὶ ἐγένετο, μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν [x] ἐν τῷ ἱερῷ || καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς.

47 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ·

48 Καὶ ἰδόντες [y] αὐτὸν ||, ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ, ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι [z] ἐζητοῦμέν σε.

49 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;

50 [a] Καὶ || αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51 Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, [b] καὶ ἦλθεν || εἰς Ναζαρέτ· καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. [c] Καὶ ἡ || μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα [d] τὰ ῥήματα || ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε [e] σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ, καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

|| 37. Ex.38:8. 1 Sam.1:22. 1 Tim.5:5. || 40. Sup.1:80. Inf.℣.52. || 41. Deut.16:1. Exod.23:13.15. 34:23. Lev.23:5. || 47. Matt.7:28. Marc.1:22. Luc.4:22.32. Io.7:15.46. || 49. Mal.3:1. || 50. Infr.9:45. 18:34. || 51. Sup.℣.19. Gen.37:11. Dan.7:28. || 52. 1 Sam.2:26. Sup.1:80. 2:40.

(c) = Ca. | 9. || ἕως A. Co. s. 2. | 11. 14. (d) = A. Ca. | 9. 11. (e) Θεῷ Ca. | 5. 9. (f) τοῦ Ἰσραὴλ s. 1. v. | 10. 5. (g) * καθὼς ἐῤῥέθη διὰ τοῦ προφήτου, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται Ca. | 9. 24. a. (h) * Ἰησοῦς Ca. | 9. 27. (i) = Ca. s. 1. v. Co. | 11. 14. (k) ἐν αὐτῷ Ca. | 9. (l) δὲ ante οἱ Ca. | 9. 4. (m) ὡς G. | 9. (n) * αὐτῷ Ca. | 9. (o) ἀναβαινόντων A. B. 2. | 10. (p) = Co. | 14. (q) * τῶν ἀζύμων Ca. | 9. 27. 25. (r) ἔγνωσαν οἱ γονεῖς Ca. Co. s. 1. v. | 8. 5. 11. 14. (s) ἐζήτουν B. 2. | 9. 7. (t) = Ca. v. | 10. (u) ἀναζητοῦντες Ca. | 9. 7. (x) = L. N. 1. | 10. 26. (y) = G. v. | 10. (z) * καὶ λυπούμενοι Ca. | 9. 25. (a) δὲ ante οὐ Ca. | 9. 4. (b) = Ca. Co. | 9. 14. (c) ἡ δὲ Ca. | 9. 5. (d) = g | 9. (e) * ἐν τῇ Cu. | 9. 13.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΕΝ ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ
τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου
Καίσαρος, [f] ἡγεμονεύοντος || Πον-
τίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ
τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας
Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς
[g] Ἰτουραίας || καὶ Τραχωνίτιδος
χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβι-
ληνῆς τετραρχοῦντος,
2 Ἐπ᾽ [h] ἀρχιερέων || Ἄννα καὶ
Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ
Ἰωάννην τὸν τοῦ Ζαχαρίου υἱὸν,
ἐν τῇ ἐρήμῳ,
3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν πε-
ρίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων
βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν·
4 Ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λό-
γων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου [i], λέ-
γοντος ||· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ
ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυ-
ρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους
[k] αὐτοῦ ||.
5 Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσε-
ται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς τα-
πεινωθήσεται· καὶ ἔσαι τὰ σκο-
λιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι
εἰς ὁδοὺς λείας·
6 Καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ
σωτήριον [l] τοῦ Θεοῦ ||.
7 Ἔλεγεν [m] οὖν || τοῖς ἐκπο-
ρευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆν[αι]
[n] ὑπ᾽ || αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχι[δ-]
νῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγε[ῖν]
ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
8 Ποιήσατε οὖν [o] καρποὺς ἀ-
ξίους || τῆς μετανοίας· καὶ μ[ὴ]
[p] ἄρξησθε || λέγειν ἐν ἑαυτοῖς
Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ
λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται
Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγε[ῖ-]
ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
9 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴ[ν]
ῥίζαν [q] τῶν δένδρων || κεῖται· πᾶ[ν]
οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν [r] καρπὸν κα-
λὸν ||, [s] ἐκκόπτεται ||, καὶ εἰ[ς]
πῦρ [t] βάλλεται ||.
10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχ-
λοι, λέγοντες· Τί οὖν [u] ποιήσο-
μεν || [x];
11 Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς
Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδότ[ω]
τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώ-
ματα, ὁμοίως ποιείτω.
12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι [y] βα-
πτισθῆναι [z], καὶ εἶπον πρὸς αὐ-
τόν· Διδάσκαλε, τί [a] ποιήσο-
μεν ||;
13 Ὁ δὲ εἶπε [b] πρὸς αὐτούς ||
Μηδὲν [c] πλέον || παρὰ τὸ διατε-
ταγμένον ὑμῖν πράσσετε.
14 Ἐπηρώτων δὲ [d] αὐτὸν || κα[ὶ]
ϛρατευόμενοι, λέγοντες· Καὶ [e] ἡ-
μεῖς || τί ποιήσομεν [f]; [g] καὶ εἶπ[ε]
πρὸ[ς]

||2. Io.11:49.51. 18:13. Act.4:6. ||3. Matt.3:1. Marc.1:4. Io.1:31. ||4. Esa.40:3. Matt.3:3. Marc.1:3. Io.1:23. ||6. Psal.98:2. Esa.52:10. Sup.2:11.30. ||7. Matt.3:7. 12:34. 23:33. ||8. Matt.3:9. 8:11. Io.8:33.39. Act.13:26. ||9. Matt.3.10. 7:19. Inf. 23:31. 1 Pet.4:17. Io.15:2.6. ||10. Act.2:37. ||11. 1 Io.3:17. 4:20. Iac.2:15.16. 1 Pet. 4:8. 2 Cor.8:14. Inf.11:41. ||12. Matt.21:32. ||13. Luc.19:8. ||14. Lev.19:11.13.

(f) ἡγεμονείας A. | 5.9. || ἐπιτροπεύοντος Ca. s. 1. V. | 5.8. 11. (g) Ἰδουμαίας Co. | 14. (h) ἀρχιερέως A. B. om. | 8.6.42. (i) = Ca. V. | 10. 26. (k) ὑμῶν Ca. | 9.6. (l) κυρίου Ca. | 9.5. (m) δὲ Ca. | 9. (n) ἐνώπιον Ca. | 9.29. (o) καρπὸν ἄξιον Ca. | 9.6. (p) δόξητε Ca. s. 1. | 24. a. 10.5. (q) τοῦ δένδρου V. | 9.6. (r) καρποὺς καλοὺς Ca. | 9. (s) ἐκκοφθήσεται V. | 9.6. (t) βληθήσεται V. | 9.28. (u) ποιήσωμεν A. | 9.6 (x) * ἵνα σωθῶμεν Ca. s. 2. | 11. 27.2[5] (y) * ὁμοίως Ca. | 9. (z) * ὑπ᾽ αὐτοῦ E. 6. G. g. m. L. N. 1. S. 2. u. 1. | 27. 8 (a) ut supra ℣. 10. A. | 9. (b) αὐτοῖ[ς] Ca. | 8.9. || = E. | 9. (c) = M. | 9. (d) = Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) * ἵνα σωθῶμεν ut supra Ca. | 9.27. (g) ὁ δὲ εἶπε αὐτοῖς Ca. | 5.9.8.

πρὸς αὐτούς || · Μηδένα διασεί-
σητε, μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ
ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.
15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ,
καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν
ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ
Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ
Χριςὸς,
16 [h] Ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης,
ἅπασι λέγων || · Ἐγὼ [i] μὲν ὕδατι
βαπτίζω ὑμᾶς || · [k] ἔρχεται δὲ ||
ὁ ἰσχυρότερός μου [l], οὗ οὐκ εἰμὶ
ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα [m] τῶν
ὑποδημάτων αὐτοῦ || · αὐτὸς ὑμᾶς
βαπτίσει ἐν Πνεύματι [n] ἁγίῳ ||,
καὶ πυρί.
17 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ· καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς
τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυ-
ρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέςῳ.
18 Πολλὰ [o] μὲν οὖν || καὶ [p] ἕ-
τερα || [q] παρακαλῶν || εὐηγγε-
λίζετο [r] τὸν λαόν ||.
19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης,
ἐλεγχόμενος ὑπ' [s] αὐτοῦ || περὶ
Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς [t] Φιλίπ-
που || τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ
περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν
ὁ Ἡρώδης,
20 Προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ
πᾶσι, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάν-
νην ἐν τῇ φυλακῇ.
21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτι-
σθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν, καὶ Ἰη-
σοῦ βαπτισθέντος, καὶ προσευ-
χομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν.
22 Καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει, [u] ὡσεὶ ||
περιςερὰν, [x] ἐπ' || αὐτὸν, καὶ φω-
νὴν [y] ἐξ || οὐρανοῦ γενέσθαι [z], λέ-
γουσαν || · Σὺ εἶ ὁ υἱός [a] μου || ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ ηὐδόκησα.
23 [b] Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ || Ἰησοῦς
ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος,
[c] ὢν || (ὡς ἐνομίζετο [d]) υἱὸς Ἰω-
σὴφ, τοῦ [e] Ἡλὶ ||,
24 Τοῦ [f] Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ,
τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἰαννὰ ||, [g] τοῦ
Ἰωσὴφ, [h]
25 Τοῦ Ματταθίου, [i] τοῦ Ἀ-
μὼς, [k] τοῦ Ναοὺμ, [l] τοῦ [m] Ἐσ-
λὶ ||,

|| 16. Matt. 3:11. Marc. 1:7.8. Io. 1:15.26.33. 7:38. Act. 1:5. 2:4.17. 10:45. 11:16. 13:25. 19:4. 1 Cor. 12:13. Esa. 44:3. Ioel. 2:28. Mal. 3:2. || 17. Matt. 3:12. 13:30. Mich. 4:12. Mal. 3:3. 4:1. || 19. Matt. 14:3. Mar. 6:17. || 21. Matt. 3:5.13. Marc. 1:5.9. Ioh. 1:32. || 22. Esa. 42:1. Matt. 3:16.17. 12:18. 17:5. Marc. 9:7. Luc. 9:35. Col. 1:13. 2 Pet. 1:17. Ps. 2:7. || 23. Matt. 13:55. Marc. 6:3. Ioh. 6:42. Inf. 4:22. || 24. Matt. 1:1. &c.

(h) ἐπιγνοὺς τὰ διανοήματα αὐτῶν εἶπεν Ca. | 31.9. (i) ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν Ca. | 24.a.9. (k) ὁ δὲ ἐρχόμενος Ca. | 9.8. (l) * ἐςὶν Ca. | 9. (m) τοῦ ὑποδήματος Ca. | 9. (n) = E. u. 1. | 10. (o) δὲ u. 1. | 9. (p) ἄλλα B. 1. | 9.5. (q) παραινῶν Ca. s. 1. | 10.5.8. (r) τῷ λαῷ L. N. 1. | 6.10.8. (s) Ἰωάννου Co. | 35.14. (t) = B. 1. Ca. E. G. g. L. M. N. 1. s. 5. | 24.a.b.8.36. (u) ὡς Ca. | 9. (x) εἰς Ca. | 9.5. (y) ἐκ τοῦ Ca. | 9. (z) = Co. | 14. (a) = u. 1. | 9. (b) ἦν δὲ Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) * εἶναι Ca. | 9.27. (e) Ἰακὼβ Ca. | 24.a.9. (f) Μελχὶ, τοῦ Ματθὰτ (at G. g. m. M. L. N. 1. Ματθὰν | 6.) || τοῦ Ἰαννὰ, τοῦ Λευὶ B. 1. | 9. (g) * τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Φαρὲς W. | 9. || at ab initio hujus versus usque ad Ζοροβάβελ ψ. 27. Ca. sic leg. τοῦ Ματθὰν, τοῦ Ἐλεάζαρ, τοῦ Ἐλιοὺδ, τοῦ Ἰαχεὶν, τοῦ Σαδὼκ, τοῦ Ἀζὼρ, τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ Ζοροβ. ea omnia inverso ordine recensens, quæ habentur Mat. 1. à fine ψ. 12. usque ad finem ψ. 15. | 9. (h) * τοῦ Ἰωρὶμ, τοῦ Ἰούδα, W. | 9. (i) * τοῦ Ματτὰθ, τοῦ Ἰακὼβ, W. | 9. (k) * τοῦ Λευὶ, τοῦ Ἰσαὰκ, W. | 9. (l) * τοῦ Συμεὼν, τοῦ Ἀβραὰμ, W. | 9. (m) Ἐσλὶμ Co. G. | 14.9.

λὶ ‖, [a] τοῦ Ναγγαὶ, [o]

26 Τοῦ Μαὰθ, τοῦ Ματταθίου, [p] τοῦ Σεμεῒ, τοῦ [q] Ἰωσὴφ ‖, τοῦ Ἰούδα,

27 Τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησὰ, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ [r] Σαλαθιὴλ ‖, τοῦ Νηρὶ,

28 Τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ, τοῦ Κωσὰμ, τοῦ [s] Ἐλμωδὰμ ‖, τοῦ Ἢρ,

29 Τοῦ [t] Ἰωσὴ ‖, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ [u] Ματθὰτ ‖, τοῦ Λευῒ,

30 Τοῦ Συμεὼν, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ [x] Ἰωνὰν ‖, τοῦ [y] Ἐλιακεὶμ ‖,

31 Τοῦ Μελεᾶ, τοῦ [z] Μαϊνὰν ‖, τοῦ [h] Ματταθὰ ‖, τοῦ Ναθὰν, τοῦ Δαβὶδ,

32 Τοῦ Ἰεσσαὶ, τοῦ [b] Ὠβὴδ ‖, τοῦ Βοὸζ, τοῦ [c] Σαλμὼν ‖, τοῦ Ναασσὼν,

33 Τοῦ Ἀμιναδὰβ, τοῦ [d] Ἀρὰμ, τοῦ Ἐσρὼμ ‖, [e] τοῦ Φαρὲς ‖, τοῦ Ἰούδα,

34 Τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ Ἰσαὰκ, τοῦ Ἀβραὰμ, τοῦ [f] Θάρα ‖, τοῦ Ναχὼρ,

35 Τοῦ [g] Σαροὺχ ‖, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ [h] Φαλὲκ ‖, τοῦ Ἐβὲρ, τοῦ [i] Σαλὰ ‖,

36 [k] Τοῦ Καϊνὰν ‖, τοῦ Ἀρφαξὰδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ,

37 Τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνὼχ, τοῦ Ἰαρὲδ, τοῦ Μαλελεὴλ, τοῦ Καϊνὰν,

38 Τοῦ Ἐνὼς, τοῦ [l] Σὴθ ‖, τοῦ Ἀδὰμ, τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. δ'. 4.

1 ἸΗσοῦς δὲ Πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν τῷ Πνεύματι [m] εἰς τὴν ἔρημον ‖,

2 Ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ [n] διαβόλου ‖. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, [o] ὕστερον ‖ ἐπείνασε.

3 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ [p] τῷ λίθῳ

‖31. 2 Sam.5:14. 1 Par.3:5. Zach.12:13. ‖32. Ruth.4:18. 1 Par.2:10. ‖34. Gen. 11:24.25.26. ‖36. Gen.5:6.&c. 11:10.&c. ‖38. Gen.5:3. Cap. IV. ‖1. Matt. 4:1. Marc.1:12. 1 Reg.18:12. Ezec.3:14. 8:3. 11:1.24. 40:2. 43:5. Act.8:39. Luc. 2:27. 4:14. ‖2. Exod.34:28. Deut.9:9.18. 1 Reg.19:8. ‖3. Inf.✠.41. Matt.27:40. 14:33. 26:63. Io.1:34.50.

(n) * τοῦ Ἰούδα, τοῦ Θαρὰ W. | 9. ‖ & pro Ναγγαὶ B. 1. G. E. pon. Ἀγγαὶ | 6. 11. ‖ & Ναγγὲ Cu. | 13. (o) * τοῦ Συμεὼν, u. 1. | 9. (p) * τοῦ Ἰούδα, u. 1. | 9. (q) Ἰωσὴχ Co. M. 9. 3. | 6. 14. 11. (r) Rursus Ca. ut plurimum sequitur genealogiam à Matthæo descriptam, Σαλαθιὴλ, τοῦ Ἰεχονίου, τοῦ Ἰωακεὶμ, τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ Ἰωσίου, τοῦ Ἀμὼς, τοῦ Μανάσση, τοῦ Ἐζεκίου, τοῦ Ἄχας, τοῦ Ἰωάθαμ, τοῦ Ὀζίου, τοῦ Ἀμασίου, τοῦ Ἰώας, τοῦ Ὀχοζίου, τοῦ Ἰωρὰμ τοῦ Ἰωσαφὰδ, τοῦ Ἀσὰφ, τοῦ Ἀβιούδ. conf. cum iis quæ habentur Mat. 1. à ✠. 12. retro usque ad ✠. 7. | 9. (s) Ἐλμαδὰδ Cu. | 13. ‖ Ἐρμωδὰμ Co. | 6. 9. (t) Ἰησοῦ Co. S. 1. | 14. 9. ‖ Ἰωσῆ E. M. N. 1. W. | 11. 6. ‖ Ἰησῶ Cu. | 13. (u) Ματθὰ Cu. | 13. (x) Ἰωαννὰν A. G. Go. M. | 6. 11. ‖ at g. L. m. N. 1. Ἰωνὰμ | 34. (y) Ἰωακεὶμ N. 1. E. | 10. (z) Μεννὰ Ca. S. 1. | 13. 9. ‖ Μεννὰν Co. | 14. ‖ Μαϊανὰν B. 2. | 9. ‖ Μαϊνινὰν B. 1. | 9. ‖ at = A. | 9. (a) Ματθὰ B. 2. | 9. (b) Ἰωβὴδ A. B. 2. | 6. 10. (c) Σαλὼμ B. 1. | 9. (d) Ἀδμὶν, τοῦ Ἀρνὶ Co. | 14. ‖ at pro Ἐσρὼμ G. leg. Ἐσὼρ, | 9. ‖ & B. 1. E. g. L. N. 1. Ἀρὰμ τοῦ Ἰωρὰμ | 12. (e) = A. | 9. (f) Θάῤῥα B. 7. | 6. 9. (g) Σεροὺχ B. om. | 6. ‖ = u. 1. | 9. (h) Φαλὲγ A. | 9. (i) Σαλὰμ Go. | 9. (k) = Gen. c. 11. ✠. 11. 12. & Cant. | 9. (l) Σὴμ A. | 9. (m) ἐν τῇ ἐρήμῳ Ca. | 9. (n) σατανᾶ Ca. | 9. 5. (o) = Ca. | 9. (p) ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται Ca. | 9. 24. 4.

λίθῳ τούτῳ, ἵνα γένηται ἄρτος ||.
4 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς
αὐτὸν, [q] λέγων· || Γέγραπται·
Ὅτι οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται
ὁ ἄνθρωπος [r], ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥή-
ματι Θεοῦ ||.
5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν [s] ὁ διά-
βολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ||, ἔδειξεν
αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας [t] τῆς
οἰκουμένης || ἐν στιγμῇ χρόνου.
6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος·
Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν [u] αὐτῶν ||·
ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν
θέλω, δίδωμι αὐτήν.
7 Σὺ οὖν ἐὰν [x] προσκυνήσῃς ἐν-
ώπιόν μου, ἔσται σου [y] πάντα ||.
8 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ, εἶπεν
ὁ Ἰησοῦς· [z] Ὕπαγε ὀπίσω μου
Σατανᾶ· || γέγραπται [a] γάρ ||·
Προσκυνήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου,
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
9 Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ
τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ· καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· Εἰ [b] ὁ || υἱὸς εἶ τοῦ
Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν [c] ἐντεῦθεν ||
κάτω·
10 Γέγραπται γάρ· Ὅτι τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ
σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε·
11 Καὶ [d] ὅτι || ἐπὶ χειρῶν ἀ-
ροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς
λίθον τὸν πόδα σου.
12 Καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· [e] Ὅτι εἴρηται ||· Οὐκ
ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.
13 Καὶ συντελέσας πάντα πει-
ρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπέστη ἀπ᾽
αὐτοῦ ἄχρι [f] καιροῦ ||.
14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν
τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε
καθ᾽ ὅλης τῆς [g] περιχώρου || περὶ
αὐτοῦ.
15 Καὶ [h] αὐτὸς || ἐδίδασκεν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς [i] αὐτῶν ||, δο-
ξαζόμενος [k] ὑπὸ || πάντων.
16 Καὶ ἦλθεν [l] εἰς τὴν Ναζα-
ρὲτ, οὗ ἦν τεθραμμένος· καὶ εἰσ-
ῆλθε κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν
τῇ ἡμέρᾳ [m] τῶν σαββάτων ||, εἰς
τὴν συναγωγήν· καὶ ἀνέστη ἀνα-
γνῶναι.
17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ [n] βιβλίον
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου ||· καὶ [o] ἀ-
ναπτύξας || [p] τὸ βιβλίον ||, εὗρε
τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον·
18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ᾽ ἐμὲ, οὗ
ἕνεκεν ἔχρισέ με· [q] εὐαγγελίζε-
σθαι || πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με,
[r] ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμέ-
νους τὴν καρδίαν; || κηρύξαι αἰχ-
μαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς
ἀνά-

|| 4. Deut. 8:3. Sap. 16:26. || 5. Matt. 4:8. || 8. Deut. 6:13. 10:20. 1 Sam. 7:3. || 9. Matt. 4:5. || 10. Pſ. 91:11. || 12. Deut. 6:16. || 13. Io. 14:30. Hebr. 4:15. || 14. Matt. 4:12. Marc. 1:14. Ioh. 4:43. Act. 10:37. || 16. Matt. 2:23. 13:54. Marc. 6:1. Ioh. 4:43. Neh. 8:5.6. || 18. Eſa. 42:7. 61:1.2. Matt. 11:5.

(q) = Co. | 14. (r) = Co. | 14. || at post ῥήματι * ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος u. 2. | 4. 9. (s) = Co. | 14. || at = tantum ὁ διάβολος Ca. v. | 10. || & post ὑψηλὸν * λίαν Ca. | 9. 24. a. (t) κόσμου Ca. s. 2. | 10. 24. a. (u) τούτων Ca. | 9. (x) * πεσὼν B. 3. s. 1. | 10. 24. a. (y) πᾶσα B. om. u. 1. 2. | 8. 42. (z) = Ca. Co. Goth. s. 3. v. | 23. (a) = Ca. Cp. E. g. G. M. m. N. 1. L. s. 7. u. 2. | 23. 42. (b) = A. | 9. 29. (c) = B. 1. | 9. (d) = B. 1. Ca. G. g. m. N. 1. L. | 8. 7. (e) γέγραπται Ca. | 9. 5. (f) χρόνου Ca. | 9. 5. (g) χώρας V. | 9. 7. 5. (h) = A. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) παρὰ u. 1. | 9. (l) * ὁ Ἰησοῦς E. u. 2. | 10. 27. (m) τοῦ σαββάτου V. | 9. 6. (n) ὁ προφήτης Ἡσαΐας Ca. | 9. (o) ἀνοίξας W. | 9. 5. (p) = Ca. | 9. (q) εὐαγγελίσασθαι A. | 9. 6. (r) = Co. | 14. || & pro τὴν καρδ. u. 1. leg. τῇ καρδίᾳ | 9.

ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσ-
μένους ἐν ἀφέσει·
19 Κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου
δεκτόν [s].
20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀπο-
δοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ
πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφ-
θαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.
21 [t] Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς
αὐτούς· Ὅτι σήμερον πεπλήρω-
ται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν
ὑμῶν. ||
22 [u] Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν
αὐτῷ, || καὶ ἐθαύμαζον [x] ἐπὶ τοῖς
λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπο-
ρευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ,
καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
υἱὸς Ἰωσήφ;
23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πάν-
τως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν
ταύτην· Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυ-
τόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα [y] ἐν
τῇ || Καπερναοὺμ, ποίησον καὶ ὧδε
ἐν τῇ πατρίδι σου.
24 Εἶπε δέ· [z] Ἀμὴν || λέγω
[a] ὑμῖν ||, ὅτι οὐδεὶς προφήτης
δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.
25 Ἐπ᾽ ἀληθείας δὲ λέγω ὑ-
μῖν, [b] πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς
ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε
ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς [c] ἐπὶ || ἔτη
τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο
λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν·
26 Καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν
ἐπέμφθη Ἠλίας, εἰ μὴ εἰς [d] Σά-
ρεπτα || τῆς [e] Σιδῶνος ||, πρὸς γυ-
ναῖκα χήραν.
27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ
Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου [f] ἐν τῷ
Ἰσραὴλ ||· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκα-
θαρίσθη, εἰ μὴ [g] Νεεμὰν || ὁ Σύρος.
28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυ-
μοῦ [h] ἐν τῇ συναγωγῇ ||, ἀκούον-
τες ταῦτα.
29 Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ ἤγα-
γον αὐτὸν ἕως τῆς ὀφρύος τοῦ ὄ-
ρους, ἐφ᾽ οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκο-
δόμητο, [i] εἰς τὸ || κατακρημνίσαι
αὐτόν.
30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου
αὐτῶν, ἐπορεύετο.
31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερ-
ναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας [k]· καὶ
ἦν διδάσκων [l] αὐτοὺς || ἐν τοῖς
σάββασι.
32 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ· [m] ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ
ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. ||
33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄν-
θρωπος ἔχων [n] πνεῦμα δαιμονίου
ἀκαθάρτου ||, καὶ ἀνέκραξε [o] φω-
νῇ μεγάλῃ ||,
34 Λέγων· [p] Ἔα, || τί ἡμῖν
καί σοι, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες
ἀπολέσαι ἡμᾶς; [q] οἶδά σε τίς εἶ·
ὁ

| 19. Lev.25:20. || 22. Esa.50:4. Matt.13:54. Marc.6:2.3. Sup.2:47. Io.6:42. Ps. 45:2. Prov.10:32. Sir.21:16. || 23. Matt.4:13. 13:54. || 24. Matt.13:57. Marc.6:4. Io.4:44. || 25. 1 Reg.17:7. 18:1. Iac.5:17. || 27. 2 Reg.5:14. || 30. Ioh.8:59. 10:39. || 31. Matt.4:13. Marc.1:21. || 32. Matt.7:28.29. Marc.1:22. || 33. Marc.1:23. || 34. Matt.8:29. Dan.9:24. Luc.1:35. 4:41. Ps.16:18. Act.2:31.

(s) * καὶ ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως V. | 23.9. (t) totus = E. u. 2. | 10. || at tantum = ὅτι Ca. | 9. (u) = u. 2. | 9. (x) * οἱ ὄχλοι E. u. 2. | 10. 27. (y) εἰς Ca. | 9. (z) ἀμὴν bis Ca. | 2. 9. (a) = G. | 9. (b) * ὅτι B. 3. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) Ἀρεφθὰ B. 1. | 9. 6. || Ἀρεπφὰ u. 2. | 9. 6. (e) Σιδωνίας A. Ca. Co. | 10. 14. (f) = L. N. 1. | 10. || at Ca. pon. post ἦσαν | 9. (g) Ναϊμάν A. | 9. (h) = Co. | 14. (i) ὥστε Ca. | 9. (k) * τὴν παραθαλάσσιον ἐν τοῖς ὁρίοις Ζαβυλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ Ca. | 9. 24. a. (l) αὐτοῖς u. 2. | 9. (m) = E. | 9. (n) δαιμόνιον ἀκάθαρτον Ca. V. | 10. 5. (o) = Goth. | 9. (p) = Ca. m. N. 1. L. | 24. b. 11. (q) οἶδα, ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς R. 1. | 9.

ὁ ἅγιος || τοῦ Θεοῦ.
35 Καὶ [r] ἐπετίμησεν || αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ
ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν αὐ-
τὸν τὸ δαιμόνιον εἰς [s] τὸ || μέσον, [t]
ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλά-
ψαν αὐτόν.
36 Καὶ ἐγένετο θάμβος [u] ἐπὶ
πάντας· καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλ-
λήλους, λέγοντες· Τίς ὁ λόγος
οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει
ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις [x] πνεύ-
μασι ||, καὶ ἐξέρχονται;
37 Καὶ [y] ἐξεπορεύετο ἦχος ||
περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς
περιχώρου.
38 Ἀναςὰς δὲ ἐκ τῆς συναγω-
γῆς [z], [a] εἰσῆλθεν || εἰς τὴν οἰκίαν
Σίμωνος [b]· ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σί-
μωνος ἦν [c] συνεχομένη || πυρετῷ
μεγάλῳ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
περὶ αὐτῆς.
39 Καὶ [d] ἐπιςὰς || ἐπάνω αὐ-
τῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ· καὶ
ἀφῆκεν αὐτήν. παραχρῆμα [e] δὲ
ἀναςᾶσα διηκόνει || αὐτοῖς.
40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, πάν-
τες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις
ποικίλαις, [f] ἤγαγον || αὐτοὺς πρὸς
αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάςῳ [g] αὐτῶν ||
τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθεράπευσεν
αὐτούς.
41 Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια
[h] ἀπὸ πολλῶν, [i] κράζοντα || καὶ
λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ [k] ὁ Χριςὸς, || ὁ
υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ
εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν
Χριςὸν αὐτὸν εἶναι.
42 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν
ἐπορεύθη εἰς [l] ἔρημον || τόπον, καὶ
οἱ ὄχλοι [m] ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ ||
ἦλθον ἕως αὐτοῦ· καὶ [n] κατεῖ-
χον || αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι
ἀπ' αὐτῶν.
43 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὅ-
τι [o] καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐ-
αγγελίσασθαί με δεῖ || τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ· [p] ὅτι || εἰς τοῦτο
ἀπέςαλμαι.
44 Καὶ ἦν κηρύσσων [q] ἐν ταῖς
συναγωγαῖς || τῆς [r] Γαλιλαίας ||.

Κεφ. ε'. 5.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον
ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκού-
ειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, [s] καὶ αὐ-
τὸς ἦν ἑςὼς || [t] παρὰ || τὴν λίμνην
Γεννησαρέτ.
2 Καὶ εἶδε δύο [u] πλοῖα || ἑςῶ-
τα παρὰ τὴν λίμνην. οἱ δὲ ἁλιεῖς
ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν, [x] ἀπέ-
πλυναν || τὰ δίκτυα.
3 Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν [y] τῶν πλοίων, ||
ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐ-
τὸν

|| 38. Matt. 8:14. Marc. 1:29. 30. || 39. 2 Sam. 1:9. || 40. Matt. 8:16. Marc. 1:32. 7:32. 8:23. 25. || 41. Marc. 1:34. 3:11. Sup. ℣. 14. || 42. Marc. 1:35. Cap. V. || 1. Matt. 13:2. Marc. 4:1. Act. 27:20. Ioh. 19:3. 21:27. || 2. Matt. 4:18. Marc. 1:16.

(r) ἐπέτασσε V. | 9. 5. (s) = Cu. | 13. (t) * καὶ ἀνακραυγάσαν Ca. s. 1. | 10. (u) * μέγας Ca. | 9. 27. (x) δαίμοσι m. s. 1. | 10. 5. (y) ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ Ca. | 9. 5. (z) * ὁ Ἰησοῦς A. B. 1. | 10. 27. || sic E. sed post εἰσῆλθ. | 9. (a) ἦλθεν B. 1. Ca. m. N. 1. L. u. 1. | 8. 7. (b) * καὶ Ἀνδρέου Ca. s. 1. | 10. 24. b. (c) κατεχομένη Ca. | 9. 7. (d) ἐπιςαθεὶς Ca. | 9. 6. (e) ὥςε ἀναςῆσαι διακονεῖν Ca. | 9. (f) ἔφερον Ca. | 9. 5. (g) = Ca. | 9. (h) * πολλὰ s. 1. | 9. (i) κραυγάζοντα A. | 9. 5. || κραυγάσαντα Ca. | 9. 5. (k) = Ca. Co. V. | 10. 14. (l) ἕτερον m. | 9. 22. (m) = u. 1. | 9. || at pro ἐζήτ. A. B. 6. Ca. leg. ἐπεζήτουν | 11. 7. (n) ἀπεῖχον Ca. | 9. 7. (o) δεῖ με καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις εὐαγγελίσασθαι, Ca. m. | 10. 4. || at post καὶ B. 2. * ἐν | 9. 4. (p) γὰρ Ca. sed post τοῦτο | 9. 4. (q) εἰς τὰς συναγωγὰς Ca. | 9. (r) Ἰουδαίας Co. | 14. (s) ἑςῶτος αὐτοῦ Ca. | 9. 5. (t) περὶ B. 1. g. m. N. 1. | 8. 11. (u) πλοιάρια B. 1. | 9. (x) ἔπλυνον Ca. | 9. 7. (y) πλοῖον Ca. | 9.

τὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν
[z] ὀλίγον ‖· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν
[a] ἐκ τοῦ πλοίου ‖ τοὺς ὄχλους
4 [b] Ὡς ‖ δὲ ἐπαύσατο λαλῶν,
εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπανά-
γαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλά-
σατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.
5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων, εἶ-
πεν [c] αὐτῷ ‖· [d] Ἐπιστάτα ‖, δι'
ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες,
οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήμα-
τί σου [e] χαλάσω τὸ δίκτυον ‖.
6 Καὶ [f] τοῦτο ποιήσαντες ‖,
συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πο-
λύ· [g] διεῤῥήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον
αὐτῶν ‖ [h].
7 Καὶ κατένευσαν τοῖς μετό-
χοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ
ἐλθόντας [i] συλλαβέσθαι ‖ αὐτοῖς·
[k] καὶ ἦλθον, καὶ ‖ ἔπλησαν ἀμ-
φότερα τὰ πλοῖα, ὥστε [l] βυθίζε-
σθαι [m] αὐτά ‖.
8 [n] Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, ‖
προσέπεσε [o] τοῖς γόνασι τοῦ Ἰη-
σοῦ ‖, λέγων· [p] Ἔξελθε ἀπ' ἐ-
μοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι,
Κύριε.
9 Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν
καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, [q] ἐπὶ
τῇ ἄγρᾳ ‖ τῶν ἰχθύων [r], ᾗ ‖ συν-
έλαβον·
10 [s] Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον
καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου,
οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι ‖.
[t] Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰη-
σοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν
ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν ‖.
11 [u] Καὶ καταγαγόντες τὰ
πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ‖ ἀφέντες
ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.
12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, [x] καὶ ‖
ἰδοὺ, ἀνὴρ [y] πλήρης λέπρας ‖·
καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, [z] πεσὼν ‖
ἐπὶ πρόσωπον, [a] ἐδεήθη αὐτοῦ, ‖
λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνα-
σαί με καθαρίσαι.
13 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
ἥψατο αὐτοῦ, [b] εἰπών ‖· Θέλω,
καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως [c] ἡ λέ-
πρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ‖.
14 Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐ-
τῷ [d] μηδενὶ εἰπεῖν ‖· [e] ἀλλὰ ἀπ-
ελθὼν ‖ δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ,
καὶ προσένεγκε [f] περὶ τοῦ καθα-
ρισμοῦ σου [g], καθὼς προσέταξε
Μωσῆς,

‖4. Io.21:6. ‖10. Ier.16:16. Ezech.47:10. Matt.4:19. Marc.1:17. ‖11. Matt.4:20. 19:27. Marc.1:18. 10:28. Luc.18:28. 1 Reg.19:19. ‖12. Matt.8:2. Marc.1:40. ‖14. Lev.13:2. 14:2.21.22. Matt.8:4.

(z) ὅσον ἔσον Ca. | 9. 5. (a) ἐν τῷ πλοίῳ Ca. sed post καθίσ. | 9. 4. (b) ὅτε Ca. | 9. (c) = Co. | 14. (d) διδάσκαλε Ca. s. 1. | 5. 10. (e) οὐ μὴ παρακούσομαι Ca. | 9. ‖ at pro χαλάσω u. 2. leg. χαλάσωμεν | 9. ‖ & s. 2. leg. τὰ δίκτυα | 10. (f) εὐθὺς χαλάσαντες τὰ δίκτυα Ca. | 9. (g) ὥστε τὰ δίκτυα ῥήσσεσθαι Ca. | 9. (h) * ὥστε μὴ δύνασθαι ἀναγαγεῖν αὐτὸ B. 2. | 9. (i) βοηθεῖν Ca. | 9. 5. (k) ἐλθόντες οὖν Ca. | 9. (l) * παρά τι Ca. s. 1. | 10. (m) = Ca. | 9. (n) ὁ δὲ Σίμων Ca. | 9. (o) αὐτοῦ τοῖς ποσὶ Ca. | 9. 5. (p) * παρακαλῶ Ca. | 9. (q) ἐν τῇ ἄγρ. u. 1. | 9. 7. ‖ ἐπὶ τὴν ἄγραν u. 2. | 9. 6. (r) ὧν Ca. | 9. (s) ἦσαν δὲ κοινωνοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, υἱοὶ Ζεβεδαίου Ca. | 9. 4. (t) ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· δεῦτε, καὶ μὴ γίνεσθε ἁλιεῖς ἰχθύων, ποιήσω γὰρ ὑμεῖς ἁλιεῖς ἀνθρώπων Ca. | 9. 24. b. a. (u) οἱ δὲ ἀκούσαντες πάντα κατέλειψαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ Ca. | 9. ‖ at pro τὴν γῆν B. 1. leg. αἰγιαλὸν | 9. 5. (x) = u. 1. | 9. (y) λεπρὸς Ca. | 9. 5. (z) ἔπεσεν Ca. | 9. 6. (a) = Ca. | 9. (b) λέγων Ca. | 9. 5. (c) ἐκαθαρίσθη Ca. | 9. (d) λεγόμενος, μηδενὶ εἰπὲ Co. | 14. (e) ἄπελθε δὲ Ca. | 9. (f) * αὐτῷ G. | 9. (g) * δῶρα B. 1. | 24. a. 9. 27.

Μωσῆς, [h] εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ||.
15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λό-
γος περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο
ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θερα-
πεύεσθαι [i] ὑπ' αὐτοῦ || ἀπὸ τῶν
ἀσθενειῶν αὐτῶν.
16 Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν
[k] ταῖς ἐρήμοις ||, καὶ προσευχό-
μενος.
17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡ-
μερῶν, [l] καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων· ||
[m] καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι
καὶ νομοδιδάσκαλοι ||, [n] οἳ ἦ-
σαν ἐληλυθότες || ἐκ [o] πάσης κώ-
μης || τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰου-
δαίας [p] καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύ-
ναμις Κυρίου ἦν || εἰς τὸ ἰᾶσθαι
αὐτούς·
18 Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες φέροντες
ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παρα-
λελυμένος· καὶ ἐζήτουν αὐτὸν
εἰσενεγκεῖν, καὶ θεῖναι ἐνώπιον
αὐτοῦ.
19 Καὶ μὴ εὑρόντες [q] διὰ ποί-
ας || [r] εἰσενέγκωσιν αὐτὸν, διὰ
τὸν ὄχλον, [s] ἀναβάντες || ἐπὶ τὸ
δῶμα, [t] διὰ τῶν κεράμων καθῆ-
καν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ || εἰς
τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.
20 Καὶ ἰδὼν [u] τὴν πίστιν αὐ-
τῶν, εἶπεν [x] αὐτῷ ||· Ἄνθρωπε,
ἀφέωνταί [y] σοι || αἱ ἁμαρτίαι σου.
21 Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι
οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι [z],
λέγοντες· [a] Τίς ἐστιν οὗτος ὃς ||
λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται
ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ [b] μόνος
ὁ Θεός;
22 Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς
διαλογισμοὺς αὐτῶν, [c] ἀποκρι-
θεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς ||· Τί δια-
λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν [d];
23 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν·
Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου·
ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι καὶ περιπά-
τει;
24 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν
ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, (εἶπε τῷ
[e] παραλελυμένῳ ||·) Σοὶ λέγω,
Ἔγειραι, καὶ [f] ἄρας τὸ κλινίδιόν
σου, || πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου.
25 Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς
ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας [g] ἐφ' ᾧ κατ-
έκειτο ||, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.

26 Καὶ

|| 15. Matt. 4:23. Marc. 3:7. Io. 6:1. || 16. Matt. 14:23. Marc. 6:46. || 17. Matt. 14:34. Marc. 6:54. || 18. 19. Matt. 9:2. Marc. 2:3. Act. 9:33. Deut. 28:15. 22. 27. Io. 5:14. 9:2. 1 Cor. 11:30. Iac. 5:15. || 21. Ps. 32:5. Es. 43:25. 44:22. Iob. 14:4. || 23. Matt. 9:5.

(h) ἵνα εἰς μαρτύριον ἦν ἡμῖν τοῦτο Ca. | 24. a. || & * deinceps ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι δύνασθαι αὐτὸν φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλὰ ἔξω ἦν ἐν ἐρήμοις τόποις, καὶ συνήρχοντο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἦλθε πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ Ca. | 9. 24. b. (i) = B. 1. Ca. m. | 11. 26. || & pro ὑπ' A. leg. ἀπ' | 9. 7. 5. (k) τῇ ἐρήμῳ V. | 9. (l) αὐτοῦ διδάσκοντος, Ca. | 9. 5. || at = καὶ αὐτὸς m. | 9. || & pro ἦν V. ἦτο | 9. (m) συνελθεῖν τοὺς Φαρισαίους καὶ νομοδιδασκάλους Ca. | 9. (n) ἦσαν δὲ συνεληλυθότες Ca. | 7. 9. || & pro ἐλήλυ. B. 1. L. m. N. 1. συνελθόντες | 11. 7. 8. (o) = Co. | 14. (p) = Ca. | 9. (q) πῶς B. 6. g. L. m. N. n. 2. | 8. 5. 45. || at = tantum διὰ s. 10. B. 2. A. | 26. 8. (r) * ὁδοῦ G. | 9. 27. (s) ἀνέβησαν Ca. | 9. (t) καὶ ἀποστεγάσαντες τοὺς κεράμους ὅπου ἦν, καθῆκαν τὸν κράββατον σὺν τῷ παραλυτικῷ Ca. | 9. 24. b. (u) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. (x) τῷ παραλυτικῷ Ca. | 9. 27. (y) = Ca | 9. (z) * ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Ca. | 9. 24. b. (a) τί οὗτος Co. | 14. (b) * εἷς Co. | 14. || at Ca. pon. εἷς pro μόνος | 9. 5. (c) λέγει αὐτοῖς Ca. | 9. 5. (d) * πονηρὰ Ca. s. 1. | 10. 24. a. (e) παραλυτικῷ B. 1. Ca. L. m. N. 1. s. 1. | 25. 8. 5. 24. a. (f) ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ Ca. | 9. 5. (g) τὴν κλίνην Ca. s. 1. V. | 10. 24. a.

26 Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες· [h] Ὅτι || εἴδομεν [i] παράδοξα || σήμερον.

27 Καὶ [k] μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο || [l] τελώνην ὀνόματι Λευΐν ||, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

28 Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

29 Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ὁ Λευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πολὺς, καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν [m] κατακείμενοι ||.

30 Καὶ [n] ἐγόγγυζον || οἱ γραμματεῖς [o] αὐτῶν || καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες· Διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε;

31 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε [p] πρὸς αὐτούς ||· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ [q] ὑγιαίνοντες || ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.

32 Οὐκ [r] ἐλήλυθα || [s] καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, [t] ὁμοίως || [u] καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων ||· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;

34 Ὁ δὲ [x] εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ [y] δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι || νηστεύειν;

35 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

36 Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· Ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα [z] ἱματίου καινοῦ [a] [b] ἐπιβάλλει || ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν [c] σχίζει ||, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ [d] συμφωνεῖ || [e] ἐπίβλημα || τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.

37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται·

38 Ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς [f] βλητέον ||· [g] καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. ||

39 Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν, εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

Κεφ.

||27. Matt.9:9. Marc.2:14. ||29. Matt.9:10. Marc.2:15. Luc.15:1. ||30. Luc.7:39. Ioh.4:9. Act.10:28. 1 Cor.5:11. 2 Ioh.℣.10. Gen.43:32. Ps.101:5. Dan.1:8. ||31. Matt.9:12.13. Marc.2:17. Luc.15:7. 19:10. ||32. 1 Tim.1:15. ||33. 34. 35. Matt.9:14. 11:18. Marc.2:18. 6:16. Luc.18:12. Esa.62:5. 2 Cor.11:2. Act.10:30. 13:2. 14:23. 1 Cor.7:5. ||36. Matt.9:16.17. Marc.2:21.22. ||39. Sir.9:10.

(h) = Ca.|9. (i) παράδοξον B.1.|9.6. (k) ἐλθὼν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν τὸν ἐπακολουθοῦντα αὐτῷ ὄχλον ἐδίδασκεν· καὶ παράγων εἶδεν Ca.|9. || & pro ἐθεάσατο u. 1. εἶδε |9. || u. 2. θεασάμενος |9. (l) Λευῒν τὸν τοῦ Ἀλφαίου Ca.|9.27. (m) ἀνακείμ. Ca.|9.7. (n) διεγόγγ. B.1.|9.7. (o) = B.3. Co.|9.14. (p) αὐτοῖς B.1.|9. (q) ἰσχύοντες B.1.|9.5. (r) ἦλθον Ca.|9. (s) * γὰρ Co.|14. (t) = Ca. Co.|9.14. (u) sequuntur post Ἰωάννου Ca.|9.4. (x) * Ἰησοῦς Co. Go.|14. (y) δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ' αὐτῶν, Ca.|9.5.24.b. (z) * ἀπὸ Ca.|9.7. (a) * σχίσας Ca.|9.27. (b) βάλλει u. 2.|9.7. (c) σχίσει S.3.|11.6. (d) συμφωνήσει B.1. S.3.|11.6. (e) = B.8.|9. || at Ca. ponit ad fin. versus|9.4. (f) βάλλουσι Ca.|9. (g) = Co.|14. || & τηροῦνται pro συντηρ. Ca.|9.6.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ᾿ΕΓένετο δὲ ἐν σαββάτῳ [h] δευ-
τεροπρώτῳ ‖ διαπορεύεσθαι
αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· [i] καὶ
ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ‖ τοὺς
ςάχυας, καὶ ἤσθιον, ψώχοντες
ταῖς χερσί.
2 Τινὲς δὲ τῶν φαρισαίων [k] εἶ-
πον αὐτοῖς ‖· [l] Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ
ἔξεςι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι ‖;
3 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· [m] Οὐδὲ ‖ τοῦτο
ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαβὶδ, ὁπό-
τε ἐπείνασεν αὐτὸς, καὶ οἱ [n] μετ'
αὐτοῦ ὄντες ‖;
4 [o] Ὡς εἰσῆλθεν ‖ εἰς τὸν οἶκον
τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως [p] ἔλαβε, καὶ ‖ ἔφαγε,
καὶ ἔδωκε [q] καὶ ‖ τοῖς μετ' αὐ-
τοῦ· [r] οὓς οὐκ ἔξεςι ‖ φαγεῖν εἰ
μὴ [s] μόνους τοὺς ἱερεῖς ‖;
5 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς [t]· Ὅτι
κύριός ἐςιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
καὶ τοῦ σαββάτου. [u]
6 [x] Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ
σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν
συναγωγὴν, καὶ διδάσκειν· καὶ
ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐ-
τοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. ‖
7 Παρετήρουν δὲ [y] αὐτὸν ‖ οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, εἰ
ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει·
ἵνα εὕρωσι [z] κατηγορίαν ‖ [a] αὐ-
τοῦ.
8 Αὐτὸς δὲ [b] ᾔδει ‖ τοὺς δια-
λογισμοὺς αὐτῶν, καὶ [c] εἶπε τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν
χεῖρα ‖· Ἔγειραι, καὶ ςῆθι [d] εἰς
τὸ μέσον ‖. [e] Ὁ δὲ ‖ ἀναςὰς
[f] ἔςη ‖.
9 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐ-
τούς· [g] Ἐπερωτήσω ‖ ὑμᾶς [h] τι ‖·
Ἔξεςι [i] τοῖς σάββασιν ‖ ἀγαθο-
ποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν
σῶσαι, ἢ [k] ἀπολέσαι ‖; [l]
10 Καὶ περιβλεψάμενος πάν-
τας αὐτοὺς, [m] εἶπε ‖ [n] τῷ ἀν-
θρώπῳ ‖· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου.
[o] Ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω ‖· καὶ ἀ-
ποκα-

‖ 1. Deut. 23:25. Matt. 12:1. Marc. 2:23. ‖ 2. Exod. 20:10. 23:12. 31:15. 35:2. ‖ 3. 1 Sam. 21:6. ‖ 4. Exod. 29:32. 33. Lev. 8:32. 24:6. 9. ‖ 5. Matt. 12:8. Marc. 2:28. ‖ 6. Matt. 12:9. 10. Marc. 1:21. 3:1. Inf. 13:14. 14:3. Io. 9:16. ‖ 8. Marc. 3:3. 4. ‖ 10. 1 Reg. 13:6.

(h) = Co. | 14. (i) οἱ δὲ μαθ. αὐτοῦ ἤρξαντο τίλλειν Ca. | 9. 24. a. (k) ἔλεγον αὐτῷ Ca. | 9. ‖ at = αὐτοῖς Co. | 9. 14. (l) Ἴδε τί ποιοῦσιν οἱ μαθηταί σου τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεςι Ca. | 9. 24. b. ‖ at = ποιεῖν tantum V. R. 1. | 10. (m) οὐδέποτε Ca. | 9. (n) σὺν αὐτῷ Ca. | 9. (o) εἰσελθὼν Ca. | 9. (p) = Ca. u. 1. | 10. 26. (q) = R. 1. | 9. (r) οἷς οὐκ ἐξὸν ἦν Ca. | 9. 5. (s) μόνοις τοῖς ἱερεῦσι B. 1. Ca. | 10. 8. ‖ at pro μόνους B. 1. leg. μόνον | 9. (t) * ὁ Ἰησοῦς E. | 9. 27. (u) * Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τί ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος καὶ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου. Ca. s. 1. | 10. 23. ‖ Totum versum Ca. ponit post 10. | 9. 4. (x) εἰσελθόντος αὐτοῦ πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν σαββάτῳ, ἐν ᾗ ἦν ἄνθρωπος ξηρὰν ἔχων χεῖρα Ca. | 9. 24. b. a. (y) = A. B. om. Cp. Go. u. 1. | 8. 26. 14. (z) κατηγορῆσαι Ca. | 9. 5. ‖ κατηγορεῖν R. 2. | 9. (a) * κατ' B. 6. L. N. 1. S. 3. u. 1. 2. | 8. 7. (b) γινώσκων Ca. | 9. 5. (c) λέγει τῷ τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηρὰν Ca. | 9. 5. 24. b. (d) ἐν τῷ μέσῳ Ca. | 9. 7. (e) καὶ Ca. | 9. (f) ἐςάθη Ca. | 9. (g) ἐπερωτῶ S. 1. | 9. (h) εἰ Ca. S. 1. V. | 11. 8. 7. ‖ at = B. 1. | 9. (i) τῷ σαββάτῳ Ca. S. 1. | 10. (k) ἀποκτεῖναι A. B. 9. E. G. g. L. m. N. 1. | 42. 8. 5. 24. b. (l) * οἱ δὲ ἐσιώπων. Ca. E. u. 2. | 11. 24. b. (m) ἐν ὀργῇ λέγει Ca. | 9. 24. b. (n) αὐτῷ A. B. 1. E. G. g. L. m. N. 1. u. 1. 2. | 8. 24. b. 43. (o) καὶ ἐξέτεινε Ca. Co. Go. S. 1. V. | 24. b. 14. 5. ‖ at = tantum οὕτω A. B. 3. m. L. N. 1. | 8. 26.

ποκατεςάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ [p] *ὑ-*
γιὴς ὡς ἡ ἄλλη ||. [q]
11 *Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀ-*
νοίας· καὶ [r] *διελάλουν* || *πρὸς ἀλ-*
λήλους [s], [t] *τί ἂν ποιήσειαν τῷ*
Ἰησοῦ ||.
12 *Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις*
[u] *ταύταις, ἐξῆλθεν* || *εἰς τὸ ὄρος*
[x] *προσεύξασθαι* ||· *καὶ ἦν διανυ-*
κτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ [y] *τοῦ*
Θεοῦ ||.
13 *Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα,*
προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ· καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν
δώδεκα, οὓς καὶ ἀποςόλους [z] *ὠ-*
νόμασε ||·
14 ([a] *Σίμωνα,* [b] *ὃν καὶ ὠνό-*
μασε Πέτρον, || *καὶ Ἀνδρέαν τὸν*
ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην [c], *Φίλιππον καὶ Βαρθο-*
λομαῖον·
15 *Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν* [d],
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ
Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτήν·
16 *Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰού-*
δαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο
προδότης.)
17 *Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν,*
ἔςη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ· καὶ ὄχ-
λος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθο[ς]
πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆ[ς]
Ἰουδαίας καὶ [e] *Ἱερουσαλὴμ, κα[ὶ]*
τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος
οἳ ἦλθον || *ἀκοῦσαι αὐτοῦ, κα[ὶ]*
ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν·
18 *Καὶ οἱ* [f] *ὀχλούμενοι ὑπὸ* ||
πνευμάτων ἀκαθάρτων· [g] *καὶ* ||
ἐθεραπεύοντο.
19 *Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπ-*
τεσθαι αὐτοῦ· ὅτι δύναμις παρ'
αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο πάντας.
20 *Καὶ αὐτὸς* [h] *ἐπάρας* || *τοὺς*
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθη-
τὰς [i] *αὐτοῦ* ||, *ἔλεγε· Μακάριοι*
οἱ πτωχοί [k]· *ὅτι ὑμετέρα ἐςὶν*
ἡ βασιλεία [l] *τοῦ Θεοῦ* ||.
21 *Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν·*
ὅτι χορτασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ
κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε.
22 *Μακάριοί ἐςε, ὅταν μισήσω-*
σιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν
ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσω-
σι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν
ὡς πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.
23 [m] *Χαίρετε* || *ἐν ἐκείνῃ τῇ*
ἡμέρᾳ

|| 12. Matt.14:23. Marc.3:7.13. 6:46. Act.1:24. 6:4. 13:3. || 13. Infr.9:1. Matt. 10:1. Marc.3:13. 6:7. || 14. Ioh.1:42. Matt.16:18. Iud.℣.1. || 17. Matt.4:25. Marc. 3:7. || 19. Matt.14:36. Marc.5:30. Inf.8:46. || 20. Matt.5:2.&c. 11:5. 13:16. 19:23. Inf.℣.24. 14:21.33. Esa.61:1. 66:2. Ps.51:17. Io.7:48. Iac.2:5. 1 Cor.1:26. Tob. 4:21. || 21. Esa.35:10. 55:1. 61:2.3. 65:13. 66:10. Sup.1:53. Io.6:35. 16:20. 1 Cor. 4:11. 2 Cor.1:7. 4:16. 6:10. 11:27. 1 Thess.4:17. Iac.1:12. Apoc.7:14.17. 21:4. || 22. Matt.5:11. 1 Pet.2:19. 3:14. 4:14. Io.9:22. 12:42. 16:2. || 23. Matt.23:34.37. Act.5:41. 7:51. 16:25. Rom.5:3. Phil.1:29. Col.1:24. Iac.1:2. 5:10. 1 Reg.19:10. 2 Par.36:16. Neh.9:26. Ier.20:1. 37:18. 1 Thess.2:15.

(p) = Co. | 14. || at = tantum *ὑγιὴς* A. B. 2. Ca s. 1. | 11.8.24. a. (q) hic Ca. interponit ℣. 5. | 9.4. (r) *ἐλάλουν* u. 1. | 9.7. || *διελογίζοντο* Ca. | 9.27. (s) * *λέγοντες* A. | 9. (t) *πῶς ἀπολέσουσιν αὐτὸν* Ca. | 9.24. b. (u) *ἐκείναις ἐξελθεῖν αὐτὸν* A. Ca. | 10.5. (x) *προσεύχεσθαι* Ca. | 9. (y) = Ca. | 9.26. (z) *ἐκάλεσε* Ca. M. | 10.5. (a) * *πρῶτον* Ca. | 9.24. a. (b) = V. | 9. (c) * *τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, οὓς ἐπωνόμασε Βοανεργὲς, ὅ ἐςιν, υἱοὶ βροντῆς, καὶ* Ca. | 9.24. b. (d) * *τὸν ἐπικαλούμενον Δίδυμον* Ca. | 24. a. 9. (e) *ἄλλων πόλεων ἐληλυθότων* Ca | 9. || at Go. pon. *ἄλλ. πολ.* post *Σιδῶνος* | 14.4. (f) *ἐνοχλ. ὑπὸ* A. | 9.7. || sic & B. 1. *ὑπὸ* | 9. (g) = A. | 9. (h) *ἔτι ἄρας* Ca. | 9.7. (i) = Ca. | 9.26. (k) * *τῷ πνεύματι* Go. u. 2. | 14.9. (l) *τῶν οὐρανῶν* Go. | 14.5. (m) *χάρητε* A. B. 7. | 10.

ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε. [n] ἰδοὺ
γὰρ, || ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ
οὐρανῷ· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποί-
ουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες
[o] αὐτῶν ||.
24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλου-
σίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παρά-
κλησιν ὑμῶν.
25 Οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμέ-
νοι [p]· ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ ὑμῖν
οἱ γελῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε
καὶ κλαύσετε.
26 Οὐαὶ [q] ὑμῖν || ὅταν καλῶς
ὑμᾶς εἴπωσι [r] πάντες || οἱ ἄνθρω-
ποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν
τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες
αὐτῶν.
27 Ἀλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκού-
ουσιν· Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦ-
σιν ὑμᾶς.
28 Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμέ-
νους [s] ὑμῖν ||· καὶ προσεύχεσθε
ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.
29 Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν
σιαγόνα, πάρεχε [t] καὶ τὴν ἄλλην·
καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμά-
τιον, καὶ τὸν χιτῶνα [u] μὴ κωλύσῃς.
30 Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε,
δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ
σὰ, μὴ ἀπαίτει.
31 Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶ-
σιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς
ποιεῖτε αὐτοῖς [x] ὁμοίως ||.
32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀ-
γαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις
ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ [y] τοὺς
ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι ||.
33 Καὶ [z] ἐὰν || ἀγαθοποιῆτε
τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία
ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρ-
τωλοὶ [a] τὸ αὐτὸ || ποιοῦσι.
34 Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν
ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν
χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ
ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀ-
πολάβωσι [b] τὰ ἴσα ||.
35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δα-
νείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ
ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ
ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐ-
τὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρί-
στους καὶ πονηρούς.
36 Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, κα-
θὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων
ἐστί.
37 [c] Καὶ || μὴ κρίνετε, [d] καὶ
οὐ || μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε,
καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπο-
λύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε.
38 Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν·
μέτρον καλὸν, πεπιεσμένον καὶ
σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμε-
νον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν·
[e] τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ || με-
τρεῖτε,

||24. Amos 6:1.8. Eccl.31:8. ||25 Esa.65:13. Iac.4:9. 5:1. Eccl.2:2. 7:3. Prov. 14:13. Luc.16:25. ||26. Esa.30:10. Io.7:7. 1 Io.4:5.6. ||27. Exod.23:4. Prov.25:21. Matt.5:44. Rom.12:14.20. 1 Cor.4:12. 1 Pet.3:9. ||28. Luc.23:34. Act.7:60. ||29. Matt.5:39. 1 Cor.6:7. Rom.12:17. Esa.50:6. ||30. Deut.15:7. Matt.5:42. Prov.21:26. Ps.112:9. Tob.4:7. Sir.4:5. 29:1. ||31. Matt.7:12. Tob.4:16. ||32 Matt.5:46. ||34. Matt.5:42. Deut.15:8. ||35. Matt.5:44. Psal.37:26. Sir.18:13. 29:1. ||36. Matt. 5:48. Ex.34:3. ||37. Matt.7:1. Rom.2:1. 14:3.10. 1 Cor.4:5. Iac.3:1. 4:11. Prov. 10:12. 1 Cor.13:7. Gal.6:1. Inf.16:15. 18:9. ||38. Prov.10:22. 19:17. Matt.7:2. Marc.4:24. Iac.2:13.

(n) ὅτι Ca. | 9. 5. (o) ὑμῶν R. 1. | 9.5. (p) * νῦν Co. Go. W. | 14. 9. 27. (q) = A. B. om. s. om. | 8. 26. 42. (r) = B. 7. s. om. | 8. 26. (s) ὑμᾶς B. 3. u. r. | 10. 8. (t) * αὐτῷ Ca. | 9. 27. (u) * σου A. | 9. (x) = Ca. | 9. 26. (y) τοῦτο ποιοῦσι Ca. | 9. 24. a. (z) εἰ Ca. | 9. 7. 5. (a) τοῦτο Ca. | 9. 5. (b) = Ca. | 9. (c) = Ca. s. 1. | 10. (d) ἵνα A. | 9. 24. a. (e) ᾧ γὰρ μέτρῳ Ca. | 9. 24. a. b.

τρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.
39 Εἶπε δὲ [f] παραβολὴν αὐ-
τοῖς· Μήτι δύναται τυφλὸς τυ-
φλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι
εἰς βόθυνον πεσοῦνται;
40 Οὐκ ἔςι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν
διδάσκαλον [g] αὐτοῦ ||. κατηρτισ-
μένος δὲ πᾶς [h] ἔςαι || ὡς ὁ διδά-
σκαλος αὐτοῦ.
41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος
τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου· τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ [i] ἰ-
δίῳ || ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς;
42 Ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ
ἀδελφῷ σου· [k] Ἀδελφὲ, || ἄφες
ἐκβάλω τὸ κάρφος [l] τὸ ἐν τῷ ὀ-
φθαλμῷ σου· αὐτὸς τὴν ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων ||;
Ὑποκριτὰ, ἔκβαλε πρῶτον τὴν
δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ
τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
ἀδελφοῦ σου.
43 Οὐ γάρ ἐςι δένδρον καλὸν,
ποιοῦν καρπὸν σαπρόν· οὐδὲ δέν-
δρον σαπρὸν, ποιοῦν καρπὸν καλόν.
44 Ἕκαςον [m] γὰρ || δένδρον ἐκ
τοῦ [n] ἰδίου || καρποῦ γινώσκεται·
οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν [o] συλλέγου-
σι || σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυ-
γῶσι ςαφυλήν.
45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ
ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας
αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ
πονηρὸς [p] ἄνθρωπος || ἐκ τοῦ π
νηροῦ [q] θησαυροῦ τῆς καρδίας α
τοῦ || προφέρει τὸ πονηρόν·
γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς κα
δίας λαλεῖ τὸ ςόμα [r] αὐτοῦ ||.
46 Τί δέ με [s] καλεῖτε ||, Κ
ριε, Κύριε· καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ [t] λ
γω [u];
47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με
καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων, κα
ποιῶν αὐτοὺς, ὑποδείξω ὑμῖν τί
ἐςὶν ὅμοιος.
48 Ὅμοιός ἐςιν ἀνθρώπῳ οἰκο
δομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε κα
ἐβάθυνε, καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπ
τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενο
μένης, προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσε σα
λεῦσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰ
ἐπὶ τὴν πέτραν.
49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποι-
ήσας, ὅμοιός ἐςιν ἀνθρώπῳ οἰκο-
δομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν
χωρὶς θεμελίου· ᾗ [x] προσέρρηξεν ||
ὁ ποταμός· καὶ [y] εὐθέως ἔπεσε ||,
καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας
[z] ἐκείνης || μέγα.

Κεφ. ζ΄. 7.

1 [a] Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα
τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς
ἀκοὰς τοῦ λαοῦ ||, [b] εἰσῆλθεν || εἰς
Καπερναούμ.
2 Ἑκατοντάρχου δέ τινος [c] δοῦ-
λος ||

|| 39. Esa 9:16. 42:19. Ier.5:31. Matt.15:14. || 40. Matt.10:24. Io.13:16. 15:20. || 41. Matt.7:3. || 42. Prov.18:17. || 43. Matt.7:17. 12:33. || 44. Matt.7:16. || 45. Matt.12:34.35. || 46. Mal.1:6. Matt.7:21. 25:11. Inf.13:23. Rom.2:13. Iac.1:22. || 47. Matt.7:24. Cap. VII. || 2. Matt.7:28. 8:5. Sir.7:21. 33:31.

(f) * καὶ Ca. s. 1. | 10.7. (g) = Ca. | 9.26. (h) ἔςω u. 2. | 9.6. (i) σῷ Ca. | 9.5. (k) = Ca. | 9. (l) ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ ὑπόκειται Ca. | 9.24.a. (m) = G. | 9. (n) = B. 1. | 9. || αὐτοῦ Ca. sed post καρποῦ | 9.4. (o) ἐκλέγονται Ca. sed ante ἐξ | 9.7.4. (p) = Ca. | 9.26. (q) = Co. | 14. (r) = Co. | 14. (s) λέγετε Ca. | 9.5. (t) * ἐγὼ G. | 9.27. (u) * ὑμῖν G. | 9. (x) συνέρρηξ... Ca. | 9.7. (y) συνέπεσε m. | 9.7. (z) = G. | 9. (a) Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσε ταῦτα τὰ ῥήματα λαλῶν Ca. | 9.24.a. || & ταῦτα pro αὐτοῦ G. | 9. (b) ἦλθεν Ca. | 9.7. (c) παῖς Ca. | 9.5.

ος || [d] κακῶς ἔχων ||, ἤμελλε
τελευτᾷν, ὃς ἦν αὐτῷ [e] ἔντιμος ||.
3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ,
ἀπέστειλε [f] πρὸς αὐτὸν || πρεσβυ-
τέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐ-
τὸν, ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦ-
λον αὐτοῦ.
4 Οἱ δὲ παραγενόμενοι [g] πρὸς
τὸν Ἰησοῦν ||, [h] παρεκάλουν ||
αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες [i], ὅτι
ἄξιός ἐστιν ᾧ [k] παρέξει || τοῦτο·
5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν,
καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδό-
μησεν ἡμῖν.
6 [l] Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν
αὐτοῖς ||. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μα-
κρὰν ἀπέχοντος [m] ἀπὸ || τῆς οἰ-
κίας, ἔπεμψε [n] πρὸς || αὐτὸν ὁ
ἑκατόνταρχος φίλους, λέγων
[o] αὐτῷ ||· Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ
γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέ-
γην μου εἰσέλθῃς·
7 [p] Διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα
πρός σε ἐλθεῖν· || ἀλλὰ εἰπὲ [q] λό-
γῳ ||, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.
8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι
ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων
ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέ-
γω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πο-
ρεύεται· [r] καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ
ἔρχεται· || καὶ τῷ δούλῳ μου·
Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰη-
σοῦς, ἐθαύμασεν [s] αὐτὸν ||· καὶ
στραφεὶς, [t] τῷ ἀκολουθοῦντι αὐ-
τῷ ὄχλῳ || εἶπε· [u] Λέγω ὑμῖν ||,
[x] οὐδὲ || ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην
πίστιν εὗρον.
10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμ-
φθέντες εἰς τὸν οἶκον, εὗρον [y] τὸν
ἀσθενοῦντα || [z] δοῦλον || ὑγιαί-
νοντα.
11 Καὶ ἐγένετο ἐν [a] τῇ || ἑξῆς,
ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην
Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο [b] αὐ-
τῷ || οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ [c] ἱκανοὶ ||,
καὶ ὄχλος πολύς [d].
12 [e] Ὡς δὲ || ἤγγισε τῇ πύλῃ
τῆς πόλεως, [f] καὶ ἰδοὺ, || ἐξεκο-
μίζετο [ff] τεθνηκὼς, || υἱὸς μονο-
γενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ αὐτὴ
[g] χήρα [h]· καὶ ὄχλος τῆς πό-
λεως ἱκανὸς [i] ἦν || [k] σὺν || αὐτῇ.
13 Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος,
ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε.
14 Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς
σοροῦ, (οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν,)
καὶ εἶπε· Νεανίσκε [l], σοὶ λέγω,
ἐγέρθητι.
15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς,
καὶ ἤρξατο λαλεῖν. καὶ [m] ἔδω-
κεν || αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ.
16 Ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαντας,
καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες·
Ὅτι προφήτης μέγας [n] ἐγήγερ-
ται ||

||14. Act.9:40. Rom.4:17. Ezech.37:4. ||16. Marc.7:37. Inf.24:19. Io.4:19. 6:14. 9:17. Supr.1:65.68. Act.2:22.

(d) ὑπάρχων G. | 9.5. (e) τίμιος Ca. | 9.6.5. (f) = Ca. | 9.26. (g) = Ca. | 9.9. (h) ἠρώτων Ca. | 5. (i) * αὐτῷ 1.1. | 9. (k) παρέξῃ Cu. | 13. (l) ἐπορεύετο δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς Ca. 9.4. (m) = Ca. | 9. (n) ἐπ' A. | 9. (o) = Go. | 14. (p) = Ca. u. 1. | 10. (q) λόγον B. 1. | 9.6. (r) = B. 1. G. m. 26.11, (s) = Ca. m. | 10. (t) τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ ὄχλοις Y. | 9.6. ||at = αὐτῷ Ca. B. 1. L. m. N. 1. | 8.26. (u) = G. | 9. ||at * Ἀμὴν ante λέγω Ca. E. u. 2. | 11.8.27.24.2. (x) οὐδέποτε Ca. | 9. (y) = Co. | 14. (z) = B. 1. Ca. | 10. (a) τῷ A. | 9. (b) = G. L. m. N. 1. | 11.8.26. (c) = Ca. Co. S. 2. V. | 14.11. (d) * τῆς πόλεως u. 1. | 9. ||at G. ponit pro πολὺς | 9. (e) Ἐγένετο δὲ ὡς Ca. | 9.5. (f) = Ca. | 9. (ff) = A. | 9. (g) * ἦν M. W. | 10.8. (h) * οὔσῃ Ca. | 9. (i) = A. u. 1. | 10. (k) συνεληλύθει Ca. | 9.5. (l) * νεανίσκε Ca. | 9. (m) ἀπέδ. A. | 9.7. (n) ἠγέρθη A. | 9. ||ἐξηγέρθη Ca. | 9.7.

ται || ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέ-
ψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ [o].
17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος
ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐν [p] πάσῃ || τῇ περιχώρῳ.
18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων
[q] τούτων ||.
19 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο
[r] τινὰς || τῶν μαθητῶν αὐτοῦ [s] ὁ
Ἰωάννης ||, [t] ἔπεμψε πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, λέγων ||· Σὺ εἶ ὁ ἐρχό-
μενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;
20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐ-
τὸν οἱ ἄνδρες, εἶπον· Ἰωάννης ὁ
βαπτιστὴς [u] ἀπέσταλκεν || ἡμᾶς
πρός σε, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχό-
μενος, ἢ [x] ἄλλον || προσδοκῶμεν;
21 Ἐν [y] αὐτῇ || δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθε-
ράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ
μαστίγων καὶ πνευμάτων πονη-
ρῶν· καὶ [z] τυφλοῖς πολλοῖς ἐ-
χαρίσατο τὸ || βλέπειν.
22 Καὶ ἀποκριθεὶς [a] ὁ Ἰησοῦς ||,
εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες [b] ἀπ-
αγγείλατε || Ἰωάννῃ ἃ [c] εἴδετε
καὶ ἠκούσατε ||· ὅτι τυφλοὶ ἀ-
ναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι,
λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀ-
κούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται.
23 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μ
σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν [d] ἀγ-
γέλων || Ἰωάννου, ἤρξατο λέγει
[e] πρὸς τοὺς ὄχλους || περὶ Ἰωάν-
νου· Τί [f] ἐξεληλύθατε || εἰς τὴ
ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπ
ἀνέμου σαλευόμενον;
25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν
ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοι
ἠμφιεσμένον; ἰδού, οἱ ἐν ἱματισ-
μῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ [g] ὑπάρ-
χοντες ||, ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν
26 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν
προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ
περισσότερον προφήτου.
27 Οὗτός [i] ἐστι περὶ οὗ γέγρα-
πται· Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν
ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου
[k] ἔμπροσθέν σου ||.
28 Λέγω [l] γὰρ || ὑμῖν, μείζων
ἐν γεννητοῖς γυναικῶν [m] προφή-
της || Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐ-
δείς ἐστιν· [n] ὁ δὲ || μικρότερος [o] ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων
αὐτοῦ ἐστι.
29 Καὶ [p] πᾶς || ὁ λαὸς ἀκού-
σας [q], καὶ οἱ τελῶναι, || ἐδικαί-
ωσαν

||18. Matt.11:2. ||19. Gen 49:10. Esa.35:4. Dan.9:24. Io.6:14. ||22. Esa.29:18. 35:5. 42.7. 61:1. Matt.10:8. 11:4. Ioh.2:23. 3:2. 5:36. 10:25.36. 14:11. Ps.146:8. Luc.4:18. 7:11.17. Iac.2:5. ||23. Matt.13:57. 21:44. 24:10. 26:31. Esa.8:14. Rom. 9:32. 1 Pet.2:8. Sup.2:34. Io.6:60.66. 1 Cor.1:23. 2:14. ||24. Matt.11:-. 3:5. ||26. Matt.14:5. 21:26. Supr.1:76. ||27. Malac.3:1. Matt.3:3. 11:10. Marc.1:2. Esa.40: 3. ||28. Sup.1:15. 3:16. Matt.13:17. Io.1:15.27.30. Rom.16:25. Eph.1:9. Col.1:26. 2 Tim.1:10. 1 Pet.1:20. ||29. Inf.℣.35.

(o) * εἰς ἀγαθὸν s. 2. | 10. 27. (p) = Co. | 14. (q) τῶν ἔργων αὐτοῦ s. 1. | 9. 5. (r) = Ca. | 9. (s) = Ca. | 9. (t) λέγει· πορευθέντες εἴπατε αὐτῷ Ca. | 9. (u) ἔπεμψεν B. 1. | 9 5. (x) ἕτερον Ca. E. u. 2. | 11. 5. (y) ἐκείνῃ W. | 9. (z) τυφλοὺς ἐποίει Ca. | 9. || at = solum τὸ A. | 9. (a) = Ca. Co. W. | 10. 14. (b) εἴπατε Ca. | 9. 5. (c) εἶδον ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἃ ἤκουσαν ὑμῶν τὰ ὦτα Ca. | 9. (d) μαθητῶν B. 1. 6. 3. | 11. 5. || at = u. 1. | 9. (e) τοῖς ὄχλοις B. om. Ca. E. G. g. L. m. N. 1. | 8. 6. (f) ἐξήλθατε Ca. | 9. || sic ℣. 25. 26. u. 1. | 9. (g) διάγοντες Ca. s. 2. u. 1. | 11. 8. 5. | 9. (i) * γὰρ s. 1. | 9. (k) = Ca. | 9. (l) = Co. | 14. (m) = Co. L. s. 3. | 14. 11. 23. (n) λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὁ Ca. | 9. 24. a. (o) * αὐτοῦ Ca. | 9. || à λέγω usque ad ὁ δὲ Ca. ponit ad initium ℣. 27. | 9. 4. (p) = G. | 9. (q) = B. 1. | 9.

ωσαν τὸν Θεὸν, βαπτισθέντες τὸ
βάπτισμα Ἰωάννου.
30 Οἱ δὲ φαρισαῖοι καὶ οἱ νο-
μικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέ-
τησαν [t] εἰς ἑαυτοὺς ‖, μὴ βα-
πτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ.
31 [u] Εἶπε δὲ ὁ Κύριος·‖ Τίνι
οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς
γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅ-
μοιοι;
32 Ὅμοιοί εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν
ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ προσφω-
νοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ [x] λέγουσιν ‖·
Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχή-
σασθε· ἐθρηνήσαμεν [y] ὑμῖν ‖, καὶ
οὐκ ἐκλαύσατε.
33 Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ
βαπτιστὴς μήτε [z] ἄρτον ‖ ἐσθίων,
μήτε [a] οἶνον ‖ πίνων· καὶ λέγετε·
Δαιμόνιον ἔχει.
34 Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐσθίων καὶ πίνων· καὶ λέγε-
τε· Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁ-
μαρτωλῶν.
35 Καὶ [b] ἐδικαιώθη ‖ ἡ σοφία
ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς [c] πάντων ‖.
36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν
φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ᾽ αὐτοῦ·
καὶ εἰσελθὼν εἰς [d] τὴν οἰκίαν ‖
τοῦ φαρισαίου, [e] ἀνεκλίθη ‖.
37 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἐν τῇ πό-
λει, [f] ἥτις ἦν ‖ ἁμαρτωλὸς [g],
[h] ἐπιγνοῦσα ‖ ὅτι [i] ἀνάκειται ‖
ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φαρισαίου, κο-
μίσασα ἀλάβαστρον μύρου [k].
38 Καὶ στᾶσα [l] παρὰ τοὺς πό-
δας αὐτοῦ ‖ [m] ὀπίσω, κλαίου-
σα ‖, [n] ἤρξατο βρέχειν ‖ τοὺς
πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι· καὶ
ταῖς θριξὶ [o] τῆς κεφαλῆς ‖ αὐτῆς
ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς
πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ.
39 Ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος [p] ὁ
καλέσας αὐτὸν ‖, εἶπεν ἐν ἑαυ-
τῷ [q], λέγων ‖· Οὗτος, εἰ ἦν
προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ
ποταπὴ ἡ γυνὴ [r] ἥτις ἅπτεται ‖
αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι.
40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς,
εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί
τι εἰπεῖν. Ὁ δέ [s] φησι ‖· Διδά-
σκαλε, εἰπέ.
41 [t] Δύο χρεωφειλέται ἦσαν
δανειστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνά-
ρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεν-
τήκοντα.
42 Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀπο-
δοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο·
Τίς οὖν [u] αὐτῶν, εἰπὲ, ‖ πλεῖον
αὐτὸν ἀγαπήσει;
43 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων, εἶ-
πεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ
πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας.
44 Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυ-
ναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις
ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου
εἰς

‖ 30. Inf. 10:16. Io. 12:48. ‖ 31. Matt. 11:16. ‖ 33. Matt. 3:4. Marc. 1:6. Sup. 1:15. ... 10:20. ‖ 36. Matt. 26:6. Marc. 14:3. Ioh. 11:2. 12:3. ‖ 39. Infr. 15:2. Gen. 18:4. ... 9:2. Iud. 19:21. 1 Sam. 25:41. 1 Tim. 5:10.

(t) = Ca. | 9. (u) = A. B. om. Co. ... om. u. 1. 2. | 26. 42. (x) λέγοντες ... a. | 9. 6. (y) = Ca. V. | 10. (z) = Ca. ... (a) = Ca. | 9. 24. a. (b) ἐτιμήθη B. ... | 9. 5. (c) = Ca. E. M. u. 2. W. | 23. ...) τὸν οἶκον Ca. | 9. 5. 6. (d) κατεκ. ... a. | 9. 7. (f) = Ca. | 9. 26. (g) * καὶ ... B. 4. g. M. m. | 8. 12. (h) γνοῦσα Ca. ... 7. (i) κατάκ. A. | 9. 7. (k) * βαρυτί-μου B. 1. L. m. N. 1. | 11. 24. a. (l) = Ca. | 13. ‖ & pro αὐτοῦ A. G. τοῦ Ἰησοῦ | 10. (m) = V. | 9. ‖ at Ca. S. 2. ponunt ὀπίσω post στᾶσα | 11. 4. (n) ἔβρεξε Ca. | 9. 5. (o) = V. | 9. 26. (p) παρ᾽ ᾧ κατέκειτο Ca. | 9. (q) = Ca. | 9. (r) ἡ ἁπτομένη Ca. | 9. 5. (s) ἔφη A. Ca. | 10. (t) * ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Co. | 14. ‖ ὁ δὲ εἶπε· Ca. S. 1. | 10. (u) = Ca. | 9. ‖ & εἰπὲ = Co. B. 2. | 14. 9. ‖ pro quo A. ponit ἐπὶ | 9.

εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πό-
δας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ
τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς
πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ [x] τῆς κε-
φαλῆς || αὐτῆς ἐξέμαξε.
45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας·
αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς [y] εἰσῆλθον ||, οὐ
διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς
πόδας.
46 Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ
ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ
μου τοὺς πόδας.
47 Οὗ χάριν, λέγω σοι, [z] ἀφ-
έωνται [a] αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ
πολλαὶ || [b], ὅτι ἠγάπησε πολύ·
ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀ-
γαπᾷ ||.
48 Εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀφέωνταί
σου αἱ ἁμαρτίαι.
49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακεί-
μενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός
ἐςιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν;
50 Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα·
Ἡ πίςις σου σέσωκέ σε· πορεύου
[c] εἰς εἰρήνην ||·

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς,
καὶ αὐτὸς διώδευε κατὰ
πόλιν καὶ [d] κώμην ||, κηρύσσων
καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα [e]
[f] σὺν αὐτῷ ||·
2 Καὶ γυναῖκές τινες, αἳ ἦσαν
τεθεραπευμέναι [g] ἀπὸ || [h] πνευ
μάτων πονηρῶν || καὶ ἀσθενειῶν
Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ
[i] ἀφ' || ἧς δαιμόνια [k] ἑπτὰ || ἐξε
ληλύθει,
3 Καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπι
τρόπου Ἡρώδου, καὶ [l] Σουσάν
να ||, καὶ ἕτεραι πολλαὶ, αἵτινε
[m] διηκόνουν [n] αὐτῷ || [o] ἀπὸ || τῶ
ὑπαρχόντων [p] αὐταῖς ||.
4 [q] Συνιόντος || δὲ ὄχλου [r] πολ
λοῦ ||, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπι
πορευομένων πρὸς αὐτὸν, εἶπ
[s] διὰ παραβολῆς ||·
5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖ
ραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ
σπείρειν [t] αὐτὸν ||, ὃ μὲν ἔπεσ
[u] παρὰ || τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπα
τήθη, καὶ τὰ πετεινὰ [x] τοῦ οὐρα
νοῦ || κατέφαγεν αὐτό·
6 Καὶ [y] ἕτερον || ἔπεσεν ἐπὶ
τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα·
7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσ
τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι α
ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό·
8 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴ
γῆν τὴν ἀγαθὴν [z], καὶ φυὲν ἐποί
ησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα
Ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχω
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μα
θηταὶ αὐτοῦ, [a] λέγοντες, || τί
εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη.

10

|| 48. Matt.9:2. || 49. Matt.9:3. Marc.2:7. || 50. Matt.9:22. Marc.5:34. 10:52
Luc.8:48. 18:42. Cap. VIII. || 2. Matt.27:55.56. Marc.16:9. Ioh.19:25. ||4
Matt.13:3. Marc.4:3. || 9. Matt.13:10. Marc.4:10.

(x) = Ca. Co. u. 1. | 14. 10. (y) εἰσῆλθεν s. 2. | 10. 6. (z) * ὅτι W. | 9. (a) αὐτῇ πολλὰ Ca. | 4. 9. (b) = Ca. | 9. (c) ἐν εἰρήνῃ Ca. | 9. 7. (d) χώραν s. 1. | 9. 5. (e) * ἀπόςολοι G. s. 1. | 10. 27. (f) μετ' αὐτοῦ Ca. | 9. 6. (g) ὑπὸ Ca. | 9. 7. (h) νόσων καὶ μαςίγων s. 1. | 9. (i) ἐξ Ca. | 9. 7. (k) πολλὰ B. L. m. N. 1. | 11. 23. (l) Σωσάννα R. 4. | 9. 6. (m) * καὶ Ca. | 9. (n) αὐτοῖς Ca. s. 9 | 11. 8. (o) ἐκ u. 1. | 9. (p) αὐτῶν Ca | 9. (q) συνελθόντος Ca. | 9. 5. (r) παμ πόλλου R. 1. | 9. 7. 5. (s) παραβολὴ ταύτην πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. (t) = C | 9. (u) ἐπὶ B. 1. | 9. 7. (x) = Ca. | 9 (y) ἄλλο Ca. sic ℣. 7. 8. | 9. 5. (z) * κα καλὴν Ca. | 9. 24. a. b. (a) = Ca. Co s. 2. V. | 11. 26. 8. 14.

10 Ὁ δὲ [b] εἶπεν [c]· Ὑμῖν δέ-
δοται γνῶναι τὰ μυστήρια [d] τῆς
βασιλείας ‖ τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ
λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέ-
ποντες μὴ [e] βλέπωσι ‖, καὶ ἀ-
κούοντες [f] μὴ συνιῶσιν.
11 Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή·
Ὁ σπόρος, ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.
12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν, εἰσὶν
οἱ ἀκούοντες· εἶτα ἔρχεται ὁ
διάβολος, καὶ αἴρει τὸν λόγον
ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ
πιστεύσαντες σωθῶσιν.
13 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἳ
ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέ-
χονται τὸν λόγον· καὶ [g] οὗτοι ‖
ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν
πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασ-
μοῦ ἀφίστανται.
14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πε-
σὸν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες,
καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου
καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου [h] πορευόμε-
νοι ‖ συμπνίγονται, καὶ οὐ τε-
λεσφοροῦσι.
15 Τὸ δὲ [i] ἐν τῇ καλῇ γῇ ‖,
[k] οὗτοί ‖ εἰσιν, οἵτινες ἐν καρδίᾳ
[l] καλῇ καὶ ‖ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες
τὸν λόγον [m], κατέχουσι, καὶ
καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ [n].

16 Οὐδεὶς [o] δὲ ‖ λύχνον ἅψας,
καλύπτει αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑπο-
κάτω κλίνης τίθησιν· ἀλλ' ἐπὶ
λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπο-
ρευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς.
17 Οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν ὃ οὐ
φανερὸν [p] γενήσεται ‖· οὐδὲ ἀ-
πόκρυφον [q] ὃ οὐ γνωσθήσεται ‖,
καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε·
ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ [r]·
καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔ-
χειν, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
19 Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν
ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐ-
τῷ διὰ τὸν ὄχλον.
20 Καὶ [s] ἀπηγγέλη ‖ [t] αὐτῷ, ‖
[u] λεγόντων· ‖ Ἡ μήτηρ σου καὶ
οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω,
[x] ἰδεῖν σε θέλοντες ‖.
21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε
[y] πρὸς αὐτούς ‖· Μήτηρ μου καὶ
ἀδελφοί μου, οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες, καὶ
ποιοῦντες [z] αὐτόν ‖.
22 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡ-
μερῶν [a], καὶ αὐτὸς ἐνέβη ‖ εἰς
πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν

εἰς

‖10. Matt.11:25.26. 13:11.14. 16:17. 1 Cor.2:10. 2 Cor.3:5.14. Ef.6:9. Ezech. 12:2. Marc.4:12. Ioh.12:40. Act.28:26. Rom.11:8. 1 Io.2:27. ‖11. Matt.13:18. Mar.4:13. Iac.1:21. ‖13. Mat.13:20. Marc.4:16. Esa.58:2. Ezech.33:31. Ioh.5:35. 2 Tim.1:15. ‖14. Mat.13:22. 19:23. Mar.4:18. 10:23. Luc.18:24. 1 Tim.6:9. 2 Tim. 4:10.16. ‖16. Infr.11:33. Mat.5:15. Mar.4:21. ‖17. Iob.12:22. Infr.12:2. Mat.10: 26. Mar.4:22. ‖18. Inf.19:26. Mat.13:12. 25:29. Mar.4:25. 10:42. Io.15:2. 1 Cor. 10:12. 14:37. Apoc.22:11. ‖19. Matt.12:46. 13:55. Marc.3:31. ‖21. Ioh.15:14. 2 Cor.5:16. ‖22. Matt.8:23. Marc 4:35.36.

(b) * Ἰησοῦς Go. | 14. (c) * αὐτοῖς Co. | 14 (d) = B. 1. | 9. 33. (e) ἴδωσι Ca. | 9. 5. (f) * ἵνα μὴ ἀκούωσι, καὶ Co. | 14. (g) = Ca. | 9. 26. (h) = B. 1. 9. 26. (i) εἰς τὴν καλὴν γῆν Ca. | 9. 7. (k) = G. | 9. (l) = Ca. | 9. 2. (m) * τοῦ Θεοῦ Ca. | 9. 27. (n) * πολλῇ Cu. | 13. at * ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω B. 5. Ca. M. u. 1. | 11. 24. 2. ‖ & * ὁ ἔχων &c. B. 1. G. g. L. N. 1. | 24. a. 12. (o) = u. 1. | 9. (p) ἔσται Ca. | 9. (q) ἀλλ' ἵνα γνωσθῇ Ca. | 9. (r) * καὶ περισσευθήσεται s. 2. | 10. (s) ἀπηγγέλθη B. 1. L. m. N. 1. | 6. 8. 11. (t) αὐτῶν s. 2. | 10. (u) ὅτι Ca. | 9. ‖ = Co. Go. V. | 14. 9. ‖ at αὐτῶν λεγόντων W. | 9. (x) ζητοῦντές σε Ca. | 9. 24. a. (y) αὐτοῖς Ca. | 9. 5. (z) = Ca. Go. L. M. N. 1. | 29. 8. 11. 14. (a) ἀναβῆναι αὐτὸν Ca. | 9. 5.

εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· Καὶ ἀνήχθησαν.

23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε· καὶ κατέβη λαίλαψ ἀνέμου [b] εἰς τὴν λίμνην· καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον.

24 Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν, λέγοντες· [c] Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα ||, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι [d] τοῦ ὕδατος ||· καὶ [e] ἐπαύσαντο ||, καὶ ἐγένετο γαλήνη [f].

25 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει, καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν [g] Γαδαρηνῶν ||, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας.

27 [h] Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ || ἐπὶ τὴν γῆν, [i] ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια [k] ἐκ || χρόνων ἱκανῶν, [l] καὶ || ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, [m] καὶ || ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν [n].

28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας [o], προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ || φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί ἐμοὶ καί σοι, [p] Ἰησοῦ || υἱὲ [q] τοῦ Θεοῦ || τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.

29 [r] Παρήγγειλε || γὰρ τῷ [s] πνεύματι || τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν· [t] καὶ || ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέδαις φυλασσόμενος· καὶ [u] διαῤῥήσσων || τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο [x] ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους.

30 Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς [y], λέγων ||· Τί σοί ἐστιν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών [z]· [a] ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν ||.

31 [b] Καὶ παρεκάλει αὐτὸν || ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον [c] ἀπελθεῖν ||.

32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων [d] ἱκανῶν || [e] βοσκομένων || ἐν τῷ ὄρει. καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα [f] ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ || ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.

33 Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, [g] εἰσῆλθεν || εἰς τοὺς χοίρους· [h] καὶ || ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην· καὶ ἀπεπνίγη.

34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ [i] γεγενημένον ||, ἔφυγον· καὶ [k] ἀπελ-

||25. Iob.26:12. Pſ.65:7. 89:9. 107:25. ||26. Matt.8:28. Marc.5:1. ||28. Inf.℣. 31, 2Pet.2:4. Iud.℣.6.

(b) * πολλὴ Ca. |9. 27. (c) κύριε, κύριε Ca. | 24. a. 9. 5. (d) = Ca. |9. (e) ἐπαύσατο s. 2. v. | 11. 6. (f) * μεγάλη s. 3. u. 1. |24. b. 10. (g) Γεργασηνῶν Ca. s. 2. v. | 11. 6. || Γεργεσηνῶν Co. s. 1. | 9. 14. 24. a. (h) καὶ ἐξῆλθον Ca. |9. 5. (i) * καὶ Ca. | 9. (k) ἀπὸ Ca. |9. 7. (l) Co. ponit poſt δαιμόνια | 14. (m) ὃς Ca. | 9. (n) * καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις u. 2. | 9. 24. b. (o) = Ca. | 9. (p) = Ca. G. | 10. 33. (q) = Ca. | 9. (r) ἔλεγε Ca. | 13. (s) δαιμονίῳ Ca. | 9. 5. (t) γὰρ ſed poſt ἐδεσμ. Ca. | 9. 4. (u) διεῤῥήσσε Ca. | 9. 6. (x) * γὰρ Ca. | 9. (y) = B. 1. Go. L. N. 1. | 11. 8. 26. (z) * ὄνομά μοι Ca. | 24. b. 9. (a) πολλὰ γὰρ ἦσαν δαιμόνια Ca. | 9. 24. b. (b) παρεκάλει δὲ Ca. | 9. || παρεκάλουν R. 2. | 9. (c) εἰσελθεῖν s. 2. | 10. 7. (d) = Ca. | 9. (e) βοσκομένη B. 2. s. 3. | 11. 8. (f) εἰς τοὺς χοίρους εἰσέλθωσιν· ὁ δὲ Ca. | 9. 24. b. (g) ὥρμησαν Ca. | 9. 24. b. a. (h) δὲ poſt ὡρμ. Ca. | 9. 4. (i) γεγονὸς A. Ca. u. 1. | 11. 8. 24. b.

[k] ἀπελθόντες ‖ ἀπήγγειλαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς·
35 [l] Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγο-
νός· καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον,
ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει,
ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα ‖
παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ·
[m] καὶ ‖ ἐφοβήθησαν.
36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ
οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη [n] ὁ δαιμο-
νισθείς ‖.
37 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν [o] ἅ-
παν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου ‖
τῶν [p] Γαδαρηνῶν ‖, ἀπελθεῖν ἀπ'
αὐτῶν, [q] ὅτι ‖ φόβῳ μεγάλῳ συν-
είχοντο· [r] αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς
τὸ πλοῖον ‖, ὑπέστρεψεν.
38 [s] Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ‖ ὁ ἀνὴρ,
ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια,
εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐ-
τὸν [t] ὁ Ἰησοῦς ‖, λέγων·
39 [u] Ὑπόστρεφε ‖ εἰς τὸν οἶκόν
σου [x], [y] καὶ διηγοῦ ‖ ὅσα ἐποίη-
σέ σοι ὁ Θεός. Καὶ [z] ἀπῆλθε ‖,
καθ' [a] ὅλην ‖ τὴν πόλιν [b] κηρύσ-
σων ‖ ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς.
40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέ-
ψαι τὸν Ἰησοῦν, [c] ἀπεδέξατο ‖
αὐτὸν [d] ὁ ὄχλος ‖· ἦσαν [e] γὰρ ‖
πάντες προσδοκῶντες αὐτόν.
41 Καὶ [f] ἰδοὺ, ἦλθεν ‖ ἀνὴρ ᾧ
ὄνομα Ἰάειρος, καὶ [g] αὐτὸς ‖ ἄρ-
χων τῆς συναγωγῆς [h] ὑπῆρχε·
καὶ ‖ πεσὼν [i] παρὰ ‖ τοὺς πόδας
τοῦ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτὸν εἰσ-
ελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ·
42 [k] Ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς
ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ
αὕτη ἀπέθνησκεν. (Ἐν δὲ τῷ ὑπ-
άγειν ‖ [l] αὐτὸν ‖, οἱ ὄχλοι [m] συν-
έπνιγον ‖ αὐτόν.
43 Καὶ [n] γυνὴ [o] οὖσα ἐν ῥύσει
αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, [p] ἥτις
εἰς ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον
τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδε-
νὸς θεραπευθῆναι ‖·
44 Προσελθοῦσα [q] ὄπισθεν ‖,
ἥψατο [r] τοῦ κρασπέδου ‖ τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα
ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐ-
τῆς.
45 [s] Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς
ὁ ἁψάμενός μου ‖; Ἀρνουμένων
δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος [t], καὶ
οἱ μετ' αὐτοῦ ‖· Ἐπιστάτα, οἱ
ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀπο-
θλί-

‖37. Act.16:39. ‖38. Marc.5:18. ‖41. Matt.9:18. Marc.5:22. ‖43. Matt.9:20. Marc.5:25. Lev.15:25.

(k) = A. B. om. Ca. E. g. G. L. M. m. N. I. V. | 8. 26. 23. (l) παραγενομένων δὲ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ θεωρησάντων καθήμενον τὸν δαιμονιζόμενον, σωφρονοῦντα καὶ ἱματισμένον καθήμενον Ca. | 9. 24. b. (m) = Ca. | 9. (n) ἀπὸ τοῦ λεγεῶνος V. | 9. 5. ‖ ὁ λεγεὼν Ca. | 9. (o) πάντες καὶ ἡ χώρα Ca. | 9. ‖ & χώρας pro περιχώρου V. | 9. 7. ‖ post πλῆθος * τῆς πόλεως καὶ R. I. | 9. (p) ut sup. ℣. 26. (q) γὰρ post φόβῳ Ca. | 9. (r) ἐμβὰς δὲ Ca. | 9. (s) ἠρώτα δὲ αὐτὸν Ca. | 9. 5. 8. ‖ & γὰρ pro δὲ Cu. | 13. (t) = Ca. | 9. 26. (u) πορεύου Ca. | 9. 5. (x) * πρὸς τοὺς σοὺς u. 2. | 9. 5. (y) διηγούμενος Ca. | 9. (z) ἀπελθὼν Ca. | 9. 6. (a) = Ca. | 9. (b) ἐκήρυσσε Ca. | 9. (c) ἀποδέξασθαι Ca. | 9. (d) τὸν ὄχλον Ca. | 9. (e) δὲ L. N. I. | 10. (f) ἐλθὼν Ca. | 9. (g) οὗτος Ca. | 9. 5. (h) = Ca. | 9. 26. (i) ὑπὸ Ca. | 9. 7. (k) ἦν γὰρ θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐτῶν δώδεκα, ἀποθνήσκουσα· (καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι Ca. | 9. 31. (l) τὸν Ἰησοῦν Co. | 14. (m) συνέθλιβον s. I. V. Co. Go. | 24. b. 10. 14. (n) * ἰδοὺ Co. | 14. (o) * τις G. | 9. (p) ἣν οὐδεὶς ἴσχυεν θεραπεῦσαι Ca. | 9. 31. ‖ & ἰατροῖς pro εἰς ἰατρ. A. B. om. E. g. G. L. m. N. I. s. om. | 42. 8. 7. (q) = Ca. | 9. (r) = Ca. | 9. 33. (s) Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς τὴν ἐξελθοῦσαν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν, ἐπηρώτα, τίς μου ἥψατο Ca. | 9. 24. b. (t) = u. I. | 9.

θλίβουσι [u], καὶ λέγεις· Τίς ὁ ἁ-
ψάμενός μου ||;
46 Ὁ δὲ [x] Ἰησοῦς || εἶπεν· Ἥ-
ψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύ-
ναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ.
47 Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ
ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσ-
πεσοῦσα [y] αὐτῷ ||, δι' ἣν αἰτίαν
ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν [z] αὐ-
τῷ || ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ,
καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.
48 Ὁ δὲ [a] εἶπεν αὐτῇ· [b] Θάρ-
σει || θύγατερ, ἡ πίστις σου σέ-
σωκέ σε· πορεύου [c] εἰς εἰρήνην ||·)
49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρ-
χεταί τις [d] παρὰ || τοῦ ἀρχισυνα-
γώγου, λέγων [e] αὐτῷ ||· Ὅτι
τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· [f] μὴ ||
σκύλλε τὸν διδάσκαλον.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας [g], ἀ-
πεκρίθη [h] αὐτῷ || [i], λέγων ||· Μὴ
φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθή-
σεται.
51 [k] Εἰσελθὼν || δὲ εἰς τὴν οἰ-
κίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδέ-
να [l], εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον
καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα
[m] τῆς παιδὸς || καὶ τὴν μητέρα.
52 Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐ-
κόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ
κλαίετε· [n] οὐκ || ἀπέθανεν [o],
ἀλλὰ καθεύδει.
53 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰ-
δότες ὅτι ἀπέθανεν.
54 Αὐτὸς δὲ [p] ἐκβαλὼν ἔξω
πάντας, καὶ || κρατήσας τῆς χει-
ρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε, λέγων· Ἡ
παῖς, ἐγείρου.
55 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐ-
τῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα· καὶ
[q] διέταξεν || αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.
56 [r] Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς
αὐτῆς ||· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐ-
τοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Κεφ. θ'. 9.

1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώ-
δεκα [s] μαθητὰς αὐτοῦ ||,
ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξου-
σίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ
νόσους θεραπεύειν.
2 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κη-
ρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
καὶ ἰᾶσθαι τοὺς [t] ἀσθενοῦντας ||.
3 Καὶ εἶπε [u] πρὸς αὐτούς ||· Μη-
δὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε
[x] ῥάβδους ||, μήτε πήραν [y], μήτε
ἄρτον ||, μήτε ἀργύριον· μήτε ἀνὰ
δύο χιτῶνας ἔχειν.
4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλ-
θητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν
[z] ἐξέρχεσθε.

5 Καὶ

||49. Marc.5:35. ||52. Gen.23.2. 1 Sam.25:1. ||55. Ioh.11:4.11.13. Cap. IX. ||1. Matt.10:1. Marc.3:13. 6:7. Sup.6:13. ||2. Matt.10:7. ||3. Matt.10:9. Marc.6:8. Infr.10:4. 22:35. ||4. Inf.10:5.6. Marc.6:10.

(u) = Co.| 14. || at pro τίς &c. Ca. leg. τίς μου ἥψατο | 9. 24. b. (x) = Ca.| 9. (y) ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ V. | 9. || at = Ca.| 9. (z) = A. Co. u. 1. | 14. 10. (a) * Ἰησοῦς u. 2.| 9. (b) = R. 1.| 9. (c) ἐν εἰρήνῃ Ca.| 9. 7. (d) ἀπὸ A. B. 1. Ca. | 11. 8. 7. (e) = Co. | 14. (f) μηκέτι Ca.| 9. (g) * τὸν λόγον Ca. V.| 10. 27. (h) τῷ πατρὶ τῆς παιδὸς V.| 9. 27. || at = Co.| 14. (i) = V.| 9. (k) ἐλθὼν A. E. G. g. m. V.| 8. 7. 43. (l) * σὺν αὐτῷ Ca. s. 1.| 10. 27. || at Ca. pro οὐδένα l. τινα | 5. (m) τοῦ κορασίου Ca. s. 1. | 10. 5. (n) οὐ γὰρ Ca. Co. Go. u. 2.| 14. 10. (o) * ἡ παῖς V.| 9. || τὸ κοράσιον E. u. 2.| 10. 27. (p) = Ca. s. 2. V.| 23. 26. (q) ἐπέταξ. Ca. | 9. 7. (r) οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς θεωροῦντες ἐξέστ. Ca. | 9. (s) = A. B. 8. Ca. G. g. L. M. m. N. 1. u. 1. 2. | 23. 43. || at Co. Go. s. 1. V. ἀποστόλους | 14. 10. (t) ἀσθενεῖς A. Ca.| 10. 5. (u) αὐτοῖς B. 1. L. m. N. 1.| 11. 8. 7. (x) ῥάβδον Ca. s. 1. V.| 23. (y) = Go.| 14. (z) * μὴ B. 1. S. 1. V.| 11. 23.

5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑ-
μᾶς, ἐξερχόμενοι [a] ἀπὸ || τῆς πό-
λεως ἐκείνης, καὶ τὸν κονιορτὸν
ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξα-
τε, εἰς μαρτύριον [b] ἐπ᾽ αὐτούς ||.
6 Ἐξερχόμενοι δὲ [c] διήρχοντο
κατὰ τὰς κώμας ||, εὐαγγελιζό-
μενοι καὶ θεραπεύοντες παντα-
χοῦ.
7 [d] Ἤκουσε || δὲ Ἡρώδης ὁ τε-
τράρχης τὰ γινόμενα [e] ὑπ᾽ αὐτοῦ
πάντα· καὶ || διηπόρει, διὰ τὸ
λέγεσθαι ὑπό τινων, ὅτι Ἰωάννης
ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν.
8 Ὑπό τινων δὲ, ὅτι Ἠλίας
ἐφάνη· ἄλλων δὲ, ὅτι [f] προφή-
της || [g] εἷς || τῶν ἀρχαίων ἀνέςη.
9 [h] Καὶ || εἶπεν ὁ Ἡρώδης·
Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς
δέ ἐςιν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω
τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.
10 Καὶ ὑποςρέψαντες οἱ ἀπό-
ςολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐ-
ποίησαν· καὶ παραλαβὼν αὐ-
τοὺς, [i] ὑπεχώρησε || κατ᾽ ἰδίαν
εἰς [k] τόπον ἔρημον πόλεως καλου-
μένης || Βηθσαϊδά.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ· καὶ δεξάμενος
αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς
χρείαν ἔχοντας θεραπείας [l] [m] ἰ-
ᾶτο ||.
12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν·
προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα, εἶπον
αὐτῷ· Ἀπόλυσον [n] τὸν ὄχλον ||,
ἵνα [o] ἀπελθόντες || εἰς τὰς κύκλῳ
κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, κατα-
λύσωσι, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν·
ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ [p] τόπῳ || ἐσμέν.
13 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶ-
πον· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ
πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες, εἰ
μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσω-
μεν εἰς [q] πάντα || τὸν λαὸν [r] τοῦ-
τον || βρώματα·
14 Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ [s] ἄνδρες
πεντακισχίλιοι. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε
αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα.
15 Καὶ ἐποίησαν οὕτω· καὶ
ἀνέκλιναν [t] ἅπαντας ||.
16 Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρ-
τους, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀνα-
βλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, [u] εὐλό-
γησεν [x] αὐτούς· καὶ κατέκλασε,
καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, παρα-
τιθέναι [y] τῷ ὄχλῳ ||.
17 Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐχορτά-
σθησαν πάντες· καὶ [z] ἤρθη || τὸ
[a] περισσεῦσαν || αὐτοῖς κλασμά-
των, κόφινοι δώδεκα.
18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι
αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας,
συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς, λέγων· Τίνα
με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι;

19 Οἱ

|| 5. Matt. 10:14. Marc. 6:11. Infr. 10:11. Act. 13:51. 18:6. 20:26. || 6. Inf. ℣. 10. || 7. Matt. 14:1. Marc. 6:14. || 8. Inf. ℣. 19. Mar. 6:15. 8:28. Matt. 16:14. 17:10. Io. 1:19. || 10. Matt. 14:13. Marc. 6:30. Sup. ℣. 6. || 12. 13. Matt. 14:15. Mar. 6:35. Ioh. 6:5. || 16. 1 Sam. 9:16. || 18. Matt. 16:13. Marc. 8:27.

(a) ἐκ Ca. | 9. 7. || at = B. 2. L. m. N. 1. | 11. 8. (b) αὐτοῖς B. 2. | 9. 7. (c) κατὰ πόλεις, καὶ ἤρχοντο Ca. | 9. (d) ἀκούσας Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) = B. 1. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) δὲ post εἶπ. Ca. | 4. 9. 7. (i) ἀνεχ... Ca. | 9. 7. || ἀπεχ. B. 1. | 9. (k) κώμην καλουμένην Ca. | 9. || πόλιν καλ. Co. | 14. || at pro πόλεως καλ. V. leg. ὅς ἐςι | 9. (l) * αὐτοῦ πάντας Ca. | 9. (m) ἰάσατο Cu. | 13. (n) τοὺς ὄχλους G. V. | 6. 10. 8. (o) πορευθέντες Ca. | 9. 5. (p) = u. 2. | 9. 26. (q) = Co. | 14. (r) = Co. u. 2. | 14. 9. (s) * ἀνὰ Ca. | 9. (t) ἅπαντες Cu. | 13. (u) * προσηύξατο καὶ Ca. s. 1. | 10. (x) * ἐπ᾽ Ca. | 9. (y) τοῖς ὄχλοις Ca. | 9. (z) ἦραν R. 1. | 9. (a) περίσσευμα Ca. sed = αὐτοῖς | 9.

19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες, εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ Ἠλίαν [b]· ἄλλοι δὲ, ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη ‖.

20 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε· Τὸν Χριστὸν [c] τοῦ Θεοῦ.

21 Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο·

22 Εἰπών· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι [d] ἀπὸ ‖ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ [e] τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ‖ [f] ἐγερθῆναι ‖.

23 Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου [g] ἐλθεῖν ‖, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ [h] καθ' ἡμέραν ‖, καὶ ἀκολουθείτω μοι.

24 Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.

25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος [i] κερδήσας ‖ τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ [k] ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς ‖;

26 Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ [l] αὐτοῦ, καὶ ‖ τοῦ πατρὸς [m], καὶ τῶν [n] ἁγίων ‖ ἀγγέλων.

27 Λέγω δὲ ὑμῖν [o] ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἳ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι [p] τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ‖.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ [q] Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ‖, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.

29 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, [r] τὸ εἶδος ‖ τοῦ προσώπου αὐτοῦ [s] ἕτερον ‖, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων.

30 Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, [t] οἵτινες ἦσαν ‖ Μωσῆς καὶ Ἠλίας·

31 Οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, [u] ἔλεγον [x] τὴν [y] ἔξοδον ‖ αὐτοῦ, ἣν ἔμελλε πληροῦν [z] ἐν ‖ Ἱερουσαλήμ.

32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.

33 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [a] διαχωρίζεσθαι ‖ αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν

‖19. Matt.14:2. 16:14. Mar.6:14. 8:28. Sup.℣.8. ‖20. Ioh.6:69. 1:42.50. 11:27. Act.8:37. Ps.2:6. Hebr.1:5. Matt.26:63. ‖22. Matt.16:21. 17:22. 20:18. Marc.8:31. 9:31. 10:33. Inf.18:31. 24:7.26. ‖23. Inf.14:27. Matt.10:38. 16:24. Mar.8:34. ‖24. Matt.10:39. 16:25. Mar.8:35. Infr.17:33. Ioh.12:25. ‖25. Inf.12:20. Iob.2:4. ‖26. Infr.12:9. Matt.10:33. Marc.8:38. 2 Tim.2:12. 1 Ioh.2:23. Apoc.3:5. ‖27. Mat.16:28. 26:64. Mar.9:1. Inf.22:18. ‖28. Mat.17:1. Mar.9:2. ‖32. Dan.8:18. 10:9.

(b) ἢ ἕνα τῶν προφητῶν Ca. | 24. a. b. 9. (c) * υἱὸν Ca. | 9. (d) ὑπὸ Ca. | 9. 7. (e) μεθ' ἡμέρας τρεῖς Ca. | 9. 5. (f) ἀναστῆναι A. B. 1. | 10. 5. (g) ἔρχεσθαι A. Ca. | 10. 8. (h) = B. om. Cp. E. g. G. L. m. N. 1. s. 5. n. 2. | 23. (i) ἐὰν κερδήσῃ Ca. | 9. (k) ἀπολέσαι ἢ ζημιωθῆναι Ca. | 9. (l) = G. | 9. (m) * αὐτοῦ Ca. | 9. (n) = G. m. | 10. 33. (o) * ὅτι Ca. | 9. (p) τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ Ca. | 9. 24. a. (q) Ἰάκ. καὶ Ἰωάν. Co. Go. | 14. (r) ἡ ἰδέα Ca. | 9. (s) ἠλλοιώθη Ca. | 9. 5. (t) ἦν δὲ Ca. | 9. (u) * καὶ B. 2. m. | 10. (x) * δὲ Ca. | 9. (y) δόξαν E. | 9. (z) εἰς Ca. | 9. 7. (a) διαχωρισθῆναι Ca. | 9.

εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν·
Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι· [b] καὶ || ποιήσωμεν σκηνὰς
τρεῖς, μίαν σοι, καὶ Μωσεῖ μίαν,
καὶ μίαν Ἠλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ λέγει.
34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγον-
τος, ἐγένετο νεφέλη, καὶ ἐπε-
σκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ
ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν
νεφέλην.
35 Καὶ φωνὴ [c] ἐγένετο || ἐκ τῆς
νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ
υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς [d], αὐτοῦ
ἀκούετε.
36 Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν
φωνὴν, εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος·
[e] καὶ || αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐ-
δενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς
ἡμέραις οὐδὲν ὧν [f] ἑωράκασιν ||.
37 Ἐγένετο δὲ [g] ἐν τῇ ἑξῆς
ἡμέρᾳ ||, [h] κατελθόντων αὐτῶν ||
ἀπὸ τοῦ ὄρους, [i] συνήντησεν ||
αὐτῷ [k] ὄχλος πολύς ||.
38 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ
ὄχλου ἀνεβόησε, λέγων· Διδά-
σκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψον
ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής
ἐστί μοι.
39 [l] Καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα λαμ-
βάνει αὐτὸν, καὶ ἐξαίφνης κρά-
ζει ||, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ
ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ᾽
αὐτοῦ [m], συντρῖβον || αὐτόν.
40 Καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν
σου, ἵνα [n] ἐκβάλλωσιν αὐτὸ ||,
καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.
41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διε-
στραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς
ὑμᾶς, [o] καὶ || ἀνέξομαι ὑμῶν;
[p] προσάγαγε ὧδε || τὸν υἱόν σου.
42 Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐ-
τοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον,
καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ
ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
θάρτῳ, καὶ [q] ἰάσατο τὸν παῖ-
δα ||· καὶ ἀπέδωκεν [r] αὐτὸν || τῷ
πατρὶ αὐτοῦ.
43 Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες
ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.
πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶ-
σιν οἷς [s] ἐποίησεν || ὁ Ἰησοῦς,
εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς [t] τὰ ὦτα ||
ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παρα-
δίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.
45 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦ-
το, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ᾽
αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό·
καὶ ἐφοβοῦντο [u] ἐρωτῆσαι || αὐ-
τὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.
46 Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν
αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη μείζων αὐ-
τῶν.
47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [x] ἰδὼν || τὸν
διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν,
[y] ἐπιλαβόμενος || παιδίου, ἔστη-
σεν

|| 35. Matt.3:17. 17:5. Marc.1:11. 9:7. Sup.3:22. Ioh.1:34. Esa.42:1. Eph.1:21. Phil.2:9. Col.1:13. 2 Pet.1:17. Deut.18:15.19. Act.3:22. || 37. Matt.17:14. Mar.9:14.17. || 44. Sup.v.22. Matt.16:21. 17:22. Marc.9:31. Infr.18:32. Act.2:23. || 45. Supr.2:50. Infr.18:34. Mar.9:32. || 46. Matt.18:1. Marc.9:33. Inf.22:24.

(b) θέλεις Ca. | 9.5. (c) ἦλθεν Ca. | 9.5. (d) * ἐν ᾧ εὐδόκησα Ca. s. 2. | 11. 24. a. (e) δὲ post αὐτοὶ Ca. | 4. 9. (f) ἐθεάσαντο Ca. | 9. 5. (g) διὰ τῆς ἡμέρας Ca. | 9. (h) κατελθόντα αὐτὸν Ca. | 9. (i) συνελθεῖν Ca. | 9. 5. (k) ὄχλον πολὺν Ca. | 9. (l) λαμβάνει γὰρ αὐτὸν ἐξαίφνης πνεῦμα, καὶ ῥήσσει Ca. | 9. || at s. 1. v. * καὶ ῥήσσει post κράζει | 4. 10. (m) συντρίβοντος W. | 9. (n) ἀπαλλάξωσιν αὐτὸν Ca. | 9. 5. (o) ἕως πότε u. 1. 2. | 10. 3. (p) προσένεγκε Ca. | 9. 5. (q) ἀφῆκεν αὐτὸν Ca. | 9. 5. (r) τὸν παῖδα Ca. | 9. 5. (s) ἐποίει A. | 9. || sic Ca. s. 1. v. sed = insuper ὁ Ἰησοῦς | 8. 11. 26. (t) τὰς καρδίας v. | 9. 5. (u) ἐπερωτ. B. 1. Ca. | 10. 7. (x) εἰδὼς 6. 3. u. 1. | 11. (y) προσλαβ. B. 1. | 9. 7.

σεν αὐτὸ [z] παρ' ἑαυτῷ ||·
48 Καὶ εἶπεν [a] αὐτοῖς ||· Ὃς
ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται
τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μι-
κρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν [b] ὑπάρ-
χων ||, οὗτος ἔσται μέγας.
49 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης,
εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα
ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
τὰ δαιμόνια· καὶ ἐκωλύσαμεν
αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡ-
μῶν.
50 [c] Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν || ὁ
Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε [d]· [e] ὃς γὰρ
οὐκ ἔστι [f] καθ' || [g] ἡμῶν ||, ὑπὲρ
ἡμῶν ἐστιν.
51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ [h] συμ-
πληροῦσθαι || τὰς ἡμέρας τῆς ἀ-
ναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πο-
ρεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.
52 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους
πρὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ πορευ-
θέντες εἰσῆλθον εἰς [i] κώμην || Σα-
μαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ.
53 Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν,
ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πο-
ρευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.
54 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶ-
πον· Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ
καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἀναλῶσαι αὐτοὺς [k], ὡς καὶ Ἡ-
λίας ἐποίησε ||;
55 [l] Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν
αὐτοῖς, καὶ εἶπεν ||· Οὐκ οἴδατε
οἵου πνεύματός ἐστε [m] ὑμεῖς || [n]. ||
56 [o] Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που οὐκ ἦλθε ψυχὰς [p] ἀνθρώ-
πων || ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. [q]
[r] Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώ-
μην. ||
57 Ἐγένετο δὲ πορευομένων
αὐτῶν, ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέ τις πρὸς
αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν
[s] ἀπέρχῃ || [t], Κύριε ||.
58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι,
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κα-
τασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφα-
λὴν κλίνῃ.
59 Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκο-
λούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε· [u] Κύριε, ||
ἐπίτρεψόν μοι [x] ἀπελθόντι || πρῶ-
τον θάψαι τὸν πατέρα μου.
60 Εἶπε δὲ αὐτῷ [y] ὁ Ἰησοῦς ||·
Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ [z] ἀπελθὼν ||
διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.
61 Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκο-
λουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ
[a] ἐπίτρεψόν || μοι ἀποτάξασθαι
[b] τοῖς

|| 48. Matt.18:5. 10:40. 23:11. Mar.9:37. Inf.10:16. 14:11. 18:14. Ioh.5:23. 12:44. 13:20. 14:21. 1 Thess.4:8. || 49. Marc.9:38. Num.11:27. || 50. Matt.12:30. Mar.9:40. Infr.11:23. Phil.1:18. || 51. Marc.16:19. Act.1:2. || 53. Io.4:4.9. || 54. 2 Reg.1:10.12. || 56. Ioh.3:17. 9:39. 12:47. || 57. Matt.8:19. || 59. Matt.8:21.22. Lev.21:10. Num.6:6. || 61. 1 Reg.19:20.

(z) παρ' ἑαυτὸν Ca. | 9.7. (a) = Ca. | 9. (b) = Ca. | 9.26. (c) εἶπε δὲ Ca. | 9. (d) * αὐτὸν Ca. | 9.27. (e) * οὐ γάρ ἐστι καθ' ἡμῶν S. 2. | 10. (f) μεθ' B. 1. L. m. N. 1. | 11.8.7.24.a. (g) ὑμῶν utrobique Ca. M. V. | 23.6.7. (h) πληροῦσθαι Ca. | 9.7. (i) πόλιν S. 1. V. | 10.5. (k) = R. 1. | 9. (l) καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς B. 2. | 9. || & post δὲ * ὁ Ἰησοῦς E. u. 1. 2. | 8.27.11. (m) = R. 1. | 9. (n) (;) Cu. | 13. (o) ✠. tot. = Cu. | 13. (p) = Go. | 14. (q) * καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς. R. 3. | 9. (r) = Co. | 14. (s) ὑπάγεις Ca. | 9.5. (t) = Co. V. | 14. 9. (u) = Ca. | 9. (x) ἀπελθεῖν A. u. 1. L. N. 1. S. 4. V. | 8.24.a. (y) = Co. | 14. (z) πορευθεὶς Ca. | 9.5. (a) ἐπίταξόν u. 2. | 9.5.

[b] τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.
62 [c] Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰη-
σοῦς || · Οὐδεὶς [d] ἐπιβαλὼν τὴν
χεῖρα αὐτοῦ ἐπ᾿ ἄροτρον, καὶ
[e] βλέπων || εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθε-
τός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ.

Κεφ. ί. 10.

1 [f] ΜΕτὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ
Κύριος || καὶ ἑτέρους [g] ἑβ-
δομήκοντα ||, καὶ ἀπέστειλεν αὐ-
τοὺς ἀνὰ [h] δύο || πρὸ προσώπου
αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τό-
πον, οὗ ἔμελλεν [i] αὐτὸς || [k] ἔρχε-
σθαι || ·
2 Ἔλεγεν [l] οὖν || πρὸς αὐτούς·
Ὁ [m] μὲν || θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ
ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε [n] οὖν ||
τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως
ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισ-
μὸν αὐτοῦ.
3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἐγὼ ἀπο-
στέλλω ὑμᾶς ὡς [o] ἄρνας || [p] ἐν
μέσῳ || λύκων.
4 Μὴ βαστάζετε βαλάντιον,
μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ
μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάση-
σθε.
5 Εἰς ἣν δ᾿ ἂν οἰκίαν [q] εἰσέρ-
χησθε ||, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη
[r] τῷ οἴκῳ τούτῳ.
6 Καὶ ἐὰν [s] μὲν || ᾖ ἐκεῖ ὁ υἱὸς
εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ᾿ αὐ-
τὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε,
ἐφ᾿ ὑμᾶς [t] ἀνακάμψει ||.
7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένε-
τε, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ
παρ᾿ αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης
τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ [u] ἐστι ||. Μὴ
μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.
8 Καὶ εἰς ἣν δ᾿ ἂν πόλιν εἰσέρ-
χησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐ-
σθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν.
9 Καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐ-
τῇ [x] ἀσθενεῖς ||, καὶ λέγετε αὐ-
τοῖς· [y] Ἤγγικεν ἐφ᾿ ὑμᾶς ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
10 Εἰς ἣν δ᾿ ἂν πόλιν [z] εἰσέρ-
χησθε ||, καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς,
ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐ-
τῆς, εἴπατε·
11 Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολ-
ληθέντα [a] ἡμῖν || ἐκ τῆς πόλεως
[b] ὑμῶν [c], [d] ἀπομασσόμεθα || ὑ-
μῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι
ἤγγικεν [e] ἐφ᾿ ὑμᾶς || ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ.
12 Λέγω [f] δὲ || ὑμῖν, ὅτι Σο-
δόμοις [g] ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ || ἀ-
νεκτότερον ἔσται [h], ἢ τῇ πόλει
ἐκείνῃ.

13 Οὐαί

|| 1. Matt. 10:1. Mar. 6:2. || 2. Matt. 9:37. Ioh. 4:35. 2 Thess. 3:1. Act. 16:9. 18:10. || 3. Matt. 10:16. || 4. Matt. 10:9. 10. Supr. 9:3. 61. Inf. 22:35. Marc. 6:8. 2 Reg. 4:29. || 5. Matt. 10:12. Mar. 6:10. Sup. 9:4. || 7. Lev. 19:13. Deut. 24:14. 25:4. Matt. 10:10. 1 Cor. 9:4. &c. 1 Tim. 5:18. Tob. 4:14. || 9. Matt. 3:2. 4:17. || 10. Matt. 10:14. Marc. 6:11. Supr. 9:5. Act. 13:51. 18:6. 20:26. 22:18. || 12. Matt. 11:21. &c.

(b) * πᾶσι R. 1. | 9. 27. (c) ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ Ca. | 9. 4. (d) * εἰς τὰ ὀπίσω βλέπων καὶ Ca. eadem vero = post ἄροτρον | 9. 4. (e) στραφεὶς S. 3. | 11. 5. (f) ἀπέδειξε δὲ Ca. | 9. 7. (g) οβ΄. Ca. V. W. | 23. || μαθητὰς S. 1. | 9. (h) bis B. 3. E. M. | 11. 8. 27. (i) = Ca. | 9. (k) διέρχ. B. 1. L. m. N. 1. | 11. 8. 7. || εἰσέρχ. A. | 9. 7. (l) δὲ Ca. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) = Ca. | 9. (o) πρόβατα M. | 9. 5. 24. a. (p) μέσον Ca. | 9. (q) εἰσέλθητε Ca. | 9. (r) * ἐν B. 1. | 9. 7. (s) = u. 1. 2. | 10. (t) ἀναστρέψει ἡ εἰρήνη ὑμῶν Ca. | 9. 31. (u) = Ca. | 9. (x) ἀσθενοῦντας Ca. | 9. 6. (y) * ὅτι L. m. N. 1. | 11. 8. 27. (z) εἰσέλθητε Ca. | 9. (a) εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν Co. | 24. a. 14. (b) * ἐξ u. 1. 2. | 10. 6. 7. (c) * εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν A. Ca E. Go. S. 4. u. 1. 2. | 24. a. (d) ἀποτιναςσόμεθα M. | 9. (e) = Ca. Co. Go. | 9. 14. (f) = B. 1. E. g. G. L. M. m. u. 1. 2. | 8. 7. 43. (g) = Ca. | 9. (h) * ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ Ca. | 9. 31.

13 Οὐαί σοι Χοραζὶν [i], οὐαί
σοι || Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ
καὶ Σιδῶνι [k] ἐγένοντο || αἱ δυνά-
μεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι
ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμε-
ναι μετενόησαν.
14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀ-
νεκτότερον ἔςαι [l] ἐν τῇ κρίσει ||,
ἢ ὑμῖν.
15 Καὶ [m] σὺ || Καπερναοὺμ ἡ
ἕως τοῦ οὐρανοῦ [n] ὑψωθεῖσα ||,
ἕως ᾅδου [o] καταβιβασθήσῃ ||.
16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀ-
κούει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ
ἀθετεῖ· ὁ δὲ [p] ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθε-
τεῖ τὸν ἀποςείλαντά || με.
17 Ὑπέςρεψαν δὲ οἱ [q] ἑβδο-
μήκοντα || μετὰ χαρᾶς [r], λέγον-
τες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑπο-
τάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.
18 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν
τὸν σατανᾶν, ὡς ἀςραπὴν, ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.
19 Ἰδοὺ, [s] δίδωμι || ὑμῖν τὴν
ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄ-
φεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν
τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐ-
δὲν ὑμᾶς [t] οὐ μὴ || [u] ἀδικήσει ||.
20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρε-
τε, ὅτι τὰ [x] πνεύματα || ὑμῖν
ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ [y] μᾶλ-
λον ||, ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐ-
γράφη ἐν [z] τοῖς οὐρανοῖς ||.
21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιά-
σατο τῷ πνεύματι [a] ὁ Ἰησοῦς,
καὶ εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι,
πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ
τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα
ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀ-
πεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ ὁ
πατὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδο-
κία ἔμπροσθέν σου. [b] Καὶ ςραφεὶς
πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶπε· ||
22 Πάντα παρεδόθη μοι ὑπὸ
τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς [c] γι-
νώσκει || τίς ἐςιν ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ
πατήρ· καὶ τίς ἐςιν ὁ πατὴρ, εἰ
μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ
υἱὸς ἀποκαλύψαι.
23 [d] Καὶ ςραφεὶς || πρὸς τοὺς
μαθητὰς, [e] κατ' ἰδίαν || εἶπε·
Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέπον-
τες ἃ βλέπετε [f].
24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολ-
λοὶ προφῆται [g] καὶ βασιλεῖς || ἠ-
θέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε,
καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ
[h] ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

25 [i] Καὶ

||13. Ezech.3:6. 27:26. 28:7. Esa.23:1. ||15. Esa.14:13. Ier.51:53. Ezech.26:20. 32:18.23. Gen.11:4. Deut.1:28. ||16. Matt.10:40. 18:5. Marc.9:37. Ioh.13:20. 12:44. 5:23. 14:21. Sup.9:48. 1 Thess.4:8. Exod.16:18. Num.14:2.11.27. 16:11. ||18. Io.12:31. 16:11. Heb.2:14. Apoc.12:8.9. 20:10. ||19. Mar.16:18. Act.28:5. Ps.91:3. Esa.11:8. Rom.16:20. ||20. Ex.32:32. Esa.4:3. Dan.12:1. Phil.4:3. Apoc.13:8. ||21. Matt.11:25. 13:11. Es.29:14. 32:4. 44:18. 61:1. Ps.25:9. Sir.3:19. 1 Cor.1:19.21.26. 2:6.7. 2 Cor.3:14. 4:3. ||22. Psal.8:7. Hebr.2:8. Matt.11:27. 28:18. Ioh.1:18. 3:35. 5:27. 6:46. 10:15. 13:3. 14:8. 17:2. 1 Cor.15:27. Ephes.1:21.22. Phil.2:9. Heb.2:8. 4 Esd.2:34. Sap.8:4. ||23. Matt.13:16. 1 Petr.1:10.

(i) καὶ Ca. | 9. (k) ἐγενήθησαν Ca. | 9. 6. (l) = Ca. u. 1. | 10. || ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως Go. | 14. (m) σοὶ u. 1. 2. | 10. (n) μὴ ὑψωθήσῃ; ἡ interposita not. interrog. Ca. | 9. (o) καταδύσῃ R. 1. | 9. 5. (p) ἐμοῦ ἀκούων, ἀκούει τοῦ ἀποςείλαντός Ca. | 9. 31. (q) οβ'. Ca. s. 1. v. | 23. (r) * μεγάλης u. 2. | 9. (s) δέδωκα Co. s. 1. | 14. 9. (t) = Ca. | 9. (u) ἀδικήσῃ B. om. | 11. 6. (x) δαιμόνια Ca. | 9. 5. (y) = A. B. om. Co. Go. s. om. u. 1. 2. | 26. 23. (z) τῷ οὐρανῷ Ca. | 9. 6. (a) * ἁγίῳ s. 3. | 11. 27. || at Ca. pon. pro ὁ Ἰησοῦς | 9. (b) = Co. Go. m. s. 1. v. | 14. 23. (c) ἐπιγινώσκει u. 2. | 9. 7. (d) ςραφ. δὲ Ca. | 9. (e) αὐτοῖς Ca. s. 1. | 10. (f) * καὶ ἀκούοντες ἃ ἀκούετε Ca. | 9. 24. a. (g) = Ca. | 9. 23. 33. (h) * ὑμεῖς Ca. | 9. 7.

25 [i] Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀ-
νέςη ||, [k] ἐκπειράζων || αὐτὸν, καὶ
λέγων· [l] Διδάσκαλε, || τί ποιή-
σας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
26 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν
τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀ-
ναγινώσκεις;
27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν·
Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου
[m] ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ
ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ
ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης
τῆς διανοίας σου ||· καὶ τὸν πλη-
σίον σου ὡς σεαυτόν.
28 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς ἀπε-
κρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ [n] ζήσῃ ||·
29 Ὁ δὲ, θέλων [o] δικαιοῦν ἑαυ-
τὸν ||, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν·
Καὶ τίς ἐςί μου πλησίον;
30 Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν [p]· Ἄνθρωπός τις κατέβαι-
νεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ,
καὶ λῃςαῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ
[q] ἐκδύσαντες || [r] αὐτὸν ||, καὶ
πληγὰς ἐπιθέντες, ἀπῆλθον, ἀ-
φέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα.
31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς
τις [s] κατέβαινεν || ἐν τῇ ὁδῷ ἐκεί-
νῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθεν.
32 Ὁμοίως δὲ καὶ λευΐτης,
γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, [t] ἐλ-
θὼν || καὶ ἰδὼν [u], ἀντιπαρῆλθεν.
33 Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων,
ἦλθε κατ᾽ αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐ-
τὸν, ἐσπλαγχνίσθη.
34 Καὶ προσελθὼν κατέδησε
τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων
ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγα-
γεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ
ἐπεμελήθη αὐτοῦ.
35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον [x] ἐξελ-
θὼν, || ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδω-
κε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν [y] αὐ-
τῷ ||· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὅ-
τι ἂν προσδαπανήσῃς, [z] ἐγὼ || ἐν
τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι.
36 [a] Τίς οὖν τούτων τῶν
τριῶν δοκεῖ σοι || πλησίον γεγο-
νέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς
λῃςάς;
37 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ
ἔλεος μετ᾽ αὐτοῦ. Εἶπεν [b] οὖν
αὐτῷ || ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ
σὺ ποίει ὁμοίως.
38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύε-
σθαι [c] αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλ-
θεν || εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις
ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
39 Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλου-
μένη Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσα-
σα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ [d] Ἰη-
σοῦ ||, ἤκουε [e] τὸν λόγον || [f] αὐ-
τοῦ ||.
40 Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο
περὶ πολλὴν διακονίαν· [g] ἐπιςᾶ-
σα || δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει σοι
ὅτι

||25. Matt.22:35. Marc.12:28. ||27. Deut.6:5. 10:12. 30:6. Lev.19:18. Rom.13:9. Gal.5:14. 1 Tim.1:5. Iac.2:8. Matt.7:12. ||28. Lev.18:5. Ezech.20:11.13. Neh.9:29. Rom.10:5. Baruc.4:1. ||29. Matt.5:43. ||31. Ioh.4:9. Act.10:28. Inf.15:2. ||35. Matt.20:2. ||38. Ioh.11:1. 12:2.3. ||39. Act.22:3. Sup.8:35. ||40. Ex.18:22. Psf.89:21. Rom.8:26.

(i) ἀνέςη δὲ νομ. τις Ca.|9.4. (k) πειράζων B. 1.| 9. 7. (l) = Ca.| 9. (m) ἐν ὅλῃ τῇ &c. ubique cas. dat. Ca. 9.6.28. (n) σώσῃ R. 1. Cæs. | 10. 5. (o) ἑαυτὸν δικαιῶσαι Ca.| 9. (p) * αὐτῷ Ca.| 9. 27. (q) ἐξέδυσαν B. 5.| 9. 7. | ἐκδήσαντες B. 1. |9. (r) = Ca. |9. (s) καταβαίνων Ca.| 9.6. (t) = Ca. u. 1.| 10. (u) * αὐτὸν A. Ca. u. 1.| 11. 27. ||at = versus G.| 9. (x) = Ca. V.| 10. 26. (y) = Ca. Co. V.| 10. 14. (z) = Ca. | 9. (a) τίνα οὖν δοκεῖς Ca. | 9. 5. (b) δὲ Ca.| 9. (c) αὐτὸν εἰσελθεῖν Ca.| 9. (d) Κυρίου Ca. Co. s. 1. V.| 11. 14. 8. 5. (e) τῶν λόγων B. 6. Cp. G. L. m. N. 1. s. 3.|8. (f) = Ca.| 9. (g) ἐπιςαθεὶς Ca.|9.

ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κα-
τέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ
ἵνα [h] μοι συναντιλάβηται ||.
41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα Μάρθα, [i] με-
ριμνᾷς καὶ || [k] τυρβάζῃ || [l] περὶ
πολλά ||·
42 Ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. Μαρία
δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο,
ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται [m] ἀπ' ||
αὐτῆς.

Κεφ. ια'. 11.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐ-
τὸν ἐν [n] τόπῳ τινὶ || προσ-
ευχόμενον, [o] ὡς ἐπαύσατο, εἶ-
πέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ [p] πρὸς
αὐτόν ||· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς
προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάν-
νης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.
2 [q] Εἶπε δὲ αὐτοῖς ||· Ὅταν
προσεύχησθε, [r] λέγετε· ΠΆ-
ΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· [s] ἐλθέ-
τω ἡ βασιλεία σου· [t] γενηθήτω
τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ,
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. ||
3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιού-
σιον δίδου ἡμῖν [u] τὸ καθ' ἡμέραν ||.
4 Καὶ ἄφες ἡμῖν [x] τὰς ἁμαρ-
τίας || ἡμῶν· [y] καὶ γὰρ αὐτοὶ ||
ἀφίεμεν [z] παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν |
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πε
ρασμὸν [a], ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπ
τοῦ πονηροῦ ||.
5 Καὶ εἶπε [b] πρὸς αὐτούς ||
Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ π
ρεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίο
καὶ [c] εἴπῃ || αὐτῷ· Φίλε, χρῆ
σόν μοι τρεῖς ἄρτους·
6 Ἐπειδὴ φίλος [e] μου || παρε
γένετο ἐξ [f] ὁδοῦ πρός με ||, κα
οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ·
7 Κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶ
εἴπῃ· Μή μοι κόπους πάρεχε
ἤδη ἡ θύρα [g] κέκλεισται, καὶ τ
παιδία μου μετ' ἐμοῦ [h] εἰς τὴ
κοίτην εἰσίν ||· οὐ δύναμαι ἀνα
στὰς δοῦναί σοι [i].
8 Λέγω ὑμῖν, [k] εἰ καὶ || οὐ
δώσει αὐτῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶνα
[l] αὐτοῦ || φίλον [m]· διά γε τὴ
ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσε
αὐτῷ [n] ὅσων || χρῄζει.
9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· Αἰτεῖτε,
καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ
εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγή-
σεται ὑμῖν.
10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβά-
νει· καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει· καὶ τῷ
κρούοντι [o] ἀνοιγήσεται ||.

11 [p] Τίνα

Cap. XI. || 2. Matt.6:9. 16:28. 26:42. Eccl.5:2. Ps.8:1. 11:4. 103:20. 111:9 145:9. 148: tot. Esa.2:2. 66:1. Act.2:14. || 3. Prov.30:8. 1 Tim.6:8. Ioh.6:33. || 4 Matt.6:12. 18:21. 26:41. Sir.28:2. Sap.16:8. Luc.22:40.46. Ioh.17:15. 1 Cor.10 13. 2 Cor.12:7. 1 Pet.5:8. 2 Pet.2:9. Apoc.3:10. || 5. &c. Infr.18:1.&c. || 9. Matt 7:7. 21:22. Marc.11:24. Io.14:13. 15:7. 16:23.24. Iac.1:5.6. 1 Ioh.3:22. Ps.118 5. 123:2. 2 Cor.12:8. Heb.4:16. Gen.32:26.

(h) μου ἀντιλάβηται Ca. | 9.7. (i) = Ca. | 9. (k) θορυβάζῃ Ca. | 9.5. (l) = Ca. | 9. (m) = Ca. | 9. (n) ἐρήμῳ τόπῳ Co. | 14. (o) * καὶ Ca. | 9 (p) = M. | 9. (q) ὁ δὲ εἶπε Ca. | 9. (r) * μὴ βαττολογεῖτε ὡς οἱ λοιποὶ, δοκοῦσι γάρ τινες ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται· ἀλλὰ προσευχόμενοι Ca. | 9.24.a. 31. (s) * ἐφ' ἡμᾶς Ca. | 9. (t) = R. 1. | 9. (u) σήμερον Ca. V. | 10.24. a. (x) τὰ ὀφειλήματα Ca. | 9.24. a. 5. || τὰ παραπτώματα G. | 9. 5. (y) ὡς καὶ ἡμεῖς Ca. | 9. ζ. || * καὶ post γὰρ R. 1 | 4.9. (z) τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν Ca | 9.24. a. (a) = M. V. | 10. (b) = Ca | 9.26. (c) ἐρεῖ A. Ca. s. 4. V. | 5.8 (e) = E. g. L. m. N. 1. | 8.7.29. u. 2 (f) ἀγροῦ Ca. | 9.5. (g) * μου B. 1. L m. N. 1. | 11. 8. 27. (h) ἐν τῇ κοίτ ἐστί Ca. | 9.7. (i) * εἰ καὶ μεμενήκε κρούων V. | 9.27. (k) = Ca. | 9. (l) αὐτὸ A. B. 3. Ca. | 8. 11. (m) * αὐτοῦ Ca. | 9 27. (n) ὅσον ἂν B. 5. | 9. (o) ἀνοίγετα Ca. s. 1. | 10.

11 [p] Τίνα || δὲ [q] ὑμῶν τὸν πα-
έρα [r] αἰτήσει ὁ υἱὸς || ἄρτον, μὴ
ίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; [s] εἰ || καὶ
χθῦν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπι-
ώσει αὐτῷ;
12 [t] Ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠὸν ||,
ἢ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον;
13 Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ [u] ὑ-
άρχοντες ||, οἴδατε [x] ἀγαθὰ ||
όματα διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
όσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ [y] ὁ [z] ἐξ
ρανοῦ ||, δώσει [a] Πνεῦμα ἅγιον ||
οῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.
14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων [b] δαι-
όνιον, καὶ αὐτὸ ἦν || κωφόν· ἐ-
ένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόν-
ος, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύ-
ασαν οἱ ὄχλοι.
15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον·
ν Βεελζεβοὺλ [c] ἄρχοντι τῶν δαι-
ονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. [d]
16 Ἕτεροι [e] δὲ πειράζοντες, ||
ημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ
ρανοῦ.
17 Αὐτὸς δὲ [f] εἰδὼς || αὐτῶν
ὰ διανοήματα, εἶπεν [g] αὐτοῖς ||·
ᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν δια-
ερισθεῖσα [h] ἐρημοῦται ||, καὶ οἶ-
ος ἐπὶ οἶκον [i] πίπτει ||.

18 Εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ'
ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσε-
ται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέ-
γετε, ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν
με τὰ δαιμόνια.
19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἐν τίνι [k] ἐκβάλλουσι ||; διὰ
τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται.
20 Εἰ δὲ [l] ἐν δακτύλῳ Θεοῦ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔ-
φθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ.
21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισ-
μένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐ-
λὴν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ·
22 [m] Ἐπὰν || δὲ ὁ ἰσχυρότε-
ρος [n] αὐτοῦ || ἐπελθὼν [o] νικήσῃ
αὐτὸν ||, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ
αἴρει, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ
[p] σκῦλα || αὐτοῦ [q] διαδίδωσιν ||.
23 Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ'
ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ'
ἐμοῦ, σκορπίζει.
24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦ-
μα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου,
διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζη-
τοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὑρίσ-
κον,

|| 11. Matt.7:9. || 13. Heb.12:10. || 14. Matt.9:32. 12:22. || 15. Matt.9:34. 10:25.
:24. Marc.3:22. Ioh.7:20. 8:48.52. 10:20. || 16. Matt.12:38. 16:1. Marc.8:11.
Cor.1:22. Inf. ℣.29. || 17. Matt.9:4. 12:25. Marc.3:24. Ioh.2:25. Apoc.2:23. || 20.
.8:19. Dan.2:44. 4:34. 7:14.22. Luc.1:33. Heb.12:28. || 21. Matt.12:29. Mar.3:
. Esa.49:24. Ioh.16:11. || 22. Esa.53:12. Col.2:15. || 23. Matt.12:30. || 24. Matt.
:43.

(p) τις Ca. E. | 10. (q) * ἐξ A. B. 3.
. E. u. 1. 2. | 8. 24. a. (r) αἰτεῖ V. | 9.
ἢ A. Ca. Co. G. g. L. m. N. 1. | 8. 5. 7.
ἐὰν δὲ ᾠὸν αἰτήσει Ca. | 9. 4. (u) ὄν-
ς Ca. E. M. | 11. 8. 5. 24. a. (x) =
| 9. (y) * ὑμῶν S. 1. | 9. 27. (z) οὐρά-
ος V. | 9. || at Co. = ὁ ante ἐξ & (,)
ost οὐρανοῦ | 14. (a) ἀγαθὸν δόμα Ca.
.24. a. || at S. 2. V. πνεῦμα ἀγαθ.
1. (b) πνεῦμα Co. | 14. || at Ca. to-
m versum sic variat: ταῦτα δὲ εἰ-
ντος αὐτοῦ, προσφέρεται αὐτῷ δαι-
νιζόμενος κωφὸς, καὶ ἐκβαλόν-
τος αὐτοῦ, πάντες ἐθαύμαζον. | 9. 4.
5. 24. a. (c) * τῷ u. 1. | 9. 27. (d) * Καὶ
(ὁ δὲ Ca. | 9.) ἀποκριθεὶς εἶπε· πῶς δύ-
ναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν;
A. B. 1. Ca. S. 4. u. 1. Cæs. | 9. 24. b.
(e) = A. | 9. (f) ἰδὼν Ca. | 9. 6. (g)
= A. | 9. 26. (h) ἐρημωθήσεται V. | 9.
6. (i) πεσεῖται Ca. | 9. (k) ἐκβαλοῦσι
Cu. | 13. (l) * ἐγὼ Co. | 14. (m) ἐὰν
Ca. | 9. 5. (n) = Ca. | 9. (o) = Ca. | 9.
(p) σκεύη B. 1. S. 1. | 10. 24. 25. (q)
διαδώσει V. | 9. 6.

κον, λέγει· Ὑποςρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.

25 Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει [r] σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.

26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα [s] πνεύματα || πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαςάσασά σε, καὶ μαςοὶ οὓς ἐθήλασας.

28 Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ [t] φυλάσσοντες || αὐτόν.

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη [u] πονηρά ἐςι· σημεῖον [x] ἐπιζητεῖ ||, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ [y] τοῦ προφήτου ||.

30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως ἔςαι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

31 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται [z] ἐν τῇ κρίσει || μετὰ [a] τῶν ἀνδρῶν || τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐ[κ] τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσ[αι] τὴν σοφίαν [b] Σολομῶντος ||· κ[αὶ] ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶντος ὧδε.

32 Ἄνδρες [c] Νινευῒ || ἀνας[τή]σονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γ[ε]νεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσ[ιν] αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς [τὸ] κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖ[ον] Ἰωνᾶ ὧδε.

33 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, ε[ἰς] [d] κρυπτὴν || τίθησιν, οὐδὲ ὑπ[ὸ] τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχ[νί]αν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι [τὸ] [e] φέγγος || βλέπωσιν.

34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματ[ός] [f] ἐςιν ὁ ὀφθαλμός· ὅταν [g] οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, [h] κα[ὶ] ὅλον || τὸ σῶμά σου φωτεινόν [i] [ἐ]ςιν ||· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ [k] [τὸ] σῶμά σου σκοτεινόν [l].

35 [m] Σκόπει οὖν μὴ || τὸ φ[ῶς] τὸ ἐν σοὶ, σκότος [n] ἐςίν ||.

36 [o] Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλ[ον] φωτεινὸν, μὴ ἔχον τι μέρος σκ[ο]τεινὸν, ἔςαι φωτεινὸν ὅλον, [ὡς] ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀςραπῇ φ[ω]τίζῃ σε. ||

37 [p] Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἠρ[ώ]τα αὐτὸν || Φαρισαῖός τις [q] ὅπως ἀριςήσῃ [r] παρ' αὐτῷ ||. Εἰσελθ[ὼν] δὲ ἀνέπεσεν.

38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος [s] ἰδὼν ἐθα[υ]μασ[εν]

||26. Io.5:14. 2 Pet.2:20. Heb.6:4. 10:26. ||27. Luc.1:28.30.48. ||28. Matt.7:2[1.] 12:49. Rom.2:13. Iac.1:22.25. Sup.8:21. || 29. Matt.12:39. Ion.2:1.&c. ||3[1.] 1 Reg.10:1. 2 Par.9:1. Matt.12:42. || 32. Ion.3:5. Ezech.16:51. || 33. Supr.8:[16.] Matt.5:15. Marc.4:21. || 34. Matt.6:22. || 38. Marc.7:3.

(r) * σχολάζοντα R. 1. | 9. 24. a. (s) = m. | 9. (t) ποιοῦντες B. 1. | 9. 5. (u) * γενεὰ A. Ca. Co. s. 2. V. | 12. 3. 8. 27. 14. (x) ζητεῖ A. S. 2. | 11. 7. 8. (y) = Ca. Co. | 9. 14. (z) = Ca. | 9. 24. a. (a) = B. 1. | 9. (b) Σολομῶνος utrobique A. | 9. 6. (c) Νινευΐται A. B. 5. E. G. L. M. m. N. 1. | 6. (d) κρυπτὸν B. 4. | 9. (e) φῶς B. 3. Ca. G. | 11. 5. 8. (f) * σου Ca. | 9. (g) = R. 2. | 9. (h) πᾶν Ca. | 8. 5. || at B. 1. E. g. M. m. u. 1. 2 = ... | 7. 8. 26. (i) ἔςαι G. m. S. 3. V. | 6. 8. ... * ὅλον R. 6. | 9. 27. (l) * ἔςαι u. 1. 2. | ... (m) εἰ οὖν Ca. | 9. (n) τὸ σκότος πό[σον] Ca. | 9. || Totus ℣. = M. | 9. (o) = C[a.] | 9. (p) ἐδεήθη δὲ αὐτοῦ Ca. | 9. 5. || * αὐτὸν post λαλῆσαι A. | 9. 4. (q) ... Ca. | 9. 5. (r) μετ' αὐτοῦ Ca. | 9. ... ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λ[έ]γειν· διὰ τί Ca. s. 1. ℣. | 10. 5. 27. ...

ιασεν ὅτι ‖ οὐ [t] πρῶτον ἐβαπτί-
θη ‖ πρὸ τοῦ ἀρίσου.
39 Εἶπε δὲ ὁ [u] Κύριος ‖ πρὸς
αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι
[x] τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ
τοῦ πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ
ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ
πονηρίας.
40 Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας
τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε;
41 Πλὴν τὰ ἐνόντα [y] δότε ἐ-
λεημοσύνην· καὶ ἰδοὺ, πάντα
καθαρὰ ὑμῖν [z] ἐςιν ‖.
42 Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρι-
σαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡ-
δύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν
λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν
κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ·
[a] ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα
μὴ ἀφιέναι. ‖
43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις,
ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν
ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς [b].
44 Οὐαὶ ὑμῖν [c] γραμματεῖς
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ ‖, ὅτι ἐςὲ
[d] ὡς τὰ ‖ μνημεῖα τὰ ἄδηλα,
καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες
ἐπάνω οὐκ οἴδασιν.
45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νο-
μικῶν, λέγει [e] αὐτῷ ‖· Διδά-
σκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς
ὑβρίζεις.
46 Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ ὑμῖν τοῖς
νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς
ἀνθρώπους φορτία [f] δυσβάςακ-
τα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων
ὑμῶν οὐ προσψαύετε [g] τοῖς φορ-
τίοις ‖.
47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε
τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ
πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.
48 Ἄρα μαρτυρεῖτε [h] καὶ ‖
συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πα-
τέρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέ-
κτειναν αὐτοὺς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδο-
μεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα.
49 Διὰ τοῦτο [i] καὶ ἡ σοφία
τοῦ Θεοῦ εἶπεν· ‖ [k] Ἀποςελῶ ‖
εἰς αὐτοὺς προφήτας, καὶ ἀπο-
ςόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτε-
νοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν·
50 Ἵνα [l] ἐκζητηθῇ ‖ τὸ αἷμα
πάντων τῶν προφητῶν, τὸ [m] ἐκ-
χυνόμενον ‖ ἀπὸ καταβολῆς κόσ-
μου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,
51 Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ
[n] ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου [o].
[p] τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ ‖ τοῦ
θυσιαςηρίου καὶ τοῦ [q] οἴκου ‖. ναὶ
λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ
τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐαὶ

‖ 39. Matt.23:25. Tit.1:15. ‖ 41. Esa.1:17. 58:7. Dan.4:27. Tob.4:7. 12:9. Sir. :30. 29:12. 1 Pet.4:8. Inf.12:33. ‖ 42. Matt.23:23. 1 Sam.15:22. Ose.6:6. Mich. :8. Matt.9:13. 12:7. ‖ 43. Inf.20:46. Matt.23:6. Marc.12:38. ‖ 44. Matt.23:27. Act.23:3. ‖ 46. Matt.23:4. Esa.10:1. Gal.6:13. ‖ 47. Matt.23:29. ‖ 49. Matt.10:16. 3:34. Supr.10:3. Io.16:2. Act.5:40. 7:51.52. 12:2. 22:19. 2 Cor.11:24. Hebr.11: 5. Iac.5:10. Apoc.18:24. 2 Par.36:15. Neh.9:26. 3 Esd.1:51. 4 Esd.1:32. ‖ 50. Matt.23:35. Gen.4:8. Heb.11:4. 1 Io.3:12. 2 Par.24:21.

(t) προεβαπτίσθη B. 1. | 9.7. (u) Ἰη-σοῦς M. | 9. 5. (x) * ὑποκριταὶ Ca. | 24. .9. (y) * πάντα S. 3. | 11. 27. (z) ἔςαι a. s. 1. | 10. (a) = Ca. | 9. ‖ & * δὲ post ταῦτα s. 2. u. 1. | 11. 8. 7. (b) * καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις Ca. . 2. | 9. 24. a. (c) = V. | 9. ‖ at tan-tum ὑποκριταὶ Ca. | 9. 26. (d) = Ca. 9. (e) = Co. | 14. (f) * βαρέα B. 1. | 9. 24. a. (g) = Ca. | 9. (h) ὅτι m. | 9. 5. (i) = Ca. | 31. 9. (k) ἀποςέλλω Ca. | 9. 24. a. (l) ἐκδικηθῇ B. 1. m. | 10. 5. (m) ἐκκεχυμένον R. 1. | 9. 6. (n) * τοῦ δικαίου B. 2. m. s. 3. | 24. a. 12. (o) * υἱοῦ Βαραχίου Ca. | 9. 24. a. (p) ὃν ἐφόνευσαν ἀνὰ μέσον Ca. | 9. 24. a. (q) ναοῦ Ca. | 9. 24. a.

52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς,
ὅτι [e] ἤρατε ‖ τὴν [f] κλεῖδα ‖ τῆς
γνώσεως· [g] αὐτοὶ οὐκ [h] εἰσήλθε-
τε ‖, καὶ τοὺς [i] εἰσερχομένους ‖
ἐκωλύσατε.
53 Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα
πρὸς αὐτοὺς [k], ἤρξαντο οἱ [l] γραμ-
ματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ‖ δεινῶς
[m] ἐνέχειν ‖, καὶ [n] ἀποςοματί-
ζειν ‖ [o] αὐτὸν ‖ περὶ πλειόνων·
54 Ἐνεδρεύοντες [p] αὐτὸν ‖,
[q] καὶ ‖ ζητοῦντες [r] θηρεῦσαί τι
ἐκ τοῦ ςόματος αὐτοῦ, ἵνα κα-
τηγορήσωσιν αὐτοῦ ‖.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 [s] ΕΝ οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν
μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥςε
καταπατεῖν ἀλλήλους ‖, ἤρξατο
λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς [t] αὐ-
τοῦ· Πρῶτον ‖ προσέχετε ἑαυ-
τοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρι-
σαίων, ἥτις ἐςὶν ὑπόκρισις.
2 Οὐδὲν [u] δὲ ‖ συγκεκαλυμμέ-
νον ἐςὶν, [x] ὃ οὐκ ἀποκαλυφθή-
σεται ‖· καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνω-
σθήσεται.
3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ
εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ [y] ἀκουσθή-
σεται ‖· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλα-
λήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυ-
χθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοι[ς]
μου· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀ-
ποκτεινόντων τὸ σῶμα, [z] κα[ὶ]
μετὰ ταῦτα μὴ ‖ ἐχόντων πε-
ρισσότερόν τι ποιῆσαι.
5 [a] Ὑποδείξω ‖ δὲ ὑμῖν τίν[α]
φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετ[ὰ]
τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντ[α]
[b] ἐμβαλεῖν ‖ εἰς τὴν γέενναν· να[ὶ]
λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε.
6 Οὐχὶ πέντε ςρουθία πωλεῖ-
ται ἀσσαρίων δύο, καὶ ἓν ἐξ αὐ-
τῶν οὐκ ἔςιν ἐπιλελησμένον ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ;
7 Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κε-
φαλῆς ὑμῶν πᾶσαι [c] ἠρίθμην-
ται ‖. μὴ οὖν [d] φοβεῖσθε ‖· πολ-
λῶν [e] ςρουθίων διαφέρετε [f].
8 Λέγω δὲ ὑμῖν· [g] Πᾶς ὃς ἂ[ν]
ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶ[ν]
ἀνθρώπων, [h] καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ὁμολογήσει ‖ ἐν αὐτῷ
ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.
9 Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιο[ν]
τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσετα[ι]
[i] ἐνώπιον ‖ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

10 Κα[ὶ]

‖52. Matt. 23:23. Cap. XII. ‖1. Matt. 16:6. Marc. 8:15. ‖2. Iob. 12:22. Sup[r.]
8:17. Matt. 10:26. Mar. 4:22. ‖4. Ier. 1:8. Matt. 10:28. Io. 15:15. 1 Petr. 3:14. Esa. 8:
12. 51:7. Sap. 16:13. ‖6. Matt. 10:29. ‖7. 1 Sam. 14:45. 2 Sam. 14:11. 1 Reg. 1:52.
Inf. 21:18. Act. 27:34. ‖8. Supr. 9:26. Matt. 10:32. Mar. 8:38. 2 Tim. 2:12. 1 Io. 2:23.

(e) ἐκρύψατε Ca. s. 1.| 10. 5. (f) κλεῖν Ca. | 9. (g)* καὶ Ca. | 9. (h) εἰσ-ήλθατε A. | 9. (h) εἰσπορευομ. Ca. | 9. 5. (k) * ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ Ca. | 9. 27. 31. (l) Φαρισ. καὶ οἱ νομικοὶ Ca. | 9. (m) ἔχειν B. 1. Ca. | 10. 7. ‖ συνέχειν B. 4. Cp. g. m. s 1. | 11. 8. 7. 14. ‖ at = ἐνέχειν καὶ u. 1. | 9. (n) συμβάλλειν Ca. | 9. ‖ ἀποςομίζειν B. 2. s. 2. u. 2. | 11. 8. ‖ ἐπιςομ. V. | 9. 7. (o) αὐτῷ Ca. | 9. (p) αὐτῷ B. 1. | 9. (q) = A. u. 1. 2. | 11. 7. 8. (r) ἀφορμήν τινα λαβεῖν αὐτοῦ ἵνα εὕρωσι κατηγορῆσαι αὐτοῦ Ca. | 9. 27. 4. (s) περιεςηκότων δὲ V. | 9. ‖ πολλῶν δὲ ὄχλων συμπε-ριεχόντων κύκλῳ, ὥςε ἀλλήλους συμ[-]πνίγειν Ca. | 9. (t) αὐτοῦ πρῶτον. Co[.] u. 1. translata distinct. | 14. 9. (u) γὰρ Ca. | 9. 5. 7. (x) οὐ φανερωθήσεται Ca. | 9. 5. (y) λεχθήσεται V. | 9. 5. (z) τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι, μηδὲ Ca. | 9. 24. a. (a) ἀποδ. Cu. | 13. 7. (b) βαλεῖν sed post γέεν. Ca. | 9. 5. 4. (c) ἠριθμημέναι εἰσὶ B. 1. Ca. | 10. 8. (d) φοβηθῆτε Ca. | 9. 6. (e) * γὰρ Ca. | 9. 7. (f) * ὑμεῖς B. 1. Ca. Cp G. L. m. N. 1. s. 2. | 27. 8. 43. (g) * ὅτι Ca. | 9. (h) ὁμολογήσω κἀγὼ G. | 24. a. 9. (i) ἔμπροσθεν A. B. 1. Ca. E. L. M. m. N. 1. | 24. a. 8. 5. ‖ at totus ℣. = G. | 9.

10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθή-
σεται αὐτῷ· [k] τῷ δὲ εἰς || τὸ
ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι
οὐκ ἀφεθήσεται.
11 Ὅταν δὲ [l] προσφέρωσιν ||
ὑμᾶς [m] ἐπὶ || τὰς συναγωγὰς καὶ
τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ
[n] μεριμνᾶτε || πῶς [o] ἢ τί || ἀπο-
λογήσησθε, ἢ τί εἴπητε·
12 Τὸ γὰρ ἅγιον Πνεῦμα δι-
δάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ [p] ἃ ||
δεῖ εἰπεῖν [q].
13 Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ
ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀ-
δελφῷ μου μερίσασθαι μετ᾽ ἐμοῦ
τὴν κληρονομίαν.
14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρω-
πε, τίς με κατέστησε [r] δικαστὴν ἢ
μεριστὴν || ἐφ᾽ ὑμᾶς;
15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁ-
ρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ [s] τῆς ||
πλεονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ πε-
ρισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ [t] αὐτοῦ ||
ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων [u] αὐ-
τοῦ ||. [x]
16 Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς
αὐτοὺς, λέγων· Ἀνθρώπου τινὸς
πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα·
17 Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ,
λέγων· Τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω
ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου.
18 Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω·
καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ
[y] μείζονας οἰκοδομήσω ||· καὶ συν-
άξω ἐκεῖ πάντα [z] τὰ γεννήμα-
τά || μου, καὶ τὰ ἀγαθά μου.
19 Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου·
Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ [a] κεί-
μενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου,
φάγε, πίε ||, εὐφραίνου.
20 Εἶπε [b] δὲ || αὐτῷ ὁ [c] Θεός ||·
Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυ-
χήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ
δὲ ἡτοίμασας, [d] τίνι || ἔσται;
21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ,
καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. [e]
22 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω,
μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ [f] ὑμῶν ||,
τί φάγητε [g]· μηδὲ τῷ σώματι,
τί ἐνδύσησθε.
23 [h] Ἡ [i] ψυχὴ πλεῖόν ἐστι
τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα, τοῦ
ἐνδύματος.
24 Κατανοήσατε [k] τοὺς κόρα-
κας ||, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ
θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον,
οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέ-
φει [l] αὐτούς ||· [m] πόσῳ μᾶλλον ||
ὑμεῖς διαφέρετε [n] τῶν πετει-
νῶν ||;

25 Τίς

|| 10. Matt. 11:19. 12:31. 13:55. Mar. 3:28. Heb. 6:4. 10:26. 1 Io. 5:16. 1 Sam. 2:25. Io. 7:12. 51. || 11. Matt. 10:19. Mar. 13:11. Infr. 21:14. Ier. 1:6. || 14. Exod. 2:14. || 15. 1 Tim. 6:7. || 19. Eccl. 11:9. Sir. 5:1. 11:19. 1 Cor. 15:32. Iac. 5:5. || 20. Iob. 20:22. 27:8. Psal. 39:7. 51:7. Ier. 17:11. Sap. 15:8. Iac. 4:14. || 21. Int. ℣. 33. Matt. 6:20. 1 Tim. 6:18. || 22. Matt. 6:25. 1 Pet. 5:7. Psal. 55:23. 1 Tim. 6:8. Phil. 4:6. || 24. Iob. 38:41. 39:29. Ps. 104:27. 147:9.

(k) εἰς δὲ Ca. | 4. 9. (l) εἰσφέρ. u. 2. | 9. 7. (m) εἰς Ca. | 9. 7. (n) προμεριμν. Ca. E. | 10. 7. (o) = Ca. | 9. (p) τί V. | 9. 7. (q) * ὑμᾶς V. | 9. (r) κριτὴν Ca. | 9. 5. (s) πάσης A. Ca. Co. s. 2. | 11. 8. 14. (t) αὐτῷ u. 1. 2. B. 6. s. 4. | 8. || at = Ca. | 9. (u) αὐτῷ Ca. | 9. (x) * ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω u. 2. | 9. (y) ποιήσω αὐτὰς μείζ. Ca. | 9. 5. || μείζ. ποιή. V. | 9. (z) τὸν σῖτον Co. s. 1. | 14. 9. 5. (a) = Ca. | 9. (b) οὖν Ca. | 9. 7. (c) Κύριος A. | 9. 5. (d) τίνος Ca. s. 1. V. | 11. 8. 6. (e) * ταῦτα λέγων ἐφώνει &c. ut sup. ℣. 15. & cap. 8:8. 14:35. B. 5. E. M. s. 5. u. 2. | 23. (f) = A. Ca. | 10. 26. (g) * ἢ τί πίητε G. | 9. 24. a. (h) * οὐχ L. m. N. 1. | 11. || οὐχὶ B. 3. s. 2. | 8. 7. 11. (i) * γὰρ Ca. Co. u. 2. | 10. 14. (k) τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ Ca. | 9. 24. a. (l) αὐτὰ Ca. | 9. (m) οὐχὶ Ca. | 9. 5. (n) αὐτῶν V. | 9. 5.

25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν
δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλι-
κίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
26 [o] Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιςον δύ-
νασθε, ‖ [p] τί ‖ περὶ τῶν λοιπῶν
[q] μεριμνᾶτε;
27 Κατανοήσατε τὰ κρίνα [r],
πῶς [s] αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, ‖ οὐδὲ
νήθει [t]· λέγω δὲ ὑμῖν, [u] οὐδὲ
Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ
περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.
28 Εἰ δὲ τὸν χόρτον [x] ἐν τῷ
ἀγρῷ ‖ σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον
εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς
οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον
ὑμᾶς, ὀλιγόπιςοι;
29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί
φάγητε, ἢ τί πίητε· καὶ μὴ με-
τεωρίζεσθε.
30 Ταῦτα γὰρ πάντα, τὰ ἔθνη
[y] τοῦ κόσμου ‖ [z] ἐπιζητεῖ· ὑμῶν
δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ‖ ὅτι χρήζετε
τούτων [a].
31 [b] Πλὴν ‖ ζητεῖτε [c] τὴν
βασιλείαν [d] τοῦ Θεοῦ ‖ [e], καὶ
ταῦτα [f] πάντα ‖ προστεθήσεται
ὑμῖν.
32 Μὴ [g] φοβοῦ ‖, τὸ μικρὸν
ποίμνιον· ὅτι [h] εὐδόκησεν ὁ πατὴρ
ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.
33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα
ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεημοσύνην.
Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ
παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλει-
πτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ὅπου κλέ-
πτης οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς δια-
φθείρει.
34 Ὅπου γάρ ἐςιν ὁ θησαυρὸς
ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν
ἔςαι.
35 [i] Ἔςωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες
περιεζωσμέναι ‖, καὶ οἱ λύχνοι
καιόμενοι·
36 Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις
προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυ-
τῶν, πότε [k] ἀναλύσει ‖ ἐκ τῶν
γάμων· ἵνα ἐλθόντος καὶ κρού-
σαντος [l], εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ.
37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι,
οὓς ἐλθὼν ὁ Κύριος εὑρήσει γρη-
γοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
περιζώσεται, καὶ ἀνακλινεῖ αὐ-
τοὺς, καὶ παρελθὼν διακονήσει
αὐτοῖς. [m]
38 Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέ-
ρᾳ φυλακῇ. καὶ [n] ἐν τῇ τρίτῃ
φυλακῇ [o] ἔλθῃ ‖, καὶ εὕρῃ οὕ-
τω, μακάριοί [p] εἰσιν ‖ οἱ δοῦλοι
ἐκεῖνοι.
39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι
εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ
ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν
ἂν, καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι
τὸν οἶκον αὐτοῦ.

40 Καὶ

‖25. Matt.6:27. ‖31. Marc.10:30. 1 Tim.4:8. 1 Reg.3:13. Pſ.34:9. 37:25. ‖32. Matt.11:25.26. ‖33. Matt.19:21. Act.2:45. 4:34. Matt.6:20. Luc.16:9. 1 Tim.6:19. Tob.12:8. ‖35. Eph.6:14. 1 Pet.1:13. ‖37. Matt.24:46. ‖38. Matt.24:42. Inf. 21:36. ‖39. Matt.24:43. 1 Theſſ.5:2. 2 Pet.3:10. Apoc.3:3. 16:15.

(o) = Ca. | 9. (p) καὶ Ca. | 9. (q) * τί Ca. | 9. (r) * τοῦ ἀγροῦ B. 2. U. 2. | 10. 24. a. (s) = Ca. | 9. (t) * οὐδὲ ὑφαίνει Ca. | 9. (u) * ὅτι A. | 9. (x) τοῦ ἀγροῦ Ca. M. U. 2. | 8. 11. (y) = B. 1. G. U. 1. | 11. 24. a. 26. 29. (z) ζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν Ca. | 9. 4. (a) * ἁπάντων B. 1. | 9. 24. a. (b) δὲ poſt ζητ. Ca. | 9. 7. 5. (c) * πρῶτον V. | 9. 24. a. (d) αὐτοῦ Co. | 14. (e) * καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ V. | 9. 24. a. (f) = S. 3. | 11. (g) φοβηθῆτε L. | 9. 6. (h) * ἐν αὐτῷ Ca. | 9. (i) ἔςω ἡ ὀσφὺς ὑμῶν περιεζωσμένη Ca. | 9. 6. 8. (k) ἀναλύσῃ A. | 9. (l) * αὐτοῦ A. | 9. 27. (m) * καὶ ἐὰν ἔλθῃ τῇ ἑσπερινῇ φυλακῇ, καὶ εὑρήσει, οὕτως ποιήσει. Ca. | 9. 5. (n) * ἐὰν U. 1. 2. | 10. (o) = U. 1. | 9. (p) = m. | 9. ‖ at totus ℣. ſic leg. Ca. καὶ ἐὰν ἐν τῇ δευτέρᾳ, καὶ τρίτῃ, μακάριοί εἰσιν ἐκεῖνοι. | 9. 4.

40 Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοι-
μοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
41 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβο-
λὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς
πάντας;
42 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Τίς ἄρα
[q] ἐςὶν || ὁ πιςὸς οἰκονόμος [r] καὶ ||
φρόνιμος [s], ὃν καταςήσει ὁ κύ-
ριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ,
τοῦ [t] διδόναι || ἐν καιρῷ τὸ σιτο-
μέτριον;
43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος,
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει
[u] ποιοῦντα οὕτως.
44 [x] Ἀληθῶς || λέγω ὑμῖν,
[y] ὅτι || ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχου-
σιν αὐτοῦ καταςήσει αὐτόν.
45 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖ-
νος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει
ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι· καὶ ἄρ-
ξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ
τὰς παιδίσκας, [z] ἐσθίειν τε καὶ
πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι ||·
46 Ἥξει ὁ κύριος [a] τοῦ δούλου
ἐκείνου || ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδο-
κᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει·
καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ τὸ
μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν [b] ἀπί-
ςων || θήσει.
47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς
τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ,
καὶ μὴ [c] ἑτοιμάσας, μηδὲ || ποι-
ήσας [d] πρὸς || τὸ θέλημα αὐτοῦ,
δαρήσεται πολλάς·
48 Ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας
δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλί-
γας. Παντὶ δὲ ᾧ [e] ἐδόθη || πο-
λὺ, [f] πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐ-
τοῦ ||· καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ,
περισσότερον [g] αἰτήσουσιν || αὐτόν.
49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν [h] εἰς || τὴν
γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη;
50 Βάπτισμα [i] δὲ || ἔχω βα-
πτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι
ἕως [k] οὗ || τελεσθῇ;
51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρε-
γενόμην [l] δοῦναι || ἐν τῇ γῇ; οὐ-
χὶ, λέγω ὑμῖν, [m] ἀλλ' ἢ || δια-
μερισμόν.
52 Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν
πέντε ἐν οἴκῳ [n] ἑνὶ || διαμεμε-
ρισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο
ἐπὶ τρισί.
53 Διαμερισθήσεται πατὴρ ἐφ'
υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί [o]· μή-
τηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυγάτηρ
ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμ-
φην [p] αὐτῆς ||, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν
πενθερὰν αὐτῆς.
54 Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις·
Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλ-
λουσαν [q] ἀπὸ || δυσμῶν, [r] εὐθέως ||
λέγετε· [s] Ὄμβρος ἔρχεται· καὶ
γίνεται οὕτω.

55 Καὶ

|| 40. Matt.24:44. 25:13. Mar.13:33. Inf.21:34. 1 Theſſ.5:6. 2 Pet.3:12. || 42.
Matt.24:45. 25:21. 1 Cor.4:2. || 44. Inf.22:29. || 46. Matt.24:51. || 47. Iac.4:17.
Act.17:30. Deut.25:2. 1 Pet.4:10. Io.9:41. 15:22. || 49. Matt.10:34. || 50. Matt.20:
22. Marc.10:38. || 51. Matt.10:34. Mich.7:6. 4 Eſd.5:9. 6:24. || 53. Matt.10:35.
|| 54. Matt.16:2.

(q) ἔςαι A. W. | 10. (r) ὁ Ca. | 9.7.
(s) * ὁ ἀγαθὸς Ca. | 9. (t) δοῦναι B. 1.
| 9.7. (u) * αὐτὸν Ca. | 9.27. (x) Ἀ-
μὴν B. 1. Ca. | 10.5. (y) = G. | 9.7.
(z) ἐσθίων τε καὶ πίνων καὶ μεθυσκό-
μενος Ca. | 9.6. (a) αὐτοῦ Ca. | 9.5.
(b) ὑποκριτῶν K. 2. | 24. a. 9.5. (c) =
Ca. | 9. (d) = B. 1. | 9. (e) ἔδωκε Ca.
| 9. (f) ζητοῦσιν ἀπ' αὐτοῦ περισσότε-
ρον Ca. | 9.5. (g) ἀπαιτήσ. B. 3. U. 1.
2. | 11.8.7. (h) ἐπὶ U. 2. | 9.7. (i) =
M. | 9. (k) ὅτου A. Ca. M. | 11.8. (l)
ποιῆσαι Ca. | 9.5. (m) ἀλλὰ Ca. | 9.
(n) = Ca. | 9.29. (o) * αὐτοῦ Ca. V.
| 24. a. 10.27. (p) = Ca. | 9. (q) ἐπὶ
U. 2. | 9.7. (r) = U. 1. | 9.26. (s) * ὅτι
A. B. 3. Ca. | 11.8.

55 Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε· [t] Ὅτι || καύσων ἔσαι· καὶ γίνεται.

56 Ὑποκριταὶ, τὸ πρόσωπον [u] τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ || οἴδατε δοκιμάζειν· [x] τὸν δὲ || καιρὸν τοῦτον [y] πῶς || [z] οὐ δοκιμάζετε ||;

57 [a] Τί δὲ || καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ [b] κρίνετε || τὸ δίκαιον;

58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ᾽ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν [c] ἀπηλλάχθαι || ἀπ᾽ αὐτοῦ· μήποτε [d] κατασύρῃ || σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλλῃ εἰς φυλακήν.

59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως οὗ [e] καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς ||.

Κεφ. ιγʹ. 13.

1 ΠΑρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.

2 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν;

3 Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ [f] μετανοῆτε ||, πάντες [g] ὡσαύτως || ἀπολεῖσθε·

4 Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ, ἐφ᾽ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος [h] ἐν τῷ || Σιλωὰμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε ὅτι [i] οὗτοι || ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας [k] ἀνθρώπους || τοὺς [l] κατοικοῦντας ἐν || Ἱερουσαλήμ;

5 Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ [m] μετανοῆτε ||, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε.

6 Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν [n]· Συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην· καὶ ἦλθε καρπὸν ζητῶν [o] ἐν αὐτῇ ||, [p] καὶ οὐχ εὗρεν ||.

7 Εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἰδοὺ, τρία ἔτη [q] ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον [r] αὐτήν· [s] ἱνατί || καὶ τὴν γῆν [t] καταργεῖ ||;

8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτὴν, [u] καὶ τοῦτο τὸ ἔτος ||, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω [x] κοπρίαν ||·

9 Κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

10 Ἦν δὲ διδάσκων [y] ἐν [z] μιᾷ τῶν συναγωγῶν || [a] ἐν τοῖς σάββασι ||.

11 Καὶ

|| 56. Io. 4:35. Matt. 24:32. || 58. Prov. 25:8. Matt. 5:25. Cap. XIII. || 4. Sup. 11:4. || 6. Esa. 5:2. Matt. 21:19.

(t) = Ca. | 9. 7. 26. 33. (u) τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε διακρίνειν, καὶ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς B. 1. | 9. 24. 2. 4. (x) πλὴν τὸν Ca. | 9. 5. (y) = Ca. | 9. (z) οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν s. 1. | 9. 5. (a) = Ca. | 9. 7. 33. (b) διακρίν. s. 1. | 9. 7. (c) ἀπαλλαγῆναι Ca. | 9. 6. (d) κατακρίνῃ Ca. | 9. 5. (e) ἀποδ. τὸν ἔσχ. κοδράντην Ca. | 9. 24. 2. 4. 5. || & τὸν pro τὸ B. 5. | 9. (f) μετανοήσητε Cu. | 13. (g) ὁμοίως Ca. | 9. 5. (h) τοῦ Ca. | 9. (i) = Ca. | 9. || αὐτοὶ s. 3. | 11. 5. (k) = U. 1. | 9. 26. (l) ἐνοικοῦντας Ca. | 9. 7. (m) μετανοήσητε Cu. | 13. (n) * αὐτοῖς Co. | 14. (o) ἐπ᾽ αὐτῆς Ca. | 9. 7. (p) μὴ εὑρὼν Ca. | 9. 5. 7. (q) * ἀφ᾽ οὗ Co. | 14. (r) * οὖν s. 1. | 9. (s) ἵνα μὴ s. 1. | 9. (t) καταργῇ s. 1. | 9. (u) ἔτι τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν Ca. | 9. 5. (x) κόπρια A. B. om. Cp. s. om. V. U. 1. 2. | 42. 8. 6. || κόφινον κοπρίων Ca. | 9. (y) * ὁ Ἰησοῦς B. 2. G. | 10. 27. (z) τῇ συναγωγῇ αὐτῶν Ca. | 9. 5. (a) τῷ σαββάτῳ Ca. | 9. 6.

11 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ [b] ἦν πνεῦ-
μα ἔχουσα ἀσθενείας || ἔτη δέκα
καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα,
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ
παντελές.
12 Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς,
[c] προσεφώνησε, καὶ || εἶπεν αὐ-
τῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι [d] τῆς
ἀσθενείας σου.
13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς
χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώ-
θη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.
14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνά-
γωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαβ-
βάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς,
[e] ἔλεγε τῷ ὄχλῳ ||· Ἓξ ἡμέραι
εἰσὶν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν
[f] ταύταις οὖν ἐρχόμενοι || θερα-
πεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
σαββάτου.
15 [g] Ἀπεκρίθη || οὖν αὐτῷ ὁ
Κύριος, [h] καὶ || εἶπεν· [i] Ὑπο-
κριτὰ ||, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαβ-
βάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ
τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ
ἀπαγαγὼν ποτίζει;
16 Ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀ-
βραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατα-
νᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ
ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τού-
του τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐ-
τοῦ, [k] κατῃσχύνοντο πάντες || οἱ
ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄ-
χλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι [l] τοῖς ἐν-
δόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.
18 Ἔλεγε δέ [m]· Τίνι ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; [n] καὶ
τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; ||
19 Ὁμοία ἐστὶ [o] κόκκῳ σινά-
πεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν
εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ηὔξησε,
καὶ ἐγένετο [p] εἰς || δένδρον μέγα,
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κα-
τεσκήνωσεν [q] ἐν τοῖς κλάδοις ||
αὐτοῦ.
20 [r] Καὶ || πάλιν εἶπε· [s] Τίνι ὁ-
μοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ||;
21 Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν λα-
βοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύ-
ρου σάτα τρία, ἕως οὗ [t] ἐζυμώ-
θη || ὅλον.
22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πό-
λεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πο-
ρείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.
23 Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύριε,
εἰ ὀλίγοι [u] οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ
[x] εἶπε πρὸς αὐτούς ||·
24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ
τῆς στενῆς [y] πύλης ||· ὅτι πολλοὶ,
λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν,
καὶ οὐκ [z] ἰσχύσουσιν ||.
25 Ἀφ' [a] οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκο-
δεσπότης ||, καὶ [b] ἀποκλείσῃ ||
[c] τὴν θύραν ||, καὶ ἄρξησθε ἔξω
ἑστάναι, καὶ κρούειν τὴν θύραν,
λέ-

|| 14. Exod. 20:9. 23:12. Lev. 23:3. Deut. 5:13. Ezech. 20:12. || 15. Exod. 23:5. Deut. 22:4. Matt. 12:1. 11. Marc. 3:2. Sup. 6:7. Inf. 14:3. Io. 7:23. || 18. Matt. 13:31. Marc. 4:30. || 20. Matt. 13:33. || 22. Matt. 9:35. Marc. 6:6. || 24. Matt. 7:13. 4 Esd. 8:1. 9:15. 21. Inf. ℣. 28. || 25. Matt. 25:11. 12. 7:21. 23. Sup. 6:46.

(b) ἐν ἀσθενείᾳ ἦν πνεύματος Ca. | 9. 4. (c) = Ca. | 9. 26. 33. (d) * ἀπὸ B. 1. Ca. | 10. 7. (e) Ca. ponit post ἀγανακτῶν | 9. 7. (f) αὐταῖς συνερχόμ. A. | 9. (g) ἀποκριθεὶς V. | 9. (h) = V. | 9. (i) ὑποκριταὶ Co. Cp. s. 4. | 14. 11. (k) κατῃσχύνθησαν Ca. | 9. 6. (l) * οἷς ἐθεώρουν Ca. | 9. (m) * αὐτοῖς U. 1. | 9. (n) = L. | 9. (o) * ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ B. 2. U. 1. | 10. 27. (p) = B. 1. Ca. | 10. 7. (q) ὑπὸ τοὺς κλάδους Ca. | 9. 6. 7. (r) = A. B. om. | 26. 7. (s) τίνι ὁμοία &c. ut supra ℣. 18. Ca. | 9. (t) ζυμωθῇ Ca. | 9. (u) * εἰσὶ Ca. | 9. 27. (x) ἀποκριθεὶς εἶπε Ca. | 9. (y) θύρας Ca. s. 2. | 11. 5. (z) εὑρήσουσιν Ca. | 9. 5. (a) ὅτου ἂν ὁ οἰκοδεσπ. εἰσέλθῃ Ca. | 9. 5. || sic εἰσέλθῃ s. 1. | 9. (b) κλείσῃ B. 2. | 9. 7. (c) = Ca. | 9.

λέγοντες· Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον
ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν·
Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν [d] ἐςέ ||.
26 Τότε ἄρξεσθε λέγειν· [e] Ἐ-
φάγομεν ἐνώπιόν σου, καὶ ἐπίο-
μεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν
ἐδίδαξας.
27 Καὶ ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν, [f] οὐκ
οἶδα || ὑμᾶς [g] πόθεν ἐςέ ||· ἀπό-
ςητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργά-
ται τῆς [h] ἀδικίας ||.
28 Ἐκεῖ ἔςαι ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄ-
ψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ
Ἰακὼβ, καὶ πάντας τοὺς προ-
φήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ,
ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω.
29 Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν
καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βοῤῥᾶ καὶ
νότου· καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
30 Καὶ ἰδοὺ, εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καί εἰσι πρῶτοι
οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
31 Ἐν [i] αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ || προσ-
ῆλθόν [k] τινες Φαρισαῖοι ||, λέ-
γοντες [l] αὐτῷ ||· Ἔξελθε, καὶ
πορεύου ἐντεῦθεν· ὅτι Ἡρώδης
[m] θέλει || σε ἀποκτεῖναι.
32 Καὶ [n] εἶπεν αὐτοῖς· Πο-
ρευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι
ταύτῃ· Ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμό-
νια, καὶ ἰάσεις [o] ἐπιτελῶ || σή-
μερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ
[p] τελειοῦμαι.
33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ
αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύε-
σθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφή-
την ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ.
34 Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ,
ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας,
καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεςαλ-
μένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέ-
λησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου,
ὃν τρόπον [q] ὄρνις [r] τὴν ἑαυτῆς
νοσσιὰν || ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ
οὐκ ἠθελήσατε;
35 Ἰδοὺ, ἀφίεται [s] ὑμῖν || ὁ
οἶκος ὑμῶν [t] ἔρημος ||· [u] ἀμὴν δὲ
λέγω || ὑμῖν, [x] ὅτι || οὐ μή με
ἴδητε [y] ἕως ἂν ἥξῃ ὅτε εἴπητε·
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό-
ματι Κυρίου.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ΚΑὶ ἐγένετο ἐν τῷ [z] ἐλθεῖν ||
αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν
ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββά-
τῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν
παρατηρούμενοι αὐτόν.
2 Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός [a] τις ||
ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρι-
σαίους,

|| 27. Psal. 1:6. 5:6. 6:9. Hab. 1:13. Ose. 11:12. Matt. 7:23. 25:41. 2 Tim. 2:19. 1 Cor. 8:3. Gal. 4:9. || 28. Matt. 8:11. 12. 13:42. 24:51. || 29. 30. Gen. 28:14. Esa. 2:2. 3. 11:10. 42:6. 49:6. 60:3. Mal. 1:11. Matt. 3:9. 19:30. 20:16. Marc. 10:31. Act. 10:45. 11:1. 18. 13:46. 14:27. 15:14. 18:6. 22:11. 26:23. 28:28. Rom. 15:9. Eph. 3:6. || 32. Io. 10:32. || 34. Matt. 23:37. Ps. 17:8. 91:4. Deut. 32:11. 4 Esd. 1:28. || 35. Ps. 69:26. 118:26. 4 Esd. 1:33. 2:2. Esa. 1:7. Ier. 7:23. Mich. 3:12. Matt. 21:9. 23:38. Act. 1:20. Cap. XIV. || 3. Matt. 12:10. Sup. 13:14.

(d) ἦτε V. | 9. (e) * Κύριε Ca. | 9. 27. 24. a. (f) οὐδέποτε εἶδον Ca. | 9. 5. (g) = Ca. L. N. | 11. 26. 24. a. (h) ἀνομίας Ca. | 9. 5. (i) ταύτῃ τῇ ὥρᾳ B. 1. Ca. U. 1. | 11. 8. 5. (k) αὐτῷ τινες τῶν Φαρισαίων Ca. | 9. 5. (l) = Ca. | 9. 26. (m) ζητεῖ B. 1. Ca. U. 1. | 5. 11. (n) * ἀποκριθεὶς B. 1. | 9. (o) ἀποτελοῦμαι Ca. | 9. 7. (p) * ἡμέρᾳ L. | 9. 27. (q) * ἐπισυνάγει m. N. 1. | 10. 27. (r) τὰ ἑαυτῆς νοσσία Cu. | 24. a. 13. (s) = G. L. | 10. (t) = M. s. 4. | 11. (u) λέγω δὲ Co. | 14. (x) = Ca. | 9. 7. (y) * ἀπάρτι B. 1. U. 1. | 10. 27. 24. a. (z) εἰσελθ. Ca. | 9. 7. (a) = Ca. | 9.

σαίους, [b] λέγων· Εἰ || ἔξεστι τῷ
σαββάτῳ θεραπεύειν; Οἱ δὲ ἡσύ-
χασαν.
4 [c] Καὶ || ἐπιλαβόμενος ἰάσα-
το αὐτὸν, καὶ [d] ἀπέλυσε.
5 Καὶ [e] ἀποκριθεὶς || πρὸς αὐ-
τοὺς, εἶπε· Τίνος [f] ὑμῶν [g] ὄνος ||
ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ
οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν [h] ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ||;
6 [i] Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταπο-
κριθῆναι || αὐτῷ πρὸς ταῦτα.
7 Ἔλεγε δὲ [k] πρὸς τοὺς κε-
κλημένους παραβολὴν, ἐπέχων
πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγον-
το, λέγων [l] πρὸς αὐτοὺς ||·
8 Ὅταν κληθῇς [m] ὑπό τινος ||
εἰς [n] γάμους ||, μὴ κατακλιθῇς
εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε ἐν-
τιμότερός σου [o] ᾖ κεκλημένος ὑπ᾽
αὐτοῦ ||·
9 Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ [p] καὶ αὐ-
τὸν || καλέσας, ἐρεῖ σοι· Δὸς
τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ᾽
αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κα-
τέχειν.
10 Ἀλλ᾽ ὅταν κληθῇς, πορευ-
θεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον
τόπον· ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς
σε, εἴπῃ σοι· Φίλε, προσανάβηθι
ἀνώτερον· [q] τότε ἔσται σοι δόξα
ἐνώπιον [r] τῶν συνανακειμένων
[s] σοί ||.
11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν,
[t] ταπεινωθήσεται ||· καὶ ὁ τα-
πεινῶν ἑαυτὸν, [u] ὑψωθήσεται ||.
12 Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκό-
τι αὐτόν· Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους
σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου,
μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ
γείτονας [x] πλουσίους· μήποτε καὶ
αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γέ-
νηταί σοι ἀνταπόδομα.
13 Ἀλλ᾽ ὅταν ποιῇς δοχὴν,
κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χω-
λοὺς, τυφλούς.
14 Καὶ μακάριος ἔσῃ· ὅτι οὐκ
ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀντα-
ποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀνα-
στάσει τῶν δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνα-
νακειμένων ταῦτα, εἶπεν [y] αὐ-
τῷ ||· Μακάριος ὃς φάγεται [z] ἄρ-
τον || ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρω-
πός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα,
καὶ ἐκάλεσε πολλούς.
17 Καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον
αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν
τοῖς κεκλημένοις· Ἔρχεσθε, ὅτι
ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα.
18 Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πα-
ραιτεῖσθαι πάντες· Ὁ πρῶτος εἶ-
πεν [a] αὐτῷ ||· Ἀγρὸν ἠγόρασα,
καὶ ἔχω ἀνάγκην [b] ἐξελθεῖν,
καὶ || ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔ-
χε με παρῃτημένον.

19 Καὶ

|| 5. Exod. 23:5. Deut. 22:4. Sup. 13:15. || 8. Prov. 25:6.7. || 11. Iob. 22:29. Pf. 18:27. Prov. 15:33. 18:12. 29:23. Matt. 23:12. Sup. 1:51. Infr. 18:14. Iac. 4:6.10. 1 Pet. 5:5. || 12. Neh. 8:12. Tob. 4:7. Prov. 3:9.28. || 15. Io. 6:34. || 16. Esa. 25:6. Matt. 22:2. Apoc. 19:9. || 17. Prov. 9:2.5. || 18. Io. 1:11. 5:40. Matt. 22:3.

(b) = Ca. | 9. || at = tantum εἰ G. | 9. (c) αὐτὸς δὲ V. | 9. 5. (d) * ἰασάμενος & = ἰάσατο Ca. | 9. (e) = Ca. Co. s. 4. | 11. 14. 33. (f) * ἐξ Ca. | 9. 7. (g) υἱὸς A. B. om. s. 5. | 23. || πρόβατον Ca. | 9. 24. a. (h) Ca. ponit post ἐμπεσεῖται | 9. 4. (i) οἱ δὲ οὐκ ἀπεκρίθησαν Ca. | 9. 5. (k) * καὶ B. 1. Ca. | 10. 7. (l) = Co. | 14. (m) = Ca. | 9. (n) γάμον Ca. | 9. 6. (o) ἥξει Ca. | 9. (p) κἀκεῖνον B. 1. | 9. 5. (q) * καὶ Ca. | 9. 7. (r) * πάντων A. B. 1. Co. | 10. 14. (s) = B. 1. | 9. (t) ταπεινοῦται Ca. | 9. 6. (u) ὑψοῦται Ca. | 9. 28. (x) * μηδὲ τοὺς Ca. | 9. 27. (y) = Ca. Co. m. | 10. 14. (z) ἄριστον B. om. E. G. g. 1. N. 1. s. om. u. 1. 2. | 23. 42. (a) = Ca. Co. | 9. 14. (b) ἐξελθὼν Ca. | 9.

19 Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· [c] ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον ||.

20 Καὶ [d] ἕτερος || εἶπε· Γυναῖκα [e] ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο || οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.

21 Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος [f] ἐκεῖνος || ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ [g] ταῦτα. [h] Τότε || ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους [i] καὶ χωλοὺς || καὶ τυφλοὺς [k] εἰσάγαγε || ὧδε.

22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ὡς [l] ἐπέταξας ||, καὶ ἔτι τόπος ἐστί.

23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον [m]· Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου.

24 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν [n] ἀνδρῶν ἐκείνων || τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. [o]

25 Συνεπορεύοντο δὲ [p] αὐτῷ || ὄχλοι [q] πολλοί ||· καὶ στραφεὶς εἶπε [r] πρὸς αὐτούς ||·

26 Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα [s] ἑαυτοῦ ||, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τὰς ἀδελφὰς, ἔτ δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ο δύναταί μου μαθητὴς εἶναι.

27 Καὶ [t] ὅστις || οὐ [u] βαστάζει || τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ [x] ἔρχεται || ὀπίσω μου, οὐ δύναταί μο εἶναι μαθητής.

28 Τίς [y] γὰρ || ἐξ ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει [z] τὰ πρὸς || ἀπαρτισμόν;

29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, [a] καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, || πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ,

30 Λέγοντες· [b] Ὅτι || οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι.

31 Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν [c] ἑτέρῳ βασιλεῖ || εἰς πόλεμον, [d] οὐχὶ || καθίσας [e] πρῶτον || βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν [f] ἀπαντῆσαι || τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;

32 Εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος, πρεσβείαν ἀποστείλας, ἐρωτᾷ τὰ [g] πρὸς || εἰρήνην.

33 Οὐ-

||21. Matt.11:5. 5:3. Iac.2:5. ||24. Matt.21:43. 22:8. Io. 1:12. Act.13:46. ||26. Deut.36:6. 33:9. Matt.10:37. || 27. Supr.9:23. Matt.10:38. 16:24. Marc.8:34. 2 Tim.3:12. ||31. Prov.20:8.

(c) διὸ οὐ δύναμαι ἐλθεῖν Ca.|9.5. (d) ἄλλος Ca. Go.|9.14.5. (e) ἔλαβον, διὸ Ca.|9.5. (f) = A. Ca. Co. Go.|10.26.14. (g) * πάντα Ca.|9.27. (h) καὶ Ca.|9.7. (i) = A.|9. (k) ἔνεγκε Ca.|9.5. (l) προσέταξ. B.2.|9.7. (m) * αὐτοῦ Ca.|9.27. (n) ἀνθρώπων Ca.|9.5. (o) * πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. B.7. F.G.L.M.m.N.1.S.4.U.1.2.|24.a.23.43. (p) τῷ Ἰησοῦ G.|9.5. (q) = Ca.|9.26. (r) αὐτοῖς Ca.|9.8. (s) αὐτοῦ A.|9.6. (t) ὃς Ca.|9.5. (u) λαμβάνει G.|24.a.9.5. (x) ἀκολουθεῖ L.m.N.1.U.1.|24.a.11. (y) δὲ Ca.|9.7. (z) εἰς Ca.|9.7. || ſic A. ſed non = τὰ|9. (a) μὴ ἰσχύσῃ οἰκοδομῆσαι, καὶ Ca.|9.5. (b) = Ca.|9. (c) = B.1. || L. M. m. N. 1. at B. 1. = tantum ἑτέρῳ|26. (d) οὐκ εὐθέως Ca.|9.27. (e) = B.1.|9. (f) ὑπαντ. A.|9.7. (g) εἰς U.1.|9.7.

33 Οὕτως οὖν, πᾶς ἐξ ὑμῶν,
ὃς οὐκ ἀποτάσσεται [h] πᾶσι τοῖς
ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν ||, οὐ δύναταί
μου εἶναι μαθητής.
34 Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν [i] δὲ ||
τὸ ἅλας [k] μωρανθῇ ||, ἐν τίνι ἀρ-
τυθήσεται;
35 Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε εἰς κο-
πρίαν εὔθετόν ἐστιν· [l] ἔξω βάλ-
λουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκού-
ειν, ἀκουέτω.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 ἮΣαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ
πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ
ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ.
2 Καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι
καὶ οἱ γραμματεῖς [m], λέγοντες ||·
[n] Ὅτι || οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσ-
δέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς.
3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν πα-
ραβολὴν ταύτην [o], λέγων ||·
4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν [p] ἔ-
χων || ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀ-
πολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ [q] κα-
ταλείπει || τὰ ἐννενηκονταεννέα
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ [r] πορεύεται
ἐπὶ || τὸ ἀπολωλὸς [s], ἕως [t] εὕρῃ
αὐτό;
5 Καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ
τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαίρων.
6 [u] Καὶ || ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον [x],
συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς
γείτονας, λέγων [y] αὐτοῖς ||· Συγ-
χάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβα-
τόν μου τὸ ἀπολωλός.
7 Λέγω [z] ὑμῖν· ὅτι οὕτω
χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ
ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐν-
νενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες
οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας.
8 Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχου-
σα δέκα, [a] ἐὰν ἀπολέσῃ || [b] δραχ-
μὴν μίαν ||, οὐχὶ ἅπτει λύχνον,
καὶ [c] σαροῖ || τὴν οἰκίαν, καὶ ζη-
τεῖ ἐπιμελῶς, ἕως [d] ὅτου || εὕρῃ;
9 Καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται
τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέ-
γουσα· Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον
τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα.
10 Οὕτω, λέγω ὑμῖν, [e] χαρὰ
[f] γίνεται || [g] ἐνώπιον [h] τῶν ἀγ-
γέλων || τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρ-
τωλῷ μετανοοῦντι.
11 Εἶπε δέ· Ἄνθρωπός τις εἶ-
χε δύο υἱούς.
12 Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐ-
τῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι
τὸ ἐπιβάλλον [i] μέρος τῆς οὐσίας.
[k] Καὶ || διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον.
13 Καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέ-
ρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώ-
τερος υἱὸς, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε
[l] τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ||, ζῶν ἀσώ-
τως.
14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ
πάντα, ἐγένετο λιμὸς [m] ἰσχυ-
ρὸς ||

|| 34. Matt. 5:13. Marc. 9:50. Cap. XV. || 1. Matt. 9:10. Marc. 2:15. Supr. 5:29. || 2. Act. 11:3. || 4. Matt. 18:12. || 6. 1 Pet. 2:25. Inf. ℣. 10. || 7. Sup. 5:32.

(h) τοῖς ὑπάρχ. αὐτοῦ B. 1. Ca. | 10. 26. (i) = E. U. 2. | 10. 7. || δὲ καὶ Ca. | 9. (k) μαρανθῇ L. N. 1. | 10. 8. (l) * ἀλλ᾽ B. 2. | 9. 27. (m) = U. 1. | 9. (n) = B. 1. | 9. 7. (o) = Ca. | 9. 26. (p) ὃς ἕξει Ca. | 9. 5. (q) καταλείψει B. 1. | 9. 6. || ἀφίησι Ca. | 9. 5. (r) ἀπελθὼν Ca. | 9. 5. (s) * ζητεῖ Ca. | 9. (t) * οὗ G. L. U. 1. | 11. 27. (u) δὲ post ἐλθ. Ca. | 9. 4. 7. (x) * αὐτοῦ m. | 9. 27. (y) = Co. | 14. (z) * δὲ Ca. | 9. (a) καὶ ἀπολέσασα Ca. | 9. 6. (b) μίαν αὐτῶν Co. | 14. || at = δραχμὴν tantum Ca. | 9. (c) καθαίρει V. | 9. 5. (d) οὗ B. 2. | 9. 7. || = Ca. | 9. (e) * ὅτι U. 1. | 9. (f) ἔσται S. 1. V. | 10. 5. 8. (g) * ἐν οὐρανῷ U. 1. | 9. 27. (h) = B. 1. | 9. (i) * μοι U. 2. | 9. 27. (k) ὁ δὲ A. | 9. 5. (l) ἑαυτοῦ τὸν βίον Ca. | 9. 5. (m) ἰσχυρὰ A. | 9.

ρος || κατὰ τὴν [n] χώραν || ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο [o] ὑϛερεῖσθαι.

15 Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς [p] αὐτοῦ || βόσκειν χοίρους.

16 Καὶ ἐπεθύμει [q] γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ || ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.

17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε· Πόσοι μίσθιοι [r] τοῦ πατρός μου [s] περισσεύουσιν || ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ [t] ἀπόλλυμαι;

18 Ἀναϛὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου.

19 [u] Καὶ || οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου.

20 Καὶ ἀναϛὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

21 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· [x] Πάτερ, || ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐνώπιόν σου, [y] καὶ || οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. [z]

22 Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· [a] [b] Ἐξενέγκ
τε || τὴν ϛολὴν τὴν πρώτη
[c] καὶ || ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δ
τε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα α
τοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς π
δας [d].

23 Καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχ
τὸν σιτευτὸν θύσατε· καὶ [e] φ
γόντες || εὐφρανθῶμεν·

24 Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου ν
κρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπ
λωλὼς [f] ἦν ||, καὶ [g] εὑρέθη. Κ
ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσ
βύτερος ἐν ἀγρῷ· [h] καὶ ὡς ἐ
χόμενος ἤγγισε || τῇ οἰκίᾳ, ἤ
κουσε συμφωνίας καὶ χορῶν.

26 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕν
τῶν παίδων, ἐπυνθάνετο [i] τί εἰ
ταῦτα ||.

27 Ὁ δὲ εἶπεν [k] αὐτῷ ||· Ὅτ
ὁ ἀδελφός σου ἥκει· καὶ ἔθυσε
ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σι
τευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀ
πέλαβεν.

28 Ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ [l] ἤ
θελεν || εἰσελθεῖν. Ὁ [m] οὖν || πατὴ
αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν.

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ
πατρί· Ἰδοὺ, τοσαῦτα ἔτη δου-
λεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν
σου [n] παρῆλθον ||, καὶ ἐμοὶ οὐδέ-
ποτε ἔδωκας ἔριφον [o], ἵνα μετὰ
τῶν φίλων μου [p] εὐφρανθῶ ||.

30 [q] Ὅτε

||20. Act.2:39. Eph.2:12.17. ||21. Sir.21:1. ||24. Inf ✠.32. Eph.2:1. 5:14. Col. 2:13. Apoc.3:1.

(n) πόλιν U. 1.|9.5. (o)* τοῦ A. |9.7. (p) = Ca.|9.26. (q) χορτασθῆναι Ca. Co. Go.|9.5.14. (r) * ἐν τῷ οἴκῳ V.|9.27. (s) περισσεύονται A. |9.6. (t) * ὧδε Ca. S. 1. V.|11.27.8. (u) = A. Ca. Co. S. 4.|26. 14.8. (x) = U. 1. 2.|10.29. (y) = A. Co. S. 4.|12. 14. || at = καὶ usque ad σου Ca.|9. (z) * ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. B. 2:|9.27. (a) * ταχέως Ca. S. 3, U.|11.27. (b) ἐξενέγκαντες A.|9.6. (c) = A.|9.7. (d) * αὐτοῦ V.|9.27. (e) φάγωμεν καὶ Ca.|9. (f) ponitur pro καὶ ante ἀπολ. A.|4.9. || sed = καὶ & ἦν Ca. E.|10. (g) * ἄρτι Ca. |9.27. (h) ἐλθὼν καὶ ἐγγίσας Ca.|9. 5.8. (i) τί θέλει τοῦτο εἶναι Ca.|9.5. ||τίνα ἂν εἴη ταῦτα S. 1.|9.5. (k) = Ca.|9.26. (l) ἠθέλησεν A.|9.6. (m) δὲ A. Ca.|10.7. (n) παρέβην Ca.|9. 5. (o) * ἐξ αἰγῶν Ca.|9.27. (p) ἀρε-σήσω Ca.|9.5.

30 [q] Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος,
καταφαγών σου τὸν βίον ‖ με-
τὰ πορνῶν [r], ἦλθεν, ‖ ἔθυσας
αὐτῷ ‖ τὸν μόσχον τὸν σιτευ-
τόν.
31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· [t] Τέκ-
νον, ‖ σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ,
καὶ πάντα τὰ ἐμὰ, σά ἐστιν.
32 Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆ-
ναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος
νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπο-
λωλὼς [u] ἦν ‖, καὶ εὑρέθη.

Κεφ. ιϛʹ. 16.

1 Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ· Ἄνθρωπός
τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονό-
μον· καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς
διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐ-
τοῦ.
2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν
αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ;
ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας
σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονο-
μεῖν.
3 Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονό-
μος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ Κύριός
μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν
[y] ἀπ᾽ ἐμοῦ ‖, σκάπτειν οὐκ ἰσχύω,
ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι.
4 Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν
μετασταθῶ [z] τῆς οἰκονομίας, δέ-
ξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.
5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα
ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν [a] τοῦ
κυρίου ‖ ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώ-
τῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ
μου;
6 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν [b] βά-
τους ‖ ἐλαίου. [c] Καὶ ‖ εἶπεν αὐ-
τῷ· Δέξαι σου [d] τὸ γράμμα ‖,
καὶ [e] καθίσας ταχέως ‖ γράψον
πεντήκοντα.
7 Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπε· Σὺ δὲ
πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑ-
κατὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει
αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα,
καὶ γράψον ὀγδοήκοντα.
8 Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν
οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονί-
μως ἐποίησεν· [f] ὅτι οἱ ‖ υἱοὶ τοῦ
αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ
τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γε-
νεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι.
9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· Ποιήσα-
τε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ [g] μα-
μωνᾶ τῆς ἀδικίας ‖· ἵνα ὅταν
[h] ἐκλίπητε ‖, δέξωνται ὑμᾶς εἰς
τὰς αἰωνίους σκηνάς.
10 Ὁ πιστὸς ἐν [i] ἐλαχίστῳ ‖,
καὶ ἐν πολλῷ πιστός [k] ἐστι ‖· καὶ
ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν
πολλῷ ἄδικός ἐστιν.
11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμω-
νᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀλη-
θινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει;
12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πι-
στοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς
ὑμῖν δώσει;
13 Οὐδεὶς [l] οἰκέτης ‖ δύναται
δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν
ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀ-
γαπή-

Cap. XVI. ‖ 8. Eph.5:8. 1 Theſſ.5:5. ‖ 9. Matt.6:19. 19:21. 1 Tim.6:19. Tob. 4:8. Gen.25:8.17. 35:29. 49:33. 4 Eſd.2:11. ‖ 10. Infr.19:17. Matt.25:21 ‖ 13. Matt.6:24.

(q) Τῷ δὲ υἱῷ σου τῷ καταφαγόντι πάντα Ca. | 9. 5. ‖ at pro τὸν βίον B. 1. L. m. N. 1. τὴν οὐσίαν | 11. 23. (r) καὶ ἐλθόντι Ca. | 9. 6. (s) = Ca. | 9. (t) = Ca. | 9. (u) = A. | 9. (y) μοῦ Ca. | 9. 26. 7. (z) * ἐκ Ca. | 9. 7. (a) = M. | 9. (b) κάβους Ca. | 9. ‖ κάδους E. S. 2. V. | 23. (c) δὲ ſed poſt εἶπ. Ca. | 9. 4. (d) τὰ γράμματα Ca. | 9. 6. (e) = Ca. | 9. 26. (f) διὸ λέγω ὑμῖν, Ca. S. 1. | 10. 5. 27. (g) ἀδίκου μαμμωνᾶ Ca. | 9. (h) ἐκλίπῃ A. Ca. | 10. 6. (i) ὀλίγῳ Ca. | 9. 5. (k) γίνεται Ca. | 9. 5. (l) = Co. | 14. 24. 2.

γαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ
τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύ-
νασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
14 Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα
καὶ οἱ Φαρισαῖοι, φιλάργυροι
[m] ὑπάρχοντες ‖· καὶ ἐξεμυκτή-
ριζον αὐτόν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς
ἐςε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώ-
πιον τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Θεὸς
γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι
τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυ-
γμα [n] ἐνώπιον ‖ τοῦ Θεοῦ [o] ἐςιν ‖.
16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται
ἕως Ἰωάννου [p]· ἀπὸ τότε ἡ βα-
σιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται,
καὶ πᾶς [q] εἰς αὐτὴν βιάζεται.
17 Εὐκοπώτερον δέ ἐςι τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ
τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.
18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ, καὶ γαμῶν ἑτέραν,
μοιχεύει· καὶ [r] πᾶς ‖ ὁ ἀπολε-
λυμένην [s] ἀπὸ ἀνδρὸς ‖ γαμῶν,
[t] μοιχεύει ‖.
19 [u] Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλού-
σιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν
καὶ βύσσον, [x] εὐφραινόμενος καθ'
ἡμέραν λαμπρῶς.
20 Πτωχὸς δέ τις [y] ἦν ‖ ὀνό-
ματι Λάζαρος, [z] ὃς ‖ ἐβέβλητο
πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκω-
μένος·
21 Καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆν[αι]
ἀπὸ τῶν [a] ψιχίων τῶν ‖ πιπτόν-
των ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλου-
σίου· [b] ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχό-
μενοι [c] ἀπέλειχον ‖ τὰ ἕλκη αὐ-
τοῦ.
22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν
πτωχὸν, καὶ [d] ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν
κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε
δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτά-
φη [e].
23 [f] Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας ‖
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων
ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ
ἀπὸ μακρόθεν, καὶ Λάζαρον ἐν
[g] τοῖς κόλποις ‖ αὐτοῦ [h].
24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε·
Πάτερ Ἀβραὰμ ἐλέησόν με, καὶ
πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ
ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕ-
δατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσ-
σάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ
φλογὶ ταύτῃ.
25 Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον,
μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες [i] σὺ ‖ τὰ
ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ
Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ
[k] ὅδε ‖ παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυ-
νᾶσαι.
26 Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, με-
ταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέ-
γα ἐςήρικται, [l] ὅπως ‖ οἱ θέλον-
τες

‖ 14. Matt. 23:14. ‖ 15. Psal. 7:10. 1 Sam. 16:7. 4 Esd. 16:54. 64. Luc. 10:29. 19:17. ‖ 16. Matt. 3:2. 5. 11:12. 13. Sup. 1:16. 76. 7:29. Mal. 4:4. ‖ 17. Ps. 102:27. Esa. 40:8. 51:6. Matt. 5:18. 2 Pet. 2:7. 10. Rom. 9:6. Jos. 23:14. 1 Sam. 3:19. ‖ 18. Matt. 5:32. 19:9. Mar. 10:11. 1 Cor. 7:10. ‖ 24. Es. 66:24. Zach. 14:12. Mar. 9:44. ‖ 25. Iob. 21:13.

(m) ὄντες U. 2. | 9. 5. (n) ἔμπροσθεν B. 1. L. m. N. 1. | 11. 8. 5. (o) = B. A. Ca. Co. g. m. | 11. 8. 26. (p) * ἐπροφήτευσαν Ca. | 9. 24. a. (q) * ὁ βουλόμενος εἰσελθεῖν Ca. | 9. 27. (r) = Ca. V. | 10. 24. a. b. (s) = Co. E. U. 2. | 14. 10. 5. (t) μοιχᾶται B. 1. | 9. 6. 24. a. (u) * εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολήν· Ca. s. 1. | 10. 27. ‖ & = δὲ post ἄνθρ. | 9. (x) * καὶ Ca. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) = Ca. | 9. 26. (a) = Co. | 14. (b) * καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ V. | 9. (c) ἔλειχον Ca. | 9. 7. ‖ ἐπέλειχ. A. | 9. 7. (d) ἐνεχθ. U. 2. | 9. 7. (e) * ἐν τῷ ᾅδῃ V. | 9. (f) ἐπάρας δὲ V. | 9. (g) τῷ κόλπῳ Ca. V. | 10. 6. (h) * ἀναπαυόμενον Ca. | 9. 27. (i) = Ca. m. | 10. 2. (k) ὧδε Co. | 14. (l) ἵνα B. 1. L. m. N. 1. | 11. 5. 7. 8.

τες διαβῆναι [m] ἐντεῦθεν ‖ πρὸς
ὑμᾶς, μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖ-
θεν [n] πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν ‖.
27 Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε,
πάτερ [o], ἵνα πέμψῃς [p] αὐτὸν ‖
εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·
28 Ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς·
ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα
μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τό-
πον τοῦτον τῆς βασάνου.
29 Λέγει [q] αὐτῷ Ἀβραάμ·
Ἔχουσι Μωσέα, καὶ τοὺς προφή-
τας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.
30 Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχὶ, πάτερ
Ἀβραάμ· ἀλλ᾽ ἐάν τις [r] ἀπὸ ‖
νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς, με-
τανοήσουσιν.
31 Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωσέως
καὶ τῶν προφητῶν οὐκ [s] ἀκούου-
σιν ‖, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀ-
ναςῇ [t], πεισθήσονται ‖.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 ΕἾπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς [u]·
Ἀνένδεκτόν ἐςι [x] μὴ ἐλθεῖν
τὰ σκάνδαλα· [y] οὐαὶ δὲ δι᾽ οὗ ἔρ-
χεται.
2 [z] Λυσιτελεῖ ‖ αὐτῷ εἰ [a] μύλος
ὀνικὸς ‖ [b] περίκειται ‖ περὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ [c] ἔῤῥιπται ‖
εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδα-
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων.
3 Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν
[d] δὲ ‖ ἁμάρτῃ [e] εἰς σὲ ‖ ὁ ἀδελ-
φός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ
ἐὰν [f] μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ.
4 Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας
[g] ἁμάρτῃ ‖ [h] εἰς σὲ ‖, καὶ [i] [k] ἑ-
πτάκις τῆς ἡμέρας ‖ ἐπιςρέψῃ
[l] ἐπί σε ‖, λέγων· Μετανοῶ·
[m] ἀφήσεις ‖ αὐτῷ.
5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόςολοι τῷ
Κυρίῳ· Πρόσθες ἡμῖν πίςιν.
6 [n] Εἶπε δὲ ὁ Κύριος ‖· Εἰ εἴ-
χετε πίςιν [o] ὡς ‖ κόκκον σινά-
πεως, ἐλέγετε ἂν [p] τῇ συκαμί-
νῳ [q] ταύτῃ ‖· Ἐκριζώθητι, καὶ
[r] φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ ‖·
καὶ ὑπήκουσεν [s] ἂν ‖ ὑμῖν.
7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων
ἀροτριῶντα, ἢ ποιμαίνοντα [t], ὃς
εἰσελθόντι [u] ἐκ τοῦ ἀγροῦ [x] ἐρεῖ ‖
εὐθέως· Παρελθὼν ἀνάπεσαι;
8 Ἀλλ᾽ [y] οὐχὶ ‖ ἐρεῖ [z] αὐτῷ ‖·
Ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ πε-
ριζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως
[a] φάγω καὶ πίω· καὶ μετὰ ταῦ-
τα φάγεσαι καὶ πίεσαι [b] σύ ‖;
9 Μὴ

‖ 29. Esa. 8:20. 34:16. Ioh. 5:39. 45. Act. 15:21. 17:11. Cap. XVII. ‖ 1. Matt. 18:6. 7. Marc. 9:42. 1 Cor. 11:19. ‖ 3. 4. Matt. 18:15. 21. Iac. 5:19. Lev. 19:17. Prov. 17:10. Sir. 19:13. ‖ 6. Matt. 17:20. 21:21. Marc. 11:23.

(m) ἔνθεν A. B. 9. G. g. L. M. m. N. 1. U. 1. 2. | 8. 7. 43. ‖ sed = Ca. | 9. (n) ὧδε διαπεράσαι Ca. | 9. 6. (o) * Ἀβραάμ Ca. | 9. 27. (p) = U. 2. | 9. (q) * δὲ A. Ca. | 10. 7. 8. (r) ἐκ Ca. | 9. 7. 5. (s) ἀκούσουσιν Ca. | 9. 6. (t) καὶ ἀπέλθῃ πρὸς αὐτοὺς, πιςεύσουσιν Ca. 31. 9. 27. (u) * αὐτοῦ A. Ca. G. M. W. 8. 7. 12. 27. (x) * τοῦ B. om. U. 2. | 8. 27. (y) * πλὴν Ca. | 9. 7. (z) συμφέρει δὲ Ca. | 24. a. 5. 9. (a) λίθος μυλικὸς Ca. s. 3. V. | 24. b. 5. (b) περιέκειτο Ca. | 9. 6. (c) ἔῤῥιπτο Ca. | 9. 6. (d) = Ca. Go. s. 1. | 10. 8. 7. (e) = Co. 14. (f) * μὲν A. | 9. 7. (g) ἁμαρτήσῃ A. | 9. 24. a. (h) = B. 1. Ca. L. N. | 11. (i) * ἐὰν A. | 9. (k) τὸ ἑπτάκις Ca. | 9. (l) = B. 1. Go. G. g. E. L. M. N. 1. U. 1. 2. | 8. 23. (m) ἄφες Ca. | 9. 6. (n) ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς Ca. | 9. 5. 24. a. (o) ὡσεὶ U. 1. | 9. 7. 5. (p) * τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβα ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μετέβαινεν· καὶ τῇ Ca. | 31. 9. 24. a. (q) = | 9. (r) μεταφυτ. εἰς τὴν θάλασσαν Ca. | 9. 5. 7. (s) = Ca. | 9. 7. (t) * βοῦς V. | 9. (u) * αὐτῷ B. 1. Cæs. Ca. L. N. 1. | 11. 8. 23. (x) μὴ ἐρεῖ αὐτῷ Ca. | 9. (y) = Ca. | 9. 7. 30. (z) = U. 2. | 9. (a) * ἂν A. | 9. (b) = Ca. | 9.

9 Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ
[c] ἐκείνῳ ||, ὅτι ἐποίησε τὰ δια-
ταχθέντα [d] αὐτῷ || ; οὐ δοκῶ.
10 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποι-
ήσητε [e] πάντα τὰ διαταχθέν-
τα || ὑμῖν, λέγετε· ὅτι δοῦλοι
ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὅτι ὃ ὠφείλομεν
ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.
11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύε-
σθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
αὐτὸς διήρχετο [f] διὰ μέσου || Σα-
μαρείας καὶ Γαλιλαίας.
12 Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ
εἴς τινα κώμην, [g] ἀπήντησαν
αὐτῷ || δέκα λεπροὶ ἄνδρες, [h] οἳ ||
ἔςησαν πόῤῥωθεν.
13 Καὶ [i] αὐτοὶ ἦραν φωνὴν,
λέγοντες || · Ἰησοῦ ἐπιςάτα, [k] ἐ-
λέησον ἡμᾶς ||.
14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· [l] Πο-
ρευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς
[m] ἱερεῦσι ||. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκαθαρίσθησαν.
15 Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι
[n] ἰάθη ||, ὑπέςρεψε, μετὰ φωνῆς
μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν.
16 Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
[o] παρὰ || τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐ-
χαριςῶν [p] αὐτῷ ||. [q] καὶ αὐτὸς
ἦν || Σαμαρείτης.
17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν [r] · Οὐχὶ οἱ || δέκα [s] ἐκαθ
ρίσθησαν; οἱ [t] δὲ || ἐννέα ποῦ;
18 [u] Οὐχ εὑρέθησαν ὑποςρ
ψαντες δοῦναι || δόξαν τῷ Θεῷ,
μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;
19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνας
πορεύου· [x] ἡ πίςις σου σέσωκέ σ
20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τ
Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασ
λεία τοῦ Θεοῦ, [y] ἀπεκρίθη α
τοῖς, καὶ || εἶπεν· Οὐκ ἔρχετ
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ πα
ρατηρήσεως·
21 Οὐδὲ ἐροῦσιν· [z] Ἰδοὺ || ὧ
δε, ἤ, [z] ἰδοὺ || ἐκεῖ· [a b] ἰδοὺ γὰ
ἡ || βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑ
μῶν ἐςιν.
22 Εἶπε [c] δὲ || πρὸς τοὺς μαθη
τάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι, [d] ὅτ
ἐπιθυμήσετε || μίαν τῶν ἡμερῶ
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου [e] ἰδεῖν ||
καὶ οὐκ ὄψεσθε.
23 Καὶ [f] ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἰδο
ὧδε, ἤ, [g] ἰδοὺ || ἐκεῖ [h] · Μὴ ἀπ
έλθητε, μηδὲ διώξητε.
24 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀςραπὴ
ἀςράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ᾽ οὐρανὸν
εἰς τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν λάμπει· οὕ-
τως ἔςαι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ
που ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.
25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλ
πα-

|| 10. 1 Cor.9:16. Iob.22:3. 35:7. Ps.16:2. Rom.11:35. || 11. Ioh.4:4. Sup.9:51. || 12. Lev.13:46. || 14. Lev.13:2. 14:2. Matt.8:4. Sup.5:14. || 19. Matt.9:22. Mar. 5:34. 10:52. Luc.7:50. 8:48. 18:42. || 21. Matt.12:28. 21:43. 24:23. Marc.13:21. Inf.21:8. || 23. Matt.24:23. Marc.13:21. | 24. Matt.24:27. || 25. Matt.16:21. 17:22. 20:18. Marc.8:31. 9:31. 10:33. Luc.9:22. 18:31. 24:7. 26.

(c) = A. Ca. | 10. 26. (d) = B. 1. G. g. E. M. m. | 8. 26. 43. (e) ὅσα λέγω Ca. | 9. 5. || & post πάντα A. * ταῦτα | 9. 27. (f) μέσον Ca. | 9. 5. (g) ὅπου ἦσαν Ca. | 9. 5. (h) καὶ Ca. | 9. 7. (i) ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ Ca. | 9. 5. (k) βοήθησον ἡμῖν B. 1. Ca. L. N. 1. | 5. 23. (l) * τεθεράπευσθε Ca. | 31. 9. 27. (m) ἀρχιερ. M. U. 1. | 9. 5. (n) ἐκαθαρίσθη Ca. E. Go. U. 2. | 11. 23. (o) περὶ G. | 9. || πρὸς Ca. | 9. || ἐπὶ B. 1. L. m. N. 1. | 11. 8. 7. (p) τῷ Θεῷ B. 1. | 5. 9. (q) ἦν δὲ Ca. | 9. 5. (r) αὐτοῖς· οὐ τοι Ca. | 9. 5. (s) * οὗτοι A. | 9. 27. (t) = Ca. | 9. 7. (u) ἐξ αὐτῶν οὐδ᾽ εἷς εὑρέθη ὑποςρέφων, ὃς δώσει Ca. | 9. 5. || οὐχ εὑρέθη ὑποςρέψας &c. V. | 9. (x) * ὅτι Ca. | 9. 7. (y) = B. 1. U. 1. | 10. 26. (z) = bis Co. | 14. (a) * μὴ πιςεύσητε Ca. | 9. 24. a. b. (b) ἡ γὰρ M. | 9. 5. (c) οὖν Ca. | 9. 7. (d) τοῦ ἐπιθυμῆσαι ὑμᾶς Ca. | 9. (e) = Ca. | 9. (f) * ἐὰν B. 1. | 9. 7. (g) = Co. | 14. (h) * ὁ Χριςὸς W. | 9. 27. 24. a, b.

αθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι
πὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς
μέραις τοῦ Νῶε, οὕτως ἔςαι
αὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ
νθρώπου.
27 Ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν,
ξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας
ἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν·
αὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς [i], καὶ
πώλεσεν ἅπαντας.
28 Ὁμοίως [k] καὶ ὡς || ἐγένετο
ν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον,
πινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύ-
ευον, ᾠκοδόμουν·
29 Ἧ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ
πὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ
εῖον ἀπ᾽ οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν
παντας.
30 Κατὰ ταῦτα ἔςαι [l] ᾗ || ἡ-
έρᾳ [m] ὁ υἱὸς || τοῦ ἀνθρώπου
ἀποκαλύπτεται [n] ||.
31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ [o] ἡμέρᾳ ||, ὃς
ςαι ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ
κεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κα-
αβάτω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ
γρῷ, ὁμοίως μὴ [p] ἐπιςρεψάτω ||
ς τὰ ὀπίσω [q].
32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς
ώτ.
33 Ὃς ἐὰν [r] ζητήσῃ || τὴν ψυ-
ὴν αὐτοῦ [s] σῶσαι ||, ἀπολέσει
αὐτήν· [t] καὶ ὃς || ἐὰν ἀπολέσῃ
[u] αὐτὴν ||, [x] ζωογονήσει || αὐτήν.
34 Λέγω ὑμῖν· [y] ταύτῃ τῇ
νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης
μιᾶς· ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ
ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.
35 Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι
[z] ἐπὶ τὸ αὐτό ||· [a] ἡ || μία πα-
ραληφθήσεται, καὶ ἡ ἑτέρα ἀφε-
θήσεται.
36 [b] Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ·
ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕ-
τερος ἀφεθήσεται. ||
37 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν
αὐτῷ· Ποῦ Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· Ὅπου τὸ [c] σῶμα ||, ἐκεῖ
συναχθήσονται [d] οἱ ἀετοί.

Κεφ. ιη' 18.

1 Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐ-
τοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε
προσεύχεσθαι [e], καὶ μὴ ἐκκα-
κεῖν·
2 Λέγων· Κριτής τις ἦν ἔν
τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμε-
νος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπό-
μενος·
3 Χήρα δέ [f] τις || ἦν ἐν τῇ πό-
λει ἐκείνῃ· καὶ ἤρχετο πρὸς αὐ-
τὸν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀ-
πὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
4 Καὶ οὐκ [g] ἠθέλησεν || ἐπὶ
χρόνον

||26. Matt.24:37.38. 1 Pet.3:20. Gen.6:2. 7:7. || 28. Gen.19:14. ||29. Gen.
:24. Deut.29:23. Esa.13:19. Ier.50:40. Ose.11:8. Amos 4:11. Iudæ ℣.7. || 31.
att.24:17. Marc.13:15. ||32. Gen.19:26. Sap.10:7. || 33. Sap 9:24. Matt.10:39.
:25. Marc.8:35. Ioh.12:25. ||34. Matt.24:40.41. 1 Thess.4:17. 4 Esd.16:28.31.
37. Matt.24:28. Iob.39:30. Cap. XVI:I. ||1. Eccl.18:22. Sir.7:10. Rom.12:
. Eph.6:18. Col.4:2. 1 Thess.5:17. Luc.11:5.21:36.

(i) * τοῦ ὕδατος Ca. | 9.27. (k) κα-
ς R. 1. | 9.5. (l) ἐν τῇ Ca. | 9. (m)
ῦ υἱοῦ Ca. | 9.6. (n) ἡ ἀποκαλυφθῇ
a. | 9. (o) ὥρᾳ V. | 9.5. (p) ἐπιςρα-
ήτω Ca. | 9.6. (q) * ἆραι ἱμάτια αὐ-
οῦ Cæs. | 9.24. a. (r) θελήσῃ Ca. | 9.
24. a. b. (s) ζωογονῆσαι Ca. | 9.5.
ὃς δὲ B. 1. L. m. N. 1. | 11.5.7.8.
) = Ca. | 9.26. || sed post αὐτὴν *
ἕνεκεν ἐμοῦ Go. | 14.24. a. b. (x) ζωο-
ποιήσει B. 1. U. 1. | 10.5. (y) * ἐν Cu.
| 13. (z) ἐπιτοαυτὸ Cu. | 13. (a) = Cu.
| 13. (b) = versus totus B. 9. Co. U. 1.
| 10.14. (c) πτῶμα E. | 24. a. 9. (d) *
καὶ g. L. N. 1. | 8.11. (e) * αὐτοὺς A.
M. | 10.27. (f) = B. om. U. 1. 2. | 8.26.
(g) ἤθελον R. 3. | 9.6.

χρόνον [h] · μετὰ δὲ ταῦτα [i] εἶπεν ἐν ἑαυτῷ || · Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι·

5 Διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν [k] ταύτην ||, ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη [l] ὑπωπιάζῃ || με.

6 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει.

7 Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν [m] τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ || τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, [n] καὶ || μακροθυμῶν [o] ἐπ' αὐτοῖς || [p];

8 [q] Λέγω ὑμῖν, ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9 Εἶπε δὲ [r] καὶ || πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς [s], τὴν παραβολὴν ταύτην ||·

10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι· ὁ εἷς φαρισαῖος, καὶ ὁ [t] ἕτερος || τελώνης.

11 Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς [u] πρὸς || ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ Θεὸς, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς [x] οὗτος || ὁ τελώνης.

12 Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

13 Καὶ ὁ τελώνης [y] μακρόθε ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς [z] εἰς || τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι, ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

14 Λέγω ὑμῖν, [a] κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος [b] εἰς τὸν οἶκο αὐτοῦ ||, [c] ἢ ἐκεῖνος ||. ὅτι πᾶ ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· [d] ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ [e] βρέφη ||, ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ [f] ἐπετίμησαν || αὐτοῖς.

16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [g] προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν ||· Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

17 Ἀμὴν [h] λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

19 Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·

Τ

||5. Sup.11:8. Pſ.9:18. 13:1. 103:9. Ioh.13:1. 1 Theſſ.2:16. ||7. Apoc.6:10 4 Eſd.5:1. 15:8. Sir.35:17. Hab.2:3. 2 Tim.3:1. 4:3. ||9. Sup.10:29. 16:15. ||11 Eſa.1:15. 58:2. Apoc.3:17. ||14. Iob.22:29. Prov.29:23. Sup.1:51. 14:11. Matt 23:12. Iac.4:6.10. 1 Pet.5:5. ||15. Matt.19:13. Marc.10:13. ||16. Matt.18:3. 19:14 1 Cor.14:20. 1 Pet.2:2. ||17. Mar.10:15. ||18. Matt.19:16. Mar.10:17. Dan.7:18.27

(h) * τινὰ Ca. | 9.27. (i) ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν καὶ λέγει Ca. | 31.9.5. (k) = Ca. | 9.26. (l) ὑποπιέζῃ B. 5. Cæſ. | 10. 6. (m) = R. 1. | 9.33. (n) ναὶ λέγω, W. | 9.5. (o) = U. 2. | 9. (p) * ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν W. | 9. || & pro μακροθ. A. leg. μακροθυμεῖ | 9.6. (q) * ναὶ Co. | 14. (r) = Co. | 14. (s) ἀνθρώπους Ca. | 9.27. (t) εἷς Ca. | 9.5.30. (u) καθ' Ca. | 9.5. (x) = Ca. | 9.26. (y) * ἀπὸ 2. | 9.7.27. (z) = V. | 9. (a) * ὅτι U. 1 | 9. (b) = Ca. | 9. (c) ἢ γὰρ ἐκεῖνος A. B om. | 42.7.8. || παρ' ἐκεῖνον S. 2. V. | 11 7. || μᾶλλον παρ' ἐκεῖνον τὸν φαρισαῖον Ca. | 9.31. (d) * καὶ A. | 9.27 (e) παιδία Ca. | 9.5.24.a.b. (f) ἐπετίμων Ca. | 9.6. (g) προσεκαλεῖτο αὐτὰ λέγων Ca. | 9.5. (h) * γὰρ Ca. | 9.7.

Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ [i] εἷς, ‖ ὁ Θεός.

20 Τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ φονεύσῃς· Μὴ κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα [k] σου ‖.

21 Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦτα πάντα [l] ἐφυλαξάμην ‖ ἐκ νεότητός [m] μου ‖.

22 Ἀκούσας δὲ [n] ταῦτα ‖ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἕν σοι λείπει· [o] πάντα ὅσα ἔχεις, πώλησον, καὶ [p] διάδος ‖ πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν [q] οὐρανῷ ‖· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.

23 Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.

24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον ‖, εἶπε· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

25 Εὐκοπώτερον γάρ ἐστι, κάμηλον διὰ [s] τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ‖, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ [t] εἰσελθεῖν ‖.

26 Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι;

27 Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ.

28 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἰδοὺ, ἡμεῖς [u] ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ‖ ἠκολουθήσαμέν σοι.

29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [x] ὅτι ‖ οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφοὺς, [y] ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα [z], ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

30 [a] Ὃς οὐ ‖ μὴ ἀπολάβῃ [b] πολλαπλασίονα ‖ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ [c] τοὺς δώδεκα, εἶπε [d] πρὸς αὐτούς ‖· Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν [e], τῷ υἱῷ ‖ τοῦ ἀνθρώπου.

32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ [f] ὑβρισθήσεται ‖, καὶ ἐμπτυσθήσεται·

33 Καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ [g] ἀναστήσεται ‖.

34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν· καὶ ἦν τὸ ῥῆμα [h] τοῦτο ‖ κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγέ-

‖20. Exod.20:12.13. Deut.5:16.17. Matt.15:4. 19:18. Mar.7:10. 10:19. Rom. 13:9. Eph.6:2. Col.3:20. ‖22. Matt.6:19. 19:21. Sup.12:33. 16:9. 1 Tim.6:19. ‖24. Prov.11:28. Matt.19:23. Marc.10:23. 1 Tim.6:9. 1 Cor.1:26. Iac.2:5. ‖27. Iob.10:13. 42:2. Ier.32:17. Zach.8:6. Luc.1:37. ‖28. Matt.4:20. 19:27. Marc.10:28. Sup.5:11. ‖ 29. Deut.33:9. ‖30. Iob.42:12. ‖ 31. Matt.16:21. 17:22. 20:17. Marc.8:31. 9:31. 10:32. Luc.9:22. 24:7. Ps.22:7. 53:7. ‖32. Matt.27:2. Inf.23:1. Ioh.18:28. Act.3:13.

(i) = v. 2. | 9. 4. 24. a. b. (k) = A. Ca. Co. | 10. 26. 14. (l) ἐφύλαξα A. 9. 6. (m) = Ca. | 9. (n) = Ca. | 9. 26. (o) * ὕπαγε, s. 1. | 9. 24. a. (p) δὸς A. B. 2. Ca. L. M. m. N. 1. U. 1. | 7. 8. 24. a. (q) τοῖς οὐρανοῖς A. Ca. | 10. 6. (r) = Co. | 14. (s) τρήματος βελόνης διελθ. Ca. | 9. 5. (t) διελθ. A. | 9. 7. (u) τὰ ἴδια ἀφέντες Ca. | 9. 5. (x) = Ca. | 9. 7. 30. (y) * ἢ ἀδελφὰς, Ca. | 9. 24. a. b. (z) * ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ Ca. | 9. 23. (a) ἐὰν Ca. | 9. 5. ‖ καὶ οὐ G. | 9. (b) ἑπταπλ. Ca. | 9. 5. (c) * ὁ Ἰησοῦς V. | 9. (d) αὐτοῖς Ca. | 9. 7. 8. (e) περὶ τοῦ υἱοῦ Ca. Co. s. 1. V. | 11. 8. 7. (f) μαστιγωθήσεται V. | 9. 5. 24. a. b. c. in seq. ℣. (g) ἐγερθήσεται B. 1. U. 1. | 10. 5. (h) = Ca. | 9.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν
[i] αὐτὸν || εἰς Ἱεριχὼ, τυφλός
τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσ-
αιτῶν.
36 Ἀκούσας δὲ ὄχλου δια-
πορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη
τοῦτο.
37 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι
Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.
38 Καὶ ἐβόησε, λέγων· [k] Ἰη-
σοῦ || υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.
39 [l] Καὶ || οἱ [m] προάγοντες ||
ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα [n] σιωπήσῃ ||.
αὐτὸς δὲ [o] πολλῷ || μᾶλλον ἔκρα-
ζεν [p]· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.
40 Σταθεὶς δὲ [q] ὁ Ἰησοῦς || ἐ-
κέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι [r] πρὸς
αὐτόν ||. [s] ἐγγίσαντος || δὲ αὐ-
τοῦ, ἐπηρώτησεν αὐτὸν,
41 [t] Λέγων ||· Τί σοι θέλεις
ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα
ἀναβλέψω.
42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ
σε.
43 Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε,
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν
Θεόν· καὶ πᾶς ὁ [u] λαὸς || [x] ἰδὼν, ||
ἔδωκεν [y] αἶνον || τῷ Θεῷ.

Κεφ. ιθ΄. 19.

1 ΚΑὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν
Ἱεριχώ.
2 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ [z] ὀνόματι ||
[a] καλούμενος || Ζακχαῖος· [b] καὶ
αὐτὸς || ἦν ἀρχιτελώνης, κ
[c] οὗτος ἦν || πλούσιος.
3 Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησο
τίς ἐστι· καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀ
τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρ
ἦν.
4 Καὶ [d] προδραμὼν || ἔμπρ
σθεν, ἀνέβη ἐπὶ [e] συκομορέαν
ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι [f] δι' || ἐκείν
ἤμελλε διέρχεσθαι.
5 Καὶ [g] ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τ
πον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδ
αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν |
Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθ
σήμερον [h] γὰρ || ἐν τῷ οἴκῳ σ
δεῖ με μεῖναι.
6 Καὶ σπεύσας κατέβη, κα
ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων.
7 Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγ
γυζον [i], λέγοντες ||· Ὅτι παρ
ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε κατα
λῦσαι.
8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπ
πρὸς τὸν [k] Κύριον ||· Ἰδοὺ, τ
ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύ
ριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ε
τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδι
δωμι τετραπλοῦν.
9 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰη
σοῦς· [l] Ὅτι || σήμερον σωτηρί
[m] τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθό
τι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν·
10 Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν
θρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τ
ἀπολωλός.

11 Ἀκου

|| 35. Matt.20:29. Marc.10:46. || 42. Sup.17:19. Cap. XIX. || 8. Sup.3:14
Ex.22:1. 2 Sam.12:6. || 9. Sup.13:16. || 10. Matt.10:6. 15:24. 18:11. Act.13:46.

(i) τὸν Ἰησοῦν L. m. N. 1 | 11. 8. 26. (k) = A. | 9. || at B. 1. * Χριστὲ post Ἰησοῦ | 9. (l) δὲ post οἱ Ca. | 9. 4. (m) παράγ. A. | 9. 7. (n) σιγήσῃ Ca. | 9. 5. (o) = Ca. | 9. 26. (p) * λέγων U. 2. | 9. (q) = U. 1. | 10. 26. (r) = Ca. | 9. (s) προεγγ. U. 1. | 9. 7. (t) = Co. | 14. (u) ὄχλος S. 1. | 9. 5. (x) = B. 1. | 9. (y) δόξαν Ca. | 9. 5. (z) ἦν L. N. 1. | 10. 27. (a) = Ca. V. | 10. 26. (b) οὗτος Ca. | 9. 5. (c) = Ca. | 9. (d) δραμὼν B. 5 | 9. 7. || προσδραμ. U. 2. W. | 10. 7 || προλαβὼν Ca. | 9. (e) συκομωραία B. 8. | 9. 6. (f) = A. B. 4. | 10. (g) ἐγένετο ἐν τῷ διέρχεσθαι αὐτὸν, εἶδε, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ca. | 9. 5. 31. (h) ὅτι ante σήμ. Ca. | 9. 7. (i) = Ca | 9. 26. 30. (k) Ἰησοῦν B. 1. E. V. | 5 8. 11. (l) = L. N. 1. | 10. 7. 8. (m) * ἐ A. | 9. 7.

11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦ-
τα, προσθεὶς εἶπε παραβολὴν,
διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι
παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.
12 Εἶπεν [n] οὖν ||· Ἄνθρωπός
τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν
μακρὰν, λαβεῖν [o] ἑαυτῷ || βα-
σιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι.
13 Καλέσας δὲ δέκα δούλους
ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πραγμα-
τεύσασθε [p] ἕως || ἔρχομαι.
14 Οἱ δὲ πολῖται [q] αὐτοῦ ||
ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ [r] ἀπέστειλαν ||
πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγον-
τες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασι-
λεῦσαι ἐφ᾽ ἡμᾶς.
15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [s] ἐπαν-
ελθεῖν || αὐτὸν λαβόντα τὴν βα-
σιλείαν, [t] καὶ || εἶπε φωνηθῆναι
αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οἷς
ἔδωκε τὸ ἀργύριον· ἵνα γνῷ τίς
τί διεπραγματεύσατο.
16 Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος,
λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσ-
ειργάσατο δέκα μνᾶς.
17 [u] Καὶ || εἶπεν αὐτῷ· [x] Εὖ, ||
ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πι-
στὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων
ἐπάνω δέκα πόλεων.
18 [y] Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέ-
γων ||· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε
πέντε μνᾶς.
19 Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ
γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων.
20 Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων·
Κύριε, ἰδοὺ, ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον
ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ.
21 [z] Ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι
ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ ||· αἴρεις ὃ
οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ
ἔσπειρας [a].
22 Λέγει [b] δὲ || αὐτῷ [c]· Ἐκ
τοῦ στόματός σου [d] κρινῶ || σε,
πονηρὲ δοῦλε· ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄν-
θρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ
ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπει-
ρα [e].
23 [f] Καὶ διατί || οὐκ ἔδωκας
τὸ ἀργύριόν μου [g] ἐπὶ τὴν τράπε-
ζαν ||, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ
[h] ἂν ἔπραξα αὐτό ||;
24 Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν·
ἄρατε ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ
[i] δότε || τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔ-
χοντι.
25 [k] Καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύριε,
ἔχει δέκα μνᾶς. ||
26 Λέγω [l] γὰρ || ὑμῖν, ὅτι
παντὶ τῷ ἔχοντι [m] δοθήσεται ||.
ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ
[n] ἔχει ||, ἀρθήσεται [o] ἀπ᾽ αὐ-
τοῦ ||.
27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου
[p] ἐκεί-

|| 12. Matt. 25:14. Marc. 13:34. || 14. Ioh. 1:11. || 17. Luc. 16:10. Inf. ℣. 19. Matt. 25:21. || 22. 2 Sam. 1:16. Matt. 12:37. Iob. 15:6. || 26. Supr. 8:18. Matt. 13:12. 25:29. Marc. 4:25.

(n) δὲ Ca. | 9. 5. (o) = Ca. | 9. 26. (p) ἐν ᾧ A. Ca. | 10. (q) = Ca. | 9. (r) ἔπεμψαν Ca. | 9. 5. (s) παρελθ. N. 1. | 9. 7. (t) = M. | 9. (u) ὁ δὲ Ca. | 9. 5. (x) εὖγε L. N. 1. B. 1. | 10. 6. 7. 9. (y) ὁ ἕτερος ἐλθὼν εἶπεν Ca. | 9. 4. 5. (z) ὅτι ἐφοβήθην σε, ἄνθρωπος γὰρ εἶ αὐστηρὸς Ca. | 9. 5. (a) * καὶ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας S. 1. | 9. 24. a. (b) = B. 1. U. 1. | 10. (c) * Κύριος αὐτοῦ m. | 9. 27. 24. a. (d) κρίνω V. | 9. 6. (e) * καὶ συνάγων ὅ οὐ διεσκόρπισα m. S. 1. | 10. 24. a. (f) διατί οὖν Ca. | 9. 4. (g) τοῖς τραπεζίταις Cp. | 14. 24. a. (h) αὐτὸ post ἂν Cu. | 13. || & ἀνέπραξα una voce A. | 32. 9. 6. (i) ἀπενέγκατε Ca. | 9. 5. (k) = Ca. | 9. 30. (l) = G. | 9. 7. (m) προστίθεται Ca. | 9. 5. || δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται B. 1. S. 1. V. | 11. 24. a. (n) δοκεῖ ἔχειν U. 2. | 9. (o) = B. 2. U. 2. | 10. 26.

[p] ἐκείνους ||, τοὺς μὴ [q] θελήσαντάς με βασιλεῦσαι || ἐπ' αὐτοὺς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου.[r]

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο [s] ἔμπροσθεν ||, ἀναβαίνων [t] εἰς Ἱεροσόλυμα.

29 Καὶ [u] ἐγένετο || ὡς ἤγγισεν εἰς [x] Βηθφαγὴ || καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

30 Εἰπών· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον [y] δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς [z] πώποτε || ἀνθρώπων ἐκάθισε· [a] λύσαντες [b] αὐτὸν || ἀγάγετε.

31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διὰ τί λύετε; Οὕτως ἐρεῖτε [c] αὐτῷ ||· Ὅτι ὁ Κύριος [d] αὐτοῦ || χρείαν ἔχει.

32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς [e].

33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον;

34 [f] Οἱ δὲ εἶπον· || Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει.

35 Καὶ [g] ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· || [h] Καὶ ἐπιῤῥίψαντες || ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπ [i] τὸν πῶλον, || ἐπεβίβασαν τὸ Ἰησοῦν.

36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπ εστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν [k] ἐ τῇ ὁδῷ ||.

37 [l] Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς [m] τῇ καταβάσει || το ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἤρξαντο [n] ἅ παν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν [o] φω μεγάλῃ || περὶ [p] πασῶν || ὧν εἶ δον [q] δυνάμεων ||,

38 Λέγοντες· Εὐλογημένος ἐρχόμενος [r] βασιλεὺς || ἐν ὀνόμα τι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, κα δόξα ἐν ὑψίστοις.

39 Καί τινες τῶν Φαρισαίω ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.

40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ τοῖς· Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν οὗτο σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι [s] κεκράξονται ||.

41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴ πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' [t] αὐτῇ ||,

42 Λέγων· Ὅτι εἰ ἔγνως κα σὺ, [u] καί γε || ἐν τῇ ἡμέρ [x] σου || ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνη σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου·

43 Ὅτ

||28. Marc.10:32. ||29. Matt.21:1. Marc.11:1. ||35. Ioh.12:14. 2 Reg.9:13. ||38 Pſ.118:26. Luc.2:14. Eph.2:14. ||40. Hab.2:11. ||42. Dan.9:27.

(p) = G.m. M. | 11.8.33.26. (q) θέλοντάς με βασιλεύειν Ca. | 9. (r) * καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Ca. | 9. 24. a. (s) = Ca. | 9. (t) * δὲ Ca. | 9. (u) = G. | 9. 26. (x) Βιθφαγῇ Cæſ. | 9. (y) * τῆς ὄνου V. | 9. (z) = Ca. | 9. 24. b. (a) * καὶ Ca. | 9. (b) = Ca. | 9. 30. (c) = Ca. | 9. (d) μου V. 1. | 9. 5. (e) * ἐστῶτα τὸν πῶλον S. 1. V. | 10. 27. 25. (f) ἀπεκρίθησαν· ὅτι Ca. | 9. 5. (g) ἀγαγόντες τὸν πῶλον, Ca. | 9. 24. b (h) ἐπέῤῥιψαν Ca. | 9. 6. (i) αὐτὸν κα Ca. | 9. (k) = Ca. | 9. (l) ἐγγιζόντω δὲ αὐτῶν Ca. | 9. 6. (m) τὴν κατάβα σιν Ca. | 9. 6. (n) πάντες οἱ ὄχλοι τῶ καταβαινόντων V. | 9. 5. (o) = Ca | 9. 30. 33. (p) πάντων Ca. | 9. 6. (γινομένων Ca. | 9. (r) = G. | 9. (κράξουσι Cu. | 13. (t) αὐτὴν A. | 9 6. (u) = Ca. | 9. (x) = A. Ca. G | 26. 11.

43 Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι [y] ἐπί
ε ||, καὶ [z] περιβαλοῦσιν || οἱ ἐχ-
οί σου χάρακά [a] σοι ||, καὶ πε-
κυκλώσουσί σε, καὶ συνέξουσί
ε πάντοθεν·
44 Καὶ ἐδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ
έκνα σου [b] ἐν σοί ||· καὶ οὐκ ἀ-
ήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ·
νθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς
πισκοπῆς σου.
45 [c] Καὶ εἰσελθὼν || εἰς τὸ ἱε-
ν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πω-
οῦντας [d] ἐν αὐτῷ || [e] καὶ ἀγο-
ἄζοντας ||, [f]
46 Λέγων αὐτοῖς· Γέγραπται·
Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς
ἐστιν ||· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιή-
ατε σπήλαιον λῃστῶν.
47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ'
μέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
αὶ οἱ γραμματεῖς [i] ἐζήτουν αὐτὸν
πολέσαι ||, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ·
48 Καὶ οὐχ εὕρισκον [k] τὸ || τί
οιήσωσιν [l]· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας
ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων ||.

Κεφ. κ'. 20.

ΚΑὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμε-
ρῶν [n] ἐκείνων ||, διδάσκοντος
αὐτοῦ τὸν λαὸν [o] ἐν τῷ ἱερῷ ||, καὶ
εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ
[p] ἀρχιερεῖς || καὶ οἱ γραμματεῖς
σὺν τοῖς πρεσβυτέροις,
2 Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν [q], λέ-
γοντες ||· Εἰπὲ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξ-
ουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, [r] ἢ || τίς
ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύ-
την;
3 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· [s] Ἐρωτήσω || ὑμᾶς κἀγὼ
ἕνα λόγον [t]· καὶ εἴπατέ || μοι·
4 Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ
οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων;
5 Οἱ δὲ [u] συνελογίσαντο || πρὸς
ἑαυτοὺς, λέγοντες· Ὅτι ἐὰν εἴ-
πωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ· Διατί
[x] οὖν || οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· [y] Ἐξ || ἀν-
θρώπων· [z] πᾶς ὁ λαὸς καταλιθά-
σει ἡμᾶς ||· [a] πεπεισμένος || γάρ
ἐστιν Ἰωάννην προφήτην [b] εἶναι ||.
7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι
[c] πόθεν.
8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξ-
ουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
9 [d] Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν
λέγειν || τὴν παραβολὴν ταύτην·
Ἄν-

||43. Esa.29:3. Ier.6:3.6. Luc.21:20. ||44. 1 Reg.9:7.8. Mic.3:12. Matt.24:1.2. Marc.13:2. Infr.21:6. ||45. Matt.21:12. Marc.11:15. ||46. 1 Reg.8:29. Esa.56:7. er.7:11. Matt.21:13. Mar.11:17. ||47. Marc.11:8. Ioh.7:19. 8:37. Cap. XX. 1. Matt.21:23. Marc.11:27. Act.4:7. 7:27. ||4. Sup.15:18. Matt.14:5. 17:12. Mar. :13. Luc.1:76. 7:30. ||9. Matt.21:33. 5:12. 23:34.37. Marc.12:1. Esa.5:1. Ier.2: 1. 12:10. 37:17. 2 Par.36:15. Neh.9:26. 1 Reg.22:24. Act.7:52. 1 Thess.2:15. Heb.11:36.

(y) Ca. ponit post περιβαλ. | 4. z) βαλοῦσιν Ca. | 9.7. || ἐπιβαλ. G. 9.7. (a) = Ca. | 9.7.30. (b) = Ca. 9. (c) ἐλθὼν δὲ Ca. | 9.5. (d) = Go. J.2. | 14.9. (e) = Co. | 14. (f) * καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς, Ca. | 9. 24. a. b. g) * ὅτι Ca | 9. (h) ἔσαι s. 1. | 9.6. |κληθήσεται G. | 9.24. a. 5. (i) Ca. V. ponunt post λαοῦ | 10.4. (k) = Ca. | 9. l) * αὐτῷ Ca. | 9.27. (m) ἐκρέματο αὐτοῦ ἀκούειν Ca. | 9.5. (n) = B.1. Ca. Co. L. M. N. 1. S. 3. | 23. (o) = B. 2. | 9. (p) ἱερεῖς A. B. om. Go. S. 3. U. 1.2. W. | 23. (q) = Ca. Co. S. 1. | 10. 26. (r) καὶ Ca. | 9.7. (s) ἐπερωτ. Ca. | 9.7. (t) ὃν εἴπ. Ca. |9. || καὶ ἀποκρίθητέ G. V. | 11. 6. 8. (u) διελογίζοντο L. m. N. 1. | 11.8.7. (x) = B. 5. | 9.7. (y) ἀπὸ τῶν Ca. | 9. 7. (z) λιθάσει ἡμᾶς ὁ λαὸς ἅπας Ca. | 9.4.7. (a) πεπιστευμένος B. 1. | 9.5. (b) γεγονέναι Ca. | 9.5. (c) * αὐτοὺς τὸ Ca. | 9.27. (d) ἔλεγε δὲ Ca. | 9.31.

Ἄνθρωπός [e] τις || ἐφύτευσεν ἀμ-
πελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωρ-
γοῖς· [f] καὶ || ἀπεδήμησε χρόνους
ἱκανούς.
10 [g] Καὶ ἐν καιρῷ || ἀπέςειλε
πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα
ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος
δῶσιν αὐτῷ. [h] οἱ δὲ γεωργοὶ δεί-
ραντες || αὐτὸν, ἐξαπέςειλαν κε-
νόν.
11 Καὶ [i] προσέθετο πέμψαι ||
ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον [k] δεί-
ραντες || καὶ ἀτιμάσαντες, ἐξα-
πέςειλαν κενόν.
12 Καὶ [l] προσέθετο πέμψαι ||
τρίτον· [m] οἱ δὲ || καὶ [n] τοῦτον ||
τραυματίσαντες [o] ἐξέβαλον ||.
13 Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπε-
λῶνος· Τί ποιήσω; πέμψω τὸν
υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· [p] ἴσως ||
τοῦτον [q] ἰδόντες || ἐντραπήσονται.
14 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν [r] οἱ γεωρ-
γοὶ ||, διελογίζοντο πρὸς [s] ἑαυ-
τοὺς ||, λέγοντες· Οὗτός ἐςιν ὁ
κληρονόμος· [t] δεῦτε, || ἀποκτεί-
νωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ
κληρονομία.
15 Καὶ ἐκβαλόντες [u] αὐτὸν ||
ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν.
Τί οὖν ποιήσει [x] αὐτοῖς || ὁ κύ-
ριος τοῦ ἀμπελῶνος;
16 Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώ-
σει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκού-
σαντες [y] δὲ || εἶπον· Μὴ γένοιτ
17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς
εἶπε· Τί οὖν ἐςι τὸ γεγραμμένο
τοῦτο· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰ
κεφαλὴν γωνίας;
18 Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ᾽ ἐκεῖνο
τὸν λίθον, συνθλασθήσεται· ἐφ
ὃν δ᾽ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.
19 Καὶ [z] ἐζήτησαν || οἱ ἀρχιε
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖ
ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας [a] ἐν αὐτ
τῇ ὥρᾳ ||· καὶ ἐφοβήθησαν [b] τὸ
λαόν ||· [c] ἔγνωσαν || γὰρ ὅτι πρὸ
αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτη
[d] εἶπε ||.
20 Καὶ [e] παρατηρήσαντες
ἀπέςειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινο
μένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι· ἵν
ἐπιλάβωνται αὐτοῦ [f] λόγου ||, εἰ
τὸ παραδοῦναι αὐτὸν [g] τῇ ἀρχ
καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος ||.
21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέ-
γοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτ
ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, κα
[h] οὐ || λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ
ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ
διδάσκεις·
22 Ἔξεςιν [i] ἡμῖν || Καίσαρ
φόρον δοῦναι, ἢ οὔ;

23 [k] Κα

|| 14. Pſal.2:1.8. Gen.37:18. Matt.26:3. 27:1. Io.11:53. Hebr.1:2. || 15. 16. Heb 13:12. Matt.24:15. Act.13:46. 15:7. 18:6. 28:28. || 17. Pſ.118:22. Eſa.8:14. 28:16 Matt.21:42. Mar.12:10. Act.4:11. Rom.9:33. 1 Pet.2:4.7. || 18. Eſa.8.15. Zach.12 3. Dan.2:44. 4 Eſd.16:11. 1 Pet.2:7. || 20. Matt.22:15. Marc.12:13. || 21. Mat.22:16

(e) = Ca. E. Go. G. g. L. M. N. 1. U. 1. 2. | 8. 7. 24. b. (f) αὐτὸς δὲ Ca. | 9. 5. (g) καιρῷ δὲ Ca. | 9. (h) δείραντες δὲ Ca. | 9. (i) ἔπεμψεν Ca. | 9. (k) τύψαντες G. | 9. 5. (l) ἔπεμψε Ca. | 9. 28. (m) = Ca. | 9. (n) κἀκεῖνον A. B. 1. | 10. 5. (o) ἐξαπέςειλαν κενὸν Ca. | 9. (p) τυχὸν Ca. | 9. (q) = Ca. Co. | 9. 14. (r) = Ca. V. | 10. (s) ἀλλήλους Ca. | 9. 5. (t) = A. Go. V. | 10. 14. (u) = g. m. | 10. (x) = Ca. | 9. (y) οἱ δ ante ἀκούσ. A. | 9. 4. (z) ἐζήτουν Ca. S 3. V. | 11. 8. 6. (a) = B. 1. | 9. (b) = B 7. Cp. E. g. L. M. m. N. 1 S. 5. U. 1. 2 | 23. (c) ἐπέγν. U. 1. | 9. 7. (d) εἴρηκε sed ante τὴν Ca. | 9. 5. 4. (e) ἀποχωρήσαντες Ca. | 9. 5. (f) λόγων Ca. W. | 10. 6. || λόγῳ U. 1. | 9. || λόγοις W. al. | 9. (g) τῷ ἡγεμόνι Ca. | 9. 5. (h) οὐδενὸς Ca. S. 2. | 11. 5. 24. a. (i) ἡμᾶς A. | 9. 6.

23 [k] Κατανοήσας || δὲ αὐτῶν
ὴν [l] πανουργίαν ||, εἶπε πρὸς
ὐτούς· [m] Τί με πειράζετε || [n];
24 [o] Ἐπιδείξατέ || μοι [p] δηνά-
ιον ||· [q] τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ
πιγραφήν; [r] Ἀποκριθέντες || δὲ
ἶπον, Καίσαρος.
25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπό-
οτε [s] τοίνυν || τὰ Καίσαρος Καί-
αρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.
26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν [t] ἐπιλα-
βέσθαι αὐτοῦ ῥήματος || ἐναντίον
οῦ λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ
[u] τῇ ἀποκρίσει || αὐτοῦ, ἐσίγη-
αν.
27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν
Σαδδουκαίων, (οἱ [x] ἀντιλέγον-
τες || ἀνάστασιν μὴ εἶναι) ἐπηρώ-
τησαν αὐτὸν,
28 Λέγοντες· Διδάσκαλε, Μω-
σῆς ἔγραψεν ἡμῖν· Ἐάν τινος ἀ-
δελφὸς ἀποθάνῃ [y] ἔχων γυναῖκα,
[z] καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ ||,
ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
29 [a] Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν ||·
καὶ ὁ πρῶτος, λαβὼν γυναῖκα,
ἀπέθανεν ἄτεκνος.
30 Καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος [b] τὴν
γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄ-
τεκνος ||.
31 Καὶ ὁ τρίτος [c] ἔλαβεν αὐ-
τήν ||. [d] ὡσαύτως || δὲ καὶ οἱ ἑ-
πτά· καὶ [e] οὐ κατέλιπον τέκ-
να ||, καὶ ἀπέθανον.
32 Ὕστερον [f] δὲ πάντων || ἀπέ-
θανε καὶ ἡ γυνή.
33 Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος
αὐτῶν [g] γίνεται || γυνή; οἱ γὰρ
ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα.
34 [h] Καὶ ἀποκριθεὶς || εἶπεν
[i] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ||· Οἱ υἱοὶ τοῦ
αἰῶνος τούτου [k] γαμοῦσι καὶ
[l] ἐκγαμίσκονται ||·
35 Οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ
αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν, καὶ τῆς
ἀναστάσεως [m] τῆς ἐκ || νεκρῶν,
οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε [n] ἐκγαμί-
σκονται ||·
36 Οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι
[o] δύνανται ||· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι·
[p] καὶ υἱοί εἰσι τοῦ Θεοῦ ||, τῆς
ἀναστάσεως υἱοὶ [q] ὄντες ||.
37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νε-
κροὶ, καὶ Μωσῆς [r] ἐμήνυσεν || ἐπὶ
τῆς βάτου, ὡς λέγει Κύριον, τὸν
Θεὸν Ἀβραὰμ, καὶ τὸν Θεὸν
Ἰσαὰκ,

||25. Matt.17:25. 22:21. Rom.13:7. ||27. Matt.22:23. Marc.12:18. Act.23:8. ||28. Deut.25:5. Gen.38:8. ||36. 1 Io.3:2. 1 Cor.15:42.49.52. ||37. Gen.17:7. 28:21. Exod.3:6. Lev.26:12. Matt.22:32. Mar.12:26. Act.7:32. Heb.11:16.

(k) ἐπιγνοὺς Ca. | 9. 5. (l) πονηρίαν Ca. Go. | 24. a. 9. 5. 14. (m) = Co. | 14. (n) * ὑποκριταὶ G. | 9. 24. a. (o) δείξατε A. Ca. | 10. 7. (p) τὸ νόμισμα Ca. | 9. 5. (q) * οἱ δὲ ἔδειξαν· καὶ εἶπε· B. 2. Co. G. M. m. s. 4. | 23. (r) οἱ Co. | 14. (s) οὖν E. U. 2. | 10. 5. || at = Ca. & * τοῦ post τὰ | 9. 4. (t) δὲ αὐτοῦ ῥῆμα ἐπιλαβεῖν Ca. | 9. 4. 6. (u) τὴν ἀπόκρισιν B. 1. | 9. 6. (x) λέγοντες Ca. Co. Go. | 9. 24. a. 14. (y) * ἄτεκνος Ca. | 23. 9. 27. 23. (z) = Ca. | 9. (a) ἦσαν παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφ. Ca. | 9. 4. 31. (b) = Co. | 14. (c) = Co. | 14. || at ὡσαύτως bis, post αὐτὴν A. B. 6. U. 1. | 4. 8. 24. b. (d) ὁμοίως B. 1. | 9. 24. a. (e) οὐκ ἀφῆκαν τέκνον Ca. | 9. 5. 6. (f) = Ca. | 9. || at = tantum δὲ B. 4. | 9. || & tantum πάντων | 9. || at totus versus = B. 1. | 9. (g) ἔσται Ca. B. 3. s. 1. v. | 11. 8. 5. 24. a. b. (h) = Ca. Co. | 9. 26. 14. (i) πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. 6. 7. (k) * γεννῶνται καὶ γεννῶσι Ca. | 9. 25. 31. (l) ἐκγαμίζονται A. | 9. 6. || γαμοῦνται Ca. | 9. (m) τῶν Ca. | 9. (n) ἐκγαμίζονται B. 7. | 9. 6. (o) μέλλουσι Ca. | 9. 5. || & = ἔτι U. 2. | 9. (p) τῷ Θεῷ Ca. | 9. 33. (q) γεγονότες M. | 9. 5. (r) ἐδήλωσεν Ca. | 9. 5.

Ἰσαὰκ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.

38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

39 Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

40 Οὐκ ἔτι [s] δὲ || ἐτόλμων ἐπερωτᾷν αὐτὸν οὐδέν.

41 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσι [t] τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι;

42 Καὶ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· [u] Εἶπεν ὁ || Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

43 Ἕως [x] ἂν θῶ || τοὺς ἐχθρούς σου [y] ὑποπόδιον || τῶν ποδῶν σου;

44 Δαβὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν [z] καλεῖ ||, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;

45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις.

47 Οἳ [a] κατεσθίουσι || τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσ [b] μακρὰ || [c] προσεύχονται ||· ο τοι λήψονται περισσότερον κρ μα.

Κεφ. κα'. 21.

1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺ βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους.

2 Εἶδε δὲ καί τινα χήραν πε νιχρὰν βάλλουσαν [d] ἐκεῖ || δύ λεπτά [e].

3 Καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγ ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτ πλεῖον πάντων ἔβαλεν·

4 Ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ [f] περισσεύοντος αὐτοῖς || ἔβαλο εἰς τὰ δῶρα [g] τοῦ Θεοῦ ||· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν [h] ἔβαλε ||. [i]

5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε [k]·

6 Ταῦτα [l] ἃ || θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται [m] λίθος ἐπὶ λίθῳ [n], ὃς οὐ καταλυθήσεται.

7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν [o], λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον [p] ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι ||;

8 Ὁ

||41. Matt.22:41. Mar.12:35. ||42. Psal.110:1. Act.2:34. 1 Cor.15:25. Heb.1:13. 10:13. ||46. Sup.11:43. Matt.23:5.6. Marc.12.38.39. ||47. Matt.23:14. Marc.12:40. 2 Tim.3:6. Tit.1:11. Cap. XXI. ||1. Marc.12:41. 2 Reg.12:9. || 3. 2 Cor. 8:12. Mar.~:11. ||5. Matt.24:1. Marc.13:1. ||6. Sup.19:44. 1 Reg.9:7.8. Mich.3:12. Ier.26:18.

(s) γὰρ M. | 9.7. (t) * τινες A. | 9.27. (u) λέγει Ca. | 9.5. (x) τιθῶ Ca. | 9.6. (y) ὑποκάτω Ca. | 9.5. (z) λέγει Ca. | 9.5. (a) κατέσθοντες Ca. | 9.6. (b) μακρᾷ Cu. | 13.6. (c) προσευχόμενοι Ca. | 9.36. (d) = Ca. | 9.26. (e) * ὅ ἐστι κοδράντης Ca. | 9.24.b. (f) περισσεύματος αὐτῶν W. | 9.6.5. (g) = Co. | 14. (h) κατέβαλε U.2. | 9.7. (i) * ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. B.2.S.2. | 11.23. (k) * αὐτοῖς Cæs. | 9. (l) = Ca. W. | 10.7. (m) * ὧδε Co. | 14. (n) * ἐν τοίχῳ ὧδε Ca. | 9.31. (o) * οἱ μαθηταὶ Ca. | 9.24.a. (p) τῆς σῆς ἐλεύσεως Ca. | 9.5.

8 Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε μὴ πλα-
νηθῆτε· [q] πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες·
Ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ ὁ καιρὸς ἤγ-
γικε· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω
αὐτῶν.
9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους
καὶ ἀκαταστασίας, μὴ [r] πτοηθῆ-
τε ‖· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι
πρῶτον ‖· ἀλλ᾽ οὐκ εὐθέως τὸ
τέλος.
10 [t] Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ‖
Ἐγερθήσεται [u] ἔθνος ἐπὶ ἔθνος,
καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν·
11 Σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ
τόπους, καὶ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ
ἔσονται, φόβητρά τε [x] καὶ ση-
μεῖα ‖ ἀπ᾽ οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.
12 Πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἐ-
πιβαλοῦσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς τὰς χεῖρας
αὐτῶν, καὶ διώξουσι, παραδιδόν-
τες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς,
ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγε-
μόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου.
13 Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς
μαρτύριον.
14 [y] Θέσθε ‖ οὖν [z] εἰς τὰς
καρδίας ‖ ὑμῶν, μὴ προμελετᾷν
ἀπολογηθῆναι.
15 Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα
καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται [a] ἀν-
τειπεῖν, οὐδὲ ‖ ἀντιστῆναι πάντες
οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ
γονέων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγ-
γενῶν, καὶ φίλων· καὶ θανατώ-
σουσιν ἐξ ὑμῶν.
17 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.
18 Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.
19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν [b] κτή-
σασθε ‖ τὰς ψυχὰς ὑμῶν.
20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμέ-
νην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερου-
σαλὴμ, τότε [c] γνῶτε ‖ ὅτι [d] ἤγ-
γικεν ‖ ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.
21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,
φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ
ἐν μέσῳ αὐτῆς, [e] ἐκχωρείτωσαν·
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερ-
χέσθωσαν εἰς αὐτήν.
22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗ-
ταί εἰσι, τοῦ [f] πληρωθῆναι ‖ πάν-
τα τὰ γεγραμμένα.
23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐ-
χούσαις, καὶ ταῖς [g] θηλαζού-
σαις ‖ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς
γῆς, καὶ ὀργὴ [h] ἐν ‖ τῷ λαῷ
τούτῳ.
24 Καὶ πεσοῦνται στόματι μα-
χαίρας,

‖8. Ier.14:14. 23:21. 29:8. Matt.24:4. Mar.13:5. Eph.5:6. 2 Thess.2:2.3. Col. 2:18. 1 Ioh.4:1. ‖9. 4 Esd.9:3. 15:15.36. Ier.4:27. 5:10.18. Matt.24:14. ‖10. Esa. 19:2. 4 Esd.13:31. ‖11. 4 Esd.15:5.19. 16:19.21. Act.11:28. ‖12. Matt.10:17. 24. 8. Marc.13:9. Ioh.15:20. 16:2. Apoc.2:10. Act.4:3. 5:18. 7:58. 12:1.4. 16:24. 25: 23. ‖14. Supr.12:12. Matt.10:19. Marc.13:11. ‖15. Exod.4:12. Esa.54:17. Ier.1: 6. Act.2:4.37. 4:1.17.32. 5:13. 6:10. ‖16. Mich.7:6. Act.7:59. 12:2. 4 Esd.5:9. 6: 24. ‖17. Matt.10:22. Mar.13:13. 1 Pet.4:16. ‖18. Matt.10:30. 1 Sam.14:45. 2 Sam. 14:11. 1 Reg.1:52. Act.27:34. ‖20. Matt.24:15. Marc.13:14. Sup.19:43. Dan.9: 27. ‖22. Dan.9:26.27. Zach.11:1. Matt.24:16. Mar.13:14. ‖23. Sup.3:7. Inf.23: 29. Matt.3:7. 4 Esd.16:34. 1 Macc.1:64. 3:8. ‖24. Rom.11:25.

(q) * προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-των. B.2. | 31. 9. (r) Φοβηθῆτε Ca. | 9. 6. (s) = Co. | 14. (t) = Ca. | 9. 30. (u) * γὰρ Ca. | 9. 7. (x) = B. 1. | 9. (y) θέτε A. | 9. 6. (z) ἐν ταῖς καρδίαις Ca. | 9. 7. (a) = Ca. | 9. 33. ‖ at ἢ pro οὐδὲ A. B. 1. g. N. 1. | 11. 7. 8. (b) κτήσεσθε R. 1. | 9. 6. (c) γνώσεσθε Ca. | 9. 6. (d) ἤγγισεν A. | 9. 6. (e) * μὴ Ca. | 9. 22. (f) πλησθῆναι A. B. 7. U. 1. 2. | 11. 8. (g) θηλαζομέναις Ca. | 9. 6. (h) = A. | 9. 7.

χαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσον-
ται εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ
ἐθνῶν, [i] ἄχρι || πληρωθῶσι και-
ροὶ ἐθνῶν.
25 Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ,
καὶ σελήνῃ, καὶ ἄστροις· καὶ ἐπὶ
τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν [k] ἐν ἀπο-
ρίᾳ ||, ἠχούσης θαλάσσης καὶ
σάλου·
26 [l] Ἀποψυχόντων || ἀνθρώ-
πων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας
τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ·
αἱ γὰρ δυνάμεις [m] τῶν οὐρανῶν ||
σαλευθήσονται.
27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέ-
λῃ [n] μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης
πολλῆς ||.
28 Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνε-
σθαι, ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε
τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει
ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.
29 Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐ-
τοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάν-
τα τὰ δένδρα·
30 Ὅταν προβάλωσιν [o] ἤδη,
βλέποντες ἀφ᾽ ἑαυτῶν || γινώσκε-
τε [p] ὅτι || ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος
ἐστίν.
31 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδη-
τε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε
ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία το[ῦ]
Θεοῦ.
32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [q] ὅτι ||
οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη
ἕως [r] ἂν || πάντα γένηται.
33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ [s] παρ-
ελεύσονται ||, οἱ δὲ λόγοι μο[υ]
οὐ μὴ [t] παρέλθωσι ||.
34 Προσέχετε [u] δὲ || ἑαυτοῖς
μήποτε [x] βαρυνθῶσιν || ὑμῶν α[ἱ]
καρδίαι ἐν κραιπάλῃ, καὶ μέθῃ
καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, κα[ὶ]
[y] αἰφνίδιος || ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ
ἡμέρα ἐκείνη·
35 Ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται
ἐπὶ [z] πάντας || τοὺς καθημένους
ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.
36 Ἀγρυπνεῖτε [a] οὖν ||, ἐν
παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ἵνα [b] κα-
ταξιωθῆτε || ἐκφυγεῖν [c] ταῦτα ||
πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι,
καὶ [d] σταθῆναι || ἔμπροσθεν τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ
ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ νύκτας ἐξ-
ερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον Ἐλαιῶν.
38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε
πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν
αὐτοῦ.

Κεφ.

|| 25. Matt.24:29. Marc.13:24. 2 Pet.3:10.12. Ef.5:30. 8:22. 13:10.13. 24:19. 34:4. Ezec.32:7. Ioel.2:10.31. 3:15. Amos 5:20. 8:9. Zeph.1:15. 4 Efd.5:7. 16:12. Act.2:20. Apoc.6:12. || 27. Dan.7:10. Matt.16:27. 24:30. 25:31. 26:64. Marc.13:26. 14:62. Act.1:11. 2 Thess.1:10. Apoc.1:7. || 28. Rom.8:23. || 29. Matt.16:28. 24:32. Marc.13:28. || 33. Ps.102:27. Esa.51:6. Matt.5:18. 24:35. Hebr.1:11. 2 Pet. 3:7.10. || 34. Rom.13:13. 1 Thess.5:6. 1 Pet.4:7. || 35. 1 Thess.5:2. 2 Pet.3:10. Apoc.3:3. 16:15. Esa.24:17. || 36. Matt.24:42. 25:13. Marc.13:33. Luc.12:40. 18:1. 1 Thess.5:6. || 37. Ioh.8:1.2.

(i) ἄχρις οὗ B. 2. Ca. L. m. N. 1. | 11. 8.6. (k) καὶ ἀπορία Ca. | 9.7. (l) ἀποψυχούντων K. 1. | 9. 6. (m) αἱ ἐν τῷ οὐρανῷ Ca. | 9. (n) καὶ δυνάμει πολλῇ καὶ δόξῃ Ca. | 9.4.5.7. (o) τὸν καρπὸν αὐτῶν Ca. | 31. 9. || ἤδη ἐξ ἑαυτῶν V. | 9. (p) διότι A. | 9.7. (q) = G. L. N. 1. | 10. (r) ταῦτα Ca. | 9.7. (s) σαλευθήσονται U. 1. | 9.5. (t) παρελεύσονται Ca. | 9. 24. a. (u) = Ca. G. | 10. (x) βαρηθῶσιν A. B. om. | 11.8. (y) αἰφνιδίως Ca. | 9.6. (z) = Ca. | 9.26. (a) δὲ Ca. | 9.7. (b) κατισχύσητε M. W. | 10.5. (c) = B. 1. Cp. G. g. L. m. N. 1. s. om. U. 1. 2. | 8.23. (d) στήσεσθε Ca. | 9.6.

Κεφ. κβ΄ 22.

ΗΓγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύ-
μων, ἡ λεγομένη Πάσχα.
2 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς,
καὶ οἱ γραμματεῖς, τὸ, πῶς
[e] ἀνέλωσιν || αὐτόν· ἐφοβοῦντο
[f] γὰρ || τὸν λαόν.
3 Εἰσῆλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς
Ἰούδαν τὸν [g] ἐπικαλούμενον ||
Ἰσκαριώτην, [h] ὄντα || ἐκ [i] τοῦ
ἀριθμοῦ || τῶν δώδεκα.
4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε
τοῖς ἀρχιερεῦσι [k] καὶ τοῖς στρα-
τηγοῖς, τὸ, || πῶς αὐτὸν παρα-
δῷ [l] αὐτοῖς ||.
5 Καὶ ἐχάρησαν· καὶ συνέθεντο
αὐτῷ [m] ἀργύριον || δοῦναι.
6 Καὶ [n] ἐξωμολόγησε || · καὶ
ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι
αὐτὸν [o] αὐτοῖς || ἄτερ ὄχλου.
7 Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύ-
μων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα·
8 Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ
Ἰωάννην, εἰπών· Πορευθέντες ἑ-
τοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα
φάγωμεν.
9 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ θέ-
λεις ἑτοιμάσωμεν;
10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ,
[p] εἰσελθόντων || ὑμῶν [q] εἰς τὴν
πόλιν ||, [r] συναντήσει || ὑμῖν ἄν-
θρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων·
ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰ-
κίαν οὗ [s] εἰσπορεύεται.
11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ
τῆς οἰκίας· Λέγει [t] σοι || ὁ διδά-
σκαλος· Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα,
ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθη-
τῶν μου φάγω;
12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει [u] ἀνώ-
γεον || μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοι-
μάσατε.
13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς
[x] εἴρηκεν αὐτοῖς || · καὶ ἡτοίμα-
σαν τὸ πάσχα.
14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα,
ἀνέπεσε, καὶ οἱ [y] δώδεκα || ἀ-
πόστολοι σὺν αὐτῷ.
15 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐ-
πιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πά-
σχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ
με παθεῖν.
16 Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι
[z] οὐ μὴ φάγω ἐξ || αὐτοῦ, ἕως
ὅτου [a] πληρωθῇ || ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ Θεοῦ.
17 Καὶ δεξάμενος [b] ποτήριον,
εὐχαριστήσας εἶπε· Λάβετε τοῦ-
το [c], καὶ || διαμερίσατε ἑαυτοῖς.
18 Λέγω γὰρ ὑμῖν, [d] ὅτι || οὐ
μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.
19 Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχα-
ριστήσας ἔκλασε· καὶ ἔδωκεν αὐ-
τοῖς,

|| 1. Exod. 12:15. Matt. 26:1. Marc. 14:1. || 2. Psal. 2:2. Ioh. 11:47. Act. 4:27. || 3. Matt. 26:14. Marc. 14:10. Io. 13:2. 27. || 5. Zac. 11:12. || 7. Matt. 26:17. Mar. 14:12. 13. Deut. 16:5. || 14. Matt. 26:20. Marc. 14:17. Gen. 31:30. || 16 Matt. 26:29. Mar. 14:25. Act. 10:41. || 18. Matt. 26:29. Marc. 14:25. || 19. Matt. 26:26. Marc. 14:22. 1 Cor. 10:16. 11:23. 24.

(e) ἀπολέσωσιν Ca. | 9. 5. (f) δὲ Ca | 9. 7. (g) καλούμενον Ca. M. | 10. 7. (h) τὸν B. 1. | 9. (i) = V. | 9. 26. (k) = Ca. | 9. 30. (l) = Ca. | 9. 30. (m) ἀργύρια A. m. s. 3. | 8. 6. 24. a. (n) ὡμολόγησε Ca. | 9. 7. || συνεξωμολόγ. M. | 9. 7. (o) = Ca. | 9. (p) εἰσερχομένων Ca. | 9. (q) ἐν τῇ πόλει Ca. | 9. (r) ἀπαντήσει Ca. | 9. 5. (s) * ἐὰν A. | 9. 7. (t) = Ca. | 9. 24. a. (u) ἀνάγαιον A. Ca. | 10. 6. || & pro μέγα Ca. leg. οἶκον | 9. 5. (x) εἰρήκει αὐτὸς Ca. | 9. 5. (y) = Ca. | 9. 26. (z) μὴ φάγομαι ἀπ' Ca. | 9. 5. || pro ἐξ αὐτοῦ l. αὐτὸ R. 1. | 9. (a) καινὸν βρωθῇ Ca. | 9. 5. (b) * τὸ A. | 9. 7. (c) = Ca. | 9. (d) ἀπὸ τοῦ νῦν Ca. | 9. 5. || sic Co. sed non = ὅτι | 14. || ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γεννήμ. R. 2. | 9. 5.

τοῖς, λέγων· [e] Τοῦτό ἐςι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

20 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη [f] ἐν τῷ [g] αἵματί || μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν [h] ἐκχυνόμενον ||.

21 Πλὴν ἰδοὺ, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με [i] μετ᾽ ἐμοῦ || ἐπὶ τῆς τραπέζης.

22 [k] Καὶ ὁ μὲν || ὑιὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον πλὴν οὐαὶ [l] τῷ ἀνθρώπῳ || ἐκείνῳ δι᾽ οὗ παραδίδοται.

23 Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς, τὸ, τίς ἄρα εἴη [m] ἐξ αὐτῶν || ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς [n] αὐτῶν δοκεῖ εἶναι || μείζων.

25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες [o] αὐτῶν ||, εὐεργέται καλοῦνται.

26 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ᾽ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ [p] νεώτερος ||· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν.

27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; [q] οὐχὶ || ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δέ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν [r] ὡς ὁ διακονῶν.

28 Ὑμεῖς δέ [s] ἐςε οἱ διαμεμενηκότες μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου ||.

29 Κἀγὼ [t] διατίθεμαι || ὑμῖν [u] καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν·

30 Ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου, [x] ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ||· καὶ [y] καθίσησθε || ἐπὶ [z] θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

31 [a] Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· || [b] Σίμων ||, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον.

32 Ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίςις σου· καὶ σύ [c] ποτε ἐπιςρέψας, || σήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.

33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· [d] Κύριε, || μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι.

34 Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ, [e] πρὶν ἢ || τρὶς ἀπαρνήσῃ, μὴ εἰδέναι με.

35 Καὶ

||21. Matt.26:21.23. Marc.14:18. Io.13:21. ||22. Io 13:18. Ps.41:10. Act.1:16. 2:23. 4:27. ||23. Matt.26:22. Mar.14:19. Io.13:21. ||24. Matt 20:25. Marc.10:42. 1 Sam.2:8. Iob.12:21. 21:28. ||26. 1 Pet.5:3. Sup.9:48. ||27. Matt.20:28. Ioh.13:14. Phil.2:7. ||28. Sup.18:28. Matt. 9:27 Heb.2:18. 4:15. ||29. Sup.12:32. Matt. 24:47. 2 Cor.1:7. 2 Tim.2:12. ||30. Matt.19:28. Apoc.3:21. 2:26. 1 Cor.6:2. Sap. 3:8. ||31. 1 Pet.5:8. Amos 9:9. ||32. Matt.16:18. Ioh.17:9.11.15. ||34. Matt.26:34. Marc.14:30. Ioh.13:38.

(e) * λάβετε A. | 9. 24. a. (f) ἐςὶν U. 2. | 9. 27. (g) ἐνόματι B. 2. L. | 10. (h) ἐκχυθησόμενον V. | 9. 6. (i) = Ca. M. | 10. (k) ὅτι μὲν ὁ Ca. | 9. 5. 4. (l) = Ca. | 9. 26. (m) = Ca. | 9. (n) ἂν εἴη Ca. | 9. 5. (o) = Ca. | 9. 26. (p) μικρότερος Ca. | 9. 5. (q) μᾶλλον ἢ Ca. | 9. 5. (r) * ἦλθον οὐχ ὡς ὁ ἀνακείμενος, ἀλλ᾽ Ca. | 9. 31. 25. (s) ηὐξήθητε ἐν τῇ διακονίᾳ μου ὡς ὁ διακονῶν Ca. | 9. 31. (t) διατίθημι A. | 9. 6. (u) * διαθήκην A. | 9. (x) = B. 6. E. M. S. 5. V. 2. | 23. (y) καθίζεσθε Cu. | 13. (z) * δώδεκα G. S. 1. | 10. || sic Ca. sed leg. θρόνοις | 9. 6. (a) = Co. | 14. (b) Σίμωνι V. | 9. (c) δὲ ἐπίςρεψον καὶ Ca. | 9. (d) = B. 1. L. m. N. 1. | 11. 8. 26. 29. (e) ἕως οὗ Co. S. 3. V. | 14. 11. 7. 5. 24. d. || ἕως ὅτου Ca. | 9. 5.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀ-
έςειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου,
αὶ πήρας, καὶ ὑποδημάτων, μή
ινος ὑςερήσατε; Οἱ δὲ εἶπον·
ὐδενός.
36 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ
ῦν, ὁ ἔχων βαλάντιον, [f] ἀρά-
ω ||, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ
ὴ ἔχων, [g] πωλησάτω || τὸ ἱμά-
ιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μά-
χαιραν.
37 Λέγω γὰρ [h] ὑμῖν ||, ὅτι [i] ἔ-
ι || τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ
τελεσθῆναι || ἐν ἐμοί, [l] τό· ||
Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· Καὶ
γὰρ τὰ || περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.
38 Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ
μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· [n] Ἱκανόν ἐςι ||.
39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κα-
τὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐ-
λαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τό-
που, εἶπεν αὐτοῖς· Προσεύχεσθε
μὴ [o] εἰσελθεῖν || εἰς πειρασμόν.
41 [p] Καὶ || αὐτὸς [q] ἀπεσπά-
σθη || ἀπ᾽ αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βο-
λὴν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσ-
ηύχετο,
42 Λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει
[r] παρενεγκεῖν || τὸ ποτήριον τοῦτο
ἀπ᾽ ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά
μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω. [s]
43 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος
[t] ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.
44 Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκ-
τενέςερον προσηύχετο· ἐγένετο δὲ
ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος
[u] καταβαίνοντες || ἐπὶ τὴν γῆν.
45 Καὶ ἀναςὰς ἀπὸ τῆς προσ-
ευχῆς, ἐλθὼν [x] πρὸς || τοὺς μα-
θητὰς [y] αὐτοῦ ||, εὗρεν αὐτοὺς
κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης.
46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς. [z] Τί ||
καθεύδετε; ἀναςάντες προσεύ-
χεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πει-
ρασμόν.
47 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος,
ἰδοὺ ὄχλος [a], καὶ ὁ [b] λεγόμενος ||
Ἰούδας [c], εἷς τῶν δώδεκα, [d] προ-
ήρχετο αὐτῶν ||, καὶ [e] ἤγγισε
τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν ||. [f]
48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδως;
49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν
τὸ [g] ἐσόμενον ||, εἶπον [h] αὐτῷ·
Κύριε ||, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαί-
ρᾳ;

50 Καὶ

|| 35. Matt. 10:9. Marc. 6:8. Supr. 9:3. 10:4. || 37. Esa. 53:12. Marc. 15:28 || 39. Matt. 26:36. Marc. 14:32. Io. 8:1. 18:1. || 40. Matt. 6:13. 26:41. Marc. 14:38. Inf. ℣. 46. Sup. 11:4. || 41. Matt. 26:39. Marc. 14:35. Heb. 5:7. || 42. Ioh. 5:30. 6:38. 12:27. Matt. 20:22. || 43. Matt. 4:11. 26:53. || 44. Ioh. 12:27. Hebr. 5:7. Matt. 26:42. || 47. Matt. 26:47. Mar. 14:43. Ioh. 18:3. Act. 1:16.

(f) ἀρεῖ Ca. s. 1. | 10. 6. (g) πωλήσει & ibid. ἀγοράσει B. 7. Ca. Cp. g. m. N. 1. s. 6. | 23. (h) = Ca. | 9. (i) = Ca. G. | 10. 7. (k) πληρωθῆναι L. 9. 5. (l) ὅτι A. | 9. 5. (m) τὸ Ca. | 9. (n) ἀρκεῖ Ca. | 9. 5. (o) εἰσέλθητε Ca. | 9. (p) δὲ post αὐτὸς Ca. | 9. 4. 6. (q) ἀπεςάσθη Ca. | 9. 5. (r) παρελθεῖν B. 1. | 9. 5. 24. a. b. || παρένεγκε B. 1. Ca. L. s. 2. v. | 6. 8. (s) * καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο. B. 1. | 9. 24. b. (t) * κυρίου B. 2. N. 1. m. | 23. 27. 25. (u) καταβαίνοντος Cu. | 13. 6. (x) ἐπὶ Ca. m. N. 1. | 11. 7. (y) = Cæs. | 9. (z) = Ca. | 9. 7. (a) * πολὺς Ca. | 9. 24. a. b. (b) καλούμενος Ca. | 9. 5. (c) * Ἰσκαριὼθ Ca. | 9. 27. (d) προῆγεν αὐτοὺς B. 2. Ca. L. | 11. 5. 8. (e) ἐγγίσας ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν Ca. | 9. (f) * τοῦτο γὰρ σημεῖον ἐδεδώκει αὐτοῖς. B. 4. | 9. || sic etiam Ca. G. g. L. m. N. 1. sed amplius addunt ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐςιν. | 24. a. b. (g) γενόμενον Ca. | 9. 5. (h) τῷ Κυρίῳ Ca. | 9. 5.

50 Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ [i] οὖς || τὸ δεξιόν.

51 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἐᾶτε ἕως τούτου. Καὶ [k] ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν ||.

52 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς [l] παραγενομένους || ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς, καὶ στρατηγοὺς τοῦ [m] ἱεροῦ ||, καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν [n] ἐξεληλύθατε || μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων [o];

53 Καθ' ἡμέραν ὄντος μου [p] μεθ' ὑμῶν || ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστιν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον [q] αὐτὸν || εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει [r] μακρόθεν.

55 Ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ [s] συγκαθισάντων || αὐτῶν, ἐκάθητο [t] ὁ Πέτρος [u] ἐν μέσῳ || αὐτῶν.

56 Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν.

57 Ὁ δὲ ἠρνήσατο [x] αὐτὸν λέγων· [y] Γύναι, || οὐκ οἶδα αὐτ

58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερ ἰδὼν αὐτὸν, [z] ἔφη· Καὶ σὺ αὐτῶν εἶ ||. Ὁ δὲ [a] Πέτρος εἶπεν· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί.

59 Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρ μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετ λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτ μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλ λαῖός ἐστιν.

60 Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἄνθρ πε, οὐκ οἶδα [b] ὃ || λέγεις. Κ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος α τοῦ, ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ.

61 [c] Καὶ || στραφεὶς ὁ [d] Κ ριος || ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ· κ ὑπεμνήσθη [e] ὁ Πέτρος || τοῦ λ γου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ [f] Ὅτι || πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσα [g] ἀπαρνήσῃ με τρίς [h].

62 Καὶ ἐξελθὼν ἔξω [i] ὁ Π τρος || ἔκλαυσε πικρῶς.

63 [k] Καὶ || οἱ ἄνδρες οἱ συν χοντες [l] τὸν Ἰησοῦν ||, ἐνέπαιζ αὐτῷ [m], δέροντες ||·

64 Καὶ περικαλύψαντες [n] α τὸν, ἔτυπτον || αὐτοῦ τὸ πρόσω πον [o]· καὶ || [p] ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες ||· Προφήτευσον, τ ἐστιν ὁ παίσας σε.

65 Κα

|| 50. Matt.26:51. Mar.14:47. Io.18:10. || 52. Matt.26:55. Marc.14:48. Luc.4: || 54. Matt.26:57. Marc.14:53. Ioh.18:12.24. || 55. Matt.26:69. Marc.14:54.6 Io.18:16.25. || 60. Matt.26:75. Mar.14:71. || 61. Matt.26:34.75. Marc.14:30.7 Io.13:38. 18:27. || 63. Matt.26:67. Marc.14:65. Iob.16:10. Esa.50:6. Ioh.18:2 19:2.

(i) ὠτίον Ca. | 9. 24. a. b. d. (k) ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ ἀπεκατεστάθη τὸ οὖς αὐτοῦ Ca. | 27. 9. (l) ἐλθόντας G. | 9. 5. (m) λαοῦ Ca. | 9. 5. 22. (n) ἐξήλθατε Ca. | 9. 6. || ἐξήλθετε G. L. M. | 11. 24. a. b. (o)* συλλαβεῖν G. | 9. 24. a. b. (p) = G. | 9. (q) = B. 1. Ca. G. L. m. N. 1. V. | 23. (r) * αὐτῷ ἀπὸ Ca. | 9. 27. (s) περικαθ. Ca. | 9. 7. (t)* καὶ Ca. | 9. 27. 7. (u) μετ' Ca. | 9. 5. (x) = Ca. M. | 10. 24. a. b. (y) = Ca. | 9. (z) εἶπε τὸ αὐτὸ Ca. | 9. (a) = Ca. | 9. 29. (b) τί Ca | 9. 7. 5. (c) δὲ post στραφ. Ca. | 4. (d) Ἰησοῦς B. 1. Ca. L. m. N. 1. | 8. 1 (e) = Ca. | 9. (f) = Ca. | 9. 7. (g) σήμερον B. 1. Co. s. 3. | 11. 14. (h) * μ εἰδέναι με Ca. | 9. 31. 27. (i) = B. Ca. Co. G. g. L. m. N. 1. | 8. 26. 24. (k) δὲ post οἱ Ca. | 9. 7. 4. (l) αὐτὸ Ca. Co. | 9. 24. a. 14. (m) = Ca. | (n) = s. 1. | 9. (o) = s. 1. | 9. (p) ἔλ γον Ca. | 9. 5.

65 [q] Καὶ || ἕτερα || πολλὰ βλασ-
φημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.
66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συν-
ήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ,
[r] ἀρχιερεῖς τε || καὶ γραμματεῖς,
καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέ-
δριον ἑαυτῶν,
67 Λέγοντες· [s] Εἰ || σὺ εἶ ὁ Χριςός;
[t] εἰπὲ ἡμῖν ||. [u] Εἶπε δὲ αὐτοῖς ||·
Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιςεύσητε·
68 Ἐὰν [x] δὲ καὶ || [y] ἐρωτή-
σω ||, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι [z], ἢ
ἀπολύσητε ||.
69 Ἀπὸ τοῦ νῦν [a] ἔςαι ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν
τῆς δυνάμεως [b] τοῦ Θεοῦ ||.
70 Εἶπον [c] δὲ || πάντες· Σὺ
[d] οὖν || εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ
[e] πρὸς αὐτοὺς ἔφη ||· Ὑμεῖς λέ-
γετε, ὅτι ἐγώ εἰμι.
71 Οἱ δὲ εἶπον· Τί ἔτι χρείαν
ἔχομεν [f] μαρτυρίας ||; [g] αὐτοὶ ||
γὰρ [h] ἠκούσαμεν || ἀπὸ τοῦ ςό-
ματος αὐτοῦ.

Κεφ. κγ'. 23.

1 ΚΑὶ [i] ἀναςὰν ἅπαν τὸ πλῆθος
αὐτῶν ||, [k] ἤγαγεν || αὐ-
τὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον.
2 Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐ-
τοῦ, λέγοντες· Τοῦτον εὕρομεν
διαςρέφοντα τὸ ἔθνος [l], καὶ κω-
λύοντα Καίσαρι [m] φόρους || διδό-
ναι, λέγοντα [n] ἑαυτὸν Χριςὸν
βασιλέα εἶναι.
3 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν
αὐτὸν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ [o] ἀποκριθεὶς
αὐτῷ ἔφη ||· Σὺ λέγεις.
4 Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους·
Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ.
5 Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέγοντες·
[p] Ὅτι || ἀνασείει τὸν λαὸν, δι-
δάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
ἕως ὧδε.
6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας [q] Γα-
λιλαίαν ||, ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄν-
θρωπος [r] Γαλιλαῖός || ἐςι.
7 Καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξ-
ουσίας Ἡρώδου ἐςὶν, ἀνέπεμψεν
αὐτὸν [s] πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ
αὐτὸν || ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν [t] ταύ-
ταις || ταῖς ἡμέραις.
8 Ὁ δὲ Ἡρώδης, ἰδὼν τὸν Ἰη-
σοῦν, ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ θέλων
ἐξ ἱκανοῦ [u] ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ
ἀκούειν [x] πολλὰ || περὶ αὐτοῦ·
καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ'
αὐτοῦ [y] γινόμενον ||.
9 [z] Ἐπη-

||66. Ps.2:2. Matt.27:1. Marc.15:1. Ioh.18:28. Inf.23:1. Act.4:26. ||67. Matt. 26:63. 27:11. Mar.14:61. 15:2. Io.18:33. 19:9. ||69. Dan.7:9.13. Matt.16:27. 24:30. 25:31. 26:64. Marc.14:62. Sup.21:27. Ioh.6:62. Act.1:11. 1 Thess.1:10. 4:16. Apoc.1:7. Ps.110:1. Cap. XXIII. ||1. Matt.27:2. Marc.15:1. Ioh.18:28. ||2. Matt.17:25. 22:21. Marc.12:7. Luc.20:25. Rom.13:7. Act.17:7. 1 Reg.18:17. 3. Matt.27:11. Marc.15:2. Io.18:33. 1 Tim.6:13. ||4. Matt.27:18. ||7. Luc.3:1. 8. Luc.9:7. Matt.14:1.

(q) ἄλλα Ca. | 9.5. (r) = U.2. | 9. (s) = Ca. | 9.7. (t) = m. | 9. (u) καὶ εἶπεν E. U.2. | 10. (x) = Ca. | 9. (y) ἐπερωτήσω R.1. | 9.7. (z) = Co. | 14. (a) * δὲ A. Ca. | 10.7. (b) = U.2. | 9. (c) οὖν A. | 9.7. (d) = Ca. | 9.7. (e) εἶπεν αὐτοῖς Ca. | 9.5. (f) μαρτύρων R.1. Ca. | 10.6. (g) = Ca. | 9. || αὐτὸ B. 1. | 9. (h) ἠκούσατε L. | 9. (i) ἀναςάντες Ca. Cæs. | 10.6. (k) ἤγαγον Ca. | 9.6. (l) * ἡμῶν B.1. Ca. Co. G. g. L. s. 3. Cæs. | 8. 27. (m) Φόρον A. | 9.6. (n) * καὶ R.1. | 9. || * δὲ Ca. | 9.7. (o) ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων Ca. | 9.5. (p) = Ca. | 9.7. (q) = Co. | 14. (r) ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας Ca. | 9. (s) τῷ Ἡρώδῃ ὄντι αὐτῷ Ca. | 9.5. (t) ἐκείναις Ca. | 9.5. (u) * χρόνου L. | 9.27. || at Ca. ἱκανῶν χρόνων | 9. (x) = Co. | 14. (y) = G. | 9.

9 [z] Ἐπηρώτα ‖ δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.

10 Εἱςήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.

11 Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς ςρατεύμασιν αὐτοῦ, [a] καὶ ἐμπαίξας ‖, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ.

12 [b] Ἐγένοντο [c] δὲ ‖ φίλοι ὅ, τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ [d] ἡμέρᾳ ‖ μετ᾽ ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.

13 Πιλάτος δὲ, συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ [e] τὸν λαὸν,

14 Εἶπε πρὸς αὐτούς· [f] Προσηνέγκατέ ‖ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς [g] ἀποςρέφοντα ‖ τὸν λαόν· [h] καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ‖ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον [i] ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ᾽ αὐτοῦ ‖.

15 Ἀλλ᾽ οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψα γὰρ [k] ὑμᾶς ‖ πρὸς [l] αὐτὸν ‖· καὶ [m] ἰδοὺ, ‖ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐςὶ πεπραγμένον [n] αὐτῷ.

16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

17 [o] Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπ-
λύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα. ‖

18 Ἀνέκραξαν δὲ παμπληθε-
λέγοντες· [p] Αἶρε τοῦτον ‖, ἀπ-
λυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν·

19 Ὅςις ἦν διὰ ςάσιν τινὰ γ-
νομένην ἐν τῇ πόλει, καὶ φόνο-
βεβλημένος εἰς φυλακήν.

20 Πάλιν [q] οὖν ‖ ὁ Πιλάτ-
προσεφώνησε [r], θέλων ἀπολῦσ-
τὸν Ἰησοῦν.

21 Οἱ δὲ [s] ἐπεφώνουν, λέγο-
τες ‖· [t] Σταύρωσον, ςαύρωσον
αὐτόν.

22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗ-
τος; [u] οὐδὲν αἴτιον ‖ θανάτο-
[x] εὗρον ‖ ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖ-
[y] αὐτὸν ‖ ἀπολύσω.

23 Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς με-
γάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν ςαυ-
ρωθῆναι· καὶ κατίσχυον αἱ φω-
ναὶ αὐτῶν [z] καὶ τῶν ἀρχιερέων ‖

24 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινε γε-
νέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν.

25 Ἀπέλυσε δὲ [a] αὐτοῖς
[b] τὸν ‖ [c] διὰ ςάσιν καὶ φόνον
βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃ-
ἠτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέ-
δωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν
[d] ἐπι-

‖ 11. Esa. 53:1. ‖ 12. Act. 4:27. Sup. 13:1. ‖ 13. Matt. 27:23. Marc. 15:14. Io. 18: 38. 19:4. Inf. ℣. 22. ‖ 16. Matt. 27:26. Marc. 15:15. Io. 19:1. ‖ 17. Matt. 27:15. 26: 2.5. Mar. 15:6. Io. 18:39. 2:13. 4:45. ‖ 18. Act. 3:14. ‖ 24. Matt. 27:26. Marc. 15:15 Io. 19:16. ‖ 26. Matt. 27:32. Marc. 15:21. Ioh. 19:17.

(z) ἐπηρώτησε Cu. | 13. (a) E. pon. ante σὺν | 9.4. (b) * ὄντες δὲ ἐν τῇ ἀηδίᾳ, Ca. | 31.9.25. (c) = Ca. | 9. (d) ὥρᾳ Cæs. | 9. (e) * πάντα Ca. | 9. (f) κατηνέγκ. Ca. | 9.7. (g) διαςρ. R. 3. | 9.7. (h) κἀγὼ δὲ Ca. | 9. (i) αἴτιον ἐν αὐτῷ Ca. | 9.4. (k) αὐτὸν Co. s. 3. | 14. 11. (l) ὑμᾶς Co. s. 3. | 14. 11. (m) = Ca. | 9. (n) * ἐν U. 1. | 9.7. (o) Totus hic versus subsequitur vers. 19. Ca. | 9.4. (p) bis Ca. | 9. (q) δὲ A. C- | 10.7. (r) * αὐτοῖς s. 2. | 10. ‖ * αὐτοῦ Ca. | 9.6. (s) ἔκραξαν Ca | 9.5. (t) ςαυρ- bis Ca. | 9. (u) οὐδεμίαν αἰτίαν Ca. | 9. 5. ‖ sed pro αἴτιον s. 2. leg. ἄξιον | 9 (x) εὑρίσκω Ca. | 9.6. (y) = E. U. 2 | 10. 26. (z) = Co. s. 1. V. | 14. 10 (a) = A. Ca. Co. Cp. E. G. g. M. s. 3. U 1. 2. | 8.7. (h) Βαραββᾶν B. 2. L. m. N. 1 | 11. 24. a. b. (c) ἕνεκα φόνου Ca. | 9. 5

ἐπιλαβόμενοι [e] Σίμωνός τινος
υρηναίου τοῦ ἐρχομένου ‖ ἀπ᾽
γροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν ςαυ-
ν, φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ [f] πο-
ὺ ‖ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ [g] γυ-
ικῶν ‖· αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ
ρήνουν αὐτόν.
28 Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ
ησοῦς, εἶπε· Θυγατέρες Ἱερου-
αλὴμ, μὴ κλαίετε [h] ἐπ᾽ ἐμὲ,
λὴν ἐφ᾽ ‖ ἑαυτὰς κλαίετε, καὶ
ἐπὶ ‖ τὰ τέκνα ὑμῶν·
29 Ὅτι [k] ἰδοὺ, ἔρχονται ‖ ἡ-
έραι ἐν αἷς ἐροῦσι· Μακάριαι αἱ
εῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέν-
ησαν, καὶ μαςοὶ οἳ οὐκ [l] ἐθή-
ασαν ‖.
30 Τότε [m] ἄρξονται ‖ λέγειν
οῖς ὄρεσι· Πέσετε ἐφ᾽ ἡμᾶς· καὶ
οῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς.
31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ
αῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί
ένηται;
32 Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο
ακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.
33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν
όπον τὸν [n] καλούμενον ‖ Κρανίον,
κεῖ ἐςαύρωσαν αὐτὸν, καὶ τοὺς
κακούργους· ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν
δὲ ἐξ ἀριςερῶν.
34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς [o] ἔλεγε ‖·
[p] Πάτερ, ‖ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ
οἴδασι τί ποιοῦσι. [q] Διαμεριζό-
μενοι ‖ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, [r] ἔ-
βαλον ‖ [s] κλῆρον ‖.
35 Καὶ εἱςήκει ὁ λαὸς [t] θεω-
ρῶν ‖. [u] ἐξεμυκτήριζον ‖ δὲ [x] καὶ
οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς, λέγον-
τες ‖· Ἄλλους [y] ἔσωσε, σωσά-
τω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐςιν ὁ Χρι-
ςὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός ‖.
36 Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ
ςρατιῶται, προσερχόμενοι, [z] καὶ
ὄξος προσφέροντες αὐτῷ ‖,
37 Καὶ λέγοντες· [a] Εἰ σὺ εἶ ‖
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, [b] σῶ-
σον σεαυτόν ‖.
38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ [c] γε-
γραμμένη ἐπ᾽ αὐτῷ γράμμασιν
Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ
Ἑβραϊκοῖς ‖· [d] ΟΥ͂ΤΟ΄C Ἐ-
ΣΤΙΝ ‖ Ὁ ΒΑΣΙΛΕῪC
ΤΩ͂Ν ἸΟΥΔΑΙ΄ΩΝ.
39 Εἷς δὲ τῶν [e] κρεμασθέντων ‖
κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν [f],
λέγων· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριςὸς, σῶ-
σον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς ‖.
40 Ἀπο-

‖29. Matt.24:19. Sup.21:23. 4 Esd.16:34. ‖30. Es.2:19. Ose.10:8. Apoc.6:16. :6. ‖31. 1 Petr.4:17. Ier.25:29. Prov.11:31. Ps.1:2. Ezec.20:47. 21:3. Matt.3:10. 2:33. Io.15:6. Iud. ℣. 12. ‖32. Io.19:18. Esa.53:12. Mar.15:28. ‖33. Matt.27:33. arc.15:22. Ioh.19:17. ‖34. Gen.50:17. Act.3:15.17. 7:60. 1 Cor.2:8. 4:12. Ps. 2:19. Matt.5:44. 27:35. Mar.15:24. Io.19:23. ‖35. Matt.27:39. Marc.15:29. ‖38. att.27:37. Marc.15:16. Io.19:19.

(d) * οἱ ςρατιῶται G. | 9.24. a. b. (e) ινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον Ca. 9.24. ‖ τοῦ = Cæs. | 9. (f) = Ca. | 9.26. g) γυναῖκες Ca. | 9.6. (h) ἐμὲ, μηδὲ ευθεῖτε, ἀλλ᾽ Ca. | 9. (i) = Ca. | 9. k) ἐλεύτονται Ca. | 9.6. (l) ἐξέθρεψαν Ca. | 9.5. (m) ἄρξωνται A. | 9.6. (n) εγόμενον B. 1. L. U. 1. | 11.8.5.24. a. . ‖ & pro κρανίον N. 1. pon. κρανίου 9.6. (o) εἶπεν A. | 9.5. (p) = A. | 9. 6. (q) διεμερίζοντο Ca. | 9.6. (r) βα- όντες Ca. | 9.6. (s) κλήρους A. | 9.6. (t) δρῶν Ca. | 9.5. ‖ προσδεχόμενος V. | 9. (u) ἐμυκτ. Ca. | 9.7. ‖ & * αὐτὸν post δὲ G. | 9.27. (x) καὶ ἔλεγον αὐτῷ Ca. | 9.5. (y) ἔσωσας, σεαυτὸν σῶσον, εἰ ὑιὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰ Χριςὸς εἶ ὁ ἐκλεκτὸς Ca. | 9.4. (z) ὄξος τε προσέφερον Ca. | 9.5. (a) χαῖρε Ca. | 9. (b) περιτιθέν- τες αὐτῷ καὶ ἀκάνθινον ςέφανον Ca. | 9. (c) = Co. | 14. ‖ sed pro γεγραμ- μένη A. Ca. leg. ἐπιγεγραμ. | 10.7. (d) Ca. ponit post Ἰουδαίων | 4. (e) = Ca. | 9. (f) = Ca. | 9.

40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπε-
τίμα αὐτῷ, λέγων· Οὐδὲ φοβῇ
σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ
κρίματι εἶ;
41 [g] Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως·
ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμ-
βάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν [h] ἄτο-
πον || ἔπραξε.
42 Καὶ [i] ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ ||·
Μνήσθητί μου, Κύριε, [k] ὅταν ἔλ-
θῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ || σου.
43 [l] Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι ||, σήμερον
μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.
44 [m] Ἦν δὲ || ὡσεὶ ὥρα ἕκτη,
καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν
γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης.
45 [n] Καὶ || ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος,
καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα
τοῦ ναοῦ μέσον.
46 Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ
ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖ-
ράς σου [o] παραθήσομαι || τὸ πνεῦ-
μά μου· [p] Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέ-
πνευσεν. ||
47 [q] Ἰδὼν δὲ || ὁ ἑκατόνταρ-
χος [r] τὸ γενόμενον ||, ἐδόξασε
τὸν Θεόν, λέγων· Ὄντως ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος δίκαιος ἦν.
48 Καὶ πάντες οἱ συμπαραγε-
νόμενοι [s] ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρία
ταύτην, θεωροῦντες || τὰ γενό-
μενα, τύπτοντες [t] ἑαυτῶν || τ
στήθη [u], ὑπέστρεφον.
49 Εἱστήκεισαν δὲ πάντες
γνωστοὶ αὐτοῦ [x] μακρόθεν, κα
γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασα
αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶ
σαι ταῦτα.
50 Καὶ ἰδού, [y] ἀνὴρ || ὀνόματ
Ἰωσήφ, βουλευτὴς ὑπάρχων
ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος,
51 (Οὗτος οὐκ ἦν συγκατα-
τεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ [z] τ
πράξει || αὐτῶν,) ἀπὸ Ἀριμα-
θαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων· ὃς
καὶ προσεδέχετο [a] καὶ αὐτὸς ||
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
52 [b] Οὗτος || [c] προσελθὼν τῷ
Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ.
53 Καὶ καθελὼν [d] αὐτὸ || ἐνε-
τύλιξεν [e] αὐτὸ || σινδόνι, καὶ ἔ-
θηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι [f] λαξευ-
τῷ ||, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς
κείμενος. [g]
54 [h] Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευή,
καὶ σάββατον ἐπέφωσκε ||.

55 [i] Κα-

||44. 45. Matt.27:45.51. Marc.15:33.38. Amos 8:9. || 46. Psal.31:6. Sap.3:1. Matt.27:50. Marc.15:37. Ioh 19:30. Act.7:59.60. ||47. Matt.27:54. Marc.15:39. ||49. Ps.38:11. ||50. Matt.27:57. Marc.15:42. Ioh.19:38. ||51. Luc.2:25.38. ||53. Matt.12:40. 26:12. 27:59. Marc.15:46. ||54. Matt.27:62.

(g) * ἐσμὲν Ca. |9. (h) πονηρὸν Ca. s. 1. | 10. 5. (i) στραφεὶς πρὸς τὸν κύριον, εἶπεν αὐτῷ Ca. | 31. 9. (k) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλεύσεως Ca. |9. (l) ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τῷ ἐπιπλήσσοντι, θάρσει Ca. | 9. 31. (m) καὶ ἦν ἤδη R. 1. | 9. 23. ad Marcum. (n) δὲ post ἐσκοτίσθ. Ca. | 4. 9. 7. (o) παρατίθημι Ca. | 9. 6. || παρατίθεμαι A. s. 2. V. | 11. 8. 6. (p) = E. U. 2. | 10. (q) καὶ Ca. | 9. (r) φωνήσας Ca. | 9. (s) ἐπὶ θεωρίᾳ ὄχλοι θεωρήσαντες Ca. | 4. 9. || sed = θεωροῦντες τὰ γενόμενα A. | 9. (t) = Ca. | 9. (u) * καὶ τὰ μέτωπα Ca. | 9. (x) * ἀπὸ Ca. | 9. 7. (y) = Ca. | 9. (z) ταῖς πράξεσιν V. | 9. 6. (a) = B. 1. Ca. | 10. (b) καὶ Ca. | 9. (c) * οὗν B. 1. | 9. (d) = Ca. | 9. (e) τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν Ca. | 9. 27. (f) λελατομημένῳ Ca. | 9. 5. (g) * καὶ προσεκύλισε λίθον μέγαν ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. B. 1. Co. G. | 10. 24. a. b. 14. || * καὶ θέντος αὐτοῦ, ἐπέθηκε τῷ μνημείῳ λίθον ὃν μόγις εἴκοσιν ἐκύλιον. Ca. | 24. a. 9. 31. (h) ἦν δὲ ἡμέρα προσαββάτου Ca. | 9. 5. || sed καὶ posterius = B. 1. Cp. E. g. L. N. 1. s. om. U. 1. 2. Cæs. | 8. 42. 23. || & G. pon. ἡ δὲ | 9.

55 [i] Κατακολουθήσασαι || δὲ
[k] καὶ || γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν
συνεληλυθυῖαι [l] αὐτῷ ἐκ || τῆς
Γαλιλαίας, [m] ἐθεάσαντο τὸ
[n] μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶ-
μα || αὐτοῦ.

56 Ὑποςρέψασαι δὲ ἡτοίμα-
σαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ
μὲν σάββατον ἡσύχασαν [o] κατὰ
τὴν ἐντολήν ||.

Κεφ. κδ'. 24.

1 Τῇ δὲ μιᾷ [p] τῶν σαββά-
των ||, ὄρθρου βαθέος [q] ἦλ-
θον || ἐπὶ τὸ [r] μνῆμα ||, φέρουσαι
ἃ ἡτοίμασαν [s] ἀρώματα ||· [t] καί
τινες σὺν αὐταῖς. ||

2 [u] Εὗρον δὲ || τὸν λίθον ἀπο-
κεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου.

3 Καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον
τὸ σῶμα [x] τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ||.

4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ [y] διαπο-
ρεῖσθαι|| αὐτὰς περὶ [z] τούτου, καὶ ||
ἰδοὺ, δύο ἄνδρες ἐπέςησαν αὐταῖς
ἐν [a] ἐσθήσεσιν ἀςραπτούσαις ||.

5 [b] Ἐμφόβων δὲ γενομένων
αὐτῶν, καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσω-
πον || εἰς τὴν γῆν, [c] εἶπον πρὸς
αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα
μετὰ τῶν νεκρῶν;

6 [d] Οὐκ ἔςιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρ-
θη. || Μνήσθητε [e] ὡς || ἐλάλησεν
ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,

7 [f] Λέγων || Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς
χεῖρας ἀνθρώπων [g] ἁμαρτωλῶν ||,
καὶ ςαυρωθῆναι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡ-
μέρᾳ ἀναςῆναι.

8 Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημά-
των αὐτοῦ.

9 Καὶ ὑποςρέψασαι ἀπὸ τοῦ
μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα
πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς
λοιποῖς.

10 Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μα-
ρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία [h] Ἰα-
κώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐ-
ταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀπο-
ςόλους ταῦτα.

11 Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐ-
τῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα [i] αὐ-
τῶν ||, καὶ ἠπίςουν αὐταῖς.

12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναςὰς ἔδρα-
μεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον· καὶ παρα-
κύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα
μόνα· καὶ ἀπῆλθε, πρὸς ἑαυτὸν
θαυμάζων τὸ γεγονός.

13 Καὶ ἰδοὺ, δύο ἐξ αὐτῶν
ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ
[k] ἡμέρᾳ || εἰς κώμην ἀπέχουσαν
ςαδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσα-
λὴμ, [l] ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς ||.

14 [m] Καὶ

|| 55. Luc. 8:2. || 56. Exod. 20:10. Cap. XXIV. || 1. Matt. 28:1. Marc. 16:1. Io. 20:1. Sup. 23:56. || 3. Inf. ℣. 23. Io. 20:12. || 4. Act. 1:10. Gen. 18:2. 19:5. Ios. 5: 13. || 6. Sup. 9:22. 18:32. Matt. 16:21. 17:23. 20:18. Marc. 8:31. 9:31. 10:33. || 8. Io. 2:22. || 9. Matt. 28:8. Marc. 16:10. Io. 20:18. || 10. Luc. 8:3 || 11. Inf. ℣. 25. || 12. Ioh. 20:3. 6. || 13. Marc. 16:12. Inf. ℣. 18.

(i) κατηκολούθησαν Ca. | 9. 6. (k) = A. g. m. N. 1. | 11. 8. 7. (l) ἀπὸ Ca. | 9. 5. (m) * καὶ Ca. | 9. (n) μνῆμα Ca. | 9. 6. (o) = Ca. | 9. (p) τοῦ σαββάτου V. | 9. (q) ἤρχοντο Ca. | 9. (r) μνημεῖον B. 2. | 9. 6. (s) = Ca. | 9. (t) = Co. | 14. || sed post αὐταῖς * ἐλογίζοντο δὲ ἐν ἑαυταῖς, τίς ἄρα ἀποκυλίσει τὸν λίθον; Ca. | 31. 9. 24. b. (u) ἐλθοῦσαι δὲ εὗρον Ca. | 9. 5. 31. (x) = Ca. | 9. (y) ἀπορεῖσθαι Ca. | 9. 7. (z) αὐτοῦ, Ca. | 9. (a) ἐσθῆτι ἀςραπτούσῃ Ca. V. | 10. 6. (b) ἔνφοβοι δὲ γενόμεναι ἔκλινον τὰ πρόσωπα Ca. | 9. || at pro ἐμφόβων Cu. pon. ἐκφόβ. | 13. (c) * οἱ δὲ Ca. | 9. (d) = Ca. | 9. (e) δὲ ὅσα Ca. | 9. 5. (f) = Ca. L. m. N. 1. | 11. 26. (g) = Ca | 9. (h) * ἡ A. Cæs. | 10. (i) ταῦτα Ca. | 9. 5. (k) ὥρᾳ A. | 9. 5. (l) ὀνόματι Οὐλαμμαοὺς Ca. | 9. 5. 6.

14 [m] Καὶ αὐτοὶ ‖ ὡμίλουν
πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν
συμβεβηκότων τούτων.

15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν
αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς
ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο
αὐτοῖς.

16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐ-
κρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐ-
τόν.

17 [n] Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς ‖·
Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντι-
βάλλετε πρὸς [o] ἀλλήλους ‖ πε-
ριπατοῦντες, [p] καί ἐϛε ‖ σκυ-
θρωποί;

18 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ ὄνο-
μα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν·
Σὺ μόνος παροικεῖς [q] ἐν ‖ Ἱερου-
σαλὴμ, [r] καὶ ‖ οὐκ ἔγνως τὰ γε-
νόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις;

19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποῖα;
Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰη-
σοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο
ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ
καὶ λόγῳ [s] ἐναντίον ‖ τοῦ Θεοῦ
καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.

20 Ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν
εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐϛαύρω-
σαν αὐτόν·

21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι
αὐτός [t] ἐϛιν ‖ ὁ μέλλων λυτροῦ-
σθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε σὺν
πᾶσι τούτοις, τρίτην ταύτην ἡ-
μέραν ἄγει σήμερον ἀφ' οὗ ταῦ-
τα [u] ἐγένετο ‖.

22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες
ἐξ ἡμῶν ἐξέϛησαν ἡμᾶς, γενόμε-
ναι [x] ὄρθριαι ‖ ἐπὶ τὸ μνημεῖον·

23 Καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα
αὐτοῦ, ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀ-
πτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ
λέγουσιν αὐτὸν ζῆν.

24 Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν
ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον
οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶ-
πον· αὐτὸν δὲ οὐκ [y] εἶδον ‖.

25 Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ
καρδίᾳ [z] τοῦ πιϛεύειν ‖ ἐπὶ πᾶ-
σιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται.

26 [a] Οὐχὶ ‖ ταῦτα ἔδει πα-
θεῖν τὸν Χριϛὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς
τὴν δόξαν αὐτοῦ;

27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μω-
σέως, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προ-
φητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν
[b] πάσαις ‖ ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ
αὐτοῦ.

28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώ-
μην οὗ ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς
[c] προσεποιεῖτο ‖ [d] πορρωτέρω ‖
πορεύεσθαι.

29 Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν,
λέγοντες· Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι
πρὸς ἑσπέραν ἐϛὶ, καὶ κέκλικεν
[e] ἡ ἡμέρα. [f] Καὶ εἰσῆλθε τοῦ
μεῖναι σὺν αὐτοῖς. ‖

30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατα-
κλι-

‖ 15. Matt. 18:20. Inf. ℣. 36. ‖ 16. Mar. 16:12. ‖ 18. Sup. ℣. 13. ‖ 19. Matt. 21:11. Luc. 7:16. Ioh. 3:2. 4:19. 6:14. Act. 2:22. ‖ 21. Act. 1:6. Luc. 1:68. 2:25. ‖ 22. Matt. 28:8. Mar. 16:10. Ioh. 20:18. ‖ 26. Es. 50:6. 53: toto. Phil. 2:7. Hebr. 12:2. 1 Pet. 1: 11. ‖ 27. Gen. 3:15. 22:18. 26:4. 49:10. Num. 21:9. Ps. 16:8. 9. 10. 22: toto. 132: 11. Dan. 9:24. Ioh. 3:14. ‖ 29. Gen. 19:3. Act. 16:15. Heb. 13:2.

(m) δὲ post ὡμίλουν Ca. | 9. 4. (n) ὁ δὲ εἶπεν Ca. | 9. 4. (o) ἑαυτοὺς Ca. | 9. 5. (p) = Ca. | 9. ‖ at pro ἐϛε W. leg. ἔϛησαν | 9. (q) = A. Cu. U. 1. 2. | 11. 8. 13. 7. (r) = Ca. | 9. (s) ἐνώπιον Ca. | 9. 5. (t) ἦν Ca. | 9. 6. (u) γέγονεν Ca. | 9. 6. (x) ὄρθριναι Ca. | 9. 6. (y) εἴδομεν Ca. | 9. 6. (z) = Ca. | 9. 30. (a) ὅτι Ca. | 9. 7. 5. (b) = Ca. Co. | 9. 26. 14. (c) προσεποιήσατο A. S. 2. | 11. 6. (d) πορρώτερον A. | 9. 6. (e) * ἤδη R. 1. | 9. 27. (f) = B. 1. L. m. N. 1. | 11. 23. ‖ at pro σὺν αὐτοῖς Ca. leg. μετ' αὐτῶν | 9. 7. 5.

κλιθῆναι αὐτὸν μετ᾽ αὐτῶν, λα-
βὼν τὸν ἄρτον, εὐλόγησε, καὶ
κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς.
31 [g] Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν ||
οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἐπέγνωσαν αὐ-
τόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο
ἀπ᾽ αὐτῶν.
32 Καὶ εἶπον πρὸς [h] ἀλλή-
λους ||· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν
[i] καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν ||, ὡς [k] ἐ-
λάλει || ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς
[l] διήνοιγεν || ἡμῖν τὰς γραφάς;
33 Καὶ ἀναςάντες [m] αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ, ὑπέςρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ,
καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς
ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς,
34 Λέγοντας· Ὅτι ἠγέρθη ὁ
Κύριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι.
35 Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν
τῇ ὁδῷ· καὶ [n] ὡς || ἐγνώσθη αὐ-
τοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.
36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούν-
των, αὐτὸς [o] ὁ Ἰησοῦς ἔςη || ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Εἰρήνη ὑμῖν. [p]
37 [q] Πτοηθέντες δὲ || καὶ ἔμ-
φοβοι γενόμενοι ἐδόκουν [r] πνεῦ-
μα || θεωρεῖν.
38 [s] Καὶ || εἶπεν αὐτοῖς· Τί
τεταραγμένοι ἐςὲ, καὶ [t] δια-
τί || διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν
[u] ταῖς καρδίαις || ὑμῶν;
39 Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ
τοὺς πόδας μου· ὅτι αὐτὸς ἐγώ
εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε·
[x] ὅτι || πνεῦμα σάρκα καὶ ὀςέα
οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ [y] θεωρεῖτε ||
ἔχοντα.
40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν [z] ἐπέδει-
ξεν || αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς
πόδας.
41 Ἔτι δὲ ἀπιςούντων [a] αὐ-
τῶν || ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ θαυ-
μαζόντων [b], εἶπεν αὐτοῖς· Ἔ-
χετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;
42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχ-
θύος ὀπτοῦ μέρος [c], καὶ ἀπὸ με-
λισσίου κηρίου ||.
43 Καὶ [d] λαβὼν ||, ἐνώπιον
[e] αὐτῶν || [f] ἔφαγεν ||.
44 Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗτοι οἱ
λόγοι [g] οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς
[h] ἔτι ὢν || σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πλη-
ρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα
ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως, καὶ προφή-
ταις, καὶ ψαλμοῖς, περὶ ἐμοῦ.
45 Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν
νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς·
46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι οὕ-
τω γέγραπται, [i] καὶ οὕτως ἔδει ||
παθεῖν τὸν Χριςὸν, καὶ ἀναςῆναι
[k] ἐκ νεκρῶν || τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
47 Καὶ

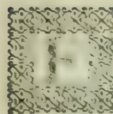
|| 34. 1 Cor. 15:5. || 36. Marc. 16:14. Ioh. 20:19. 1 Cor. 15:5. 7. || 39. Io. 20:20. 27. 1 Io. 1:1. || 41. Io. 21:10. || 44. Matt. 16:21. 17:22. 20:18. Mar. 8:31. 9:31. 10:33. Sup. ℣. 6. 7. 9:22. 18:31. 24:6. || 45. Act. 16:14. || 46. Sup. ℣. 26. Psal. 22:7. 16. 16:8. Act. 2:25. 13:35. 17:3.

(g) λαβόντων δὲ αὐτῶν τὸν ἄρτον ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἠνοίγησαν Ca. | 9. 5. 7. (h) ἑαυτοὺς Ca. | 9. 5. (i) κεκαλυμμένη Ca. | 9. 5. 22. || sic etiam s. 1. | 9. (k) ἐλάλησεν A. | 9. 6. (l) ἤνοιγεν Ca. | 9. 7. (m) * λυπούμενοι Ca. | 9. 27. 31. (n) ὅτι Ca. | 9. 7. (o) ἐςάθη Ca. | 9. 5. || at L. m. N. 1. * καὶ ante αὐτὸς & = ὁ Ἰησοῦς | 11. 23. (p) * ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Co. | 14. (q) αὐτοὶ δὲ πτοηθ. Ca. | 9. (r) Φάντασμα Ca. | 9. 25. (s) ὁ δὲ Ca. | 9. 5. 7. (t) ἱνατί Ca. | 9. 5. (u) τῇ καρδίᾳ Ca. | 9. 6. (x) τὸ Ca. | 9. 7. 5. (y) βλέπετε Ca. | 9. 5. (z) ἔδειξεν B. 1. E. L. M. N. 1. | 7. || at totus versus = Ca. | 9. 30. (a) αὐτῷ A. | 9. 6. (b) post θαυμαζ. A. pon. ἀπὸ τῆς χαρᾶς | 9. 4. (c) = A. Ca. | 10. (d) φαγὼν V. | 9. 5. (e) πάντων A. | 9. 5. (f) τὸ περισσεῦον λαβὼν ἔδωκεν αὐτοῖς Co. V. | 14. 9. (g) * μου Ca. | 9. 7. 27. (h) ἐν ᾧ ἤμεν Ca. | 9. 5. (i) = Ca. | 9. 30. (k) = Ca. | 9. 26.

47 Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν [l] εἰς || πάντα
τὰ ἔθνη, [m] ἀρξάμενον || ἀπὸ Ἱε-
ρουσαλήμ.
48 Ὑμεῖς δέ ἐςε μάρτυρες τού-
των.
49 Καὶ [n] ἰδοὺ, || ἐγὼ ἀποςέλ-
λω τὴν ἐπαγγελίαν [o] τοῦ πα-
τρός || μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ
καθίσατε ἐν τῇ πόλει [p] Ἱερου-
σαλὴμ ||, ἕως [q] οὗ || ἐνδύσασθε
δύναμιν ἐξ ὕψους.
50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω
[r] ἕως εἰς || Βηθανίαν· καὶ ἐπάρας
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν
αὐτούς.
51 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο-
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺς, [s] διέςη || ἀπ'
αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐ-
ρανόν.
52 Καὶ αὐτοὶ [t] προσκυνήσαν-
τες αὐτὸν, || ὑπέςρεψαν εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης.
53 Καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν
τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλο-
γοῦντες τὸν Θεόν. [u] Ἀμήν. ||

ΤΟ ΚΑΤΑ ἸΩΑΝΝΗΝ
ΕΥ'ΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΚΕΦ. ά. 1.

Ν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος,
καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς
τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς
ἦν ὁ λόγος.
2 [a] Οὗτος ἦν ἐν ἀρ-
χῇ πρὸς τὸν Θεὸν ||.
3 Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο·
καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο [b] οὐδὲ
ἓν ὃ γέγονεν.
4 Ἐν αὐτῷ || ζωὴ [c] ἦν ||, καὶ
ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων·
5 Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ
φαίνει, καὶ ἡ σκοτία [d] αὐτὸ || οὐ
κατέλαβεν.

6 Ἐγέ-

||47. Inf. ℣. 49. Act. 13:38. 1 Ioh. 2:12. Luc. 4:18. Heb. 8:12. Ps. 2:6. 8. 22:22. 27. 110:2. Esa. 2:3. 11:10. 28:16. 40:9. 49:1. 6. 22. 53:12. 59:20. 60:9. 61:1. Ier. 31:34. Dan. 7:14. 9:24. Ose. 2:23. Ioel 2:32. 3:11. Mic. 4:2. Zac. 12:10. Mal. 1:11. || 48. Io. 15:27. Act. 1:8. 22. || 49. Io 14:26. 15:26. 16:7. Act. 1:4. 2: toto. Esa. 44:3. Ier. 31:33. Ezec. 36:26. || 50. Act. 1:12. Lev. 9:22. || 51. Marc. 16:19. Act. 1:9. 12.

Cap. I. || 1. Inf. 10:33. 36. 17:5. Prov. 8:23. 27. 30. Luc. 1:2. 1 Io. 1:1. 2. 5:12. Apoc. 19:13. || 3. 4. Eph. 3:9. Col 1:17. Heb. 1:2. Inf. ℣. 10. 5:26. 8:12. 9:5. 12:46. 1 Io. 5:11. Ps. 33:6. Sap 9:9. || 5. Inf. 3:19. 12:35.

(l) ὡς ἐπὶ Ca. | 9. 7. 5. (m) ἀρξαμένων Ca. V. W. | 11. 6. 23. (n) = Ca. Co. | 9. 14. (o) = Ca. | 9. 30. 29. (p) = Ca. | 9. 26. 30. (q) ἕτου Ca. | 9. 5. 7. (r) πρὸς Ca. | 9. 5. (s) ἀπέςη Ca. | 9 7. (t) = Ca. | 9. (u) = Ca. Co. | 9. 14. subjungit ad finem g. τέλος τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἁγίου εὐαγγελίου. Ἐξεδόθη τοῦτο μετὰ χρόνους ιε΄. τῆς τοῦ Χριςοῦ ἀναλήψεως. | 9.

(a) = totus B. 1. E. U. 2. | 11. 23. (b) οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν, ἐν αὐτῷ S. 1. | 9. (c) ἐςιν Ca. | 9. 36. (d) αὐτὸν B. 1. L. N. 1. | 11. 23.

6 Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεςαλ-
μένος παρὰ Θεοῦ, [e] ὄνομα αὐτῷ
Ἰωάννης.
7 Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν,
ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς,
ἵνα πάντες πιςεύσωσι δι᾽ αὐτοῦ.
8 Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ᾽
ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.
9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ
φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμε-
νον εἰς τὸν κόσμον.
10 Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ ὁ
κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.
11 Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ
ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον.
12 Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔ-
δωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα
Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιςεύουσιν
εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
13 Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ
ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θε-
λήματος ἀνδρὸς, ἀλλ᾽ ἐκ Θεοῦ
ἐγεννήθησαν.
14 Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο·
καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐ-
θεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δό-
ξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς,)
[f] πλήρης || χάριτος καὶ ἀληθείας.
15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐ-
τοῦ, καὶ κέκραγε, λέγων· Οὗ-
τος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω μου
ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγο-
νεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.
16 [g] Καὶ || ἐκ τοῦ πληρώματος
αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν,
καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.
17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως
ἐδόθη· ἡ χάρις καὶ [h] ἡ || ἀλή-
θεια διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ ἐγένετο.
18 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώπο-
τε· ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς
τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος
ἐξηγήσατο.
19 Καὶ αὕτη ἐςὶν ἡ μαρτυρία
τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέςειλαν οἱ
Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς
καὶ λευΐτας [i], ἵνα ἐρωτήσωσιν
αὐτόν· Σὺ τίς εἶ;
20 Καὶ ὡμολόγησε [k], καὶ οὐκ
ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν || Ὅ-
τι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριςός.
21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί
οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει·
Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ;
Καὶ ἀπεκρίθη· Οὔ.
22 [l] Εἶπον οὖν αὐτῷ· || Τίς εἶ;
ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψα-
σιν ἡμᾶς· [m] τί λέγεις περὶ σε-
αυτοῦ; ||
23 Ἔφη· Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν
Κυρίου· καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ
προφήτης.

24 Καὶ

||6. Matt.3:1. 11:10. Mar.1:2.&c. Luc.3:3. 7:17. Act.13:24. Mal.3:1. ||7 8. Act. 19:4. Inf.℣.9. 8:12. 9:5. 12:46. Luc.2:32. 1 Io.2:8. Esa.49:6. ||10. Heb.1:2. Eph. 3:9. Col.1:16. Sup.℣.3. ||11. Matt.10:6. 15:24. 22:1. Act.3:25. 13:46. Rom.15:8. Luc.19:14. ||12. Rom.8:15. Gal.3:26. 2 Pet.1:4. 1 Io.3:1. ||13. Inf.3:5. Iac.1:18. 1 Pet.1:23. ||14. Infr.℣.16. 2:11. 12:23. Matt.1:16. 17:2. 24:22. Luc.1:31. 2:7. 2 Cor.3:9. 2 Pet.1:17. Col.1:19. 2:3.9. Heb.2:11.14.16. Ps.56:4. Esa.40:5. 49:26. 66:16.23. Ioël.2:28. ||15. Matt.3:11. Marc.1:7. Luc.3:16. Inf.℣.26.&c. 3:31. ||16. Col.1:19. 2:9. Sup.℣.14. Inf.℣.17. Eph.1:6. ||17. Exod.20:1. &c. Deut.5:6.&c. Io.4:23. ||18. Exod.33:20. Deut.4:12. Infr.6:46. 1 Io.4:12.20. 1 Tim.1:17. 6:16. Matt.11:27. Luc.10:22. Sir.43:31. ||19. Ioh.5:33. ||20. Infr.3:28. Act.13:25. Luc. 3:15. ||21. Deut.18:15. Matt.16:14. 17:10. ||23. Esa.40:3. Matt.3:3. Mar.1:3. Luc. 3:4. Sup.℣.15.

(e) * ἦν | A. Ca. | 10. 27. (f) πλήρη A. Co. | 9. 27. 14. (k) = U. 1. | 9. (l) = B. 1. Ca. s. 2. | 11. (g) Ca. leg. ὅτι | 9. G. | 9. (m) = Tr. | 9. 7. (h) = U. 1. | 9. 7. (i) * πρὸς αὐτὸν

24 Καὶ οἱ ἀπεςαλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·

25 Καὶ ἠρώτησαν [n] αὐτὸν ||, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριςὸς, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης;

26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω [o] ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕςηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε·

27 Αὐτός ἐςιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· οὗ [p] ἐγὼ || οὐκ εἰμὶ [q] ἄξιος || ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.[r]

28 Ταῦτα ἐν [s] Βηθαβαρᾷ || ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει [t] ὁ Ἰωάννης || τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

30 Οὗτός ἐςι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.

31 Κἀγὼ [u] οὐκ || ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων.

32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιςερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

33 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐ ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖ νον καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτό ἐςιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἁ γίῳ.

34 Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐςιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον [x] πάλιν || εἱςήκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.

36 Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ [y].

37 Καὶ ἤκουσαν [z] αὐτοῦ || οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

38 Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς·

39 Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον [a] αὐτῷ ||· Ῥαββὶ, (ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον, Διδάσκαλε,) ποῦ μένεις;

40 Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε καὶ [b] ἴδετε ||. Ἦλθον [c] καὶ εἶδον ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα [d] δὲ || ἦν ὡς δεκάτη.

41 Ἦν [e] Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ.

42 Εὑ-

||25. Deut.18:15. ||26. Matt.3:11. Marc.1:7. Luc.3:16. Act.1:5. 11:16. 19:4. Sup.℣.15. Inf.℣.33. Mal.3:1. ||28. Inf.10:40. ||29. Exo.12:3. Esa.53:7. Inf.℣.36. 1 Pet.1:19. Act.8:32. ||30. Sup.℣.15.27. ||31. Inf.7:4. 21:1. ||32. Matt.3:16. Mar. 1:10. Luc.3:21. ||33. Matt.3:11. Act.1:5. Sup.℣.31. ||36. Sup.℣.29. ||41. Matt.4:18.

(n) = M. | 9. 7. 26. (o) * ὑμᾶς Co. S. 2. | 14. 10. 27. (p) = G. U. 1. | 10. 26. (q) ἱκανὸς M. U. 1. | 10. 5. (r) * ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. S. 1. | 9. 24. a. c. (s) Βηθανίᾳ A. B. 7. Co. S. 14. U. 1. 2. | 6. 23. || & totus verſus = Tr. | 9.

(t) = B. 4. G. M. U. 1. | 11. 26. (u) = Cæſ. | 9. (x) = U. 2. | 9. 26. (y) * ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου G. | 9. 24. d. (z) = G. | 9. 7. (a) = U. 1. | 9. 7. (b) ὄψεσθε S. 1. | 9. 5. (c) * οὖν Co. | 14. (d) = Cu. | 13. (e) * δὲ Co. | 14.

42 Εὑρίσκει οὗτος [f] πρῶτος ||
τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα,
καὶ λέγει αὐτῷ· Εὑρήκαμεν τὸν
Μεσσίαν, ὅ ἐςι μεθερμηνευόμε-
νον, [g] ὁ Χριςός ||.
43 Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν
Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας [h] δὲ || αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ εἶ Σίμων ὁ
υἱὸς [i] Ἰωνᾶ ||· σὺ κληθήσῃ Κη-
φᾶς· ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.
44 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν [k] ὁ
Ἰησοῦς || ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον,
καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.
45 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθ-
σαϊδὰ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου
καὶ Πέτρου.
46 Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Να-
θαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὃν
ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ
οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν
τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ
Ναζαρέθ.
47 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ·
Ἐκ Ναζαρὲθ δύναταί τι ἀγαθὸν
εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος·
Ἔρχου καὶ ἴδε.
48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθα-
ναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ
λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς
Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔςι.
49 Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ·
Πόθεν με [l] γινώσκεις ||; Ἀπεκρί-
θη [m] ὁ || Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι,
ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε.
50 Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ, καὶ
λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ
υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
τοῦ Ἰσραήλ.
51 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι· Εἶδόν
σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιςεύεις·
μείζω τούτων [n] ὄψει ||.
52 [o] Καὶ λέγει αὐτῷ· || Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· [p] Ἀπ' ἄρτι ||
ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα,
καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀ-
ναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γά-
μος ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆς
Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ
Ἰησοῦ ἐκεῖ.
2 Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.
3 Καὶ [q] ὑςερήσαντος || οἴνου,
λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς
αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι.
4 [r] Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί
ἐμοὶ καὶ σοὶ, γύναι; οὔπω ἥκει
ἡ ὥρα μου.
5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς
διακόνοις· [s] Ὅ, τι ἂν || λέγῃ ὑ-
μῖν, ποιήσατε.
6 Ἦσαν δὲ [t] ἐκεῖ || ὑδρίαι λί-
θιναι

||42. Esa.61:1. || 43. Matt.16:18. || 45. Ioh.12:21. || 46. Luc.24:25. Infr.21:2. Gen.3:15. 22:18. 49:10. Deut.18:15. 2 Sam.7:12. Esa.7:14. 9:6. 40:10.11. 53:1. &c. Ier.23:5. 33:14. Ezec.34:23. 37:24. Dan.9:24. Mich.5:2. Zac.6:12. 9:9. ||47. Matt.2:23. Luc.2:4. Infr.7:41.42.52. ||48. Ps.32:2. Inf.8:39. Rom.2:28. 9:6. ||50. Matt.21:5. 27:11.42. ||52. Gen.28:12. Matt.4:11. Luc.22:43. 24:4. Act.1:10. Cap. II. ||1. Sup.1:44. || 4. Ios.22:24. Iud.11:12. 2 Sam.16:10. 19:22. 2 Reg.3:13. ||6. Matt.7:3.

(f) πρῶτον s. 2. v. | 11. 6. (g) Χριςὸν A. | 9. 6. || sine articulo Cæs. | 9. (h) = Co. U. 1. | 14. 9. 7. (i) Ἰωάννου s. 1. | 9. 6. (k) = B. 1. E. g. L. m. N. 1. U. 1. 2. | 8. 26. || sed in Co. B. 1. M. ponitur post αὐτῷ | 4. (l) ἔγνως V. | 9. (m) = Cæs. | 9. (n) ὄψῃ A. | 9. 6. (o) = L. m. N. 1. | 11. 26. (p) = Co. | 14. (q) ὑςερήσαντες G. | 9. 6. (r) * καὶ A. Co. G. | 10. 7. 14. (s) εἴ τι B. 2. | 9. 5. 7. (t) = M. | 9.

θιναι ἓξ, κείμεναι κατὰ τὸν κα-
θαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦ-
σαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.
7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γε-
μίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος· Καὶ
ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.
8 [u] Καὶ || λέγει αὐτοῖς· Ἀν-
τλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρ-
χιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν.
9 Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρί-
κλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημέ-
νον, (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐςίν· οἱ
δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ [x] ἠντληκό-
τες || τὸ ὕδωρ·) φωνεῖ τὸν νυμ-
φίον ὁ ἀρχιτρίκλινος,
10 Καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄν-
θρωπος [y] πρῶτον || τὸν [z] καλὸν ||
οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι,
[a] τότε || τὸν ἐλάσσω· σὺ τετή-
ρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι.
11 Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν
τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε
τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίςευσαν
εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
12 Μετὰ [b] τοῦτο || κατέβη εἰς
Καπερναοὺμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ
αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ
[c] ἔμειναν || οὐ πολλὰς ἡμέρας.
13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα
[d] τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς
Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.
14 Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς
πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατ
καὶ περιςερὰς, καὶ τοὺς κερμα
τιςὰς καθημένους.
15 Καὶ ποιήσας [e] φραγέλλι
ἐκ [f] σχοινίων ||, πάντας ἐξέβα
λεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατ
καὶ τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλ
βιςῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰ
τραπέζας [g] ἀνέςρεψε·
16 Καὶ τοῖς τὰς περιςερὰς πω
λοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐν
τεῦθεν· [h] μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκο
τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου
17 Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθητα
αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐςίν
Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου [i] κατέ
φαγέ || με.
18 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰου
δαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί ση
μεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτ
ποιεῖς;
19 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, κα
εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε τὸν ναὸ
τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐ
γερῶ αὐτόν.
20 Εἶπον [k] οὖν || οἱ Ἰουδαῖοι
Τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠ
κοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐ
τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;
21 Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ το
ναοῦ τοῦ σώματος [l] αὐτοῦ ||.
22 Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν
ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ὅτι τοῦτο ἔλεγεν [m] αὐτοῖς ||· κα
ἐπι

||9. Inf.4:46. ||10. Gen.43:34. ||11. Sup.1:31.52. ||13. Luc.2:41. Ex.23:15.17 Deut.16:1. ||14. Matt.21:12. Marc.11:15. Luc.19:45. Deut.14:25. ||16. Luc.2:49 ||17. Ps.69:10. ||18. Matt.12:38. 16:1. Mar.8:11. Luc.11:29. Io.6:30. 1 Cor.1:22 ||19. Matt.26:61. 27:40. Marc.14:58. 15:29. ||21. 1 Cor.3:16. 6:19. 2 Cor.6:16 Col.2:9. ||22. Luc.24:8. Ps.16:8. Act.2:25. 13:33. Heb.1:5. 5:5. Act.13:32. Esa 55:3. Act.13:34. 26:22. 1 Pet.1:10. Luc.24:25. Matt.12:39. 16:21. 17:23. 20:17

(u) = Co. | 14. (x) ἀντλήσαντες B. 2. | 9.6. (y) = B. 1. | 9. (z) κάλλιςον U. 1. | 9.5. (a) = M. | 9. (b) ταῦτα R. 1. | 9.5.6. (c) ἔμεινεν A. Co. L. m. N. 1. | 11.8.6. 14. (d) * ἡ ἑορτὴ Co. | 14. (e) * ὡς S. 1. V. | 10.7. (f) σχοινίου Cp. W. | 9.6. 14. (g) * αὐτῶν Co. | 14 (h) * καὶ A. | 9.7.27. (i) καταφάγε ται A. B. om. S. 10. U. 1. | 8.6.42 (k) = Co. | 14. (l) = U. 1. | 9. 7. 29 (m) = A. B. 4. Co. U. 1. 2. | 11. 8. 7 14.

ίςευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ
γῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.
23 Ὡς δὲ ἦν ἐν [n] Ἱεροσολύ-
ις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ,
λλοὶ ἐπίςευσαν εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ ση-
ῖα ἃ ἐποίει.
24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ
ίςευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ
τὸν γινώσκειν [o] πάντας ‖·
25 Καὶ [p] ὅτι ‖ οὐ χρείαν εἶ-
εν ἵνα [q] τις ‖ μαρτυρήσῃ περὶ
ῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνω-
ε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Κεφ. γ'. 3.

Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φα-
ρισαίων, Νικόδημος ὄνομα
αὐτῷ ‖, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.
2 Οὗτος [s] ἦλθε ‖ πρὸς [t] τὸν
ησοῦν ‖ νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐ-
ῷ· Ῥαββὶ, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ
εοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐ-
εὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύνα-
αι ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ
Θεὸς μετ' αὐτοῦ.
3 Ἀπεκρίθη [u] ὁ Ἰησοῦς, ‖
αὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέ-
ω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνω-
εν, οὐ δύναται [x] ἰδεῖν ‖ τὴν βα-
ιλείαν τοῦ Θεοῦ.
4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικό-
ημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος
γεννηθῆναι ‖ γέρων ὤν; μὴ δύ-
αται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς
αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ
[y] γεννηθῆναι; ‖
5 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· [z] Ἀ-
μὴν ἀμὴν λέγω σοι, ‖ [a] ἐὰν μή
τις [b] γεννηθῇ ‖ ἐξ ὕδατος καὶ
Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρ-
κὸς, σάρξ ἐςι· καὶ τὸ γεγεννη-
μένον ἐκ τοῦ Πνεύματος, πνεῦ-
μά ἐςι.
7 Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι·
Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.
8 Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ,
καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται,
[c] καὶ ‖ ποῦ ὑπάγει· [d] οὕτως ‖
ἐςὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ
Πνεύματος.
9 Ἀπεκρίθη Νικόδημος, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦ-
τα [e] γενέσθαι;
10 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος
τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γι-
νώσκεις;
11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι
ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑω-
ράκαμεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν
μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.
12 Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν,
καὶ [f] οὐ πιςεύετε ‖· πῶς, ἐὰν
εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, [g] πι-
ςεύσετε ‖;
13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς
τὸν

‖24. Inf. 14:22. Matt. 9:4. Marc. 2:8. Luc. 5:2. ‖25. Inf. 6:64. Act. 1:24. Apoc. :23. Cap. III. ‖1. Inf. 7:50. 19:39. Act. 2:22. ‖2. Io. 9:16. 33. Act. 10:38. ‖3. it. 3:5. 2 Cor. 5:17. Gal. 6:15. Iac. 1:18. 1 Pet. 1:23. 1 Io. 3:9. ‖5. Sup. ℣. 3. Eph. 5: 6. Heb. 10:23. ‖6. Inf. ℣. 31. Rom. 8:5. 1 Cor. 2:14. 15:47. 1 Io. 3:9. ‖8. Eccl. 11:5. Cor. 2:11. Col. 3:3. ‖9. Infr. 6:52. 60. ‖11. Infr ℣. 32. 7:16. 8:28. 12:49. 14:24. up. 1:18. ‖31. Infr. 6: 33. 38. 51. 62. Eph. 4:9. Matt 11:27. Act. 2:34. Prov. 30:4. eut. 30. 12. 1 Cor. 15:47.

(n) * τοῖς A. | 9. 7. 27. (o) πάντα B. .W. | 10. 6. (p) = A. Co. | 9. 14. (q) = r. | 9. 7. (r) = m. s. 1. | 10. 7. 26. (s) ἐσῆλθε U. 2. | 9. 7. (t) αὐτὸν E. G. Tr. . 1. 2. | 8. 7. 12. 29. (u) = L. N. 1. | 10. x) εἰσελθεῖν B. 2. | 9. 5. (y) utrobique ἀναγεν. V. | 9. 7. (z) = m. N. 1. | 10. (a) * ὅτι M. | 9. (b) ἀναγεν. V. | 9. 7. (c) ἢ A. | 9. 7. (d) οὕτω Cæs. | 9. (e) * οὕτω L. m. N. 1. | 11. 27. 7. (f) οὐκ ἐ-πιςεύσατε Cu. | 13. (g) πιςεύσητε Cu. | 13.

τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.
14 Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε
τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑ-
ψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·
15 Ἵνα *πᾶς ὁ πιςεύων* [h] *εἰς* ||
αὐτὸν, [i] *μὴ ἀπόληται, ἀλλ'* ||
ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.
16 Οὕτω *γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς*
τὸν κόσμον, ὥςε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ
πιςεύων εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπόλη-
ται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.
17 Οὐ *γὰρ ἀπέςειλεν ὁ Θεὸς*
τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον,
ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα
σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.
18 Ὁ *πιςεύων εἰς αὐτὸν, οὐ*
κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιςεύων, ἤδη
κέκριται, ὅτι μὴ πεπίςευκεν εἰς
τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ
Θεοῦ.
19 Αὕτη *δέ ἐςιν ἡ κρίσις, ὅτι*
τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον,
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλ-
λον τὸ σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ
πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.
20 Πᾶς *γὰρ ὁ φαῦλα πράσ-*
σων, μισεῖ τὸ φῶς· καὶ οὐκ ἔρ-
χεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγ-
χθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ [k].
21 Ὁ *δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν,*
ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φα-
νερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν
Θεῷ ἐςιν εἰργασμένα.
22 Μετὰ *ταῦτα ἦλθεν ὁ*
σοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ
τριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζ
23 Ἦν *δὲ καὶ Ἰωάννης βαπ*
ζων ἐν Αἰνὼν, ἐγγὺς τοῦ [l] *Σ*
λεὶμ ||, *ὅτι ὕδατα πολλὰ*
ἐκεῖ· καὶ παρεγίνοντο, καὶ ἐβ
πτίζοντο.
24 Οὔπω *γὰρ ἦν βεβλημέ*
εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.
25 Ἐγένετο *οὖν ζήτησις*
τῶν μαθητῶν Ἰωάννου με
[m] *Ἰουδαίων* || *περὶ καθαρισμοῦ*
26 Καὶ *ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωά*
νην καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ,
ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδ
νου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδ
οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔ
χονται πρὸς αὐτόν.
27 Ἀπεκρίθη *Ἰωάννης καὶ ε*
πεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμ
βάνειν οὐδὲν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομέν
αὐτῷ ἐκ [n] *τοῦ οὐρανοῦ* ||.
28 Αὐτοὶ *ὑμεῖς μοι μαρτυρε*
τε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ [o] *ἐγὼ*
ὁ Χριςὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπεςαλμένο
εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου.
29 Ὁ *ἔχων τὴν νύμφην, νυμ*
φίος ἐςίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμ
φίου ὁ ἑςηκὼς καὶ ἀκούων αὐ
τοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φων
τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρ
ἡ ἐμὴ πεπλήρωται.

30 Ἐκεῖ

||14. Num.21:9. 2 Reg.18:4. Inf.8:28. 12:32. Matt.26:54. Marc.8:31. Luc.9
22. 17 25. 24:7.26.46. || 15. Infr.℣.16.36. Luc.19:10. 1 Ioh.5:10. || 16. Rom.5:8
8:32. 1 Ioh.4:9. Eph.2:12. || 17. Infr.9:39. 12:47. Luc.9:56. 1 Io.4:14. || 18. Inf.
24.6:40.47. 20:31. || 19. Sup.1:5.10.11. Inf.8:12. || 20. Iob.24:13.&c. || 21. Eph
3:5.8. || 22. Infr.4:1. || 23. Matt.3:6.16. Marc.1:5. Luc.3:7. 1 Sam.9:4. || 24. Matt
14:3. || 26. Sup.1:7.15.26.34. Matt.3:11. Marc.1:7. Luc.3:16. || 27. 1 Cor.4:7. Iac
1:17. Heb.5:4. || 28. Supr.1:20.28.30. Mal.3:1. Matt.11.10. Marc.1:2. Luc.1:17
7:27. || 29. Eph.5.25.27. Matt.22:2. 2 Cor.11:2.

(h) ἐπ' A. | 9.7. (i = Co. | 14. (k) * ὅτι πονηρά ἐςι Co. W. Cæs. | 14.10.27. (l) Σαλλεὶμ A. | 9.6. || Σαλὴμ B. 7.
| 9.6. (m) Ἰουδαίου A. B. 7. F. g. M. 9 om. U. 2. | 8.6.23. (n) τῶν οὐρανῶν E 1. L. m. N. 1. | 11.8.36. (o) = Ca. | 9.26

30 Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ
ἐλαττοῦσθαι.
31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπά-
ν πάντων ἐςίν· ὁ [p] ὢν ἐκ ‖ τῆς
ῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐςι, καὶ ἐκ τῆς
ῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρ-
όμενος, [q] ἐπάνω πάντων ἐςίν.
32 Καὶ ‖ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκου-
ε, [r] τοῦτο ‖ μαρτυρεῖ· καὶ τὴν
αρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει.
33 Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρ-
υρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς
ληθής ἐςιν.
34 Ὃν γὰρ ἀπέςειλεν ὁ Θεὸς,
ὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ
ὰρ ἐκ [s] μέτρου ‖ δίδωσιν ὁ Θεὸς
ὸ πνεῦμα.
35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν,
αὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ
ὐτοῦ.
36 [t] Ὁ πιςεύων εἰς τὸν υἱὸν,
χει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν
ῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ᾽ ἡ
ργὴ τοῦ Θεοῦ [u] μένει ‖ ἐπ᾽ αὐτόν·

Κεφ. δ'. 4.

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ [x] Κύριος ‖
ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι
τι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποι-
ῖ [y] καὶ βαπτίζει ‖ ἢ Ἰωάννης,
2 (Καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς
ὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ᾽ οἱ μαθηταὶ
ὐτοῦ·)
3 Ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν [z], καὶ
ἀπῆλθε [a] πάλιν ‖ εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.
4 Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι
διὰ τῆς Σαμαρείας.
5 Ἔρχεται οὖν [b] εἰς πόλιν τῆς
Σαμαρείας λεγομένην [c] Σιχὰρ ‖,
πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰα-
κὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.
6 Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰα-
κώβ· ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς
ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕ-
τως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα [d] ἦν [e] ὡσ-
εὶ ‖ ἕκτη.
7 [f] Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σα-
μαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν [g].
8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπ-
εληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα
τροφὰς ἀγοράσωσι.
9 Λέγει [h] οὖν ‖ αὐτῷ ἡ γυνὴ
ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος
ὢν παρ᾽ ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης
γυναικὸς Σαμαρείτιδος; [i] οὐ γὰρ
συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεί-
ταις. ‖
10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶ-
πεν αὐτῇ· [k] Εἰ ᾔδεις ‖ τὴν δω-
ρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐςιν ὁ
λέγων σοι· Δός μοι πιεῖν [l]· σὺ
ἂν ᾔτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἄν
σοι ὕδωρ ζῶν.
11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύ-
ριε,

‖ 31. Sup. ℣. 6. Inf. ℣. 35. 8:23. 17:2. 1 Cor. 15:47. 4 Esd. 4:21. Rom. 9:5. Matt. 28:18. Eph. 1:21. Phil. 2:9. 1 Pet. 3:22. ‖ 32. Sup. ℣. 11. Io. 5:20. 8:26. 12:49. 14:10. 15:15. ‖ 33. 1 Io. 5:10. Rom. 3:4. ‖ 34. Sup. 1:16. Inf. 7:16. 8:46. Eph. 4:7. ‖ 35. Sup. ℣. 31. 1:18. Dan 7:14. Matt. 11:27. 28:18. Luc. 10:22. Ioh. 5:22. 13:3. 17:2. Hebr. 2:8. ‖ 36. Sup. ℣. 15. 1:12. Inf. 6:47. 1 Io. 5:11. Cap. IV. ‖ 1. Sup. 3:1. 2. 22. 26. ‖ 5. Gen. 33:19. 48:22. Ios. 24:32. ‖ 9. Luc. 9:52. 53. Io. 8:48. Act. 10:28. 2 Reg. 17:24. ‖ 10. Esa. 12:3. 44:3. 58:11. Io. 6:35. 7:38. 39. ‖ 11. Ier. 2:13. Zac. 13:1. 14:8.

(p) δὲ ὢν ἀπὸ Ca. | 9. 7. (q) = Ca. 9. (r) = Ca. | 9. 7. (s) μέρους U. 1. 9. 5. (t) *ἵνα Ca. | 9. 7. 27. (u) μενεῖ M. W. | 10. 6. (x) Ἰησοῦς B. 1. Ca. Co. g. L. m. N. 1. V. | 8. 5. 23. (y) = U. . | 9. (z) *γῆν Ca. B. 5. E. | 11. 23. (a) = A. B. om. G. g. L. M. m. Tr. U. 2. | 23. (b) *ὁ Ἰησοῦς Tr. U. 1. | 10. 27. (c) Συχὰρ B. om. U. 1. 2. | 11. 6. (d) *δὲ V. | 9. (e) ὡς A. Ca. | 10. 6. (f) *καὶ E. | 9. (g) *ὕδωρ A. | 25. 27. 9. (h) = B. 1. Co. L. m. N. 1. | 11. 7. 8. 14. (i) = Ca. | 9. 30. (k) ἢ εἴδεις A. | 9. 6. (l) *ὕδωρ A. | 9. 25.

ριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ
φρέαρ ἐςὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις
τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;
12 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡ-
μῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐ-
τοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ
τὰ θρέμματα αὐτοῦ;
13 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ
ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν·
14 Ὃς [m] δ᾽ ἂν πίῃ || ἐκ τοῦ
ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ
μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ
τὸ ὕδωρ ὃ [n] δώσω αὐτῷ, γενή-
σεται [o] ἐν || αὐτῷ πηγὴ ὕδατος
ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.
15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή·
[p] Κύριε, || δός μοι τοῦτο τὸ ὕ-
δωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι
ἐνθάδε ἀντλεῖν.
16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπ-
αγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου,
καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.
17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ· καὶ εἶ-
πεν [q]· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπας·
Ὅτι ἄνδρα οὐκ [r] ἔχω ||.
18 Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες·
καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔςι σου ἀ-
νήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας
19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύ-
ριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ [s] σύ ||.
20 Οἱ πατέρες [t] ἡμῶν || ἐν τού-
τῳ τῷ ὄρει προσεκύνησαν· καὶ
ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις
ἐςὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσ
νεῖν.
21 Λέγει [u] αὐτῇ ὁ Ἰησο
Γύναι, πίςευσόν μοι, ὅτι ἔρχε
ὥρα, ὅτε [x] οὔτε || ἐν τῷ ὄ
τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμ
προσκυνήσετε τῷ πατρί.
22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ
οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ
δαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τ
Ἰουδαίων ἐςίν.
23 Ἀλλ᾽ ἔρχεται [y] ὥρα ||, κ
νῦν ἐςιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκ
νηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατ
ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· κ
γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητ
τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.
24 Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ το
προσκυνοῦντας αὐτὸν, ἐν πνε
ματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖ
25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· [z] Ο
δα || ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λ
γόμενος Χριςός· ὅταν ἔλθῃ ἐκ
νος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα.
26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
γώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.
27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον
μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ [a] ἐθαύμα
σαν || ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει
οὐδεὶς μέντοι εἶπε [b]· Τί ζητεῖς
ἤ, τί λαλεῖς μετ᾽ αὐτῆς;
28 Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐ
τῆς ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴ
πόλιν, καὶ λέγει [c] τοῖς ἀνθρώ
ποις ||·
29 Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον ὃ
εἶπ

|| 13. Infr.6:58. || 14. Inf.6:27.35.68. 7:38.39. 12:50. 17:3. 20:31. 1 Ioh.5:20
Rom.5:21.6:22 || 19. Sup.1:21. Inf.6:14. 7:40. Luc.7:16. 24:19. || 20. Gen.12:6
33:18. Deut.12:5.11. 1 Reg.9:3. 2 Par.7:12. || 22. 2 Reg.17:29. Esa.2:3. Luc.24
47. Rom.3:2. 9:4. || 24. 2 Cor.3:17. Phil.3:3. || 25. Infr.℣.29.39. || 26. Infr.9:35
|| 27. Sup.℣.8. || 28. Sup.℣.7. || 29. Sup.℣.25.

(m) δὲ πίνων Ca. | 9.6. (n) * ἐγὼ Ca. | 9.7.27. (o) = Cu. | 13. (p) = U. 1. | 9. (q) * αὐτῷ G. U. 1. | 10.27. (r) ἔχεις Ca. | 9.6. (s) = Ca. | 9. 7. 26. (t) ὑμῶν U. 2. | 9.6. (u) * οὖν U. 2. | 9. 7. (x) οὕτως Cæf. | 9. (y) = L. N. | 1b 29. (z) οἴδαμεν Co. S. 2. | 14. 10. (a) ἐθαύμαζον A. S. 1. | 10.6. (b) * αὐτῷ Ca. | 9.27. (c) πολίταις M. | 25.9

ἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· ἤτι [d] οὗτός || ἐςιν ὁ Χριςός;
30 Ἐξῆλθον [e] οὖν || ἐκ τῆς όλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.
31 Ἐν [f] δὲ || τῷ μεταξὺ ἠρώων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ [g], λέγονες· Ῥαββὶ, [h] φάγε.
32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ ρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ ἴδατε.
33 Ἔλεγον [i] οὖν οἱ μαθηταὶ ρὸς ἀλλήλους ||· Μήτις ἤνεγεν αὐτῷ φαγεῖν;
34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐςιν, ἵνα [k] ποιῶ || ὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, αὶ [l] τελειώσω || αὐτοῦ τὸ ἔργον.
35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι [m] ἔ ι || [n] τετράμηνόν || ἐςι, καὶ ὁ ερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ, λέγω μῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς μῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, τι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη.
36 [o] Καὶ || ὁ θερίζων, μισθὸν αμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν ἰς ζωὴν αἰώνιον· [p] ἵνα || καὶ ὁ πείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ ὁ θερίζων.
37 Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐςὶν ὁ || ἀληθινὸς, ὅτι ἄλλος ἐςὶν σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.
38 Ἐγὼ ἀπέςειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς [r] κεκοπιάκατε ||· ἄλλοι [s] κεκοπιάκασι ||, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.
39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίςευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, [t] διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς [u], μαρτυρούσης ||· Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα.
40 Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.
41 Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίςευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ.
42 Τῇ [x] τε || γυναικὶ ἔλεγον· Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν [y] λαλιὰν || πιςεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐςιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου [z], ὁ Χριςός ||.
43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν [a], καὶ ἀπῆλθεν || εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
44 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.
45 Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, [b] ἐδέξαντο || αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες [c] ἃ || ἐποίησεν ἐν [d] Ἱεροσολύμοις || ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθεν

|| 32. Inf. ℣. 34. Pf. 19:10. || 34. Iob. 23:12. Inf. 17:4. || 35. Matt. 9:37. Luc. 10:2. 36. Heb. 11:40. || 39. Sup. ℣. 29. Inf. ℣. 42. || 42. Ioh. 17:8. Gen. 49:10. || 44. Matt. 3:57. Marc. 6:4. Luc. 4:24. Io. 7. 1. || 45. Sup. 2:23. 3:2. Ex. 23:15. 17. 34:18. 23. Deut. 16:1.

(d) ἐκεῖνος Ca. | 9. 5. (e) καὶ sed nte ἐξῆλθ. Ca. | 9. 7. 4. || at = G. g. m. N. 1. Tr. | 8. 7. (f) = Ca. | 9. 7. g) * αὐτοῦ g. m. | 10. 27. (h) * ἔγειραι, o. | 14. (i) δὲ ἐν αὐτοῖς οἱ μαθηταὶ Ca. | 9. 5. (k) ποιήσω Ca. | 9. 6. (l) τελέω B. 1. m. | 10. 6. (m) = B. 7. Ca. Cp. s. 4. U. 1. 2. | 8. 29. (n) τετράμηνος A. B. om. Ca. Cp. E. G. g. L. m. 1. s. om. U. 1. 2. | 8. 6. || τετράμηνος R. 8. | 9. (o) = Co. | 14. || & ἤ connectitur cum ἤδη vers. praeced. (p) = B. 1. | 9. (q) = Cu. | 13. (r) ἐκοπιάσατε Ca. | 9. 6. (s) ἐκοπίασαν Ca. | 9. 28. (t) * οὐ U. 1. | 9. 22. (u) = U. 1. | 9. (x) δὲ Ca. | 9. 6. 7. (y) μαρτυρίαν Ca. | 5. 9. 25. (z) = Co. | 14. (a) = Ca. Co. | 9. 26. 14. (b) ἐξεδέξ. Ca. | 9. 7. (c) ὅσα A. | 9. 5. (d) Ἱερουσαλὴμ Ca. | 9. 6.

46 Ἦλθεν οὖν [e] ὁ Ἰησοῦς ‖ πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. [f] Καὶ ἦν ‖ τις βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ.

47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτα [g] αὐτὸν ‖, ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν.

48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν. Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε.

49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν [h] τὸ παιδίον ‖ μου.

50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ [i] ᾧ ‖ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς· καὶ ἐπορεύετο.

51 Ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ [k] ἀπήντησαν ‖ αὐτῷ, καὶ [l] ἀπήγγειλαν, λέγοντες ‖ Ὅτι ὁ [m] παῖς ‖ σου ζῇ.

52 Ἐπύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὅτι [n] χθὲς ‖ ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.

53 Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν [o] ἐκείνῃ ‖ τῇ ὥρᾳ [p], ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· [q] Ὅτι ‖ ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς κα[ὶ] ἡ οἰκία αὐτοῦ [r] ὅλη ‖.

54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον ση[μεῖον] ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼ[ν] ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλ[ι]λαίαν.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΜΕτὰ ταῦτα ἦν [s] ἑορτὴ τῶ[ν] Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη [ὁ] Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

2 [t] Ἔστι ‖ δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύ[μοις] [u] ἐπὶ τῇ προβατικῇ ‖ κολυμβήθρα, ἡ [x] ἐπιλεγομένη ‖ Ἑβραϊστὶ [y] Βηθεσδὰ ‖, πέντε στοὰ[ς] ἔχουσα.

3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν [z], [a] ἐκδεχομένων ‖ τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν.

4 Ἄγγελος γὰρ [b] κατὰ καιρὸν [c] κατέβαινεν ‖ ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ [d] ἐτάρασσε ‖ τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴ[ς] ἐγίνετο, [e] ᾧ δήποτε ‖ κατείχετο νοσήματι.

5 Ἦν δέ [f] τις ‖ ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα [g] ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ [h].

6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν [i] ἤδη ‖ χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι;

7 [k] Ἀπε-

‖46. Sup. 2:1. 11. ‖48. 1 Cor. 1:22. Sup. 2:18. Cap. V. ‖1. Lev. 23:2. Deut. 16:1. ‖2. Neh. 3:1. 12:39.

(e) = Ca. G. | 10. 26. (f) ἦν δὲ Ca. Co. | 7. 9. 14. (g) = Ca. | 9. (h) τὸν υἱὸν A. | 9. 5. (i) ὃν A. | 9. 6. (k) ὑπήντ. B. 4. Ca. M. | 11. 7. (l) ἤγγειλαν αὐτῷ Ca. | 9. 7. ‖ at = καὶ ἀπήγγειλαν Co. | 14. (m) υἱὸς Ca. M. Tr. | 11. 14 (n) ἐχθὲς A. | 9. 6. 5. 8. (o) = N. 1. | 9. (p)* ἰάθη L. | 9. 27. (q) = L. N. 1. | 10. 7. (r) = U. 1. | 9. 26. 29. (s) * ἡ U. 1. 2. | 10. 7. (t) ἦν W. | 9. 6. (u) προβατικὴ W. | 9. 6. ‖ & ἐν pro ἐπὶ A. | 9. 7. (x) λεγομένη Ca. | 9. 7. (y) Βελζεθὰ Ca. | 9. 6. ‖ Βηθσαϊδὰ Co. v. | 14. 9. (z) * παραλυτικῶν Ca. 8. 1. | 10. (a) ἀπεκδεχ. M. | 9. 7. (b) * κυρίου A. B. 2. S. 2. V. | 8. 27. 25. (c) ἐλούετο A. | 9. 5. (d) ἐταράσσετο B. 1. Cp. S. 3. U. 1. | 8. 6. (e) οἵῳ δηποτοῦν A. | 9. 5. (f) = Ca. | 9. 7. (g) * καὶ Ca. E. G. M. | 11. 8. 7. (h) * αὐτοῦ Ca. Co. 8. 2. | 14. 11. 7. 27. (i) = B. 1. | 9.

7 [k] Ἀπεκρίθη || αὐτῷ ὁ ἀσθε-
ῶν· [l] Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω,
α, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ,
βάλλῃ || με εἰς τὴν κολυμβή-
αν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλ-
ος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει [n].
8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἔ-
ειραι, [o] ἆρον τὸν κράββατόν
υ, καὶ περιπάτει.
9 Καὶ [p] εὐθέως || ἐγένετο ὑ-
ὴς ὁ ἄνθρωπος· καὶ [q] ἦρε τὸν
άββατον [r] αὐτοῦ, καὶ περιε-
άτει ||. ἦν δὲ σάββατον [s] ἐν
είνῃ τῇ ἡμέρᾳ ||.
10 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ
εθεραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν,
ὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββα-
ον [u].
11 [x] Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ
οιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶ-
εν· ἆρον τὸν κράββατόν σου,
αὶ περιπάτει.
12 Ἠρώτησαν [y] οὖν || αὐτόν·
ίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι·
ον τὸν κράββατόν σου, καὶ
εριπάτει;
13 Ὁ δὲ [z] ἰαθεὶς || οὐκ ᾔδει
ίς [a] ἐστιν ||· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξέ-
υσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.
14 Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐ-
ὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας·
μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν
τι σοὶ γένηται.
15 [b] Ἀπῆλθεν [c] ὁ ἄνθρωπος,
καὶ [d] ἀνήγγειλε || τοῖς Ἰουδαίοις,
ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας [e] αὐ-
τὸν || ὑγιῆ.
16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν
Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι [f], καὶ ἐζή-
τουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι ||, ὅτι
ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ [g].
17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο
αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι
ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι.
18 [h] Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον
ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπο-
κτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ
σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα
ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεὸν, ἴσον ἑαυ-
τὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.
19 Ἀπεκρίνατο [i] οὖν || ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ
υἱὸς [k] ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ [l] οὐ-
δὲν ||, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πα-
τέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ [m] ἂν || ἐ-
κεῖνος [n] ποιῇ ||, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς
ὁμοίως ποιεῖ.
20 Ὁ γὰρ πατὴρ [o] φιλεῖ || τὸν
υἱὸν, καὶ πάντα [p] δείκνυσιν ||
αὐτῷ, [q] ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μεί-
ζονα

||8. Matt.9:6. Marc.2:11. Luc.5:24. ||9. Inf.9:14. || 10. Exod.20:10. Deut.5:14. eh.13:9. Ier.17:21.&c. Matt.12:2. Mar.2:24. Luc.6:2. Inf.ỷ.18. ||13. 2 Reg.2: . 23:16. ||14. Matt.12:45. Inf.8:11. ||16. Sup.ỷ.10. ||17. Inf ỷ.21. 9:4. 14:10. 8. Sup.ỷ.16. Inf.-:19. 8:38. 9:4.7.16. 10:33. Phil.2:6. Num.15:33. ||19. Infr. 21.30. 8:38. ||20. Io.1:18. 3:35. Matt.3:17. 12:18. 17:5. Luc.9:35. 2 Pet.1:17. £8:28.

(k) λέγει A. Ca. | 10. 5. (l) * ναὶ B. |9. (m) βάλῃ B. om. | 8. 6. (n) * καὶ εμβάνει ἴασιν E. U. 2. | 10. 27. 25.) * καὶ A. Ca. | 10. 7. 27. (p) = Ca. .26. 7. (q) * ἐγερθεὶς Ca. | 9. 27. 31.) = U. 1. | 9. (s) = Ca. | 9. 26. (t) * ὶ A. Ca. L. s. 4. | 8. 2-. (u) * σου Ca. . V. | 7. 27. 11. (x) * ὁ δὲ B. 1. L. | 10. -.) = Ca. | 9. 7. (z) ἀσθενῶν Ca. | 9. 5.) ἦν Ca. | 9. 6. (b) * καὶ A. | 9. (c) * ν Ca. Co. | 9. 7. 14. (d) * ἀπήγγ. Ca. G. | 10. 8. (e) με Ca. | 9. -. 5. (f) = Ca. s. 2. V. | 11. 26. (g) * τὰ ἰάματα U. 1. | 9. 25. (h) * καὶ G. | 9. 7. 27. (i) = Co. | 14. (k) * τοῦ ἀνθρώπου Ca. | 9. 25. 31. (l) τι sed post ποιεῖν Ca. | 9 4. 5. (m) = A. | 9. 7. (n) ποιήσῃ Ca. s. 1. V. | 11. 6. 8. (o) ἀγαπᾷ Ca. | 9. 5. (p) δεικνύει Ca. | 9. 6. (q) = E. U. 2. | 10. || & pro ἃ αὐτὸς ποιεῖ Ca. leg. ἃ ἂν αὐτὸς ποιῇ | 9. 29.

ζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα ||, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

21 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ ὑιὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ.

22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ ὑιῷ·

23 Ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν ὑιὸν, καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν ὑιὸν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.

24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιςεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ [r] μεταβέβηκεν || ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.

25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐςιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς [s] τοῦ ὑιοῦ || τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκούσαντες [t] ζήσονται ||.

26 [u] Ὥσπερ || γὰρ ὁ πατὴρ [x] ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ ὑιῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.

27 Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι ὑιὸς ἀνθρώπου ἐςί.

28 Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ [...] τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τ[...] φωνῆς [y] αὐτοῦ ||·

29 Καὶ [z] ἐκπορεύσονται || [...] τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀν[...]ςασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλ[...] πράξαντες, εἰς ἀνάςασιν κρ[...]σεως.

30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀ[...] ἐμαυτοῦ οὐδέν. καθὼς ἀκού[...] κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαι[...] ἐςίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα [...] ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέ[...]ψαντός με [a] πατρός ||.

31 Ἐὰν [b] ἐγὼ || μαρτυρῶ πε[...] ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐ[...] ἔςιν ἀληθής.

32 Ἄλλος ἐςὶν ὁ μαρτυρ[...] [c] περὶ ἐμοῦ ||, καὶ [d] οἶδα || ὅ[...] ἀληθής ἐςιν ἡ μαρτυρία [e] ἣν μαρ[...]τυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

33 Ὑμεῖς ἀπεςάλκατε πρ[...] Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τ[...] ἀληθείᾳ.

34 Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ [f] ἀνθρώ[...]που || τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω[...] ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σω[...]θῆτε.

35 Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ και[...]όμενος καὶ φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθε[...]λήσατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥρα[...] ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

36 Ἐγ[...]

||21. Luc.7:14. 8:54. Inf.℣.25. 11:25.43. ||22. Matt.11:27. 28:18. Io.3:35. 17[...] 2. Act.17:31. 1 Pet.4:5. ||23. 1 Ioh.2:23. ||24. Io.3:18.36. 6:40.47. 8:51. 20:31[...] Rom.8:24. Eph.2:6. 1 Io.3:14. 5:11. Luc.23:43. ||25. Sup.℣.21. Inf ℣.28. Eph.[...] 1. 5:14. 1 Tim.5:6. Apoc.3:1. Rom.6:4.13. Gal.2:20. Col.2:13. 4 Esd.2:16.31.[...] 32. Matt.8:22. Luc.9:60. 15:24.32. ||27. Dan.7:13. ||28.29. Sup.℣.25. Dan.12:[...] Esa.26:19. 1 Cor.15:52. 1 Thess.4:16. 4 Esd.2:23. Matt.25:46. || 30. Sup.℣.19[...] 4:34. Inf.6:38. 8:28. Matt.26:39. Mar.14:36. Luc.22:42. Esa.11:4. ||31. Inf.8:1[...] ||32. Esa.42:1. Matt.3:17. 17:5. Inf.℣.33. ||33. Sup.1:7.19. ||35. Sir.48:1. Matt.[...] 5. 21:26. Mar.6:20.

(r) μεταβήσεται V. | 8.9. (s) = 1. m. N. 1. | 11.23. (t) ζήσουσιν Ca. | 9.6. (u) ὡς Ca. | 9.5. (x) * ὁ ζῶν Ca. | 9.27. (y) τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ V. | 9.23. (z) ἐξελεύσονται Ca. | 9.5. (a) = A. Ca. Co. s. 3. V. Tr. | 8.26. (b) γὰρ V.[...] | 9.7. (c) με E. | 9.5. (d) οἴδαμεν [...] m. N. 1. | 11.8.6. || οἴδατε Ca. | 9[...] (e) * αὐτοῦ Ca. Co. s. 1. | 10.14.27 (f) ἀνθρώπων Ca. | 9.6.

36 Ἐγὼ [g] δὲ || ἔχω τὴν μαρτυ-
ίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ
ογα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα
τελειώσω || αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔρ-
α ἃ [i] ἐγὼ || ποιῶ, μαρτυρεῖ
ερὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ με [k] ἀπέ-
αλκε ||.

37 Καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ,
αὐτὸς [m] μεμαρτύρηκε || περὶ
μοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκη-
όατε πώποτε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ
ωράκατε.

38 Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ
χετε μένοντα ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν
ἀπέςειλεν || ἐκεῖνος, τούτῳ ὑ-
εῖς οὐ πιςεύετε.

39 Ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς, ὅτι
μεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν
αἰώνιον || ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰ-
ιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ.

40 Καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός
ε, ἵνα ζωὴν [p] ἔχητε.

41 Δόξαν παρὰ [q] ἀνθρώπων ||
ὐ λαμβάνω·

42 Ἀλλ᾽ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι
ὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε
ν ἑαυτοῖς.

43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνό-
ατι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ
αμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ
ν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον
ήψεσθε.

44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς [r] πιςεῦ-
σαι ||, δόξαν παρὰ [s] ἀλλήλων ||
λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν
παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ [t] ζητεῖ-
τε ||;

45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατη-
γορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα·
ἔςιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς,
εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε.

46 Εἰ γὰρ ἐπιςεύετε [u] Μωσῇ ||,
ἐπιςεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ
ἐκεῖνος ἔγραψεν.

47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμα-
σιν οὐ πιςεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς
ῥήμασι πιςεύσετε;

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΜΕτὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς πέραν τῆς θαλάσσης
τῆς Γαλιλαίας [x] τῆς Τιβεριάδος.

2 Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος
πολὺς, ὅτι [y] ἑώρων || αὐτοῦ τὰ
σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθε-
νούντων.

3 [z] Ἀνῆλθε δὲ || εἰς τὸ ὄρος
ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ
ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

5 Ἐπάρας [a] οὖν || ὁ Ἰησοῦς
τοὺς ὀφθαλμοὺς [b], καὶ θεασά-
μενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται
πρὸς

|| 36. 37. Matt.3:17. 17:5. Marc.1:11. 9:7. Luc.3:22. 9:35. Ioh.1:33. 3:2. 6:27. 8:18. 9:32. 10:25. 12:28. 14:11. 15:24. 2 Pet.1:17. Ex.20:19. 33:20. Deut.4:12. 1 Tim.6:16. 1 Io.4:12. || 39. Esa.8:20. 34:16. Luc.16:29. Act.17:11. Deut.18:15. Luc.24:27. Io.1:46. 5:46. || 40. Sup.1:11. 3:19. || 41. Sup.℣.34. || 44. Infr.12:43. Rom.2:29. || 46. Gen.3:15. 22:18. 49:10. Deut.18:15. Act.3:22. 7:37. Cap. VI. || 3. Infr.℣.15. Luc.9:10. || 4. Ex.12:18. Lev.23:5. Num.28:16. Deut.16:1. || 5. Matt.14:15. Marc.6:35. Luc.9:12.

(g) γὰρ L. | 9. 7. || = U. 1. | 9. 7. (h) τελέσω m. N. 1. | 10. 6. || πληρώσω E. U. 2. | 10. 5. (i) = Ca. | 9. 26. (k) ἀπέςειλε Ca. L. m. N. 1. | 8. 6. 12. (l) * ἐκεῖνος Ca. | 9. (m) μαρτυρεῖ Ca. | 9. 6. (n) ἀπέςαλκε Ca. L. m. N. 1. | 10. 8. 6. (o) = U. 1. | 9. (p) * αἰώνιον Ca. | 9. 4. 27. cum ℣. 39. (q) ἀνθρώπου A. 5. 4. | 12. 6. (r) πιςεύειν A. | 9. 6. (s) ἀνθρώπων B. 1. g. M. | 5. 11. (t) ζητοῦντες B. 1. | 9. 6. (u) Μωσεῖ A. B. om. | 8. 6. (x) * εἰς τὰ μέρη Ca. | 9. 31. (y) ἐθεώρουν | 5. || & = αὐτοῦ A. Ca. | 10. 26. (z) ἀπῆλθεν οὖν Ca. | 9. 5. 7. (a) = U. 2. | 9. 7. (b) * αὐτοῦ L. m. N. 1. | 11. 27.

πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν Φί-
λιππον· Πόθεν [c] ἀγοράσομεν ||
ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι;
6 (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων
αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε
ποιεῖν.)
7 [d] Ἀπεκρίθη || αὐτῷ Φίλιπ-
πος· Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι
οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαςος
[e] αὐτῶν || βραχύ [f] τι || λάβῃ.
8 Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελ-
φὸς Σίμωνος Πέτρου·
9 Ἔςι παιδάριον ἓν ὧδε, ὃ ἔχει
πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο
ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐςιν εἰς
τοσούτους;
10 Εἶπε [g] δὲ || ὁ Ἰησοῦς·
Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀνα-
πεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν
τῷ τόπῳ. Ἀνέπεσον οὖν οἱ [h] ἄν-
δρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισ-
χίλιοι.
11 Ἔλαβε [i] δὲ || τοὺς [k] ἄρ-
τους ὁ Ἰησοῦς, καὶ [l] εὐχαριςή-
σας διέδωκε || [m] τοῖς μαθηταῖς,
οἱ δὲ μαθηταὶ || τοῖς ἀνακειμέ-
νοις· ὁμοίως [n] καὶ ἐκ τῶν ὀψα-
ρίων ὅσον ἤθελον.
12 Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συναγά-
γετε τὰ [o] περισσεύσαντα || [p] κλάσ-
ματα ||, ἵνα μή τι ἀπόληται [q].
13 Συνήγαγον [r] οὖν ||, κα
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασ
μάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶ
κριθίνων [s], ἃ ἐπερίσσευσε τοῖ
βεβρωκόσιν.
14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι [t] ἰδόντες ||
ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔ-
λεγον· Ὅτι οὗτός ἐςιν [u] ἀλη-
θῶς || ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰ
τὸν κόσμον.
15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλ-
λουσιν ἔρχεσθαι, καὶ ἁρπάζειν
αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν [x] αὐτὸν ||
βασιλέα, [y] ἀνεχώρησε || [z] πά-
λιν || εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος [a].
16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κα-
τέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπ
τὴν θάλασσαν.
17 Καὶ [b] ἐμβάντες || εἰς τὸ
πλοῖον, ἤρχοντο [c] πέραν τῆς θα-
λάσσης εἰς Καπερναούμ. [d] καὶ
σκοτία ἤδη ἐγεγόνει ||, καὶ
[e] οὐκ || ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς [f].
18 Ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου
μεγάλου πνέοντος, διηγείρετο.
19 Ἐληλακότες οὖν [g] ὡς ςα-
δίους || εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα,
θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦν-
τα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγ-
γὺς τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ
ἐφοβήθησαν.
20 Ὁ δὲ [h] λέγει αὐτοῖς·
Ἐγώ

||9. Num.11:21. 2 Reg.4:43. ||11. 1 Sam.9:13. Matt.26:27. ||14. Deut.18:15. Luc.7:16.19. 24:19. Io.1:21. 4:19.25. 7:40. Gen.49:10. Esa.35:4. Matt.11:3. 17:11. ||15. Sup.℣.3. 2:25. Matt.14:23. Mar.6:46. ||16. Matt.14:22. Mar.6:47.

(c) ἀγοράσωμεν A.|9.6. (d) ἀποκρίνεται Ca.|9.6. (e) = A.|9.26. (f) = Ca.|9. 26. (g) οὖν Ca.|9. 7. (h) * ἄνθρωποι, A.|9. 5. (i) οὖν A. Co.|7.9.14. (k) * πέντε Ca.|9.7. (l) ηὐχαρίςησε καὶ ἔδωκε Ca.|9.7. (m) = Co. Go. s. 1. V. R. 1.|14. 33. 12. (n) * δὲ Ca.|9. 7. (o) περισσεύοντα U. 1.2.|10.6. (p) τῶν κλασμάτων B. 3.|9.6. (q) * ἐξ αὐτῶν Ca.|9. 27. (r) δὲ Ca.|9. 7. (s) * καὶ ἐκ τῶν ἰχθύων V.|9.25.31. (t) εἰδότες B. 1.|9. 5. (u) = Ca.|9. (x) = A.|10.2. (y) ἔφυγε V.|9.5. (z) = B.7. Co. Cp. M. s. om. Tr. U. 1.2.|7.8.26. 14. (a) * κἀκεῖ προσηύχετο Ca.|9. 27. 24. 2 (b) ἀναβάντες A.|9. 7. (c) * εἰς τὸ Ca. Cæs.|10. 27. (d) ἔλαβε δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία Ca.|9. 31. 5. (e) οὔπω Ca. s. 2.|11. (f) * εἰς τὸ πλοῖον s. 1.|9. 27. (g) ςάδια ὡσεὶ B. 1. Ca.|10. 5.|| sic ὡσεὶ pro ὡς A.|9.7. (h) * Ἰησοῦς G.|9.27.

Ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
21 Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν
εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ
πλοῖον [i] ἐγένετο || ἐπὶ τῆς γῆς
εἰς ἣν [k] ὑπῆγον ||.
22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ
ἑςηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης,
[l] ἰδὼν || ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ
ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν [m] ἐκεῖνο εἰς ὃ
ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ||,
καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε [n] τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ
[o] πλοιάριον ||, ἀλλὰ [p] μόνοι || οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ [q] ἀπῆλθον ||·
23 [r] Ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια ||
ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου
ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, [s] εὐχα-
ριςήσαντος τοῦ Κυρίου ||.
24 Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι
Ἰησοῦς οὐκ ἔςιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, [t] ἐνέβησαν καὶ
αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα ||, καὶ ἦλθον
εἰς Καπερναοὺμ, ζητοῦντες [u] τὸν
Ἰησοῦν ||.
25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέ-
ραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ·
Ῥαββὶ, πότε ὧδε [x] γέγονας ||;
26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε
σημεῖα [y], ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ
τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθητε.
27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν
τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶ-
σιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώ-
νιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
[z] ὑμῖν δώσει ||· τοῦτον γὰρ ὁ
πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ Θεός.
28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί
[a] ποιῶμεν ||, ἵνα [b] ἐργαζώμεθα ||
τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;
29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐςι τὸ ἔρ-
γον τοῦ Θεοῦ, ἵνα [c] πιςεύσητε ||
εἰς ὃν ἀπέςειλεν ἐκεῖνος.
30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν
ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν
καὶ πιςεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;
31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα
ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐςι
γεγραμμένον· Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.
32 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω [d] ὑμῖν ||· Οὐ
Μωσῆς δέδωκεν [e] ὑμῖν τὸν ἄρ-
τον || [f] ἐκ || τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ᾽ ὁ
πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρ-
τον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.
33 Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐςιν
ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.
34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύ-
ριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον
τοῦτον.

||23. Sup.℣.11. ||27. Io.4:10.14. 6:35.40.54.63. 7:38. 1:32. 5:37. 8:18. Matt.3:17. 17:5. Marc.1:11. 9:7. Luc.3:22. 9:35. 2 Pet.1:17. Act.2:22. 1 Cor.6:13. Col.2:22. ||29. 1 Io.3:23. ||30. Matt.12:38. 16:1. Marc.8:11. Luc.11:29. 1 Cor.1:22. ||31. Exod.16:4.14. Num.11:7. Neh.9:15. Pſ.78:24. Sap.16:20. 1 Cor.10:3. ||32. Inf.℣.33.35. Sup.℣.27. 1:9. 1 Cor.10:3. ||33. Sup.1:4. ||34. Sup.4:15.

(i) ἐγενήθη Ca. | 9.6. (k) ὑπήγοντο B.2. | 9.6. (l) εἶδον A. | 9.6. (m) = Co. S.1. V. | 14.10. || at tantum ἐκεῖνο Ca. | 9. || & pro αὐτοῦ Ca. leg. τοῦ Ἰησοῦ | 9. (n) * ὁ Ἰησοῦς A. | 9. (o) πλοῖον A. Ca. | 10.6. (p) μόνον Ca. | 9. (q) = L. m. N. 1. | 11.26. (r) ἄλλων πλοιαρίων ἐλθόντων Ca. | 9.5. (s) εὐχαριςήσαντες τῷ Θεῷ καὶ Κυρίῳ | V. | 9.5. || = Ca. | 9. (t) ἔλαβον ἑαυτοῖς πλοιάρια Ca. | 9.5. || ſed = tantum καὶ A. Co. Go. U. 1. 2. | 11.14. (u) αὐτὸν L. N. 1. | 10.5. (x) ἐλήλυθας Ca. S. 1. V. | 11.5.8. (y) * καὶ τέρατα Ca. Go. | 9.14.25. (z) δίδωσιν ὑμ. Ca. | 9.36. (a) ποιοῦμεν B. 3. U. 2. | 11.8.6. || ἐργασώμεθα Ca. | 9. (b) ποιήσωμεν Ca. | 9.36. (c) πιςεύητε A. | 9.6. (d) = U. 1. | 9.7. (e) αὐτὸν U. 1. | 9. (f) = B. 2. | 9.7.

35 Εἶπε [g] δὲ || αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ πεινάσῃ [h]· καὶ ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε [i].

36 Ἀλλ᾽ εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ [k] με ||, καὶ οὐ πιςεύετε.

37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ [l] ἐκβάλω || ἔξω.

38 Ὅτι καταβέβηκα [m] ἐκ || τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα [n] ποιῶ || τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με [o].

39 [p] Τοῦτο δέ ἐςι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρὸς, || ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω [q] ἐξ αὐτοῦ ||, ἀλλὰ [r] ἀναςήσω αὐτὸ [s] ἐν || τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

40 Τοῦτο [t] δέ || ἐςι τὸ θέλημα τοῦ [u] πέμψαντός με ||, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν, καὶ πιςεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναςήσω αὐτὸν [x] ἐγὼ || τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41 Ἐγόγγυζον [y] οὖν || οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

42 Καὶ ἔλεγον· Οὐχ [z] οὗτός ἐςιν [a] Ἰησοῦς || ὁ υἱὸς Ἰωσὴφ οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς οὖν λέγει οὗτος· Ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;

43 Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ᾽ ἀλλήλων.

44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ [b] ὁ πατὴρ || ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐγὼ ἀναςήσω αὐτὸν [c] τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

45 Ἔςι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. Πᾶς [d] οὖν || ὁ [e] ἀκούσας || παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν [f], ἔρχεται πρός με.

46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τὶς ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος ἑώρακε τὸν [g] πατέρα ||.

47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

48 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον [h] τὸ μάννα || ἐν τῇ ἐρήμῳ [i], καὶ ἀπέθανον.

50 Οὗτός

||35.Eccl.24:29. Ef.55:1. Io.4:14. 6:33.48.58. 7:37. ||36. Sup.vf.26. ||37. Inf. vf.45. ||38. Matt.26:39. Mar.14:36. Luc.22:42. Io.4:34. 5:30. ||39. Io.10:28. 17:12. 18:9. ||40. Sup.3:15.16. ||42. Matt.13:55. Mar.6:3. Luc.3:23. 4:22. ||44. Inf. vf.65. Sup.vf.37.39. ||45. Efa.54:13. Ier.31:34. Heb.8:10. 10:16. Mich.4:2 Sup. vf.37.44. Inf.vf.56. ||46. Matt.11:27. Luc.10:22. Sup.1:18. 5:37. 1 Tim.6:16. 1 Io. 4:12. ||47. Supr.vf.40. 3:16.18.36. ||48. Sup.vf.27.33.35. Inf.vf.51.58. ||49. Ex.16: 4.15. Num.11:7. Neh.9:15. Pf.78:24. Sap.16:20. 1 Cor.10:5. Heb.3:16.19. 4:6.

(g) οὖν Ca. | 9. 7. (h) * πώποτε Ca. | 9. 27. 31. (i) * εἰς αἰῶνα Cu. | 13. (k) μοι fed poſt πιςεύετε A. | 9. 4. (l) ἐκβαλῶ Cu. | 13. || & = ἔξω Ca. | 9. (m) ἀπὸ A. | 9. 5. 7. (n) ποιήσω Ca. | 9. 6. (o) * πατρός. Ca. s. 1. | 10. 27. (p) = E. U. 1. 2. | 11. || fed A. habet γὰρ pro δὲ | 9. 7. || & = πατρὸς Co. | 14. (q) μηδὲν Ca. | 9. 5. (r) * ἵνα Ca. | 9. 27. (s) = U. 1. 2. | 10. 33. (t) γάρ Ca. Co. s. 3. | 11. 14. 7. (u) πατρός μου Ca. Co. | 9. 14. (x) = A. Ca. | 10. 26. (y) δὲ Ca. | 9. 7. (z) = Tr. | 9. (a) = B. 2. L. S. 4. | 24. a. b. (b) = A. | 9. (c) * ἐν A. Cæſ. | 10. vid. vf. 39. (d) = Ca. | 9. 7. (e) ἀκούων B. 4. Ca. E. G. g. L. N. 1. S. 13. U. 1. 2. | 42. 8. 6. (f) * τὴν ἀλήθειαν A. | 9. 25. (g) Θεὸν Ca. | 9. 5. (h) τὸν ἄρτον Ca. | 9. 5. (i) * τὸ μάννα Ca. | 9. 28.

50 Οὗτός ἐςιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων [k], ἵνα
τὶς ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀπο-
θάνῃ ||.
51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν,
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν
τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου,
ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ
ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ
μου ἐςὶν, [l] ἣν ἐγὼ δώσω || [m] ὑ-
πὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.
52 Ἐμάχοντο οὖν [n] πρὸς ἀλ-
λήλους || οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες·
Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι
τὴν σάρκα [o] φαγεῖν;
53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ
[p] φάγητε || τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ
τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυ-
τοῖς.
54 Ὁ τρώγων [q] μου || τὴν
σάρκα, καὶ πίνων [q] μου || τὸ
αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ
ἐγὼ ἀναςήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ·
55 Ἡ γὰρ σάρξ μου [r] ἀλη-
θῶς || ἐςι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά
μου [r] ἀληθῶς || ἐςι πόσις.
56 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρ-
κα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν
ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. [s]

57 Καθὼς [t] ἀπέςειλέ || με ὁ
ζῶν πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν
πατέρα· καὶ ὁ [u] τρώγων || με,
κἀκεῖνος [x] ζήσεται || δι' ἐμέ.
58 Οὗτός ἐςιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς
ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν [y] τὸ
μάννα ||, καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώ-
γων [z] τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσε-
ται εἰς τὸν αἰῶνα.
59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγω-
γῇ, διδάσκων ἐν Καπερναούμ [a].
60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπον·
Σκληρός ἐςιν οὗτος ὁ λόγος· τίς
δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;
61 [b] Εἰδὼς δὲ || ὁ Ἰησοῦς [c] ἐν
ἑαυτῷ ||, ὅτι γογγύζουσι περὶ
τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν
αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;
62 Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα, [d] ὅ-
που || ἦν τὸ πρότερον;
63 Τὸ πνεῦμά ἐςι τὸ ζωοποι-
οῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν.
τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ [e] λαλῶ || ὑμῖν,
πνεῦμά ἐςι καὶ ζωή ἐςιν.
64 Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες
οἳ οὐ πιςεύουσιν. ᾔδει γὰρ ἐξ
ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ
[f] μὴ πιςεύοντες ||, καὶ τίς ἐςιν ὁ
[g] παραδώσων || αὐτόν.

65 Καὶ

||51. Sup. 3:13. ||52. Sup. 3:9. 4:14. Inf. vſ. 56. ||53. &c. Matt. 26:26. 1 Cor. 11: 23. &c. ||54. Sup. vſ. 33. &c. 1:4.9. 4:14. Infr. vſ. 58. 63. 15:1. ||56. 1 Io. 3:24. 4:16. ||57. Deut. 5:26. Heb. 12:9. ||58. Sup. 3:13. ||60. Sup. vſ. 52. Inf. vſ. 66. ||62. Sup. 1:2. 3:13. Marc. 16:19. Luc. 24:51. Act. 1:9. Eph. 4:8. ||63. 2 Cor. 3:6. ||64. Sup. 2: 25. Inf. 13:11.

(k) = G. | 9. (l) = R. 1. | 9. (m) * ὑμῖν Tr. | 9. 27. (n) = G. | 9. (o) * αὐτοῦ R. 1. | 9. 27. (p) λάβητε Ca. | 9. 5. (q) utrobique αὐτοῦ Ca. | 9. 7. (r) utrobique ἀληθὴς s. 3. | 11. 6. (s) * καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ. Ca. | 9. 31. rejicit Beza. (t) ἀπέςαλκε Ca. | 9. 6. (u) λαμβάνων Ca. s. 1. | 10. 5. (x) ζῇ Ca. | 9. 6. (y) = Ca. | 9. (z) * μου Cp. G. g. L. m. N. 1. S. 1. | 23. (a) * σαββάτῳ Ca. s. 1. | 10. 25. (b) ὡς οὖν ἔγνω Ca. | 9. 5. (c) ἐν ἑαυτοῖς ſed poſt ὅτι Ca. | 9. 6. 4. (d) οὗ Ca. | 9. 7. 5. (e) λελάληκα Ca. s. 3. V. | 6. 8. (f) οὐ πιςεύουσι Cu. | 13. || at = μὴ U. 1. | 9. (g) παραδιδοὺς B. 1. Ca. L. | 11. 6.

65 Καὶ ἔλεγε· Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός [h] μου ||.

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ᾽ αὐτοῦ περιεπάτουν.

67 Εἶπεν [i] οὖν || ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς [k] θέλετε || ὑπάγειν;

68 [l] Ἀπεκρίθη οὖν || αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις·

69 Καὶ ἡμεῖς πεπιςεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν, [m] ὅτι σὺ εἶ ὁ [n] Χριςὸς ὁ υἱὸς || τοῦ Θεοῦ [o] τοῦ ζῶντος ||.

70 Ἀπεκρίθη [p] αὐτοῖς || ὁ Ἰησοῦς [q]· Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐςιν;

71 Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος [r] Ἰσκαριώτην ||· οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς [s] ὢν || ἐκ τῶν δώδεκα.

Κεφ. ζ. 7.

1 ΚΑὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς [t] μετὰ ταῦτα || ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

2 Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία.

3 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα [u] σου || ἃ [x] ποιεῖς.

4 Οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παῤῥησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.

5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ [y] ἐπίςευον || εἰς αὐτόν [z].

6 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεςιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐςιν ἕτοιμος.

7 Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐςιν.

8 Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν [a] ταύτην ||· ἐγὼ [b] οὔπω ἀναβαίνω || εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται.

9 Ταῦτα [c] δὲ || εἰπὼν [d] αὐτοῖς ||, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν [e] οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ||, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη [f] εἰς τὴν ἑορτὴν ||, οὐ φανερῶς, ἀλλ᾽ [g] ὡς || ἐν κρυπτῷ.

11 Οἱ

||65. Sup. vſ. 44. ||68. Act. 5:20. Matt. 7:29. Sup. vſ. 63. ||69. Matt. 16:16. Mar. 8:29. Luc. 9:20. Infr. 11:27. || 70. Luc. 6:13. Infr. 8:44. Cap. VII. || 1. Sup. 6:1. ||2. Lev. 23:34. ||3. Matt. 12:46. Marc. 3:31. Act. 1:14. Sup. 6:66. ||4. Infr. vſ. 10. 12:19. 18:20. ||5. Marc. 3:21. ||6. Inf. vſ. 8:30. ||7. Ioh. 14:17. 15:18. 3:19. Sap. 2:12. ||8. Inf. vſ. 30. 8:20.

(h) = Ca. | 9. 7. (i) δὲ Ca. | 9. 7. (k) βούλεσθε B. 1. | 9. 5. (l) εἶπε δὲ Ca. | 9. 5. || at = οὖν Co. | 14. || & αὐτῷ B. 1. | 9. (m) * σε Ca. | 9. 27. (n) ἅγιος Ca. | 9. 5. (o) = Ca. s. 1. V. | 11. 24. c. (p) = Ca. Co. | 9. 14. (q) * λέγων Ca. | 9. || at = ὁ Ἰησοῦς B. 1. G. L. N. 1. Tr. | 23. (r) Σκαριώθ Ca. | 9. 6 (s) = Ca. U. 2. | 10. 26. (t) = B. 1. | 9. (u) σὺ M. ſed poſt ἃ | 9. 6. 4. || at = U. 1. | 9. (x) * αὐτὸς U. 1. | 9. (y) ἐπίςευσαν Ca. | 9. 6. (z) * τότε Ca. | 9. 27. (a) = Ca. Co. s. 3. | 11. 26. 14. (b) γὰρ οὐκ ἀναβήσομαι V. | 23. (c) = Ca. E. | 10. (d) αὐτὸς Ca. Co. s. 1. | 10. 6. 14. (e) = E. U. 2. | 10. (f) = G. | 9. (g) = Ca. | 9. 7.

11 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐςιν ἐκεῖνος;

12 Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν [h] τοῖς ὄχλοις ||. οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι ἀγαθός ἐςιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Οὔ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.

13 Οὐδεὶς μέντοι παῤῥησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς [i] μεσούσης ||, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε.

15 [k] Καὶ || ἐθαύμαζον οἱ [l] Ἰουδαῖοι ||, λέγοντες· Πῶς οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς;

16 Ἀπεκρίθη [m] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔςιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με.

17 Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐςιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ.

18 Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, || οὗτος ἀληθής ἐςι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔςιν.

19 Οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;

20 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος, καὶ εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;

21 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ [n] πάντες || θαυμάζετε.

22 Διὰ τοῦτο Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομὴν, (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως ἐςὶν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων,) καὶ ἐν σαββάτῳ [o] περιτέμνετε ἄνθρωπον ||.

23 Εἰ [p] περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, [q] ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;

24 Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν· ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

25 Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗτός ἐςιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι;

26 Καὶ ἴδε, παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι· [r] μήποτε || ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐςιν [s] ἀληθῶς || ὁ Χριςός;

27 Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐςίν· ὁ δὲ Χριςὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐςίν.

28 Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγων· Κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα,

|| 11. Infr.11:56. || 12. Sup.6:14. Inf.vſ.40. 9:16. 10:19. Matt.21:46. Luc.7:16. || 13. Infr.9:22. 12:42. 19:38. Sup.3:2. || 14. 15. Matt.13:54. Marc.6:3. Luc.4:16. Sir.38:26. || 16. Infr.8:28. 12:49. 14:10.24. || 17. Ioh.3:21. 8:47. 10:4.27. 18:37. || 18. Sup.5:41. | 19. Ex.20:1. 24:3. Deut.33:4. Act.7:53. Matt.12:14. Marc.3:6. Supr.5:16.18. Inf.10:39. 11:53. || 20. Inf.8:48.52. 10:20.21. Sup.5:6. || 22. Gen. 17:10. Lev.12:3. || 24. Deut.1:16.17. 16:19. Prov.24:23. Iac.2:1. Inf.8:15. || 25. Sup.vſ.19. || 27. Matt.13:55. Mar.6:3. Luc.4:22. || 28. Sup.1:18. 3:2. Inf.8:26.42. 55. Rom.3:4.

(h) τῷ ὄχλῳ Ca. s. 1. v. | 11. 8. 6. (i) μεσαζούσης Ca. | 9. 5. (k) οὖν ſed poſt ἐθαύμ. Ca. | 9. 7. 4. (l) ὄχλοι Go. | 14. (m) * οὖν U. 1. | 9. || ſed = αὐτοῖς Co. Go. | 14. (n) ὑμεῖς Ca. | 9. 5. (o) περιτέμνεται ἄνθρωπος U. 1. | 9. 6. (p) * οὖν Ca. s. 1. | 10. 27. (q) * πῶς Ca. s. 1. | 10. 27. (r) μήτι Ca. | 9. 5. 7. (s) = B. 1. Ca. Co. Cp. s. 3. V. U. 1. | 2. 23.

λυθα, ἀλλ᾽ ἔςιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

29 Ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτὸν, ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός με [t] ἀπέςειλεν ||.

30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

31 Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίςευσαν εἰς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον· [u] Ὅτι || ὁ Χριςὸς ὅταν ἔλθῃ, [x] μήτι || πλείονα σημεῖα [y] τούτων || ποιήσει ὧν οὗτος [z] ἐποίησεν ||;

32 Ἤκουσαν [a] οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ [b] ταῦτα ||· καὶ ἀπέςειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ [c] ἀρχιερεῖς || ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.

33 Εἶπεν οὖν [d] αὐτοῖς || ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με,

34 Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι [e], ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν ||; [f] μὴ || εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;

36 Τίς ἐςιν [g] οὗτος || ὁ λόγος ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 [h] Ἐν δὲ || τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ [i] τῇ μεγάλῃ τῆς || ἑορτῆς εἱςήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω [k] πρός με ||, καὶ πινέτω.

38 Ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος.

39 (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ [l] πιςεύοντες || εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον [m], ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη.)

40 Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες [n] τὸν λόγον ||, ἔλεγον· [o] Οὗτός ἐςιν ἀληθῶς ὁ προφήτης.

41 Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐςιν [p] ὁ Χριςός. [q] ἄλλοι || δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριςὸς ἔρχεται;

42 Οὐχὶ

||29. Matt.11:27. Inf.10:15. ||30. Mar.11:18. Luc.19:47. 20:19. Sup.vs.19. Inf. 8:20.37. ||31. Inf.8:30. 20:30. 21:25. Sup.3:2. Matt.12:23. ||32. Ioh.7:12. 11:47. ||33. Inf.13:33. 16:16. ||34. Inf.8:21. 13:33. Matt.23:39. Luc.13:35. ||37. Lev.23: 36. Esa.55:1. Supr.4:14. 6:35. Apoc.22:17.38. ||38. Esa.12:3. 35:6. 44:3. 58:11. Zach.13:1. Sup.4:14. ||39. Ioel.2:28. Inf.16:7. Act.2:17.33.38. 4:31. 8:17. 10:44. 19:2. Eph.4:10. ||40. Deut.18:15. Matt.21:46. Luc.7:16. 24:19. Sup.vs.31. 1:21. 4:19.42. 6:14. ||41. Sup.1:46. Inf.vs.52.

(t) ἀπέςαλκεν Ca. |8.6. (u) = Ca. Co. Go. L. m. N. 1. | 11. 14. 7. 8. (x) μὴ Ca. E. | 10. 7. 6. 8. (y) = Ca. g. m. N. 1. S. 2. | 23. (z) ἐποίει Ca. | 9. 6. (a) * δὲ Ca. | 9. || οὖν S. 1. | 9. 7. (b) = Ca. | 9. 7. (c) ἱερεῖς M. | 9. 6. || ἄρχοντες V. | 10. (d) = Co. Go. S. omn. U. 1. 2. | 14. 8. 7. 26. (e) = L. m. | 10. (f) μήτι Ca. | 9. 6. (g) = L. m. N. 1. | 8. 7. 11. (h) = U. 1. | 9. 33. (i) τῆς μεγάλης Co. | 14. (k) = Ca. | 9. 29. (l) πιςεύσαντες Cu. | 13. (m) * ἐπ᾽ αὐτοὺς Ca. Go. S. 1. | 10. 14. 27. || at = ἅγιον Go. | 14. || sic & v. sed illius loco leg. διδόμενον | 9. 5 27. 23. (n) αὐτοῦ τῶν λόγων τούτων Ca. Co. Go. V. | 10. 14. || τὸν λόγον τοῦτον B. 2. E. U. 1. | 11. || τῶν λόγων S. 2. U. 1. | 6. 8. (o) * ὅτι Ca. | 9. (p) * ἀληθῶς L. N. 1. | 10. 25. (q) τινὲς V. | 9. 5.

42 Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι
ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ
ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης [r] ὅπου
ἦν Δαβὶδ ||, ὁ Χριστὸς ἔρχεται;
43 Σχίσμα οὖν [s] ἐν τῷ ὄχλῳ ||
ἐγένετο δι' αὐτόν.
44 Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν
πιάσαι αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέ-
βαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαί-
ους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι·
Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν;
46 Ἀπεκρίθησαν [t] οἱ ὑπηρέ-
ται [u]· Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν
ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος [x].
47 Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ
Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλά-
νησθε;
48 Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων
[y] ἐπίστευσεν || εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ
τῶν Φαρισαίων;
49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ
γινώσκων τὸν νόμον, ἐπικατάρα-
τοί εἰσι.
50 Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐ-
τοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐ-
τὸν, [z] εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν ||·
51 Μὴ ὁ νόμος [a] ἡμῶν || κρίνει
τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ
[b] παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ [c] γνῷ
τί ποιεῖ ||;
52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας εἶ; ἐρεύνησον, καὶ ἴδε [d];
ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαί-
ας οὐκ [e] ἐγήγερται ||.
53 Καὶ [f] ἐπορεύθη || ἕκαστος εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Κεφ. η'. 8.

1 Ἰησοῦς δὲ [g] ἐπορεύθη || εἰς
τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.
2 Ὄρθρου δὲ πάλιν [h] παρεγέ-
νετο εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ
[i] λαὸς || ἤρχετο [k] πρὸς αὐτόν ||·
καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. [l]
3 Ἄγουσι δὲ [m] οἱ γραμμα-
τεῖς || καὶ οἱ Φαρισαῖοι [n] πρὸς
αὐτὸν || [o] γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ
κατειλημμένην ||· καὶ στήσαντες
αὐτὴν ἐν μέσῳ,
4 Λέγουσιν αὐτῷ [p]· Διδάσκα-
λε, [q] αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη
ἐπαυ-

||42. Pſ.132:11. Mich.5:2. Matt.2:5. 22:42. Luc.2:4. 1 Sam.16:1.4. 17:12.15. ||43. Sup.vſ.12. Inf.9:16. 10:19. ||44. Sup.vſ.30. ||48. Inf.12:42. 1 Cor.1:20. 2:8. Act.6:7. ||50. Supr.3:2. ||51. Ex.23:1. Lev.19:15. Deut.1:17. 17:4.8. 19:15. ||52. Eſa.9:1.2. Matt.4:15. Sup.vſ.41. 1:46.

(r) Ca. transfert ad finem verſus poſt ἔρχεται | 9. 4. (s) εἰς τὸν ὄχλον Ca. | 9.6. (t) * δὲ Ca. | 9.7. (u) * λέγοντες Co. | 14. (x) * λαλεῖ Ca. | 9. 27. (y) πιστεύει Ca. | 9. 6. (z) Ca. ponit poſt αὐτοὺς | 9. 4. (a) ὑμῶν B. 1. | 9.6. || at = B. 1. m. | 10. (b) * πρῶτον Ca. | 9. 27. (c) ἐπιγνωσθῇ τί ἐποίησεν Ca. | 9. 5. (d) * τὰς γραφὰς Ca. s. 1. V. | 23. (e) ἐγείρεται Ca. s. 1. V. | 6. 11. (f) ἀπῆλθε B. 1. L. m. N. 1. | 5. 23. || ἐπορεύθησαν Ca. M. V. | 6. 11. || at totus verſus = Tr. U. 1. & in multis vet. codd. unà etiam cum capitis ſeq. primis 11. verſibus. Hiſtoria adulteræ = in Ms. Tr. Go. U. 1. | 23. (g) ἐπορεύετο M. | 9.6. (h) * βαθέος B. 6. s. 2. U. 2. | 23. || & pro παρεγένετο B. 6. R. 1. ἦλθεν | 10. 5. || E. παρῆλθεν | 9. || & Ca. παραγίνεται | 9. 7. (i) ὄχλος B. 1. M. | 10. 5. (k) = L. m. N. 1. | 11. 26. (l) * ἐν τισι ἀντιγράφοις οὕτως. B. 1. | 9. (m) = R. 1. | 9. (n) = B. 1 Ca. E. M. s. 2. U. 1. | 23. (o) ἐπὶ ἁμαρτίᾳ γυναῖκα εἰλημμένην Ca. | 5. 9. || ſic pro ἐν B. 8. U. 2. leg. ἐπὶ | 10. 7. & pro κατειλημ. G. pon. καταληφθεῖσαν | 9. 6. (p) * πειράζοντες G. s. 1. | 10. 35. || ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἵνα ἔχωσι κατηγορίαν αὐτοῦ Ca. | 9. 31. (q) ταύτην εὕρομεν ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένην B. om. Cp. L. m. N. 1. s. 4. U. 2. | 5. 8. || & pro κατειλήφθη Ca. κατείληπται | 9.6. || M. εἴληπται | 9.6.7.

ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη ‖·
5 r Ἐν δὲ τῷ νόμῳ p Μωσῆς ἡ-
μῖν ‖ ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας
s λιθοβολεῖσθαι ‖· σὺ t οὖν ‖, τί
λέγεις u;
6 x Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειρά-
ζοντες αὐτὸν, ἵνα ἔχωσι κατη-
γορεῖν αὐτοῦ· ‖ Ὁ δὲ Ἰησοῦς
κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ y ἔ-
γραφεν ‖ εἰς τὴν γῆν z.
7 Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες
αὐτὸν, a ἀνακύψας εἶπε πρὸς
αὐτούς ‖· Ὁ ἀναμάρτητος ὑ-
μῶν, b πρῶτος ‖ τὸν λίθον ἐπ'
αὐτῇ βαλέτω.
8 Καὶ πάλιν c κάτω κύψας, ‖
ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν d.
9 e Οἱ δὲ, ἀκούσαντες ‖ f, καὶ
ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμε-
νοι, ‖ g ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς ‖,
ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
h ἕως τῶν ἐσχάτων ‖· καὶ κατε-
λείφθη μόνος i ὁ Ἰησοῦς ‖, καὶ
ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ k ἑςῶσα ‖.
10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
l καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν
τῆς γυναικὸς, εἶπεν αὐτῇ· Ἡ
γυνὴ ‖, ποῦ εἰσιν m ἐκεῖνοι
κατήγοροί σου ‖; οὐδείς σε κα-
τέκρινεν;
11 n Ἡ δὲ εἶπεν ‖· Οὐδείς
Κύριε· o Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς ‖· Οὐδὲ ἐγώ σε p κατακρί-
νω ‖· πορεύου, καὶ q μηκέτι ἁ-
μάρτανε.
12 Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς r αὐ-
τοῖς ‖ ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ
εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκο-
λουθῶν ἐμοὶ, οὐ μὴ περιπατήσει
ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς
τῆς ζωῆς.
13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρι-
σαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυ-
ρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔςιν
ἀληθής.
14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ
περὶ ἐμαυτοῦ, s ἀληθής ‖ ἐςιν ἡ
μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν
ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ
οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι, t καὶ ‖
ποῦ ὑπάγω.

15 Ὑμεῖς

‖5. Lev.20:10. Deut.22:22. Ezec.16:38.40. ‖7. Deut.7:7. Rom.2:1. ‖9. Rom. 2:22. ‖11. Sup.3:17. Luc.9:56. ‖12. Sup.1:5.9. 3:19. Infr.9:5. 12:46. Esa.49:6. Luc.2:32. ‖13. Sup.5:31.

(r) Μωϋτῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ Ca.4.9.(p).* ἡμῶν & = ἡμῖν B. om. Cp. L. M. m. N. 1. S. 4. U. 2. | 23. 4. 7. 8. (s) λιθάζειν B. om. Ca. E. S. 5. V. U. 2. | 5. 8. 29. ‖ λιθάζεσθαι W. | 9. 6. (t) δὲ νῦν Ca. | 9. 5. 7. (u) * περὶ αὐτῆς B. 4. E. M. S. 3. U. 2. | 27. 25. (x) = Ca. | 9. ‖ & pro κατηγορεῖν B. om. Cp. E. L. M. m. N. 1. S. 4. U. 2. leg. κατηγορίαν κατ' | 8. 5. (y) κατέγραφεν Ca. G. | 10. 7. ‖ καταγέγραφεν M. | 9. 7. (z) * μὴ προσποιούμενος B. 3. Cp. S. 4. | 12. 27. 14. ‖ καὶ προσποιούμ. B. 1. L. N. 1. | 23. (a) ἀνέκυψε καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ca. M. | 10. 5. ‖ ἀναβλέψας εἶπεν αὐτοῖς B. 5. E. W. U. 2. | 5. 11. (b) πρῶτον Cu. | 13. (c) κατακύψας τῷ δακτύλῳ Ca. | 9. 5. (d) * ἑνὸς ἑκάςου αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας E. U. 2. | 10. 27. (e) ἕκαςος δὲ τῶν Ἰουδαίων Ca. | 9. 31. (f) = B. 3. Ca. Cp. M. S. 1. V. U. 2. | 29. ‖ sed pro συνειδήσ· B. 2. leg. τοῦ συνειδότος | 9. 5. (g) ἐξήρχετο Ca. | 9. 6. (h) = Ca. S. 2. V. | 23. (i) = Ca. | 9. (k) οὖσα B. om. S. om. U. 2. | 23. (l) εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπε· γύναι B. 5. U. 2. | 10. ‖ sic Ca. E. M. U. 2. | 11. ‖ nisi quod = εἶδεν αὐτὴν καὶ, & pro αὐτῇ· ἡ γυνὴ Ca. τῇ γυναικὶ ‖ & à καὶ usque εἶπεν = Co. R. 4. | 23. (m) = B. 4. Ca. | 10. ‖ at B. 1. M. U. 2. = tantum ἐκεῖνοι | 23. (n) κἀκείνη εἶπεν αὐτῷ· Ca. | 9. 5. (o) ὁ δὲ εἶπεν Ca. | 9. (p) κατακρινῶ S. 1. V. | 10. (q) * ἀπὸ τοῦ νῦν B. om. Ca. Co. Cp. E. L. M. m. N. 1. S. 5. U. 2. | 27. 44. ‖ & pro πορεύου Ca. leg. ὕπαγε | 9. 5. (r) = m. | 9. (s) ἀληθινὴ Ca. | 9. 6. (t) ἢ Ca. Cp. Go. g. m. N. 1. S. 2. | 7. 8.

15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα
κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.
16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ
κρίσις ἡ ἐμὴ [u] ἀληθής || ἐστιν· ὅτι
μόνος [x] οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' ἐγὼ καὶ
ὁ πέμψας με [y] πατήρ ||.
17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑ-
μετέρῳ γέγραπται, ὅτι δύο ἀν-
θρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.
18 Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ
ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.
19 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Ποῦ
ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ
Ἰησοῦς [z]· Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε
τὸν πατέρα μου· [a] εἰ ἐμὲ ᾔδειτε,
καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. ||
20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλη-
σεν [b] ὁ Ἰησοῦς || ἐν τῷ γαζοφυ-
λακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι οὔπω
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς
[c] ὁ Ἰησοῦς ||· Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ
ζητήσετέ με [d], καὶ ἐν τῇ ἁμαρ-
τίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ
ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
22 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·
Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέ-
γει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς
ἐκ τῶν κάτω ἐστὲ, ἐγὼ [e] ἐκ τῶν
ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου.
24 Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθα-
νεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν·
ἐὰν [f] γὰρ || μὴ πιστεύσητε [ff] ὅτι
ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις ὑμῶν.
25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς
εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Τὴν ἀρχὴν [g] ὅ, τι || καὶ [h] λα-
λῶ || ὑμῖν.
26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν
[i] λαλεῖν [k] καὶ κρίνειν ||. ἀλλ' ὁ
πέμψας με ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ
ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέ-
γω εἰς τὸν κόσμον.
27 Οὐκ ἔγνωσαν [l] ὅτι τὸν πα-
τέρα [m] αὐτοῖς ἔλεγεν ||.
28 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς [n] ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε
ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ
ποιῶ οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ
με ὁ πατήρ [o] μου ||, ταῦτα
[p] λαλῶ ||.
29 Καὶ ὁ πέμψας με, μετ'
ἐμοῦ ἐστιν. [q] οὐκ ἀφῆκέ με μόνον
[r] ὁ πατὴρ ||, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ
αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.
30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
31 Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
τοὺς

|| 15. Sup. 7:24. || 17. Deut. 17:6. 19:15. Matt. 18:16. 2 Cor. 13:1. Hebr. 10:28. || 18. Sup. 3:2. 5:36. || 19. Infr. vs. 27. || 20. Sup. 7:8. 30. || 21. Sup. 7:34. Inf. vs. 24. 13:33. || 23. Inf. 15:19. Sup. 3:3. 6. 31. Col. 3:1. || 29. Sup. 3:32. 7:28. || 28. Sup. vs. 26. 3:14. 5:19. Inf. 12:32. || 29. Inf. 16:32. Sup. 4:34. 5:30. 6:38. Matt. 26:39. Mar. 14:36. Luc. 22:42.

(u) ἀληθινὴ Ca. | 9. 6. (x) * ἐγὼ Ca. | 9. (y) = Ca. | 9. (z) * καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ca. | 9. 31. (a) = G. | 9. || sed pro ᾔδειτε L. m. N. 1. utrobique leg. οἴδατε | 11. 6. (b) = Ca. Co. Go | 9. 14. (c) = Ca. | 9. (d) * καὶ οὐχ εὑρήσετε B. 1. M. | 10. (e) * δὲ Ca. | 9. 7. (f) = B. 1. U. 2. | 10. (ff) * μοὶ Ca. | 9. (g) ὅτι Cu. | 13. (h) λέγω U. 1. | 9. 5. (i) * καὶ G. m. N. 1. | 11. 7. 8. (k) = Tr. | 9. (l) * οὖν S. 1. | 9. (m) αὐτοῦ λέγει τὸν Θεὸν Ca. S. 1. | 10. || sic & V. nisi quod pro λέγει l. ἔλεγεν | 9. || at U. 2. tantum αὐτοῦ pro αὐτοῖς | 9. (n) * πάλιν Ca. | 9. 27. (o) = Ca. | 9. 7. (p) λέγω U. 1. | 9. 5. (q) * καὶ Cu. | 9. (r) = Ca. Co. | 9. 14.

τοὺς πεπιϛευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐϛέ·

32 Καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.

33 Ἀπεκρίθησαν [s] αὐτῷ ||· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις· [t] Ὅτι || ἐλεύθεροι γενήσεσθε;

34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐϛι [u] τῆς ἁμαρτίας ||.

35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει [x] ἐν τῇ οἰκίᾳ || εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ [y] υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

36 Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.

37 Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐϛε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

38 Ἐγὼ [z] ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου, [a] λαλῶ, καὶ ὑμεῖς οὖν [b] ὃ ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ || ὑμῶν, [c] ποιεῖτε.

39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐϛι. [d] Λέγει || αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε ἄν.

40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν [e] ἤκουσα || παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν.

41 Ὑμεῖς [f] ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας [g] οὐ γεγεννήμεθα ||· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 Εἶπεν [h] οὖν || αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ᾽ ἐκεῖνός με ἀπέϛειλε.

43 Διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν.

44 Ὑμεῖς ἐκ πατρὸς [i] τοῦ διαβόλου ἐϛὲ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕϛηκεν· ὅτι οὐκ ἔϛιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύϛης ἐϛὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

45 Ἐγὼ [k] δὲ || ὅτι τὴν ἀλήθειαν [l] λέγω ||, οὐ πιϛεύετέ μοι.

46 Τίς ἐξ ὑμῶν [m] ἐλέγχει || με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιϛεύετέ μοι;

47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦ-

το

|| 32. Inf. vſ. 36. Rom. 6:14. 18. 22. 8:2. 15. Eſa. 42:7. 61:1. coll. 1 Pet. 3:19. Luc. 4:18. Iac. 1:25. 2:12. || 34. Rom. 6:16. 2 Pet. 2:19. Prov. 5:22. || 35. Gen. 21:10. Gal. 4:30. || 37. Inf. vſ. 39. Matt. 3:9. Act. 13:26. Sup. 7:19. 25. &c. || 38. Sup. vſ. 26. 3:32. || 39. Rom. 4:16. Gal. 3:7. 29. || 40. Inf. 16:27. 17:8. 25. || 44. 1 Io. 3:8. Iud. vſ. 6. || 47. 1 Ioh. 4:6. Inf. 10:27.

(s) πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπον Ca. | 9. 31. || καὶ εἶπον αὐτῷ L. m. N. 1. | 10. || λέγοντες αὐτῷ Co. | 14. (t) = Ca. | 9. 7. (u) = Ca. | 9. 2. (x) εἰς τὴν οἰκίαν Ca. | 9. (y) * δὲ Ca. | 9. 27. (z) * οὖν Co. at = post ὑμεῖς 14. (a) * ταῦτα Ca. | 9. (b) ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς S. 3. | 11. 5. (c) * ταῦτα Ca. | 9. 27. (d) εἶπεν οὖν Ca. | 9. 5. (e) ἤκουσε Ca. | 9. (f) * δὲ Ca. | 9. (g) οὐκ ἐγεννήθημεν Ca. | 9. 6. (h) = Co. | 14. (i) * ὑμῶν B. 2. | 9. (k) = Ca. | 9. (l) λαλῶ Ca. | 9. 5. (m) ἐλέγξει V. | 9.

το ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ
τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐςέ.
48 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ· Οὐ κα-
λῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρεί-
της εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ
δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ
τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς [n] ἀ-
τιμάζετέ || με.
50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν
μου· ἔςιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.
51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
[o] ἐάν τις || τὸν λόγον τὸν ἐμὸν
τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ
εἰς τὸν αἰῶνα.
52 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰου-
δαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμό-
νιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανε,
καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις·
Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ,
οὐ μὴ γεύσεται θανάτου [p] εἰς
τὸν αἰῶνα ||.
53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ [q] πα-
τρὸς ἡμῶν || Ἀβραὰμ, ὅςις ἀπέ-
θανε; [r] καὶ οἱ προφῆται ἀπέθα-
νον. || τίνα σεαυτὸν [s] σὺ || ποι-
εῖς;
54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς [t]· Ἐὰν
ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα
μου οὐδέν ἐςιν· ἔςιν ὁ πατήρ
μου ὁ δοξάζων με. ὃν ὑμεῖς λέ-
γετε ὅτι Θεὸς [u] ὑμῶν || ἐςι.
55 Καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν·
ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν [x] εἴ-
πω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι
ὅμοιος [y] ὑμῶν ||, ψεύςης. ἀλλ᾽
οἶδα αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
τηρῶ.
56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν
τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη.
57 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς
αὐτόν· [z] Πεντήκοντα || ἔτη [a] οὔ-
πω || ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρα-
κας;
58 Εἶπεν [b] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀ-
βραὰμ [c] γενέσθαι ||, ἐγώ εἰμι.
59 [d] Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βά-
λωσιν ἐπ᾽ αὐτόν· [e] Ἰησοῦς || δὲ
ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ
ἱεροῦ, [f] διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν·
καὶ παρῆγεν οὕτως.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ παράγων [g] εἶδεν ἄνθρω-
πον τυφλὸν ἐκ γενετῆς [h].
2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ [i] αὐτοῦ, λέγοντες ||· Ῥαβ-
βὶ, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γο-
νεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ;
3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε
οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς
αὐτοῦ· ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τὰ
ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.
4 [k] Ἐμὲ || δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ
ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως ἡ-
μέρα ἐςίν· ἔρχεται νὺξ, ὅτε οὐ-
δεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.

|| 48. Sup. 7:20. Inf. vſ. 52. 10:20. || 50. Sup. 5:22. 41. 7:18. || 51. Sup. 6:40. 47. || 52. Zach. 1:5. || 54. Sup. vſ. 41. 3:27. 5:41. Infr. 13:31. 16:14. 17:5. Act. 3:13. || 55. Sup. vſ. 29. 1:18. || 56. Gen. 12:3. 15:6. Gal. 3:6. 8. 16. Heb. 11:13. || 58. Inf. 16:27. 17:24. Sup. 6:33. &c. || 59. Inf. 10:31. Cap. IX. || 2. Inf. vſ. 34. || 4. Sup. 4:34. 5:19. Inf. 12:35. 17:4.

(f) ἠτιμάσατε s. 1. V. | 10. 6. (o) ὃς ἂν Ca. s. 1. | 10. 5. (p) = Ca. | 9. 30. (q) = Ca. | 9. 33. (r) = U. 1. | 9. (s) = A. B. 1. L. m. N. 1. S. 3. Tr. | 26. 7. 8. (t) * λέγων Co. | 14. (u) ἡμῶν A. Co. U. 1. 2. | 11. 6. 8. 14. (x) * ἐγὼ L. m. N. 1. | 11. 8. 7. (y) ὑμῖν A. | 9. 6. (z) τεσσαράκοντα R. 1. V. | 9. (a) οὐδέπω Ca. | 9. 6. (b) * οὖν Ca. | 9. (c) = Ca. | 9. (d) * τότε Ca. | 9. (e) ὁ L. m. N. 1. | 7. 11. (f) = Cu. V. | 13. 9. (g) * Ἰησοῦς Ca. U. 1. | 10. 25. (h) * καθήμενον Ca. s. 1. | 10. 27. (i) = Ca. | 9. 26. || ſic & = λέγοντες V. | 9. (k) ἡμᾶς Ca. | 9. 5

5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.

6 Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ, καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε [l] τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς [m] τοῦ τυφλοῦ ||.

7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, [n] νίψαι || εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, (ὃ ἑρμηνεύεται, ἀπεϛαλμένος.) Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.

8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι [o] τυφλὸς || ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐϛιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

9 Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐϛιν· ἄλλοι [p] δέ· Ὅτι || ὅμοιος αὐτῷ ἐϛιν. Ἐκεῖνος [q] ἔλεγεν· Ὅτι ἐγώ εἰμι.

10 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ [r]· Πῶς ἀνεῴχθησάν σοι οἱ ὀφθαλμοί;

11 Ἀπεκρίθη [s] ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος || λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε, καὶ [t] ἐπέχρισέ || μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι· Ὕπαγε εἰς [u] τὴν κολυμβήθραν τοῦ || Σιλωὰμ, καὶ νίψαι. [x] Ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα ||.

12 Εἶπον [y] οὖν || αὐτῷ· Ποῦ ἐϛιν ἐκεῖνος; Λέγει [z]· οὐκ οἶδα.

13 [a] Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν.

14 Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.

15 Πάλιν οὖν [b] ἠρώτων || αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς [c] μου ||, καὶ ἐνιψάμην, καὶ [d] βλέπω ||.

16 Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὗτος [e] ὁ ἄνθρωπος || οὐκ ἔϛι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι [f] ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ [g] σχίσμα || ἦν ἐν αὐτοῖς.

17 Λέγουσι [h] τῷ τυφλῷ [i] πάλιν ||· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προφήτης ἐϛίν.

18 Οὐκ ἐπίϛευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι [k] περὶ αὐτοῦ || [l] ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν ||, ἕως [m] ὅτου || ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς [n] αὐτοῦ || [o] τοῦ ἀναβλέψαντος ||.

19 Καὶ [p] ἠρώτησαν || αὐτοὺς, λέγοντες· [q] Οὗτός ἐϛιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς [r] οὖν || ἄρτι βλέπει;

20 Ἀπε-

|| 5. Sup. 1:5.9. 3:19. 8:12. Inf. 12:35.46. || 16. Inf. vſ. 33. 10:19. Sup. 7:43. 8:2.

(l) = Co. | 14. || αὐτῷ τὸν πηλὸν πτύσματος Ca. | 9. 31. (m) αὐτοῦ Ca. V. | 10. 5. (n) καὶ νίψαι A. ſed ponit poſt Σιλωὰμ | 9. 7. 4. (o) προσαίτης A. Ca. Co. Go. S. 2. V. | 11. 23. (p) δὲ· οὐκ, ἀλλ' V. | 9. || ἔλεγον, οὐχὶ, ἀλλ' Co. S. 1. | 14. 9. (q) * δὲ S. | 7. 9. (r) * πάλιν B. 1. | 9. 27. (s) ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ V. | 9. 5. 4. (t) ἔχρισε B. 1. L. N. 1. | 11. 7. (u) τὴν Ca. Co. | 9. 14. 33. (x) ἀπῆλθον οὖν καὶ ἐνιψάμην, καὶ ἦλθον βλέπων Ca. | 9. 5. (y) = A. | 9. 7. (z) * αὐτοῖς Ca. | 9. 27. (a) * καὶ Ca. | 9. 27. (b) ἐπηρ. Ca. | 9. 7. (c) = U. 2. | 9. 26. (d) ἔβλεψα B. 2. | 9. 6. (e) = L. m. N. 1. | 26. 33. 11. (f) * δὲ Ca. | 9. (g) σχίσματα R. 1. | 9. 29. (h) οὖν A. S. 1. | 10. 7. || δὲ Ca. | 9. || αὐτῷ L. N. 1. & = τῷ τυφλῷ | 10. (i) = Ca. | 9. 30. (k) = L. | 9. (l) = Ca. | 9. (m) οὗ Ca. | 9. 6. (n) = Ca. | 9. 26. (o) = B. 1. Co. | 14. 9. (p) ἐπηρώτ. Ca. | 9. 7. (q) * εἰ Ca. | 9. 27. (r) = Co. Go. | 14.

20 Ἀπεκρίθησαν [s] αὐτοῖς οἱ
γονεῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπον· Οἴδα-
μεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν,
καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη·
21 Πῶς δὲ νῦν βλέπει, [t] οὐκ
οἴδαμεν· || ἢ τίς [u] ἤνοιξεν || αὐ-
τοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ
οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει,
αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ
[x] αὐτοῦ || λαλήσει.
22 Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐ-
τοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰου-
δαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ
Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμο-
λογήσῃ Χριστὸν [y], ἀποσυνάγωγος
γένηται.
23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ
εἶπον· [z] Ὅτι || ἡλικίαν ἔχει,
[a] αὐτὸν [b] ἐρωτήσατε ||.
24 Ἐφώνησαν οὖν [c] ἐκ δευτέ-
ρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς,
καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ
Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.
25 Ἀπεκρίθη [d] οὖν || ἐκεῖνος
[e] καὶ εἶπεν ||· Εἰ ἁμαρτωλός
ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυ-
φλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω.
26 Εἶπον [f] δὲ || αὐτῷ [g] πά-
λιν ||· Τί ἐποίησέ σοι; [h] πῶς
[i] ἤνοιξέ || σου τοὺς ὀφθαλμούς;
27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον
ὑμῖν ἤδη, καὶ [k] οὐκ || ἠκούσατε·
τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ
ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γε-
νέσθαι;
28 [l] Ἐλοιδόρησαν [m] οὖν || αὐ-
τὸν, καὶ εἶπον· Σὺ εἶ μαθητὴς
ἐκείνου· ἡμεῖς [n] δὲ || τοῦ Μωσέως
ἐσμὲν μαθηταί.
29 Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωσῇ
[o] λελάληκεν || ὁ Θεός [p]· Τοῦτον
δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.
30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ
εἶπεν [q] αὐτοῖς ||· Ἐν γὰρ τούτῳ
[r] θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ
οἴδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέῳξέ μου
τοὺς ὀφθαλμούς.
31 Οἴδαμεν [s] δὲ || ὅτι ἁμαρ-
τωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ᾽
ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλη-
μα αὐτοῦ ποιῇ [t], τούτου ἀκούει ||.
32 Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκού-
σθη ὅτι [u] ἤνοιξέ || τις ὀφθαλμοὺς
τυφλοῦ γεγεννημένου.
33 Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ,
οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.
34 Ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπον
αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννή-
θης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς;
Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.
35 [x] Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑρὼν
αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις
εἰς τὸν υἱὸν τοῦ [y] Θεοῦ ||;
36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος [z], καὶ
εἶπε ||· [a] Τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα
πιστεύσω εἰς αὐτόν;

37 [b] Εἶπε

|| 22. Inf. 12:42. || 24. Sup. ℣. 16. Jos. 7:19. 1 Sam. 6:5. 2 Par. 30:8. || 29. Sup. 8:14. || 31. Iob. 27:9. Prov. 15:29. 28:9. Esa. 1:15. Ps. 34:15. 66:18. || 32. Esa. 42:7. || 34. Sup. ℣. 2. || 35. Ps. 2:7. Matt. 14:33. 16:16. 26:63. Sup. 1:50.

(s) * δὲ A. | 9. 7. (t) = L. N. 1. | 10. 2. (u) ἠνέῳξεν A. B. 1. | 10. 6. (x) ἑαυτοῦ A. | 9. 6. (y) * εἶναι Ca. | 9. 27. (z) = Ca. | 9. 7. (a) * καὶ A. | 9. (b) ἐρωτᾶτε Ca. | 9. 6. (c) * αὐτὸν & = τὸν ἄνθρωπον Ca. | 9. 27. (d) = Co. U. 1. 2. | 14. 10. 7. (e) = A. Ca. | 10. 26. 33. (f) οὖν Ca. m. | 10. 7. || = Co. | 14. (g) = Ca. Co. | 9. 14. (h) * καὶ Ca. | 9. 7. (i) ἠνέῳξε B. 4. | 9. 6. (k) = Cu. | 13. (l) * οἱ δὲ Ca. | 9. (m) = A. U. 1. 2. | 7. 11. (n) = Ca. | 9. 7. (o) ἐλάλησεν A. | 9. 6. (p) * καὶ ὅτι Θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει Ca. | 9. 23. (q) = Ca. G. | 10. 7. (r) * οὖν & = γὰρ Ca. | 9. 7. (s) = Ca. | 9. (t) = Tr. | 9. || ἐπακούει Cæs. | 9. 7. 8. (u) ἠνέῳξε B. 1. | 9. 6. (x) * καὶ Ca. | 9. (y) ἀνθρώπου Ca. | 9. 5. (z) = A. Co. | 9. 14. 33. (a) * καὶ B. om. Cp. U. 1. 2. | 7. 27. 12. 14.

37 [b] Εἶπε δὲ || αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐςιν.

38 Ὁ δὲ ἔφη· Πιςεύω, Κύριε· καὶ [c] προσεκύνησεν [d] αὐτῷ ||.

39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.

40 Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν φαρισαίων [e] ταῦτα || οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν;

41 Εἶπεν [f] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε· Ὅτι βλέπομεν· [g] ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει ||.

Κεφ. ί. 10.

1 ᾿Αμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων [h] ἀλλαχόθεν ||, ἐκεῖνος κλέπτης ἐςὶ καὶ λῃςής·

2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, [i] ποιμήν ἐςι || τῶν προβάτων.

3 Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόβατα [k] καλεῖ || κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά.

4 Καὶ ὅταν τὰ ἴδια [l] πρόβ-
τα || ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτ
πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα α
τῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τ
φωνὴν αὐτοῦ.

5 Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολο
θήσωσι, ἀλλὰ φεύξονται ἀ
αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀ
λοτρίων τὴν φωνήν.

6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπ
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ἐκεῖνοι δὲ οὐ
ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει α
τοῖς.

7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς
Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖ
[m] ὅτι || ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν πρ
βάτων.

8 [n] Πάντες || ὅσοι [o] πρὸ ἐμοῦ
ἦλθον, κλέπται [p] εἰσὶ || καὶ λῃ
ςαί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶ
τὰ πρόβατα.

9 Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμο
ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται· κα
εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται
καὶ νομὴν εὑρήσει.

10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται ε
μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπο
λέσῃ· ἐγὼ [q] ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχω
σι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

11 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ κα
λός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυ
χὴν αὐτοῦ [r] τίθησιν || ὑπὲρ τῶ
προβάτων.

12 Ὁ μισθωτὸς δὲ, καὶ οὐ
ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρό-
βατα

|| 39. Sup. vſ. 25. 30. 3:19. Inf. 12:47. Matt. 11:25. Luc. 10:21. 2 Cor. 3:14. || 40. Sup. vſ. 28. 34. 7:49. Rom. 2:19. || 41. Infr. 15:22. Cap. X. || 8. Ier. 23:1. 50:6. Ezec. 34:2. || 9. Rom. 5:1. Heb. 10:19. Ezec. 34:14. || 11. Eſa. 40:11. Ezec. 34:23. 37: 24. Mic. 5:4. 1 Pet. 2:25. 5:4.

(b) ἀπεκρίθη Ca. | 9. 5. (c) * πεσὼν V. | 9. (d) αὐτὸν Ca. | 9. 6. (e) = Ca. V. | 10. 26. (f) * οὖν Ca. G. | 10. 7. (g) αἱ οὖν ἁμαρτίαι ὑμῶν μένουσι s. 1. & Ca. niſi quod = οὖν | 10. 6. (h) = Ca. | 9. 30. (i) αὐτός ἐςιν ὁ ποιμὴν Ca. | 27. 9. (k) φωνεῖ A. Ca. | 10. 5.

(l) πάντα Ca. Co. | 9. 14. || at = Go. | 14. (m) = L. M. m. N. 1. | 33. (n) = Ca. | 9. 26. (o) = B. 5. Cp. E. M. s. 6. Tr. V. U. 2. | 23. (p) ἦσαν s. 5. U. 1. | 6. 8. (q) * δὲ Ca. Co. Go. | 9. 14. (r) δίδωσιν Ca. s. 1. V. | 5. 11.

ετα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρ-
όμενον, καὶ ἀφίησι τὰ πρόβα-
ι, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρ-
άζει * αὐτὰ ||, καὶ σκορπίζει
τὰ πρόβατα ||.
13 [u] Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ||
ι μισθωτός ἐστι, καὶ οὐ μέλει
ὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.
14 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ κα-
ς, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ
γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν ||.
15 Καθὼς γινώσκει με ὁ πα-
ὴρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέ-
:· καὶ τὴν ψυχήν μου [y] τίθη-
|| ὑπὲρ τῶν προβάτων.
16 Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ
κ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης·
ἐκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν· καὶ τῆς
ωνῆς μου ἀκούσουσι· καὶ γενή-
εται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.
17 Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀ-
απᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυ-
ήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.
18 Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽
ιοῦ· ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ᾽
μαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι
ὐτὴν, καὶ ἐξουσίαν [z] ἔχω πά-
ν || [a] λαβεῖν || αὐτήν. ταύτην
ὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ
ατρός [b] μου ||.
19 Σχίσμα οὖν [c] πάλιν || ἐγέ-
ετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς
όγους τούτους.
20 Ἔλεγον [d] δὲ || πολλοὶ ἐξ αὐ-
τῶν· [e] Δαιμόνιον ἔχει, καὶ μαί-
νεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;
21 Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα τὰ
ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου·
μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφ-
θαλμοὺς ἀνοίγειν;
22 Ἐγένετο δὲ [f] τὰ || ἐγκαί-
νια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, [g] καὶ ||
χειμὼν ἦν.
23 Καὶ [h] περιεπάτει || ὁ Ἰη-
σοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ
Σολομῶντος.
24 Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ
Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἕως
πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ
εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ.
25 Ἀπεκρίθη [i] αὐτοῖς || ὁ Ἰη-
σοῦς· [k] Εἶπον || ὑμῖν καὶ [l] οὐ
πιστεύετε ||· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου,
[m] ταῦτα || μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
26 Ἀλλ᾽ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε·
[n] οὐ γάρ || ἐστε ἐκ τῶν προβά-
των τῶν ἐμῶν [o], καθὼς εἶπον
ὑμῖν ||.
27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς
φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώ-
σκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι.
28 Κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι
αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται
εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ [p] οὐχ || ἁρ-
πάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός
μου.
29 Ὁ πατήρ μου [q] ὃς δέδωκέ ||
μοι,

||14. Sup.vſ.11. Eze.34:11. 4 Eſd.2:34. 2 Tim.2:19. ||16. Eze.37:22. ||17. Eſa.
:11. Sup.vſ.11.15. ||18. Sup.2::9.21. 5:21. ||19. Sup.9:16. ||20. Sup.7:20. 8:48.
. ||22. 1 Macc.4:56.59 ||24. Inf.16:29. ||25. Sup.5:36. Inf.vſ.38. ||26. Sup.vſ.
. 8:19.47. 1 Ioh.4:6. ||27. Sup.vſ.3.4.14. ||28. Sup.vſ.9:10.15 ||29. Inf.14:28.
7.9. Sup.vſ.28. 6:37. Sap.3:1. Deut.33:3.

(s) = Ca. |9. 26. (t) = Ca. Co. |9.
. 14. (u) = Ca. Co. |9. 30. 14. (x)
νώσκουσί με τὰ ἐμὰ Ca. Co Go. s.
v. |11. 14. 5. 8. (y) δίδωμι Ca. |9.
(z) = E. |9. ||& = ἔχω U. 2. |9. 2.
) ἄραι Ca. |9. 6. (b) = Ca. |9. 7. (c)
= E. |9. 2. (d) οὖν Ca. |9. 7. (e) *ὅτι
. |9. 7. (f) καὶ Ca. L. N. 1. |11. 7. 8.
(g) = Ca. Co |9. 7. 14. (h) περιπατεῖ
A. |9. 6. (i) = Ca. Go. |9. 14. (k) λαλῶ
Ca. v. |10. 5. (l) οὐκ ἐπιστεύσατε U. 1.
|9. 6. || quibus * μοι Ca. |9. (m) αὐτὰ
Ca. |9. 6. 5. (n) ὅτι οὐκ Ca. M. |10. 5. 7.
(o) = Co. v. |14. 9. (p) οὐ μὴ Ca.
|9. 5. (q) ὁ δεδωκώς Ca. |9. 6.

μοι, μείζων πάντων ἐςί· καὶ οὐ-
δεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ πατρός μου.
30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.
31 Ἐβάςασαν οὖν [r] πάλιν ||
λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσω-
σιν αὐτόν.
32 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρός [s] μου ||· διὰ ποῖον
αὐτῶν [t] ἔργον || λιθάζετέ με;
33 Ἀπεκρίθησαν [u] αὐτῷ οἱ
Ἰουδαῖοι [x], λέγοντες ||· Περὶ κα-
λοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ
περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι [y] σὺ ||
ἄνθρωπος ὤν, ποιεῖς σεαυτὸν
Θεόν.
34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Οὐκ ἔςι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ
[z] ὑμῶν ||· [a] Ἐγὼ [b] εἶπα ||, θεοί
ἐςε;
35 Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς
οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο,
καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·
36 Ὃν ὁ πατὴρ [c] ἡγίασε ||,
καὶ ἀπέςειλεν εἰς τὸν κόσμον,
ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι βλασφημεῖς,
ὅτι εἶπον, [d] υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;
37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ
πατρός μου, μὴ πιςεύετέ μοι·
38 Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ
[e] πιςεύητε ||, τοῖς ἔργοις πιςεύ-
σατε· ἵνα γνῶτε [f] καὶ πιςεύση-
τε || ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀ
ἐν [g] αὐτῷ ||.
39 [h] Ἐζήτουν [i] οὖν πάλιν
αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν
[k] τῆς χειρὸς || αὐτῶν.
40 Καὶ ἀπῆλθε [l] πάλιν πέρ
τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον
που ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον β
πτίζων· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.
41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς α
τὸν, [m] καὶ ἔλεγον ||· [n] Ὅτι
Ἰωάννης [o] μὲν || σημεῖον ἐποίησ
οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν [p] Ἰ
άννης || περὶ τούτου, [q] ἀληθῆ || ἦ
42 Καὶ ἐπίςευσαν πολλοὶ [r]
κεῖ || εἰς αὐτόν.

Κεφ. ια'. 11.

1 ἮΝ δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρ
[s] ἀπὸ Βηθανίας ||, ἐκ τ
κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τ
ἀδελφῆς [t] αὐτῆς ||.
2 (Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασ
τὸν Κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασ
τοὺς πόδας [u] αὐτοῦ || ταῖς θριξ
[x] αὐτῆς· ἧς [y] ὁ ἀδελφὸς Λάζ
ρος ἠσθένει.)
3 Ἀπέςειλαν οὖν αἱ ἀδελφ
[z] πρὸς [a] αὐτὸν ||, λέγουσαι· Κ
ριε, ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ.
4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ε
πεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια [b] οὐκ ἔ
πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δ
ξ

|| 30. Inf. 17:11. 22. || 31. Sup. 5:18. 8:59. || 34. Ps. 82:6. || 35. 2 Par. 19:6. Num. 1
17. || 36. Sup. 3:17. 5:36. 6:57. 8:42. || 38. Inf. 14:10. 11. 17:21. 22. || 40. Sup. 1:2
Cap. XI. || 2. Inf. 12:3. Matt. 26:7. Marc. 14:3. Luc. 7:38. || 4. Sup. 9:3.

(r) = Ca. Co. V. U. 2. | 7. 11. 14. (s) = Ca. | 9. (t) ἔργων Cu. | 13. (u) * οὖν Ca. | 9. || sic L. N. 1. sed = αὐτῷ | 10. 7. (x) = A. Co. Go. V. | 10. 33. 14. (y) = Ca. | 9. (z) = Ca. | 9. (a) * ὅτι Ca. s. 3. | 11. 7. (b) εἶπον A. Ca. | 10. 6. (c) ἠγάπησε B. 1. | 9. 5. (d) * ὅτι U. 2. | 9. 7. (e) θέλητε πιςεύειν Ca. S. 1. V. | 11. 5. 8. (f) = Ca. | 9. 2. (g) τῷ πατρί, Ca. V. W. | 11. 35. (h) * καὶ Ca. | 9. (i) = Ca. | 9. (k) τῶν χειρῶν V. | 9. 6.

(l) * οὖν sed = καὶ A. | 9. || & = πάλ U. 2. | 9. (m) λέγοντες G. | 9. 6. (n) = Ca. Tr. | 10. 7. (o) = Ca. G. | 10. (p) = Co. | 14. 2. (q) ἀληθῶς m. N. | 10. 6. 8. (r) = V. | 9. (s) = L. | 9. (αὐτοῦ A. | 9. 6. (u) = Ca. | 9. (x) * τ κεφαλῆς M. Cæs. | 10. 25. (y) * κ Ca. | 9. (z) * αὐτοῦ Ca. | 9. 27. || s etiam U. 1. sed = πρὸς αὐτὸν | 9. (τὸν Ἰησοῦν Ca. | 9. 35. (b) * αὐτ Ca. | 9.

ης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.
5 [c] Ἠγάπα || δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν
Μάρθαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς,
καὶ τὸν Λάζαρον.
6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ,
τότε μὲν ἔμεινεν [d] ἐν ᾧ ἦν || τό-
πῳ δύο ἡμέρας.
7 [e] Ἔπειτα || μετὰ τοῦτο λέ-
γει τοῖς μαθηταῖς [f]· Ἄγωμεν
εἰς τὴν Ἰουδαίαν [g] πάλιν ||.
8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθη-
ταί [h]· Ῥαββὶ, νῦν ἐζήτουν σε
λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν
ὑπάγεις ἐκεῖ;
9 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐχὶ
δώδεκά [i] εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας ||;
ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ
προσκόπτει· ὅτι τὸ φῶς τοῦ
κόσμου τούτου βλέπει·
10 Ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ
νυκτὶ, προσκόπτει· ὅτι τὸ φῶς
οὐκ ἔςιν ἐν αὐτῷ.
11 Ταῦτα εἶπε· καὶ μετὰ τοῦ-
το λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φί-
λος ἡμῶν [k] κεκοίμηται ||· ἀλλὰ
πορεύομαι [l] ἵνα ἐξυπνίσω || αὐτόν.
12 Εἶπον οὖν [m] οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ ||· Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σω-
θήσεται.
13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ
τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ
ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως
τοῦ ὕπνου λέγει.
14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς παῤῥησίᾳ· Λάζαρος [n] ἀπέ-
θανε.
15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, (ἵνα
πιςεύσητε,) ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ.
ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.
16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λε-
γόμενος Δίδυμος, τοῖς συμμα-
θηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα
ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17 [o] Ἐλθὼν || οὖν ὁ Ἰησοῦς [p],
εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας [q] ἤ-
δη || ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ.
18 (Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς
τῶν Ἱεροσολύμων, [r] ὡς || ἀπὸ
ςαδίων δεκαπέντε.)
19 Καὶ πολλοὶ [rr] ἐκ τῶν [s] Ἰου-
δαίων || ἐληλύθεισαν πρὸς [t] τὰς
περὶ || Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα
παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ
ἀδελφοῦ [u] αὐτῶν ||.
20 Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν
ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντη-
σεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ
ἐκαθέζετο.
21 Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς
τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ
ἀδελφός μου οὐκ ἂν [x] ἐτεθνήκει ||·
22 Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα
ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν, δώσει σοι ὁ
Θεός.
23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀ-
ναςήσεται ὁ ἀδελφός σου.
24 Λέγει αὐτῷ Μάρθα· Οἶδα
ὅτι ἀναςήσεται ἐν τῇ ἀναςάσει
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
25 Εἶπεν [y] αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάςασις καὶ ἡ ζωή·
ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, [z] κἂν ἀποθά-
νῃ, ζήσεται·

26 Καὶ

||9. Sup. 9:4. Luc. 13:32. ||10. Inf. 12:35. ||14. Sup. 10:24. Inf. 16:25. ||22. Sup. 9:31. ||24. Sup. 5:29. Luc. 14:14. ||25. Sup. 5:21. 6:39. 44.

(c) ἐφίλει Ca. | 9. 5. (d) Ἰησοῦς ἐπὶ τῷ Ca. | 9. 5. 27. (e) εἶτα Ca. | 9. 5. (f) * αὐτοῦ A. Ca. E. U. 2. | 11. 8. 7. 35. (g) πόλιν A. | 9. 6. 5. (h) * αὐτοῦ Ca. | 9. 27. (i) ὥρας ἔχει ἡ ἡμέρα Ca. | 9. 5. 4. (k) κοιμᾶται Ca. | 9. 6. (l) τοῦ ἐξυπνίσαι Ca. | 9. 6. (m) αὐτῷ A. Ca. | 10. 27. (n) * ὁ φίλος ἡμῶν Ca. | 9. 31. (o) ἦλθεν Ca. | 9. 6. (p) * εἰς Βηθανίαν, καὶ Ca. | 9. 4 || εἰς Βηθ. A. | 9. 27. (q) = Ca. | 9. 7. (r) = Ca. | 9. 7. (rr) * δὲ & = καὶ Ca. Co. s. 1. | 10. 14. (s) Ἱεροσολύμων Ca. | 9. (t) τὴν Ca. s. 2. V. | 11. 33. (u) = Ca. | 9. (x) ἀπέθανεν Ca. | 9. 5. (y) * οὖν Go. s. 2. | 10. 7. 14. (z) = U. 1. | 9. || at = tantum ζῶν καὶ S. U. 2. | 10.

26 Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιςεύων
εἰς ἐμὲ, || οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν
αἰῶνα. Πιςεύεις τοῦτο;
27 Λέγει [a] αὐτῷ || · Ναὶ Κύ-
ριε· ἐγὼ πεπίςευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ
Χριςὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ [b], ὁ εἰς
τὸν κόσμον [c] ἐρχόμενος ||.
28 Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλ-
θε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀ-
δελφὴν αὐτῆς [d] λάθρα ||, εἰποῦ-
σα· [e] Ὁ διδάσκαλος πάρεςι, καὶ
φωνεῖ σε.
29 Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, [f] ἐγεί-
ρεται || ταχὺ, καὶ ἔρχεται πρὸς
αὐτόν.
30 ([g] Οὔπω δὲ || ἐληλύθει ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην· ἀλλ᾽ ἦν
ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐ-
τῷ ἡ Μάρθα.)
31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες
μετ᾽ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ πα-
ραμυθούμενοι αὐτὴν, ἰδόντες τὴν
Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέςη καὶ
ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, [h] λέ-
γοντες || · Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ
μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.
32 Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν
ὅπου ἦν ὁ [i] Ἰησοῦς ||, ἰδοῦσα
[k] αὐτὸν ||, ἔπεσεν [l] εἰς || τοὺς
πόδας [m] αὐτοῦ ||, λέγουσα [n] αὐ-
τῷ || · Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν
ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν αὐτὴν
[o] κλαίουσαν ||, καὶ τοὺς συν-
θόντας [p] αὐτῇ || Ἰουδαίους κλ-
οντας, [q] ἐνεβριμήσατο τῷ πν-
ματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν || ·
34 Καὶ εἶπε· Ποῦ τεθείκα-
αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ· [r] Κ-
ριε, || ἔρχου καὶ ἴδε.
35 [s] Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς·
36 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖ-
Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν.
37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπ-
Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξ-
τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ
ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀπ-
θάνῃ;
38 Ἰησοῦς οὖν [u] πάλιν || ἐ-
βριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχετ-
[x] εἰς || τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπ-
λαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐ-
αὐτῷ.
39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατ-
τὸν λίθον· Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφ-
τοῦ [y] τεθνηκότος || Μάρθα· Κ-
ριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος [z] γάρ
ἐςι.
40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ-
εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιςεύσῃς, [a] ὄ-
ψει || τὴν [b] δόξαν || τοῦ Θεοῦ;
41 Ἦραν οὖν τὸν λίθον [c], οὗ
ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος ||. Ὁ [d] δὲ
Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς [e] ἄ-
νω, καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριςῶ
σοι ὅτι ἤκουσάς μου.
42 Ἐγ-

|| 26. Sup.6:35. || 27. Matt.11:3. 16:16. 17:11. Sup.4:42. 6:14.69. || 31. Sup.v-
19. || 32. Sup.vf.21. || 37. Sup.9:6. || 40. Sup.vf.4. Rom.6:4.

(a) = Ca. Co. M. | 10. 14. (b) * ζῶντος V. | 9. 35. (c) ἐλθὼν V. | 9. 6. (d) σιωπῇ Ca. | 9. 5. (e) * ὅτι Ca. | 9. 7. (f) ἠγέρθη Ca. | 9. 6. (g) οὐ γὰρ Ca. | 9. || at Co. W. tantum pon. γὰρ pro δὲ | 14. 9. (h) δόξαντες Ca. s. 2. | 11. 5. (i) Χριςὸς E. | 9. 5. (k) = Ca. | 9. 26. (l) πρὸς Ca. | 9. 7. (m) = Cæſ. | 9. (n) = Ca. Co. L. m. N. 1. | 11. 26. 8. (o) = m. | 9. 30. (p) μετ᾽ αὐτῆς Ca. ſed ponit poſt κλαίοντας | 9. 7. 4. (q) ἐταράχθη τῷ πνεύματι ὡς ἐμβριμούμενος Ca. | 9. 5. 4. || pro ἐνεβριμ. A. leg. ἐ-βριμήσατο | 9. || & pro ἐτάραξ. B. ponit συνετάραξεν | 9. 7. (r) = G. | 9. 29. (s) * καὶ Ca. Co. Go. | 9. 14. (t) γεγεννημένου Co. V. | 14. 9. (u) = Co | 14. (x) ἐπὶ Ca. | 9. (y) τετελευτηκότες A. | 9. 5. (z) = Ca. | 9. 7. (a) ὄψη A. | 9. (b) δύναμιν B. 1. | 9. 5. (c) = Ca. s. 3. V. | 12. || ſic A. niſi quod habe- οὗ ἦν, pro quibus L. m. N. 1. legun- ὅπου ἔκειτο | 11. 29. (d) καὶ ante ὁ Ca | 9. 7. (e) * εἰς τὸν οὐρανὸν B. 1. M. | 10. 5. 3-

42 Ἐγὼ [f] δὲ ‖ ᾔδειν ὅτι πάν-
τοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν
ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα
πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
43 Καὶ ταῦτα [g] εἰπὼν, φωνῇ
μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λάζαρε, δεῦ-
ρο ἔξω.
44 Καὶ [h] ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς,
δεδεμένος [i] τοὺς πόδας, καὶ τὰς
χεῖρας ‖ [k] κειρίαις ‖· καὶ ἡ ὄψις
αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέ-
γει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύσατε
αὐτὸν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαί-
ων [l] οἱ ἐλθόντες ‖ πρὸς τὴν Μα-
ρίαν [m], [n] καὶ θεασάμενοι ‖ [o] ἃ ‖
ἐποίησεν [p] ὁ Ἰησοῦς ‖, ἐπίστευ-
σαν εἰς αὐτόν.
46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον
πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον
αὐτοῖς [q] ἃ ‖ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.
47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ
ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν; [r] ὅτι ‖
οὗτος ὁ ἄνθρωπος [s] πολλὰ ‖ ση-
μεῖα ποιεῖ.
48 Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω,
πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν·
καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ
ἀροῦσιν ἡμῶν [t] καὶ ‖ τὸν τόπον
καὶ τὸ ἔθνος.
49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊά-
φας [u], ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑ-
μεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν·
50 Οὐδὲ [x] διαλογίζεσθε ‖ ὅτι
συμφέρει [y] ἡμῖν ‖ ἵνα εἷς ἄνθρω-
πος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ
μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.
51 Τοῦτο δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐκ
εἶπεν· ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ [z] ἐκείνου ‖, προεφήτευ-
σεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀπο-
θνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους·
52 Καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους
μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὰ τέκνα
τοῦ Θεοῦ τὰ [a] διεσκορπισμένα ‖
συναγάγῃ εἰς ἕν.
53 Ἀπ᾽ ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέ-
ρας [b] συνεβουλεύσαντο ‖ ἵνα ἀ-
ποκτείνωσιν αὐτόν.
54 Ἰησοῦς οὖν οὐκ ἔτι παῤῥη-
σίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις,
ἀλλὰ ἀπῆλθεν [c] ἐκεῖθεν ‖ εἰς τὴν
χώραν [d] ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς
[e] Ἐφραΐμ ‖ λεγομένην πόλιν·
[f] κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ. ‖
55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν
[g] πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς
χώρας πρὸ [h] τοῦ πάσχα ‖, ἵνα
ἁγνίσωσιν ἑαυτούς.
56 Ἐζήτουν οὖν [i] τὸν Ἰη-
σοῦν [k], καὶ ἔλεγον μετ᾽ ἀλλήλων
ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· Τί [l] δοκεῖ
ὑμῖν ‖, ὅτι οὐ μὴ [m] ἔλθῃ ‖ εἰς
τὴν ἑορτήν;

57 Δε-

‖45. Inf. 12:11. 18. ‖47. Matt. 26:3. Mar. 14:1. Luc. 22:2. ‖50. Inf. 18:14. ‖52. Sup. 10:16. Eph. 2:13. ‖55. 2 Par. 30:17.

(f) = Ca. | 9. (g) * εὐθὺς V. | 9. (h) * εὐθὺς Ca. s. 1. | 10. 35. (i) τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας C. f. | 4. 9. (k) κηρίαις A. | 9. 6. (l) τῶν ἐλθόντων Ca. | 9. 6. (m) * καὶ Μάρθαν V. | 9. 27. (n) ἑωρακότες Ca. | 9. 5. (o) ὃ A. | 9. (p) = A. Co. Go. | 9. 26. 14. (q) ὃ Ca. | 9. ‖ὅσα A. g. m. N. 1. U. 1. | 7. 8. (r) = Ca. | 9. 7. (s) τοιαῦτα Ca. | 9. 5. (t) = U. 2. | 9. 2. (u) * ὄνομα V. | 9. 35. (x) λογίζεσθε Ca. | 9. 7. (y) ὑμῖν Ca. M. V. | 11. 6. 7. (z) = Ca. | 9. 26. (a) σκορπ. Ca. | 9. 7. (b) ἐβουλεύσ. Ca. | 9. 6. 7. (c) = Ca. U. 2. | 10. 26. (d) * Σαμφουρεὶν Ca. | 9. ‖Σαμφουρεὶμ 6. 1. | 9. 23. (e) Ἐφρὲμ Cu. | 13. 6. (f) = M. | 9. ‖at = tantum αὐτοῦ Ca. | 9 (g) * οὖν & = καὶ Ca. | 9. (h) τῆς ἑορτῆς B. 1. | 9. 5. ‖ & vice πρὸ τοῦ Ca. leg. πρὶν τὸ | 9. 5. (i) * καὶ Ca. | 9. (k) * οἱ Ἰουδαῖοι Co. | 14. (l) δοκεῖτε Ca. V. | 10. 6. (m) εἰσέλθῃ Casf. | 9. 7.

57 Δεδώκεισαν δὲ [n] καὶ || οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὴν, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστι, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Κεφ. ιβʹ. 12.

1 Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκὼς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν [o].

2 [p] Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ [q] Μάρθα || διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν [r] συνανακειμένων || αὐτῷ.

3 Ἡ οὖν Μαρία [s], λαβοῦσα || λίτραν [t] μύρου || νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, [u] ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία [x] ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.

4 Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν [y] μαθητῶν αὐτοῦ ||, Ἰούδας [z] Σίμωνος || Ἰσκαριώτης, [a] ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι ||·

5 Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς;

6 Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον [b] εἶχε, καὶ || τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.

7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· [c] Ἄφες || αὐτήν· [d] εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου [e] τετήρηκεν || αὐτό.

8 [f] Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ||

9 [g] Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων || ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν [h] μόνον ||, ἀλλ' [i] ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ||, ὃν ἤγειρεν [k] ἐκ νεκρῶν.

10 Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν·

11 Ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον [l] τῶν Ἰουδαίων ||, καὶ ἐπίστευον εἰς [m] τὸν Ἰησοῦν ||.

12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,

13 Ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς [n] ὑπάντησιν || αὐτῷ, καὶ [o] ἔκραζον ||· Ὡσαννὰ, [p] εὐλογημένος || ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, [q] ὁ || βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

14 Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκά-

|| 1. Matt.26:6. Mar.14:3. || 2. Luc.10:40. || 3. Sup.11:2. Luc.7:37. || 6. Inf.13:29. || 8. Deut.15:11. Matt.26:11. Mar.14:7. || 12. Matt.21:8. Mar.11:8. Luc.19:38. || 13. Psl.118:25.26.

(n) = A. | 9. (o) * ὁ Ἰησοῦς A. Ca. Co. Go. s. 1. Tr. | 11. 27. 2. 14. (p) * καὶ = οὖν Ca. | 9. (q) Μαρία U. 1. | 9. (r) ἀνακειμ. σὺν A. Ca. E. g. M. m. | 8. 7. 4. 43. (s) λαμβάνει Ca. | 9. 6. (t) = Ca. | 9. (u) * καὶ Ca. | 9. (x) * ὅλη B. 1. | 9. 27. (y) δώδεκα E. U. 2. | 10. 5. (z) = Ca. Co. V. | 10. 14. || & pro Ἰσκαριώτης Ca. leg. ἀπὸ Καρυώτου | 9. 6. (a) ὃς ἔμελλεν παραδοῦναι αὐτὸν Ca. | 9. 4. (b) ἔχων Ca. | 9. 6. (c) ἄφετε V. | 9. 6. (d) * ἵνα Ca. Co. s. 1. | 10. 14. (e) τηρήσῃ Ca. Co. s. 1. | 10. 6. 14. (f) = Ca. | 9. 30. (g) ὄχλος δὲ πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἤκουσαν Ca. | 9. 4. 5 (h) = Ca. | 9. (i) διὰ τὸν Λάζαρον ἵνα ἴδωσιν αὐτὸν Co. | 14. (k) * ὁ Ἰησοῦς A. Ca. | 10. 27. (l) Ca. ponit post πολλοὶ | 9. 4. (m) αὐτὸν M. | 9. 5. (n) ἀπάντ. A. G. g. L. m. N. 1. | 8. 7. || συνάντ. Ca. | 9. (o) ἐκραύγαζον λέγοντες Ca. | 9. 5. || ἔκρ. καὶ ἔλεγον M. | 9. || at tantum * λέγοντες A. B. 3. Co. | 10. 14. (p) εὐλογητὸς Ca. | 9. 8. (q) = U. 1. 2. | 10. 29.

ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτὸ, καθὼς ἐςι
γεγραμμένον·
15 Μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς [r] σου || ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.
16 Ταῦτα δὲ οὐκ [s] ἔγνωσαν || οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ᾽ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν [t] ἐπ᾽ αὐτῷ || γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ, [u] ὅτι || τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
18 Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι [x] ἤκουσε || τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.
19 Οἱ [y] οὖν || Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ [z] ὠφελεῖτε || οὐδέν; ἴδε, ὁ κόσμος [a] ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
20 Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες [b] ἐκ || τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ·
21 Οὗτοι [c] οὖν || προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.
22 Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· [d] καὶ πάλιν || Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος [e] λέγουσι τῷ Ἰησοῦ·
23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς [f] μόνος || μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν [g] φέρει ||.
25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.
26 Ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, [h] ἐκεῖ || καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔςαι· καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ [i].
27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται· καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
28 Πάτερ [k], δόξασόν [l] σου || τὸ ὄνομα [m]. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [n]· Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω.
29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ [o] ἑςὼς || καὶ ἀκούσας, ἔλεγε [p] βροντὴν γεγονέναι ||. Ἄλλοι [q] ἔλεγον· [r] Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν.
30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι᾽ ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ [s] γέγο-

|| 15. Zach. 9:9. || 20. 1 Reg. 8:41. || 25. Matt. 10:39. 16:25. Marc. 8:35. Luc. 9:24. 17:33. || 26. Inf. 14:3. 17:24. 1 Thess. 4:17. || 27. Matt. 26:39. Heb. 5:7.

(r) = A. | 9. 7. (s) ἐνόησαν Ca. | 9. 5. (t) περὶ αὐτοῦ Ca. | 9. 5. (u) ὅτε U. 1. 2. | 10. || ὅτε καὶ M. | 9. (x) ἤκουσαν A. | 9. 6. (y) δὲ U. 1. 2. | 10. 7. (z) ὠφελοῦμεν V. | 9. 6. || & = nota interrog. post οὐδὲν Cu. | 13. (a) * ὅλος Ca. Co. s. 2. V. | 11. 27. (b) = U. 2. | 35. 14. (c) = Cu. | 13. (d) ἔρχεται A. | 9. 35. 3. (e) * καὶ A. | 9. (f) = U. 2. | 9. 29. (g) ἐκφέρει L. m. N. 1. | 11. 7. 8. (h) = Ca. | 9. 29. (i) * μου V. | 9. 27. (k) * ἅγιε U. 1. | 9. (l) μου s. 1. | 9. || & pro τὸ ὄνομα Co. leg. τὸν υἱὸν | 14. (m) * ἐν τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον παρά σοι πρὸ τοῦ τὸν κόσμον γενέσθαι Ca. | 9. 23. (n) * λέγουσα Co. V. | 14. 9. || sed Ca. ponit post οὖν | 9. 4. (o) ἑςηκὼς Ca. M. | 10. 6. || & = καὶ Ca. | 9. (p) ὅτι βροντὴ γέγονεν Ca. | 9. (q) * δὲ m. | 9. (r) * ὅτι Ca. | 9.

* γέγονεν ||, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

31 Νῦν κρίσις ἐςὶ τοῦ κόσμου * τούτου || νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου [u] ἐκβληθήσεται || ἔξω.

32 Κἀγὼ, ἐὰν ὑψωθῶ [x] ἐκ || τῆς γῆς, [y] πάντας || ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.

33 (Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν)

34 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου, [z] ὅτι || ὁ Χριςὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐςιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν [a] χρόνον || τὸ φῶς [b] μεθ' ὑμῶν || ἐςι· περιπατεῖτε [c] ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ [d] οἶδε || ποῦ ὑπάγει.

36 [e] Ἕως || τὸ φῶς ἔχετε, πιςεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ [f] ἐπίςευον || εἰς αὐτόν

38 Ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε· Κύριε, τίς ἐπίςευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;

39 Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιςεύειν, [g] ὅτι πάλιν || εἶπεν Ἡσαΐας·

40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ [h] πεπώρωκεν || αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ [i] νοήσωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιςραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.

41 Ταῦτα [k] εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν [l] αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ.

42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίςευσαν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται.

43 Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰησοῦς [m] δὲ || ἔκραξε καὶ εἶπεν· Ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, οὐ πιςεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με.

45 Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.

46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.

47 Καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ

τῶν

|| 31. Inf. 14:30. 16:11. Sup. 5:22.27. Act. 26:18. 2 Cor. 4:4. Eph. 2:2. 6:12. || 32. Sup 3:14. || 34. 2 Sam. 7:13. Ps. 89: 0.37. 110:4. Esa. 9:6.7. Eze. 37:25. Dan. 2:44. 7:14.27. Luc. 1:33. || 35. Sup. 1:9. 11:9. || 38. Esa. 53:1. Rom. 10:16. || 40. Esa. 6:9. Matt. 13:14. Mar. 4:12. Luc. 8: 0. Act. 28:26. Rom. 11:8. || 41. Esa. 6:1. || 42. Sup. 3:2. 9:22. || 43. Sup. 5:44. || 44. 1 Pet. 1:21. || 46. Sup. 1:5.9. 3:19. 8:12. 9:5. || 47. Sup. 3:17. 8:15. Mar. 16:16. 2 Pet. 3:9.

(s) ἦλθεν Ca. 6. 1. V. | 11. 5. (t) = Ca. s. 3. V. | 7. 11. 29. (u) βληθήσεται Ca. | 9. 7. (x) ἀπὸ Ca. | 9. 7. (y) πάντα Ca. L. s. 1. V. | 11. 6. (z) = E. G. g. m. | 7. 11. 14. 29. (a) = V. | 9. 26. (b) ἐ. ὑμῖν Ca. Go. s. 3. V. | 11. 5. 6. 8. 14. (c) * σὺν Ca. Co. s. 1. | 10. 14. 27. || & ὡς pro ἕως A. Ca. | 10. (d) εἶδε U. 1. | 9. 6. (e) ὡς A. | 9. 6. (f) ἐπίςευσαν Cu. | 13. (g) καὶ γὰρ Ca. | 9. 5. (h) ἐπώρωσεν A. | 9. 6. || πεπήρωκεν U. 1. | 9. 6. (i) * μὴ Ca. V. 10. 27. (k) * δὲ Ca. | 9. 7. (l) * τοῦ Θεοῦ Ca. s. 1. | 10. 35. (m) οὖν Ca. | 9. 7.

τῶν ῥημάτων καὶ μὴ [n] πιςεύσῃ ||,
ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· Οὐ γὰρ ἦλ-
θον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ'
ἵνα σώσω τὸν κόσμον.

48 Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμ-
βάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν
κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλά-
λησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ·

49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμψας με
πατὴρ, αὐτός μοι ἐντολὴν [o] ἔ-
δωκε || τί εἴπω καὶ τί λαλήσω.

50 Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐ-
τοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐςιν. ἃ [p] οὖν ||
λαλῶ ἐγὼ, καθὼς [q] εἴρηκέ || μοι
ὁ πατὴρ, οὕτω λαλῶ.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΠΡὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πά-
σχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι
[r] ἐλήλυθεν || αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα με-
ταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς
τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδί-
ους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος
ἠγάπησεν αὐτούς·

2 Καὶ δείπνου [s] γενομένου ||,
(τοῦ [t] διαβόλου ἤδη βεβληκότος
εἰς τὴν καρδίαν [u] Ἰούδα || Σίμω-
νος [x] Ἰσκαριώτου ||, ἵνα αὐτὸν
παραδῷ·)

3 Εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα
δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς
χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλ-
θε, καὶ [y] πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει.

4 Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου,
καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια [z]· καὶ λα-
βὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν.

5 Εἶτα [a] βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν
νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς
πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσ-
σειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.

6 Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα
Πέτρον· καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος·
Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πό-
δας;

7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ ποιῶ, [b] σὺ || οὐκ
οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα.

8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· [c] Οὐ
μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν
αἰῶνα. Ἀπεκρίθη [d] αὐτῷ || ὁ
Ἰησοῦς· [e] Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ
ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

9 Λέγει αὐτῷ [f] Σίμων || Πέ-
τρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας
[g] μου || μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς
χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν.

10 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ
λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει [h] ἢ ||
τοὺς πόδας [i] νίψασθαι ||, [k] ἀλλ'
ἔςι || καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς
καθαροί ἐςε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.

11 Ἤδει γὰρ [l] τὸν παραδιδόν-
τα

||48. Deut. 18:19. Inf. 15:22. ||49. Inf. 14:10. Cap. XIII. ||1. Matt. 26:1. Mar. 14:1. Luc. 22:1. Sup. 12:23. Inf. 17:1. 11. ||2. Inf. vſ. 27. ||3. Matt. 11:27. 28:18. Sup. 1:18. 3:13. 35. 5:27. 8:42. Inf. 17:2. Act. 2:36. Heb. 1:2. 2:8. ||4. Luc. 22:27. 17:8. ||6. Luc. 5:8. Matt. 3:14. ||7. Inf. vſ. 12. ||8. Matt. 3:11. ||10. Inf. 15:3. Act. 15:9. ||11. Inf. vſ. 18. 21. Sup. 6:64.

(n) φυλάξῃ A. Ca. Co. s. 1. V. |23. || & = μὴ U. 1. | 9. 22. (o) δέδωκε A. | 9. 6. (p) νῦν U. 1. | 9. 7. (q) εἶπε U. 1. & = μοι | 9. 5. (r) ἦλθεν A. | 9. 6. || παρῆν Ca. & = αὐτοῦ G. | 9. 5. 7. (s) γινομένου Cu. | 13. (t) * τε A. | 9. 7. (u) ἵνα αὐτὸν παραδῷ Ἰούδας V. | 9. 31. || ſed = Ἰούδα B. 1. G. L. m. N. 1. | 23. (x) ἀπὸ Καρυώτου Ca. | 23. (y) * ὅτι Ca. | 9. 27. (z) * αὐτοῦ Ca. | 9. 27. (a) * λαβὼν Ca. | 9. 35. || ἔβαλεν pro βάλλει V. | 9. 6. (b) = U. 2. | 9. 26. (c) * Κύριε, Cæſ. Ca. | 10. 31. 27. (d) = Ca. | 9. 30. (e) * Ἀμὴν, ἀμὴν Co. | 9. 14. (f) = Ca. | 9. (g) = Ca. m. | 10. 7. (h) τὴν κεφαλὴν νίψασθαι, εἰ μὴ Ca. | 9. || ſed m. εἰ μὴ | 9. 7. (i) μόνον Ca. | 9. (k) ἔςι γὰρ Ca. | 9. (l) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. 35.

τα αὐτόν· ᵐ διὰ τοῦτο εἶπεν·
Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐςε. ||
12 Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας
αὐτῶν, ⁿ καὶ || ἔλαβε τὰ ἱμάτια
° αὐτοῦ ||, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶ-
πεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί πε-
ποίηκα ὑμῖν;
13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με· Ὁ δι-
δάσκαλος καὶ ὁ κύριος· καὶ κα-
λῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.
14 Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν
τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδά-
σκαλος, ᵖ καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.
15 Ὑπόδειγμα γὰρ ᵠ ἔδωκα ||
ὑμῖν, ἵνα καθὼς ʳ ἐγὼ || ἐποίησα
ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.
16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐκ ἔςι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου
αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόςολος μείζων
τοῦ πέμψαντος αὐτόν.
17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί
ˢ ἐςε ||, ἐὰν ποιῆτε αὐτά.
18 Οὐ περὶ πάντων ᵗ ὑμῶν ||
λέγω· ἐγὼ ᵘ οἶδα οὓς ἐξελεξά-
μην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·
Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον,
ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐ-
τοῦ.
19 Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ
τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται,
πιςεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι.
20 Ἀμὴν ἀμὴν ˣ λέγω ὑμῖν ||·
Ὁ λαμβάνων, ʸ ἐάν τινα || πέμ-
ψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ
λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμ-
ψαντά με.
21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς
ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐ-
μαρτύρησε, καὶ εἶπεν· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
παραδώσει με.
22 Ἔβλεπον ᶻ οὖν εἰς || ἀλλή-
λους οἱ μαθηταὶ, ἀπορούμενοι
περὶ τίνος λέγει.
23 Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς ᵃ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ
Ἰησοῦ, ὃν ᵇ ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.
24 Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέ-
τρος ᶜ πυθέσθαι τίς ἂν εἴη || περὶ
οὗ λέγει.
25 Ἐπιπεσὼν ᵈ δὲ || ἐκεῖνος
ᵉ ἐπὶ τὸ ςῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει
αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐςιν;
26 Ἀποκρίνεται ᶠ ὁ Ἰησοῦς ᵍ·
Ἐκεῖνός ἐςιν ᾧ ʰ ἐγὼ ⁱ βάψας ||
τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ᵏ ἐμ-
βάψας || τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰού-
δᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ.
27 Καὶ ˡ μετὰ τὸ ψωμίον τό-
τε || εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σα-
τανᾶς. ᵐ Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὃ ποιεῖς, ποίησον τά-
χιον.
28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν
ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ·

|| 13. Matt.23:8.10. Luc.6:46. 1 Cor.8:6. || 14. 15. Matt.11:29. Phil.2:3.5. Rom. 12:10. 1 Pet.5:5. || 16. Inf.15:20. Matt.10:24. Luc.6:40. || 17. Iac.4:17. || 18. Ps. 41:10. Sup.vs.11. 6:64. Inf.vs.21. || 20. Matt.10:40. 25:40. || 21. Matt.26:21. Mar. 14:18. Luc.22:21. || 23. Inf.19:26. 21:7.20. || 27. Sup.vs.2. Luc.22:3.

(m) = Ca. | 9. 30. (n) A. transfert ad ἀναπεσὼν | 9. 4. (o) = Ca. | 9. 7. (p) * πόσῳ μᾶλλον Ca. | 9. 35. || & = καὶ sequ. U. 2. | 9. (q) δέδωκα A. | 9. 6. 36. (r) = B. 1. g. m. | 11. 26. (s) ἔςεσθε V. | 9. 6. (t) δὲ M. | 9. (u) * γὰρ A. Co. M. s. 2. | 11. 8. 7. 14. (x) = L. | 9. 33. (y) ἄτινα A. | 9. 5. (z) δὲ πρὸς B. 1. Ca. L. N. 1. | 11. 7. 8. (a) * ἐκ A. | 9. 7. (b) * καὶ Ca. | 9. 35. (c) καὶ εἶπεν αὐτῷ, τίς ἐςι V. | 9. 5. || καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ, τίς ἐςι s. 1. | 9. 5. || at Ca. * οὗτος post εἴη | 35. 9. (d) οὖν Ca. | 9. 7. (e) * οὗτος R. 5. M. | 10. 25. || ὁ μαθητὴς Co. | 14. (f) * αὐτῷ Ca. | 9. 27. (g) * καὶ λέγει Ca. | 9. (h) * ἂν Ca. | 9. (i) ἐμβάψας A. Ca. | 10. 7. (k) βάψας Ca. | 9. 4. (l) = Ca. | 9. 33. || sed s. 1. = tantum τότε | 9. (m) * καὶ & = οὖν Ca. | 9.

29 Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, [n] ἐπεὶ || τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τὶ δῷ.

30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νὺξ [o].

31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, [p] λέγει ὁ Ἰησοῦς ||· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

32 Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.

33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις· [q] Ὅτι || ὅπου ὑπάγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.

34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· [r] καθὼς [s] ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ || ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

35 Ἐν τούτῳ [t] γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐςε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη [u] αὐτῷ || ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου [x] ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕςερον δὲ [y] ἀκολουθήσεις μοι ||.

37 Λέγει αὐτῷ [z] ὁ Πέτρος ||· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι [a] ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπέρ σου θήσω.

38 [b] Ἀπεκρίθη αὐτῷ || ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, [c] οὐ μὴ ἀλέκτωρ [d] φωνήσει || ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 [e] ΜΗ' ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιςεύετε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιςεύετε.

2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν· [f] πορεύομαι [g] ἑτοιμάσαι || τόπον ὑμῖν.

3 Καὶ ἐὰν πορευθῶ [h], καὶ ἑτοιμάσω || ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι, καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς [i] πρὸς ἐμαυτόν ||· ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς ἦτε.

4 Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω [k] οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε ||.

5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς [l]· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις·

καὶ

||29. Sup.12:6. ||31. Sup.7:18. 12:23.28. 8:54. 2 Cor.4:4. Col.1:15. Heb.1:3. ||32. 1 Sam.2:30. || 33. Sup.7:34. 8:21. || 34. Inf.15:12.17. Lev.19:18. Matt.22:39. Gal.6:2. Eph.5:2. 1 Theſſ.4:9. Iac.2:8. 1 Pet.1:22. 1 Ioh.2:7. 3:11. 16:23. 4:21. ||35. Act.4:32. ||36. Inf.21:18. || 37. Matt.26:35. || 38. Matt.26:34. Marc.14:30. Luc.22:34. Cap. XIV. || 1. Inf.vſ.27.28. Sir.34:14. ||2. Sup.13:36. Inf.15:15. ||3. Inf.vſ.18. 17:24. Sup.12:26. 1 Theſſ.4:17.

(n) ὅτι Ca. | 9. 5. (o) = punctum & connectitur νὺξ cum ſeqq. G. s. 1. | 10. 23. (q) εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς B. 1. L. | 10. || ſic * τοῖς ἑαύτου μαθηταῖς m. N. 1. | 10. (q) = G. | 9. 7. (r) * ἵνα s. 1. & = ante καὶ | 9. (s) ἐγὼ M. | 9. || κἀγὼ Ca. | 9. (t) * γὰρ Ca. | 9. (u) = Go. | 14. (x) * ἐγὼ B. 1. Ca. L. N. 1. | 11. 7. 8. 35. (y) ἀποκολουθ. A. | 9. 7. (z) ⇌ Ca. | 9. 29. (a) * νῦν Ca. | 9. 7. || & = ἄρτι B. 1. L. m. N. 1. | 23. 11. (b) ἀποκρίνεται A. | 9. 36. (c) * ὅτι Ca. | 9. (d) φωνήσῃ A. | 9. 6. (e) * καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· s. 1. V. | 10. 31. (f) * ὅτι A. Ca. m. | 7. 11. (g) καὶ ἑτοιμάσω Cu. | 13. (h) ἑτοιμάσαι B. 3. Ca. Co. s. 1. | 14. 10. 36. (i) = B. 1. L. N. 1. | 11. 26. (k) οἴδατε τὴν ὁδὸν Co. | 14. (l) * ὁ λεγόμενος Δίδυμος Ca. Cæſ. | 10. 35.

καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν [m] εἰδέναι ‖;

6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή. οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ.

7 Εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου [n] ἐγνώκειτε ἄν ‖· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν, καὶ ἑωράκατε αὐτόν.

8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.

9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· [o] Τοσοῦτον χρόνον ‖ μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ [p] ἔγνωκάς ‖ με; Φίλιππε, ὁ [q] ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε ‖ τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

10 Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ [r] λαλῶ ‖ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, [s] αὐτὸς ‖ ποιεῖ τὰ ἔργα.

11 [t] Πιστεύετέ μοι ‖ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι.

12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα [u] μου ‖ πορεύομαι.

13 Καὶ ὅ, τι ἂν αἰτήσητε [x] ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ.

14 Ἐάν [y] τι ‖ αἰτήσητε [z] ἐν τῷ ὀνόματί μου, [a] ἐγὼ ‖ ποιήσω.

15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς [b] τὰς ἐμὰς ‖ τηρήσατε.

16 Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα·

17 Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτὸ, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.

18 Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

19 Ἔτι μικρὸν, καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε.

20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε [c] ὑμεῖς ‖ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν.

21 Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, καὶ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου·

‖6. Esa.35:8. Sup.1:14.17. 3:16. 6:33.40. 8:32. 10:28. 11:25. Inf.17:2. Eph.1: 13. 1 Io.5:20. ‖7. Sup.8:19. ‖9. 10. 11. Sup.3:2. 5:36. 7:16. 10:38. 12:45. Inf.vs. 20. 17:21.23. Heb.1:3. ‖12 Mar.16:17. Luc.10:17. Act.2:4. 5:16. 8:7. 10:46. 16: 18. 19:6. 1 Cor.12:10.28. ‖13. Inf.15:7.16. 16:23:24. Matt.7:7. Mar.11:24. Luc. 11:9. Iac.1:5. 1 Io.3:22. ‖15. Inf.vs.21.23. ‖16. Inf.vs.26. 15:26. 16:7. Matt.28:20. ‖17. Inf.16:13. 1 Io.2:27. 1 Cor.2:14. ‖18. Sup.vs.16. ‖19. Sup.11:25. 1 Cor.15: 13.20. 1 Thess.4:14. ‖20. Sup.vs.10. Inf.17:21. ‖21. Sup.vs.15. Inf.vs.23.

(m) οἴδαμεν Ca. & = δυνάμεθα | 9. (n) γνώσεσθε V. | 9. 6. (o) τοσούτῳ χρόνῳ Ca. | 9. 36. (p) ἐγνώκατε V. | 9. 29. (q) ὁρῶν ἐμὲ, ὁρᾷ καὶ V. | 9. (r) λελάληκα Ca. | 9. 36. (s) = Ca. | 9. 26. 7. (t) πιστεύετε cum interrog. V. | 9. ‖ & = μοι Ca. | 9. (u) = Ca. Co. Go. | 9. 14. (x) * με s. 2. | 10. (y) = U. 1. | 9. 29. (z) * με Go. U. 2. | 9. 14. (a) τοῦτο A. | 9. 5. (b) μου G. M. U. 1. | 11. 8. 5. 7. (c) = A. | 9. 30. 7. 26.

μου· καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν,
καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.
22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας (οὐχ
[d] ὁ Ἰσκαριώτης ||)· Κύριε, [e] τί
γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανί-
ζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;
23 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ με,
[f] τὸν λόγον || μου τηρήσει· καὶ
ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν,
καὶ πρὸς αὐτὸν [g] ἐλευσόμεθα ||,
καὶ μονὴν [h] παρ' αὐτῷ || [i] ποιή-
σομεν ||.
24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, [k] τοὺς
λόγους || μου οὐ [l] τηρεῖ ||· καὶ ὁ
λόγος [m] ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν
ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με
πατρός.
25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ'
ὑμῖν μένων·
26 Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ
[n] ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑ-
μᾶς διδάξει [o] πάντα ||, καὶ ὑπο-
μνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.
27 Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρή-
νην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ κα-
θὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδω-
μι ὑμῖν· μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ
καρδία, μηδὲ δειλιάτω.
28 Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν· Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς
ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε
ἂν ὅτι [p] εἶπον ||, πορεύομαι πρὸς
τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ [q] μου ||
μείζων μου ἐστί·
29 Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν
γενέσθαι· ἵνα ὅταν γένηται, πι-
στεύσητε [r].
30 Οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω
μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ
κόσμου [s] τούτου || ἄρχων, καὶ
ἐν ἐμοὶ οὐκ [t] ἔχει || οὐδέν [u].
31 Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι
ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς
ἐνετείλατό μοι [x] ὁ πατὴρ ||, οὕ-
τω ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐν-
τεῦθεν.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΕΓώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀλη-
θινὴ, [y] καὶ ὁ πατήρ μου
ὁ γεωργός ἐστι.
2 Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέ-
ρον καρπὸν, [z] αἴρει || αὐτό· καὶ
πᾶν τὸ [a] καρπὸν φέρον ||, [b] κα-
θαίρει || αὐτὸ, ἵνα πλείονα καρ-
πὸν φέρῃ.
3 Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ
τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν.
4 Μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν
ὑμῖν· καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύνα-
ται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ,
ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· οὕ-
τως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ
μείνητε.

5 Ἐγώ

||23. Sup.vs.15.21. Zac.2:10. Apoc.3:20. ||24. Sup.7:28. 8:28. 12:49. ||26. Luc. 24:49. Inf 15:26. 16:7. Sup.2:22. 12:16. ||27. Sup.vs.1. ||28. Sup.vs.12.18. 10:29. Inf.16:6. Luc.24:51. ||29. Sup.13:19. Inf.16:4. ||30. Sup.12:31. Inf.16:11. ||31. Sup.10:18. Phil.2:8. Heb.10:5. Esa.50:5. Cap. XV ||1. Inf.vs.5. Sup.1:9. 6:32. 55. Matt.21:33. 1 Cor.3:9. Sir.24:17. ||2. Matt.15:13. Gal.5:22. Eph.5:9. ||3. Sup. 13:10. Inf.17:17. Eph.5:26. ||4. 1 Ioh.2:6.

(d) ἀπὸ Καρυώτου Ca. | 9. 23. (e) * καὶ U. 1. 2. | 10. || & ἐστιν pro γέγονεν Ca. | 9. 5. (f) τὰς ἐντολάς s. 1. | 9. 5. (g) ἐλεύσομαι Ca. | 9. (h) πρὸς αὐτὸν Ca. | 9. 5. (i) ποιήσομαι Ca. | 9. 28. 29. (k) τὸν λόγον L. N. 1. | 10. 36. (l) τηρήσει Ca. | 9. 6. (m) * ὁ ἐμὸς Ca. | 9. 35. (n) * μου Ca. | 9. 35. (o) ταῦτα s. 1. | 9. 5. (p) = A. Ca. Co. Go. | 10. 33. 14. (q) = A. Ca. | 10. 7. (r) * μοι Ca. | 9. 35. (s) = A. | 9. 42. (t) εὑρήσει s. 2. | 10. 5. (u) * εὑρεῖν Ca. | 9. 35. (x) = Ca. | 9. 2. 29. (y) * ὑμεῖς τὰ κλήματα, s. 2. | 10. 23. 25. (z) ἀρεῖ V. | 9. (a) καρποφόρον Ca. | 9. 6. 32. (b) καθαριεῖ Ca. | 9. || καθαρεῖ V. | 9. 7.

5 Ἐγώ [c] εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑ-
μεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν
ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέ-
ρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ
οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.
6 Ἐὰν μή τις [d] μείνῃ || ἐν
ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα,
καὶ ἐξηράνθη· καὶ συνάγουσιν
[e] αὐτὰ ||, καὶ εἰς πῦρ βάλλου-
σι, καὶ καίεται.
7 Ἐὰν [f] μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ
τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ
ἐὰν θέλητε [g] αἰτήσεσθε ||, καὶ
[h] γενήσεται || ὑμῖν.
8 Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ
μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε·
καὶ [i] γενήσεσθε || ἐμοὶ μαθηταί.
9 Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πα-
τὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μεί-
νατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.
10 Ἐὰν τὰς ἐντολάς [k] μου ||
τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ
μου· καθὼς [l] ἐγὼ || τὰς ἐντολὰς
τοῦ πατρός μου τετήρηκα, καὶ
μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.
11 Ταῦτα [m] λελάληκα ὑμῖν,
[n] ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν
[o] μείνῃ ||, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
ρωθῇ.
12 Αὕτη ἐςὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ,
ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς
ἠγάπησα ὑμᾶς.
13 Μείζονα ταύτης ἀγάπη
οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τὶς τὴν ψυχὴ
αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ
14 Ὑμεῖς [p] φίλοι μου ἐςὲ
ἐὰν [q] ποιῆτε ὅσα || ἐγὼ ἐντέλλο
μαι ὑμῖν.
15 Οὐκέτι ὑμᾶς [r] λέγω || δού-
λους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τ
ποιεῖ [s] αὐτοῦ || ὁ κύριος· ὑμᾶς δ
εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα [t] ἃ ||
ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου
ἐγνώρισα ὑμῖν.
16 Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε,
ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ
ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα [u] ὑμεῖς || ὑπά-
γητε, καὶ [x] καρπὸν φέρητε, καὶ
ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ, τ
ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ
ὀνόματί μου, [y] δῷ || ὑμῖν.
17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν,
[z] ἵνα || ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ,
γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον [a] ὑ-
μῶν || μεμίσηκεν.
19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ
κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι
[b] δὲ || ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐςὲ,
ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ
τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ
ὑμᾶς ὁ κόσμος.

20 Μνη-

||5. Sup.6:68. Act.4:12. Phil.4:13. ||6. Matt.3:10. 7:19. ||7. Sup.14:13.14. Inf. vs.16. 16:23. 1 Io.3:22. ||8. Matt.5:16. 1 Cor.6:10. Sup.8:31. 13:35. ||11. Inf.17:13. 1 Io.1:4. ||12. Sup.13:34. Eph.5:2. 1 Io.3:11.16. 4:21. 1 Thess.4:9. ||13. Sup. 10:11.15. Rom.5:6. ||14. Sup.vs.10. ||15. Inf.17:26. Eph.1:9. 3:5. Col.1:26. Act. 10:27. ||16. Matt.13:10. 21:22. 28:19. Marc.16:15. Sup.vs.7. 4:36. 6:70. 13:18. Inf.vs.19. Act.13:47. 20:28. 1 Tim.2:7. 1 Io.3:21. ||17. Sup.vs.12. ||18. Matt.10: 25. 1 Io.3:1.13. ||19. 1 Io.4:5. Eph.5:13. Sap.2:12.15.20.

(c) * γὰρ Ca. | 9. 35. (d) μένῃ A. | 9. 7. (e) αὐτὸ B. 2. Ca. | 10. 6. 7. (f) * δὲ Ca. Co. | 9. 14. (g) αἰτήσασθε A. | 9. 6. (h) δοθήσεται s. 1. | 9. 5. (i) γένησθε Ca. Co. s. 3. v. | 8. 6. 36. (k) τὰς ἐμὰς A. | 9. 5. (l) κἀγὼ Ca. | 9. 7. (m) * δὲ Ca. | 9. 7. (n) * παρ' ὑμῖν μένων B. 1. | 23. 9. (o) ᾖ A. Ca. s. 2. v. | 11. 5. 23. (p) * γὰρ Ca. | 9. (q) ποιήσητε ἃ Ca. | 9. 5. 6. (r) λέξω v. | 9. 36. (s) = L. N. 1. | 10. 26. (t) ὅσα Ca. | 9. 5. (u) = L. M. N. 1. | 11. 7. 8. (x) * πολὺν A. | 9. 35. (y) δώῃ B. 4. U. 1. | 10. 6. || δώσῃ U. 2. Cæs. | 10. 36. (z) = Ca. | 9. 29. (a) = Ca. | 9. 26. (b) = Ca. G. | 10. 7.

20 Μνημονεύετε [c] τοῦ λόγου
οὗ || ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔςι
δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξου-
σιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν,
καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.
21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιή-
σουσιν [d] ὑμῖν || διὰ τὸ ὄνομά μου,
ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με.
22 Εἰ μὴ ἦλθον, καὶ ἐλάλησα
αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν
δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι [e] περὶ ||
τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν.
23 Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πα-
τέρα μου μισεῖ.
24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν
αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς ἄλλος [f] πεποί-
ηκεν ||, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν
δὲ καὶ ἑωράκασι [g], καὶ μεμισή-
κασι [h] καὶ ἐμὲ || καὶ τὸν πατέρα
μου.
25 Ἀλλ' [i] ἵνα || πληρωθῇ ὁ [k] λό-
γος || ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ
αὐτῶν· Ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.
26 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλη-
τος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ
τοῦ πατρὸς [l], (τὸ Πνεῦμα τῆς
ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς
[m] ἐκπορεύεται,) ἐκεῖνος μαρτυ-
ρήσει περὶ ἐμοῦ.
27 Καὶ ὑμεῖς [n] δὲ || μαρτυρεῖ-
τε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐςε.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 ΤΑῦτα λελάληκα [o] ὑμῖν ||,
ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.
2 Ἀποσυναγώγους ποιήσου-
σιν ὑμᾶς· Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα,
ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς,
δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ
[p] Θεῷ ||.
3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν [q] ὑ-
μῖν ||, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πα-
τέρα, οὐδὲ ἐμέ.
4 Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα [r],
μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ
εἶπον ὑμῖν· ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ
ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν
ἤμην.
5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμ-
ψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν
ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπάγεις;
6 [s] Ἀλλ' || ὅτι ταῦτα λελά-
ληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν
ὑμῶν τὴν καρδίαν.
7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέ-
γω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ
ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ [t] μὴ ἀπέλθω,
ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς
ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω
αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.
8 Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος, ἐλέγξει
τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ
[u] περὶ ||

|| 20. Sup. 13:16. Matt. 10:24. 22:15. 26:61. Luc. 6:40. 11:53. 20:20. Mar. 12:13. 14:58. Ioh. 2:19. 5:18. 8:38. 19:7. Act. 7:37. 48. || 21. Inf. 16:3. Matt. 10:22. 24:9. || 22. Sup. 7:46. 9:41. Inf. ℣. 24. Matt. 7:28. Act. 17:30. Iac. 4:17. || 23. Sup. 5:38. || 24. Sup. ℣. 22. 3:2. 7:31. 9:32. Act. 2:22. 10:38. || 25. Ps. 35:19. 69:5. Sup. 10:34. 12:34. || 26. Sup. 14:26. Inf. 16:7. Luc. 24:49. 1 Io. 5:6. || 27. Act. 1:8. 21. 2:32. 3:15. 4:20. 33. 5:32. 10:39. 13:31. 1 Pet. 5:1. 1 Io. 1:1. 2. Mar. 1:1. Luc. 1:2. Cap. XVI. || 1. Inf. ℣. 4. 6. Matt. 5:12. 11:6. 24:10. 26:31. || 2. Luc. 6:22. Act. 8:1. 9:1. 23:14. 26:9. || 3. Sup. 15:21. Rom. 10:2. 1 Tim. 1:13. Matt. 24:9. || 4. Matt. 9:15. Mar. 2:19. Luc. 5:34. Sup. 14:1. 27. || 5. Inf. ℣. 10. 16. 28. Sup. 7:33. 8:14. 21. 14:28. || 6. Sup. 14:1. 27. || 7. Sup. 7:39. 14:16. 26. 15:26. Act. 2:33.

(c) τοὺς λόγους οὓς Ca. | 9. 36. (d) εἰς ὑμᾶς Ca. | 9. 5. (e) διὰ L. | 9. 7. (f) ἐποίησεν A. Ca. | 10. 6. (g) * με L. | 9. (h) μὲ Ca. | 9. (i) = L. N. 1. | 10. 29. (k) νόμος L. N. 1. | 10. 5. (l) * μου Ca. | 9. (m) * μου Ca. | 9. 35. (n) = Ca. | 9. 7. (o) = Cu. | 13. (p) Κυρίῳ A. | 9. 5. (q) = B. Co. E. L. M. N. 1. S. om. Tr. U. 2. | 23. (r) * αὐτῶν A. Go. | 9. 14. || & = αὐτῶν poster. Ca. | 2. 9. (s) = A. | 9. 26. (t) * ἐγὼ A. B. 1. G. g. L. M. m. N. 1. Tr. U. 1. | 27. 35. 7. 23.

[u] περὶ || δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.

9 Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι [x] οὐ πιςεύουσιν || εἰς ἐμέ·

10 Περὶ δικαιοσύνης [y] δὲ ||, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με·

11 Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω [z] λέγειν || ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε [a] βαςάζειν ἄρτι.

13 Ὅταν [b] δὲ || ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, [c] ὁδηγήσει ὑμᾶς [d] εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν ||· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα [e] ἂν || ἀκούσῃ, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι [f] ἐκ τοῦ || ἐμοῦ [g] λήψεται ||, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ, ἐμά ἐςι· διὰ τοῦτο εἶπον [h] ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ [i] λήψεται ||, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16 Μικρὸν, καὶ [k] οὐ θεωρεῖτέ || με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.

17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐςι τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· Μικρὸν, καὶ [l] οὐ θεωρεῖτέ || με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με· καί· Ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;

18 Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐςιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν [m] τί λαλεῖ ||.

19 Ἔγνω [n] οὖν || ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἤθελον αὐτὸν [o] ἐρωτᾷν ||, καὶ εἶπεν [p] αὐτοῖς ||· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με.

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [q] ὅτι || κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς [r] δὲ || λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.

21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ [s] ὥρα || αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς [t] θλίψεως ||, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

22 Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν [u] ἔχετε ||· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν.

23 Καὶ

||9. Act.2:4.22. 3:12. 4:1. ||10. 2 Theff.1:6. Heb.6:10. ||11. Sup.12:31. Luc. 10:18. Col.2:15. Heb.2:14. ||12. 1 Cor.3:1. Heb.5:11. ||13. Sup.14:26. 15:26. 1 Io.2:27. Heb.8:10. Inf.℣.14. Act.11:28. 13:1. 20:29. 21:11. 1 Tim.4:1. 2 Tim.3: 1. Eph.4:11. 2 Pet.1:14. ||15. Inf.17:10. Sup.℣.14. 3:35. 13:3. Matt.11:27. ||16. Sup.℣.5. 7:33. 13:3.33. 14:19. Inf.℣.17.18. ||20. Luc.23:27. 24:17. Inf.℣.22. Matt.27:27. ||22. Sup.℣.20. Infr.17:13. 20:20. 21:1. Luc.24:41.52. 1 Pet.1:8. Act.5:41. 13:52. 20:24.

(u) = U. 2. | 9. 26. 2. (x) οὐκ ἐπίςευσαν V. W. | 10. 36. (y) = B. 1. | 9. 7. (z) λαλεῖν L. | 9. 5. (a) * αὐτὰ Ca. | 9. 35. (b) = Ca. | 9. (c) * ἐκεῖνος Ca. | 9. 35. (d) ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ Ca. | 9. 5. (e) ἐὰν A. | 9. 7. (f) = U. 2. | 9. 26. (g) λαμβάνει B. 6. Cp. s. 6. | 2. 36. 8. 29. (h) * ὑμῖν B. 1. L. m. N. 1. | 11. 35. (i) λαμβάνει V. 1. 2. | 10. 36. (k) οὐκέτι ὄψεσθε V. | 9. 5. || sic οὐκέτι pro οὐ Go. s. 1. | 14. 9. 6. (l) οὐκέτι ὄψεσθε Ca. | 9. 5. (m) ὃ λέγει Ca. | 9. 5. (n) = Ca. | 9. 7. (o) ἐπερωτῆσαι περὶ τούτου Ca. | 9. 27. 5. (p) = A. | 9. (q) = B. 1. L. m. N. 1. | 11. 7. 8. (r) = Ca. | 9. (s) ἡμέρα Ca. s. 1. | 10. 5. 25. (t) λύπης Ca. s. 1. | 10. 5. 25. (u) ἕξετε A. Ca. | 10. 36.

23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [x] ὅτι ὅσα ἂν ||
αἰτήσητε τὸν πατέρα [y] ἐν τῷ
ὀνόματί μου ||, δώσει ὑμῖν.
24 Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐ-
δὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε,
καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ
πεπληρωμένη.
25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λε-
λάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα
ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλή-
σω ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ
πατρὸς [z] ἀναγγελῶ || ὑμῖν.
26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ
ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ
λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν
πατέρα [a] περὶ ὑμῶν·
27 Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ
ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκα-
τε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ
παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον.
28 [b] Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πα-
τρὸς, || καὶ [c] ἐλήλυθα || εἰς τὸν
κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσ-
μον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πα-
τέρα.
29 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ· Ἴδε, νῦν παῤῥησίᾳ
λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν
λέγεις.
30 Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάν-
τα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς
σε ἐρωτᾷ. ἐν τούτῳ πιστεύομεν
ὅτι [d] ἀπὸ || Θεοῦ ἐξῆλθες.
31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς [e] ὁ Ἰη-
σοῦς ||· Ἄρτι πιστεύετε;
32 Ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα, καὶ
[f] νῦν || ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆ-
τε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ
μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος,
ὅτι ὁ πατὴρ [g] μετ' ἐμοῦ ἐστι.
33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα
ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσ-
μῳ θλίψιν [h] ἕξετε ||· ἀλλὰ θαρ-
σεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

Κεφ. ιζ'. 17.

1 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ [i] ἐπῆρε || τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν,
[k] καὶ || εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν
ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα
[l] καὶ || ὁ υἱός [m] σου || δοξάσῃ σε·
2 Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξου-
σίαν πάσης σαρκὸς, ἵνα πᾶν ὃ
δέδωκας αὐτῷ, [n] δώσῃ αὐτοῖς ||
ζωὴν αἰώνιον.
3 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ,
ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀλη-
θινὸν Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστειλας
Ἰησοῦν Χριστόν.

4 Ἐγώ

|| 23. Sup. 14:13. 15:7.16. Matt. 7:7. 21:22. Marc. 11:24. Luc. 11:9. Iac. 1:5. || 24. Act. 4:24. &c. || 25. Sup. ℣. 12. 18. || 26. Rom. 5:6. 8:32. Sup. 8:42. 13:3. 14:21. 23. || 27. Infr. 17:8. 25. || 28. Sup. ℣. 5. 10. 16. 1:9. 3:19. 6:14. 7:33. 8:14 21. 9:39. 11:27. 12:46. 14:28. || 30. Inf. 17:8. || 32. Matt. 26:31. 56. Marc. 14:27. Sup. 8:29. || 33. 1 Cor. 15:57. 1 Io. 4:4. 5:4. Cap. XVII. || 1. Sup. 7:30. 8:20. 12:23. 27. 28. 13:1. 31. 16:4. 32. Marc. 14:35. 41. Luc. 22:53. || 2. Matt. 11:27. 28:18. Sup 3:31. 5:22. 27. 13:3. Heb. 1:2. 2:8. Luc. 10:22. Dan. 7:13. || 3. Sup. 3:16. 34. 5:36. 6:29. 57. 7:29. 8:42. 10:36. 11:42. Inf. 8:18. 21. Mar. 9:37. Luc. 4:18. 43. 9:48. Esa. 61:1. 1 Cor. 8:4. 1 Thess. 1:9.

(x) ἐάν τι Ca. | 9. 5. || εἴ τι ἂν V. | 9. 5. (y) = R. 1. | 9. (z) ἀπαγγ. A. Ca. | 10. 7. (a) * μου Ca. | 9. 27. (b) = V. 1. | 9. (c) ἐξῆλθον καὶ ἦλθον Ca. | 9. 5. (d) παρὰ Ca. | 9. 7. (e) = Ca. L. N. 1. | 11. 26. 8. (f) = Ca. | 9. 29. (g) * μου m. | 9. 35. (h) ἔχετε A. | 9. 36. (i) ἐπάρας Ca. | 9. (k) = Ca. | 10. 26. (l) = A. Tr. | 9. 29. (m) = B. 1. E. | 10. 26. (n) ἔχῃ Ca. | 9. 5. || sed pro αὐτοῖς s. 1. αὐτῷ | 9. 6.

4 Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς
γῆς· [o] τὸ ἔργον [p] ἐτελείωσα ||
ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω.
5 Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ, πά-
τερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ, ᾗ
εἶχον, πρὸ τοῦ τὸν κόσμον [q] εἶ-
ναι ||, παρὰ σοί.
6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα
τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι
[r] ἐκ τοῦ κόσμου ||· σοὶ ἦσαν,
καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας, καὶ
τὸν λόγον σου τετηρήκασι.
7 Νῦν [s] ἔγνωκαν || ὅτι πάντα
ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐςιν·
8 Ὅτι τὰ ῥήματα [t] ἃ δέδω-
κάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ
αὐτοὶ ἔλαβον [u], καὶ ἔγνωσαν ||
ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον,
καὶ ἐπίςευσαν ὅτι σύ με ἀπέςει-
λας.
9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ
περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ
περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί
[x] εἰσι ||.
10 Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐςι,
καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ δεδόξασμαι
ἐν αὐτοῖς.
11 Καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν [y] τῷ
κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ
εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι.
Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν
τῷ ὀνόματί σου, [z] οὓς || δέδωκάς
μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς [a] ἡμεῖς [b].
12 Ὅτε ἤμην μετ᾽ αὐτῶν [c] ἐν
τῷ κόσμῳ ||, ἐγὼ ἐτήρουν αὐ-
τοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· [d] οὓς ||
δέδωκάς μοι [e] ἐφύλαξα, καὶ οὐ-
δεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ
υἱὸς τῆς ἀπωλείας· ἵνα ἡ γραφὴ
πληρωθῇ.
13 Νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι,
καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν [f] τῷ κόσμῳ,
ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν
πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.
14 Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν
λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος [g] ἐμί-
σησεν || αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ
[h] τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ
εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.
15 Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐ-
τοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ᾽ ἵνα
τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ.
16 Ἐκ [i] τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ,
καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ
εἰμί.
17 Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀ-
ληθείᾳ [k] σου ||· ὁ λόγος ὁ σὸς
ἀλήθειά ἐςι.
18 Καθὼς ἐμὲ ἀπέςειλας εἰς
[l] τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέςειλα
αὐτοὺς εἰς [l] τὸν κόσμον.
19 Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιά-
ζω

||4. Matt.9:8. 15:31. Mar.2:12. Luc.5:26. 18:43. Sup.4:35. 5:36. 9:3. 11:4.40. 12:28. 14:13. ||5. Inf.℣.24. Sup.1:1. 1 Pet.1:20. Apoc.5:12. 13:8. ||6. Inf.℣.7.9. 11.12.14 16.24. 18:9. Sup.10:29. 15:19. 1 Io.4:5. Matt.12:49. ||8. Sup.16:27.30. Inf.℣.25. || 10. Sup.16:15. ||11. Sup.10:30. Inf.℣.21. Rom.12.16. 15:5. 1 Cor.1:10. 2 Cor.13:11. Phil.2:2. 3:15. ||12. Inf.18:9. Ps.109:8. Act.1:20. 4 Esd.2:26. ||13. Io.15:11. ||14. Inf.℣.16. Sup.℣.8. 8:23. 15:18. 1 Io.3:13. 4:5. ||15. Matt.6:13. 1 Io.5:19. ||16. Sup.℣.14. ||17. Inf.℣.19. Sup.13:10. 8:31.40. 14:6. Ps.119:142. 151. ||18. 2 Cor.5:20. Eph.6:20. Esa.61:1. ||19. Eph.5:25. Heb.9:14.

(o) * καὶ Ca.|9. 35. (p) τελειώσας A.|9. (q) γενέσθαι, sed post τοῦ Ca. |9. 5. 4. (r) = B. 1.|9. (s) ἔγνωσαν B. 2.|9. 36. ||ἔγνωκα Go. S. 1. | 14. 9. (t) * σου Ca.|9. 7. (u) = A. Go.| 9. 29. 14. (x) ἦσαν B. 1. | 9. 6. (y) * τούτῳ Ca.|9. 35. (z) ὃ Ca. Co.| 9. 14. || ᾧ L. N. 1. S. om. U. 1. 2. | 23. (a) * καὶ B. 2.|9. 7. 29. (b) * ἓν ἐσμεν G. | 9. 29. (c) = Ca. | 9. 30. (d) ὃ Co. | 14. || ᾧ A.|9. (e) * καὶ Cu.| 13. (f) * τούτῳ Ca.|9. 31. (g) μισεῖ Ca. U. 1.| 10. 36. 36. (h) * τούτου Ca.|9. 31. (i) * τού-του Ca.|9. (k) = A. Ca.| 10. 29. (l) * τοῦτον bis post εἰς Ca.|9. 4.

ζω ἐμαυτὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν
ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.
20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ
μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν [m] πι-
ςευσόντων ‖ διὰ [n] τοῦ λόγου ‖
αὐτῶν εἰς ἐμέ·
21 Ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς
σὺ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν [o] ἓν ‖ ὦσιν·
ἵνα ὁ κόσμος πιςεύσῃ ὅτι σύ με
ἀπέςειλας.
22 Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέ-
δωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· ἵνα
ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν.
23 [p] Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ
ἐν ἐμοὶ ‖, ἵνα ὦσι τετελειωμένοι
εἰς ἓν, [q] καὶ ‖ ἵνα γινώσκῃ ὁ
κόσμος ὅτι σύ με ἀπέςειλας,
καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐ-
μὲ ἠγάπησας.
24 Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι,
θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι
ὦσι μετ᾽ ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσι τὴν
δόξαν [r] τὴν ἐμὴν ‖ ἣν ἔδωκάς μοι,
ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς
κόσμου.
25 Πάτερ δίκαιε, [s] καὶ ‖ ὁ
κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε
[t] ἔγνων ‖ καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι
σύ με ἀπέςειλας.
26 Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ
ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ
ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐ-
τοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Κεφ. ιη' 18.

1 ΤΑῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξ-
ῆλθε σὺν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου [u] τῶν
Κέδρων ‖, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν
εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ.
2 Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ πα-
ραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν τόπον· ὅτι
πολλάκις συνήχθη [x] ὁ Ἰησοῦς
ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
3 Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν
σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων
καὶ φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχε-
ται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμ-
πάδων καὶ ὅπλων.
4 Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ
[y] ἐρχόμενα ‖ ἐπ᾽ αὐτὸν, [z] ἐξελ-
θὼν εἶπεν ‖ αὐτοῖς· Τίνα ζητεῖ-
τε;
5 [a] Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ‖· Ἰη-
σοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι· Εἱ-
ςήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς
αὐτὸν, μετ᾽ αὐτῶν.
6 Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι
ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω,
καὶ ἔπεσον χαμαί.
7 Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώ-
τησε [b]· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ
εἶπον [c]· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.
8 Ἀπεκρίθη [d] ὁ Ἰησοῦς· Εἶ-
πον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ
ζη-

‖20. Sup. ℣. 9. 11. Act. 4:32. Rom. 12:5. Eph. 4:3. ‖21. Sup. 10:30. 38. 13:35. 14:10. 1 Ioh. 1:3. 3:24. ‖22. Sup. 2:11. 5:20. 11:40. 14:10. 12. Matt. 10:1. Marc. 6:7. 6:17. Rom. 6:4. ‖23. Heb. 11:40. 12:23. ‖24. Sup. ℣. 5. 12:26. 14:3. 1 Thess. 4:17. 26. Sup. 15:15. Cap. XVIII. ‖1. Matt. 26:36. Marc. 14:32. Luc. 22:39. 2 Sam. 15:23. ‖2. Luc. 21:37. 22:39. ‖3. Matt. 26:47. Mar. 14:43. Luc. 22:47. Act. 1:16.

(m) πεπιςευκότων B. 1. G. g. L. N. 1. | 36. 29. ‖ πιςευόντων Cp. E. s. om. | 8. 29. (n) τὸν λόγον U. 2. | 9. (o) = Ca. | 9. 29. (p) σὺ ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς Ca. | 4. 9. (q) = Ca. | 9. 26. (r) = Ca. | 9. 26. (s) = Ca. | 9. 30. (t) ἔγνωκα Ca. | 9. 6. (u) τοῦ Κέδρου Ca. | 9. 6. ‖ τοῦ Κεδρῶν A. Co. | 9. 14. ‖ κένδρων Cæs. | 9. (x) * καὶ U. 1. 2. | 10. 7. (y) ἐπερχ. B. 1. | 9. 7. (z) ἐξῆλθε καὶ λέγει Ca. | 9. 5. (a) ἀποκριθέντες αὐτῷ εἶπον Go. | 14. 9. ‖ & pro αὐτῷ Co. leg. καὶ εἶπον | 14. (b) * λέγων Ca. | 9. 27. (c) * αὐτῷ L. m. N. 1. | 11. 35. ‖ * πάλιν Ca. | 9. 35. (d) * αὐτοῖς Ca. | 26. sic B. 1. L. m. N. 1. sed = ὁ Ἰησοῦς | 11.

ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπά-
γειν.
9 Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶ-
πεν· Ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, [e] οὐκ ||
ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.
10 [f] Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων
μάχαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ
ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦ-
λον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠ-
τίον τὸ δεξιόν. ἦν δὲ ὄνομα [g] τῷ
δούλῳ || Μάλχος.
11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέ-
τρῳ· Βάλε τὴν μάχαιράν [h] σου ||
εἰς τὴν θήκην. τὸ ποτήριον ὃ δέ-
δωκέ μοι ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω
αὐτό;
12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χι-
λίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν
Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἔδησαν αὐτόν.
13 Καὶ [i] ἀπήγαγον || αὐτὸν
πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πεν-
θερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιε-
ρεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.
14 Ἦν δὲ [k] Καϊάφας ὁ συμ-
βουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι
συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον [l] ἀπολέ-
σθαι || ὑπὲρ τοῦ λαοῦ [m].
15 Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ
Σίμων Πέτρος, καὶ [n] ὁ || ἄλλος
μαθητής· ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν
γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισ-
ῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ ἀρχιερέως.
16 Ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς
τῇ θύρᾳ [o] ἔξω ||. ἐξῆλθεν οὖν
μαθητὴς [p] ὁ ἄλλος, || ὃς ἦν γνω-
στὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυ-
ρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.
17 Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη
θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· Μὴ καὶ σὺ
ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου
τούτου; Λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ εἰ-
μί·
18 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι κα
οἱ ὑπηρέται [q] ἀνθρακιὰν πεποιη-
κότες ||, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερ-
μαίνοντο· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν
Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος.
19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε
τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶ
αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐ-
τοῦ.
20 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
Ἐγὼ παῤῥησίᾳ [r] ἐλάλησα || τῷ
κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐ
τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅ-
που [s] πάντοθεν || οἱ Ἰουδαῖοι συν-
έρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλά-
λησα οὐδέν·
21 Τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώ-
τησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλά-
λησα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι οἴδασι
ἃ εἶπον ἐγώ.
22 Ταῦτα δὲ [t] αὐτοῦ || εἰπόν-
τος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστη-
κὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ
εἰπών· Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρ-
χιερεῖ;
23 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
E

||9. Sup.17:12. || 10. Matt.20:22. 26:39.42.51. Mar.10:38. 14:36.47. Luc.22:42 50. || 12. Matt 26:57. Marc.14:53. Luc.22:54. || 13. Luc.3:2. || 14. Sup.11:50. || 15 Matt.26:58. Marc.14:54. Luc 22:54. || 18. Inf.℣.25. || 20. Luc.2:46. 4:15. Sup.7 13.26. 11:54. Col.2:15. || 21. Sup.7:46.

(e) = Ca. | 9. 26. 7. 29. (f) * τότε Ca. & = οὖν | 9. 35. (g) τοῦ δούλου ἐκείνου Ca. | 9. 31. (h) = B. 1. Ca. g. L. m. N. 1. Tr. | 7. 8. 29. (i) ἤγαγον Ca. | 9. 7. (k) * καὶ Ca. B. 1. L. N. 1. | 11. (l) ἀποθανεῖν Ca. | 9. 5 (m) * καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπολέσθαι B. 1. | 9. 23. (n) = A. | 9. 29. (o) = U. 1. | 9. 29. (p) ἐκεῖνο B. 1. L. m. N. 1. | 11. 5. 23. || at = Co | 14. (q) πρὸς τὰς ἀνθρακιὰς V. | 9. 5 (r) λελάληκα A. | 9. 36. (s) πάντες A Co. M. W. | 11. 5. 14. || πάντοτε U. 1 2. | 10. 6. (t) = B. U. 2. | 10. 7. 26.

Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον
περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί
με δέρεις;
24 Ἀπέστειλεν [u] οὖν || αὐτὸν
ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν
τὸν ἀρχιερέα.
25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς
καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐ-
τῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο [x] ἐκεῖνος,
καὶ [y] εἶπεν ||· Οὐκ εἰμί.
26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων
τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ
ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· Οὐκ
ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽
αὐτοῦ;
27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέ-
τρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώ-
νησεν.
28 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώ-
ριον. [z] ἦν δὲ πρωΐα || καὶ αὐτοὶ
οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον,
ἵνα μὴ μιανθῶσιν, [a] ἀλλ᾽ ἵνα ||
φάγωσι τὸ πάσχα.
29 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος
πρὸς αὐτοὺς [b], καὶ εἶπε· Τίνα
κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀν-
θρώπου τούτου;
30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐ-
τῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς,
οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.
31 Εἶπεν [c] οὖν || αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς,
καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε
αὐτόν. Εἶπον [d] οὖν || αὐτῷ οἱ
Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀπο-
κτεῖναι οὐδένα.
32 Ἵνα ὁ λόγος τοῦ [e] Ἰησοῦ ||
πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαίνων
[f] ποίῳ || θανάτῳ ἤμελλεν ἀπο-
θνήσκειν.
33 Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραι-
τώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐ-
φώνησε [g] τὸν Ἰησοῦν ||· καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων;
34 [h] Ἀπεκρίθη αὐτῷ || ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀφ᾽ ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέ-
γεις, ἢ [i] ἄλλοι σοι εἶπον || περὶ
ἐμοῦ;
35 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μή-
τι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος
τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδω-
κάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;
36 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἡ
βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ
ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο
ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις·
νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν
ἐντεῦθεν.
37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος·
Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπε-
κρίθη ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις [k] ὅ-
τι || βασιλεύς εἰμι ἐγώ. ἐγὼ εἰς
τοῦτο [l] γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦ-
το ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα
μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ
ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου
τῆς φωνῆς.

38 Λέ-

|| 24. Matt. 26:57. Mar. 14:53. Luc. 22:54. || 25. Matt. 26:69. Mar. 14:66. Luc. 22:55. Sup. ℣. 18. || 28. Matt. 27:1. Mar. 15:1. Luc. 23:1. Act. 10:28. 11:3. || 32. Matt. 20:19. Mar. 10:33. Luc. 18:32. || 33. Matt. 27:11. Mar. 15:2. Luc. 23:3. || 36. Dan. 2:44. 7:14. || 37. 1 Tim. 6:13. Luc. 1:32. Sup. 7:17. 8:47. 1 Io. 4:6.

(u) = U. 1. 2. | 10. (x) * οὖν U. 1. 2. | 10. (y) λέγει A. | 9. 5. (z) = B. 1. | 9. || sed pro πρωΐα A. B. 4. πρωΐ | 24. b. | 10. (a) ἀλλὰ A. | 9. (b) * ἔξω B. 1. S. 1. | 10. 35. (c) δὲ Ca. | 9. || = Co. | 14. (d) δὲ A. | 9. || = Co. | 14. (e) Θεοῦ G. | 9. 5. || Κυρίου Go. | 14. (f) ποῖ A. | 9. (g) αὐτὸν U. 1. | 9. (h) ἀπεκρίνατο A. | 9. 6. || καὶ ἀπεκρίν. Ca. | 9. 7. (i) ἄλλος σοι εἶπε S. 2. | 10. 6. (k) = U. 2. | 9. (l) * καὶ A. | 9. 35.

38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί ἐςιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν [m] εὑρίσκω ἐν αὐτῷ.

39 Ἔςι δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 Ἐκραύγασαν [n] οὖν πάλιν ‖ πάντες, λέγοντες· Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃςής.

Κεφ. ιθʹ. 19.

1 ΤΟτε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαςίγωσε.

2 Καὶ οἱ ςρατιῶται πλέξαντες ςέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ [o] τῇ κεφαλῇ ‖, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν.

3 [p] Καὶ ἔλεγον [q]· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα.

4 [r] Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν [s] ἔξω ‖ ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω [t] ὑμῖν ‖ αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω.

5 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς [u] ἔξω ‖, φορῶν τὸν ἀκάνθινον ςέφανον, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει [x] αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος.

6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρ-
χιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύ-
γασαν, λέγοντες· Σταύρωσον 5
ςαύρωσον [y]. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ
ςαυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρί-
σκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον [z] ἡμῶν ‖ ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη.

9 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.

10 Λέγει [a] οὖν ‖ αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ςαυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε;

11 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ [b] εἶχες ‖ ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοὶ μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.

12 Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλάτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι [c] ἔκραζον ‖, λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ

‖ 38. Sup. ℣. 19. Inf. 19:4. 6. Luc. 23:22. ‖ 39. Matt. 27:15. Mar. 15:6. Luc. 23:17. ‖ 40. Act. 3:14. Cap. XIX. ‖ 1. Matt. 20:19. 27:26. Mar. 10:34. 15:15. Luc. 18:33. Esa. 50:6. ‖ 2. 3. Matt. 26:67. Marc. 14:65. Luc. 22:63. 23:11. ‖ 4. Inf. ℣. 6. Sup. 18:38. ‖ 6. Inf. ℣. 15. Act. 3:13. ‖ 7. Deut. 18:20. Lev. 24:14. Ioh. 10:31. Sup. 1:50. 10:36. ‖ 9. Sup. 7:27. Esa. 53:7. Act. 8:32. ‖ 10. Sup. 18:39. ‖ 11. Luc. 22:53.

(m) * θανάτου m. | 9. 35. (n) = Co. | 14. ‖ at g. L. m. N. 1. = tantum πάλιν | 11. 23. (o) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν A. | 9. (p) * καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν Co. s. 3. V. | 14. 11. 5. (q) * αὐτῷ M. | 9. 27. (r) * καὶ A. | 9. ‖ at = οὖν A. Ca. G. | 11. 7. 8. (s) = B. 1. | 9. 37. (t) = B. 1. | 9. 26. (u) = V. | 9. 37. (x) * ὁ Πιλάτος Co. B. U. 2. | 14. 10. 35. (y) * αὐτόν. A. B. om. Ca. E. G. g. L. m. N. 1. s. 6. U. 2. Cæs. | 23. (z) = Ca. V. | 10. 7. 29. (a) = A. | 9. 7. (b) ἔχεις A. Ca. | 10. 36. (c) ἐκραύγαζον A. M. | 10. 5. ‖ ἐκραύγασαν Ca. | 9. 5.

τοῦ Καίσαρος. πᾶς [d] ὁ βασιλέα [e] αὑτὸν || ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

13 Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας [f] τοῦτον τὸν λόγον ||, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ [g] δὲ || [h] Γαββαθᾶ ||.

14 Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα [i] δὲ ὡσεὶ ἕκτη ||· καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.

15 Οἱ δὲ [k] ἐκραύγασαν ||· ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.

16 Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. [l] παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγαγον ||.

17 Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν [m] αὐτοῦ || ἐξῆλθεν εἰς [n] τὸν || λεγόμενον Κρανίου τόπον, [o] ὃς λέγεται || Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ·

18 Ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

19 Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ [p] ἔθηκεν || ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. ἦν δὲ γεγραμμένον· ἸΗΣΟΥ͂Σ Ὁ ΝΑΖΩΡΑΙ͂ΟΣ Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥ͂Σ ΤΩ͂Ν ἸΟΥΔΑΙ͂ΩΝ.

20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων· ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστί.

21 Ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφε· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ᾽ ὅτι ἐκεῖνος εἶπε· Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων.

22 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Ὃ γέγραφα, γέγραφα.

23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ([q] καὶ ἐποίησαν || τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος,) καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄῤῥαφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι᾽ ὅλου.

24 Εἶπον [r] οὖν || πρὸς ἀλλήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.

25 Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ

|| 15. Sup. ℣. 6. || 16. Matt. 27:26. 31. Mar. 15:15. 22. Luc. 23:25. 33. || 17. Heb. 13:12. Num. 15:35. 1 Reg. 21:13. Act. 7:58. || 23. Matt. 27:35. Mar. 15:24. Luc. 23:34. || 24. Psal. 22:19.

(d) * γὰρ Ca. | 9. 27. (e) ἑαυτὸν A. | 9. 6. 5. (f) τούτων τῶν λόγων A. B. 2. Ca. Co. Cp. s. 4. v. | 36. (g) = Ca. | 9. 29. (h) Γαβαθᾶ Cæs. | 9. 6. (i) ἦν ὡς ἕκτη A. m. | 10. 8 || ἦν ὡσεὶ τρίτη Ca. W. | 10. 23. ad Marcum. (k) ἐκραύγαζον A. Ca. | 10. 5. (l) οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν m. | 9. 5. || sed pro ἀπήγαγον B. 1. Ca. G. g. L. M. m. N. 1. s. 5. Tr. V. U. 1. 2. W. ἤγαγον | 8. 7. 6. || & post ἀπήγαγον * αὐτόν V. | 9. || * εἰς τὸ πραιτώριον W. | 9. || αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι al. W. | 9. (m) ἑαυτοῦ A. | 9. 6. (n) τόπον B. 5. E. G. U. 2. | 23. || = etiam λεγόμενον U. 1. | 9. (o) = V. | 9. 33. (p) ἐπέθηκεν A. | 9. 7. (q) ποιήσαντες Ca. | 9. 8. (r) δὲ Ca. | 9. 7.

*ςαυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς
αὐτοῦ Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ
Μαρία ἡ Μαγδαληνή.*

26 *Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέ-
ρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεςῶτα,
ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐ-
τοῦ· Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου.*

27 *Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ·
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου· Καὶ ἀπ' ἐκεί-
νης τῆς* [s] *ὥρας* || *ἔλαβεν αὐτὴν ὁ
μαθητὴς* [t] *εἰς τὰ ἴδια.*

28 *Μετὰ* [u] *τοῦτο* || [x] *εἰδὼς* ||
ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη [y] *τετέ-
λεςαι* ||, *ἵνα* [z] *τελειωθῇ* || *ἡ γρα-
φὴ, λέγει· Διψῶ.*

29 *Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους με-
ςόν.* [a] *οἱ δὲ, πλήσαντες σπόγ-
γον ὄξους* [b], *καὶ ὑσσώπῳ περι-
θέντες* ||, *προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ
ςόματι.*

30 *Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε·* [d] *Τετέλεςαι* ||.
καὶ [e] *κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρ-
έδωκε τὸ πνεῦμα.* [f]

31 *Οἱ* [g] *οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ
μείνῃ ἐπὶ τοῦ ςαυροῦ τὰ σώμα-
τα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρα-
σκευὴ ἦν, (ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡ-
μέρα* [h] *ἐκείνη* || *τοῦ σαββάτου,)
ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κα-
τεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ
ἀρθῶσιν.*

32 *Ἦλθον οὖν οἱ ςρατιῶται,
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν
τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ
συςαυρωθέντος αὐτῷ.*

33 *Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόν-
τες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνη-
κότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ
σκέλη·*

34 *Ἀλλ' εἷς τῶν ςρατιωτῶν
λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε,
καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.*

35 *Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρη-
κε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐςιν ἡ
μαρτυρία· κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀ-
ληθῆ λέγει, ἵνα* [i] *ὑμεῖς πιςεύ-
σητε.*

36 *Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ· Ὀςοῦν οὐ συν-
τριβήσεται* [k] *αὐτοῦ.*

37 *Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ
λέγει· Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντη-
σαν.*

38 *Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε
τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀ-
ριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰη-
σοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φό-
βον τῶν Ἰουδαίων,) ἵνα ἄρῃ τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ·* [l] *καὶ ἐπέτρε-
ψεν ὁ Πιλάτος.* || *ἦλθεν οὖν καὶ
ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.*

39 *Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὁ
ἐλθὼν πρὸς* [m] *τὸν Ἰησοῦν* || *νυκ-
τὸς τὸ πρῶτον) φέρων μίγμα*
[n] *σμύρνης*

||26. Sup.13:23. 2:4. Inf.20:2. 21:7.20. ||27. Sup.16:32. Esth.5:10. 6:12. ||28. Ps.69:22. Inf.℣.30. ||29. Matt.27:48. ||30. Eccl.12:7. ||31. Deut.21:23. Esa.1:13. ||34. 1 Io.5:8. ||36. Exod.12:46. Num.9:12. Ps.34:20. ||37. Zac.12:10. Apoc.1:7. Ps.22:16. Matt.26:64. ||38. Matt.27:57. Mar.15:42. Luc.23:50. Sup.12:42. 9:22. ||39. Sup.3:1. 7:50.

(s) *ἡμέρας* A. | 9. 5. (t) * *ἐκεῖνος* Cp. s. 4. U. 2. | 35. 8. (u) *ταῦτα* Co. Cæs. | 14. 9. (x) *ἰδὼν* Cæs. B. 6. Co. | 10. 6. 14. (y) *τετελείωται* E. | 9. || *τετέλεςαι περὶ αὐτοῦ* s. 1. Cæs. | 9. (z) *πληρωθῇ* Ca. | 9. 5. (a) *σπόγγον οὖν μεςὸν τοῦ ὄξους ὑσσώπῳ περιθ...* R. 1. | 9. 5. (b) * *μετὰ χολῆς* m. | 9. (d) *τετελείωται* Ca. | 9. 6. (e) * *πάλιν* U. 1. | 9. (f) * *ὡς δὲ ἐξεπνεύθη, ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.* Tr. | 9. 24. a. (g) * *μὲν* Cæs. | 9. (h) = U. 2. | 9. 29. || *ἐκείνου* U. 1. | 9. (i) * *καὶ* A. Ca. | 10. 35. (k) * *ἀπ'* B. 3. Co. G. L. m. N. 1. S. 1. U. 1. Cæs. | 7. 8. 35. (l) = B. 1. | 9. (m) *αὐτὸν* A. | 9. 5.

ⁿ σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας
ἑκατόν.
40 Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ
ᵒ Ἰησοῦ ‖, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ᵖ ὀ-
θονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, κα-
θὼς ἔθος ἐςὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν-
ταφιάζειν.
41 Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου
ἐςαυρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κή-
πῳ μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω
οὐδεὶς ἐτέθη.
42 Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρα-
σκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς
ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰη-
σοῦν.

Κεφ. κʹ. 20.

1 Τῇ δὲ μιᾷ ᵍ τῶν σαββάτων ‖
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχε-
ται πρωῒ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς
τὸ μνημεῖον· καὶ βλέπει τὸν λίθον
ἠρμένον ʳ ἐκ ‖ τοῦ μνημείου.
2 ˢ Τρέχει ‖ οὖν καὶ ἔρχεται
πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς
τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ
Ἰησοῦς· καὶ λέγει αὐτοῖς· ᵗ Ἦ-
ραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐ-
τόν.
3 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ
ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς
τὸ μνημεῖον.
4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ,
ᵘ καὶ ὁ ‖ ἄλλος μαθητὴς προέ-
δραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ
ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον.
5 Καὶ παρακύψας βλέπει κεί-
μενα τὰ ὀθόνια· οὐ μέντοι εἰσ-
ῆλθεν.
6 Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος
ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ
ὀθόνια κείμενα,
7 Καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ
τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς
ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον.
8 Τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλ-
λος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς
τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ˣ ἐπί-
ςευσεν.
9 Οὐδέπω ʸ γὰρ ‖ ᾔδεισαν τὴν
γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν
ἀναςῆναι.
10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς
ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.
11 Μαρία δὲ εἱςήκει πρὸς ᶻ τὸ
μνημεῖον ‖ κλαίουσα ἔξω· ὡς οὖν
ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνη-
μεῖον.
12 Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους
ᵃ ἐν λευκοῖς καθεζομένους ‖, ἕνα
πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς
τοῖς ποσὶν, ὅπου ᵇ ἔκειτο ‖ τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
13 Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι·
Γύναι, τί κλαίεις; ᶜ Λέγει αὐ-
τοῖς· Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου,
καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.
14 ᵈ Καὶ ‖ ταῦτα εἰποῦσα,
ἐςράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ
τὸν Ἰησοῦν ἑςῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει
ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐςι.
15 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύ-
ναι,

‖41. Esa.53:9. Cap. XX. ‖1. Matt.28:1. Mar.16:1. Luc.24:1. ‖2 Sup.13:23. Inf.21:7.20. ‖3. Luc.24:12. Inf.℣.6. ‖7. Sup.11:44. ‖11. Mar.16:5. ‖13. Inf. ℣.15. ‖14. Matt.28:9. Mar.16:9. Luc.24:16.

(n) * καὶ G. | 9. (o) Θεοῦ A. | 9. 5. (p) * ἐν A. B. 7. | 10. 7. (q) τοῦ σαββάτου V. | 9. 6. ‖ & Μαρίαμ pro Μαρία A. | 9. 6. (r) ἀπὸ τῆς θύρας Co. | 14. (s) ἔδραμεν V. | 9. 5. (t) * ὅτι M. | 9. 27. (u) ὁ δὲ A. U. 2. | 10. 7. (x) * οὐκ Ca. | 9. 23. (y) δὲ Ca. | 9. 7. (z) τῷ μνημείῳ A. Ca. g. M. s. ς. | 6. 8. (a) = Ca. | 9. 33. (b) ἔθηκαν W. | 9. (c) * τίνα ζητεῖς; Ca. | 9. 31. (d) = A. | 9. 7.

ναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐ-
κείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός
ἐςι, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ
[e] ἐβάςασας || αὐτὸν, εἰπέ μοι
ποῦ αὐτὸν ἔθηκας· κἀγὼ αὐτὸν
ἀρῶ.
16 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μα-
ρία. Στραφεῖσα [f] ἐκείνη λέγει
αὐτῷ· Ῥαββουνὶ, ὃ λέγεται,
διδάσκαλε.
17 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μή
μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβη-
κα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου
[g] δὲ || πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου,
καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς
τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑ-
μῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.
18 Ἔρχεται Μαρία ἡ Μαγδα-
ληνὴ, ἀπαγγέλλουσα τοῖς μα-
θηταῖς [h], ὅτι ἑώρακε τὸν Κύ-
ριον, καὶ [i] ταῦτα || εἶπεν αὐτῇ.
19 Οὔσης [k] οὖν || ὀψίας τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββά-
των, καὶ τῶν [l] θυρῶν || κεκλεισμέ-
νων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ
[m] συνηγμένοι || διὰ τὸν φόβον
τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἔςη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει
αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.
20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν
[n] αὐτοῖς || τὰς χεῖρας καὶ τὴν
πλευρὰν [o] αὐτοῦ ||. Ἐχάρησαν
οὖν οἱ μαθηταὶ [p] ἰδόντες τὸν Κύ-
ριον.
21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέ-
ςαλκέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ πέμπω
ὑμᾶς.
22 [q] Καὶ || τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύ-
σησε [r], καὶ λέγει αὐτοῖς· Λά-
βετε Πνεῦμα ἅγιον.
23 [s] Ἄν || τινων ἀφῆτε τὰς
ἁμαρτίας, [t] ἀφίενται || αὐτοῖς·
ἄν τινων [u] κρατῆτε ||, κεκράτην-
ται.
24 Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώ-
δεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ
ἦν [x] μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰη-
σοῦς.
25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι
μαθηταί· [y] Ἑωράκαμεν τὸν Κύ-
ριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν
μὴ ἴδω [z] ἐν ταῖς χερσὶν || αὐτοῦ
τὸν [a] τύπον || τῶν ἥλων, καὶ βά-
λω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύ-
πον τῶν ἥλων, καὶ βάλω [b] τὴν
χεῖρά μου || εἰς τὴν πλευρὰν αὐ-
τοῦ, οὐ μὴ πιςεύσω.
26 Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ πά-
λιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
καὶ Θωμᾶς μετ᾽ αὐτῶν· ἔρχεται
[c] ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμέ-
νων, καὶ ἔςη εἰς τὸ μέσον, καὶ
εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν.
27 Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε
τὸν δάκτυλόν [d] σου || ὧδε, καὶ
ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν
χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν
πλευράν

|| 17. Psal.22:23. Heb.2:11. Rom.8:29. || 19. Inf. ℣.26. Mar.16:14. Luc.24:36. 1 Cor.15:5. || 20. Inf. ℣.27. 1 Io.1:1. Sup.16:22. || 21. Sup.17:18. || 22. Act.2:4. 4:8. || 23. Matt.16:19. 18:18. Act.2:38. 1 Cor.5:3. 2 Cor.2:6. 1 Tim.1:20. || 25. Sup. 19:34. || 26. Sup ℣.19.

(e) ἦρες Ca. | 9. 5. (f) * δὲ Ca. | 9. (g) οὖν Ca. | 9. 7. || = A. | 9. (h) * αὐτοῦ Ca. | 9. 35. (i) ἃ Ca. | 9. (k) δὲ B. 1. L. N. 1. | 11. 7. 8. (l) θηρῶν Cæs. incuria, quod in eo codice rarissimum; in versu 26. habet θυρῶν | 9. 6. (m) = Ca. | 9. 26. 30. (n) καὶ A. | 9. || = Ca. m. | 10. 33. (o) αὐτοῖς Ca. | 9. 6. (p) * αὐτοῦ Ca. | 9. 35. (q) = Ca. | 9. (r) * αὐτοῖς S. 1. | 9. 35. (s) ἐάν A. | 9. 6. (t) ἀφέωνται A. Ca. | 10. 6. (u) κρατήσητε Ca. | 9. 36. (x) * ἐκεῖ S. 1. | 9. 35. (y) * ὅτι Ca. m. | 10. 7. (z) εἰς τὰς χεῖρας Ca. | 9. (a) τόπον A. B. 1. L. N. 1. | 11. 23. (b) μου τὰς χεῖρας Ca. | 9. 6. (c) * οὖν Ca. | 9. (d) = Tr. | 9. 7.

πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπι-
ςος, ἀλλὰ πιςός.
28 [e] Καὶ || ἀπεκρίθη ὁ Θω-
μᾶς, καὶ εἶπεν [f] αὐτῷ ||· Ὁ Κύ-
ριός μου καὶ ὁ Θεός μου.
29 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι
ἑώρακάς με, [g] Θωμᾶ, || πεπί-
ςευκας [h]· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόν-
τες [i] καὶ || πιςεύσαντες.
30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα
σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώ-
πιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ
ἔςι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ
τούτῳ.
31 Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα
πιςεύσητε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐςιν ὁ
Χριςὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα
πιςεύοντες ζωὴν [k] ἔχητε ἐν τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ.

Κεφ. κα'. 21.

1 [l] ΜΕτὰ ταῦτα || ἐφανέρωσεν
ἑαυτὸν [m] πάλιν || ὁ Ἰη-
σοῦς τοῖς μαθηταῖς [n] ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης τῆς Τιβεριάδος. ἐφανέ-
ρωσε δὲ οὕτως.
2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος,
καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος,
καὶ Ναθαναὴλ [o] ὁ || ἀπὸ Κανᾶ
τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ [p] τοῦ ||
Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ δύο.
3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος·
Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέγουσιν αὐ-
τῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σύν
σοι· [q] Ἐξῆλθον [r], καὶ ἀνέβησαν
εἰς τὸ πλοῖον [s] εὐθὺς ||, καὶ ἐν
ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.
4 Πρωΐας δὲ ἤδη [t] γενομένης ||
ἔςη ὁ Ἰησοῦς [u] εἰς || τὸν αἰγια-
λόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθη-
ταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐςι.
5 Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχε-
τε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὔ.
6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε
εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ
δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. [x] Ἔβα-
λον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἑλκῦ-
σαι [y] ἴσχυσαν || ἀπὸ τοῦ πλή-
θους τῶν ἰχθύων.
7 Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος,
ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ·
Ὁ Κύριός [z] ἐςι· Σίμων οὖν Πέ-
τρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐςι,
τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, (ἦν γὰρ
γυμνὸς,) καὶ [a] ἔβαλεν ἑαυτὸν ||
εἰς τὴν θάλασσαν.
8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ
πλοιαρίῳ ἦλθον, (οὐ γὰρ ἦσαν
μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς
ἀπὸ [b] πηχῶν || διακοσίων) σύ-
ροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.
9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν
γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμέ-
νην, καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ
ἄρτον.
10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ἐνέγκατε [c] ἀπὸ || τῶν ὀψαρίων
ὧν ἐπιάσατε νῦν.

11 Ἀνέ-

|| 29. 1 Pet. 1:8. 2 Cor. 5:7. Heb. 11:1. 27. || 30. Infr. 21:25. || 31. Sup. 3:15. 36. 5:24. 1 Pet. 1:9. Cap. XXI. || 1. Matt. 26:32. 28:7. || 4. Sup. 20:14. Luc. 24:16. || 7. Sup. 13:23. 20:2. Inf. ℣. 20.

(e) = Ca. W. | 10. 7. (f) = Co. | 14. (g) = A. B. om. Ca. Co. E. G. g. L. M. m. N. 1. Tr. U. 1. 2. | 23. (h) cum nota interrog. Ca. | 9. (i) = A. | 9. 7. (k) * αἰώνιον Ca. Co. S. 2. | 11. 35. 14. (l) = E. | 9. (m) = B. 3. g. L. m. N. 1. | 23. (n) * αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν B. 1. g. m. | 11. 35. 25. (o) ὃς ἦν Ca. | 9. 35. (p) υἱοὶ Ca. M. | 10. 35. 25. (q) * καὶ A. | 9. 7. (r) * οὖν U. 1. 2. | 10. 7. (s) = Ca. | 9. 26. 37. (t) γεινομ. A. | 9. 6. (u) ἐπὶ Ca. | 9. 7. (x) * οἱ δὲ ἔβαλον Ca. & = οὖν | 9. 5. (y) ἴσχυον S. 1. V. | 10. 36. (z) * ἡμῶν Ca. | 9. (a) ἥλλατο Ca. | 9. 5. (b) πηχέων A. | 9. 6. (c) ἐκ Ca. | 9. 7.

11 Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον [d] ἐπὶ τῆς γῆς, μεςὸν || ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.

12 Λέγει αὐτοῖς [e] ὁ Ἰησοῦς ||· Δεῦτε, ἀριςήσατε· Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν [f] μαθητῶν || ἐξετάσαι αὐτὸν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐςιν.

13 Ἔρχεται [g] οὖν || ὁ Ἰησοῦς, καὶ [h] λαμβάνει || τὸν ἄρτον, καὶ [i] δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.

14 Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15 Ὅτε [k] οὖν || ἠρίςησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων [l] Ἰωνᾶ ||, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε· [m] σὺ || οἶδας ὅτι φιλῶ σε· Λέγει αὐτῷ [n]· Βόσκε τὰ [o] ἀρνία || μου.

16 Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον [p]· Σίμων [q] Ἰωνᾶ ||, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε· Λέγει αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ [r] πρόβατά || μου·

17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ [s] ὁ Ἰησοῦς ||· Βόσκε τὰ πρόβατά μου.

18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει [t] ὅπου οὐ θέλεις.

19 [u] Τοῦτο || δὲ εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

20 Ἐπιςραφεὶς [x] δὲ || ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ ςῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, τίς ἐςιν ὁ [y] παραδιδούς || σε;

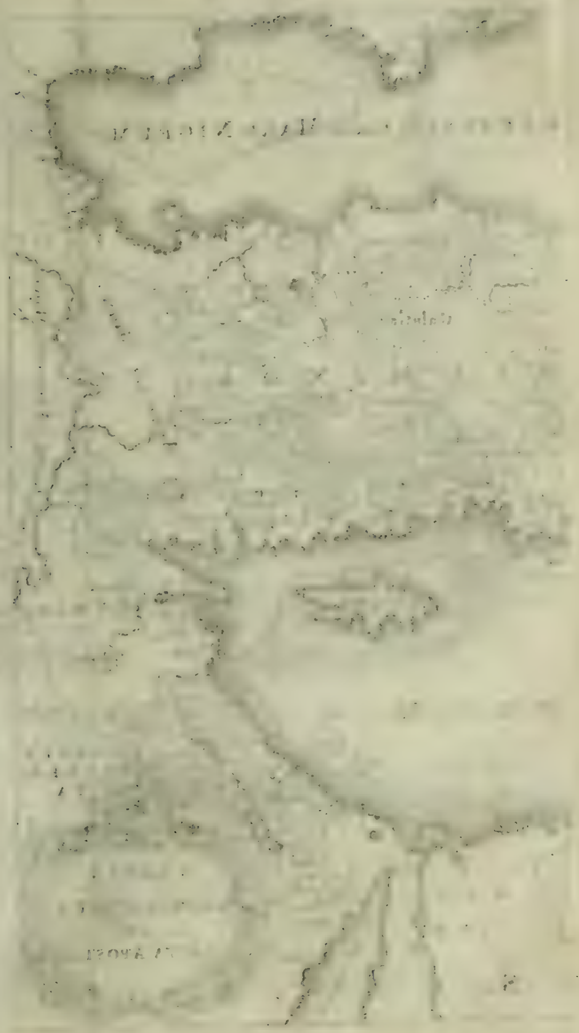
21 Τοῦτον [z] ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί;

22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν [a] ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; σὺ ἀκολούθει μοι.

23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, [b] ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν [c] αὐτῷ || ὁ Ἰησοῦς [d] ὅτι || οὐκ ἀποθνήσκει· ἀλλ'· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι

|| 13. Act.1:4. 10:41. || 16. 1 Pet.2:25. 5:2.4. Act.20:28. Heb.13:20. Sup.10:11. 14. || 17. Sup.2:25. Inf. ℣.18. || 18. 2 Pet.1:14. || 19. Inf. ℣.22. Matt.10:38. || 20. Sup. ℣.7. 13:23. || 22. Matt.16:21.28. 17:1. Phil.1:21. 1 Cor.15:6.

(d) μεςὸν ἐπὶ τὴν γῆν Ca. | 9. 4. (e) = Tr. | 9. (f) ἀνακειμένων V. | 9. 35. (g) = Ca. | 9. (h) ἔλαβε V. | 9. 36. (i) * εὐχαριςήσας Ca. s. 1. | 10. 35. || & pro δίδωσιν Ca. ἔδωκεν V. ἐδίδου | 9. (k) = V. 1. | 9. (l) Ἰωαννᾶ s. 1. | 9. || Ἰωάννου Ca. Co. | 9. 6. 14. (m) = Ca. | 9. 37. (n) * ὁ Ἰησοῦς Ca. | 9. (o) πρόβατα Ca. | 9. 5. (p) * ὁ Κύριος & = πάλιν Ca. | 9. 35. || at V. = tantum δεύτερον | 9. (q) Ἰωάννου ut prius, ſic & verſ. ſeq. Co. | 14. (r) ἀρνία V. | 9. (s) = Co. | 14. (t) * δὲ A. | 9. 7. (u) ταῦτα Ca. | 9. 6. (x) = A. | 9. (y) παραδιδών Ca. | 9. 6. (z) * οὖν Ca. | 9. (a) * οὕτως Ca. V. | 10. 35. (b) * καὶ ἔδοξαν Ca. | 9. 31. (c) αὐτὸ Ca. | 9. 6. (d) = Ca. | 9. 29.

TABULA GEOGRAPHICA AD ACTA APOST.
EUROPÆ PARS.
PONTUS EUXINUS, Græcis MARE NIGRUM.
ASIA MINOR.
MARE MEDITERRANEUM.
Mare Libyeum.
MARE ADRIATICUM.
MARE TIRRENO.
MARE AEGÆUM.
AFRICÆ PARS.
LIBYA.
AFRICA
Dacia
Pannonia
Thracia.
Bithynia.
Paphlagonia
PONTUS.
Galatia.
Mysia
Phrygia.
Lydia.
Cappadocia.
Lycaonia.
Pisidia
CILICIA.
Caria.
Lycia
Pamphilia
SYRIA
ARABIA DESERTA.
ARABIA PETRÆA
Edom
ÆGYPTUS.
CYRENE.
MARMARA.
MACEDONIA.
HELLAS
GRÆCIA
Epirus
Achaia
Arcadia
Argolicus Sinus.
CRETA
CYPRUS
SICILIA.
Melita
ITALIA
Apulia
Armenia Minor.
Armenia Major.
Mesopotamia
Galilæa
Samaria
Judæa.
Syrtis magna
Syrtis parva
Hæc Puncta Signant Iter Paulinum Jerosolymis Romam.
Naufragium Pauli ad Insulam Meliten.

χομαι, τί πρός σε;
24 Οὗτός ἐςιν ὁ μαθητὴς ὁ
μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ [e]
γράψας ταῦτα· καὶ οἴδαμεν ὅτι
ἀληθής ἐςιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.
25 Ἔςι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ
ὅσα ἐποίησεν ὁ [f] Ἰησοῦς [g], ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. [h] Ἀμήν. ‖

---

[a] ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ἉΓΙΩΝ ἈΠΟΣΤΟΛΩΝ.

ΚΕΦ. ά. 1.

ΤΟν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,
2 Ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμε-
νος [b] τοῖς ‖ ἀποςόλοις διὰ Πνεύ-
ματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο,
[c] ἀνελήφθη ‖.
3 Οἷς καὶ παρέςησεν ἑαυτὸν
ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν, ἐν
πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν
τεσσαράκοντα [d] ὀπτανόμενος ‖
αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ.
4 Καὶ [e] συναλιζόμενος ‖ [f] πα-
ρήγγειλεν ‖ αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσο-
λύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ πε-
ριμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πα-
τρὸς, ἣν ἠκούσατέ [g] μου·
5 Ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν
[h] ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσε-
σθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ [i] οὐ μετὰ
πολλὰς ταύτας ἡμέρας [k].
6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες [l] ἐ-
πηρώτων ‖ αὐτὸν, λέγοντες· Κύ-
ριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ [m] ἀ-
ποκαθιςάνεις ‖ τὴν βασιλείαν τῷ
Ἰσραήλ;

7 [n] Εἶπε

‖24. Sup.19:35. ‖25. Sup.20:30. Cap. I. ‖1. Luc.1:3. Gen.2:3. Matt.12:1. Luc.11:29. Inf.2:4. 4Esd.4:18.6:57.9:28. ‖2 Matt.28:19. Mar.16:15.19. Inf.℣.9.10: 41 42. Io.20:21. Luc.24:51. ‖3. Inf.13:31. ‖4. Luc.24:25.33.49. Io.14:26. 15:26. 20:19.26. 21:1.14. Inf.2:33. ‖5. Matt.3:11. Mar.1:8. Luc.3:16. Io.1:26. 7:38. Inf. 2.4. 11:16. 19:4. ‖6. Matt.18:1. 20:21. Luc.17:20. 22:30. Dan.7:27. Amos9:11.

(e) * ὁ Cu. | 13. (f) * Χριςὸς Ca. | 9. (g) * ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Cæſ. | 9. (h) = A. Ca. Co. | 10. 14. ‖ & in Ms. g. hæc habentur: Τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνον λβ΄. τῆς τοῦ Χριςοῦ ἀναλήψεως. | 23.

(a) Hiſtoria Apoſt. ſic inſcribitur in M. Λουκᾶ εὐαγγελιςοῦ: Πράξεις Ἀποςόλων. (b) = τοῖς & interpunctio poſt ἁγίου transfertur ad ἀπος. Cu. | 13. (c) καὶ ἐκέλευσε κηρύσσειν τὸ εὐαγγέλιον Ca. | 9. 31. ‖ & ponit ἀνελήφθη poſt ἡμέρας | 4. (d) φαινόμενος P. 1. | 9. 5. (e) συναυλιζόμενος m. N. 1. 2. | 11. ‖ συναλισκόμενος (vel συναλισγόμενος) μετ' αὐτῶν Ca. | 9. (f) παρήγγελλεν Cu. | 13. (g) * (λέγει) διὰ ςόματός V. | 9. 35. (h) * ἐν Cu. | 13. (i) * ὃ καὶ μέλλετε λαμβάνειν Ca. | 9. 25. 31. (k) * ἕως τῆς Πεντηκοςῆς Ca. | 9. 25. (l) ἠρώτων A. | 9. 7. (m) ἀποκαθιςήσεις V. | 9. 6.

7 [n] Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· || Οὐχ ὑμῶν ἐςι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ.

8 Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ [o] μοι || μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

9 [p] Καὶ ταῦτα εἰπὼν ||, βλεπόντων αὐτῶν [q] ἐπήρθη, καὶ || νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

10 Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο παρειςήκεισαν αὐτοῖς ἐν [r] ἐσθῆτι λευκῇ ||·

11 Οἳ καὶ εἶπον· Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑςήκατε ἐμβλέποντες [s] εἰς τὸν οὐρανόν ||; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, [t] οὕτως || ἐλεύσεται [u] ὃν τρόπον ἐθεάσασθε [x] αὐτὸν || πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

12 Τότε ὑπέςρεψαν [y] εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὅ ἐςιν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ [z], σαββάτου ἔχον ὁδόν ||.

13 Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ, τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, [a] καὶ Ἰωάννης ||, [b] καὶ Ἀνδρέας ||, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς, καὶ Ἰούδας Ἰακώβου.

14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες [c] ὁμοθυμαδὸν || τῇ προσευχῇ [d] καὶ τῇ δεήσει ||, σὺν γυναιξὶ [e], καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ [f] σὺν || τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 [g] Καὶ ἐν || ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναςὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν [h] μαθητῶν ||, εἶπεν· (ἦν τε ὄχλος [i] ὀνομάτων || ἐπὶ τὸ αὐτὸ [k] ὡς || ἑκατὸν εἴκοσιν·)

16 Ἄνδρες ἀδελφοὶ, [l] ἔδει || πληρωθῆναι τὴν γραφὴν [m] ταύτην || ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ ςόματος Δαβὶδ, περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν·

17 [n] Ὅτι || κατηριθμημένος ἦν [o] σὺν || ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης.

18 Οὗτος

||7. Matt.24:36. Mar.13:32. Luc.17:20. ||8. Inf.2:2. 8:1.4.14.25. 9:31. 10:37. 11:19. 13:5. Mar.16:20. Luc.24:48. Act.2:5.14.36. 3:12. 4:10. 5:28. ||9. Mar.16:19. Luc.24:51. Io.6:62. ||10. Luc.24:4. Io.20:12. ||11. 1 Thess.4:16. ||12. Luc.24:50. Io.11:8. ||13. Matt.10:2.3. Inf.2:1. 8:1. 9:28. 11:22. ||14. Inf.2:1.42. 6:4. Matt.12:46. 13:55. 27:55. Luc.23:27.49.55. ||15. Apoc.3:4. 11:13. ||16. Ps.41:10. Ioh.13:18. 18:3. Matt.22:43. Inf.2:30. ||17. Matt.10:1.4. Mar.3:14. 6:7. Luc.6:13. 9:1. Inf. ℣.25.

(n) ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς B. 1. | 9. 5. (o) μου Ca. | 9. 6. (p) ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ Ca. | 9. 5. (q) καὶ ἐπήρθη post αὐτὸν Ca. | 9. 4. (r) ἐσθήσεσι (ἐσθῆσι V. | 9.) λευκαῖς A. | 6. 9. (s) = Ca. L. m. | 11. 23. (t) οὗτος Cu. | 13. (u) * πάλιν L. N. 1. | 10. 35. (x) = N. 2. | 9. (y) * οἱ ἀπόςολοι P. 1. R. 1. | 10. 35. (z) τοσοῦτον ὂν τὸ διάςημα ὅσον δυνατὸν Ἰουδαῖον περιπατεῖν P. 3. | 9. 25. (a) post Πέτρος A. | 9. 4. (b) post Πέτρος B. | 9. 4. (c) = N. 2. | 9. 29. (d) = B. 1. Ca. V. | 11. 23. (e) * καὶ τέκνοις Ca. | 9. (f) = A. | 9. 2. (g) ἐν δὲ Ca. | 9. 7. (h) ἀδελφῶν A. S. 1. V. R. 2. | 23. (i) ἀνδρῶν B. | 9. 25. || ἀνθρώπων V. | 9. 25. (k) ὡσεὶ A. | 9. 6. (l) δεῖ Ca. | 9. 6. (m) = A. | 9. 26. (n) ὅς V. | 9. (o) ἐν A. Ca. V. | 7. 11.

18 Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο
χωρίον ἐκ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀδικί-
ας [p]· καὶ [q] πρηνὴς γενόμενος ||
ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη
[r] πάντα || τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ.
19 Καὶ γνωςὸν ἐγένετο πᾶσι
τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ, ὥ-
ςε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ
ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν, [s] Ἀκελδα-
μὰ ||, τουτέςι, χωρίον αἵματος.
20 Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ
ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις
[t] αὐτοῦ || ἔρημος, καὶ μὴ [u] ἔςω ||
ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ. Καί· Τὴν
ἐπισκοπὴν αὐτοῦ [x] λάβοι || ἕτε-
ρος.
21 Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων
ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ,
[y] ἐν || ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ'
ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς [z],
22 Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βα-
πτίσματος Ἰωάννου [a] ἕως || τῆς
ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν,
μάρτυρα τῆς ἀναςάσεως αὐτοῦ
γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.
23 Καὶ [b] ἔςησαν δύο, [c] Ἰω-
σὴφ || τὸν καλούμενον [d] Βαρσα-
βᾶν ||, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦςος, καὶ
Ματθίαν.
24 Καὶ προσευξάμενοι εἶπον·
[e] Σὺ || Κύριε καρδιογνῶςα πάν-
των, ἀνάδειξον [f] ἐκ τούτων τῶν
δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω ||,
25 Λαβεῖν τὸν [g] κλῆρον || τῆς
διακονίας ταύτης καὶ ἀποςολῆς,
ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι
εἰς τὸν τόπον τὸν [h] ἴδιον ||.
26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους [i] αὐ-
τῶν ||, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ
Ματθίαν, καὶ συγκατεψηφίσθη
μετὰ τῶν [k] ἕνδεκα || ἀποςόλων.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ [l] ἐν τῷ || συμπληροῦ-
σθαι [m] τὴν ἡμέραν || τῆς
Πεντηκοςῆς, ἦσαν [n] ἅπαντες ὁ-
μοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό ||.
2 Καὶ [o] ἐγένετο ἄφνω [p] ἐκ ||
τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομέ-
νης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν
[q] ὅλον || τὸν οἶκον οὗ ἦσαν [r] κα-
θήμενοι ||.
3 Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμε-
ριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς,
[s] ἐκάθισέ τε || ἐφ' ἕνα ἕκαςον
αὐτῶν.
4 Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες
Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο
λα-

|| 18. Matt. 27:5. 26:15. || 20. Ps. 69:26. 109:8. || 21. Sup. ✝. 8. Inf. 2:32. 13:31. || 24. Luc. 10:1. || 25. Sup. ✝. 17. || 26. 1 Par. 24:5. Cap. II. || 1. Inf. vs. 46. Sup. 1:13. Luc. 24:53. Neh. 4:8. 6:2. || 3. Matt. 3:11. || 4. Sup. 1:5. Inf. vs. 14. 10:46. 19:6. Mar. 16:17. 1 Cor. 12:10. 28. 14:2.

(p) * αὐτοῦ Ca. | 9. 35. (q) ἀποκρεμάμενος V. | 9. 5. 25. (r) = A. | 9. (s) Ἀχελδαμὰχ A. B. 1. | 10. 6. (t) αὐτῶν R. 2. Cæs. | 10. (u) ᾗ Ca. | 9. 36. (x) λαβετω A. Ca. s. 2. V. | 11. 36. (y) = A. | 9. (z) * Χριςὸς Ca. | 9. (a) ἄχρι A. Ca. 10. 5. (b) * τούτων λεχθέντων B. 1. | 9. (c) Ἰωσῆν s. 1. | 9. 6. (d) Βαρσαββᾶν A. | 9. 6. || Βαρναβᾶν Ca | 9. 6. (e) = Ca. | 9. (f) ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο, ἵνα A. Ca. L. M. m. N. 1. W. | 4 || ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, ὃν ἐξελέξω λαβεῖν &c. W. al. | 9. 4. (g) τόπον A. Ca. s. 1. V. | 23. (h) δίκαιον A. | 9. 5. (i) αὐτοῖς s. 1. A. | 9. (k) δώδεκα Ca. | 9. 29. (l) ἐγενετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ Ca. 9. 5. (m) τὰς ἡμερας V. | 9. 6. (n) πάντες ὁμοῦ ἐπιτοαυτό A. | 9. 5. || pro ἦσαν ἅπαντες Ca. leg. ὄντων αὐτῶν πάντων | 9. 5. || & post ἅπαντες * Ἀπόςολοι L. M. W. | 11. 25. 35. (o) * ἰδοὺ Ca. | 9. 35. (p) ἀπὸ B. 1. | 9. 7. 5. (q) πάντα Ca. | 9. 5. (r) καθεζόμενοι Ca. | 9. (s) καὶ ἐκάθισαν Ca. | 9. 6.

λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα [t] ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.

5 Ἦσαν δὲ [u] ἐν || Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

6 Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη· [x] ὅτι || [y] ἤκουον εἷς || ἕκαςος [z] τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν ||.

7 Ἐξίςαντο δὲ [a] πάντες || καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες [b] πρὸς ἀλλήλους ||· Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;

8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαςος [c] τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ || ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν;

9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν,

10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,

11 Κρῆτες καὶ Ἄραβες, [d] ἀκούομεν || λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

12 Ἐξίςαντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν, [e] ἄλλος πρὸς ἄλλον || [f] λέγοντες· Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;

13 Ἕτεροι δὲ [g] χλευάζοντες || ἔλεγον· Ὅτι [h] γλεύκους μεμεςωμένοι εἰσί.

14 Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα [i], ἐπῆρε [k] τὴν φωνὴν αὐτοῦ [l], καὶ [m] ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς ||· Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωςὸν ἔςω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου.

15 Οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔςι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας·

16 Ἀλλὰ τοῦτό ἐςι τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου [n] Ἰωήλ ||·

17 [o] Καὶ || ἔςαι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, (λέγει ὁ [p] Θεὸς,) ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ [q] ὑμῶν || καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν [r] ἐνύπνια || ἐνυπνιασθήσονται.

18 Καί [s] γε || ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου [t] ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις || ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου [u], καὶ προφητεύσουσι ||.

19 Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.

20 Ὁ

||6. Inf. vſ. 7. 12. ||7. Sup. 1:11. ||11. Sup. 1:22. Inf. vſ. 24. 3:13. ||14. Iob. 32:11. Pſ. 5:1. ||15. Sup. vſ. 13. ||16. Ioël. 2:28. Eſa. 44:3. Io. 7:38. 1 Tim. 4:1. 2 Tim. 3:1. Heb. 1:1. 2 Pet. 3:3. Inf. 9:10. 11:28. 16:9. 21:9.

(t) * τὸ ἅγιον B. 1. |9. 27. (u) εἰς A. |9. 7. (x) καὶ Ca. |9. 7. (y) ἤκουσεν N. 1. |9. 6. (z) λαλοῦντας ταῖς γλώσσαις αὐτῶν Ca. |9. 5. (a) = Ca. N. 1. |10. (b) = A. V. |10. 30. (c) τὴν διάλεκτον Ca. |9. 5. (d) ἠκούσαμεν V. |9. (e) πρὸς ἀλλήλους N. 1. |9. 5. (f) * ἐπὶ τῷ γεγονότι καὶ Ca. |9. 31. (g) διαχλευάζ. A. Ca. N. 2. |7. 11. (h) * οὗτοι Ca. |9. (i) * Ἀποςόλοις Ca. |9. 35. (k) * πρῶτος Ca. |9. 27. (l) * πρότερον B. 1. |9. (m) εἶπεν Ca. |9. 5. (n) = Ca. |9. 30. (o) = Ca. |9. (p) * Κύριος B. 1. |9. 5. || ſed Ca. ponit pro Θεὸς |9. (q) bis αὐτῶν, & bis poſtea = Ca. |9. (r) ἐνυπνίοις Cp. N. 1. S. 2. |14. 8. 6. 11. (s) τοι Cu. |13. (t) = Ca. |9. 30. (u) = Ca. |9.

20 Ὁ ἥλιος μεταςραφήσεται
εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷ-
μα, πρὶν [x] ἢ || ἐλθεῖν τὴν ἡμέ-
ραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπι-
φανῆ.
21 Καὶ ἔςαι, πᾶς ὃς ἂν ἐπι-
καλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σω-
θήσεται.
22 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκοῦ-
σατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰη-
σοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς
δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις
οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς [y] καὶ αὐτοὶ ||
οἴδατε,
23 Τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ
καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ [z] ἔκδο-
τον || [a] λαβόντες, || διὰ [b] χει-
ρῶν || ἀνόμων προσπήξαντες ἀνεί-
λετε.
24 Ὃν ὁ Θεὸς ἀνέςησε [c], λύ-
σας [d] τὰς ὠδῖνας τοῦ [e] θανά-
του ||, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν
κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ·
25 Δαβὶδ [f] γὰρ λέγει εἰς αὐ-
τόν· Προωρώμην τὸν Κύριον [g] ἐνώ-
πιόν μου διὰ παντὸς, ὅτι ἐκ δε-
ξιῶν μου ἐςὶν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26 Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρ-
δία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ
γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ
μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,
27 Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις
τὴν ψυχήν μου εἰς [h] ᾅδου ||, οὐδὲ
δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν δια-
φθοράν.
28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς·
πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ
τοῦ προσώπου σου.
29 Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐξὸν εἰ-
πεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς
περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβὶδ, ὅτι
καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ
τὸ [i] μνῆμα || αὐτοῦ ἐςιν [k] ἐν ||
ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.
30 Προφήτης οὖν ὑπάρχων,
καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ
ὁ Θεὸς, ἐκ καρποῦ τῆς [l] ὀσφύος ||
αὐτοῦ [m] τὸ κατὰ σάρκα ἀναςή-
σειν τὸν Χριςὸν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ
θρόνου αὐτοῦ ||,
31 Προϊδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς
ἀναςάσεως τοῦ Χριςοῦ, ὅτι [n] οὐ
κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ||
[o] εἰς || ᾅδου, [p] οὐδὲ || ἡ σὰρξ αὐ-
τοῦ εἶδε διαφθοράν.
32 Τοῦτον [q] τὸν Ἰησοῦν ἀνέ-
ςησεν

||20. Matt.24:29. Mar.13:24. Luc.21:25. ||21. Rom.10:13. Matt.24:16. ||22. Inf.10:38. Matt 11:4. Luc.7:16. Ioh.3:2. 5:19.26.36. 10:25.38. 14:10.11. 15:24. Rom.1:4. ||23. Inf.3:18. 4:28. 5:30. Matt.26:24.53. Mar.14:21. Luc.22:22.53. 24:44. Io.7:30. 8:20. 19:11. ||24. Inf.℣.32. 3:15. 4:10. 5:30. 10:40. 13:30.34. 17:31. Rom.4:24. 8:11. 1 Cor.6:14. 15:15. 2 Cor.4:14. Gal.1:1. Eph.1:20. Col.2:12. 1 Thess.1:10. Heb.13:20. Io.2:19. 10:17. ||25. Ps.16:8. ||29. 1 Reg.2:10. Inf.13:36. ||30. 2 Sam.7:12. 1 Par.22:20. Ps.132:11. Inf.℣.31. 13:34. Luc.1:69. Sup.1:16. Matt.22:43. ||31. Ps.16:10. Inf.13:35. Sup.℣.27. ||32. Sup.℣.24. 1:8.22. 3:15. 5:32. 10:39. 13:31. Luc.24:48.

(x) = A. | 9. 7. (y) ὑμεῖς πάντες B. 1. | 9. 5. || = καὶ A. B. 1. | 10. 7. (z) = P. 3. B. 1. | 10. (a) = A. V. | 10. 33. (b) χειρὸς Ca. | 9. 6. (c) * ἐκ νεκρῶν N. 2. | 9. 27. (d) * δι' αὐτοῦ B. 1. | 35. 9. (e) ᾅδου S. 1. V. | 10. (f) * μὲν B. 1. | 9. 7. (g) * μου Ca. | 9. (h) ᾅδην Ca. | 9. 6. (i) μνημεῖον Ca. | 9. 6. 5. (k) παρ' Ca. | 9. 7. (l) καρδίας Ca. | 9. 5. (m) καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, τὸ κατὰ σάρκα ἀναςῆσαι τὸν Χριςόν. Cu. | 13. 4. || at = τὸ κατὰ σάρκα B. 1. R. 1. | 10. || & * καὶ ante καθίσαι B. 1. | 9. 4. || & καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον A. | 9. 6. || sic τὸν θρόνον Ca. N. 2. | 10. 6. (n) οὔτε (B. 1. L. m. οὐκ | 11. 7.) ἐγκατελείφθη A. B. 1. N. 2. | 11. 7. || = etiam ἡ ψυχὴ αὐτοῦ V. | 9. (o) ἐν Ca. | 9. (p) οὔτε A. | 9. 6. (q) * οὖν B. 1. | 9. || sic Ca. sed = τὸν | 9.

ϛησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες.

33 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξέχεε [r] τοῦτο ὃ || νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε.

34 Οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· [s] λέγει δὲ || αὐτός· [t] Εἶπεν || ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

35 Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

36 Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι Κύριον καὶ Χριϛὸν [u] αὐτὸν || ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐϛαυρώσατε.

37 [x] Ἀκούσαντες δὲ || κατενύγησαν [y] τῇ καρδίᾳ ||, [z] εἶπόν τε || πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς [a] λοιποὺς || ἀποϛόλους· Τί [b] [c] ποιήσομεν ||, ἄνδρες ἀδελφοί [d];

38 Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς [e]· Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαϛος ὑμῶν [f] ἐπὶ || τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριϛοῦ [g] εἰς ἄφεσιν [h] ἁμαρτιῶν ||· καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

39 [i] Ὑμῖν || γάρ ἐϛιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις [i] ὑμῶν ||, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν, [k] ὅσους || ἂν προσκαλέσηται Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

40 Ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύρετο, καὶ παρεκάλει [l], λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης.

41 Οἱ μὲν οὖν [m] ἀσμένως ἀποδεξάμενοι || τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν [n]· καὶ προσετέθησαν || [o] τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι.

42 [p] Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες [q] τῇ διδαχῇ τῶν ἀποϛόλων, καὶ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, καὶ ταῖς προσευχαῖς.

43 Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος· πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα [r] διὰ [s] τῶν ἀποϛόλων ἐγίνετο. [t]

44 Πάντες

|| 33. Sup. ℣. 17. 1:4.8. Luc. 24:49. Io. 14:16.26. 15:26. 16:7.13. Inf. 10:45. || 34. Ps. 110:1. Matt. 22:44. Mar. 12:36. Luc. 20:42. Heb. 1:13. || 37. Gen. 34:7. || 38. Inf. 19:6. Luc. 24:47. || 39. Ier. 31:34. Zac. 13:1. Inf. 3:25. 9:15. 10:34.44. 11:1.18. 13:31.46. 14:27. 15:3.8.14. 22:21. 28:28. || 41. Sup. 1:15. || 42. Sup. 1:4.14. 2:1. Inf. ℣. 46. 6:4. 20:7. Heb. 10:25. Iud. ℣. 19. Rom. 12:12. Eph. 6:18. Col. 4:2. || 43. Inf. 3:6. 4:30. 5:5.10.15. 8:7.13. 9:34.40. 13:11. 14:10. 16:18. 19:11. 28:8.

(r) ταύτην τὴν δωρεὰν ἣν V. | 9. 5. || post τοῦτο * δῶρον B. 1. | 9. || & pro τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς Ca. ὑμῖν ὃ καὶ | 9. || & pro τοῦτο l. ὃ V. | 9. || at τοῦτον ὃν & = νῦν A. R. 1. | 10. (s) εἴρηκε γὰρ Ca. | 9. 5. (t) λέγει Ca. | 9. (u) = Ca. | 9. || at A. ponit post Κύριον | 9. (x) τότε πάντες οἱ συνελθόντες καὶ ἀκούσαντες Ca. | 9. 31. || & οὖν pro δὲ B. 1. | 9. (y) τὴν καρδίαν A. | 9. (z) καί τινες ἐξ αὐτῶν εἶπαν Ca. | 9. 31. (a) = Ca. | 9. 26. (b) * οὖν Ca. | 9. 7. (c) ποιήσωμεν A. | 9. (d) * ὑποδείξατε ἡμῖν B. 1. Ca. | 10. 34. 27. (e) * φησὶ Ca. & = ἔφη. | 9. || at A. ponit φησὶ post μεταν. | 4. (f) ἐν Ca. | 9. 7. (g) * τοῦ Κυρίου B. 1. | 9. || sic Ca. sed ante Ἰησοῦ | 9. 4. (h) τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν A. | 9. (i) ἡμῖν & ἡμῶν Ca. | 9. 6. (k) οὓς A. | 9. 5. (l) * αὐτοὺς A. Ca. L. m. N. 2. | 35. 7. (m) πιϛεύσαντες Ca. | 9. 5. || sed = ἀσμένως V. | 9. (n) = P. 1. | 9. 33. (o) * ἐν A. | 9. (p) * καὶ & = δὲ Ca. | 9. (q) * ἐν A. | 9. || & * ὁμοθυμαδὸν N. 2. | 9. 35. (r) * οὐ μικρὰ B. 1. | 9. 27. (s) * τῶν χειρῶν B. 1. | 9. (t) * ἐν Ἱερουσαλὴμ, φόβος τε ἦν μέγας ἐπὶ πάντας αὐτούς. A. L. m. N. 2. S. 1. V. | 23. || sed L. N. 2. ponunt εἰς pro ἐν | 10. || & A. pro αὐτοὺς ponit καὶ | 9. || sed B. 1. tantum * ἐν Ἱερουσαλὴμ | 9.

44 Πάντες δὲ οἱ [u] πιςεύοντες ||
ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον ἅ-
παντα κοινά.
45 Καὶ [x] τὰ || κτήματα [y] καὶ
τὰς || ὑπάρξεις ἐπίπρασκον, καὶ
[z] διεμέριζον || αὐτὰ [a] πᾶσι, [b] κα-
θότι || ἄν τις χρείαν εἶχε.
46 [c] Καθ' ἡμέραν || τε προσ-
καρτεροῦντες [d] ὁμοθυμαδὸν || ἐν
τῷ ἱερῷ, [e] κλῶντές τε κατ' οἶ-
κον || ἄρτον, μετελάμβανον τρο-
φῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελό-
τητι καρδίας,
47 [f] Αἰνοῦντες || τὸν Θεὸν, καὶ
ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν
[g] λαόν ||. Ὁ δὲ Κύριος προσετί-
θει [h] τοὺς σωζομένους || [i] καθ'
ἡμέραν || [k] τῇ ἐκκλησίᾳ ||.

Κεφ. γ'. 3.

1 [l] ἘΠὶ τὸ αὐτὸ δὲ || Πέτρος
[m] καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον
εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς
προσευχῆς τὴν ἐννάτην.
2 Καί [n] τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ
κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ [o] ὑπάρ-
χων ||, ἐβαςάζετο· ὃν ἐτίθουν
καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν [p] θύραν ||
τοῦ ἱεροῦ τὴν [q] λεγομένην || Ὡ-
ραίαν, τοῦ [r] αἰτεῖν || ἐλεημοσύ-
νην [s] παρὰ τῶν || εἰσπορευομένων
εἰς τὸ ἱερόν.
3 [t] Ὃς || ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰω-
άννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ
ἱερὸν, ἠρώτα [u] ἐλεημοσύνην λα-
βεῖν [x].
4 [y] Ἀτενίσας || δὲ Πέτρος εἰς
αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε·
[z] Βλέψον || εἰς ἡμᾶς.
5 Ὁ δὲ [a] ἐπεῖχεν || αὐτοῖς,
προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν.
6 Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύριον
καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ
δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ
Ναζωραίου [b] ἔγειραι καὶ || περι-
πάτει.
7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς
χειρὸς ἤγειρε [c]· παραχρῆμα [d] δὲ ||
ἐςερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ
τὰ σφυρά.
8 Καὶ ἐξαλλόμενος [e] ἔςη ||,
καὶ περιεπάτει [f]· καὶ εἰσῆλθε
σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, [g] περι-
πατῶν καὶ ἀλλόμενος, καὶ || αἰ-
νῶν τὸν Θεόν.
9 Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς
περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν
Θεόν·
10 Ἐπεγίνωσκόν [h] τε || αὐτὸν
ὅτι [i] οὗτος || ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεη-
μοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ
πύλῃ

||44. Inf. 4:32. 5:14. ||45. Inf. 4:34. ||46. Inf. 3:1. 6:4. 20:7. Sup. ✝. 1:42. 1:14. Luc. 24:53. || 47. Inf. 4:33. 5:14. 11:24. Sup. ✝. 41. Cap. III. || 1. Luc. 24:53. ||8. Esa. 35:6. ||9. Inf. 4:16. 21.

(u) πιςεύσαντες Cu. | 13. (x) ὅσοι Ca. | 9. 5. (y) εἶχον, ἢ Ca. | 9. (z) ἐμέριζ. A. | 9. 7. (a) * καθ' ἡμέραν Ca. | 9. 31. (b) τοῖς Ca. | 9. (c) πάντες Ca. | 9 (d) = Ca. | 9. (e) καὶ κατ' οἴκους ἂν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κλῶντές τε Ca. | 9. (f) συναιν. V. | 9. 7. (g) κόσμον Ca. | 9. 5. (h) τοῖς σωζομ. N. 2. | 9. 6. (i) ἐπὶ τὸ αὐτὸ Ca. | 9. 5. (k) = A. V. | 10. (l) ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις Ca. | 9. 5. (m) * δὲ A. & = prius | 9. || sic s. 2. & adjungit ἐπὶ τὸ αὐτὸ ver. præced. | 9. (n) * ἰδοὺ Ca. | 9. 7. (o) = Ca. | 9. 33. (p) πύλην B. 1. | 9. 5. (q) καλουμένην m. | 9. 5. (r) λαβεῖν Cu. | 13. (s) παρ' αὐτῶν Ca. | 9. 5. (t) οὗτος ἀτενίσας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, καὶ Ca. | 9. 31. (u) * αὐτοὺς Ca. | 9. 35. (x) * παρ' αὐτῶν B. 1 | 9. 35. (y) ἐμβλέψας Ca. | 9. 5. (z) ἀτένισον Ca. | 9. 5. (a) ἀτενίσας Ca. | 9. 5. (b) = Ca. | 9. 33. (c) * αὐτὸν N. 2. | 9. 35. (d) ἐςάθη, καὶ Ca. | 9. 5. || & pro δὲ ponit καὶ ante παραχρ. | 4. (e) ἀνέςη N. 1. | 9. 7. (f) * χαίρων B. 1. | 9. || χαιρόμενος Ca. | 9. 35. (g) = Ca. | 9. 33. || at = tantum καὶ A. | 9. (h) δὲ A. | 9. 6. (i) αὐτὸς A. N. 2. | 10. 6. 5.

πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν
θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ
συμβεβηκότι αὐτῷ.
11 [k] Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰα-
θέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον καὶ
Ἰωάννην, συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς
πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ ‖ τῇ στοᾷ τῇ κα-
λουμένῃ Σολομῶντος, ἔκθαμβοι.
12 [l] Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρί-
νατο πρὸς τὸν λαόν ‖· Ἄνδρες
Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ
τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς
[m] ἰδίᾳ δυνάμει ἢ [n] εὐσεβείᾳ ‖
πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν [o] αὐ-
τόν ‖;
13 Ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ [p] Ἰ-
σαὰκ καὶ [p] Ἰακὼβ, ὁ Θεὸς τῶν
πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν παῖ-
δα αὐτοῦ Ἰησοῦν [q], ὃν ὑμεῖς
[r] παρεδώκατε [s], καὶ ἠρνήσασθε
[t] αὐτὸν ‖ κατὰ πρόσωπον Πι-
λάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπο-
λύειν [u].
14 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δί-
καιον [x] ἠρνήσασθε ‖, καὶ [y] ἠτή-
σασθε ἄνδρα φονέα [z] χαρισθῆναι
ὑμῖν.
15 Τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς
ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν
ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσ-
μεν.
16 Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ, τοῦτον, ὃν θεω-
ρεῖτε καὶ οἴδατε, [a] ἐστερέωσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι᾽
αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκλη-
ρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων
ὑμῶν.
17 Καὶ νῦν, [b] ἀδελφοὶ, [c] οἶ-
δα ‖ ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξα-
τε [d], ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑ-
μῶν.
18 Ὁ δὲ Θεὸς [e] ἃ ‖ προκα-
τήγγειλε διὰ στόματος πάντων
τῶν προφητῶν [f] αὐτοῦ ‖ [g], πα-
θεῖν τὸν Χριστὸν ‖, ἐπλήρωσεν
οὕτω.
19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπι-
στρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι
ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας· ὅπως ἂν
ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως [h] ἀπὸ
προσώπου τοῦ Κυρίου,
20 Καὶ ἀποστείλῃ τὸν [i] προ-
κεκηρυγμένον ‖ ὑμῖν Ἰησοῦν Χρι-
στὸν,
21 Ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξα-
σθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστά-
σεως πάντων [k] ὧν ἐλάλησεν ὁ
Θεὸς

‖ 11. Io. 10:23. ‖ 12. Sup. ℣. 10. ‖ 13. Inf. 5:30. 7:52. Sup. 2:23. Ioh. 7:39. 12:16. 18:30. 19:12. 15. Matt. 27. 2. 17. Mar. 15:1. 9. Luc. 23:1. 14. ‖ 14. Matt. 27:20 Mar. 15:11. Luc. 23:18. Io. 18:40. Inf. 13:28. ‖ 15. Sup. 1:8. 2:24 32. 5:32. 10:39. 13:31. Inf. ℣. 26. 5:30. 7:52. 13:30. Io. 1:4. 3:15. 36. 5:21. 26. 6:40. 10:10. 28. 11:15. 14:6. 17:2. Col. 3:4. 2 Tim. 1:10. 1 Io. 5:11. ‖ 16. Sup. ℣. 6. 12. ‖ 17. Inf. 13:27. Mar. 15: 29. Luc. 23:34. Io. 7:26. 48. 16:3. 1 Cor. 2:8. 2 Cor 3:14. ‖ 18. Luc. 24:44. Inf. 26: 22. ‖ 19. Rom. 11:25. ‖ 20. Inf. ℣. 22. 24. 1 Pet. 1:10. ‖ 21. Sup. 1:11.

(k) ἐκπορευομένου δὲ τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου συνεξεπορεύετο κρατῶν αὐτούς· οἱ δὲ θαμβηθέντες ἔστησαν ἐν & = infra ἔκθαμβοι Ca. | 9. 31. ‖ & pro τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ A. B. 1. N. 2. R. 1. αὐτοῦ | 11. 5. (l) ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς Ca. | 9. 5. (m) * ἡμῶν τῇ Ca. | 9. (n) ἐξουσίᾳ V. | 9. 5. (o) τοῦτον B. 1. | 9. 6. 5. (p) * Θεὸς bis A. Ca. N. 2. V. | 11. 23. (q) * Χριστὸν Ca. | 9. (r) * μὲν A. B. 1. | 10. 7. (s) * εἰς κριτήριον B. 1. | 9. ‖ at Ca. εἰς κρίσιν | 9. (t) = A. N. 2. | 10. 7. (u) * αὐτὸν θέλοντος Ca. | 9. (x) ἐβαρύνατε Ca. | 9. 5. (y) * μᾶλλον B. 1. | 35. 9. (z) * ζῆν καὶ B. 1. | 9. (a) * ὅτι Ca. | 9. (b) * ἄνδρες Ca. | 9. 31. (c) ἐπιστάμεθα Ca. | 9. 5. (d) * πονηρὸν Ca. m. | 10. 27. (e) ὃ Ca. | 9. 7. (f) = B. 1. Ca. | 10. 26. (g) = A. | 9. ‖ & * αὐτοῦ post Χριστὸν B. 1. Ca. N. 2. | 11. 4. (h) * ὑμῖν B. 1. | 9. (i) προκεχειρισμένον A. S. om. | 23. (k) * περὶ W. | 9. 7. 14.

Θεὸς διὰ ϛόματος πάντων ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν [l] ἀπ᾽ αἰῶνος.

22 Μωσῆς μὲν [m] γὰρ || [n] πρὸς τοὺς πατέρας || [o] εἶπεν· Ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναϛήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν [p] ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ||, ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς.

23 Ἔϛαι δὲ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ [q].

24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ [r] προκατήγγειλαν || τὰς ἡμέρας ταύτας.

25 Ὑμεῖς [s] ἐϛε [t] υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας [u] ἡμῶν ||, λέγων πρὸς Ἀβραάμ· Καὶ [x] τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.

26 Ὑμῖν πρῶτον ὁ Θεὸς, ἀναϛήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ [y] Ἰησοῦν ||, [z] ἀπέϛειλεν || αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, [a] ἐν τῷ ἀποϛρέφειν ἕκαϛον [b] ἀπὸ τῶν πονηριῶν [c] ὑμῶν ||.

Κεφ. δ΄. 4.

1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν [d], ἐπέϛησαν [e] αὐτοῖς || οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ ϛρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ σαδδουκαῖοι,

2 Διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν, καὶ [f] καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάϛασιν τὴν ἐκ || νεκρῶν.

3 Καὶ [g] ἐπέβαλον || αὐτοῖς τὰς χεῖρας, [h] καὶ || ἔθεντο [i] εἰς τήρησιν εἰς τὴν [k] αὔριον ||· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη.

4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίϛευσαν· καὶ [l] ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ || χιλιάδες πέντε.

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν [m] αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους || καὶ γραμματεῖς [n] εἰς || Ἱερουσαλήμ.

6 Καὶ [o] Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον ||, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ.

7 Καὶ ϛήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;

|| 22. Deut. 18:15. Inf. 7:37. || 25. Gen. 12:3. 18:18. 22:18. 26:4. 28:14. Rom. 15:8. Gal. 3:8. Tob. 4:12. Sup. 2:39. || 26. Inf. 13:32. 46. Sup. ℣. 22. Matt. 10:5. 15:24. 1 Pet. 3:9. Cap. IV. || 1. Inf. 5:17. || 2. Sup. 3:13. 26. || 4. Sup. 2:41. 47. || 6. Luc. 3:2.

(l) * τῶν B. 1. | 9. || & = ἀπ᾽ αἰῶνος Ca. | 9. 30. (m) = B. 1. Ca. L. m. N. 2. | 11. 7. (n) = R. 1. | 9. (o) * ἡμῶν Ca. L. m. | 11. 35. || sed = πρὸς τοὺς πατέρας N. 2. | 9. (p) = P. | 9. 33. (q) * αὐτῆς N. 2. | 9. (r) κατήγγειλαν Ca. M. N. 1. 2 | 11. 7. 8. 29. (s) * δὲ N. 1. | 9. (t) * οἱ A. B. 1. | 10. 7. (u) ὑμῶν A. | 9. 6. (x) * ἐν A. | 9. (y) = B. 1. Ca. | 10. (z) ἐξαπές. Ca. | 9. 7. (a) * καὶ ἁγιάζοντα R. 1. | 9. (b) * ὑμῶν S. 1. | 9. (c) αὐτοῦ S. 1. | 9. || sic & V. sed leg. τῆς πονηρίας | 9. 6. (d) * ταῦτα τὰ ῥήματα B. 1. Ca. | 10. 31. (e) = Ca. | 9. (f) ἀναγγέλλειν τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ἀναϛάσει τῶν Ca. | 9. 7. 5. || sed pro ἐν τῷ Ἰησοῦ V. εἰς τὸν Ἰησοῦν | 9. || & τῶν pro τὴν ἐκ L. M. N. 1. P. 1. | 11. 7. (g) ἐπιβαλόντες Ca. | 9. 36. (h) = Ca. | 9. (i) * αὐτοὺς A. B. 1. L. m. N. 2. | 8. 7. 27. (k) ἐπαύρ. Ca. | 9. 7. (l) ἀριθμὸς τε ἐγενήθη ἀνδρῶν ὡς Ca. | 9. || & = ὡσεὶ A. | 9. (m) ἡμέραν συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ca. | 9. 5. || & * τοὺς ante πρεσβ. & γραμ. A. | 4. (n) ἐν A. B. 1. | 10. (o) in casu recto A. Ca. N. 2. | 11. 29. || sed pro Ἰωάννην Ca. leg. Ἰωνάθας | 9. 6.

8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ [p] Ἰσραὴλ [q],

9 Εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα [r] ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσαι·

10 Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν [s] ὑγιής [t].

11 Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ [u] ἐξουθενηθεὶς || ὑφ᾽ ὑμῶν τῶν [x] οἰκοδομούντων ||, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας·

12 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· [y] οὔτε || γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον [z] ὑπὸ τὸν οὐρανὸν || τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παῤῥησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι [a] καὶ ἰδιῶται ||, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν [b] τε || αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν·

14 Τὸν [c] δὲ || ἄνθρωπον [d] βλέποντες || σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον [e] ἀντειπεῖν.

15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου [f] ἀπελθεῖν ||, συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους,

16 Λέγοντες· Τί ποιήσομεν [g] τοῖς ἀνθρώποις τούτοις ||; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε δι᾽ αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ [h] φανερὸν ||, καὶ οὐ δυνάμεθα [i] ἀρνήσασθαι ||·

17 Ἀλλ᾽ ἵνα [k] μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν [l], [m] ἀπειλῇ || ἀπειλησώμεθα [n] αὐτοῖς [o] μηκέτι || λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων.

18 [p] Καὶ καλέσαντες || αὐτοὺς, παρήγγειλαν [q] αὐτοῖς || τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.

19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς, εἶπον· Εἰ [r] δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε·

20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ [s] εἴδομεν || καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν.

21 Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτοὺς, [t] μηδὲν || εὑρίσκοντες

||8. Luc. 12:11. Sup. ℣. 5. ||10. Sup. 2:24. 32. 3:6. 12. 15. ||11. Ps. 118:22. Esa. 28:16. 53:3. Matt. 21:42. Mar. 12:10. Luc. 20:17. 23:11. Rom. 9:33. 1 Pet. 2:7. ||12. Sup. ℣. 9. Matt. 1:21. ||13. Sup. 2:7. 12. ||14. Sup. vs. 10. 3:8. Inf. vs. 16. ||15. Sup. vs. 1. 5. ||16. Sup. vs. 14. 3:9. ||17. Inf 5:28. ||19. Inf 5:29. ||20. Sup. 1:8. 22. 2:32. 3:15. Inf. 5:32. 10:39. 13:31. 1 Pet. 1:3. 21. 2 Pet. 1:16. 1 Ioh. 1:1. ||21. Sup. vs. 17.

(p) * λαοῦ Ca. 1. | 10. 35. (q) * ἀκούετε V. | 9. || ἀκούσατε N. 2. | 9. (r) * ἀφ᾽ ὑμῶν. B. 1. Ca. | 10. (s) * σήμερον B. 1. | 9. 35. (t) * καὶ ἐν ἄλλῳ οὐδενί B. 1. | 25. (u) ἐξουθενωθεὶς R. 1. | 9. (x) οἰκοδόμων A. Ca. N. 2. | 36. 11. (y) οὐ Ca. | 9. 6. (z) = M. | 9. (a) = Ca. | 9. (b) δὲ N. 2 | 9. 6. (c) τε A. B. 1. | 10. 6. (d) θεωροῦντες L. | 9. 5. (e) * ποιῆσαι ἢ Ca. | 13. (f) ἀπαχθῆναι Ca. | 9. 5. (g) = N. 2. | 9. (h) φανερότερόν ἐστιν Ca. | 9. 36. (i) ἀρνεῖσθαι A. Ca. | 10. 6. (k) * δὲ A. | 9. (l) * τὰ ῥήματα ταῦτα B. 1. | 9. 35. (m) = P. 1. | 9. (n) * οὖν Ca | 9. (o) μὴ A. | 9. 5. (p) συγκατατιθεμένων δὲ αὐτῶν τῇ γνώμῃ φωνήσαντες Ca. | 9. 31. (q) = A. B. 1. | 10. || & Ca. ponit κατὰ τὸ pro τὸ καθόλου | 9. (r) * τοῦτο ὑμῖν φαίνεται & = ἐστιν B. 1. | 9. 27. (s) εἴδαμεν Ca. | 9. 6. (t) μηδὲ N. 2. | 9. 7. || μὴ Ca. | 9.

ρίσκοντες [u] τὸ πῶς κολάσωνται αὐτούς, [x] διὰ || τὸν λαόν· ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ [y] τῷ γεγονότι||·

22 Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον [z] τοῦτο || τῆς ἰάσεως.

23 [a] Ἀπολυθέντες δὲ [b] ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον

24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες [c], ὁμοθυμαδὸν ἦραν [d] φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ εἶπον· [e] Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς || ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

25 Ὁ [f] διὰ || ςόματος Δαβὶδ τοῦ παιδός σου [g] εἰπών· Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν [h] κενά ||;

26 Παρέςησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριςοῦ αὐτοῦ.

27 Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας [i] ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ,

28 Ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι.

29 Καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παῤῥησίας [k] πάσης || λαλεῖν τὸν λόγον σου,

30 Ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν [l] σε || εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ.

31 Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι· καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παῤῥησίας [m].

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιςευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία [n]· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων [o] αὐτῷ || ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.

33 Καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπε-

δίδουν

|| 22. Sup. vſ. 16. 3:9. Inf. 5:13.26. || 23. Sup. 1:13. 2:1.46. || 25. Pſ. 2:1. || 27. Inf. vſ. 30. Sup. 3:14. Ioh. 10:36. Eſa. 61:1. Luc. 4:18. || 28. Sup. 2:23. 3:18. Matt. 26:24. 53. Mar. 14:21. Luc. 22:22. 24:44. Io. 7:30. 8:20. 19:11. || 29. Sup. vſ. 13. 17. 21. Inf. vſ. 31. 9:27. 13:46. 14:3. 19:8. 26:26. 28:31. || 30. Sup. vſ. 10. 27. 3:6. 16. Inf. 5:12. 9:40. || 31. Sup. vſ. 13. 2:2. || 32. Sup. 2:44. || 33. Sup. vſ. 30. 1:8. 22. 2:14. 47. 3:12. Inf. 5:29.

(u) * αἰτίαν Ca. | 9. 35. || & = τὸ B. 1. | 9. (x) Φοβούμενοι B. 1. | 9. 35. (y) τὸ γεγονός V. | 9. 6. (z) = Ca. | 9. 26. (a) * ἐκεῖνοι B. 1. | 9. (b) * οἱ ἀπόςολοι Ca. L. | 10. 35. 34. (c) * καὶ ἐπιγνόντες τὴν τοῦ Θεοῦ ἐνέργειαν Ca. | 9. 31. (d) * τὴν B. 1. | 9. 7. (e) Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν W. | 9. 5. || at = ὁ Θεὸς A. | 9. (f) τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου A. B. 1. | 10. 23. || πνεύματι ἁγίῳ διὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν W. | 9. || ſic Cu. ſed = ςόματος | 13. || διὰ πνεύματος ἁγίου διὰ τοῦ Ca. ſed * λαλήσας poſt ςόματος & = εἰπὼν | 9. || ἐν πνεύματι ἁγίῳ διὰ V. | 9. 4. (g) * ἐν πνεύματι ἁγίῳ B. 2. | 9. (h) καινά P. 3. | 9. 5. 6. (i) * ἐν τῇ πόλει ταύτῃ B. 1. S. 5. | 10. 23. || ſic A. ſed * σου poſt τῇ | 9. 4. (k) = N. 2. | 9. (l) = Ca. | 10. 7. 29. (m) * παντὶ τῷ θέλοντι πιςεύειν B. 1. Ca. | 10. 25. 31. (n) * καὶ οὐ διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία Ca. | 9. 31. || καὶ οὐκ ἦν χωρισμὸς ἐν αὐτοῖς τις B. 1. | 9. 25. 31. (o) = N. 2. | 9.

δίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ [p]· χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.

34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις [q] ὑπῆρχεν || ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες [r] χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,

35 Καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ [s] ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν.

36 [t] Ἰωσῆς || δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας [u] ὑπὸ || τῶν ἀποστόλων, (ὅ ἐστι [x] μεθερμηνευόμενον ||, υἱὸς παρακλήσεως) [y] Λευΐτης, Κύπριος || τῷ γένει,

37 [z] Ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, || πωλήσας [a] ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε [b] παρὰ || τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Κεφ. ε'. 5.

1 Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν [c] Σαπφείρῃ || τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα·

2 Καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς [d], συνειδυίας καὶ τῆς γυναικὸς [e] αὐτοῦ ||· καὶ ἐνέγκας μέρος τι, παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.

3 Εἶπε δὲ [f] Πέτρος [g]· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε [h] τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;

4 Οὐχὶ μένον, σοὶ ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου [i] τὸ πρᾶγμα || τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.

5 [k] Ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, [l] πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας [m] ταῦτα ||.

6 Ἀναστάντες δὲ [n] οἱ νεώτεροι συνέστειλαν [o] αὐτὸν ||, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν.

7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν [p] διάστημα ||, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν.

8 [q] Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος ||· [r] Εἰπέ μοι ||, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ, τοσούτου.

9 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι

|| 34. Sup. 2:45. Inf. vſ. 37. Cap. V. || 2. Sup. 4:37. Joſ. 7:1. || 3. Inf. vſ. 4. 9. Num. 30:2. Deut. 23:21. Eccl. 5:4. Luc. 22:3. Ioh. 13:27. Sup. vſ. 2. || 5. Inf. vſ. 11. Sup. 2:43. || 9. Sup. vſ. 3.

(p) * Χριστοῦ A. Ca. Cp. S. 2. | 11. 35. 8. || Χριστοῦ κυρίου ἡμῶν N. 2. V. ſed = κυρίου prius | 10. (q) ἦν A. | 9. 5. (r) * ἦσαν Ca. | 9. 27. (s) * ἑνὶ Ca. | 9. 7. (t) Ἰωσὴφ A. B. 1. N. 2. S 1. V. | 6. 12. (u) ἀπὸ A. | 9. 7. 5. (x) μεθερμηνευόμενος N. 1. 2. | 10. 6. (y) transp. Ca. | 9. 4. (z) ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἀγρὸν m. | 9. || ſed pro ἀγροῦ Ca. ponit χωρίου | 9. 5. (a) * αὐτὸν καὶ V. | 9. (b) πρὸς B. 1. N. 2. | 10. 7. (c) Σαπφείρᾳ P. 1. R. 5. | 10. 6. (d) * τοῦ χωρίου V. | 9. 35. (e) = A. Ca. N. 2. | 11. 7. 29. (f) * πρὸς αὐτὸν B. 1. | 9. (g) * πρὸς τὸν Ἀνανίαν V. | 9. || ſic & Ca. ſed = Ἀνανία | 9. (h) * εἰς S. 1. | 9. (i) ποιῆσαι τὸ πονηρὸν Ca. | 9. 5. (k) * καὶ εὐθέως & = δὲ B. 1. | 9. || & pro ἀκούων Ca. leg. ἀκούσας | 9. (l) * παραχρῆμα Ca. | 9. 35. (m) = A. Ca. N. 2. | 8. 11. (n) * παραχρῆμα B. 1. | 9. (o) = N. 2. | 9. (p) διαστήματι P. 1. | 9. 6. (q) πρὸς ἣν ὁ Πέτρος ἔφη B. 1. | 9. 5. || & πρὸς αὐτὴν pro αὐτῇ A. Ca. N. 2. | 11. 6. 8. (r) ἐπερωτήσω σε Ca. | 9. 5. || ſed V. * γύναι poſt μοι | 9.

ράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ
οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄν-
δρα σου, [s] ἐπὶ [t] τῇ θύρᾳ ||, καὶ
ἐξοίσουσί σε.
10 Ἔπεσε δὲ παραχρῆμα [u] πα-
ρὰ || τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέ-
ψυξεν. εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανί-
σκοι εὗρον αὐτὴν νεκρὰν, καὶ
[x] ἐξενέγκαντες || ἔθαψαν [y] πρὸς
τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
11 Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας
ἐφ᾽ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
[z] ἐπὶ || πάντας τοὺς ἀκούοντας
ταῦτα.
12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀ-
ποστόλων [a] ἐγίνετο || σημεῖα καὶ
τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· (καὶ
ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες [b] ἐν τῇ
στοᾷ Σολομῶντος.
13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλ-
μα κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ᾽ ἐμε-
γάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός.
14 Μᾶλλον δὲ [c] προσετίθεντο
πιστεύοντες || τῷ Κυρίῳ, [d] πλή-
θη || ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν.)
15 Ὥστε [e] κατὰ || τὰς πλα-
τείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς [f],
καὶ τιθέναι [g] ἐπὶ [h] κλινῶν || καὶ
κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου Πέ-
τρου κἂν ἡ σκιὰ [i] ἐπισκιάσῃ τινὶ
αὐτῶν [k].
16 [l] Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆ-
θος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερου-
σαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ
ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀ-
καθάρτων· [m] οἵτινες ἐθεραπεύον-
το ἅπαντες. ||
17 [n] Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς
καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, (ἡ οὖ-
σα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων,)
ἐπλήσθησαν ζήλου·
18 Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας
[o] αὐτῶν || ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους,
καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δη-
μοσίᾳ. [p]
19 [q] Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ
τῆς νυκτὸς ἤνοιξε || τὰς θύρας τῆς
φυλακῆς· ἐξαγαγών τε αὐτοὺς,
εἶπε·
20 Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες
λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάν-
τα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.
21 [r] Ἀκούσαντες δὲ || εἰσῆλθον
ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ
ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ
ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν [s] αὐτῷ,
συν-

|| 11. Sup. vs. 5. || 12. Sup. 4:30. Inf. vs. 15. 8:6. 9:33.40. 14:3.8. 16:16. 19:6.11. 20:9. 28:8. Rom. 15:19. 2 Cor. 12:12. Heb. 2:4. Sup. 3:11. || 13. 1 Reg. 17:18. Sup. 2:47. 4:21.33. || 14. Sup. 2:41.47. 4:4. || 17. Sup. 4:1. || 19. Inf. 12:10. || 20. Ioh. 12:50. 17:3. || 21. Sup. vs. 17.20. 4:5.

(s) * ἵστανται B. 1. | 9. 35. (t) ταῖς θύραις A. | 9. 6. (u) πρὸς A. Ca. | 10. 7. || ἐπὶ N. 1. | 9. || sed pro παρὰ τοὺς πόδας N. 2. ponit ἐνώπιον | 9. 5. (x) συστείλαντες ἐξήνεγκαν, καὶ Ca. | 9. 5. 31. (y) * αὐτὴν N. 2. | 9. 27. (z) = A. | 9. 7. (a) ἐγένετο Ca. | 13. 6. (b) * ἐν τῷ ναῷ συνηγμένοι B. 1. | 9. 5. || ἐν τῷ ἱερῷ Ca. | 9. 5. (c) προσετίθετο πιστευσάντων V. | 9. 6. || sed A. * οἱ ante πιστεύοντες | 9. (d) πλῆθος V. | 9. 6. || πλήθει Cæs. | 9. (e) καὶ εἰς A. s. 3. | 11. || εἰς V. | 9. || καὶ ἐν B. 1. & dein ταῖς πλατείαις | 9. 7. (f) * αὐτῶν Ca. N. 2. | 10. 27. (g) * ἔμπροσθεν B. 1. | 9. 35. (h) κλιναρίων A. Ca. N. 2. s. 3. V. | 5. 6. 8. (i) * αὐτοῦ B. 1. | 9. (k) * καὶ ῥυσθῶσιν ἀπὸ ἀσθενείας ἧς εἶχον B. 1. | 9. || ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ὡς εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν Ca. | 9. 31. || sic & s. 1. sed = αὐτῶν | 9. (l) * διὸ B. 1. & = δὲ | 9. (m) καὶ ἰῶντο πάντες Ca. | 9. 5. (n) * καὶ ταῦτα βλέπων, B. 1. | 9. (o) = A. Ca. N. 2. | 11. 7. 29. (p) * ἐπορεύθη εἷς ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Ca. | 9. 31. (q) τότε διὰ νυκτὸς ἄγγελος Κυρίου ἀνέῳξεν Ca. | 9. 4. || sed = τῆς A. | 9. || & ἀνοίξας pro ἤνοιξε A. N. 2. V. | 11. 6. (r) ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς, B. 1. | 9. 5. (s) αὐτῷ ἐγερθέντες τὸ πρωῒ, καὶ συγκαλεσάμενοι Ca. | 9. 31.

συνεκάλεσαν || τὸ συνέδριον καὶ
πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν
Ἰσραήλ· καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς·
22 Οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενό-
μενοι [t] οὐχ εὗρον αὐτοὺς [u] ἐν τῇ
φυλακῇ ||· ἀναστρέψαντες δὲ ἀ-
πήγγειλαν,
23 Λέγοντες· Ὅτι τὸ [x] μὲν ||
δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον
[y] ἐν || πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς
φύλακας [z] ἔξω || ἑστῶτας [a] πρὸ ||
τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω
οὐδένα εὕρομεν.
24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λό-
γους τούτους ὅ, τε [b] ἱερεὺς καὶ
ὁ || στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρ-
χιερεῖς, [c] διηπόρουν περὶ αὐ-
τῶν [d], τί ἂν [e] γένοιτο || τοῦτο.
25 Παραγενόμενος δέ τις ἀ-
πήγγειλεν αὐτοῖς [f], λέγων ||·
Ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε
ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ
ἑστῶτες, καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.
26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς
[g] σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἤγαγεν
αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας· ([h] ἐφο-
βοῦντο || γὰρ τὸν λαὸν [i] ἵνα ||
μὴ λιθασθῶσιν.)
27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστη-
σαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· καὶ ἐπηρώ-
τησεν αὐτοὺς ὁ [k] ἀρχιερεὺς ||,
28 Λέγων· [l] Οὐ || παραγγε-
λίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ [m] δι-
δάσκειν || ἐπὶ τῷ ὀνόματι τού-
τῳ; καὶ ἰδοὺ, [n] πεπληρώκατε ||
τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑ-
μῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν
ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου
τούτου.
29 [o] Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος
καὶ οἱ ἀπόστολοι, εἶπον ||· Πειθαρ-
χεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.
30 Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
ἤγειρεν [p] Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διε-
χειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύ-
λου.
31 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ
σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ,
καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν [q].
32 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν [r] αὐτοῦ ||
μάρτυρες [s] τῶν ῥημάτων τούτων,
καὶ τὸ πνεῦμα [t] δὲ || τὸ ἅγιον,
ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρχοῦ-
σιν αὐτῷ.
33 Οἱ δὲ, ἀκούσαντες [u] διε-
πρίοντο, καὶ [x] ἐβουλεύοντο || ἀ-
νελεῖν αὐτούς·
34 Ἀναστὰς δέ τις [y] ἐν τῷ
συνε-

||23. Sup.vſ.19. ||25. Sup.vſ.20.21. ||26. Sup.vſ.13. ||28. Sup.2:23.36. 3:13.4:18. Inf.vſ.30. 7:52. ||29. Sup.4:19. ||30. Sup.2:24. 3:13.15. ||31. Heb.2:10. 12:2. Luc.24:47. Inf.13:38. ||32. Io.14:26. 15:26.27. Sup.1:8.22. 2:4.17.32.38. 41. 3:15. Inf.6:3.10. 7:55. 8:15. 9:17. 10:39.44. 11:17.24. 13:2.31.48.52. ||34. Inf.22:3. 23:8. Sup.4:15.

(t) * καὶ ἀνοίξαντες τὴν φυλακὴν Ca. s. 1. v. | 11. 35. 31. (u) ἔσω Ca. s. 1. | 10. 5. (x) = A. | 9. 7. (y) ἐπὶ B. 1. | 9. 7. (z) = A. Ca. m. s. om. 37. 29. (a) ἐπὶ A. Ca. N. 2. | 11. 7. (b) = A. Ca. L. N. 2. | 10. 23. || οἱ ἱερεῖς B. 1. | 9. 7. 4. (c) ἐθαύμαζον καὶ B. 1. | 9. (d) * πρὸς ἑαυτοὺς N. 2. | 9. (e) θέλοι εἶναι B. 1. | 9. 5. (f) = A. B. 1. Ca. L. M. m. N. 1. | 26. 23. (g) * ἐν τῷ ἱερῷ B. 1. | 9. (h) φοβούμενοι Ca. | 9. 6. (i) = Ca. | 9. 29. (k) ἱερεὺς Ca. | 9. (l) = A. & = etiam not. interrog. poſt τούτῳ | 9. (m) λαλεῖν A. | 9. 5. (n) ἐπληρώσατε A. | 9. 6. (o) ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· Ca. | 9. 31. (p) * τὸν παῖδα B. 1. | 9. 27. (q) * ἐν αὐτῷ Ca. | 9. 27. (r) = A. m. | 10. 29. (s) * πάντων Ca. | 9. 27. (t) = A. | 9. (u) * ταῦτα B. 1. | 9. || & ἀκούοντες pro ἀκούσ. Cu. | 13. (x) ἐβούλοντο A. | 9. 6. (y) * ἐκ τοῦ συνεδρίου Ca. | 9. 7. || ſic B. ſed addit αὐτῶν | 9.

συνεδρίῳ ‖ φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ τι τοὺς [z] ἀποςόλους ‖ ποιῆσαι·

35 Εἶπέ τε πρὸς [a] αὐτούς ‖· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς [b] ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις ‖, τί μέλλετε πράσσειν.

36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέςη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν [c], ᾧ [d] προσεκολλήθη ‖ ἀριθμὸς ἀνδρῶν [e] ὡσεὶ ‖ τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη [f], καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.

37 Μετὰ τοῦτον ἀνέςη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέςησε λαὸν [g] ἱκανὸν ‖ ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ [h] πάντες ‖ ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, διεσκορπίσθησαν.

38 Καὶ τὰ νῦν [i] λέγω ὑμῖν, ἀπόςητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ [k] ἐάσατε ‖ αὐτούς [l]· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ [m] αὕτη ‖ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·

39 [n] Εἰ ‖ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐςιν, οὐ [o] δύνασθε ‖ καταλῦσαι [p] αὐτὸ ‖, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε.

40 Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποςόλους, δείραντες [q] παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν [r] ἐπὶ τῷ ὀνόματι [s] τοῦ Ἰησοῦ ‖, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.

41 Οἱ μὲν οὖν [t] ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος [u] αὐτοῦ ‖ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι·

42 Πᾶσάν [x] τε ‖ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι [y] Ἰησοῦν τὸν Χριςόν.

Κεφ. ς'. 6.

1 ἘΝ δὲ ταῖς ἡμέραις [z] ταύταις ‖ πληθυνόντων τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιςῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν [a].

2 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον [b]· Οὐκ ἀρεςόν ἐςιν ἡμᾶς [c] κατα-

‖38. Matt.15:13. ‖39. Inf.6:10. 7:51. 23.9. Sup.vſ.13.14. 2:41. 4:4.33. Luc. 21:15. 1 Cor.1:25. Phil.1:28. ‖40. Sup.4:18. Matt.10:17. 21:35. 23:34. Mar.12:5. 13:9. Luc.20:10. ‖41. Matt.5:10.11.12. Rom.5:3. 2 Cor.6:10. 12:10. Phil.1:29. Heb.10:34. Iac.1:2. 1 Pet.1:6. 4:13. ‖42. Sup.vſ.12. 1:14. 2:42.46. Cap. VI. ‖ 1. Sup.2:41.45.47. 4:4.34. 5:14.28. Inf.vſ.7. ‖2. Sup.5:14.

(z) ἀνθρώπους A. | 9. 5. ‖ & = τι A. B. 1. | 10. 7. 26. (a) τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς συνεδρίους Ca. | 9. 31. (b) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων B. 1. | 9. 7. ‖ = m. | 36. (c) * μέγαν A. Cp. s. 2. Cæſ. | 11. 25. 35. (d) προσεκλίθη A. | 9. ‖ προσεκλήθη Ca. L. M. m. s. om. V. | 6. 29. 23. (e) ὡς B. 1. Ca. L. m. | 6. 8. (f) * αὐτὸς δι' αὐτοῦ Ca. | 9. 35. (g) = A. | 9. ‖ πολὺν Ca. | 9. 5. (h) = Ca. | 9. 26. 37. (i) * ἀδελφοὶ Ca. | 9. 35. (k) ἄφετε A. | 9. 5. (l) * μὴ μιαίναντες τὰς χεῖρας m. | 9. ‖ ſic B. 1. ſed ponit μολύνοντες pro μιαίν. | 9. 35. (m) = Cæſ. | 9. (n) ἐὰν G. 1. | 9. 7. (o) δυνήσεσθε Ca. L. m. N. 2. | 11. 36. 8. (p) αὐτοὺς, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε οἱ ἄρχοντες ὑμῶν B. 1. | 9. 35. 25. ‖ αὐτοὺς, οὔτε ὑμεῖς, οὔτε βασιλεῖς, οὔτε τύραννοι· ἀπέχεσθε οὖν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων Ca. | 9. 35. 31. ‖ & αὐτοὺς pro αὐτὸ N. 2. A. | 9. 35. (r) * τινὶ B. 1. | 9. 35. (s) τούτῳ P. L. | 10. (t) * ἀπόςολοι Ca. | 9. 27. (u) = Ca. Ἰησοῦ L. m. N. 2. | 11. 35. (x) δὲ Ca. | 9. 6. 7. (y) * τὸν κύριον Ca. | 9. 35. (z) ἐκείναις R. 1. | 9. 5. (a) * ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν Ἑβραίων Ca. | 9. 31. (b) * πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. 35.

[c] καταλείψαντας ‖ τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις.
3 [d] Ἐπισκέψασθε [e] οὖν, ἀδελ-
φοὶ, ‖ ἄνδρας ἐξ ὑμῶν [f] μαρτυ-
ρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις πνεύ-
ματος [g] ἁγίου ‖ καὶ σοφίας, οὓς
[h] καταςήσωμεν ‖ ἐπὶ τῆς χρείας
ταύτης.
4 Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ
τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου [i] προσ-
καρτερήσομεν ‖.
5 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος [k] ἐνώ-
πιον παντὸς τοῦ πλήθους [l]· καὶ
ἐξελέξαντο [m] Στέφανον, ἄνδρα ‖
πλήρη πίςεως καὶ πνεύματος ἁ-
γίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχο-
ρον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα,
καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον
προσήλυτον [n] Ἀντιοχέα ‖.
6 [o] Οὓς ἔςησαν ‖ ἐνώπιον τῶν
ἀποςόλων· καὶ προσευξάμενοι
ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ [p] Θεοῦ ‖
ηὔξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν μαθητῶν [q] ἐν Ἱερουσα-
λὴμ ‖ σφόδρα· πολύς τε ὄχλος
τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίςει.
8 Στέφανος δὲ πλήρης [r] πίςε-
ως ‖ καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα
καὶ σημεῖα [s] μεγάλα ‖ ἐν τῷ λαῷ [t].
9 [u] Ἀνέςησαν δέ τινες τῶν ἐκ
τῆς συναγωγῆς [x] τῆς λεγομένης ‖
Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων,
καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ
Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συζητοῦν-
τες τῷ Στεφάνῳ.
10 [z] Καὶ ‖ οὐκ ἴσχυον ἀντιςῆ-
ναι τῇ σοφίᾳ [a] καὶ τῷ πνεύματι
[b] ᾧ ἐλάλει. [c]
11 Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέ-
γοντας, ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ
λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα
εἰς [d] Μωσῆν ‖ καὶ τὸν Θεόν.
12 [e] Συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν
καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
γραμματεῖς· καὶ ἐπιςάντες συν-
ήρπασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς
τὸ συνέδριον.
13 [f] Ἔςησάν τε μάρτυρας
ψευδεῖς [g], λέγοντας· [h] Ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα
[i] βλάσφημα ‖ λαλῶν κατὰ τοῦ
τόπου τοῦ ἁγίου [k] τούτου ‖ καὶ
τοῦ νόμου.
14 Ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέ-
γοντος, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος
οὗτος

‖ 3. Inf. 16:2. ‖ 5. Inf. vſ. 8. 10. 8:5. 26. 40. 21:8. ‖ 6. Sup. 1:24. Inf. 13:3. 1 Tim. 4:14. 5:22. 2 Tim. 1:6. ‖ 7. Sup. vſ. 1. ‖ 8. Sup. vſ. 3. 5. Inf. 7:55. ‖ 10. Sup. vſ. 5. 8. Inf. 7:51. Matt. 10:20. Luc. 21:15. ‖ 14. Inf. 7:37. 48. Dan. 9:26. Mal. 1:11.

(c) καταλιπόντας B. 1. Ca. | 10. 36. (d) * τί οὖν ἐςιν, ἀδελφοί; Ca. | 9. 31. (e) δὴ A. | 9. 7. (f) * αὐτῶν Ca. | 10. (g) = Ca. | 9. (h) καταςήσομεν Cu. | 9. 13. 6. (i) προσκαρτερήσωμεν s. 2. | 10. 6. ‖ ἐσόμεθα προσκαρτεροῦντες Ca. | 9. 5. (k) * οὗτος Ca. | 9. 35. (l) * τῶν μαθητῶν Ca. | 9. 35. 31. (m) ἄνδρα Στέφανον ὀνόματι L. m. | 10. 35. (n) Ἀντιοχείας P. 1. | 9. 6. (o) οὗτοι ἐςάθησαν Ca. | 9. 6. (p) κυρίου B. 1. Ca. | 10. 5. (q) = P. 1. | 9. (r) χάριτος A. B. 1. L. m. N. 2. s. 4. V | 23. (s) πολλὰ P. 1. | 9. 5. (t * διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριςοῦ Ca. L. s. 2. | 11. 23. ‖ ſic B. 1. niſi quod leg. ἐν τῷ ὀνόματι | 9. (u) * καὶ ὁ B. 1. | 9. (x) τῶν λεγομένων A. L. | 9. 6. (z) οἵτινες Ca. | 9. 5. (a) * τῇ οὔσῃ ἐν αὐτῷ B. 1. Ca. s. 2. | 11. 35. 25. (b) * τῷ ἁγίῳ B. 1. Ca. s. 2. | 11. 35. (c) * διότι ἠλέγχοντο ὑπ' αὐτοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύναντο ἀντιλέγειν τῇ ἀληθείᾳ B. 1. | 9. ‖ διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι αὐτοὺς ὑπ' αὐτοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας, μὴ δυνάμενοι οὖν ἀντοφθαλμεῖν τῇ ἀληθείᾳ. Ca. s. 2. | 11. 23 (d) Μωϋσῆν A. | 9. 6. (e) * καὶ ταῦτα εἰπόντες B. 1. & = τε | 9. 35. (f) * καὶ & = τε Ca. | 9. 7. (g) * κατ' αὐτοῦ Ca. | 9. 35. (h) * ὅτι N. 2. | 9. (i) = A. Ca. | 10. (k) = A. Ca. M. N. 1. | 11. 7. 8.

οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦ-
τον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ πα-
ρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς.
15 [l] Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐ-
τὸν ἅπαντες || οἱ καθεζόμενοι ἐν
τῷ συνεδρίῳ, [m] εἶδον τὸ πρόσω-
πον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέ-
λου [n].

Κεφ. ζ'. 7.

1 Εἶπε δὲ ὁ ἀρχιερεύς [o]· Εἰ
[p] ἄρα || ταῦτα οὕτως ἔχει;
2 Ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελφοὶ
καὶ πατέρες, ἀκούσατε [q]· Ὁ
Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ
ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσο-
ποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐ-
τὸν ἐν Χαῤῥάν·
3 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἔξ-
ελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς
συγγενείας σου, [r] καὶ δεῦρο εἰς
[s] γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.
4 Τότε [t] ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλ-
δαίων κατῴκησεν [u] ἐν Χαῤῥάν ||.
Κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν
πατέρα αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν
[x] εἰς τὴν γῆν ταύτην, εἰς ἣν
ὑμεῖς [y] νῦν || κατοικεῖτε [z].
5 Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κλη-
ρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα πο-
δός· [a] καὶ || ἐπηγγείλατο [b] αὐ-
τῷ || δοῦναι εἰς κατάσχεσιν αὐ-
τὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
μετ' αὐτὸν, οὐκ ὄντος αὐτῷ
τέκνου.
6 Ἐλάλησε δὲ [c] οὕτως || ὁ
Θεός [d]· Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα
[e] αὐτοῦ || πάροικον ἐν γῇ ἀλλο-
τρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν [f] αὐτὸ ||
καὶ κακώσουσιν ἔτη [ff] τετρακόσια.
7 Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δου-
λεύσωσι, κρινῶ ἐγώ, [g] εἶπεν ὁ
Θεός ||· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύ-
σονται [h], καὶ λατρεύσουσί μοι
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην
περιτομῆς· καὶ [i] οὕτως || ἐγέννη-
σε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ περιέτεμεν
αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ
Ἰσαὰκ [k] τὸν Ἰακὼβ, καὶ ὁ Ἰα-
κὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.
9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώ-
σαντες, τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς
Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ'
αὐτοῦ·
10 Καὶ [l] ἐξείλετο || αὐτὸν ἐκ
πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν
ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύ-
πτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡ-
γούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ [m] ὅ-
λον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

11 Ἦλθε

||2. Judith 5:7. ||3. Gen. 12:1. 15:7. Neh. 9:7. ||5. Gen. 12:17. 13:15. 15:3.18. 17:8. 26:3. Ex. 6:4.8. Deut. 34:4. ||6. Gen. 15:13. 50:24. Ex. 3:12. ||8. Gen. 17:9. 21:2. 25:24. 29:32. 30:5. 35:23. ||9. Gen. 37:4.8.11.28. 39:2.21. Ps. 105:17. Sap. 10:13. ||10. Gen. 41:37. 42:6. Sap. 10:14. Ps. 105:21. 1 Macc. 2:53.

(l) ἠτένιζον δὲ αὐτῷ πάντες Ca. | 9. 36. (m) * καὶ Ca. | 9. (n) * ἑστῶτος ἐν μέσῳ αὐτῶν Ca. | 9. 35. 25. (o) * τῷ Στεφάνῳ B. 1. Ca. s. 1. | 11. 35. (p) = A. m. N. 2. | 11. 7. 26. || & pro ταῦτα Ca. τοῦτο | 9. 6. (q) * μου N. 2. | 9. 7. (r) * καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου B. 1. | 9. 25. (s) * τὴν B. 1. | 9. 7. (t) * Ἀβραὰμ Ca. | 9. 27. 31. (u) εἰς Χαῤῥὰν N. 1. | 9. 6. (x) * ὁ Θεὸς B. 1. | 9. 7. 23. (y) = Cæs. | 9. (z) * καὶ πατέρες ἡμῶν B. 1. | 9. || sic Ca. sed addit οἱ πρὸ ἡμῶν | 9. 31. (a) ἀλλ' Ca. V. | 10. 7. (b) A. Ca. L. W. αὐτῷ & αὐτὴν transponunt | 11. 4. (c) αὐτῷ N. 1. S. 1. V. | 11. 5. 7. (d) * πρὸς αὐτόν Ca. | 9. 35. (e) σου N. 2. W. | 10. 7. (f) αὐτοὺς Ca. s. 1. V. | 11. 6. (ff) | 23. (g) λέγει ὁ Κύριος V. | 9. 5. (h) * ἐκεῖθεν B. 1. | 9. 27. (i) οὗτος Cu. | 13. (k) * ἐγέννησε B. 1. | 9. 27. (l) ἐξείλατο A. | 9. 6. (m) * ἐφ' A. | 9.

11 Ἦλθε δὲ λιμὸς ἐφ᾽ [n] ὅλην τὴν γῆν ‖ Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν, καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.

12 Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα [o] σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ ‖, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον.

13 Καὶ [p] ἐν ‖ τῷ δευτέρῳ [q] ἀνεγνωρίσθη ‖ Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν [r] ἐγένετο ‖ τῷ Φαραὼ τὸ γένος [s] τοῦ Ἰωσήφ ‖.

14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ [t] Ἰακὼβ ‖, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν [u] αὐτοῦ ‖, ἐν ψυχαῖς [x] ἑβδομήκοντα πέντε ‖.

15 Κατέβη δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν [y] αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.

16 Καὶ [z] μετετέθησαν ‖ εἰς Συχὲμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ ὠνήσατο Ἀβραὰμ [a] τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν [b] Ἐμμὸρ ‖ τοῦ [c] Συχέμ.

17 [d] Καθὼς ‖ δὲ ἤγγιζεν ὁ [e] χρόνος ‖ τῆς ἐπαγγελίας ἧς [f] ὤμοσεν ‖ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ,

18 Ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος [g] ὃς οὐκ [h] ᾔδει ‖ τὸν Ἰωσήφ·

19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς πατέρας [i] ἡμῶν ‖, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ [k] ζωογονεῖσθαι ‖ [l].

20 Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

21 [m] Ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ‖ [n], ἀνείλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνεθρέψατο [o] αὐτὸν ‖ ἑαυτῇ εἰς υἱόν.

22 Καὶ ἐπαιδεύθη Μωσῆς [p] πάσῃ σοφίᾳ ‖ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις [q].

23 Ὡς δὲ [r] ἐπληροῦτο ‖ αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ [s] ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

24 Καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον [t], [u] ἠμύνατο ‖, καὶ ἐποίησεν

‖ 11. Gen. 41:54. Pſ. 105:16. Judith 5:10. ‖ 12. Gen. 42:1. ‖ 13. Gen. 45:3. 16. ‖ 14. Gen. 45:9. 27. 46:27 Deut. 10:22. ‖ 14. Gen. 46:5. 49:32. ‖ 16. Gen. 23:16. 33:19. 47:30. 49:29. 50:13. Ioſ. 24:32. ‖ 17. Ex. 1:7. 12. 20. Pſ. 105:24. ‖ 20. Ex. 2:2. Heb. 11:23. Sir 45:1. 1 Sam. 16:12. Jon. 3:3. ‖ 21. Ex. 2:7. ‖ 24. Ex. 2:11.

(n) ὅλης τῆς γῆς Ca. | 9. 6. 35. ‖ ſed = γῆν A. V. & pro Αἰγύπτου ponu:t Αἴγυπτον | 10. (o) σιτία εἰς Αἴγυπτον A. B. 1. | 10. 6. (p) ἐπὶ Ca. | 9. (q) ἐγνωρίσθη A. | 9. 7. (r) ἐγενήθη Ca. | 9. 6. (s) αὐτοῦ B. 1. V. | 10. 35. (t) = N. 2. | 10. (u) = A. L. M. N. 1. 2. | 7. 26. 29. (x) 23. (y) * ἐκεῖ B. 1. | 9. 35. (z) μετήχθησαν Ca. | 9. (a) ὁ πατὴρ ἡμῶν B. 1. | 9. 23. 35. (b) Ἐμμὼρ A. | 9. 6. ‖ Ἐμὸρ Cu. | 13. (c) * ἐν A. B. 1. | 10. 7. (d) ὡς A. | 9. 5. (e) καιρὸς A. | 9. 5. (f) ὡμολόγησεν A. N. 2. V. | 11. 5. ‖ ἐπηγγείλατο A. B. 1. Ca. | 11. 5. (g) * ἐπ᾽ Αἴγυπτον A. N. 2. S. 2. V. | 12. 35. (h) ἐμνήσθη B. 1. Ca. | 10. 5. (i) = Ca. | 9. 7. (k) ζωοποιεῖσθαι V. | 9. 5. (l) * ἄῤῥενα B. 1. | 9. 25. ‖ αὐτά Cæſ. | 9. (m) ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ A. Ca. N. 2. S. 2. | 36. 12. (n) * εἰς τὸν ποταμὸν B. 1. | 9. ‖ παρὰ τὸν ποταμὸν Ca. S. 1. | 10. 25. 34. (o) = L. m. | 10. (p) πᾶσαν τὴν σοφίαν Ca. | 9. 36. ‖ ſed * ἐν ante πάσῃ A. B. 1 | 10. (q) * αὐτοῦ A. B. 1. Ca. N. 2. Cæſ. | 12. 7. 35. (r) ἐπληρώθη N. 2. | 9. 6. (s) * τὸ B. 1. | 9. 7. (t) * ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ B. 1. Ca. S. 1. | 11. 35. 25. (u) ἠμήνατο Cæſ. | 9. 6.

σεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμέ-
νῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον [x].
25 Ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ
χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σω-
τηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν.
26 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη
αὐτοῖς μαχομένοις [y], καὶ [z] συνή-
λασεν || αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰ-
πών· [a] Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐςε ὑ-
μεῖς, ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους;
27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον,
ἀπώσατο αὐτὸν, [b] εἰπών ||· Τίς
σε κατέςησεν ἄρχοντα [c] καὶ ||
δικαςὴν ἐφ᾽ [d] ἡμᾶς ||;
28 Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις,
ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν Αἰ-
γύπτιον;
29 [e] Ἔφυγε δὲ Μωσῆς || ἐν
τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο
πάροικος ἐν γῇ Μαδιὰμ, οὗ ἐγέν-
νησεν υἱοὺς δύο.
30 Καὶ [f] πληρωθέντων ἐτῶν
τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν
τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγε-
λος [g] Κυρίου || ἐν [h] φλογὶ πυ-
ρὸς || βάτου.
31 Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν, [i] ἐθαύ-
μασε || τὸ ὅραμα· προσερχομέ-
νου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, [k] ἐ-
γένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς αὐ-
τόν ||·
32 Ἐγὼ [l] ὁ Θεὸς τῶν πατέ-
ρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ
ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰα-
κώβ· Ἔντρομος δὲ γενόμενος
Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι.
33 [m] Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος ||·
Λῦσον τὸ ὑπόδημα [n] τῶν ποδῶν
σου· ὁ γὰρ τόπος [o] ἐν || ᾧ ἕςη-
κας, γῆ ἁγία ἐςίν.
34 Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ
λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ
[p] τοῦ ςεναγμοῦ || αὐτῶν [q] ἤκου-
σα ||, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐ-
τούς· καὶ νῦν δεῦρο, ἀποςελῶ σε
εἰς Αἴγυπτον.
35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν ὃν ἠρ-
νήσαντο, εἰπόντες· Τίς σε κα-
τέςησεν ἄρχοντα καὶ δικαςὴν [r];
τοῦτον ὁ Θεὸς [s] [t] ἄρχοντα καὶ
λυτρωτὴν || [u] ἀπέςειλεν ἐν ||
χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐ-
τῷ ἐν τῇ βάτῳ.
36 Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς,
ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν
γῇ [x] Αἰγύπτου ||, καὶ ἐν ἐρυθρᾷ
θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη
τεσσαράκοντα.
37 Οὗτός ἐςιν ὁ Μωϋσῆς ὁ
[y] εἰπὼν ||

||26. Ex. 2:13. ||29. Ex. 2:22. 18:4. ||30. Ex. 3:2. ||35. Sup. vſ. 27. Ex. 3:10. 14. 19. Num. 20:16. Pſ. 106:10. ||36. Ex. capp. 7:8:9:10:11:14:15:22. 16:35. Num. 14:33. 32:13. Inf. 13:18. ||37. Deut. 18:15. 18. Sup. 3:22.

(x) * καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ Ca. s. 1. | 31. 10. 25. (y) * καὶ εἶδεν αὐτοὺς ἀδικοῦντας Ca. | 9. 31. (z) συνήλλασσεν Ca. m. | 10. 8. (a) * τί ποιεῖτε Ca. & = ἐςε ὑμεῖς | 9. 31. || at = ὑμεῖς tantum A. R. 1. | 10. (b) εἴπας Ca. | 9. 6. (c) ἢ B. 1. | 9. 7. (d) ἡμῶν A. | 9. 6. (e) ἐφυγάδευσε δὲ Μωϋσῆν B. 1. | 9. 5. (f) * μετὰ ταῦτα Ca. | 9. 27. (g) = R. 1. | 9. 29. (h) πυρὶ φλογὸς A. B. 1. N. 2. S. 1. V. | 12. 4. 8. (i) ἐθαύμαζε Cu. | 13. || & = τὸ ὅραμα A. | 9. (k) ὁ Κύριος εἶπεν αὐτῷ, λέγων Ca. | 9. 5. & pro Κυρίου B. 1. ponit ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγοντος | 9. || & post αὐτὸν * λέγουσα V. | 9. 35. (l) * εἰμι B. 1. | 9. 27. (m) καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτὸν Ca. | 9. 31. 5. || & Θεὸς pro Κύριος B. 1. | 9. 5. (n) * ἐκ B. 1. | 9. 7. (o) ἐφ' A. Ca. | 10. 7. 5. (p) τοὺς ςεναγμοὺς R. 1 | 9. 6. (q) ἀκήκοα Ca. | 9. 6. (r) * ἐφ' ἡμῶν Ca. L. N. 2. | 10. 35. 25. || ἐφ' ἡμᾶς B. 1. Cæſ. | 10. (s) * καὶ B. 1. | 11. 7. (t) ἀρχηγὸν καὶ λυτρωτὴν P. 1. | 9. 5. (u) ἀπέςαλκεν σὺν A. B. 1. Ca. | 11. 8. 7. 36. || ſic σὺν pro ἐν S. 2. V. | 11. (x) Αἰγύπτῳ A. | 9. 6.

[y] εἰπὼν || τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Προφήτην ὑμῖν ἀναςήσει [z] Κύ-
ριος || ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελ-
φῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· [zz] αὐτοῦ ἀ-
κούσεσθε. ||
38 Οὗτός ἐςιν ὁ γενόμενος ἐν
τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ
τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐ-
τῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο [a] λό-
για || ζῶντα, δοῦναι [b] ἡμῖν ||.
39 Ὧ, οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι
γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ'
ἀπώσαντο, καὶ [c] ἐςράφησαν ταῖς
καρδίαις || αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,
40 Εἰπόντες τῷ Ἀαρών· Ποί-
ησον ἡμῖν θεοὺς, οἳ προπορεύσον-
ται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος,
ὃς [d] ἐξήγαγεν || ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί [e] γέγο-
νεν || αὐτῷ.
41 Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον
θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραί-
νοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν
αὐτῶν.
42 Ἔςρεψε δὲ ὁ Θεὸς, καὶ
παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ
ςρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέ-
γραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφη-
τῶν· Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσ-
ηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκον-
τα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ;
43 Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν
τοῦ Μολὸχ, καὶ τὸ ἄςρον τοῦ
Θεοῦ ὑμῶν [f] Ῥεμφὰν ||, τοὺς τύ-
πους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν
αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέ-
κεινα [g] Βαβυλῶνος ||.
44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν
[h] ἐν || τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ
ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο [i] ὁ λα-
λῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν
κατὰ τὸν τύπον ὃν [k] ἑωράκει ||.
45 Ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδε-
ξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ
Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθ-
νῶν, ὧν [l] ἔξωσεν || ὁ Θεὸς ἀπὸ
προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν,
ἕως τῶν ἡμερῶν Δαβίδ·
46 Ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκή-
νωμα τῷ [m] Θεῷ || Ἰακώβ.
47 Σολομῶν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐ-
τῷ οἶκον.
48 [n] Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιςος ἐν
χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, κα-
θὼς || ὁ προφήτης λέγει·
49 Ὁ οὐρανός [o] μοι || θρόνος,
ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
μου· Ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ
μοι, λέγει Κύριος· [p] ἢ τίς || τό-
πος

||38. Ex.19:3.20. Inf.vſ.53. Gal.3:12.19. Heb.2:2. Deut.32:47. Baruc.4:1. ||40. Ex.32:1. Deut.9:16. 2Reg.17:16. Neh.9:18. Pſ.106:19. ||42. Ier.19:13. Deut. 4:19. 17:3. Amos 5:25. 2 Reg.17:16. 21:3. 2 Par.33:3. ||44. Ex.25:40. 26:30. Heb. 8:5. ||45. Ioſ.3:14. Inf.13:19. Ex.34:24. Deut.4:38. 7:1.22. 8:20. 11:23. Pſ.78:55. ||46. Inf.13:22. 1 Sam.16:12.13. 2 Sam.7:1. 1 Reg.8:17. 1 Par.17:12. Pſ.89:19. 132:5. ||47. 1 Reg.6:1. 8:27. Inf.17:24. ||48. 2 Par.2:6. 6:18. ||49. Eſa.66:1.

(y) εἴπας A. | 9.6. (z) = A. Ca. | 10. 26. (zz) = A. M. | 10. 29. (a) λόγον W. | 9.6. (b) ἐν ἡμῖν Cæſ. | 9.6 || ὑμῖν N. 2. | 9.6. (c) ἀπεςράφησαν τῇ καρδίᾳ Ca. | 9.7.6. || ſic τῇ καρδίᾳ L. N. 1. | 10. || & * ἐν ante ταῖς A. | 9. (d) ἐξαγαγὼν B. 1. | 9.6. (e) ἐγένετο A. N. 2. | 10. 6. (f) Ῥαιφὰν A. | 9.6. || Ῥεφφὰν P. 1. | 10. 6. || Ῥαφὰν P. al. | 9. || Ῥεφὰν B. 1. | 9. || & = ὑμῶν Ca. N. 2. | 29. 10. 7. (g) Δαμασκοῦ W. | 9. 5. (h) = A. | 9. (i) * αὐτοῖς ὁ Θεὸς V. | 9. 35. (k) ἑώρακεν B. 1. | 9.6. (l) ἐξέωσεν B. 1. | 9. (m) οἴκῳ Ca. | 9. 5. (n) ὁ δὲ ὕψιςος οὐ κατοικεῖ ἐν χειροποιήτοις ὡς Ca. | 9. 4. || & = ναοῖς A. | 9. || & διὰ προφήτου pro ὁ προφ. V. | 9. (o) μου ἐςὶν Ca. | 9. 5 (p) ποῖος Ca. | 9. 5.

πος τῆς καταπαύσεώς μου [q];
50 Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε
ταῦτα πάντα;
51 Σκληροτράχηλοι, καὶ ἀπε-
ρίτμητοι [r] τῇ καρδίᾳ || καὶ τοῖς
ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ Πνεύματι τῷ
ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, [s] ὡς || οἱ πα-
τέρες ὑμῶν [t] καὶ ὑμεῖς ||.
52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ
ἐδίωξαν [u] οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ
ἀπέκτειναν [x] τοὺς προκαταγγεί-
λαντας || περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ
δικαίου [y], οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται
καὶ φονεῖς [z] γεγένησθε ||.
53 Οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον
εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ
[a] ἐφυλάξατε ||.
54 [b] Ἀκούοντες || δὲ ταῦτα,
διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν,
καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας [c] ἐπ᾽
αὐτόν.
55 Ὑπάρχων δὲ [d] πλήρης
[e] Πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς
τὸν οὐρανὸν, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ
[f] Ἰησοῦν || ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ
Θεοῦ·
56 Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, θεωρῶ
τοὺς οὐρανοὺς [g] ἀνεῳγμένους ||,
καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ
δεξιῶν ἑστῶτα [h] τοῦ Θεοῦ.
57 [i] Κράξαντες || δὲ φωνῇ με-
γάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν,
καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ᾽ αὐ-
τόν.
58 Καὶ ἐκβαλόντες [k] ἔξω τῆς
πόλεως, ἐλιθοβόλουν [l]· καὶ οἱ
μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια
[m] αὐτῶν || παρὰ τοὺς πόδας νεα-
νίου [n] καλουμένου Σαύλου,
59 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέ-
φανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγον-
τα· Κύριε Ἰησοῦ [o], δέξαι τὸ
πνεῦμά μου.
60 Θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε
φωνῇ μεγάλῃ [p]· Κύριε, μὴ στή-
σῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύ-
την. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμή-
θη [q].

Κεφ. η΄. 8.

1 [r] ΣΑῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν
τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. ||
Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
διωγμὸς μέγας [s] ἐπὶ τὴν ἐκκλη-
σίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάν-
τες [t] τε || διεσπάρησαν κατὰ τὰς
χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμα-
ρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων [u].

2 Συν-

|| 51. Sup. 6:10. Ier. 6:10. 7:26. 9:25. 26. Eze. 44:9. Ex. 33:3. 34:9. Deut. 9:6. Neh. 9:16. Bar. 2:30. || 52. 2 Par. 36:16. Neh. 9:26. Matt. 5:12. 23:31. Luc. 13:34. 1 Theſſ. 2:15. Sup. 2:23. 5:30. || 53. Ex. 19:3. &c. Gal. 3:19. Heb. 2:2. Sup. vſ. 38. 4 Eſd. 14:30. || 54. Sup. 5:33. || 55. Sup. 6:5. 10. || 58. Inf. 22:20. Deut. 17:5. 7. 13:9. Act. 6:11. 1 Reg. 21:10. || 59. 60. Matt. 5:44. Luc. 6:28. 23:34. 46. Cap. VIII. || 1. Inf. vſ. 4. 14. 25. 9:28. 31. 11:19. 22. 22:20. Sup. 1:13. 2:1. 7:58.

(q) * ἐστὶν Ca. | 9. 27. (r) καρδίαις A. | 9. 6. || ταῖς καρδίαις V. | 9. 6. || ſic S. 1. ſed * ὑμῶν | 9. 6. 27. (s) καθὼς καὶ Ca. | 9. (t) = Ca. | 9. (u) * ὡς B. 1. | 9. (x) αὐτοὺς τοὺς προκαταγγέλλοντας Ca. | 9. (y) * τούτου S. 1. | 9. (z) ἐγένεσθε A. B. 1. Ca. N. 2. | 36. (a) ἐφυλάξασθε A. | 9. 6. (b) ἀκούσαντες Ca. L. | 10. || & αὐτοῦ pro ταῦτα Ca. | 9. (c) * αὐτῶν B. 1. | 9. 16. (d) * Στέφανος Ca. L. N. 2. | 11. 35. (e) * πίστεως καὶ N. 2. S. 1. | 10. 35. (f) τὸν Κύριον Ca. | 9. 5. (g) διηνοιγμένους A. | 9. 7. (h) * τῆς δυνάμεως V. | 9. (i) κράζοντες Cu. | 13. (k) * αὐτὸν A. S. 1. | 10. 27. (l) * αὐτόν Ca. | 9. 35. (m) = M. N. 1. | 10. (n) * τινὸς Ca. | 9. 31. (o) * Χριστὲ L. m. | 10. (p) * λέγων Ca. V. | 10. (q) * ἐν Κυρίῳ V. | 9. || ἐν εἰρήνῃ P. 1. | 9. 25. (r) Hæc ſuperiori clauſulæ conjungit A. | 9. (s) * καὶ θλίψις Ca. | 9. 31. (t) δὲ Ca. N. 1. 2. S. 4. | 6. 8. 12. 7. || at καὶ πάντες L. m. | 10. (u) * οἳ ἔμειναν ἐν Ἱερουσαλήμ Ca. | 9. 31. 35.

2 Συνεκόμισαν [x] δὲ ‖ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ [y] ἐποιήσαντο ‖ κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ.

3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας, παρεδίδου εἰς φυλακήν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον [z].

5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν.

6 [a] Προσεῖχόν [b] τε ‖ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.

7 [c] Πολλῶν ‖ γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα μεγάλῃ φωνῇ, [d] ἐξήρχετο ‖· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ [e] ἐθεραπεύθησαν ‖.

8 [f] Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ‖ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων, [g] προϋπῆρχεν ‖ ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ [h] ἐξιστῶν ‖ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν.

10 Ὧ, προσεῖχον [i] πάντες ‖ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ [k] μεγάλη.

11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς.

12 [l] Ὅτε ‖ δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ [m] τοῦ ὀνόματος ‖ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.

13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε [n] σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας ‖, ἐξίστατο.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, [o] ἀπέστειλαν ‖ πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην·

15 Οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι Πνεῦμα ἅγιον.

16 ([p] Οὔπω ‖ γὰρ ἦν [q] ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκὸς, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι [r] ὑπῆρχον ‖ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ [s].)

17 Τότε [t] ἐπετίθουν ‖ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάμβανον Πνεῦμα ἅγιον.

18 [u] Θεα-

‖2. Sup.2:5. ‖3. Sup.7:58. Inf.9:1.13.21.22:4.26:10.11. 1 Cor.15:9. Gal.1:13.23. Phil.3:6. 1 Tim.1:13. ‖4. Inf.11:19. ‖5. Sup.6:5. Inf.21:8. ‖9. Inf.vs.11. Sup.5:36. ‖12. Matt.28:19. Sup.vs.5. Inf.vs.35.40.21:8.

(x) τε Ca.|9. (y) ἐποίησαν Ca. N. 1. 2.|11. 36. (z) * τοῦ Θεοῦ B. 1.|9. 35. (a) *Ὡς δὲ ἤκουον πάντες ὄχλοι Ca. at = τε οἱ ὄχλοι postea|9. 31. 30. (b) δὲ N. 1. 2. 8. 3.|6. 8. 7. (c) πολλοὶ A. B. 1.|10. 6. (d) ἐξήρχοντο A. B. 1. Cæs.|10. 6. (e) ἐθεραπεύοντο Ca.|9. 6. (f) ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ A.|9. 5. (g) προϋπάρχων Ca.|9. 6. (h) ἐξιστάνων A.|9. 6. (i) = M. N. 1.|10. (k) * καλουμένη B. 1. Ca. 8. 3. V.|27. (l) ὡς Ca. 1.|10. 7. 5. (m) ἐν τῷ ὀνόματι V.|9. (n) δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα M.|9. 4. 5. ‖ & = μεγάλας N. 1.|9. (o) ἐξαπέστ... L. m.|10. 7. (p) οὐδέπω B. 1. Ca. N. 2.|11. 5. 6. 7. (q) * πνεῦμα ἅγιον L. m.|10. 35. (r) ἦσαν N. 2.|9. 5. (s) * Χριστοῦ Ca. N. 1.|10. ‖ Χριστοῦ Ἰησοῦ Cæs.|9. (t) ἐπετίθεσαν A. N. 2.|10. 6.

18 [u] Θεασάμενος || δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποςόλων δίδοται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,

19 [x] Λέγων· Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα ἅγιον.

20 Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ [y] εἴη || εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι.

21 Οὐκ ἔςι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔςιν εὐθεῖα [z] ἐνώπιον || τοῦ Θεοῦ.

22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης [a], καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ ||, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.

23 Εἰς γὰρ [b] χολὴν πικρίας || καὶ σύνδεσμον ἀδικίας [c] ὁρῶ || σε ὄντα.

24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε [d]· Δεήθητε ὑμεῖς [e] ὑπὲρ || ἐμοῦ πρὸς τὸν [f] Κύριον ||, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ [g] ἐπ' ἐμὲ || ὧν εἰρήκατε [h].

25 Οἱ μὲν οὖν, διαμαρτυράμενοι, καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ [i] Κυρίου, ὑπέςρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ||, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν [k] εὐηγγελίσαντο ||.

26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέγων· [l] Ἀνάςηθι καὶ πορεύου || [m] κατὰ || μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐςὶν ἔρημος.

27 Καὶ ἀναςὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάςης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης [n] Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, [o] ὃς || ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ·

28 Ἦν τε ὑποςρέφων, [p] καὶ || καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ [q] ἀνεγίνωσκε || τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.

29 Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε, καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ.

30 [r] Προσδραμὼν || δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

31 Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς [s] γὰρ ἂν || δυναίμην, [t] ἐὰν || μήτις ὁδηγήσῃ με; Παρεκάλεσέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.

32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτη· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη· καὶ ὡς

|| 19. Matt. 10:8. Sup. 2:38. Inf. 10:45. 11:17. || 32. Esa. 53:7.

(u) ἰδὼν A. B. 1. Ca. N. 2. | 11. 5. 8. (x) * παρακαλῶν καὶ Ca. s. 1. | 10. 31. (y) = Cæs. | 9. (z) ἔναντι Ca. N. 2. | 10. 5. (a) = N. 2. | 9. || & pro Θεοῦ B. 1. Ca. Κυρίου | 10. 5. (b) πικρίαν χολῆς Ca. | 9. 4. (c) θεωρῶ B. 1. | 9. 5. (d) * πρὸς αὐτούς· παρακαλῶ Ca. | 9. 31. (e) περὶ m. | 9. 7. 5. (f) Θεὸν L. M. | 10. 5. (g) μοι τούτων τῶν κακῶν Ca. | 9. 35. 31. (h) * κακῶν B. 1. | 9. 27. || ὃς (Ca. μοι· ὃς | 9.) πολλὰ κλαίων οὐ διελίμπανεν Ca. s. 1. | 10. 25. 31. (i) Θεοῦ, ὑπέςρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα A. | 9. 5. 6. || sic Θεοῦ L. m. | 10. 5. || & ὑπέςρεφον Ca. N. 2. s. 1. V. | 11. 36. (k) εὐηγγελίζοντο A. s. 1. | 10. 6. (l) ἀναςὰς πορεύθητι Ca. | 9. 6. (m) πρὸς B. 1. | 9. 7. 5. (n) * τινὸς Ca. & = τῆς post Κανδάκ. | 9. 31. 30. (o) = A. V. | 10. (p) = Ca. m. | 10. 7. (q) ἀναγινώσκων Ca. | 9. 6. || & = καὶ Cu. | 13. (r) ἐλθὼν P. 1. | 9. 5. (s) = γὰρ B. 1. | 9. || & = ἂν A. | 9. (t) εἰ m. | 9. 7. 5.

ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ [u] ἀνοίγει || τὸ ςόμα αὐτοῦ.

33 Ἐν τῇ ταπεινώσει [x] αὐτοῦ || ἡ κρίσις αὐτοῦ [y] ἤρθη ||· τὴν [z] δὲ || γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ, εἶπε· Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ [a] ἑτέρου || τινός;

35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ ςόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.

36 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο [b] κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ· [c] τί || κωλύει με βαπτισθῆναι;

37 Εἶπε δὲ [d] ὁ Φίλιππος· Εἰ πιςεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας [e], ἔξεςιν ||. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιςεύω [f] τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριςόν ||.

38 Καὶ ἐκέλευσε ςῆναι τὸ ἅρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ, τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν.

39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα [g] Κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων [h].

40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις [i] πάσας ||, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

Κεφ. θ'. 9.

1 Ὁ Δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ,

2 ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιςολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγὰς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ [k] ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους [l] ἀγάγῃ || εἰς Ἱερουσαλήμ.

3 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιήςραψεν αὐτὸν φῶς [m] ἀπὸ || τοῦ οὐρανοῦ·

4 Καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε [n] φωνὴν λέγουσαν || αὐτῷ· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις;

5 [o] Εἶπε δέ· Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ [p] Κύριος εἶπεν ||· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς [q] ὃν σὺ διώκεις· [r] σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. ||

6 [s] Τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπε· Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· || Ἀνάςηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, [t] καὶ ||

|| 37. Matt. 28:19. Mar. 16:16. || 39. 1 Reg. 18:12. || 40. Inf. 21:8. Cap. IX. || 1. Sup. 8:3. Inf. vf. 13. 21. 19:9. 23. 22:4. 19. 24:22. 26:10. 1 Cor. 15:9. Gal. 1:13. Phil. 3:6. 1 Tim. 1:13. || 3. Inf. vf. 17. 22:6. 26:12. 1 Cor. 15:8. 2 Cor. 12:2.

(u) ἤνοιξε V. | 9. 6. (x) = A. | 9. (y) ἀρθήσεται V. | 9. (z) = A | 9. 7. (a) ἄλλου L. m. | 10. 5. (b) * συζητοῦντες μετ' ἀλλήλων W. | 9. 35. (c) τίς V. | 9. 6. (d) * αὐτῷ B. 1. N. 2. | 10. 35. (e) σου, σωθήσῃ B. 1. | 9. 5. (f) εἰς τὸν Χριςὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ B. 1. | 9. 5. || sed = V. tot. Cp. L. M. m. N. 1. S. 4. P. 2. | 23. (g) * ἅγιον ἔπεσεν (ἐπέπεσεν N. 2. A. | 9. 7.) ἐπὶ τὸν εὐνοῦχον, ἄγγελος δὲ A. N. 1. W. | 9. 5. 23. (h) * καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν P. 1. | 9. 25. (i) = P. 1. | 9. (k) * ταύτης P. 1. | 9. 7. 27. (l) εἰσαγάγῃ L. | 9. 7. (m) ἐκ A. N. 2. | 10. 7. (n) φωνῆς λεγούσης N. 1. | 9. 6. (o) * ὅς & = δὲ V. | 9. (p) = N. 2. | 9. (q) * ὁ Ναζωραῖος S. 1. | 9. (r) = Cp. L. M. N. 1. 2. S. om. Cæs. | 23. (s) = B. 1. Cp. L. M. N. 1. 2. S. om. & * ἀλλ' cum P. 2. ante ἀνάςηθι | 23.

[t] καὶ || λαληθήσεταί σοι [u] τί σε
δεῖ ποιεῖν.
7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες
αὐτῷ, εἱςήκεισαν ἐννεοὶ, ἀκούον-
τες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ
θεωροῦντες.
8 Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ
τῆς γῆς· [x] ἀνεῳγμένων || δὲ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, [y] οὐδένα || ἔ-
βλεπε· χειραγωγοῦντες δὲ αὐ-
τὸν, εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.
9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέ-
πων· καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν.
10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δα-
μασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁρά-
ματι· Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν·
Ἰδοὺ ἐγὼ, Κύριε.
11 Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν·
Ἀναςὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην
τὴν καλουμένην Εὐθεῖαν, καὶ ζή-
τησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνό-
ματι, [z] Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσ-
εύχεται·
12 Καὶ εἶδεν [a] ἐν ὁράματι ||
ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόν-
τα, καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ [b] χεῖ-
ρα ||, ὅπως ἀναβλέψῃ.
13 Ἀπεκρίθη δὲ [c] ὁ Ἀνα-
νίας [d]· Κύριε, [e] ἀκήκοα || ἀπὸ
πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου,
ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου
ἐν Ἱερουσαλήμ·
14 Καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν πα-
ρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας
τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
σου.
15 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύ-
ριος· Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλο-
γῆς μοι ἐςὶν οὗτος, τοῦ βαςάσαι
τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν [f],
καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ.
16 Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ
ὅσα δεῖ [g] αὐτὸν || ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ματός μου παθεῖν.
17 Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπι-
θεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, εἶπε·
Σαοὺλ ἀδελφὲ, ὁ Κύριος ἀπέςαλ-
κέ με ([h] Ἰησοῦς || ὁ ὀφθείς σοι ἐν
τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου) ὅπως ἀναβλέ-
ψῃς, καὶ πλησθῇς Πνεύματος ἁ-
γίου.
18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ [i] ὡσεὶ ||
λεπίδες, ἀνέβλεψέ τε [k] παρα-
χρῆμα ||· καὶ ἀναςὰς ἐβαπτίσθη.
19 Καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυ-
σεν. Ἐγένετο δὲ [l] ὁ Σαῦλος ||
μετὰ τῶν [m] ἐν Δαμασκῷ μαθη-
τῶν ἡμέρας τινάς.
20 Καὶ εὐθέως [n] ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς || ἐκήρυσσε [o] τὸν Χρι-
ςὸν ||, ὅτι οὗτός ἐςιν ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ.
21 Ἐξίςαντο δὲ πάντες οἱ ἀ-
κούοντες, καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗ-
τός ἐςιν ὁ πορθήσας [p] ἐν || Ἱε-
ρου-

||7. Inf. 22:9. 26:13. Dan. 10:7. ||11. Inf. 21:39. 22:3. ||13. Sup. vs. 1. 2. ||15. Inf. vs. 20. 28. 22:14. 23:11. 26:17. Rom. 15:19. Gal. 2:7. Eph. 3:8. 1 Tim. 2:7. 2 Tim. 1: 11. ||16. Inf. 20:23. 21:11. 2 Cor. 11:23. ||17. Inf. 22:13. Sup. vs. 3. 10. ||19. Inf. vs. 22. 26:20. ||21. Sup. vs. 1. 14. 8:1. Gal. 1:13. 23.

(t) κἀκεῖ L. S. 2. | 11. 7. (u) * ὅ, A. N. 2. | 10. 7. (x) ἠνοιγμένων A. | 9. 6. (y) οὐδὲν V. | 9. 6. (z) * τῷ γένει N. 2. | 9. 35. (a) = A. V. | 10. (b) τὰς χεῖρας B. 1. | 9. 6. (c) * αὐτῷ N. 1. | 9. (d) * καὶ εἶπε B. 1. | 9. (e) ἤκουσα A. B. 1. N. 2. | 11. 36. (f) * τε A. B. 1. m. | 11. 7. (g) = N. 2. | 9. (h) = L. M. m. N. 1. S. 4. Cæs. | 26. 29. (i) ὡς A. | 9. 6. (k) = M. N. 1. 2. S. 3. R. 1. V. | 23. (l) = A. B. 1. L. m. V. | 12. 26. 29. (m) * ὄντων N. 1. | 9. 35. (n) εἰσελθὼν εἰς τὰς συναγωγὰς V. | 9. 5. (o) αὐτοῖς τὸν Ἰησοῦν B. 1. | 9. 35. 5. (p) εἰς A. | 9. 7.

ρουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους
τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὧδε εἰς
τοῦτο [q] ἐληλύθει ‖ ἵνα δεδεμένους
αὐτοὺς [r] ἀγάγῃ ‖ ἐπὶ τοὺς ἀρ-
χιερεῖς;
22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυνα-
μοῦτο [s], καὶ σύνέχυνε τοὺς
Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
Δαμασκῷ, [t] συμβιβάζων ‖ [u] ὅτι
οὗτός ἐςιν ὁ Χριςός.
23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι
ἱκαναὶ, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰου-
δαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν.
24 Ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ
ἐπιβουλὴ αὐτῶν. [x] παρετήρουν
τε ‖ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ
νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν [y] ἀνέλωσι ‖.
25 Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ νυκτὸς, καθῆκαν διὰ τοῦ
τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.
26 Παραγενόμενος δὲ [z] ὁ Σαῦ-
λος ‖ εἰς Ἱερουσαλὴμ, [a] ἐπειρᾶ-
το ‖ κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς·
καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ
πιςεύοντες ὅτι ἐςὶ μαθητής.
27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος
αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀποςό-
λους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς
ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν Κύριον, καὶ ὅτι
ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δα-
μασκῷ ἐπαῤῥησιάσατο ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ [b] Ἰησοῦ.
28 Καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῶν εἰσπο-
ρευόμενος [c] καὶ ἐκπορευόμενος ‖ ἐν
Ἱερουσαλὴμ, καὶ παῤῥησιαζόμε-
νος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου
[d] Ἰησοῦ ‖.
29 Ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει
πρὸς τοὺς [e] Ἑλληνιςάς ‖· οἱ δὲ
[f] ἐπεχείρουν ‖ αὐτὸν ἀνελεῖν.
30 Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ
κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρει-
αν [g], καὶ [h] ἐξαπέςειλαν αὐτὸν
εἰς Ταρσόν.
31 [i] Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ‖
καθ᾽ ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γα-
λιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰ-
ρήνην, οἰκοδομούμεναι καὶ πορευ-
όμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ
τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος ἐπληθύνοντο.
32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχό-
μενον διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ
πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦν-
τας [k] Λύδδαν ‖.
33 Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα
Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ
κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, ὃς
ἦν παραλελυμένος.
34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Αἰνέα, ἰᾶταί σε [l] Ἰησοῦς ὁ Χρι-
ςός· ἀνάςηθι, καὶ ςρῶσον σεαυ-
τῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέςη.
35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ
κατοικοῦντες [m] Λύδδαν ‖ καὶ τὸν
[n] Σάρωνα ‖, οἵτινες ἐπέςρεψαν
ἐπὶ τὸν Κύριον.
36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μα-
θή-

‖22. Inf.26:10.‖24. 2 Cor.11:32.‖26. Inf.22:17. Gal.1:17.‖31. Sup.8:1.

(q) ἐλήλυθε B. 1. | 9. 6. (r) ἀναγάγῃ N. 1. | 9. 7. (s) * τῷ λόγῳ B. 1. S. 1. | 10. 35. (t) = P. 1. | 9. (u) * καὶ λέγων B. 1. | 9. (x) παρετηροῦντο δὲ καὶ A. B. 1. N. 2. | 9. 36. (y) πιάσωσι A. | 9. 5. (z) = A. | 11. ‖ Παῦλος B. 1. m. | 11. ‖ & ἐν pro εἰς B. 1. | 9. 7. (a) ἐπείραζεν A. | 9. 6. ‖ ἐπείραζε P. 1. | 9. 6. (b) * Κυρίου m. N. 1. 2. | 11. 35. | sic A. sed = τοῦ Ἰησοῦ | 9. (c) = Cp. M. S. 3. | 12. 14. ‖ & εἰς pro ἐν A. Cp. M. S. 2. | 7. 11. 14. (d) = A. B. 1. | 10. (e) Ἕλληνας A. | 9. 6. (f) ἐπετήρουν N. 2. | 9. 5. ‖ ἐζήτουν V. | 9. 5. (g) * διὰ νυκτὸς B. 1. | 9. 35. (h) * νυκτὸς S. 1. | 9. (i) ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία A. N. 2. S. 2. V. | 12. 36. 8. ‖ sed B. 1. * πᾶσαι post ἐκκλησίαι | 9. ‖ deinde εἶχεν, οἰκοδομουμένη, πορευομένη, ἐπληθύνετο, num. sing. | 28. (k) Λύδδα A. | 9. 6. (l) * ὁ Κύριος A. N. 2. V. | 11. 35. (m) Λύδδα A. | 9. (n) Σαρωνᾶν Cu. | 13. ‖ Ἀσσαρωνὰ M. N. 1. S. 1. | 11. 6. 23.

θήτρια ὀνόματι Ταβιθὰ, ἣ διερ-
μηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕ-
τη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ
ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει.
37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἀσθενήσασαν [o] αὐτὴν ||
ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν
ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ.
38 Ἐγγὺς δὲ οὔσης [p] Λύδδης ||
τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαν-
τες ὅτι Πέτρος ἐςὶν ἐν αὐτῇ, ἀ-
πέςειλαν [q] δύο ἄνδρας || πρὸς αὐ-
τὸν, παρακαλοῦντες μὴ [r] ὀκνῆ-
σαι || διελθεῖν ἕως [s] αὐτῶν ||.
39 Ἀναςὰς δὲ Πέτρος [t] συν-
ῆλθεν || αὐτοῖς· ὃν παραγενόμε-
νον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον·
καὶ [u] παρέςησαν || αὐτῷ πᾶσαι
αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικ-
νύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα
ἐποίει [x] μετ' αὐτῶν οὖσα || ἡ
Δορκάς.
40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ
Πέτρος, [y] θεὶς τὰ γόνατα προσ-
ηύξατο· καὶ ἐπιςρέψας πρὸς τὸ
σῶμα, εἶπε· Ταβιθὰ, ἀνάςηθι·
Ἡ δὲ [z] ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον,
ἀνεκάθισε.
41 Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέ-
ςησεν αὐτήν. φωνήσας δὲ τοὺς
ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέςη-
σεν αὐτὴν ζῶσαν.
42 Γνωςὸν δὲ ἐγένετο καθ'
ὅλης τῆς Ἰόππης· καὶ πολλοὶ
ἐπίςευσαν ἐπὶ τὸν Κύριον.
43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας [a] ἱκα-
νὰς || μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ πα-
ρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Κεφ. ι'. 10.

1 ΑΝήρ δέ τις [b] ἦν || ἐν Και-
σαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος,
ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς
καλουμένης Ἰταλικῆς,
2 Εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν
Θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ
λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ δια-
παντός.
3 Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς,
ὡσεὶ [c] ὥραν ἐννάτην τῆς ἡμέρας,
ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα
πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ·
Κορνήλιε.
4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ
ἔμφοβος γενόμενος, εἶπε· Τί ἐςι
Κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ· Αἱ προσ-
ευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι
σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον
[d] ἐνώπιον || τοῦ Θεοῦ.
5 Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην
ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα
[e] ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος ||.
6 Οὗτος ξενίζεται παρά τινι
Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐςιν οἰκία πα-
ρὰ θάλασσαν· [f] οὗτος λαλήσει
σοι τί σε δεῖ ποιεῖν ||.
7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος
[g] ὁ || λαλῶν [h] τῷ Κορνηλίῳ ||,
φω-

Cap. X. ||2. Inf. vſ. 4. 22. 30. ||4. Tob. 12:12. ||5. Inf. vſ. 32. ||6. Sup. 9:43. Inf. vſ. 22. 32. 11:14. ||7. Sup. 8:13. Mar. 3:9.

(o) = N. 2. | 9. (p) Λύδδα A. | 9. (q) = L. M. m. N. 1. S. 2. Cæſ. | 12. 29. (r) ὀκνήσῃς A. | 9. 6. || ὀκνήσῃ B. 1. | 9. 6. (s) ἡμῶν A. B. 1. V. | 5. 7. 11. (t) συνεισῆλθεν m. | 9. 7. (u) περιές. V. | 9. 7. (x) αὐταῖς V. | 9. (y) * καὶ A. B. 1. | 10. 7. (z) * παραχρῆμα B. 1. | 9: 35. (a) τινὰς N. 2. | 9. 5. (b) = A. L. m. N. 1. 2. | 37. 7. 33. (c) * περὶ A. N. 2. S. 2. | 10. (d) ἔμπροσθεν A. N. 2. | 10. 5. (e) τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον B. 1. L. M. m. N. 1. 2. S. 1. | 36. 8. || ſed A. * τινὰ poſt Σίμ. | 9. (f) ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ, καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου R. 7. | 9. || ſed = A. B. 1. L. M. m. N. 1. 2. Cæſ. | 5. 23. (g) = Cæſ. | 9. (h) αὐτῷ A. N. 2. V. | 11. 25.

φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν [i] αὐτοῦ ||, καὶ ϛρατιώτην [k] εὐσεβῆ || τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ,
8 Καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέϛειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.
9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων [l] ἐκείνων ||, καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην [m].
10 Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ [n] ἤθελε || γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ [o] ἐκείνων, ἐπέπεσεν || ἐπ' αὐτὸν ἔκϛασις·
11 Καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν [p] ἀνεῳγμένον ||, καὶ καταβαῖνον [q] ἐπ' αὐτὸν || σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς [r] δεδεμένον, καὶ || καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς·
12 Ἐν ᾧ ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα [s] τῆς γῆς, καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἑρπετὰ ||, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
13 Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναϛὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.
14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν [t] ἢ || ἀκάθαρτον.
15 [u] Καὶ φωνὴ || πάλιν [x] ἐκ δευτέρου || πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου.
16 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ [y] πάλιν ἀνελήφθη || τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.
17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ [z] διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεϛαλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερωτήσαντες [a] τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέϛησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα·
18 Καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται.
19 Τοῦ δὲ Πέτρου [b] ἐνθυμουμένου || περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ Πνεῦμα· Ἰδοὺ, ἄνδρες [c] τρεῖς || ζητοῦσί σε·
20 Ἀλλὰ ἀναϛὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος· [d] διότι || ἐγὼ ἀπέϛαλκα αὐτούς.
21 [e] Καταβὰς [f] δὲ || Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας [g] τοὺς ἀπεϛαλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτὸν ||, εἶπεν· Ἰδοὺ, ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· [h] τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεϛε;
22 Οἱ δὲ εἶπον [i]· Κορνήλιος [k] ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ

||8. Inf.vſ.33. 11:11. ||9. Inf.11:5. 20:8. Sup.1:3. ||11. Inf.11:5. ||13. Lev.11: 7.13.23. 20:25. Deut.14:3. Ez.4:14. Tob.1:10. ||15. Inf.vſ.28.34. 11:9. Matt.15: 11. Rom.14:14.20. 1 Cor.10:25. 1 Tim.4:3. Tit.1:15. ||19. Sup.vſ.7.17. ||20. Inf.15:7. ||22. Sup.vſ.2.3.5.

(i) = A. | 9. (k) τινὰ εὐλαβῆ P. 1. | 9.5. (l) αὐτῶν A. B. 1. | 10.5. (m) * τῆς ἡμέρας A. | 9.35. (n) ἦλθεν P. 1. | 9.5. (o) αὐτῶν, ἐγένετο A. N. 1. | 11.5. (p) ἀνεῳγότα P. 1. | 9.6. (q) = A. B. 1. | 10. (r) = A. B. 1. | 10.33. (s) καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς A. V. | 10.35.5. || ſic B. 1. L. N. 2. S. 2. V. ponunt τῆς γῆς poſt τὰ ἑρπετὰ | 4. (t) καὶ N. 2. S. 1. | 10.7. (u) φωνήσας δὲ Ca. | 9.5. (x) = N. 1. | 9. (y) εὐθέως ἀνελήφθη πάλιν L. m. | 10.4.27. || at = πάλιν N. 2. | 9. || & pro πάλιν A. R. 1. leg. εὐθὺς | 10.5. || V. εὐθέως | 5.9. (z) * ἐγένετο Ca. | 9.31. (a) * καὶ μαθόντες Cp. Cu. | 14.13. || & ἐπερωτήσαντες pro διερωτ. Ca. | 9.7. (b) διενθυμ. A. Ca. L. M. m. Cæſ. | 12.7.8. || διανοουμένου N. 2. | 9.7. (c) = Ca. L. M. m. N. 1. S. 4. | 23. (d) ὅτι A. B. 1. Ca. N. 2. | 11.7. (e) * τότε B. 1. Ca. | 10.7.27. (f) ὁ B. Ca. | 10.7. (g) = A. B. 1. Ca. M. N. 1. 2. S. 5. V. | 23. || in aliis = tantum ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου Cu. | 13. (h) * τί θέλετε; ἢ Ca. | 9.31. (i) * πρὸς αὐτόν Ca. | 9. (k) * τις Ca. | 9.7.35.

καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, μαρτυ-
ρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους
τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ
ἀγγέλου [l] ἁγίου || μεταπέμψα-
σθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ
ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.
23 [m] Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐ-
τοὺς, ἐξένισε ||· Τῇ δὲ ἐπαύριον
[n] ὁ Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐτοῖς,
καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ
τῆς Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ·
24 Καὶ τῇ [o] ἐπαύριον [p] εἰσῆλ-
θον || εἰς τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ
Κορνήλιος ἦν [q] προσδοκῶν αὐ-
τοὺς, || συγκαλεσάμενος τοὺς
συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγ-
καίους φίλους [r].
25 [s] Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν
τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ
Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ || τοὺς πό-
δας, προσεκύνησεν [t].
26 Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρε,
λέγων· [u] Ἀνάστηθι ||· [x] κἀγὼ ||
αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι [y].
27 Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ, εἰσ-
ῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας
πολλούς.
28 Ἔφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑ-
μεῖς [z] ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν
ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσ-
έρχεσθαι [a] ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ
ὁ Θεὸς [b] ἔδειξε || μηδένα κοινὸν ἢ
ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον.
29 Διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλ-
θον μεταπεμφθείς [c]. Πυνθάνομαι
οὖν, τίνι [d] λόγῳ μετεπέμψασθέ
με;
30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· Ἀ-
πὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι [e] ταύ-
της τῆς || ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ
τὴν ἐννάτην [f] ὥραν || προσευχό-
μενος [g] ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ,
ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι
[h] λαμπρᾷ ||,
31 Καί φησι· [i] Κορνήλιε ||, εἰσ-
ηκούσθη σου ἡ προσευχὴ, καὶ
αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην [k],
καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα, ὃς
ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενί-
ζεται [l] ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως ||
παρὰ θάλασσαν· [m] ὃς παραγενό-
μενος λαλήσει σοι. ||
33 Ἐξ-

|| 23. Sup. 9:42. Inf. 11:12. || 24. Inf. vs. 27. || 26. Inf. 14:15. || 27. Sup. vs. 24. || 28. Ioh. 4:9. 27. Matt. 9:11. 11:19. Luc. 7:39. 10:31. Sup. vs. 15. Inf. vs. 34. 11:2. || 30. Sup. vs. 3. 3:1. Inf. 11:13.

(l) = P. 1. | 9. 26. (m) τότε εἰσαγαγὼν ὁ Πέτρος ἐξένισεν αὐτούς Ca. S. 1. | 10. 5. || at V. tantum ponit εἰσαγαγὼν pro εἰσκαλ. | 9. 5. || & pro εἰσκαλ. οὖν B. 1. legit τότε προσκαλεσάμενος | 9. 5. 7. (n) * ἀναστὰς B. 1. L. N. 2. | 11. 35. || sic & A. Ca. S. 1. V. sed = ὁ Πέτρος | 11. (o) * δὲ & = καὶ B. 1. Ca. | 10. 7. (p) εἰσῆλθεν Ca. | 9. 6. (q) προσδεχόμενος αὐτοὺς καὶ Ca. | 9. 6. (r) * περιέμενε Ca. | 9. (s) Προσεγγίζοντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς Καισάρειαν, προσδραμὼν εἷς τῶν δούλων διεσάφησε παραγεγονέναι αὐτόν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἐκπηδήσας καὶ συναντήσας αὐτῷ, πεσὼν πρὸς Ca. | 9. 31. || * τοῦ ante εἰσελθ. A. B. 1. | 10. 7. (t) * αὐτῷ Ca. | 9. 35. (u) τί ποιεῖς; Ca. | 9. 5. || at S. 1. * τί ποιεῖς post ἀνάστ. | 9. 4. (x) καὶ γὰρ ἐγὼ B. 1. L. m. S. 2. | 12. 5. 7. 8. || = αὐτὸς Ca. | 9. (y) * ὡς καὶ σύ B. 1. Ca. | 10. 27. (z) * βέλτιον Ca. | 9. 27. 31. (a) * ἀνδρὶ Ca. | 9. 35. (b) ἐπέδ. Ca. | 9. 7. (c) * ὑφ' ὑμῶν B. 1. Ca. m. S. 2. Cæs. | 12. 35. (d) * τῷ B. 1. | 9. 7. (e) τῆς ἄρτι Ca. | 9. 5. (f) = A. Ca. | 10. 26. (g) * ἀπὸ ἕκτης ὥρας ἕως ἐννάτης B. 1. & = τὴν ἐννάτην ὥραν | 9. (h) λευκῇ P. 1. | 9. 5. (i) = L. m. | 10. 26. (k) * ἄνδρας B. 1. | 9. 27. (l) παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ N. 2. | 9. 5. || at S. 1. Cu. * τινὸς | 9. 13. (m) = A. N. 2. | 10. || at V. = tantum ὃς παραγενόμ. | 9. 23. ad vs. 6. .

33 Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός
σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας πα-
ραγενόμενος· νῦν οὖν πάντες ἡ-
μεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν,
ἀκοῦσαι [n] πάντα τὰ προστε-
ταγμένα σοι [o] ὑπὸ || τοῦ Θεοῦ.
34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ ςό-
μα [p], εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας κα-
ταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔςι προ-
σωπολήπτης ὁ Θεός·
35 Ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φο-
βούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος
δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ [q] ἐςι ||.
36 Τὸν [r] λόγον ὃν ἀπέςειλε
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζό-
μενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ·
οὗτός ἐςι πάντων [s] Κύριος ||.
37 Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον
[t] ῥῆμα || καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
[u] ἀρξάμενον || ἀπὸ τῆς Γαλιλαί-
ας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυ-
ξεν Ἰωάννης·
38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρὲτ,
ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς [x] Πνεύ-
ματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, [y] ὃς ||
διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος
πάντας τοὺς καταδυναςευομέ-
νους ὑπὸ τοῦ [z] διαβόλου ||, ὅτι
ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ.
39 Καὶ ἡμεῖς [a] ἐσμεν || μάρ-
τυρες [b] πάντων || ὧν ἐποίησεν ἔν
τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν
Ἱερουσαλήμ· ὃν [c] ἀνεῖλον κρεμά-
σαντες ἐπὶ ξύλου.
40 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε [d] τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ ||, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
ἐμφανῆ γενέσθαι·
41 Οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ
μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημέ-
νοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες
συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐ-
τῷ [e] μετὰ τὸ ἀναςῆναι αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν [f].
42 Καὶ [g] παρήγγειλεν || ἡμῖν
κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύ-
ρασθαι ὅτι [h] αὐτός || ἐςιν ὁ ὡρι-
σμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζών-
των καὶ νεκρῶν.
43 Τούτῳ [i] πάντες οἱ προφῆ-
ται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ [k] ὀνόμα-
τος || αὐτοῦ πάντα τὸν πιςεύον-
τα εἰς αὐτόν.
44 Ἔτι [l] λαλοῦντος τοῦ Πέ-
τρου

|| 34. Deut.10:17. 2 Par.19:7. Iob 34:19. Sap.6:8. Sir.35:16. Rom.2:11. Gal.2:6. Eph.6:9. Col.3:25. 1 Pet.1:17. || 35. Inf 15:9. Rom.2:25. 3:22.29. 10:12. 1 Cor. 12:13. Gal.3:28. Eph.1:10. 2:11. 3:5. Phil.3:3. Col.1:26. 2:11. || 36. Inf.11:19. 13:46. Matt.10:6. 28:18. Eph.1:20. 2:17. Phil.2:9. Col.1:16. 1 Pet.3:22. Apoc.17:14. 19:16. || 37. Luc.4:14. Sup.1:22. || 38. Luc.4:18. Sup.2:22. 4:27. Heb.1:9. Esa. 61:1. Matt.3:17. Io.3:2. 11:42. || 39. Sup.1:8.22. 2:23.32. 3:15. 5:30.32. 7:52. Inf. vs.41. 13:31. || 40. Sup.2:24. 3:13.26 4:10. Inf.17:31. Rom.4:24. 8:11. 1 Cor.6:14. 15:15. 2 Cor.4:14. Gal.1:1. Eph.1:20. Col.2:12. 1 Thess.1:10. Heb.13:20. Io.2:19. 10:17. 20:14.19. 21:1. Mar.16:14. Luc.24:36. Act.1:3. 1 Io.1:1. || 41. Inf.13:31. Io.14:22. 21:13. Luc.24:30.41.48. || 42. Inf.17:31. Rom.14:10. 2 Cor.5:10. Matt. 25:31. Io.5:27. 2 Tim.4:1.8. 1 Pet.4:5. || 43. Esa.53:4. 59:20. Ier.31:34. Dan.9:24. Mich.7:18. Zach.13:1. Mal.4:2. Matt.26:28. Luc.24:25. Sup.3:18. Inf.15:9. || 44. Inf.11:15.

(n) * βουλόμενοι Ca. | 9. 31. (o) παρὰ B. 1. | 9. 7. (p) * αὐτοῦ A. B. 1. N. 2. | 11. 7. (q) ἔςαι A. | 9. 6. (r) * γὰρ Ca. | 9. 7. (s) εἷς L. m. | 10. 35. (t) = Ca. | 9. 29. 33. (u) ἀρξάμενος γὰρ Ca. | 9. || sic B. 1. sed absque γὰρ | 10. (x) * ἐν B. 1. | 9. 7. (y) οὗτος Ca. | 9. 5. (z) σατανᾶ B. 1. | 9. 5. (a) = A. B. 1. Ca. N. 2. | 26. 29. (b) αὐτοῦ Ca. | 9. 27. 5. (c) * καὶ A. Ca. L. M. m. N. 1. 2. S. 4. | 7. 8. (d) μετὰ τὴν τρίτ. ἡμέρ. Ca. | 9. 5. (e) * καὶ συνεςράφημεν Ca. | 9. (f) * δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα B. 1. | 9. 35. || * ἡμέρας μ'. Ca. | 9. (g) ἐνετείλατο Ca. | 9. 5. (h) οὗτός B. 1. Ca. | 10. 5. 6. (i) * καὶ Cu. | 13. (k) αἵματος N. 2. | 9. 5. (l) * δὲ N. 1. | 9. 7.

τρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπε-
σε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάν-
τας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.
45 Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτο-
μῆς πιστοὶ [m] ὅσοι || συνῆλθον τῷ
Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ
δωρεὰ [n] τοῦ ἁγίου Πνεύματος
ἐκκέχυται.
46 Ἤκουον γὰρ [o] αὐτῶν λα-
λούντων || γλώσσαις, καὶ μεγα-
λυνόντων τὸν Θεόν. [p] Τότε ἀπε-
κρίθη || ὁ Πέτρος·
47 Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύ-
ναταί τις τοῦ [q] μὴ || βαπτισθῆναι
[r] τούτους ||, οἵτινες τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἔλαβον [s] καθὼς || καὶ
ἡμεῖς;
48 [t] Προσέταξέ τε αὐτοὺς
βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι [u] τοῦ
Κυρίου ||. Τότε [x] ἠρώτησαν || αὐ-
τὸν [y] ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Κεφ. ια΄. 11.

1 [z] Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι
καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες
κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ
ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ.
2 Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς
Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς
αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς ||,
3 Λέγοντες· [a] Ὅτι || πρὸς
ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας [b] εἰσ-
ῆλθες, καὶ συνέφαγες || αὐτοῖς.
4 Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος, ἐξ-
ετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, λέγων·
5 Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ
προσευχόμενος· καὶ εἶδον ἐν ἐκ-
στάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός
τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρ-
σιν ἀρχαῖς καθιεμένην, ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ, καὶ ἦλθεν [c] ἄχρις || ἐμοῦ·
6 Εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν·
καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς,
καὶ τὰ θηρία, καὶ τὰ ἑρπετὰ,
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7 Ἤκουσα δὲ [d] φωνῆς λεγού-
σης μοι· Ἀναστὰς, Πέτρε, θῦσον
καὶ φάγε.
8 Εἶπον δέ· Μηδαμῶς, Κύριε·
ὅτι [e] πᾶν || κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον
οὐδέποτε [f] εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα
μου.
9 [g] Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ
δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ||· Ἃ ὁ
Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου·
10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·
καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς
τὸν οὐρανόν.
11 Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς τρεῖς
ἄνδρες

|| 45. Sup. vi. 28. 9:42. Inf. 11:3. 18. || 47. Inf. 15:8. Sup. 2:4. || 48. Sup. 2:38. Rom. 6:3. Gal. 3:27. Inf. 11:3. Cap. XI. || 1. Sup. 10:44. || 2. Inf. 15:1. 5. || 3. Sup. 10:23. || 5. Sup. 10:9.

(m) οἱ R. 1. | 9. 5 (n) * Θεοῦ καὶ L. m. | 10. 35. (o) αὐτοῦ λαλοῦντος P. 1. | 9. 6. (p) εἶπε δὲ Ca. | 9. 5. (q) = L. m. N. 2. | 33. 11. (r) αὐτούς Ca. | 9. 6. 5. (s) ὡς A. N. 2. | 10. 7. || ὥσπερ Ca. | 9. (t) * τότε & = τε Ca. | 9. || sed δὲ pro τε L. m. N. 2. | 11. 6. 7. (u) Ἰησοῦ Χριστοῦ A. B. 1. Ca. L. m N. 2. | 5. 35. 8. || at s. 3. * Ἰησ. Χριστ. post Κυρίου | 11. (x) παρεκάλεσαν Ca. | 9. 5. (y) * πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. || παρ' αὐτοῖς V. | 9. 35. (z) Ἀκουστὸν δὲ ἐγένετο τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, τοῖς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος διὰ ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλησεν πορευθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπιστηρίξας αὐτοὺς, πολὺν λόγον ποιούμενος, διὰ τῶν χωρῶν διδάσκων αὐτούς· ὃς καὶ κατήντησεν αὐτοῖς, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· Οἱ δὲ ἐκ περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν Ca. | 9. 31. (a) = Cu. | 13. (b) εἰσῆλθε καὶ συνέφαγεν N. 2. S. 3. | 11. 6. (c) ἕως Ca. | 9. 5. (d) * καὶ A. | 9. 7. (e) = A. Ca. N. 2. | 11. 37. 29. (f) * ἔφαγον ἢ P. 1. | 9. (g) ἐγένετο δὲ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πρὸς με Ca. | 31. 9. 5. || & = μοι A. N. 2. | 10.

ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με.

12 Εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν [h] διακρινόμενον ||. ἦλθον δὲ [i] σὺν ἐμοὶ || καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός.

13 Ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα [k] αὐτῷ ||· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην [l] ἄνδρας ||, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,

14 Ὃς [m] λαλήσει || ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου.

15 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν [n], ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτοὺς, [o] ὥσπερ || καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ.

16 [p] Ἐμνήσθην || δὲ τοῦ ῥήματος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

17 Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς [q] ὁ Θεὸς || ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον [r] Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐγὼ [s] δὲ || τίς ἤμην [t] δυνατὸς || κωλῦσαι τὸν Θεόν [u];

18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες· Ἄρα [x] γε || καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν.

19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης [y] ἐπὶ Στεφάνῳ ||, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ [z] μόνον || Ἰουδαίοις.

20 Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες [a] εἰσελθόντες || εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν [b] [c] πρὸς τοὺς [d] Ἑλληνιστὰς ||, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν [e].

21 Καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ᾽ αὐτῶν [f]· πολύς τε ἀριθμὸς [g] πιστεύσας ἐπέστρεψεν [h] ἐπὶ || τὸν Κύριον.

22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς [i] ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν [k] διελθεῖν || ἕως Ἀντιοχείας.

23 Ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν [l] τῷ Κυρίῳ·

24 Ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ.

25 [m] Ἐξ-

|| 15. Sup. 2:4. || 16. Sup. 1:5. Inf. 19:4. Matt. 3:11. Mar. 1:8. Luc. 3:16. Io. 1:26.
|| 19. Sup. 8:1. 10:28. || 21. Inf. vs. 24.

(h) διακρίναντα A. | 9. || διακρίνοντα B. 1. | 9. 6. (i) = L. m. | 37. 29. (k) = A. | 9. (l) = A. Ca. L. m. N. 2. V. | 12. 26. 8. (m) λαλήσῃ A. | 9. 6. (n) * αὐτοῖς Ca. | 9. 35. (o) ὡς Ca. | 9. 7. (p) ἐμνήσθημεν A. | 9. 6. (q) = Ca. | 9. 30. 29. (r) * ἡμῶν N. 2. | 9. (s) = Ca. N. 2. S. 1. | 11. 26. (t) = m. | 9. 33. (u) * τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον S. 2. | 10. || sic Ca. sed insuper addit πιστεύσασιν ἐπ᾽ αὐτῷ | 9. 31. (x) = A. | 9. 7. (y) ἀπὸ τοῦ Στεφάνου Ca. | 9. 29 || sic Στεφάνου A. B. 1. | 10. (z) μόνοις Ca. | 9. 6. (a) ἐλθόντ. A. B. 1. | 10. 7. (b) * καὶ συνεζήτευν P. 1. | 9. (c) * καὶ A. | 9. 7. (d) Ἕλληνας A. | 9. 6 (e) * Χριστὸν Ca. | 9. 31. (f) * τοῦ ἰᾶσθαι αὐτούς Cp. S. 1. | 14. 9. (g) * ὁ A | 9. (h) πρὸς m. N. 2. | 10. 7. (i) * οὔσης B. 1. | 9. (k) = V. | 9. 33. (l) * ἐν P. 1. R. 1. | 10. 7.

25 [m] Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ
Βαρνάβας ἀναζητῆσαι Σαῦλον·
καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς Ἀντιόχειαν. ‖
26 [n] Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνι-
αυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκ-
κλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκα-
νὸν, χρηματίσαι τε πρῶτον ‖ ἐν
Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χρισι-
ανούς.
27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέ-
ραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων
προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. [o]
28 [p] Ἀναςὰς δὲ ‖ εἷς ἐξ αὐ-
τῶν ὀνόματι Ἄγαβος, [q] ἐσήμα-
νε ‖ διὰ τοῦ Πνεύματος, λιμὸν
[r] μέγαν ‖ μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ᾽
ὅλην τὴν οἰκουμένην· [s] ὅςις καὶ ‖
ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου [t] Καίσα-
ρος ‖.
29 [u] Τῶν δὲ μαθητῶν ‖, κα-
θὼς ηὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκα-
ςος [x] αὐτῶν ‖ εἰς διακονίαν
πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς·
30 Ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποςεί-
λαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους
διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 ΚΑτ᾽ ἐκεῖνον [y] δὲ ‖ τὸν και-
ρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βα-
σιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας
τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας [z].
2 Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον, τὸν
ἀδελφὸν Ἰωάννου, μαχαίρᾳ.
3 Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεςόν ἐςι τοῖς
Ἰουδαίοις [a], προσέθετο [b] συλλα-
βεῖν καὶ Πέτρον· [c] (ἦσαν δὲ ἡ-
μέραι τῶν ἀζύμων·) ‖
4 [d] Ὃν καὶ ‖ πιάσας [e] ἔθετο ‖
[f] εἰς φυλακὴν ‖, [g] παραδοὺς ‖
τέσσαρσι τετραδίοις ςρατιωτῶν
φυλάσσειν αὐτόν· βουλόμενος
μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐ-
τὸν τῷ λαῷ.
5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο
ἐν τῇ φυλακῇ· [h] προσευχὴ δὲ
ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ ‖ τῆς
ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν [i] ὑπὲρ ‖
αὐτοῦ.
6 Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν
[k] προάγειν ‖ ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκ-
τὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμε-
νος μεταξὺ δύο ςρατιωτῶν, δε-
δεμένος ἁλύσεσι δυσὶ, φύλακές
τε

‖ 25. Sup. 9:30. ‖ 27. Inf. 13:1. 15:32. Sup. 2:17. 1 Cor. 12:10. 28. Eph. 4:11. ‖ 29. Rom. 15:25. 1 Cor. 16:1. 2 Cor. 8:4. 9:1. 11:8. Gal. 2:10. Inf. 12:25. Sup. 6:1. Cap. XII. ‖ 2. Matt. 20:23. ‖ 4. Matt. 26:5.

(m) Ἀκούσας δὲ ὅτι Σαῦλός ἐςιν εἰς Ταρσὸν, ἐξῆλθεν ἀναζητῶν αὐτὸν, καὶ ὡς συντυχὼν παρεκάλεσεν αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς Ἀντιόχειαν· Ca. | 9. 31. 5. ‖ & = ὁ Βαρνάβας A. N. 2. V. | 11. ‖ = αὐτὸν utrob. A. N. 2. P. 2. | 11. ‖ at m. L. = prius; M. N. 1. posterius | 10. 23. (n) Οἵτινες παραγενόμενοι ἐν αὐτὸν ὅλον, συναχθῆναι ὄχλον ἱκανὸν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι, καὶ τότε πρῶτον χρηματίσαι Ca. | 9. 31. ‖ pro αὐτοὺς A. P. 1. αὐτοῖς | 10. 6. ‖ B. 1. αὐτοῖς καὶ | 9. ‖ pro ἐν Ἀντιοχείᾳ A. εἰς Ἀντιόχ. | 9. 7. (o) * ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις. Ca. | 9. 31. (p) Συνεςραμμένων δὲ ἡμῶν ἔφη Ca. | 9. 5. 31. (q) σημαίνων Ca. | 9. 6. (r) μεγάλην A. B. 1. | 10. 6. ‖ & = μέλλειν m. N. 1. 2. | 11. 33. (s) ἥτις A. B. 1. | 10. (t) = Ca. V. | 10. (u) οἱ δὲ μαθηταὶ Ca. | 9. (x) = L. m. | 10. 37. (y) = L. m. | 10. 7. (z) * ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ Ca. | 9. 31. 35. (a) * ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πιςοὺς Ca. | 9. 31. (b) * τοῦ B. 1. | 9. 7. (c) = M. | 9. (d) τοῦτον Ca. | 9. 8. (e) ἔβαλεν V. | 9. 5. (f) ἐν φυλακῇ B. 1. | 9. 6. (g) παραδιδοὺς A. | 9. 6. (h) πολλὴ δὲ προσευχὴ ἦν ἐν ἐκτενείᾳ περὶ αὐτοῦ ἀπὸ Ca. | 9. 5. ‖ & ἐκτενῶς pro ἐκτενὴς P. 1. R. 1. | 10. 6. (i) περὶ A. B. 1. Ca. m. | 11. 7. 8. (k) προαγαγεῖν A. N. 2. | 10. 7. ‖ ἄγειν L. m. | 10. 7. ‖ προσάγειν S. 2. | 10.

τε [l] πρὸ τῆς θύρας || ἐτήρουν τὴν φυλακήν.

7 Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέςη [m], καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· [n] πατάξας || δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων· Ἀνάςα ἐν τάχει. Καὶ [o] ἐξέπεσον || αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν.

8 Εἶπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· [p] Περίζωσαι ||, καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου· Ἐποίησε δὲ οὕτω. Καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι.

9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐςι τὸ γινόμενον [q] διὰ || τοῦ ἀγγέλου· ἐδόκει [r] δὲ || ὅραμα βλέπειν.

10 Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη [s] ἠνοίχθη || αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες [t] προῆλθον ῥύμην μίαν· καὶ εὐθέως [u] ἀπέςη || ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ.

11 Καὶ ὁ Πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέςειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ [x] ἐξείλετό || με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης τῆς προσδοκίας [y] τοῦ λαοῦ || τῶν Ἰουδαίων.

12 Συνιδών τε [z] ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένο[ι] [a] καὶ προσευχόμενοι.

13 Κρούσαντος δὲ [b] τοῦ Πέτρου || τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι [c] Ῥόδη ||·

14 Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴ[ν] τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐ[κ] ἤνοιξε [d] τὸν πυλῶνα ||, εἰσδρα[μοῦσα] μοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑςᾶναι τὸ[ν] Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.

15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνῃ [e]. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον [f]· Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐςιν.

16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων· ἀνοίξαντες δὲ [g] εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέςησαν.

17 [h] Κατασείσας δὲ αὐτοῖς || τῇ χειρὶ σιγᾷν, [i] διηγήσατ[ο] [k] αὐτοῖς || πῶς ὁ Κύριος αὐτὸ[ν] ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπ[ε] δέ· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ κα[ὶ] τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα· Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

18 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦ[ν] τάραχος [l] οὐκ ὀλίγος || ἐν τοῖ[ς] ςρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρο[ς] ἐγένετο.

19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν, καὶ μὴ εὑρὼν, ἀνακρίνα[ς] τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπα[χ]χθῆναι· καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆ[ς] Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν [m] διέτριβεν ||.

20 Ἡ

|| 12. Inf. vs. 25. || 15. Luc. 22:59. Matt. 18:10. Gen. 48:16.

(l) πρὸς τῇ θύρᾳ A. | 9. 6. (m) * τῷ Πέτρῳ Ca. | 9. 35. (n) νύξας Ca. | 9. 5. (o) ἐξέπεσαν A. Ca. N. 2. | 6. 11. (p) ζῶσαι A. Ca. N. 2. | 11. 7. 8. (q) ὑπὸ A. | 9. 7. (r) γὰρ Ca. N. 2. | 10. 7. (s) ἠνοίγη A. | 9. 6. 36. (t) * κατέβησαν τοὺς ἑπτὰ βαθμοὺς καὶ Ca. | 9. 31. (u) ἀπῆλθεν A. | 9. 5. (x) ἐξείλατο A. | 9. 6. || ἐῤῥύσατο P. 1. | 9. 5. (y) = A. | 9. (z) * ὁ Πέτρος P. 1. | 9. 35. (a) * ἀδελφοὶ Cp. | 14. 9. (b) = 1. | 9. || αὐτοῦ A. Ca. m. | 11. 7. 2[9]. (c) Ῥώδη P. 1. | 9. 6. (d) αὐτῷ τὴ[ν] θύραν B. 1. | 9. 5. (e) cum not. inter[]rog. Cu. | 13. (f) * πρὸς αὐτήν· τυχὸ[ν] Ca. | 9. 31. (g) * τὴν θύραν V. | 9. 3[] || * καὶ, & ἰδόντες pro εἶδον Ca. | 9. 3[] (h) κατασείσαντος δὲ αὐτοῦ A. | 9. [] (i) * εἰσῆλθε καὶ Ca. | 9. (k) = A. [] | 9. (l) μέγας N. 2. | 9. 5. || = Ca. | [] (m) διέτριψεν A. | 9. 6.

20 Ἦν δὲ [n] ὁ Ἡρώδης || θυμο-
μαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις·
[o] ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς
αὐτὸν ||, καὶ πείσαντες Βλάστον
τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασι-
λέως, [p] ᾐτοῦντο || εἰρήνην· διὰ
τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν [q] τὴν χώ-
ραν || ἀπὸ [r] τῆς βασιλικῆς ||.
21 Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης
ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν,
καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς.
22 Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Θεοῦ
φωνὴ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου.
23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν
αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἀνθ' ὧν
οὐκ ἔδωκε [s] τὴν δόξαν || τῷ Θεῷ·
καὶ [t] γενόμενος σκωληκόβρω-
τος [u] ἐξέψυξεν.
24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ [x] ηὔ-
ξανε || καὶ ἐπληθύνετο.
25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος
ὑπέστρεψαν [y] ἐξ || Ἱερουσαλὴμ [z],
πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμ-
παραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν
[zz] ἐπικληθέντα || Μάρκον.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 ΗΣαν δέ [a] τινες || ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν
ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδά-
σκαλοι, [b] ὅ, τε || Βαρνάβας
καὶ Συμεὼν ὁ [c] καλούμενος || Νί-
γερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος,
[d] Μαναήν || τε Ἡρώδου τοῦ τε-
τράρχου σύντροφος, καὶ Σαῦ-
λος.
2 Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν
τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε
[e] τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφορί-
σατε δή μοι τόν τε Βαρνάβαν καὶ
τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον, ὃ προσ-
κέκλημαι αὐτούς.
3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσ-
ευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς
χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν [f].
4 [g] Οὗτοι || μὲν οὖν ἐκπεμ-
φθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ
ἁγίου, [h] κατῆλθον || εἰς τὴν Σε-
λεύκειαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν
εἰς τὴν Κύπρον.
5 Καὶ γενόμενοι ἐν [i] Σαλαμῖ-
νι ||, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ
[k] Θεοῦ || ἐν ταῖς συναγωγαῖς
τῶν Ἰουδαίων· [l] εἶχον δὲ || καὶ
Ἰωάννην [m] ὑπηρέτην ||.
6 [n] Διελθόντες δὲ || [o] τὴν νῆ-
σον ἄχρι Πάφου, εὗρόν [p] τινα
μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον,
[q] ᾧ

||20. 1 Reg.5:9.11. Ez.27:17. ||23. Sir.11:4. ||24. Esa.55:11. Act.6:7. 19:20. Col.1:6. ||25. Sup.11:29. Cap. XIII. ||1. Inf.14:26. 15:38. Sup.11:25. 12:25. ||2. Act.9:15. 22:21. Rom.1:1. 10:15. Gal.1:15. 2:8. Eph.3:8. 1 Tim.2:7. 2 Tim. 1:11. Matt.9:38. Num.8:11. ||3. Act.6:6. 8:15. 14:26. ||5. Act.12:25. ||6. Act.8:9.

(n) = A. Ca. L. m. | 11. 23. || & γὰρ pro δὲ Ca. | 9. 7. (o) οἱ δὲ ὁμοθυμαδὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πόλεων παρῆσαν πρὸς τὸν βασιλέα Ca. & ponit αὐτοῦ pro τοῦ βασιλέως | 9. 31. (p) ᾐτήσαντο A. | 9. 6. (q) τὰς χώρας Ca. | 9. 6. || τὴν πόλιν L. m. | 10. 5. (r) αὐτοῦ V. | 9. || & ἐκ pro ἀπὸ Ca. | 9. 7. (s) αἶνον L. m. | 10. 5. (t) * καταβὰς ἀπὸ τοῦ βήματος Ca. | 9. 35. 31. (u) * ἔτι ζῶν καὶ οὕτως Ca. | 9. 31. (x) ηὐξάνετο A. | 9. 6. (y) ἀπὸ Ca. N. 2. | 10. 7. || εἰς L. m. N. 1. W. | 11. 7. || & ἐπέστρεψαν pro ὑπέστρ. Cu. | 13. (z) * εἰς Ἀντιόχειαν Cp. S. 1. | 14. 9. (zz) ἐπικαλούμενον A. m. | 9. 36. (a) = A. Ca. L. | 11. 7. (b) ἐν οἷς ἦν καὶ Ca. | 9. 35. (c) ἐπικαλουμ. Ca. | 9. 7. (d) Μαναὴλ S. 1. | 9. 6. (e) * αὐτοῖς B. 1. | 9. 7. (f) * αὐτούς B. 1. | 9. (g) οἱ Ca. | 9. 7. 5. || αὐτοὶ N. 2. | 9. 7. (h) ἀπῆλθ. A. | 9. 7. || καταβάντες δὲ Ca. | 9. (i) Σαλαμίνῃ A. | 9. 6. (k) Κυρίου Ca. | 9. 5. (l) ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν B. 1. | 9. 5. (m) εἰς διακονίαν B. 1. | 9. 5. || ὑπηρετοῦντα αὐτοῖς Ca. | 9. 5. (n) διεξελθόντες N. 2. | 9. 7. || διελθόντων δὲ αὐτῶν Ca. | 9. 35. (o) * ὅλην A. B. 1. Ca. L. m. N. 2. S. 3. V. | 23. (p) * ἄνδρα A. B. Ca. L. m. V. | 23. || * ἐκεῖ ἄνδρα N. 2. S. 2. | 23.

[q] ὦ ὄνομα ‖ Βαριησοῦς, [r]
7 Ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ
Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ·
οὗτος [s] προσκαλεσάμενος ‖ Βαρ-
νάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.
8 Ἀνθίςατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύ-
μας ὁ μάγος, (οὕτω γὰρ μεθερ-
μηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ,)
ζητῶν διαςρέψαι τὸν ἀνθύπατον
ἀπὸ τῆς πίςεως [t].
9 Σαῦλος δὲ (ὁ καὶ Παῦλος)
πλησθεὶς Πνεύματος ἁγίου, καὶ
ἀτενίσας εἰς αὐτὸν,
10 Εἶπεν· Ὦ πλήρης παντὸς
δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας,
υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δι-
καιοσύνης, οὐ [u] παύσῃ ‖ διαςρέ-
φων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐ-
θείας;
11 Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ τοῦ Κυ-
ρίου ἐπί σε· καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ
βλέπων τὸν ἥλιον [x] ἄχρι ‖ και-
ροῦ· [y] Παραχρῆμα δὲ ‖ ἐπέπε-
σεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος·
καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγω-
γούς.
12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ
γεγονὸς, [z] ἐπίςευσεν ‖, ἐκπλησ-
σόμενος [a] ἐπὶ ‖ τῇ διδαχῇ τοῦ
Κυρίου.
13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς
Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον, ἦλ-
θον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας·
Ἰωάννης δὲ [b] ἀποχωρήσας ‖ ἀπ'
αὐτῶν, ὑπέςρεψεν εἰς Ἱεροσό-
λυμα.
14 [c] Αὐτοὶ δὲ ‖ διελθόντες
ἀπὸ τῆς Πέργης, παρεγένοντο
εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας,
καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγω-
γὴν [d] τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
ἐκάθισαν.
15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν
τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν,
ἀπέςειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς
αὐτοὺς, λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ, εἰ [e] ἔςι λόγος [f] ἐν ὑμῖν πα-
ρακλήσεως [g] πρὸς τὸν λαὸν, λέ-
γετε.
16 Ἀναςὰς δὲ Παῦλος, καὶ
κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶπεν·
Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φο-
βούμενοι τὸν Θεὸν, ἀκούσατε.
17 Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου
[h] Ἰσραὴλ ‖ ἐξελέξατο τοὺς πα-
τέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψω-
σεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ [i] Αἰ-
γύπτῳ ‖, καὶ μετὰ βραχίονος
ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐ-
τῆς·
18 Καὶ [k] ὡς ‖ τεσσαρακοντα-
ετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἐρήμῳ.

19 Καὶ

‖8. Ex.7:11. 2 Tim.3:8. ‖ 10. Matt.13:38. Io.8:44. 1 Io.3:8. ‖ 13. Inf.15:38. ‖ 16. Act.12:17. 19:33. 21:40. ‖ 17. Ex.1:1. 6:6. 12:31. 13:14. ‖ 18. Ex.16:2.35. Num. 14:34. Ps.78:38. 95:10.

(q) ὀνόματι καλούμενον Ca. | 9. 5. ‖ ὀνόματι N. 2. | 9. 6. ‖ & pro Βαρ-ιησοῦς S. 1. Βὰρ Ἰησοῦν | 9. 6. ‖ S. 2. Βαριησοῦν | 10. 6. (r) * ὃ μεθερμηνεύεται Ἐλύμας. B. 1. | 9. (s) συγκαλ. Ca. | 9. 7. (t) * ὅτι ἡδέως αὐτῶν ἤκουεν B. 1. | 9. 27. ‖ ἐπειδὴ ἥδιςα ἤκουεν αὐτῶν Ca. | 9. (u) παύῃ R. 2. | 9. 6. (x) ἕως Ca. | 9. 5. (y) καὶ εὐθέως Ca. | 9. 5. ‖ & pro ἐπέπεσεν Ca. ἔπεσεν | 9. 6. ‖ at A. ἔπαισεν | 9. (z) ἐθαύμασε καὶ ἐπίς. τῷ Θεῷ B. 1. Ca. | 10. ‖ & A. ponit ἐπίς. post ἐκπλησσ. | 9. 4. (a) = P. 1. | 9. 7. (b) ἀναχωρήσας B. 1. L. m. | 7. 11. ‖ ὑποχωρ. N. 1. | 9. 7. (c) Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας B. 1. | 9. 35. (d) * τῶν Ἰουδαίων N. 2. | 9. 35. (e) * τις A. Ca. N. 2. S. 2. | 12. 7. 8. (f) * σοφίας Ca. | 9. 31. 27. (g) huc transfertur interpunct. post λαὸν S. 2. | 10. (h) = B. 1. L. M. m. N. 1. | 37. (i) Αἰγύπτου A. | 9. 6. (k) = B. 1. | 9.

. 19 Καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν
γῇ Χαναὰν, [l] κατεκληροδότησεν ||
αὐτοῖς τὴν γῆν [m] αὐτῶν ||.
20 Καὶ μετὰ ταῦτα, [n] ὡς
ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντή-
κοντα ||, ἔδωκε [o] κριτὰς ἕως Σα-
μουὴλ τοῦ προφήτου.
21 Κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασι-
λέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς [p] ὁ
Θεὸς || τὸν Σαοὺλ υἱὸν [q] Κὶς ||,
ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ἔτη
τεσσαράκοντα.
22 Καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤ-
γειρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ εἰς βα-
σιλέα· ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας·
Εὗρον Δαβὶδ τὸν [r] τοῦ || Ἰεσσαὶ,
ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου,
ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά
μου.
23 [s] Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ τοῦ
σπέρματος || κατ' ἐπαγγελίαν
[t] ἤγειρε || τῷ Ἰσραὴλ [u] σωτῆρα
Ἰησοῦν ||,
24 Προκηρύξαντος Ἰωάννου
πρὸ προσώπου τῆς [x] εἰσόδου || αὐ-
τοῦ βάπτισμα μετανοίας [y] παν-
τὶ τῷ λαῷ || Ἰσραήλ.
25 Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης
τὸν δρόμον, ἔλεγε· [z] Τίνα || με
ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγὼ [a],
ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ, οὗ
οὐκ εἰμὶ [b] ἄξιος || τὸ ὑπόδημα
τῶν ποδῶν λῦσαι.
26 Ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γέ-
νους Ἀβραὰμ, καὶ οἱ ἐν [c] ὑμῖν ||
φοβούμενοι τὸν Θεὸν [d], [c] ὑμῖν ||
ὁ λόγος [e] τῆς σωτηρίας ταύτης
[f] ἀπεστάλη ||.
27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐ-
τῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ
τὰς [g] φωνὰς || τῶν προφητῶν
τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγι-
νωσκομένας, κρίναντες, ἐπλήρω-
σαν.
28 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανά-
του εὑρόντες, [h] ᾐτήσαντο Πιλά-
τον ἀναιρεθῆναι αὐτόν ||.
29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα
τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, κα-
θελόντες ἀπὸ τοῦ [i] ξύλου ||, ἔθη-
καν εἰς μνημεῖον.

30 [k] Ὁ

|| 19. Ex. 3:8. 34:11. Num. 26:55. 33:54. Deut. 1:8. 21. 7:1. 31:3. Ios. 3:10. 11:15. 14:1. 2. Ps. 78:55. || 20. Iud. 2:16. 3:9. || 21. 1 Sam. 8:5. 9:15. 10:1. Ose. 13:11. || 22. 1 Sam. 13:14. 15:28. 16:12. 28:17. 1 Par. 10:13. Ps. 78:70. 89:21. Act. 7:46. || 23. Matt. 1:1. Luc. 1:32. 69. 2 Sam. 7:12. Esa. 11:1. Ier. 23:5. 1 Par. 17:11. Ps. 89:35. 132:11. || 24. Mal. 3:1. Matt. 3:1. 5. Mar. 1:2. 5. Luc. 3:3. Io. 3:23. || 25. Io. 1:20. 26. 27. Matt. 3:11. Marc. 1:7. Luc. 3:16. Inf. 20:24. 2 Tim. 4:7. || 26. Matt. 10:6. 22:8. Act. 3:26. 13:46. || 27. Mar. 15:29. Luc. 23:34. 24:44. Ioh. 7:26. 48. 15:21. 16:3. Act 3:17. 15:21. 26:22. 28:23. Rom. 11:26. 1 Cor. 2:8. 2 Cor. 3:14. 1 Tim. 1:13. Neh. 8:1. || 28. Sup. 3:14. Matt. 27:20. Mar. 15:11. Luc. 23:18. Io. 19:6. || 29. Matt. 27:59. Mar. 15:46. Luc. 23:53. Io. 19:38.

(l) κατεκληρονόμησεν A. B. 1. Ca. L. M. m. N. 2. s. 3. Cæs. | 23. (m) = N. 2. | 9 || τῶν ἀλλοφύλων Ca. | 9. 31. (n) ὡσεὶ μετὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα ἔτη V. & connectit cum vers. sup. | 9. 4. || sic N. 2. W. | 10. || deinde sequuntur καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε &c. | 23. (o) * αὐτοῖς B. 1. | 9. 35. (p) = m. N. 1. | 10. 35. (q) Κεὶς P. 1. | 9. 6. (r) υἱὸν Ca. m. | 10. 35. (s) ὁ Θεὸς οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ Ca. | 9. 5. (t) ἤγαγε A. L. N. 1. S. 3. V. | 5. 23. (u) σωτηρίαν L. m. s. 3. Cæs. | 12. 29. || & = Ἰησοῦν N. 1. | 9. (x) παρουσίας V. | 9. 5. (y) = M. N. 1. P. 1. | 11. 26. (z) τί A. | 9. 6. (a) * ὁ Χριστὸς B. 1. | 9. 35. (b) ἱκανὸς N. 2. | 9. 5. (c) ἡμῖν utrobique A. | 9. 6. (d) * ἀκούσατε B. 1. | 9. (e) * οὗτος N. 2. s. 1. | 10. (f) ἐξαπεστ. A. Ca. L. m. N. 1. | 7. 8. || & = ταύτης N. 2. | 9. (g) γραφὰς B. 1. | 9. 5. (h) κρίναντες αὐτὸν παρέδωκαν Πιλάτῳ ἵνα εἰς ἀναίρεσιν Ca. | 9. 31. (i) σταύρου B. 1. | 9. 5.

30 [k] Ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν ||.

31 [l] Ὃς || ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας
πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, οἵτινές [m] εἰσι μάρτυρες
αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.

32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελι-
ζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας
[n] ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι
ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς
τέκνοις [o] αὐτῶν ἡμῖν ||, ἀναστή-
σας [p] Ἰησοῦν ||·

33 Ὡς [q] καὶ || ἐν τῷ ψαλμῷ
τῷ [r] δευτέρῳ || γέγραπται· Υἱός
μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννη-
κά σε. [s]

34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν [t] ἐκ
νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑπο-
στρέφειν εἰς διαφθορὰν, οὕτως εἴ-
ρηκεν· Ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια
Δαβὶδ τὰ πιστά.

35 [u] Διὸ || καὶ ἐν ἑτέρῳ λέ-
γει· Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
ἰδεῖν διαφθοράν.

36 Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ
ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ,
ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς
τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε
διαφθοράν·

37 Ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν [x],
οὐκ εἶδε διαφθοράν.

38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, [y] ἄν-
δρες || ἀδελφοὶ, ὅτι διὰ [z] τούτου
ὑμῖν || ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγ-
γέλλεται·

39 [a] Καὶ || ἀπὸ πάντων, ὧν
οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέ-
ως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ [b] πᾶς ||
ὁ πιστεύων δικαιοῦται [c].

40 Βλέπετε οὖν, μὴ ἐπέλθῃ
[d] ἐφ' ὑμᾶς || τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς
προφήταις·

41 [e] Ἴδετε || οἱ καταφρονηταὶ
καὶ θαυμάσατε, [f] καὶ ἀφανίσθη-
τε· ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, [g] ἔργον, ᾧ ||
οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιη-
γῆται ὑμῖν.

42 Ἐξιόντων δὲ [h] ἐκ τῆς συν-
αγωγῆς

||30. Sup.2:24.32. 3:13.26. 4:10. 5:30. 10:40. Inf.17:31. Rom.4:24. 8:11. 1 Cor. 6:14. 15:15. 2 Cor.4:14. Gal.1:1. Eph.1:20. Col.2:12. 1 Theſſ.1:10. Heb.13:10. Io.2:19. 10:17. || 31. Matt.27:55. 28:2.16. Mar.16:9.14. Luc.24:36. Io.20:19.21: 1. Act.1:3.22. 2:32. 3:15. 5:32. 10:40. 1 Cor.15:5.6. || 32. Gen.3:15. 22:18. 26:4. 49:10. Deut.18:15. 2 Sam.7:12. Pſ.132:11. Eſa.4:2. 7:14. 9:6. 40:10. Ier.23:5. 33:14. Ez.34:23. 37:24. Dan 9:24. Matt.1:23. Act.2:30.39. 3:22. Gal.3:16. || 33. Pſ.2:7. Heb.1:5. 5:5. || 34. Eſa.55:3. || 35. Pſ.16:10. Sup.2:27. || 36. 1 Reg.2:10. Sup.2:29. Pſ.78:72. || 38. Eſa.53:12. 59:20. Ier.31:34. Dan.9:24. Zach.12:10. Luc.24:47. 1 Io.2:12. Sup.2:38. 4:12. 5:31. 10:43. Rom.3:24.28. 8:3. Gal.2:16. Heb.7:19. 8:12. 9:15. || 39. Rom.8:3. 10:4. || 41. Eſa.28:14. Hab.1:5. Gen.27:12. Prov.13:15. Sup.3:4.

(k) ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν Ca. | 9. 5. 30. (l) οὗτος Ca. | 9. 5. 7. (m) * νῦν A. s. 3. | 8. 7. || εἰσι νῦν L. m. N. 2. || * ἄχρι νῦν Ca. | 9. || * ἕως τοῦ νῦν V. | 11. (n) * ἡμῶν A. Ca. | 10. 35. (o) ἡμῶν A. Ca. | 10. (p) αὐτὸν ἐκ νεκρῶν A. | 9. 5. || τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν Ca. | 9. 31. (q) γὰρ Ca. | 9. 7. (r) πρώτῳ Ca. | 9. 23. (s) * Αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. Ca. | 9. 31. (t) * ὁ Θεὸς B. 1. | 9. 35. (u) διότι A. | 9. 7. || ſed διὸ & ἐν = Ca. | 9. (x) * ἐκ νεκρῶν N. 2. V. | 10. 35. (y) = P. 1. | 9. (z) τοῦτο L. m. | 10. (a) = A. | 9. || & * μετάνοια poſt καὶ Ca. | 9. (b) σύμπας Ca. | 9. 7. 5. (c) * παρὰ Θεῷ Ca. | 9. 35. (d) = Ca. N. 2. | 10. 29. (e) ἀκούσατε B. 1. | 9. 5. (f) * καὶ ἐπιβλέψατε Cp. s. 3. Cæſ. | 11. 14. (g) ὅτι ὁ Θεὸς σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει, ὃ N. 1. | 9. || & = ἔργον Ca. M. m. | 11. || & ὃ pro ᾧ A. s. omn. | 6. 8. (h) αὐτῶν A. B. Ca. L. N. 2. V. | 7. 35.

αγωγῆς τῶν Ἰουδαίων ||, παρε-
κάλουν τὰ ἔθνη [i] εἰς τὸ [k] μετα-
ξὺ || σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς
τὰ ῥήματα ταῦτα.
43 Λυθείσης δὲ τῆς συναγω-
γῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν
Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων
[l] προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες
[m] αὐτοῖς ||, ἔπειθον αὐτοὺς [n] ἐπι-
μένειν || τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ. [o]
44 Τῷ δὲ [p] ἐρχομένῳ || σαβ-
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συν-
ήχθη ἀκοῦσαι [q] τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ ||.
45 Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς
ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ
ἀντέλεγον τοῖς [r] ὑπὸ τοῦ Παύ-
λου λεγομένοις, [s] ἀντιλέγοντες
καὶ || βλασφημοῦντες.
46 Παῤῥησιασάμενοι δὲ ὁ Παῦ-
λος καὶ ὁ Βαρνάβας, εἶπον [t]· Ὑ-
μῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαλη-
θῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ
δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀ-
ξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰω-
νίου ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς
τὰ ἔθνη.
47 Οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡ-
μῖν ὁ Κύριος· [u] Τέθεικά σε εἰς
φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σω-
τηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη [x]
[y] ἔχαιρον ||, καὶ [z] ἐδόξαζον || τὸν
[a] λόγον τοῦ Κυρίου· καὶ ἐπίστευ-
σαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς
ζωὴν αἰώνιον.
49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ
Κυρίου [b] δι' || ὅλης τῆς χώρας.
50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυ-
ναν τὰς σεβομένας γυναῖκας
[c] καὶ || τὰς εὐσχήμονας, καὶ
τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ
ἐπήγειραν [d] διωγμὸν ἐπὶ τὸν
Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ
ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων
αὐτῶν.
51 Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν
κονιορτὸν [e] τῶν ποδῶν αὐτῶν
[f] ἐπ' || αὐτοὺς, [g] ἦλθον || εἰς Ἰκό-
νιον.
52 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο
χαρᾶς καὶ Πνεύματος ἁγίου.

Κεφ. ιδ'. 14.

1 ἘΓένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ
τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς
εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαί-
ων,

||43. Matt. 23:15. Act. 11:23. 14:22. 20:24. Tit. 2:11. Heb. 12:15. 1 Pet. 5:12. ||46. Matt. 8:12. 10:6. 15:24. 21:2. 8:43. Act. 1:8. 5:25. 13:26. 18:6. 28:28. Ex. 32:10. Deut. 32:21. Esa. 55:5. Matt. 8:12. 21:43. Rom. 10:19. ||47. Esa. 49:6. 42:6. Luc. 2:32. ||48. Sup. 2:14. ||50. 2 Tim. 3:11. ||51. Matt. 10:14. Mar. 6:11. Luc. 9:5. Act. 14:6. 11. 18:6.

(i) * τοῦτ' ἔξω N. 1. | 9. || & = τὰ ἔθνη B. 1. Ca. L. m. N. 2. | 23. (k) ἐσόμενον N. 1. | 9. || ἑξῆς Ca. | 9. 5. || ἠξίουν τὰ ἔθνη post σάββατον legit R. 2. | 9. || sed à τὰ ἔθνη usque ad λαληθ. = R. 1. | 9. (l) * τὸν Θεὸν B. 1. V. | 10. 35. (m) = Cæs. | 9. (n) προσμέν. A. Ca. L. m. N. 2. | 12. 7. 8. (o) * Ἐγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς πόλεως διελθεῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ca. | 9. 31. || ἐγένετο δὲ κατὰ πᾶσαν πόλιν φημισθῆναι τὸν λόγον B. 1. | 9. (p) ἐχομένῳ A. B. 1. | 10. 6. 29. (q) * Παύλου, πολύν τε λόγον ποιησαμένου περὶ τοῦ Κυρίου Ca. S. 1. | 10. 31. (r) * λόγοις τοῖς B. 1. Ca. | 10. 35. (s) = A. L. m. N. 2. S. 1. V. | 23. || ἐναντιούμενοι καὶ B. 1. | 9. 5. || & λαλουμένοις pro λεγομ. A. B. 1. L. m. | 11. 5. (t) * πρὸς αὐτοὺς Ca. | 9. (u) * ἰδοὺ B. 1. Ca. | 10. 35. (x) * ταῦτα P. 1. | 9. (y) ἔχαιρε Cæs. | 9. (z) ἐδέξαντο Ca. | 9. 5. (a) * Θεὸν καὶ τὸν L. m. | 10. 35. (b) καθ' A. L. m. | 11. 7. 8. (c) = A. Ca. L. m. N. 2. | 7. 33. (d) * θλίψιν (μεγάλην Ca. | 9.) καὶ B. 1. Ca. | 9. 10. (e) * ἀπὸ B. 1. N. 1. | 10. 7. (f) εἰς B. 1. | 9. 7. (g) κατήντησαν Ca. | 9.

ων, καὶ λαλῆσαι οὕτως [h] ὥςε
[i] πιςεῦσαι || Ἰουδαίων τέ καὶ
Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος [k].
2 [l] Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι
ἐπήγειραν || καὶ ἐκάκωσαν τὰς
ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀ-
δελφῶν. [m]
3 Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέ-
τριψαν [n] παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ
Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι [o] τῷ λόγῳ
τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ διδόντι
σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ
τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4 [p] Ἐσχίσθη δὲ || τὸ πλῆθος
[q] τῆς πόλεως ||· καὶ οἱ μὲν ἦσαν
σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, [r] οἱ || δὲ σὺν
τοῖς ἀποςόλοις [s].
5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθ-
νῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς
ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λι-
θοβολῆσαι αὐτοὺς,
6 Συνιδόντες κατέφυγον [t] εἰς
τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύ-
ςραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν περί-
χωρον [u]·
7 [x] Κἀκεῖ || ἦσαν εὐαγγελιζό-
μενοι [y].
8 Καί τις ἀνὴρ [z] ἐν Λύςροις ||
ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο,
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
[a] ὑπάρχων ||, ὃς οὐδέποτε [b] πε-
ριεπεπατήκει ||.
9 Οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου
λαλοῦντος [c]· [d] ὃς ἀτενίσας αὐ-
τῷ ||, καὶ ἰδὼν ὅτι πίςιν ἔχει
τοῦ σωθῆναι,
10 Εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· [e]
Ἀνάςηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου
ὀρθός. [f] Καὶ [g] ἥλλετο ||, καὶ πε-
ριεπάτει.
11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποί-
ησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν φω-
νὴν αὐτῶν, Λυκαονιςὶ λέγοντες·
Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις
κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς.
12 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρ-
νάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον,
Ἑρμῆν· ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγού-
μενος τοῦ λόγου.
13 [h] Ὁ δὲ ἱερεὺς || τοῦ Διὸς
τοῦ

|| 2. 2 Tim.3:10. || 3. Mar.16:20. Act.19:11. 20:24. Hebr.2:4. || 5. 2 Tim.3:11. || 6. Matt.10:23. Act.8:1. || 8. Act.3:2. || 9. Matt.9:28. || 10. Esa.35:6. || 11. Act.8: 10. 28:6. || 13. Dan.2:46.

(h) * πρὸς αὐτοὺς B. 1. Ca. | 10. 35. (i) θαυμάσαι B. 1. | 9. 5. (k) * καὶ πιςεῦσαι B. 1. | 9. (l) Οἱ δὲ ἀρχισυνάγωγοι τῶν Ἰουδαίων, καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς ἐπήγαγον αὐτοῖς διωγμὸν κατὰ τῶν δικαίων Ca. | 9. 31. || & ἀπειθήσαντες pro ἀπειθοῦντ. A. L. m. N. 2. S. 1. V. | 36. || & * διωγμὸν post ἐπήγειραν B. | 9. (m) * Ὁ δὲ Θεὸς εἰρήνην ἐποίησεν. B. 1. | 9. || ὁ δὲ Κύριος ἔδωκε ταχὺ εἰρήνην. Ca. | 9. 31. (n) * ἐκεῖ B. 1. | 9. (o) * ἐπὶ A. | 9. (p) ἦν δὲ ἐσχισμένον Ca. | 9. 5. (q) = N. 2. | 9. (r) ἄλλοι Ca. | 9. 5. (s) * κολλώμενοι διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ Ca. | 9. 31. (t) * οἱ Ἀπόςολοι L. m. | 10. 35. (u) * ὅλην B. 1. Ca. | 10. 35. (x) κἀκεῖσε P. 1. | 9. (y) * τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐξεπλήσσετο πᾶσα ἡ πολυπληθία ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτῶν. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Λύςροις. B. 1. | 9. || καὶ ἐκινήθη ὅλον τὸ πλῆθος ἐπὶ τῇ διδαχῇ. Ὁ δὲ Παῦλος &c. Ca. S. 1. | 10. 31. (z) = B. 1. Ca. | 10. 29. (a) = B. 1. Ca. L. m. N. 2. | 26. 33. (b) περιεπάτησε A. | 9. 6. (c) * ὑπάρχων ἐν φόβῳ Ca. | 9. 31. || & λέγοντος pro λαλοῦντος N. 1. | 9. 5. (d) ἀτενίσας δὲ αὐτῷ ὁ Παῦλος Ca. | 9. 5. || πρὸς ὃν ἀτενίσας ὁ Παῦλος B. 1. | 9. 5. (e) * σοὶ λέγω, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριςοῦ, Ca. Cp. N. 2. S. 4. | 23. (f) * Καὶ εὐθέως περιεπάτει Ca. & = καὶ περιεπάτει postea | 9. 30. 4. (g) παραχρῆμα ἐξήλλετο B. 1. | 9. || sic * παραχρῆμα Ca. | 9. || & ἥλατο pro ἥλλετο A. | 9. || & ἥλλα Cæf. | 9. (h) οἱ δὲ ἱερεῖς Ca. | 9. 6.

τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως [i] αὐτῶν ||, ταύρους καὶ ϛέμματα ἐπὶ [k] τοὺς πυλῶνας || [l] ἐνέγκας ||, σὺν τοῖς ὄχλοις [m] ἤθελε θύειν ||.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόϛολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια [n] αὐτῶν, εἰσεπήδησαν || εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες,

15 Καὶ λέγοντες· Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι [o] ὑμᾶς || ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων [p] ἐπιϛρέφειν || ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, [q] ὃς ἐποίησε || τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς·

16 Ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.

17 Καί τοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, [r] ἀγαθοποιῶν ||, οὐρανόθεν [s] ἡμῖν || ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας [t] ἡμῶν ||.

18 Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς [u].

19 [x] Ἐπῆλθον δὲ [y] ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ [z] πείσαντες τοὺς ὄχλους ||, καὶ [a] λιθάσαντες || τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, [b] νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι ||.

20 Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναϛὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθε [c] σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.

21 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέϛρεψαν εἰς τὴν Λύϛραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν·

22 Ἐπιϛηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίϛει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·

23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηϛειῶν, παρέθεντο

|| 14. Matt.26:65. || 15. Act.10:26. Gen.1:1. Pſ.33:6. 124:8. 146:6. 1 Sam. 12:21. 1 Reg.16:13. Amos 2:4. Rom.1:21. Eph.4:17. 1 Cor.8:4. Iac.5:17. Apoc.14:7. 19:10. 22:9. || 16. Pſ.81:13. 147:20. Inf.17:30. Eph.3:5. || 17. Inf. 17:25. Lev.26:4. Deut.11:14. 28:12. Pſ.65:10. 68:9. 147:8. Iob 5:10. Sir.16:29. Ier.14:22. Baruc 6:53. Matt.5:45. || 19. Sup.7:58. 13:45. 2 Cor.11:25. 2 Tim.3: 11. Heb.13:12. || 20. 2 Cor.1:8. 4:10. || 22. Sup.11:23. 13:43. Matt.10:38. 16:24. Luc.22:28.29. 24:26. 2 Tim.2:11. 3:12. Rom.8:17. || 23. Act.1:26. 11:26.30. 13: 2. 15:36. Tit.1:5.

(i) = Ca. L. m. N. 2. | 11.7.8.29. (k) τοῦ πυλῶνος W. | 9.6. (l) ἐνέγκαντες Ca. | 9. (m) ἤθελον ἐπιθύειν Ca. | 9. 6. 7. (n) ἑαυτῶν ἐξεπήδησαν A. | 9. || ſic ἐξεπήδ. B. 1. Ca. N. 2. | 11. 7. (o) ὑμῖν τὸν Θεὸν ὅπως Ca. | 9. 31. || & * ἵνα poſt ὑμᾶς B. 1. | 9. (p) ἐπιϛρέφετε B. 1. | 9. || ἐπιϛρέψητε Ca. | 9. 6. (q) τὸν ποιήσαντα Ca. | 9.6. (r) ἀγαθουργῶν A. N. 2. | 10. 5. (s) ὑμῖν B. 1. | 9.6. (t) ὑμῶν B. 1. S. 2. | 11.6. (u) * ἀλλὰ πορεύεσθαι ἕκαϛον εἰς τὰ ἴδια L. m. N. 2. W. | 23. (x) * διατριβόντων δὲ αὐτῶν καὶ διδασκόντων L. m. N. 2. W. & Ca. ſed = δὲ | 23. (y) * τινες B. 1. | 9. 7. || * τινες Ἰουδαῖοι Ca. | 9. 35. 31. || = δὲ Ca. L. m. N. 2. W. | 12. 7. (z) διαλεγομένων αὐτῶν παῤῥησίᾳ, ἀνέπεισαν τοὺς ὄχλους ἀποϛῆναι ἀπ' αὐτῶν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται L. m. N. 2. W. | 23. || & ἐπισείσαντες pro πείσαντες Ca. | 9.6. 7. (a) λιθοβολήσαντες A. N. 2. | 10. 5. (b) νομίζοντες αὐτὸν τεθνηκέναι A. | 9.6. (c) * ὁ Παῦλος L. m. | 10.27.

ἔθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, εἰς ὃν πεπιςεύκεισαν.

24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμφυλίαν·

25 Καὶ λαλήσαντες [d] ἐν Πέργῃ || τὸν λόγον [e], κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν [f].

26 Κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον, ὃ ἐπλήρωσαν.

27 [g] Παραγενόμενοι || δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, [h] ἀνήγγειλαν || ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς [i] μετ' || αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίςεως.

28 Διέτριβον δὲ [k] ἐκεῖ || χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑί τινες [l] κατελθόντες || ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας [m], ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς· Ὅτι ἐὰν μὴ [n] περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋσέως ||, οὐ [o] δύνασθε || σωθῆναι.

2 Γενομένης [p] οὖν || ςάσεως καὶ [q] συζητήσεως || οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ [r] πρὸς αὐτοὺς ||, [s] ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν || πρὸς τοὺς ἀποςόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ, [t] περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

3 Οἱ μὲν οὖν [u] προπεμφθέντες || ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιςροφὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς.

4 Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, [x] ἀπεδέχθησαν || ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποςόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, [y] ἀνήγγειλάν τε || ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν.

5 [z] Ἐξανέςησαν δέ || τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων [a] πεπιςευκότες ||, λέγοντες· [b] Ὅτι || δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόςολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ [c] λόγου || τούτου.

7 Πολλῆς δὲ [d] συζητήσεως || γε-

|| 26. Sup. 13:1.3. || 27. Act. 15:4. 21:19. 1 Cor. 16:9. 2 Cor. 2:12. Col. 4:3. Apoc. 3:8. Cap. XV. || 1. Act 8:1. 10:28. 11:1.19. Gen. 17:10. Lev. 12:3. Gal. 2:4. 5:1.2. Tit. 1:10. Phil. 3:2. Col. 2:8.11.16. Ioh. 7:22. || 2. Gal. 2:1. Act. 11:30. 13:1. 16:4. || 4. Act. 14:3.26. || 5. Sup. 6:7. || 7. Sup. 10:20. 11:1.13.

(d) εἰς Πέργην A. | 9. 7. (e) * τοῦ Θεοῦ W. | 9. 27. || * τοῦ Κυρίου A. L. m. | 27. (f) * εὐαγγελιζόμενοι αὐτούς Ca. | 9. 31. (g) παραγαγόντες Cæſ. | 9. (h) ἀνήγγελλον A. | 9. 7. || ἀπήγγειλαν B. | 9. 7. (i) * μετὰ τῶν ψυχῶν Ca. | 9. 31. (k) = Ca. L. m. N. 2. | 11. 26. (l) ἐξελθ. N. 1. | 9. 7. (m) * τῶν πεπιςευκότων ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων S. 1. | 9. (n) περιτμηθῆτε, καὶ τῷ ἔθει Μωϋσέως περιπατῆτε Ca. S. 2. | 11. 5. 31. || ſic περιτμηθῆτε A. N. 2. | 10. 6. (o) δυνήσεσθε N. 2. | 9. 6. (p) δὲ Ca. L. m. N. 2. | 11. 7. 8. (q) ζητήσεως A. Ca. Cp. L. m. N. 1. 2. S. 4. | 7. 8. || = B. 1. V. | 10. (r) σὺν αὐτοῖς Ca. | 9. 7. (s) ἔλεγεν γὰρ ὁ Παῦλος μένειν οὕτως καθὼς ἐπίςευσαν διϊσχυριζόμενος· οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ παρήγγειλαν αὐτοῖς τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ καί τισιν ἄλλοις ἀναβαίνειν Ca. | 9. 31. (t) * ὅπως κριθῶσιν ἐπ' αὐτοῖς Ca. | 9. 31. (u) ἐκπεμφθ. B. 1. | 9. 7. (x) παρεδέχθ. A. L. m. | 11. 7. 8. || ſic Ca. * μεγάλως | 9. (y) ἀπαγγείλαντες Ca. | 9. 7. (z) οἱ δὲ παραγγείλαντες αὐτοῖς ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, ἐξανέςησαν λέγοντες Ca | 9. 31. || ſed = λέγοντες poſtea. (a) τῶν πεπιςευκότων S. 1. | 9. 6. (b) ὡς B. 1. | 9. 7. (c) ζητήματος B. 1. | 9. 5. (d) ζητήσεως A. L. m. N. 2. | 11. 7. 8.

γενομένης, [e] ἀνας᾽ὰς ‖ Πέτρος
[f] εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀ-
δελφοὶ, ὑμεῖς ἐπίςασθε, ὅτι ἀφ᾽
ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς [g] ἐν ‖
ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ ςόματός
μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον
[h] τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιςεῦσαι.
8 Καὶ ὁ καρδιογνώςης Θεὸς
ἐμαρτύρησεν [i] αὐτοῖς, δοὺς αὐ-
τοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς
καὶ ἡμῖν·
9 Καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ
ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίςει
καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν.
10 Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν
Θεὸν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔ-
τε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς
ἰσχύσαμεν βαςάσαι;
11 Ἀλλὰ [k] διὰ τῆς χάριτος ‖
Κυρίου Ἰησοῦ Χριςοῦ πιςεύομεν
σωθῆναι, καθ᾽ ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.
12 [l] Ἐσίγησε δὲ πᾶν ‖ τὸ
πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ
Παύλου [m] ἐξηγουμένων, ὅσα ἐ-
ποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέ-
ρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι᾽ αὐτῶν.
13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐ-
τοὺς, [n] ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέ-
γων ‖· Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἀκού-
σατέ μου.
14 Συμεὼν ἐξηγήσατο, καθὼς
πρῶτον ὁ Θεὸς [o] ἐπεσκέψατο ‖
λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν [p] ἐπὶ ‖ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ.
15 Καὶ [q] τούτῳ ‖ συμφωνοῦσιν
οἱ λόγοι τῶν προφητῶν· [r] κα-
θὼς ‖ γέγραπται·
16 Μετὰ ταῦτα [s] ἀναςρέψω ‖,
καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δα-
βὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ
[t] κατεσκαμμένα ‖ αὐτῆς ἀνοικο-
δομήσω [u], καὶ ἀνορθώσω αὐτήν·
17 Ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ
κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν
[x] Κύριον ‖, καὶ πάντα τὰ ἔθνη
ἐφ᾽ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
μου ἐπ᾽ αὐτούς· λέγει Κύριος ὁ
ποιῶν ταῦτα [y] πάντα ‖.
18 [z] Γνωςὰ ἀπ᾽ αἰῶνός ἐςι τῷ
Θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. ‖
19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενο-
χλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπι-
ςρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν.
20 Ἀλλὰ ἐπιςεῖλαι αὐτοῖς
τοῦ ἀπέχεσθαι [a] ἀπὸ ‖ τῶν ἀ-
λισγη-

‖8. 1 Par.28:9. 29:17. Pſ.7:10. Ier.11:20. 1⁻:10. 20:12. Sup.10:43. 11:15. 1 Cor.1:2. ‖9. Sup.10:15.28. 11:17. 12:24. 13:48. 14:1.27. 1 Pet.1:22. ‖10. Gal. 5:1. Matt.23:4. ‖11. Rom.8:3. Gal.2:21. 3:21. Eph.2:4.8. Tit.2:11. 3:4. ‖12. Sup. 13:11.48. 14:1.10. ‖13. Sup.12:17. Ier.32:41. ‖14. 2 Pet.1:1. ‖16. Amos 9:11. 12. ‖18. Sir.33:11. Iudit 9:6. ‖20. Inf. ℣.29. 21:25. Gen.9:4. Ex.34:15. Lev.3: 17. 7:26. 17:14. 19:26. Deut.12:16.23. 15:23. 1 Sam.14:32. Sap.14:23. Sir.40:29. Dan.1:8. Mal.1:⁻. Rom.1:24. 1 Cor.5:1.9. 8:1.9. 10:7.14.20.28. 1 Theſſ.4:3. Eph. 2:2. 4:17. Heb.12:15. 1 Pet.4:3. Apoc.2:14.20.

(e) ἀνέςησεν ἐν πνεύματι Ca. | 9. 6.31. (f) * καὶ Ca. | 9.7. (g) = Cæſ. | 9. (h) * τοῦ Κυρίου καὶ Ca. L. | 10. 31. (i) * ἐπ᾽ Ca. | 9.7. ‖ & = αὐτοῖς prius B. 1. | 9.2. (k) τῇ χάριτι m. | 9. (l) * Συγκατατιθεμένων τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου εἰρημένοις Ca. | 9.31. (m) διηγουμένων Cæſ. | 9. (n) ἀναςὰς Ἰάκωβος εἶπεν Ca. | 9. (o) ἐξελέξατο B. 1. | 9.5. (p) = A. B. 1. | 10.7. (q) οὕτως Ca. | 9.7. (r) ὡς L. m. | 10.5. (s) ἐπιςρέψω Ca. | 9.7. (t) ἀνεσκαμμένα B. 1. | 9.7. ‖ κατεςραμμένα L. m. | 10.6.5. (u) * καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος N. 1. Cæſ. | 10. (x) Θεὸν Ca. | 9.5. (y) = A. Ca. | 10. ‖ ſed bis = P. 1. | 9.26. (z) ἅ ἐςι γνωςὰ ἀπ᾽ αἰῶνος αὐτῷ Cu. 13. ‖ ſed pro γνωςὰ A. Ca. V. γνωςὸν | 11.6. ‖ & pro πάντα τὰ ἔργα, πᾶν τὸ ἔργον Cu. | 13. ‖ ſed A. Ca. V. = πάντα | 11.7. (a) = Ca. N. 2. | 10.7.

λισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς
πορνείας [b] καὶ τοῦ πνικτοῦ || καὶ
τοῦ αἵματος [c].

21 Μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρ-
χαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσ-
σοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συν-
αγωγαῖς [d] κατὰ πᾶν σάββατον
ἀναγινωσκόμενος.

22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποςόλοις
καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ
τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄν-
δρας [e] ἐξ αὐτῶν || πέμψαι εἰς
Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ
Βαρνάβᾳ· Ἰούδαν τὸν [f] ἐπικα-
λούμενον Βαρσαβᾶν ||, καὶ Σί-
λαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς
ἀδελφοῖς·

23 Γράψαντες [g] διὰ χειρὸς
αὐτῶν [h] τάδε ||· Οἱ ἀπόςολοι
καὶ οἱ πρεσβύτεροι [i] καὶ οἱ || ἀ-
δελφοὶ, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιό-
χειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν
ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν.

24 Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν, ὅτι τι-
νὲς [k] ἐξ ἡμῶν || ἐξελθόντες [l] ἐτά-
ραξαν || ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευ-
άζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, [m] λέ-
γοντες περιτέμνεσθαι, καὶ τηρεῖν
τὸν νόμον ||, οἷς οὐ διεςειλάμεθα·

25 Ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁ-
μοθυμαδὸν, ἐκλεξαμένους ἄν-
δρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ
Παύλῳ,

26 Ἀνθρώποις παραδεδωκόσι
τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριςοῦ [n].

27 Ἀπεςάλκαμεν οὖν Ἰούδαν
καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λό-
γου [o] ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.

28 Ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ Πνεύ-
ματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπι-
τίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν
[p] ἐπάναγκες || [q] τούτων ||·

29 Ἀπέχεσθαι [r] εἰδωλοθύτων ||
καὶ αἵματος [s] καὶ πνικτοῦ || καὶ
πορνείας [t]· ἐξ ὧν διατηροῦντες
ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε [u]. Ἔρρω-
σθε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες
[x] ἦλθον || εἰς Ἀντιόχειαν· καὶ
συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπέ-
δωκαν τὴν ἐπιςολήν.

31 Ἀναγνόντες δὲ, ἐχάρησαν
ἐπὶ τῇ παρακλήσει.

32 Ἰούδας δὲ καὶ Σίλας, καὶ
αὐτοὶ προφῆται ὄντες [y], διὰ λό-
γου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς
ἀδελφοὺς, καὶ ἐπεςήριξαν.

33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀ-
πελύθησαν [z] μετ᾽ εἰρήνης || ἀπὸ
τῶν

||21. Neh.8:1. Act.13:27. ||24. Gal.2:4. 5:12. Sup.ỳ.1.10. 8:1. 1 Io.2:19. Tit. 1:11. ||26. Act.13:50. 14:19. ||29. Sup.ỳ.20. Inf.16:4. 21:25. ||32. Sup.14:22. Inf.18 23.

(b) = Ca.|9. (c) * καὶ ὅσα ἂν μὴ θέλουσιν ἑαυτοῖς γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν s. 2. Ca.|11. 27. || sed = ἂν Ca. & ponit ποιεῖτε pro ποιεῖν (d) * ὅπου V.|9. (e) = A.|9. 37. (f) καλούμ. Βαρσαββᾶν A.|9. 6. 7. (g) * ἐπιςολὴν Ca.|9. 31. || χειρῶν pro χειρὸς V.|9. 6. (h) περιέχουσαν τάδε Ca.|9. 35. || sed = τάδε A.|9. (i) = A. Ca.|10. 29. (k) = R. 1.|9. 16. (l) ἐξετάραξ. Ca.|9. 7. (m) = A. Ca. V.|11. 29. || & * δεῖ post περιτέμν. B. 1.|9. (n) * εἰς πάντα πειρασμόν B. 1. Ca.|10. 25. (o) * πολλοῦ B. 1.|9. (p) ἐπ᾽ ἀνάγκαις P. 1.|9. 6. 7. (q) = N. 2. Cæs.|10. (r) εἰδωλοθύτου P. 1.|9. 6. (s) = Ca.|9. (t) * ut superius vers. 20. Ca. Cp. s. 2.|11. 14. || sed pro θέλουσιν versu 20. Ca. s. 1. ponit θέλετε|10. 6. (u) * φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ πνεύματι Ca|9. 31. (x) * ἐν ἡμέραις ὀλίγαις κατῆλθον Ca.|9. 31. || sic κατῆλθ. A. L. m. N. 2. s. 3.|7. 8. (y) * πλήρεις πνεύματος ἁγίου Ca.|9. 31. || & ὑπάρχοντες pro ὄντες B. 1.|9. 5. (z) = m.|9.

ῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς [a] ἀποσό-
λους. ||
34 Ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπι-
μεῖναι αὐτοῦ. [b]
35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας
διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδά-
σκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, με-
τὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λό-
γον τοῦ Κυρίου.
36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε
Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν· Ἐπι-
στρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα
τοὺς ἀδελφοὺς [c] ἡμῶν || κατὰ
πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς [d] κατηγ-
γείλαμεν || τὸν λόγον τοῦ Κυ-
ρίου, πῶς ἔχουσι.
37 Βαρνάβας δὲ [e] ἐβουλεύσα-
το συμπαραλαβεῖν τὸν || Ἰωάννην
τὸν [f] καλούμενον || Μάρκον.
38 Παῦλος δὲ [g] ἠξίου, τὸν
ἀποστάντα || ἀπ᾿ αὐτῶν ἀπὸ
Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα
[h] αὐτοῖς || εἰς τὸ ἔργον, [i] μὴ
συμπαραλαβεῖν τοῦτον.
39 Ἐγένετο [k] οὖν || παροξυσ-
μὸς, ὥστε [l] ἀποχωρισθῆναι || αὐ-
τοὺς ἀπ᾿ ἀλλήλων· [m] τόν τε
Βαρνάβαν παραλαβόντα || τὸν
Μάρκον [n] ἐκπλεῦσαι || εἰς Κύ-
προν.
40 Παῦλος δὲ [o] ἐπιλεξάμε-
νος || Σίλαν, ἐξῆλθε, παραδοθεὶς
τῇ χάριτι τοῦ [p] Θεοῦ || ὑπὸ τῶν
ἀδελφῶν.
41 Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν
καὶ [q] Κιλικίαν ||, ἐπιστηρίζων τὰς
ἐκκλησίας [r].

Κεφ. ιϛ΄. 16.

1 [s] ΚΑτήντησε δὲ [t] εἰς Δέρβην
καὶ Λύστραν· καὶ ἰδοὺ,
μαθητής τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι
Τιμόθεος, υἱὸς γυναικός [u] τινος
Ἰουδαίας || πιστῆς, πατρὸς δὲ
Ἕλληνος.
2 Ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν
Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν.
3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος
σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν· καὶ λαβὼν
περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς Ἰου-
δαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις
ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες
[x] τὸν

||35. Sup.13:1. ||36. Sup.13:4.13. 14:1.21.23. ||37. Sup.12:12.25. 13:5. Col.4:10. 2 Tim.4:11. Philem.℣.24. ||38. Sup.13:13. 14:26. ||39. Deut.29:28. Ier.32:37. |41. Gal.1:21. Inf.16:5. Cap. XVI. ||1. Act.14:6.20. 17:14. 19:22. 20:4. Rom.16:21. 1 Cor.4:17. Phil.2:19. 1 Thess.3:2. 1 Tim.1:2.18. 5:23. 6:12. 2 Tim.1:5. 3:10.14. ||2. Act.6:3. ||3. 1 Cor.9:20. Gal.2:3.

(a) ἀποστείλαντας αὐτοὺς A. Ca. N. 2. |11. 25. || ἀπεσταλκότας αὐτοὺς V. |9. (b) * μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη. S. 1. |9. || sic V. sed * εἰς Ἱερουσαλὴμ post ἐπορεύθ. |9. || totus hic versus = A. B. 1. M. m. N. 1. |23. (c) = A. Ca. N. 2. S. 2. |12. 7. 8. (d) ἐκηρύξαμεν N. 2. |9. 5. (e) ἐβούλετο συμπαραλαμβάνειν καὶ A. |9. 5. || sic ἐβούλετο N. 2. S. 2. V. |11. 36. || ἐβουλεύετο Cu. |13. (f) ἐπικαλούμ. Ca. L. m. S. 2. V. |7. 8. (g) οὐκ ἐβούλετο, λέγων ἀποστήσαντα Ca. |9. 5. 31. (h) = Ca. |9. 7. 29. (i) * εἰς ὃ ἐπέμφθησαν, τοῦτον μὴ εἶναι σὺν αὐτοῖς Ca. |9. 31. || & συμπαραλαμβάνειν P. 1. |9. 6. (k) δὲ A. Ca. L. m. |11. 7. 8. (l) ἀποχωρῆσαι B. 1. |9. 6. || χωρισθῆναι P. 2. |9. 7. (m) τότε Βαρνάβας παραλαβὼν Ca. |9. (n) ἔπλευσεν Ca. |9. 6. 7. (o) ἐπιδεξ. Ca. |9. 6. 5. (p) Κυρίου Ca. L. m. |11. 5. || & ἀπὸ pro ὑπὸ Ca. |9. 7. (q) Κηλικίαν A. |9. 6. (r) * παραδιδοὺς τὰς ἐντολὰς τῶν πρεσβυτέρων Ca. |9. 31. || παραγγείλας τὰς ἐντολὰς τηρεῖν V. |9. || at pro τηρεῖν ponunt φυλάσσειν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων |23. (s) * διελθὼν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα Ca. |9. 31. (t) * καὶ N. 2. S. 3. |11. 7. (u) = B. 1. |9. || χήρας V. |9. 25. || & = τινὸς Ca. L. m. N. 2. 3. 4. |7. 8. 26.

[x] τὸν πατέρα αὐτοῦ || ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν.

4 [y] Ὡς δὲ διεπορεύοντο || τὰς πόλεις, [z] παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ || τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.

5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ᾽ ἡμέραν.

6 [a] Διελθόντες || δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

7 [b] Ἐλθόντες || κατὰ τὴν Μυσίαν, ἐπείραζον [c] κατὰ || τὴν [d] Βιθυνίαν || [e] πορεύεσθαι ||· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα [f].

8 [g] Παρελθόντες || δὲ τὴν Μυσίαν, [h] κατέβησαν || εἰς Τρωάδα.

9 Καὶ [i] ὅραμα || διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· [k] Ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν ἑστὼς [l], [m] παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν.

10 [n] Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες || ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ [o] Κύριος || εὐαγγελίσασθαι [p] αὐτούς ||

11 [q] Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ τε ἐπιούσῃ [r] εἰς [s] Νεάπολιν ||·

12 [t] Ἐκεῖθέν τε || εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ [u] πρώτη τῆς μερίδος || τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώνια. ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς.

13 Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς [x] πόλεως || παρὰ ποταμὸν, οὗ [y] ἐνομίζετο προσευχὴ || εἶναι· καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις [z] γυναιξί.

14 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεὸν, [a] ἤκουεν ||· ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου.

15 Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη [b], καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσε, λέγουσα·

||4. Sup.15:2.6.20.29. ||8. Act.20:6. 2 Cor.2:12. 2 Tim.4:13. ||10. Act.10:29. 26:19. ||13. Inf.21:5. ||15. Sup.8:12. Matt.10:11. Luc.24:29. Heb.13:2. Gen.19:3. 33:11. Iud.19:21.

(x) ὁ πατὴρ αὐτοῦ L. m. N. 2.| 11. 35. ||& ponunt post Ἕλλην | 4. (y) διερχόμενοι δὲ Ca. |9. 5. (z) ἐκήρυσσον καὶ παρεδίδοσαν αὐτοῖς μετὰ πάσης παῤῥησίας τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἅμα παραδιδόντες καὶ τὰς ἐντολὰς Ca.|9. 31. ||sic παρεδίδοσαν pro παρεδίδουν A. B. 1. |10. 6. || κεκρυμένα Cæs.| 9. (a) διῆλθον A. Ca. L. N. 2.| 11. 36. (b) γενόμενοι δὲ Ca.|9. 5. || & * δὲ post ἐλθόντ. A. B. 1. L. m. N. 2. s. 1.|7. 8. (c) εἰς A. B. 1. Ca. L. m. N. 2. s. 3.| 6. 8. (d) Βιθανίαν Cæs. | 9. (e) πορευθῆναι A. B. 1. L. m. N. 2.| 36. (f) * τοῦ Ἰησοῦ A. B. 1. Ca. N. 2. s. 3. | 35. (g) διελθόντες Ca. |9. 7. (h) κατήντησαν Ca. | 9. 5. (i) ἐν ὁράματι Ca.|9. 7. 6. (k) * ὡσεὶ Ca. s. 1.| 10. 35. || & = ἦν B. 1.|9. 33. (l) * κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, & = αὐτὸν Ca.|9. 31. (m) * καὶ R. 4.|9. 7. (n) διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὅραμα ἡμῖν, καὶ ἐνοήσαμεν Ca. | 9. 31. || & ἐλθεῖν pro ἐξελθ. L. m.| 10. 7. (o) Θεὸς A. B. 1. L. m. N. 2.| 12. 5. 8. (p) αὐτοῖς R. 1. | 9. 6. || sed τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ Ca.|9. 31. (q) * τῇ δὲ ἐπαύριον Ca.| 9. 31. || & δὲ pro οὖν A. B. 1. | 10. 7. (r) * ἡμέρᾳ Ca. | 9. 35. (s) Νέαν πόλιν A.|9. 6. (t) κἀκεῖθεν A. B. 1. Ca. m. | 11. 6. 7. 8. (u) κεφαλὴ Ca. | 9. 5. (x) πύλης A. Ca. s. 1. V.| 6. 23. (y) ἐνομίζομεν προσευχὴν A.|9. || at pro ἐνομίζετο Ca. ponit ἐδόκει|9. 5. (z) * ἡμῖν B. 1. |9. (a) ἤκουσεν R. 2.|9. 6. (b) * αὐτὴ B. 1. |9. 35.

ουσα· Εἰ κεκρίκατέ με πιςὴν
ῷ [c] Κυρίῳ || εἶναι, εἰσελθόντες
ἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ
αρεβιάσατο ἡμᾶς.
16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων
μῶν εἰς προσευχὴν, παιδίσκην
ινὰ ἔχουσαν πνεῦμα [d] Πύθω-
ος ||, [e] ἀπαντῆσαι || ἡμῖν, ἥτις
ργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς
υρίοις [f] αὐτῆς ||, [g] μαντευομένη.
17 Αὕτη κατακολουθήσασα
ῷ Παύλῳ καὶ [h] ἡμῖν ||, ἔκραζε
έγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι
οῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίςου εἰ-
ὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν [i] ὑ-
ῖν || ὁδὸν σωτηρίας.
18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολ-
ὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ ὁ
Ιαῦλος, καὶ ἐπιςρέψας, τῷ
νεύματι εἶπε· Παραγγέλλω σοι
ν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριςοῦ,
[k] ἐξελθεῖν || ἀπ' αὐτῆς. Καὶ [l] ἐξ-
λθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ||.
19 [m] Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐ-
ῆς, ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐρ-
ασίας αὐτῶν ||, ἐπιλαβόμενοι
ὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,
[n] εἵλκυσαν || εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ
οὺς ἄρχοντας.
20 Καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς
οῖς ςρατηγοῖς, εἶπον· [o] Οὗ-
οι || οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν
μῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρ-
χοντες·
21 Καὶ καταγγέλλουσιν [p] ἔ-
θη ||, ἃ οὐκ ἔξεςιν ἡμῖν παραδέ-
χεσθαι, [q] οὐδὲ || ποιεῖν, Ῥω-
μαίοις [r] οὖσι ||.
22 Καὶ [s] συνεπέςη ὁ ὄχλος ||
κατ' αὐτῶν, [t] καὶ || οἱ ςρατηγοὶ
περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια,
ἐκέλευον [u] ῥαβδίζειν ||·
23 Πολλάς τε ἐπιθέντες αὐ-
τοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλα-
κὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμο-
φύλακι ἀσφαλῶς [x] τηρεῖν || αὐ-
τούς.
24 [y] Ὃς || παραγγελίαν τοι-
αύτην [z] εἰληφὼς ||, ἔβαλεν αὐ-
τοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν,
καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλί-
σατο [a] εἰς τὸ ξύλον ||.
25 Κατὰ δὲ τὸ [b] μεσονύκτιον ||
Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμε-
νοι ὕμνουν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο
δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.
26 Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο
μέγας, ὥςε σαλευθῆναι τὰ θε-
μέλια τοῦ δεσμωτηρίου· [c] ἀνεῴ-
χθησάν τε || παραχρῆμα αἱ θύραι
πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ
[d] ἀνέθη ||.
27 Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ
δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμέ-
νας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
σπασάμενος μάχαιραν, ἔμελλεν
ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπε-
φευγέναι τοὺς δεσμίους.

28 Ἐφώ-

|| 16. 1 Sam. 28:7. Act. 19:24. || 18. Mar. 16:17. || 19. 2 Cor. 5:6. || 20. 1 Reg. 18: 7. Act. 17:6. || 22. 2 Cor. 11:25. 1 Thess. 2:2. Phil. 1:13. || 23. Luc. 10:30. Apoc. 22: 18. || 25. Act. 4:31. 5:41. || 26. Act. 5:19. 12:7.

(c) Θεῷ Ca. | 9. 5. (d) Πύθωνα A. 9. 6. (e) ὑπαντ. P. 1. | 9. 7. (f) = Ca. | 9. 7. (g)* διὰ τούτου Ca. | 9. 27. (h) τῷ Σίλᾳ R. 3. | 9. 29. (i) ἡμῖν Cu. 13. (k) ἵνα ἐξέλθῃς Ca. | 9. 5. (l) εὐθέως ἐξῆλθεν Ca. | 9. 5. (m) ὡς δὲ ἴδον οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης ἀπεστερῆσθαι τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἧς εἶχαν δι' αὐτῆς Ca. | 9. 5. 31. (n) ἔσυραν B. 1. | 9. 5. (o) ὅτι P. 1. | 9. 7. (p) τὰ ἔθνη Ca. | 9. 5. (q) ἢ M. | 9. 7. (r) ὑπάρχουσι Ca. | 9. 5. (s) πολὺς ὄχλος συνεπέςησεν Ca. | 9. 5. (t) κράζοντες, τότε Ca. | 9. (u) ῥαβδίζεσθαι P. 1. | 9. 6. (x) τηρεῖσθαι Ca. | 9. 6. (y) ὁ δὲ Ca. | 9. 5. (z) λαβὼν A. B. 1. Ca. | 11. 6. || λαμβάνων N. 2. | 9. (a) ἐν τῷ ξύλῳ Ca. | 9. 6. (b) μέσον τῆς νυκτὸς Ca. | 9. 5. (c) ἠνοίχθησαν δὲ A. B. 1. | 10. 6. (d) ἀνελύθη Ca. | 9. 5.

28 Ἐφώνησε δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· Μηδὲν [e] πράξῃς || σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.

29 Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος [f] γενόμενος || προσέπεσε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ [g].

30 Καὶ [h] προαγαγὼν || αὐτοὺς ἔξω [i], ἔφη· || Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ;

31 Οἱ δὲ εἶπον· Πίστευσον [k] ἐπὶ || τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ [l] ὁ οἶκός σου.

32 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, [m] καὶ || πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

33 Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ [n] οἱ || αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.

34 Ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε [o] τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο [p] πανοικὶ || πεπιστευκὼς [q] τ Θεῷ ||.

35 Ἡμέρας δὲ γενομένης [r] ἀ πέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβ δούχους, λέγοντες· Ἀπόλυσο τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους [s].

36 [t] Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμο φύλαξ || τοὺς λόγους τούτου πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπεστάλ κασιν οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυ θῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες, πορεύ εσθε ἐν εἰρήνῃ.

37 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸ αὐτούς· [u] Δείραντες ἡμᾶς δημο σίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπου Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλο [x] εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡ μᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ· ἀλλ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέ τωσαν.

38 [y] Ἀνήγγειλαν || [z] δὲ τοῖ στρατηγοῖς || οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥή ματα ταῦτα [a]· καὶ ἐφοβήθησα ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι.

39 Καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσα αὐτοὺς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώ τω

|| 30. Luc. 3:10. Act. 2:37. 9:6. Io. 3:16. 36. 6:47. 1 Io. 5:10. || 34. Luc. 5:29. 19:6
|| 37. Inf. 22:25. || 39. Matt. 8:34.

(e) ποιήσῃς B. 1. | 9. 5. (f) ὑπάρχων Ca. | 9. 5. (g) * ἐπὶ τοὺς πόδας V. | 9. 35. 25. (h) προήγαγεν Ca. | 9. 6. (i) * τοὺς λοιποὺς ἀσφαλισάμενος, καὶ εἶπεν αὐτοῖς pro ἔφη Ca. | 9. 31. (k) εἰς B. 1. | 9. 7. (l) * πᾶς B. 1. L. m. N. 2. | 11. 35. 8. (m) σὺν A. Ca. L. m. N. 2. | 12. 7. 8. (n) ὁ οἶκος P. 1. | 9. || οἱ οἰκεῖοι A. | 9. (o) * αὐτοῖς B. 1. | 9. 35. (p) σὺν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ Ca. | 9. 5. || = B. 1. | 9. (q) ἐπὶ τὸν Θεὸν Ca. | 9. 5. (r) * συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα ἐφοβήθησαν, καὶ Ca. s. 1. | 10. 23. (s) * οὓς ἐχθὲς παρελάβες Ca. s. 1. | 10. 35. (t) καὶ εἰσελθὼν ὁ δεσμοφύλαξ ἀπήγγειλε Ca. | 9. (u) * ἀναιτίους Ca. | 9. 31. (x) * ἡμᾶς m. | 9. 7. (y) ἀπήγγ. B. 1. Ca. L. m. N. 2. | 12. 7. 8. || ἤγγειλα W. | 9. (z) = W. | 9. (a) usque ad finem cap. τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγούς· Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐτοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες· Ἠγνοήσαμεν τὰ καθ᾽ ὑμᾶς, ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγαγόντες παρεκάλεσαν αὐτοὺς λέγοντες· Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλθετε, μήποτε πάλιν συστραφῶσιν ὑμῖν, ἐπικράζοντες καθ᾽ ὑμῶν· Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς, ἦλθον πρὸς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, διηγήσαντο, ὅσα ἐποίησε κύριος αὐτοῖς, παρακαλέσαντες αὐτοὺς καὶ ἐξῆλθον. Ca. s. 1. | 10. 23. ℣. 35.

των [b] ἐξελθεῖν || τῆς πόλεως.
40 Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυ-
λακῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν·
καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς, [c] παρ-
εκάλεσαν || αὐτοὺς, καὶ ἐξῆλθον.

Κεφ. ιζ΄. 17.

1 [d] Διοδεύσαντες || δὲ τὴν Ἀμ-
φίπολιν καὶ [e] Ἀπολλωνί-
αν, ἦλθον || εἰς Θεσσαλονίκην,
ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰου-
δαίων.
2 [g] Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς [h] τῷ
Παύλῳ || εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς,
καὶ ἐπὶ σάββατα τρία [i] διελέ-
γετο || αὐτοῖς [k] ἀπὸ || τῶν γρα-
φῶν,
3 Διανοίγων καὶ παρατιθέμε-
νος [l], ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν
καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν
ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
4 Καί τινες ἐξ αὐτῶν [m] ἐπεί-
σθησαν ||, καὶ προσεκληρώθησαν
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε
σεβομένων [n] Ἑλλήνων πολὺ πλῆ-
θος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων
οὐκ ὀλίγαι.
5 [o] Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπει-
θοῦντες Ἰουδαῖοι, καὶ προσλαβό-
μενοι || τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄν-
δρας πονηροὺς, [p] καὶ ὀχλοποιή-
σαντες, || ἐθορύβουν τὴν πόλιν·
ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,
ἐζήτουν αὐτοὺς [q] ἀγαγεῖν || εἰς
τὸν δῆμον.
6 Μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυ-
ρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελ-
φοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βο-
ῶντες [r]· Ὅτι οἱ τὴν [s] οἰκουμέ-
νην || ἀναστατώσαντες, οὗτοι [t]·
καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,
7 Οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων·
καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν
δογμάτων Καίσαρος πράττουσι,
βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι,
Ἰησοῦν.
8 Ἐτάραξαν δὲ [u] τὸν ὄχλον ||
καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας
ταῦτα·
9 Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν πα-
ρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν,
ἀπέλυσαν αὐτούς.
10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ [x] εὐθέως διὰ
τῆς νυκτὸς || ἐξέπεμψαν τόν τε
Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροι-
αν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς
τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων
[y] ἀπῄεσαν ||.
11 Οὗτοι δὲ ἦσαν [z] εὐγενέστε-
ροι || τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες
ἐδέξαντο τὸν λόγον [a] μετὰ [b] πά-
σης

||2. Act.9:20. 13:5.14.46. 14:1. 16:13. 18:4.19. 19:8. ||3. Ps.22:7. Esa.53: Matt. 16:21. 27:39. Luc.24:26.46. Io.1:42. Inf.18:28. Ex.19:7. 21:1. Deut.4:44. ||4. Act. 17:17. 28:24. ||6. Act.16:20. 1 Reg.18:17. ||7. Luc.23:2. Io.19:12. ||10. Act.9:25. ||11. Esa.34:16. Luc.16:29. Ioh.5:39. 7:17.

(b) ἀπελθεῖν ἀπὸ A. N. 2. | 10. 5. (c) post ἰδόντες A. & = αὐτοὺς | 9. 4. (d) διελθόντες B. 1. | 9. 5. (e) κατῆλθον εἰς ἀπὸ κἀκεῖθεν Ca. | 9. 5. (g) καὶ & = δὲ Ca. | 9. 7. (h) ὁ Παῦλος Ca. | 9. 6. (i) διελέξατο A. | 9. 6. || διελέχθη B. 1. Ca. N. 2. | 11. 6. 36. (k) ἐκ Ca. | 9. 7. (l) * αὐτοῖς N. 1. | 9. 35. (m) πίστευσαν B. 1. | 9. 6. 5. (n) * καὶ A. | 9. & = Ἑλλήνων N. 2. | 9. (o) οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι συστρέψαντες Ca. | 9. 5. || sic = ζηλώσαντες M. | 9. || = οἱ ἀπειθοῦντες A. V. | 10. || sed B. 1. legit ἀπειθήσαντες | 9. (p) = Ca. | 9. (q) προσαγαγεῖν B. 1. | 9. 7. || ἐξαγαγεῖν Ca. | 9. 7. (r) * καὶ λέγοντες Ca. | 9. 31. (s) πόλιν & * ὅλην post οἰκουμ. N. 2. | 9. 5. (t) * εἰσί Ca. | 9. (u) τὴν πόλιν B. 1. | 9. 5. (x) = A. | 9. 33. (y) εἰσῄεσαν B. 1. | 9. (z) εὐγενεῖς Ca. | 9. 6. (a) * τοῦ Θεοῦ B. 1. | 9. 27. (b) παῤῥησίας B. 1. 9. 5.

σης προθυμίας ||, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως.

12 [c] Πολλοὶ || μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίςευσαν [d], καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων, καὶ ἀνδρῶν [e] οὐκ ὀλίγοι ||.

13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ, σαλεύοντες [f] τοὺς ὄχλους [g].

14 [h] Εὐθέως δὲ τότε τὸν || Παῦλον ἐξαπέςειλαν οἱ ἀδελφοὶ [i] πορεύεσθαι ὡς || ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὅ, τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.

15 Οἱ δὲ [k] καθιςῶντες || τὸν Παῦλον ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν· [l] καὶ λαβόντες [m] ἐντολὴν || πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, [n] ἵνα ὡς τάχιςα || ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν, ἐξῄεσαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, [o] θεωροῦντι || κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν.

17 Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς [p] παρατυγχάνοντας ||.

18 Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καί τινες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; Οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι. ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάςασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο.

19 [q] Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, [r] λέγοντες· Δυνάμεθα γνῶναι, τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή;

20 Ξενίζοντα γάρ τινα [s] εἰσφέρεις || εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι;

21 (Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες [t] ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, ἢ λέγειν τι [u] καὶ || ἀκούειν [x] καινότερον.)

22 Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου, ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεςέρους ὑμᾶς θεωρῶ.

23 Διερχόμενος [y] γὰρ || καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐν ᾧ [z] ἐπεγέγραπτο ||· Ἀγνώςῳ Θεῷ. [a] Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, || τοῦτον

||13. 1 Thess.2:4. || 14. Act.14:6. 18:1. Matt.10:23. || 15. Sup.℣.4.9. Inf.18:5. || 16. 2 Pet.2:8. || 17. Sup.℣.4.

(c) τινὲς Ca. | 9. 5. (d) * τινὲς δὲ ἠπίςησαν Ca. | 9. 31. (e) ἱκανοὶ ἐπίςευσαν Ca. | 9. 5. (f) * καὶ ταράσσοντες A. Ca. Cp. L. m. N. 2. S. 4. V. | 23. (g) * οὐ διελίμπανον Ca. | 9. 31. (h) τὸν μὲν οὖν Ca. | 9. 5. (i) ἀπελθεῖν Ca. | 9. 5. || & ἕως pro ὡς A. B. 1. | 10. (k) καθιςάνοντες A. | 9. 6. (l) * παρῆλθε δὲ τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρύξαι τὸν λόγον. Ca. | 9. 31. 23. ad cap. 16. ℣. 35. (m) ἐπιςολὴν ἀπ' αὐτοῦ B. 1. | 9. 5. || & post ἐντολὴν * παρὰ Παύλου Ca. | 9. 35. (n) ὅπως ἐν τάχει Ca. | 9. 5. (o) θεωροῦντος A. B. 1. | 10. 6. (p) παρατυχόντας Ca. | 9. 6. || παρακούσαντας V. | 9. 5. (q) * μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς Ca. | 9. 31. (r) * πυνθανόμενοι καὶ Ca. | 9. (s) φέρεις ῥήματα Ca. | 9. 31. || sic φέρεις N. 1. | 9. || & * ῥήματα ante εἰσφέρεις B. 1. | 9. (t) * εἰς αὐτοὺς Ca. | 9. 35. (u) ἢ A. | 9. 7. (x) * τὸ A. | 9. (y) δὲ L. | 9. 7. (z) ἦν γεγραμμένον Ca. | 9. 6. 7. (a) = M. | 9. || & ὃ pro ὃν, & τοῦτο pro τοῦτον Ca. | 9. 6. 28.

ον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
24 Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσ-
ον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗ-
ος οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑ-
άρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις
αοῖς κατοικεῖ·
25 Οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν [b] ἀνθρώ-
ων ‖ θεραπεύεται, προσδεόμενός
ινος, [c] αὐτὸς διδοὺς ‖ πᾶσι ζωὴν
αὶ πνοὴν [d] καὶ τὰ ‖ πάντα.
26 Ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς [e] αἵ-
ατος ‖ πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων
ατοικεῖν ἐπὶ [f] πᾶν τὸ πρόσω-
ον ‖ τῆς γῆς, ὁρίσας [g] προτε-
αγμένους ‖ καιροὺς, καὶ τὰς
ροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν·
27 Ζητεῖν [h] τὸν Κύριον ‖, εἰ
ρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν
καὶ ‖ εὕροιεν· καί τοι γε οὐ μα-
ρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρ-
οντα.
28 Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν, καὶ
ινούμεθα, καί ἐσμεν [k]· ὥς καί
ινες τῶν καθ᾽ ὑμᾶς [l] ποιητῶν ‖
ἰρήκασι· [m] Τοῦ ‖ γὰρ καὶ γένος
σμέν.
29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ
Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν,
χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ‖ ἢ λίθῳ, χα-
άγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως
ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.
30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς
ἀγνοίας [o] ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς, τα-
νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
[p] πᾶσι ‖ πανταχοῦ μετανοεῖν.
31 [q] Διότι ‖ ἔστησεν ἡμέραν,
[r] ἐν ᾗ μέλλει ‖ κρίνειν τὴν οἰκου-
μένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ [s] ᾧ
ὥρισε, πίστιν [t] παρασχὼν ‖ πᾶ-
σιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.
32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν
νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ
εἶπον· Ἀκουσόμεθά σου [u] πάλιν
περὶ τούτου ‖.
33 [x] Καὶ ‖ οὕτως ὁ Παῦλος
ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν.
34 Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέν-
τες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς
[y] καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης,
[z] καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, ‖
καὶ ἕτεροι [a] σὺν αὐτοῖς ‖.

Κεφ. ιη΄ 18.

1 [b] ΜΕτὰ δὲ ταῦτα χωρι-
σθεὶς ὁ Παῦλος ‖ ἐκ τῶν
Ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον.
2 Καί εὑρών τινα Ἰουδαῖον
ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ
γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀ-
πὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλ-
λαν

‖ 24. Gen. 1:1. 2 Par. 6:30. Ps. 33:6. 124:8. 146:6. Esa. 66:1. Act. 7:48. 14:15. Apo. 4:7. ‖ 25. Gen. 2:7. Ps. 50:8. Num. 16:22. 27:16. Iob. 12:10. 27:3. 33:4. Sap. 15:11. Esa 42:5. 57:16. Dan. 14:3. Zac. 12:1. Prov. 24:12. 2 Macc. 7:22. 14:35. 46. 3. Mac. :38. ‖ 26. Deut. 32:8. Sir. 17:2. ‖ 27. Sap. 13:6. ‖ 29. Esa. 40:18. ‖ 30. Sup. 14:16. Luc. 24:47. Rom. 13:11. Eph. 3:5. Tit. 2:11. 1 Pet. 1:14. 4:3. ‖ 31. Sup. 2:24. 10:42. Rom. 14:9. 2 Tim. 4:1. Matt. 25:31. Io. 5:22. Cap. XVIII. ‖ 2. Rom. 16:3. 1 Cor. 16:19. 2 Tim. 4:19.

(b) ἀνθρωπίνων A. | 9. 5. (c) ὅτι οὗτος ὁ δοὺς Ca. | 9. 5. (d) κατὰ Cu. | 13. (e) = A. V. | 10. 30. (f) παντὸς προσώπου A. N. 2. | 10. 6. ‖ sed = ἐπὶ πᾶν L. 1. | 9. (g) προστεταγμ. A. Cp. L. m. N. 1. 2. S. 4. V. | 6. 7. 29. (h) τὸν Θεὸν A. L. N. 1. 2. | 11. 5. 8. ‖ τὸ θεῖόν ἐστι Ca. & * μάλιστα ante ζητεῖν | 9. 31. (i) ἢ A. | 9. 7. (k) * τὸ καθ᾽ ἡμέραν Ca. | 9. 31. 35. (l) = Ca. | 9. 30. 29. (m) τούτου Ca. | 9. 5. ‖ αὐτοῦ M. | 9. (n) χρυσίῳ ἢ ἀργυρίῳ A. | 9. 6. ‖ * εὕτε post νομίζειν Ca. | 9. (o) * ταύτης Ca. | 9. (p) πάντας A. B. 1. Ca. N. 2. | 11. 6. 8. (q) καθότι A. B. 1. Ca. | 11. 7. 5. ‖ καθὸ N. 2. | 9. (r) = Ca. | 9. 33. 30. (s) * Ἰησοῦ Ca. | 9. 35. (t) παρέχειν Ca. | 9. (u) περὶ τούτου καὶ πάλιν A. | 9. (x) = V. | 9. (y) * ἦν Cæs. | 9. (z) = Ca | 9. ‖ & * εὐσχήμων post Ἀρεοπ. Ca. | 9. 31. ‖ & * τιμία post γυνὴ B. 1. | 9. (a) πολλοὶ σὺν αὐτῷ R. 1. | 9. 6. (b) ἀναχωρήσας δὲ Ca. | 9. ‖ & ἀπὸ pro ἐκ Ca. | 9. 7.

λαν γυναῖκα αὐτοῦ, (διὰ τὸ [c] διατεταχέναι ‖ Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους [d] ἐκ ‖ τῆς Ῥώμης, [e]) προσῆλθεν αὐτοῖς [f].

3 Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον [g] εἶναι ‖, ἔμενε [h] παρ' αὐτοῖς ‖, καὶ εἰργάζετο· [i] ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην ‖.

4 [k] Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ ‖ κατὰ πᾶν σάββατον [l], ἔπειθέ [m] τε ‖ Ἰουδαίους [n] καὶ Ἕλληνας.

5 [o] Ὡς δὲ κατῆλθον ‖ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ, τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ [p] πνεύματι ‖ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις [q] τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. [r]

6 [s] Ἀντιτασσομένων ‖ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος [t] τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ [u] τὴν κεφαλὴν ‖ ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ, [x] ἀπὸ τοῦ ‖ νῦν εἰς τὰ ἔθνη [y] πορεύσομαι ‖.

7 Καὶ μεταβὰς [z] ἐκεῖθεν ‖ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι [a] Ἰούστου ‖, [b] σεβομένου ‖ τὸν Θεὸν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ.

8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε [c] τῷ Κυρίῳ ‖ σὺν [d] ὅλῳ ‖ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον, καὶ ἐβαπτίζοντο [e].

9 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος [f] δι' ὁράματος ἐν νυκτὶ ‖ τῷ Παύλῳ· Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ σιωπήσῃς·

10 Διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί [g] σοι ‖ τοῦ κακῶσαί σε· διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

11 Ἐκάθισέ τε [h] ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων [i] ἐν αὐτοῖς ‖ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

12 Γαλλίωνος δὲ [k] ἀνθυπατεύοντος ‖ τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι [l] τῷ Παύλῳ ‖, καὶ [m] ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,

13 [n] Λέ-

‖ 3. Act.20:34. 1 Cor.4:12. 2 Cor.11:9. 12:13. 1 Thess.2:9. 2 Thess.3:8. ‖ 5. Act. 17:14.15. Iob.32:18. ‖ 6. Lev.20:9.12. 2 Sam.1:16. Eze.3:18.19. 33:4.9. Matt.10:14. 27:25. Sup.13:45.51. Inf.20:26. ‖ 8. 1 Cor.1:14. ‖ 9. Act.23:11. Esa.62:1. ‖ 10. Io.10:16. Matt.28:20. Ier.1:18.

(c) προστεταχέναι Cæs. | 9.7. ‖ τεταχέναι B. 1. Ca. L. m. N. 1. | 11.7. ‖ & * δὲ post διὰ B. 1. | 9.7. (d) ἀπὸ A. B. 1. Ca. | 11.7. (e) * οἳ καὶ κατῴκησαν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, Ca. | 9. 31. (f) * ὁ Παῦλος Ca. | 9. (g) = Ca. | 9. (h) πρὸς αὐτοὺς Ca. N. 2. | 10. 7. 8. (i) = Ca. | 9. ‖ & τῇ τέχνῃ pro τὴν τέχνην A. B. 1. | 10. 6. (k) εἰσπορευόμενος δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν Ca. | 9. 31. (l) * διελέγετο, καὶ ἐντιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ V. | 9. 5. (m) δὲ οὐ μόνον Ca. | 9. 31. (n) * ἀλλὰ Ca. | 9. 27. (o) παρεγένοντο δὲ Ca. | 9. 5. (p) λόγῳ A. B. 1. Ca. | 11. 5. ‖ sic V. & ponit ἐνέκειτο pro συνείχετο | 9. ‖ συνήρχετο Cæs. | 9. (q) * εἶναι Ca. N. 2. S. 2. Cæs. | 11. 35. ‖ sic A. sed = τοῖς Ἰουδαίοις | 9. (r) * πολλοῦ δὲ λόγου γενομένου, καὶ γραφῶν διερμηνευομένων Ca. | 9. 31. (s) ἀνθισταμένων N. 2. | 9. 5. (t) * ὁ Παῦλος Ca. | 9. 35. (u) τὰς κεφαλὰς N. 2. | 9. 6. (x) ἀφ' ὑμῶν Ca. | 9. 5. (y) πορεύομαι Ca. | 9.6. (z) ἀπὸ Ἀκύλας Ca. | 9. 5. (a) Τίτου B. 1. S. 1. V. | 11. (b) φοβουμένου W. | 9. 5. (c) εἰς τὸν Κύριον Ca. | 9. (d) παντὶ P. 1. | 9. 5. (e) * πιστεύοντες τῷ Θεῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ca. | 9. 31. (f) ἐν ὁράματι A. | 9.6. (g) = Ca. | 9. (h) * ἐν Κορίνθῳ Ca. 1. | 10. 35. ‖ * ἐκεῖ P. 1. | 9. (i) αὐτοῦ Ca. | 9.6. (k) ἀνθυπάτου ὄντος A. Ca. m. N. 1. S. 1. | 12. 5. 8. (l) συλλαλήσαντες μεθ' ἑαυτῶν ἐπὶ τὸν Παῦλον Ca. | 9. 5. (m) * ἐπιθέντες τὰς χεῖρας Ca. | 9. 31.

13 ⁿ Λέγοντες· Ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν.
14 Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ ϛόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· ° Εἰ ‖ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρὸν, ὦ ᵖ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν·
15 Εἰ δὲ ᑫ ζήτημά ‖ ἐϛι περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ʳ ὑμᾶς ‖, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς ˢ γὰρ ‖ ἐγὼ τούτων οὐ ᵗ βούλομαι ‖ εἶναι.
16 Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.
17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες ᵘ οἱ Ἕλληνες ‖ Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον, ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν.
18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ˣ ἐξέπλει ‖ εἰς τὴν Συρίαν· καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν.
19 ʸ Κατήντησε ‖ δὲ εἰς Ἔφεσον, ᶻ κἀκείνους ‖ κατέλιπεν ᵃ αὐτοῦ ‖· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ᵇ διελέχθη ‖ τοῖς Ἰουδαίοις.
20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι ᶜ παρ' αὐτοῖς ‖, οὐκ ἐπένευσεν.
21 Ἀλλ' ᵈ ἀπετάξατο αὐτοῖς, ‖ εἰπών· ᵉ Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· ‖ πάλιν ᶠ δὲ ‖ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος. ᵍ Καὶ ‖ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου.
22 Καὶ κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς, καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.
23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ʰ ἐπιϛηρίζων ‖ πάντας τοὺς μαθητάς.
24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν ⁱ εἰς Ἔφεσον ‖, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς.
25 Οὗτος ἦν κατηχημένος ᵏ τὴν ὁδὸν ‖ τοῦ Κυρίου· καὶ ζέων τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιϛάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου.
26 Οὗτός τε ἤρξατο παῤῥησιάζε-

‖14. Act.23:29. 25:11. ‖17. 1 Cor.1:1. ‖18. Num.6:18. Inf.21:24. ‖21. 1 Cor. 4:19. Iac.4:15. Heb.6:3. Inf.19:1. 21:13. ‖23. Sup.14:22. 15:32. ‖24. 1 Cor.1: 12. Rom.16:10. ‖25. Act.19:3. Rom.12:11.

(n) * καταβοῶντες καὶ Ca. | 9. 31. (o) ἢ & = οὖν A. B. 1. | 10. (p) * ἄνδρες Ca. V. | 10. 35. (p) ζητήματα B. 1. S. 2. V. | 11. ‖ & ἔχετε pro ἐϛι Ca. | 6. 36. 9. 5. (r) ἡμᾶς Cæs. | 9. 22. (s) = A. Ca. | 10. (t) θέλω Ca. | 9. 5. (u) = A. V. Cu. | 10. 13. ‖ οἱ Ἰουδαῖοι N. 2. | 9. 5. (x) ἔπλευσεν B. 1. Ca. | 10. 6. 7. (y) καταντήσας Ca. | 9. 6. (z) καὶ τῷ ἐπιόντι σαββάτῳ ἐκείνους Ca. | 9. 31. (a) ἐκεῖ B. 1. Ca. L. m. | 7. 11. (b) διελέγετο Ca. | 9. 6. ‖ διελέξατο A. | 9. (c) = A. N. 2. | 10. (d) ἀποταξάμενος αὐτοῖς, καὶ B. 1. N. 2. | 10. 6. ‖ sic A. Ca. sed = αὐτοῖς | 10. (e) = A. B. 1. N. 2. V. | 11. ‖ & pro τὴν post ἑορτὴν Ca. ponit ἡμέραν | 9. 35. (f) = A. | 9. (g) = A. Ca. N. 2. | 11. 7. 26. (h) ϛηρίζων A. | 9. 7. ‖ & = πάντας N. 2. | 9. (i) ἐν Ἐφέσῳ Ca. | 9. 7. (k) τὸν λόγον N. 2. | 9. 5. ‖ ἐν τῇ πατρίῳ τὸν λόγον Ca. | 9. 31.

σιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ [l]· Ἀ-
κούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ
Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν,
καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο
τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν.
27 [m] Βουλομένου || δὲ αὐτοῦ
διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προ-
τρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγρα-
ψαν τοῖς [n] μαθηταῖς || ἀποδέξα-
σθαι αὐτόν. ὃς παραγενόμενος,
συνεβάλετο πολὺ [o] τοῖς πεπι-
στευκόσι || [p] διὰ τῆς χάριτος ||.
28 Εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις
[q] διακατηλέγχετο || δημοσίᾳ, [r]
ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν, εἶ-
ναι [s] τὸν Χριστὸν || Ἰησοῦν.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 [t] ἘΓένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀ-
πολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,
Παῦλον διελθόντα || τὰ ἀνωτερι-
κὰ μέρη, [u] ἐλθεῖν || εἰς Ἔφεσον·
καὶ [x] εὑρών || τινας μαθητὰς,
2 Εἶπε [y] πρὸς αὐτούς· Εἰ
Πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύ-
σαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν·
Ἀλλ' οὐδὲ, εἰ Πνεῦμα ἅγιόν
[z] ἐστιν ||, ἠκούσαμεν.
3 Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· Εἰς
τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶ-
πον· Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.
4 Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰωάννης
[a] μὲν || ἐβάπτισε βάπτισμα με-
τανοίας, [b] τῷ λαῷ λέγων, εἰς
τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πι-
στεύσωσι, τουτέστιν, εἰς τὸν [c] Χρι-
στὸν || Ἰησοῦν.
5 Ἀκούσαντες δὲ [d] ἐβαπτί-
σθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ [e].
6 Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ
Παύλου τὰς χεῖρας, [f] ἦλθε || τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς·
ἐλάλουν τε γλώσσαις, καὶ [g] προ-
εφήτευον ||.
7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες
ὡσεὶ [h] δεκαδύο ||.
8 Εἰσελθὼν δὲ [i] εἰς τὴν συνα-
γωγὴν, [k] ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ [l] μῆ-
νας || τρεῖς διαλεγόμενος, καὶ
πείθων [m] τὰ || περὶ τῆς βασιλείας
τοῦ [n] Θεοῦ ||.
9 Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο
καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν
ὁδὸν

||27. 1 Cor.3:6.10. 15:10. Rom.12:3. Eph.3:7. Cap. XIX. ||1.Sup.18:19.21. 24. 1 Cor.1:12. ||2.Io.7:39. Act.10:44.&c. ||4.Matt.3:11. 11:3. Mar.1:4.8. Luc.3:16. Io.1:26. Sup.1:5. 11:16. 13:24. ||6. Act.2:4. 6:6. 8:17. 10:46. 11:15. ||8. Act.18:4. 28:23. ||9. 2 Tim.1:15. Act.16:17. 18:25. 22:4. 24:22. 2 Pet.2:2.

(l) * ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους P. 1.|9. (m) καλουμένου m.|9. 5. (n) ἀδελφοῖς N. 1.|9. 5. (o) πλῆθος τῶν πεπιστευκότων m.|9. 5. (p) = V.|9. || Totum vers. sic leg. Ca. Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντές τινες Κορίνθιοι, καὶ ἀκούσαντες αὐτοῦ, παρεκάλουν διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν· συγκατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ, οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς ἐν Κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄνδρα· ὃς ἐπιδημήσας εἰς τὴν Ἀχαΐαν, πολὺν (l. πολὺ) συνεβάλλετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις |9. 31. 23. ad c. 16. ℣. 35. (q) κατηλέγχετο B. 1.|9. 7. (r) * καὶ κατ' οἶκον B. 1.|9. || * διαλεγόμενος καὶ Ca.|9. (s) Κύριον B. 1.|9. 5. (t) Θέλοντος δὲ τοῦ Παύλου κατὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα ὑποστρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν· διελθὼν δὲ Ca.|9. 31. 23. ad cap. 16. ℣. 35. (u) ἔρχεται Ca.|9. || κατελθεῖν A. B. 1. L. m.|11. 7. (x) εὑρεῖν A.|9. (y) * τε A.|9. 7. (z) λαμβάνουσί τινες Ca. & = εἰ|9. 31. 30. (a) = A.|9. (b) * παντὶ S. 2.|10. 35. (c) = A. B. 1.|10. || & = Ἰησοῦν Ca.|9. (d) * τοῦτο Ca.|9. 31. (e) * Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν Ca.|10. || sic s. 1. sed = Χριστοῦ|9. (f) εὐθέως ἐπέπεσε Ca.|9. 5. (g) ἐπροφήτευον A.|9. 6. (h) δώδεκα A. B. 1. Ca. N. 2.|11. 5. 4. (i) * ὁ Παῦλος Ca.|9. 35. (k) * ἐν δυνάμει μεγάλῃ Ca.|9. 31. (l) ἡμέρας N. 1.|9. 5. (m) = R. 1.|9. 7. (n) Κυρίου Ca.|9. 5.

ὁδὸν [o] ἐνώπιον [p] τοῦ πλήθους [q], ἀποςὰς ἀπ᾽ αὐτῶν, ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ᾽ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ [r] σχολῇ ‖ [s] Τυράννου ‖ τινός [t].

10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο· ὥςε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου [u] Ἰησοῦ ‖, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.

11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου·

12 Ὥςε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας [x] ἐπιφέρεσθαι ‖ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια [y] ἢ σιμικίνθια ‖, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ [z] ἐξέρχεσθαι ‖ ἀπ᾽ αὐτῶν.

13 Ἐπεχείρησαν δέ τινες [a] ἀπὸ ‖ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιςῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· [b] Ὁρκίζομεν ‖ ὑμᾶς [c] τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει.

14 Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ [d] Σκευᾶ ‖ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ [e], οἱ ‖ τοῦτο ποιοῦντες.

15 [f] Ἀποκριθὲν δὲ ‖ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε· Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίςαμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐςέ;

16 Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ [g] κατακυριεύσας ‖ αὐτῶν, ἴσχυσε κατ᾽ αὐτῶν, ὥςε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.

17 Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωςὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ·

18 Πολλοί τε τῶν [h] πεπιςευκότων ‖ ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς [i] πράξεις ‖ αὐτῶν.

19 Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, συνενέγκαντες τὰς βίβλους, κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ [k] συνεψήφισαν ‖ τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον [l] ἀργυρίου ‖ μυριάδας πέντε.

20 Οὕτω

‖10. Inf. 20:31. ‖11. Mar. 16:20. Act. 13:11. 14:3. 10. 16:18. ‖12. Act. 5:15. Ioh. 14:12. ‖13. Act. 8:18. Matt. 12:27. Mar. 9:38. Luc. 9:49. ‖18. Matt. 3:6.

(o) * τοῦ Κυρίου B. 1. V. | 10. 35. ‖ τοῦ Θεοῦ s. 2. | 9. 5. (p) * παντὸς N. 1. | 9. (q) * τῶν ἐθνῶν Ca. | 9. 35. (r) συναγωγῇ Cæſ. | 9. (s) Τυραννίου P. 1. | 9. 6. ‖ & = τινός R. 1. | 9. (t) * ἀπὸ ὥρας πέμπτης ἕως δεκάτης Ca. S. 1. | 10. 31. (u) = A. B. 1. Ca. N. 2. | 11. 26. (x) ἀποφέρεσθαι A. B. 1. | 10. 7. (y) καὶ σημικίνθια Cu. | 13. ‖ ſic καὶ pro ἢ Ca. s. 4. | 10. 7. (z) ἐκπορεύεσθαι A. B. 1. Ca. | 11. 5. ‖ & = ἀπ᾽ αὐτῶν A. B. 1. | 10. (a) καὶ A. Cæſ. B. 1. | 11. 7. (b) ἐξορκίζομεν N. 2. | 9. 7. ‖ ὁρκίζω A. B. 1. Ca. V. | 11. 36. (c) * διὰ S. 1. V. | 10. 7. (d) Σκευιᾶ A. | 9. 6. (e) υἱοὶ ſed = antea A. | 4. ‖ Totum verſ. ſic leg. Ca. Ἐν οἷς καὶ υἱοὶ Σκευᾶ τινος ἱερέως ἠθέλησαν τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἔθος εἶχαν τοὺς τοιούτους ἐξορκίζειν, καὶ εἰσελθόντες πρὸς τὸν δαιμονιζόμενον, ἤρξαντο ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα, λέγοντες· παραγγέλλομέν σοι ἐν Ἰησοῦ, ὃν Παῦλος κηρύσσει, ἐξελθεῖν | 9. 31. 23. ad cap. 16. ℣. 35. (f) τότε ἀπεκρίθη Ca. | 9. 36. (g) κυριεύσας Ca. | 9. 7. ‖ κατακυριεῦσαν A. Cp. s. 4. | 11. 6. 14. ‖ κρατήσας N. 2. | 9. 5. ‖ & ἀμφοτέρων pro αὐτῶν A. Ca. N. 2. s. 3. V. P. 1. R. 1. | 23. ‖ ſed = B. 1. | 9. (h) πιςευσάντων B. 1. | 9. 6. ‖ πιςευόντων Ca. | 9. 6. (i) ἁμαρτίας R. 1. | 9. 5. (k) συγκατεψήφ. B. 1. | 9. 7. (l) χρυσίου N. 1. | 9. 5. ‖ & * αὐτῶν poſt ἀργυρίου L. | 9. 27.

20 Οὕτω κατὰ κράτος [m] ὁ
λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ
ἴσχυεν ‖.
21 [n] Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦ-
τα, ‖ ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ
πνεύματι, [o] διελθὼν ‖ τὴν Μα-
κεδονίαν [p] καὶ Ἀχαΐαν ‖, πορεύ-
εσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπών·
Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ,
δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.
22 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μα-
κεδονίαν δύο τῶν διακονούντων
αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον,
αὐτὸς ἐπέσχε χρόνον [q] εἰς τὴν
Ἀσίαν ‖.
23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν και-
ρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος
περὶ τῆς ὁδοῦ [r].
24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόμα-
τι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς
ἀργυροῦς [s] Ἀρτέμιδος, παρείχε-
το τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ
ὀλίγην.
25 [t] Οὓς ‖ συναθροίσας, καὶ
τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα [u] ἐργά-
τας, εἶπεν· Ἄνδρες ‖, ἐπίστασθε
ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ
εὐπορία [x] ἡμῶν ‖ ἐστι·
26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε
ὅτι οὐ μόνον [y] Ἐφέσου, ἀλλὰ
[z] σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ
Παῦλος οὗτος [a] πείσας [b] μετέ-
στησεν ‖ ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι
[c] οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν
[d] γινόμενοι.
27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυ-
νεύει [e] ἡμῖν ‖ τὸ μέρος εἰς ἀπε-
λεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς
μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς
οὐδὲν [f] λογισθῆναι, μέλλειν τε
καὶ καθαιρεῖσθαι ‖ [g] τὴν μεγα-
λειότητα ‖ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ
Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται.
28 Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γε-
νόμενοι πλήρεις θυμοῦ [h], ἔκρα-
ζον, λέγοντες· Μεγάλη ἡ Ἄρ-
τεμις Ἐφεσίων.
29 Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις [i] ὅ-
λη ‖ συγχύσεως· ὥρμησάν τε
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συν-
αρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρ-
χον Μακεδόνας, συνεκδήμους τοῦ
Παύλου.
30 Τοῦ δὲ Παύλου βουλομέ-
νου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,
[k] οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί ‖.
31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρ-
χῶν [l] ὄντες ‖ αὐτῷ φίλοι, πέμ-
ψαντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν
μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι
ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία
[m] συγ-

‖20 Esa.55:11. Act.6:7. 12:24. ‖21. Act.18:21. 21:15. 23:11. 28:16. Rom.15:25. Gal.2:1. ‖22. Act.18:5. Rom.16:23. 2 Tim.4:20. ‖23. 2 Cor.1:8. ‖24. Act.16:16. ‖26. Act.14:15. 17:23. Psal.115:4. Ier.10:3. Sap.13:10. 14: tot. ‖29. Act.16:19. 17:8. 20:4. 21:27. 27:2. Col.4:10. Philem.℣.24.

(m) ἴσχυε, καὶ ἡ πίστις τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ ἐπληθύνετο Ca. | 23. ad cap. 16. ℣. 35. 9. 31. (n) τότε Ca. | 9. 30. (o) διελθεῖν A. B. 1. | 10. 6. (p) = Cæs. | 9. (q) ὀλίγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ca. | 9. 35. 31. (r) * τοῦ Κυρίου V. | 9. 35. (s) * ἴσως ὡς κιβώρια μικρὰ L. m. | 10. 25. (t) οὗτος Ca. & = καὶ | 9. (u) τεχνίτας, ἔφη πρὸς αὐτούς· ἄνδρες συντεχνῖται Ca. | 9. 5. 31. (x) ἡμῖν A. B. 1. P. 1. N. 1. | 11. 6. 8. (y) * ἕως Ca. | 9. 35. (z) * καὶ A. Ca. | 10. (a) τις τότε Ca. | 9. 7. (b) ἀπέσ... B. 1. | 9. 7. (c) * οὗτοι Ca. | 9. 35. (d) * ἀνθρώπων L. m. | 10. 35. (e) ἡμῶν Cu. | 9. 6. (f) λογισθήσεται, καὶ καθαιρεῖσθαι μέλλει Ca. | 9. 6. 4. (g) τῆς μεγαλειότητος A. B. 1. S. 3. | 12. 6. 36. (h) * δραμόντες εἰς ἄμφοδον Ca. S. 1. | 10. 31. (i) τῆς A. | 9. 5. (k) οἱ μαθηταὶ ἐκώλυον Ca. | 9. 5. (l) ὑπάρχοντες Ca. | 9. 5.

[m] συγκεχυμένη, καὶ οἱ [n] πλείους || οὐκ ᾔδεισαν, τίνος [o] ἕνεκεν || συνεληλύθεισαν.

33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου [p] προεβίβασαν || Ἀλέξανδρον, [q] προβαλλόντων || αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ [r] δὲ || Ἀλέξανδρος κατασείσας [s] τὴν χεῖρα ||, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ [t] δήμῳ ||.

34 [u] Ἐπιγνόντων || δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ [x] ἐγένετο μία ἐκ πάντων, [y] ὡς ἐπὶ || ὥρας δύο κραζόντων· Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

35 [z] Καταστείλας || δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν [a] ἄνθρωπος ||, ὃς οὐ γινώσκει τὴν [b] Ἐφεσίων || πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης [c] θεᾶς || Ἀρτέμιδος, καὶ [d] τοῦ || Διοπετοῦς;

36 Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν·

37 Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους [e], οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦντας τὴν [f] θεὰν || ὑμῶν.

38 [g] Εἰ μὲν || οὖν Δημήτριος [h] καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται [i] πρός τινα λόγον ἔχουσιν ||, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις·

39 Εἰ δέ τι [k] περὶ ἑτέρων || ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.

40 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν [l] ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον [m], μηδενὸς αἰτίου [n] ὑπάρχοντος ||, περὶ οὗ [o] δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον [p] τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

Κεφ. κ΄. 20.

1 ΜΕτὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, [q] προσκαλεσάμενος || ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς, [r] καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθε [s] πορευθῆναι || εἰς τὴν Μακεδονίαν.

2 Διελθὼν δὲ [t] τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας [u] αὐτοὺς || λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

3 Ποιήσας τε [x] μῆνας τρεῖς, [y] γενομένης || αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων [z] μέλλοντι ἀνάγεσθαι ||

||33. Act. 12:17. 13:16. 21:40. 1 Tim. 1:20. 2 Tim. 4:14. Cap. XX. ||1. 1 Tim. 1:3. Act. 19:29. 40. 21:6. Rom. 16:16. 1 Cor. 16:20. 2 Cor. 13:12. 1 Thess. 5:26. ||3. Act. 9:23. 13:45. 14:2. 5. 17:5. 26:21. 2 Cor. 11:26.

(m) * ὅλη P. 1. | 9. 35. (n) πλεῖστοι Ca. | 9. 6. (o) χάριν P. 1. | 9. 5. (p) συνεβίβασαν A. B. 1. | 10. 7. (q) προβαλόντων Cu. | 13. (r) οὖν A. | 9. 7. (s) τῇ χειρὶ Ca. S. 2. V. Cæs. | 11. 35. (t) λαῷ B. 1. | 9. 5. (u) ἐπιγνόντες A. Cæs. Cp. s. om. | 36. 6. 8. (x) * μεγάλη P. 1. | 9. 35. (y) ὡσεὶ περὶ L. m. | 10. 7. (z) κατασείσας B. 1. Ca. | 10. 5. 29. (a) ἀνθρώπων A. | 9. 6. (b) ἡμετέραν Ca. | 9. 5. (c) = A. B. 1. Ca. N. 2. | 11. 23. (d) τῆς V. | 9. (e) * ἐνθάδε Ca. | 9. 5. (f) θεὸν Cæs. | 9. (g) οἱ μὲν Cæs. | 9. (h) * οὗτος Ca. | 9. 35. (i) ἔχουσι πρὸς αὐτούς τινα λόγον Ca. | 9. 7. 4. (k) περὶ ἑτέρου V. | 9. 6. || περαιτέρω N. 2. S. 1. | 10. 5. (l) * σήμερον Ca. | 9. 31. 27. (m) * γενομένης Cæs. | 9. (n) ὄντος Ca. | 9. 5. (o) * οὐ A. L. M. m. N. 1. Cæs. | 7. 6. (p) * περὶ A. B. 1. L. N. 2. | 12. 7. 8. (q) μεταπεμψάμενος B. 1. N. 2. | 10. 5. (r) * παρακαλέσας A. B. 1. L. m. N. 2. S. 3. Cæs. | 35. || πολλὰ παρακαλ. Ca. | 9. 31. (s) πορεύεσθαι L. m. N. 2. | 11. 6. 36. || = Ca. | 9. 33. (t) * πάντα Ca. | 9. 31. 27. (u) = Ca. | 9. 7. (x) * ἐκεῖ Cæs. | 9. (y) γεννηθείσης Ca. | 9. 5. (z) μέλλων ἄγεσθαι B. 1. | 9. 7. 6. || ἠθέλησαν ἀναχθῆναι Ca. | 9. 5.

γεσθαι || εἰς τὴν Συρίαν, [a] ἐγένετο γνώμη τοῦ || ὑποςρέφειν διὰ Μακεδονίας.

4 [b] Συνείπετο δὲ αὐτῷ || [c] ἄχρι τῆς Ἀσίας || Σώπατρος [d] Βεροιαῖος· Θεσσαλονικέων δὲ, Ἀρίςαρχος καὶ Σεκοῦνδος καὶ Γάϊος [e] Δερβαῖος || καὶ Τιμόθεος· [f] Ἀσιανοὶ || δὲ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος.

5 Οὗτοι [g] προελθόντες || ἔμενον [h] ἡμᾶς || ἐν Τρωάδι.

6 Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα [i] ἄχρις ἡμερῶν πέντε ||, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά.

7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ [k] τῶν σαββάτων, συνηγμένων [l] τῶν μαθητῶν || τοῦ κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.

8 Ἦσαν δὲ [m] λαμπάδες || ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ [n] ἦσαν || συνηγμένοι.

9 [o] Καθήμενος || δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ [p] τῆς θυρίδος, καταφερόμενος || ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς [q] ἀπὸ || τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριςέγου κάτω· καὶ [r] ἤρθη || νεκρός.

10 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐςιν.

11 Ἀναβὰς δὲ, καὶ κλάσας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ᾽ ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.

12 [s] Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα || ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δὲ [t] προελθόντες || ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν [u] εἰς || τὴν [x] Ἄσσον ||, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, [y] μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.

14 Ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν [z] Ἄσσον ||, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.

15 Κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρὺ Χίου· τῇ δὲ ἑτέρᾳ [a] παρεβάλομεν || εἰς Σάμον· [b] καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, || τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.

16 [c] Ἐ-

||4. Act.16:1. 19:29. 21:29. 27:2. Col.4:7.10. 1 Cor.1:14. Eph.6:21. 2 Tim. 4:12.20. Tit.3:12. ||7. Sup.2:42.46. 1 Cor.10:16. 11:20. 16:2. Apoc.1:10. ||10. 1 Reg.17:21. 2 Reg.4:34.

(a) εἶπε δὲ τὸ πνεῦμα αὐτῷ Ca. | 9. 31. || & γνώμης pro γνώμη B. 1. | 9. 6. (b) μέλλοντος οὖν ἐξιέναι αὐτοῦ Ca. | 9. 31. (c) = R. 1. & 3. & legunt σὺν pro συνείπετο | 10. (d) * Πύῤῥου A. Ca. Cp. N. 2. S. 3. V. | 23. || & Σωσίπατρος pro Σώπατρος S. 3. V. | 11. 6. || sic Βεῤῥοιαῖος pro Βεροιαῖος Cæs. Cu. | 9. 12. (e) Δουβέριος Ca. 9. 6. (f) Ἐφέσιοι Ca. | 9. (g) προσελθόντες Cu. | 13. (h) αὐτὸν Ca. | 9. 5. (i) πεμπταῖοι Ca. | 9. 5. || & ἀπὸ pro ἄχρις B. 1. | 9. 7. || pro οὗ B. 1. ponit ὅπου | 9. || & Ca. ἐν ᾗ καὶ | 9. (k) * πρώτῃ Ca. | 9. 5. (l) ἡμῶν A. B. 1. Ca. N. 2. S. 2. V. | 5. 7. 23. (m) ὑπολαμπάδες Ca. | 9. (n) ἦμεν A. Cp. S. omn. | 6. 8. 43. || & = συνηγμ. B. 1. | 26. 9. (o) καθεζόμενος A. Ca. N. 2. | 6. 11. (p) τῇ θυρίδι, κατεχόμενος Ca. | 9. (q) ὑπὸ Ca. N. 1. | 10. 7. (r) ἐπήρθη Ca. | 9. 7. (s) ἀσπαζομένων δὲ αὐτῶν ἤγαγε τὸν νεανίσκον Ca. | 9. 31. (t) προσελθ. A. | 9. || κατελθ. Ca. & εἰς pro ἐπὶ | 9. 7. (u) ἐπὶ B. 1. | 9. 7. (x) Νῆσον N. 2. | 9. || Θάσον vel Θάσσον P. 1. R. 2. | 10. 6. (y) * ὡς Ca. N. 2. (z) Νῆσον N. 2. | 9. 28. (a) ἐπεβάλ. R. 1. | 9. 7. (b) = A. B. 1. & * δὲ post τῇ | 10. || sed pro Τρω. legit Στρογγυλίῳ R. 1. | 9. 6.

16 [c] Ἔκρινε || γὰρ ὁ Παῦλος
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, [d] ὅ-
πως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτρι-
βῆσαι || ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδε γὰρ,
[e] εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ ||, τὴν ἡ-
μέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι
εἰς Ἱεροσόλυμα.
17 Ἀπὸ δὲ τῆς [f] Μιλήτου ||
πέμψας εἰς Ἔφεσον, [g] μετεκα-
λέσατο || τοὺς πρεσβυτέρους τῆς
ἐκκλησίας.
18 Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς
αὐτὸν, [h] εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς
ἐπίστασθε [i], ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν,
[k] πῶς μεθ' ὑμῶν [l] τὸν πάντα
χρόνον ἐγενόμην ||·
19 Δουλεύων τῷ Κυρίῳ [m] με-
τὰ πάσης ταπεινοφροσύνης, καὶ
[n] πολλῶν || δακρύων καὶ πειρα-
σμῶν, τῶν συμβάντων μοι ἐν
ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων·
20 Ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν
συμφερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖ-
λαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημο-
σίᾳ καὶ κατ' οἴκους·
21 Διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις
τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν
μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν [o] εἰς
τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν ||.
22 Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμέ-
νος τῷ πνεύματι, πορεύομαι εἰς
Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναν-
τήσοντά μοι μὴ [p] εἰδώς ||·
23 Πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ
ἅγιον κατὰ [q] πόλιν || [r] διαμαρ-
τύρεται ||, λέγον, ὅτι δεσμά με
καὶ θλίψεις μένουσιν [s].
24 Ἀλλ' [t] οὐδενὸς λόγον ποι-
οῦμαι ||, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν
μου [u] τιμίαν ἐμαυτῷ ||, ὡς τε-
λειῶσαι τὸν δρόμον μου [x] μετὰ
χαρᾶς ||, καὶ τὴν διακονίαν [y], ἣν
ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,
διαμαρτύρασθαι [z] τὸ εὐαγγέλιον
τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.
25 Καὶ νῦν [a] ἰδοὺ ||, ἐγὼ οἶδα
ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν
μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον
κηρύσσων τὴν βασιλείαν [b] τοῦ
Θεοῦ ||.
26 Διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ
σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς [c] ἐγὼ ||
ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων [d].

27 Οὐ

||16. Act.18:21. 19:21. 21:4.12. ||18. Sup.19:10. ||21. Mar.1:15. Luc.24:47. ||22. Sup.18:21. 19:21. ||23. Act.9:16. 21:4.11. 1 Thess.3:3. ||24. Act.21:13. Rom. 8:35. 1 Cor.15:31. 2 Cor.1:8. 4:8.16. 6:4.9. 7:4. 11:23. 12:10. Gal.1:1. 6:14. Eph. 3:13. 6:20. Phil.1:12. 4:12. Col.1:24. 1 Thess.2:2. 3:3. 2 Tim.2:9. 3:11 4:7.16. Tit. 1:3. Heb.10:34. 12:1. 13:7. ||26. Sup.18:6.

(c) κεκρίκει R. 2. | 9. 6. (d) μήποτε γενηθῇ αὐτῷ κατάσχεσίς τις Ca. | 9. 5. (e) = Ca. | 9. || & εἴη pro ἦν A. B. 1. | 10. 6. (f) | 23. (g) μετεπέμψατο Ca. | 9. 5. (h) * ὁμοῦ ὄντων αὐτῶν, A. | 10. 31. || ὁμόσε ὄντων S. 1. V. | 9. || ὁμοθυμαδὸν B. 1. S. 1. | 10. 35. (i) * ἀδελφοὶ Ca. S. 2. | 11. 35. 31. (k) * ὡς τριετίαν καὶ πλεῖον Ca. | 9. 31. (l) ἢν παντὸς χρόνου Ca. | 9. 31. (m) * μετ' ὑμῶν N. 2. | 9. 35. (n) = A. B. 1. Ca. | 11. 29. (o) διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ca. | 9. || & ἐπὶ pro εἰς B. 1. | 9. 7. (p) γινώσκων Ca. | 9. 5. (q) πᾶσαν πόλιν Ca. | 9. 5. 27. | πάσας πόλεις V. | 9. 31. 6. (r) διεμαρτύρατό μοι A. | 9. 6. || sic * μοι Ca. N. 2. S. 3. | 12. 35. (s) * μοι ἐν Ἱεροσολύμοις Ca. S. 1. V. | 11. 35. (t) οὐδὲν τούτων φοβοῦμαι V. Cæs. | 10. 5. || pro λόγον legit τούτων R. 1. Cæs. | 10. || A. sequ. sic transp. ἔχω οὐδὲ ποιοῦμαι | 9. 4. (u) τιμιωτέραν ἐμαυτοῦ V. | 9. 5. (x) = Ca. V. | 10. (y) * τοῦ λόγου Ca. V. | 10. 35. 31. || παρέλ. pro ἔλαβον Ca. N. 2. | 10. 7. (z) * Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι Ca. S. 2. | 10. 31. (a) = B. 1. | 9. 7. (b) τοῦ Ἰησοῦ Ca. | 9. 5. || = N. 2. | 9. (c) εἰμι B. 1. Ca. N. 2. | 11. 7. 8. 35. (d) * ὑμῶν L. m. S. 2. | 11. 7. 35.

27 Οὐ γὰρ ὑπεςειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ.

28 Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς, καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν [e] τοῦ Θεοῦ ||, ἣν περιεποιήσατο διὰ [f] τοῦ ἰδίου αἵματος ||.

29 Ἐγὼ γὰρ οἶδα [g] τοῦτο ||, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι [h] βαρεῖς || εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου.

30 Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναςήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεςραμμένα, τοῦ [i] ἀποσπᾷν || τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.

31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαςον [k].

32 Καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ [l] [m] ἐποικοδομῆσαι ||, καὶ δοῦναι [n] ὑμῖν || κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις [o] πᾶσιν ||.

33 Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς [p] ἐπεθύμησα.

34 Αὐτοὶ [q] δὲ γινώσκετε || ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες [r] αὗται ||.

35 Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε [s] τῶν λόγων || τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριόν ἐςι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν.

36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο.

37 Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου, κατεφίλουν αὐτόν·

38 Ὀδυνώμενοι μάλιςα ἐπὶ τῷ λόγῳ [t] ᾧ εἰρήκει, || ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν· προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Κεφ. κα'. 21.

1 ΩC δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι [u] ἡμᾶς || ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες [x] ἤλθομεν || εἰς τὴν [y] Κῶν ||, τῇ δὲ [z] ἑξῆς || εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα [a]·

2 Καὶ εὑρόντες πλοῖον [b] διαπερῶν || εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν.

3 [c] Ἀνα-

||27. Luc.7:30. Eph.1:11. ||28. 1 Tim.3:1.2. 4:16. Io.21:15. Act.13:2. 14:23. Phil.1:1. Eph.1:7.14. Col.1:14. 1 Pet.1:19. 5:2. Apoc.5:9. Ex.23:21. Esa.53:10. ||29. 2 Pet.2:1. Matt.7:15. || 30. Ps.41:10. Matt.26:21. Act.1:17. 1 Io.2:19. Apoc. 2:6. || 31. Act.19:10. Heb.13:17. || 32. Act.9:31. Eph.1:18. || 33. 1 Sam.12:3. 1 Cor. 9:12. 2 Cor.7:2. 11:9. 12:13. || 34. Sup.18:3. 1 Cor.4:12. 1 Thess.2:9. 4:11. 2 Thess. 3:8. || 35. Eph.4:28. 1 Thess.5:14. 2 Thess.3:7. Matt.10:8. || 36. Act.21:5. || 37. Gen. 45:14. 46:29. Cap. XXI. || 1. Act.13:1. 16:11. 18:21. 20:3.13. 27:4.12.

(e) τοῦ Κυρίου B. 1. Ca. N. 2. | 11. 5. || τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ Cp. L. M. m. S. 4. | 14. 12. 8. 35. 23. (f) τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου A. | 9. 4. (g) = Ca. N. 2. | 10. 7. (h) ἅρπαγες V. | 9. 5. (i) ἀποςρέφειν Ca. | 9. 5. (k) * ὑμῶν B. 1. Ca. S. 3. Cæs. | 7. 35. (l) * ὑμᾶς R. 1. | 9. ||* ἡμῖν Cæs. | 9. (m) οἰκοδομῆσαι B. 1. Ca. | 10. 7. (n) τὴν B. 1. | 9. (o) τῶν πάντων Ca | 9. 6. (p) * ὑμῶν Ca. B. 1. | 10. 35. (q) οἴδατε A. | 9. 5. (r) μου Ca. | 9. 5. (s) τοῦ λόγου V. | 9. 6. (t) = Ca. | 9. 26. (u) = N. 1. | 11. 29. (x) ἤκομεν Ca. | 9. 5. (y) Κῶ Ca. | 9. 6. (z) ἐπιούσῃ Ca. | 9. 5. (a) * καὶ Μύρα Ca. | 9. 31. (b) διαπερὸν P. 1. | 9.

3 c Ἀναφανέντες || δὲ τὴν Κύ-
ρον, καὶ καταλιπόντες αὐτὴν
ὠνυμον, ἐπλέομεν εἰς Συρίαν,
αὶ d κατήχθημεν || εἰς Τύρον·
εῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορ-
ιζόμενον τὸν γόμον.
4 Καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθη-
ὰς, ἐπεμείναμεν e αὐτοῦ || ἡμέ-
ας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ
ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος, μὴ
ἀναβαίνειν || εἰς Ἱερουσαλήμ.
5 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρ-
ίσαι τὰς ἡμέρας, g ἐξελθόντες ||
πορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς
άντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις,
ως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες
ὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν,
προσηυξάμεθα.
6 Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ||
έβημεν εἰς τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι
ὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.
7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύ-
αντες, ἀπὸ Τύρου i κατηντή-
αμεν || εἰς Πτολεμαΐδα· καὶ
σπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς k ἐ-
είναμεν || ἡμέραν μίαν παρ' αὐ-
οῖς.
8 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες
οἱ περὶ τὸν Παῦλον ||, ἤλθομεν
ἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες
ἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐ-
γγελιστοῦ, (τοῦ ὄντος m ἐκ
τῶν ἑπτὰ) ἐμείναμεν παρ' αὐ-
τῷ.
9 Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες
παρθένοι τέσσαρες προφητεύου-
σαι.
10 Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν ἡμέ-
ρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι
Ἄγαβος·
11 Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ
ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου,
δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας
καὶ τοὺς πόδας, εἶπε· n Τάδε
λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· || Τὸν
ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕ-
τω δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ
Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς
χεῖρας ἐθνῶν.
12 Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα,
παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς o τε καὶ οἱ
ἐντόπιοι ||, τοῦ μὴ p ἀναβαίνειν ||
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.
13 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος q·
Τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ r συν-
θρύπτοντές || μου τὴν καρδίαν;
ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι s, ἀλ-
λὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσα-
λὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ t.
14 Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ,
ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες u· Τὸ θέ-
λημα τοῦ x Κυρίου || γενέσθω.
15 Μετὰ

||4. Act.20:23. 21:12. ||5. Act.16:13. 20:36. ||8. Act.6:5. 8:5.26.40. Eph.4:11. 9. Ioël.2:28. Act.2:17. ||10. Sup.11:28. ||11. Act.20:23. 21:33. 24:17. 25:14. 5:29. Eph.6:20. Phil.1:7.13. Col.4:18. 2 Tim.2:9. Heb.10:34. ||12. Matt.16:22. 13. Act.20:24. Rom.8:35. 1 Cor.4:9. 15:31. 2 Cor.4:10. 11:23. Gal.6:17. ||14. Matt.6:10. 26:42. Luc.11:2. 22:42.

(c) ἀναφήναντες B. 1. | 9. || ἀναφαί-
ντ. P. 1. R. 3. | 10. 6. (d) κατήλθομεν
1. L. | 10. 5. (e) αὐτοῖς A. B. 1. | 10.
(f) ἐπιβ. A. N. 2. | 10. 7. (g) = A.
9. 26. (h) προσευξάμενοι ἀπησπάσ-
εθα ἀλλήλους, καὶ A. | 9. || sic B.
N. 2. sed leg. ἠσπασάμεθα | 10. 6.
(i) κατέβημεν A. B. 1. | 10. 5. || κα-
έβημεν Cu. | 13. (k) ἐπεμείν. A. | 9.
(l) = A. Ca. Cp. N. 2. S. 2. V. | 33.
23. || & ponunt ἦλθον pro ἤλθομεν
quod & L. | 9. 6. (m) * ἑνὸς V. | 9. 35.
25. (n) = N. 2. | 9. (o) τὸν Παῦλον
Ca. | 9. 5. (p) ἐπιβ. Ca. | 9. 7. (q) *
καὶ εἶπε A. L. m. S. 1. | 11. 35. 7. (r)
θορυβοῦντες Ca. | 9. 5. (s) * βούλομαι
Ca. | 9. 31. (t) * Χριστοῦ Ca. | 9. (u) *
πρὸς ἀλλήλους Ca. | 9. 31. (x) Θεοῦ
Ca. | 9. 5.

15 Μετὰ δὲ [y] τὰς ἡμέρας ταύτας || ἀποσκευασάμενοι [z] ἀνεβαίνομεν || εἰς Ἱερουσαλήμ.

16 Συνῆλθον δὲ καὶ [a] τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, [b] ἄγοντες || παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, [c] Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, [d] ἀσμένως || ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί.

18 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ [e] εἰσῄει || ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον· πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι [f].

19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς, [g] ἐξηγεῖτο || καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.

20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Κύριον [h]· εἶπόν τε αὐτῷ ||· Θεωρεῖς, ἀδελφὲ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν [i] Ἰουδαίων || τῶν πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσι.

21 [k] Κατηχήθησαν || δὲ [l] περὶ σοῦ ||, ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθν[η] [m] πάντας || Ἰουδαίους, λέγων μὴ [n] περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκ[-] να, μηδὲ τοῖς ἔθεσι [o] περιπα[-] τεῖν.

22 Τί οὖν ἐστι; πάντως δ[εῖ] πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσοντ[αι] γὰρ, ὅτι ἐλήλυθας.

23 Τοῦτο οὖν ποίησον [p] ὅ || σ[οι] λέγομεν· Εἰσὶν [q] ἡμῖν ἄνδρε[ς] τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυ[-] τῶν.

24 Τούτους παραλαβὼν, ἁ[-] γνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δα[-] πάνησον [r] ἐπ' αὐτοῖς ||, ἵνα ξυ[-] ρήσωνται τὴν κεφαλήν· κα[ὶ] [s] γνῶσι || πάντες, ὅτι ὧν κατή[-] χηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν [t], ἀλ[-] λὰ [u] στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νό[-] μον φυλάσσων.

25 Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότω[ν] [x] ἐθνῶν || [y] ἡμεῖς || [z] ἐπεστείλαμεν || κρίναντες [a] μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖ[ν] αὐτοὺς, εἰ μὴ || [b] φυλάσσεσθα[ι] αὐτοὺς τό, τε εἰδωλόθυτον, κα[ὶ] τὸ αἷμα, καὶ πνικτὸν, καὶ πορ[-] νείαν ||.

26 Τότ[ε]

|| 16. Sup. 13:4. || 18. Act. 15:13. Gal. 1:19. || 19. Sup. 20:24. || 10. Rom. 10:2 Gal. 1:14. Inf. 22:3. Matt. 13:31. || 23. 24. Act. 18:18. 24:18. Num. 6:2. 13. 18. || 25 Sup. 15:20. 29.

(y) τινας ἡμέρας Ca. |9. 5. ||& pro ἀποσκευασάμενοι A. Cp. 1. m. N. 1. 2. S. 4. ἐπισκευασάμ. | 23. 7. & παρασκευασ. V. | 10. 7. || ἀποταξάμενοι Ca. |9. (z) ἀνέβημοεν m. | 9. 6. (a) * ἐκ B. 1. |9. 7. || * τινες S. 2. | 10. 7. (b) οὗτοι δὲ ἤγαγον ἡμᾶς Ca. | 9. 5. || * ἡμᾶς post ἄγοντες B. 1. |9. (c) * καὶ παραγενόμενοι εἴς τινα κώμην, ἐγενόμεθα παρὰ Ca. |9. 31. ||& Ἰάσωνι pro Μνάσωνι V. |9. 6. (d) ἀσπασάμενοι S. 4. | 11. 5. 29. || & ὑπεδέξαντο pro ἐδέξ. Ca. | 9. 7. (e) εἰσῆλθε m. | 9. 5. (f) * συνηγμένοι m. | 9. 35. (g) διηγεῖτο Ca. |9. 7. (h) εἰπόντες Ca. |9. 6. (i) ἐν τοῖς Ἰουδαίοις A. m. | 10. 5. || ἐν τοῖς Ἰουδαίων B. 1. | 9. || ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ Ca. |9. (k) κατήχησαν Ca. |9. 5. (l) παρὰ σοῦ Cæs. |9[.] (m) ἐστιν Ca. |9. 5. || = A. B. 1. | 1[0.] (n) * ὀφείλειν B. 1. |9. (o) * αὐτοὺς Ca[.] |9. 27. || * πατρῴοις & πορεύεσθαι pr[o] περιπατεῖν S. 1. |9. 5. (p) ὅπερ B. 1[.] |9. 7. (q) * ἐν Ca. |9. 7. (r) εἰς αὐτοὺς Ca. |9. 7. (s) γνώσωνται A. B. [1.] Ca. L. N. 2. | 12. 36. || γνώσοντες P. [1.] |9. (t) * ἀληθὲς P. 1. |9. 27. (u) * κα[ὶ] A. |9. (x) ἀνδρῶν Cæs. |9. (y) οὐδ[ὲν] ἔχουσι λέγειν πρός σε. ἡμεῖς γὰρ Ca[.] |9. 31. (z) ἀπεστείλ. P. 1. |9. 7. || [&] τοιούτων P. 1. |9. 35. (a) = A. V. | 1[0.] (b) ἀπέχεσθαι ἑαυτοὺς εἰδωλοθύτου καὶ αἵματος &c. V. | 9. || Φυλάσσε[σ]θαι αὐτοὺς ἀπὸ εἰδωλοθύτου, κα[ὶ] &c. B. 1. |9. || & = καὶ πνικτὸν Ca[.] |9. || at = tantum καὶ N. 2. |9.

26 Τότε ὁ Παῦλος παραλα-
ὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ [c] ἐχομένῃ ||
ἐρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς [d] εἰ-
ῄει || εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων
ν ἐκπλήρωσιν [e] τῶν ἡμερῶν ||
ῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχ-
ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ
οσφορά.
27 [f] Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ
ἐραι συντελεῖσθαι ||, οἱ ἀπὸ
ς Ἀσίας Ἰουδαῖοι [g] θεασάμενοι
τὸν ἐν τῷ ἱερῷ, [h] συνέχεον
ἐντα || τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβα-
ν τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτόν.
28 Κράζοντες [i] Ἄνδρες Ἰσραη-
ται, [k] βοηθεῖτε ||· οὗτός ἐστιν
ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ
ῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου [l] τού-
υ πάντας πανταχοῦ διδάσκων·
τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν
τὸ ἱερὸν, καὶ [m] κεκοίνωκε ||
ἅγιον τόπον τοῦτον.
29 (Ἦσαν γὰρ [n] προεωρακό-
ς || Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν
πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν [o] ἐνόμι-
|| ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ
ῦλος.)
30 Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη,
ἐγένετο συνδρομὴ [p] τοῦ λα-
||· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύ-
υ, εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱε-
· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ
αι.

31 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀπο-
κτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρ-
χῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγ-
κέχυται Ἱερουσαλήμ.
32 Ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν
στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους,
κατέδραμεν ἐπ᾽ αὐτούς· Οἱ δὲ
ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς
στρατιώτας, ἐπαύσαντο [q] τύπ-
τοντες || τὸν Παῦλον.
33 [r] Τότε || ἐγγίσας [s] ὁ χι-
λίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ
ἐκέλευσε [t] δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί·
καὶ ἐπυνθάνετο, τίς ἂν εἴη, καὶ
τί ἐστι πεποιηκώς.
34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι [u] ἐβόων ||
ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ [x] δυνάμενος δὲ ||
γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυ-
βον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν
εἰς τὴν παρεμβολήν.
35 Ὅτε δὲ ἐγένετο [y] ἐπὶ ||
τοὺς ἀναβαθμοὺς, συνέβη [z] βα-
στάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιω-
τῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ [a] ὄχλου ||·
36 Ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος
[b] τοῦ λαοῦ ||, κρᾶζον [c]· Αἶρε ||
αὐτόν.
37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς
τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος, λέ-
γει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεστί μοι
[d] εἰπεῖν τι || πρός σε; Ὁ δὲ
ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις;
38 [e] Οὐκ ἄρα || σὺ εἶ ὁ Αἰγύ-
πτιος

26. Num. 6:13. Inf. 24:18. || 28. Inf. 24:5. || 29. Act. 20:4. 2 Tim. 4:20. || 30. Inf. 21. || 33. Act. 20:23, 21:11. || 36. Luc. 23:18. Io. 19:15. Act. 22:22.

(c) ἐπιούσῃ Ca. | 9. 5. (d) εἰσῆλθε | 9. 5. (e) = P. 1. | 9. 33. 29. (f) συν-λουμένης δὲ τῆς ἑβδόμης ἡμέρας | 9. 5. || & συμπληροῦσθαι pro τελεῖσθαι N. 2. P. 1. etiam legit ἡ-ας | 10. 5. (g) * ἐληλυθότες Ca. | 9. 35. συνεκινήσαντο B. 1. | 9. 5. (i) * καὶ νοντες Cæſ. | 9. (k) βοηθήσατε B. 9. 6. (l) * τοῦ ἁγίου A. | 9. 35. (m) νώνησε Ca. | 9. 6. (n) ἑωρακότες M. m. N. 1. W. | 12. 7. 8. (o) ἐνο-μίσαμεν Ca. | 9. 6. (p) = N. 2. | 9. 29. (q) τύπτειν P. 1. | 9. (r) = Cæſ. | 9. (s) * δὲ & = τότε L. M. m. N. 1. | 11. 7. (t) * αὐτὸν P. 1. | 9. 7. (u) ἐπεφώνουν A. B. 1. Ca. N. 2. | 11. 5. 8. (x) δυναμένου δὲ αὐτοῦ A. B. 1. Ca. | 11. 6. 8. (y) εἰς Ca. | 9. 7. (z) * τὸν Παῦλον & = αὐτὸν Ca. | 9. (a) λαοῦ Ca. | 9. 5. (b) = Ca. | 9. (c) ἀναιρεῖσθαι Ca. | 9. 6. (d) λαλῆσαι Ca. | 9. 5. (e) οὐ Ca. | 9.

πτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς
τὴν ἔρημον τοὺς [f] τετρακισχιλί-
ους || [g] ἄνδρας || τῶν σικαρίων;
39 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ
ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος
[h] Ταρσεὺς ||, τῆς Κιλικίας [i] οὐκ
ἀσήμου πόλεως πολίτης ||· δέο-
μαι δέ σου, [k] ἐπίτρεψόν || μοι
λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.
40 Ἐπιτρέψαντος δὲ [l] αὐ-
τοῦ ||, ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν
ἀναβαθμῶν [m] κατέσεισε τῇ χειρὶ
[n] τῷ λαῷ ||· πολλῆς [o] δὲ σιγῆς ||
γενομένης, [p] προσεφώνησε || τῇ
[q] Ἑβραΐδι || διαλέκτῳ, λέγων·

Κεφ. κβ'. 22.

1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέ-
ρες, ἀκούσατέ μου τῆς
πρὸς ὑμᾶς [r] νῦν || ἀπολογίας·
2 (Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑ-
βραΐδι διαλέκτῳ [s] προσεφώνει ||
αὐτοῖς, μᾶλλον [t] παρέσχον ἡσυ-
χίαν ||· καί φησιν·)
3 Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖ-
ος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς
Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν
τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πό-
δας Γαμαλιὴλ, [u] πεπαιδευμέ-
νος || κατὰ ἀκρίβειαν [x] τοῦ πα-
τρῴου νόμου ||, ζηλωτὴς [y] ὑπά-
χων || τοῦ [z] Θεοῦ ||, καθὼς πά-
τες ὑμεῖς ἐστε σήμερον·
4 [a] Ὃς || ταύτην τὴν ὁδ
ἐδίωξα [b] ἄχρι || θανάτου, δε
μεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς [c] φ
λακὰς || ἄνδρας τε καὶ γυναῖκα
5 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς [d] μα
τυρεῖ || μοι, καὶ [e] πᾶν || τὸ πρε
βυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολ
δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺ
εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξ
καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμ
νους εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμ
ρηθῶσιν.
6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομέ
καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ π
μεσημβρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ
ρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκα
περὶ ἐμέ·
7 Ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφο
καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μ
Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις
8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Τίς
Κύριε; Εἶπέ τε πρός με· Ἐ
εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν
διώκεις.
9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ
φῶς ἐθεάσαντο [g], καὶ ἔμφο
ἐγένοντο ||· τὴν δὲ φωνὴν οὐκ
κουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
10 Εἶπ

||39. Act.9:11.30. 22:3. ||40. Act.12:17. 13:16. 19:33. Cap. XXII. ||1. S
7:2. ||3. Act.5:34. 9:11. 21:20.39. 23:6. 26:5. 2 Cor.11:22. Gal.1:14. Rom.1
||4. Act.8:3. 9:1. 16:17. 18:25. 19:9. 24:14. 26:9. 1 Cor.15:9. Gal.1:13. Phil.
1 Tim.1:13. ||5. Sup.9:2. 26:12. ||6. Act.9:3.17. 26:12. 1 Cor.15:8. 2 Cor.1
||7. Act.9:4. 26:14.15. ||9. Sup.9:7. Dan.10:7. 1 Cor.14:2. Gen.11:7. 42:23. D
28:49. Esa.36:11.

(f) τετρακοσίους Cæs. | 9. (g) = N. 2. | 9. (h) ἐν Ταρσῷ δὲ Ca. | 9. 5. (i) γεγεννημένος Ca. | 9. 35. (k) συγχώρησαι Ca. | 9. 5. (l) τοῦ χιλιάρχου Ca. | 9. 27. (m) κατατείσας Ca. | 9. 6. (n) πρὸς αὐτούς Ca. | 9. || τὸν λαόν R. 2. Cæs. | 10. (o) τε ἡσυχίας Ca. | 9. 5. (p) προσεφώνει R. 4. | 9. 6. (q) ἰδίᾳ A. | 9. 29. (r) νυνὶ Cæs. | 9. (s) προσεφώνησε N. 2. | 9. 6. (t) ἡσύχασαν Ca. | 9. 5.

(u) παιδευόμενος Ca. | 9. 6. (x) πατρῴῳ νόμῳ P. 1. | 9. 6. (y) =
| 9. 26. (z) νόμου V. | 9. 5. (a) καὶ
| 9. 7. (b) μέχρι Ca. L. m. | 11. 7.
(c) φυλακὴν Ca. | 9. 6. (d) μαρτυ
σει Ca. | 9. 6. || & = R. 8. | 9. (e) ὅ
Ca. | 9. 5. (f) * σκληρόν σοι πρὸς κ
τρα λακτίζειν B. 1. | 9. 35. (g) =
L. V. | 11. 23.

10 Εἶπον δέ· Τί ποιήσω, Κύ-ιε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρός με· Ἀνασὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν· :ἀκεῖ σοι λαληθήσεται [h] περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ‖ ποιῆ-‑αι.

11 Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀ-τὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, ιειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόν-των μοι, ἦλθον εἰς Δαμασκόν.

12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ [i] εὐ-εβὴς ‖ κατὰ τὸν νόμον, μαρτυ-ούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοι-ούντων [k] Ἰουδαίων,

13 Ἐλθὼν πρός με, καὶ ἐπι-ὰς εἶπέ μοι· Σαοὺλ ἀδελφὲ, νάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ νέβλεψα εἰς αὐτόν.

14 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ Θεὸς τῶν ατέρων ἡμῶν [l] προεχειρίσατό ‖ ε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ δεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι ωνὴν ἐκ τοῦ σόματος αὐτοῦ·

15 Ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ ρὸς πάντας ἀνθρώπους, ὧν ἑώ-ακας καὶ ἤκουσας.

16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀνα-ὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι ὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσά-ενος τὸ ὄνομα [m] τοῦ Κυρίου ‖.

17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποσρέ-αντι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ προσ-υχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γε-νέσθαι με ἐν ἐκσάσει,

18 Καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι· Σπεῦσον, καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ.

19 Κἀγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίσανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς [n] πισεύοντας ‖ ἐπί σε.

20 Καὶ ὅτε [o] ἐξεχεῖτο ‖ τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ [p] μάρτυρός ‖ σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεσὼς, καὶ συνευδοκῶν [q] τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ ‖, καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν·

21 Καὶ εἶπε πρός με· Πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν [r] ἐξαποσελῶ ‖ σε.

22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ [s] καθῆκον ‖ αὐτὸν ζῆν.

23 [t] Κραυγαζόντων ‖ δὲ αὐτῶν [u], καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν [x] ἀέρα ‖,

24 Ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος [y] ἄγεσθαι ‖ εἰς τὴν παρεμβολὴν, εἰπὼν μάσιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγνῷ, δι'

ἣν

‖ 10. Act.9:6. 26:16. ‖ 12. Act.9:17. ‖ 14. Act.3:14. 7:52. 9:15. 18:9. 23:11. 26: 5. 1 Io.2:1. 3:7. 1 Cor.9:1. 15:8. 2 Cor.12:2. Gal.1:12. ‖ 16. Matt.3:11. Marc.1: Luc.3:3. ‖ 17. Act.9:26. ‖ 19. Act.22:4. ‖ 20. Sup.7:58. 8:1. ‖ 21. Act.9:15. 13:2. :17. Rom.1:5. 11:13. 15:16. Gal.1:15. 2:8. Eph.3:8. 1 Tim.2:7. 2 Tim.1:11. 2. Act.21:36. ‖ 24. Gen.12:17. Sap.2:19. 6:6. 11:10.

(h) τί σε δεῖ m. Cæs. | 9. 33. ‖ δεῖ σε ο τέτακταί σοι V. | 9. 5. (i) = A. V. 0.29. ‖ εὐλαβὴς Cp. L. m. N. 1. 2. s. nn. | 5. 8. (k) * ἐν Δαμασκῷ Cp. L. 1. 2. s. om. | 23. (l) προεχειρήσατο A. 6. (m) αὐτοῦ A. B. 1. N. 2. V. | 23.) πεπισευκότας B. 1. | 9. 6. (o) ἐξε-ύνετο A. B. 1. N. 2. | 6. 11. (p) πρω-τομάρτυρος Cp. s. 1. | 23. 9. 25. 14. ‖ πρώτου μάρτυρος s. 1. | 23. (q) = A. B. 1. | 10. (r) ἀποσελῶ Cæs. | 9. (s) καθῆκεν Cæs. | 9. ‖ καθῆκε A. | 9. 6. ‖ καθήκει Cu. | 13. (t) κραζόντων Cu. | 13. 6. 5. (u) * ἐπιπλεῖον s. 1. | 9. 35. (x) οὐρανὸν Ca. | 9. 5. (y) εἰσάγεσθαι B. 1. Ca. N. 2. | 11. 7. 8.

ἣν αἰτίαν οὕτως [z] ἐπεφώνουν αὐτῷ ||.

25 Ὡς δὲ [a] προέτεινεν || αὐτὸν [b] τοῖς || ἱμᾶσιν, εἶπε πρὸς τὸν [c] ἑςῶτα || ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεςιν ὑμῖν μαςίζειν;

26 [d] Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος [e], προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χιλιάρχῳ, λέγων· [f] Ὅρα ||, τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐςι.

27 Προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος [g] εἶπεν αὐτῷ ||· Λέγε μοι, [h] εἰ || σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ [i] ἔφη· Ναί ||.

28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος· Ἐγὼ [k] πολλοῦ || κεφαλαίου τὴν [l] πολιτείαν || ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.

29 [m] Εὐθέως οὖν || ἀπέςησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι [n] Ῥωμαῖός ἐςι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς, τὸ, τί [o] κατηγορεῖται || παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν [p] ἀπὸ τῶν δεσμῶν ||, καὶ ἐκέλευσεν [q] ἐλθεῖν || τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ [r] ὅλον || τὸ συνέδριον [s] αὐτῶν ||· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον, ἔςησεν εἰς αὐτούς.

Κεφ. κγ΄. 23.

1 Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ, εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς [t] ἡμέρας ||.

2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας [u] ἐπέταξε || τοῖς παρεςῶσιν αὐτῷ, τύπτειν αὐτοῦ τὸ ςόμα.

3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεὸς, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ [x] κάθῃ κρίνων || με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι;

4 Οἱ δὲ παρεςῶτες εἶπον· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς;

5 Ἔφη τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἐςὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ· [y] Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ [z] σου || οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος, ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐςὶ σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς [a] φαρισαίου ||

||25. Act.16:37. Cap. XXIII. || 1. Act.24:16. 1 Cor.4:4. 2 Cor.1:12. 4:2 2 Tim.1:3. Heb.13:18. ||2. 1 Reg.22:24. Ier.20:2. Io.18:22. ||3. Lev.19:35. Deut 17:4.9. 25:12. Io.7:51. ||5. Ex.22:28. Eccl.10:20. 2 Pet.2:10. Iudæ ℣.8. ||6. Inf 24:15.21. 26:5.6. 28:20. Phil.3:5.

(z) κατεφώνουν περὶ αὐτοῦ Ca. | 9. 7. (a) προσέτειναν s. 2. | 10. 7. 14. (b) τρὶς Cu. | 13. (c) ἐφεςῶτα s. 1. v. | 10. 7. (d) * τοῦτον & = δὲ Ca. | 9. 7. (e) * ὅτι Ῥωμαῖον αὐτὸν λέγει Ca. | 9. 31. (f) = Ca. | 10. 29. (g) ἐπηρώτησεν αὐτόν Ca. | 9. 5. (h) = A. Ca. 1. m. N. 1. 2. s. 2. Cæs. | 7. 8. 9. (i) εἶπεν· εἰμί Ca. | 9. 5. (k) οἶδα πόσου Ca. | 9. 31. 5. (l) πόλιν v. Cæs. | 10. 5. (m) τότε Ca. | 9. 5. (n) * πολίτης B. 1. | 9. 35. (o) κατηγορεῖτ Cu. | 13. || ὑπὸ pro παρὰ B. 1. | 9. (p) = R. 1. | 9. (q) = B. 1. N. 2. R. 1. | 33. 11. || συνελθεῖν N. 2. V. | 10. 7. (r) πᾶν B. 1. N. 2. | 10. 5. (s) = B. 1. N. 2 | 10. 37. (t) ὥρας s. 1. | 9. 5. (u) ἐκέλευσε N. 2. | 9. 5. (x) καθήμενος κρίνει v. | 9. 6. (y) * ὅτι N. 1. | 9. 7. (z) = 1. | 9. 7. (a) φαρισαίων A. N. 2. V. W | 11. 6. 14.

ου ||· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναςάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι.

7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ [b] λαλήσαντος ||, ἐγένετο ςάσις τῶν φαρισαίων [c] καὶ τῶν σαδδουκαίων || καὶ [d] ἐσχίσθη || τὸ πλῆθος.

8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάςασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσι τὰ ἀμφότερα.

9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναςάντες [e] οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν φαρισαίων || διεμάχοντο, λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· [f] εἰ δὲ || πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος, [g] μὴ θεομαχῶμεν ||.

10 Πολλῆς δὲ γενομένης ςάσεως, [h] εὐλαβηθεὶς || ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ᾽ αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ ςράτευμα [i] καταβὰν || ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, [k] ἄγειν || τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιςὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε· Θάρσει Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συςροφὴν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ [l] ἀποκτείνωσι || τὸν Παῦλον.

13 Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν [m] πεποιηκότες ||.

14 Οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον· [n] Ἀναθέματι || ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον.

15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ [o] σὺν || τῷ συνεδρίῳ, ὅπως [p] αὔριον || αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέςερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν.

16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου [q] τὴν ἐνέδραν ||, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν [r] παρεμβολὴν ||, ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ.

17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον [s] ἀπάγαγε || πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.

18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον, καί φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος [t] προσκαλεσάμενός || με, ἠρώτησε τοῦτον τὸν [u] νεανίαν || ἀγαγεῖν πρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι.

19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας

|| 8. Matt. 22:23. Mar. 12:18. Luc. 20:27. || 9. Act. 5:39. 9:4. 16:9. 22:7. 17. 18. 25:25. 26:31. || 11. Act. 18:9. 19:21. || 12. Inf. ℣. 20. 30. Matt. 26:74. || 15. Inf. 25:3.

(b) εἰπόντος A. B. 1. | 10. 5. (c) = M. | 9. (d) ἐλύθη V. | 9. 5. (e) τινὲς τῶν φαρισαίων A. B. 1. | 10. || τινὲς τῶν γραμματέων N. 2. S. 3. | 11. (f) τί εἰ V. | 9. 7. (g) = V. | 9. (h) φοβηθεὶς B. 1. N. 2. | 10. 5. (i) καταβῆναι M. N. 1. Cæf. | 11. 6. (k) ἀπάγειν A. | 9. 7. (l) ἀνέλωσι A. | 9. 5. (m) ποιησάμενοι A. N. 2 | 10. 6. (n) = L. | 9. 2. (o) καὶ S. 1. | 9. 7. (p) = A. B. 1. N. 2. V. | 11. 23. (q) τὸ ἔνεδρον Cu. Cæf. | 13. 9. (r) συναγωγὴν A. | 9. 5. (s) ἐπανάγαγε L. | 9. || ἄπαγε N. 1. | 9. 7. (t) = V. | 9. 33. (u) νεανίσκον A. B. 1. | 10. 6. 5.

χωρήσας [x] κατ' ἰδίαν ||, ἐπυνθάνετο· Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;

20 Εἶπε δέ· Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.

21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ἕτοιμοί εἰσι, προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.

22 Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν [y] νεανίαν ||, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με.

23 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων, εἶπεν· Ἑτοιμάσατε στρατιώτας [z] διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ [a] δεξιολάβους || διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός·

24 Κτήνη τε παραστῆσαι, [b] ἵνα || ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς [c] Φήλικα || τὸν ἡγεμόνα·

25 Γράψας ἐπιστολὴν [d] περιέχουσαν || τὸν τύπον τοῦτον·

26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν.

27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλλη φθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, κα μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι [e] ἐξ ειλόμην || [f] αὐτὸν ||, μαθὼν ὅ Ῥωμαῖός ἐστι.

28 Βουλόμενος δὲ [g] γνῶναι || τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐ τῷ, κατήγαγον [h] αὐτὸν || εἰς τ συνέδριον αὐτῶν·

29 Ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶ ἔγκλημα ἔχοντα.

30 Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα [i] μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς || ἔπεμψα [k] πρός σε· παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν [l] τὰ πρὸς αὐτὸν || ἐπὶ σοῦ. [m] Ἔρρωσο ||.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.

32 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς [n] πορεύεσθαι || σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

33 Οἵτινες [o] εἰσελθόντες || εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.

34 Ἀναγνοὺς δὲ [p] ὁ ἡγεμὼν ||, καὶ

||20. Sup. ℣. 12. ||27. Act. 21:33. 23:10. 23. ||28. Sup. 22:30. ||29. Act. 18:15. 24: 19. ||30. Inf. 24:8. 25:16.

(x) A. ponit post ἐπυνθάνετο | 9. 4. || pro quo V. legit ἐπύθετο αὐτόν | 9. 6. (y) νεανίσκον A. B. 1. | 10. 5. 6. (z)* ἐνόπλους S. 2. | 10. 35. (a) δεξιοβόλους A. | 9. 5. (b) ὅπως N. 2. | 9. 7. 5. (c) Φίλικα Cæs. & sic in seqq. | 9. (d) ἔχουσαν B. 1 | 9. 35. 5. (e) ἐξειλάμην B. 1. | 9. 6. (f) = R. 2. | 9. (g) ἐπιγνῶναι A. N. 2. | 10. 7. (h) = A. | 9. (i) ἔσεσθαι ἐξ αὐτῶν A. B. 1. | 10. 33. || pro εἰς τὸν usque ad Ἰουδαίων N. 2. ponit tantum ἔσεσθαι | 9. || at pro iisdem V. ponit ἣν ἡτοίμασαν αὐτῷ | 9. (k) * αὐτὸν & = ἐξαυτῆς V. | 9. (l) αὐτοὺς A. | 9. 35. (m) ἔρρωσθε L. N. 1. | 10. 6. (n) ἀπέρχεσθαι A. B. 1. | 10. 5. (o) ἐλθόντ. N. 2. V. | 10. 7. (p) = A. B. 1. N. 2. V. | 11. 26. 37.

καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐςὶ, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας·

35 Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν [q] καὶ || οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται. [r] Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν || ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Κεφ. κδ'. 24.

1 ΜΕτὰ δὲ [s] πέντε || ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων [t], καὶ [u] ῥήτορος || Τερτύλλου τινὸς, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου.

2 Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος, λέγων·

3 Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, καὶ [x] κατορθωμάτων || γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, [y] πάντῃ τε || καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιςε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριςίας.

4 Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί [z] σε || ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.

5 Εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον [a] λοιμὸν ||, καὶ κινοῦντα [b] ςάσιν || πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοςάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως,

6 Ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, [c] καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον [d] ἠθελήσαμεν || κρίνειν.

7 Παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος, μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν [e] ἀπήγαγε ||·

8 [f] Κελεύσας || τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπί σε· παρ' [g] οὗ || δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.

9 [h] Συνέθεντο || δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν.

10 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· Ἐκ πολλῶν [i] ἐτῶν || ὄντα σε κριτὴν [k] τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιςάμενος, [l] εὐθυμότερον || τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι·

11 Δυναμένου σου [m] γνῶναι || ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι ἢ δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην [n] προσκυνήσων || ἐν Ἱερουσαλήμ.

12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον, ἢ [o] ἐπισύςασιν || ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν·

13 Οὔτε

|| 35. Inf. 24:1. 25:16. Cap. XXIV. || 1. Act. 23:2. 30. || 5. Act. 16:20. 17:6. 21:28. || 8. Act. 23:30. 25:16. || 11. Sup. 21:26. || 12. Act. 25:8. 28:17.

(q) = N. 2. | 9. 7. 29. (r) κελεύσας & αὐτὸν post φυλάσσεσθαι A. B. 1. 10. 4. (s) τινας Cu. | 13. (t) * τινῶν & = τῶν A. B. 1. N. 2. S. 4. | 8. 7. 2. (u) = Cu. | 13. (x) διορθωμάτων B. 1. | 10. 5. 7. || διορθωμ. πολλῶν 2. | 9. 35. (y) πάντοτε Cu. | 13. (z) = B. 1. | 9. 7. (a) = L. | 9. 29. (b) ςάσεις A. B. 1. N. 2. S. 3. V. | 6. 8. 36. (c) καὶ κατὰ usque ad παρ' οὗ ℣. 8. = L. M. N. 1. | 11. (d) ἐβουλήθημεν P. 1. | 9. 5. (e) ἀφείλετο Cp. | 14. 5. || ἀφείλ. αὐτὸν V. | 9. 5. || ἀφείλ. καὶ πρός σε ἀπέςειλε S. 1 | 9. 5. (f) κελεύων Cu. | 12. 6. (g) ὧν S. 1. | 9. (h) συνεπέθεντο A. S. om. | 36. 7. 5. (i) ἐνιαυτῶν B. 1. | 9. 5. (k) * δίκαιον B. 1. N. 2. S. 4. Cæſ. | 35. 12. (l) εὐθύμως A. B. 1. N. 2. S. 2. V. | 8. 6 29. 36. (m) ἐπιγνῶναι B. 1. L. N. 1. | 7. 8. 11. (n) προσκυνῆσαι B. 1. | 9. 6. (o) ἐπίςασιν A. B. 1. | 10. 6.

13 Οὔτε παραστῆσαι [p] δύνανται [q] περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου.

14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ [r] πατρῴῳ Θεῷ ||, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ [s] ἐν τοῖς προφήταις || γεγραμμένοις·

15 Ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι [t] νεκρῶν, || δικαίων τε καὶ ἀδίκων.

16 Ἐν τούτῳ δὲ [u] αὐτὸς ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν [x] ἔχειν || πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους [y] διαπαντός ||·

17 Δι᾽ ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς [z].

18 Ἐν [a] οἷς || εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου, οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς [b] ἀπὸ τῆς Ἀσίας [c] Ἰουδαῖοι ||.

19 Οὓς [d] ἔδει || ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρός με.

20 Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν [e] εἴ τι || εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου·

21 Ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς [f] ἔκραξα || ἑστὼς ἐν αὐτοῖς, Ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον [g] ὑφ᾽ || ὑμῶν.

22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο [h] αὐτοὺς ||, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ εἰπών· Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, [i] διαγνώσομαι τὰ καθ᾽ ὑμᾶς ||.

23 Διαταξάμενός τε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν [k] [l], ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ ||.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ [m] γυναικὶ αὐτοῦ οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν [n] πίστεως.

25 Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος [o] ἔσεσθαι ||, ἔμφοβος [p] γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· [q] καιρὸν δὲ μεταλαβὼν || μετακαλέσομαί σε·

26 Ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ

τοῦ

||14. Act.3:13. 5:30. 7:32. 22:14. 26:22. 28:22. ||15. Dan.12:2. Io.5:28.29. Act. 23:6. 26:6. 28:20. ||16. Act.23:1. 1 Cor.4:4. 2 Cor.1:12. 4:2. 2 Tim.1:3. Heb.13: 18. ||17. Sup.11:29. Gal.2:10. Rom.15:25. ||18. Act.21:26.27. 26:12. Luc.12:1 ||19. Act.23:30. 25:16. ||21. Act.23:6. 26:6. 28:20. ||23. Act.27:3. 28:16.

(p) * με Cu. Cæſ. | 13. 9. (q) * σοι A. N. 2. S. 2. | 11. 7. 27. || ſic W. ſed ponit δυνήσονται pro δύνανται | 9. 36. 14. (r) τῷ πατρὶ καὶ τῷ Θεῷ μου V. | 9. (s) τοὺς προφήτας Cu. | 13. || = τοῖς poſt ἐν N. 2. S. 3. | 11. (t) = A. | 9. 26. (u) * καὶ Cu. | 13. || ſed καὶ pro δὲ B. 1. | 9. 7. (x) ἔχων Cp. L. N. 1. 2. S. 3. | 14. 6. 36. (y) = B. 1. | 9. (z) * καὶ εὐχάς V. | 9. (a) αἷς A. B. 1. | 10. 6. (b) * τῶν A. B. 1. N. 2. | 11. 7. 8. (c) Ἰουδαίων A. B. 1. N. 2. | 6, 8. (d) δεῖ Cu. | 13. (e) τί A. B. 1. Cp. L. N. 1. 2. S. om. | 42. 29. (f) ἐκέκραξα P. 1. | 9. 6. (g) ἐφ᾽ A. | 9. 7. (h) αὐτοῖς R. 2. | 9. 6. (i) ἀκούσομαι ὑμῶν V. | 9. 5. || * ἀκριβέστερον ante διαγν. S. 1 | 9. 4. (k) * αὐτῷ R. 2. | 9. (l) = B. 1 | 9. (m) * ἰδίᾳ A. N. 2. | 10. 35. || = αὐτοῦ L. N. 1. 2. | 11. (n) * Ἰησοῦν L. N. 2. S. 3. | 35. 8. (o) = A. B. 1. N. 2. | 26. 8. (p) * δὲ A. | 9. 7. (q) καιρῷ ἐπιτηδείῳ B. 1. | 9. 5. || pro μεταλαβὼν A. παραλαβ. | 9. 7.

τοῦ Παύλου [r], ὅπως λύσῃ αὐ-
τόν ‖· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν
μεταπεμπόμενος, [s] ὡμίλει ‖ αὐ-
τῷ.
27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλα-
βε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆ-
ςον· θέλων [t] τε χάριτας ‖ καταθέ-
σθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ, κα-
τέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

Κεφ. κε'. 25.

1 ΦΗ͂ςος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρ-
χίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Και-
σαρείας.
2 [u] Ἐνεφάνισαν δὲ ‖ αὐτῷ [x] ὁ
ἀρχιερεὺς ‖ καὶ οἱ πρῶτοι τῶν
Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν,
3 Αἰτούμενοι χάριν [y] κατ' ‖
αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐνέδραν
ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ
τὴν ὁδόν.
4 Ὁ μὲν οὖν Φῆςος ἀπεκρίθη,
τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον [z] ἐν Και-
σαρείᾳ ‖, ἑαυτὸν δὲ [a] μέλλειν ‖
ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι.
5 Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φη-
σὶ, συγκαταβάντες, εἴ τι ἐςὶν
[b] ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεί-
τωσαν αὐτοῦ.
6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡ-
μέρας [c] πλείους ‖ ἢ δέκα, κατα-
βὰς εἰς Καισάρειαν, [d] τῇ ἐπαύ-
ριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.
7 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ,
περιέςησαν [e] οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ
καὶ βαρέα [f] αἰτιάματα φέρον-
τες κατὰ τοῦ Παύλου ‖, ἃ οὐκ
ἴσχυον ἀποδεῖξαι·
8 [g] Ἀπολογουμένου αὐτοῦ·
Ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰου-
δαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν, οὔτε εἰς
Καίσαρά [h] τι ‖ ἥμαρτον.
9 Ὁ Φῆςος [i] δὲ ‖ τοῖς Ἰου-
δαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,
ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε· Θέ-
λεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ
περὶ τούτων [k] κρίνεσθαι ‖ [l] ἐπ' ‖
ἐμοῦ;
10 Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ
τοῦ βήματος Καίσαρος ἑςώς εἰ-
μι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι· Ἰου-
δαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ
κάλλιον ἐπιγινώσκεις.
11 Εἰ μὲν [m] γὰρ ‖ ἀδικῶ,
[n] καὶ ‖ ἄξιον θανάτου πέπραχά
τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθα-
νεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐςιν ὧν οὗτοι
κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με δύ-
ναται αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καί-
σαρα ἐπικαλοῦμαι.
12 Τότε ὁ Φῆςος συλλαλήσας
μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρίθη·
Καίσαρα ἐπικέκλησαι; ἐπὶ Καί-
σαρα πορεύσῃ.
13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τι-
νῶν,

‖27. Act.12:3. 25:9.14. Cap. XXV. ‖2. Sup.24:1. ‖3. Act.23:15. ‖8. Act. 21:28. 22:3. 23:6. 24:12. 26:5. 28:17. ‖11. Act.18:14. 21:24. 23:29.

(r) = A. B. 1. | 10.29. ‖ ἵνα ἀπολύσῃ N. 1. | 9. 7. (s) διελέγετο N. 2. | 9. 5. (t) χάριτα A. | 9. 6. ‖ δὲ χάριν B. 1. S. 2. V. | 6. 11. (u) ἐνετύχησάν τε V. | 9. 5. (x) οἱ ἀρχιερεῖς N. 2. R. 2. S. 2. V. | 36. 12. (y) παρ' N. 2. S. 1. | 10. 7. (z) εἰς Καισάρειαν A. B. 1. | 10. 7. (a) = B. 1. & = ἐν τάχει 1. | 9. 33. (b) * ἄτοπον Cp. S. 3. | 14. 10. ‖ * ἔγκλημα V. | 9. 27. ‖ sed ἄτοπον pro τούτῳ A. B. 1. R. 2. | 5. 35. ‖ * ἄτοπον post τούτῳ N. 2. | 9. 4. (c) οὐ πλείους ὀκτὼ A. B. 1. N. 2. R. 2. S. 2. | 23. (d) * καὶ A. | 9. 7. (e) * αὐτὸν A. N. 2. R. 2. S. 2. | 23. ‖ * αὐτῷ B. 1. | 9. (f) αἰτιώματα καταφέροντες A. | 9. 6. 7. (g) * τοῦ δὲ Παύλου & = αὐτοῦ B. 1. R. 1. | 10. 35. (h) = R. 1. | 9. 7. (i) οὖν A. | 9. 7. (k) κριθῆναι A. | 9. 6. (l) ὑπ' P. 1. | 9. 7. (m) οὖν A. B. 1. N. 2. | 7. 8. 11. (n) ἢ B. 1. | 7. 11.

γων, Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν, ἀσπασόμενοι τὸν Φῆςον.

14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας [o] διέτριβον || ἐκεῖ, ὁ Φῆςος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων· Ἀνήρ τις ἐςὶ καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος·

15 Περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν [p] οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ᾽ αὐτοῦ [q] δίκην ||.

16 Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔςιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί [r] τινα || ἄνθρωπον [s] εἰς ἀπώλειαν ||, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.

17 Συνελθόντων οὖν [t] αὐτῶν || ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα.

18 Περὶ οὗ ςαθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ [u]·

19 Ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν.

20 Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ [x] εἰς || τὴν περὶ [y] τούτου || ζήτησιν, ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι [z] εἰς || Ἱερουσαλὴμ, κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων.

21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαςοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ [a] πέμψω || αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆςον ἔφη· Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. [b] Ὁ δὲ || [c] Αὔριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε τοῖς χιλιάρχοις, καὶ ἀνδράσι τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν [d] οὖσι || τῆς πόλεως, [e] καὶ || κελεύσαντος τοῦ Φήςου, ἤχθη ὁ Παῦλος.

24 Καί φησιν ὁ Φῆςος· Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε [f] τοῦτον περὶ οὗ πᾶν || τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.

25 Ἐγὼ δὲ [g] καταλαβόμενος || μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, [h] καὶ || αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν [i] Σεβαςὸν ||, ἔκρινα πέμπειν [k] αὐτόν ||.

26 Περὶ

|| 14. Act. 24:27. || 15. Act. 24:1. || 16. Deut. 17:4. || 19. Sup. 18:15. 23:29. || 24. Sup. 22:22. 24:5. || 25. Act. 23:9. 26:31.

(o) διέτριβεν Cp. s. 2. | 14. 10. 6. (p) * μοι B. 1. | 9. 35. (q) καταδίκην A. R. 2. S. 2. | 11. 7. 5. (r) τινι A. | 9. 6. τινι ἀνθρώπῳ S. 1. | 9. 6. (s) = A. B. 1. S. 1. | 11. 29. (t) = R. 2. | 9. (u) * πονηράν A. N. 2. R. 2. S. 3. | 35. 25. || τὸ πονηρόν V. | 9. || πονηρῶν P. 1. R. 2. | 10. (x) = A. | 9. 7. (y) τούτων A. N. 2. R. 1. S. 1. | 11. 36. (z) = Cu. | 13. (a) ἀναπέμψω A. B. 1. S. 4. | 8. 7. 12. (b) = R. 1. | 9. 7. (c) * πρὸς αὐτόν P. 1. | 9. 35. (d) = A. | 9. 26. (e) = Cu. | 13. (f) τοῦτον; περὶ τούτου ἅπαν S. 1. | 9. || * τὸν ἄνθρωπον post τοῦτον V. | 9. 35. (g) κατελαβόμην A. R. 2. S. 1. | 36. 11. (h) = A. | 9. 7. (i) * Καίσαρα L. | 9. 5. (k) = N. 2. R. 2. | 10. 29.

26 Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ Κυρίῳ [l] οὐκ ἔχω· διὸ [m] προήγαγον || αὐτὸν ἐφ᾽ ὑμῶν, καὶ μάλιςα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ [n] τι γράψαι ||.

27 Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ, [o] πέμποντα || δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ᾽ αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

Κεφ. κϛʹ. 26.

1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· [p] Ἐπιτρέπεταί || σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα [q]·

2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, [r] ἥγημαι || ἐμαυτὸν μακάριον, μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον·

3 Μάλιςα [s] γνώςην ὄντα σε [t] πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαί σου, μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι·

5 Προγινώσκοντές με ἄνωθεν, (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεςάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα φαρισαῖος.

6 Καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας [u] ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἕςηκα κρινόμενος·

7 [x] Εἰς ἣν || τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ [y] τῶν || Ἰουδαίων.

8 Τί; ἄπιςον κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει;

9 Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι.

10 Ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ πολλοὺς [z] τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών· ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον·

11 Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.

12 Ἐν οἷς [a] καὶ || πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ᾽ ἐξουσίας καὶ

||26. Act. 12:6. 26:3. Cap. XXVI. ||5. Act. 22:3. 23:6 Phil. 3:5. ||6. Act. 2:39. 3:26. 5:31. 13:6. 23. 32. 24:15. 21. 28:20. Rom. 15:8. Tit. 2:13. Matt. 22:31. Gal. 3:16. Gen. 3:15. 22:18. 26:4. 49:10. Ex. 3:6. 16. Deut. 18:15. 2 Sam. 7:12. Ps. 132:11. Esa. 4:2. 7:14. 9:6. 40:10. 54:10. Ier. 23:5. 33:14. Ez. 34:23. 37:24. Dan. 9:24. Mich. 7:20, ||7. Sup. 23:8. 24:15. 2 Macc. 7:9. 12:43. Phil. 3:11. ||9. 10. 11. Act. 7:58. 8:3. 9:1, 14. 22:4. 19. 1 Cor. 15:9. Gal. 1:13. Phil. 3:6. 1 Tim. 1:13. Io. 16:2. ||12. 15. Sup. 9:2. 22:6. 24:18. Luc. 12:1.

(l) * μου N. 2. S. 3. | 11. 35. (m) ἐπήγαγον A. | 9. 7. (n) τί γράψω A. S. 2. V. | 11. 36. (o) πέμποντι Cæs. | 9. (p) ἐπιτέτραπται S. 2. | 10. 6. || περὶ pro ὑπὲρ A. N. 2. S. 2. | 7. 11. (q) * οὕτως N. 2. | 9. 35. (r) ἡγοῦμαι P. 1. | 9. 6. (s) * ἐπιςάμενος N. 2. | 9. 5. || sic R. 1. sed post ζητημάτων | 10. 4. (t) * εἰδὼς S. 1. | 9. || ἐπιςάμενος S. 1. A. | 10. (u) * ἡμῶν B. 1. N. 2. R. 4. S. 3. | 7. 8. 27. (x) ἐν ᾗ V. | 9. 7. (y) = Cæs. | 9. (z) * τε A. | 9. 7. (a) = R. 1. | 9. 7.

καὶ ἐπιτροπῆς [b] τῆς παρὰ || τῶν
ἀρχιερέων,

13 Ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν
ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ [c], οὐρανόθεν
ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου,
περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν
ἐμοὶ πορευομένους.

14 Πάντων δὲ καταπεσόντων
ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα [d] φω-
νὴν λαλοῦσαν || πρός με [e], καὶ
λέγουσαν || τῇ Ἑβραΐδι διαλέκ-
τῳ· Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώ-
κεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
λακτίζειν.

15 Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ, Κύ-
ριε; Ὁ δὲ [f] εἶπεν [g]· Ἐγώ εἰμι
Ἰησοῦς [h] ὃν σὺ διώκεις.

16 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι
ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο
γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί
σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε
εἶδες, ὧν τε ὀφθήσομαί σοι·

17 Ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ
λαοῦ [i] καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς νῦν
σε [k] ἀποστέλλω ||,

18 Ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς [l] αὐ-
τῶν ||, τοῦ [m] ἐπιστρέψαι || ἀπὸ
σκότους εἰς φῶς, καὶ τῆς ἐξου-
σίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεὸν,
τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασ-
μένοις [n], πίστει τῇ εἰς ἐμέ.

19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα,
οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ
ὀπτασίᾳ·

20 Ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ
πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς
πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, [o] ἀ-
πήγγελλον || μετανοεῖν, καὶ
ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν [p] Θεὸν, ἄ-
ξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσ-
σοντας.

21 Ἕνεκα τούτων με οἱ Ἰου-
δαῖοι συλλαβόμενοι [q] ἐν τῷ ἱερῷ,
ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.

22 Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς
[r] παρὰ || τοῦ Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡ-
μέρας ταύτης ἕστηκα, μαρτυρού-
μενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐ-
δὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆ-
ται ἐλάλησαν μελλόντων γίνε-
σθαι, καὶ Μωσῆς·

23 Εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ
πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς
μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ
καὶ τοῖς ἔθνεσι.

24 Ταῦτα δὲ [s] αὐτοῦ [t] ἀπο-
λογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ
φωνῇ [u] ἔφη ||· Μαίνῃ Παῦλε·
τὰ

||16. 17. Act.9:15.17. 13:2.31. 18:9. 22:10. 23:11. 2 Cor.12:2. ||18. Esa.35:5. 42:7. 60:1. 61:1. Luc.1:77. 2:30. Io.1:9. 3:19. 8:12. 9:5. 12:35. 2 Cor.4:4. Eph.1:18. 4:17. 5:8.11. Col.1:13. 1 Thess.5:4. 1 Pet.2:9.25. Sup.20:32. ||19. Sup.16:9. Esa.50:5. ||20. Sup.9:20.28. 11:26. 13:14.49. 14:1.15. 15:35. 16:13.32. 17:2.17. 18:4.19. 19:8. 20:18. 22:17.21. Matt.3:8. ||21. Sup.9:23. 21:30. 23:12. 25:3. ||22. Luc.24:27. Sup.24:14. ||23. Heb.7:15. 1 Pet.1:11. Ps.22:7.16. Esa.42:6. 53: tot. Dan.9:26. Zach.12:10. Sup.℣.18. 13:32.46. 1 Cor.15:20. Col.1:18. Apoc.1:5. Luc.2:32. ||24. 1 Cor.1:23. 2:14. Ioh.10:20.

(b) = B. 1. | 9. 26. 33. (c) * Ἀγρίππα Cæs. | 9. (d) Φωνῆς λαλούσης B. 1. | 9. 6. (e) = A. M. N. 2. | 11. 26. || & λέγουσαν pro λαλοῦσαν A. N. 2. | 10. 5. (f) * Κύριος A. B. 1. R. 3. | 11. 35. (g) * πρός με B. 1. | 9. 35. 25. (h) * ὁ Ναζωραῖος P. 1. | 9. 25. (i) * τῶν Ἰουδαίων S. 2. | 10. 35. (k) ἐξαποστελῶ N. 2. S. 2. | 11. 7. || ἐγὼ ἀποστελῶ Cæs. | 9. (l) τυφλῶν B. 1. | 9. 35. (m) ἀποστρέψαι A. | 9. 6. 7. (n) * πᾶσι B. 1. | 9. (o) ἀπαγγέλλων Cu. | 13. || παρήγγελλον P. 1. | 9. || ἀπαγγέλλω R. 5. | 9. || κατήγγελλον S. 1. | 9. 7. (p) * ζῶντα N. 2. S. 3. | 11. 35. (q) * ὄντα B. 1. N. 2. R. 1. | 11. 35. (r) ἀπὸ A. B. 1. N. 2. | 7. 11. (s) * λαλοῦντος B. 1. V. | 10. (t) * καὶ B. 1. V. | 10. 27. (u) φησὶ P. 1. | 9. 6.

ὰ πολλά σε γράμματα εἰς μα-
ίαν περιτρέπει.
25 Ὁ δέ [x]. Οὐ μαίνομαι,
ησὶ, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ᾽ ἀλη-
είας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀ-
τοφθέγγομαι.
26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τού-
των ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ
παῤῥησιαζόμενος λαλῶ· λανθά-
νειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πεί-
θομαι οὐδέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γω-
νίᾳ πεπραγμένον τοῦτο.
27 Πιστεύεις βασιλεῦ Ἀγρίπ-
πα τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πι-
στεύεις.
28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν
Παῦλον [y] ἔφη ||· Ἐν ὀλίγῳ με
[z] πείθεις || Χριστιανὸν [a] γενέ-
σθαι ||.
29 Ὁ δὲ Παῦλος [b] εἶπεν ||·
Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ [c] ἐν ||
ὀλίγῳ καὶ ἐν [d] πολλῷ || οὐ μόνον
σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀ-
κούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι
τοιούτους ὁποῖος κἀγώ εἰμι, πα-
ρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.
30 Καὶ [e] ταῦτα εἰπόντος αὐ-
τοῦ, || ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ
ἡγεμὼν, ἥ τε Βερνίκη, καὶ οἱ
συγκαθήμενοι αὐτοῖς,
31 Καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλά-
λουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες·
Ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσ-
μῶν [f] πράσσει || ὁ ἄνθρωπος οὗ-
τος.
32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔ-
φη· Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο
Καίσαρα.

Κεφ. κζ΄. 27.

1 ὩΣ δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν
[g] ἡμᾶς || εἰς τὴν Ἰτα-
λίαν, [h] παρεδίδουν || τόν τε Παῦ-
λον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας
ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι Ἰουλίῳ,
σπείρης Σεβαστῆς.
2 Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ [i] Ἀ-
δραμυττηνῷ ||, [k] μέλλοντες ||
πλεῖν [l] τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τό-
πους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡ-
μῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσ-
σαλονικέως.
3 Τῇ [m] τε || ἑτέρᾳ κατήχθη-
μεν εἰς Σιδῶνα. Φιλανθρώπως τε
ὁ [n] Ἰούλιος || τῷ Παύλῳ χρησά-
μενος, ἐπέτρεψε πρὸς τοὺς φί-
λους [o] πορευθέντα || ἐπιμελείας
τυχεῖν.
4 Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπε-
πλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ
τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.
5 Τό, τε πέλαγος τὸ κατὰ
τὴν [p] Κιλικίαν || καὶ Παμφυλίαν
διαπλεύσαντες, [q] κατήλθομεν ||
εἰς [r] Μύρα || τῆς Λυκίας.

6 Κἀκεῖ

||26. Jo.18:20. ||29. 1 Cor.7:7. ||30. Sup.23:24. 25:12. ||31. Act.23:9. 24:12. 25:25. Cap. XXVII. ||1. Act.25:12,25. 20:16. ||2. 2 Cor.11:25. 16:11. 18:21. Act.19:29. 20:3.4. Col.4:10. Philem.℣.24. ||3. Act.24:23. 28:16.

(x) * Παῦλος A. B. 1. N. 2. R. 2. |12. 35. (y) = P. 1. at μοι pro με |9. (z) πείθη A. |9.6. (a) ποιῆσαι A. |9. 5. (b) ἔφη L. N. 2. |10.6. || = R. 1. |9. (c) = ἐν utrobique Cu. |13. (d) μεγάλῳ A. R. 1. S. 1. V. |12. 5. 8. 29. (e) = A. R. 1. |10. 29. (f) ἔπραξεν V. |9.6. || & * τι post δεσμῶν A. |9. (g) αὐτὸν V. |9. || τοὺς περὶ τὸν Παῦλον L. S. 1. |10. (h) παρεδίδου A. S. 2. |11.6. || καὶ παραδίδοσθαι V. |9. 6. (i) Ἀδραμυντηνῷ A. Cæs. |10.6. || Ἀδραμυττινῷ Cu. |13. || Ἀτραμυτηνῷ R. 5. |9.6. (k) μέλλοντι A. N. 2. R. 3. S. 2. V. |36. 8. (l) * ἐπὶ N. 2. S. 2. V. |7. (m) δὲ Cu. |13.7. (n) Ἰουλιανὸς A. |9.6. (o) πορευθέντι A. |9.6. (p) Λυκίαν P. 1. |9. 5. 6. (q) κατήχθημεν Cp. S. 1. |9. 5. (r) Λύστραν V. |9. 21.

6 Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον [s] Ἀλεξανδρῖνον || πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, [t] ἐνεβίβασεν || ἡμᾶς εἰς αὐτό.

7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην·

8 Μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις [u] Λασαία ||.

9 Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς, διὰ τὸ καὶ τὴν νηςείαν ἤδη παρεληλυθέναι, [x] παρῄνει || ὁ Παῦλος,

10 Λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ [y] φόρτου || καὶ τοῦ πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.

11 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις.

12 Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ [z] πλείους || ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κἀκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον.

13 Ὑποπνεύσαντος δὲ Νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες Ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην.

14 Μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ ἔβαλε κατ᾽ αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ καλούμενος [a] Εὐροκλύδων ||.

15 Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.

16 Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον [b] Κλαύδην ||, [c] μόλις || ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης·

17 Ἣν ἄραντες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε [d] μὴ || εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες [e] τὸ σκεῦος ||, οὕτως [f] ἐφέροντο ||.

18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο.

19 Καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου [g] ἐῤῥίψαμεν ||.

20 Μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄςρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε [h] οὐκ ὀλίγου || ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς.

21 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, [i] τότε || ςαθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.

22 Καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς [k] εὐθυμεῖν ||· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς [l] οὐδεμία || ἔςαι ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου.

23 Παρέςη

(s) Ἀλεξανδρινὸν Cu. | 13. || Ἀλεξανδρηνῶν Cæſ. | 9. (t) ἀνεβίβασεν Cu. | 13. (u) Ἄλασσα A. | 9. 6. (x) παρεκάλει αὐτοὺς V. | 9. 5. (y) Φορτίου A. | 9. 6. (z) πλείονες A. | 9. 6. (a) Εὐρακύλων A. | 9. 6. || Εὐροκύδων Cu. | 13. 6. (b) Καύδην W. | 9. 6. || Κλαύδα P. 1. | 9. 6. || = καλούμ. N. 2. | 9. (c) μόγις P. 1. | 9. 5. 6. (d) μήπως S. 2. | 10. 5. 6. (e) τὰ ἱςία N. 1. | 9. 5. (f) ἐφερόμεθα N. 2. | 9. 6. (g) ἔῤῥιψαν A. N. 2. S. 2. | 11. 6. 36. (h) πολλοῦ M. V. | 10. 5. (i) = A. | 9. (k) εὐθυδρομεῖν Cæſ. | 9. (l) οὐδεμιᾶς N. 2. S. 1. V. | 11. 6.

23 Παρέςη γάρ μοι τῇ νυκτὶ
ύτῃ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ οὗ [m] εἰ-
, ᾧ καὶ || λατρεύω,
24 Λέγων· Μὴ φοβοῦ Παῦ-
· Καίσαρί σε δεῖ παραςῆναι·
ὶ ἰδού, κεχάρισαί σοι ὁ Θεὸς
ντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
25 Διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πι-
ύω γὰρ [n] τῷ Θεῷ || ὅτι οὕτως
αι καθ' ὃν τρόπον λελάληταί
ι.
26 Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς
τεσεῖν.
27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη
; [o] ἐγένετο ||, διαφερομένων
ῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον
ς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται
προσάγειν || τινὰ αὐτοῖς χώ-
.
28 Καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀρ-
ιὰς εἴκοσι· βραχὺ δὲ [q] διαςή-
ντες, καὶ πάλιν βολίσαντες,
ον ὀργυιὰς δεκαπέντε.
29 Φοβούμενοί τε [r] μήπως εἰς||
αχεῖς τόπους [s] ἐκπέσωσιν ||,
πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας
τέσσαρας ||, ηὔχοντο ἡμέραν
νέσθαι.
30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων
φυγεῖν || ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ
λασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν
λασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώ-
ς μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν,
31 Εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκα-
τοντάρχῃ καὶ τοῖς ςρατιώταις·
Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ
πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνα-
σθε.
32 Τότε οἱ ςρατιῶται ἀπέκο-
ψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ
εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν.
33 Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα
γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος
ἅπαντας μεταλαβεῖν [x] τροφῆς,
λέγων· Τεσσαρεσκαιδεκάτην σή-
μερον ἡμέραν [y] προσδοκῶντες,
ἄσιτοι διατελεῖτε ||, μηδὲν προσ-
λαβόμενοι·
34 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς [z] προσ-
λαβεῖν || τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς
τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει.
οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κε-
φαλῆς [a] πεσεῖται ||.
35 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, [b] καὶ λα-
βὼν || ἄρτον, [c] εὐχαρίςησε || τῷ
Θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ [d] κλά-
σας || ἤρξατο ἐσθίειν.
36 Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάν-
τες, καὶ αὐτοὶ [e] προσελάβοντο ||
τροφῆς.
37 [f] Ἦμεν || δὲ ἐν τῷ πλοίῳ
αἱ πᾶσαι ψυχαὶ, διακόσιαι ἑβ-
δομήκοντα [g] ἕξ ||.
38 Κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐ-
κούφιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμε-
νοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.
39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο,
τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλ-
πον

23. Rom.1:9. 2 Tim.1:3. || 24. Sup.23:11. Gen.18:26. 39:5. || 25. Luc.1:45. ...m.4:20. Ioh.4:50. 2 Tim.1:12. || 26. Act.28:1. || 33. Matt.11:18. Iob.24:6. ...Macc.3:17. || 34. Matt.10:30. Luc.12:7. 21:18. || 35. 1 Sam.9:13. Matt.15:36. ...r.8:6. Ioh.6:11. 1 Tim.4:3. || 37. Act.2:41. 7:14. Rom.13:1. 1 Pet.3:20. || 39. ...28:1.

(m) ἐγὼ N. 2. | 9. 35. (n) = P. 1. | 9. ... ἐπεγένετο A. | 9. 7. (p) προσανέ-...ιν R. 1. | 9. || προσαγαγεῖν P. 1. | 9. ...34. (q) * ἐκεῖθεν V. | 9. 35. (r) μή-... κατὰ A. | 9. 5. 7. (s) ἐκπέσωμεν ...S. 5. W. | 8. 36. (t) = N. 1. | 9. (u) φυγεῖν A. | 9. 7. (x) * τινος S. 2. | 10. ... (y) ἐπιτελεῖτε προσδοκῶντες καὶ ἄσιτοι διαμένετε N. 2. | 9. 4. 5. 7. (z) μεταλαβεῖν A. N. 2. R. 8. | 11. 7. (a) ἀπολεῖται A. L. N. 2. | 5. 11. (b) ἔλαβεν P. 1. | 9. 6. 36. (c) καὶ εὐχαριςήσας P. 1. | 9. 36. (d) = L. | 9. (e) προσέλαβον A. | 9. 6. (f) ἤμεθα A. | 9. 6. (g) πέντε A. | 9.

πον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν, εἰς ὃν [i] ἐβουλεύσαντο ||, εἰ [k] δύναιντο ||, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.

41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρώρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας [l] τῶν κυμάτων ||.

42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκκολυμβήσας [m] διαφύγοι ||.

43 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾷν, ἀποῤῥίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·

44 Καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Κεφ. κη'. 28.

1 ΚΑὶ διασωθέντες [n], τότε [o] ἐπέγνωσαν || ὅτι [p] Μελίτη || ἡ νῆσος καλεῖται.

2 Οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡ-μῖν· ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν, προσ-ελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸ ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα, καὶ διὰ τ[ὸ] ψύχος.

3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύ-λου φρυγάνων [q] πλῆθος, κα[ὶ] ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδν[α] ἐκ τῆς θέρμης [r] ἐξελθοῦσα || [s] κα-θῆψε || τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαρ[οι] κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χει-ρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλή-λους· Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄν-θρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐ[κ] τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴ-ασεν.

5 Ὁ μὲν οὖν [t] ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐ-δὲν κακόν·

6 Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλ-λειν πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτει[ν] ἄφνω [u] νεκρόν ||. Ἐπὶ πολὺ δ[ὲ] αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεω-ρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸ[ν] γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλε-γον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπ[ον] ἐκεῖνον ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτ[ῳ] τῆς νήσου, ὀνόματι [x] Ποπλίῳ || ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέ-ρας φιλοφρόνως ἐξένισεν.

8 Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ [y] Ποπλίου || πυρετοῖς καὶ δυσεν-τερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸ[ς]

|| 41. 2 Cor. 11:25. Cap. XXVIII. || 1. Act. 27:26. || 2. Rom. 1:14. 1 Cor. 14 11. Col. 3:11. || 5. Marc. 16:18. Luc. 10:19. || 6. Act. 8:10. 14:11. || 8. Iac. 5:14. 15 Sup. 14:3. 19:11. Matt. 9:18. Marc. 6:5. 7:32. Luc. 4:40. 13:13.

(i) ἐβούλοντο A. | 9. 6. || ἐβουλεύοντο R. 1. | 9. 6. || & πρὸς pro εἰς A. | 9. 7. (k) δυνατὸν L. N. 1. 2. | 6. 11. || sed = cum εἰ P. 1. | 9. 7. (l) τοῦ σάλου V. | 9. 5. (m) διαφύγῃ A. | 9. 6. (n) * οἱ περὶ τὸν Παῦλον & = τότε N. 1. | 9. 35. || οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἐκ τοῦ πλοὸς S. 2. | 10. 35. (o) ἐπέγνωμεν A. R. 1. | 10. 6. (p) Μιτυλήνη V | 6. 9. 29. (q) * τι A. R. 1. | 10. 7. (r) διεξελθ. & ἀπὸ pro ἐκ A. Cp. S. 2. | 7. 11. 14. (s) καθήψατο R. 4. | 9. 36. (t) ἀποτιναξάμενος A. N. 1. 2. | 11. 36. 8 (u) καὶ ἀποθανεῖν V. | 9. 5. (x) Πουπλίῳ Cu. | 13. 9. (y) Πουπλίου Cu | 13. 6.

οὓς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ
ροσευξάμενος, [z] ἐπιθεὶς τὰς
εῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν.
9 Τούτου [a] οὖν || γενομένου,
ὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθε-
ίας ἐν τῇ νήσῳ, προσήρχοντο
ὶ ἐθεραπεύοντο.
10 Οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐ-
ίμησαν ἡμᾶς, καὶ [b] ἀναγομέ-
ις || ἐπέθεντο τὰ πρὸς [c] τὴν
ρείαν ||.
11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας [d] ἀ-
ήχθημεν || ἐν πλοίῳ παρακεχει-
ακότι ἐν τῇ νήσῳ, [e] Ἀλεξαν-
ρίνῳ, παρασήμῳ || Διοσκούροις.
12 Καὶ καταχθέντες εἰς Συ-
ακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας
ρεῖς.
13 Ὅθεν περιελθόντες κατην-
ήσαμεν εἰς Ῥήγιον· καὶ μετὰ
ίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου,
ευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους.
14 Οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, πα-
εκλήθημεν [f] ἐπ' αὐτοῖς [g] ἐπι-
εῖναι || ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως
ἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν.
15 Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκού-
αντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον
ἰς ἀπάντησιν [h] ἡμῖν || ἄχρις Ἀπ-
πίου Φόρου καὶ Τριῶν ταβερνῶν·
ὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας
ῷ Θεῷ, ἔλαβε θάρσος.
16 Ὅτε δὲ [i] ἤλθομεν || εἰς
Ῥώμην, [k] ὁ ἑκατόνταρχος παρέ-
δωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατο-
πεδάρχῃ· τῷ δὲ || Παύλῳ ἐπε-
τράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν, σὺν τῷ
φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.
17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας
τρεῖς συγκαλέσασθαι τὸν Παῦ-
λον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων
πρώτους. Συνελθόντων δὲ αὐτῶν,
ἔλεγε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀ-
δελφοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιή-
σας τῷ [l] λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς
πατρῴοις ||, δέσμιος ἐξ Ἱεροσο-
λύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας
τῶν Ῥωμαίων·
18 Οἵτινες ἀνακρίναντές με
ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μη-
δεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν
ἐν ἐμοί·
19 Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰου-
δαίων, ἠναγκάσθην ἐπικαλέσα-
σθαι Καίσαρα· [m] οὐχ ὡς τοῦ ἔθ-
νους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι. ||
20 Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰ-
τίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ
προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς
ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν
ταύτην περίκειμαι.
21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον·
Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ
ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας·
οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀ-
δελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέ
τι περὶ σοῦ πονηρόν.
22 Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀ-
κοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ
τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν
ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγε-
ται.

23 Τα-

|| 10. Matt.10:10. || 16. Act.24:23. 27:3. || 17. Act.21:33. 24:12.13.14. 25:8. | 18. Act.22:24. 24:10.13. 25:8. 26:31. || 19. Act.25:11. || 20. Act.23:6. 24:21. 26: 6.7.29. Eph.6:20. 2 Tim.1:16. 2:9. Philem.℣.10:13. || 22. Act.24:5.14. Luc.2:34. Heb.12:3.

(z) * καὶ R. 1. | 9. 7. (a) δὲ A. | 9. 7. (b) ἀναγομένων Cæs. | 9. (c) τὰς χρείας A. | 9. 6. (d) ἤχθημεν N. 1. S. 3. | 11. 7. (e) Ἀλεξανδρηνῷ παρασήμῳ Cæs. | 9. (f) * οὐ μετρίως S. 1. | 9. 35. || & παρ' pro ἐπ' N. 2. S. 1. | 10. 7. (g) ἐπιμείναντες L. | 9. 6. (h) ἡμῶν Cæs. | 9. (i) εἰσήλθομεν A. S. 3. | 11. 7. (k) = A. R. 1. V. | 11. 29. (l) νόμῳ ἢ τῷ ἔθει τῷ πατρῴῳ V. | 9. 5. (m) = L. | 9. || & κατηγορεῖν pro κατηγορῆσαι A. | 9. 6.

23 Ταξάμενοι δὲ [n] αὐτῷ ‖ ἡ-
μέραν, [o] ἧκον ‖ πρὸς αὐτὸν εἰς
τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθε-
το [p] διαμαρτυρόμενος ‖ τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τε αὐ-
τοὺς [q] τὰ ‖ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπό
τε τοῦ νόμου Μωσέως καὶ τῶν
προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.
24 Καὶ οἱ μὲν [r] ἐπείθοντο τοῖς
λεγομένοις [s], οἱ δὲ ἠπίστουν.
25 Ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς
ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος
τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς
τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησε
διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς
τοὺς πατέρας [t] ἡμῶν ‖,
26 Λέγον· Πορεύθητι πρὸς τὸν
λαὸν τοῦτον, καὶ εἰπέ· Ἀκοῇ
ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ
βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ
ἴδητε.
27 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία
τοῦ λαοῦ τούτου· καὶ τοῖς ὠσ
βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφ
θαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μ
ποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, κα
τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τ
καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι
καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.
28 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅ
τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη [u] τὸ σωτή
ριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκού
σονται.
29 [x] Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόν
τος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολ
λὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.
30 Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος διε
τίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι· κα
ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπο
ρευομένους πρὸς αὐτὸν·
31 Κηρύσσων τὴν βασιλεία
τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περ
τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετ
πάσης παῤῥησίας, ἀκωλύτως. [y]

---

[a] ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ῀ ἈΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ
Ἡ ΠΡΟ'Σ ῬΩΜΑΙ'ΟΥΣ
ἘΠΙΣΤΟΛΗ'. ‖

ΚΕΦ. ά. I.

1 ΠΑΥ῀ΛΟΣ δοῦλος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστο-
λος, ἀφωρισμένος εἰς εὐ-
αγγέλιον Θεοῦ,
2 (Ὃ προεπηγγείλατο διὰ
τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γρα-
φαῖς

‖23. Act.13:27. 19:8. 26:6. Luc.24:27. ‖24. Act.14:4. 17:4. 19:9. ‖26. Esa.6:9. Ier.5:21. Ez 12:2. Matt.13:14. Mar.4:12. Luc.8:10. Io.12:40. Rom.11:8. ‖28 Act. 13:14.46. 18:6. Luc.24:47. Cap.I. ‖1. Act.9:15. 13:2.9. 22:10.21. 1 Cor.9:1. 2 Cor.12:11. Gal.1:1.12.15. 1 Tim.1:11. Num.8:11. ‖2. Gen.3:15. 22:18. 26:4. 49:10. Deut.18:15. 2 Sam.7:12. Ps.132:11. Esa.4:2. 7:14. 9:6. 40:9. 52:7. Ier.23:5. 31:31. 33:14. Ez.34:23. 37:24. Dan.9:24. Mic.7.20. Luc.24:44. Act.3:25. 10:43. Rom.10.15. 16:26. Gal.3:8.16. Tit.1:2. Heb.8:8. 1Pet.1:10.11.

(n) = N. 2. |9. (o) ἦλθον A.N.1. |10.5. (p) παρατιθέμενος A. | 9. 5. (q) = A. R. 2. |10.7. (r) * αὐτῶν N. 2. |9.35. (s) * ὑπὸ τοῦ Παύλου L. |9.35. (t) ὑμῶν Cæs. |9. (u) * τοῦτο A. N. 2. R. 1, |11. 7. 27. (x) = B. 1. P. 1. |10. (y) * ἀμήν. Cæs. |9.

(a) Πρὸς Ῥωμαίους Παύλου ἐπιστολή. Cæs.

ζῖς ἁγίαις,)
3 Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ
ενομένου [b] ἐκ σπέρματος Δαβὶδ
ετὰ σάρκα·
4 Τοῦ [c] ὁρισθέντος || υἱοῦ Θεοῦ
δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἁγιω-
ύνης, ἐξ ἀναςάσεως νεκρῶν,)
ισοῦ Χριςοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν·
5 (Δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ
τοςολὴν εἰς ὑπακοὴν πίςεως ἐν
ᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνό-
ατος αὐτοῦ·
6 Ἐν οἷς ἐςὲ καὶ ὑμεῖς, κλη-
οὶ Ἰησοῦ Χριςοῦ·)
7 Πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ,
γαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγί-
ς· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
εοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου
ισοῦ Χριςοῦ.
8 Πρῶτον μὲν εὐχαριςῶ τῷ
εῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ [d] ὑ-
ὲρ || πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίςις
ῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ
ςμῳ.
9 Μάρτυς γάρ [e] μου || ἐςὶν
Θεὸς, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύ-
ατί μου, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
οῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως
είαν ὑμῶν ποιοῦμαι·
10 [f] Πάντοτε || ἐπὶ τῶν προ-
σευχῶν μου δεόμενος, εἴπως ἤδη
ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελή-
ματι τοῦ Θεοῦ, ἐλθεῖν πρὸς ὑ-
μᾶς.
11 Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς,
ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν
πνευματικὸν, εἰς τὸ ςηριχθῆναι
ὑμᾶς·
12 Τοῦτο δέ ἐςι, συμπαρακλη-
θῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλή-
λοις πίςεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.
13 [g] Οὐ θέλω || δὲ ὑμᾶς ἀ-
γνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι πολλάκις
προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ
ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο,) ἵνα
καρπόν [h] τινα || σχῶ καὶ ἐν ὑ-
μῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς
ἔθνεσιν.
14 Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις,
σοφοῖς τε καὶ ἀνοήταις ὀφειλέ-
της εἰμί·
15 Οὕτω τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυ-
μον καὶ [i] ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐ-
αγγελίσασθαι.
16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ
εὐαγγέλιον [k] τοῦ Χριςοῦ ||· δύ-
ναμις γὰρ Θεοῦ ἐςιν εἰς σωτη-
ρίαν παντὶ τῷ πιςεύοντι, Ἰου-
δαίῳ τε [l] πρῶτον || καὶ Ἕλ-
ληνι.

17 Δι-

|3. 2 Sam.7:12. Pf.132:11. Matt.1:1. 3:17. 9:27. 12:23. 15:22. 17:5. 20:30. 21:5 Mar.10:47. Luc.1:32.69. 2:4. 3:23.31. 18:38. Act.2:30. 13:23. 2 Tim.2:8. et.1 17. ||4.Pf.2:7. Io.10:30. Act.2:22. 13:32. Heb.1:5. 5:5. ||5. Inf.3:29. 11: 12:3. 15:15. 16:26 1 Cor.5:10. 2 Cor.10:5. Gal 1:15. 2:9. Eph.3:8. 1 Tim.1: 2:7. 2 Tim.1:11. Act.6.7.9:15. 13:46. 22:21. Matt.28:19. ||7. Rom.9:24. Luc. 5. Ioh.14:27. 20:19. 1 Cor 1:2. Eph 1:1. 1 Theff.4:7. ||8.Eph 5:20. Heb.13:15. et.2:5. Inf.16:19. 1 Theff.1:8. ||9 Inf.9:1. 12:1. 15:23.16:tot. Io.4:23. Act.24:14. or.1:23. 4:18. 11:31. Gal 1:20. Phil.3:3. 1 Theff 2:5.17. 3:10. 2 Tim.1:3. 1 Macc. 11. ||10. Inf.15:23.32. Act.19:21. 23:11. 1 Theff.3:10. Iac.4:15. ||11. Inf.14:1. 1.23.29. 16:18. ||12. Inf.15:32. 3 Io.℣.3. ||13 Inf.15:18.23. 1 Theff.2:18. Ioh. 8. Phil 4:17. ||14. 1 Cor.1:22. 9:16. 2 Cor.11:28. Act.9:15. 13:2. 22:21. ||16. 10:10. Efa.42:6. Matt.10:5. 15:24. Mar.8:38. Luc.9:26. Act.13:26.46. 2 Tim. . 1 Cor.1:18.23. 15:2. Inf.3:2. 9:4.

b) * αὐτοῦ V. | 9. 29. (c) προορισθέντ. ι. | 9.7. (d) περὶ A. | 9.7. (e) μοι S. ·. | 10.7. || & poſt ποιοῦμαι Cu. po- periodum | 13. (f) = Chr. W. ſic al. & conjungit hunc ℣. cum ſu- periori. Vide D. Millium. (g) οὐκ οἴμαι Cu. | 13. 5. (h) = M. 2. | 9. 7. 29. (i) * ἐν Cu. | 13. (k) = A. R. 1. V. | 11. 29. (l) = R. 1. | 9. 29.

17 Δικαιοσύνη [m] γὰρ ‖ Θεοῦ
ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πί-
ϛεως εἰς πίϛιν· καθὼς γέγρα-
πται· Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίϛεως
[n] ζήσεται ‖.

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ
Θεοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀ-
σέβειαν καὶ ἀδικίαν [o] ἀνθρώπων
τῶν τὴν ἀλήθειαν [p] ἐν ἀδικίᾳ κα-
τεχόντων·

19 [q] Διότι ‖ τὸ γνωϛὸν τοῦ
Θεοῦ φανερόν ἐϛιν ἐν αὐτοῖς· ὁ
γὰρ Θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσε.

20 Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ
κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασι
νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε αΐδιος
αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης· εἰς
τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους·

21 Διότι γνόντες τὸν Θεὸν,
οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν, ἢ εὐχα-
ρίϛησαν· ἀλλ᾽ ἐματαιώθησαν ἐν
τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ
ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρ-
δία.

22 Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐ-
μωράνθησαν·

23 Καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ
ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰ-
κόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, καὶ
πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρ-
πετῶν.

24 Διὸ [r] καὶ ‖ παρέδωκεν αὐ-
τοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις
τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρ-
σίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώ-
ματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς·

25 Οἵτινες μετήλλαξαν τ
ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδε
καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσα
τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα
ὅς ἐϛιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰ
νας. ἀμήν.

26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν α
τοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμία
αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετή
λαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τ
παρὰ φύσιν [s]·

27 Ὁμοίως [t] τε ‖ καὶ οἱ ἄρρ
νες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσ
τῆς θηλείας, ἐξεκαύθησαν [u]
τῇ ὀρέξει αὐτῶν ‖ εἰς ἀλλήλου
ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημ
σύνην κατεργαζόμενοι, καὶ τ
ἀντιμισθίαν, ἣν ἔδει τῆς πλάν
αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνο
τες.

28 Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασ
τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, π
ρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκ
μον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκο
τα·

29 Πεπληρωμένους πάσῃ ἀδ
κίᾳ, [x] πορνείᾳ, ‖ [y] πονηρίᾳ,
πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· μεϛοὺς φθ
νου, φόνου, ἔριδος, [z] δόλου, ‖ κ
κοηθείας·

30 Ψιθυριϛὰς, [a] καταλάλους,
θεοϛυγεῖς, ὑβριϛὰς, ὑπερηφ
νους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κ
κῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,

31 Ἀσυν

‖17. Hab.2:4. Ioh.3:36. Inf.3:21. 4:3. Gal.3:11. Phil.3:9. Heb.10:38. 11:
‖18. Act.17 30. ‖19. Act.14:14.&c. 17:24.&c. Sap.13:1. ‖20. Pf.19:2.&c. 148:
&c. Sap.13:4 &c. ‖21. Deut.28:28.29. 2 Reg.17:15. Ier.2:5. Eph.4:18. 1 Cor.
20. 1 Theff.4:5. Sap.11:15. 2:21. ‖22. Ier.10.14. 1 Cor.1:19. ‖23. Deut.4:15. &
2 Reg.17:29. Pf 106:20. Sap.12:23. 13:10.&c. Ier.2:11. Efa.40:17.18. 1 Cor.1
2. 1 Theff.1:9. 1 Pet.4:3. 1 Tim.1:17. ‖24. Sap.14:27. Pf.81:13. Act.14:16. 17:2
1 Cor.6:18. Eph.4:14. 1 Theff.4:4. 2 Theff.2:11. 1 Pet.4:3. ‖25. 1 Theff.1:9. 1 I
5:20.21. Efa.28:15. 44:20. Ier.10 14. 13:25. 23:14. 2 Cor.11:31. ‖26. Lev.18:2
23. Sap.14:26. Eph.5:11.12. Iudæ ℣.10. ‖28. Sap.4:11. Eph.5:3.

(m) δὲ A. | 9.7. (n) ζῇ V. | 9. 36. (o) * τῶν Cu. | 13. (p) * τοῦ Θεοῦ V. | 9. 35. (q) ὅτι Cu. | 13. (r) = Cu. | 13.
(s) * χρῆσιν Cu. | 13. (t) δὲ A. | 9.6. (u) = E. | 9. (x) = A. | 9. (y) = Cu. | 1 (z) = A. | 9. (a) κακολάλους Cu. | 13.

31 Ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ςόργους, [b] ἀσπόνδους, ‖ ἀνεέήμονας.

32 Οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ ‛εοῦ ἐπιγνόντες, ([c] ὅτι οἱ τὰ ιοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάου εἰσὶν) οὐ μόνον [d] αὐτὰ ποιῦσιν, ἀλλὰ [e] καὶ ‖ συνευδοκοῦσι οῖς πράσσουσι.

Κεφ. β΄. 2.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ ὰρ [f] κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν ιτακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσεις ὁ κρίνων.

2 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρῖμα τοῦ ‛εοῦ ἐςι κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς ὰ τοιαῦτα πράσσοντας.

3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα ράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτὰ, ὅτι ὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ;

4 Ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηςόητος αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀνοχῆς, ὶ τῆς μακροθυμίας καταφροεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηςὸν τοῦ ‛εοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει;

5 Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά ού καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, ησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡέρᾳ ὀργῆς καὶ [g] ἀποκαλύψεως ‖ καιοκρισίας τοῦ Θεοῦ.

6 Ὃς ἀποδώσει ἑκάςῳ κατὰ ὰ ἔργα αὐτοῦ·

7 Τοῖς μὲν καθ᾽ ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον·

8 Τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή.

9 Θλίψις καὶ ςενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακὸν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος.

10 Δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι.

11 Οὐ γάρ ἐςι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ.

12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται,

13 (Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ᾽ οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται.

14 Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος.

15 Οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων, ἢ καὶ ἀπολογουμένων,)

16 Ἐν

‖ 32. Hos.7:3. Inf.2:2. &c.6:21. Cap. II. ‖ 1. 2 Sam.12:5. Matt.7:1. 23:3. uc.6:37. 14:3. Io.7:49. 1 Cor.4:5. Iac.3:1. 4:11. ‖ 3. Iac.2:13. ‖ 4. Esa.30:18. 4 Esd. 64. Sap.11:24. 1 Pet.3:9.15. ‖ 5. Inf.9:22. Ex.33:3. 34:9. Deut.9:6.13. 10:16. 31: . 32:34. Esa.48:4. Ez.3:7. Act.7:51. Prov.1:18. 2:7. Mic.6:10. Amos 3:10. Rom. 22. Iac.5:3. ‖ 6. Iob.34:11. Ps.62:12. Prov.24:12. Ier.17:10. 32:19. Sir.16:12. :19. Matt.16:27. 25:34. Rom.14:12. 1 Cor.3:8. 2 Cor.5:10. Apoc.2:23. 20:12. :12. ‖ 8. Iob.24:13. Ose.4:4. 2 Thess.1:8. Gal.5:12. Rom.1:18. 14:1.10. ‖ 11. Deut. :17. 2 Par.19:7. Iob.34:19. Act.10:34. Gal.2:6. Eph.6:9. Col.3:25. 1 Pet.1:17. p.6:8. ‖ 12. Luc.12:47. Io.5:45. ‖ 13. Matt.7:21. Iac.1:22.25. 1 Io.3:7.

(b) = A. | 9. (c) * οὐκ ἐνόησαν Cl. . 35. 14. ‖ ἐπιγινώσκοντες pro ἐπινόντ. R. 2. | 9. 6. (d) * οἳ V. | 9. (e) οἳ V. | 9. (f) * κρίματι Cp. | 14. 9. (g) ἀνταποδόσεως A. | 9. 5. ‖ * καὶ ante δικαιοκρ. Cu. | 13.

16 Ἐν ἡμέρᾳ [h] ὅτε || κρινεῖ ὁ
Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων,
[i] κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, || διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ [k].
17 [l] Ἴδε, || σὺ Ἰουδαῖος ἐπο-
νομάζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νό-
μῳ, καὶ [m] καυχᾶσαι || ἐν Θεῷ,
18 Καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα [n],
καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα,
κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου·
19 Πέποιθάς τε σεαυτὸν [o] ὁ-
δηγὸν || εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν
ἐν σκότει,
20 Παιδευτὴν ἀφρόνων, διδά-
σκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρ-
φωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀ-
ληθείας ἐν τῷ νόμῳ.
21 Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον,
σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσ-
σων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις;
22 Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν,
μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ
εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς;
23 Ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι,
διὰ τῆς παραβάσεως [p] τοῦ νό-
μου || τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις;
24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι'
[q] ὑμᾶς || βλασφημεῖται ἐν τοῖς
ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται.
25 Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ,
ἐὰν νόμον [r] πράσσῃς ||· ἐὰν
παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτ
μή σου ἀκροβυστία γέγονεν.
26 Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τ
δικαιώματα τοῦ νόμου φυλά
σῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ ε
περιτομὴν [s] λογισθήσεται ||;
27 Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεω
ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα
σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περ
τομῆς παραβάτην νόμου;
28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ
Ἰουδαῖός ἐστιν· οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φα
νερῷ, ἐν σαρκὶ, περιτομή·
29 Ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτ
Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας
ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· ο
ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ
ἐκ τοῦ Θεοῦ [t].

Κεφ. γ'. 3.

1 ΤΙ' οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰου
δαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλει
τῆς περιτομῆς;
2 [u] Πολὺ ||, κατὰ πάντα τρό
πον. Πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι [x] ἐπι
στεύθησαν || τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ.
3 Τί γὰρ, εἰ [y] ἠπίστησάν || τι
νες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πί
στιν τοῦ Θεοῦ καταργήσει;

4 Μ

|| 16. Matt.25:31. Io.5:22. 12:48. Act.10:42. 17:31. 1 Cor.4:5. 2 Tim.4:1.8
1 Pet.4:5. Apoc.19:11. 20:12. Eccl.12:14. Inf.3:6. 1 Tim.1:11. || 17. Rom.9:4. Mat
3:9. Io.8:33.41. Esa.45:25. 48:2. Mic.3:11. || 18. Ps.147:19. Phil.1:10. || 19. Matt
5:14. 15:14. 23:16. Esa.42:19. || 20. Esa.33:18. || 21. Ps.50 16.&c. Matt.23: toto
|| 22. Matt.12:33. 16:4. 21:12. Mar.7:18. 8:38. 11:15. Mal.1:8.12. 3:8. || 23. Rom.
9:4. Matt.23:3.14.23. || 24. 2 Sam.12:14. Esa.52:5. Eze.36:20.23. || 25. Inf.3:2.
Lev.26:41. Ier.4:4. 6:10. 9:25. Act.7:51. 1 Cor.7:19. Gal.6:15. || 26. Matt.8:10.
Act.10:34. || 27. Matt.12:41. Inf.7:8. 2 Cor.3:6. || 28. Matt.3:9. Io.8:39. Rom.9:
7. Apoc.2:9. || 29 Deut.10:16. 30:6. Ier.4:4. Col.2:11. Phil.3:2.3. 1 Pet.3:4.
1 Cor.4:5. 1 Thess.2:4. Cap. III. || 1. Eccl.1:3. 3:19. 6:8. Dan.5:14. 6:3. || 2. Deut.
4:7.8. Ps.78:5. 147:8.9. Sup.2:18. Inf.9:4. Eph.2:12. || 3. Num.23:19. Rom.9:6. 11:
29. 2 Tim.2:13. Heb.4:2.

(h) ᾗ A. | 9. 7. (i) = M. N. 1. | 10. 33. (k) * τοῦ Κυρίου ἡμῶν Cu. | 13. (l) εἰ δὲ Cp. R. 2. S. 2. V. | 14. 11. 7. 6. 29. (m) καυχάσῃ Cu. | 13. (n) * αὐτοῦ V. | 9. 35. (o) ὁδηγῶν Cæs. | 9. 6. (p) = M. | 9. 2. (q) ἡμᾶς Cæs. | 9. 29. (r) φυλάσσῃς Cu. | 9. 5. (s) τραπήσεται W. | 9. 5. (t) * ἐστιν Cu. | 13. (u) πολλὴ W. | 9. 6. (x) ἐπίστευσαν M. R. 2. | 10. 6. (y) ἠπείθησαν A. | 9. 5.

4 Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ
εὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος
εύστης· καθὼς γέγραπται· Ὅ-
ως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις
ου, καὶ [z] νικήσῃς || ἐν τῷ κρί-
εσθαί σε.
5 Εἰ δὲ ἡ [a] ἀδικία ἡμῶν || Θεοῦ
καιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦ-
εν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέ-
ων τὴν ὀργήν; (κατὰ ἄνθρωπον
έγω.)
6 Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρι-
εῖ ὁ Θεὸς [b] τὸν κόσμον;
7 Εἰ [c] γὰρ || ἡ ἀλήθεια τοῦ
εοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπε-
ίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ,
ί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρί-
ομαι;
8 Καὶ μὴ (καθὼς βλασφημού-
εθα, καὶ καθώς φασί τινες ἡμᾶς
έγειν,) ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ
α ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρῖ-
α ἔνδικόν ἐστι.
9 [d] Τί οὖν; προεχόμεθα; Οὐ
άντως || · [e] προῃτιασάμεθα γὰρ ||
ουδαίους τε [f] καὶ Ἕλληνας
άντας ὑφ᾽ ἁμαρτίαν εἶναι·
10 Καθὼς γέγραπται· [g] Ὅτι ||
ὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς·
11 Οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν [h], οὐκ
στιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν ||.
12 Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠ-
χρειώθησαν· οὐκ ἔστι [i] ποιῶν χρη-
στότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
13 Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λά-
ρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσσαις αὐ-
τῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑ-
πὸ τὰ χείλη αὐτῶν.
14 Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πι-
κρίας γέμει·
15 Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκ-
χέαι αἷμα.
16 Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
17 Καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνω-
σαν.
18 Οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέ-
ναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
19 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νό-
μος λέγει, τοῖς [k] ἐν τῷ νόμῳ ||
λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ,
καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσ-
μος τῷ Θεῷ.
20 Διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ
[l] δικαιωθήσεται || πᾶσα σὰρξ ἐνώ-
πιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπί-
γνωσις ἁμαρτίας.
21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαι-
οσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρ-
τυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν
προφητῶν.
22 Δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πί-
στεως [m] Ἰησοῦ Χριστοῦ ||, εἰς πάν-
τας [n] καὶ ἐπὶ πάντας || τοὺς πι-
στεύοντας

|| 4. Ps.51:6. 62:10. 88:tot. 116:11. Iob 40.8. Ioh.3:33. || 5. Ps.7:11. 1 Cor.9:8.
al.3:15. || 6. Gen.18:25 Io 8:3. 34:17. || 8. Inf 5:20. 6:1.15. 7:7. || 9. Gal.3:22.
10. Ps.14:3. 53:4. Gen.5:11. || 13. Ps.5:10. 14:3. 140:3. Ier.5:16. || 14. Ps.10:7.
5. Prov.1:16. Esa.59:7. || 18. Ps.36:1. || 19. Iob 5:16. Ps.107:42. Eze 16:63. Io.
:34. 15:25. Sup.1:20. 2:1. 1 Cor 14:21 || 20. Ps.143:2. Inf.4:5. 7:7. 1 Cor.14:21.
al.2:16. 3:10. Tit.3:5. Act.13:39. || 21. Ioh.5:46. Act.15:11. 26:22. Rom.1:17.
Pet.1:10. Gen.15:6. Heb.11:tot. Ps.32:2. Esa.28:16. || 22. Rom.10:12. Gal.3:
8. Col.3:11.

(z) νικήσεις Cu. | 13. (a) ἀλήθεια
ῶν P. 1. | 22. 9. 5. (b) * τοῦτον V. | 9.
) δὲ A. | 9. 7. (d) τί οὖν προκατέ-
μεν περισσόν; Cu. | 13. || προεχώ-
εθα A. | 9. 6. || προκατεχόμεθα Ge.
. 7. || προσεχόμεθα P. 1. pro προε
όμ. | 9. 22. (e) ἠτιασάμεθα V. | 9. 7.
(f) * πρῶτον A. | 9. 29. (g) = Cp. M.
2. N. 1. S. 1. Cæs. | 14. 11. 8. 7. (h) =
E. | 9. (i) * ὁ Cu. | 13. (k) ὑπὸ νόμον S.
1. | 9. 7. || λέγει pro λαλεῖ Cu. | 13.
5. (l) δικαιοδοτήσεται Cu. | 13. (m) ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ A. | 9. 7. (n) = A. | 9. 2.

ϛεύοντας· οὐ γάρ ἐϛι διαϛολή.
23 Πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ
ὑϛεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ·
24 Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐ-
τοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώ-
σεως τῆς ἐν Χριϛῷ Ἰησοῦ.
25 Ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλα-
ϛήριον [o] διὰ τῆς πίϛεως ‖ ἐν τῷ
αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς
δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν [p] πά-
ρεσιν ‖ τῶν προγεγονότων ἁμαρ-
τημάτων·
26 Ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ,
πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐ-
τοῦ, ἐν τῷ νῦν καιρῷ· εἰς τὸ εἶ-
ναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦν-
τα τὸν ἐκ πίϛεως [q] Ἰησοῦ ‖.
27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξ-
εκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; τῶν
ἔργων; Οὐχί· ἀλλὰ διὰ νόμου
πίϛεως.
28 Λογιζόμεθα [r] οὖν ‖, πίϛει
δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον, χωρὶς ἔρ-
γων νόμου.
29 Ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς [s] μό-
νον ‖; οὐχὶ [t] δὲ ‖ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ
καὶ ἐθνῶν.
30 [u] Ἐπείπερ ‖ εἷς ὁ Θεὸς,
ὃς [x] δικαιώσει ‖ περιτομὴν ἐκ πί-
ϛεως, καὶ ἀκροβυϛίαν διὰ τῆς
πίϛεως.
31 Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ
τῆς πίϛεως; Μὴ γένοιτο· ἀλλ
νόμον [y] ἱϛῶμεν ‖.

Κεφ. δʹ. 4.

1 ΤΙ' οὖν ἐροῦμεν [z] Ἀβραὰ
τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκ
ναι ‖ κατὰ σάρκα;
2 Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργω
ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλ
οὐ πρὸς τὸν Θεόν.
3 Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει;
πίϛευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ
καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσ
νην.
4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθ
οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλ
κατὰ [a] τὸ ‖ ὀφείλημα.
5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, π
ϛεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντ
τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ πίϛ
αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην [b].
6 Καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγ
τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπο
ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύν
χωρὶς ἔργων·
7 Μακάριοι ὧν [c] ἀφέθησαν
αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθ
σαν αἱ ἁμαρτίαι.
8 Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λ
γίσηται Κύριος ἁμαρτίαν.
9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτο
ἐπὶ τὴν περιτομὴν [d], ἢ καὶ ἐ
τ

‖23. Rom.1:18. &c. 4:2. 11:32. Gal.3:22. ‖24. Esa.55:1. Matt.20:28. Io.3:
Rom.6:6. 8:32. 1 Cor.1:30. Col.1:14. Eph.1:7. 2:8. 1 Tim.2:6. Tit.3:5.7. Heb.
12. 1 Pet.1:18. ‖25. Lev.16:15. Act.13:38.39. 17:30. Rom.15:8. 2 Cor.5:19. G
4:4. Col.1:20. 1 Tim.1:15. Heb.1:1. 1 Ioh.2:2. 4:10. ‖27. Rom.2:17. 23. 4:2. 1 Co
1:31. Eph.2:9. ‖28. Act.13:38. Gal.2:16. ‖29. Sup.2:10. Gen.17:5. 22:11. ‖3
Inf.4:11. ‖31. Inf.10:4. Gal.3:24. Cap. IV. ‖1. Esa.51:2. Matt.3:9. Ioh.8:3
Gal.3:7.29. Phil.3:4. ‖2. Eph.2:8. ‖4. Gen.15:6. Gal.3:6. Iac.2:23 1 Macc.2:5
Heb.11:17. ‖4. Inf.11:6. Matt.20:7.14. ‖5. Ios.24:2. Inf.5:6. ‖6. Ps.32:1.2.

(o) = A. | 9. (p) πώρωσιν P. 1. | 9. 5. (q) Ἰησοῦν Cp. S. 1. | 14. 9. 29. ‖ Ἰησοῦ Χριϛοῦ V. | 9. ‖ Θεοῦ Cu. | 13. (r) γὰρ A. R. 1. S. 2. | 7. 11. (s) μόνος Cu. | 13. (t) = A. | 9. 7. (u) εἴπερ A. S. 2. | 11. 5. 6. (x) δικαιοῖ V. | 9. 6. (y) ἱϛάνομεν A. | 9. 6. ‖ συνιϛάνομεν S. 1. | 9. 7. ‖ ἵϛαμεν V. | 9. (z) εὑρηκέναι Ἀβραὰ τὸν προπάτορα ἡμῶν A. | 4. 5. ‖ & εὑρηκέναι Cu. | 13. (a) = Ge. P. | 10. 7. 29. (b) * κατὰ πρόθεσιν τ χάριτος τοῦ Θεοῦ V. | 9. 31. (c) ἀφείθ σαν P. 1. | 9. ‖ ἀφείλησαν Ge. | 9. (d) * μόνον Cl. | 14. 9. 35. ‖ μένει V. |

ῆν ἀκροβυςίαν; Λέγομεν γὰρ
ι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πί-
ς εἰς δικαιοσύνην.
10 Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν πε-
τομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυςίᾳ;
ὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκρο-
υςίᾳ.
11 Καὶ σημεῖον ἔλαβε [e] περι-
ιμῆς ||, σφραγῖδα τῆς δικαιο-
ύνης τῆς πίςεως τῆς ἐν τῇ ἀκρο-
υςίᾳ· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέ-
: πάντων τῶν πιςευόντων δι'
κροβυςίας, εἰς τὸ λογισθῆναι
καὶ || αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην·
12 Καὶ πατέρα περιτομῆς,
ῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον, ἀλ-
ὰ καὶ τοῖς ςοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι
ῆς ἐν τῇ ἀκροβυςίᾳ πίςεως τοῦ
ατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.
13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγ-
ελία τῷ Ἀβραὰμ, ἢ τῷ σπέρ-
ατι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐ-
ὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ
καιοσύνης πίςεως.
14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κλη-
νόμοι, κεκένωται ἡ πίςις, καὶ
ατήργηται ἡ ἐπαγγελία·
15 Ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατερ-
άζεται· οὗ [g] γὰρ || οὐκ ἔςι νό-
ος, οὐδὲ παράβασις.
16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίςεως [h],
α [i] κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι
εβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ
ῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νό-
ου [k] μόνον ||, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ
πίςεως Ἀβραὰμ, ὅς ἐςι πατὴρ
πάντων ἡμῶν,
17 (Καθὼς γέγραπται· Ὅτι
πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά
σε,) κατέναντι οὗ ἐπίςευσε,
Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νε-
κροὺς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄν-
τα [l] ὡς || ὄντα·
18 Ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλ-
πίδι ἐπίςευσεν, εἰς τὸ γένεσθαι
αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κα-
τὰ τὸ εἰρημένον· Οὕτως ἔςαι τὸ
σπέρμα σου [m].
19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πί-
ςει, [n] οὐ || κατενόησε τὸ ἑαυτοῦ
σῶμα [o] ἤδη || νενεκρωμένον, ἑκα-
τονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν
νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάῤῥας.
20 Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν
τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιςίᾳ,
ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίςει, δοὺς
δόξαν τῷ Θεῷ·
21 Καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι ὃ ἐπήγ-
γελται, δυνατός ἐςι καὶ ποιῆσαι.
22 Διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην.
23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν
μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ [p]·
24 Ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς
μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιςεύου-
σιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν
τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν.
25 Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ πα-
ραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη
διὰ τὴν [q] δικαίωσιν || ἡμῶν.

Κεφ.

|| 11. Gen. 17:11. Gal. 3:7. || 13. Gen. 12:3. 15:6. 17:2. &c. Gal. 3:18. || 15. Rom. 20. 5:13. 20. 7:8. 10. Ioh. 15:22. 1 Cor. 15:56. 2 Cor. 3:7. 9. Gal. 3:10. || 16. Gal. 16. 18:30. Inf. 9:11. 11:29. || 17. Gen. 17:5. Heb. 11:12. || 18. Gen. 15:4. 5. || 19. en 17:17. 18:11. Heb. 11:11. 12. || 20. Heb. 11:18. || 21. Ps. 115:3. Esa. 57:19. Luc. 37. || 23. Inf. 15:4. 1 Cor. 10:6. 11. || 24. Act. 2:24. Esa. 53:5. || 25. 1 Ioh. 1:7. 2:2. om. 3:25. 5:6. 8:32. 1 Cor. 15:17. 2 Cor. 5:21. 1 Ioh. 1:7. 1 Pet. 1:21. 2:24.

(e) περιτομὴν A. S. 2. | 11. 6. (f) = | 9. 7. 29. (g) δὲ A. S. 1. | 10. 7.) * Ἰησοῦ Cu. | 13. (i) * ἡ A. | 9. 7.) = M. 1. | 9. 29. (l) εἰς L. | 9. 7. 5.) * ὡσεὶ τὰ ἄςρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἄμμος τῆς θαλάσσης V. | 9. 35. 25. 31. (n) = A. R. 1. | 10. 33. (o) = R. 1. | 9. 33. (p) * εἰς δικαιοσύνην Cæs. | 9. (q) δικαιοσύνην S. 1. | 9. 6.

Κεφ. ε'. 5.

1 ΔΙκαιωθέντες οὖν ἐκ πίςεως, εἰρήνην [s] ἔχομεν || πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ·

2 Δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν [t] τῇ πίςει εἰς τὴν [u] χάριν || ταύτην ἐν ᾗ ἑςήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης [x] τοῦ Θεοῦ.

3 Οὐ μόνον δὲ [y], ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν· εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται·

4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα·

5 Ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.

6 [z] Ἔτι || γὰρ Χριςὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν [a], κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε.

7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν.

8 Συνίςησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριςὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε.

9 Πολλῷ οὖν μᾶλλον, δικαιω-
θέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,
σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆ
ὀργῆς.

10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κα-
τηλλάγημεν [b] τῷ Θεῷ || διὰ το
θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλ
μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησό-
μεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

11 Οὐ μόνον δὲ [c], ἀλλὰ κα
[d] καυχώμενοι || ἐν τῷ Θεῷ διὰ το
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, δ
οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβο-
μεν.

12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸ
ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσ-
μον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρ-
τίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰ
πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος δι
ῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον.

13 Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρ-
τία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δ
οὐκ [e] ἐλλογεῖται || μὴ ὄντος νό-
μου.

14 Ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνα-
τος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως
καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντα
ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβά-
σεως Ἀδὰμ, ὅς ἐςι τύπος το
μέλλοντος.

15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτω-
μα, οὕτω καὶ τὸ χάρισμα· ε
γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματ
οἱ

||1. Sup.3:20. 4:5.11. Eph.2:13.14. Col.1:20. ||2 Ioh.10:9. 14:6. 1 Cor.15:1 Eph.2:18. 3:12. Heb.3:6. 10:19. 12:18. || 3. Matt.5:11. Act.5:41. 1 Cor.15:31 2 Cor.6:10. 7:4. 8:2. 12:10. Phil.1:29. Iac. :2.12. 1 Pet.1:6. 3:14. 4:13. Heb.10 34. ||4. Iac.1:3. Io.16:20. ||5. Ps.22:5. Sir.2:10. 2 Cor.1:21. Eph.1:14. ||6. Eph. 2:1. Col.2:13. Heb.7:18. 9:10.15 1 Pet.3:18. Rom.4.25. 8:3. Gal.4:3.4. ||7. Ioh 15:13. 1 Io.3:16. ||9. Sup.2:5.8. 3:24. 1 Thess.1:10. ||10. 2 Cor.5:18. Col.1:21. 22. Sup.4:25. ||12. Gen.2:17. 3:6. Rom.6:23. 1 Cor.15:21. Sap.2:24. Sir.25:24 4 Esd.3:7.21. 7:48. ||13. Rom.4:15. ||14. 1 Cor.15:21.45.55. Sap.1:14. ||15. Io.1 16. Eph.1:6.

(s) ἔχωμεν A. |9.6. (t) * ἐν A. |9. 7.27. (u) χαρὰν A. |9.6. (x) * τῶν υἱῶν V. |9. ||= τῇ πίςει post ἐσχήκ. R. 1. |9. (y) * τοῦτο Cu. |13. (z) εἰς τί V. |9.5. || & εἴγε pro ἔτι γὰρ S. 1. |9. (a) * ἔτι A. Cl. |9.7.14. (b)= L. |9.27. (c) * τοῦτο Cu. |13. (d) καυχώμεθα S. 1. |9. (e) ἐλλογεῖτ Cu |13. || ἐνελογεῖτο V. |9.7.

πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ
μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ
δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς
νθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς
ολλοὺς ἐπερίσσευσε.
16 Καὶ οὐχ᾽ ὡς δι᾽ ἑνὸς [g] ἁμαρ-
ήσαντος ||, τὸ δώρημα· τὸ μὲν
ὰρ κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα·
ὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παρα-
τωμάτων εἰς δικαίωμα [h].
17 Εἰ γὰρ [i] τῷ τοῦ ἑνὸς || πα-
ραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευ-
ε διὰ τοῦ ἑνὸς, πολλῷ μᾶλλον
τὴν περισσείαν τῆς χάριτος
αὶ [k] τῆς δωρεᾶς || τῆς δικαιοσύ-
ης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασι-
εύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς [l] Ἰησοῦ
ριστοῦ.
18 Ἄρα οὖν ὡς δι᾽ ἑνὸς παρα-
τώματος, εἰς πάντας ἀνθρώ-
ους, εἰς κατάκριμα· οὕτω καὶ
ι᾽ ἑνὸς [m] δικαιώματος ||, εἰς
άντας ἀνθρώπους, εἰς [n] δικαίω-
ιν || ζωῆς.
19 Ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρα-
οῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτω-
οὶ [p] κατεστάθησαν || οἱ πολλοὶ,
ὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ
νὸς [o] δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ
ολλοί.
20 Νόμος δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα
λεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ
πλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερε-
περίσσευσεν ἡ χάρις·
21 Ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ
ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ
ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύ-
νης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Κεφ. ς΄. 6.

1 ΤΙ΄ οὖν ἐροῦμεν; [q] ἐπιμενοῦ-
μεν || τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ
χάρις πλεονάσῃ;
2 Μὴ γένοιτο· οἵτινες ἀπεθά-
νομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζή-
σομεν ἐν αὐτῇ;
3 Ἢ ἀγνοεῖτε [r] ὅτι ὅσοι ἐβα-
πτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς
τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθη-
μεν;
4 Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ
τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνα-
τον· ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ
νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς,
οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς
περιπατήσωμεν.
5 Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν
τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως
ἐσόμεθα.
6 Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ
παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυ-
ρώθη, ἵνα [s] καταργηθῇ || τὸ σῶ-
μα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι
δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ.
7 Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίω-
ται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας.

8 Εἰ

|| 17. Sap. 10:1. 1 Cor. 4:8. 2 Tim. 2:12. Apoc. 5:10. 20:4. 22:5. || 19. Phil. 2:8. Esa. 53:11. || 20. Luc. 7:47. Rom. 3:20. 4:15. 6:1.15. 7:8. Gal. 3:19.23. Cap. VI. 1. Sup. 3:8. 5:20. || 2. Gal. 6:14. Col. 3:3. 1 Pet. 2:24. || 3. Gal. 3:27. || 4. Ioh. 2:11. 11:40. 17:22. 1 Cor. 6:14. 2 Cor. 2:17. Gal. 6:15. Eph. 4:22. Col. 2:12. 3:9.10. Heb. 2:2. 1 Pet. 2:1. 4:1. 2 Pet. 1:3. || 5. Rom. 8:11. Phil. 3:10. || 6. Gal. 2:20. 5:24. 6:14. Eph. 4:22. Col. 2:11. 3:5.9. Inf. 7:24. || 7. 1 Pet. 4:1.

(f) * οὖν A. | 9. 7. 29. (g) ἁμαρτή-ματος V. | 9. 6. 36. (h) * ζωῆς Cu. | 13. 9. (i) ἐν ἑνὶ A. | 9 || ἐν τῷ ἑνὶ Cu. 13. (k) τὴν δωρεὰν s. 2. & = Cæs. 10. 9. (l) * ἀνθρώπου Cæs. | 9. (m) τὸ δικαίωμα Cl. | 9. 29. (n) * δικαίωμα Cæs. | 9. (o) * ἀνθρώπου Cu. | 13. (p) κατεστάθημεν Cu. | 13. (q) ἐπιμένωμεν A. | 9. 6. || ἐπιμείνωμεν Cu. | 13. (r) * ἀδελφοὶ L. S. 1. V. | 11. 25. (s) καταργήσῃ A. | 9. 6.

8 Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χρι-
ςῷ, πιςεύομεν ὅτι καὶ συζήσο-
μεν αὐτῷ [t]·
9 Εἰδότες ὅτι Χριςὸς ἐγερθεὶς
ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει·
θάνατος αὐτοῦ οὐκ ἔτι κυριεύει.
10 Ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρ-
τίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ,
ζῇ τῷ Θεῷ.
11 Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε,
ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν [u] εἶναι ‖ τῇ
ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν
Χριςῷ Ἰησοῦ [x] τῷ Κυρίῳ ἡμῶν ‖.
12 Μὴ οὖν [y] βασιλευέτω ‖ ἡ
ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώ-
ματι, εἰς τὸ ὑπακούειν [z] αὐτῇ
ἐν ‖ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ.
13 Μηδὲ παριςάνετε τὰ μέλη
ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ·
ἀλλὰ παραςήσατε ἑαυτοὺς τῷ
Θεῷ, [a] ὡς ‖ ἐκ νεκρῶν ζῶντας,
καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιο-
σύνης τῷ Θεῷ.
14 Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυ-
ριεύσει· οὐ γάρ ἐςε ὑπὸ νόμον,
ἀλλ' ὑπὸ χάριν.
15 Τί οὖν [b]; ἁμαρτήσομεν,
ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ'
ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο.
16 [c] Οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παρι-
ςάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπα-
κοὴν, δοῦλοί ἐςε ᾧ ὑπακούετε,
ἤτοι ἁμαρτίας [d] εἰς θάνατον ‖, ἢ
ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;
17 [e] Χάρις ‖ δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι
ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπη-
κούσατε δὲ ἐκ [f] καρδίας εἰς ὃν
παρεδόθητε τύπον διδαχῆς.
18 Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς
ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ δικαιο-
σύνῃ.
19 Ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν
ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν, ὥσ-
περ γὰρ παρεςήσατε τὰ μέλη
ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ
τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν· οὕτω
[g] νῦν παραςήσατε τὰ μέλη ὑμῶν
[h] δοῦλα ‖ τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγια-
σμόν.
20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς
ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δι-
καιοσύνῃ.
21 Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τό-
τε [i], ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε;
[k] τὸ γὰρ ‖ τέλος ἐκείνων, θάνα-
τος.
22 Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀ-
πὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες
δὲ τῷ Θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν
ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ τέλος,
ζωὴν αἰώνιον.
23 Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρ-
τίας, θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα
τοῦ Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριςῷ
Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Κεφ.

‖8. 2 Tim.2:11. ‖9. Apoc.1:18. ‖10. Luc.20:38. Heb.9:14.27. 1 Pet.2:24. ‖11. Gal.2:19. ‖12. Sup.5:14. Ps.19:13. 119:133. ‖13. Luc.1:74. Rom.7:5. 12:1. Gal. 2:20. Col.3:5. Heb.9:14. 1 Pet.2:24. 4:2. ‖14. Rom.5:20. 7:8.11. ‖15. 1 Cor.9: 21. Gal.2:18. 5:18. ‖16. Matt.6:24. Ioh.8:34. 2 Pet.2:19. ‖17. 2 Tim.1:13. ‖18. Ioh.8:32. 1 Cor.7:22. Gal.5:1. 1 Pet.2:16. ‖20. Io.8:34 ‖21. Rom.1:24.32. 7:5. ‖22. Sup.5:17. ‖23. Gen.2:17. Rom.2:7. 5:12. 1 Cor.15:21. Iac.1:15. 1 Pet.1:3. 4 Esd.2:37.

(t)* τῷ Χριςῷ Cu.|13. (u) = A.|9. 26. (x) = A.|9. (y) βασιλευσάτω P. 1.|9.6. (z) = A. L. R. 2. W.|11. 33. 29. 14. ‖ αὐτῷ pro αὐτῇ s. 2.|9. ‖ sed = ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ Cu.|13. (a) ὡσεὶ A.|9.6. (b) * ἐροῦμεν s. 1. |9.35. ‖ & ἁμαρτήσωμεν pro ἁμαρτ. Cu.|13. (c) * ἢ Cu.|13. (d) = Cu. |13. (e) χάριτες V.|9.6. (f)* καθαρᾶς A.|9.35. (g) * καὶ Cu.|13. (h) ὅπλα A.|9.5. (i)* ἐν ἐκείνοις V.|9.27. ‖ sed = τότε L.|9. (k) = Cu.|13.33.

Κεφ. ζ. 7.

1 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοὶ, (γι-
νώσκουσι γὰρ νόμον λα-
λῶ) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀν-
θρώπου ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ζῇ;
2 Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ
ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ
ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀ-
πὸ [l] τοῦ νόμου ‖ τοῦ ἀνδρός·
3 Ἄρα οὖν, ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς,
μοιχαλὶς χρηματίσει [m], ἐὰν
γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀπο-
θάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ
τοῦ νόμου [n]· τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν
μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἑ-
τέρῳ.
4 Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑ-
μεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ
τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· εἰς τὸ
γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ [o] τῷ ἐκ νε-
κρῶν ἐγερθέντι, ἵνα [p] καρποφο-
ρήσωμεν ‖ τῷ Θεῷ.
5 Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκὶ,
τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ
διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς
μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφο-
ρῆσαι τῷ θανάτῳ·
6 Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ
τοῦ [q] νόμου ‖, ἀποθανόντος ἐν
ᾧ κατειχόμεθα· ὥστε δουλεύειν
ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος,
καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.
7 Τί οὖν ἐροῦμεν; [r] Ὁ νόμος
ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν
ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ
νόμου. τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ
ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν· Οὐκ
ἐπιθυμήσεις.
8 Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁ-
μαρτία, διὰ τῆς ἐντολῆς, [s] κα-
τειργάσατο ‖ ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρ-
τία νεκρά·
9 Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου
ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς,
ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν·
10 Ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑ-
ρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕ-
τη εἰς θάνατον.
11 Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν
λαβοῦσα, διὰ τῆς ἐντολῆς, ἐξη-
πάτησέ με, καὶ δι᾽ αὐτῆς ἀπέ-
κτεινεν.
12 Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος·
καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία
καὶ ἀγαθή.
13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν, ἐμοὶ [t] γέ-
γονε ‖ θάνατος; Μὴ γένοιτο·
ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία· ἵνα φανῇ ἁ-
μαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κα-
τεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένη-
ται καθ᾽ ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς
ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς.
14 Οἴδαμεν [u] γὰρ ‖ ὅτι ὁ νό-
μος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ
[x] σαρ-

‖ 1. Rom.6:14. 9:3. 10:1. ‖ 2. 1 Cor.7:2.10.39. Num.5:29. Prov.6:24.29. Sir.9: 9.41:21. ‖ 3. Matt.5:32. Num.30:6. Lev.22:12. Iud.14:19. Ruth 1:13. ‖ 4. Rom. 6:14. 8:2. Gal.2:19.20. 5:18.22. Eph.2:15. 5:25. Col.2:14. 1 Cor.7:33. 2 Cor.11:2. Ps.127:3. 132:11. Luc.1:42. ‖ 5. Rom.6:21. Gal.2:19.20. 3:3. 5:19. Phil.3:3. Heb. 9:10. Iac.1:15. Rom.3:20. 5:20. 6:2. 13:19.21. ‖ 6. Rom.2:29. 6:2.19. 2 Cor.3:6.7. Gal.3:3.23. 5:24. ‖ 7. Ex.20:17. Deut.5:22. Sup.3:20. ‖ 8. Ioh.15:22. Rom.4:15. 5:20. Gal.3:19. 1 Cor.15:56. ‖ 9. Rom.10:5. Gal.3:10. ‖ 10. Lev.18:5. Eze.20:11. 13. Ps.119:1. 116.144. Neh.9:29. ‖ 11. Heb.3:13. ‖ 12. 1 Tim.1:8. Ps.19:8. 119:39. 137. ‖ 13. Sup.3:20. ‖ 14. 1 Tim.1:8. 1 Reg.21:20.25. 2 Reg.17:17. Esa.50:1. 1 Macc.1:16.

(l) = Cu. | 9. 33. (m) * ἡ γυνὴ A. | 9. 35. (n) * τοῦ ἀνδρός V. | 9. 35. (o) * ἀνδρὶ Cp. N. 1. | 14. 9. 35. (p) καρποφορήσηται V. | 9. 6. (q) θανάτου Cl. V. | 10. ‖ sed pro ἀποθανόντος ἀποθανόντες Cu. P. 3. | 13. 9. (r) * ὅτι Cu. | 13. (s) κατηργάσατο L. | 9. 5. (t) ἐγένετο A. | 9. 6. (u) δὲ A. | 9. 7.

[x] σαρκικός ‖ εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

15 Ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω [y], τοῦτο πράσσω· ἀλλ' ὃ μισῶ, [z] τοῦτο ποιῶ.

16 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

17 Νυνὶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ (τουτέςιν ἐν τῇ σαρκί μου) ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν, [a] οὐχ εὑρίσκω ‖.

19 Οὐ γὰρ, ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν, τοῦτο πράσσω.

20 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

21 Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται.

22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ [b] τοῦ Θεοῦ ‖ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον·

23 Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιςρατευόμενον [c] τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με [c] τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.

24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;

25 [d] Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ ‖ διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ [e] μὲν νοῒ ‖ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ· τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.

Κεφ. η'. 8.

1 ΟΥδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ [f], μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα ‖.

2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

3 Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί·

4 Ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα.

5 Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος [g].

6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη.

7 Διότι

‖ 15. Gal.5:17. Pf.1:6. Sir.18:28. Matt.7:23. 2 Tim.2:19. ‖ 18 Gen.6:5. 8:21. ‖ 22. Pf.1:2. 2 Cor.4:16. Eph.3:16. Col.3:9. ‖ 23. Gal.5:17. Rom 6:13.19. ‖ 25. 1 Cor.15:57. Cap. VIII. ‖ 1. Sup.6:23. Gal.5:16.25. ‖ 2. Ioh.6:63 8:36. Rom. 6:18.22.7:6.25. 1 Cor.15:45. 2 Cor.3:6. Gal 2:19. 5:1. ‖ 3. 2 Cor.5:21. Eph.2:14. 15. Gal.3:13. 4:9. Heb.7:18. 9:15. Ioh.3:17. Act.13:39. ‖ 5. 1 Cor.2:14. Io.3:6. ‖ 6. Rom.6:21. 7:10.24. Gal.6:8.

(x) σαρκινὸς Ge. | 9. 6. (y) * ἀγαθὸν V. | 9. 35. (z) * κακὸν V. | 9. 27. (a) οὐ A. | 9. 6. (b) τοῦ νοὸς R. 1. | 9. 5. 22. (c) * ἐν utrobique Cu. | 13. 7. (d) ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ Cl. V. Ge. | 9. 14. ‖ χάρις δὲ τῷ Θεῷ. R. 1. S. 1. | 10. (e) νοΐ μου S. 1. | 9. 35. (f) = Cl. Cu. | 9. 13. 14. ‖ at = tantum ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα A. V. | 10. 29. (g) * Φρονοῦσι V. | 9. 35.

7 Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, [h] ἔχθρα εἰς Θεόν || τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται.

8 Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες, Θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, [i] ἀλλ᾽ ἐν πνεύματι, || εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ.

10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι᾽ ἁμαρτίαν· τὸ δὲ πνεῦμα [k] ζωὴ || διὰ δικαιοσύνην.

11 Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν [l] ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσει [m] καὶ || τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν, διὰ [n] τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος || ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν.

13 Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις [o] τοῦ σώματος || θανατοῦτε, ζήσεσθε.

14 Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ.

15 Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας [p] πάλιν || εἰς φόβον, ἀλλ᾽ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν, Ἀββᾶ ὁ πατήρ.

16 [q] Αὐτὸ τὸ || πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ.

17 Εἰ δὲ τέκνα, καὶ [r] κληρονόμοι ||· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ· εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.

18 Λογίζομαι [s] γὰρ || ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς.

19 Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται.

20 Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ᾽ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα [t]·

21 Ἐπ᾽ ἐλπίδι, [u] ὅτι || καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν [x] τῆς δόξης || τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ.

22 Οἴδαμεν [y] γὰρ || ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν.

23 Οὐ μόνον δὲ [z], ἀλλὰ καὶ [a] αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν [b] τοῦ πνεύματος || ἔχοντες, [c] καὶ ἡμεῖς || αὐτοὶ

||7. Iac.4:4. ||8. 1 Cor.2:14. ||9. 1 Cor.3:16. 6:19. Gal.4:6. Phil.1:19. 1 Pet.1:11. Io.3:34. ||10. 1 Cor.15:45. Gal.4:19. Rom.5:12. ||11. Act.2:24.32. 3:15.26. 4:10. 5:30. 10:40. 13:30. 17:31. Rom.1:4. 4:24. 6:4 1 Cor.6:14. 15:15. 2 Cor.4:14. 5:4. Gal.1:1. Eph.1:14.20. 2:5. Col.2:12. 1 Theſſ.1:10. Heb.13:20. 1 Pet.3:18. ||12. Rom.6:7.18. ||13. Gal.6:8. Eph.4:22. 5:3. &c. Col.3:5.6. ||14 Luc.20:36. Gal.5:18. ||15. 1 Cor.2:12. 2 Tim.1:7. Gal.3:26. 4:5.6. Marc.14:36. Heb.2:15. 1 Ioh.4:18. ||16. 2 Cor.1:22. 5:5. Eph.1:13. 4:30. ||17. Act.14:22. 2 Tim.2:11.12. Gal.4:7. ||18. Matt.5:12. 2 Cor.4:17. Phil.3:10.21. 1 Pet.1:6. 4:13. 1 Io.3:1.2. ||19. Act.3:21. 1 Pet.3:13. Apoc.21:1. Eſa.65:17. ||20. 2 Pet.3:10. Gen.3:17. ||22. Ioh.16:21. 4 Eſd.4:42. ||23. Luc.21:28. 1 Ioh.3:2. 2 Cor.5:2.4. Eph.1:14. 4:30.

(h) ἐχθρὸν τῷ Θεῷ V. | 9. (i) = L. | 9. (k) ζῇ V. | 9. 6. (l) * Ἰησοῦν A. | 9. 25. (m) = A. | 9. 7. (n) τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα R. 7. | 9. (o) τῆς σαρκὸς Cl. | 9. 5. (p) = L. | 9. 7. 29. (q) τὸ αὐτὸ Cu. | 13. 4. || ὥστε αὐτὸ al. Cu. | 13. 9. (r) συγκληρονόμοι S. 1. | 9. 29. (s) δὲ A. S. 1. | 10. 7. (t) * αὐτήν V. | 9. 35. (u) διότι Cu. | 13. (x) = M. 1. | 9. 33. (y) δὲ A. | 9. 7. (z) * ἐκεῖνα V. | 9. 35. (a) * ἡμεῖς Cu. | 13. (b) = M. 1. | 9. (c) ἡμεῖς καὶ A. | 9. 4. || = ἡμεῖς R. 1. Cu. | 9. 13.

αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς [d] ϛενάζομεν ||,
υἱοθεσίαν [e] ἀπεκδεχόμενοι, τὴν
ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.
24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν.
ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ ἔϛιν
ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ
[f] ἐλπίζει ||;
25 Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, [g] ἐλ-
πίζομεν, || δι' ὑπομονῆς ἀπεκδε-
χόμεθα.
26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦ-
μα συναντιλαμβάνεται [h] ταῖς
ἀσθενείαις || ἡμῶν· τὸ γὰρ τί
[i] προσευξώμεθα || καθὸ δεῖ, οὐκ
οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα
ὑπερεντυγχάνει [k] ὑπὲρ ἡμῶν ||
ϛεναγμοῖς ἀλαλήτοις.
27 Ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας,
οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύμα-
τος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει
ὑπὲρ ἁγίων.
28 Οἴδαμεν [l] δὲ || ὅτι τοῖς ἀγα-
πῶσι τὸν Θεὸν, πάντα συνεργεῖ
[m] εἰς ἀγαθὸν, τοῖς κατὰ πρόθε-
σιν κλητοῖς οὖσιν [n].
29 Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προ-
ώρισε συμμόρφους [o] τῆς εἰκόνος
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς.
30 Οὓς δὲ [p] προώρισε ||, τού-
τους καὶ ἐκάλεσε· καὶ οὓς ἐκά-
λεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν·
οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ
ἐδόξασε.
31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα;
εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ'
ἡμῶν;
32 [q] Ὅς γε || τοῦ ἰδίου υἱοῦ
οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν
πάντων παρέδωκεν αὐτὸν, πῶς
οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα
ἡμῖν [r] χαρίσεται ||;
33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκ-
τῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαιῶν.
34 Τίς ὁ κατακρίνων; Χριϛὸς
[s] ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ [t] καὶ ||
ἐγερθεὶς, ὃς [u] καὶ || ἔϛιν ἐν δε-
ξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχά-
νει ὑπὲρ ἡμῶν.
35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς
ἀγάπης τοῦ [x] Χριϛοῦ ||; Θλίψις,
ἢ ϛενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λι-
μὸς, ἢ γυμνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ
μάχαιρα;
36 (Καθὼς γέγραπται· Ὅτι
ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν
ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα
σφαγῆς.)

37 Ἀλλ'

|| 24. 2 Cor. 5:7. || 25. 2 Cor. 4:18. Heb. 11:1. || 26. Zach. 12:10. Matt. 20:22. Iac. 4:3. Eph. 6:6. 2 Cor. 12:8. || 27. 1 Par. 28:9. Pſ. 7:10. Ier. 11:20. 17:10. 20:12. Act. 1:24. Apoc. 2:23. 1 Io. 5:14. || 28. Rom. 2:28. 3:29. 4:11. 16. 9:6 23. 11:2. 5. || 29. Matt. 7:23. Rom. 11:2. 2 Cor. 3:18. Eph. 1:5. 11. Phil. 3:21. 10. Col. 1:18. 2 Tim. 2:19. Heb. 1:6. 1 Pet. 1:2. 1 Io. 3:2. Apo. 1:5. Exod. 33:12. 17. Pſ. 1:6. Ier. 1:5. || 30. Act. 13:38. Rom. 1:6. 3:26. 5:9. 9:24. 1 Cor. 1:24. 6:11. Gal. 2:16. Eph. 2:4. 4:4. Tit. 3:7. Heb. 9:15. 1 Pet. 2:9. 3:9. || 31. Num. 14:9. 2 Reg. 6:16. Pſ. 56:12. 118:6. || 32. Gen. 22:12. Eſa. 53:5. Matt. 6:33. Io. 3:16. Rom. 3:25. 4:25. 5:6. 9. 1 Tim. 4:8. 2 Pet. 1:3. || 33. Eſa. 50:8. 9. Apoc. 12:10. || 34. Pſ. 110:1. Mar. 16:19. 1 Cor. 15:17. Rom. 4:25. 5:10. Eph. 2:5. Col. 3:1. Heb. 1:3. 7:25. 8:1. 9:24. 12:2. 24. 1 Pet. 3:22. 1 Ioh. 2:1. Iob 34:29. Pſ. 110:1. || 35. Io. 10:28. 13:1. 2 Cor. 11:23. || 36. Pſ. 44:23. 1 Cor. 4:9. 2 Cor. 4:11. 11:31.

(d) συϛενάζομεν R. 1. | 9. 7. (e) * τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ V. | 9. 35. || = υἱοθεσίαν Cu. | 13. (f) ὑπομένει A. | 9. 5. || = καὶ Cu. | 9. 13. (g) = M. 1. | 9. 29. (h) τῇ ἀσθενείᾳ A. R. S. 2. V. | 12. 36. 8. (i) προσευξόμ. Cu. | 11. 6. (k) = Cu. | 13. 26. (l) γὰρ S. 2. | 10. 29. 7. (m) * ὁ Θεὸς R. 1. | 9. 35. (n) * ἁγίοις V. | 9. 35. (o) * γενέσθαι V. | 9. 35. (p) προέγνω A. | 9. 5. (q) ὃς οὐδὲ Cu. | 13. (r) χαρίσηται Cu. | 13. 6. (s) * Ἰησοῦς A. R. 1. | 10. 25. (t) = A. R. 1. | 10. 7. (u) = A. R. 1. | 9. 26. (x) Θεοῦ M. 1. | 9. 5.

37 Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ [y] τοῦ ἀγαπήσαντος || ἡμᾶς [z].

38 Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε [a] ἄγγελοι ||, οὔτε ἀρχαὶ, [b] οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, [c]

39 [d] Οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε [e] τις || κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Κεφ. θ'. 9.

1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ [f], οὐ ψεύδομαι, (συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν Πνεύματι ἁγίῳ,)

2 Ὅτι λύπη μοι ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου.

3 Ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι [g] ἀπὸ || τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα·

4 Οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ [h] αἱ διαθῆκαι || καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ [i] αἱ ἐπαγγελίαι ||·

5 Ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς, τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι [k] Ἰσραήλ ||·

7 Οὐδ' [l] ὅτι || εἰσὶ σπέρμα Ἀβραὰμ, πάντες τέκνα· ἀλλ' ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα·

8 Τουτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας, λογίζεται εἰς σπέρμα.

9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάῤῥᾳ υἱός.

10 Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ ἑνὸς [m] κοίτην || ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν.

11 Μήπω [n] γὰρ || γεννηθέντων [o], μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ [p] κακὸν ||, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος,

12 Ἐῤῥήθη αὐτῇ· Ὅτι ὁ μείζων

||37. 1 Cor.14:57. 2 Cor.2:14. 4:8.16. 12:10. 1 Io.4:4. 5:4.5. Apoc.12:11. ||38. Eph.1:21. 6:12. Col.2:15. 1 Pet.3:22. Cap. IX. ||1. Rom.1:9. 2:15. 8:16. 2 Cor.1:23. 11:31. 12:19. Gal.1:20. Eph.4:17. Phil.1:8. 1 Theſſ.2:5. 5:27. 1 Tim. 2:7. 5:21. ||2. Rom.10:1. ||3. Ex.32:32. 1 Cor.12:3. 16:22. Gal.1:8. ||4. Ex.4:22. 34: 7. Deut.7:6. 10:15. 14:1. 1 Sam.4:21. 1 Reg.8:10. Pſ.63:2. 78:61. 147.19. Ier.31:9. 31. Act.3:25. 13:32. Sup.2:17. 3:2.3. Eph.2:12. Heb.8:8. ||5. Matt.1:1.23. Luc. 3:23.&c. Ioh.1:1. 3:31. Act.10:36. 20:28. Rom.1:3. 11:28. Eph.1:10.20. 4:10. Phil.2:9. Col.1:16. 2:10. 1 Tim.3:16. Heb.1:2.4.8.10 1 Ioh.5:20. Apoc.1:5.12. Ier.23:6. Eſa.7:14. 9:6. ||6. Gen.17:7. 22:18. Num.23:19. Ioh.8:39. Rom.2:28. 3: 3. 4:12.16. Gal.6:16. 2 Tim.2:13. ||7. Gen.21:12. Gal.4:23. Heb.11:18. ||8. Gal. 4:28. ||9 Gen.18: 10.14. ||10. Gen.25:21. ||11. Supr.4:17. ||12. Gen.25:23. 2. Sam 8:14.

(y) τὸν ἀγαπήσαντα Cu. | 13. (z) * Χριστοῦ s. 2. | 10. 35. (a) ἄγγελος, οὔτε ἐξουσία Cu. | 13. 9. (b) * οὔτε ἐξουσίαι, E. | 9. (c) * οὔτε ἰσχὺς, V. | 9. (d) * οὔτε δύναμις, Cl. | 9. (e) = Cl. 9. 26. 7. 29. (f) * Ἰησοῦ V. | 9. (g) ὑπὸ Cu. | 13. 7. (h) ἡ διαθήκη R. 1. V. | 10. 6. (i) ἡ ἐπαγγελία Cu. Ge. | 13. 9. (k) Ἰσραηλῖται Cu. | 13. (l) δὲ V. | 9. 33. (m) κοίτου V. | 9. (n) = L. | 9. 7. (o) * αὐτῶν s. 1. | 9. 35. (p) φαῦλον A. | 9. 5.

ζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι·
13 Καθὼς γέγραπται· Τὸν
Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαῦ
ἐμίσησα.
14 Τί οὖν ἐροῦμεν; Μὴ ἀδι-
κία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο.
15 Τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει· Ἐ-
λεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρή-
σω ὃν ἂν οἰκτείρω.
16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος,
οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ
ἐλεοῦντος Θεοῦ.
17 Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ
Φαραώ· Ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξ-
ήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν
σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως
διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ.
18 Ἄρα οὖν ὃν θέλει [q], ἐλεεῖ·
ὃν δὲ [r] θέλει ||, σκληρύνει.
19 Ἐρεῖς οὖν μοι· Τί ἔτι μέμ-
φεται; τῷ [s] βουλήματι αὐτοῦ
τίς ἀνθέστηκε;
20 [t] Μενοῦνγε, || ὦ ἄνθρωπε,
σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ
Θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ
πλάσαντι· Τί με [u] ἐποίησας ||
οὕτως;
21 Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κε-
ραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ αὐ-
τοῦ φυράματος ποιῆσαι, ὃ μὲν
εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτι-
μίαν;
22 Εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐνδεί-
ξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι
τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν
πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς
κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν;
23 [x] Καὶ || ἵνα γνωρίσῃ τὸν
πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ
σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν
εἰς δόξαν;
24 Οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς
οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ἐθνῶν.
25 Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέ-
γει· Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου
λαόν μου· καὶ τὴν οὐκ ἠγαπη-
μένην, ἠγαπημένην [y].
26 Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ
ἐρρήθη αὐτοῖς· Οὐ λαός μου ὑ-
μεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ
ζῶντος.
27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ
Ἰσραήλ· Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θα-
λάσσης, τὸ [z] κατάλειμμα || σω-
θήσεται.
28 Λόγον γὰρ συντελῶν καὶ
συντέμνων [a] ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι
λόγον συντετμημένον || ποιήσει
Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.
29 Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡ-
σαΐας· Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ
ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς
Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν, καὶ ὡς
Γόμοῤῥα ἂν ὡμοιώθημεν.
30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη
τὰ

||13. Mal.1:2. 4 Esd.3:16. Gen.29:30. Deut.21:15. Prov.13:24. Luc.14:26. Io. 12:25. Matt.10:37 ||14. Deut.32:4. 2 Par.19:7. Iob 8:3. 34:10. Ps.92:15. ||15. Ex. 33:19. ||17. Ex.9:16. 14:4.17. ||19. Gen 50:19. 2 Par.20:6. Iob 9:19 41:10. Esa. 46:10. Ier.49:19. 50:44. Sap.11:21. 12:12. ||20. Iob 9:12. 23:13. 33:13. 34:31. Esa 29:16. 45:9. Dan.4:35. Sir.33:13. ||21. Esa 64:8. Pr v.16 4 Ier.18:6. Sap.15: 7. 2 Tim.2:20. ||22. Sup.2:4. 2 Macc.6:14. 1 Pet.2:8. Iu æ ℣. 4. ||23. Sup.2:4.8 28. Eph.1:4.7. Col.1:27. 2 Tim.1:9. 2:21. ||24. Sup.3:29. 1 Pet.2:9. ||25. Ose.2: 23. 1 Pet.2:10. ||26. Ose.1:10. ||27. Esa.10:22. 28:22 Ier.15:16. Eze.6:8. 14:22. Rom.11:5. ||29. Gen.19:24. Esa.1:9. 13:19. Ier.50:40. Thren.3:22. Eze.16:46. ||30. Rom.4:11. 10:20.

(q) * ὁ Θεὸς Cu. | 35. 13. (r) = P. 1. | 9. 2. (s) * γὰρ Ge. | 9. 7. (t) = V. | 9. 29. (u) ἔπλασας Cu. | 13. 5. (x) = S. 1. | 9. 7. (y) *, καὶ τὴν οὐκ ἠλεημένην, ἠλεημένην V. | 9. 23. (z) ὑπόλειμμα A. | 9. 7. (a) = Cu. | 13. 33.

τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως.

31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον [b] δικαιοσύνης || οὐκ ἔφθασε.

32 Διατί; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ᾽ ὡς ἐξ ἔργων [c] νόμου ||. προσέκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος·

33 Καθὼς γέγραπται· Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκανδάλου· καὶ πᾶς || ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται ||.

Κεφ. ί. 10.

Ἀδελφοὶ, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις [f] ἡ || πρὸς τὸν Θεὸν, ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ || ἐστιν εἰς σωτηρίαν.

2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ᾽ οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν·

3 Ἀγνοοῦντες [h] γὰρ || τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην || ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.

4 Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

5 Μωσῆς γὰρ [k] γράφει || τὴν δικαιοσύνην [l] τὴν || ἐκ τοῦ νόμου· ὅτι ὁ ποιήσας [m] αὐτὰ || ἄνθρωπος ζήσεται ἐν [n] αὐτοῖς ||.

6 Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει· Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ᾽ ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν.

7 Ἤ· Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ᾽ ἔστι Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.

8 Ἀλλὰ τί λέγει [o]; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν [p] ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τοῦτ᾽ ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν·

9 Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν [q], καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.

10 Καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην· στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.

11 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐ καταισχυνθήσεται.

12 Οὐ γάρ ἐστι διαστολὴ [r] Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος ||· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν.

13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται

||31. Rom.10:2. 11:7. ||32. 1 Cor.1:23. 1 Pet.2:7. ||33. Esa.8.14. 28:16. Ps.2: . 118 22. Matt.21:42. Luc.2:34. 1 Pet.2:7. Cap. X. ||1. Sup.9:1. ||2. Act. :20. 22:3. Rom.9:31. Gal.1:14. Io.16:2. ||3. Rom.9:30. Phil.3:9. Sup 3:31. 8:4. . Matt.5:17. Act 13:38. 2 Cor.3:13. Gal.3:24. Deut.18:15.18. || 5. Lev.18:5. :h.9:29. Eze.20:11. Gal.3:12. Sup.8:3. ||6. Deut.30:11.12. ||8 Deut 30:14. . Deut.30:2. &c. Matt. 10:32. Luc.12:8. ||11. Esa.28:16. 49:23. Ier.17:7. Rom. 3. ||12. Act 10:34.35. 15:9. Rom.3:22.29. 15:8. 1 Tim.2:5. Eph.1:7. 2:4.7. 3. Ioel 2:32. Act.2:21.

(b) = Ge. | 9. (c) = A. R. 1. S. 2. V. 3. (d) = A. Ge. | 9. 7. (e) κατησχύν- Cu. | 13. 36. || καταισχυνθῇ Ge. | 9. (f) = Cu. | 13. (g) αὐτῶν A. Cl. R. S. 2. V. | 23. (h) δὲ A. | 9. 7. (i) = A. R. 1. | 23. (k) ἔγραψε V. | 9. 6. || & *ὅτι ante τὴν V. | 9. (l) = Cu. | 13. 7. (m) = Cl. S. 1. V. | 14. 11. 29. (n) αὐτῇ R. 1. | 9. 6. (o) * ἡ γραφή Cl. 1. R. 1. S. 2. V. | 35. (p) * σφόδρα S. 1. | 9. 23. (q) * Χριστὸν A. | 9. (r) Ἰουδαίῳ τε καὶ Ἕλληνι Cu. | 23.

ται τὸ ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται.
14 Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς
ὃν οὐκ ἐπίςευσαν; Πῶς δὲ πι-
ςεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς
δὲ [s] ἀκούσουσι || χωρὶς κηρύσσοντος;
15 Πῶς δὲ [t] κηρύξουσιν || ἐὰν
μὴ ἀποςαλῶσι; Καθὼς γέγρα-
πται· Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν
εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐ-
αγγελιζομένων τὰ ἀγαθά.
16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκου-
σαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἠσαΐας γὰρ
λέγει· Κύριε, τίς ἐπίςευσε τῇ
ἀκοῇ ἡμῶν;
17 Ἄρα ἡ πίςις ἐξ ἀκοῆς· ἡ
δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος [u] Θεοῦ ||.
18 Ἀλλὰ λέγω· Μὴ οὐκ ἤ-
κουσαν; Μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν
γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν,
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμέ-
νης τὰ ῥήματα αὐτῶν.
19 Ἀλλὰ λέγω· Μὴ οὐκ ἔγνω
Ἰσραήλ; Πρῶτος Μωσῆς λέγει·
Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ
ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργ-
γιῶ ὑμᾶς.
20 Ἠσαΐας δὲ [x] ἀποτολμᾷ,
καὶ || λέγει· Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ
ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς
ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι.
21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει·
Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς
χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα
καὶ ἀντιλέγοντα [y].

Κεφ. ια'. 11.

1 ΛΕ'γω οὖν· Μὴ ἀπώσατο
Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ [z]; Μ
γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλ
της εἰμὶ, ἐκ σπέρματος Ἀβρ
ὰμ, φυλῆς Βενιαμίν.
2 Οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τ
λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω.
οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ τί λέγ
ἡ γραφὴ, ὡς ἐντυγχάνει
Θεῷ, κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ [a] λ
γων ||·
3 Κύριε, τοὺς προφήτας σ
ἀπέκτειναν, καὶ τὰ θυσιαςήρ
σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπελε
φθην μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψ
χήν μου [b].
4 Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρ
ματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτ
ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτιν
οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ.
5 Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ ν
καιρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χ
ριτος [c] γέγονεν.
6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκ ἔτι ἐξ ἔ
γων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γίν
ται χάρις. [d] εἰ δὲ ἐξ ἔργων, ο
ἔτι ἐςὶ χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον ο
ἔτι ἐςὶν ἔργον. ||
7 Τί οὖν; Ὃ [e] ἐπιζητεῖ || Ἰ
ραὴλ, [f] τούτου || οὐκ ἐπέτυχε
ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λο
ποὶ ἐπωρώθησαν.

8 (Κ

|| 14. Ioh. 15:22. || 15. Esa. 52:7. Nah. 1:15. || 16. Esa. 53:1. Ioh. 12:38. Heb. 4:
|| 18. Ps. 19:5. Matt. 24:14. 28:19 Mar 16:15. Col. 1:6. 23. || 19. Deut. 4:6. 32:2
Inf. 11:11. Tit. 3:3. || 20. Sup. 9:30. || 21. Esa. 65:2. Cap. XI. || 1. 1 Sam. 12:2
Ps. 95:3. Ier. 31:37. Act. 22:3. 2 Cor. 11:22 Phil. 3:5. Rom. 10:20. || 2. Rom. 8:2
9:6. Ps. 94:10. 1 Macc. 8:32. 10:61. 11:25. || 2. 1 Reg. 19:10. 14. || 4. 1 Reg. 19:1
Ier. 2:8. 11:13. 19:5. 23:27. 32:35. Ose 2:8. Zeph. 1:4. || 5. Rom. 9:27. || 6. Deut.
4. Sup. 4:4. 5. Gal. 5:4. || 7. Rom. 9:31. 10:3. Io. 12:40. Act 28:27. 2 Cor. 3:14.

(s) ἀκούσωσι A. | 9. 6. (t) κηρύξωσιν A. | 9. 28. (u) Χριςοῦ R. 1. S. 3. | 11. 5. (x) = Ge. | 9. 33. (y) * μοι V. | 9. 35. (z) * ὃν προέγνω A. | 9. 35. 29. (a) = Cl. R. 1. | 10. 37. (b) * λαβεῖν αὐτ E. | 9. 35. (c) * Θεοῦ σωζόμενον V. | 35. (d) = Cl. | 9. 29. (e) ἐπεζήτει 1. V. | 10. 6. (f) τοῦτο Ge. P. 2. | 10.

8 (Καθὼς γέγραπται· Ἔδω-
εν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατα-
ύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέ-
πειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν)
ως τῆς σήμερον ἡμέρας.
9 Καὶ Δαβὶδ λέγει· Γενηθή-
ω ἡ τράπεζα αὐτῶν [g] εἰς πα-
ίδα, καὶ εἰς θήραν, καὶ εἰς
κάνδαλον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα
ὐτοῖς.
10 Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλ-
οὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν· καὶ
ὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγ-
αμψον.
11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν,
α πέσωσι; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
ῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σω-
ηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παρα-
ηλῶσαι αὐτούς.
12 Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐ-
ῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ
ττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν,
όσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐ-
ῶν;
13 Ὑμῖν [h] γὰρ || λέγω τοῖς
θνεσιν, ἐφ' ὅσον [i] μέν || εἰμι
ἐγὼ || ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν δια-
ονίαν μου δοξάζω·
14 Εἴ πως παραζηλώσω μου
ὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ
ὐτῶν.
15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν,
αταλλαγὴ κόσμου· τίς ἡ πρόσ-
ηψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν;
16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ
ὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία,
καὶ οἱ κλάδοι.
17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξ-
εκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν
ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ
συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς
[l] πιότητος || τῆς ἐλαίας [m] ἐγέ-
νου ||,
18 Μὴ κατακαυχῶ τῶν κλά-
δων. εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ
σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ
ῥίζα σέ.
19 Ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθησαν
οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ.
20 Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ [n] ἐξε-
κλάσθησαν ||, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστη-
κας· μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φο-
βοῦ.
21 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ
φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο,
[o] μή πως || οὐδὲ σοῦ [p] φείσηται ||.
22 Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ
ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς
πεσόντας, ἀποτομίαν· ἐπὶ δέ σε
χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ
χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκο-
πήσῃ.
23 Καὶ ἐκεῖνοι δὲ, ἐὰν μὴ ἐπι-
μείνωσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισθή-
σονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς
πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς.
24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ
φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ
παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλ-
λιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ
κατὰ φύσιν, ἐγκεντρισθήσονται
τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;

25 Οὐ

||8. Esa.6:9. 29:10. Ier.5:21. Eze.12:2. Matt.13:14. Mar.4:12. Luc.8:10. Io.12:
. Act.28:26. Deut.29:4. ||9. Ps.69:23. || 11. Act.13:46. 18:6. 28:25. Sup.10:19.
3. Act.9:15. 13:2. 22:21. Rom.15:16. Gal.1:16. 2:7.8. Eph.3:8. 1 Tim.2:7.
Tim.1:11. || 14. Sup.9:3. 1 Cor.7:16. 9:22. 1 Tim.4:16. Iac.5:20. || 15. 2 Cor.5:19.
6. Lev.23:10. Num.15:17. || 17. Ier.11:16. Eph.2:12. 3:6. Act.2:39. || 18. 1 Cor.
:12. || 20. Prov.28:14. Es.66:2. Rom.12:16. Phil.2:12. || 22. Io.15:2. 1 Cor.15:2.
eb.3:6.14. || 23. 2 Cor.3:16. || 24. Ier.11:16.

(g) * ἐνώπιον αὐτῶν V. | 9. (h) δὲ s. | 9. 7. (i) = Cu. | 13. 7. (k) = E. | 9. . (l) ποιότητος Cæs. | 9. (m) post συγκοινωνὸς Cu. | 13. 4. (n) ἐκλάσθ. Cu. | 13. 7. (o) = s. 1. | 9. 7. 26. (p) φείσεται Cu. | 23, 6.

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν,
ἀδελφοὶ, τὸ μυςήριον τοῦτο, (ἵ-
να μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι)
ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσ-
ραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλή-
ρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ.
26 Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σω-
θήσεται· καθὼς γέγραπται· Ἥ-
ξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀπο-
ςρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ.
27 Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ'
ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι
τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
28 Κατὰ μὲν [q] τὸ εὐαγγέλιον,
ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν
ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πα-
τέρας.
29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χα-
ρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ.
30 Ὥσπερ γὰρ [r] καὶ || ὑμεῖς
πότε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ
ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ·
31 Οὕτω καὶ [s] οὗτοι || νῦν ἠ-
πείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα
καὶ αὐτοὶ [t] ἐλεηθῶσι·
32 Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς
[u] τοὺς πάντας || εἰς ἀπείθειαν,
ἵνα [u] τοὺς πάντας || ἐλεήσῃ.
33 Ὦ βάθος πλούτου καὶ σο-
φίας καὶ γνώσεως Θεοῦ· ὡς ἀνε-
ξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ,
καὶ ἀνεξιχνίαςοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ.
34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν [x] Κ
ρίου ||; ἢ τίς σύμβουλος αὐτ
ἐγένετο;
35 Ἢ τίς προέδωκεν αὐτ
καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;
36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' α
τοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντ
αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνα
ἀμήν.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΠΑρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδε
φοὶ, διὰ τῶν οἰκτιρμ
τοῦ Θεοῦ, παραςῆσαι τὰ σώμ
τα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγία
εὐάρεςον τῷ Θεῷ, τὴν λογικ
λατρείαν ὑμῶν·
2 Καὶ μὴ [y] συσχηματίζεσθε
τῷ αἰῶνι τούτῳ· ἀλλὰ [z] μετ
μορφοῦσθε || τῇ ἀνακαινώσει τ
νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν
μᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
ἀγαθὸν καὶ εὐάρεςον καὶ τέλειο
3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτο
[a] τῆς δοθείσης μοι, [b] παντὶ τ
ὄντι || ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν
παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν· ἀλλὰ φρονε
εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάςῳ ὡς
Θεὸς ἐμέρισε μέτρον [c] πίςεως ||.
4 [d] Καθάπερ || γὰρ ἐν ἑνὶ σώ
ματ

||25. Luc.21:24. Rom.12:16. 2 Cor.3:14. ||26. Lev.26:44. Deut.4:29. Ps.14:7. Esa.45:25. 59:20. 60:21. Eze.20:40. || 27. Esa.27:9. Ier.31:31.&c. 2 Cor.3:16. Heb. 8:8. 10:16. ||28. Lev.26:44. ||29. Num.23:19. Deut.7:7. 9:5. 10:15. Ier.4:27. 5: 10. 15:11. 30:11. 46:28. ||30. Eph.2:2. Col.3:6. Tit.3:3. ||32. Rom.3:9. Gal.3:22. ||33. Iob 5:8. 9:10. 11:7. 28:14. 36:23. Ps.36:7. 4 Esd.5:40. Sir.16:20. 18:4. ||34. Ps.92:6. Esa.40:13. Ier.23:18. Sap.9:13. Sir.42:21. Iob 15:8. 36:22. 1 Cor.2:16. ||35. Iob 35:7. 41:2. ||36. Prov.16:4. 1 Cor.8:6. Col.1:16. Cap. XII. ||1 Rom. 6:4. 11. 13. 16. 19. 9:23. 10:12. 11:11. 30. 1 Cor.6:20. 2 Cor.10:1. 1 Thess.4:3. 1 Pet. 2:5. Lev.1:9. Deut.14:21. || 2. Eph.1:18. 4:23. 5:10.17. Col.1:21.22. 3:10. 1 Thess.4:3. 1 Pet.1:14. 1 Ioh.2:15. Sap.2:12. Eze.20:25. ||3. Deut.29:29. Prov. 25:27. Eccl.7:16. Rom.1:5. 11:20. 15:15. 1 Cor.3:10. 12:7.11. 15:10. Gal.1:15. 2:9. Eph.3:2.8. 4:7. ||4. 1 Cor.12:12.&c. Eph.4:16.

(q) * οὖν Cu.| 13.7. (r) = Cu.| 13. 7. (s) αὐτοὶ Cu.| 13.6. (t) *ὕςερον S. 1.| 9.35. (u) τὰ πάντα utrobique V. |9.6. (x) Θεοῦ Cu.| 13.5. (y) συσχηματίζεσθαι L. S. 2.| 11.6. (z) μεταμορφοῦσθαι L. S. 2.| 11.28. (a) * τοῦ Θεοῦ S. 2.| 10.35. (b) πᾶσι τοῖς οὖσι V.| 9.6. || παντὶ τῷ πιςεύοντι N. 1. |9. (c) χάριτος S. 1.| 9.5. (d) ὥσπερ Cu.| 13.5.7.

ιατι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ
ιέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει
πρᾶξιν·
5 Οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά
σμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς,
ἀλλήλων μέλη.
6 Ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ
τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διά-
φορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ
τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως·
7 Εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ δια-
κονίᾳ· εἴτε [e] ὁ διδάσκων ||, ἐν
τῇ διδασκαλίᾳ·
8 Εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ
παρακλήσει· ὁ μεταδιδοὺς, ἐν
ἁπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν
σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν ἱλαρότητι.
9 Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος.
Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, κολ-
λώμενοι τῷ ἀγαθῷ.
10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλή-
λους φιλόστοργοι· Τῇ τιμῇ ἀλλή-
λους προηγούμενοι.
11 Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί· Τῷ
πνεύματι ζέοντες. Τῷ [f] Κυρίῳ ||
δουλεύοντες.
12 Τῇ ἐλπίδι χαίροντες. Τῇ
θλίψει ὑπομένοντες. Τῇ προσευχῇ
προσκαρτεροῦντες.
13 Ταῖς [g] χρείαις || τῶν ἁγίων
κοινωνοῦντες. Τὴν φιλοξενίαν δι-
ώκοντες.
14 Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας
ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ κατα-
ρᾶσθε.
15 Χαίρειν μετὰ χαιρόντων,
καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων.
16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρο-
νοῦντες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦν-
τες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συνα-
παγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι
παρ' ἑαυτοῖς.
17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ
ἀποδιδόντες· Προνοούμενοι καλὰ
[h] ἐνώπιον [i] πάντων ἀνθρώπων.
18 Εἰ δυνατὸν, τὸ ἐξ ὑμῶν,
μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύον-
τες.
19 Μὴ ἑαυτοὺς [k] ἐκδικοῦντες ||,
ἀγαπητοί· ἀλλὰ δότε τόπον τῇ
ὀργῇ· γέγραπται γάρ· Ἐμοὶ ἐκ-
δίκησις· [l] ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέ-
γει Κύριος.
20 [m] Ἐὰν οὖν || πεινᾷ ὁ ἐχθρός
σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ,
πότιζε αὐτόν. τοῦτο γὰρ ποιῶν,
ἄν-

||5. 1 Cor.10:17. 12:20.27. Eph.1:23. 4:16.25. 5:23. Col.1:24. ||6. Act.11:27. ..:1. 15:32. 21:9. 1 Cor.12:4. 10:28. 12:10. 13:2. 14:1.6.26.&c. 2 Cor.10:13. ..h.3:5. 4:11. 1 Pet.4:10. ||7. 1 Cor.12:5.28. Eph.4:11.12. 1 Tim.3:8. Act.13:1. ..8. Deut.15:7. Prov.22:8. Sir.32:1. 35:9. Matt.6:1.2.3. Act.13:15. 20:28. 1 Cor. ..:28. 14:3.31. 2 Cor.8:2. 9:7.13. Gal.6:6. 1 Tim.3:4. 5:17. 1 Pet.5:2. Iac.1:5. ..eb.13:7.17.24. ||9. Ps.34:14. 36:5. 97:10. 101:3. 139:21. Amos 5:15. 1 Cor.13: 1 Tim.1:5. 1 Pet.1:22. 4:8. ||10. Matt.20:26. Eph.4:3. Heb.13:1. Phil.2:3. 1 Pet. ..22. 2:17. 3:8. 5:5. 2 Pet.1:7. ||11. Apoc.3:15. Gal.6:10. ||12. Luc.10:20. 18:1. ..c. Act.1:14. 2:42.46. 6:4. Rom.5:2.&c. 15:13. Phil.3:1. 4:4. Eph.6:18. 1 Thess. ..16.17. Col.3:16. 4:2. Heb.3:6. 10:36. 12:1. Iac.5:7. ||13. 1 Cor.16:1. Gal.2:10. ..Tim.3:2. Tit.1:8. Heb.6:10. 13:2.16. 1 Pet.4:9. 1 Ioh.3:17. ||14. Matt.5:44. ..c.6:28. 1 Cor.4:12. 1 Pet.2:23. 3:9. ||15. 1 Cor.12:26. Heb.10:33. Sir.7:34. ..6. Prov.3:7. 26:15. 29:23. Ps.131:1. Es.5:21. Ier.45:5. Rom.11:25. 15:5. 1 Cor. ..10. Phil.2:2. 3:16. 1 Pet.3:8. ||17. Prov.3:4. 20:22. Matt.5:39. Rom.14:16. 1 Cor. ..7. 2 Cor.8:21. 1 Thess.5:15. 1 Pet.2:23. 3:9. ||18. Mar.9:50. Heb.12:14. ||19. Lev. ..:18. Deut.32:35. Sir.28:1. Prov.19:11. 24:29. Eze.25:12. Matt.5:39. Luc.6:29. ..55. Heb.10:30. ||20. Prov.25:21. Matt.5:44. Ex.23:4. 4 Esd.16:53.

(e) διδασκαλίαν A. | 9. 5. (f) καιρῷ ..1. | 23. 13. (g) μνείαις Cu. | 13. 5. (h) οὐ μόνον V. | 9. (i) * τοῦ Θεοῦ, καὶ ..ώπιον A. sic & V. sed * ἀλλὰ ante καὶ | 10. 35. 7. (k) διεκδικοῦντ. V. | 9. 7. (l) * καὶ V. | 9. 7. (m) ἀλλὰ ἐὰν A. R. 1. S. 3. V. | 7. 5. 12. 8.

ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ·
ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κα-
κόν.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 [n] Πᾶσα ψυχὴ ‖ ἐξουσίαις ὑ-
περεχούσαις [o] ὑποτασ-
σέσθω ‖. οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ
μὴ [p] ἀπὸ ‖ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι
[q] ἐξουσίαι ‖, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τε-
ταγμέναι εἰσίν.
2 Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ
ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ
[r] ἀνθέστηκεν ‖· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες,
ἑαυτοῖς κρῖμα λήψονται.
3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ
φόβος [s] τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλ-
λὰ τῶν κακῶν ‖. Θέλεις δὲ μὴ
φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀ-
γαθὸν ποίει· καὶ ἕξεις ἔπαινον
[t] ἐξ αὐτῆς ‖.
4 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι
εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν
ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν
μάχαιραν φορεῖ· Θεοῦ γὰρ διά-
κονός ἐστιν, ἔκδικος [u] εἰς ὀργὴν ‖
τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι.
5 Διὸ [x] ἀνάγκη ὑποτάσσε-
σθαι ‖, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργήν,
ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.
6 Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρο
τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ ε
σιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτ
ροῦντες.
7 Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς
φειλάς· τῷ τὸν φόρον, τὸν φ
ρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος·
τὸν φόβον, τὸν φόβον· τῷ τ
τιμήν, τὴν τιμήν.
8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε,
μὴ τὸ ἀγαπᾷν ἀλλήλους· ὁ γ
ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον π
πλήρωκε.
9 Τὸ γάρ· Οὐ μοιχεύσεις·
φονεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψε
δομαρτυρήσεις· Οὐκ ἐπιθυμήσε
καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν το
τῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιο
ται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τ
πλησίον σου ὡς [y] ἑαυτόν ‖.
10 Ἡ ἀγάπη [z] τῷ ‖ πλησί
κακὸν οὐκ [a] ἐργάζεται ‖. πλήρ
μα [b] οὖν ‖ νόμου ἡ ἀγάπη.
11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες τ
καιρόν, ὅτι ὥρα [c] ἡμᾶς ἤδη ‖
ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγ
τερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπ
στεύσαμεν.
12 Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ
ἡμέρα ἤγγικεν. [d] ἀποθώμεθα

‖21. Prov.24:17. Cap. XIII. ‖1. Deut.17:15. Eſr.4:12. Act.5:37. 1 Re
11:31. 12:15. 15:8. 16:2. Prov.8:15.16. Eſa.45:1. Dan.2:21. 4:32. Oſe.13:11. S
17:17. Sap.6:4. Io.19:11. Tit.3:1. 1 Pet.2:13. ‖2. 1 Sam.26:9. Ier.27:8. ‖3. 1 Pe
2:14. 3:13. ‖4. Sap.6:4. Ier.25:9. 27:6. ‖5. Eccl.8:2. 1 Pet.2:13. ‖7. Matt.22:
Mar.12:17. Luc.20:25. Act.5:37. Eph.5:33. 6:5. ‖8. Gal.5:14. Col.3:14. 1 Tim
5. Iac.2:8. 4:12. ‖9. Exo.20:14. Lev.19:18. Deut.5:18. Matt.19:18. 22:39. ‖
Matt.22:40. Mar.12:31. 1 Cor.13:5. Gal.5:14. Iac.2:8. 1 Tim.1:5. ‖11. 1 Cor.
34. Eph.5:14. 1 Theſſ.5:6. ‖12. Io.1:4.5.9. 3:19. 8:12. 12:35. Act.17:30. 2 Cor.4
Col.1:13. 3:8. Eph.5:11. 6:13:14. 1 Theſſ.5:5. &c. 1 Pet.2:9. 2 Pet.1:19. 1 Io.2

(n) πάσαις Cu. | 13. (o) ὑποτάσσε-
σθε Cu. | 13.6. (p) ὑπὸ A. | 9.7. (q) =
Cl. R. 1. V. | 2. 37. (r) ἀντιτάσσεται
Cæſ. | 9. (s) τοῦ ἀγαθοῦ ἔργου, ἀλλὰ
τοῦ κακοῦ V. | 9.6. ‖ τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ,
ἀλλὰ τῷ κακῷ A. Cl. R. 1. S. 1. | 12.
8. 36. (t) = Cu. | 13.9. (u) = Cu. |
33. 2. (x) ὑποτάσσεσθε Cu. | 13.6.
(y) σεαυτόν A. | 9. 6. (z) τοῦ Cp.
| 14. 9. 6. (a) κατεργάζ. R. 1. | 9.
(b) δὲ Cu. | 13.7. (c) ἡ δεῖ ὑμᾶς A. |
5. (d) ἀποβαλώμεθα Cu. | 13.5.

ῦν τὰ [e] ἔργα || τοῦ σκότους,
:αὶ ἐνδυσώμεθα [f] τὰ ὅπλα || τοῦ
φωτός.
13 Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως
περιπατήσωμεν· μὴ κώμοις καὶ
μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγεί-
αις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ·
14 Ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον
Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τῆς σαρκὸς
πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυ-
μίας.

Κεφ. ιδʹ. 14.

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πί-
στει, προσλαμβάνεσθε, μὴ
εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν.
2 Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάν-
τα· ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα [g] ἐ-
σθίει ||.
3 Ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ ἐσθίοντα
μὴ [h] ἐξουθενείτω· καὶ ὁ || μὴ ἐ-
σθίων, τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω·
ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.
4 Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον
οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ κυρίῳ [i] στήκει ἢ
πίπτει· σταθήσεται δέ· [k] δυνα-
τὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς || στῆσαι αὐ-
τόν.
5 Ὃς μὲν [l] κρίνει ἡμέραν παρ'
ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέ-
ραν, ἕκαστος [m] ἐν || τῷ ἰδίῳ νοΐ
πληροφορείσθω.
6 Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυ-
ρίῳ φρονεῖ· καὶ [n] ὁ μὴ φρονῶν
τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ ||.
ὁ ἐσθίων, Κυρίῳ ἐσθίει· [o] εὐχα-
ριστεῖ γὰρ τῷ [p] Θεῷ· || καὶ ὁ μὴ ἐ-
σθίων, Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐ-
χαριστεῖ τῷ Θεῷ.
7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ,
καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει.
8 Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυ-
ρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν,
τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· ἐάν τε
οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκω-
μεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν.
9 Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ
ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ [q] ἀνέζη-
σεν ||, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων
κυριεύσῃ.
10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελ-
φόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς
τὸν ἀδελφόν σου [r]; πάντες γὰρ
παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ
Χριστοῦ.
11 Γέγραπται γάρ· Ζῶ ἐγὼ,
λέγει Κύριος· ὅτι ἐμοὶ κάμψει
πᾶν γόνυ [s], καὶ πᾶσα γλῶσσα
ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ.
12 Ἄρα [t] οὖν || ἕκαστος ἡμῶν
περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ
Θεῷ.

13 Μη-

|| 13. Luc. 21:34. 1 Cor. 6:10. Eph. 5:5. Gal. 4:17. 5:10. 19. &c. Phil. 4:8. 1 Thess. 4:12. 5:6. Iac. 3:14. 1 Pet. 2:12. 4:3. || 14. Prov. 23:20. Gal. 3:27. 5:16. Col. 3:10. Eph. 4:24. 1 Pet. 2:11. 1 Io. 2:16. Apoc. 16:15. 19:8. Cap. XIV. || 1. Rom. 15:1. 7. 1 Cor. 8:9. 11. 9:22. Esa. 42:3. Eze. 34:16. Matt. 12:20. || 2. 1 Cor. 10:25. 1 Tim. 4:3. Tit. 1:15. || 3. Col. 2:16. Act. 10:34. 44. || 4. Iac. 4:12. || 5. Gal. 4:10. Col. 2:16. Esa. 45:7. Sup. 1:25. Phil. 3:15. || 6. 1 Cor. 10:31. 1 Tim. 4:3. Matt. 14:19. 15:36. 26:26. || 7. 8. 1 Cor. 6:19. 2 Cor. 5:15. Gal. 2:20. Eph. 1:12. 1 Thess. 5:10. 1 Pet. 4:2. || 9. Act. 10:42. 2 Cor. 5:15. || 10. Matt. 25:31. 2 Cor. 4:15. 5:10. Eccl. 12:14. || 11. Esa. 45:23. Phil. 2:10. || 12. Matt. 12:36. 1 Cor. 3:8. 2 Cor. 5:10. Gal. 6:5. Heb. 13:17. 1 Pet. 4:5.

(e) ὅπλα Cu. | 13. (f) δὲ τὰ ἔργα A. | 9. 5. (g) ἐσθιέτω V. | 9. 6. (h) κρινέτω· ὁ δὲ A. | 9. 5. (i) * ἢ Cæs. | 9. (k) δύναται γὰρ ὁ Κύριος A. | 9. 5. (l) γὰρ A. L. | 10. 7. (m) = A. | 9. 7. (n) = Cl. R. 1. V. | 11. 33. (o) * καὶ & = γὰρ N. 1. | 9. 7. (p) Κυρίῳ A. | 9. 5. (q) ἔζησεν Cp. E. L. M. 1. 2. S. om. | 7. 8. || sic A. sed = καὶ ἀνέστη | 9. (r) * ἐν τῷ μὴ ἐσθίειν Cu. Ge. | 13. 35. 9. (s) * ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων Cp. | 9. 14. (t) = Cu. | 13. 7.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρί-
νωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλ-
λον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα
τῷ ἀδελφῷ [u], ἢ ‖ σκάνδαλον.
14 Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυ-
ρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι'
ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι
κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.
15 Εἰ [x] δὲ ‖ διὰ βρῶμα ὁ ἀ-
δελφός σου λυπεῖται, οὐκ ἔτι
κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ
τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον [y] ἀπόλ-
λυε ‖ ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε.
16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑ-
μῶν τὸ ἀγαθόν.
17 Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία
τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλ-
λὰ δικαιοσύνη, καὶ εἰρήνη, καὶ
χαρὰ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.
18 Ὁ γὰρ ἐν [z] τούτοις ‖ δου-
λεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ
Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.
19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης
διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς
τῆς εἰς ἀλλήλους [a].
20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος κα-
τάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάν-
τα μὲν καθαρά· ἀλλὰ κακὸν τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος
ἐσθίοντι.
21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα,
μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀ-
δελφός σου προσκόπτει [b] ἢ σκαν-
δαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ ‖.
22 Σὺ πίστιν ἔχεις [c]· κατ-
σεαυτὸν ἔχε [d] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ‖
Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐ
ᾧ δοκιμάζει.
23 Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φά
γῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐ
πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως
ἁμαρτία ἐστίν. [e]

Κεφ. ιε'. 15.

1 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνα
τοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶ
ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυ
τοῖς ἀρέσκειν.
2 Ἕκαστος [f] γὰρ ‖ [g] ἡμῶν ‖ τ
πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸ
πρὸς οἰκοδομήν.
3 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυ
τῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγρα
πται· Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδι
ζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
4 Ὅσα γὰρ [h] προεγράφη ‖
εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλία
[h] προεγράφη ‖· ἵνα διὰ τῆς ὑπ
μονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶ
γραφῶν, τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.
5 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆ
καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμ
τ

‖ 13. Matt. 18:7.8.9. 1 Cor. 8:9. 10:32. 2 Cor. 6:3. ‖ 14. Matt. 15:11. Act. 10:1 1 Cor. 8:4.7.10. 1 Tim. 4:4. Tit. 1:15. ‖ 15. 1 Cor. 8:11. 13:4. ‖ 16. Sup. 12:17. ‖ 1 1 Cor. 8:8. Heb. 13:9. Sup. 5:2. 12:12.18. Inf. 15:13. Gal. 5:22. 1 Thess. 1:6. ‖ 19. Su 12:18. Inf. 15:2. 1 Cor. 14:12. 2 Cor. 12:19. Eph. 4:29. 1 Thess. 5:11. 1 Pet. 3:1 Ps. 34:14. ‖ 20. Matt. 15:11. Act. 10:15. Tit. 1:15. 1 Cor. 3.9.16. 8:10. Eph. 2:1 ‖ 21. 1 Cor. 8:13. ‖ 22. 1 Io. 3:21. Sir. 14:2. ‖ 23. Tit. 1:15. Cap. XV. ‖ 1. 1 Co 9:22. Gal. 6:1. Exo. 23:5. Sup. 14:1. ‖ 2. 1 Cor. 9:19. 10:24.33. 13:5. Phil. 2:4. Sup. 14:19. ‖ 3. Ps. 69:10. Io. 5:30. 6:38. Matt. 26:39. Esa. 53:4. ‖ 4. Rom. 4:23.2 5:3. 8:25. 1 Cor. 9:9. 10:11. Gal. 4:22. 2 Tim. 3:16. 1 Macc. 12:9. ‖ 5. Rom. 12: 1 Cor. 1:10. 2 Cor. 1:3. Phil. 2:2. 3:15.16.

(u) εἰς R. 1. | 9. 6. 29. (x) γὰρ A. R. 1. S. 3. | 7. 8. (y) ἀπόλυε Cu. | 13. 6. ‖ κατάλυε E. | 9. 6. (z) τούτῳ A. L. R. 1. S. 2. V. | 8. 36. (a) * φυλάξωμεν Cu. | 13. 35. ‖ τηρῶμεν V. | 5. 9. 35. (b) = A. | 9. (c) cum not. interrog. Cu. | 13. 9. (d) = M. 2. | 9. (e) * τῷ δὲ δυναμένῳ ὑ-
μᾶς στηρίξαι &c. sc. adduntur tres ul Vers. cap. 16. A. Cp. E. L. M. 2. N. 1. om. | 23. (f) δὲ S. 1. | 9. ‖ = A. Cp. L. M. 1. N. 1. | 7.12.6.8.14. (g) ὑμῶν 2. | 9. 7. 6. (h) ἐγράφη utrobique Cu | 13. 7. ‖ sic R. 1. & * πάντα ante 19. 35.

ὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κα-
ὰ Χριςὸν Ἰησοῦν·
6 Ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ ςό-
ατι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πα-
έρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
οῦ.
7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλή-
ους, καθὼς [i] καὶ ‖ ὁ Χριςὸς
ροσελάβετο [k] ἡμᾶς ‖ εἰς δόξαν
εοῦ.
8 Λέγω [l] δὲ ‖, Ἰησοῦν Χριςὸν
άκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑ-
ὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βε-
αιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν
ατέρων·
9 Τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δο-
άσαι τὸν Θεόν· καθὼς γέγρα-
ται· Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσο-
αί σοι ἐν ἔθνεσι, [m] καὶ τῷ ὀνό-
ατί σου ψαλῶ.
10 Καὶ πάλιν λέγει· Εὐφράν-
ητε ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐ-
οῦ.
11 Καὶ πάλιν· Αἰνεῖτε τὸν
ύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαι-
έσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.
12 Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει·
Ἔςαι ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ ὁ
νιςάμενος ἄρχειν ἐθνῶν· ἐπ' αὐ-
ῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.
13 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος
πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ
εἰρήνης [n] ἐν τῷ πιςεύειν ‖, εἰς
τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπί-
δι, ἐν δυνάμει Πνεύματος ἁγίου.
14 Πέπεισμαι δὲ, [o] ἀδελφοί
μου ‖, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑ-
μῶν, ὅτι [p] καὶ αὐτοὶ ‖ μεςοί
ἐςε [q] ἀγαθωσύνης ‖, πεπληρω-
μένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι
καὶ [r] ἀλλήλους ‖ νουθετεῖν.
15 [s] Τολμηρότερον ‖ δὲ ἔγρα-
ψα ὑμῖν, ἀδελφοὶ, ἀπὸ μέρους,
ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς διὰ
τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ,
16 Εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν
Ἰησοῦ Χριςοῦ εἰς [t] τὰ ἔθνη, ἱε-
ρουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ
τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγια-
σμένη ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.
17 Ἔχω οὖν καύχησιν ἐν Χρι-
ςῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς Θεόν.
18 Οὐ γὰρ [u] τολμήσω ‖ [x] λα-
λεῖν τι ‖ ὧν οὐ [y] κατειργάσατο ‖
Χριςὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθ-
νῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ,
19 Ἐν δυνάμει [z] σημείων καὶ
τεράτων, ἐν δυνάμει Πνεύματος
[a] Θεοῦ ‖· ὥςε με ἀπὸ Ἱερουσα-
λὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυ-
ρικοῦ

‖6. Act.2:1. 4:32. ‖7. Rom.5:2. 14:1.3. Matt.12:20. Io.17:24. ‖8. Matt.15:24.
o.1:11. Act.3:25.26. 13:46. Rom.3:3.9:4. 2 Cor.1:20. ‖9. 2 Sam.22:50. Ps.18:
o. Rom.9:23. 11:22.30. Io.10:16. ‖10. Deut.32:43. Ps.67:5. ‖11. Ps.117:1. ‖12.
Esa.11:1.10. Apo.5:5. 22:16. ‖13. Sup.12:12.18. 14:17. ‖14. 2 Pet.1:12. 1 Io.2:21.
up.12:2. 1 Cor.8:1.7.10. ‖15. Rom.1:5. 12:3. 1 Cor.3:10. 15:10. Gal.1:15. 2:9:
16. Act.9:15. 13:2. Rom.11:13. 1 Cor.3:5. 2 Cor.3:6. Gal.2:7.8. 1 Tim.2:7. 2 Tim.
:11. 4:6. Phil.2:17. Esa.66:19. ‖18. Rom.1:5. 16:26. 2 Cor.10:15. ‖19. Act.9:22.
9. 12:25. 13:2.11. 14:10.26. 16:18. 17:1. 18:9. 19:6.11. 20:1.10. 21:19. 22:14.
3:11. 26:16. 28:5.8. 2 Cor.12:12. Gal.2:8. Col.1:25. 2 Tim.4:7.

(i) = P. 1. | 9. 7. (k) ὑμᾶς A. | 9. 7.
l) γὰρ L. R. 1. S. 1. | 7. 11. (m) * Κύ-
ιε, Cp. S. 2. V. | 35. 11. (n) = Cu. | 13.
. (o) Cu. ponit post ὑμῶν | 13. 4. (p)
= Cu. | 9. 13. (q) ἀγάπης V. | 9. 5.
r) ἄλλους Cp. E. N. 1. S. 2. | 11. 14. 6.
5. (s) τολμηροτέρως A. | 9. 6. (t) * πάν-
τα S. 1. | 9. 35. (u) τολμῶ R. 8. V.
| 10. 6. (x) τι εἰπεῖν Cu. | 13. 5. (y)
κατεργάζεται V. | 9. 6. (z) * αὐτοῦ
Cu. | 13. 35. (a) ἁγίου A. S. 1. | 10. 5.
‖ Θεοῦ ἁγίου V. | 9. ‖ = R. 1. | 9.

ρικοῦ [b] πεπληρωκέναι || τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριςοῦ.

20 Οὕτω δὲ [c] φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι ||, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριςὸς, ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ·

21 Ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται· καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι, συνήσουσι.

22 Διὸ καὶ [d] ἐνεκοπτόμην || [e] τὰ πολλὰ || τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς [f].

23 Νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν·

24 Ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν [g], ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς ||. ἐλπίζω γὰρ [h] διαπορευόμενος || θεάσασθαι ὑμᾶς, καὶ [i] ὑφ᾽ || ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ· ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ.

25 Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, [k] διακονῶν || τοῖς ἁγίοις.

26 Εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.

27 [l] Εὐδόκησαν γὰρ, καὶ
ὀφειλέται αὐτῶν εἰσιν. εἰ γ
τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοιν
νησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσι καὶ
τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι α
τοῖς.

28 Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, κ
σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν κα
πὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι
[m] ὑμῶν || εἰς τὴν Σπανίαν.

29 Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος π
ὑμᾶς, ἐν [n] πληρώματι || εὐλ
γίας [o] τοῦ εὐαγγελίου τοῦ
Χριςοῦ ἐλεύσομαι.

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδε
φοὶ, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ
σοῦ Χριςοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπ
τοῦ Πνεύματος [p], συναγωνίσ
σθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς [q]
πὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν·

31 Ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπ
θούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· καὶ ἵ
ἡ [r] διακονία || μου, ἡ εἰς Ἱερουσ
λὴμ, εὐπρόσδεκτος γένηται τ
ἁγίοις·

32 Ἵνα ἐν χαρᾷ [s] ἔλθω || π
ὑμᾶς διὰ θελήματος [t] Θεοῦ ||, κ
[u] συναναπαύσωμαι ὑμῖν ||.

33 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης [x] μ
τὰ πάντων ὑμῶν. [y] ἀμήν. ||

Κε

||20. 1 Cor.3:1.5. 2 Cor.10:15.16. Eph.2:20. || 21. Esa.52:15. || 22. Rom.1:
1 Thess.2:17.18. Act.19:21. 23:11. || 23. Rom.1:10. 15:32. 1 Thess.3:10. 2 Tim.1
|| 25. Act.18:21. 19:21. 20:22. 24:17. Gal.2:10. || 26. 1 Cor.16:1. 2 Cor.8:1.
9:2.12. Gal.2:9.10. || 27. Rom.11:17. 1 Cor.9:11. Gal.6:6. || 28. Phil.4:17. ||
Rom.1:11. || 30. 2 Cor.1:11. Phil.2:1. Col.4:12. || 31. Act.20:3.23. 21:27. 1 C
16:15. 2 Cor.8:4. 9:1.12. 2 Thess.3:2. || 32. Act.18:21. Rom.1:10. 15:23. 1 Cor
19. Iac.4:15. || 33. Rom.16:20. 1 Cor.14:33. 2 Cor.13:11. Phil.4:9. 1 Thess.5:
2 Thess.3:16. Heb.13:20.

(b) πεπληρῶσθαι Cu. | 13. 6. (c) ἐκήρυξα τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο V. | 9. 5. || & φιλοτιμοῦμαι pro φιλοτιμούμενον R. 1. | 9. 6. (d) ἐνεκόπην Ge. | 9. 6. (e) πολλάκις Cu. Ge. | 13. 9. 5. (f) * καὶ ἐκωλύθην μέχρι νῦν V. | 9. 35. (g) = A. Cl. R. 1. | 33. 4. (h) πορευόμενος A. | 9. 6. 7. (i) ἀφ᾽ Cu. | 13. 7. (k) διακονῆσαι Cu. | 13. 6. (l) = Cu. | 13.
33. (m) ἐμοῦ M. 1. | 9. 22. (n) πλ
ροφορίᾳ Cu. | 13. 5. (o) = A. R. 1. C
| 11. 33. (p) * ἁγίου V. | 9. 35. (q) *
μῶν Cl. | 9. 35. (r) δωροφορία C
| 13. 5. 25. (s) ἐλθὼν & = καὶ A. | 9.
(t) Χριςοῦ Ἰησοῦ Cu. | 13. 5. (u) ἀν
ψύξω μεθ᾽ ὑμῶν Ge. | 9. 5. (x) * ἤ
Cu. Ge. | 13. 9. 27. (y) = A. | 9.

Κεφ. ιϛ'. 16.

Σ Υνίςημι δὲ ὑμῖν Φοίβην
τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν
άκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν
εγχρεαῖς·
2 Ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν
υρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ πα-
ςῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζῃ
άγματι· καὶ γὰρ αὕτη [z] προ-
άτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐ-
ῦ ἐμοῦ ||·
3 Ἀσπάσασθε [a] Πρίσκιλλαν ||
ὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου
Χριςῷ Ἰησοῦ [b]·
4 (Οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς
ου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέ-
καν· οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχα-
ςῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλη-
ίαι τῶν ἐθνῶν.)
5 Καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν
κκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνε-
ον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐςιν
παρχὴ τῆς [c] Ἀχαΐας || [d] εἰς
ριςόν ||.
6 Ἀσπάσασθε Μαριὰμ, ἥτις
ολλὰ ἐκοπίασεν [e] εἰς ἡμᾶς ||.
7 Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ
ουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ
υναιχμαλώτους μου· οἵτινές εἰ-
ιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποςόλοις,
οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν
ριςῷ ||.
8 Ἀσπάσασθε [g] Ἀμπλίαν ||
τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.
9 Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν
συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριςῷ, καὶ
[h] Στάχυν || τὸν ἀγαπητόν μου.
10 Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν, τὸν
δόκιμον ἐν Χριςῷ. Ἀσπάσασθε
τοὺς ἐκ τῶν Ἀριςοβούλου.
11 Ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν
συγγενῆ μου. Ἀσπάσασθε τοὺς
ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας
ἐν Κυρίῳ.
12 Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν
καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν
Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν
ἀγαπητὴν, ἥτις πολλὰ ἐκοπία-
σεν ἐν Κυρίῳ.
13 Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν
ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ.
14 Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον,
Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν,
Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀ-
δελφούς.
15 Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ
[i] Ἰουλίαν ||, [k] Νηρέα || καὶ τὴν
ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ [l] Ὀλυμ-
πᾶν ||, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάν-
τας ἁγίους.
16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν
φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπάζονται ὑ-
μᾶς αἱ ἐκκλησίαι [m] τοῦ [n] Χριςοῦ ||.
17 [o] Παρακαλῶ || δὲ ὑμᾶς,
ἀδελ-

||2. 3 Io. ℣.6. Phil.2:29. ||3. Act.18:2.26. 2 Tim.4:19. ||4. Act.18:17. ||5. 1 Cor. 6:15.19. Col.4:15. Philem.℣.2. Matt.18:20. ||7. Gal.1:22. 1 Cor.15:6. ||10. Rom. :3. ||13. Mar.15:21. Io.19:27. ||16. 1 Cor.16:20. 2 Cor.13:12. 1 Thess.5:26. 1 Pet. :14. ||17. Matt.18:8.17. Act.15:1. 5:24. 1 Cor.5:9.11. Gal.4:9. 5:9. Col.2:8. Phil. :2. 2 Thess.3:6.14. 1 Tim.6:3. Tit.3:10. 2 Io.℣.10.

(z) καὶ ἐμοῦ καὶ ἄλλων προςάτις γένετο Cu. | 9. 13. || ita Ge. sed leg. γενήθη | 9. 5.6. (a) Πρίσκαν A. Cl. . L. M. 1. 2. s. 4. V. | 23. (b) * καὶ ὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν & = in v. sequ. Cu. | 13. (c) Ἀσίας A. . 1. | 10. || ἐκκλησίας τῆς Ἀσίας V. 9. (d) ἐν Χριςῷ s. 1. | 9.7. (e) ἐν ὑμῖν Cu. | 13. 6. (f) τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ Cu. | 13. 5. (g) Ἀμπλιάτον A. W. | 9. 14. (h) Στάχην Ge. Comp. | 9. 14. (i) Ἰουνίαν s. 1. | 9. 6. (k) Νιρέαν Cu. | 13.6. (l) Ὀλυμπίαν Ge. | 9. (m) * πᾶσαι A. L. R. 2. s. 3. | 35. (n) Θεοῦ M. 2. | 9. 5. || sed ab ἀσπάζονται usque ad finem ℣. = Ge. | 9. (o) ἐρωτῶ Cu. | 13. 5.

ἀδελφοὶ, ᵖ σκοπεῖν ‖ τοὺς τὰς
διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα
παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμά-
θετε, ποιοῦντας· καὶ ἐκκλίνατε
ἀπ᾽ αὐτῶν.
18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν ᵍ Ἰησοῦ ‖ Χριστῷ οὐ δουλεύ-
ουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ·
καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας ʳ καὶ
εὐλογίας ‖ ἐξαπατῶσι τὰς καρ-
δίας τῶν ἀκάκων.
19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς
ˢ πάντας ‖ ἀφίκετο. ᵗ Χαίρω
οὖν τὸ ἐφ᾽ ὑμῖν ‖· θέλω δὲ ὑμᾶς
σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθὸν,
ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν.
20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συν-
τρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πό-
δας ᵘ ὑμῶν ‖ ἐν τάχει. ˣ Ἡ χά-
ρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ μεθ᾽ ὑμῶν. ‖ Ἀμήν.
21 Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμό-
θεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος
καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, οἱ
συγγενεῖς μου ʸ.
22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρ-
τιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν
Κυρίῳ.

23 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος
ξένος μου καὶ ᶻ τῆς ἐκκλησία
ὅλης ‖. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔρα
στος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, κα
Κούαρτος ὁ ἀδελφός.
24 ᵃ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶ
Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶ
Ἀμήν. ‖
25 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στ
ρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μο
καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ
κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρό
νοις αἰωνίοις σεσιγημένου·
26 Φανερωθέντος δὲ νῦν διά τ
γραφῶν προφητικῶν, κατ᾽ ἐπι
ταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑ
πακοὴν πίστεως, εἰς πάντα τ
ἔθνη γνωρισθέντος·
27 Μόνῳ σοφῷ Θεῷ, διὰ Ἰη
σοῦ Χριστοῦ ᵇ, ᾧ ἡ ‖ δόξα ε
τοὺς αἰῶνας ᶜ. Ἀμήν.

ᵈ Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπ
Κορίνθου διὰ Φοίβης τῆ
διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖ
ἐκκλησίας. ‖

ΠΑΥ

‖ 18. Ezec.13:18. 2 Cor.2:17. 4:2. 11:13. Phil.3:18.19. Col.2:4. 1 Theſſ.2: 2 Theſſ.3:8. 1 Tim.6:5. 2 Tim.2:17. 3:2.6. 4:3. Tit.1:10. 2Pet.2:3. Iud.℣.16. ‖ 19 Matt.10:16 Luc.10:3. Rom.1:8. 1 Cor.14:20. ‖ 20. Gen.3:15. Sup.15:33. 1 Co 16:23. Phil.4:23. 1 Theſſ.5:28. Apoc.22:21. ‖ 21. Act.13:1. 16:1. 17:5. 20:4. Phi 2:19. Col.1:1. 1 Theſſ.3:2. 1 Tim.1:2. Sup.9:3. ‖ 23. Act.19:22. 1 Cor.1:14. 2 Tim 4:20. ‖ 25. Eſa.42:9.16. Matt 11:25. Rom.1:5. 2:16. 14:4. 15:18. 1 Cor.2:7.1 Gal.1:12.16. Eph.1:9. 3:3.5.9.20. Col.1:26. 1 Theſſ.1:5. 3:13. 2Theſſ.2:14.17. 3: 2 Tim.1:10. 2:8. Tit.1:2. 1 Pet.1:20. 5:10. Iudæ ℣.24. ‖ 26. Sup.1:2.5. 3:21. 15: 18. Act.6:7. Eph.1:9. 3:5.9. 2 Tim.1:10. Tit.1:2. 1 Pet.1:20. 1 Ioh.1:1. ‖ 27. Heb 13:15. 1 Tim.1:17. Iudæ.℣.25.

(p) ἀσφαλῶς σκοπεῖτε Cu. | 13. 5. (q) = N. 1. | 9. (r) καὶ καινῆς ἀπάτης M. 2. | 9. 5. ‖ = Cu. | 13. 9. (s) πάντα τόπον V. | 9. 35. (t) ἐφ᾽ ὑμῖν οὖν χαίρω A. | 9. 4. (u) = N. 1. | 9. (x) = Cu. | 13. ‖ & = ἀμήν al. Cu. | 13. 9. (y) * καὶ αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ Cu. | 13. 9. (z) ὅλη ἐκκλησία V. | 9. 4. (= hic, in quibus * ℣. 20. ſic etia = ℣. 25. 26. 27. in iis Ms. quibus Cap. 14. poſt ℣. 23. | 23. (b) εἴη N. | 9. 6. ‖ = ᾧ Cp. | 9. 14. (c) * τῶν αἰώ νων A. S. 4. | 12. 35. (d) = A. Cl. C | 11.

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ῀ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ Ἡ ΠΡΟ'Σ ΚΟΡΙΝΘΙ'ΟΥΣ 'ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΠΡΩ'ΤΗ.

ΚΕΦ. ά. I.

ΠΑΥ῀ΛΟΣ [e] κλητὸς ‖
ἀπόςολος Ἰησοῦ Χριςοῦ,
διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ
σθένης ὁ ἀδελφὸς,
2 Τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ
σῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν
ιςῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς [f] ἁγίοις,
ν πᾶσι ‖ τοῖς ἐπικαλουμένοις
ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
ιςοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν
καὶ ἡμῶν·
3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
εοῦ, πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου
ησοῦ Χριςοῦ.
4 Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ μου πάν-
τε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι
ῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χρι-
ῷ Ἰησοῦ·
5 Ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε
αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πά-
ῃ γνώσει·
6 Καθὼς τὸ [g] μαρτύριον ‖ τοῦ
Χριςοῦ ‖ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν·
7 Ὥςε ὑμᾶς μὴ ὑςερεῖσθαι ἐν
ηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομέ-
νους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ.
8 Ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς
[i] ἕως ‖ τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ
ἡμέρᾳ [k] τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριςοῦ.
9 Πιςὸς ὁ Θεὸς, δι' οὗ ἐκλή-
θητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ Κυρίου ἡ-
μῶν.
10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοὶ, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, ἵνα τὸ
αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ
ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κα-
τηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ
ἐν τῇ αὐτῇ [l] γνώμῃ ‖.
11 Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑ-
μῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν
Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι.
12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκα-
ςος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μέν εἰμι
Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ
δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριςοῦ.
13 [m] Μεμέριςαι ὁ Χριςός; μὴ
Παῦλος

‖ 1 Act.18:17. ‖ 2. Ioh.17:19. Act.9:14.21. 15:9. 22:16. Rom.1:7. 3:22.29. 10:
2. 2 Cor.1:1. Eph.1:1. 1 Theff.4:7. 2 Tim.1:9. 2:22. Iud.℣.1. ‖ 3. Rom.1:7. 1 Cor.
3. Eph.1:2. 1 Pet.1:2. ‖ 4. Rom.1:8. ‖ 5. 1 Cor.4:8.10. 8:1. 10:15. 12:8. 14:26.
Cor.8:7. Col.1:9. ‖ 6. 2 Cor.1:21. Inf.2:1. 2 Theff.1:10. 2 Tim.1:8. Apoc.1:2.
7. Inf.12:8. 14:26. Phil.3:20. Col.3:4. Tit.2:13. Heb.10:35. 2 Pet.3:12. ‖ 8.
Theff.3:13. 5:23. Col.1:22. ‖ 9. Efa.49:7. Rom.3:2. Eph.3:9. Io.15:5. 17:21. 1 Cor.
0:13. 12:13. 1 Theff.5:24. 2 Theff.3:3. Gal.2:20. Heb.10:23. 1 Ioh.1:3. 4:13. ‖ 10.
om.12:16. 15:5. Phil.2:2. 3:15.16. 1 Pet.3:8. Inf.11:18. 2 Cor.13:9.11. ‖ 11.
Cor.11:20. ‖ 12. Io.1:42. Act.18:24. 19:1. 1 Cor.3:4. 16:12. ‖ 13. 2 Cor.11:4.
Gal.1:7. Eph.4:5.

(e) = A. | 9. (f) ἁγίοις σύμπασι W. 9. 6. 14. (g) κήρυγμα s. 1. | 9. 5. h) Θεοῦ E. | 9. 5. (i) ἄχρι Cu. | 13. 7. (k) * τῆς παρουσίας V. | 9. 35. ‖ sed Cl. ponit παρουσίᾳ pro ἡμέρᾳ | 9. 5. (l) γνώσει V. | 9. 5. (m) * μὴ s. 1. | 9. 7.

Παῦλος ἐςαυρώθη [n] ὑπὲρ || ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;

14 Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ [o] ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον·

15 Ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα [p] ἐβάπτισα ||.

16 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

17 Οὐ γὰρ ἀπέςειλέ με Χριςὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ ςαυρὸς τοῦ Χριςοῦ.

18 Ὁ λόγος [q] γὰρ || ὁ τοῦ ςαυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐςὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐςί.

19 Γέγραπται γάρ· Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.

20 Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου [x] τούτου ||;

21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεὸν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιςεύοντας·

22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι [s] σ
μεῖον || αἰτοῦσι, καὶ Ἕλλην
σοφίαν [t] ζητοῦσιν· ||

23 Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χ
ςὸν ἐςαυρωμένον, Ἰουδαίοις μ
σκάνδαλον, [u] Ἕλλησι || δὲ μ
ρίαν·

24 Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητ
Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι Χρις
Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν

25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεο
σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐς
καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχ
ρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐςί.

26 Βλέπετε [x] γὰρ || τὴν κλ
σιν ὑμῶν, ἀδελφοὶ, ὅτι οὐ πο
λοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, [y] οὐ
πολλοὶ δυνατοὶ, [y] οὐ || πολλ
εὐγενεῖς·

27 Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κό
μου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα το
σοφοὺς καταισχύνῃ· καὶ τ
ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο
Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυ
ρά·

28 Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμο
καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο
Θεὸς, [z] καὶ || τὰ μὴ ὄντα, ἵν
τὰ ὄντα καταργήσῃ·

29 Ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶ
σα σὰρξ ἐνώπιον [a] αὐτοῦ ||.

30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐςε
Χριςῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμ
σοφί

|| 14. Act.18:8. Rom.16:23. || 16. 1 Cor.16:15.17. Act.16:23. || 17. Io.4:2. Ac 10:48. Inf.2:1.4.13. 2 Pet.1:16. || 18. Act.17:18. Rom.1:16. || 19. Esa.29:14. Ie 8:9. Iob 5:12. || 20. Esa.33:18. 44:25. Iob 12:17. 20:24. Rom.1:22. || 21. Matt.1 25. Luc.10:21. Rom.1:19.21.28. || 22. Matt.12:38. 16:1. Mar.8:11. Luc.11:16 Ioh.4:48. || 23. Matt.11:6. 13:57. 24:10. Ioh.6:60.66. Esa.8:14. Rom.9:32. 1 Pe 2:7. Luc.2:34. Gal.5:11. Act.17:18. 1 Cor.2:2.14. || 24. Rom.1:4.16. Col.2:3. || 2 Matt.11:25. 18:3. 19:23. Ioh.7:48. Iac.2:5. Apoc.6:15. || 27. 2 Cor.10:5. Ps.8: || 28. Rom.4:17. Inf.2:6. || 29. Rom.3:27. Eph.2:9. || 30. Ier.23:5. Ioh.1:12.18. 1 19. Rom.4:25. 9:30. Inf.3:5. 6:11. 2 Cor.5:21. Phil.3:9. Eph.1:7. Col.2:3.

(n) περὶ Cu. | 13. 7. (o) * μου A. | 9. 35 7. (p) ἐβαπτίσθητε A. s. 2. V. | 11. 36. || ἐβαπτίσθη s. 1. | 9. (q) = L. | 9. 7. (r) = A. | 9. 7. (s) σημεῖα A. R. 2. V. | 36. 11. (t) ἐπιζητοῦσι A. | 9. 5.

(u) ἔθνεσι A. Cl. s. 2. V. | 5. 12. (x) Cu. | 13. 7. (y) οὐδὲ utrobique C | 13. 7. (z) = A. | 9. 7. (a) τοῦ Θεοῦ M. 2. s. om. Cæs. W. | 35. 8.

φία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε
ὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις·
31 Ἵνα, καθὼς γέγραπται·
καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυ-
ἄσθω.

Κεφ. β'. 2.

Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀ-
δελφοὶ, ἦλθον οὐ καθ' ὑπε-
χὴν λόγου ἢ σοφίας, καταγ-
έλλων ὑμῖν τὸ [b] μαρτύριον τοῦ
εοῦ ||.
2 Οὐ γὰρ ἔκρινα [c] τοῦ || εἰδέ-
ι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χρι-
ὸν, καὶ τοῦτον ἐσαυρωμένον.
3 Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν
όβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγε-
μην πρὸς ὑμᾶς.
4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ
ρυγμά μου οὐκ ἐν [d] πειθοῖς ||
θρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ'
ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυ-
μεως·
5 Ἵνα ἡ πίςις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν
φίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνά-
ει Θεοῦ.
6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς
ελείοις· σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶ-
ς τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων
οῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταρ-
ουμένων·
7 Ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ
ἐν μυςηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην,
ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώ-
νων εἰς δόξαν ἡμῶν·
8 Ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων
τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ
γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον
τῆς δόξης ἐσαύρωσαν.
9 [e] Ἀλλὰ, || καθὼς γέγρα-
πται· Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ
οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, [f] ἃ || ἡτοί-
μασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐ-
τόν·
10 Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυ-
ψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ·
τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ,
καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ.
11 Τίς γὰρ οἶδεν [g] ἀνθρώπων ||
τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ;
Οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς
[h] οἶδεν ||, εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα τοῦ
Θεοῦ.
12 Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα
τοῦ κόσμου [i] ἐλάβομεν, ἀλλὰ
τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα
εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρι-
σθέντα ἡμῖν·
13 Ἃ καὶ [k] λαλοῦμεν ||, οὐκ ἐν
[l] διδακτοῖς || ἀνθρωπίνης σοφίας
λόγοις,

|| 31. 1 Sam.2:10. Esa.65:16. Ier.9:23.24. 2 Cor.10:17. Cap. II. || 1. 1 Cor. 17. 2:4.13. 2 Cor.10:10. 11:6. 2 Thess.1:10. 2 Tim.1:8. 2 Pet.1:16. Apoc.1:2. 2. Sup.1:6.23. Inf.15:3. 2 Cor.2:1. 10:10. 11:6. Gal.6:14. Phil.3:8. Tit.3:12. 3. Act.18:1.3.9. 1 Cor.1:27. 4:10. 2 Cor.4:7. 7:5. 10:1.10. 11:30. 12:5.9. 13:4.9. al.4:13. || 4. 1 Cor.1:17. 2:13. 4:20. 2 Pet.1:16. Rom.15:19. Col.2:4. 1 Thess.1:5. 5. Sup.1:17. Inf.3:6. 2 Cor.4:7. 6:7. || 6. Ps.2:2.4.9. 1 Cor.1:20.28. 3:1.19. 14: 0. 15:24. 2 Co..1:12. Eph.4:13. Phil.3:15. Heb.5:11. 6:1. Iac.3:15. || 7. Rom.16: 5. Inf.4:1. Eph.3:5.8. Col.1:26. 2 Tim.1:9. || 8. Matt.11:25. Luc.23:34. Ioh.7:48. 6:3. Act.3:17. 13:27. 2 Cor.3:14. 1 Tim.1:13. || 9. Esa.64:4. Inf.[illegible].14. || 10. Matt. 3:11. 16:17. Io.14:26. 16:13. 2 Cor.3:18. 1 Io.2:27. || 11. Prov.20:27. 27:19. Ier. 7:9. Sap.9:13.17. Iudit.8:14. Rom.11:33. || 12. Rom.8:15. || 13. Gen.40:8.16.41: 2. Dan.5:12. 1 Cor.1:17. 2:4. 3:1. 2 Pet.1:16.

(b) μυςήριον τοῦ Χριςοῦ S. 1. | 9.5. sic μυςήρ. pro μαρτύρ. A. E. R. 2. S. . | 11. (c) = A. | 9. 7. 33. (d) πειθοῖ . 4. | 9. 6. || & = ἀνθρωπίνης Cu. | 13. 9. (e) = A. | 9. 29. (f) ὅσα A. R. 1. | 10. 7. 5. (g) = A. | 9. 2. 37. (h) ἔγνω Cu. | 13. 6. || ἔγνωκεν A. R. 2. | 10. 6. (i) * τούτου Cu. | 13. 35. 9. (k) ἐλάβομεν Cæs. | 9. 5. (l) διδαχῇ S. 1. V. | 10. || διδακτικοῖς utrobique R. 1. | 9. 6.

λόγοις, ἀλλ' ἐν [l] διδακτοῖς ||
Πνεύματος ἁγίου· [m] πνευματι-
κοῖς || πνευματικὰ συγκρίνοντες.
14 [n] Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ
δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ
Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐςι, καὶ
οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευμα-
τικῶς ἀνακρίνεται. ||
15 Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρί-
νει [o] μὲν || πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ'
οὐδενὸς ἀνακρίνεται.
16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου,
[p] ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς
δὲ νοῦν Χριςοῦ ἔχομεν.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΚΑὶ [q] ἐγὼ, ἀδελφοὶ, οὐκ
ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς
πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς σαρκι-
κοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριςῷ.
2 Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, [r] καὶ ||
οὐ βρῶμα. οὔπω γὰρ ἠδύνασθε·
ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε.
3 Ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐςε. ὅπου
γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις [s] καὶ
διχοςασίαι ||, οὐχὶ σαρκικοί ἐ-
ςε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπα-
τεῖτε;
4 Ὅταν γὰρ λέγῃ τις· Ἐγὼ
μέν εἰμι Παύλου· [t] ἕτερος δὲ
Ἐγὼ Ἀπολλῶ· οὐχὶ [u] σα
κοί || ἐςε;
5 [x] Τίς || οὖν ἐςι Παῦλ
[x] τίς || δὲ Ἀπολλῶς, ἀλλ
διάκονοι [y] δι' ὧν || ἐπιςεύσα
καὶ ἑκάςῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν;
6 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολ
ἐπότισεν· ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανε
7 Ὥςε οὔτε ὁ φυτεύων ἐςί
οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξά
Θεός.
8 Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ πο
ζων ἕν εἰσιν· ἕκαςος δὲ τὸν ἴδ
μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδ
κόπον.
9 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργ
Θεοῦ γεώργιον [z], Θεοῦ οἰκοδο
ἐςε.
10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θ
τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς
χιτέκτων θεμέλιον [a] τέθεικα
ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαςος
βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ.
11 Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδ
δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κεί
νον, ὅς ἐςιν Ἰησοῦς ὁ Χριςός.
12 Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐ
τὸν θεμέλιον [b] τοῦτον ||, χρυσὸ

||14. Rom.8:7. Iudæ ℣.14. Matt.16:23. ||15. Prov.27:19. 28:5. 1 Theſſ.5:
1 Ioh.4:1. ||16. Iob 15:8. Eſa.40:13. Ier.23:18. Sap.9:13.17. Rom.11:34. Ioh.
15. Cap. III. ||1. 1 Cor.2:6.14.15. 8:7. 14:20.37. Eph.4:13.14. Heb.5:11.
6:1. ||2. Io.16:12. 1 Theſſ.2:7. Heb.5:12. 13:1. 1 Pet.2:2. ||3. 1 Cor.1:11. 11:
2 Cor.12:20. Gal.5:19.20. Iac.3:16. ||4. 1 Cor.1:12. 4:6. ||5. Act.18:24.27. 19
Rom.12:3.6. 1 Cor.1:12. 4:1. 16:12. 2 Cor.1:24. 3:3. 4:1. 6:4. 1 Pet.4:11. ||6. Ac
18:4.8.11.26.27. 19:1. 1 Cor.1:30. 4:15. 9:1.7.11. 15:1. 2 Cor.3:2. Pſ.92:13. E
55:10. 61:11. ||7. 1 Cor.1:28.30. 9:1. 15:10. 2 Cor.3:5. 12:11. Gal.6:3. ||8. Pſ.6
13. Ier.17:10. 32:19. Matt.16:27. Rom.2:6. Inf.4:4. 9:17. Gal.6:5. Apoc.2:23. 2
12. ||9. Eſa.5:1 61:3. 2 Cor.6:1. Eph.2:20. Col.2:7. 1 Pet.2:5. Heb.3:3.4. 3 Io
℣.8. ||10. Act.18:4.8. Rom.1:5. 12:3. 15:20. 1 Cor.1:6. 4:15. 9:1. 15:1.10. 2 Co
3:2. Gal.2:7.9. Eph.2:20. 1 Pet.4:11. Apoc.21:14. ||11. Eſa.28:16. Mat.16:
Eph.2:20. Gal.1:7. Sup.1:13. ||12. 2 Cor.2:17. 4:2. 11:13. 13:5.

(m) πνευματικῶς R. 1. |9.6. ||= ἁγίου A.| 9. (n) = P. 3. |9.23. (o) τὰ A.| 9.7. (p)* ἢ V.| 9.7. (q)* γὰρ N. 1. |9.7. (r) = S. 3.| 11. (s) = A. R. 1. V. 11.23. (t) = A.| 9.33.29. (u) ἄνθρω-ποι A. R. 1. V.| 11.29.35.5. (x) τί utrobique R. 1. V.| 10.7. (y) αὐτοῦ ὧ |9.5. (z)* ἐςε W.| 9.14. (a) ἔθηκα |9.6. (b) = A.| 9.

ͅγυρον, λίθους τιμίους, ξύλα,
όρτον, καλάμην·
13 [c] Ἑκάςου τὸ ἔργον φανερὸν
ενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώ-
ει· ὅτι ἐν πυρὶ [d] ἀποκαλύπτε-
ι ‖· καὶ ἑκάςου τὸ ἔργον ὁ-
οῖόν ἐςι, τὸ πῦρ [e] δοκιμάσει.
14 Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὃ
·ῳκοδόμησε, μισθὸν λήψεται·
15 Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακα-
·εται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς δὲ
ωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.
16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ
·ε, καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ
κεῖ ἐν ὑμῖν;
17 Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ
ιείρει, φθερεῖ [f] τοῦτον ‖ ὁ Θεός·
γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐςιν,
οἵτινές ‖ ἐςε ὑμεῖς.
18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατά-
ω [h]· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι
ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μω-
ς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός.
19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου
ύτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ
ι. γέγραπται γάρ· Ὁ δρασσό-
ινος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουρ-
ίᾳ αὐτῶν.
20 Καὶ πάλιν· Κύριος γινώ-
ϲει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σο-
ῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι.
21 Ὥςε μηδεὶς καυχάσθω ἐν
ἀνθρώποις· πάντα γὰρ [i] ὑμῶν ‖
ἐςιν·
22 Εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολ-
λῶς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος,
εἴτε ζωὴ, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνε-
ςῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα
ὑμῶν [k] ἐςιν ‖·
23 [l] Ὑμεῖς ‖ δὲ, Χριςοῦ· Χρι-
ςὸς δὲ, Θεοῦ.

Κεφ. δ'. 4.

1 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄν-
θρωπος, ὡς ὑπηρέτας Χρι-
ςοῦ, καὶ οἰκονόμους μυςηρίων
Θεοῦ.
2 Ὃ δὲ λοιπὸν, [m] ζητεῖται ‖
ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιςός τις
εὑρεθῇ.
3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιςόν ἐςιν
ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ, ἢ ὑπὸ
ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ
ἐμαυτὸν ἀνακρίνω.
4 Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα·
ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι·
ὁ δὲ ἀνακρίνων με, Κύριός ἐςιν.
5 Ὥςε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρί-
νετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος· ὃς
καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκό-
τους, καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς
τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος
γενήσεται ἑκάςῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.
6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοὶ, μετε-
σχη-

] 13. Esa.8:20. 48:10. Ier.23:29. 1 Cor.4:5. 2 Thess.1:7. 1 Pet.1:7. 4:12. 2 Pet.1:
. 3:7. ‖ 14. Inf.4:5. ‖ 15. Amos 4:11. Zach.3:2. Iudæ.℣.23. Rom.8:11. 14:20.
6. 1 Cor.6:19. 2 Cor.6:16. Eph.2:21.22. Heb.3:6. 1 Pet.2:5. ‖ 18. Prov.3:7. Es.
21. Inf.4:10. Col.2:3. ‖ 19. Iob 5:13. Sup.1:20. ‖ 20. Ps.94:11. ‖ 21. Sup.1:12. 29.
2. 1 Cor.9:16. 11:3. 2 Cor.4:5.15. Rom.8:28. Gal.2:7. 4 Esd.9:13. ‖ 23. Rom.
:8. Inf.8:6. 11:3. 15:28. Eph.1:10. Cap. IV. ‖ 1. Matt.24:45. 1 Cor.3:5.22.
17. 2 Cor.4:5. 6:4. Col.1:25. Tit.1:7. 1 Pet.4:10. ‖ 2. Luc.12:42. 16:1. Matt.25:
. Inf.7:25. 2 Cor.1:12. 2:17. 4:2. Heb.3:5. Col.1:7. 4:7. ‖ 3. Sup.3:13. ‖ 4. Exo.
:7. Ps.130:3. 143:2. Iob 9:2. 27:6. Prov.21:2. Rom.3:20. 4:2. 1 Ioh.3:20.21.
. Dan.7:10. Matt.7:1. 25:21. Rom.2:1.16.29. 14:4.10. Sup.3:13. 2 Cor.5:10.
oc.20:12. ‖ 6. Prov.3:7. Rom.12:3. 1 Cor.1:12.30. 3:4.22. 5:2.6. 2 Cor.12:20.

(c) * ὁποῖον Cu. | 13. 9. (d) ἀποκα-
φθήσεται V. | 9. 6. (e) * αὐτὸ A. | 9.
. (f) αὐτὸν A. | 9. 7. 5. (g) ὅς V. | 9. 7.
) * κενοῖς λόγοις Cu. | 13. 9. ‖ & =
ἑαυτὸν L. | 9. (i) ἡμῶν N. 1. | 9. 6. (k)
= A. | 9. (l) ἡμεῖς N. 1. | 9. 6. (m) ζη-
τεῖτε L. S. 3. Cæs. | 11. 6.

σχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀ-
πολλῶ δι' ὑμᾶς· ἵνα ἐν [n] ἡμῖν ||
μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ [o] ὃ || γέγρα-
πται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ
τοῦ ἑνὸς [p] φυσιοῦσθε || κατὰ τοῦ
ἑτέρου.
7 Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ
ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ
ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λα-
βών;
8 Ἤδη κεκορεσμένοι ἐςὲ, ἤδη
ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν [q] ἐ-
βασιλεύσατε ||· καὶ ὄφελόν γε
[q] ἐβασιλεύσατε ||· ἵνα καὶ ἡμεῖς
ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν.
9 Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς
τοὺς ἀποςόλους ἐσχάτους ἀπέ-
δειξεν ὡς ἐπιθανατίους, [r] ὅτι ||
θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ
ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις.
10 Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριςὸν,
ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριςῷ· ἡμεῖς
ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς
ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.
11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ
πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ γυ-
μνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα,
καὶ ἀςατοῦμεν·
12 Καὶ κοπιῶμεν, ἐργαζόμενοι
ταῖς ἰδίαις χερσί· λοιδορούμενοι,
εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνε
μεθα·
13 [s] Βλασφημούμενοι ||, πα
καλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα
κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων
ρίψημα ἕως ἄρτι.
14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γ
φω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα
ἀγαπητὰ [t] νουθετῶ ||.
15 Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγ
γοὺς ἔχητε ἐν Χριςῷ, ἀλλ'
πολλοὺς πατέρας. ἐν γὰρ Χρι
Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου
ὑμᾶς ἐγέννησα.
16 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς,
μηταί μου γίνεσθε [u].
17 Διὰ τοῦτο [x] ἔπεμψα ὑ
Τιμόθεον, ὅς ἐςι τέκνον μου ἀγ
πητὸν καὶ πιςὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς
μᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου
ἐν Χριςῷ [y], καθὼς πανταχοῦ
πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.
18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ
πρὸς ὑμᾶς, ἐφυσιώθησάν τινες
19 Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως π
ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ,
γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν
φυσιωμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμ
20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλε
τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει.

21

||7. Ioh.3:27. Rom.12:6. Iac.1:17. 1 Pet.4:10. Inf.7:7. 12:11. ||8. Apoc
17. ||9. Pſ.44:23. Rom.8:36. 1 Cor.15:8. 9:10.30. 2 Cor.1:8. 4:11. 6:9. 11
Eph.3:8. 6:12. Heb.10:33. ||10. Act.17:18. 26:24. Sup.1:18. &c. 2:3.14. 3
2 Cor.4:12. 11:19. 13:9. ||11. Act.23:2. Rom.8:35. 2 Cor.4:8. 6:4. 7:5. 11
||12. Matt.5:44. Luc.6:28. 23:34. Act.7:60. 18:3. 20:34. Rom.12:14. Inf.9:6.
10. 1 Theſſ.2:9. 2 Theſſ.3:8. 1 Tim.4:10. 1 Pet.2:23. 3:9. ||13. Thren.3:45.||
2 Cor.12:15. 1 Theſſ.2:11. ||15. Act.18:4.11. Rom.15:20. 1 Cor.3:6. 9:1. 2 C
3:2. 10:14. Gal.4:19. Philem.ỳ.10. Iac.1.18. 1 Pet.1:23. ||16. 1 Cor.11:1. Pl
3:17. 1 Theſſ.1:6. 2 Theſſ.3:9. Eph.5:1. ||17. Phil.2:19. 1 Theſſ.3:2. 1 Tim.
2 Tim.1:2. Inf.16:10. ||18. Inf.5:2. ||19. Act.18:21. 19:21. Rom.15:32. Inf.16:5
2 Cor.1:15. Iac.4:15. Heb.6:3. ||20. Rom.15:19. 1 Cor.2:4. 1 Theſſ.1:5. 2 Pet.1:

(n) ὑμῖν W. | 9. 6. (o) ἃ A. R. 1. | 10. 6. (p) φυσιούσθω V. | 9. 6. (q) βασιλεύετε V. | 9. 6. 36. (r) = Cu. | 13. 7. (s) δυσφημούμενοι A. | 9. 5. (t) νουθετῶν A. S. 2. | 11. 6. (u) * καθὼς ἐγὼ Χριςοῦ S. 1. | 9. || καθὼς ἐγώ V. | 9. || καθὼς ἐγώ W. | 14. 9. (x) * αὐτὸ A. | 9. (y) * Ἰησοῦ R. 2 3. Cæſ. | 12. 8.

21 Τί θέλετε; Ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ, πνεύματί τε [z] πρᾳότητος ||;

Κεφ. ε΄. 5.

Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται ||, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν.

2 Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστὲ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα [b] ἐξαρθῇ || ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο [c] ποιήσας ||;

3 Ἐγὼ μὲν γὰρ [d] ὡς || ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον,

4 Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

5 Παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου [f] Ἰησοῦ [g].

6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα [h] ζυμοῖ ||;

7 Ἐκκαθάρατε [i] οὖν || τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν [k] ὑπὲρ ἡμῶν || ἐθύθη, Χριστός.

8 Ὥστε ἑορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ᾽ ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἔγραψα ὑμῖν [l] ἐν τῇ ἐπιστολῇ ||, μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις.

10 [m] Καὶ || οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, [n] ἢ || ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν.

11 Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος [o], ἢ || πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν·

12 Τί γάρ μοι [p] καὶ || τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;

13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς [q] κρίνει ||. Καὶ [r] ἐξαρεῖτε || τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Κεφ.

||21. 2 Cor.10:2. 13:10. Cap. V. ||1. Lev.18:8. Deut.22:30. 27:20. ||2. Sup. 3.18. 2 Cor.7:10. 12:21. Lev.20:11. ||3. Col.2:5. ||4. Matt.16:19. 18:18. Io.20: . 2Cor.2:10. ||5. 1Tim.1:20. 2Cor.2:7. 10:6.8. 13:9. Pſ.109:6. Iob 2:6. ||6. 1Cor. 21. 4:19. 15:33. Gal.5:9. 2Tim.2:17. Iac.4:16. ||7. Ex.12:15. 13:6 23:15 34:18. . Lev.2:11. Deut.16:3. Eſa.53:7. Ioh.1:29. Act.8:32. 1 Cor.15:3. 1 Pet.1:19. poc.5:6.12. ||8. Ex.12:3.15. Lev.23:6. Deut.16:3. ||9. Matt.18:17. Sup.ỳ.2.7. Cor.6:14. Eph.5:11. 2Theſſ.3:14. ||10. Inf.10:27. 12:2. Eph.2:3. 4:17. 1 Pet.4:3. o.5:19. ||11. Matt 18:17. Rom.16:17. 2 Theſſ.3:6.14. 2 Ioh.ỳ.10. Gen.43:32. .101:5. Dan 1:8. Tob.1:11. ||12. Marc.4:11. Col.4:5. 1 Theſſ.4:12. 1 Tim.3:7. 3. Deut.13:5. 17:7. 21:21. 22:21. &c.

(z) πραΰτητος A. | 9.6. (a) = A. R. S. 1. V. | 23. 33. 29. (b) ἀρθῇ A. L. 2. | 7. 8. (c) πράξας A. L. | 10. 5.) = A. | 9. || = γὰρ R. 1. | 9.) * ἡμῶν A. S. 1. | 10. 7. (g) * ησοῦ A. S. 1. | 10. (h) δολοῖ Cu. | 13. 23. (i) = A. M. 1. R. 1. S. 4. | 7. 8. 29. (k) = A | 9. (l) = P. 1. | 9. 33. (m) = A. R. 1. | 10. 7. (n) καὶ A. | 9. 7. (o) ᾖ S. 2. | 10. 6. (p) = A. R. 1. | 10. 7. (q) κρινεῖ R. 8. S. 4. | 12. 6. (r) ἐξαίρετε S. 2. | 10. 6. || ἐξάρατε A. R. 2. V. | 36. 11.

Κεφ. ϛ'. 6.

1 ΤΟλμᾷ τις [s] ὑμῶν, πρᾶγμα
ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρί-
νεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ
ἐπὶ τῶν ἁγίων;
2 [t] Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι
τὸν κόσμον [u] κρινοῦσι ‖; Καὶ [x] εἰ ‖
ἐν ὑμῖν [y] κρίνεται ‖ ὁ κόσμος, ἀ-
νάξιοί ἐϛε κριτηρίων ἐλαχίϛων;
3 Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους
κρινοῦμεν; μήτι γε βιωτικά;
4 Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν
ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν
τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζε-
τε [z].
5 Πρὸς ἐντροπὴν [a] ὑμῖν ‖ λέ-
γω. οὕτως οὐκ [b] ἔϛιν ‖ ἐν ὑμῖν
σοφὸς [c] οὐδὲ εἷς ‖, ὃς δυνήσεται
[d] διακρῖναι ‖ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτοῦ;
6 Ἀλλὰ [e] ἀδελφὸς μετὰ ἀδελ-
φοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο [f] ἐπὶ ‖
ἀπίϛων;
7 Ἤδη μὲν [g] οὖν ὅλως ‖ ἥτ-
τημα [h] ἐν ‖ ὑμῖν ἐϛιν, ὅτι κρί-
ματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, διατί
οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐ-
χὶ μᾶλλον ἀποϛερεῖσθε;
8 Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ
ἀποϛερεῖτε, καὶ [i] ταῦτα ‖ ἀδελ-
φούς.
9 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι
βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσο
σι; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρν
οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχ
οὔτε μαλακοὶ, οὔτε ἀρσενοκ
ται,
10 Οὔτε κλέπται, οὔτε πλ
νέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδ
ροι, οὐχ ἅρπαγες, βασιλεί
Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι.
11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀ
λὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγι
σθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν
ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, κ
ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ [k]
μῶν ‖.
12 Πάντα μοι ἔξεϛιν, ἀλλ'
πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξ
ϛιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσ
μαι ὑπό τινος.
13 Τὰ βρώματα τῇ κοιλί
καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν·
δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτ
καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τ
πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ
Κύριος τῷ σώματι·
14 Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύρι
ἤγειρε, καὶ [l] ὑμᾶς ‖ ἐξεγερεῖ δ
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.
15 Οὐκ οἴδατε, ὅτι τὰ σώμα
τα ὑμῶν μέλη Χριϛοῦ ἐϛιν; Ἄ
ρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριϛοῦ
ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτ
16 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κο
λώμενο

‖2. Matt.19:28. Luc.22:30. Apoc.2:26. 3:21. 5:10. 20:4. Ps.49:14. Dan.7:1 Sap.3:8. ‖3. 2 Pet.2:4. Iudæ.℣.6. Apoc.20:10. ‖7. Prov.20:22. Matt.5:39. Lu 6:29. Rom.12:17.19. 1 Thess.4:6. 5:15. 1 Pet.3:9. ‖9.10 Sup.5:11. Gal.5:19. Eph 5:5. Col.3:5. 1 Thess.4:6. 1 Tim.1:9. Heb.12:14. 13:4. Apoc.22:14. ‖11. 1 Cor. 30. 5:11. 12:2. Eph.2:1.2.3. 4:17. 5:8. Col.3:7. Tit.3:3. Heb.10:22. 1 Pet.4:2. ‖12. Inf.10:23. ‖13. Matt.15:17. 22:30. Rom.6:13.19. 7:4. 14:17. 1 Cor.3:16. 1 50. 6:19.20. 2 Cor.11:2. Eph.5:23. Col.2:22.23. 1 Thess.4:3. ‖14. Act.2:24. Rom 6:5.9. 8:11. 2 Cor.4:14. Eph.1:19. ‖15. Eph.1:22. 4:12.15.16. 5:23.30. 1 Cor.1 3. 12:27. Rom.12:5. ‖16. Gen.2:24. Matt.19:5. Mar.10:8. Eph.5:31.

(s) * ἐξ A.|9.7. (t) * ἢ A.R.2.S.2. |7.11. (u) κρίνουσι R.2.|9.6. (x) = Cu.|9.13. (y) κριθήσεται V.|9.36. (z) * κριτάς V.|9.35. (a) ὑμῶν R.1. |9.6. (b) ἔνι Cu. Cæs.|23.7. (c) = Cu.|13. (d) ἀνακρῖναι E.1.|10. (e) * καὶ Cu.|13.7. (f) μετὰ Cu.|1 7. (g) = Cu.|13.9. (h) = Cu.|13. (i) τοῦτο A.R.3.|10.7. (k) * post Κυ ρίου P.3.|9.4. (l) ἡμᾶς R.1.|9.6.

ώμενος τῇ πόρνῃ, ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γὰρ [m], φησὶν, || οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι.

18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.

19 Ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι [n] τὸ σῶμα || ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου Πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν;

20 Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε [o] δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν [p], καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ ||.

Κεφ. ζ. 7.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ [q] μοι ||, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι.

2 Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.

3 Τῇ [r] γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν [s] ὀφειλομένην εὔνοιαν || ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί.

4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή.

5 Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε [t] τῇ νηστείᾳ καὶ || τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ [u] συνέρχεσθε ||, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.

6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν.

7 Θέλω [x] γὰρ || πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, [y] ὃς || μὲν οὕτως, [y] ὃς || δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, [z] καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν [a] μείνωσιν || ὡς κἀγώ.

9 Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι [b] γαμῆσαι || ἢ πυροῦσθαι.

10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ [c] χωρισθῆναι ||.

11 Ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

12 Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· Εἴ τις ἀδελφὸς γυ-

||17. Io.3:6. 17:21.22.23. Eph.4:4. 5:30. ||18. 1 Thess.4:4. Hebr.13:4. Rom.1:24. ||19. Rom.14:7. Sup.3:16. 2 Cor 6:16. Eph 2:21. Heb.3:6. 1 Pet.2:5. ||20. Act.20:28. Infr.7:23. Gal.3:13. Heb.9:12. 1 Pet.1:18. 2 Pet.2:1. Apoc.5:9.
Cap. VII. || 1. Gen.20:6. Ruth.2:9. Prov.6:29. || 3. 1 Pet.3:7. Gen.1:28. || 4. Sup. 6.15. || 5. Ex.19:15. 1 Sam.21:4. Ioel.2:16. Zach.7:3. || 6. 2 Cor.11:17. || 7. Matt. 19:12. Act.26:29. 1 Cor.9.5. 12:11. || 9. 1 Tim.5:14. || 10. Mal.2:14. Matt.5:32. 19:6.9. Mar.10:11.12. Luc.16:18.

(m) = A. | 9. (n) τὰ σώματα A. E. 1. 6. 3. | 12. 36. || τὰ μέλη V. | 9. 5. (o) * καὶ βαστάσατε V. | 9. 23. (p) = A. Cl. R. 1. V. | 11. 23. (q) = L. | 9. 7. 29. (r) * δὲ L. | 9. 7. (s) ὀφειλὴν A. R. 1. 5. 1. | 6. 11. || & τιμὴν pro εὔνοιαν Cu. | 9. 13. 5. (t) = A. Cl. S. 2. | 11. 33. || & σχολάσητε pro σχολάζητε Cu. | 13. 6. (u) ἦτε A. R. 1. | 10. 5. συνέχεσθαι Cast. | 9. (x) δὲ A. L. | 10. 7. (y) ὁ utrobique Ge. P. 3. | 10. 7. 6. (z) * ὅτι A. | 9. 35. (a) διαμείν. V. | 9. 7. (b) γαμεῖν A. | 9. 6. (c) χωρίζεσθαι A. | 9. 6.

γυναῖκα ἔχει ἄπιςον, καὶ αὐτὴ
συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτοῦ, μὴ
ἀφιέτω αὐτήν·

13 Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα
ἄπιςον, καὶ [d] αὐτὸς || συνευδο-
κεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτῆς, μὴ ἀφιέ-
τω [e] αὐτόν ||.

14 Ἡγίαςαι γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄ-
πιςος ἐν τῇ γυναικί [f]· καὶ ἡγία-
ςαι ἡ γυνὴ ἡ ἄπιςος ἐν τῷ [g] ἀν-
δρί ||. ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν
ἀκάθαρτά ἐςι· νῦν δὲ ἅγιά ἐςιν.

15 Εἰ δὲ ὁ ἄπιςος χωρίζεται,
χωριζέσθω, οὐ δεδούλωται ὁ ἀ-
δελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ [h] ἐν || τοῖς τοι-
ούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡ-
μᾶς ὁ Θεός.

16 Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν
ἄνδρα σώσεις; Ἢ τί οἶδας, ἄνερ,
εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;

17 Εἰ μὴ ἑκάςῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ
Θεὸς, ἕκαςον ὡς κέκληκεν ὁ Κύ-
ριος, οὕτω περιπατείτω· καὶ οὕ-
τως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις
[i] διατάσσομαι ||.

18 Περιτετμημένος τις ἐκλή-
θη; Μὴ ἐπισπάσθω. ἐν ἀκροβυ-
ςίᾳ [k] τις ἐκλήθη ||; Μὴ περιτε-
μνέσθω.

19 Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐςι, καὶ
ἡ ἀκροβυςία οὐδέν ἐςιν, ἀλλὰ
τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ.

20 Ἕκαςος [l] ἐν τῇ κλήσει ᾗ
ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω.

21 Δοῦλος ἐκλήθης; Μή
μελέτω· ἀλλ᾽ εἰ καὶ δύνα
ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χ
σαι.

22 Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθ
δοῦλος, ἀπελεύθερος Κυρίου ἐς
ὁμοίως [m] καὶ || ὁ ἐλεύθερος κ
θεὶς, δοῦλός ἐςι Χριςοῦ.

23 Τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ
νεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.

24 Ἕκαςος ἐν ᾧ ἐκλήθη,
δελφοὶ, ἐν τούτῳ μενέτω πα
τῷ Θεῷ.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐ
ταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμ
δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κ
ρίου πιςὸς εἶναι.

26 Νομίζω οὖν, τοῦτο κα
ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεςῶσαν ἀνά
κην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτ
εἶναι.

27 Δέδεσαι γυναικί; Μὴ ζ
τει λύσιν. Λέλυσαι ἀπὸ γυνα
κός; Μὴ ζήτει γυναῖκα.

28 Ἐὰν δὲ καὶ [n] γήμῃς ||, οὐ
ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθ
νος, οὐχ ἥμαρτε· θλίψιν δὲ [o] τ
σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι. ἐγ
δὲ ὑμῶν φείδομαι.

29 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφο
[p] ὅτι ὁ || καιρὸς συνεςαλμένος τ
λοιπόν ἐςιν· ἵνα καὶ οἱ ἔχοντε
γ

|| 13. Efr.9:2.&c. 10:2.3. || 15. Inf.14:33. Rom.12:18. 14:19. Heb.12:14. || 1
1 Pet.3:1. || 18. 1 Macc.1:15. Gal.5:2. Act.15:1.19. || 19. Gal.5:6. 6:15. Col.3:1
|| 20. Eph.4:1. Phil.1:27. Col.1:10. 1 Theff.2:12. || 21. Gal.3:28. || 22. Ioh.8:3
Rom.6:18.22. 1 Cor.9:21. Gal 5:13. Eph.6:6. 1 Pet.2:16. Philem.16. || 23. Su
6:20. Heb.9:12. 1 Pet.1:18.19. 2 Pet.2:1. Lev.25:42. || 25. 2 Cor.2:17. 4:2. 8
11:17. 1 Theff.4:1.8. Sup.4:2. || 26. Iob 15:24. Pf.119:143. Ier.9:15. 15:4. 16:
Zeph.1:15. Matt.24:19. Luc.21:23. 3 Macc.1:16. || 28. Act.20:29. || 29. 30. Ro
13:11. Inf.9:18. 10:11. 1 Pet.4:7. 2 Pet.3:8.9. Ef.24:2. Ez.7:12. 4 Efd.16:40.

(d) οὗτος L. | 9.5.7. (e) τὸν ἄνδρα A.V. | 10. 35. (f) * πιςῷ Cl. V. W. | 11. 35. (g) ἀδελφῷ R. 1. | 9. 5. || & * πιςῷ post ἀνδρὶ V. W. | 10. (h) = Cu. | 13.9.29. (i) διδάσκω Cu. | 13.5. (k) κέκληταί τις A. | 9. 6. (l) * δὲ E. | 9.7. (m) = A. | 9.7. (n) γαμήσῃ A | 9. 6. || λάβῃς γυναῖκα Cu. | 13. 25. (o) * ἐν Cu. | 13. 7. (p) = C puncto diftinctionis pofito poft συ εςαλμ. | 13.7.29.

ιναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι·
30 Καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ
.αίοντες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς
ι χαίροντες· καὶ οἱ ἀγοράζον-
ς, ὡς μὴ κατέχοντες·
31 Καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ
ύτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι·
ράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσ-
υ τούτου.
32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους
αι· ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ
ρίου, πῶς [q] ἀρέσει || τῷ Κυ-
ῳ·
33 Ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ
ῦ κόσμου, πῶς [r] ἀρέσει || τῇ
ναικί [s].
34 Μεμέρισαι [t] ἡ γυνὴ || [u] καὶ
παρθένος ||· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ
τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ
ματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γα-
ήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου,
ῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί.
35 Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν
τῶν [x] συμφέρον || λέγω· οὐχ
α βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ
ὸς τὸ εὔσχημον καὶ [y] εὐπρό-
εδρον || τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως.
36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ
ν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν
ὑπέρακμος, καὶ [z] οὕτως || ὀ-
είλει γίνεσθαι· ὃ θέλει ποιείτω,
οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν.
37 Ὃς δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ
καρδίᾳ [a], μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξ-
ουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου
θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν
ἐν τῇ [b] καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τη-
ρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς
[c] ποιεῖ ||.
38 Ὥστε καὶ ὁ [d] ἐκγαμίζων ||
καλῶς ποιεῖ· ὁ δὲ μὴ [d] ἐκγαμί-
ζων || κρεῖσσον ποιεῖ.
39 Γυνὴ δέδεται [e] νόμῳ || ἐφ'
ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐ-
ὰν δὲ [f] κοιμηθῇ || ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι,
μόνον ἐν Κυρίῳ.
40 Μακαριωτέρα δέ [g] ἐστιν ||
ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν
γνώμην· δοκῶ [h] δὲ || κἀγὼ Πνεῦ-
μα Θεοῦ ἔχειν.

Κεφ. η'. 8.

1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων,
οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν
ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ
ἀγάπη οἰκοδομεῖ.
2 Εἰ δέ τις δοκεῖ [i] εἰδέναι || τι,
[k] οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε || καθὼς
δεῖ γνῶναι.
3 Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν,
οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ.

4 Περὶ

|| 31. Psal.39:7. Esa.24:4. 40:6. Iac.1:10. 4:14. 1 Pet.1:24. 4:7. 1 Io.2:17. 4 Esd. 34. 4:26. || 32. 1 Tim.5:5. || 34. Luc.10:40. || 35. Matt.6:31. Luc.8:14. 10:41. 21: . || 38. Sir.7:25. Heb.13:4. || 39. Rom.7:1.2. 2 Cor.6:14. || 40. 1 Thess.4:8.
ap. VIII. || 1. Act.15:20.29. Rom.14:3.10.14.22. || 2. Inf.13:8.12. Gal.6:3. 1 Tim. 4. || 3. Matt.7:27. Rom.7:15. 8:29. 11:2. Gal.4:9. 1 Thess.5:12. 2 Tim.2:19. Exo. :12. Num.16:5. Nah.1:7.

(q) ἀρέσῃ A. | 9.6. (r) ἀρέσῃ A. | 9. . (s) * καὶ μεμέρισαι R. 1. S. 2. V. = μεμέρισ. ℣. seq. | 23. 11. (t) καὶ γυνὴ ἡ ἄγαμος S. 2. V. Cæs. | 11. & ἡ ἄγαμος ante μεριμνᾷ | 11. (u) = 3. | 9. (x) σύμφορον A. | 9.6. (y) εὐ-έρεδρον A. Cp. L. S. 2. | 23. || εὐπρόσ-κτον S. 2. | 10. (z) τοῦτο A. | 9.7.) * αὐτοῦ γενναῖος P. 3. & = ἑδραῖος .5. (b) * ἰδίᾳ A. L. | 10. || & = αὐ-ῦ A. | 9. || quod & L. ponit supra post καρδίᾳ | 9. (c) ποιήσει S. 1. | 9.6. 36. (d) γαμίζων bis A. R. 1. | 10. 7. || & * παρθένον post prius γαμίζων A. Cl. R. 1. | 35. 11. || & ποιήσει pro ποιεῖ A. R. 1. S. 1. | 11. 36. 8. (e) = A. R. 1. | 10. 29. (f) ἀποθάνῃ A. & = αὐτῆς | 9. 5. (g) ἔσεται V. | 9. 36. (h) γὰρ R. 2. | 9. 7. (i) εἶναι L. | 9. 5. || ἐγνωκέναι A. P. 3. | 9. (k) οὔπω ἔγνω A. | 9. 5.

4 Περὶ τῆς βρώσεως [l] οὖν || τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς [m] ἕτερος || εἰ μὴ εἷς.

5 Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ [n] εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς· (ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοί·)

6 Ἀλλ' ἡμῖν [o] εἷς Θεὸς ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς δὲ τῇ [p] συνειδήσει || τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι, ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται.

8 Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ [q] παρίστησι || τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν [r] φάγωμεν, περισσεύομεν· οὔτε ἐὰν [s] μὴ || φάγωμεν, ὑστερούμεθα.

9 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς [t] ἀσθενοῦσιν ||.

10 Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;

11 [u] Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσ
νῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει
δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν;

12 Οὕτω δὲ ἁμαρτάνοντες
τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τύπτοντ
αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενο
σαν, εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε.

13 Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδ
λίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ
φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵ
μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλ
σω.

Κεφ. θ'. 9.

1 Οὐκ εἰμὶ [x] ἀπόστολος ||
Οὐκ εἰμὶ [x] ἐλεύθερος ||
Οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύρι
ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μ
ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ;

2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστ
λος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰ
σφραγὶς τῆς ἐμῆς [y] ἀποστολῆς
ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ.

3 Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμ
ἀνακρίνουσιν, αὕτη ἐστί·

4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φα
γεῖν καὶ πιεῖν;

5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀ
δελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡ
καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ ο
ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς

6 Ἢ

|| 4. Deut. 4:39. 6:4. 1 Sam. 12:21. Esth. 14:11. Esa. 41:24. 44:8.9. Ier. 2:5. 11:20 Hab. 2:18. Marc. 12:29. Rom. 14:14. 1 Cor. 10:19. Eph. 4:6. 1 Tim. 2:5. || 5. Deut. 3:24. 10:17. || 6. Mal. 2:10. Io. 13:13. Act. 2:36. 17:28. Rom. 11:36. 1 Cor. 3:23. 12 3. Eph. 4:5.6. Phil. 2:11. Col. 1:16. Heb. 1:2. || 7. Rom. 14:14.23. 1 Cor. 10:28. || 8. Rom 14:17. || 9. Rom. 14:13.20. Gal. 5:13. || 10. Inf. 10:20. Amos. 2:8. || 11. Rom. 14:15.20. 2 Pet. 2:1. || 12. Rom. 14:18. || 13. Rom. 14:21. 2 Cor. 11:29. Cap. IX. || 1. Act. 9:3.17. 18:9. 22:14.17.18. 23:11. 26:16. 1 Cor. 3:5.10. 4:15. 15:8.9. 2 Cor. 11:5. 12:2.11. Gal. 1:1 12. 2:2.7. 1 Tim. 2:7. 2 Tim. 1:11. || 2. 2 Cor. 3:2. 12:12. || 4. Luc. 10:7. 1 Cor. 6:12. 8:8. 9:14. 1 Thess. 2:9. 2 Thess. 3:9. || 5. Matt. 8:14. 12:46. 13: 55. Mar. 6:3. Luc. 4:38. 8:19. Io. 2:12. Act. 1:14. Gal. 1:19. 1 Tim. 4:3.

(l) = Cu. | 13. 7. (m) = A. Cl. L. R. 1. | 11. 26. 37. (n) * καὶ κύριοι Cu. | 13. 9. (o) * δὲ & = ἀλλ' V. | 9. 7. (p) συνηθείᾳ A. R. 2. | 10. 5. || & γὰρ pro δὲ R. 1. | 9. 7. (q) παραστήτει A. S. 2. | 10. 36. (r) * μὴ & = γὰρ A. | 9. 7. (s) = A. | 9. (t) ἀσθενέσιν A. S. 2. | 10. 6. (u) ἀπόλλυται οὖν ὁ ἀσθενῶν ἐ τῇ σῇ γνώσει ὁ ἀδελφὸς A. | 9. 5. 4. (x) has duas voces transponunt A. S. 2. V. | 11. 4. (y) ἐπιστολῆς Cu. | 13. 5.

6 Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας
.κ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐρ-
γάζεσθαι;
7 Τίς ςρατεύεται ἰδίοις ὀψω-
νίοις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπε-
λῶνα, καὶ [z] ἐκ τοῦ καρποῦ ||
αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει [a]; Ἢ τίς ποι-
μαίνει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γά-
λακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει;
8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα
λαλῶ ||; Ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος
ταῦτα || λέγει;
9 [d] Ἐν γὰρ τῷ Μωσέως νόμῳ
γέγραπται· || Οὐ φιμώσεις βοῦν
ἀλοῶντα. Μὴ [e] τῶν βοῶν μέλει
τῷ Θεῷ;
10 Ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει;
Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ'
ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀρο-
τριᾷν· καὶ ὁ ἀλοῶν, [f] τῆς ἐλπί-
δος αὐτοῦ μετέχειν ἐπ' ἐλπίδι ||.
11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευμα-
τικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς
ὑμῶν τὰ σαρκικὰ [g] θερίσομεν ||;
12 Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν
μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς;
Ἀλλ' [h] οὐκ ἐχρησάμεθα || τῇ ἐξ-
ουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα [i] ςέ-
γομεν ||, ἵνα μὴ ἐγκοπήν τινα
δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριςοῦ.
13 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ
ἐργαζόμενοι, [k] ἐκ τοῦ ἱεροῦ
ἐσθίουσιν; Οἱ τῷ θυσιαςηρίῳ
[l] προσεδρεύοντες ||, τῷ θυσιαςη-
ρίῳ συμμερίζονται;
14 Οὕτω καὶ ὁ Κύριος διέταξε
τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλ-
λουσιν, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν.
15 Ἐγὼ δὲ [m] οὐδενὶ ἐχρησά-
μην || τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ
ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν
ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀ-
ποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα
τις κενώσῃ.
16 Ἐὰν γὰρ [n] εὐαγγελίζω-
μαι ||, οὐκ ἔςι μοι καύχημα· ἀ-
νάγκη γάρ μοι ἐπίκειται. οὐαὶ
[o] δὲ || μοί ἐςιν ἐὰν μὴ [n] εὐαγγε-
λίζωμαι ||.
17 Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσ-
σω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰ-
κονομίαν πεπίςευμαι.
18 Τίς οὖν [p] μοί || ἐςιν ὁ μι-
σθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδά-
πανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον [q] τοῦ
Χριςοῦ ||, εἰς τὸ μὴ καταχρήσα-
σθαι [r] τῇ ἐξουσίᾳ || μου ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ.
19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάν-
των, [s] πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλω-
σα,

||6. Act.20:34. Sup.4:12. 2 Thess.3:9. ||7. Io.21:15. Act.20:28. 1 Cor.3:6.7.8. 2Cor.10:4. 1 Tim.1:18.6:12. 2 Tim.2:3. 4:7. 1 Pet.5:2. 2 Pet.5:2. Deut.20:6. Prov. 27:18. ||9. Deut.25:4. 1 Tim.5:18. Prov.12:10. ||10. 2 Tim.2:6. ||11. Rom.15:27. Gal.6:6. ||12. Act.20:33. 1 Cor.3:5. 4:15. 2 Cor.11:7.9.12.20. 12:13. 1 Thess.2:6. 7. ||13. Lev.6:16.26. 7:6. &c. Num.5:9. 18:8. &c. Deut.10:9. 18:1. ||14. Lev.19: 13. Deut.24:14. 25:4. Matt.10:10. Luc.10:7. Gal.6:6. 1 Tim.5:18. ||15. Act.18:3. 20: 34. 1 Cor.4:12. 2 Cor.11:10. 12:16. 1 Thess.2:9. 2 Thess.3:8. ||16. Act.9:6.17. 13:2. 22:14.21. 26:16. Rom.1:14. Gal.1:1.12. Ier.20:7. Amos 3:8. 7:15. ||17. Luc.10: 7. 1 Cor.3:8. 4:1. Phil.1:17. Gal.2:7. Col.1:25. ||18. 2 Cor.11:7. Sup.7:31. Inf.10: 33. 2 Cor.4:5. ||19. Matt.18:15. Rom.11:14. 1 Pet.3:1.

(z) τὸν καρπὸν A. | 9. 37. || = ἐκ utrobique Cu. | 13. (a) * καὶ πίνει Cu. | 13. 27. (b) λέγω Cu. | 13. 5. (c) = M. 1. | 9. 7. 29. (d) = Ge. | 9. 33. (e) * περὶ L. | 9. 7. 35. (f) ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν A. R. 1. S. 1. V. | 11. 23. (g) θερίσωμεν Cu. | 13. 6. 36. (h) οὐκ ἐχρησάμην M. 1. | 9. 6. || οὐ κεχρήμεθα A. | 9. 6. (i) ςέγωμεν P. 2. | 9. 6. (k) * τὰ R. 1. | 9. 7. 35. (l) παρεδρεύοντες A. | 9. 7. (m) οὐ κέχρημαι Cu. | 13. || sic A. sed retinet οὐδενὶ | 9. (n) εὐαγγελίσωμαι utrobique Cu. | 13. 36. (o) γὰρ L. S. 3. | 11. 7. (p) μου A. | 9. 7. (q) = P. 3. | 9. 29. (r) τὰς ἐξουσίας P. 3. | 9. 6. (s) * ἐν Cu. | 13. 7. 29.

σα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.
20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαί-
οις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους
κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ
νόμον [t], ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερ-
δήσω·
21 Τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος,
(μὴ ὢν ἄνομος [u] Θεῷ ||, ἀλλ'
ἔννομος [u] Χριςῷ ||) ἵνα [x] κερδή-
σω || ἀνόμους
22 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν
[y] ὡς || ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς
κερδήσω, τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ
πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.
23 [z] Τοῦτο || δὲ ποιῶ διὰ τὸ
εὐαγγέλιον [a], ἵνα συγκοινωνὸς
αὐτοῦ γένωμαι.
24 Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἐν ςα-
δίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέ-
χουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βρα-
βεῖον; οὕτω τρέχετε, ἵνα κα-
ταλάβητε.
25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος,
πάντα ἐγκρατεύεται· ἐκεῖνοι μὲν
[b] οὖν || ἵνα φθαρτὸν ςέφανον λά-
βωσιν· ἡμεῖς δὲ, ἄφθαρτον.
26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω,
ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω,
ὡς οὐκ ἀέρα [c] δέρων ||.
27 Ἀλλ' [d] ὑπωπιάζω || μου
τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μ-
πως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδ-
κιμος γένωμαι.

Κεφ. ί. 10.

1 ΟΥ θέλω [e] δὲ || ὑμᾶς ἀγν-
εῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι οἱ πα-
τέρες [f] ἡμῶν || πάντες ὑπὸ τὴ-
νεφέλην ἦσαν· καὶ πάντες δι-
τῆς θαλάσσης διῆλθον·
2 Καὶ πάντες εἰς τὸν Μωσῆ-
[g] ἐβαπτίσαντο || ἐν τῇ νεφέλ-
καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ·
3 Καὶ πάντες τὸ [h] αὐτὸ || βρῶ-
μα πνευματικὸν ἔφαγον·
4 Καὶ πάντες τὸ [h] αὐτὸ || πόμα
πνευματικὸν ἔπιον· ἔπινον γὰρ ἐκ
πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέ-
τρας· ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριςός.
5 Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν
αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατε-
ςρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ.
6 Ταῦτα δὲ [i] τύποι ἡμῶν ||
ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς
ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖ-
νοι ἐπεθύμησαν.
7 Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε,
καθώς τινες [k] αὐτῶν· ὡς γέγρα-
πται· Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν
καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέςησαν παίζειν.
8 Μηδὲ

||20. Act 15:1.24. 16:3. 18:18. 21:20.23.&c. ||21. Matt.5:17. Rom.2:12. 1 Cor. 7:19.22. 10:32. 2 Cor.3:6. Gal.2:3. ||22. Rom.11:14. 15:1. 1 Cor.7:16. 10:33. 2 Cor.11:29. Gal.6:1. ||24. Gal 2:2. 5:7. Phil.2:16. 3:14. 2 Tim.4:7. Heb.12:1.6:18. ||25. Eph.6:12. 1 Tim.6:12. 2 Tim.2:4.5. 4:7.8. 1 Pet.1:4. 5:4. Iac.1:12. Apoc.2:10. 3:11. ||26. 2 Tim.2:5. 4:8. ||27. Ier.6:30. Rom.6:18. 19.8:13. 1 Cor.4:11. 2 Cor. 11:23. 13:6. Col.3:5. 1 Tim.4:8. 2 Tim.2:15. Cap. X. ||1. Ex.13:21.14:19.22. 40:34. Num.9:18. 14:14. 33:8. Deut.1:33. Neh.9:12.19. Pſ.78:13.14.105:39. Sap.10:17. Ioſ.4:23. Heb.11:20. ||3. Ex.16:4.14.&c. Neh.9:15.20. Pſ.78:15. 105:41. Sap. 16:20. Io.6:31.49. ||4. Ex.17:6. Num.20:10. 21:16. Sap.11:4. Neh.9:15.20. Pſal. 78:15. 105:41. Eſa.43:20. Io.4:14. 7:37. ||5. Num.14:23.37. 26:64.65. Pſ.106:26. Heb.3:17. Iudæ ℣.5. ||6. Num.11:4.33. Pſal.78:20. 106:14. ||7. Gen.26:8. 39:14. Ex.32:6. Iud.19:25. Sup.5:11. 8:7. 1 Io.5:21.

(t) * μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον A. R. 1. S. 1. | 35. 11. (u) Θεοῦ & Χριςοῦ A. W. | 10. 6. 14. (x) κερδανῶ A. | 9. 5. (y) = A. | 9. (z) πάντα A. Cl. R. 2. V. | 11. 23. (a) * τοῦ Θεοῦ S. 1. | 9. 35. (b) = S. 1. | 9. 7. 26. (c) δαίρων Cæſ. | 9. (d) ὑποπιάζω Cu. | 13. 6. (e) γὰρ A. L. S. 1. | 11. 7. 8. (f) ὑμῶν Cæſ. | 9. (g) ἐβαπτίσθησαν A. L. Cæſ. | 11. 36. (h) = A. | 9. 29. (i) εἰς τύπον ἡμῖν P. 3. | 9. 5. || τύπος Cæſ. | 9. (k) * ἐξ A. | 9. 7.

8 Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς
..ες αὐτῶν [l] ἐπόρνευσαν ||, καὶ
..εσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς
..λιάδες.
9 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν [m] Χρι-
.. ||, καθὼς καί τινες αὐτῶν
..πείρασαν ||, καὶ ὑπὸ τῶν ὄ-
..ων ἀπώλοντο.
10 Μηδὲ [o] γογγύζετε ||, κα-
..ς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν,
..ὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευ-
..ῦ.
11 Ταῦτα δὲ πάντα [p] τύποι ||
..νέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ
..ὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ
..λη τῶν αἰώνων κατήντησεν.
12 Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλε-
..τω μὴ πέσῃ.
13 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ [q] εἴ-
..φεν || εἰ μὴ ἀνθρώπινος· [r] πι-
..ς || δὲ ὁ Θεὸς, ὃς οὐκ [s] ἐάσει ||
..ᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνα-
..ε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πει-
..σμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύ-
..σθαι [t] ὑμᾶς || ὑπενεγκεῖν.
14 [u] Διόπερ, ἀγαπητοί μου ||,
..ύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας.
15 Ὡς φρονίμοις [x] λέγω· κρί-
νατε ὑμεῖς ὅ φημι.
16 Τὸ ποτήριον τῆς [y] εὐλογίας ||
ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ
αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; [z] Τὸν
ἄρτον || ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία
τοῦ σώματος [a] τοῦ Χριστοῦ || ἐστιν;
17 Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα
οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες
ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου [b] μετέχομεν.
18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ
σάρκα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς
θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου
εἰσί;
19 Τί οὖν φημι; ὅτι [c] εἴδω-
λον || τί ἐστιν; ἢ ὅτι [c] εἰδωλόθυ-
τον || τί ἐστιν;
20 Ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη,
δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ Θεῷ· οὐ
θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαι-
μονίων γίνεσθαι.
21 Οὐ δύνασθε ποτήριον Κυ-
ρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμο-
νίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυ-
ρίου μετέχειν, καὶ τραπέζης δαι-
μονίων.
22 Ἢ παραζηλοῦμεν τὸν Κύ-
ριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσ-
μεν;

23 Πάντα

..8. Num.25:1.9. Pſ.106:28. Sup.6:18. Apoc.2:14. || 9. Ex.14:12. 17:2.7. Num. ..5.6. Deut.6:16. Pſ.78:18.56. 95:9. 106:14. Iudit 8:12. Iudæ ℣.5. Heb.11:26. Sap. ..1.5. || 10. Ex.12:23. 16:2. 17:2. Num.14:2.12.29.36. 16:3.11.41.46. Pſ.106:16. .. Iudit.8:24. Sap.18:25. Phil.2:14. Heb.11:28. 1 Pet.4:9. Iudæ ℣.16. || 11. Rom. ..4. 1 Cor.-:29. 9:10. Phil.4:5. Heb.10:25.37. 1 Pet.4:2. 1 Io.2:18. || 12. Rom.11: .. || 13. 2 Sam.7:14. Pſ.125:3. Ier.29:11. 1 Cor.1:8. 1 Theſſ.5:24. 2 Theſſ.3:3. Heb. ..4. 2 Pet.2:9. || 14. Sup.8:10. 2 Cor.6:17. 1 Io.5:21. Apoc.2:14. || 15. 1 Cor.1:5. ..5. 8:1. || 16. Matt.26:26. Inf.11:24. Act.2:42. || 17. Rom.12:5. 1 Cor.12:27. Lev. ..6. Io.6:33. || 18. Lev.3:3. 7:15. || 19. 1 Cor.8:4. Rom.14:14. Tit.1:15. || 20. Lev. ..7. Deut.32:17. Pſ.96:5. 106:37. Eſa.65:11. Baruc.4:7. 2 Pet.11:15. Apoc.9:20. ..1. Deut.32:18.37. 2 Cor.6:15. || 22. Deut.32:21. Iob 9:19. 37:23. Eze.22:14.

(l) ἐξεπόρνευσαν Ge. | 9. 7. (m) Θεὸν ..| 9. 5. || Κύριον L. | 9. 5. || & = καὶ ..ſt καθὼς A. | 9. (n) ἐξεπείρασαν ..e. | 9. 7. (o) γογγύζωμεν Cu. | 13. 6. ..k = καὶ poſt καθὼς A. | 9. 7. (p) ..πικῶς A. S. 2. | 11. 6. (q) εἰληφέτω ..| 9. 36. (r) δυνατὸς R. 3. | 9. 5. (s) ..ήσει Cu. | 13. 5. (t) = A. E. | 10. 7. .. (u) διὸ, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ Cp. | 9. 14. (x) * ὑμῖν Ge. | 9. 7. 35. (y) εὐχαριστίας R. 1. | 9. 5. (z) ὁ ἄρτος S. 1. V. | 33. 10. 6. || = τοῦ αἵματος B. 1. | 9. (a) αὐτοῦ E. | 9. || = τοῦ σώματος R. 1. | 9. 28. (b) * καὶ τοῦ ποτηρίου Cu. | 13. 9. || καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς ποτηρίου V. | 9. 35. (c) hæ voces tranſponuntur Cl. R. 1. | 10. 4.

23 Πάντα [d] μοι || ἔξεστιν, ἀλλ᾽ οὐ πάντα συμφέρει· πάντα [d] μοι || ἔξεστιν, ἀλλ᾽ οὐ πάντα οἰκοδομεῖ.

24 Μηδεὶς [e] τὸ || ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ [e] τὸ || τοῦ ἑτέρου [f] ἕκαστος ||.

25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν.

26 Τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

27 Εἰ [g] δέ || τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων [h], καὶ θέλετε πορεύεσθαι, [i] πᾶν τὸ παρατιθέμενον || ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν.

28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ· Τοῦτο [k] εἰδωλόθυτόν || ἐστι, μὴ ἐσθίετε, δι᾽ ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα, καὶ τὴν συνείδησιν· [l] τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ||.

29 Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ [m] ἄλλης || συνειδήσεως;

30 Εἰ [n] δὲ || ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;

31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε.

32 Ἀπρόσκοποι γίνεσθε [καὶ] Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ [τῇ] ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ·

33 Καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶ[σιν] ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυ[τοῦ] συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν π[ολ]λῶν, ἵνα σωθῶσι.

Κεφ. ιά. 11.

1 Μιμηταί μου γίνεσθε, [κα]θὼς κἀγὼ Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, [o] ἀδε[λ]φοὶ, || ὅτι πάντα μου μέμνησ[θε], καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τ[ὰς] παραδόσεις κατέχετε.

3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅ[τι] παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χ[ρι]στός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικὸς, [ὁ] ἀνήρ· κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ Θεό[ς].

4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος [ἢ] προφητεύων [p] κατὰ κεφαλῆς [ἔ]χων, καταισχύνει τὴν κεφαλ[ὴν] αὐτοῦ.

5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομέ[νη] ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτ[ῳ] τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κ[ε]φαλὴν ἑαυτῆς· ἓν γάρ ἐστι κ[αὶ] τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.

6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτετ[αι] γυνὴ, [q] καὶ || κειράσθω· εἰ [δὲ] αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι [ἢ] ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω.

7 Ἀν[ὴρ]

|| 23. Sup. 6:12. 8:8. || 24. Rom. 15:1.2. 1 Cor. 13:5. Phil. 2:4.20. || 25. 1 Tim. 4: Tit. 1:15. Sup. 9:3. || 26. Ex. 19:5. Deut. 10:14. Iob 41:21. Ps. 24:1. 50:12. Inf. ℣. 2 || 27. Luc. 10:7. 1 Cor. 8:7. || 28. 1 Cor. 8:10.11. 10:26. || 29. Rom. 14:16. || 30. Rom. 1 6. 1 Tim. 4:4. || 31. Col. 3:17. 1 Pet. 4:11. || 32. Rom. 14:13. Sup. 8:13. 2 Cor. 6:3. || 3 Rom. 15:2. 1 Cor. 9:19.22. 2 Cor. 12:19. Cap. XI. || 1. 1 Cor. 4:16. Eph. 5:1. Ph 3:17. 1 Thess. 1:6. 2 Thess. 3:9. || 2. 1 Cor. 4:17. 15:1. 2 Thess. 2:15. 3:6. || 3. Gen. 3:1 Ioh. 14:28. Rom. 14:9.11. 1 Cor. 3:23. 14:34. 15:27.28. Eph. 5:23. Phil. 2:7. 8 1 Tim. 2:11. 1 Pet. 3:1.6. || 4. Inf. 12:10. 14:1. &c. || 5. Act. 2:17. 21:9. || 6. Num. 5: Deut. 22:5.

(d) = utrobique A. | 9. 29. (e) τὰ utrobique A. | 9. 35. (f) = V. | 9. 26. (g) = Cu. | 13. 7. (h) * εἰς δεῖπνον Ge. | 9. 35. (i) πάντα τὰ παρατιθέμενα A. | 9. 36. (k) ἱερόθυτον A. R. 1. | 10. 5. (l) = A. Cl. R. 1. S. 1. V. | 2 (m) ἀλλοτρίας V. | 9. 5. (n) = R. | 9. 7. (o) = P. 3. | 9. (p) * κάλυμμ R. 1. | 9. 25. (q) = Cu. | 13. 7.

7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει
ατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν,
ι:ὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων·
γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐςιν.
8 Οὐ γάρ ἐςιν ἀνὴρ ἐκ γυναι-
, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός.
9 Καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ
ὶ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ
ν ἄνδρα.
10 Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ
ἐξουσίαν ‖ ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφα-
ῆς [r], διὰ τοὺς ἀγγέλους.
11 Πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυ-
αικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς,
Κυρίῳ.
12 Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ
νδρὸς, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς
γυναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
Θεοῦ.
13 [u] Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς ‖ κρίνατε,
πρέπον ἐςι γυναῖκα ἀκατακά-
λυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι;
14 [x] Ἢ ‖ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις
διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν
κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐςι;
15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα
αὐτῇ ἐςιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ πε-
ριβολαίου δέδοται [y] αὐτῇ ‖.
16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος
εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν
οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ [z] αἱ ἐκκλη-
σίαι ‖ τοῦ Θεοῦ.
17 Τοῦτο δὲ [zz] παραγγέλλων
οὐκ ἐπαινῶ ‖, ὅτι οὐκ εἰς τὸ
κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συν-
έρχεσθε.

18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχο-
μένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀ-
κούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρ-
χειν· καὶ μέρος τι πιςεύω.
19 Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις [a] ἐν
ὑμῖν ‖ εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φα-
νεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν.
20 Συνερχομένων οὖν ὑμῶν
ἐπὶ τὸ αὐτὸ, οὐκ ἔςι Κυριακὸν
δεῖπνον φαγεῖν.
21 Ἕκαςος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖ-
πνον [b] προλαμβάνει ‖ [c] ἐν ‖ τῷ
φαγεῖν· καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ
μεθύει.
22 Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε
εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἢ τῆς
ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρονεῖ-
τε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ
ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; [d] ἐπαι-
νέσω ὑμᾶς; Ἐν τούτῳ ‖ οὐκ ἐ-
παινῶ.
23 Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον [e] ἀ-
πὸ ‖ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα
ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς [f] ἐν
τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο, ἔλαβεν
ἄρτον·
24 Καὶ εὐχαριςήσας ἔκλασε,
καὶ εἶπε· [g] Λάβετε, φάγετε· ‖
τοῦτό μου ἐςὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν [h] κλώμενον ‖· τοῦτο ποιεῖ-
τε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον,
μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦ-
το τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη
ἐςὶν ἐν τῷ ἐμῷ [i] αἵματι ‖· τοῦ-
το ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε,
εἰς

‖7. Gen.1:26.27. 2:23. 5:1. 9:6. Sap.2:23. Sir.17:3. ‖8. 9. Gen.2:18.21. ‖ 10. ccl.5:6. ‖ 12. Rom.11:36. ‖ 16. 1 Tim.6:4. ‖ 18. 1 Cor.1:10.11.12. 3:3. ‖ 19. Deut. 3:3. Matt.10:34. 18:7. Luc.2:35. 17:1. Act.20:30. 1 Tim.4:1. 2 Pet.2:1. 1 Ioh. :19. ‖ 21. 2 Pet.2:13. Iudæ ℣.12. ‖ 22. Lev.19:30. Iac.2:6. ‖ 23. Matt.26:26. Mar. 4:22. Luc.22:19. Act.2:42. 20:11. 1 Cor.10:16. 15:3. Gal.1:1.11.

(r) * ἡ A. |9.7. (s) περιβόλαιον V. |9. 5. (t) * ἑαυτῆς V. | 9.27. (u) ὑμεῖς αὐτοὶ Cl. |9.6.7. (x) = A. R. 1. | 10. 7. (y) = Cæſ. | 9. (z) ἡ ἐκκλησία V. | 9.6. (zz) παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν A. L. 2. | 11. 8. (a) = Cu. | 13. 9. 7. (b) προςλαμβάνει A. |9. 7. (c) ἐπὶ Ge. | 9. 7. (d) ἐπαινῶ ὑμᾶς ἐν τούτῳ; R. 1. |9. 36. (e) παρὰ Cu. | 13.7. (f) * Χριςὸς M. 2. N. 1. | 10. 27. (g) = Cu. | 13. 9. 29. (h) = A. | 9. ‖ παραδοθησόμενον V. |9. 5. (i) ὀνόματι N. 1. |9.5.29.

εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
26 Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν
ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον
[k] τοῦτο || πίνητε, τὸν θάνατον
τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄ-
χρις οὗ [l] ἂν || ἔλθῃ.
27 Ὥςε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον
[m] τοῦτον, ἢ || πίνῃ τὸ ποτήριον
[n] τοῦ Κυρίου || ἀναξίως, ἔνοχος
ἔςαι τοῦ σώματος καὶ αἵματος
τοῦ Κυρίου.
28 Δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος
ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου
πινέτω.
29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων
ἀναξίως, κρῖμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ
πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ
Κυρίου.
30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ
ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωςοι, καὶ κοι-
μῶνται ἱκανοί.
31 Εἰ [o] γὰρ || ἑαυτοὺς διεκρί-
νομεν, οὐκ ἂν [p] ἐκρινόμεθα ||.
32 Κρινόμενοι δὲ, ὑπὸ Κυρίου
παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσ-
μῳ κατακριθῶμεν.
33 Ὥςε, ἀδελφοί μου, συν-
ερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλή-
λους ἐκδέχεσθε.
34 Εἰ [q] δέ || τις πεινᾷ, ἐν οἴ-
κῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρῖ
συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ,
ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 ΠΕρὶ δὲ τῶν πνευματικῶ
ἀδελφοὶ, οὐ θέλω ὑμᾶς
γνοεῖν.
2 Οἴδατε ὅτι [r] ἔθνη ἦτε, πρ
τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν
γεσθε, [s] ἀπαγόμενοι ||.
3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν, ὅτι οὐδε
ἐν Πνεύματι Θεοῦ [t] λαλῶν ||, λ
γει ἀνάθεμα [u] Ἰησοῦν ||· καὶ οὐ
δεὶς δύναται εἰπεῖν [x] Κύριον Ἰη
σοῦν ||, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.
4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτω
εἰσὶ, τὸ δὲ αὐτὸ Πνεῦμα·
5 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰ
σι, [y] καὶ ὁ || αὐτὸς Κύριος·
6 Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτω
εἰσὶν, ὁ δὲ [z] αὐτός || ἐςι Θεὸς
ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.
7 Ἑκάςῳ δὲ δίδοται ἡ φανέ-
ρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς τὸ
συμφέρον.
8 Ὧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύ-
ματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλ-
λῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ
αὐτὸ Πνεῦμα·
9 Ἑτέρῳ δὲ πίςις, ἐν τῷ αὐ-
τῷ

|| 26. Matt.24:50. 25:13.27. 26:64. Io.14:3. Act.1:11. 1 Cor.4:5. 15:23. 1 Thess. 4:15. 2 Thess.1:10. 2 Pet.3:4.12. Iudæ ℣.14. Apoc.1:7. || 27. Num.9:13. Ioh.6:51. 63.64. 13:27. 1 Cor.10:21. Heb.6:6. 10:29. || 28. 2 Cor.13:5. Gal.6:4. || 29. Rom. 13:2. || 31. Ps.32:5. Prov.18:17. Ier.6:8. || 32. Ps.94:13. Heb.12:5.10. || 34. Sup.7: 17. Tit.1:5. Cap. XII. || 1. 1 Cor.1:4.7. 14:1.38. || 2. Sup.6:11. Eph.2:11.12. 4:17. 1 Thess.1:9. Tit.3:3. 1 Pet.4:3. || 3. Matt.16:17. Mar.9:39. Io.13:13. 15:26. 1 Cor.8:6. 2 Cor.3:5. 11:4. 1 Io.4:2. || 4. Rom.12:6. Eph.4:4. Heb.2:4. 1 Pet.4:10. || 5. Rom.12:6.7.8. Eph.4:11. || 6. Eph.1:23. 4:6. Io.10:25.37. 14:10. || 7. Inf.14:26. || 8. 1 Cor.1:5. 2:6. 13:2.8. 14:6. 2 Cor.8:7. || 9. Matt.17:19. Mar.16:18. Inf.13:2. 2 Cor.4:13. Heb.11:33. Iac.5:14.

(k) = A. | 9.7. 26. (l) = A. | 9.7. (m) = A. & καὶ pro ἢ | 9.7. (n) post ἀναξίως L. M. 1. N. 1. S. 2. | 12.4.7. (o) δὲ A. R. 1. | 10.7. (p) ἀνεκρινόμεθα Ge. | 9.7. (q) = A. | 9.7. (r) * ὅτε A. Cp. S. 2. | 12. 7. 14. (s) ἀναγόμενοι P. 3. | 9. 7. (t) = Cu. | 13. (u) Ἰησοῦς A. R. 1. | 10. 6. (x) Κύριος Ἰησοῦς A. R. 1. S. 1. V. | 11. 6. 8. (y) ὁ δὲ M. 1. | 9. (z) = A. | 9.7.29.

Πνεύματι· ἄλλῳ [a] δὲ ‖ χα-
ίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ [b] αὐ-
‖ Πνεύματι·
10 Ἄλλῳ δὲ [c] ἐνεργήματα ‖
ιάμεων, ἄλλῳ δὲ [d] προφη-
ία ‖, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευ-
των, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν,
λῳ δὲ [e] ἑρμηνεία ‖ γλωσσῶν.
11 Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ
ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, δι-
οῦν [f] ἰδίᾳ ‖ ἑκάστῳ καθὼς βού-
ται.
12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν
, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάν-
δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος
οῦ ἑνὸς ‖, πολλὰ ὄντα, ἕν
[h] σῶμα ‖· οὕτω καὶ ὁ Χρι-
ς.
13 Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ Πνεύματι
εῖς πάντες [i] εἰς ἓν [k] σῶμα ἐ-
πτίσθημεν· εἴτε Ἰουδαῖοι, εἴ-
Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε
εύθεροι· καὶ πάντες εἰς ἓν
εῦμα ἐποτίσθημεν ‖.
14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν
μέλος, ἀλλὰ πολλά.
15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· Ὅτι
ι εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
ματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ιν ἐκ τοῦ σώματος;
16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς· Ὅτι
κ εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ εἰμὶ ἐκ
ῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος;
17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλ-
μὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοὴ,
ποῦ ἡ ὄσφρησις;
18 Νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ
μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ
σώματι, καθὼς ἠθέλησεν.
19 Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέ-
λος, ποῦ τὸ σῶμα;
20 Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη,
ἓν δὲ σῶμα.
21 Οὐ δύναται [l] δὲ ‖ ὀφθαλ-
μὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· Χρείαν σου
οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς
ποσί· Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω.
22 Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον, τὰ
δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀ-
σθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά
ἐστι.
23 Καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα
εἶναι [m] τοῦ σώματος, τούτοις
τιμὴν περισσοτέραν [n] περιτίθε-
μεν ‖· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν
εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔ-
χει [o].
24 Τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν, οὐ
χρείαν ἔχει [p]· ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς συνε-
κέρασε τὸ σῶμα, τῷ [q] ὑστεροῦν-
τι ‖ περισσοτέραν δοὺς τιμήν·
25 Ἵνα μὴ ᾖ [r] σχίσμα ‖ ἐν τῷ
σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ
ἀλλήλων μεριμνῶσι τὰ μέλη.
26 Καὶ εἴτε πάσχει [s] ἓν ‖ μέ-
λος,

‖ 10. Mar. 16:17. 18. Act. 2:4. 10:46. 11:27. 16:16. Rom. 12:6. 1 Cor. 11:4. 13:1. 3. 14:1. 5. 13. 29. 32. 2 Cor. 11:13. Gal. 3:5. 1 Thess. 5:20. 1 Io. 4:1. Apoc. 2:2. ‖ 11. 3:8. Rom. 12:3. 6. 1 Cor. 7:7. 2 Cor. 10:13. Eph. 4:7. Heb. 2:4. ‖ 12. Rom. 12:4. Eph. 4:4. 16. ‖ 13. Matt. 3:11. Io. 6:63. 7:37. Rom. 6:5. Eph. 2:14. 15. 16. 4:4. Gal. 28. Col. 3:11. Sup. 10:2. ‖ 18. Sup. 3:5.

(a) = Ge. | 9. 7. (b) ἐνὶ A. R. 1. 0. 5. (c) ἐνέργημα V. | 9. ‖ ἐνεργεία ε. | 9. 6. (d) προφητεῖαι P. 3. | 9. 6.) διερμηνεία A. | 9. 7. (f) = V. | 9.) = A. s. 2. V. | 11. (h) = V. | 9. * εἷς ἐσμὲν Cu. | 13. 9. 5. (k) πόμα οτίσθημεν, εἰς ἓν πνεῦμα W. | 14. 9. ‖ & εἰς posterius = R. 1. | 9. ‖ & pro εῦμα M. 1. 2. N. 1. leg. πόμα | 5. 11. ‖ & pro ἐποτίσθ. L. leg. ἐφωτίσθημεν | 9. ‖ & pro εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν A. leg. ἓν σῶμά ἐσμεν | 9. 23. (l) ὁ A. | 9. 7. (m) * μέλη Cl. | 9. 40. (n) ἐπιτί.. Cæs. | 9. (o) * τιμῆς Ge. | 9. (p) * τιμῆς Cu. Ge. | 13. 35. 9. (q) ὑστερουμένῳ A. | 9. 36. ‖ sic R. 1. & deinde, τὸ περισσότερον & = τιμήν | 9. (r) σχίσματα. Cæs. | 9. (s) = utrobique A. | 9.

λος, [t] συμπάσχει || πάντα τὰ μέ-
λη· εἴτε δοξάζεται [s] ἓν || μέλος,
[u] συγχαίρει || πάντα τὰ μέλη.
27 Ὑμεῖς δέ ἐςε σῶμα [x] Χρι-
ςοῦ ||, καὶ μέλη ἐκ [y] μέρους ||.
28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποςό-
λους, δεύτερον προφήτας, τρί-
τον διδασκάλους, ἔπειτα δυνά-
μεις, [z] εἶτα || χαρίσματα ἰαμά-
των, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις,
γένη γλωσσῶν [a].
29 Μὴ πάντες, ἀπόςολοι; μὴ
πάντες, προφῆται; μὴ πάντες,
διδάσκαλοι; μὴ πάντες, δυνάμεις;
30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔ-
χουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες
γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες
διερμηνεύουσι;
31 Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα
τὰ [b] κρείττονα ||· καὶ [c] ἔτι ||
καθ' ὑπερβολὴν [d] ὁδὸν || ὑμῖν
δείκνυμι.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀν-
θρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγ-
γέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέ-
γονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον
ἀλαλάζον.
2 Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν,
καὶ εἰδῶ τὰ μυςήρια πάντα
πᾶσαν τὴν γνῶσιν· καὶ ἐὰν
πᾶσαν τὴν πίςιν, ὥςε ὄρη
θιςάνειν ||, ἀγάπην δὲ μὴ ἔ
οὐδέν [f] εἰμι ||.
3 Καὶ ἐὰν [g] ψωμίζω || πά
τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν
ραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα [h] κα
σωμαι ||, ἀγάπην δὲ μὴ ἔ
οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ,
ςεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ
ἀγάπη || οὐ περπερεύεται,
φυσιοῦται,
5 Οὐκ [k] ἀσχημονεῖ ||, οὐ
τεῖ [l] τὰ || ἑαυτῆς, οὐ παροξ
ται, οὐ λογίζεται τὸ κακὸν,
6 Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδι
συγχαίρει δὲ || τῇ ἀληθείᾳ·
7 Πάντα [m] ςέγει ||, πά
πιςεύει, πάντα ἐλπίζει, πά
ὑπομένει.
8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε [n] ἐκ
πτει ||· εἴτε δὲ προφητεῖαι
ταργηθήσονται, εἴτε γλῶσ
παύσονται, εἴτε [o] γνῶσις
ταργηθήσεται ||.
9 Ἐκ μέρους [p] γὰρ || γινώσ
μεν, καὶ ἐκ μέρους [q] προφητ
μεν·
10 Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλει
[r] τό

||27.Rom.12:5. Eph.1:23. 4:11. 5:23.30. Col.1:24. ||28.Act.13:1. Rom.12:
Inf.13:3. 14:33. Eph.4:11. 2:20. 3:5. 1 Tim.5:17. Heb.13:17.24. ||31. 1 Cor.
13:1. 14:1. Cap. XIII. ||2. Matt.7:22. 17:20. 21:21. Mar.11:23. Luc.17:6. R
12:7. 1 Cor.2:7. 12:8.9.10.28. 14:1.6. ||3. Matt.6:1. Ioh.15:13. Rom.12:8
Sup.12:28. 1 Io.3:16. Prov.25:21. ||4. Prov.10:12. 1 Pet.4:8. Sup.1:11. 3:3. 4:8
5:2.6. Iac.3:14. 4:5. ||5. 1 Cor.10:24. 11.tot. 14:40. Phil.2:4. Rom.15:1. Deu
34. 9:7.19. 29:28. Ier.32:37. ||6. Ps.10:3. 15:4. 49:19. Rom.1:32. 2 Ioh.℣.4.
Prov.10:12. Rom.15:1. Sup.9:12. Gal.6:2. 1 Pet.4:8. 2 Tim.2:24. ||8. 2 Pet.1

(t) συμπάσχῃ Cu. | 13. 6. (u) συγχαίρῃ Cu. | 13. 28. (x) = P. 2. | 9. (y) μέλους V. | 9. (z) ἔπειτα A. | 9. 5. (a) * ἑρμηνείας γλωσσῶν V. W. | 10. 14. (b) μείζονα A. L. R. 1. S. 3. | 5. 23. (c) εἴτι Cu. | 13. 7. (d) ὅλον Cu. | 13. 9. (e) μεθιστάνει Ge. | 9. 6. (f) ὠφελοῦμαι A. | 9. 5. (g) ψωμίσω Cæs. | 9.

(h) καυχήσωμαι W. | 14. 23. 9. 6. (i) = R. 1. V. | 10. 11. (k) φιλοτιμε | 9. 5. (l) τὸ R. | 7. 9. || τὸ μὴ R. 1. | (ll) * μᾶλλον Cæs. | 9. (m) ςέργει | 13. 5. 6. (n) πίπτει A. | 9. 7. (o) γ σεις καταργηθήσονται A. | 9. 6. (p Cp. N. 1. S. 4. | 7. 12. 14. (q) * δὲ C | 9. (r) = A. R. 1. | 10. 7.

ότε ‖ τὸ ἐκ μέρους καταργη-
ρήσεται.
11 Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νή-
ος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρό-
ιν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε
γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ
ῦ νηπίου.
12 Βλέπομεν [r] γὰρ ‖ ἄρτι [s] δι᾽
όπτρου [t] ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ
όσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι
ώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπι-
ώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.
13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπὶς,
άπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων
[u] τούτων ‖ ἡ ἀγάπη.

Κεφ. ιδ΄. 14.

Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζη-
λοῦτε δὲ τὰ πνευματικά·
άλλον δὲ ἵνα προφητεύητε.
2 Ὁ γὰρ λαλῶν [x] γλώσσῃ ‖,
ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ
ῷ. οὐδεὶς γὰρ ἀκούει [y], πνεύ-
τι δὲ λαλεῖ μυστήρια.
3 Ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώ-
ς λαλεῖ [z] οἰκοδομὴν καὶ πα-
ιλησιν καὶ παραμυθίαν.
4 Ὁ λαλῶν [a] γλώσσῃ ‖, ἑαυ-
οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων,
λησίαν οἰκοδομεῖ.
5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λα-
ν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα
οφητεύητε· μείζων [aa] γὰρ ‖ ὁ
οφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσ-
ς, ἐκτὸς εἰ μὴ [b] διερμηνεύῃ ‖,
ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.
6 Νυνὶ δὲ, ἀδελφοὶ, ἐὰν ἔλθω
πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί
ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν
λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν
[c] γνώσει ‖, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν
διδαχῇ;
7 Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν δι-
δόντα, εἴτε αὐλὸς, εἴτε κιθάρα,
ἐὰν διαστολὴν [d] τοῖς φθόγγοις ‖
μὴ [e] δῷ ‖, πῶς γνωσθήσεται τὸ
αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;
8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν
σάλπιγξ [f] δῷ ‖, τίς παρασκευά-
σεται εἰς πόλεμον;
9 Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς
γλώσσης ἐὰν μὴ [g] εὔσημον ‖ λό-
γον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ
λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα
λαλοῦντες.
10 Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένη
[h] φωνῶν ‖ ἐστιν ἐν κόσμῳ, καὶ
οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον [i].
11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύ-
ναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λα-
λοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν,
[k] ἐν ‖ ἐμοὶ βάρβαρος.
12 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζη-
λωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν
οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε
ἵνα [l] περισσεύητε ‖.
13 [m] Διόπερ ‖ ὁ λαλῶν γλώσ-
σῃ, προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ.
14 Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι
γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσ-
εύχε-

12. 2 Cor.3:18. 5:7. Phil.3:12. 1 Io.3:2. Gal.4:9. 2 Tim.2:19. Rom.8:28. Ex.
ı. Num.12:8. Cap. XIV. ‖ 1. Ex.7:1. Num.11:28. 1 Cor.11:4. 12:10.28.
‖ 2. Gen.11:7. 42:27. Deut.28:49. Esa.36:11. Mar.4:33. Act.2:4. 10:46. 22:9.
Act.13:15. Rom.12:8. 15:4. ‖ 6. Eph.1:17. Sup.11:4. ‖ 12. Sup.12:7.31. ‖ 13.
.12:10. ‖ 14. Luc.24:25. Rom.14:5. Sup.1:10. 2 Thess.2:2.

(r) = Cu. 13. 7. (s) * ὡς R. 1. | 10.
(t) * ὡς S. 2. | 10. 7. (u) πάν-
W. | 9. 5. 14. (x) γλώσσαις S. 1.
6. (y) * αὐτοῦ S. 1. | 9. 35. (z) *
ς V. | 9. 7. (a) γλώσσαις Ge. P. 3.
. 6. 36. (aa) δὲ A. | 9. (b) διερ-
νεύων ἢ Ge. | 9. (c) γλώσσῃ P. 3.
| 9. 5. (d) φθόγγου R. 1. | 9. 36. (e) διδῷ
Cæs. | 9. (f) δώῃ Cu. | 13. (g) εὔσχη-
μον Ge. | 9. 6. 5. (h) γλωττῶν V. | 9. 5.
(i) * ἐστι Cu. | 13. 35. ‖ & = αὐτῶν A.
R. 1. W. | 11. 14. (k) = Cu. | 13. 7. (l)
προφητεύητε A. | 9. 5. (m) διὸ A. | 9. 5.

εὔχεται· ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρ-
πός ἐςι.
15 *Τί οὖν ἐςι; προσεύξομαι*
τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ
καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι,
ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ.
16 *Ἐπεὶ ἐὰν* [n] *εὐλογήσῃς τῷ* ||
πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τό-
πον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἐρεῖ τὸ
ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριςίᾳ, ἐπει-
δὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε;
17 *Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαρι-*
ςεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδο-
μεῖται.
18 *Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ* [o] *μου* ||,
πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις
λαλῶν.
19 *Ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω*
πέντε λόγους [p] *διὰ τοῦ νοός* ||
μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους
κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν
γλώσσῃ.
20 *Ἀδελφοὶ, μὴ παιδία γίνε-*
σθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ
νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι
γίνεσθε.
21 *Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται·*
Ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις, καὶ ἐν
χείλεσιν [q] *ἑτέροις* ||, *λαλήσω τῷ*
λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσ-
ακούσονταί μου, λέγει Κύριος.
22 *Ὥςε αἱ γλῶσσαι εἰς ση-*
μεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιςεύουσιν,
ἀλλὰ τοῖς ἀπίςοις· [r] *ἡ δὲ προ-*
φητεία || *οὐ τοῖς ἀπίςοις, ἀλλὰ*
τοῖς πιςεύουσιν.

23 *Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκ*
σία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ π
τες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλ
σι δὲ ἰδιῶται, ἢ ἄπιςοι, οὐκ
ροῦσιν ὅτι μαίνεσθε;
24 *Ἐὰν δὲ πάντες προφητ*
ωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιςος
ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ π
των, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντω
25 [s] *Καὶ οὕτω* || *τὰ κρυπ*
τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γί
ται· καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσ
πον, προσκυνήσει τῷ Θεῷ, [t] *ἀ*
αγγέλλων || *ὅτι ὁ Θεὸς ὄντ*
ἐν ὑμῖν ἐςι.
26 *Τί οὖν ἐςιν, ἀδελφοί;*
ταν συνέρχησθε, ἕκαςος ὑμ
ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχ
γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν
χει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα π
οἰκοδομὴν γενέσθω.
27 *Εἴτε γλώσσῃ τὶς λαλεῖ, κ*
τὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖςον τρεῖς [u]*,*
ἀνὰ μέρος ||*· καὶ εἷς διερμηνευέτ*
28 *Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτὴ*
σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ
λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ.
29 *Προφῆται δὲ δύο ἢ τρ*
λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι δι
κρινέτωσαν.
30 *Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφ*
καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω.
31 *Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα* [x] *πά*
τες || *προφητεύειν, ἵνα πάντ*
μανθάνωσι, καὶ πάντες παρ
καλῶνται·

32 K

||15. Pſ.47:7. Eph.5:19. Col.3:16. ||16. Deut.27:15. 1 Par.16:36. Pſ.106:
||18. Rom.15:19. ||20. Pſ.131:2. Matt.11:25. 18:3. 19:14. Rom.16:19. Sup.2:
13. 3:1. Eph 4:14. Heb.5:12.14. 1 Pet.2:2. ||21. Deut.28:49. Eſa.28:11.12. ||2
Sup.2:15. ||25. Eſa.45:14. Zach.8:23. ||26. 1 Cor.12:8.9.10. 2 Cor.12:19. E
4:12. ||29. Sup.2:15. 12:10. ||31. Rom.12:7.

(n) *εὐλογῇς* A. | 9. 6. (o) = A. | 9. 7. (p) *τῷ νοΐ* A. Cl. s. 3. | 12. 6. 36. (q) *ἑτέρων* A. R. 1. | 10. 6. (r) *αἱ δὲ προφητεῖαι* V. | 9. 6. (s) = A. R. 2. s. 2. | 11. 2. 29. (t) *ἀναγγέλλων* Cu. | 13. 7. || versus hic cum duobus præcede tib. ſequitur ℣. 40. ſive ult. hu Cap. Cu. | 13. 4. 23. (u) = P. 3. | 9. (x) *ἕκαςοι* S. 1. | 9. 5.

32 Καὶ [y] πνεύματα || προφη-
ῶν προφήταις ὑποτάσσεται·
33 Οὐ γάρ ἐςιν ἀκαταςασίας
Θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πά-
αις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγί-
ν [z].
34 Αἱ γυναῖκες [a] ὑμῶν || ἐν
αῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ
ὰρ [b] ἐπιτέτραπται || αὐταῖς
αλεῖν, ἀλλ' [c] ὑποτάσσεσθαι ||,
αθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.
35 Εἰ δέ τι [d] μαθεῖν || θέλου-
ιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας
πε ρωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐςι
γυναιξὶν || ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.
36 Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ
εοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους
ατήντησεν;
37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι
πνευματικὸς, ἐπιγινωσκέτω ἃ
ράφω ὑμῖν, ὅτι [f] τοῦ Κυρίου
σὶν ἐντολαί ||.
38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, [g] ἀγνο-
τω ||.
39 Ὥςε, ἀδελφοὶ [h], ζηλοῦτε
ὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν
λώσσαις μὴ κωλύετε.
40 Πάντα [i] εὐσχημόνως καὶ
ατὰ τάξιν γινέσθω.

Κεφ. ιε΄. 15.

1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ,
τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελι-
σάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε,
ἐν ᾧ καὶ ἑςήκατε·
2 Δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι
λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ
[k] κατέχετε ||· ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ
ἐπιςεύσατε.
3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώ-
τοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χρι-
ςὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς.
4 Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐ-
γήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ
τὰς γραφάς·
5 Καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα
τοῖς [l] δώδεκα ||.
6 Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεν-
τακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ
ὧν οἱ [m] πλείους || μένουσιν ἕως
ἄρτι, τινὲς δὲ [n] καὶ || ἐκοιμήθη-
σαν.
7 Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ· εἶ-
τα τοῖς ἀποςόλοις πᾶσιν.
8 Ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπε-
ρεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί.
9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιςος
τῶν

|| 32. Sup. 12:10. 1 Thess. 5:20. 1 Io. 4:1. || 33. 1 Cor. 11:16. 12:25. || 34. Gen. 3:16.
Cor. 11:3. Eph. 5:22. Col. 3:18. 1 Tim. 2:11. 12. Tit. 2:5. 1 Pet. 3:1. || 37. 2 Cor. 10:
1 Ioh. 4:6. Sup. 7:25. || 38. Sup. 11:16. || 39. Sup. 12:31. || 40. Sup. 11:34. Cap.
V. || 1. Act. 18:.8. Sup. 1:4. 8. 10:12. 2 Cor. 1:24. Gal. 1:11. 12. || 2. Rom. 1:16.
Cor. 1:21. 11:2. Gal. 3:4. || 3. Ps. 22:16. 17. Esa. 53:5. Dan. 9:24. Hos. 6:2. Zach.
:7. Luc. 24:25. Act. 26:22. 1 Cor. 1:23. 5:7. 11:2. 23. Gal. 1:1. 11. 1 Pet. 1:11. 2:
. || 4. Ps. 2:7. 16:10. Esa. 53:9. Ion. 2:1. Hos. 6:2. Matt. 12:40. Luc. 24:26. Act. 2:
. 13:33. 36. 26:22. Rom. 1:4. 16:8. 1 Pet. 1:11. || 5. Mar. 16:14. Luc. 24:34. Ioh.
:19. Act. 10:41. || 6. Matt. 26:32. 28:8. || 7. Luc. 24:50. Act. 1:4. 12. 14:4. 14. Rom.
:7. Sup. 9:5. || 8. Act. 9:3. 17. 18:9. 22:14. 23:11. 26:16. 1 Cor. 9:1. 2 Cor. 12:2.
. Act. 7:58. 8:3. 9:1. 22:4. 26. 9. 1 Cor. 4:9. 2 Cor. 2:16. 3:5. Eph. 3:7. 8. Gal. 1:
. Phil. 3:6. 1 Tim. 1:13.

(y) πνεῦμα R. 1. | 9. 6. 36. (z) * ἁσκω L. S. 1. V. | 35. 11. 23. (a) = 2. S. 1. | 10. 7. (b) ἐπιτρέπεται A. L. 2. | 36. 11. (c) ὑποτασσέσθωσαν τοῖς ἀνδράσιν A. | 9. 35. (d) μανθάνειν A. | 6. (e) γυναικὶ A. | 9. 36. (f) Θεοῦ ἐςὶν ἐντολή A. | 9. 5. (g) ἀγνοηθήσεται V. | 9. 36. (h) * μου A. L. M. 2. N. 1. S. 3. | 7. 8. (i) * δὲ A. R. 1. S. 2. | 11. 7. 35. (k) ὀφείλετε κατέχειν Cn. | 13. 5. (l) ἕνδεκα Cl. V. | 10. 23. (m) πλείονες A. | 9. 6. (n) = R. 1. | 9. 7.

τῶν ἀποςόλων· ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκα-
νὸς καλεῖσθαι ἀπόςολος, διότι
ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

10 Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὅ εἰ-
μι· καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς
ἐμὲ, [o] οὐ κενὴ || ἐγενήθη, ἀλλὰ
περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκο-
πίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' ἡ χά-
ρις τοῦ Θεοῦ [p] ἡ || σὺν ἐμοί.

11 Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι,
οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως
[q] ἐπιςεύσατε ||.

12 Εἰ δὲ Χριςὸς κηρύσσεται
ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς
λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνά-
ςασις νεκρῶν οὐκ ἔςιν;

13 Εἰ δὲ ἀνάςασις νεκρῶν οὐκ
ἔςιν, οὐδὲ Χριςὸς ἐγήγερται.

14 [r] Εἰ δὲ Χριςὸς οὐκ ἐγήγερ-
ται, || κενὸν ἄρα [s] τὸ κήρυγμα
ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίςις ὑμῶν.

15 Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευ-
δομάρτυρες τοῦ Θεοῦ· ὅτι ἐμαρ-
τυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι
ἤγειρε τὸν Χριςόν· ὃν οὐκ ἤγει-
ρεν [t], εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
ρονται ||.

16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρον-
ται, οὐδὲ Χριςὸς ἐγήγερται·

17 Εἰ δὲ Χριςὸς οὐκ ἐγήγερ-
ται, ματαία ἡ πίςις ὑμῶν· ἔτι
ἐςὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν·

18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέν
[u] ἐν Χριςῷ, || ἀπώλοντο.

19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλ
κότες ἐσμὲν ἐν Χριςῷ μόνον,
λεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων
μέν.

20 Νυνὶ δὲ, Χριςὸς ἐγήγερ
ἐκ νεκρῶν· ἀπαρχὴ τῶν κεκοι
μένων [x] ἐγένετο ||.

21 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπι
θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀ
ςασις νεκρῶν.

22 Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδ
πάντες ἀποθνήσκουσιν [y], οὑ
καὶ ἐν τῷ Χριςῷ πάντες ζωοπ
ηθήσονται.

23 Ἕκαςος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τά
ματι· ἀπαρχὴ Χριςὸς, ἔπει
οἱ τοῦ Χριςοῦ, [z] ἐν τῇ παρουσ
αὐτοῦ ||.

24 Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν [a] π
ραδῷ || τὴν βασιλείαν τῷ Θ
καὶ πατρί· ὅταν καταργήσῃ π
σαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσί
καὶ δύναμιν.

25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύ
ἄχρις οὗ [b] ἂν || θῇ πάντας το
ἐχθροὺς [c] ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτο

26 [d] Ἔσχατος || ἐχθρὸς κ
ταργεῖται ὁ θάνατος.

27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑ
τοὺς πόδας αὐτοῦ· Ὅταν δὲ

||10. Matt.10:20. Act.9:16. 20:18. Rom.15:18.19. Sup.1:5. 3:5.10. 4:12.15. 19. 2 Cor.3:5. 11:5.23. 12:11. Gal.2:2.8. Phil.2:16. Eph.3:7. 1 Tim.1:12. ||1 Act.17:18. 2 Tim.2:17. ||13. Ioh.11:25. 14:19. Rom.4:24. 8:11. 2 Cor.4:14. 1 The 4:14. 1 Pet.1:3. ||15. Iob 13:7. Act.1:22. 2:24.32. 4:10.33. 13:30. ||17. Act.5:3 13:38. Rom.4:25. 5:12. ||19. 2 Tim.3:12. Sap.3:2. ||20. Act.26:23. Rom.8:11. 1 16. Inf.ỷ.23. Col.1:18. 1 Pet.1:3. Apoc.1:5. ||21. Gen.2:17. 3:6. 4 Esd.3:7.2 Io.6:39.54. 11:25. Rom.5:12.18. 6:23. ||23. Sup.ỷ.20. 1 Thess.4:15.16.17. Ro 14:9. ||24. Dan.7:14.27. 1 Cor.2:6. 1 Tim.6:15. Apoc.1:5. ||25. Ps.110:1. Act.2:3 Eph.1:20. Col.3:1. Heb.1:13. 10:13. ||26. Heb.2:14. Apoc.20:14. ||27. Psal.8: 110:2. Matt.11:27. 28:18. Eph.1:22. Phil.2:9. Heb.1:13. 2:8. 10:13. 1 Pet.3:22.

(o) πτωχὴ οὐκ Cu. | 13. 5. (p) = R. 1. | 9. (q) ἐπιςεύσαμεν S. 1. | 36. 9. 6. (r) = Cu. Ge. | 13. 10. (s) * καὶ A. | 9. 7. (t) = Cu. | 13. 9. (u) = P. 2. | 9. (x) = A. R. 1. | 10. 26. 29. (y) * ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν Ge. | 9. 25. (z) οἱ ε τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἐπίςευσαν V | 9. 5. (a) παραδιδῷ A. | 9. 6. (b) = A | 9. 7. (c) * αὐτοῦ A. S. 1. | 10. 35. (ἐσχάτως V. | 9. 6.

ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆ-
ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος
ῷ τὰ πάντα.
28 Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐ-
τὰ πάντα, τότε [e] καὶ || αὐ-
ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑ-
άξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα
Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι.
) Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτι-
ενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως
οὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ
τίζονται ὑπὲρ [f] τῶν νεκρῶν ||;
0 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν
αν ὥραν;
1 Καθ᾽ ἡμέραν [g] ἀποθνήσκω ||,
τὴν [k] ὑμετέραν || καύχησιν, [i]
έχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυ-
ἡμῶν.
32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριο-
χησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ
λος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται;
ωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ
θνήσκομεν.
3 Μὴ πλανᾶσθε· Φθείρουσιν
χρῆσθ᾽ ὁμιλίαι κακαί.
4 Ἐκνήψατε [k] δικαίως ||, καὶ
ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ
ῦ τινες ἔχουσι. πρὸς ἐντρο-
[l] ὑμῖν || λέγω.
5 Ἀλλ᾽ ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγεί-
ται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώματι
ονται;
6 Ἄφρον, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ
ωοποιεῖται ||, ἐὰν μὴ ἀποθά-
.

37 Καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶ-
μα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλ-
λὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι, σί-
του, ἤ τινος τῶν λοιπῶν.
38 Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ δίδωσι
σῶμα καθὼς [o] ἠθέλησε ||, καὶ
ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον
σῶμα.
39 Οὐ πᾶσα σὰρξ [p] ἡ || αὐτὴ
σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν [q] σὰρξ ||
ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτη-
νῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ
πτηνῶν.
40 Καὶ σώματα ἐπουράνια,
καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ᾽ ἑτέρα
μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέ-
ρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων.
41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλ-
λη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα
ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέ-
ρει ἐν δόξῃ.
42 Οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν
νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐ-
γείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ·
43 Σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγεί-
ρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀ-
σθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·
44 Σπείρεται σῶμα ψυχικόν,
ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν·
[r] ἔστι σῶμα ψυχικόν, [s] καὶ ἔστι ||
σῶμα πνευματικόν.
45 Οὕτω καὶ γέγραπται· Ἐ-
γένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ
εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀ-
δὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν.

46 Ἀλλ᾽

28. 1 Cor.3:23. 11:3. Eph.1:10. Matt.13:41. || 30. 2 Cor.11:26. Gal.5:11. || 31.
1.8:36. 1Cor.4:9. 2 Cor.1:8. 4:10. 11:23. 1 Thess.2:19. || 32. Esa.22:13. 56:12.
.2:6. 2 Cor.1:8. || 34. Rom.13:11. 1 Cor.6:5. Eph.5:14. || 35. Eze.37:3. || 36. Io.
4. || 41. 42. Gen.1:16. Sir.43:1. Dan.12:3. Phil.3:20. || 45. Gen.2:7. Rom.5:
2 Cor.4:10.

) = Cu. | 13.7. (f) αὐτῶν A. R. 2.
. | 2.8.12. || sed * αὐτῶν ante τῶν
. | 9. (g) ἀποθνήσκοντες L. | 9. 36.
ἡμετέραν Cu. | 13.6. (i) * ἀδελφοί,
. S. 1. | 10. 27. || sic L. sed post
| 9. (k) δίκαιοι V. | 9. 6. (l) ὑμῶν
. | 9. 6. (m) ζωογονεῖται A. | 9. 5.
(n) * πρῶτον Cl. | 9. 35. (o) θέλει V.
| 9. 36. (p) = Cæs. | 9. (q) = A. Cu.
L. M. 2. N. 1. V. Cæs. | 2. 37. 8. (r) * ἔστι
A. L. R. 1. S. 2. | 7. 35. (s) ἔστι καὶ A.
R. 1. | 10. 4. || sed ab ἔστι usque ad fin.
= P. 3. | 9.

46 Ἀλλ᾽ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικὸν, ἀλλὰ τὸ ψυχικὸν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.

47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ [t].

48 Οἷος ὁ χοϊκὸς, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι.

49 Καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, [u] φορέσομεν ‖ καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

50 Τοῦτο [x] δέ ‖ φημι, ἀδελφοὶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ [y] κληρονομῆσαι οὐ δύνανται ‖, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.

51 Ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· Πάντες [z] μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα ‖, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα·

52 Ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι, (σαλπίσει γὰρ [a],) καὶ οἱ νεκροὶ [b] ἐγερθήσονται ‖ ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.

53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

54 Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθαν-σίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγο[ς] γεγραμμένος· Κατεπόθη ὁ θάν[α]τος εἰς νῖκος.

55 Ποῦ σου, θάνατε, [c] κέντρον ‖; Ποῦ σου, [d] ᾅδη, τὸ [e] νῖκος ‖;

56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θάν[α]του, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύνα[μις] τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος.

57 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ [f] διδόντι ‖ ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κ[υ]ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

58 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγ[α]πητοὶ, ἑδραῖοι γίνεσθε, [g] ἀμ[ε]τακίνητοι, περισσεύοντες ἐν [τῷ] ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδ[ό]τες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ [ἔστι] κενὸς ἐν Κυρίῳ.

Κεφ. ιϛ´ 16.

1 ΠΕρὶ δὲ τῆς λογίας τῆς [εἰς] τοὺς ἁγίους, ὥσπερ δι[έ]ταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γ[α]λατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποι[ή]σατε.

2 Κατὰ μίαν [h] σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ᾽ ἑαυτῷ τιθέτ[ω] θησαυρίζων ὅ, τι ἂν [i] εὐοδῶται ‖ ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λογί[αι] γίνωνται.

3 Ὅτ[αν]

‖47. Gen. 3:19. Ioh. 3:13. 31. ‖48. Ioh. 3:6. ‖49. Gen. 5:3. Io. 3:31. Rom. 8:2[9]. 2 Cor. 3:18. 4:11. Phil. 3:21. 1 Io. 3:2. ‖50. Matt. 16:17. Io. 1:13. 3:3. 5. Rom. 14:1[7]. 1 Cor. 6:13. 2 Cor. 5:1. Gal. 1:16. ‖51. 1 Theſſ. 4:15. 16. 17. ‖52. Zac. 9:14. Matt. 2[4:] 31. Ioh. 5:25. 1 Theſſ. 4:16. ‖53. 2 Cor. 5:4. ‖54. Eſa. 25:8. Hoſ. 13:14. Hebr. 2:1[4]. Apoc. 20:14. ‖56. Rom. 4:15. 5:13. 7:5. 13. ‖57. Rom. 7:25. 1 Io. 5:5. ‖58. Col. 1:2[3]. Sup. 3:8. Cap. XVI. ‖1. Act. 11:29. 16:6. 24:17. Rom. 12:13. 15:26. 2 Co[r.] 8:4. 9:1. 12. Gal. 2:10. ‖2. Act. 20:7. Apoc. 1:10. 2 Cor. 8:11.

(t) * ἐπουράνιος V. | 23. 9. ‖ & = ὁ Κύριος R. 1. | 9. (u) Φορέσωμεν A. Cp. Cl. R. 7. S. 3. | 6. 8. (x) γὰρ Ge. | 9. 7. (y) οὐ κληρονομήσουσιν M. 2. | 9. 5. (z) ἀναστήσομεν Cu. | 13. 5. ‖ ἀναβιώσομεν V. | 9. 5. ‖ * οἱ ante πάντες prius A. | 9. ‖ & * οὐ ante πάντες poſterius A. | 9. ‖ ſed * ἀλλ᾽ οὐ V. | 9. (a) * σάλπιγξ V. | 9. 35. (b) ἀναστ[ή]σονται A. | 9. 5. ‖ ἐγείρονται Cæſ. | [9.] (c) νῖκος Cl. R. 1. V. | 11. 5. (d) θάνα[-]τε R. 1. | 9. (e) κέντρον Cl. R. 1. V. | 2[…] (f) δόντι Cu. | 13. 6. (g) * καὶ A. | [9.] 7. (h) σαββάτου A. R. 1. | 10. 36. ‖ τὴν κυριακὴν poſt σαββάτων W. | [9.] 35. 14. (i) εὐοδωθῇ A. R. 1. | 10. 6. 36.

3 Ὅταν δὲ παραγένωμαι [k] οὓς
δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν,
τούτους || πέμψω ἀπενεγκεῖν
ν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.
4 Ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ
ρεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσον-
ι.
5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅ-
ν [m] Μακεδονίαν || διέλθω. (Μα-
δονίαν γὰρ διέρχομαι·)
6 Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παρα-
ῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα
εῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν
ορεύωμαι ||.
7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν
ρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω [o] δὲ || χρό-
τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν
Κύριος [p] ἐπιτρέπῃ ||.
8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως
ς πεντηκοστῆς.
9 Θύρα γάρ μοι [q] ἀνέῳγε ||
γάλη καὶ [r] ἐνεργὴς ||, καὶ ἀν-
κείμενοι πολλοί.
10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέ-
τε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς
ᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργά-
ται ὡς καὶ ἐγώ.
11 Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθε-
τῇ· προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν
ήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέ-
χομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀ-
δελφῶν.
12 Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελ-
φοῦ [s], πολλὰ παρεκάλεσα αὐ-
τὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν
ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν
θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται
δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.
13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ
πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε·
14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γι-
νέσθω.
15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφα-
νᾶ [t], ὅτι [u] ἐστὶν || ἀπαρχὴ τῆς
Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν τοῖς
ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς·
16 Ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσση-
σθε τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ
τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.
17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ
Στεφανᾶ καὶ [x] Φουρτουνάτου ||
καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέ-
ρημα [y] οὗτοι || ἀνεπλήρωσαν·
18 Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν
πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώ-
σκετε οὖν τοὺς τοιούτους.
19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκ-
κλησίαι τῆς Ἀσίας· Ἀσπάζον-
ται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύ-
λας

|| 3. 2 Cor.8:4.16.19. Phil.1:7. Sir.17:18. || 5. Act.19:21. 20:1. Sup.4:19. 2 Cor. 6. 2:13. 7:5. 1 Tim.1:3. || 6. Act.15:3. 17:4.15. 20:3.38. 21:5. Rom.15:24. 2 Cor. 5.23. || 7. Act.18:21. 1 Cor.4:19. Iac.4:15. || 8. Act.19:21. || 9. Act.14:27. 19:1.9. Sup.15:32. 2 Cor.1:8. 2:12. Col.4:3. Apoc.3:8. || 10. Rom.16:21. 1 Cor.4:17. il.2:19. 1 Thess.3:2. || 11. 1 Tim.4:12. || 12. Act.18:24. 19.1. Sup.1:12. 3:5. Tit.3: . || 13. Matt.24:42. 25:13. 26:41. Act.20:31. Sup.1:5. 11:2. 15:1. 2 Cor.1:24. l.5:1. Phil.1:27. 4:1. Eph.6:10.14. Col.1:11. 4:2.12. 1 Thess.3:8. 5:6. 2 Thess.2. . 1 Pet.5:8. Apoc.3:2. 16:15. || 14. Sup.8:1. 12:31. 13:1. 14:1. || 15. Rom.15: . 16:5. 1 Cor.1:16. 2 Cor.8:4. 9:1. Heb.6:10. || 16. Phil.2:29. 1 Thess.5:12. 1 Tim. 7. Heb.13:17. Sup.4:8.12. 9:7. || 17. 2 Cor.11:9. Phil.2:30. Col.4:18. Philem. . || 18. 1 Thess.5:12. || 19. Act.18:19. Rom.16:5.23. Col.4:15. Philem.2.

(k) * πρὸς ὑμᾶς R. 1. | 9. 35. (l) αὐ-
ὺς P. 1. | 9. 7. 5. (m) Μακεδωνίαν bis
. | 13. 6. (n) πορεύσωμαι P. 2. | 9. 6.
γὰρ A. R. 1. | 10. 7. (p) ἐπιτρέψῃ
| 9. 6. (q) ἤνοικται P. 3. | 9. (r) ἐ-
ργὴς V. | 9. 5. (s) * δηλῶ ὑμῖν ὅτι
Cl. | 9. || * γνωρίζω ὑμῖν ὅτι V. | 9. 35.
(t) * καὶ Φουρτουνάτου Cl. L. S. 1. | 23.
|| sic V. & insuper * Ἀχαϊκοῦ | 9. (u)
εἰσὶν Cu. | 13. 6. (x) Φορτουνάτου A.
| 9. 6. (y) αὐτοὶ A. | 9. 5. 6.

λας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ [z].
20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.
21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου.
22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον [a] Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα, μαρὰν ἀθά.
23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου [b] Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.
24 Ἡ ἀγάπη [c] μου ‖ με
πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησ
Ἀμήν.

Πρὸς Κορινθίους πρώτη [d] ἐγ
φη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Σ
φανᾶ, καὶ Φουρτουνάτ
καὶ Ἀχαϊκοῦ, καὶ Τι
θέου. ‖ ἀπὸ Ἐφεσο

[e] ΠΑΎΛΟΥ ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΌΛΟΥ
Ἡ ΠΡῸΣ ΚΟΡΙΝΘΊΟΥΣ
ἘΠΙΣΤΟΛῊ ΔΕΥΤΈΡΑ. ‖

ΚΕΦ. ά. I.

1 ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως·
4 Ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς [f] ἐπὶ
πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δ
νασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς
πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλ
σεως ἧς παρακαλούμεθα [g] αὐτ
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.
5 Ὅτι καθὼς περισσεύει τ
παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶ
οὕτω διὰ Χριστοῦ περισσεύει κ
ἡ παράκλησις ἡμῶν.
6 Εἴτε [h] δὲ ‖ θλιβόμεθα, ὑπὲ
τῆς ὑμῶν παρακλήσεως, κα
σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης ἐ
ὑπομονῇ [i] τῶν αὐτῶν παθημά
τω

‖20. Rom.16:16. 2 Cor.13:12. 1 Theſſ.5:26. 1 Pet.5:14. ‖21. Col.4:18. 2 Theſſ.3
17. ‖23. Rom.16:20. Cap. I. ‖1. Rom.1:1. Gal.1:15. Phil.1:2. Col.1:1
1 Theſſ.1:1. 2 Theſſ.1:1. ‖2. Rom.1:7. 1 Cor.1:3. Gal.1:3. Eph.1:2. Phil.1:2. 1 Pet
1:2. Judæ.2. ‖3. Ex.34:6. Rom.15:5. Eph.1:3. 1 Pet.1:3. 2 Theſſ.2:16. ‖4. 2 Cor
7:4.6. Act.9:31. 16:25. 18:9. 1 Theſſ.3:7. ‖5. Pſ.34:20. 94:19. Act.9:4. 2 Cor.4:10
Col.1:24. ‖6. 2 Cor.4:15.17.

(z) * παρὰ τοῖς (παρ' οἷς Cl. | 9.) καὶ ξενίζομαι V. | 9. 23. (a) * ἡμῶν R. 3. | 9. 35. (b) * ἡμῶν A. M. 2. R. 1. | 11. 35. (c) = A. | 9. 7. (d) = A. Cæl. | 10.7.

(e) πρὸς Κορινθίους β'. A. | 9. ‖ Cæſ sine mentione Pauli | 9. (f) ἐν F. L. N 1. | 7. 6. 8. 11. (g) * καὶ Ge. | 9. 7. (h = Cu. | 13. (i) * πολλῇ S. 1. | 9. 35.

ων ἂν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως ‖ καὶ σωτηρίας. [l] καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν·‖
7 Εἰδότες ὅτι [m] ὥσπερ ‖ κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως.
8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, [n] ὑπὲρ ‖ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης [o] ἡμῖν ‖ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν [p] ὑπὲρ ‖ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν.
9 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς·
10 Ὃς ἐκ [q] τηλικούτου θανάτου ‖ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς [r], καὶ ῥύεται ‖· εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται·
11 Συνυπουργούντων καὶ [s] ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ‖ τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ [t] ἡμῶν ‖.
12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν [u] ἁπλότητι ‖ καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, [x] οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ᾽ ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.
13 Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ᾽ [y] ἢ ἃ ‖ ἀναγινώσκετε, [y] ἢ ‖ καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι [z] καὶ ‖ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε.
14 Καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου [a] Ἰησοῦ ‖.
15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα [b] δευτέραν χάριν ἔχητε·
16 Καὶ δι᾽ ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ [c] ὑφ᾽ ‖ ὑμῶν [d] προπεμφθῆναι ‖ εἰς τὴν Ἰουδαίαν.
17 Τοῦτο οὖν [e] βουλευόμενος ‖, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ᾽ ἐμοὶ τὸ [f] ναὶ ‖ ναὶ, καὶ τὸ [f] οὒ ‖ οὔ;
18 Πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ [g] ἐγένετο ‖ ναὶ καὶ οὔ.
19 Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς

‖7. Rom.5:3. 8:17. 2 Thess.2:13. Heb.6:9.10. ‖8. Act.19:23. &c. 1 Cor.15:32. 16:9. Inf.4:7. ‖9. Ier.17:5.7. ‖10. 1 Cor.15:31. Inf.11:23. ‖11. Rom.15:30. Phil. 1:19. Philem.℣.22. 2 Cor.4:15. ‖12. 1 Cor.2:4.13. 4:4. 9:15. Inf 2:17. 4:2. 7:14. 11:6. ‖14. 2 Cor.5:12. Phil.2:16. 4:1. 1 Thess.2:19.20. ‖15. Rom.1:11. 1 Cor.4:19. 16:5. ‖17. 1 Cor.4:19. 10:33. Inf.10:2. ‖18. Matt.5:37. Iac.5:12. ‖19. Act.15:40. 16:17. 18:5.

(k) V. ponit ante τῆς ἐνεργουμ. | 9. ‖ sic A. sed = καὶ σωτηρίας posterius | 9. (l) Hæc ponuntur ante εἴτε παρακαλούμ. Cp. E. L. M. 1. 2. N. 1. S. 5. | 14. 4. 8. 23. (m) ὡς A. | 9. 5. (n) περὶ A. | 9. 5. 7. (o) = A. R. 1. | 10. 7. 29. (p) παρὰ Cu. | 13. 7. 5. (q) τηλικούτων κινδύνων V. | 9. 5. (r) = A. | 9. (s) A. transponit | 9. (t) ὑμῶν Cp. E. N. 1. S. 4. Cæs. | 6. 29. (u) ἁγιότητι A. | 9. 5. (x) * καὶ R. 1. | 9. 7. (y) = Cu. | 13. ‖ = posterius ἢ A. | 9. 7. (z) = A. | 9. (a) ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Cu. | 13. 9. 35. (b) * καὶ R. 1. | 9. 7. (c) ἀφ᾽ Cu. | 13. 7. (d) προπεμφθεῖναι Cæs. | 9. (e) βουλόμενος R. 2. | 9. 6. ‖ δὲ pro οὖν A. 9. 5. (f) = V. W. | 9. 29. 14. (g) ἐστι A. R. 1. | 10. 5. ‖ = ἡμῶν N. 1. | 9.

σοῦς Χριςὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὒ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν.

20 (Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ, [h] καὶ ἐν αὐτῷ || τὸ ἀμὴν) τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν.

21 Ὁ δὲ βεβαιῶν ὑμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριςὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς, Θεός·

22 [i] Ὁ || καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον.

24 Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίςεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν. τῇ γὰρ πίςει ἑςήκατε.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς.

2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐςιν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;

3 Καὶ ἔγραψα [k] ὑμῖν || τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην [l] ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν· πεπ θὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐςιν.

4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως κ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμ διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ' ἵ λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπ ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρ εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μ ρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντα ὑμᾶς.

6 Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπι τιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων.

7 Ὥςε τοὐναντίον [m] μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι, καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.

8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.

9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐςε.

10 Ὧ, δέ τι [n] χαρίζεσθε ||, καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ [o] ἐγὼ εἴ τι || κεχάρισμαι, [p] ᾧ || κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς, ἐν προσώπῳ Χριςοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ·

11 Οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα [q] εἰς τὸ εὐαγγέλιον || τοῦ Χριςοῦ,

||21. 1 Io.2:20.27. ||22. Rom.8:16. 2Cor.5:5. Eph.1:13. 4:30. 2Tim.2:19. Apoc. 2:17. ||23. Rom.1:9. 9:1. 1 Cor.4:21. 2 Cor.2:3. 11:31. 12:20. 13:2.10. Gal.1:20. Phil.1:8. 1 Thess.2:5. 1 Tim.5:21. 2Tim.4:1. ||24. Rom.11:20. 1Cor.3:5. 15:1. Inf. 2:1. 4:5. 1 Pet.5:3. Cap.II. ||1. 1 Cor.4:21. 2 Cor.1:23. 13:10. ||3. 1 Cor.9:1. 2 Cor.1:14. 8:22. 12:21. Gal.5:10. ||4. Inf.7:8. 11:8. 12:14. ||5. 1 Cor.5:1. ||6. 1 Cor.5:5. 2 Cor.13:10. Sir.8:5. ||7. Gal.6:1. Inf.12:13. Eph.4:19.32. Col.2:13. 3:13. ||9. Inf.7:12. ||10. 1 Cor.5:3. ||11. Luc.22:31. 1 Cor.7:5. Inf.11:3. Eph.6:11. 2 Tim.2:25. 1 Pet.5:8. ||12. Act.16:8. 20:6. 1 Cor.16:9. Col.4:3.

(h) διὸ καὶ δι' αὐτοῦ A. | 9. 5. (i) = A. Ca. L. | 11. 7. (k) = A. | 9. 7. (l) * ἐπὶ λύπῃ Cp. L. S. I. V. | 14. 11. 35. || σχῶ pro ἔχω L. | 9. 36. (m) = A. | 9. 29. (n) ἐχαρίσατε V. | 9. 6. (o) ὃ A. | 9. 7. (p) εἴτι A. | 9. || = εἴτι Cu. | 13. 9. (q) διὰ τοῦ εὐαγγελίου Ge. | 9. 7.

, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης
Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν
ῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑ-
με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου·
13 Ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐ-
τοῖς, ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.
14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάν-
τοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ
Χριςῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώ-
σεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν
ἐν παντὶ τόπῳ·
15 Ὅτι Χριςοῦ εὐωδία ἐσμὲν
τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν
τοῖς ἀπολλυμένοις·
16 Οἷς μὲν, ὀσμὴ [r] θανάτου
εἰς θάνατον· οἷς δὲ, ὀσμὴ [s] ζωῆς
εἰς ζωήν· καὶ πρὸς ταῦτα τίς
ἱκανός;
17 Οὐ γάρ ἐσμεν, ὡς οἱ [t] πολ-
λοὶ ||, καπηλεύοντες τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρι-
νείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, [u] κα-
τενώπιον || τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριςῷ
λαλοῦμεν.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἄρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς
συνιςάνειν; [x] Εἰ || μὴ
χρῄζομεν, [y] ὥς || τινες, συςατι-
κῶν ἐπιςολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ
ὑμῶν [z] συςατικῶν ||;
2 Ἡ ἐπιςολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐςε,
ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγι-
νωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
πων·
3 Φανερούμενοι ὅτι ἐςὲ ἐπιςο-
λὴ Χριςοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡ-
μῶν, [a] ἐγγεγραμμένη οὐ μέλα-
νι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶν-
τος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλ-
λὰ ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναις.
4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην [b] ἔ-
χομεν || διὰ τοῦ Χριςοῦ πρὸς τὸν
Θεόν·
5 Οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ'
ἑαυτῶν λογίσασθαί τι [c], ὡς ἐξ ||
ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν
ἐκ τοῦ Θεοῦ.
6 Ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς δια-
κόνους καινῆς διαθήκης, οὐ
[d] γράμματος ||, ἀλλὰ [d] Πνεύ-
ματος ||· τὸ γὰρ γράμμα ἀπο-
κτείνει, τὸ δὲ Πνεῦμα ζωοποιεῖ.
7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανά-
του ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη
[e] ἐν || λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ,
ὥςε μὴ δύνασθαι [f] ἀτενίσαι ||
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρό-
σωπον Μωσέως, διὰ τὴν δόξαν
τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν κα-
ταργουμένην·
8 Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακο-
νία τοῦ Πνεύματος ἔςαι ἐν δόξῃ;
9 Εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς [g] κα-
τακρίσεως ||, δόξα [h], πολλῷ
μᾶλ-

13. 2 Cor. 7:5. || 14. Rom. 8:37. Col. 1:27. Cant. 1:3. || 15. 1 Cor. 1:18. Inf. 4:3. 16. Luc. 2:34. Io. 9:39. Act. 13:46. 1 Cor. 15:9. 2 Cor. 3:5. 6. 12:11. || 17. 2 Cor. 1: 4:2. 11:13. Esa. 1:22. 1 Tim. 6:5. Tit. 1:11. 2 Pet. 2:3. Cap. III. || 1. 1 Cor. 2: 2. 3:10. 4:15. 9:1. 12. 19. 10:33. 2 Cor. 1:12. 2:17. 4:2. 5:12. 10:8. 12. 11:5. 13. 11. || 2. 1 Cor. 3:10. 4:15. 9:2. 3. Inf. 7:3. 11:11. 12:15. Phil. 1:7. || 3. Ex. 24:12. 18. 32:16. 34:1. Psal. 40:8. Ier. 31:33. Eze. 11:19. 36:26. 1 Cor. 3:5. Inf. 4:1. Heb. 0. || 4. Sup. 2:14. || 5. Io. 15:5. 1 Cor. 15:10. 2 Cor. 2:16. Phil. 2:13. || 6. Deut. 27: . Ier. 31:31. Matt. 26:28. Ioh 6:63. Rom. 1:16. 2:27. 29. 3:20. 4:15. 7:6. 9. 2 Cor. 6. 5:18. Gal. 3:10. 21. 2 Tim. 1:10. Heb. 8:6. 8. || 7. Ex. 24:12. 31:18. 32:16. 34: 9. &c. Deut. 10:1. || 9. Rom. 1:17. 3:21.

(r) * ἐν Cu. | 13. 7. (s) * ἐκ bis A. 2. S. 1. | 11. 7. 29. (t) λοιποὶ E. L. S. | 5. 11. 29. (u) κατέναντι A. | 9. 5.) ἢ S. 1. V. | 10. 7. (y) ὥσπερ A. | 9. (z) = A. R. 2. V. | 4. 11. (a) * καὶ R. 1. | 9. 7. (b) ἔχω A. | 9. 6. (c) ἀφ' Ge. | 9. 5. (d) γράμματι, πνεύματι V. | 9. 6. 29. (e) = A. | 9. 7. (f) ἐνατ.. Cæs. | 9. (g) κρίσεως N. 1. | 9. 7. (h) * ἐςὶ Cu. | 13. 9. 35.

μᾶλλον [i] περισσεύει || ἡ διακονία
τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ.
10 Καὶ γὰρ [k] οὐδὲ || δεδόξα-
σαι τὸ δεδοξασμένον, ἐν τούτῳ
τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλ-
λούσης δόξης.
11 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,
διὰ δόξης· πολλῷ μᾶλλον τὸ μέ-
νον, ἐν δόξῃ.
12 Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλ-
πίδα, πολλῇ παῤῥησίᾳ χρώμεθα·
13 [l] Καὶ || οὐ καθάπερ Μωσῆς
ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον
ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι
τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ [m] τέ-
λος || τοῦ καταργουμένου.
14 Ἀλλ᾽ [n] ἐπωρώθη || τὰ νοή-
ματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σή-
μερον [o] τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ
τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς δια-
θήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμε-
νον, ὅ, τι ἐν Χριςῷ καταργεῖ-
ται.
15 Ἀλλ᾽ ἕως σήμερον, ἡνίκα
[p] ἀναγινώσκεται Μωσῆς, κά-
λυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν
κεῖται.
16 Ἡνίκα δ᾽ ἂν ἐπιςρέψῃ πρὸς
Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.
17 Ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά
ἐςιν· οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου,
ἐκεῖ ἐλευθερία.

18 Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακε
λυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν
ρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐ
εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ
ξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
ρίου πνεύματος.

Κεφ. δ΄. 4.

1 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν δ
κονίαν ταύτην, καθὼς
λεήθημεν, οὐκ [q] ἐκκακοῦμεν ||
2 Ἀλλ᾽ ἀπειπάμεθα τὰ κ
πτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπ
τοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μηδὲ
λοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀ
λὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθεί
συνιςῶντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσ
συνείδησιν ἀνθρώπων, ἐνώπι
τοῦ Θεοῦ.
3 Εἰ δὲ καὶ ἔςι κεκαλυμμέν
τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς
πολλυμένοις ἐςὶ κεκαλυμμένον·
4 Ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶν
τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματ
τῶν ἀπίςων, εἰς τὸ μὴ [r] α
γάσαι αὐτοῖς || τὸν φωτισμ
τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τ
Χριςοῦ, ὅς ἐςιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ
5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσ
μεν, ἀλλὰ Χριςὸν Ἰησοῦν Κύριο
ἑαυτοὺς δὲ, δούλους ὑμῶν δι
[t] Ἰησοῦν ||.

6 Ὅτι

|| 12. Eph.6:19. Inf.4:2.13. 7:4. || 13. Ex.34:33. &c. Rom.10:4. Gal.3:23. Heb. 10:1. || 14. Esa.6:10. Eze.12:2. Matt.13:11.14. Mar.4:12. Luc.8:10. Io.9:39. 12:40. Act.28:26. Rom.11:8.25. || 16. Ex.34:34. Matt.13:11. Rom.11:23.26. 1 Cor.2:10. || 17. Io.4:24. 6:63. Inf.4:13. || 18. Rom.8:29. 1 Cor.13:12. 15:49. 2 Cor.4:4.6. 5: 7. Col.1:27. 3:10. 1 Tim.1:11. Cap. IV. || 1. 1 Cor.7:25. 2 Cor.3:6. 5:18. Eph. 3:13. 1 Tim.1:13. || 2. Rom.1:16. 6:21. 1 Cor.5:1. 2 Cor.1:12. 2:17. 5:11. 6:4. 11: 3.6.13. Eph.4:14. 5:3.12. 1 Thess.2:3.5. || 3. Matt.11:27. 1 Cor.1:18. 2 Cor.2:15. 3:14. 2 Thess.2:10. || 4. Esa.6:10. Matt.11:27. Io.1:18. 12:31.40.45. 14:9.30. 16:11. 2 Cor.3:8.11.14.18. Eph.2:2. 6:12. Phil.2:6. Col.1:15. Heb.1:3. || 5. 1 Cor.1:13. 23. 2:2. 3:5.21. 9:19. 10:33. 2 Cor.1:24.

(i) περισσεύσει Ge. | 9. 6. (k) οὐ Cp. E. S. 2. | 14. 6. 8. 11. (l) = P. 3. | 9. 7. (m) πρόσωπον A. V. | 10. 5. (n) ἐπωρώθησαν Cæs. | 9. (o) * ἡμέρας Cæs. A. L. R. 1. | 35. 11. 8. (p) * ἂν A. | 9.

(q) ἐγκακοῦμεν P. 3. | 9. 5. (r) διαυγάσαι A. L. S. 1. | 11. 7. || καταυγάσαι Cn. | 13. 7. (s) * τοῦ ἀοράτου Cp. S. 2. Cæs. | 11. 23. (t) Χριςοῦ S. 1. | 9. 5.

6 "Οτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκό-
υς φῶς [u] λάμψαι ‖· ὃς ἔλαμ-
ν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς
υτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης
ῦ Θεοῦ [x] ἐν προσώπῳ ‖ Ἰησοῦ
οιςοῦ.
7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν
ῦτον ἐν ὀςρακίνοις σκεύεσιν,
α ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ
τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν·
8 Ἐν [z] παντὶ ‖ θλιβόμενοι,
λλ' οὐ ςενοχωρούμενοι· ἀπο-
ύμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐξαπορού-
ενοι·
9 Διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκα-
αλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι,
λλ' οὐκ ἀπολλύμενοι·
10 Πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ
υρίου Ἰησοῦ [a] ἐν τῷ [b] σώματι ‖
εριφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
ησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανε-
ωθῇ.
11 Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες,
ἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰη-
οῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
ανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡ-
ῶν.
12 Ὥςε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡ-
ῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν.
13 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ Πνεῦ-
α τῆς πίςεως, κατὰ τὸ γε-
ραμμένον· Ἐπίςευσα, διὸ ἐλά-
λησα· καὶ ἡμεῖς πιςεύομεν, διὸ
καὶ λαλοῦμεν·
14 Εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν
Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς [c] διὰ ‖
Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ [d] παραςήσει ‖
σὺν ὑμῖν.
15 Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς,
ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα, διὰ
τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριςίαν πε-
ρισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.
16 Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν· ἀλλ'
εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος δια-
φθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν [e] ἀνα-
καινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ.
17 Τὸ γὰρ παραυτίκα [f] ἐλα-
φρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, καθ'
ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν, αἰώνιον
βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν·
18 Μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ
βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπό-
μενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσ-
καιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα,
αἰώνια.

Κεφ. ε'. 5.

1 "Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι, ἐὰν ἡ
ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ
σκήνους καταλυθῇ, [g] οἰκοδομὴν
ἐκ Θεοῦ ἔχωμεν, οἰκίαν ἀχειρο-
ποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ ςενάζο-
μεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐ-
ρανοῦ

‖6. Gen.1:3. Sup.3:7. Eph.5:8. Heb.1:3. 1 Pet.2:9. 2 Pet.1:19. ‖7. Matt.13:44. 1 Cor.1:28. 2:5. 2 Cor.3:5. 5:1. 6:7. 12:9. Eph.3:8. Col.2:3. 1 Thess.4:4. 2 Tim. 1:8. 2:20. 1 Pet.3:7. ‖8. 2 Cor.1:8. 7:5. ‖9. Ps.37:24. 2 Cor.1:10. 12:9. Heb.13:5. ‖10. Rom.8:17. 1 Cor.15:31. 2 Cor.1:5.9. Gal.6:17. Phil 3:10. 2 Tim.2:11.12. 1 Pet.4:13. ‖11. Ps.44:23. Matt.5:11. Rom.8:36. 1 Cor.4:9. 15:31.49. Inf.6:9. Col.3:4. ‖12. 1 Cor.4:10. 2 Cor.13:9. ‖13. Ps.116:10. Sup.3:12.17. ‖14. Rom.8:11. 1 Cor.6:14. Act.2:24. ‖15. 1 Cor.3:21. 2 Cor.1:6.11. Col.1:24. 2 Tim.2:10. ‖16. Rom.7:22. Inf.5:17. Eph.3:16. Col.3:10. 1 Pet.3:4. ‖17. Ps.30:6. Matt.5:12. Rom.8:18. Inf.5:1. 1 Pet.1:6. 5:10. 1 Io.3:2. ‖18. Rom.8:24. Heb.11:1.25. Cap. V. ‖1. Iob.4:19. Sap.3:4. 9:15. 4 Esd.2:11. Marc.14:58. 2 Cor.4:7. Phil.1:23. Heb.9:11. 2 Pet.1:13.14. ‖2. Rom.8:23. 1 Cor.15:47. 4 Esd.2:45.

(u) λάμψει A. | 9. 6. ‖ =) ὃς Cu. | 13. 9. 7. (x) διὰ τῆς παρουσίας s. 1. | 9. 5. (y) * ἐκ Cu. | 13. 9. 7. (z) πᾶσι V. | 9. 6. (a) * Χριςοῦ Ge. | 9. (b) σώμασι L. V. | 10. 36. (c) σὺν L. S. I. V. | 11. 7. 29. (d) ςήσει Cu. | 13. 7. (e) * ἡμῶν Ge. | 9. 35. (f) * πρόσκαιρον καὶ V. | 9. (g) * ὅτι V. | 9. 7.

ρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες·
3 Εἴγε καὶ [h] ἐνδυσάμενοι ||,
οὐ γυμνοὶ [i] εὑρεθησόμεθα ||.
4 Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκή-
νει [k] ςενάζομεν βαρούμενοι· [l] ἐφ'
ᾧ || οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ'
ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ
θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς.
5 Ὁ δὲ [m] κατεργασάμενος ||
ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, [n] Θεὸς· ὁ
καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ
Πνεύματος.
6 Θαῤῥοῦντες οὖν πάντοτε, καὶ
εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ
σώματι, [o] ἐκδημοῦμεν || ἀπὸ τοῦ
Κυρίου·
7 (Διὰ πίςεως γὰρ περιπα-
τοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους·)
8 Θαῤῥοῦμεν δὲ, καὶ εὐδοκοῦ-
μεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ
σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς
τὸν Κύριον.
9 Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε
ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες,
εὐάρεςοι αὐτῷ εἶναι.
10 Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φα-
νερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βή-
ματος τοῦ Χριςοῦ, ἵνα κομίση-
ται ἕκαςος τὰ διὰ τοῦ σώματος,
[p] πρὸς ἃ ἔπραξεν, || εἴτε ἀ[γα]-
θὸν, εἴτε [q] κακόν ||.
11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον [τοῦ]
Κυρίου, ἀνθρώπους [r] πείθομε[ν],
Θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· [s] ἐλ[πί]-
ζω || δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσε[σιν]
ὑμῶν πεφανερῶσθαι.
12 Οὐ [t] γὰρ || πάλιν ἑαυτ[οὺς]
συνιςάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμ[ὴν]
διδόντες ὑμῖν [u] καυχήματος || [ὑ]-
πὲρ ἡμῶν· ἵνα ἔχητε πρὸς [x] τοὺ[ς]
ἐν προσώπῳ καυχωμένους, [καὶ]
[y] οὐ || καρδίᾳ.
13 Εἴτε γὰρ ἐξέςημεν, Θε[ῷ]·
εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν.
14 Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριςο[ῦ]
συνέχει ἡμᾶς·
15 Κρίναντας τοῦτο, ὅτι [εἰ]
εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρ[α]
οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπ[ὲρ]
πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντε[ς]
μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τ[ῷ]
ὑπὲρ [z] αὐτῶν || ἀποθανόντι κα[ὶ]
ἐγερθέντι·
16 Ὥςε [a] ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ-
δένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· [b] ε[ἰ]
δὲ || καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα
Χριςὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔτι γινώ-
σκομεν [c].

17 Ὥςε

||3. Matt.22:11. Gal.3:27. Apoc.3:18. 16:15. ||4. Sap.9:15. Rom.8:11. 1 Cor. 15:53.54.55. ||5. Esa.29:23. Rom.8:16.23. 2 Cor.1:22. Eph.1:13. 2:10. 4:30. ||6. 1 Par.29:15. Ps.39:13. 119:19. Heb.11:13. 1 Pet.2:11. ||7. Rom.8:24.25. 1 Cor. 13:12. 2 Cor.3:18. 4:18. Heb.11:1.13. ||8. Phil.1:23. ||9. Rom.15:20. 1 Thess.4: 11. ||10. Iob.34:11. Ps.62:13. Eccl.12:14. Ier.17:10. 32:19. Matt.16:27. 25:32. Act.10:42: 17:31. Rom.2:6.7. 14:10.12. 1 Cor.3:8. 4:5. Gal.6:5. Eph.6:8. Col.3: 24.25. Apoc.2:23. 22:12. ||11. Iob 31:23. 2 Cor.1:12. 2:17. 4:2. 11:6. Heb.10:31. Iudæ.ỷ.23. ||12. 2 Cor.1:14. 3:1. 10:8. 11:12. ||13. 2 Cor.11:1. 16.17. 12:6.11. ||15. Rom.5:15. 6:11.12. 14:7. 1 Cor.6:19. Gal.2:20. 1 Thess.5:10. 1 Pet.4:2. ||16. Matt.12:5. Io.15:14. 1 Cor.16:18. Gal.5:6. 6:15. Phil.3:8.14. Col.3:11. 1 Thess.5:12.

(h) ἐκδυσάμ. Cu. | 13. 9. 22. (i) εὑρεθῶμεν V. | 9. 36. (k) * τούτῳ Cu. Ge. | 13. 9. 35. (l) ἐπειδὴ Cu. | 13. 5. (m) κατεργαζόμενος Ge. | 9. 6. (n) * καὶ χρίσας ἡμᾶς, S. 1. | 9. || = καὶ R. | 9. 7. (o) ἀποδημοῦμεν Ge. | 9. 7. (p) = E. 6. M. 1. | 11. 26. 29. || sed = tantum πρὸς ἃ Cu. | 13. 9. (q) φαῦλον L. | 9. 5. (r) πείθωμεν P. 3. | 9. 6. (s) ἐλπίζομεν S. 1. | 9. 36. (t) = Cu. | 13. 7. (u) καυχήσεως E. | 9. 6. (x) αὐτοὺς Cu. | 13. 9. 5. (y) οὐκ ἐν Cu. | 13. 7. (z) πάντων E. M. 1. R. 2. | 11. 35. || πάντων αὐτῶν M. 2. R. 1. | 10. 29. (a) * καὶ Cæs. | 9. (b) = Cu. | 13. 9. 29. (c) * κατὰ σάρκα Cu. Ge. | 13. 9. 35.

17 Ὥςε εἴ τις ἐν Χριςῷ, και-
νὴ κτίσις. τὰ ἀρχαῖα παρῆλ-
θεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ [d] τὰ
πάντα ||.
18 Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ
τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ
διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ, καὶ δόντος
ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλ-
λαγῆς·
19 [e] Ὡς || ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χρι-
ςῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ,
μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παρα-
πτώματα αὐτῶν· καὶ θέμενος ἐν
ἡμῖν [f] τὸν λόγον τῆς καταλλα-
γῆς.
20 [g] Ὑπὲρ Χριςοῦ οὖν πρεσ-
βεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακα-
λοῦντος δι' ἡμῶν. δεόμεθα ὑπὲρ
Χριςοῦ [h], καταλλάγητε || τῷ
Θεῷ.
21 Τὸν [i] γὰρ || μὴ γνόντα ἁμαρ-
τίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποί-
ησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιο-
σύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Κεφ. ϛ'. 6.

Συνεργοῦντες δὲ καὶ [k] πα-
ρακαλοῦμεν || μὴ εἰς κενὸν
τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑ-
μᾶς.
2 Λέγει γάρ· Καιρῷ δεκτῷ
ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σω-
τηρίας ἐβοήθησά σοι. ἰδοὺ νῦν
καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν
ἡμέρα σωτηρίας.
3 Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες
προσκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ
διακονία [l].
4 Ἀλλ' ἐν παντὶ συνιςῶν-
τες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι·
ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψε-
σιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν ςενοχω-
ρίαις·
5 Ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς,
ἐν ἀκαταςασίαις, ἐν κόποις, ἐν
ἀγρυπνίαις, ἐν νηςείαις·
6 Ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν
[ll] μακροθυμίᾳ ||, ἐν χρηςότητι, ἐν
πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυ-
ποκρίτῳ·
7 Ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυ-
νάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς
δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀρι-
ςερῶν·
8 Διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ
δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς
πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς·
9 Ὡς ἀγνοούμενοι, καὶ [m] ἐ-
πιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνή-
σκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς
παιδευόμενοι, καὶ μὴ θανατού-
μενοι·

10 Ὡς

|| 17. Esa.43:18.19. 65:17. Rom.6:4. 8:9.10. Sup.4:16. Eph.3:9. Gal.6:15. poc.21:5. Sap.7:27. || 18. Rom.5:10. Col.1:20. 1 Io.2:2. 4:10. || 19. Rom.3:24. ;. || 20. Matt.2:7. 2 Cor.3:6. || 21. Esa.53:6.9.12. Io.8:46. Rom.5:19. 8:3. Gal.3: 3. 1 Pet.2:22. 1 Io.3:5. Cap. VI. || 1. Io.1:17. Sup.5:19. Tit.2:11. 1 Cor.3: Heb.12:15. || 2. Esa.49:8. 61:2. Luc.4:19. 19:44. Rom.13:11. Heb.3:7.13. 4:7. 3. Rom.14:13. 1 Cor.8:9.13. 9:12.22. 10:32. || 4. 1 Cor.4:1.9. 2 Cor.1:4.12. 2: 7. 4:2. 5:11. 11:6. 12:10.23. 2 Tim.3:10. || 5. 2 Cor.11:23.27. Act.13:50. 14:5.19. 5:22.23. 17:5. 18:12. 19:23. 20:35. 1 Cor.4:11.12. 15:10.58. Phil.4:12. Col.1:29. Thess.2:9. 3:5. 1 Tim.4:10. || 6. 1 Cor.4:12. 7:7. 9:22. 2 Cor.4:2. 11:2.28. 12:14. Tim.5:22. 2 Tim.3:10. || 7. 1 Cor.2:4. 2 Cor.1:12. 4:2. 10:4. 12:12. Eph.6:11.13. Tim.4:7. || 8. Matt.27:63. Io.7:12. || 9. Ps.118:18. Esa.26:19. Rom.8:36. 1 Cor.4: . 15:31. 2 Cor.1:8. 4:2.10.11. 5:11. 11:6. Gal.6:17.

(d) = Cu. | 13.9.5.29. (e) = s. 1. | 9. (f) * τοῦ εὐαγγελίου Ge. P. 3. | 10. 5. (g) * ὃν Cu. | 13. (h) καταλλαγῆναι Cu. | 13.6.9. (i) = Cu. | 13.9.7. (k) παρακαλοῦντες Cu. | 13.9. || & = καὶ R. 2. | 9. (l) * ἡμῶν Cu. | 13.9.35. (ll) μακροθυμίαις Cæs. | 9. (m) * μὴ M. 1. | 9.22.

10 Ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ
χαίροντες· ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς
δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν ἔχον-
τες, καὶ πάντα κατέχοντες.
11 Τὸ ςόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς
ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ [n] καρδία ἡ-
μῶν πεπλάτυνται.
12 Οὐ ςενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν·
ςενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγ-
χνοις ὑμῶν.
13 Τὴν δὲ αὐτὴν [o] ἀντιμι-
σθίαν, ὡς τέκνοις λέγω· Πλα-
τύνθητε καὶ ὑμεῖς.
14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες
ἀπίςοις· Τίς γὰρ μετοχὴ [p] δι-
καιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ ||; [q] Τίς δὲ
κοινωνία [r] φωτὶ || πρὸς σκότος;
15 Τίς δὲ συμφώνησις Χριςῷ
πρὸς [s] Βελίαλ ||; Ἢ τίς μερὶς
πιςῷ μετὰ ἀπίςου;
16 Τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ
Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; [t] ὑμεῖς ||
γὰρ ναὸς Θεοῦ [t] ἐςε || ζῶντος·
καθὼς εἶπεν ὁ Θεός· Ὅτι ἐνοι-
κήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπα-
τήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς,
καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός.
17 Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐ-
τῶν, καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κ
ριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτ
σθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς.
18 Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς π
τέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι
υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κ
ριος παντοκράτωρ.

Κεφ. ζ. 7.

1 ΤΑύτας οὖν ἔχοντες τ
ἐπαγγελίας, [u] ἀγαπ
τοὶ ||, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπ
παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς κ
πνεύματος, ἐπιτελοῦντες [x] ἁγ
ωσύνην || ἐν φόβῳ Θεοῦ.
2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα
δικήσαμεν, οὐδένα [y] ἐφθείραμεν ||
οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.
3 Οὐ πρὸς κατάκριτιν λέγω
προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρ
δίαις ἡμῶν ἐςε εἰς τὸ συναποθα
νεῖν καὶ συζῆν.
4 Πολλή μοι παῤῥησία πρὸ
ὑμᾶς [z], πολλή μοι καύχησι
ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ πα
ρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τ
χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡ
μῶν.

5 Και

||10. Prov.13:7. 17:6. Tob.4:21. Matt.5:12. 6:32. Mar.10:29. Luc.6:23. 18:29. Act.5:41. Rom.5:3. 1 Cor.1:5. 3:21. 2 Cor.8:9. 11:8. 12:10. Phil.4:4. 11.18. Heb.10:34. Iac.1:2. ||11. 2 Cor.2:3. 7:2. ||12. 2 Cor.12:15. ||13. 1 Cor.4:14. ||14. Deut.7:2. 22:9. Lev.19:19. Psal.106:35. 1 Sam.5:1.2. 1 Reg.18:21. Prov.29:27. Sir.13:17.21. 1 Cor.5:9. 7:39. 10:14.21. Eph.5:7.11. ||15. Deut.14:27. 18:1. Iof.22:25. 1 Reg.18:21. Act.8:21. ||16. Ex.6:7. Lev.26:12. 1 Sam.5:2. Sir.29:45. Ier.31:33. 32:38. Eze.11:20. 36:28. 37:26. Zac.8:8. 13:9. 1 Cor.3:16. 6:19. 10:7.14. Eph.2:21. Heb.3:6. 1 Pet.2:5. ||17. Ex.29:45. Esa.52:11. Ier.51:6. 1 Cor.10:20. Inf.7:1. Apoc.18:4. ||18. Ier.31:1.9.33. Apo.21:7. Cap. VII. ||1. 1 Cor.6:20. Sup.6:16. 1 Tim.4:8. 1 Io.3:3. ||2. Act.20:33. Rom.16:18. 1 Cor.9:12.18. 10:33. 2 Cor.1:12. 2:17. 4:2. 6:12. 11:7.13. 12:13.17. Gal.4:17. 1 Thess.2:5. 2 Thess.3:8. 1 Tim.6:5. 2 Tim.3:2. Tit.1:10. 2 Pet.2:3.14. Iudæ ℣.11.16. ||3. 2 Cor.3:2. 6:11.12.13. ||4. Matt.5:12. Act.5:41. Rom.5:3. 1 Cor.1:4. 2 Cor.1:4.14. 3:12. 6:10.11. Inf.9:2. 12:10. Phil.2:17. Col.1:24.

(n) * γὰρ R. 1. | 9. 7. (o) * ἔχοντες V. | 9. (p) δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας Cu. | 13. 6. || ἀτιμίᾳ pro ἀνομίᾳ N. 1. | 9. 5. || ἀδικίᾳ; ἢ Ge. | 9. 5. (q) * ἢ & = δὲ L. R. 1. | 10. 7. (r) Φωτὸς Cu. | 13. 6. (s) Βελίαρ E. L. M. 2. N. 1. | 11. 6. || Βελίαν Ge. | 6. (t) ἡμεῖς ... ἐσμεν L. S. 3. | 11. 6. 28. (u) ἀδελφοὶ L. | 9. 5. (x) δικαιοσύνην N. 1. | 9. 5. (y) διεφθείραμεν N. 1. | 9. 7. || sed = cum præc. οὐδένα P. 3. | 9. (z) * ἐςὶ Cu. | 13. 35.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς
κεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν
σιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐν παν-
ι θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι,
ωθεν φόβοι·
5 Ἀλλ᾽ ὁ παρακαλῶν τοὺς
τεινοὺς, παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ
ς, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.
Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ
οῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρα-
σει [a] ᾗ παρεκλήθη || ἐφ᾽ ὑ-
, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν
πόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμὸν,
ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ· ὥστε
μᾶλλον χαρῆναι,
3 Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς
τῇ ἐπιστολῇ [b], οὐ μεταμέλο-
, εἰ [c] καὶ μετεμελόμην. βλέ-
[d] γὰρ || ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκεί-
εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν
ᾶς·
) [e] Νῦν || χαίρω, οὐχ ὅτι
πήθητε, ἀλλ᾽ ὅτι ἐλυπήθητε
μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ
ὰ Θεὸν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιω-
ε ἐξ ἡμῶν.
ιο Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη
άνοιαν εἰς σωτηρίαν [f] ἀμετα-
ητον || [g] κατεργάζεται ||· [h] ἡ
τοῦ κόσμου λύπη θάνατον
τεργάζεται ||.
11 Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ
ὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πό-
σην κατειργάσατο [k] ὑμῖν σπου-
δήν; ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀ-
γανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ
ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ᾽
ἐκδίκησιν; Ἐν παντὶ συνεστήσατε
ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ
πράγματι.
12 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα [l] ὑμῖν ||,
οὐχ εἵνεκεν τοῦ [m] ἀδικήσαν-
τος ||, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέν-
τος· ἀλλ᾽ εἵνεκεν τοῦ φανερω-
θῆναι τὴν σπουδὴν [n] ἡμῶν τὴν
ὑπὲρ ὑμῶν || πρὸς ὑμᾶς, ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ.
13 Διὰ τοῦτο [o] παρακεκλή-
μεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν·
περισσοτέρως δὲ μᾶλλον || ἐχά-
ρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι
ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
ἀπὸ πάντων ὑμῶν·
14 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν
κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην·
ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλα-
λήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύ-
χησις ἡμῶν ἡ [p] ἐπὶ Τίτου ||, ἀ-
λήθεια ἐγενήθη·
15 Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ
περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἀνα-
μιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν
ὑπακοήν· ὡς μετὰ φόβου καὶ
τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν.
16 Χαίρω [q] οὖν || ὅτι ἐν [r] παν-
τὶ || θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.

Κεφ.

ς. Deut.32:25. Act.16:19.23. 1 Cor.2:3. 15:32. 2 Cor.2:13. 4:8. 6:4. 11:3.23. 10. ||6. 2 Cor.1:4. 2:12. ||8. 2 Cor.2:4. 1 Cor.4:18. || 9. Sup.1:15. 4:15. || 10. m.12:13. Sir.30:23. Prov.17:22. Matt.26:75. Luc.18:13. 1 Pet.2:19. | 11. or.2:6.8:7. || 12. 1 Cor.5:1. Sup.2:9. || 14. Sup.1:12.19. 2:17. 4:2. 6:7. || 15. .2:9. 9:13. || 16. 2 Cor.2:9. 10:1. Phil.2:12. 2 Thess.3:4. Philem.8:21.

) ᾗν παρεκλήθην Ge. |9.7. (b) * Cu.|13.7. (c) * δὲ R. 1.|9.7. = Cu.| 13.7. (e) = Cu. | 13.9.7. ἀμετανόητον M. 1.|9.5. ||ἀμετα-ητον V.| 9.5. (g) ἐργάζεται utro-ue Ge.|9.7. (h) ἡ δὲ usque ad fin. = P. 2.|9.5. (i) ἐπιφέρει M. 2.|9. * ἐν Cu. | 13.7. (l) = Cl. | 9.) transponitur cum ἀδικηθέντος Ge.|9.4. (n) ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν Cæs. Cp. E. L. M. 1. 2. N. 1. V. | 4. || = πρὸς ὑμᾶς R. 1. | 9. (o) παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν, περισσοτέρως μᾶλλον L. S. 3. V.| 5. 11. || & ἡμῶν pro ὑμῶν V.| 9. 6. (p) πρὸς Τίτον Cu. & * ἐν ante ἀληθείᾳ |13.7. (q) = Cu.| 13.7. (r) πᾶσι V.|9.6.

Κεφ. η΄. 8.

1 ΓΝωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελ-
φοὶ, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ
τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
τῆς Μακεδονίας·
2 Ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλί-
ψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐ-
τῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους πτω-
χεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν
πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν·
3 Ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρ-
τυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαί-
ρετοι·
4 Μετὰ πολλῆς παρακλήσεως
δεόμενοι [s] ἡμῶν ||, τὴν χάριν καὶ
τὴν κοινωνίαν τῆς [t] διακονίας ||
τῆς εἰς τοὺς ἁγίους [u], δέξασθαι
ἡμᾶς ||.
5 Καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν·
ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ
Κυρίῳ καὶ ἡμῖν, διὰ θελήματος
Θεοῦ·
6 Εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς
Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο,
οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς
καὶ τὴν χάριν ταύτην·
7 Ἀλλ' ὥσπερ ἐν [x] παντὶ ||
περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ,
καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ,
καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ,
ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι πε-
ρισσεύητε.
8 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω,
ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπο
καὶ τὸ τῆς [y] ὑμετέρας || ἀγ
γνήσιον δοκιμάζων.
9 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάρι
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε, πλο
ὤν· ἵνα [z] ὑμεῖς || τῇ ἐκ
πτωχείᾳ [a] πλουτήσητε ||.
10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ
δωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφ
οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι,
λὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξ
ἀπὸ πέρυσι.
11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποι
ἐπιτελέσατε· ὅπως καθάπε
προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω
τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.
12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρ
ται, καθὸ ἐὰν ἔχῃ [b] τις ||,
πρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχε
13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνε
ὑμῖν δὲ θλίψις· ἀλλ' ἐξ ἰσ
τος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑ
περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑ
ρημα·
14 Ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων πε
σευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑ
ρημα, ὅπως γένηται ἰσότης·
15 Καθὼς γέγραπται· [d]
τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε·
[d] ὁ || τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνη
16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ [e]
δόντι || τὴν [f] αὐτὴν || σπουδ
ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου
17 Ὁ

|| 1. Rom.15:25. Gal.2:10. || 2. Mar.12:44. Rom.5:3. 12:8.12. 2 Cor.7:5.9:
1 Theſſ.1:6. 2:14. Iac.1:5. || 4. Act.11:29. 12:25. Rom.15:26. 1 Cor.16:1.3. 2 C
9:1. || 6. 1 Cor.16:1. Inf.12:18. || 7. 1 Cor.1:5. & cap. 12. & 14. Sup.7:11. || 8. 1 C
7:6.25. || 9. Matt.8:20. Luc.9:58. Phil.2:6. || 10. Prov.19:17. Matt.10:42. 1 Cor
7.25. 16:2. Inf.9:2. 1 Tim.6:18. Heb.13:16. || 12. Prov.3:28. Mar.12:43. Luc.21:
1 Pet.4:10. || 13. Act.4:34. || 15. Ex.16:18.

(s) ὑμῶν P. 2. | 9. 6. (t) δυσκολίας N. 1. | 9. 22. (u) = E. 1. M. 1. 2. N. 1. R. 3. S. 4. V. Cæſ. | 20. 23. 29. (x) πᾶσι V. | 9. 6. (y) ἡμετέρας Cu. | 13. 6. (z) ἡμεῖς M. 1. | 9. 6. (a) πλουτήσωμεν M. 1. | 9. 28. (b) = R. 1. S. 2. V. | 7. 1
26. (c) * τις Ge. | 9. 35. (d) ᾧ bis C
| 13. 6. (e) δόντι Cu. | 13. 6. (f) τα
αὐτὴν W. | 9. 5.

17 Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν
ἐ ξατο· σπουδαιότερος δὲ ὑπάρ-
χν, αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.
18 Συνεπέμψαμεν δὲ μετ᾽ αὐ-
τ· τὸν ἀδελφὸν [g], οὗ ὁ ἔπαινος
ἐ τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
ἐ λησιῶν·
19 (Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ
χ ροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν
σ ἔκδημος ἡμῶν [h], σὺν τῇ χά-
ρ ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽
ἡ ῶν πρὸς τὴν [i] αὐτοῦ || τοῦ Κυ-
ρ ι δόξαν καὶ προθυμίαν [k] ὑ-
μ ν ||·)
20 [l] Στελλόμενοι τοῦτο, μή
τ ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρό-
τ τι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽
ἡ ῶν.
21 [m] Προνοούμενοι || καλὰ οὐ
μ νον ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ
ἐ ώπιον ἀνθρώπων.
22 Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς
τ ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμά-
σ μεν ἐν πολλοῖς [n] πολλάκις ||
σ ουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ
σ ουδαιότερον, πεποιθήσει [o] πολ-
λ τῇ εἰς ὑμᾶς.
23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς
ἐ ὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε
ἀ ελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλη-
σ ῶν, [p] δόξα || Χριστοῦ.
24 Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγά-
π ς ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως
ὑ ὲρ ὑμῶν, [q] εἰς αὐτοὺς || [r] ἐν-
δείξασθε ||, [s] καὶ || εἰς πρόσω-
πον τῶν ἐκκλησιῶν.

Κεφ. θ΄. 9.

1 ΠΕρὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας
τῆς εἰς τοὺς ἁγίους πε-
ρισσόν μοι ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν.
2 Οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑ-
μῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι
[t] Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρε-
σκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ
[u] ἐξ || ὑμῶν ζῆλος [x] ἠρέθισε ||
τοὺς πλείονας.
3 [y] Ἔπεμψα || δὲ τοὺς ἀδελ-
φοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν
[z] τὸ ὑπὲρ ὑμῶν || κενωθῇ ἐν τῷ
μέρει τούτῳ· ἵνα (καθὼς ἔλεγον)
παρεσκευασμένοι ἦτε·
4 Μή πως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ
Μακεδόνες, καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς
ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶ-
μεν ἡμεῖς (ἵνα μὴ λέγωμεν ὑ-
μεῖς) ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ
[a] τῆς καυχήσεως ||.
5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην
παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς,
ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ
προκαταρτίσωσι τὴν [b] προκα-
τηγγελμένην || εὐλογίαν ὑμῶν,
ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς
εὐλογίαν, καὶ μὴ [c] ὥσπερ || πλε-
ονεξίαν.
6 Τοῦτο δὲ [d], ὁ σπείρων φει-
δομένως, φειδομένως καὶ θερίσει·
καὶ

|| 17. Inf.12:18. || 19. 1 Par.29:5. Act.15:40. || 20. 1 Cor.16:3.4. || 21. Prov.3:4. ...m.12:17. Phil.4:8. 1 Pet.2:12. || 23. 2 Cor.7:6.13. 12:18. Phil.2:25. || 24. 2 Cor. ...4. 9:2. Cap. IX. || 1. Act.11:29. Rom.15:26. 1 Cor.16:2. 2 Cor.8:4. || 2. Sup. ...0.19. || 3. Sup.7:14. 8:17.24. 1 Cor.16:1. || 4. Inf.11:17. || 5. Gen.33:11. Lev. ...21. 1 Sam.25:27. 2 Reg.5:15. Sup.8:6.18. || 6. Prov.11:24. 19:17. 22:9. Eze.34: ... Gal.6:8.

(g) * ἡμῶν S. 1. | 9. (h) * ἐγένετο ...| 13. 9. || ἐν pro σὺν L. M. 2. R. 1. ...2. V. | 7. 8. || ἐπὶ pro σὺν Cu. | 13. ...(i) αὐτὴν N. 1. S. 1. | 10. 36. || = L. ...(k) ἡμῶν Cu. | 13. 7. (l) * θέλουσι ...2. | 9. 25. (m) προνοοῦμεν γὰρ R. 1. S. ...| 11. 6. (n) = N. 1. | 9. (o) * δὲ R. 1. ...7. (p) δόξης V. | 9. 6. (q) = R. 1. | 9. 33. (r) ἐνδεικνύμενοι Ge. | 9. 6. (s) = Cp. G. L. M. 1. 2. N. 1. R. 1. S. omn. | 7. 29. (t) * ἐν Cæs. | 9. (u) = Cu. | 13. 9. 7. (x) παρεσκεύασε Cæs. | 9. 5. (y) ἐπέμψαμεν Ge. | 9. 36. (z) = P. 2. | 9. 29. (a) = Cl. R. 1. V. | 11. 26. 29. (b) προεπηγγελμένην R. 1. | 9. 7. (c) = Cæs. | 9. (d) * λέγω V. | 9. 35.

καὶ ὁ σπείρων ἐπ᾽ εὐλογίαις, ἐπ᾽ εὐλογίαις καὶ θερίσει.

7 Ἕκαςος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ· μὴ ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης. ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

8 Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς· ἵνα ἐν παντὶ [e] πάντοτε ‖ πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν·

9 (Καθὼς γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα [f].

10 Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν [g] χορηγήσαι ‖, καὶ [g] πληθύναι ‖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ [g] αὐξήσαι ‖ [h] τὰ γεννήματα ‖ τῆς [i] δικαιοσύνης ‖ ὑμῶν·)

11 [k] Ἐν παντὶ ‖ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι᾽ ἡμῶν εὐχαριςίαν τῷ Θεῷ·

12 Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐςὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑςερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριςιῶν τῷ [l] Θεῷ ‖,

13 (Διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριςοῦ, καὶ ἁπλότητι τῆς [m] κοινωνίας ‖ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,)

14 Καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ᾽ ὑμῖν.

15 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

Κεφ. ι΄. 10.

1 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριςοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαῤῥῶ εἰς ὑμᾶς.

2 Δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαῤῥῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.

3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα ςρατευόμεθα·

4 (Τὰ γὰρ ὅπλα τῆς ςρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων·)

5 Λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ· καὶ [n] αἰχμα

‖7. Ex.25:2. 35:5. Deut.15:7. Prov.11:25. 22:8. Sir.35:9.11. Rom.12:8. Sup.8:12. ‖8. Prov.11:24. 15:16. 19:17. 28:27. Pf.37:16. 2 Cor.6:10. 8:1.6.19. Phil.4:11. 1 Tim.6:6. ‖9. Pf.112:9. ‖10. Efa.55:10. Hof.10:12. ‖11. 2 Cor.1:11. 4:15. 8:2. Rom.12:8. ‖12. Sup.8:14. Phil.2:25. ‖13. Matt.5:16. Rom.15:26. Sup.2:9. 7:15. 8:4. Hebr.13:16. ‖14. 1 Cor.1:5. & 12: & 14: Sup.8:7. ‖15. 4 Efd.2:37. Cap. X ‖1. 1 Cor.2:3. 4:10.21. Inf.11:21.30. 12:5.9. 13:4.9. Gal.4:13. ‖2. 1 Cor.4:21. 2 Cor.1:17. 2:17. 4:2. 11:3.10.22. 12:20. 13:2.10. Phil.3:2. ‖3. 1 Tim.1:18. 2 Tim. 2:3. ‖4. Ier.1:10. 1 Cor.1:18.24. 2:5. Sup.6:7. Eph.6:13. &c. 1 Theff.5:8. ‖5. 4 Efd. 14:34. Act.19:17. 1 Cor.1:19. 3:19.

(e) = Cu. | 13. 9. 2. ‖ & πᾶσι pro παντὶ V. | 9. 6. (f) * τοῦ αἰῶνος L. S. I. V. | 35. 11. 25. (g) χορηγήσει, πληθυνεῖ, αὐξήσει L. R. I. S. I. | 11. 28. 36. (h) τὴν αὔξησιν τῶν γεννημάτων V. | 9. 5. (i) διακονίας L. | 9. 5. (k) ἵνα ἐν πᾶσι V. | 9. (l) Χριςῷ P. 3. | 9. 5. (m) διακονίας N. 1. | 9. 5.

αἰχμαλωτίζοντες || πᾶν νόημα
εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ [o]·
6 Καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκ-
δικῆσαι πᾶσαν [p] παρακοὴν, ὅταν
πληρωθῇ [q] ὑμῶν ἡ ὑπακοή·
7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπε-
τε; Εἴ τις [r] πέποιθεν || ἑαυτῷ
Χριστοῦ [s] εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω
πάλιν [t] ἀφ' || ἑαυτοῦ, ὅτι κα-
θὼς αὐτὸς [u] Χριστοῦ ||, οὕτω καὶ
ἡμεῖς Χριστοῦ.
8 Ἐάν τε γὰρ [x] καὶ || περισ-
σότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς
ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ
Κύριος || ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν, καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, [z] οὐκ
αἰσχυνθήσομαι ||·
9 Ἵνα [a] μὴ [b] δόξω || ὡς ἂν [b] ἐκ-
φοβεῖν || ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστο-
λῶν.
10 Ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαὶ, φη-
σὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ
παρουσία || τοῦ σώματος ἀσθε-
νὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημέ-
νος.
11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦ-
τος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι'
ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ
παρόντες τῷ ἔργῳ.
12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖ-
ναι [d] ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι
τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλ-
λὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς με-
τροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἑαυ-
τοὺς ἑαυτοῖς οὐ [e] συνιοῦσιν ||.
13 Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμε-
τρα καυχησόμεθα· ἀλλὰ κατὰ
τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ [f] ἐμέρι-
σεν || [g] ἡμῖν || [h] ὁ Θεὸς || μέτρου,
ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν.
14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμε-
νοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑαυ-
τούς. ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθά-
σαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χρι-
στοῦ·
15 Οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυ-
χώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις,
ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης
τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγα-
λυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν
εἰς περισσείαν [i]·
16 Εἰς τὰ [k] ὑπερέκεινα || ὑμῶν
εὐαγγελίσασθαι· οὐκ ἐν ἀλλο-
τρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυ-
χήσασθαι.
17 Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν Κυ-
ρίῳ καυχάσθω.
18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,
ἐκεῖνός ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ
Κύριος συνίστησιν.

Κεφ.

||6. Num.16:26. Act.5:5.8:20. 13:10. 1 Cor.5:3. Sup.2:9. 7:15. 9:13. 1 Tim.1:
... ||7. Io.7:24. Act.9:6.15. 22:10.14. 26:16. 1 Cor.9:1. 14:37. 2 Cor.5:12. 11:18.
. 12:11. 13:3. Gal.1:1.11. 2:2.8. 1 Io.4:6. ||8. 1 Cor.4:21. 5:3.5. 2 Cor.2:6. 7:14.
:6.20. 13:2.10. 2 Thess.3:15. 1 Tim.1:20. ||9. 1 Cor.5:9.11. ||10. 1 Cor.1:17. 2:
13. & capp.4.5. Inf.11:6.21.30. 12:5.9. ||11. Inf.12:20. 13:2.10. ||12. 2 Cor.
1. 5:12. ||13. 1 Cor.12:11. 2 Cor.11:18. 12:5.6. Eph.4:7. ||14. 1 Cor.3:5.10. 4:
. 9:1. ||15. Rom.15:20. ||17. Esa.65:16. Ier.9:23.24. 1 Cor.1:31. ||18. Prov.27:
Rom.2:29. 1 Cor.4:5.

(n) αἰχμαλωτεύοντες L. | 9.6. (o) ἔχοντες Ge. | 9.35. (p) * παράβασιν ... S. 1. | 9.5. (q) * πρότερον L. | 9. . (r) δοκεῖ πεποιθέναι R. 1. | 9.5.) * δοῦλος Cu. | 13.35. (t) ἐφ' R. 1. .7. (u) = Cu. | 13.2.37. (x) = Cu. 3.7. (y) Θεὸς L. | 9.5. (z) οὐ καταισχυνθήσομαι M. 2. | 9.7. (a) * δὲ R. 1. | 9.7. (b) δόξωμεν & ἐκφοβοῦντες Ge. | 9.36. (c) παῤῥησία Cu. | 13. 9.22. (d) * αὐτοὺς Ge. | 9. (e) συνιᾶσιν Cu. | 13.9.6. (f) ἐμέτρησεν Cæs. | 9. (g) = P. 3. | 9. (h) Κύριος Ge. | 9.5. (i) * ἔτι V. | 9. (k) ὑπερεπέκεινα Cu. | 13.9.5.

Κεφ. ια'. 11.

1 [l]Ὄφελον || ἠνείχεσθέ μου μικρόν [m] τι || [n] τῆς ἀφροσύνης || [o]· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου.

2 Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ. ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι, τῷ Χριστῷ·

3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, [p] ἀπὸ || τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν.

4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ Πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε.

5 Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι [q] τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων.

6 Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης [r] τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει· ἀλλ' ἐν [s] παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς ||.

7 Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα, ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε; ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;

8 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα, λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ κατεν[αρ]κησα οὐδενός.

9 Τὸ γὰρ ὑστέρημά μου πρ[οσ]ανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ [t] ἐλθ[όν]τες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν πα[ν]τὶ ἀβαρῆ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτή[ρη]σα, καὶ τηρήσω.

10 Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐμοὶ, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη [u] φραγήσεται || εἰς ἐμὲ ἐν τ[οῖς] κλίμασι τῆς Ἀχαΐας.

11 Διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ [ὑ]μᾶς; [x] Ὁ Θεὸς οἶδεν. ||

12 Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσ[ω], ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν [θε]λόντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ κα[υ]χῶνται, εὑρεθῶσι καθὼς καὶ [ἡ]μεῖς.

13 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπ[ό]στολοι, ἐργάται δόλιοι, μετ[α]σχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλο[υς] Χριστοῦ.

14 Καὶ οὐ [y] θαυμαστόν ||· α[ὐ]τὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχημα[]τίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.

15 Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ δι[ά]κονοι αὐτοῦ μετασχηματίζοντ[αι] ὡς διάκονοι δικαιοσύνης· ὧν [τὸ] τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα α[ὐ]τῶν.

16 Πάλ[ιν]

|| 1. 2Cor.5:13. 11:16. 12:6. || 2. Lev.21:13. Prov.19:14. Esa.62:4. Hos.2:19. Ga[l.] 4:17. Eph.5:25. || 3. Gen.3:4.13. Io.8:44. Rom.16:8. 2Cor.2:17. 4:2. Gal.1:6. 2:4. 1.4:9. 5:10. Phil.1:15. 3:2.18. Col.2:4.8.18. 1Thess.2:3.5. 2Thess.3:2.6. 1Tim.1: 4:1.6:3.20. 2Tim.2:16. 3:2. Tit.1:10. Heb.13:9. 2Pet.2:1.14. 3:3.17. 1Io.4: Iudæ ℣.4. || 4. Gal.1:8. 3:2. Sup.10:10. || 5. 1Cor.15:10. 2Cor.12:11. Gal.2:6. || 6. 1Cor.1:17. 2:1.13. Eph.3:4. 2Cor.1:12. 2:14. 4:2. 5:11. 10:10. 12:12. || Act.18:3. 1Cor.4:10. 9:6.12. 2Cor.6:12. 7:2. 12:13.18. || 8.9. Act.20:33. 2Co[r.] 6:5. 12:13. 1Thess.2:9. 2Thess.3:8. Phil.4:10.15. || 10. Rom.9:1. 1Cor.9:15. || 1 2Cor.6:11. 12:15. || 12. 1Cor.9:12. || 13. Act.15:1.24. Rom.16:18. 2Cor.2:17. 2. Gal.1:7. 2:4. 4:17. 6:12. Eph.4:14. Phil.1:16. 2:21. 3:2.18. Col.2:4.8. 1Tim.1: 4:1.6:3. 2Tim.2:17. 3:5. Tit.1:10. 2Pet.2:1. 1Io.4:1. Iudæ ℣.4. || 15. Phil.3:19.

(l) ὤφελον P. 3. | 9. 6. (m) = Cu. 13. 7. 33. (n) ἀφροσύνην Cæs. | 9. (o) * μου V. | 9. 35. (p) καὶ ἐκπέσωσιν ἐκ V. | 9. (q) * ἐν ὑμῖν Ge. | 9. (r) * ὑπερλίαν P. 1. 2. | 10. (s) πᾶσι δὲ φανερωθέντες ὑμῖν vel πᾶσι δὲ φανερωθέ[ντες] ὑμῖν V. | 9. 5. || φανερώσαντες pr[o] φανερωθέντες R. 1. | 9. (t) * μου S. 19. 35. (u) καταφραγήσεται V. | 9. (x) = Cu. | 13. 9. (y) θαῦμα L. | 9. 5.

16 Πάλιν λέγω, μή τίς με
ξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή γε,
ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα
ρόν τι κἀγὼ καυχήσωμαι.
17 Ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ
Κύριον ||, ἀλλ᾽ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,
ταύτῃ τῇ ὑποςάσει τῆς καυ-
σεως.
18 Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται
τὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχή-
μαι.
19 Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν
ρόνων, φρόνιμοι ὄντες.
20 Ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑ-
ς καταδουλοῖ, εἴ τις κατε-
ίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐ-
ίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρό-
πον δέρει.
21 Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς
ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν [a]· ἐν ᾧ δ᾽
τις τολμᾷ, (ἐν ἀφροσύνῃ λέ-
) τολμῶ κἀγώ.
22 Ἑβραῖοί [b] εἰσι ||; κἀγώ.
ραηλῖταί εἰσι; κἀγώ. σπέρ-
Ἀβραάμ εἰσι; κἀγώ.
23 Διάκονοι Χριςοῦ [b] εἰσι;
αραφρονῶν λαλῶ) ὑπὲρ ἐγώ·
κόποις περισσοτέρως, ἐν πλη-
ῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλα-
ῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις
λλάκις.
24 Ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις
σσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον.
25 Τρὶς [c] ἐῤῥαβδίσθην ||, [d] ἅ-
παξ || ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγη-
σα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πε-
ποίηκα.
26 Ὁδοιπορίαις πολλάκις, κιν-
δύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃ-
ςῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύ-
νοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει,
κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θα-
λάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις·
27 Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν
ἀγρυπνίαις [e] πολλάκις ||, ἐν λι-
μῷ καὶ δίψει, ἐν νηςείαις [e] πολ-
λάκις ||, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι.
28 Χωρὶς τῶν παρεκτὸς, ἡ
[f] ἐπισύςασίς || μου ἡ καθ᾽ ἡμέραν,
ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.
29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀ-
σθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ
οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;
30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς
ἀσθενείας μου καυχήσομαι.
31 Ὁ Θεὸς [g] καὶ πατὴρ τοῦ
Κυρίου [h] ἡμῶν || Ἰησοῦ Χριςοῦ
οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς
αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.
32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης
Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει
τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι
με [i] θέλων ||·
33 Καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ
ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ
[k] ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Κεφ.

|| 16. 2 Cor.12:6. || 17. Sup.9:4. || 18. 2 Cor.10:13. 12:5.6. Phil.3:3.4. || 19. 1 Cor. 10. || 20. Rom.16:17. 1 Cor.4:18. 2 Cor.1:24. Gal.2:4. 4:9. 5:1.10. 6:3.12. Phil. 19. 1 Theſſ.2:5. 1 Tim.6:5. 2 Tim.3:6. Tit.1:10. Iac.2:1. 2 Pet.2:3.14. Iudæ ℣.16. 1. 2 Cor.10:2.10. Phil.3:4.5. || 22. Act.21:39. 22:3. Rom.11:1. Phil.3:5. || 23. t.9:16.23. 13:50. 14:19. 16:22. 20:20.23. 21:11.31. 23:10. 26:21. 28:10. 1 Cor.).12. 15:10.31. 2 Cor.1:5.8.10. 4:8.11. 6:4.9. 7:5. 12:10.15. Eph.6:20. Phil.1: 13. 2:17. Col.1:24.29. 1 Theſſ.3:3. 2 Tim.1:8. 2:9. 3:11. 4:6. || 24. Deut.25:3. || 25. t.14:5.19. 16:22. 27:21. || 27. Act.16:25. 20:7.11.31. 1 Cor.4:11. 2 Cor.6:5. Phil. 12. 2 Theſſ.3:8. || 28. Act.20:18. &c. || 29. 1 Cor.8:13. 9:22. || 30. 2 Cor.12:5. || 31. m.1:9. 9:1. 2 Cor.1:23. Gal.1:20. Phil.1:8. 1 Theſſ.2:5. || 32. Act.9:24.

(z) Χριςὸν L. | 9. 5. (a) * ἐν τούτῳ ῷ μέρει Cl. V. | 10. 35. 25. (b) poſt τι ubique = not. interrog. Cu. | 13. 29. (c) ἐραβδίσθην Cæſ. | 9. (d) = P. 2. | 9. (e) πολλαῖς utrobique Cu. | 13. 5. (f) ἐπίςασις Ge. | 9. (g) * τοῦ Ἰσραὴλ Ge. | 9. 25. (h) = N. 1. | 9. 26. (i) = Cl. R. 1. | 10. 33. (k) * οὕτως V. | 9. 35.

Κεφ. ιβ'. 12.

1 [l] Καυχᾶσθαι δὴ || οὐ [m] συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ || εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου.

2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριςῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, (εἴτε ἐν σώματι, οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν·) ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον [n] ἕως τρίτου οὐρανοῦ.

3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι, εἴτε [o] ἐκτὸς || τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν·)

4 Ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι.

5 Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου.

6 Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. Φείδομαι δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων [p] ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι ||, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκὶ, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κο-
λαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι
8 Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν
ριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποςῇ
ἐμοῦ.
9 Καὶ εἴρηκέ μοι· Ἀρκεῖ
ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς
ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. [q] Ἡ
ςα οὖν μᾶλλον || καυχήσομαι
ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισ
νώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χ
ςοῦ.
10 Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενεί
ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν δι
γμοῖς [r], ἐν || ςενοχωρίαις ὑπ
Χριςοῦ· [s] ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τ
τε δυνατός εἰμι. ||
11 Γέγονα ἄφρων [t] καυχ
μενος ||· ὑμεῖς με ἠναγκάσατ
ἐγὼ γὰρ [u] ὤφειλον || ὑφ' ὑμ
συνίςασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑςέρησ
τῶν [x] ὑπὲρ λίαν || ἀποςόλων,
καὶ οὐδέν εἰμι.
12 Τὰ μὲν [y] σημεῖα [z] τοῦ
ποςόλου || [a] κατειργάσθη || [b]
ὑμῖν || ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σ
μείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι.
13 Τί γάρ ἐςιν ὃ ἡττήθητ
[c] ὑπὲρ || τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας
εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατε
νάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μ
τὴν ἀδικίαν ταύτην.
14 Ἰδοὺ, τρίτον [d] ἑτοίμω
ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ
κατα-

|| 1. Gal.1:12. 2:2. || 2. Act.9:3. 22:17. Rom.16:7. 1 Cor.15:8. Sup.5:17. Gal.1 22. || 5. 2 Cor.11:30. || 6. 2 Cor.10:8. 11:16. || 7. Iob 2:6. Eze.28:24. || 8. Deut.3 23. Matt.26:44. || 9. 4 Esd.2:32. Sup.11:30. 1 Pet.4:14. || 10. Rom.5:3. Sup.4:8. || 11. 1 Cor.4:9. 15:8.9.10. 2 Cor.3:1. 11:1.5. Eph.3:8. || 12. Rom.15:19. 1 Cor.9: 2. 2 Cor.4:2. 6:4. 11:6. || 13. 1 Cor.1:5. 9:12. cc.12 & 14: 2 Cor.11:9. || 14. Act.20: 33. 1 Cor.4:14. 10:33. 2 Cor.13:1. Phil.4:17.

(l) εἰ καυχᾶσθαι δεῖ L. V. | 10. 5. || sed V. pro μοι leg. δέ | 9. 7. (m) συμφέρον μὲν, ἐλεύσομαι δὲ καὶ R. 1. | 9. 7. 5. (n) * ἄνθρωπον M. 1. sed = in ℣. seq. | 9. 4. 35. (o) χωρὶς Ge. | 9. 5. 29. (p) = A. V. | 10. 29. (q) ἡδέως οὖν V. | 9. 7. (r) καὶ L. | 9. 7. (s) = Cu. | 13. 9. 7. (t) = A. Cl. R. 1. S. 2. V. | 23. (u) ὄφελον P. 2. | 9. 6. (x) ὑπερλίαν Cu. | 13. 6. (y) * τοι Cæs. | 9. (z) τῆς ἀποςολῆς μου V. | 9. 5. (a) κατειργάσθην Cu. | 13. 6. (b) ἐφ' ὑμᾶς V. | 9. 7. || ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐκκλησίαις Cæs. | 9. (c) * παρὰ Ge. | 9. 7. (d) * τοῦτο A. Cp. L. S. 3. Ge. | 23.

καταναρκήσω * ὑμῶν ||. οὐ γὰρ
ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ᾽ ὑμᾶς. οὐ
γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γο-
νεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ᾽ οἱ γονεῖς
τοῖς τέκνοις.
15 Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω
καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν· [f] εἰ || καὶ περισ-
σοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἧττον
ἀγαπῶμαι.
16 Ἔστω δὲ, ἐγὼ οὐ [g] κατε-
βάρησα || ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ὑπάρχων
πανοῦργος, δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον.
17 Μή [h] τινα || ὧν [i] ἀπέσταλ-
κα || πρὸς ὑμᾶς, δι᾽ αὐτοῦ ἐπλεο-
νέκτησα ὑμᾶς;
18 Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ
συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μή τι
ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ
τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατή-
σαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσι;
19 [k] Πάλιν || δοκεῖτε ὅτι ὑ-
μῖν ἀπολογούμεθα; [l] κατενώ-
πιον || τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λα-
λοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπη-
τοὶ, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.
20 Φοβοῦμαι γὰρ, μή πως
ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς,
κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε·
μή πως [m] ἔρεις ||, ζῆλοι, θυμοὶ,
ἐριθεῖαι, καταλαλιαὶ, ψιθυρι-
σμοὶ, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι [n]·
21 Μὴ πάλιν [o] ἐλθόντα με ||
ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑ-
μᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν
προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετα-
νοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ,
καὶ πορνείᾳ, καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔ-
πραξαν.

Κεφ. ιγʹ. 13.

1 [p] Τρίτον τοῦτο [q] ἔρχομαι ||
πρὸς ὑμᾶς. ἐπὶ στόματος
δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσε-
ται πᾶν ῥῆμα.
2 Προείρηκα καὶ προλέγω,
[r] ὡς || παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ
ἀπὼν νῦν * γράφω || τοῖς προη-
μαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶ-
σιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν,
οὐ φείσομαι·
3 Ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ
ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς
ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ
ἐν ὑμῖν.
4 Καὶ [t] γὰρ || εἰ ἐσταυρώθη ἐξ
ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως
Θεοῦ· καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἀσθε-
νοῦμεν [u] ἐν || αὐτῷ, ἀλλὰ [x] ζη-
σόμεθα || σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως
Θεοῦ [y] εἰς ὑμᾶς ||.
5 Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ
ἐν τῇ πίστει, [z] ἑαυτοὺς δοκιμά-
ζετε ||. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυ-
τοὺς, ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑ-
μῖν ἐστιν; εἰ μή τι ἀδόκιμοί ἐστε
6 Ἐλ-

|| 15. Io.10:11. 2 Cor.1:6. 6:12.13. Col.1:24. 1 Thess.2:8. 2 Tim.2:10. || 17. 1 Cor. 6:10. 2 Cor.2:12. 7:2.6. || 18. 2 Cor.8:6.16.18.22. || 19. 1 Cor.9:12.23. 10:33. Cor.5:12. 10:8. || 20. 1 Cor.4:6.18.21. 5:2. 2 Cor.10:2. 13:2.10. || 21. 1 Cor.5:1. Cor.2:1. 13:2. Cap. XIII. || 1. Num.35:30. Deut.17:6. 19:15. Matt.18:16. o.8:17. 2 Cor.12:14. Heb.10:28. || 2. 2 Cor.1:23. 10:2.11. 12:21. || 3. Matt.10:20. Cor.5:4. 11:30. Sup.10:10. || 4. Rom.6:4. Sup.10:3. Phil.2:7.8. 1 Pet.3:18. || 5. Cor.11:28. Sup.12:12.

(e) = A. | 9. (f) = Cu. | 13. || = καὶ A. | 9. 7. (g) κατενάρκησα L. | 9. 5. (h) διά τινος V. | 9. 5. (i) ἔπεμψα Ge. | 9. 5. || ἀπέστειλα Cæs. | 9. (k) πάλαι A. | 9. 5. (l) κατέναντι A. | 9. 5. (m) ἔρις P. 1. | 9. 6. (n) * ἐν ὑμῖν ὦσι V. | 9. 35. (o) ἐλθόντος μου A. L. | 10. 6. (p) * ἰδοὺ A. Cp. L. S. 3. V. | 35. 23. || = τοῦτο R. 4. | 9. (q) ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν A. | 9. 5. (r) = Cl. V. | 10. 7. 29. || * ὑμῖν post δεύτερον V. | 9. (s) = R. 1. | 9. 33. (t) = S. 1. | 9. 7. (u) σὺν A. | 9. (x) ζῶμεν V. | 9. || ζήσομεν L. | 9. || = καὶ ante ἡμεῖς Cu. | 13. 9. (y) = R. 1. | 9. 29. (z) = A. | 9. 29.

6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι [a] γνώσεσθε ||
ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.
7 [b] Εὔχομαι || δὲ πρὸς τὸν Θεὸν
μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν·
οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν,
ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε,
ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.
8 Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ
τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀ-
ληθείας.
9 Χαίρομεν γὰρ [c] ὅταν || ἡμεῖς
ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦ-
τε. τοῦτο [d] δὲ || καὶ εὐχόμεθα,
τὴν ὑμῶν [e] κατάρτισιν ||.
10 Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν
γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως
χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν
ἔδωκέ μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν,
καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.

11 Λοιπὸν, ἀδελφοὶ, χαί
τε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσ
[f] τὸ αὐτὸ φρονεῖτε ||, εἰρηνεύ
τε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης κ
εἰρήνης ἔςαι μεθ' ὑμῶν.
12 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
ἁγίῳ φιλήματι· ἀσπάζονται
μᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου [g] Ἰ
σοῦ Χριςοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τ
Θεοῦ [h], καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁ
γίου Πνεύματος μετὰ πάντω
ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγρά
φη ἀπὸ Φιλίππων τῆς Μα
κεδονίας, διὰ Τίτου [i] κα
Λουκᾶ. [k]

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ
Ἡ ΠΡΟ'Σ ΓΑΛΑ'ΤΑΣ
ἘΠΙΣΤΟΛΗ'.

ΚΕΦ. α'. I.

1 ΠΑΥ͂ΛΟΣ ἀπόςολος
(οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, οὐ-
δὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ
διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ, καὶ Θεοῦ πα-
τρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν.)

2 Καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀ-
δελφοὶ, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Γαλατίας·
3 Χάρις [l] ὑμῖν || καὶ εἰρήνη
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς [m] καὶ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ,

4 Τοῦ

||7. 2 Cor.6:9. ||8. 1 Tim.1:9. || 9. 1 Cor.1:10. 2 Cor.11:30. 12:5.9.10. || 10. 1 Cor.4:21. 5:5. 2 Cor.2:3.7. 10:2.8. 12:20.21. || 11. Rom.12:16.18. 15:5. 1 Cor. 1:10. Phil.2:2. 3:15.16. 1 Pet.3:8. Heb.12:14. || 12. Rom.16:16. 1 Cor.16:20. 1 Thess.5:26. 1 Pet.5:14. Cap. I. || 1. Gal.1:11.12. 2:7. Tit.1:3. Act.2:24.32. 3:15. 4:10. 9:6.15. 10:40. 13:30.35. 17:31. 22:10.15. 26:16. Rom.4:24. 8:11. 1 Cor.6:14. 15:15. 2 Cor.4:14. Eph.1:20. Col.2:12. 1 Thess.1:10. Heb.13:20. || 3. Rom.1:7. 1 Cor.1:3. Eph.1:2. 1 Pet.1:2. 2 Ioh. ✠.3. Iudæ ✠.2.

(a) γινώσκετε V. | 9. (b) εὐχόμεθα A. S. 1. V. | 11. 36. (c) ὅτι R. 1. V. | 10. 7. (d) = A. | 9. 7. (e) κατάρτησιν Cu. | 13. 6. (f) = A. | 9. (g) * ἡμῶν S. 3. V. | 7. 35. 11. (h) * καὶ πατρὸς P. 1. | 9. 35. (i) * Βαρνάβα P. 1. | 9. (k) ςίχων φῆ Cæs. qui in anterioribus non erant observati. | 9. (m) * ἡμῶν A. V. | 10. 7.

4 Τοῦ δόντος ἑαυτὸν [n] ὑπὲρ ||
ν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέ-
ται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος
αἰῶνος || πονηροῦ, κατὰ τὸ
λημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡ-
ν·
5 [o] Ὧ, ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
ῶν αἰώνων ||. ἀμήν.
6 Θαυμάζω ὅτι οὕτω ταχέως
τατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαν-
; ὑμᾶς ἐν χάριτι [q] Χριστοῦ ||,
ἕτερον εὐαγγέλιον·
7 Ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τι-
εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς,
ὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐ-
γέλιον τοῦ Χριστοῦ.
8 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγ-
λος ἐξ οὐρανοῦ [r] εὐαγγελίζη-
ι || ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισά-
θα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.
9 Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι
λιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγ-
λίζεται παρ' ὃ παρελάβετε,
άθεμα ἔστω.
10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω
τὸν Θεόν; Ἢ ζητῶ ἀνθρώποις
έσκειν; εἰ [s] γὰρ || ἔτι ἀνθρώποις
σκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν
ην.
11 Γνωρίζω [t] δὲ || ὑμῖν, ἀδελ-
ί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγε-
θὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι κα-
ἄνθρωπον.

12 Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώ-
που παρέλαβον αὐτὸ, οὔτε ἐδι-
δάχθην· ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως
[u] Ἰησοῦ || Χριστοῦ.
13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν
ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊ-
σμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐ-
πόρθουν αὐτήν.
14 Καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰου-
δαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλι-
κιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισ-
σοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν
πατρικῶν μου παραδόσεων.
15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν [x] ὁ
Θεὸς || ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας
μητρός μου, καὶ καλέσας [y] διὰ
τῆς χάριτος αὐτοῦ,
16 Ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἐν ἐμοὶ, ἵνα [z] εὐαγγελίζωμαι ||
αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ
προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι·
17 Οὐδὲ [a] ἀνῆλθον || εἰς Ἱε-
ροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀ-
ποστόλους· ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀ-
ραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς
Δαμασκόν.
18 Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀ-
νῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι
[b] Πέτρον ||· καὶ ἐπέμεινα πρὸς
αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε.
19 Ἕτερον δὲ τῶν ἀποστό-
λων οὐκ εἶδον [c] εἰ μὴ Ἰάκωβον
τὸν

4. Matt.20:28. Io.3:16. 10:15. 15:19. 17:14. Rom.4:25. 8:32. Gal.2:20. Eph.5:
it.2:14. Heb.9:14. 1 Io.5:19. Apoc.14:3. || 6. Inf 5:8. || 7. Act.15:1. 19:24.
or.2:17. 4:2. 11:4.13. Gal.2:4. 5:10.15. Heb.13:8. || 8. 1 Cor.16:22. 2 Cor.11:
|| 9. Deut.4:2. 12:32. Prov.30:6. Apoc 22:18. || 10. 1 Thess.2:4. Iac.4:4. 1 Sam.
7. || 11. 1 Cor.15:1.3. Gal.1:1. || 12. Inf.2:2.8. Eph.3:3. || 13. Act.8:3. 9:1.21.
4. 26:9. 1 Cor.15:9. Phil.3:6. 1 Tim.1:13. || 15. Matt.11:26. Act.9:15. 13:2. 22:
Rom.1:1. 1 Cor.1:21. Esa.49:1. Ier.1:5. || 16. Matt.16:17. 2 Cor.4:6. Gal.2:2.8.
h.3:8. || 18. Act.9:26. || 19. Matt.13:55. Mar.6:3.

(n) περὶ A. E. G. M. 1. | 11.7.8. (o) ῦ αἰῶνος post ἐκ A. | 9. 4. (p) = L. 2. (q) Θεοῦ N. 1. W. | 10. 5. || Ἰη- Χριστοῦ L. | 9. (r) εὐαγγελίσηται P. 1. | 10. 36. (s) = A. R 1. | 10. 7. 29. (t) γὰρ R. 1. | 9. 7. (u) = P. 1. | 9. (x) = R. 1. | 9. 33. (y) * μεν. 1. | 9. 35. (z) εὐαγγελίσωμαι Ge. | 9. 36. (a) ἀ-πῆλθον R. 1. | 9. 7. (b) Κηφᾶν A. R. 1. | 10. 5. (c) * οὐδένα Ge. | 9. 35.

τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.
20 ^Α δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδο-
μαι.
21 [d] Ἔπειτα || ἦλθον εἰς τὰ
κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς
Κιλικίας·
22 Ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ
προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ·
23 Μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν·
Ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν
εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἥν πο-
τε ἐπόρθει.
24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν
Θεόν.

Κεφ. β'. 2.

1 ^Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων
ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱε-
ροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συμ-
παραλαβὼν καὶ Τίτον.
2 Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυ-
ψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐ-
αγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνε-
σι· κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι [e]·
μήπως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἔδρα-
μον.
3 Ἀλλ᾽ οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοὶ,
Ἕλλην ὢν, ἠναγκάσθη περιτμη-
θῆναι·
4 Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους
ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισ[ῆλ-]
θον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερ[ίαν]
ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησ[οῦ,]
ἵνα ἡμᾶς [f] καταδουλώσωνται ||
5 [g] Οἷς οὐδὲ || πρὸς ὥραν εἴξ[α-]
μεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθ[εια]
τοῦ εὐαγγελίου [h] διαμείνῃ || π[ρὸς]
ὑμᾶς.
6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶ[ναί]
τι, ὁποῖοί [i] ποτε || ἦσαν, οὐδ[έν]
μοι διαφέρει· πρόσωπον Θεὸς ἀ[ν-]
θρώπου οὐ [k] λαμβάνει ||· ἐμ[οὶ]
γὰρ [l] οἱ δοκοῦντες, || οὐδὲν πρ[οσ-]
ανέθεντο.
7 Ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντ[ες]
ὅτι [m] πεπίστευμαι || τὸ εὐαγγ[έ-]
λιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Π[έ-]
τρος τῆς περιτομῆς·
8 (Ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτ[ρῳ]
εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς, ἐ[ν-]
ήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη·)
9 Καὶ γνόντες τὴν χάριν τ[ὴν]
δοθεῖσάν μοι [n] Ἰάκωβος καὶ Κ[η-]
φᾶς || καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντ[ες]
στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμ[οὶ]
καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας· ἵνα [ἡ-]
μεῖς [o] εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ ε[ἰς]
τὴν περιτομήν·
10 Μόνον τῶν πτωχῶν ἵ[να]
μνημονεύωμεν· ὃ καὶ ἐσπούδασ[α]
αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
11 Ὅτε δὲ ἦλθε [p] Πέτρος
ε[ἰς]

|| 20. Rom.1:9. 9:1. 2 Cor.1:23. 11:31. 1 Thess.2:5. 1 Tim.5:21. 2 Tim.4:1. ||2[1.] Act.9:30. 21:39. 22:3. Cap. II. ||1. Act.15:2. Sup.1:18. ||2. Act.15:2.12. [...] 21. Phil.2:16. Mich.7:5. ||3. Act.16:3. 1 Cor.9:21. ||4. Act.15:24. 16:3. 2 Cor.[1]1:20.26. Inf.3:24. 4:3.9.24. 5:1.13. ||5. 2 Cor.7:8. Inf.3:1. 4:16. 1 Thess.2:17. Phi[le]lem.ỷ.15. ||6. Deut.10:17. 2 Par.19:7. Iob 34:19. Sap.6:8. Sir.35:16. Act.10:3[4.] Rom.2:11. Eph.6:9. Col.3:25. 1 Pet.1:17. ||7. Act.9:15. 13:46. Rom.1:5. 11:1[3.] Sup.1:16. 1 Tim.2:7. 2 Tim.1:11. ||8. Act.9:15. 13:2. 22:21. Eph.3:8. ||9. Ma[tth.]16:18. Rom.1:5. 12:3. 15:15. Eph.2:20. 3:8. Sup.1:19. Apoc.3:12. 21:14. 1 Macc.11:50.62. ||10. Act.11:30. 12:25. 24:17. Rom.15:25. 1 Cor.16:1. 2 Co[r.]8:1. 9:1. 1 Thess.2:14. Heb.10:34.

(d) ὅτι R. 1.| 9. 29. (e) * εἶναί τι V.| 9. 35. (f) καταδουλώσουσι A.| 9. 6. (g) = Cu.| 13. 9. 22. 23. (h) διαμένῃ A.| 9. 6. (i) τε Cu. 13. 7. (k) συλλαμβ. Cu.| 13. 7. (l) = Cu.| 13. 37. || sed * εἶναί τι post δοκοῦντες V.| (m) πεπίστευται P. 3.| 9. 6. (n) Π[έ-]τρος καὶ Ἰάκωβος Cl.| 9. 5. 4. (o) μὲν A.| 9. (p) Κηφᾶς A. R. 2. S. 1. | 11. 5. 8.

Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον
τῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμέ-
ἦν.
12 Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας
ὸ Ἰακώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν
νήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέ-
λλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτὸν, φο-
ύμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.
13 Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ
οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι· ὥστε καὶ
αρνάβας συναπήχθη ‖ [q] αὐ-
ν τῇ ὑποκρίσει ‖.
14 Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ
οποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν
ῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ [s] Πέ-
ῳ ‖ ἔμπροσθεν πάντων· Εἰ σὺ
υδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς,
ὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, [t] τί ‖ τὰ
νη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν;
15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ
κ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί·
16 Εἰδότες [u] ὅτι οὐ δικαιοῦ-
ι ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου,
ν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ·
ὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν [x] ἐ-
στεύσαμεν ‖, ἵνα δικαιωθῶμεν
πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ
γων νόμου· [y] διότι ‖ οὐ δικαι-
θήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα
ἀρξ.
17 Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆ-
ι ἐν Χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐ-
ὶ ἁμαρτωλοὶ, ἆρα Χριστὸς ἁ-
μαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο.
18 Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦ-
τα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην
ἐμαυτὸν [z] συνίστημι ‖.
19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ
ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω.
20 [a] Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ‖
ζῶ δὲ, οὐκ ἔτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν
ἐμοὶ Χριστός. ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ,
ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ
Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ
παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.
21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ
Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιο-
σύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέ-
θανεν.

Κεφ. γʹ. 3.

1 Ὦ Ἀνόητοι Γαλάται, τίς
ὑμᾶς ἐβάσκανε [b] τῇ ἀλη-
θείᾳ μὴ πείθεσθαι ‖; οἷς κατ'
ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς [c] προ-
εγράφη, ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος ‖.
2 Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν
ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ
Πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς
πίστεως;
3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρ-
ξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ ἐ-
πιτελεῖσθε;
4 Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ;
εἴ γε καὶ εἰκῇ.
5 Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ
Πνεῦ-

‖12. Act.15:5. 21:20. ‖14. Act.10:28. Inf.3:1. 1 Tim.5:20. ‖15. Act.15:10.11. ph.2:12. ‖16. Psal.143:2. Act.13:38. Rom.1:17. 3:20.28. 8:3. Gal.3:11. Heb.7: .19. ‖17. Rom.3:19.20. 5:1. 6:1. 1 Io.3:8.9. ‖19. Rom.6:11.14. 7:4.6. 8:2. 14: &c. 2 Cor.5:15. 1 Thess.5:10. 1 Pet.4:2. Heb.9:14. ‖20. Rom.6:6. 7:4. Gal.1:4. 24. 6:14. Eph.5:2. Col.2:13. 3:4. Tit.2:14. ‖21. Inf.3:21. 5:2. Heb.7:11.
Cap. III. ‖1. Gal.1:6. 2:5.14. 4:9.16. 5:7. ‖2. Act.2:38. 8:15. 10:47. 15:8. Cor.capp.12 &14: 2 Cor.11:4. Eph.1:13. ‖3. Gal.4:9.21. 5:7. 6:12. Heb.7:16. 9: . ‖4. 2 Ioh.℣.8. ‖5. Heb.6:4.

(q) Βαρνάβαν συναπαχθῆναι S. 2. 10. 36. (r) ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν ὑ-πόκρισιν V. | 9. 5. (s) Κηφᾷ A. R. 1. 1. V. | 11. 5. 8. (t) πῶς A. | 9. 7. (u)* R. 1. S. 2. | 11. 7. (x) πιστεύομεν V. | 9. 36. (y) ὅτι A. | 9. (z) συνιστάνω A. | 9. 5. (a) = P. 3. | 9. 33. 29. (b) = Cu. | 13. ‖ & ἐβάσκηνε pro ἐβάσκ. R. 3. | 9. 6. (c) ἐσταυρωμ. προεγρ. A. | 9. 35. 4. ‖ = ἐν ὑμῖν N. 1. | 9.

Πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις
ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου [d] ἢ ἐξ
ἀκοῆς πίςεως;

6 Καθὼς [e] Ἀβραὰμ ἐπίςευσε
τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην·

7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πί-
ςεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ.

8 Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ
πίςεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεὸς,
προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραάμ·
Ὅτι [f] εὐλογηθήσονται ‖ ἐν σοὶ
πάντα τὰ ἔθνη.

9 Ὥςε οἱ ἐκ πίςεως, [g] εὐλο-
γοῦνται ‖ σὺν τῷ πιςῷ Ἀβραάμ.

10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου
εἰσὶν, ὑπὸ κατάραν εἰσί· γέ-
γραπται γάρ· Ἐπικατάρατος
πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς
γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ
νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά.

11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δι-
καιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον·
[h] ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίςεως ζήσε-
ται·

12 Ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔςιν ἐκ
πίςεως· ἀλλ᾽ ὁ ποιήσας αὐτὰ
ἄνθρωπος, [i] ζήσεται ‖ ἐν αὐτοῖς.

13 Χριςὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν
ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, [k] γε-
νόμενος ‖ ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα.
γέγραπται γάρ· Ἐπικατάρατος
πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου

14 Ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλο
τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χρ
Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν
Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς
ςεως.

15 [l] Ἀδελφοὶ, ‖ κατὰ ἄνθ
πον λέγω. ὅμως ἀνθρώπου κε
ρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετε
ἐπιδιατάσσεται.

16 Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησ
αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρμ
τι αὐτοῦ. οὐ λέγει· [m] Κα
τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλ
ἀλλ᾽ ὡς ἐφ᾽ ἑνός· Καὶ τῷ σπ
ματί σου, ὅς ἐςι Χριςός.

17 Τοῦτο δὲ λέγω, διαθή
προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θ
[n] εἰς Χριςὸν ‖, ὁ μετὰ ἔτη τ
τρακόσια καὶ τριάκοντα γεγον
νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ κατα
γῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.

18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρο
μία, οὐκ ἔτι ἐξ ἐπαγγελία
τῷ δὲ Ἀβραὰμ [o] δι᾽ ‖ ἐπαγγ
λίας κεχάριςαι ὁ Θεός.

19 Τί οὖν ὁ νόμος; [p] Τῶν π
ραβάσεων ‖ χάριν [q] προσετέθη
ἄχρις οὗ ἔλθη τὸ σπέρμα ᾧ
πήγγελται, διαταγεὶς δι᾽ ἀγγ
λων, ἐν χειρὶ μεσίτου.

20 Ὁ δὲ μεσίτης, ἑνὸς οὐ
ἔςι

‖6. Gen.15:6. Rom.4:3.9.22. Iac.2:23. ‖7. Rom.4:11. 12:16. Io.8:39. ‖8. Ge
12:3. 18:18. 22:18. 26:4. 28:14. Ps.72:17. Sir.44:20. Act.3:25. Rom.9:17. ‖1
Deut.27:26. Ier.11:3. ‖11. Hab.2:4. Rom.1:17. 3:20. Gal.2:16.20. Heb.10:3
‖12. Lev.18:5. Neh.9:29. Baruc.4:1. Eze.20:11. Rom.4:4.5. 10:5.6. 11:6. ‖1
Deut.21:23. Rom.8:3. 2 Cor.5:21. Gal.4:5. ‖14. Act.3:25. Esa.32:15. 44:3. Ie
31:33. 32:40. Eze.11:19. 36:27. Ioel.2:28. Zac.12:10. ‖15. Heb.9:17. ‖16. Ge
12:7. 15:5. 17:7. 21:12. 22:18. Gal.3:8. ‖17. Gen.12:2. 15:13.16. Ex.12:40.4
Act.7:6. ‖18. Rom.4:13.14. 8:17. Gal.2:21. Heb.6:15. ‖19. Ex.19:3.20. Deut.
5.33:2. Ioh.1:17. 15:22. Act.7:38.53. Rom.4:15. 5:20. 7:8. Gal.3:16.22. 5:2
1 Tim.1:9. Heb.2:2.

(d) * τὸ πνεῦμα ἐλάβετε A. | 9.35.31. (e) * γέγραπται. V. | 9. 35. (f) ἐνευλογ. Cu. Cæs. | 13. 7. 9. (g) εὐλογηθήσονται V. | 9. 36. (h) * γέγραπται γὰρ, Cu. | 13. 35. (i) ζῇ V. | 9. 36. ‖ & = ἄνθρωπ. Cl. R. 1. | 10. (k) γινόμεν Cu. | 13.6. (l) = L. | 9. (m) = Cu. | 1 7. (n) = A. R. 2. | 10. 29. (o) ἐξ N. | 9. 7. 29. (p) τῆς παραβάσεως V. | 36. (q) ἐτέθη R. 1. | 9.7.

ν· ὁ δὲ Θεὸς, εἷς ἐστιν.
21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν
αγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; Μὴ γέ-
το. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνά-
νος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ
ιου ἦν ἡ δικαιοσύνη.
22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γρα-
τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα
ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ
ιστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσι.
23 Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πί-
, ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα,
συγκεκλεισμένοι ‖ εἰς τὴν μέλ-
υσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι.
24 Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς
ῶν γέγονεν εἰς Χριστὸν [s], ἵνα
πίστεως δικαιωθῶμεν.
25 Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως,
κ ἔτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν.
26 Πάντες [t] γὰρ ‖ υἱοὶ Θεοῦ
ε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ ‖.
27 Ὅσοι γὰρ [x] εἰς Χριστὸν ‖
απτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
28 Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ
λλην· οὐκ ἔνι δοῦλος, οὐδὲ
εύθερος· οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆ-
· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν
ριστῷ Ἰησοῦ.
29 Εἰ δὲ ὑμεῖς [y] Χριστοῦ ‖,
α τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστὲ,
καὶ ‖ κατ᾽ ἐπαγγελίαν κληρο-
μοι.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΛΕ'γω δὲ, ἐφ᾽ ὅσον χρόνον ὁ
κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐ-
δὲν διαφέρει δούλου, κύριος πάν-
των ὤν·
2 Ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ
καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσ-
μίας τοῦ πατρός.
3 Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν
νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσ-
μου ἦμεν δεδουλωμένοι·
4 Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα
τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς
τὸν υἱὸν αὐτοῦ [a] γενόμενον ‖ ἐκ
γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον·
5 Ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγο-
ράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολά-
βωμεν.
6 Ὅτι δέ ἐστε υἱοὶ [b], ἐξαπέ-
στειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας [c] ὑ-
μῶν ‖, κρᾶζον, Ἀββᾶ, Ὁ πα-
τήρ.
7 Ὥστε οὐκ ἔτι εἶ δοῦλος,
ἀλλ᾽ υἱός· εἰ δὲ υἱὸς, καὶ κλη-
ρονόμος [d] Θεοῦ διὰ Χριστοῦ ‖.
8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες
Θεὸν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύ-
σει οὖσι θεοῖς·
9 Νῦν δὲ, γνόντες Θεὸν, μᾶλ-
λον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς
ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ
καὶ

‖22. Ps.14:53. Rom.3:9.19. 5:20. 11:32. ‖24. Matt.5:17. Act.13:38. Rom.10:
‖26. Esa.56:5. Ioh.1:12. Rom.8:15. Gal.4:5. 1 Ioh.3:1. ‖27. Rom.6:3. 13:14.
.8. Ioh.17:21. Rom.10:12. 1 Cor.12:13. Gal.5:6. Eph.2:14. 4:4.15. 6:8. Col.3:
. ‖29. Gen.12:12. Rom.9:7. 8:17. Gal.4:7.28. Eph.3:6. Heb.11:18. Cap. IV.
‖1. Sup.3:29. ‖3. Gal.3:23. 5:1. Col.2:8.20. Heb.9:9. ‖ 4. Gen.3:15. 49:10.
a.7:12. Dan.9:24. Matt.1:22. 3:13. 5:17. Mar.1:15. Luc.1:31. 2:7.27. Ioh.1:14.
Act.2:30. Rom.1:3. Eph.1:10. Phil.2:7. Heb.2:14. 9:10. ‖5. Matt.20:28. Mar.10:
5. Ioh.1:12. Gal.3:13.26. Tit.2:14. Heb.9:12. 1 Pet.1:18. 1 Io.3:1. ‖6. Rom.8:
5. ‖7. Rom.8:16.17. Gal.3:29. ‖8. Act.17:29. 1 Cor.8:4. 12:2. Eph.2:12. 1 Thess.
9. ‖9. Io.10:14. Rom.8:3. 1 Cor.8:3. 13:12. Col.2:20. Phil.3:14. 2 Tim.2:19.
eb.7:18. 10:1. 1 Ioh.4:10.

(r) συνκλειόμενοι A. | 9. 6. (s) * Ἰη-
οῦν Ge. | 9. (t) = Cu. | 13. 7. (u) =
1. | 9. (x) = Cu. | 13. 33. (y) εἷς ἐστε
ν Χριστῷ Ἰησοῦ Cu. | 13. 9. 5. ‖ τοῦ pro
ὑμεῖς Cu. al. | 13. (z) = A. | 9. 7. (a)
γεννώμενον S. 4. | 11. 6. (b) * Θεοῦ Cu.
| 13. 35. (c) ἡμῶν Cu. | 13. 7. 6. (d) διὰ
Θεοῦ A. R. 1. | 10. 29.

καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν
ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε;
10 Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ
μῆνας, καὶ καιροὺς, καὶ ἐνιαυ-
τούς.
11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή πως
εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.
12 Γίνεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι κἀγὼ
ὡς ὑμεῖς· ἀδελφοὶ, δέομαι ὑμῶν·
οὐδέν με ἠδικήσατε.
13 Οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν
τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν
τὸ πρότερον·
14 Καὶ τὸν πειρασμόν [e] μου ||
τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθε-
νήσατε, οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ'
ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με,
ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.
15 [f] Τίς || οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς
ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι,
εἰ δυνατὸν, [g] τοὺς ὀφθαλμοὺς
ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ
μοι.
16 Ὥστε [h] ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα
ἀληθεύων ὑμῖν;
17 Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς,
ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι [i] ἡμᾶς || θέλου-
σιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
18 Καλὸν δὲ [k] τὸ || ζηλοῦσθαι
ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον
ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.
19 Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠ-
δίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς
ἐν ὑμῖν.

20 Ἤθελον δὲ παρεῖναι π
ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν
νήν μου· ὅτι [l] ἀποροῦμαι ||
ὑμῖν.
21 Λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νό
θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον
[m] ἀκούετε ||;
22 Γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβ
ὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν· ἕνα ἐκ
παιδίσκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλ
θέρας.
23 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς πα
σκης, κατὰ σάρκα γεγέννητ
ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ
ἐπαγγελίας.
24 Ἅτινά ἐστιν ἀλληγορού
να· [n] αὗται || γάρ εἰσιν [o]
δύο διαθῆκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρ
Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥ
ἐστὶν Ἄγαρ.
25 Τὸ [p] γὰρ || Ἄγαρ, Σ
ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συσ
χεῖ [q] δὲ || τῇ νῦν Ἱερουσαλὴ
δουλεύει [r] δὲ || μετὰ τῶν τέκ
αὐτῆς.
26 Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴ
ἐλευθέρα ἐστὶν, ἥτις ἐστὶ μή
[s] πάντων || ἡμῶν.
27 Γέγραπται γάρ· Εὐφρ
θητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα· ῥῆ
καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα,
πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶ
λον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.
28 [t] Ἡμεῖς || δὲ, ἀδελφ
κα

||10. Rom.14:5. Col.2:16. ||11. Act.16:6. ||12. 2 Cor.2:5. ||13. 1 Cor.2:3. 2 C
11:30. ||14. 2 Sam.19:27. Zac.12:8. Mal.2.7. Matt.10:40. Luc.10:16. Ioh.13:
1 Thess.2:13. ||16. Gal.2:5.14. 3:1. ||17. Rom.10:2. 2 Cor.11:2. Gal.6:12. ||
1 Cor.4:15. Sup.1:6. 3:3. Philem.℣.10. Iac.1:18. ||22. Gen.16:15. 21:1.2. Act
8. Heb.11:11. ||23. Io.8:39. Rom.9:7.8. ||24. Rom.8:15. Gal.5:1. 2 Tim.1:7. ||
Esa.2:2. 6:4.9.22. Heb.12:22. Apoc.3:12. 21:2.10.&c. ||27. Esa.54:1. 66:8. ||
Act.3:25. Rom.9:7.8. Gal.3:29.

(e) ὑμῶν R. 1. | 9. 5. || at = L. | 10. (f) ποῦ A. R. 1. S. 2. V. | 12. 7. 5. || sic A. Ca. Cu. sed = ἦν | 10. 13. (g) * καὶ Cu. | 13. 7. (h) * ἐγὼ Ge. | 9. 35. (i) ὑμᾶς Cu. | 13. 9. 22. (k) = A. | 9. 7. (l) ἀπορῶ N. 1. | 9. 36. (m) ἀνα-γινώσκετε S. 1. V. | 10. 5. (n) ταῦ V. | 9. 5. (o) = R. 8. | 9. 29. (p) δὲ R. 5. | 10. 7. (q) = Cu. | 9. 13. 7. (r) γ A. | 9. 7. (s) = R. 1. S. 2. | 11. 29. ὑμεῖς... ἐστέ S. 1. | 9. 36.

τὰ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα
μέν.
29 Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ
ρκα γεννηθεὶς, ἐδίωκε τὸν κα-
πνεῦμα· οὕτω καὶ νῦν.
30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή;
βαλε τὴν παιδίσκην [u] καὶ τὸν
ν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ [x] κληρο-
ήσῃ ‖ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης
τὰ τοῦ υἱοῦ [y] τῆς ἐλευθέρας ‖.
31 [z] Ἄρα ‖, ἀδελφοὶ, οὐκ
μὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ
; ἐλευθέρας.

Κεφ. έ. 5.

[a] Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ Χριστὸς
ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, ‖ στή-
τε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δου-
ίας [b] ἐνέχεσθε ‖.
2 Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑ-
ὅτι, ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς
ᾶς οὐδὲν ὠφελήσει.
3 Μαρτύρομαι δὲ [c] πάλιν ‖
ντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ,
ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νό-
[d] ποιῆσαι ‖·
4 Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ Χρι-
οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε·
; χάριτος ἐξεπέσατε.

5 Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πί-
στεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκ-
δεχόμεθα.
6 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε
περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκρο-
βυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης
ἐνεργουμένη.
7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς
[e] ἀνέκοψε ‖ τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθε-
σθαι;
8 Ἡ πεισμονὴ [f] οὐκ ‖ ἐκ τοῦ
καλοῦντος ὑμᾶς.
9 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα
[g] ζυμοῖ ‖.
10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν
Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσε-
τε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστά-
σει τὸ κρῖμα, ὅς τις ἂν ᾖ.
11 Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοὶ [h], εἰ
περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι
διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ
σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ [i].
12 Ὄφελον καὶ ἀποκόψονται
οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.
13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' [k] ἐλευθε-
ρίᾳ ‖ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον
μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν
τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ [l] διὰ τῆς ἀγά-
πης ‖ [m] δουλεύετε ἀλλήλοις.
14 Ὁ

|29. Gen.21:9. ‖ 30. Gen.21:10.12. Ioh.8:35. Sup.3:8.22. ‖ 31. Sup.3:29.
. V. ‖ 1. Esa.9:3. Matt.23:4. Ioh.8:32. Act.15:10. Rom.6:18. 1 Cor.8:9.9:
Gal.3:7.13.25. 4:5.26. 1 Pet.2:16. 2 Pet.2:19. Iudæ ℣.4. ‖ 2. Act.15:1. Gal.2:
‖ 3. Gal.3:10. ‖ 4. Rom.7:2. Gal.2:21. ‖ 5. 2 Tim.4:8. Sup.3:9. ‖ 6. Matt.12:
Io.15:14. Rom.2:28. 1 Cor.7:19. 2 Cor.5:16. Gal.3:28. 6:15. Col.3:11. 1 Thess.
Iac.2:14. ‖ 7. 1 Cor.9:24. Gal.2:2.5.14. 3:1.3. 4:13. Eph.1:13. Phil.2:16.
im.4:7. Heb.12:1. ‖ 8. Gal.1:6. ‖ 9. Matt.13:33. 1 Cor.5:6. 15:33. 2 Tim.2:17.
. Act.15:1.24. 1 Cor.5:4.13. 2 Cor.2:3. 8:22. Gal.1:7. 6:12. ‖ 11. 1 Cor.1:23.
.4:29. 6:17. ‖ 12. Deut.13:6. 17:7. Iosr.7:25. 1 Cor.5:13. Gal.1:7. ‖ 13. 1 Cor.
9:19. Gal.6:2. 1 Pet.2:16. 2 Pet.2:19. Iudæ ℣.4.

u) * ταύτην A. | 9. 35. (x) κληρονομήσει Ge. P. 3. | 10. 6. (y) μου
ισαὰκ Ge. | 9. 35. (z) ἡμεῖς δὲ A. | 9.
ιδ Ge. | 9. (a) Hæc omnia cum
versu Cap. 4. connectunt s. 3. &
iunt οὖν post στήκετε | 11. ‖ sic &
9. (b) ἀνέχεσθε Ge. | 9. 7. (c) =
| 13. 9. 7. (d) ποιήσας Cu. | 13. 6.
‖ πληρῶσαι R. 1. | 9. 5. (e) ἐνέκοψε E.
L. M. 1. s. om. | 7. 42. (f) = Cu. | 13.
9. (g) δολοῖ Cu. | 9. 5. (h) * μου L. | 9. 7.
(i) * τοῦ Χριστοῦ A. L. | 10. 35. (k) ἐλευθερίαν Cu. | 13. 6. (l) τῇ ἀγάπῃ τοῦ
πνεύματος Ge. | 9. 5. (m) * τοῦ πνεύματος V. | 9.

14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος [n] ἐν ἑνὶ λόγῳ [o] πληροῦται ||, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς [p] ἑαυτόν ||.

15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

16 Λέγω δέ· Πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.

17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος· τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα [q] δὲ || ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ [r] ἃ ἂν || θέλητε, ταῦτα ποιῆτε.

18 Εἰ [s] δὲ || πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐςὲ [t] ὑπὸ νόμον ||.

19 Φανερὰ δέ ἐςι τὰ ἔργα τῆς σαρκός· ἅτινά ἐςι μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια,

20 Εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζῆλοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, διχοςασίαι, αἱρέσεις,

21 Φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις· ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς καὶ [u] προεῖπον ||, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐςὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, [x] μακροθυμία, χρηςότης, ἀ[γα]θωσύνη, πίςις, πραότης, [x] [ἐγ]κράτεια [x]·

23 Κατὰ τῶν τοιούτων [οὐκ] ἔςι νόμος.

24 Οἱ δὲ τοῦ Χριςοῦ [y], [τὴν] σάρκα ἐςαύρωσαν σὺν τοῖς [πα]θήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.

25 Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πν[εύ]ματι καὶ ςοιχῶμεν.

26 Μὴ [z] γινώμεθα || κενό[δο]ξοι, ἀλλήλους [a] προκαλούμενο[ι], ἀλλήλοις φθονοῦντες.

Κεφ. ς'. 6.

1 Ἀδελφοὶ, ἐὰν καὶ [b] προ[λη]φθῇ || ἄνθρωπος [c] ἐν τ[ινι] παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευμ[α]τικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦ[τον] ἐν πνεύματι πραότητος· σκοπ[ῶν] σεαυτὸν, μὴ καὶ [d] σὺ πειρασθ[ῇς].

2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βας[τά]ζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσα[τε] τὸν νόμον τοῦ Χριςοῦ.

3 Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί [τι] μηδὲν ὢν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ.

4 Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμ[α]ζέτω ἕκαςος, καὶ τότε εἰς ἑα[υ]τὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει, [καὶ] οὐκ εἰς τὸν ἕτερον.

5 Ἕκαςος γὰρ τὸ ἴδιον φ[ορ]τίον βαςάσει.

6 K

|| 14. Lev.19:18. Matt.7:12. 22:39. Mar.12:31. Rom.13:9. Col.3:14. Iac.2 || 15. 2 Cor.12:20. || 16. Rom.6:12. 8:1.4.12. 13:14. 1 Pet.2:11. || 17. Rom.7: &c. 8:6. || 18. Rom.6:14. 8:2. || 19. 1 Cor.3:3. 9:6. Eph.5:3.5. Col.3:5. Iac.3:14. || 1 Cor.6:9.10. Eph.5.5. Col.3:6. Apoc.22:15. || 22. Eph.5:9. Col.3:12. Sup.1:6. || 1 Tim.1:9. Sup.3:9. || 24. Rom.6:6. 13:14. Gal.2:20. 6:14. 1 Pet.2:11. || 25. Rom.8 || 26. Phil.2:3. Cap. VI. || 1. Sir.8:5. Rom.14:1. 15:1. 1 Cor.2:15. 3:1. 4:21. 22. 10:12. 2 Theſſ.3:15. Iac.5:19. 1 Io.5:16. || 2. Matt.11:29. Ioh.13:14.34. 15:1 Rom.14:1. 15:1. Gal.5:14. 1 Theſſ.5:14. 1 Ioh.4:21. || 3. Io.15:5. 1 Cor.8:2. 2 Co 3:5. 12:11. || 4. Luc.18:11. 1 Cor.11:28. 2 Cor.13:5. || 5. Pſ.62:13. Ier.17:10. 19. Matt.16:27. Rom.2:6. 14:12. 1 Cor.3:8. 2 Cor.5:10. Apoc.2:23. 22:12.

(n) * ἐν ὑμῖν Ge. | 9. 35. (o) πεπλήρωται A. L. | 10. 6. (p) σεαυτὸν R. I. | 9. 5. (q) γὰρ Cu. | 13. 7. (r) ἅτινα V. | 9. 5. (t) ἀπὸ νόμου Cu. | 13. 9. (u) προείρηκα Ge. | 9. 5. (x) ἀνοχὴ ... * ἐπιείκεια ... *, ἁγνεία V. | 9. (y) Ἰησοῦ A. | 9. (z) γενώμ. Cu. | 13. (a) προσκαλ. Cu. | 13. 6. 7. (b) προβλ[η]θῇ L. | 9. 5. (c) * ἐξ ὑμῶν S. I. | 9. 3 (d) * αὐτὸς Ge. | 9. 7.

6 Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς.
7 Μὴ πλανᾶσθε· Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει·
8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα [e] ἑαυτοῦ ||, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον
9 Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμενοι.
10 Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.
11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί
12 Ὅσοι [f] θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκὶ, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται.
13 Οὐδὲ γὰρ οἱ [g] περιτεμνόμενοι || αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν ἀλλὰ [h] θέλουσιν || ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται·
14 Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο [i] καυχᾶσθαι || εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ.
15 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι [k] ἰσχύει ||, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις.
16 Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ [l] στοιχήσουσιν ||, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, [m] καὶ || ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ.
17 Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.
18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης. [n]

||6. Rom.15:27. 1 Cor.9:7. 11:14. ||7. Iob 13:9. Luc.16:25. Rom.2:6. 1 Cor.6: 1. 2 Cor.9:6. ||8. Iob 4:8. Prov.11:18. 22:8. Hos.8:7. 10:12. Sir.7:3. Rom.8:13. Iac.3:18. ||9. Matt.24:13. Rom 12:11. 1 Cor.3:8. 15:58. 2 Cor.4:16. 2 Thess.3: 13. Heb.3:6.14. 10:35. 12:3.5. Apoc.2:7.10. &c. 3:5.12. ||10. Io.9:4. 12:35. Rom. 2:11. Eph.2:10.19. 1 Tim.5:8.6:18. Tit.3:8. Heb.3:6.14. ||12. Phil.3:18. Sup.2: 4. 5:11. ||13. Matt.23:3.15.23. ||14. Rom.6:6. 2 Cor.11:30. 12:5.9. Gal.2:20. 5: 24. Phil.1:29. 3:3.7. ||15. Matt.12:50. Ioh.15:14. 1 Cor.7:19. 2 Cor.5:16. Gal.3: 28. 5:6. Col.3:11. ||16. Ps.125:5. Rom.2:29. 4:12. 9:6. Gal.3:7.2 . Phil.3:3.16. 17. 2 Cor.1:5. 4:10. 11:23. Gal.5:11. Col.1:24. ||18. 2 Tim.4:22. Philem.25.

(e) ponit post σαρκὸς Ge. | 9. 4. (f)* γὰρ V. | 9. 7. (g) περιτετμημένοι Cp. M. 1. N. 1. S. 2. | 14. 36. 12. (h) βούλονται A. | 9. 5. (i) καυχήσασθαι A. | 9. 6. (k) ἐστὶν A. | 9. 5. (l) στοιχοῦσιν A. | 9. 6. (m) = Ge. | 9. 7. (n) * στίχων τκ'. Cæs.

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ῀ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ
Η῾ ΠΡΟ'Σ 'ΕΦΕΣΙ'ΟΥΣ
'ΕΠΙΣΤΟΛΗ'.

ΚΕΦ. α΄. I.

1 ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θε-
λήματος Θεοῦ, τοῖς ἁ-
γίοις [o] τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ
πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 [p] Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πα-
τὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, || ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πά-
σῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς
ἐπουρανίοις [q] ἐν || Χριστῷ [r]·
4 Καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν
αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου,
εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους
κατενώπιον αὐτοῦ [s] ἐν ἀγάπῃ.
5 Προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθε-
σίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτὸν,
κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήμα-
τος αὐτοῦ·
6 Εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάρ
τος αὐτοῦ, [t] ἐν ᾗ || ἐχαρίτωσ
ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ [u]·
7 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρω-
σιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴ
ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κα
τὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐ-
τοῦ·
8 Ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶ
ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει·
9 Γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριο
τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴ
εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐ
αὐτῷ·
10 [x] Εἰς οἰκονομίαν || τοῦ πλη-
ρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφα-
λαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ
Χριστῷ, τά [y] τε ἐν || τοῖς οὐρα-
νοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς·
11 Ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ [z] ἐ-
κληρώθημεν ||, προορισθέντες κατὰ
πρό-

|| 1. Rom.1:7. 1 Cor.1:2. 2 Cor.1:1. Phil.1:1. Col.1:1. 1 Tim.1:1. || 2. Gal.1:3. 1 Thess. 1:1. 2 Thess.1:2. Tit.1:4. 1 Pet.1:2. 2 Pet.1:2. || 3. Rom.8:32. 2 Cor.1:3. 1 Pet.1:3. Inf.2:4. Phil.3:20. Lev.26:4. Deut.2:7. 7:13. 8:7. 28:2. || 4. Luc.1:75. Rom.8:29. 30. Eph.5:27. Col.1:22. 1 Thess.4:7. 2 Thess.2:13. 2 Tim.1:9. 2:10. Tit.2:12. Iac. 2:5. 1 Pet.1:1.2. 2:9. || 5. Matt.11:26. Luc.12:32. Io.1:12. Rom.8:15.29.30. 1 Cor. 1:21. 2 Cor.6:18. 7:1. Gal.4:5. 1 Io.3:1. || 6. Matt.3:17. 17:5. Io.3:35. 10:17. Rom. 5:15. || 7. Act.20:28. Rom.2:4. 3:24. 9:23. Eph.2:7. 3:8.16. Col.1:14. Phil.4:19. 1 Pet.1:18.19. Heb.9:12. Apoc.5:9. || 8. 1 Cor.1:5. 12:8. || 9. Rom.16:25. Eph.2: 17. 3:9.11. Col.1:26. 2 Tim.1:9. Tit.1:2. 1 Pet.1:20. || 10. Gen.49:10. Dan.9:24. Mar.1:15. 1 Cor.3:22. 11:3. 15:24. Gal.4:4. Eph.2:15. 3:15. Col.1:20. 2:10. Phil. 2:9. Heb.1:1. 9:10. 1 Pet.1:20. || 11. Act.20:32. 26:18. Rom.8:17. 9:19. Gal.3:29. 4:7. Col.1:12. 3:24. Tit.3:7. Heb.1:2. 9:15. Iac.2:5. 1 Pet.1:4. 3:9. Esa.46:60.

(o) * *πᾶσι* A. R. 1. S. 1. | 35. 11. (p) = Cæs. | 9. (q) = Cu. | 13. 9. 7. 29. (r) * Ἰησοῦ Ge. | 9. (s) Cu. hic ponit punct. & connectit *ἐν ἀγάπῃ* cum ℣. seq. | 13. 29. 9. (t) *ἧς* A. R. 1. S. 2. | 7. 11. 8. (u) * *υἱῷ αὐτοῦ* Cl. | 9. 35. (x) *ἐν οἰκονομίᾳ* V. | 9. || & *κατὰ τὴν* pro *εἰς* A. | 9. 29. (y) *ἐπὶ* E. M. 1. N. 1. Cæs. | 7. 11. (z) *ἐκλήθημεν* A. | 9. 5.

όθεσιν [a] τοῦ τὰ πάντα ἐνερ-
ῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ
λήματος αὐτοῦ·
12 Εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαι-
[b] τῆς δόξης αὐτοῦ ||, τοὺς
οηλπικότας ἐν τῷ Χριςῷ.
13 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαν-
; τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ
εγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν.
ᾧ [c] καὶ || πιςεύσαντες ἐσφρα-
ίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγ-
λίας τῷ ἁγίῳ.
14 [d] Ὅς || ἐςιν ἀῤῥαβὼν τῆς
ηρονομίας ἡμῶν, εἰς ἀπολύ-
ωσιν τῆς περιποιήσεως [e], εἰς
αινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
15 Διὰ τοῦτο κἀγὼ, ἀκού-
; τὴν καθ᾽ ὑμᾶς πίςιν ἐν τῷ
ρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην
ἣν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,
16 [g] Οὐ παύομαι εὐχαρι-
ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν
ούμενος [h] ἐπὶ τῶν προσευχῶν
ι·
17 Ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡ-
ν Ἰησοῦ Χριςοῦ, ὁ πατὴρ τῆς
ης, δῴη ὑμῖν Πνεῦμα σοφίας
ἀποκαλύψεως [i] ἐν ἐπιγνώ-
|| αὐτοῦ·
18 Πεφωτισμένους τοὺς ὀ-
λμοὺς τῆς [k] διανοίας || ὑμῶν,
εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς, τίς ἐςιν ἡ
ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ
τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς
κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁ-
γίοις·
19 Καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέ-
γεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς
ἡμᾶς τοὺς πιςεύοντας κατὰ
τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς
ἰσχύος αὐτοῦ·
20 Ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χρι-
ςῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν·
καὶ [l] ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ || αὐτοῦ
ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,
21 Ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ
ἐξουσίας καὶ δυνάμεως, καὶ κυ-
ριότητος, καὶ παντὸς ὀνόματος
ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι
τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.
22 Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ
τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν
ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ [m] πάντα τῇ
ἐκκλησίᾳ ||.
23 Ἥτις ἐςὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ,
τὸ πλήρωμα τοῦ [n] πάντα ἐν πᾶ-
σι πληρουμένου.

Κεφ. β'. 2.

1 ΚΑὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς
παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁ-
μαρτίαις [o]·

2 Ἐν

12. Rom.11:16. 2 Thess.2:13. Iac.1:18. || 13. Io.1:17. Rom.8:15.16. 2 Cor.1:22. 6:7. Gal.2:5.14. 3:1. 4:16. 5:7. Eph.4:21.30. || 14. Ex.19:5. Deut.7:6. 14:2. 8. Act.20:28. Rom.8:23. 2 Cor.1:22. 5:5. 1 Pet.2:9. || 15. 16. Rom.1:9. Phil. Col.1:3. 1 Thess.1:2. 2 Thess.1:3. || 17. Io.20:17. 1 Cor.12:8. 14:6.26. || 18. Act. 8. Eph.2:7.12. 3:6.9. 4:4. || 19. Col.2:6.12. || 20. Ps.110:1. Act.2:24. 1 Cor. 5. Col.3:1. Phil.2:9. Heb.1:3. 10:12. 1 Pet.3:22. || 21. Phil.2:9. Col.1:15. 2: Heb.1:4. || 22. 23. Ps.8:7.8. Matt.28:18. Ioh.1:14. Rom.12:5. 1 Cor.12:6.12. 15:27. Eph.2:16. 3:15. 4:12.15.16. 5:23.30. Phil.3:21. Col.1:18.24. 2:10. 3: Heb.2:6.8. Cap. II. || 1. Io.5:24. Col.2:13. Inf.4:17. 5:8.

ι) * τοῦ Θεοῦ S. 1. | 9. 35. (b) δόξης | 13. 9. (c) = Cu. | 13. 7. (d) ὅ A. 7. (e) * ἡμῶν N. 1. | 9. 35. (f) * κοινωνίας αὐτοῦ F. 3. | 9. (g) * ἀδελφοὶ, S. 1. | 9. 6. (h) * τότε Cu. | 13. 35. (i) εἰς ἐπί-σιν V. | 9. 7. 6. (k) καρδίας A. Cp. E. L. M. 1. N. 1. S. om. V. | 23. (l) κα-θίσας αὐτὸν ἐκ δεξιῶν A. | 9. 36. || sic καθίσας pro ἐκάθ. R. 2. S. 2. V. W. | 36. 29. (m) πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν V. | 9. (n) * τὰ A. Cæs. | 10. 7. (o) * ὑ-μῶν Cl. S. 1. | 35. 11. || & ἐπιθυμίαις pro ἁμαρτίαις R. 1. | 9. 5.

2 Ἐν αἷς ποτε περιεπατήσατε
κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τού-
του, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξ-
ουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύμα-
τος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς
υἱοῖς τῆς ἀπειθείας·
3 Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνε-
στράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις
τῆς σαρκὸς [p] ἡμῶν ||, ποιοῦντες
[q] τὰ θελήματα || τῆς σαρκὸς καὶ
τῶν [r] διανοιῶν ||· καὶ ἦμεν τέκνα
φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί.
4 Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν
ἐλέει, [s] διὰ || τὴν πολλὴν [t] ἀγά-
πην || αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς,
5 Καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς
[u] τοῖς παραπτώμασι ||, συνεζωο-
ποίησε τῷ Χριστῷ· ([x] χάριτί ἐστε
σεσωσμένοι·)
6 Καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκά-
θισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ·
7 Ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶ-
σι τοῖς ἐπερχομένοις [y] τὸν ὑπερ-
βάλλοντα πλοῦτον || τῆς χάριτος
αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ' [z] ἡ-
μᾶς || ἐν Χριστῷ [a] Ἰησοῦ ||.
8 Τῇ γὰρ [b] χάριτί ἐστε σεσωσ-
μένοι [c] διὰ τῆς πίστεως· καὶ
τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ
ρον·
9 Οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή
καυχήσηται·
10 Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποί
κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητο
σεν ὁ Θεὸς, ἵνα ἐν αὐτοῖς π
πατήσωμεν.
11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑ
ποτε [d] τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ, οἱ
γόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς
γομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ
ροποιήτου·
12 [e] Ὅτι || ἦτε ἐν τῷ κ
ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλ
τριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ
ραὴλ, καὶ ξένοι τῶν [f] διαθη
τῆς ἐπαγγελίας ||, ἐλπίδα
ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσ
13 Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησ
ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν,
γὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ [ff] αἵμα
τοῦ Χριστοῦ.
14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρ
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότ
ἓν, καὶ τὸ μεσότοιχον [g]
φραγμοῦ λύσας·
15 [h] Τὴν ἔχθραν || ἐν τῇ σα
αὐτ

|| 2. Io.8:41. 12:31. 14:30. 16:11. 1 Cor.6:11. Eph.5:6. 6:12. Col.1:21. 3:6.7. Ti 3. 1 Pet.4:3. 1 Io.5:19. || 3. Sap.13:1. Gal 2:15. Eph.4:17. || 4. Rom.2:4. 10:12. S 1:7.18. || 5. Act.15:11. Rom.5:6.8.10. 6:4.5.8. 8:11. Col.2:12.13. 3:1.3. Tit. || 6. Sup.1:3.19. || 7. Inf.3:8. || 8. Matt.16:17. Io.6:65. Act.15:14. Rom.3:24.4 Phil.1:29. Tit.3:5. || 9. Rom.3:20.27. 4:2. 9:11. 11:6. 1 Cor.1:29.30. 2 Tim. Tit.3:5. || 10. Deut.32:6. Ps.100:3. Esa.29:23. 43:14. 44:21. Ioh.3:3.5. Act.17 1 Cor.3:9. 2 Cor.5:17. Gal.6:15. Eph.1:4. 4:24. Tit.2:14. || 11. 1. Cor.12:2. E 3:1. 5:8. Col.1:21. 2:13. || 12. Eze.13:9. Io.10:16. Act.3:25. 26:18. Rom.9:4. Gal.4:8. Eph.1:18. 4:18. Col.1:21. 1 Thess.4:5.13. || 13. Act.2:39. || 14. Esa.9: Mich.5:5. Io.10:16. 16:33. Act.10:36. Rom.5:1. Col.1:20. Gal.3:29. || 15. 2 C 5:17. Gal.6:15. Eph.4:24. Col.2:14.20.

(p) ὑμῶν P. 3. | 9. 7. 6. (q) τὸ θέλημα V. | 9. 36. (r) ἐπιθυμιῶν N. 1. | 9. (s) κατὰ L. | 9. 7. 5. (t) εὐσπλαγχνίαν E. G. | 10. 5. || = αὐτοῦ Cu. | 13. (u) ταῖς ἁμαρτίαις Ge. | 9. 5. 25. (x) * οὗ τῇ Cl. V. | 10. 35. (y) τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος A. | 9. | ὑπερχομένοις pro ἐπερχομ. Cu. | 13. 7. (z) ὑμᾶς P. 2. | 9. 6. (a) = Ge. | 9. (b) * αὐτοῦ | 13. 9. 35. (c) * ἐσμὲν & = ἐστε | 13. 9. 6. (d) * οἱ ἦτε V. | 9. 35. (e V. | 9. 7. (f) ἐπαγγελιῶν τῆς δια κης R. 1. | 9. 4. (ff) ὀνόματι Cæs. (g) * τῆς ἔχθρας P. 3. | 9. 35. (h) ἔχθρας V. sic etiam ℣. seq. | 9. 6.

ͅτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν
ͅμασι καταργήσας· ἵνα τοὺς
ͅ κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα και-
ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην·
16 Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς
ͅφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ
ͅῷ διὰ τοῦ σαυροῦ, ἀποκτείνας
ͅ ἔχθραν ἐν αὐτῷ.
17 Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο
ͅήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν, καὶ
ͅοῖς ἐγγύς·
18 Ὅτι δι᾽ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν
ͅοσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν
ͅ Πνεύματι πρὸς τὸν πα-
ͅρα.
19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐςὲ ξένοι
ͅὶ πάροικοι, ἀλλὰ [l] συμπολῖται
ͅν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ·
20 Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ
ͅμελίῳ τῶν ἀποςόλων καὶ προ-
ͅτῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου [m] αὐ-
ͅῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ·
21 Ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ
ͅναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν
ͅγιον ἐν Κυρίῳ·
22 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδο-
ͅεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ
ͅεοῦ ἐν Πνεύματι [n].

Κεφ. γ΄. 3.

1 Τοῦτου χάριν ἐγὼ Παῦλος
ὁ δέσμιος τοῦ Χριςοῦ Ἰη-
σοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν [o]
2 Εἴγε [p] ἠκούσατε τὴν οἰκο-
νομίαν τῆς χάριτος [q] τοῦ Θεοῦ ‖
τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς·
3 Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν [r] ἐ-
γνώρισέ ‖ μοι τὸ μυςήριον, (κα-
θὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ·
4 Πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκον-
τες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ
μυςηρίῳ τοῦ Χριςοῦ·)
5 Ὃ [s] ἐν ‖ ἑτέραις γενεαῖς
οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀν-
θρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς
ἁγίοις ἀποςόλοις αὐτοῦ καὶ προ-
φήταις ἐν Πνεύματι [t]·
6 Εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα
καὶ σύσσωμα, καὶ συμμέτοχα
τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ
Χριςῷ, διὰ τοῦ εὐαγγελίου·
7 Οὗ [u] ἐγενόμην ‖ διάκονος
κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος
τοῦ Θεοῦ [x] τὴν δοθεῖσάν ‖ μοι
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ.

8 Ἐμοὶ

‖16. Rom.6:6. 8:3. Col.1:20. 2:14. ‖17. Pf.148:14. Efa.57:19. Zac.9:6. Act.2:
9. 10:36. 1 Pet.3:18. ‖ 18. Io.10:9. 14:6. Rom.5:2. 1 Cor.12:13. Eph.1:13. 3:12.
4. Heb.4:16. 10:19.20. ‖ 19. Gal.6:10. Phil.3:20. Heb.3:6. 12:22.23. ‖20. Pf.
18:22. Efa.28:16. Matt.16:18. 1 Cor.3:9.10. 12:28. Gal.2:9. 4:26. Eph.3:5. 4:11.
Pet.2:4.5. Apoc.21:14. ‖21. 1 Cor.3:17. 6:19. 12:12.27. 14:33. 2 Cor.6:16. Eph.
:16. Col.2:19. ‖22. 1 Pet.2:5. Cap. III. ‖1. Act.21:23. 26:23.29. 28:17. Gal.
.11. Eph.2:3.11. 4:1. 6:20. Phil.1:7.13.14.16.30. Col.1:24. 4:3.18. 2 Tim.1:8.
:10. Philem.℣.1. ‖2. Act.9:15. 13:2.46. 22:21. 26:17. Rom.1:5. 11:13. 12:3. 15:
5. 1 Cor.3:10. 4:1. Gal.1:15. 2:9. Eph.3:8. Col.1:25. 1 Tim.1:11. 2:7. ‖3. Act.
2:17.21. 26:16.17. Rom.16:25. Gal.1:11.12. 2:2. Eph.1:9.10. Col.1:26. 2:11.
5. Ioh.16:13. Act.10:28. 15:32. 21:10. 1 Cor.2:12. 12:10.28. Eph.2:20. 4:11.
Tim.1:9. Tit.1:2. 1 Pet.1:10. ‖6. Rom.8:15. 15:8. 1 Cor.12:12.27. Gal.3:9.14.
9.30. Eph.1:3.13.22. 2:13.15.16. ‖7. Rom.1:5. 15:18. 2 Cor.3:6. 4:1. 5:18. Gal.
:8. Col.1:23.25.29. Eph.1:19.

(i) * εἰρήνην Cl. R. 1. | 10. 35. (l) ἐςε A. R. 1. Ge. | 11. 35. ‖ πολῖται pro συμπολ. V. | 9. 7. (m) * λίθου Cl. 9. 35. (n) * ἁγίῳ V. | 9. 35. (o) * πρεσβεύω S. 1. | 9. 35. ‖ κεκαύχημαι S. al. 9. ‖ πιςῶν pro ἐθνῶν R. 8. | 9. 5. (p) * καὶ Cu. | 13. 7. (q) αὐτοῦ A. | 9. 5. (r) ἐγνωρίσθη A. S. 3. V. | 36. 12. (s) = V. Cæs. | 10. 7. (t) * ἁγίῳ Cp. | 9. 14. (u) ἐγενήθην A. | 9. 36. (x) τῆς δοθείσης A. L. S. 2. V. | 36. 12.

8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιςοτέρῳ πάντων [y] τῶν ἁγίων || [z] ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, [a] ἐν || τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαςον πλοῦτον τοῦ Χριςοῦ,

9 Καὶ φωτίσαι [b] πάντας ||, τίς ἡ [c] κοινωνία || τοῦ μυςηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι [d] διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ ||·

10 Ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ·

11 Κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν·

12 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν [e] πεποιθήσει ||, διὰ τῆς πίςεως αὐτοῦ.

13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐςὶ δόξα ὑμῶν.

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα [f] τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ ||,

15 Ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν [g] οὐρανοῖς || καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται·

16 Ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ [h] τὸν πλοῦτον || τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον

17 Κατοικῆσαι τὸν Χριςὸν διὰ τῆς πίςεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν·

18 Ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι· ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ πλάτος, καὶ μῆκος, καὶ βάθος, καὶ ὕψος·

19 Γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριςοῦ· ἵνα [i] πληρωθῆτε || εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ [k] ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν [l] ἡμῖν ||,

21 Αὐτῷ ἡ δόξα [m] ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ || [n] ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Κεφ. δ'. 4.

1 ΠΑρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περι-

||9. Act.9:15. 13:2. 22:21. 26:17. 1 Cor.15:9. Gal.1:16. 2:9. Eph.2:7. Col.1:27. 2:2. 1 Tim.1:13.15. 2:7. 2 Tim.1:11. ||9. Iud.13:8.23. 2 Reg.12:2. 17:27. Esa.65:17. Ioh.1:3. Rom.16:25. 1 Cor.2:7. 2 Cor.5:17. Eph.1:9. Col.1:16.26. 2 Tim.1:9. Tit.1:2.3. Heb.1:2. 1 Pet.1:20. ||10. Rom.8:38. 11:33. 1 Cor.2:7. Col.1:16. 2:15. Eph.1:21. 1 Tim.3:16. 1 Pet.1:12. 3:22. ||11. Eph.1:4.9. 2 Tim.1:9. ||12. Io.10:9. 14:6. Rom.5:2. Eph.2:18. Heb.10:19. ||13. 2 Cor.1:6. Sup.℣.1. Phil.1:14. 1 Thess 3:3. Col.1:24. 2 Tim.2:10. ||15. Sup.1:10.21. Phil.2:9. ||16. 2 Cor.4:16. Eph.1:7. 2:7. 6:10. Phil.4:19. Col.1:27. ||17. Io.14:23. Sup.2:22. ||18. Iob 11:7. Sup.1:18. 2:20. Col.1:23. 2:7. ||19. Io.1:16. Eph.1:23. 4:10. Col.2:2. ||20. Rom.16:25. Iudæ ℣.24. Col.1:29. ||21. Rom.11:36. 16:27. 1 Tim.1:17. Heb.13:21.
Cap IV. ||1. Gen.17:1. 1 Cor.7:20. Eph.3:1.13. 6:20. Phil.1:27. Col.1:10. 1 Thess.2:4. Philem.℣.9.

(y) = Cu. | 13.9. (z) * ἀποςόλων P. 3. | 9. 35. (a) = A. | 9.7. (b) = A. | 9. 29. (c) οἰκονομία Cp. E. L. M. 1. N. 1. 8. om. V. | 23. (d) = A. Cl. | 10. 29. (e) ἐλευθερίᾳ Cu. | 13.5. (f) = A. | 9. (g) οὐρανῷ R. 2. | 9.6. (h) τὸ πλοῦτος A. | 9.6. (i) πληρωθῇ R, 1. | 9. 36. (k) = Cl. | 9.29. (l) ὑμῖν Cu. | 13. 7. 5. (m) = P. 3. | 9.33. (n) * καὶ A. R. 1. | 10.29.

εριπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐ-
λήθητε·
2 Μετὰ πάσης ταπεινοφρο-
ύνης καὶ πρᾳότητος, μετὰ μα-
ροθυμίας, ἀνεχόμενοι [o] ἀλλή-
ων || ἐν ἀγάπῃ·
3 Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνό-
ητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συν-
έσμῳ τῆς εἰρήνης.
4 Ἓν σῶμα καὶ ἓν Πνεῦμα,
αθὼς [p] καὶ || ἐκλήθητε ἐν μιᾷ
λπίδι τῆς κλήσεως [q] ὑμῶν ||·
5 Εἷς Κύριος, μία πίςις, ἓν
βάπτισμα·
6 Εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων,
ὁ ἐπὶ πάντων || καὶ διὰ πάν-
των, καὶ ἐν πᾶσιν [s] ὑμῖν ||.
7 Ἑνὶ δὲ ἑκάςῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ
χάρις [t] κατὰ τὸ μέτρον τῆς δω-
ρεᾶς τοῦ Χριςοῦ.
8 Διὸ λέγει· Ἀναβὰς εἰς ὕ-
ψος, [u] ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλω-
σίαν, καὶ || ἔδωκε δόματα τοῖς
ἀνθρώποις.
9 Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί ἐςιν εἰ μὴ
ὅτι καὶ κατέβη [x] πρῶτον || εἰς
τὰ κατώτερα [y] μέρη || τῆς γῆς;
10 Ὁ καταβὰς, αὐτός ἐςι
καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων
τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ
πάντα.
11 Καὶ αὐτὸς ἔδωκε, τοὺς
μὲν, ἀποςόλους· τοὺς δὲ, προ-
φήτας· τοὺς δὲ, εὐαγγελιςάς·
τοὺς δὲ, ποιμένας καὶ διδασκά-
λους,
12 Πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν
ἁγίων, εἰς ἔργον [z] διακονίας, εἰς
οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χρι-
ςοῦ·
13 Μέχρι καταντήσωμεν [a] οἱ ||
πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πί-
ςεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ
υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλει-
ον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πλη-
ρώματος τοῦ Χριςοῦ·
14 Ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι,
κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι
παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας,
ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν
πανουργίᾳ πρὸς [b] τὴν μεθοδείαν ||
τῆς πλάνης [c]·
15 Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ,
αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα,
ὅς ἐςιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριςός·
16 Ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συν-
αρμολογούμενον καὶ συμβιβαζό-
μενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπι-
χορηγίας,

||2. Act.20:19. 1 Cor.13:4.7. 1 Cor.6:6. Gal.5:22. Phil.2:3. Col.1:11. 3:12. 1 Thess.5:14. ||3. 1 Cor.12:13. ||4. Act.15:11. Rom.12:5.10. 1 Cor.12:4.11.&c. 2 Cor.11:4. Eph.1:18.23. 2:16. ||5. 1 Cor.1:13. 8:4.6. 12:5. 2 Cor.11:4. Gal.1:7. Iudæ ℣.3. ||6. Mal.2:10. 1 Cor.8:6. 12:6. ||7. Rom.12:3.6. 1 Cor.12:11. Sup.1:3. 9. ||8. Iud.5:12. Ps.68:19. Col.2:15. ||9. Ioh.3:13. 6:33.62. ||10. Act.1:11. 2:33. 1 Cor.15:24. Sup.1:20.23. 2:6. 3:19. Phil.3:20. Col.1:19. 1 Tim.3:16. Heb.4:14. 7:26. 8:1. 9:12.24. ||11. Act.13:1. 15:32. 21:8. Rom.12:6.7. 1 Cor.12:28. 14:29. 2 Tim.4:5. Eph.2:20. 3:5. ||12. Rom.12:5. 1 Cor.12:7.27. 14:26. Eph.1:23. 5:23. Col.1:24. ||13. 1 Cor.14:20. Sup.2:15. Col.1:28. 2:10. ||14. 2 Sam.19:27. Esa.28: 9. Matt.11:7. Rom.16:18. 1 Cor.14:20. 2 Cor.2:17. 4:2. 11:13. Col.2:4.7. Tit.1: 10. Heb.13:9. 2 Pet.2:3. ||15. 2 Cor.4:2. Gal.2:5.14. 3:1. 4:16. Eph.1:10.13.22. 2:21. 5:23. Col.1:10.18. 2:10.19. 2 Tim.2:18. 3:7. 4:4. Tit.1:1.14. ||16. Rom.12: 5. 1 Cor.12:27. Eph.2:21. Col.2:19.

(o) ἀλλήλους P. 2. | 9.6. (p) = R. 1. | 9. 29. (q) ἡμῶν N. 1. | 9. 5. 6. (r) = P. 3. | 9. 2. 29. (s) ἡμῖν Cp. L. N. 1. S. 2. | 5. 6. 36. 11. 14. || at = A. | 9. || = καὶ ante ἐν R. 1. | 9. (t) * αὕτη S. 1. | 9. 35. || = ἡ R. 1. | 9. (u) αἰχμαλωτεύσας αἰχμαλωσίαν A. | 9. 23. (x) = A. | 9. (y) = Cu. | 13. 9. (z) * τῆς Cu. | 13. 7. (a) = Cu. | 13. 7. (b) τὰς μεθοδείας A. | 9. 36. (c) * διαβόλου A. | 9. 35.

χορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέ-
τρῳ ἑνὸς ἑκάςου [d] μέρους || τὴν
αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται,
εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
17 Τοῦτο οὖν λέγω, καὶ μαρ-
τύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς
περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ [e] λοι-
πὰ || ἔθνη περιπατεῖ, ἐν μα-
ταιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν,
18 [f] Ἐσκοτισμένοι || τῇ δια-
νοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς
ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄ-
γνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ
τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν·
19 Οἵτινες [g] ἀπηλγηκότες ||
ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ
εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης
[h] ἐν πλεονεξίᾳ ||.
20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμά-
θετε τὸν Χριςόν·
21 Εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε, καὶ
ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐςιν
ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ·
22 Ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ
τὴν προτέραν ἀναςροφὴν, τὸν
παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμε-
νον κατὰ [i] τὰς ἐπιθυμίας || τῆς
ἀπάτης·
23 [k] Ἀνανεοῦσθαι || δὲ τῷ
πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν,
24 Καὶ [l] ἐνδύσασθαι || τὸν και-
νὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ Θε
κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσ
ότητι [m] τῆς ἀληθείας ||.
25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδο
λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκαςος μετ
τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμ
ἀλλήλων μέλη.
26 Ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμα
τάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπ
τῷ παροργισμῷ ὑμῶν·
27 Μήτε δίδοτε τόπον τῷ δια
βόλῳ.
28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλε
πτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐρ
γαζόμενος [n] τὸ ἀγαθὸν || ταῖ
[o] χερσὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόνα
τῷ χρείαν ἔχοντι.
29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ το
ςόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω
ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδο
μὴν [p] τῆς χρείας ||, ἵνα δῷ χά
ριν τοῖς ἀκούουσι.
30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦ
μα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ
ἐσφραγίσθητε [q] εἰς ἡμέραν || ἀ
πολυτρώσεως.
31 Πᾶσα πικρία, καὶ θυμὸς,
καὶ ὀργὴ, καὶ κραυγὴ, καὶ
βλασφημία, ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν,
σὺν πάσῃ κακίᾳ.
32 Γίνεσθε [r] δὲ || εἰς ἀλλήλους
χρη-

|| 17. Rom.1:9. 18:21. Sup.2:1.11. 1 Pet.4:3. Sap.13:1. || 18. Act.26:18. Rom.1:21. Gal.4:8. Eph.2:12. 5:8. Col.1:13. 1 Thess.4:5. || 19. Rom.1:24.26. 1 Tim.4:2. 1 Pet.4:3. || 21. Sup.1:13. || 22. Rom.6:6. Gal.6:8. Eph.2:2.3. Col.2:11. 3:9. &c. Heb.12:1. 1 Pet.2:1. 4:3. || 23. 24. Rom.6:4. 12:2. 2 Cor.4:16. 5:17. Col.3:10. Sup.2:10.15. || 25. Esa.58:7. Zach.8:16. Rom.12:5. 1 Cor.10:17. Col.3:9. || 26. Ps.4:5. 37:8. Deut.24:15. 21:23. || 27. 2 Cor.2:10. Iac.4:7. 1 Pet.5:9. || 28. Act.20:34. 1 Thess.4:11. 2 Thess.3:8.12. || 29. Matt.12:36. Luc.4:22. 1 Cor.14:5.19. Eph.5:3. 4. Col.3:16. 4:6. 1 Thess.5:11. Ps.45:2. Prov.10:32. Eccl.10:12. Sir.21:16. || 30. Esa.7:13. 63:10. Eze.16:43. Mic.2:7. Luc.21:28. Rom.8:16.23. 2 Cor.1:22. 5:5. Eph.1:13.14. || 31. Col.3:8. || 32. Matt.6:14. Mar.11:25. Phil.2:1. Col.3:12.13.

(d) μέλους A. | 9. 5. (e) = A. Cl. W. | 11. 26. 37. (f) ἐσκοτωμένοι A. | 9. 6. (g) ἀπηλπικότες Cl. | 9. 5. (h) καὶ πλεονεξίας Cu. | 13. 7. 9. (i) τὴν ἐπιθυμίαν Cu. | 13. 6. (k) ἀνανεοῦσθε Cu. | 13. 36. (l) ἐνδύσασθε Cu. | 13. 9. 36. (m) καὶ ἀληθείᾳ Cu. | 13. 7. 9. (n) = Ge. | 9. 5. (o) * ἰδίαις A. Cp. R. 1. S. 2. V. | 35. 12. 14. (p) πίςεως Cl. V. | 10. 5. (q) ἐν ἡμέρᾳ V. | 9. (r) = Cu. | 13. 7.

ςοὶ, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμε-
ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ [s] ὁ Θεὸς
Χριςῷ ‖ ἐχαρίσατο [t] ὑμῖν ‖.

Κεφ. ε'. 5.

ΓΙνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ,
ὡς τέκνα ἀγαπητά·
2 Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ,
ὼς καὶ ὁ Χριςὸς ἠγάπησεν
ς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑ-
ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν
Θεῷ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας.
3 Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκα-
σία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομα-
θω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁ-
ις.
4 [u] Καὶ ‖ αἰσχρότης, [u] καὶ ‖
ολογία, ἢ εὐτραπελία, [x] τὰ
ἀνήκοντα ‖· ἀλλὰ [y] μᾶλ-
‖ εὐχαριςία.
5 Τοῦτο γάρ [z] ἐςε γινώσκον-
‖, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκά-
τος, ἢ πλεονέκτης, [a] ὅς ἐςιν
ωλολάτρης ‖, οὐκ ἔχει κληρο-
ίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χρι-
ῦ καὶ Θεοῦ.
5 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κε-
ς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρ-
χεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς
υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.
7 Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι
αὐτῶν.
8 Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν
δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φω-
τὸς περιπατεῖτε·
9 (Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ [b] Πνεύ-
ματος ‖ ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ
δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·)
10 Δοκιμάζοντες τί ἐςιν εὐά-
ρεςον τῷ Κυρίῳ.
11 Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς
ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκό-
τους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε.
12 Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα
ὑπ' αὐτῶν, αἰσχρόν ἐςι καὶ λέ-
γειν.
13 Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα,
ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν
γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐςί.
14 Διὸ λέγει· [c] Ἔγειραι ‖ ὁ
καθεύδων, καὶ ἀνάςα ἐκ τῶν νε-
κρῶν, καὶ [d] ἐπιφαύσει σοι ὁ Χρι-
ςός ‖·
15 Βλέπετε οὖν [e] πῶς ἀκρι-
βῶς περιπατεῖτε· μὴ ὡς ἄσοφοι,
ἀλλ' ὡς σοφοί·

16 Ἐξα-

|1. Matt.5:45.48. Luc.6:36. Sup.4:32. ‖2. Gen.8:21. Lev.1:9. 3:16. Num.28:6.
27. 29:2.8.36. Io.13:34. 15:12. Rom 8:32. 1 Cor.5:7. Gal.1:4. 2:20. 1 Thess.4:
Tit.2:14. Heb.8:3. 7:27. 9:14.26. 10:10.12. 1 Pet.3:18. 1 Io.3:11.16.23. 4:21.
Mar.7:21. Rom.1:24. 6:19. 1 Cor.6:15. 2 Cor.12:21. Gal.5:19. Sup.4:19. Col.
. 1 Thess.4:3. ‖4. Matt.12:36. Rom.1:28. Eph.4:29. Col.1:12. 3:8.15. 4:2. ‖5.
tt.6:24. 1 Cor.6:10. Gal.5:19. Col.3:5. Apoc.22:15. ‖6. Ier.29:8. Matt.24:4.
rc.13:5. Luc.21:8. Rom.1:18. Gal.6:7. Eph.2:2. Col.3:6. 2 Thess.2:3. ‖8. Esa.
. Matt.4:14. Luc.16:8. Io.8:12. 12:36.46. Act.26:18. Rom.1:21. 13:12. 1 Cor.
2. 2 Cor.3:18. 4:6. 6:14. Gal.4:8. Eph.1:18. 2:12. 4:18. Phil.2:15. Col.1:13.
hess.1:9. 4:5. 5:4. 1 Pet.2:9. 1 Io.2:8. ‖9. Gal.5:22. ‖10. Rom.12:2. Phil.1:10.
hess.5:21. ‖11. Matt.18:17. Luc.17:3. Rom.6:21. 13:12. 1 Cor.5:8.13. 10:20.
or.6:14. Gal.6:8. Eph.4:22. 2 Thess.3:6.14. 1 Tim.5:20. Heb.9:14. Lev.19:17.
. Rom.1:24. ‖13. Io.3:20.21. Heb.4:13. ‖14. Esa.26:19. 60:1. Io.5:25. Rom.
.5. 13:11. 1 Cor.15:34. Eph.2:5. Col.3:1. 1 Thess.5:6. ‖15. 16. Eccl.2:13. Dan.
. Gal.1:4. Eph.6:13. Col.4:5.

(s) Χριςὸς Cp. | 9. 14. ‖ Θεὸς s. 1.
. (t) ἡμῖν Cu. | 13. 6. (u) ἢ bis pro
A. | 9. 7. (x) ἃ οὐκ ἀνῆκεν A.
. 5. (y) μόνον s. 1. | 9. 5. 29. (z) ἴςε
ες. R. 3. | 11. 5. (a) ὅ ἐςιν εἰδω-
λολατρεία V. | 9. 29. (b) φωτὸς A. Cl.
s. 2. V. | 23. (c) ἔγειρε P. 2. | 9. 6. (d)
ἐπιψαύσεις τοῦ Χριςοῦ Cu. | 13. (e) *
ἀδελφοὶ A. V. | 10. 35.

16 Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι.

17 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ [f] συνιέντες || τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐςιν ἀσωτία, ἀλλὰ [g] πληροῦσθε [h] ἐν Πνεύματι ||·

19 Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς [i]· ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν [k] τῇ καρδίᾳ || ὑμῶν τῷ Κυρίῳ·

20 Εὐχαριςοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, τῷ Θεῷ καὶ πατρί·

21 Ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ [l] Θεοῦ ||.

22 Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν [m] ὑποτάσσεσθε ||, ὡς τῷ Κυρίῳ·

23 Ὅτι ὁ ἀνήρ ἐςι κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριςὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας· [n] καὶ αὐτός ἐςι σωτὴρ τοῦ σώματος ||.

24 Ἀλλ' ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριςῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς [o] ἰδίοις || ἀνδράσιν ἐν παντί.

25 Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας [p] ἑαυτῶν ||, καθὼς ὁ Χριςὸς ἠγάπησε τὴν ἐκ[κλη]σίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν [ὑπὲρ] αὐτῆς·

26 Ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, [κα]θαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδα[τος] ἐν ῥήματι·

27 Ἵνα παραςήσῃ [q] αὐτ[ὴν] ἑαυτῷ ἔνδοξον, τὴν ἐκκλη[σίαν,] μὴ ἔχουσαν σπῖλον, ἢ [r] ῥ[υτί]δα ||, ἤ τι τῶν τοιούτων, [ἀλλ'] ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.

28 Οὕτως ὀφείλουσιν [s] οἱ [ἄν]δρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυ[ναῖ]κας, ὡς [t] τὰ ἑαυτῶν σώματ[α.] ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖ[κα,] ἑαυτὸν ἀγαπᾷ.

29 Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑ[αυ]τοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' [ἐκ]τρέφει καὶ θάλπει αὐτὴν, κα[θὼς] καὶ ὁ [u] Κύριος || τὴν ἐκκλησία[ν·]

30 Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ [σώ]ματος αὐτοῦ, [x] ἐκ τῆς σαρ[κὸς] αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀςέων [αὐ]τοῦ ||.

31 Ἀντὶ τούτου καταλεί[ψει] ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ [καὶ] τὴν μητέρα, καὶ προσκολλη[θή]σεται [y] πρὸς τὴν γυναῖκα || [αὐ]τοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σ[άρ]κα μίαν.

32

||17. Rom.12:2. 1 Theſſ.4:3. ||18. Prov.20:1. 23:29. &c. Eſa.5:11.22. Luc.
34. ||19. Act.16:25. 1 Cor.14:26. Col.3:16. ||20. Pſal.34:1. Eſa.63:7. Col.3:
1 Theſſ.5:18. 2 Theſſ.1:3. Heb.13:15. 1 Pet.2:5. 4:11. ||21. Phil.2:3. 1 Pet.5
||22. Gen.3:16. 1 Cor.14:34. Col.3:18. 1 Tim.2:12. Tit.2:5. 1 Pet.3:1. ||23. Ro
12:5. 1 Cor.11:3. 12:27. Eph.1:10.22.23. 2:16. 3:6. 4:12.15. Col.1:18.24. 1 Ti
2:13. ||25. Act.20:28. Gal.1:4. 2:20. Eph.5:2. Col.3:19. 1 Pet.3:7. ||26. Ioh.
15:3. 17:17. Tit.3:5. Heb.10:22. 1 Pet.3:21. ||27. Deut.23:10. Cant.4:7. 2 Co
11:2. Eph.1:4. Col.1:22. ||30. Gen.2:23. Rom.12:5. 1 Cor.6:15. 12:27. Eph.1:
4:16. ||31. Gen.2:24. Matt.19:5. Marc.10:7. 1 Cor.6:16.

(f) συνίετε A.| 9.6. (g)* μᾶλλον S. 1.| 9. 35. (h) τοῦ πνεύματος ἁγίου V.| 9. 5. 35. (i) * ἐν χάριτι A.| 9. 35. (k) ταῖς καρδίαις A. Cl. V.| 36. 11. (l) Χριςοῦ Cp. S. 3.| 11. 5. 14. || Χριςοῦ Ἰησοῦ Cu | 13. 5. (m) ὑποτασσέτθωσαν A. S. 3. V.| 11. 36. (n) αὐτὸς σωτὴρ τοῦ σώματος R. 1.| 9. || & ὁ p ἐςὶ A.| 9. 7. (o) = Ge.| 9. 29. (p) A.| 9. 29. (q) αὐτὸς A. Cl. S. 2. | 23. (r) ῥυπίδα Cu.| 13. (s) * καὶ | 9. 7. (t) τὸ σῶμα Cu.| 13. 6. (u) Χριςὸς R. 2. S. 1.| 10. 5. (x) = Cu.| 13. (y) τῇ γυναικὶ A.| 9. 36.

32 Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα
ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν,
καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.
33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ'
ἕνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖ-
κα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν·
ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄν-
δρα [z].

Κεφ. ϛ'. 6.

ΤΑ' τέκνα ὑπακούετε τοῖς
γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ·
τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον.
2 Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
τὴν μητέρα· (ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ
πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ·)
3 Ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ
ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.
4 Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε
τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε
αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
νουθεσίᾳ Κυρίου.
5 Οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς
κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου
καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς
καρδίας ὑμῶν, ὡς [a] τῷ Χρι-
στῷ ||·
6 Μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν
ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦ-
λοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ
θέλημα [b] τοῦ Θεοῦ || ἐκ ψυχῆς,
7 Μετ' εὐνοίας δουλεύοντες
[c] τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις·
8 [d] Εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκα-
στος ποιήσῃ || ἀγαθὸν, τοῦτο [e] κο-
μιεῖται || παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε
δοῦλος, εἴτε ἐλεύθερος.
9 Καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποι-
εῖτε πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν
ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ [f] ὑμῶν
αὐτῶν || ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς,
καὶ προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ'
αὐτῷ.
10 Τὸ λοιπὸν, [g] ἀδελφοί μου ||,
ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν
τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ·
11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν
τοῦ Θεοῦ, [h] πρὸς || τὸ δύνασθαι
ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας
τοῦ διαβόλου·
12 Ὅτι οὐκ ἔστιν [i] ἡμῖν || ἡ πά-
λη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ
πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς ἐξ-
ουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτο-
ρας τοῦ σκότους [k] τοῦ αἰῶνος ||
τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς
πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.
13 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν
πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνη-
θῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργα-
σάμενοι στῆναι.
14 [l] Στῆτε οὖν || περιζωσάμε-
νοι τὴν ὀσφῦν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ,
καὶ

33. Col. 3:19. 1 Pet. 3:7. Cap. VI. || 1. Prov. 23:22. Col. 3:20. || 2. Ex. 20:12. ...t. 5:16. 27:16. Sir. 3:9. 7.27. Ier. 35:18. Eze. 22:7. 15. Matt. 15:4. Mar. 7:10. ... Deut. 4:9. 6:7. 11:19. Ps. 78:4. Prov. 19:8. 22:6. 29:17. Sir. 7:23. 30:1. Col. 3:21. ... 1 Par. 29:17. Sap. 1:1. Col. 3:22. 1 Tim. 6:1. Tit. 2:9. 1 Pet. 2:18. || 6. 1 Pet. 2: ... | 8. Rom. 2:6. 1 Cor. 7:22. 2 Cor. 5:10. Gal. 3:28. Col. 3:11. 4:24. || 9. Lev. 25: ... Deut. 10:17. 2 Par. 19:7. Iob. 34:19. Sap. 6:8. Sir. 7:20. 33:30. 35:16. Matt. 8:19. ...25. Ioh. 13:13. Act. 10:34. Rom. 2:11. 1 Cor. 7:22. Gal. 2:6. Col. 3:25. 26. 4:1. ...et. 1:17. || 10. Col. 1:11. || 11. Sap. 5:17. Rom. 13:12. 2 Cor. 2:11. 6:7. Col. 3:12. ...hess. 5:8. || 12. Luc. 22:53. Ioh. 12:31. 14:30. Eph. 2:2. Col. 1:13. || 13. 2 Cor. 10: ... Gal. 1:4. Eph. 5:16. || 14. Esa. 11:5. 59:17. Luc. 12:35. 2 Cor. 6:7. 1 Thess. 5:8. ...et. 1:13.

(z) * αὐτῆς V. | 9. (a) τῷ Κυρίῳ A. ...5. || τοῦ Χριστοῦ Cu. || 13. 6. (b) αὐ-... P. 3. | 9. 5. (c) * ὡς A. Cp. N. 1. S. ... 29. 7. 12. 14. (d) εἰδότες ὅτι ἕ-...στος ὃ ἂν ποιήσει Cl. | 9. 4. 6. (e) κο-μίσετε A. | 9. 6. (f) καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν A. | 9. 4. || * καὶ ante αὐτῶν N. 1. R. 1. | 10. 4. (g) = Ge. | 9. (h) εἰς Cu. | 13. 7. (i) ὑμῖν Cu. | 13. 6. (k) = Cl. V. | 10. 29. 33. (l) = Cu. | 13. 2. 33.

καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης,

15 Καὶ [m] *ὑποδησάμενοι* || *τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης,*

16 [n] Ἐπὶ || *πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίςεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι·*

17 Καὶ *τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐςι ῥῆμα* Θεοῦ·

18 Διὰ *πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ* [o] ἐν Πνεύματι ||, *καὶ εἰς* [p] *αὐτὸ τοῦτο* || *ἀγρυπνοῦντες* [q] *ἐν πάσῃ* [r] *προσκαρτερήσει καὶ* || *δεήσει* [s] *περὶ* || *πάντων τῶν ἁγίων,*

19 Καὶ *ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι* [t] *δοθείη* || *λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ ςόματός μου ἐν παῤῥησίᾳ, γνωρίσαι τὸ μυςήριον τοῦ εὐαγγελ*

20 Ὑπὲρ *οὗ πρεσβεύω ἐν ἁ σει, ἵνα ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσωμ ὡς δεῖ με λαλῆσαι.*

21 Ἵνα *δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς κατ' ἐμὲ, τί πράσσω,* [u] *π τα* || *ὑμῖν γνωρίσει* Τυχικὸς *ὁ γαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιςὸς δ κονος ἐν* Κυρίῳ.

22 Ὃν *ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ π ἡμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς κ δίας ὑμῶν.*

23 Εἰρήνη *τοῖς ἀδελφοῖς* [x] *ἀγάπη* || *μετὰ πίςεως ἀ* Θεοῦ *πατρὸς καὶ* Κυρίου Ἰησ Χριςοῦ.

24 Ἡ *χάρις μετὰ πάντων τ ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν* Ἰ σοῦν Χριςὸν *ἐν ἀφθαρσίᾳ.* Ἀμ

Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ. [y]

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ~ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ Η' ΠΡΟ'Σ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙ'ΟΥ 'ΕΠΙΣΤΟΛΗ'.

ΚΕΦ. α'. I.

1 ΠΑΥ̃ΛΟΣ *καὶ* Τιμόθεος *δοῦλοι* Ἰησοῦ Χριςοῦ, *πᾶσι τοῖς ἁγίοις* [z] *ἐν* Χριςῷ Ἰησοῦ, *τοῖς οὖσιν* Φιλίπποις, *σὺν ἐπισκόποις κ διακόνοις·*

2 Χάρ

||15. Esa.52:7. Rom.10:15. || 16. 1 Ioh.5:4. 1 Pet.5:8. ||17. Esa.49:2. 59:1 1 Thess.5:8. Heb.4:12. Apoc.1:16. 2:16. 19:15. ||18. Matt.24:42. 25:13. Marc.1 33. Luc.18:1. Rom.12:12. Eph.1:16. Phil.1:4. Col.4:2. 1 Tim.2:1. 1 Thess.5:1 ||19. Act.4:29. 2 Cor.3:12. Col.4:3. 2 Thess.3:1. ||20. Act.26:29. 28:20.31. 2 Co 3:12. 5:20. Eph.3:1.13. 4:1. Phil.1:7.13.20. Col.4:18. 2 Tim.1:16. 2:9. Philem. 10. ||21. Act.20:4. Col.4:7. 2 Tim.4:12. Tit.3:12. ||22. Col.4:8. Phil.1:14. 2 Ti 4:12. Cap. I. ||1. 1 Cor.1:2.

(m) *ὑποδυσ.* P. 1. | 9. 5. (n) *ἐν* R. 1. | 9. 7. (o) = N. 1. | 9. (p) *τοῦτο* = A. | 9. 6. || *αὐτὸν* Cl. | 9. 6. (q) * *πάντοτε* Ge. | 9. 27. (r) = Cu. | 13. (s) *ὑπὲρ* Ge. | 9. 5. 7. (t) *δοθῇ* A. E. L. N. 1. | 11. 3 (u) = Cu. | 13. 9. 29. (x) *ἔλεος* A. | 9. (y) * *ςίχων τιβ'.* Cæs. (z) * *τοῖς* Ca | 9.

2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 [a] Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου
ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν,
4 (Πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει
μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ
χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος;)
5 Ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς
τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ [b] πρώτης
ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν·
6 Πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι
ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγα-
θὸν, ἐπιτελέσει [c] ἄχρις ἡμέρας
Ἰησοῦ Χριστοῦ·
7 Καθώς ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦ-
το φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν,
διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑ-
μᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου,
καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, καὶ βεβαιώ-
σει τοῦ εὐαγγελίου, συγκοινω-
νούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑ-
μᾶς ὄντας.
8 Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ
Θεὸς, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς
ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ Χριστοῦ.
9 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι,
ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον
καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώ-
σει καὶ πάσῃ αἰσθήσει·
10 Εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ
διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς
καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χρι-
στοῦ·
11 Πεπληρωμένοι [e] καρπῶν
δικαιοσύνης [e] τῶν διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον
Θεοῦ.
12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλο-
μαι, ἀδελφοὶ, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ
μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγ-
γελίου ἐλήλυθεν·
13 Ὥστε τοὺς δεσμούς μου
φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν
ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοι-
ποῖς πᾶσι·
14 Καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀ-
δελφῶν ἐν Κυρίῳ, πεποιθότας
τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως
τολμᾷν ἀφόβως τὸν λόγον [f] λα-
λεῖν.
15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον
καὶ ἔριν· τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν
τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν.
16 Οἱ [g] μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν
Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁ-
γνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν [h] ἐπιφέ-
ρειν τοῖς δεσμοῖς μου·
17 Οἱ [i] δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδό-
τες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγ-
γελίου κεῖμαι.
18 Τί γάρ; πλὴν [k] παντὶ τρό-
πῳ, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀλη-
θείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται·
καὶ

2. Rom.1:7. 1 Cor.1:3. 2 Cor.1:2. Gal.1:3. Eph.1:2. 1 Pet.1:2. 3. Rom.1:9. ... 1 Cor.1:4. Eph.1:15. 6:18. Col.1:3. 1 Thess.1:2. 2 Thess.1:3. 5. Rom.12:13. ...26. 2 Cor.8:4. 9:13. Gal.6:6. Ibid.4:14. 1 Tim.6:18. Heb.13:16. 6. Ioh.6:29. ...Thess.1:3. 7. 2 Cor.3:2. 7:3. Eph.3:1. 4:1. Col.4:3.18. 2 Tim.1:8. 2:16. Heb.13: ... 8. Rom.1:9. 9:1. 2 Cor.1:23. 11:31. Gal.1:20. Phil.2:26. 4:1. 1 Thess.2:5. 1 Tim. ...21. 2 Tim.4:1. 9. Eph.1:8. 10. Act.24:16. Rom.2:18. 12:2. 1 Cor.10:32. Eph. ...10. 1 Thess.3:13. 5:23. 11. Matt.5:16. Ioh.15:4.5.8. Eph.1:12.20. 2:10. Col.1:6. ...0. 13. Ibid.4:22. 14. Eph.3:13. 1 Thess.3:3. 15. 2 Cor.2:17. 4:2. Gal.1:7. 2:4. 8.12. 6:12. Phil.3:2.17. 17. 1 Cor.9:17. 2 Tim.4:16.

(a) ἐγὼ μὲν Ge. | 9. (b) * τῆς ...1.9. (c) ἄχρι τῆς A. | 9.6.7. (d) * ...ὑμᾶς v. | 9.35. | μοι pro μου ... 2. ...Ge. | 10.7. (e) καρπὸν, & τὸν A. 9.6. || = τῶν v.1. | 9. (f) * τοῦ Θεοῦ A. Cl. s. 2. | 35.11. (g) ... Ca. | 13.7. (h) ἐγείρειν A. Cl. | 10.5. (i) μὲν. Et versus hic & praecedens transponuntur A. Cl. v. Ge. | 4.11. (k) * ὅτι Ca. | 13.7.29.

καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ
χαρήσομαι.
19 Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι
ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς
ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας
τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
20 Κατὰ τὴν [l] ἀποκαραδο-
κίαν || καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν
οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ᾽ ἐν
πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ
νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν
τῷ σώματί μου, εἴ τε διὰ ζωῆς,
εἴ τε διὰ θανάτου.
21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν, Χριστός·
καὶ τὸ [m] ἀποθανεῖν ||, κέρδος.
22 Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ,
[n] τοῦτό || μοι καρπὸς ἔργου, καὶ
τί [o] αἱρήσομαι ||, οὐ γνωρίζω.
23 Συνέχομαι [p] γὰρ || ἐκ τῶν
δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων [q] εἰς ||
τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ εἶ-
ναι· [r] πολλῷ γὰρ || μᾶλλον
κρεῖσσον·
24 Τὸ δὲ ἐπιμένειν [s] ἐν || τῇ
σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι᾽ ὑμᾶς.
25 Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα,
ὅτι μενῶ καὶ [t] συμπαραμενῶ ||
πᾶσιν ὑμῖν, εἰς τὴν ὑμῶν προ-
κοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως·
26 Ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν
[u] περισσεύῃ || ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν
ἐμοὶ, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας
πάλιν πρὸς ὑμᾶς.
27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγ
λίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε,
εἴ τε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἰ
ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμ
ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι,
ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει
εὐαγγελίου·
28 Καὶ μὴ [x] πτυρόμενοι ||
μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένω
ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδειξις
πωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας,
τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ·
29 Ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ
πὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς
τὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπ
αὐτοῦ πάσχειν·
30 Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντ
οἷον [y] ἴδετε || ἐν ἐμοὶ, καὶ ν
[z] ἀκούετε ἐν ἐμοί ||.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΕΙ᾽ τις οὖν παράκλησις
Χριστῷ, εἴ [a] τι παραμύθιον
ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία Πνε
ματος, εἴ [aa] τινα || σπλάγχν
καὶ οἰκτιρμοὶ,
2 Πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν
ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴ
ἀγάπην ἔχοντες, σύμψυχοι, τ
[b] ἓν || φρονοῦντες·
3 Μηδὲν κατὰ ἐριθείαν, ἢ κε
νοδο

|| 19. Iob 13:16. Rom. 8:9. 2 Cor. 1:11. || 20. Rom. 5:5. || 21. Gal. 2:20. || 22. Iob 34:25. || 23. 2 Cor. 5:8. 2 Tim. 4:6. || 25. Phil. 2:24. || 26. 2 Cor. 1:14. 5:12. Inf. 2:16. || 27. Gen. 17:1. 1 Cor. 1:10. 7:20. Eph. 4:1.3. Col. 1:10. Phil. 2:24. 4:3. 1 Thess. 2:12. 4:1. Iudæ ℣. 3. || 28. Rom. 8:17. Phil. 3:2.18. 2 Thess. 1:5. 2 Tim. 2:11. || 29. Act. 5:41. Rom. 5:3. || 30. Act. 16:19. Col. 1:29. 1 Thess. 2:2. Cap II. || 1. Col. 3:12. || 2. Ioh. 3:29. Rom. 12:10.16. 15:5. 1 Cor. 1:10. 2 Cor. 13:11. Phil. 1:26. 3:16. 4:2. 1 Pet. 3:8. || 3. Sir. 3:18. Luc. 14:10. Rom. 12:10. 2 Cor. 12:20. Gal. 5:26. Eph. 5:21. Phil. 1:15. 1 Pet. 5:5. Iac. 3:14.16.

(l) καραδοκίαν P. 1. | 9. 7. (m) θανεῖν L. | 9. 5. 7. (n) αὐτός V. | 9. 5. 7. (o) ἐρήσομαι Cæs. | 9. (p) δὲ Cp. E. S. om. | 7. 8. 42. (q) = Cu. | 13. 7. (r) πόσῳ & = μᾶλλον R. 1. | 9. 5. 29. (s) = A. | 9. 7. (t) παραμενῶ A. | 9. 7. || & = μενῶ καὶ Cu. | 13. (u) περισσεύσῃ R. 2. | 9. 6. (x) πτυρώμενοι P. 3. | 9. 36. (y) εἴδετε Cu. Cæs. | 13. 9. (z) ἠκούσατε περὶ ἐμοῦ V. | 9. 36. 5. (a) τις παραμυθία Cu. | 13. 6. (aa) τις Cæs. | 9. (b) αὐτὸ A. | 9. 7. 5.

ξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφρο-
ῃ ἀλλήλους [c] ἡγούμενοι || ὑ-
έχοντας ἑαυτῶν.
Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος [d] σκο-
τε ||, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων
ἕκαστος.
Τοῦτο γὰρ φρονείσθω || ἐν ὑ-
ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
Ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρ-
, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ
ι ἴσα Θεῷ·
Ἀλλ᾽ ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορ-
δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι
ώπων γενόμενος·
Καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς
ωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν,
μενος ὑπήκοος μέχρι θανά-
, θανάτου δὲ σταυροῦ·
Διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερ-
σε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ
μα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα·
Ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι [g] Ἰη-
πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρα-
καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθο-
·
Καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομο-
ήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς
ὸς, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός.
Ὥστε, [h] ἀγαπητοί || μου,
ς πάντοτε ὑπηκούσατε [i],

μὴ [k] ὡς || ἐν τῇ παρουσίᾳ μου
μόνον, ἀλλὰ νῦν [l] πολλῷ || μᾶλ-
λον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ
φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν
σωτηρίαν κατεργάζεσθε.
13 Ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνερ-
γῶν [m] ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ
τὸ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας.
14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς
[n] γογγυσμῶν || καὶ διαλογισμῶν·
15 Ἵνα [o] γένησθε || ἄμεμπτοι
καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ [p] ἀ-
μώμητα ἐν μέσῳ || γενεᾶς σκο-
λιᾶς καὶ διεστραμμένης· ἐν οἷς
φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ,
16 Λόγον ζωῆς ἐπέχοντες· εἰς
καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,
ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ
εἰς κενὸν ἐκοπίασα·
17 Ἀλλ᾽ εἰ καὶ [q] σπένδομαι ||
ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς
πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγ-
χαίρω πᾶσιν ὑμῖν·
18 Τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαί-
ρετε, καὶ συγχαίρετέ μοι.
19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰη-
σοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι
ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς
τὰ περὶ ὑμῶν [r]·
20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον,
ὅστις

. 1 Cor.10:24.33. 13:5. || 5. Matt.11:29. Io.13:15. 1 Pet.2:21. 1 Io.2:6. || 6. Io.1:
:18. 10:33. 17:5. 2 Cor.4:4. Col.1:15. Heb.1:3. || 7. Pſ.22:7. Eſa.42:1. 49:3.
13. 53:3.11. Eze.34:23.24. Dan.9:26. Zac.3:8. Matt.20:28. Mar.9:12. Luc.
. Io.1:14. Rom.1:3. 8:3. 15:3.8. Gal.4:4. Heb.2:14.17. || 8. Matt.26:39.42.
:18. Heb.2:9.14.17. 4:15. 5:8. 12:2. || 9. Pſ.110:17. Eſa.53:12. Matt 28:18.
:17. 17:1.2.5. Act.2:33. Eph.1:20.21. Heb.1:4. 2:9. || 10. Eſa.45:23. Io.5:23.
14:11. 1 Cor.15:25. Apoc.5:13. || 11. Io.13:13. Act.2:36. Rom.14:9.11.
.8:6. 12:3. || 12. Phil.1:5.29. || 13. 2 Cor.3:5. Heb.13:21. || 14. Rom.12:17.
1 Tim.2:8. 1 Pet.2:12. 4:9. || 15. Deut.32:5. Prov.4:18. Matt.5:14.45. Eph.
1 Theſſ.5:5. || 16. 2 Cor.1:14. Gal.2:2. Phil.1:26. 4:1. 1 Theſſ.2:19. 3:5. || 17.
15:16. 2 Cor.7:4. 2 Tim.4:6. || 18. Inf.3:1. 4:4. || 19. Rom.16:21. 1 Theſſ.3:2.
Pſ 55.13.

προηγούμ. P. 3. | 9. 7. (d) σκοποῦν-
.. R. 1. S. 1. V. | 36. 11. (e) ἕκαστοι
φρονεῖτε A. | 9. 5. || = ἕκαστος
τέρων V. | 9. 4. || pro φρονείσθω
ονεῖσθε | 9. || R. 1. φρονεῖτε | 9. 6.
f) * τὸ A. | 9. 7. (g) αὐτοῦ N. 1.
| 9. 5. (h) ἀδελφοί A. | 9. 5. (i) * μου
Cu. | 13. 9. 35. (k) = Cu. | 13. 9. (l) = N.
1. | 9. (m) * δυνάμεις A. | 9. (n) ὀργῆς
Cp. | 9. 5. 14. (o) ἦτε A. | 9. 5. (p) ἄ-
μωμα μέσον A. | 9. 5. 6. (q) σπένδωμαι
P. 3. | 9. 6. (r) * ταχέως M. | 9. 35.

ὅςις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μερι-
μνήσει.
21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν
ζητοῦσιν, οὐ τὰ τοῦ Χριςοῦ Ἰη-
σοῦ.
22 Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γι-
νώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον,
σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν [s] εἰς τὸ εὐ-
αγγέλιον [t].
23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω
πέμψαι [tt], ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ
[u] ἐμὲ ||, ἐξαυτῆς.
24 Πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι
καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι [x].
25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην
Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν [y] καὶ
συνεργὸν || καὶ συςρατιώτην μου,
ὑμῶν δὲ ἀπόςολον, καὶ λειτουρ-
γὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι
πρὸς ὑμᾶς·
26 Ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάν-
τας ὑμᾶς [z], καὶ ἀδημονῶν, διό-
τι ἠκούσατε [a] ὅτι ἠσθένησε ||.
27 Καὶ γὰρ ἠσθένησε παρα-
πλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ Θεὸς
αὐτὸν ἠλέησεν· οὐκ αὐτὸν δὲ μό-
νον, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, ἵνα μὴ λύ-
πην ἐπὶ [b] λύπῃ σχῶ ||.
28 Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα
αὐτὸν [c], ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πά-
λιν, χαρῆτε, κᾀγὼ ἀλυπότερος ὦ.
29 Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν
Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς,
τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετ
30 Ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ
ςοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισε, [d]
ραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ
ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑς
μα τῆς πρός με λειτουργίας.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΤΟ λοιπὸν, ἀδελφοί
χαίρετε ἐν Κυρίῳ· τ
τὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν
ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ [e] ἀσφαλές ||
2 Βλέπετε τοὺς κύνας,
πετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας,
πετε τὴν κατατομήν.
3 Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ [f]
τομὴ ||, οἱ πνεύματι [g] Θεῷ ||
τρεύοντες, καὶ καυχώμενο
Χριςῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σ
πεποιθότες.
4 Καίπερ ἐγὼ ἔχων πεπο
σιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις δ
[h] ἄλλος || πεποιθέναι ἐν σα
ἐγὼ μᾶλλον·
5 Περιτομῇ ὀκταήμερος,
γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενια
Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ
μον Φαρισαῖος,
6 Κατὰ ζῆλον διώκων τὴν
κλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος·
7 [i] Ἀλ

||21. 1 Cor.10:24. 13:5. 2 Tim.4:10.16. ||22. Act.16:1. 1 Tim.1:2. 2 Tim.
||24. Phil.1:25. Philem.ỷ.2. ||25. 2 Cor.8:23. Phil.4:18. Col.1:7. 4:12. Philem
2. || 29. Rom.15:32. 1 Cor.9:14. 16:18. Gal.6:6. 1 Thess.5:12. 1 Tim.5:17. Heb
17. || 30. 1 Cor.16:17. Inf.4:10. Cap. III. || 1. 2 Cor.13:11. Phil.1:16.28. 2
4:4. 1 Thess.5:16. Iac.1:2. 1 Pet.4:13. ||2. Esa.56:10. 2 Cor.11:13. || 3. Deut.10
30:6. Ier.4:4. Ioh.4:24. Rom.2:29. 4:11.12. 7:6. Gal.6:14.16. Col.2:11. ||
Gen.17:12. Act.22:3. 23:6. 26:4.5. Rom.11:1. 2 Cor.11:18.21.22. ||6. Act.8:
1. 22:3.4. 23:1. 26:9.10. Gal.1:13. 1 Tim.1:13. 2 Tim.1:3.

(s) * Τιμόθεος L. | 9. 35. (t) * τοῦ Χριςοῦ s. 1. | 9. 35. (tt) * πρὸς ὑμᾶς V. | 9. 35. (u) ὑμῶν Cæs. | 9. (x) * πρὸς ὑμᾶς A. | 9. 35. (y) = Cu. | 13. 9. (z) * ἰδεῖν A. E. L. M. R. 3. S. 2. | 35. (a) αὐτὸν ἠσθενηκέναι Cl. | 9. 36. (b) λύπην ἔχω A. | 9. 6. (c) * Ἐπαφρόδιτον L. | 9. 35. (d) παραδιδοὺς ψυχὴν αὐτοῦ V. | 9. 5. || & παρα λευσάμ. vel παραβολησάμ. pro ραβουλευσάμ. Cu. | 13. 6. (e) ἀν καῖον V. | 9. 5. (f) κατατομὴ P. 3. 22. 2. (g) Θεοῦ A. Cp. E. L. N. 1. | 6. 29. (h) = P. 3. | 9. 29. 37.

7 [i] Ἀλλ᾽ ‖ ἅτινα ἦν μοι κέρ-
, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χρι-
ν ζημίαν.
8 Ἀλλὰ [k] μενοῦνγε ‖ καὶ ἡ-
ῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ
ὑπέρχον τῆς γνώσεως Χριϛοῦ
σοῦ τοῦ Κυρίου [l] μου ‖, δι᾽ ὃν
πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦ-
ι σκύβαλα εἶναι, ἵνα [m] Χρι-
ν ‖ κερδήσω,
9 Καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ
ων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νό-
υ, ἀλλὰ τὴν διὰ πίϛεως Χρι-
ῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην
ὶ τῇ πίϛει [n]·
10 Τοῦ γνῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν
ναμιν τῆς ἀναϛάσεως αὐτοῦ,
ὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημά-
ων αὐτοῦ, [o] συμμορφούμενος ‖
θανάτῳ αὐτοῦ·
11 Εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν
ἀνάϛασιν [p] τῶν ‖ νεκρῶν.
12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη
τελείωμαι· διώκω δὲ εἰ καὶ
ταλάβω, ἐφ᾽ ᾧ καὶ κατελή-
ην [q] ὑπὸ ‖ τοῦ Χριϛοῦ Ἰησοῦ.
13 Ἀδελφοὶ, ἐγὼ ἐμαυτὸν
ὼ ‖ λογίζομαι κατειληφέναι·
14 Ἓν δὲ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπι-
νθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν
εκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν δι-
ω [s] ἐπὶ ‖ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω
κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριϛῷ Ἰη-
σοῦ.
15 Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο
φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρο-
νεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν
[t] ἀποκαλύψει ‖·
16 Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ
αὐτῷ ϛοιχεῖν [u] κανόνι ‖, τὸ αὐ-
τὸ φρονεῖν.
17 Συμμιμηταί μου γίνεσθε,
ἀδελφοὶ, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕ-
τω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε
τύπον [x] ἡμᾶς ‖.
18 Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν,
οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ
καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς
τοῦ ϛαυροῦ τοῦ Χριϛοῦ·
19 Ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν
ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν
τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπί-
γεια φρονοῦντες.
20 Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα
ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ
σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον
Ἰησοῦν Χριϛόν·
21 Ὃς μετασχηματίσει τὸ
σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν [y],
εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ ‖ σύμμορ-
φον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐ-
τοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύ-
νασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι [z] ἑ-
αυτῷ ‖ τὰ πάντα.

Κεφ.

‖7. Matt.13:44. ‖8. Esa.53:11. Ier.9:23. Ioh.17:3. Col.2:2. Sap.7:9. ‖9. Rom. 17. 3:21.22. 9:30. 10:3. &c. ‖10. Rom.6:3.4.5. 8:17. 2 Cor.4:10. Col.1:24. Tim.2:11.12. 1 Pet.4:13. ‖11. Act.26:7. ‖12. 1 Tim.6:12. Heb.12:23. ‖14. Ps. :11. Luc.9:62. 1 Cor.9:24. 2 Cor.5:16. 2 Tim.4:7. Heb.3:1. 6:1. 12:1. ‖15. Rom. :1. 1 Cor.2:6. 14:20. Gal.6:1. 5:10. Heb.5:14. ‖16. Rom.12:16. 15:5.7. 1 Cor. 10. Gal.6:16. Phil.1:27. 2:2. :2. 1 Pet.3:8. ‖17. 1 Cor.4:16. 11:1. Phil.4:9. Thess.1:6. 2:14. 2 Thess.3:9. 1 Pet.5:3. ‖18. Rom.16:17. Gal.2:21. 5:11. 6:12. p.1:18. ‖19. Hos.4:7. Rom.8:5. 16:18. 2 Cor.11:12.15. Gal.6:13. 1 Tim.6:5. t.1:11. 2 Pet.2:1.10.18. Iudæ ℣.8.12. ‖20. 1 Cor.1:7. Eph.2:6.19. Col.3:3. Thess.1:10. Tit.2:13. Heb.10:34. 13:14. ‖21. 1 Cor.15:26.43.49.51. Eph.1:19. l.3:4. 1 Io.3:2.

(i) = A. | 9. 7. (k) μὲν Cu. | 13. 7. | 10. 7. (q) ὑπὲρ R. 7. | 9. 7. (r) οὔπω μὲν οὖν Cæs. | 9. (l) ἡμῶν A. 9. (m) A. R. 5. S. 1. | 11. 5. 6. 7. (s) εἰς A. | 9. Χριϛῷ Cu. | 13. 9. (n) * τοῦ γνῶναι 7. (t) ἀπεκάλυψε V. | 9. 36. (u) = A. τόν P. 1. 2. | 10. 32. (o) συμμορφι- | 9. 29. (x) ἡμῶν V. | 9. 6. (y) = A. Cl. μενος A. | 9. 6. (p) τὴν ἐκ A. R. 2. | 10. 33. (z) αὐτῷ A. | 9. 6.

Κεφ. δ'. 4.

1 Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγα-
πητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι,
χαρὰ καὶ ϛέφανός μου, οὕτω
ϛήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί.
2 Εὐοδίαν παρακαλῶ, καὶ Συν-
τύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρο-
νεῖν ἐν Κυρίῳ·
3 [a] Καὶ || ἐρωτῶ καί σε, σύζυ-
γε γνήσιε, συλλαμβάνου αὐ-
ταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλή-
μεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν
μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ
ζωῆς.
4 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε·
πάλιν ἐρῶ, χαίρετε.
5 Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω
πᾶσιν ἀνθρώποις· ὁ Κύριος ἐγ-
γύς.
6 Μηδὲν μεριμνᾶτε· ἀλλ' ἐν
παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεή-
σει μετὰ εὐχαριϛίας τὰ αἰτή-
ματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν
Θεόν·
7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ [b] Θεοῦ ||
ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρου-
ρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ
νοήματα ὑμῶν ἐν Χριϛῷ Ἰησοῦ.
8 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοὶ, ὅσα
ἐϛὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δί-
καια, ὅσα ἁγνὰ, ὅσα προσφιλῆ,
ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ κα
τις ἔπαινος [c], ταῦτα λογ
σθε·
9 Ἃ καὶ ἐμάθετε, καὶ πα
λάβετε, καὶ ἠκούσατε, καὶ
δετε ἐν ἐμοὶ, ταῦτα πράσσε
καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔϛαι μ
ὑμῶν.
10 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγ
λως, ὅτι ἤδη ποτὲ [d] ἀνεθάλετ
τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ
ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ.
11 Οὐχ ὅτι καθ' ὑϛέρησιν λ
γω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον, ἐν οἷς
μι, αὐτάρκης εἶναι.
12 Οἶδα δὲ ταπεινοῦσθαι, οἶ
καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ
πᾶσι μεμύημαι· καὶ χορτάζ
σθαι, καὶ πεινᾷν, [e] καὶ || περι
σεύειν, καὶ ὑϛερεῖσθαι·
13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδ
ναμοῦντί με [f] Χριϛῷ ||.
14 Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε
συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψε
15 Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φ
λιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐ
αγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μα
κεδονίας, [g] οὐδεμία μοι ἐκκλησί
ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως κα
λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι·
16 Ὅτι καὶ [h] ἐν Θεσσαλονί
κῃ || καὶ ἅπαξ καὶ δὶς [i] εἰς || τὴ
χρείαν [k] μοι || ἐπέμψατε.
17 Οὐχ

||1. 1 Cor.15:1. 2 Cor.1:14.24. Phil.1:8.27. 2:16. 1 Theſſ.2:19.20. 1 Pet.5:12 ||2. Phil.2:2. 3:16. ||3. Ex.32:33. Pſal.69:29. Dan.12:1. Luc.10:20. Rom.16:2 Phil.1:27. Heb.12:23. Apoc.3:5. 13:8. 20:12. 21:27. ||4. Rom.12:12. 2 Cor.13 11. 1 Theſſ.5:16. Phil.2:18. 3:1. ||5. 1 Cor.10:11. Tit.3:2. Heb.10:25. Iac.5:9 1 Pet.4:7. 2 Pet.3:8.9. Apoc.1:3. 22:10. ||6. Pſ.55:22. Prov.16:3. Matt.6:25.34 Luc.12:22. 1 Cor.7:32. 1 Tim.6:8.17. 1 Pet.5:7. ||7. Ioh.14:27. Rom.5:1. Eph.2 14. ||8. Sir.4:7. 20:13. Matt.5:16. Rom.12:17. 13:13. Eph.4:19. 1 Theſſ.4:3.4.5 ||9. Rom.15:33. 16:20. 1 Cor.4:16. 11:1. 14:33. 2 Cor.13:11. Phil.3:17. 1 Theſſ.5 23. Heb.13:20. ||10. 2 Cor.11:9. ||11. 1 Tim.6:8.9. ||12. 1 Cor.4:11. 2 Cor.6:10. 11:27. ||13. 2 Cor.12:9. ||14. Phil.1:7. ||15. Act.16:12. 17:14. 2 Cor.11:8.9.

(a) Ναὶ A. Cl. E. L. N. 1. R. 8. | 5. 6. (b) Χριϛοῦ A. | 9. 5. (c) * τῆς παιδείας V. | 9. || * ἐπιϛήμης Cl. | 9. 35. (d) Ἠάλετε Ge. | 9. 7. (e) = A. | 9. 7. (f) = A. R. 1. | 10. 29. (g) * ὅτι Cu. | 13. 7. (h) εἰς Θεσσαλονίκην V. | 9. 6. 36. (i) = A. | 9. 7. (k) μου Cu. | 13. 7.

17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δό-
μα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν
τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.
18 Ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ πε-
ρισσεύω· πεπλήρωμαι, δεξάμε-
νος [l] παρὰ Ἐπαφροδίτου || τὰ
παρ' ὑμῶν [m], ὀσμὴν εὐωδίας,
θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ
Θεῷ ||.
19 Ὁ δὲ Θεός μου [o] πληρώσει
πᾶσαν χρείαν || ὑμῶν κατὰ [p] τὸν
πλοῦτον || αὐτοῦ, ἐν δόξῃ, ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ.
20 Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν
ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν.
21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑ-
μᾶς [q] οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.
22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς [r] πάν-
τες || οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ
τῆς Καίσαρος οἰκίας.
23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ [s] πάντων ||
ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ
Ῥώμης δι' Ἐπαφροδίτου. [t]

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ ἘΠΙΣΤΟΛΗ.

ΚΕΦ. α. I.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θε-
λήματος Θεοῦ, καὶ Τι-
μόθεος ὁ ἀδελφὸς,
2 Τοῖς ἐν [a] Κολοσσαῖς || ἁγίοις
καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ·
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν, [b] καὶ Κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ ||.
3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ
πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, πάντοτε [c] περὶ || ὑμῶν
προσευχόμενοι·
4 Ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγά-
πην [d] τὴν || εἰς πάντας τοὺς ἁ-
γίους,
5 [e] Διὰ || τὴν ἐλπίδα τὴν ἀπο-
κειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς
ἀλη-

|| 17. Rom.15:28. 1 Cor.9:12.15. 2 Cor.12:14. Tit.3:14. || 18. 2 Cor.9:12. Phil. :25. Heb.13:16. || 19. Ps.23:1. 2 Cor.9:8. Eph.3:16. || 22. Sup.1:13. Cap. I. || 1. Act.22:14.18. || 2. Rom.1:7. Gal.1:3. Eph.1:2. 1 Pet.1:2. || 3. Eph.1:16. Phil.1:3. 1 Thess.1:2. 2 Thess.1:3. || 4. Eph.1:13.15. Philem.℣.5. Rom.12:13. Gal. :10. Heb.6:10. || 5. 1 Pet.1:4. 2 Cor.6:7.

(l) = A. | 9. (m) * πεμφθέντα Cu. 3. 35. || * πεμφθὲν Ge. | 9. || & τὸ pro τὰ Ge. | 9. –. (n) Κυρίῳ L. | 9. 5. (o) πληρώσῃ πᾶσαν ἐπιθυμίαν V. | 9. 5. (p) τὸ πλοῦτος A. | 9. 6. (q) * πάντες Cæs. | 9. (r) = N. 1. | 9. 26 (s) τοῦ πνεύματος A. Cl. R. 1. S. 1. V. | 35. 5. 12. (t) στίχων σή. Cæs.

(a) Κολασσαῖς Cu. | 23. 13. (b) = Cu. | 13. 9. (c) ὑπὲρ Ge. | 9. 7. (d) ἣν ἔχετε A. L. | 10. 5. (e) καὶ Cæs. | 9.

ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου,
6 Τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, κα-
θὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ [f]·
καὶ ἔςι καρποφορούμενον [ff], κα-
θὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας
ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χά-
ριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ,
7 Καθὼς [g] καὶ || ἐμάθετε ἀπὸ
Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδού-
λου ἡμῶν, ὅς ἐςι πιςὸς ὑπὲρ ὑ-
μῶν διάκονος τοῦ Χριςοῦ·
8 Ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν
ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.
9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ᾽ ἧς
ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα
ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ
αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν
ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ
ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευ-
ματικῇ·
10 Περιπατῆσαι [h] ὑμᾶς || ἀ-
ξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρέ-
σκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ
καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμε-
νοι [i] εἰς τὴν ἐπίγνωσιν || τοῦ
Θεοῦ·
11 Ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμού-
μενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης
αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ
μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς·
12 Εὐχαριςοῦντες τῷ [k] πατρὶ
τῷ [l] ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τ
μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων
τῷ φωτί·
13 Ὃς ἐῤῥύσατο [m] ἡμᾶς ||
τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, κ
μετέςησεν εἰς τὴν βασιλείαν τ
υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ·
14 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολ
τρωσιν [n] διὰ τοῦ αἵματος α
τοῦ ||, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμα
τιῶν·
15 Ὅς ἐςιν εἰκὼν τοῦ Θε
τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσ
[o] κτίσεως·
16 Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τ
πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς κ
τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τ
ἀόρατα, εἴ τε θρόνοι, εἴ τε κ
ριότητες, εἴ τε ἀρχαὶ, εἴ τ
ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι᾽ αὐτο
καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτιςαι·
17 Καὶ αὐτός ἐςι πρὸ πάν
των, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτ
συνέςηκε·
18 Καὶ αὐτός ἐςιν ἡ κεφαλ
τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας· ὅ
ἐςιν [p] ἀρχὴ || πρωτότοκος ἐ
τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶ-
σιν αὐτὸς πρωτεύων·
19 Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησ
πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι,
20 Καὶ

||6. Matt.24:14. Mar.4:8. 16:15. Ioh.15:16. Act.6:7. 12:24. 19:20. Rom.10:18. Inf.2:5. Phil.1:11. ||7. Col.4:12. Philem.℣.23. ||9. Rom.12:2. 1 Cor.1:5. Eph.1:15. 5:10.17. ||10. Gen.17:1. Ioh.15:16. 1 Cor.7:26. Eph.4:1. Phil.1:11.27. 4:17. 1 Thess.2:12. Inf.4:12. ||11. Act.5:41. 2 Cor.6:6. Gal.5:22. Eph.3:16. 4:2. 6:10. Phil.2:17. ||12. Act.26:18. Eph.1:11. 5:4.20. Inf.3:15. ||13. Matt.3:17. 17:5. Eph.1:6. 2:4. 4:18. 5:8. 6:12. 1 Thess.2:12. Heb.2:14. 1 Pet.2:9. 2 Pet.1:17. ||14. Act.13:38. 20:28. Rom.3:24. Eph.1:7. Heb.9:14. 1 Pet.1:19. ||15. Io.14:9. 2 Cor.4:4. Phil.2:6. Heb.1:3. Apoc.3:14. Ps.89:27. 110:3. Sir.24:9. ||16. Ioh.1:3. Rom.8:38. 11:36. 1 Cor.8:6. Eph.1:21. 3:9. Col.2:15. Heb.1:2. 1 Pet.3:22. ||17. Ioh.1:1.3. 17:5. ||18. Act.26:23. 1 Cor.15:20.23. Eph.1:10.22. 4:15. 5:23. Apoc.1:5. ||19. Ioh.1:16. 3:34.35. Eph.4:10. Col.2:9. 3:11.

(f) * ἐςί V. | 10. (ff) * καὶ αὐξανόμενον A. Cp. s. 2. V. Cæs. | 11. 5. 14 || & = καὶ ante ἔςι Cu. | 13. (g) = A. R. 1. | 10. 7. (h) = Cu. | 13. 9. (i) τῇ ἐπιγνώσει A. R. 5. | 10. 7. || sic s. 2. V. & præponunt ἐν | 10. 7. (k) * Θεῷ καὶ Cp. s. 3. V. | 11. 35. 14. (l) * καλέσαντι καὶ R. 1. | 9. 5. 29. || καλέσαντι pro ἱκανώσαντι R. al. | 9. (m) ὑμᾶς P. 2. | 9. 6. (n) = Cp. E. 1. M. 8. 5. V. | 23. (o) * τῆς R. 1. | 9. 7. (p) ἀπαρχὴ Ge. | 9. 5.

20 Καὶ δι' αὐτοῦ [q] ἀποκα-
ταλλάξαι || τὰ πάντα εἰς αὐτόν·
ἰρηνοποιήσας διὰ [r] τοῦ αἵμα-
ος || τοῦ σαυροῦ αὐτοῦ, [s] δι'
ὐτοῦ, || εἴ τε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἴ τε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
21 Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας
ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς
τῇ διανοίᾳ || ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς
πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλα-
ξεν,
22 Ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς
ὐτοῦ, διὰ τοῦ θανάτου [u], πα-
ραςῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώ-
μους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώ-
πιον αὐτοῦ·
23 Εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίςει
τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι, καὶ
μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλ-
πίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκού-
σατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ
τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν·
οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος [x] διάκο-
νος.
24 [y] Νῦν χαίρω ἐν τοῖς πα-
θήμασί μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ [z] ἀν-
ταναπληρῶ || τὰ ὑςερήματα τῶν
θλίψεων τοῦ Χριςοῦ ἐν τῇ σαρκί
μου, ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ,
ὅ ἐςιν ἡ ἐκκλησία·
25 Ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος
κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ,
τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς, πλη-
ρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·
26 Τὸ μυςήριον τὸ ἀποκεκρυμ-
μένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ
τῶν γενεῶν, [a] νυνὶ δὲ || [b] ἐφανε-
ρώθη || τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ·
27 Οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνω-
ρίσαι, τίς [c] ὁ || πλοῦτος τῆς δό-
ξης τοῦ μυςηρίου τούτου ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, ὅς ἐςι Χριςὸς [d] ἐν ὑμῖν ||,
ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης·
28 Ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν,
νουθετοῦντες [e] πάντα ἄνθρωπον ||,
καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον
ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραςήσω-
μεν [f] πάντα ἄνθρωπον || τέλειον
ἐν Χριςῷ [g] Ἰησοῦ ||·
29 Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζό-
μενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ
τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυ-
νάμει.

Κεφ. β΄. 2.

1 Θέλω [h] γὰρ || ὑμᾶς εἰδέναι
ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω [i] περὶ ||
ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ [k],
καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασι τὸ πρό-
σωπόν μου ἐν σαρκί·

2 Ἵνα

||20. Esa.9:5.6. Luc.2:14. 19:38. Ioh.6:33. 16:33. Act.10:36. Rom.5:1.10. 2 Cor.5:18. Eph.1:10. 2:14.16. 1 Ioh.4:10. ||21. Eph.2:1.2.12.19. 4:18. ||22. Luc. 1:75. Eph.1:4. 2:15. 5:26.27. 1 Thess.4:7. 2 Thess.2:13. 2 Tim.1:9. Heb.5:7. Tit.2: 14. Iudæ ℣.24. ||23. Mar.16:15. Ioh.15:6. 2 Cor.3:6. 4:1. 5:18. Eph.3:7.18. Inf.2: 7. 1 Tim.2:7. 2 Tim.1:11. ||24. Rom.5:3. 12:5. 1 Cor.12:27. 2 Cor.1:5.6. 4:10.11. 14. Eph.1:23. 3:1.13. 4:12. 5:23. Phil.2:17. 3:10. 2 Tim.1:2.8.10. 2:10. ||25. Act. 2:25. Rom.15:19. 1 Cor.4:1. 9:17. Gal.2:7. Eph.3:2. 2 Tim.4:5. ||26. Matt.13: 1. Rom.16:25. 1 Cor.2:7. Eph.1:9. 3:9. 2 Tim.1:10. Tit.1:3. 1 Pet.1:10.20. ||27. Rom.9:23. 2 Cor.2:14. Eph.1:7.18. 3:8. 1 Tim 1:1. ||28. Act.20:20.27. 2 Cor.11: .. Eph.4:13. 5:27. ||29. 1 Cor.15:10. Phil.1:30. 2:16. Inf.2:1. Cap. II. ||1. Eph.3:1. Phil.1:30. 1 Thess.2:2. Col.1:24. 4:12.

(q) ἀποκαταλλάξῃ A. | 9. 6. (r) = .. 1. | 33. 23. (s) = s. 2 | 10. 29. (t) τῆς διανοίας Ge. | 9. 6. (u)* αὐτοῦ A. L. .2. | 35. 11. (x) *, κήρυξ καὶ ἀπόςολος καὶ A. | 9. Vide 1 Tim.2:7. (y) * ὃς Cl. 7. W. | 11. 7. (z) ἀναπληρῶ P. 3. | 9. 7. (a) ὃ νῦν E. S. 2. | 7. 6. 8. 11. (b) φανε-ρωθὲν Cu. | 13. (c) τὸ A. | 9. 5. (d) εἰς ὑμᾶς W. | 9. 7. (e) = L. Ge. | 10. 2. (f) = N. 1. V. | 10. 2. 37. || & = τέλειον Cu. | 13. (g) = Ge. | 9. (h) δὲ S. 1. | 9. 7. (i) ὑπὲρ A. | 9. 5. (k) * καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει S. 1. | 9. 35. Vide inf. cap. 4. ℣. 13.

2 Ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, [l] συμβιβασθέντων || ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς [m] πάντα πλοῦτον || τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυϛηρίου τοῦ Θεοῦ [n] καὶ || πατρὸς καὶ τοῦ Χριϛοῦ·

3 Ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι.

4 Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ.

5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν, καὶ τὸ ϛερέωμα τῆς εἰς Χριϛὸν πίϛεως ὑμῶν.

6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριϛὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε·

7 Ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίϛει, καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες [o] ἐν αὐτῇ || ἐν εὐχαριϛίᾳ.

8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔϛαι ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ ϛοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριϛόν.

9 Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ π
τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωμ
τικῶς·

10 Καί ἐϛε ἐν αὐτῷ πεπληρ
μένοι, ὅς ἐϛιν ἡ κεφαλὴ πάσ
[p] ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας·

11 Ἐν ᾧ καὶ περιετμήθη
περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, [q] ἐν
ἀπεκδύσει τοῦ σώματος [r] τ
ἁμαρτιῶν || τῆς σαρκὸς, ἐν
περιτομῇ τοῦ Χριϛοῦ·

12 Συνταφέντες αὐτῷ ἐν
βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέ
θητε διὰ τῆς πίϛεως τῆς ἐνεργε
ας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος α
τὸν ἐκ τῶν νεκρῶν.

13 Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντα
[s] ἐν || τοῖς παραπτώμασι καὶ τ
ἀκροβυϛίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συ
εζωοποίησε [ss] σὺν αὐτῷ, χαρ
σάμενος [t] ὑμῖν || πάντα τὰ πα
ραπτώματα,

14 Ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶ
χειρόγραφον [u] τοῖς δόγμασιν ||
ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτ
ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσα
αὐτὸ τῷ ϛαυρῷ·

15 Ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρ
χὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμά
τισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύ
σα

|| 2. Esa.53:11. Ier.9:23. Io.17:3. 2 Cor.1:6. Phil.3:8. Sup.1:9. || 3. 1 Cor.1:24 2:6. Eph.1:8. Col.1:9.19. 3:16. || 4. Rom.16:18. 2 Cor.11:13. Eph.4:14. 5:6. Col 2:18. 1 Tim.6:20. Gen.29:25. || 5. 1 Cor.5:3. 14:40. Sup.1:4. 1 Thess.2:17. 1 Pet 5:9. || 6. 1 Thess.4:1. Iudæ ℣.3. || 7. 1 Cor.1:5. Eph.2:21.22. 2:3.18. 3:17. || 8. Matt 15:2. Rom.16:17. Gal.1:14. 4:3.9. Eph.4:14. 5:6. Inf.℣.20.22. Heb.13:9. || 9. Io 1:14. Sup.1:19. 1 Cor.11:3. || 10. Io.1:16. Rom.8:38. 1 Cor.15:24. Eph.1:21. 3 19. 1 Pet.3:22. || 11. Deut.10:16. 30:6. Ier.4:4. Rom.2:29. 6:6. Gal.3:27. Eph.4 22. Col.3:8.9. Phil.3:3. || 12. Rom.6:3.4. Eph.1:19. 2:5. 3:7. Act.2:24. || 13. Eph. 2:1.11. || 14. Rom.6:14. 7:4. Eph.2:5.15. Heb.7:18. 8:13. 9:10. 10:9. || 15. Gen.3 15. Ps.68:18. Esa.53:12. Matt.12:29. Luc.10:18. 11:22. Io.12:31. 16:11. Eph.4:8. 6:12. Heb.2:14.

(l) συμβιβασθέντες A. R. 1. S. 2. V. 11. 36. 29. (m) πᾶν τὸ πλοῦτος A. | 9. 6. (n) = ante & post πατρὸς A. | 9. sed tantum posterius = M. R. 1. | 10. 7. (o) = A. | 9. 33. || & αὐτῷ pro αὐτῇ Cu. | 13. (p) * ἐκκλησίας Ge. | 9. (q) * ἀλλὰ V. | 9. 35. (r) = A. Cl. R. 1. V. | 11. 33. (s) = Cu. | 13. 7. (ss) * ὑμᾶς Cæs. | 9. (t) ἡμῖν A. Cæs. | 10. 6. (u) τοῦ δόγματος V. | 9. 6.

ας αὐτοὺς [x] ἐν || αὐτῷ.
16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω
ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει
ἑορτῆς, ἢ νουμηνίας, ἢ [y] σαβ-
βάτων ||·
17 Ἅ ἐστι σκιὰ τῶν μελλόν-
των, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ.
18 Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευ-
έτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ
καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ
μὴ ἑώρακεν [z] ἐμβατεύων ||, εἰκῇ
φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς
σαρκὸς αὐτοῦ,
19 Καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφα-
λὴν [a], ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ
τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχο-
ρηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον,
αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.
20 Εἰ [b] οὖν || ἀπεθάνετε σὺν
τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ
κόσμου, [c] τί || ὡς ζῶντες ἐν
κόσμῳ [d] δογματίζεσθε;
21 Μὴ ἅψῃ, μηδὲ γεύσῃ, μη-
δὲ θίγῃς ||·
22 Ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν
τῇ [e] ἀποχρήσει ||, κατὰ τὰ ἐν-
τάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν
ἀνθρώπων·
23 Ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχον-
τα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ
ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώ-
ματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς
πλησμονὴν τῆς σαρκός.

Κεφ. γ΄. 3.

1 ΕΙ' οὖν συνηγέρθητε τῷ Χρι-
στῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ
Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ
καθήμενος.
2 Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ
ἐπὶ τῆς γῆς.
3 Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ
ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ [f] Χριστῷ
ἐν τῷ Θεῷ ||.
4 Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ,
ἡ ζωὴ [g] ἡμῶν ||, τότε καὶ ὑμεῖς
[h] σὺν αὐτῷ || φανερωθήσεσθε ἐν
δόξῃ.
5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη
ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν,
ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν
κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἥτις
ἐστὶν εἰδωλολατρεία·
6 Δι' [i] ἃ || ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ
Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπει-
θείας.
7 Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπα-
τήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν
[k] αὐτοῖς ||.
8 Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς
τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κα-
κίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολο-
γίαν,

|| 16. Lev. 11:2. 23:2. &c. Rom. 14:2. 10. 2 Cor. 3:10. 9:3. Gal. 4:10. 1 Pet. 4:16. || 17. Heb. 8:5. 9:9. 10:1. 11. 23. || 18. Ier. 29:8. Eze. 13:3. Matt. 24:4. Eph. 5:6. 2 Thess. 2:3. 1 Io. 4:1. || 19. Eph. 4:15. 16. || 20. Rom. 6:3. 5. 7:4. 6. Gal. 2:19. 4:9. Eph. 2:15. Col. 2:8. || 22. Esa. 29:13. Matt. 15:9. 17. Rom. 14:17. 1 Cor. 6:13. Tit. 1:14. || 23. Col. 2:18. 1 Tim. 4:3. 8. 5:23. Cap. III. || 1. Ps. 110:1. Matt. 22:44. Act. 2:34. Rom. 6:5. 8:34. Eph. 1:20. 2:6. Col. 2:12. || 2. Phil. 3:20. || 3. Rom. 6:2. &c. 8:24. 2 Cor. 5:7. Gal. 2:20. Sup. 1:5. 2 Tim. 4:8. || 4. Ioh. 11:25. 14:6. 1 Cor. 15:43. 49. Phil. 1:21. 3:21. 1 Io. 3:2. || 5. Rom. 6:13. 7:5. 23. 8:13. Gal. 5:24. Eph. 4:22. 5:3. 5. 1 Thess. 4:5. || 6. 1 Cor. 6:10. Eph. 2:2. 5:5. 6. Gal. 5:19. Apoc. 22:15. || 7. Rom. 6:19. 20. 7:5. 1 Cor. 6:11. Eph. 2:1. Tit. 3:3. 1 Pet. 4:3. Sup. 2:13. || 8. Rom. 6:4. Eph. 4:22. 5:4. Heb. 12:1. 1 Pet. 2:1. Iac. 1:21.

(x) = Cu. | 13. 7. (y) σαββάτου Cu. | 13. 6. (z) κενεμβατεύειν Cu. | 13. 5. 35. (a) * Χριστὸν Ge. | 9. 35. (b) = A. | 9. 7. (c) διὰ τί πάλιν Cu. | 13. 35. (d) δογματίσετε; μὴ ἅψησθε, μηδὲ γεύσησθε, μηδὲ θίγητε V. | 9. 6. 36. 28. (e) ἀποκρίσει vel ἀποχωρήσει Cu. | 13. 9. (f) Θεῷ ἐν Χριστῷ L. | 9. 4. (g) ὑμῶν Cu. | 13. 6. (h) = A. | 9. 29. (i) ἃ Ge. | 9. 5. 6. 8. (k) τούτοις A. | 9. 5.

γίαν, ἐκ τοῦ ςόματος ὑμῶν.
9 Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους·
ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄν-
θρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ·
10 Καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον,
τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν
κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐ-
τόν·
11 Ὅπου οὐκ ἔνι [l] Ἕλλην καὶ
Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυ-
ςία· βάρβαρος, || Σκύθης· δοῦ-
λος, || ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάν-
τα καὶ ἐν πᾶσι Χριςός.
12 Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκ-
τοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπη-
μένοι, σπλάγχνα [m] οἰκτιρμῶν ||,
χρηςότητα, ταπεινοφροσύνην,
πρᾳότητα, μακροθυμίαν·
13 Ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ
χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός
τινα ἔχῃ [n] μομφήν ||· καθὼς
καὶ ὁ Χριςὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν,
οὕτω καὶ ὑμεῖς [nn].
14 Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν
ἀγάπην· [o] ἥτις || ἐςὶ σύνδεσμος
τῆς [p] τελειότητος ||·
15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ [q] Θεοῦ ||
βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑ-
μῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν
σώματι, καὶ εὐχάριςοι γίνεσθ
16 Ὁ λόγος τοῦ [r] Χριςο
ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως,
πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες
νουθετοῦντες [s] ἑαυτοὺς ||, ψ
μοῖς, [t] καὶ || ὕμνοις, [u] καὶ ||
δαῖς πνευματικαῖς, ἐν [x] χάρ
ᾄδοντες [y] ἐν [z] τῇ καρδίᾳ || ὑμ
τῷ [a] Κυρίῳ ||.
17 [b] Καὶ || πᾶν ὅ, τι ἂν π
ἦτε, ἐν λόγῳ, ἢ ἐν ἔργῳ, πάν
ἐν ὀνόματι [c] Κυρίου Ἰησοῦ
εὐχαριςοῦντες τῷ Θεῷ [d] κα
πατρὶ δι' αὐτοῦ.
18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσ
τοῖς [e] ἰδίοις || ἀνδράσιν, ὡς ἀν
κεν ἐν Κυρίῳ.
19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τ
γυναῖκας [f], καὶ μὴ [g] πικραίν
σθε || πρὸς αὐτάς.
20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τ
γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γ
ἐςιν εὐάρεςον [h] τῷ Κυρίῳ·
21 Οἱ πατέρες, μὴ [i] ἐρεθίζ
τε || τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀ
θυμῶσιν.
22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κα
τ

||9. Lev.19:11. Zac.8:16. Eph 4:22.25.29. 5:4. Apoc.21:27. 22:15. ||10. Gen 1:26. Eph.2:10. 4:24. ||11. Rom.10:12. 1 Cor.7:21.22. 12:13. Gal.3:28. 5:6. 6:15 Eph.6:8. ||12. Eph.4:2.32. 6:11. Gal.5:22. Phil.2:1. 1 Theſſ.1:4. 1 Pet.2:9. 2 Pet 1:10. Apoc.17:14. ||13. Matt.6:14. Mar.11:25. 1 Cor.4:12. Eph 4:2.32. ||14. Ioh 13:34. 15:12. Rom.13:8. 1 Cor.13:tot. Eph 4:3. 5:2. Col.2:2. 1 Theſſ.4:9. 1 Tim 1:5. 1 Io.3:23. 4:21. ||15. 1 Cor.7:15. Eph.1:23. 4:3.4.15. 5:4.20. Phil.4:7. Sup 1:12. ||16. 1 Cor.14:26. Eph.5:19. Col.1:28. 2:3. 4:6. ||17. Rom.1:8. 1 Cor.10:31 Eph.5:4.20. 1 Theſſ.5:18. 2 Theſſ.1:3. Heb.13:15. ||18. Gen.3:16. 1 Cor.11:3. 14 34. Eph 5:22.24. 1 Tim 2:12. Tit.2:5. 1 Pet.3:1.5. ||19. Eph.5:25.28. 1 Pet.3:7 ||20. Eph.6:1. ||21. Eph.6.4. ||22. Eph.6:5. 1 Tim.6:1. Tit.2:9. 1 Pet.2:18.

(l) * ἄρσεν καὶ θῆλυ, Cu.|13. 9. (ll) * καὶ utrobique Cu. | 13. 7. (m) οἰκτιρμοῦ A. Cp. E. S. 4. V. | 36. 12. 14. || καὶ οἰκτιρμὸν Cu. | 13. 7. (n) μέμψιν Cu. | 13. 5. (nn) * ποιεῖτε Cu. | 13. 35. (o) ὅ A. | 9. 7. || & * ἔχετε poſt ἀγάπην V. | 9. 35. (p) ἑνότητος Cl. | 9. 5. (q) Χριςοῦ A. R. 1. S. 1. | 11. 5. (r) Θεοῦ A. | 9. 5. (s) = Cu. | 13. 29. (t) = A. | 9. 7. (u) = Cu. | 13. 7. (x) * τῇ Cu. | 13. 7. (y) * καὶ ψάλλοντες L. | 9. (z) ταῖς καρδίαις A. Cl. L R. 1. V. | 12. 36. 6. (a) Θεῷ A. Cl. | 10. 5. (b) = Cu. | 13. 7. (c) Ἰησοῦ Χριςοῦ A. | 5. (d) = A. | 9. (e) = A. | 9. 29. || * αὐτῶν Cu. | 13. 7. || ὑμῶν Ge. | 9. 5. (f) * ὑμῶν Cu. | 13. 35. (g) παραπικρ. S. 1. | 9. 7. (h) * ἐν A. | 9. 7. (i) παροργίζετε A. L. R. 1. S. 1. V. | 5. 8. 12.

: πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυ-
ιις, μὴ ἐν [k] ὀφθαλμοδουλείαις ||
ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁ-
λότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν
Θεόν ||·
23 [m] Καὶ πᾶν ὅ, τι || ἐὰν
ιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε,
τῷ Κυρίῳ [n], καὶ οὐκ ἀνθρώ-
ις·
24 Εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου
ολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς
ηρονομίας· τῷ [o] γὰρ || Κυρίῳ
ισῷ δουλεύετε.
25 Ὁ [p] δὲ || ἀδικῶν κομιεῖται
ἠδίκησε· καὶ οὐκ ἔςι προσω-
ληψία [q].

Κεφ. δʹ. 4.

ΟΙ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ
τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις
ρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς
ετε Κύριον ἐν [r] οὐρανοῖς ||.
2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖ-
ε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ [s] ἐν
χαριςίᾳ ||·
3 Προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ
ιῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν
ραν τοῦ λόγου [t], λαλῆσαι τὸ
ςήριον τοῦ [tt] Χριςοῦ ||, [u] δι'
|| καὶ δέδεμαι·
4 Ἵνα [x] φανερώσω αὐτὸ, ὡς
ῖ με λαλῆσαι.
5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς
τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγορα-
ζόμενοι.
6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν
χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέ-
ναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάςῳ ἀ-
ποκρίνεσθαι.
7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρί-
σει [y] ὑμῖν || Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς
ἀδελφὸς, καὶ πιςὸς διάκονος,
καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ·
8 Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς
αὐτὸ τοῦτο, ἵνα [z] γνῷ || τὰ περὶ
ὑμῶν, καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρ-
δίας ὑμῶν·
9 Σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιςῷ καὶ
ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐςιν ἐξ
ὑμῶν· [a] πάντα ὑμῖν [b] γνωριοῦ-
σι || τὰ ὧδε.
10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίςαρ-
χος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ
Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ
οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλθῃ
πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν·
11 Καὶ [c] Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος
Ἰοῦςος· οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς·
οὗτοι μόνοι συνεργοὶ [d] εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐ-
γενήθησάν μοι παρηγορία.
12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπα-
φρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χριςοῦ [e],
πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑ-
μῶν

||24. 1 Cor.7:22. ||25. Act.10:34. Rom.2:11. Eph.6:9. 1 Pet.1:17. Cap. IV. .Lev.25:43. 1 Cor.7:22. Eph.6:9. ||2. Luc.18:1. Rom.12:12. Eph.5:4.20. 6:18. Thess.5:17.18. Sap.3:15. ||3. Matt.13:11. 1 Cor.4:1. 16:9. 2 Cor.2:12. Eph.3:1.13. 1.6:19.20. Phil.1:7.13. 2 Thess.3:1. Col.1:26. 2:2. ||4. 1 Cor.9:16. 2 Cor.2:14. 12. 4:2. ||5. Eph.5:15.16. 1 Thess.4:12. Dan.2:8. ||6. Ps.45:2. Prov.10:32. Eccl. :12. Sir.21:16. Mar.9:50. Luc.4:22. Col.3:16. 1 Pet.3:15. ||7. Act.20:4. Eph.6: . 2 Tim.4:12. ||9. Philem.℣.10. ||10. Act.15:37. 19:29. 20:4. 27:2. 2 Tim.4:11. ilem.℣.24. || 12. Rom.15:30. 1 Cor.2:6.15. 14:20. Phil.2:25. 3:15. Col.1:7. ilem.℣.23. Heb.5:14.

(k) ὀφθαλμοδουλεία Ge. | 9. 6. (l) ύριον A. L. | 10. 5. (m) ὃ A. | 9. 7. 4. (n)* υλεύοντες A. | 9. 35. (o) = A. | 9. 7.) γὰρ A. | 9. 7. (q)* παρὰ τῷ Θεῷ V. . 35. (r) οὐρανῷ A. L. R. 1. | 11. 36. (s) = Cu. | 13. 9. 29. (t)* ἐν παῤῥησία A. . 35. (tt) Θεοῦ M. | 9. 5. (u) διὸ Cæs. | 9. (x)* καὶ Cu. | 13. 7. (y) = L. | 9. 7. 26. (z) γνῶτε A. S. 1. & ἡμῶν pro ὑμῶν post περὶ | 10. 36. (a)* οἱ V. | 9. 7. (b) γνωρίσουσι Cu. | 13. 6. (c)* ὁ Cu. | 13. 7. (d)* μου Cl. | 9. 35. (e)* Ἰησοῦ A. L. | 10.

μῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ [f] πεπληρωμένοι || ἐν παντὶ θελήματι τοῦ [g] Θεοῦ ||.

13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει [h] ζῆλον || πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.

14 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς, καὶ Δημᾶς.

15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον [i] αὐτοῦ || ἐκκλησίαν.

16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλη
ἀναγνωσθῇ· καὶ [k] τὴν ἐκ Λα
κείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε

17 Καὶ εἴπατε Ἀρχίπ
Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν πα
λαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν π
ροῖς.

18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χ
Παύλου. Μνημονεύετέ μου τ
δεσμῶν. Ἡ χάρις [l] μεθ' ὑμ
Ἀμήν.

Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐγράφη ἀ
Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ
νησίμου· [m]

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ
Ἡ ΠΡΟ'Σ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙ͂
'ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΠΡΩ'ΤΗ.

ΚΕΦ. α'. 1.

1 ΠΑΥ͂ΛΟΣ καὶ [a] Σιλουανὸς || καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων, ἐν Θεῷ πατρὶ [b], καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ ||, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη [c] ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ||.

2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πά
τοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνεί
ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσ
ευχῶν ἡμῶν·

3 Ἀδιαλείπτως μνημονεύο
τες [d] ὑμῶν || τοῦ ἔργου τῆς π
στεως [e], καὶ τοῦ κόπου [f] τῆς ἀ
γάπη

|| 14. 2 Tim.4:10.11. Philem.℣.24. || 15. Rom.16:5. 1 Cor.16:19. || 16. 1 The
5:27. || 17. Rom.15:19. Col.1:25. 2 Tim.4:5.17. Philem.℣.2. || 18. 1 Cor.16:2
2 Thess.3:17. Heb.13:3. Cap. I. || 1. Act.15:40. 18:5. Rom.1:7. 1 Cor.1:3. 2 Co
1:2.19. Gal.1:3. Eph.1:2. Phil.1:2. Col.1:2. 1 Pet.1:2. 5:12. || 2. Rom.1:8.9. Ep
1:16. 2 Thess.1:3. Phil.1:3. Col.1:3. || 3. Io.6:29. Act.17:7.10. Gal.5:6. 2 Thess.1:
4. Inf.2:14. 3:6. 4:9. Iac.2:17.

(f) πεπληροφορημένοι A. R. 1. s. 1. | 5. 11. (g) Χριστοῦ Cu. | 13. 5. (h) πόνον A. | 9. 5. || κόπον Cl. | 9. 5. || πόθον s. 1. | 9. 5. || ἀγῶνα s. al. V. | 10. 5. (i) αὐτῶν A. L. s. 2. | 11. 36. (k) ἡ ἐκ Λαοδικείας ὑμῖν ἀναγινώσκηται V. | 9. 5. (l) * τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ V. | 9. 35. (m) σ
χων σή. Cæs.

(a) Σιλβανὸς Cu. | 13. 6. (b) ἡμ
καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ A. | 9. 35.
(c) = V. | 9. (d) = Cu. | 13. 7. (e
ὑμῶν Cu. | 13. 9. (f) * καὶ V. | 9. 7.

ἔπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς [g] τῆς
.πίδος || τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
οιςοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ
ατρὸς ἡμῶν·
4 Εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπη-
ένοι, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ἐκλογὴν
ὑμῶν·
5 Ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν
κ ἐγενήθη [h] εἰς || ὑμᾶς ἐν λό-
ῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει,
αὶ [i] ἐν || Πνεύματι ἁγίῳ, καὶ
πληροφορίᾳ πολλῇ· καθὼς οἴ-
ατε οἷοι ἐγενήθημεν [k] ἐν || ὑμῖν
' ὑμᾶς.
6 Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν
γενήθητε [l] καὶ || τοῦ [m] Κυρίου ||.
ξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει
ολλῇ, μετὰ χαρᾶς Πνεύματος
γίου.
7 Ὥςε γενέσθαι ὑμᾶς [n] τύ-
ους || πᾶσι τοῖς πιςεύουσιν ἐν
ῇ Μακεδονίᾳ καὶ [o] τῇ Ἀχαΐᾳ.
8 Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ
όγος τοῦ [p] Κυρίου || οὐ μόνον ἐν
ῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ
αὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίςις ὑμῶν
πρὸς τὸν Θεὸν, ἐξελήλυθεν· ὥςε
ὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι.
9 Αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγ-
έλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον [q] ἔχο-
εν || πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπε-
ρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν
εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ ζῶντι
καὶ ἀληθινῷ·
10 Καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν
αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγει-
ρεν ἐκ νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν [r] ῥυό-
μενον || ἡμᾶς [s] ἀπὸ || τῆς ὀργῆς
τῆς ἐρχομένης.

Κεφ. β'. 2.

1 ΑΥτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελ-
φοὶ, τὴν εἴσοδον ἡμῶν
τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέ-
γονεν·
2 Ἀλλὰ [t] καὶ || προπαθόντες
καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε,
ἐν Φιλίπποις, ἐπαῤῥησιασάμεθα
ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς
ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν
πολλῷ ἀγῶνι.
3 Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν
οὐκ ἐκ πλάνης, [tt] οὐδὲ || ἐξ ἀκα-
θαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ·
4 Ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιςευθῆναι τὸ εὐ-
αγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ
ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ
τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρ-
δίας ἡμῶν.
5 Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κο-
λακείας ἐγενήθημεν, [u] καθὼς οἴ-
δατε ||, οὔτε ἐν προφάσει πλεο-
νεξίας· Θεὸς μάρτυς.

6 Οὔτε

||4. Col.3:12. 2Theſſ.2:13. || 5. Mar.16:20. Rom.15:18. 1 Cor.1:6. 2:4. 4:20 capp. 2:14: 2 Cor.6:6. Gal.3:2.5. 1 Theſſ.2:1.13. 5:19. 2 Theſſ.3:8.&c. Heb.2:3. ||6. Act.5:21.41. 17:5. 1 Cor.4:16. 11:1. Phil.3:17. Inf.2:14. 3:3. 2 Theſſ.1:5. 3:9. Heb.10:34. ||8. Rom.1:8. Inf.4:10. 2 Theſſ.1:4. ||9. 1 Cor.12:2. Gal.4:8. Inf.2:1. 10. Matt.3:7. Act.1:11. 2:24. Rom.1:18. 2:5.8. 5:9. Eph.5:6. Col.3:6. Phil.3:20. Inf.4:16. 2 Theſ.1:7.10. 2 Pet.3:12. Apoc.1:7. Cap. II. ||1. 1 Theſ.1:5.9. Theſ.3:1. ||2. Act.16:22.&c. 17:2. Phil.1:30. Col.1:29. 2:1. Inf.3:3.7. || 3. 2Cor. :17. 4:2.5. 7:2. 11:13. 2 Pet.1:16. ||4. 1 Cor.4:1. 7:25. 9:17. Gal.1:10. 2:7. 1 Tim. :11.12. Tit.1:3. || 5. Act.20:33. Rom.1:9. 9:1. 2 Cor.1:23. 2:17. 4:2. 7:2. 11:31. 2:17. Gal.1:10. Phil.1:8. 1 Tim.5:21. 2 Tim.4:1.

(g) = A. | 9. 33. (h) πρὸς A. | 9. 7. (i) = Cu. | 13. 7. (k) = A. Cæſ. | 10. 7. (l) = P. 1. | 9. 6. 29. (m) Θεοῦ A. | 9. 5. Χριςοῦ L. S. 1. | 10. 5. (n) τύπον S. 2. P. | 11. 6. (o)* ἐν R. 5. | 9. 7. 27. (p) Θεοῦ P. 1. | 9. 5. (q) ἔσχομεν A. | 9. 6. (r) ῥυσάμενον V. | 9. 6. (s) ἐκ A. | 9. 7. (t) = A. Cæſ. | 10. 7. (tt) οὐκ Cæſ. | 9. (u) = L. | 9. 33. 29.

6 Οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' [x] ὑμῶν ||, οὔτε ἀπ' ἄλλων· δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς Χριςοῦ ἀπόςολοι·

7 Ἀλλ' ἐγενήθημεν [y] ἤπιοι || ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα.

8 Οὕτως, [z] ἱμειρόμενοι || ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν [a] γεγένησθε ||.

9 Μνημονεύετε γὰρ, ἀδελφοὶ, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς [b] γὰρ || καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.

10 Ὑμεῖς μάρτυρες [c] καὶ ὁ Θεὸς, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιςεύουσιν ἐγενήθημεν·

11 Καθάπερ οἴδατε [d] ὡς ἕνα ἕκαςον ὑμῶν ||, ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι,

12 [e] Καὶ μαρτυρούμενοι ||, εἰς τὸ [f] περιπατῆσαι || ὑμᾶς ἀξίως τοῦ [g] Θεοῦ || τοῦ [h] καλοῦντος || ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

13 [i] Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς
χαριςοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδια
πτως, ὅτι παραλαβόντες λό
ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ Θεοῦ,
δέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀ
λὰ (καθώς ἐςιν ἀληθῶς) λό
Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑ
τοῖς πιςεύουσιν.

14 Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγ
νήθητε, ἀδελφοὶ, τῶν ἐκκλησι
τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰο
δαίᾳ, ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ, ὅτι τα
τὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τ
ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς κ
αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων·

15 Τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀπ
κτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς [k]
δίους || προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐ
διωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκό
των, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις [l] ἐνα
τίων ||·

16 Κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθν
σι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τ
ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρ
τίας πάντοτε· ἔφθασε δὲ ἐπ
αὐτοὺς ἡ ὀργὴ [m] εἰς τέλος.

17 Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, ἀπορ
φανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς κα
ρὸν ὥρας, προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ
περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τ
πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλ
ἐπιθυμίᾳ.

18 [n] Δι

||6. 10.5:41.44. 12:43. 1 Cor.9:6. 2 Thes.3:8. || 7. 1 Cor.2:3. 9:1. &c. 2 Cor.1
1 2.10.11. 13:4. 2 Tim.2:24. 2 Thes.3:9. || 8. 2 Cor.12:15. || 9. Act.18:3. 20:3
1 Cor.4:12. 2 Cor.9:12.15. 10:15. 11:9.23. 12:10.13. Gal.4:11. Phil.2:16. Inf.3:
2 Thes.3:8. 1 Tim.4:10. || 11. Rom.9:24. || 12. Gen.17:1. 1 Cor.1:9. 7:20. Gal.1
5:8. Eph.4:1. Phil.1:27. Col.1:10. Inf.5:24. 2 Thes.2:14. 2 Tim.1:9. 1 Pet.1:15.
10. || 13. Matt.10:40. Gal.4:14. 2 Pet.3:2. Inf.4:8. || 14. Act.17:5.13. Heb.10:3
Sup.1:6. || 15. Matt.5:12. 23:34.37. Luc.6:23. 13:33. Act.2:23.36. 3:15. 5:30.
52. 8:4. 11:19. 4 Esd.1:32. || 16. Gen.15:16. Matt.23:32. Luc.11:52. Act.13:5
14:5.19. 17:5.13. 18:12. 19:9. 22:21.22. 2 Thes.1:6.

(x) ἡμῶν A. | 9. 22. (y) νήπιοι Cl. L. S. 2. V. | 12. 6. 29. (z) ὁμειρό. Ge. | 9. 5. (a) ἐγενήθητε A. | 9. 6. (b) = A. | 9. 7. (c) * ἐςὲ Ge. | 9. 35. (d) = M. | 9. 33. (e) = A. | 9. 33. (f) περιπατεῖν A. R. 3. | 10. 6. (g) Χριςοῦ N.
| 9. 5. (h) καλέσαντος A. L. S. 1.
| 11. 36. (i) * καὶ A. | 9. 7. (k) = A. C
| 10. || ἡμᾶς V. | 9. (l) ἐναντιουμέν
R. 1. | 9. 5. (m) * τοῦ Θεοῦ Cl. | 9. 3

8 [n] Διὸ ‖ ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν
ς ὑμᾶς (ἐγὼ μὲν Παῦλος)
ἅπαξ καὶ δὶς, [o] καὶ ‖ ἐνέ-
εν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς.
19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς, ἢ
ρὰ, ἢ ϛέφανος [p] καυχήσεως ‖;
ὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ
ίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριϛοῦ [q], ἐν
αὐτοῦ παρουσίᾳ;
20 Ὑμεῖς γάρ ἐϛε ἡ δόξα ἡ-
καὶ ἡ χαρά.

Κεφ. γʹ. 3.

ΔΙὸ μηκέτι ϛέγοντες, εὐ-
δοκήσαμεν καταλειφθῆναι
Ἀθήναις μόνοι,
. Καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον τὸν
λφὸν ἡμῶν [r] καὶ διάκονον τοῦ
ῦ ‖ [s] καὶ συνεργὸν ἡμῶν ‖ ἐν
εὐαγγελίῳ τοῦ [t] Χριϛοῦ ‖,
τὸ ϛηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρα-
έσαι ὑμᾶς [u] περὶ ‖ τῆς πί-
ς [x] ὑμῶν ‖·
[y] Τῷ ‖ μηδένα [z] σαίνεσθαι ‖
ταῖς θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ
οἴδατε, ὅτι εἰς τοῦτο κεί-
α.
Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦ-
, [a] προελέγομεν ‖ ὑμῖν ὅτι
λομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ
νετο, καὶ οἴδατε.
Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι ϛέ-
, ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν
ιν ὑμῶν· μήπως ἐπείρασεν
ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν
γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.
6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου
πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγ-
γελισαμένου ἡμῖν τὴν πίϛιν καὶ
τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχε-
τε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε,
ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν, καθά-
περ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς·
7 Διὰ τοῦτο [b] παρεκλήθημεν ‖,
ἀδελφοὶ, ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ τῇ
θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν, [c] διὰ
τῆς ὑμῶν πίϛεως·
8 Ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς
ϛήκητε ἐν Κυρίῳ.
9 Τίνα γὰρ εὐχαριϛίαν δυνά-
μεθα τῷ [d] Θεῷ ‖ ἀνταποδοῦναι
περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ
ᾗ [e] χαίρομεν ‖ δι' ὑμᾶς ἔμπρο-
σθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
10 Νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερ-
εκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν
ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρ-
τίσαι τὰ ὑϛερήματα τῆς πίϛεως
ὑμῶν;
11 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πα-
τὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς [f] Χριϛὸς ‖ κατευθύναι
τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς.
12 Ὑμᾶς δὲ ὁ [g] Κύριος ‖ πλε-
ονάσαι καὶ περισσεύσαι [h] τῇ ἀ-
γάπῃ ‖ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς
πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς
ὑμᾶς·

13 Εἰς

8. Rom.1:13. 15:22. ‖ 19. 2 Cor.1:14. Phil.2:16. 4:1. Ez.16:12. 23:42. Prov.
1. Sir.1:11. 6:31. 15:6. Cap. III. ‖ 2. Act.16:1. 17:4. Rom.16:21. 1 Cor.
o. 2 Cor.1:19. Phil.2:19. ‖ 3. Act.9:15. 14:22. 17:5. 21:11. Eph.3:13. Phil.1:
up.2:2.15. 2 Tim.3:12. 1 Pet.2:21. ‖ 5. Phil.2:16. Sup.2:9 ‖ 6. Act.18:5. ‖ 7.
2:2.15. ‖ 10. Rom.1:10.11. 15:23. ‖ 12. 1 Thess.4:9. 5:15.

) διότι A. | 9. 6. 5. (o) ἀλλ' N. 1.
(p) ἀγαλλιάσεως A. | 9. 5. (q)
V. | 9. 35. ‖ & = Χριϛοῦ M. N. 1.
(r) = Cu. | 13. (s) = A. V. | 10.
εοῦ Cu. | 13. 5. (u) ὑπὲρ A. | 9. 7.
ἡμῶν s. 1. | 9. 6. (y) τὸ A. | 9. 6.
ῦ R. 1. | 9. (z) κινεῖσθαι Cu. | 13.
5. 9. (a) προελέγ. Cu. | 13. 7. (b) πα-
ρακεκλήμεθα A. | 9. 6. (c) * καὶ A.
| 9. 7. (d) Χριϛῷ Cu. | 13. 5. (e) ἐχαί-
ρομεν Cu. | 13. 6. (f) = Cu. | 13. 9.
(g) Θεὸς A. | 9. 5. ‖ Κύριος Ἰησοῦς Cu.
| 13. 9. (h) τὴν ἀγάπην ἡμῶν V. | 9. 6.

13 Εἰς τὸ ϛηρίξαι ὑμῶν τὰς
καρδίας ἀμέμπτους ἐν [i] ἁγιωσύ-
νῃ ||, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ
πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [k] Χρι-
ϛοῦ || μετὰ πάντων τῶν ἁγίων
αὐτοῦ [l].

Κεφ. δ'. 4.

1 [m] ΤΟ' || λοιπὸν οὖν, ἀδελ-
φοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ
παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, [n]
καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν
τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ
ἀρέσκειν Θεῷ [o], ἵνα περισσεύητε
μᾶλλον.
2 Οἴδατε γὰρ τίνας παραγ-
γελίας [p] ἐδώκαμεν || ὑμῖν διὰ
τοῦ Κυρίου [q] Ἰησοῦ [r].
3 Τοῦτο γάρ ἐϛι [s] θέλημα
τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν,
ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορ-
νείας·
4 Εἰδέναι ἕκαϛον ὑμῶν τὸ ἑαυ-
τοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ
καὶ τιμῇ·
5 Μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας,
καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰ-
δότα τὸν Θεόν·
6 Τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλε-
ονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι
ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἔκδικ
Κύριος περὶ πάντων τούτων,
θὼς καὶ [t] προείπαμεν || ὑ
καὶ διεμαρτυράμεθα.
7 Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶ
Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ
ἁγιασμῷ.
8 [u] Τοιγαροῦν || ὁ ἀθετ
οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ
Θεὸν τὸν καὶ [x] δόντα || τὸ Π
μα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς [y] ἡμᾶς
9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφία
χρείαν [z] ἔχετε || γράφειν ὑ
αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί
εἰς τὸ ἀγαπᾷν ἀλλήλους.
10 Καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ
πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς
ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ· παρακαλ
μεν δὲ ὑμᾶς, [a] ἀδελφοί ||,
ρισσεύειν μᾶλλον·
11 Καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυ
ζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια,
ἐργάζεσθαι ταῖς [b] ἰδίαις || χε
ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγεί
μεν·
12 Ἵνα περιπατῆτε εὐσχη
νως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μηδε
χρείαν ἔχητε.
13 Οὐ [c] θέλω || δὲ ὑμᾶς
γνο

||13. 1 Cor.1:8. Phil.1:10. 1 Thes.5:23. 2 Thes.2:17. Zac.14:5. Iudæ ℣.14.
Cap.IV. ||1. Phil.1:27. 1 Thes.2:12. ||3. Ex.20:14. Tob.4:12. Matt.5:27. R
6:19.22. 12:2. 1 Cor.5:11. 6:9.15. Gal.5:19.21. Eph.4:20. 5:3.17.27. Phil.
Col.3:5. ||4. Rom.1:24.26. 1 Cor.6:18. 2 Cor.4:7. ||5. Rom.1:24. Gal.4:8. 1 C
15:34. Eph.2:12. 4:17.18. 2 Thes.1:8. ||6. Lev.9:11.13. 1 Cor.6:8. Heb.12
1 Pet.1:15. ||7. Lev.11:44. 19:2. Io.17:19. 1 Cor.1:2. ||8. Luc.10:16. 1 Cor.2
7:40. 1 Io.3:24. ||9. Lev.19:18. Ier.31:34. Matt.22:39. Io.6:45. 13:34. 14:26.
12. Eph.5:2. 1 Thes.3:12. 5:8.15. 1 Pet.4:8. 1 Ioh.2:20. 3:11.23. 4:21. Heb.8
||10. Sup.1:7. ||11. Act.20:34. Eph.4:28. 2 Thes.3:7.12. 1 Pet.4:15. ||12. Rom.
13. 1 Cor.14:40. Col.4:5. ||13. Lev.19:28. Deut.14:1. 2 Sam.12:20. Eph.2
2 Thes.2:16.

(i) *δικαιοσύνῃ* A. S. 1. | 10. 5. (k) = A. | 9. (l) * Ἀμήν A. N. 1. V. | 11. 35. (m) = A. | 9. 29. (n) * *ἵνα* Ge. | 9. 7. (o) * *καθὼς καὶ περιπατεῖτε* A. Cl. L. S. 1. V. | 35. 12. (p) *παρεδώκ.* Cu. | 13. 7. (q) * *ἡμῶν* Ge. P. 1. | 10. (r) * Χριϛοῦ Ge. P. 1. | 10. 5. (s) * *τὸ* A. | 9. 7. (t) *προείπομεν* A. | 9. 6. (u
Cu. | 13. 9. (x) *διδόντα* Cu. | 13
|| & = *καὶ* A. | 9. 7. (y) *ὑμᾶς* S.
| 6. (z) *ἔχομεν* R. 1. S. 1. V. | M.
(a) *ἀγαπητοὶ* A. | 9. 5. (b) = Cl. R
| 10. 29. (c) *θέλομεν* A. Cp. R. L.
N. 1. 2. 4. V. | 35. 8.

ρεῖν, ἀδελφοὶ, περὶ τῶν [d] κε-
μημένων ||, * ἵνα μὴ λυπῆ-
ε, || καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ
οντες ἐλπίδα.
14 Εἰ γὰρ πιςεύομεν ὅτι Ἰη-
σοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέςη, οὕτω
καὶ ὁ Θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ
τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ·
15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν
ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ
ντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν
παρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ
φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας·
16 Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν
κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέ-
λου, καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ κα-
ταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ
νεκροὶ ἐν Χριςῷ, ἀναςήσονται
πρῶτον·
17 Ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ
περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς
ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς
ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου || εἰς ἀέ-
ρα· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυ-
ρίῳ ἐσόμεθα.
18 Ὥςε παρακαλεῖτε ἀλλή-
λους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις [g].

Κεφ. ε'. 5.

ΠΕρὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν
καιρῶν, ἀδελφοὶ, οὐ χρείαν
ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι·
Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε
ὅτι ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης
ἐν νυκτὶ, οὕτως ἔρχεται.
3 Ὅταν [h] γὰρ || λέγωσιν· Εἰ-
ρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνί-
διος αὐτοῖς ἐφίςαται ὄλεθρος,
ὥσπερ ἡ ὠδὶν [i] τῇ || ἐν γαςρὶ
[i] ἐχούσῃ ||· καὶ οὐ μὴ ἐκφύγω-
σιν.
4 Ὑμεῖς [k] δὲ ||, ἀδελφοὶ, οὐκ
ἐςὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα [l] ὑ-
μᾶς ὡς [m] κλέπτης || καταλάβῃ.
5 Πάντες [n] ὑμεῖς υἱοὶ φωτός
ἐςε, καὶ [o] υἱοὶ || ἡμέρας· οὐκ
[p] ἐσμὲν || νυκτὸς, οὐδὲ σκότους.
6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς
[q] καὶ || οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγο-
ρῶμεν καὶ νήφωμεν.
7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς
καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι,
νυκτὸς μεθύουσιν.
8 Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νή-
φωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πί-
ςεως καὶ ἀγάπης, καὶ περικε-
φαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας.
9 Ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς
εἰς ὀργὴν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν
σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριςοῦ·
10 Τοῦ ἀποθανόντες ὑπὲρ ἡ-
μῶν, ἵνα εἴ τε γρηγορῶμεν, εἴ-
τε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ
[r] ζήσωμεν ||.
11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλή-
λους,

14. 1 Cor.15:13.18. || 15. 1 Cor.15:22.51. || 16. Matt.24:31. 1 Cor.15:51. ef.1:7. || 17. Ioh.12:26. 14:3. 17:24. Act.1:9. Apoc.11:12. || 18. Inf.5:11. ef.1:10. 2:17. Cap. V. || 1. Matt.24:3.36. || 2. Matt.24:42.43. 25:13. Mar. 4. Luc.12:39. 21:34. 2 Pet.3:9. Apoc.3:3. 16:15. || 3. Luc.21:34.35. 2 Thef. sa.13:8. Ier.13:21. Ose.13:13. || 4. Eph.5:8. || 5. Luc.16:8. Rom.13:12. Eph. || 6. Matt.24:42. 25:13. Luc.21:34.36. Rom.13:11.12. 1 Cor.15:34. Eph.5: Pet.5:8. || 7. Rom.13:13. || 8. Esa.59:17. Rom.13:12. Eph.6:14.&c. || 9. Rom. 1 Pet.2:8. 2 Thef.2:14. 2 Tim.2:20. Iudæ ℣.4. || 10. Rom.14:8.9. 2 Cor.5: || 11. Sup.4:10.18.

κοιμωμένων A. E. L. M. R. 2. S. 1. V. . (e) = N. 1. | 9. (f) ὑπάντησιν τῷ Cu. | 13. 9. 7. 5. (g) * τοῦ πνεύ- ς N. 1. R. 1. | 10. 35. (h) δὲ Cu. 7. (i) τῆς ἐχούσης V. | 9. 6. 4. (k) γὰρ N. 1. | 9. 7. (l) * ἐκείνη V. | 9. 35. (m) κλέπτας Cu. | 13. 9. (n) * γὰρ A. L. R. 2. | 11. 7. (o) = M. | 9. 29. (p) ἐςὲ Cu. | 13. 6. (q) = A. | 9. 7. (r) ζῶ-μεν Cu. | 13. 9. 6.

λους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕ-
να, καθὼς καὶ ποιεῖτε.
12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοὶ, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν
ὑμῖν, καὶ [s] προϊςαμένους ‖ ὑμῶν
ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς·
13 Καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ
ἐκπερισσοῦ [t] ἐν ἀγάπῃ ‖, διὰ τὸ
ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυ-
τοῖς.
14 Παρακαλοῦμεν δὲ [u] ὑμᾶς ‖,
ἀδελφοὶ, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκ-
τους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλι-
γοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀ-
σθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάν-
τας.
15 Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ
κακοῦ τινι ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντο-
τε τὸ ἀγαθὸν διώκετε [x] καὶ ‖ εἰς
ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.
16 Πάντοτε χαίρετε.
17 Ἀδιαλείπτως προσεύχε-
σθε.
18 Ἐν παντὶ εὐχαριςεῖτε·
τοῦτο γὰρ [y] θέλημα Θεοῦ ἐν Χρι-
ςῷ Ἰησοῦ εἰς [z] ὑμᾶς.
19 Τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε.
20 Προφητείας μὴ ἐξουθενε
21 Πάντα [a] δοκιμάζετε·
καλὸν κατέχετε.
22 Ἀπὸ παντὸς εἴδους π
ροῦ ἀπέχεσθε.
23 Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς ε
νης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελ
καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦ
καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ τὸ σῶμα
μέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ τη
θείη.
24 Πιςὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς,
καὶ ποιήσει [b].
25 Ἀδελφοὶ, προσεύχε
περὶ ἡμῶν.
26 Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδ
φοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἁγί
27 [c] Ὁρκίζω ‖ ὑμᾶς τὸν
ριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπι
λὴν [d] πᾶσι τοῖς [e] ἁγίοις ‖ ἀδ
φοῖς.
28 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμ
Ἰησοῦ Χριςοῦ μεθ' ὑμῶν· Ἀμ

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγ
φη ἀπὸ Ἀθηνῶν. [f]

‖12. Mar.9:50. Rom.15:27. 1 Cor.9:11. 16:18. Gal.6:6. Phil.2:2.29. 1 Tim
17. Heb.13:7.17. ‖14. Rom.14:1. 15:1. 2 Cor.6:6. Gal.6:1.2. Eph.4:2. Col.3:
2 Thef.3:1.6.11.12. ‖15. Lev.19:18. Prov.17:13. 20:22. 24:29. Matt.5:39. Ro
12:17. 1 Cor.6:7. Gal.6:10. Sup.3:12. 1 Pet.3:9. ‖16. Matt.5:12. Luc.10:20. Ro
12:12. 2 Cor.6:10. Phil.2:18. 3:1. 4:4. 1 Pet.4:13. ‖17. Eccl.18:22. Luc.18:1.
36. Rom.12:12. Eph.6:18. Col.4:2. 1 Pet.4:7. ‖18. Eph.5:4.20. Col.3:15. ‖
1 Cor.14:30. Eph.4:30. 1 Tim.4:14. 2 Tim.1:6. ‖20. 1 Cor.14:1. ‖21. 1 Cor.2:
15. 11:2. 12:10. 14:29. 2 Thef.2:15. 1 Io.4:1. ‖22. Phil.4:8. Sup.4:12. ‖23. Ro
15:33. 16:20. 1 Cor.1:8. 14:33. 2 Cor.13:11. 1 Thef.3:13. Phil.4:9. ‖24. 1 Cor.1
10:13. 2 Cor.1:18. 2 Thef.3:3. ‖25. Col.4:3. 2 Thef.3:1. ‖26. Rom.16:16. 1 C
16:20. 2 Cor.13:12. 1 Pet.5:14. ‖27. Col.4:16. ‖28. Rom.16:20.24. 1 Cor.16:
2 Cor.13:13. Gal.6:18. Phil.4:23. 2 Thef.3:18. Heb.13:25. Apoc.22:21.

(s) προϊςανομένους A. | 9. 6. (t) = P. 1. | 9. (u) = Cu. | 13. 7. (x) = A. R. 1. | 10. 7. (y) * ἐςι A. | 9. 35. (z) * πάντας V. | 9. 35. (a) * δὲ R. 5. | 9. 7. ‖ & δοκιμάζοντες pro δοκιμάζ. N. 1. | 9. 6. (b) * τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαι Cp. | 9. 35. 14. (c) ἐνορκίζω A. | 9. ‖ ἐξορκίζω Ge. | 9. 7. (d) * ταύτην | 9. 35. (e) = Ge. | 9. (f) ςίχων Cæf.

ΠΑΥΛΟ

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ~ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ Ἡ ΠΡΟ'Σ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙ~Σ 'ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΔΕΥΤΕ'ΡΑ.

ΚΕΦ. α'. I.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ [f] Σιλου-
ανὸς ‖ καὶ Τιμόθεος τῇ
ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέ-
, ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυ-
Ἰησοῦ Χριστῷ·
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
οῦ πατρὸς [g] ἡμῶν ‖, καὶ Κυ-
ου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ
ῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελ-
ί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπερ-
ξάνει ἡ πίστις ὑμῶν, καὶ πλε-
άζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάν-
ων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους·
4 Ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν
καυχᾶσθαι ‖ ἐν ταῖς ἐκκλη-
αις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομο-
ς [i] ὑμῶν ‖, καὶ πίστεως ἐν
σι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ
ῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε.
5 [k] Ἔνδειγμα ‖ τῆς δικαίας
ίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ κα-
ξιωθῆναι ὑμᾶς [l] τῆς βασι-
ίας ‖ τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ
πάσχετε·
6 Εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀν-
ταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς
[m] θλίψιν ‖·
7 Καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις
ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκα-
λύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ [n] ἀπ'
οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως
αὐτοῦ,
8 Ἐν [o] πυρὶ φλογὸς ‖, διδόν-
τος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν,
καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ εὐ-
αγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
[p] Χριστοῦ ‖·
9 Οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλε-
θρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου τοῦ
Κυρίου [q], καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς
ἰσχύος αὐτοῦ·
10 Ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν
τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμα-
σθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς [r] πιστεύου-
σιν ‖, (ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύ-
ριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς) ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ.

11 Εἰς

‖ 1. 1 Thess.1:1. ‖ 2. 1 Cor.1:3. 2 Cor.1:2. Gal.1:3. Eph.1:2. Phil.1:2. Col.1:2. hess.1:1. 1 Pet.1:2. ‖ 3. Rom.1:8. 1 Cor.1:4. Eph.1:15. Phil.1:3. Col.1:3. 1 Thess. 1. 3:6. 4:9. ‖ 4. 2 Cor.7:14. 9:2. 1 Thess.1:3.6. 2:14.19. 3:4.7. ‖ 5. Phil.1:28. Thess.2:14. Iudæ ℣.6. ‖ 6. Zac.2:8. Apoc.6:10. ‖ 7. Sup.5:1.5.15. Matt.5:11.25: . Rom.8:17. 2 Cor.4:17. 1 Thess.4:16. 2 Tim.2:12. 1 Pet.1:6. 5:10. ‖ 8. Ps.79:6. att.25:41. Rom.2:8. 1 Cor.15:34. Gal.4:8. Eph.2:12. 1 Thess.4:5. Heb.12:29. Pet.3:7. ‖ 9. Esa.2:19. Rom.2:8.9. Iudæ ℣.9.10. ‖ 10. Act.1:11. 1 Thess.1:10. 4:16. poc.1:7.

(f) Σιλβανὸς Cu. | 13. 6. (g) = 1. | 13. 7. 29. (h) ἐγκαυχᾶσθαι A. . 7. (i) = P. 1. | 9. 7. 2. (k) ἐνδεί-ζατε E. | 9. 6. (l) ἐν τῇ βασιλείᾳ . | 9. 6. (m) ἀνταπόδοσιν V. | 9. 5. (n) * χριστοῦ Cp. | 9. 14. (o) φλογὶ πυρὸς Cl. R. 1. V. | 4. 11. ‖ & διδοὺς pro διδόντος Cu. | 13. 9. 6. (p) = E. | 9. (q) * Θεοῦ L. | 9. (r) πιστεύσασιν A. Cp. E. L. M. S. 4. V. | 36. 23.

11 Εἰς ὃ καὶ [s] προσευχόμεθα ||
πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς
ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς [t] ἡ-
μῶν ||, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐ-
δοκίαν ἀγαθωσύνης, καὶ ἔργον
πίστεως ἐν δυνάμει·
12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [u] Χριστοῦ ||
ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κα-
τὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κεφ. β'. 2.

1 ἘΡωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοί, [x] ὑπὲρ || τῆς παρου-
σίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς
ἐπ' αὐτόν,
2 Εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευ-
θῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς [y], μήτε
θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος,
μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπι-
στολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέ-
στηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ [z] Χριστοῦ ||·
3 Μήτις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κα-
τὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ
ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον, καὶ
ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς [a] ἁ-
μαρτίας, || ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,
4 Ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραι-
ρόμενος ἐπὶ [b] πάντα || λεγόμενον
Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς
τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ [c] ὡς Θεὸ[ν]
καθίσαι, [d] ἀποδεικνύντα || ἑα[υ-]
τὸν [e] ὅτι ἐστὶ || Θεός.
5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι [f] ὢ[ν]
πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμ[ῖν;]
6 Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατ[ε,]
εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν
τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ·
7 Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνε[ρ-]
γεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κ[α-]
τέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γέν[η-]
ται·
8 Καὶ τότε ἀποκαλυφθήσετ[αι]
ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος [g] ἀναλ[ώ-]
σει || τῷ πνεύματι τοῦ στόματ[ος]
αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπ[ι-]
φανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ·
9 Οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κα[τ']
ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσ[ῃ]
δυνάμει, καὶ σημείοις, καὶ τ[έ-]
ρασι ψεύδους,
10 Καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆ[ς]
ἀδικίας [h] ἐν || τοῖς ἀπολλυμένοι[ς,]
ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀλη-
θείας [i] οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σω-
θῆναι αὐτούς.
11 [k] Καὶ || διὰ τοῦτο [l] πέμ-
ψει || αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργεια[ν]
πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺ[ς]
τῷ ψεύδει·
12 Ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μ[ὴ]
πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ[ὰ]
εὐ[-]

|| 11. 1 Thess.1:3. Cap. II. || 1. Matt.24:31. Mar.13:27. 1 Thess.4:15. || 2. Ier 29:8. Matt.24:4.24. Eph.5:6. Col.2:18. Inf.3:14. 2 Tim.3:1. 2 Pet.2:1. 3:1. 1 Io 4:1. || 3. Matt.24:23. Luc.18:8. Eph.5:6. 1 Tim.4:1. 1 Io.2:18. Iudæ ℣.4.17. Apoc 13:11. 17:8. 1 Macc.2:48.62. || 4. Dan.7:25. 11:36. Ez.28:2.6.9. Iudit 3:8. Sap.14 20. 15:17. Apoc.13:6. || 7. Act.20:29. 1 Io.2:18. 4:3. || 8. Iob 4:9. Esa.11:4. Hos 6:5. Apoc.2:16. 19:15.20.21. || 9. Deut.13:1. Matt.24:24. Io.8:41. 2 Cor 4:4. Eph 2:2. Apoc.13:13. &c. 19:20. || 10. 2 Cor.2:15. 4:3. || 11. 1 Reg.22:22. 2 Par.18 22. Prov.1:29. Ez.14:9. Matt.24:5.11.24. Mar.13:6. Luc.21:8. Rom.1:24. &c. 1 Tim.4:1. || 12. Rom.1:32.

(s) προσευξό. P. 1. | 9. 36. (t) ὑμῶν Cu. | 13. 6. (u) = E. N. 1. | 10. (x) περὶ P. 1. | 9. 7. (y) * ὑμῶν Cl. N. 1. | 10. 7. (z) Κυρίου R. 2. | 9. 5. (a) ἀνομίας L. S. 2. | 10. 5. (b) πᾶν τὸ V. W. | 10. 5. 32. (c) = A. R. 3. S. 1. | 11. 2. 29. (d) ἀπο-δεικνύοντα Cu. | 13. 9. 6. (e) ὡς ἂν [...] V. | 9. 35. (f) μου ὄντος Cu. | 13. 9. 36. (g) Ἰησοῦς ἀνελεῖ A. | 9. 5. (h) = A. | 9. 7. (i) * Χριστοῦ Cu. | 13. 35. (k) = Cu. | 13. 7. (l) πέμπει A. | 9. 6.

ϰήσαντες [m] ἐν || τῇ ἀδικίᾳ.
Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχα-
ν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑ-
, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ
ρίου ||, ὅτι [o] εἵλετο || ὑμᾶς
ὸς [p] ἀπ᾽ ἀρχῆς || εἰς σωτη-
ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, καὶ
ι ἀληθείας·
4 Εἰς ὃ ἐκάλεσεν [q] ὑμᾶς ||
τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς
ποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡ-
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Ἄρα οὖν, ἀδελφοὶ, στήκε-
καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις
ἐδιδάχθητε εἴ τε διὰ λόγου,
δι᾽ ἐπιστολῆς [s] ἡμῶν ||.
5 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν
οῦς Χριστὸς, καὶ ὁ Θεὸς καὶ
ὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς,
δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ
ίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι,
7 Παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς
ίας, καὶ στηρίξαι [t] ὑμᾶς ||
αντὶ [u] λόγῳ καὶ ἔργῳ || ἀ-
ῷ.

Κεφ. γʹ. 3.

Ο λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀ-
δελφοὶ, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ
ς τοῦ Κυρίου τρέχῃ, καὶ δο-
ξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς·
2 Καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν
ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων·
οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις.
3 Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ [x] Κύριος ||,
ὃς [y] στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
4 Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ᾽
ὑμᾶς, ὅτι ἃ [z] παραγγέλλομεν ||
ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε [a] καὶ ποιήσε-
τε ||.
5 Ὁ δὲ [b] Κύριος || κατευθύναι
ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγά-
πην τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς ὑπομονὴν
τοῦ Χριστοῦ.
6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀ-
δελφοὶ, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου
[c] ἡμῶν || Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλε-
σθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ
κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν [d] παρέ-
λαβε || παρ᾽ ἡμῶν.
7 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ
μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακ-
τήσαμεν ἐν ὑμῖν·
8 Οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον [e] ἐφά-
γομεν || παρά τινος· ἀλλ᾽ ἐν κό-
πῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέ-
ραν [f] ἐργαζόμενοι ||, πρὸς τὸ μὴ
ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν.

9 Οὐχ

3. 1 Theſſ.1:4. 2 Theſſ.1:3. 4 Eſd.2:37.41. Eph.1:4. 1 Pet.1:2. || 15. 1 Cor.11:
:13. Phil.4:1. 2 Theſſ.3:6. || 16. 1 Theſſ.4:13. 1 Pet.1:3. || 17. 1 Theſſ.3:13. Inf.
1 Pet.5:10. Cap. III. || 1. Matt.9:38. Eph.6:19. Col.4:3. 1 Theſſ.5:25. || 2.
.11:25. Io 6:44. Act.2:40. 13:45.50. 17:5.13. 28:24. Rom.10:16. 15:31. 2 Cor.4:
heſſ.2:18. || 3. Io.17:15. 1 Cor.1:9. 10:13. 1 Theſſ.3:3. 5:24. Sup.2:2. 1 Io.5:18.
Cor.7:16. Gal.5:10. 1 Theſſ.4:10. 5:11. Sup 2:15. || 5. 1 Par.29:18. 1 Theſſ.
3:3. 4:1. || 6. Rom.16:17. 1 Cor.5:9.11.13. 1 Theſſ.4:11. 5:14. 2 Theſſ.2:15. 3:
. Tit.3 10. 2 Io. ℣.10. || 7. 1 Cor.4:16. 11:1. 1 Theſſ.1:6. 2:10. 4:11. || 8. Act.18:
34. 1 Cor.4:12. 2 Cor.11:9. 12:13. 1 Theſſ.2:9.

) = Cu. | 13.7. (n) Θεοῦ Cu. | 13.
) εἵλατο A. | 9. 6. || & ἡμᾶς pro
V. | 9. 6. (p) ἀπαρχὴν L. | 9. 6. || ἀ-
ὰς V. | 9. 5. 32. (q) ἡμᾶς Cu. | 13. 6.
ἡμῶν Ge. | 9. 7. 35. (s) = P. 1. | 9.
t) = Cu. 13. 7. 9. 29. (u) ἔργῳ καὶ
A. | 9. 4. (x) Θεὸς A. Cl. | 10. 5.
καὶ A. | 9. 7. (z) παρηγγείλαμεν
V. | 9. 6. || & = ὑμῖν καὶ Cu. | 13. 6. 33.
(a) = E. M. | 10. 29. || & ἐποιήσατε pro
ποιεῖτε R. 1. | 9. 36 2. (b) Θεὸς N. 1. | 9.
5. (c) = Ge. | 9. (d) παρελάβοσαν A.
| 9. 6. 29. || παρελάβετε N. 1. | 9. || παρ-
έλαβον Cp. E. L. S. 5. V. | 36. 29. (e)
ἐλάβομεν E. M. | 10. 5. (f) ἀγωνιζό.
P. 2. | 9. 5.

9 Οὐχ [g] ὅτι οὐκ ἔχομεν ‖ ἐξ-
ουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον
δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡ-
μᾶς.
10 Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς
ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑ-
μῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζε-
σθαι, μηδὲ ἐσθιέτω.
11 [h] Ἀκούομεν ‖ γάρ τινας
περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως,
μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ πε-
ριεργαζομένους.
12 Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγ-
γέλλομεν, καὶ παρακαλοῦμεν
[i] διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ ‖, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐρ-
γαζόμενοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον
ἐσθίωσιν.
13 Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, μὴ
ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες.
14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπα
τῷ λόγῳ [k] ἡμῶν ‖ διὰ τῆς
στολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε
μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ,
ἐντραπῇ.
15 Καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγε
ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν
16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆ
ρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνη
παντὸς ἐν παντὶ [l] τρόπῳ
Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.
17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ
Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν π
ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω.
18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑ
Ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευ
ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟ
Η' ΠΡΟ'Σ ΤΙΜΟ'ΘΕΟ
'ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΠΡΩ'ΤΗ.

ΚΕΦ. α'. I.

1 ΠΑΥ͂ΛΟΣ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἐπι-
ταγὴν [n] Θεοῦ ‖ σωτῆ-
ρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν,
2 Τιμοθέῳ [o] γνησίῳ ‖ τέ
ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρ
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς [p] ἡμῶν ‖,

‖9. Matt.10:10. 1 Cor.4:16. 9:3.6. 11:1. 1 Thess.1:6. 2:6. Phil.3:17. 1 Tim.
‖10. Gen.3:19. ‖11. 1 Tim.5:13. ‖12. Eph.4:28. 1 Thess.4:11. ‖13. Gal.6:9.
Matt.18:17. 1 Cor.5:9.11. 2 Thess.3:6. ‖15. Lev.19:17. 2 Cor.10:8. 13:10. 1 Th
5:14. ‖16. Rom.15:33. 16:20. 1 Cor.14:33. 2 Cor.13:11. Phil.4:9. 1 Thess.
‖17. 1 Cor.16:21. Col.4:18. Sup.2:2. Cap.I. ‖1. Act.9:15. 13:2. 22:21. 2
26:16. Gal.1:1.11. 2:2.7. Eph.3:2.7. Col.1:23.27. Inf.2:3.7. 4:10. 2 Tim.1:9
Tit.1:3. 2:10. 3:4. Judæ ℣.25. ‖2. Act.16:1. 1 Cor.4:17. Gal.1:3. 1 Thess.3:2. P
2:19. 2 Tim.1:2. 3:10. Tit.1:4. 1 Pet.1:2.

(g) ὡς οὐκ ἔχωμεν V. | 9. 29. (h) ἠ-
κούσαμεν V. | 9. 6. (i) ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ
Χριστῷ A. | 9. (k) ὑμῶν Cu. | 9. 13. (l)
τόπῳ Cl. W. | 10. 6. 5. (m) * στίχων ρς'.
Cæs. (n) * τοῦ πατρὸς ἡμῶν Θεοῦ, &
= σωτῆρος & Χριστοῦ S. 1. | 9. ‖ Θεοῦ
τρὸς καὶ Cp. | 9. 14. ‖ = καὶ κυ
Cp. N. 1. | 9. 14. (o) ἀγαπητῷ V. | 9
(p) = A. R. 2. | 10. 7.

ςοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
Καθὼς παρεκάλεσά σε [q] προσ-
αι || ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος
Μακεδονίαν· ἵνα παραγγεί-
τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν·
Μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ
εαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες
ητήσεις || παρέχουσι μᾶλλον
κοδομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει.
Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγε-
ς ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς
δίας, καὶ συνειδήσεως ἀγα-
, καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου·
5 Ὧν τινες ἀστοχήσαντες, ἐξ-
άπησαν εἰς ματαιολογίαν·
Θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκα-
, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγου-
, μήτε περὶ τίνων διαβεβαι-
ται.
8 Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νό-
, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως
ρῆται ||·
9 [t] Εἰδὼς || τοῦτο, ὅτι δικαίῳ
ος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ
ιποτάκτοις, [u] ἀσεβέσι καὶ
αρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβή-
ς, [x] πατραλῴαις καὶ μητρα-
αις ||, ἀνδροφόνοις,
10 Πόρνοις, ἀρσενοκοίταις,
δραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρ-
ς, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαι-
νούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται·
11 [y] Κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς
δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπι-
στεύθην ἐγώ.
12 Καὶ χάριν ἔχω τῷ [z] ἐνδυ-
ναμώσαντί || με [a] Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με
ἡγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν·
13 [b] Τὸν || πρότερον ὄντα
βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑ-
βριστήν· ἀλλ' [c] ἠλεήθην [d], ὅτι
ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ·
14 Ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις
τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως
καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ.
15 Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης
ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰη-
σοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρ-
τωλοὺς σῶσαι· ὧν πρῶτός εἰμι
ἐγώ.
16 Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην,
ἵνα ἐν ἐμοὶ [e] πρώτῳ || ἐνδείξηται
Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακρο-
θυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν
μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς
ζωὴν αἰώνιον.
17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων
[f] ἀφθάρτῳ ||, ἀοράτῳ, μόνῳ [g] σο-
φῷ || Θεῷ τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

18 Ταύ-

|| 3. Act.20:13.29. Gal.1:6.7. Col.2:4.16. Inf.4:1.6.11. 5:7. 6:3.17.20. 2 Tim.2:
.4:2. Tit.1:13. || 4. 1 Tim.4:7. 6:4.20. 2 Tim.2:16. 4:4. Tit.1:14. 3:9. || 5. Rom.
:8. &c. Gal.5:14. 2 Tim.1:3. || 6. 1 Tim.4:2. 5:15. 6:4.10.20. 2 Tim.2:18. 4:4.
t.1:10.14. || 7. Inf.6:4. || 8. Rom.7:12. || 9. Rom.13:3. Gal.3:19. 5:23. || 10. Inf.6:
2 Tim.1:13. 4:3. Tit.1:9. 2:1. || 11. 2 Cor.4:6. 1 Thess.2:4. 1 Tim.2:7. 6:15. 2 Tim.
11. || 12. Act.9:22. 1 Cor.7:25. 4:2. 9:17. 2 Cor.3:6. Inf.2:7. 2 Tim.4:17. || 13.
c.23:34. Ioh.9:39.41. 16:2. Act.3:17. 8:3. 9:1.5.13. 22:4. 26:9.10. 1 Cor.2:8.
:9. Gal.1:13. Phil.3:6. || 15. Matt.9:13. Mar.2:17. Luc.5:32. 19:10. Rom.5:8.
Cor.15:9. Inf.3:1. 4:9. 2 Tim.2:11. Tit.3:8. 1 Ioh.3:5. || 17. 1 Par.29:11. Ps.10:
. 145:13. Dan.7:9.14. Io.1:18. Rom.1:23. 16:27. 1 Tim.6:16. Heb.11:27. 1 Ioh.
12. Iudæ ℣.25.

(q) περιμεῖναι Cu. | 13.7. (r) ἐκζη-
τήσεις A. | 9.7. (s) χρῆσηται A. | 9.6.
εἰδότες V. | 9. 36. (u) * καὶ Cu.
13.7. (x) πατρολοίαις καὶ μητρα-
λοίαις R. 6. | 9. || πατρολῴαις καὶ μη-
τρολῴαις A. | 9.6. (y) * τῇ Cu. | 9.13.
|| * ἣ ἐστι V. | 9. 35. (z) ἐνδυναμοῦντί
S. 1. | 9.6. (a) * ἐν Cu. | 9.13.7. (b)
τὸ Cu. | 13.6.29. (c) * διὰ τοῦτο Cu.
| 13.9.35. || * καὶ Cæs. | 9. (d) * ὑπὸ
Θεοῦ V. | 9.35. (e) = Cu. | 13.9.29.33. (f)
ἀθανάτῳ Cu. | 13.5. (g) = A. V. | 10.33.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπί σε προφητείας, ἵνα ϛρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν ϛρατείαν,

19 Ἔχων [h] πίϛιν ‖ καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες [ii] ἀπωσάμενοι ‖, περὶ τὴν πίϛιν ἐναυάγησαν·

20 Ὧν ἐϛιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος· οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

Κεφ. β΄. 2.

1 [i] ΠΑρακαλῶ ‖ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχὰς, ἐντεύξεις, εὐχαριϛίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων·

2 Ὑπὲρ βασιλέων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων· ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν [k] πάσῃ ‖ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.

3 Τοῦτο [l] γὰρ ‖ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ·

4 Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.

5 Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ
σίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων,
θρωπος Χριϛὸς Ἰησοῦς·

6 Ὁ δοὺς ἑαυτὸν [m] ἀντ
τρον ‖ ὑπὲρ πάντων, [n] τὸ
τύριον ‖ καιροῖς ἰδίοις [o].

7 Εἰς ὃ [p] ἐτέθην ‖ ἐγὼ κ
καὶ ἀπόϛολος, (ἀλήθειαν λ
[q] ἐν Χριϛῷ ‖, οὐ ψεύδομαι)
δάσκαλος ἐθνῶν ἐν [r] πίϛει ‖
ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχε
τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τό
ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χ
ὀργῆς καὶ [s] διαλογισμοῦ ‖.

9 Ὡσαύτως [t] καὶ τὰς ‖
ναῖκας ἐν καταϛολῇ κοσμίῳ, μ
αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμ
ἑαυτὰς, μὴ ἐν [u] πλέγμασιν
χρυσῷ ‖, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱμ
τισμῷ πολυτελεῖ·

10 Ἀλλ᾽ (ὃ πρέπει γυναι
ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν)
ἔργων ἀγαθῶν.

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέ
ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.

12 Γυναικὶ δὲ διδάσκειν
ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸ
ἀλλ᾽ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.

13 Ἀδ

‖18. 1 Tim.4:14.6:12. 2 Tim.2:3.4:7. Phil.2:25. Philem.1. ‖19. Inf.3:9. ‖2
1 Cor.4:21. 5:5. 11:32. 2 Cor.13:7.10. 2 Tim.2:17. 4:14. Cap. II. ‖1. Mac
12:11. ‖2. Ier.29:7. 1 Esr.6:10.31. Bar.1:11. ‖3. 1 Tim.1:1. 4:10. 5:4. 2 Tim.1
Tit.1:3. ‖4. Eze.18:23. Io.3:16. 2 Pet.3:9. ‖5. Ioh.17:3. Rom.3:30. 10:12. Gal.
19.20. Heb.8:6.9:15. Sap.11:23. ‖6. Matt.20:28. Mar.10:45. Luc.24:21. 1 Cor.
6. Gal.4:4. Eph.1:7.9. 3:5. Col.1:14. 2 Thess.1:10. Tit.2:14. Heb.9:12. 1 Pet.1:1
Apo.5:9. ‖7. Act.9:15. 13:2. 22:21. Rom.1:9. 9:1. 11:13. 15:16. Eph.3:8. Gal.
16. 2:7.8. 2 Tim.1:11. Sup.1:1.11. ‖8. Ps.134:2. Esa.1:15. Mal.1:11. Sir.28:2. Ma
5:24. 6:12. Ioh.4:21. Phil.2:14. Iac.1:6. ‖9. Tit.2:3.5. 1 Pet.3:3. ‖11. 12. Gen.
16. 1 Cor.14:34. Eph.5:24.

(h) πιϛὴν Cu. | 13.6. (ii) μὴ ἀσπασάμενοι Cæs. | 9. (i) παρακάλει Cu. | 13.9. (k) = Cu. | 13.9.7. (l) = A. | 9.7. (m) = Cu. | 9.33.29. (n) = A. | 13.9. ‖ τὸ μυϛήριον s.1. | 9.5. ‖ & * οὗ ante τὸ v. | 9. (o) * ἐδόθη Cu. | 13.9. ‖ * ἐβεβαιώθη v. | 9. (p) ἐπιϛεύθην A. | 9.5. (q) = A. Cl. E. G. M.
3. | 29. 33. (r) πνεύματι A. | 9.
(s) διαλογισμῶν P. 1. | 9.6. (t) =
| 9. 26. 29. (u) καταπλέγμασι κ
χρυσίῳ A. | 9.7. ‖ & τιμίᾳ pro κο
μίῳ N. 1. | 9.5.

13 Ἀδὰμ γὰρ ˣ πρῶτος ‖ ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα.
14 Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ γυνὴ ʸ ἀπατηθεῖσα ‖, ἐν παραβάσει γέγονε.
15 Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν ᶻ μείνωσιν ‖ ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

Κεφ. γ΄. 3.

ᵃ Πιστὸς ‖ ὁ λόγος· Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.
2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλεον, σώφρονα, κόσμιον, ᵇ φιλόξενον, διδακτικόν·
3 Μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην ᶜ, μὴ αἰσχροκερδῆ ‖· ἀλλ' ᵈ ἐπιεικῆ ‖, ἄμαχον, ᵉ ἀφιλάργυρον ‖·
4 Τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς ᶠ προϊστάμενον ‖, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος·
5 (Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;)
6 Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς, εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου.
7 Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν· ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ ᵍ παγίδα τοῦ διαβόλου.
8 Διακόνους ὡσαύτως ʰ σεμνοὺς ‖, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς·
9 Ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει·
10 Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, ⁱ εἶτα ‖ διακονείτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες.
11 Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνὰς, μὴ διαβόλους, νηφαλέους, πιστὰς ἐν πᾶσι.
12 Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων·
13 Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14 Ταῦτά σοι γράφω, ᵏ ἐλπίζων ˡ ἐλθεῖν πρός σε ᵐ τάχιον ‖·
15 Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ⁿ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας.
16 Καὶ ᵒ ὁμολογουμένως ‖ μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· ᵖ Θεὸς ‖ ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ,

‖13. Gen.1:27. 2:18.22. 1 Cor.11:8.9. ‖14. Gen.3:6.13. 2 Cor.11:3. Sir.25:24. ‖15. Inf.4:3. 5:10. Tit.2:5. Cap. III ‖1. Act.20:28. Phil.1:1. 1 Tim.1:15. 4:9. 2 Tim.2:11. Tit.3:8. ‖2. 2 Tim.2:24. Tit.1:6.7. ‖3. 1 Pet.5:2. ‖7. 1 Cor.5:12. 1 Thess.4:12. ‖8. Act.6:3. Lev.10:9. Eze.44:21. ‖9. Sup.1:19. ‖13. Matt.25:21. ‖14. Inf 4:13. ‖15. 2 Tim.2:20. ‖16. Matt.3:16. 28:2. Mar.16:5.17.18. Luc.2:13. 3:22. 24:4.23.51. Io.1:14. 20:12. Act.1:9. Rom.1:4. 10:18. Eph.3:5.6.10. 1 Io.1:2. 1 Pet.1:12. 3:18.

(x) πρῶτον s. 1. | 9. 6. (y) ἐξαπατηθεῖσα A. | 9. 7. (z) μείνῃ V. | 9. 36. (a) ἀνθρώπινος Cl. | 9. 22. (b) * σεμνὸν, V. | 9. (c) = A. Cl. E. M. S. 5. | 23. 29. (d) = Cu. | 13. 9. (e) ἀφιλόνεικον N. 1. | 9. 5. (f) ἐπιστάμενον P. 3. | 9. 7. (g) * εἰς Cu. | 13. 7. (h) = P. 1. | 9. (i) καὶ οὕτω Cl. | 9. 5. 7. (k) * τέκνον Τιμόθεε, V. | 9. 35. (l) * με V. | 9. 35. (m) ἐν τάχει A. | 9. 6. (n) * σε V. | 9. 35. (o) ὁμολογοῦμεν ὡς Cu. | 13. 32. (p) ὃ Cl. V. | 10. 7. 29.

σαρκὶ, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη [q] ἀγγέλοις ||, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιςεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΤΟ' δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν ὑςέροις καιροῖς ἀποςήσονταί τινες τῆς πίςεως, [r] προσέχοντες πνεύμασι [s] πλάνοις ||, καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων,

2 Ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, [t] κεκαυτηριασμένων || τὴν [u] ἰδίαν || συνείδησιν,

3 Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριςίας τοῖς πιςοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν [x]·

4 Ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλὸν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριςίας λαμβανόμενον·

5 Ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ διάκονος Ἰησοῦ Χριςοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίςεως, καὶ [y] τῆς καλῆς διδασκαλίας ||, [z] ᾗ || παρηκολούθηκας.

7 Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γρ ώδεις μύθους παραιτοῦ· γύμνα δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν.

8 Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασ πρὸς ὀλίγον ἐςὶν ὠφέλιμος· ἡ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμ ἐςιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζω τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.

9 Πιςὸς ὁ λόγος καὶ πάσ ἀποδοχῆς ἄξιος.

10 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶ μεν καὶ [a] ὀνειδιζόμεθα ||, ὅ [b] ἠλπίκαμεν || ἐπὶ [c] Θεῷ ζῶντι || ὅς ἐςι [d] σωτὴρ || πάντων ἀνθρώ πων, μάλιςα πιςῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα κα δίδασκε.

12 Μηδείς σου τῆς νεότητο καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος [e] γί νου || τῶν πιςῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀ ναςροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, [f] ἐν πνεύ ματι, || ἐν πίςει, ἐν ἁγνείᾳ.

13 Ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ.

14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ [g] διὰ || προφητείας, μετὰ ἐπιθέσεως [h] τῶν χειρῶν || τοῦ πρεσβυτερίου.

15 Ταῦ-

|| 1. Gen. 49:1. Esa. 2:2. Dan. 2:28. 10:14. Ioel. 3:1. Matt. 24:11. 24. Act. 2:17. 20:29. 2 Thess. 2:3. 2 Tim. 3:1. 1 Pet. 1:20. 2 Pet. 2:1. 15. 3:2. 3. 17. Heb. 1:1. Iudæ ℣. 3. 18. 1 Io. 2:18. || 2. Matt. 7:15. Rom. 16:18. Sup. 1:5. 19. 2 Tim. 3:5. || 3. Gen. 1:30. 9:3. Rom. 14:6. 1 Cor. 10:30. Sup. 2:15. || 4. Gen. 1:31. Sir. 39:16. Act. 10:15. Rom. 14:14. 20. 1 Cor. 10:25. Tit. 1:15. || 6. 2 Tim. 1:5. 3:10. 14. 15. || 7. 1 Cor. 9:24. 1 Tim. 1:4. 6:20. 2 Tim. 2:16. 23. 4:4. Tit. 1:14. 3:9. || 8. Deut. 28:8. 12. 30:9. Ps. 1:3. 37:4. 29. 84:11. 91:10. 97:11. 112:2. 3. 119:165. 128:1. 145:19. Prov. 3:1. 16. 8:35. 9:11. 10:6. 24. 12:21. 13:25. 22:4. 28:10. Eccl. 8:12. Esa 3:10. 32:17. Matt. 6:16. 33. 19:29. Rom. 8:28. 14:17. 1 Cor. 8:8. Col. 2:23. 1 Tim. 6:6. || 9. 1 Tim. 1:15. 3:1. 2 Tim. 2:11. || 10. Ps. 36:7. 107:2. 10. &c. Act. 14:17. 17:25. 1 Cor. 4:11. 9:26. || 12. 1 Cor. 16:10. 11. 2 Cor. 6:6. Tit. 2:7. 15. 1 Pet. 5:3. Inf. 5:22. || 13. Sup. 3:14. 2 Tim. 3:15. || 14. Act. 6:6. 8:17. 13:3. 19:6. 1 Tim. 1:18. 5:22. 2 Tim. 1:6.

(p) ἀνθρώποις S. 1. | 9. 5. (r) * ἔσονται γὰρ νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς καὶ ἐν Ἰσραὴλ ἐσεβάσθησαν. W. | 9. (s) πλάνης Cp. s. 4. v. | 6. 12. 14. 8. (t) κεκαυςηρ. A. | 9. 6. (u) = P. 1. | 9. (x) * αὐτοῦ Cu. | 13. 9. 35. (y) τῇ καλῇ διδασκαλίᾳ P. 1. | 9. 6. (z) ἧς A. | 9. || οἷς Cu. | 9. 13. 6. (a) ἀγωνιζόμεθα A. L. | 10. 5. (b) ἐλπίζομεν V. | 9. 6. (c) Θεὸν ζῶντα Cu. | 13. 6. (d) πατὴρ & = ἀνθρώπων N. 1. | 9. 5. (e) γενοῦ Cu. | 13. 6. (f) = A. Cl. | 19. 29. (g) μετὰ P. 1. | 9. 7. (h) = L. | 9. 29.

15 Ταῦτα μελέτα, ἐν τού-
ις ἴσθι· ἵνα σοῦ ἡ προκοπὴ φα-
ρὰ ᾖ [i] ἐν πᾶσιν ||.
16 [k] Ἔπεχε || σεαυτῷ, καὶ
ῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε [l] αὐ-
ῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σε-
υτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούον-
άς σου.

Κεφ. ε΄. 5.

ΠΡεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς,
ἀλλὰ παρακάλει ὡς πα-
έρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς·
2 Πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας·
εωτέρας, ὡς ἀδελφὰς, ἐν πάσῃ
γνείᾳ.
3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χή-
ας.
4 Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκ-
ονα ἔχει, [m] μανθανέτωσαν ||
ρῶτον [n] τὸν ἴδιον οἶκον || εὐσε-
εῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι
οῖς προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστι
καλὸν, καὶ || ἀπόδεκτον ἐνώ-
ιον τοῦ Θεοῦ.
5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ με-
ονωμένη [p] ἤλπικεν || ἐπὶ τὸν
Θεὸν, καὶ [p] προσμένει || ταῖς δε-
ήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκ-
τὸς καὶ ἡμέρας.
6 Ἡ δὲ σπαταλῶσα, ζῶσα
τέθνηκε.
7 Καὶ [q] ταῦτα || παράγγελ-
λε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν.
8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μά-
λιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν
πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου
χείρων.
9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔ-
λαττον ἐτῶν ἑξήκοντα, γεγονυῖα
ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή·
10 Ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυ-
ρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ
ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας
ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν,
εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολού-
θησε.
11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραι-
τοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι
τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν·
12 Ἔχουσαι κρῖμα, ὅτι τὴν
πρώτην πίστιν ἠθέτησαν.
13 Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθά-
νουσι περιερχόμεναι τὰς οἰκίας·
οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ
φλύαροι, καὶ περίεργοι, λαλοῦ-
σαι τὰ μὴ δέοντα.
14 Βούλομαι οὖν [r] νεωτέρας
[s] γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδε-
σποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν δι-
δόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας
χάριν.
15 Ἤδη γάρ τινες ἐξετράπη-
σαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.
16 Εἴ τις [t] πιστὸς ἢ || πιστὴ
ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς,
[u] καὶ || μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία,
ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.
17 Οἱ

|| 16. Eze. 33:9. Dan. 12:3. Act. 20:28. Rom. 11:14. 1 Cor. 9:22. Iac. 5:20. Cap. V. || 1. Lev. 19:32. 1 Pet. 5:1. || 2. 2 Cor. 6:6. Sup. 4:12. || 3. Act. 6:1. || 4. Gen. 45:16. &c. Matt. 15:4. Mar. 7:10. &c. Eph. 6:1. 2. || 5. Luc. 2:36. 18:1. 1 Cor. 7:32. || 7. 1 Tim. 1:3. 4:11. 6:17. || 8. Esa. 58:7. Luc. 12:48. Gal. 6:10. 2 Tim. 3:5. Tit. 1:16. || 10. Gen. 18:4. 19:2. Luc. 7:38. 44. Ioh. 13:5. 14. Act. 16:15. Heb. 13:2. 1 Pet. 4:9. || 13. Tit. 2:3. || 14. 1 Cor. 7:9. Tit. 2:8. || 16. Sup. ℣. 3.

(i) = A. | 9. (k) πρόσεχε R. 1. S. 1. V. | 11. 7. (l) * ἐν Cu. | 9. 13. 7. (m) μαθέτωσαν Cu. | 13. 9. || μανθανέτω V. | 9. (n) τῷ ἰδίῳ οἴκῳ Cu. | 13. 9. 6. (o) = A. E. L. M. N. 1. R. 5. S. 5. | 33. 23. || sic & Cæs. sed legit ἐστιν εὐαπόδ. | 9. (p) ἐλπιζέτω, προσμενέτω V. | 9. 36. 28. || & Κύριον pro Θεὸν Cu. | 13. 5. (q) τοῦτο V. | 9. 6. (r) * τὰς Cu. | 13. 7. (s) * χήρας L. N. 1. | 10. 35. || & δὲ pro οὖν R. 6. | 9. 7. (t) = A. | 9. 2. || & = ἢ πιστὴ V. | 9. (u) ἵνα V. | 9. 7.

17 Οἱ καλῶς προεςῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν· μάλιςα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ.

18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Βοῦν ἀλοῶντα οὐ [x] φιμώσεις ||. Καί· Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.

20 Τοὺς [y] ἁμαρτάνοντας, ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.

21 Διαμαρτύρομαι [z] ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ [a] Χριςοῦ ||, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν [b] ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ [c] πρόσκλισιν ||.

22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει.

23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν ςόμαχόν σου, καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προάγουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν·

25 Ὡσαύτως καὶ τὰ καλ ἔργα πρόδηλά ἐςι· καὶ τὰ ἄλλω [d] ἔχοντα, κρυβῆναι οὐ δύνατα

Κεφ. ς'. 6.

1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότα πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ [e] Θεοῦ || κα ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.

2 Οἱ δὲ πιςοὺς ἔχοντες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν [f] ὅτι ἀδελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, || ὅτι πιςοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ, οἱ τῆς [g] εὐεργεσίας || ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε, καὶ παρακάλει.

3 Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν [h] διδασκαλίᾳ,

4 Τετύφωται, μηδὲν ἐπιςάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας· ἐξ ὧν [i] γίνεται || φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραὶ,

5 [k] Παραδιατριβαὶ || διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν, καὶ [l] ἀπεςερημένων || τῆς ἀληθείας, νομιζόντων [m] πορισμὸν || εἶναι τὴν εὐσέ-

|| 17. Esa.40:2. Ier.16:18. 17:18. Zac.9:12. 2 Reg.2:9. Prov.3:9. Rom.12:8. 15:27. 1 Cor.9:11. 12:28. Gal.6:6. Phil.2:29. 1 Thess.5:12. Heb.13:7.17. || 18. Deut. 24:14. 25:4. Lev.19:13. Matt.10:10. Luc.10:7. 1 Cor.9:9. || 19. Deut.19:15. || 20. Gal.2:11.14. Tit.1:13. || 21. Deut.17:4. 19:18. Infr.6:13. Gal.1:20. Phil.1:8. 1 Thess.2:5. 5:27. 2 Tim.2:14. 4:1. || 22. Act.6:6. 8:17. 13:3. 19:6. 1 Tim.4:12.14. 2 Tim.1:6. || 23. Ps.104:15. Sir.31:27. || 24. Gal.5:19. Cap. VI. || 1. Esa.52:5. Eze.36:23. Rom.2:14. Eph.6:5. Col.3:22. Tit.2:5.8:9. 1 Pet.2:16.18. 2 Pet.2:19. || 3. Gal.1:6.-. 1 Tim.1:3.4.10. 2 Tim.1:13. 4:3. Tit.1:9. 2:1. || 4. 1 Cor.8:2. Sup. 1:4. 4:7. 2 Tim.2:23. Tit.1:4. 3:9. || 5. Esa.33:6. Tob.4:21. Rom.16:17.18. 1 Cor. 11:16. Sup.1:6.19. 2 Tim.3:5.8. Tit.1:11.14.16. 3:10. 2 Pet.2:3. 2 Io.℣.10.

(x) κημώσεις Cu. | 13.5. (y) * δὲ A. | 9.7. (z) * δὲ M. | 9.7. (a) = Cu. | 13. 9. (b) * αὐτοῦ N. 1. | 9.27. (c) πρόσκλησιν E. L. N. 1. S. 5. | 5.6.29. || πρόκλησιν Cu. | 13.9.5. (d) * πως P. 1. | 9. 7. (e) Κυρίου Cl. | 9.5. (f) = E. | 9.33. 29. (g) ἐργασίας P. 2. & εὐσεβείας P. 3. | 10. (h) * οὔσῃ Cu. | 13.35.9. (i) γεννῶνται Cl. | 9.36. (k) διαπαρατριβαὶ Cæs. A. S. om. | 7.29. (l) ἀπεςραμμένων Cu. | 13.9. (m) διὰ πορισμὸν Cu. | 13.7.

εὐσέβειαν. [n] ἀφίςασο ἀπὸ τῶν
τοιούτων. ||
6 Ἔςι δὲ πορισμὸς μέγας ἡ
εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας.
7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς
τὸν κόσμον [o] δῆλον || ὅτι οὐδὲ
ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.
8 Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ
σκεπάσματα, τούτοις [p] ἀρκε-
σθησόμεθα ||.
9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν,
ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ
παγίδα [q], καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς
[r] ἀνοήτους || καὶ βλαβερὰς, αἵ-
τινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους
εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν.
10 Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κα-
κῶν ἐςιν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες
ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ
τῆς πίςεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέ-
πειραν ὀδύναις πολλαῖς.
11 Σὺ δὲ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ
Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ
δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίςιν,
ἀγάπην, [s] ὑπομονὴν, [t] πραότη-
τα ||.
12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα
τῆς πίςεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰω-
νίου ζωῆς, εἰς ἣν [u] καὶ || ἐκλή-
θης, καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν
ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρ-
τύρων.
13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ τοῦ [x] ζωοποιοῦντος ||
τὰ πάντα, καὶ Χριςοῦ Ἰησοῦ
τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου
Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν·
14 Τηρῆσαί [y] σε || τὴν ἐντο-
λὴν ἄσπιλον, [z] ἀνεπίληπτον,
μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ·
13 Ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει [a] ὁ
μακάριος καὶ μόνος δυνάςης, ὁ
βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ
Κύριος τῶν κυριευόντων,
16 Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν,
[b] φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν
οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύ-
ναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώ-
νιον. ἀμήν.
17 Τοῖς πλουσίοις [c] ἐν τῷ νῦν
αἰῶνι, || παράγγελλε μὴ ὑψηλο-
φρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ
πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' [d] ἐν ||
[e] τῷ || Θεῷ [e] τῷ || ζῶντι, τῷ πα-
ρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς
ἀπόλαυσιν·
18 Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν
ἔργοις

||6. Pſ.37:16. Prov.15:16. 16:7. 2 Cor.9:8. 1 Tim.4:8. Heb.13:5. ||7. Iob 1:21. 27:19. Pſ.49:18. Prov.27:26. Eccl.5:14.15. ||8. Gen.28:20. Prov.25:4. 30:8. Pſ. 55:23. Eccl.29:28. Matt.6:25. Phil.4:11. Heb.13:5. 1 Pet.5:7. ||9. Prov.11:28. 15:27. 20:21. 28:20. Sir.27:1. 31:6. Matt.13:22. Mar.4:19. Iac.5:1. ||10. Exo.23:8. Deut.16:19. Prov.15:16. Sir.31:1. Sup.1:6.19. 2 Tim.3:6. Tit.1:11. ||11. 2 Tim. 2:22. ||12. 1 Cor.9:25.26. Phil.3:12.14. 1 Tim.1:18. 6:19. 2 Tim.4:7. ||13. Deut. 32:39. 1 Sam.2:6. Matt.27:11. Ioh.5:21. 18:37. Sup.5:21. Apoc.1:5. 3:14. ||14. Phil.1:6.10. 1 Theſſ.3:13. 5:23. ||15. 1 Tim.1:11.17. 2:6. 5:11. Apoc.17:14. 19:16. ||16. Exo.33:20. Deut.4:12. Io.1:18. 6:46. Rom.16:27. Eph 3:21. Phil.4:20. Sup. 1:17. 2 Pet.3:18. 1 Ioh.4:12.20. Iudæ ℣.25. Apoc.1:6. 4:11. 5:12. 7:10. ||17. Iob 31:24. Pſ 52:9. 62:11. Matt.6:33. Mar.4:18. 10:24. Luc.8:14. 12:15. Act.14:17. 17:25. Sup.3:15. 4:8.10 1 Theſſ.1:9. ||18. Deut.15:7. Matt.5:42. Luc.12:21. Rom. 12:8.13. Tit.3:8. Heb.13:16. Iac.2:5.

(n) = A. Cl. | 10. 33. (o) = A. | 9. 29. (p) ἀρκεσθησώμ. Cu. | 13. 6. (q) * τοῦ διαβόλου Cl. V. | 10. 35. (r) ἀνοήτους Cu. | 13. 9. (s) * εἰρήνην, P. 1. | 9. (t) πραϋπάθειαν A. | 9. || πραΰτητα Cu. | 13. 6. (u) = Cu. | 13. 7. (x) ζωογονοῦντος A. | 9. 5. (y) = Cu. | 13. 7. (z) * καὶ Cu. | 13. 7. (a) * ἡμῖν s. 1. | 9. 35. || & δείξῃ pro δείξει Cu. | 13. 6. (b) * καὶ Cu. | 13. 7. (c) τοῦ νῦν αἰῶνος Cl. | 9. (d) ἐπὶ Cu. | 13. 7. (e) = utrobique Cu. | 13. 7. || & = τῷ ζῶντι A. | 9.

ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶ-
ναι, κοινωνικούς·

19 [f] Ἀποθησαυρίζοντας ‖ ἑαυ-
τοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλ-
λον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς [g] αἰ-
ωνίου ‖ ζωῆς.

20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν [h] παρα-
καταθήκην ‖ φύλαξον, ἐκτρεπό-
μενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας,
καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου
γνώσεως·

21 Ἥν τινες ἐπαγγελλόμεναι
περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ
χάρις [i] μετὰ σοῦ ‖. Ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις Φρυγίας τῆς [k] Πακατιανῆς ‖. [l]

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ Η῾ ΠΡΟ`Σ ΤΙΜΟ'ΘΕΟΝ 'ΕΠΙΣΤΟΛΗ` ΔΕΥΤΕ'ΡΑ.

ΚΕΦ. α'. I.

1 ΠΑΥ͂ΛΟΣ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελή-
ματος Θεοῦ, κατ᾽ ἐπ-
αγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ,

2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ,
χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς [m], καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν.

3 Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ [n], ᾧ
λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ
συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω
τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεή-
σεσί μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας·

4 Ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνη-
μένος σοῦ τῶν δακρύων, ἵνα χα-
ρᾶς πληρωθῶ·

5 Ὑπόμνησιν [o] λαμβάνων ‖
τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως,
ἥτις ἐνῴκησε πρῶτον ἐν τῇ μάμ-
μῃ σου Λωΐδι, καὶ τῇ μητρί σου
Εὐνίκῃ· πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν
σοί.

6 Δι᾽ ἣν αἰτίαν [p] ἀναμιμνή-
σκω ‖ σὲ ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρι-
σμα τοῦ [q] Θεοῦ ‖, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ
διὰ τῆς [r] ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν
μου.

7 Οὐ

‖19.Matt.6:20. 19:21. Luc.12:18.33. 16:9. Sup.℣.12. Phil.3:12. Tob.4:9. ‖20. Sup.1:4. 4:7. 2 Tim.1:14. 2:2.14.16. Tit.1:9.14. 3:9. Apoc.3:3. ‖21. 2 Tim.2:18. Sup.1:6.19. Cap. I. ‖2. 1 Cor.4:17. Gal.1:3. Phil.2:22. 1 Tim.1:2.18. Inf.2:1. 1 Pet.1:2. ‖3. Act.22:3. 23:1. 24:14. 26:4.9. 27:23. Rom.1:8.9. Gal.1:14. Eph.1:16. 1 Thess.1:2. 3:10. 1 Tim.1:13. ‖4. Inf.4:9.21. ‖5. Act.16:1. ‖6. Act.6:6. 8.17. 13:2. 19:6. 1 Thess.5:19. 1 Tim.4:14. 5:22. Inf.2:1.

(f) ἀποθησαυρίζειν Cu. | 13. 9. 6. (g) ὄντως A. | 9. 5. (h) παραθήκην A. | 9. 7. (i) μεθ᾽ ὑμῶν A. | 9. (k) Καπατιανῆς Cæs. | 9. (l) * στίχ. σλς'. Cæs. (m) * ἡμῶν M. 1. | 9. (n) * μου Cu. | 13.7. (o) λαβὼν A. | 9. 36. ‖ λάβω Cu. | 13. 9. (p) ὑπομιμν. Cu. | 13. 7. (q) Χριστοῦ A. | 9. 5. (r) * πίστεως καὶ S. 1. | 9. 29.

7 Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς
Πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως
καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.
8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρ-
τύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ
ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ
συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ
κατὰ δύναμιν Θεοῦ·
9 Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ
καλέσαντος κλήσει [s] ἁγίᾳ· οὐ
κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ'
ἰδίαν πρόθεσιν, καὶ χάριν τὴν
δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
πρὸ χρόνων αἰωνίων·
10 Φανερωθεῖσαν δὲ νῦν [t] διὰ
τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡ-
μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργή-
σαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτί-
σαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν
διὰ τοῦ εὐαγγελίου·
11 Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ
ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος [u] ἐθ-
νῶν ||.
12 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα
πάσχω· ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνο-
μαι. οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ
πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι τὴν
[x] παραθήκην || μου φυλάξαι εἰς
ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαι-
νόντων λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤ-
κουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
14 Τὴν καλὴν [y] παρακαταθή-
κην || φύλαξον διὰ Πνεύματος
ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.
15 [z] Οἶδας || τοῦτο, ὅτι ἀπε-
στράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ
Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι [a] Φύγελλος || καὶ
Ἑρμογένης.
16 Δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ
Ὀνησιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις
με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἅλυσίν μου
οὐκ ἐπῃσχύνθη·
17 Ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ,
[b] σπουδαιότερον || ἐζήτησέ με,
καὶ εὗρε.
18 Δῴη αὐτῷ ὁ Κύριος εὑρεῖν
ἔλεος παρὰ [c] Κυρίου || ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ δι-
ηκόνησε, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

Κεφ. β'. 2.

1 ΣΥ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυ-
ναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ·
2 Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ
πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παρά-
θου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκα-
νοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.

3 [d] Σὺ

||7. Luc.24:49. Act.1:8. 9:22.29. 14:3. 18:9. 21:13. Rom.8:15. 1 Cor.10:13. 2 Cor.1:3.10. 4:1. 6:7. 10:4. Gal.4:3.7. Col.1:11. Inf.2:1. 4:17. Heb.2:15. ||8. Matt.10:33. Mar.8:38. Act.21:33. 28:20. Rom.1:16. 1 Cor.1:6. 2:1. Eph.3:1. 4:1. 6:20. Col.4:18. Phil.1:7. 4:14. 1Tim.1:18. 2Tim.2:3.9. 4:5. Philem.℣.1.9.13. Apo.1:2. ||9. Rom.8:29. 9:11. Eph.1:4. 2:8. 3:11. 1 Tim.1:1. 2:3. 4:10. Tit.1:2.3. 2:10. 3:4.5.6. Iudæ ℣.25. ||10. Esa.25:8. Rom.16:25. 1 Cor.15:54.55. Eph.1:9. 3:9. Col.1:26. Tit.1:2. Heb.2:14. 1 Pet.1:20. ||11. Act 9:15. 13:2. 22:21. Eph.3:8. Gal.1:15. 2:8. 1 Tim.2:7. Inf.4:17. ||12. Eph.3:1. 1 Tim.6:20. Inf.2:10. ||13. Rom.6:17. 1 Tim.1:10. 6:3.14.20. 2 Tim.2:2. 3:14. 4:3. Tit.1:9.13. 2:1. 1 Ioh.2:24.27. 2 Io.6. Iudæ 3. ||14. Rom.8:11. 1 Tim.6:20. ||15. Act.19:10. 2 Tim.4:10.16 ||16. Act.28:20. Eph.6:20. 2 Tim.4:19. ||17. Act.28:16. ||18. Rom.15:25. 2 Thess.1:10. Inf.4:8. Heb.6:10. Cap. II. ||1. Sup.1:7.14. 1 Tim.1:2. ||2. 1 Tim.3:2. 6:12. 2 Tim.1:13. 3:10. Tit.1:5. &c.

(s) * αὐτοῦ V. | 9. 35. (t) * ἡμῖν P. 1. | 9. 7. (u) = A. | 9. (x) παρακαταθήκην Cp. N. 1. S. 1. | 10. 5. 7. 14. || & * καλὴν ante παραθήκην E. | 9. (y) παραθήκην A. | 9. 7. (z) οἶδα E. N. 1. | 10. 6. (a) Φιλητὸς V. | 9. (b) σπουδαίως Cl. | 9. || σπουδαιοτέρως A. | 9. 6. 34. (c) Θεοῦ Cu. | 13. 5.

3 [d] Σὺ οὖν κακοπάθησον || ὡς καλὸς [e] ϛρατιώτης || Ἰησοῦ Χριϛοῦ.

4 Οὐδεὶς ϛρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ ϛρατολογήσαντι ἀρέσῃ·

5 Ἐὰν [f] δὲ || καὶ ἀθλῇ τις, οὐ [g] ϛεφανοῦται || ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.

6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν.

7 Νόει [h] ἃ || λέγω· [i] δῴη || γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσι.

8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριϛὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου·

9 Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται.

10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριϛῷ Ἰησοῦ, μετὰ δόξης [k] αἰωνίου ||.

11 Πιϛὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν·

12 Εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς·

13 Εἰ ἀπιϛοῦμεν, ἐκεῖνος πιϛὸς μένει· ἀρνήσασθαι [l] ἑαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ [m] Κυρίου || μὴ [n] λογομαχεῖν, εἰς || οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταϛροφῇ τῶν ἀκουόντων.

15 Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραϛῆσαι τῷ [o] Θεῷ ||, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐϛασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ [p] προκόψουσιν || [q] ἀσεβείας ||.

17 Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν [r] ἕξει ||· ὧν ἐϛὶν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός·

18 Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠϛόχησαν, λέγοντες τὴν ἀνάϛασιν ἤδη γεγονέναι· καὶ ἀνατρέπουσι τήν τινων πίϛιν.

19 Ὁ μέν τοι ϛερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕϛηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καί· Ἀποϛήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα [s] Χριϛοῦ ||.

20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔϛι μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀϛράκινα·

|| 3. 2 Cor.10:3. 1 Tim.1:18. 2 Tim.1:8. 4:5. || 4. 5. 1 Cor.9:25. || 6. 1 Cor.9:10. || 8. 2 Sam.7:12. Pſ.132:11. Eſa.11:1. Matt.1:1. &c. Act.2:30. 13:23. Rom.1:3. 1 Cor.15:1.4. || 9. Eſa.3:1.13. 4:1. 6:20. Col 1:24. 4:3.18. Phil.1:7. 2 Tim.1:8. 12:18. || 10. 2 Cor.1:4.6. Eph.3:1.13. Phil.2:17. Col.1:24. || 11. Rom.6:5. &c. 8:17. 2 Cor.4:10. 1 Tim.1:15. 3:1. 4:9. Tit.3:8. 1 Pet.4:13. || 12. Matt.10:33. Mar. 8:38. Luc.9:26. 12:9. Rom.8:17. 2 Cor.4:10. Phil 3:10. 1 Pet.4:13. || 13. Num. 23:19. Rom.3:3. 9:6. 2 Cor.1:20. || 14. 1 Tim.1:4. 5:21. 6:4.13. Inf.4:1. Tit.3:9. 11. 2 Pet.2:1. || 15. Tit.2:7.8. || 16 1 Tim.1:4. 4:7. 6:20. Tit.1:14. 3:9. || 17. 1 Tim. 1:20. || 18. 1 Cor.15:12. 1 Tim.1:6. 6:21. || 19. Num.16:5.26. Nah.1:7. Matt.24: 24. Io.10:14.27. Rom.8:35. 1 Io.2:19. || 20. Rom.9:21.

(d) συγκακοπάθησον A. | 9. 7. 32. || & = σὺ οὖν Cl. | 9. (e) συνϛρατιώτης Ge. | 9. 7. (f) = A. | 9. 7. (g) ϛεφανωθήσεται V. | 9. 36. (h) ὃ A. | 9. 6. (i) δώσει A. | 9. 6. (k) οὐρανίου V. | 9. 5. (l) * γὰρ L. S. 1. | 10. 7. (m) Θεοῦ N. 1. R. 1. | 10. 5. (n) λογομάχει ἐπ' A. | 9. 6. 7. (o) Χριϛῷ A. | 9. 5. (p) προκόπτουσιν V. | 9. (q) ἀσεβείᾳ Cu. | 13. 9. 6. (r) ἔχει V. | 9. 6. (s) Κυρίου Cp. E. L. N. 1. S. 3. | 5. 8. 23.

ινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ
ἰς ἀτιμίαν.
21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυ-
ὸν ἀπὸ τούτων, ἔςαι σκεῦος
ἰς τιμὴν, ἡγιασμένον [t] καὶ ||
ὔχρηςον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν
ογον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.
22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυ-
ίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύ-
ην, πίςιν, ἀγάπην, εἰρήνην με-
ὰ [u] τῶν ἐπικαλουμένων || τὸν
ύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.
23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαι-
εύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰ-
ὼς ὅτι γεννῶσι μάχας·
24 Δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ
άχεσθαι, ἀλλ᾽ ἤπιον εἶναι πρὸς
άντας, διδακτικὸν, ἀνεξίκακον·
25 Ἐν πραότητι παιδεύοντα
ὺς ἀντιδιατιθεμένους [x]· μή-
οτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετά-
οιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας [y],
26 Καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ [z] τῆς ||
οῦ διαβόλου [z] παγίδος ||, ἐζω-
ρημένοι ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκεί-
ου θέλημα.

Κεφ. γ΄. 3.

ΤΟῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν
ἐσχάταις ἡμέραις ἐνςήσον-
αι καιροὶ χαλεποί·
2 Ἔσονται [a] γὰρ || οἱ ἄνθρω-
οι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλα-
ζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι,
γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριςοι, ἀ-
νόσιοι,
3 Ἄςοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι,
ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι,
4 Προδόται, προπετεῖς, τε-
τυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ
φιλόθεοι·
5 Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβεί-
ας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνη-
μένοι. καὶ τούτους ἀποτρέπου.
6 Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐν-
δύνοντες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ
αἰχμαλωτεύοντες τὰ γυναικάρια
σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
ἐπιθυμίαις [b] ποικίλαις·
7 Πάντοτε μανθάνοντα, καὶ
μηδέποτε εἰς [c] ἐπίγνωσιν || ἀλη-
θείας [d] ἐλθεῖν δυνάμενα ||.
8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ
Ἰαμβρῆς ἀντέςησαν Μωϋσεῖ, οὕ-
τως καὶ οὗτοι ἀνθίςανται τῇ ἀ-
ληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι
τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίςιν.
9 Ἀλλ᾽ οὐ προκόψουσιν ἐπὶ
[e] πλεῖον ||· ἡ γὰρ [f] ἄνοια || αὐτῶν
ἔκδηλος ἔςαι πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐ-
κείνων ἐγένετο.
10 Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς
[g] μου || τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ [h] ἀ-
γωγῇ ||, τῇ προθέσει, τῇ πίςει,
τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ·

||21. Esa.52:11. 2 Tim.3:17. ||22. 1 Cor.1:2. 1 Tim.6:11. ||23. 1 Tim.1:4. 4:7. :4.20. Tit.1:14. 3:9. ||24. 1 Tim.3:2. Tit.1:9. ||25. Gen.27:12. Sir.19:13. Act.8: 2. Gal.6:1. 1 Tim.6:11. 1 Pet.3:15. ||26. 2 Cor.2:10. 1 Tim.3:7. Cap. III. 1. Gen.49:1. Esa.2:2. Dan.2:28 10:14. Ioel 3:1. Act.2:17. 1 Tim.4:1. Heb.1:1. Pet.1:20. 2 Pet.2:1. 3:3. 1 Io.2:18. Iudæ ℣.18. ||2. Phil.2:21. Tit.1:11. 2 Pet.2: .12. Iudæ ℣.11.16. ||3. 2 Pet.2:10 &c. Iudæ ℣.4.8.12. ||4. Phil.3:19. ||5. Matt. :15. 18:17. Rom.16:17. 2 Thess.3:6. 1 Tim.4:7. 5:8. 2 Tim.2:16.23. Tit.1:16 3:10. Ioh.℣.10. ||6. Matt 23:14. Mar.12:40. Tit.1:11. ||8. Ex.7:11. Rom.1:28. 1 Tim. :5. Tit.1:16. ||9. Ex.7:12. 8:18. 9:11. Sup.2:19. ||10. 1 Tim.4:6. Phil.2:22.

(t) = A. Cæs. | 9. (u) πάντων τῶν γαπώντων A. | 9. 5. || sic * πάντων ost μετὰ s. 1. | 9. (x) * τῇ ἀληθείᾳ '. | 9. 35. (y) * ἐλθεῖν A. | 9. 35. (z) ῶν παγίδων V. | 9. (a) = N. 1. | 9. (b) * καὶ ἡδοναῖς A. | 9. (c) γνῶσιν Σ. | 5. 9. 7. (d) ἔφθασαν V. | 9. 5. (e) τὸ πλεῖςον N. 1. | 9. 5. (f) διάνοια A. | 9. 5. (g) μοι Cu. | 13. 6. (h) ἀγάπῃ Cu. | 13. 9. 5.

11 Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθή-
μασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύςροις·
οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ
ἐκ πάντων με ἐῤῥύσατο ὁ [i] Κύ-
ριος ‖.
12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες
εὐσεβῶς ζῇν ἐν Χριςῷ [k] Ἰησοῦ ‖,
διωχθήσονται.
13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ
γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖ-
ρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι.
14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες
καὶ [l] ἐπιςώθης ‖, εἰδὼς παρὰ
[m] τίνος ‖ ἔμαθες·
15 Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ
ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνά-
μενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν,
διὰ πίςεως τῆς ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ.
16 Πᾶσα γραφὴ, θεόπνευςος,
[n] καὶ ‖ ὠφέλιμος πρὸς διδασκα-
λίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπα-
νόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν
δικαιοσύνῃ·
17 Ἵνα [o] ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ
ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγα-
θὸν [p] ἐξηρτισμένος ‖.

Κεφ. δ´. 4.

1 ΔΙαμαρτύρομαι [q] οὖν ἐγὼ ‖
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ
[r] τοῦ Κυρίου ‖ Ἰησοῦ Χριςοῦ
μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ
κροὺς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν
τοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
2 Κήρυξον τὸν λόγον [s], ἐ
ςηθι εὐκαίρως, ἀκαίρως· ἔλ
ξον, ἐπιτίμησον, παρακάλε
ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδα
3 Ἔςαι γὰρ καιρὸς ὅτε
ὑγιαινούσης [t] διδασκαλίας
ἀνέξονται· ἀλλὰ [u] κατὰ ‖
ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐ
σωρεύσουσι διδασκάλους, κνη
μενοι τὴν ἀκοήν·
4 Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθε
τὴν ἀκοὴν ἀποςρέψουσιν, ἐπὶ
τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.
5 Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κα
πάθησον [x], ἔργον ποίησον εὐα
γελιςοῦ, τὴν διακονίαν
[y] πληροφόρησον ‖.
6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομ
καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσε
ἐφέςηκε.
7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγ
νισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τ
πίςιν τετήρηκα.
8 Λοιπὸν, ἀπόκειταί μοι
τῆς δικαιοσύνης ςέφανος, ὃν
ποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκεί
τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής·
μό

‖ 11. Pſ.34:20. Act.13:45.50. 14:2.19.22. 2 Cor.1:10. ‖ 12. Matt.16:24. Luc.
26. Io.17:14. Act.14:22. 1Theſſ.3:3. Sir.2:1. ‖ 13. 1Tim.4:1. Sup.2:16. ‖ 14. 2Ti
1:13. 2:2. ‖ 15. Ioh.5:39. Rom.15:4. 1 Tim.4:6. Sup.1:5. ‖ 16. 2 Pet.1:19.20. ‖
1 Tim.6:11. Sup.2:21. Cap. IV. ‖ 1. Io.5:22. Act.10:42. 17:31. Rom.1:9.9:
14:9. 2 Cor.1:23. 11:31. Gal.1:20. Phil.1:8. 1 Theſſ.2:5. 1 Tim.5:21. 6:13. Sup.
14. ‖ 2. Sup 2:24. 3:10.16. Tit.1:9.11. 2:15. ‖ 3. 1 Tim.1:3.19. 4:1. 6:5.20. Su
2:16. 3:5. ‖ 4. 1 Tim.1:4. 4:7. Tit.1:10.14. ‖ 5. Act.21:8. Rom.15:19. Eph.4:1
Col.1:25. 4:17. 1Theſſ.5:6. 1 Tim.3:2. 2 Tim.1:8. 2:3. 1 Pet.5:8. ‖ 6. Phil.1:23.
17. 2 Pet.1:14. ‖ 7. 1 Cor.9:24.25. Phil.3:14. 1 Tim.6:12. Hebr.12:1. ‖ 8. 1 Co
9:25. 2 Theſſ.1:6. 1 Pet.5:4. Iac.1:12. Apoc.2:10. 4 Eſd.2:45. Sap.5:16.

(i) Θεὸς Ge. | 9. 5. (k) = L. | 9. (l) οἷς ἐπιςεύθης R. 2. | 9. 6. (m) τίνων A. | 9. 6. (n) ἐςιν R. 1. | 9. 35. (o) * τέλειος ⁒ Ge. | 9. ‖ τέλειος pro ἄρτιος Cu. | 13. 5. (p) ἐξηρτυσμένος R. 5. | 9. 6. (q) = A. Cl. | 10. ‖ at L. s. 2. = tantum οὖν | 7. 10. (r) = Cu. | 1
(s) * τοῦ Θεοῦ s. 2. | 10. 35. (t) *
ςεως καὶ s. 1. | 9. 35. (u) πρὸς Cu. | 1
7. (x) * ὡς καλὸς ςρατιώτης Χρις
Ἰησοῦ A. | 9. 31. (y) σωφρόνησον
| 9. 5.

ίνον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ [z] πᾶσι ||
ῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν
ὑτοῦ.
9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με
ιχέως·
10 Δημᾶς γάρ με [a] ἐγκατέ-
πεν ||, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶ-
, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονί-
ν· Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τί-
ς εἰς [b] Δαλματίαν ||·
11 Λουκᾶς ἐςι μόνος [c] μετ'
ιοῦ ||. Μάρκον ἀναλαβὼν, ἄγε
ετὰ σεαυτοῦ· ἔςι γάρ μοι εὔ-
ηςος εἰς διακονίαν.
12 Τυχικὸν δὲ ἀπέςειλα εἰς
Φεσον.
13 Τὸν [d] φελόνην || ὃν ἀπέ-
πον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρ-
όμενος φέρε [e], καὶ τὰ βιβλία,
άλιςα [f] τὰς μεμβράνας·
14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς
ολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο· [g] ἀ-
οδῴη || αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ
γα αὐτοῦ·
15 Ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν
ὰρ [h] ἀνθέςηκε || τοῖς ἡμετέροις
όγοις.
16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολο-
ίᾳ οὐδείς μοι [i] συμπαρεγένε-
ο ||, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέ-
πον· (μὴ αὐτοῖς λογισθείη·)
17 Ὁ δὲ Κύριός μοι παρέςη,
καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ
τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ, καὶ
[k] ἀκούσῃ || πάντα τὰ ἔθνη· καὶ
ἐῤῥύσθην ἐκ ςόματος λέοντος.
18 Καὶ [l] ῥύσεταί || με ὁ Κύριος
ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ
σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
τὴν ἐπουράνιον· [m] ᾧ || ἡ δόξα εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
19 Ἄσπασαι [n] Πρίσκαν || καὶ
[o] Ἀκύλαν ||, καὶ τὸν Ὀνησιφό-
ρου οἶκον.
20 Ἔραςος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ.
Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν [p] Μιλή-
τῳ || ἀσθενοῦντα.
21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος
ἐλθεῖν· [q] Ἀσπάζεταί || σε Εὔ-
βουλος, καὶ [r] Πούδης ||, καὶ
Λῖνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀ-
δελφοὶ πάντες.
22 Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριςὸς
μετὰ τοῦ πνεύματός σου. [s] ἡ
χάρις μεθ' ὑμῶν ||. ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα [t] τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ||, ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης [u], ὅτε ἐκ δευτέρου παρέςη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι ||. [x]

||9. Sup.1:4. ||10. Col.4:14. Phil.2:4. Sup.1:15. ||11. Act.15:37. Col.4:10. ilem.℣.24. ||12. Act.20:4. Eph.6:21. Col.4:7. Tit.3:12. ||14. 2 Sam.3:39. Ps. :4. Act.19:33. 1 Tim.1:20. Apoc.18:6. ||16. Sup.1:15. ||17. Act.23:11. 27:23. Tim.1:12. Sup.1:7. |18. 1 Tim.6:16. Rom.9:5. 16:27. ||19. Act.18:2. Rom.16:3. Tim.1:16. ||20. Act.19:22. 20:4. 22:29. Rom.16:23. ||21. Sup.1:4. ||22. Philem. 25.

(z) = Cl. | 9. 26. (a) κατέλιπεν Cu. 3.7. (b) Δερματίαν A. | 9.6.5. (c) σὺν οί A. | 9. 5. (d) Φαιλώνην Cu. | 13 6. Φαιλόνην Cæs. | 9. (e) * μετὰ σοῦ V. . 35. (f) * δὲ R. 2. | 9. 7. (g) ἀποσει A. S. 1. V. | 11. 36. (h) ἀντέςη . | 9. 6. (i) παρεγέν. A. | 9. 7. (k) ἀύσωσι A. Cæs. | 10. 6. (l) ἐῤῥύσατό V. . || = καὶ ante ῥύσεται A. | 9. 7. (m) αὐτῷ A. | 9. 5. (n) Πρίσκιλλαν Cp. N. 1. V. Cæs. | 6. 23. (o) Ἀκύλλαν P. 1. | 9. 6. || * Λέκτραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ Σεμαίαν καὶ Ζήνονα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, P. 1. | 9. (p) Μηλώτῳ A. V. | 10.6. (q) ἀσπάζονταί V. | 9.6. (r) Σπούδης P. 1. | 9. 6. (s) ἔῤῥωσο ἐν εἰρήνῃ Cl. | 9. 25. (t) = Cu. Cæs. | 10. 13. (u) = Cæs. | 9. (x) * ςίχ. ροβ΄. Cæs.

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ
Η῾ ΠΡΟ`C ΤΙ'ΤΟ
'ΕΠΙΣΤΟΛΗ'.

ΚΕΦ. α'. 1.

1 ΠΑΥ͂ΛΟC δοῦλος Θεοῦ,
ἀπόςολος δὲ Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ κατὰ πίςιν ἐκλεκ-
τῶν Θεοῦ, καὶ ἐπίγνωσιν ἀλη-
θείας τῆς κατ' εὐσέβειαν·
2 Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου,
ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς
πρὸ χρόνων αἰωνίων,
3 Ἐφανέρωσε δὲ καιροῖς ἰδίοις
τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύγματι
ὃ ἐπιςεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ·
4 Τίτῳ [a] γνησίῳ || τέκνῳ κα-
τὰ κοινὴν πίςιν, χάρις [b], ἔλε-
ος ||, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς,
καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν.
5 Τούτου χάριν [c] κατέλιπόν ||
σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα
ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταςήσῃς κα-
τὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ
σοι διεταξάμην·
6 Εἴ τις ἐςὶν ἀνέγκλητος,
μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων
πιςὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας,
ἢ ἀνυπότακτα.
7 Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον
νέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκον
μον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλο
μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μ
[d] αἰσχροκερδῆ ||·
8 Ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγα
θον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον
ἐγκρατῆ·
9 Ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴ
διδαχὴν πιςοῦ λόγου, ἵνα δυνα
τὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν [e] ἐν τ
διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ ||, κα
τοὺς ἀντιλέγοντας [f] ἐλέγχειν ||
10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ [g] καὶ
ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι κα
φρεναπάται, μάλιςα οἱ ἐκ περι
τομῆς·
11 Οὓς δεῖ ἐπιςομίζειν· οἵτι-
νες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι, δι
δάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ
κέρδους χάριν.
12 Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐ-
τῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦ-
ςαι, κακὰ θηρία, γαςέρες ἀργαί.
13 Ἡ

|| 1. Tim.3:16. 6:3. || 2. Num.23:19. Rom.1:2. 16:25. 2 Cor.1:20. Eph.1:4.9. 3:9. Col.1:26. 2 Tim.1:9.10. 2:13. Inf.3:7. 1 Pet.1:20. || 3. Act.20:24. Rom.16:26. 1 Cor.9:16. 2 Cor.2:12.4:13. 7:14.8:6.16. Gal.1:1.11. 2:3.7. 4:4. Eph.1:9.10. 2:7. 3:2.5.7. Col.1:26. 1 Thes.2:4. 1 Tim.1:1.11. 2:6. 6:15. 2 Tim.1:10. || 4. Eph.1:2. Col.1:2. 1 Tim.1:2. 2 Tim.1:2. 1 Pet.1:2. || 5. Act.14:23. 2 Tim.2:2. || 6. 1 Tim.3:2.4. || 7. Lev.10:9. Eze.44:21. Matt.24:45. 1 Cor.4:1. 2 Cor.6:3. Eph.5:18. 1 Tim.3:3.15. 2 Tim.2:24. 1 Pet.5:2. || 8. 1 Tim.3:2. || 9. 2 Thess.2:15. 1 Tim.1:10.6:3. 2 Tim.1:13. 4:3. Tit.2:1.7. || 10. Act.15:1. Rom.16:17. 1 Tim.1:6. 2 Tim.3:13. || 11. Matt.23:23. Phil.3:19. 1 Tim.6:5. 2 Tim.3:6.

(a) ἀγαπητῷ V. | 9. 5. (b) = Cl. V. | 10. (c) ἀπέλιπόν A. | 9. 7. (d) αἰσχρολόγον S. 1. | 9. 5. (e) τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει A. | 9. 25. (f) διελέγχειν M. | 9. 7. (g) = A. R. 2. | 10. 7.

13 Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐςὶν ἀ-
ληθής· δι᾽ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐ-
τοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν
ἐν τῇ πίςει·
14 Μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς
μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων
ἀποςρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.
15 Πάντα [h] μὲν ‖ καθαρὰ τοῖς
καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις
καὶ ἀπίςοις οὐδὲν καθαρὸν, ἀλλὰ
μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ
ἡ συνείδησις.
16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι,
τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυ-
κτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

Κεφ. β΄. 2.

1 ΣΥ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ
ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ.
2 [i] Πρεσβύτας ‖ νηφαλίους
εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγι-
αίνοντας τῇ πίςει, τῇ ἀγάπῃ,
τῇ ὑπομονῇ.
3 Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν
καταςήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ δια-
βόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδου-
λωμένας, καλοδιδασκάλους,
4 Ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας,
φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους,
5 Σώφρονας, ἁγνὰς, [k] οἰκου-
ροὺς, ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ
λόγος τοῦ Θεοῦ [l] βλασφημῆται.
6 Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως
παρακάλει σωφρονεῖν,
7 Περὶ πάντα σεαυτὸν παρε-
χόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν
τῇ διδασκαλίᾳ [m] ἀδιαφθορίαν,
σεμνότητα ‖, [n]
8 Λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωςον.
ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μη-
δὲν ἔχων περὶ [o] ὑμῶν ‖ λέγειν
φαῦλον.
9 Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑ-
ποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέ-
ςους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας·
10 Μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ
πίςιν πᾶσαν [p] ἐνδεικνυμένους ‖
ἀγαθήν· ἵνα τὴν διδασκαλίαν
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν
ἐν πᾶσιν [q].
11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ
Θεοῦ [r] ἡ σωτήριος ‖ πᾶσιν ἀν-
θρώποις·
12 Παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρ-
νησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς
κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως
καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσω-
μεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι·
13 Προσδεχόμενοι τὴν μακα-
ρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς
δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σω-
τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ·

14 Ὃς

‖ 13. 2 Tim. 4:2. Inf. 2:15. ‖ 14. Esa. 29:13. Matt. 15:9. Col. 2:22. 1 Tim. 1:4. 4:7. 6:20. 2 Tim. 4:4. ‖ 15. Matt. 15:11. Luc. 11:39. 41. Act. 10:15. Rom. 14:14. 20. 23. 1 Cor. 6:12. 10:23. 25. 1 Tim. 4:3. 4. ‖ 16. Rom. 1:28. 2 Tim. 3:5. 8. Iudæ ℣. 4. Cap. II. ‖ 1. 1 Tim. 1:10. 6:3. Sup. 1:9. 13. ‖ 3. 1 Tim. 2:9. 3:11. 5:13. 1 Pet. 3:3. ‖ 5. Gen. 3:16. Rom. 2:24. 1 Cor. 14:34. Eph. 5:22. Col. 3:18. 1 Tim. 2:11. 15. 5:14. 6:1. 1 Pet. 3:1. 5. ‖ 7. 1 Tim. 4:12. 16. 2 Tim. 1:13. 1 Pet. 5:3. ‖ 8. 1 Tim. 5:14. 6:3. 20. 1 Pet. 2:12. 15. 3:16. ‖ 9. Eph. 6:5. Col. 3:22. 1 Tim. 6:1. 2. 1 Pet. 2:18. ‖ 10. Neh. 5:9. Matt. 5:16. Eph. 5:8. Phil. 2:15. 4:8. 1 Thess. 2:12. 1 Tim. 6:1. 5:14. 1 Pet. 3:16. ‖ 11. Luc. 3:6. Io. 1:9. 1 Tim. 2:4. Tit. 3:4. ‖ 12. Eph. 1:4. Col. 1:22. 2 Tim. 1:9. 1 Pet. 4:2. 1 Io. 2:16. ‖ 13. Act. 24:15. 1 Cor. 1:7. Phil. 3:20. Col. 3:4. 2 Tim. 4:1. 8. Heb. 9:28. 2 Pet. 3:12. 1 Ioh. 3:2.

(h) = A. | 9. 7. (i) *πρεσβυτέρους* P. 1. | 9. 5. (k) * *νηφαλέους*, V. | 9. ‖ & *οἰκουργοὺς* pro *οἰκουρεὺς* A. | 9. 5. (l) * *καὶ ἡ διδασκαλία* S. 4. | 11. 25. (m), *ἐν τῇ ἀδιαφθορίᾳ, ἐν τῇ σεμνότητι* V. | 9. ‖ & *ἀφθορίαν* pro *ἀδιαφθ.* A. Ge. | 10. 7. (n) * *ἀφθαρσίαν*, Ge. | 9. (o) *ἡμῶν* Cu. Cæs. | 13. 6. 10. (p) *ἐπιδεικ.* P. 1. | 9. 7. (q) * *ἀνθρώποις* S. 2. | 10. 35. (r) *τοῦ σωτῆρος ἡμῶν* V. | 9.

14 Ὅς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

15 Ταῦτα [s] λάλει ||, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου [t] περιφρονείτω ||.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ὑπομίμνησκε [u] αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, [x] πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι·

2 Μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πρᾳότητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

3 Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, [y] στυγητοὶ ||, μισοῦντες ἀλλήλους.

4 Ὅτε δὲ ἡ [z] χρηστότης || καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

5 Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ [a] ὧν || ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ [b] τὸν αὐτοῦ ἔλεον || ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ [c] λουτροῦ παλιγγενεσίας, καὶ [d] ἀνακαινώσεως [e] Πνεύματος ἁγίου·

6 [f] Οὗ || ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν·

7 Ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι [g] γενώμεθα || κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.

8 Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ [h] τούτων || βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ [i] πεπιστευκότες || τῷ Θεῷ· ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις.

9 Μωρὰς δὲ ζητήσεις, καὶ γενεαλογίας, καὶ [k] ἔρεις ||, καὶ μάχας νομικὰς [l] περιΐστασο ||· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.

10 Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ [m] δευτέραν νουθεσίαν || παραιτοῦ·

11 Εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει, ὢν αὐτοκατάκριτος.

12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρινα παραχειμάσαι.

13 Ζηνᾶν

|| 14. Ex.19:5. Deut.7:6. 14:2. 26:18. Eph.2:10. 5:2. Gal.1:4. 2:20. Inf.3:8. Heb. 7:26. 9:11.14. 10:12,24. || 15. 1 Cor.16:11. 1 Tim.4:12. 2 Tim.4:2. Sup.1:9.13.
Cap. III. || 1. Rom.13:1.&c. Eph.2:10. 1 Tim.2:1. Sup.2:14. 1 Pet.2:13. || 2. Gal.6:1. Eph.4:2. Phil.4:5. Col.3:12. 1 Thess.2:7. 2 Tim.2:24.25. 3:2. Sup.1:10. || 3. 1 Cor.6:11. Gal.4:8. Eph.2:1.&c. 5:8. Col.1:21. 3:7. 1 Pet.4:3. || 4. 1 Tim.2:3. 4:10. Tit.1:3. 2:10.11. || 5. Io.3:3.5. Act.15:11. Rom.3:20.28. 4:2.6. 9:11. 11:6. Eph.1:4. 2:4.9. 5:26. Gal.2:16. 2 Tim.1:9. || 6. Eze.36:25. Ioel.2:28. Ioh.1:16. 6:45. 7:39. Act.2:33. 10:45. Rom.5:5. || 7. Rom.5:1. 8:23.24. Gal.2:16. || 8. Eph. 2:10. 1 Tim.1:15. 3:1. 4:9. 2 Tim.2:11. Sup.1:14. || 9. 1 Tim.1:4. 4:7. 6:4.20. 2 Tim. 2:14.23. Tit.1:14. || 10. Matt.18:17. Rom.16:17. 2 Thess.3:6. 2 Tim.3:5. 2 Ioh.℣. 10. || 12. Act.20:4. Eph.6:21. Col.4:7. 2 Tim.4:12..

(s) δίδασκε A. | 9.5. (t) καταφρονείτω N.1.S.1. | 10.7. (u) * δὲ & = καὶ A. | 9.7. (x) * καὶ A. | 9.7. (y) μισητοὶ Cu. | 13.5. (z) Χριστότης Cu. | 13.9. (a) ἃ A. | 9.6. (b) τὸ αὐτοῦ ἔλεος Cu. | 13.9. (c) * τοῦ A. | 9.7. (d) * διὰ Cu. | 13.7. (e) * διὰ Ge. | 9.7. (f) ὃ Cu. | 13.7. (g) γενηθῶμεν A. | 9.6. (h) τούτου S.1. | 9.6. (i) πιστεύοντες V. | 9.6. (k) ἔριν Cu. | 13.6. (l) περίστασο Cu. | 13.6. (m) δύο νουθεσίας Cu. | 13.5.

13 Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀ-
πολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον,
ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ.
14 Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ
ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐςασθαι
εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα
μὴ ὦσιν ἄκαρποι.
15 Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ'
ἐμοῦ πάντες. [n] ἄσπασαι || τοὺς
φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίςει· ἡ χά-
ρις [o] μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

[p] Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλη-
σίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειρο-
τονηθέντα, || ἐγράφη ἀπὸ Νι-
κοπόλεως [q] τῆς Μακεδονίας ||. [r]

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ~ 'ΑΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ

Ἡ ΠΡΟ'Σ ΦΙΛΗ'ΜΟΝΑ

'ΕΠΙΣΤΟΛΗ'.

ΚΕΦ. ά. I.

1 ΠΑΥΛΟΣ [a] δέσμιος ||
Χριςοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τι-
μόθεος ὁ ἀδελφὸς, Φι-
λήμονι τῷ ἀγαπητῷ [b] καὶ συνερ-
γῷ ἡμῶν,
2 Καὶ Ἀπφίᾳ [c] τῇ ἀγαπη-
τῇ ||, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συςρα-
τιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν
σου ἐκκλησίᾳ·
3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριςοῦ.
4 Εὐχαριςῶ τῷ Θεῷ μου,
πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος
ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,
5 Ἀκούων σου τὴν ἀγάπην,
καὶ τὴν πίςιν ἣν ἔχεις [d] πρὸς ||
τὸν Κύριον Ἰησοῦν [e] καὶ εἰς πάν-
τας τοὺς ἁγίους·
6 Ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πί-
ςεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπι-
γνώσει παντὸς [f] ἀγαθοῦ τοῦ ἐν
[g] ὑμῖν || εἰς Χριςὸν Ἰησοῦν.
7 [h] Χάριν || γὰρ ἔχομεν πολ-
λὴν [i] καὶ παράκλησιν [k] ἐπὶ || τῇ
ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα
τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ,
ἀδελφέ.
8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριςῷ παῤ-
ῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ
ἀνῆκον·
9 Διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον
πα-

|| 13. Act. 18:24. 1 Cor. 1:12. || 14. Sup. 1:14. 1 Cor. 4:12. 1 Theſſ. 2:9. 2 Theſſ. 3:8. Eph. 4:28. Cap. I. || 1. Eph. 3:1. 4:1. 6:20. Phil. 1:7. 13. Col. 4:3. 18. 2 Tim. 1:8. || 2. Rom. 16:5. 1 Cor. 16:19. Col. 4:15. 17. Phil. 2:25. || 4. Rom. 1:8. Eph. 1:16. Phil. 1:3. Col. 1:3. 1 Theſſ. 1:2. 2 Theſſ. 1:3. || 5. Eph. 1:15. Col. 1:4. || 6. Rom. 12:13. 2 Cor. 8:4. 9:13. Phil. 1:5. 4:14. Tit. 2:14. Heb. 6:10. 10:24. 13:16. || 7. 2 Cor. 7:4. 13. || 8. 1 Theſſ. 2:6.

(n) ἀσπάσασθε A. | 9.6. (o) * τοῦ Κυρίου Cl. | 9. 35. (p) = Cæſ. | 9. (q) Μακεδονίων Cæſ. | 9. (r) * ς. χ. ρζ΄. | 9. (a) ἀπόςολος Cu. | 13. 5. (b) * ἀδελφῷ Cu. | 13. 9. (c) τῇ ἀδελφῇ A. | 9. 5. || = Cl. | 9. (d) εἰς A. | 9. 7. (e) * Χριςὸν Cu. Ge. | 13. 9. (f) * ἔργου Cu. | 13. 35. (g) ἡμῖν Cu. | 13. 6. (h) χαρὰν R. 1. V. W. | 11. 6. (i) * ἔσχον & = ἔχομεν A. | 9. (k) ἐν Cu. | 13. 7.

παρακαλῶ, τοιοῦτος [l] ὢν || ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς [ll] μου ||, Ὀνήσιμον·

11 Τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δέ [m] σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν [n] ἀνέπεμψα ||·

12 Σὺ δὲ αὐτὸν, [o] τουτέστι, || τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσλαβοῦ·

13 Ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου·

14 Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι· ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον.

15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν [p], ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς·

16 Οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοὶ, πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ;

17 Εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις κοινωνὸν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ.

18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε, ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει.

19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ [q] ἀποτίσω ||· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις [r].

20 Ναὶ, ἀδελφὲ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν [s] Κυρίῳ ||.

21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.

22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.

23 Ἀσπάζονταί σε, Ἐπαφρᾶς, (ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,) Μάρκος,

24 Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.

25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν.

[t] Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου ||.

|| 10. 1 Cor. 4:15. Gal. 4:19. Col. 4:9. || 13. 1 Cor. 16:17. Phil. 2:30. || 14. 2 Cor. 9:7. || 15. Gen. 45:5. || 16. Matt. 23:8. 1 Tim. 6:2. || 21. 2 Cor. 7:16. || 22. 1 Cor. 1:11. Phil. 1:25. 2:24. Heb. 13:2. || 23. Col. 1:7. 4:12. || 24. Act. 12:12. 25. 15:37. 19:29. 20:4. 27:2. Col. 4:10. 14. 2 Tim. 4:10. 11. 1 Pet. 5:13.

(l) ὢν Cæſ. | 9. (ll) = A. | 9. 7. (m)* καὶ R. 1. | 9. 7. (n) ἔπεμψα σοί Cu. | 13. 7. (o) ὡς V. | 9. 5. (p) * ἀπό σου V. | 9. 35. (q) ἀποδώσω Cl. | 9. 5. (r)* ἐν κυρίῳ Ge. | 9. (s) Χριστῷ s. 1. | 9. 5. (t) Ἐπιστολὴ πρὸς Φιλήμονα καὶ Ἀπφίαν δεσπότας τοῦ Ὀνησίμου, καὶ πρὸς Ἄρχιππον τὸν διάκονον τῆς ἐν Κολοσσαῖς ἐκκλησίας, Ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου τοῦ οἰκέτου L. 9. || = Cæſ. | 9.

Ἡ ΠΡΟ͂Σ ἙΒΡΑΙ͂ΟΥΣ ἘΠΙΣΤΟΛΗ΄ [a].

ΚΕΦ. α΄. 1.

ΠΟΛΥΜΕΡΩ͂Σ καὶ πο-
λυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς
λαλήσας τοῖς πατράσιν
ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' [c] ἐσχά-
των || τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλά-
λησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ.
2 Ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάν-
των, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐ-
ποίησεν·
3 Ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δό-
ξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστά-
σεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα
τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ,
[d] δι' ἑαυτοῦ || καθαρισμὸν ποιη-
σάμενος τῶν ἁμαρτιῶν [e] ἡμῶν ||,
ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλω-
σύνης ἐν [f] ὑψηλοῖς·
4 Τοσούτῳ κρείττων [ff] γενό-
μενος || τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ δια-
φορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρο-
νόμηκεν ὄνομα.
5 Τίνι γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγ-
γέλων· Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σή-
μερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν·
Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα,
καὶ αὐτὸς ἔσαι μοι εἰς υἱόν;
6 Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ
τὸν [g] πρωτότοκον || εἰς τὴν οἰ-
κουμένην, λέγει· Καὶ προσκυνη-
σάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι
Θεοῦ.
7 Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέ-
λους [h] λέγει· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγ-
γέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ
τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
φλόγα.
8 Πρὸς δὲ τὸν υἱόν· Ὁ θρόνος
σου, ὁ Θεὸς, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ
αἰῶνος· [i] ῥάβδος [k] εὐθύτητος ἡ
ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
9 Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ
ἐμίσησας [l] ἀνομίαν ||· διὰ τοῦτο
ἔχρισέ σε ὁ Θεὸς, ὁ Θεός σου
ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς
μετόχους σου.
10 Καί· Σὺ κατ' ἀρχὰς, Κύ-
ριε,

|| 1. Num.12:6.8. Io 1:17. 15:15. Gal.4:4. Eph.1:10. Heb.2:3.12. 3:1.6. 7:22. 8:6.8. 9:15. 10:16. 12:24. 1 Pet.1:11. || 2. Pf.2:8. Efa 9:6. Matt.11:2. 21:38. 28:18. Luc.2:11. Ioh.1:3. 3:35. 13:3. 16:15. 17:2. Act.2:36. 10:36. Rom.8:17. 1 Cor. 8:6. 15:27. Eph.1:10.22. 3 9. Gal.4:4. Col.1:16.18. Phil.2:11. Inf.2:8. 3:3. || 3. Pf.110:1. Sup.7:26. Io.1:14. 14:9. 2 Cor.4:4. Phil.2:6. Eph.1:7. Col.1:14.15.17. Heb.4:14. 7:26. 8:1. 9:12.26. 10:12. 12:2. 1 Pet.3:22. Apoc.4:11. 5:12. || 4. Eph. 1:21. Phil.2:9 10. Inf.2:9. 7:7. || 5. 2 Sam.7:14. 2 Par.22:10. 28:6. Pf.2:7. Act.13:33. Heb.5:5. || 6. Deut.32:43. Pf.97.8. Rom.8:29. Col.1:18. 1 Pet.3:22. Apoc.1:5. || 7. Pf.104:4. || 8. Pf.45:6.7. Efa.61:1. Luc.1:31. 4:18. Act.4:27. 10:3. Inf.2:11. 3:14. || 9. Act.10:38. || 10. 11. Pf.102:26. Efa.34:4. 51:6. Matt.24:35. 2 Pet.3:7.10. Apoc.21:1.

(a) Παύλου τοῦ Ἀποστόλου ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή Cu. | 13. || Pauli nomen addit Cæf | 9. (b) * ἡμῶν P. 1. | 9. 35. (c) ἐσχάτου A. Cp. E. L. R. 7. S. 4. V. | 23. (d) = A. | 9. 33. 29. (e) = A. V. 10. || & καθίζει pro ἐκάθισεν V. | 9. 36. (f) * τοῖς Cæf. | 9. (ff) γέγονε P. 3. | 9. 6. (g) παράκλητον P. 1. | 9. 5. (h) * αὐτοῦ Cu. | 13. 9. (i) * καὶ ἡ A. | 9. 35. (k) * τῆς A. | 9. 7. (l) ἀδικίαν A. N. 1. | 10. 5.

ρες, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ
ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ
οὐρανοί·
11 Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ
[m] διαμένεις ||· καὶ πάντες ὡς
ἱμάτιον παλαιωθήσονται·
12 Καὶ [n] ὡσεὶ || περιβόλαιον
[o] ἑλίξεις || αὐτοὺς, καὶ ἀλλα-
γήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ
τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.
13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέ-
λων εἴρηκέ ποτε· Κάθου ἐκ δεξι-
ῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;
14 Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουρ-
γικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν
ἀποςελλόμενα διὰ τοὺς μέλλον-
τας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

Κεφ. β'. 2.

1 ΔΙὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως
ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκου-
σθεῖσι, μή ποτε παραῤῥυῶμεν.
2 Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λα-
ληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος,
καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρα-
κοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδο-
σίαν·
3 Πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τη-
λικαύτης ἀμελήσαντες σωτη-
ρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λα-
λεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶ
ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη
4 Συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεο
σημείοις τε καὶ τέρασι, κα
ποικίλαις δυνάμεσι, καὶ Πνεύ
ματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ τὴ
[p] αὐτοῦ || θέλησιν.
5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξ
τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν
περὶ ἧς λαλοῦμεν.
6 Διεμαρτύρατο δέ που τὶς
λέγων· Τί ἐςιν ἄνθρωπος, ὅτ
μιμνήσκῃ αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώ-
που ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
7 Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ
τι παρ' ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τι-
μῇ ἐςεφάνωσας αὐτὸν [q], καὶ κα-
τέςησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν σου ||.
8 Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω
τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ
ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐ-
δὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον·
Νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ
πάντα ὑποτεταγμένα.
9 Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέ-
λους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰη-
σοῦν, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανά-
του, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐςεφανωμέ-
νον· ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παν-
τὸς γεύσηται θανάτου.

10 Ἔπρεπε

||13. Pſ.110:1. Matt.22:44. Mar.12:36. Luc.20:42. Act.2:34. 1 Cor.15:25. Eph. 1:20. Heb.7:26. 8:1. 10:12. 12:2. ||14. Gen.19:16. Ex.23:20. Pſ.34:8. 91:11. 103: 20. Dan.3:28. 7:10. Matt.18:10. Act.5:19. 12:7. Cap. II. ||1. Prov.3:21. Heb. 1:1. 3:6.12. 4:1.11. 6:6. 10:38. 12:1.15. 13:9. ||2. Ex.19:21. 22:18.28. 31:14. 32: 27. Lev.24:11.14. Num.4:5.15.20. 15:30.32. 25:2.7. Deut.4:3. 13:5.6. 17:2. 18: 20. 27:26. 33:2. 1 Sam.28:9. 2 Sam.6:6. 1 Reg.21:10. Zac.13:3. 1 Mac.2:24. Act. 6:13. 7:38.53.59. Gal.3:19. Inf.10:28. ||3. Matt.3:8.10. 4:17. Mar.1:14. Luc.1:2. Heb.1:1. 7:19.22. 8:6. 10:28. 12:18.25. ||4. Mar.16:20. Act.2:22.43. 14:3. 19:11. Rom.15:19. 1 Cor.12:4.7.12. ||5. Heb.1:3.4.6.8.13. 6:5. 2 Pet.3:13. ||6. Pſ.8:5. 144:3. Iob 7:17. ||7. Pſ.2:6. Matt.24:47. Act.5:34. ||8. Pſ.2:8. 8:7. Matt.28:18. 1 Cor.15:25.27. Eph.1:12. Phil.2:9. ||9. Io.3:16. 12:32. Act.2:33. Rom.5:8. 8:32. 2 Cor.5:15. Phil.2:7.8. 1 Tim.2:6. Inf.9:14. 1 Ioh.2:2. 4:9. Apoc.5:9.

(m) διαμενεῖς Cu. | 13.6. (n) ὡς Cu. (p) τοῦ Θεοῦ Cu. | 13.9. 5. (q) = I. | 13.9.5.8. (o) ἀλλάξεις N. 1. V. | 10.5. L. M. N. 1. R. 7. | 23.
|| * ὡς ἱμάτιον poſt αὐτοὺς A. | 9. 5.

10 Ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ δι᾽ ὃν
ὰ πάντα καὶ δι᾽ οὗ τὰ πάντα,
ολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόν-
α, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας
ὐτῶν διὰ [r] παθημάτων τελειῶ-
αι ||·
11 Ὅ, τε γὰρ ἁγιάζων καὶ
ἁγιαζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες.
ι᾽ ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται
δελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν,
12 Λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ
νομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν
έσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
13 Καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι
εποιθὼς ἐπ᾽ αὐτῷ. Καὶ πάλιν·
δοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι
δωκεν ὁ Θεός.
14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοι-
ώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ
ὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν
ὐτῶν [s], ἵνα διὰ τοῦ θανάτου
καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχον-
α τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν
ιάβολον·
15 Καὶ [u] ἀπαλλάξῃ || τούτους
τοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς
οῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.
16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων
πιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρμα-
ος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.
17 Ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα
οῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα
ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρ-
χιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, εἰς τὸ
ἱλάσκεσθαι [x] τὰς ἁμαρτίας || τοῦ
λαοῦ·
18 Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς
πειρασθεὶς, δύναται τοῖς πειρα-
ζομένοις βοηθῆσαι.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλή-
σεως ἐπουρανίου μέτοχοι,
κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ
ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν
[y] Χριστὸν || Ἰησοῦν·
2 Πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι
αὐτὸν, ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ·
3 Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος
παρὰ [z] Μωσῆν || ἠξίωται, καθ᾽
ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴ-
κου ὁ κατασκευάσας αὐτόν·
4 Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευά-
ζεται ὑπό τινος· ὁ δὲ τὰ πάντα
κατασκευάσας, Θεός.
5 Καὶ [a] Μωσῆς || μὲν πιστὸς ἐν
ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπ-
ων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθη-
σομένων·
6 Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν
οἶκον αὐτοῦ· [b] οὗ || οἶκός ἐσμεν
ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παῤῥησίαν
καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέ-
χρι

||10. Luc.24:26.46. Act.3:15. 5:31. Rom.11:36. Phil.2:9. Heb.5:9. 6:20. 12:2. ||11. Matt.28:10. Ioh.20:17. Act.17:26. Rom.8:29. Heb.1:3. 10:10. ||12. Ps.22: 3.26. || 13. 2 Sam.22:3. Ps.18:3. Esa.8:18. 12:2. Ioh.10:29. 17:6.9.11.12. ||14. Esa.25:8. Ose.13:14. Ioh.1:14. Rom.8:3. 1 Cor.15:54.55. Phil.2:7. 2 Tim.1:10. ||15. Luc.1:74. Rom.8:15. 2 Tim.1:7. Sir.40:2. ||16. Sir.4:12. ||17. Phil.2:7. Heb. :1. 4:15. 5:2. ||18. Heb.4:15.16. 7:25. Cap. III. ||1. Matt.15:24. Ioh.1:11. Rom.1:7.15:8. 1Cor.1:2. 2Cor.1:1. Eph.1:1.4:1.4. Phil.3:14. Col.1:2. 2Thess.1:11. Tim.1:9. Heb.2:17. 4:14. 5:5. 6:20. 7:26. 8:1. 9:11. 10:23. Apoc.1:13. ||2. Num. 2:7. 1 Sam.12:6. Heb.2:17. 5:5.9. 7:28. 10:21. ||3. Zach.6:12. Matt.16:18. ||4. Cor.5:17. Eph.2:10. 3:9. Sup.1:2.10. ||5. Ex.14:31. Num.12:7. Deut.3:24. 18: 5.18. Ios.1:2.8:31. ||6. Ps.2:6.7. Matt.10:22. 24:13. 1 Cor.3:16. 6:19. 2Cor.6:16. Eph.2:21. Col.1:23. 1 Tim.3:15. 1 Pet 2:5. Heb.1:1.&c. 4:14. 10:21.35. 12:1.

(r) παθήματος αὐτὸν τελειοῦσθαι Α. | 9. | 9. (s)* παθημάτων Ge. | 9.29. (t) θάνατον Cu. | 13.9. (u) ἀποκαταλλάξῃ Α. | 9.7. (x) ταῖς ἁμαρτίαις Α. | 9. 6.29. (y) = Cl. | 9. (z) Μωϋσέως Cu. | 13. 6. (a) Μωϋσῆς Cu. | 13. (b) ὃς S. 1. | 9.5.

χρι τέλους [c] βεβαίαν || κατάσχωμεν.

7 Διὸ, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,

8 Μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ, κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ·

9 [d] Οὗ || ἐπείρασάν [e] με || οἱ πατέρες ὑμῶν [f], ἐδοκίμασάν με ||, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου [g] τεσσαράκοντα ἔτη.

10 Διὸ προσώχθισα || τῇ γενεᾷ [h] ἐκείνῃ ||, καὶ εἶπον· Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου·

11 [i] Ὡς || ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

12 Βλέπετε, ἀδελφοὶ [k], μή ποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος·

13 Ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται· ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ [l] τῆς || ἁμαρτίας·

14 Μέτοχοι γὰρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάν περ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως [m] μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν·

15 Ἐν τῷ λέγεσθαι· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.

16 Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωσέως.

17 Τίσι δὲ [n] προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς [o] ἁμαρτήσασιν ||, ὧν τὰ [p] κῶλα || ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;

18 Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι [q] εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ ||, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι;

19 Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

Κεφ. δ'. 4.

1 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ [r] ὑμῶν || ὑστερηκέναι.

2 Καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ [s] συγκεκραμένος || τῇ πίστει τοῖς [t] ἀκούσασιν ||.

3 [u] Εἰσ-

|| 7. 2 Sam. 23:2. Ps. 95 7. Matt. 22:43. Act. 1:16. 2:30. Inf. ℣. 15. 4:7. || 8. Ex. 17: 2. Num. 20:13. Deut. 29:2. Ps. 78:18. 41. 56. 1 Cor. 10:9. || 10. Num. 32:13. || 11. Num. 14:21. 32:10. Deut. 1:34. 12:9. 1 Sam. 14:45. Ps. 89:36. 132:3. Marc. 8:12. || 12. Heb. 2:1. 4:1. 11. 10:23. 12:1. 15. || 13. Inf. 10:24. 12:1. Rom. 7:11. Eph. 4:22. Iac. 1:14. || 14. Rom. 8:17. Eph. 5:30. Heb. 1:9. 4:3. 6:11. || 15. Heb. 3:7. 4:7. || 16. Num. 14:4. 11. 22. 31. 26:65. 32:12. Deut. 1:36. || 17. Num. 14:22. 37. 26:65. Ps. 106: 26. 1 Cor. 10:5. &c. Iudæ ℣. 5. || 18. Num. 14:30. Deut. 1:34. || 19. Num. 20:12. Cap. IV. || 1. Heb. 3:19. 12:15. || 2. Heb. 3:7. 12. &c.

(c) βέβαια Cu. | 13. 9. (d) ὅπου Cu. | 13. 5. (e) = Cu. | 13. 9. (f) ἐν δοκιμασίᾳ Cu. | 13. 5. || & = με Cl. | 9. (g) distinctio post ἔτη retrahitur ad μου, & sublato διὸ ante προσώχθ. connectitur hic versus cum sequenti. s. 4. | 32. 33. 11. 8. (h) ταύτῃ A. S. 2. | 5. 11. (i) οἷς V. | 9. 6. 5. (k) * μου N. 1. | 9. 35. (l) = Cu. | 13. 9. 7. (m) * αὐτοῦ A. | 9. 29. (n) * καὶ A. | 9. 7. (o) ἀπειθήσασιν A. | 9. 5. (p) πτώματα V. | 9. 5. (q) = V. | 9. (r) ἡμῶν S. 1. V. | 10. 6. (s) συγκεκραμένους Cp. E. L. N. 1. S. 5. | 36. || συγκεκερασμένους A. | 9. 5. (t) ἠκουσμένοις V. | 9. 5.

3 [u] Εἰσερχόμεθα || γὰρ εἰς τὴν
ιτάπαυσιν οἱ πιςεύσαντες, κα-
ὼς εἴρηκεν· Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ
γῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς
ὴν κατάπαυσίν μου· καί τοι
ῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσ-
ου γενηθέντων.
4 Εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς
βδόμης οὕτω· Καὶ κατέπαυσεν
Θεὸς [x] ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδό-
ῃ || ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐ-
οῦ.
5 Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· Εἰ εἰσ-
λεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
ου.
6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεταί τι-
ὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν, καὶ οἱ
ρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ
ἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν·
7 Πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν,
ήμερον, ἐν Δαβὶδ λέγων, μετὰ
οσοῦτον χρόνον· (καθὼς [y] εἴρη-
αι ||) Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς
ὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε
ὰς καρδίας ὑμῶν [z].
8 Εἰ γὰρ [a] αὐτοὺς || Ἰησοῦς
ατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης
λάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας.
9 Ἄρα ἀπολείπεται σαββα-
ισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ·
10 Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν
ατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς
ατέπαυσεν ἀπὸ [b] τῶν ἔργων
αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ
Θεός.
11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν
[c] εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν·
ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγ-
ματι πέσῃ τῆς [d] ἀπειθείας ||.
12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ,
καὶ ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ
πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ
[e] διϊκνούμενος || ἄχρι μερισμοῦ
ψυχῆς τε καὶ [f] πνεύματος ||, ἁρ-
μῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτι-
κὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρ-
δίας.
13 Καὶ οὐκ [ff] ἔςι || κτίσις ἀ-
φανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ
γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ
λόγος.
14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέ-
γαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρα-
νοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ,
κρατῶμεν [g] τῆς ὁμολογίας ||.
15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα
μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι [h] ταῖς
ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον
δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,
χωρὶς ἁμαρτίας.
16 Προσερχώμεθα οὖν μετὰ
παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάρι-
τος [i], ἵνα λάβωμεν [k] ἔλεον ||,
καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον
βοήθειαν.

Κεφ.

|| 3. Pſ.95:11. Sup.3:11.14. || 4. Gen.2:2. Ex.20:11. 31:17. || 6. Sup.3:17. || 7. Pſ.95:7. Sup.3:7.15. || 9. Apoc.7:14. 14:13. 21:3. 4 Eſd.2:11. || 10. Inf.6:10. || 11. Sup.3:19. || 12. Prov.5:4. Sap.18:15. Eccl.12:11. Eſa.49:2. 55:11. Ier.23:29. 1 Cor. 14:24. 2 Cor.10:4.5. Eph.6:17. Heb.2:2. 3:7. 1 Pet.1:23. Apoc.1:16. 2:12.16. 19: 13. || 13. Iob 26:6. 34:21. Pſ.33:13.14.15. 34:16. 90:8. 139:11.12. Prov.15:11. Eccl.15:20. || 14. Heb.2:17. 3:1.6.14. 6:11.20. 7:26. 8:1. 9:11.24. 10:23. 12:1.12. 13:9. || 15. Eſa.53:3. Luc.22:28. 2 Cor.5:21. Phil.2:7. Heb.2:17. 7:26. 9:28. 1 Pet. 2:22. 1 Ioh.3:5. || 16. Rom.3:25. Eph.2:18. 3:12. Heb.2:17. 7:25. 10:19. &c.

(u) εἰσερχώμεθα A. | 9. || & οὖν pro γὰρ A. | 9.7. (x) = A. | 9.7. (y) προείρηκεν R. 2. | 9.7.6. || προείρηται A. L. | 10.7. (z) * ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ S. 1. | 9. 31. || & = καθὼς εἴρηται N. 1. | 9. (a) αὐτὸς S. 2. | 10. 29. (b) * πάντων Cu. | 13.9. (c) *, ἀδελφοὶ, Cu. | 13. 9. 35. (d) ἀληθείας Cu. | 13. 5. 22. (e) δεικνύμ. Cu. | 13. (f) σώματος Cæſ. | 9. 5. (ff) ἔςαι Cu. | 13.6. (g) τῆς ἐλπίδος ἡμῶν V. | 9. 5. (h) * ἡμῖν N. 1. | 9. 35. (i) * αὐτοῦ V. | 9. 35. (k) ἔλεος A. | 9.6.

Κεφ. ε'. 5.

1 Πᾶς γὰρ [l] ἀρχιερεὺς || ἐξ ἀν-
θρώπων λαμβανόμενος, ὑ-
πὲρ ἀνθρώπων καθίςαται τὰ πρὸς
τὸν Θεὸν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε
καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν·

2 Μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς
ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις· ἐπεὶ
καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν·

3 Καὶ διὰ [m] ταύτην || ὀφεί-
λει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω
καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν [n] ὑ-
πὲρ || ἁμαρτιῶν.

4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβά-
νει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ [o] ὁ || καλού-
μενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ
καὶ ὁ Ἀαρών·

5 Οὕτω καὶ ὁ Χριςὸς οὐχ ἑ-
αυτὸν ἐδόξασε [p] γενηθῆναι || ἀρ-
χιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
αὐτόν· Υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ σή-
μερον γεγέννηκά σε.

6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ [q] λέ-
γει· Σὺ [r] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρ-
κὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ ἱκε-
τηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν
αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυ-
γῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσε-
νέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ
τῆς εὐλαβείας,

8 Καίπερ ὢν υἱὸς [s], ἔμαθεν
ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν·

9 Καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο το
ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτι
σωτηρίας αἰωνίου·

10 Προσαγορευθεὶς ὑπὸ τ
Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξ
Μελχισεδέκ·

11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγο
καὶ δυσερμήνευτος λέγειν· ἐπε
νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς·

12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶνα
διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλι
χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς
τίνα τὰ ςοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶ
[t] λογίων || τοῦ Θεοῦ· καὶ γεγό
νατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος
[u] καὶ || οὐ ςερεᾶς τροφῆς·

13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γά-
λακτος, ἄπειρος λόγου δικαιο-
σύνης [x]· (νήπιος γάρ [y] ἐςι.)

14 Τελείων δέ ἐςιν ἡ ςερεὰ
τροφὴ, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰ-
σθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων
πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κα-
κοῦ.

Κεφ. ς'. 6.

1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς
τοῦ Χριςοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν
τελειότητα φερώμεθα· μὴ πάλιν
θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετα-
νοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πί-
ςεως ἐπὶ Θεὸν,

2 [z] Βαπτισμῶν || διδαχῆς, ἐ-
πιθέ-

|| 1. Heb.2:17. 7:27. 8:3. 10:11. || 2. Heb.2:18. 4:15. 7:28. || 3. Lev.4:3. 9:7. 16:3. &c. Heb.7:27. 9:7. || 4. Ex.28:1. Num.16:5.40. 1 Par.23:13. 2 Par.26:16. &c. || 5. Ps.2:7. Io.8:54. Act.13:33. Sup.1:5. || 6. Ps.110:4. Inf.6:20. 7:15.17. || 7. Ps.22:1. Matt.26:38.&c.53. 27:46.50. Marc.14:33.36. 15:34.37. Luc.22:42. 23:46. Io.12:27. 17:1. || 8. Phil.2:6. Sup.1:5.8. 3:6. || 9. Heb.2:10.18. 7:25.28. 9:12. 10:14. || 10. Inf.6:20. 7:15. || 11. Matt.13:15. Io.16:12. 2 Pet.3:16. || 12. 1 Cor.3:1.2. Inf.6:1. 10:32. 1 Pet.2:2. || 13. 1 Cor.2:6.15. 3:2. 13:11. 14:20. Eph.4:13.14. Phil.3:15. Cap. VI. || 1. 1 Cor.2:6. 14:20. Eph.4:13. Phil.3:15. Heb.5:12.14. 9:14. || 2. Matt.12:19. Act.8:16. 19:6. Inf.9:27.

(l) ἱερεὺς P. 1. | 9. 5. (m) αὐτὴν A. | 9. 5. || ταῦτα S. 1. V. | 10. 6. (n) περὶ Cu. | 13. 7. (o) = A. | 9. 7. (p) γενέσθαι A. | 9. 36. (q) * πάλιν Cu. | 13. 9. 25. (r) * εἶ N. 1. | 9. 35. (s) * τοῦ Θεοῦ V. | 9. 35. (t) λόγων S. 2. V. | 11. 6. 5. (u) = R. 1. | 9. 7. (x) * ἐςί Cu. | 13. 9. (y) * ἀκμήν Cu. | 13. 35. (z) βαπτισμὸν Cu. | 13. 9. 6.

θέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς
: νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου·
3 Καὶ τοῦτο [a] ποιήσομεν ||,
ὑπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός.
4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ
ωτισθέντας, γευσαμένους τε
ῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ
ετόχους γενηθέντας Πνεύμα-
ος ἁγίου,
5 Καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ
μα, δυνάμεις τε μέλλοντος αἰ-
ος,
6 Καὶ παραπεσόντας, πάλιν
ανακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνα-
ευροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ
εοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.
7 Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ'
αὐτῆς || πολλάκις ἐρχόμενον
τὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔ-
τον ἐκείνοις, δι' οὓς καὶ γεωρ-
εῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας
τὸ τοῦ Θεοῦ·
8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ
ιβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατά-
ς ἐγγὺς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦ-
ν.
9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν,
γαπητοὶ, τὰ κρείττονα καὶ ἐ-
όμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω
λαλοῦμεν.
10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπι-
λαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ
οῦ κόπου [c] τῆς ἀγάπης, ἧς ἐνε-
είξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
ακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ
[d] διακονοῦντες. ||
11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον
ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι
σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν
τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους·
12 Ἵνα μὴ [e] νωθροὶ || γένησθε,
μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ
μακροθυμίας [f] κληρονομούντων ||
τὰς ἐπαγγελίας.
13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγει-
λάμενος ὁ Θεὸς, ἐπεὶ κατ' οὐ-
δενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι, ὤμο-
σε καθ' ἑαυτοῦ,
14 Λέγων. Ἦ μὴν εὐλογῶν
εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πλη-
θυνῶ σε.
15 Καὶ οὕτω μακροθυμήσας
ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας.
16 Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ
τοῦ μείζονος ὀμνύουσι, καὶ πά-
σης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς
βεβαίωσιν ὁ ὅρκος.
17 Ἐν ᾧ περισσότερον βουλό-
μενος ὁ Θεὸς [g] ἐπιδεῖξαι || τοῖς
κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ,
ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ·
18 Ἵνα διὰ δύο πραγμάτων
ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον
ψεύσασθαι Θεὸν, ἰσχυρὰν παρά-
κλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες
κρατῆσαι τῆς προκειμένης [h] ἐλ-
πίδος·
19 Ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν
[i] τῆς ψυχῆς || ἀσφαλῆ τε καὶ βε-
βαίαν.

|| 3. Act.18:21. 1 Cor.4:19. 16:7. Iac.4:15. || 4. Matt.12:31.45. Gal.3:2.5. Inf.
:26.32. 12:15. 2 Pet.2:20. 1 Ioh.4:10. 5:16. || 5. Esa.9:6. 1 Cor.12:10. Gal.3:5.
p.2:4.5. || 6. Inf.10:29. || 8. Esa.5:6. Ier.26:6. 44:22. Mar.11:21. || 10. Ps.20:3.
ov.14:31. Matt.10:42. 25:40. Mar.9:41. Io.13:20. Rom.3:4. 15:26. 1 Cor.16:15.
Thess.1:3. 2 Thess.1:6.7. Inf.10:32. 13:3. Apoc.2:2. || 11. Phil.1:6. Sup.3:14. || 12.
eb.5:11. 11:8.13. || 13. 14. Gen.12:3. 17:4. 22:17. Ps.105:9. Luc.1:73. Sir.44:21.
.5. Rom.4:17. &c. || 16. Ex.22:11. || 17. Ps.33:11. Prov.19:21. 21:30. Rom.11:28.
18. Inf.12:1. || 19. Lev.16:15.

(a) ποιήσωμεν A. | 9. 6. (b) αὐτὴν
.2. | 9. 6. (c) * καὶ N. 1. | 9. 7. || &=
οῦ κόπου A. Cl. s. 1. V. | 33. 12. (d)
ακούοντες Cu. | 13. 9. (e) νοθροὶ P.
1. | 9. 6. (f) κληρονομησάντων V. | 9. 36.
(g) ἐπιδείξασθαι A. | 9. 36. (h) * ἡμῖν
N. 1. | 9. 35. (i) τῆς ἐλπίδος N. 1. | 9.
35.

βαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος·

20 Ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Κεφ. ζ. 7.

1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, βασιλεὺς Σαλὴμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ [k] ὑψίςου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποςρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν· [l]

2 Ὧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν [m] Ἀβραάμ ||· πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ· ὅ [n] ἐςι || βασιλεὺς εἰρήνης·

3 Ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος· μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος ἔχων· ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές [o].

4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν [p] ἀκροθινίων || ὁ πατριάρχης.

5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τουτέςι, τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ.

6 Ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμεν[os] ἐξ αὐτῶν, δεδεκάτωκε τὸν Ἀ[βραὰμ], καὶ τὸν ἔχοντα τὰς [ἐ]παγγελίας [q] εὐλόγηκε ||.

7 Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογία[ς] τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττο[νος] εὐλογεῖται.

8 Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀπ[ο]θνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνο[υ]σιν· ἐκεῖ δὲ, μαρτυρούμενος ὅ[τι] ζῇ.

9 Καὶ (ὡς ἔπος εἰπεῖν) [r] δ[ι'] Ἀβραὰμ καὶ Λευὶ || ὁ δεκάτ[ας] [rr] λαμβάνων || δεδεκάτωται·

10 Ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τ[οῦ] πατρὸς ἦν, ὅτε συνήντησεν [αὐ]τῷ ὁ Μελχισεδέκ.

11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις δ[ιὰ] τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' [s] αὐτῇ νενομ[ο]θέτητο ||·) τίς ἔτι χρεία, κ[α]τὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτ[ε]ρον ἀνίςασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κ[α]τὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγ[ε]σθαι;

12 Μετατιθεμένης γὰρ τῆς [ἱε]ρωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμ[ου] μετάθεσις γίνεται.

13 Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται τα[ῦ]τα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκε, ἀφ' ἧς οὐδεὶς [t] προσέσχηκε || [τῷ] θυσιαςηρίῳ.

14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰο[ύ]δα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμ[ῶν], εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ [u] ἱερ[ω]σύνης || Μωσῆς ἐλάλησε.

15 K

||20.Io.14:2. Heb.3:1. 4:14. 5:6.10. 7:15.8:1.9:11.24. Cap.VII. ||1.Ge 14:18.&c. ||4.Gen.14:20. ||5.Num.18:21.26. Deut.18:1. Iof.14:4. 2Par.31 Mar.10:5.Io.10:18. ||6.Gen.12:2. 13:14. 14:20. Rom.4:13. Gal.3:16. ||7.Sup.1 ||8.Heb.5:6.6:20. ||10.Gen.14:20. ||11.Gal.2:21. Inf.℣.18.19. 8:7. ||14.Esa.11 Matt.1:3. Luc.3:33. Apoc.5:5.

(k)* τοῦ R. 8. | 9. 7. (l)* καὶ Ἀβραὰμ εὐλογηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ. Cu. | 13. 9. (m) = Cu. | 13. 26. (n) = Cu. | 13. 7.9. (o)*, ἐν ᾧ ὅτι καὶ τοῦ Ἀβραὰμ προετιμήθη Cp. | 9. (p) ἀκροθηνίων A. | 9.6. (q) ηὐλόγησεν A. | 9.6. || & εὐλογίας pro ἐπαγγ. N. 1. | 9. 5. (r) Cæs. | 9. (rr) λαβὼν V. | 9. 6. || ἀπ λαμβάνων E. | 9. 7. (s) αὐτῆς νενομ θέτηται A. | 13. 9. 6. (t) προσέσχ A. | 9.6. (u) ἱερέων A. Cl. V. | 11.5

15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐςιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίςαται ἱερεὺς ἕτερος,

16 Ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς [x] σαρκικῆς || γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου.

17 [y] Μαρτυρεῖ || γάρ· Ὅτι σὺ [z] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές·

19 Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ.

20 Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας·

21 (Οἱ μὲν γὰρ, χωρὶς [a] ὁρκωμοσίας || εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες· ὁ δὲ, μετὰ ὁρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· Ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· Σὺ [b] ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ·)

22 Κατὰ [c] τοσοῦτον || κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς.

23 Καὶ οἱ μὲν πλείονες εἰσὶ γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν·

24 Ὁ δὲ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην·

25 Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ [d] παντελὲς || δύναται [e] τοὺς προσερχομένους || δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ [f] ἐντυγχάνειν ὑπὲρ || αὐτῶν.

26 Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν [g] ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος·

27 Ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα [h] τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν [i] ἀνενέγκας ||.

28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίςησιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

Κεφ. η'. 8.

1 ΚΕφάλαιον δὲ [k] ἐπὶ || τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς,

2 Τῶν ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν

.|| 15. Sup. 5:6. 6:20. || 17. Ps. 110:4. Sup. 5:6. 10. 6:20. || 18. Ps. 51:16. Esa. 1:11. om. 8:3. Gal. 4:9. || 19. Io. 1:17. Act. 13:39. Rom. 3:21. 28. 5:2. 8:3. Eph. 2:18. 3: 2. Gal. 2:16. 3:24. Heb. 4:16. 6:18. 8:6. 9:9. 10:19. || 21. Ps. 110:4. || 22. Heb. 8:6. 15. 12:24. || 23. Io. 21:22. || 25. Rom. 8:34. 1 Tim. 2:5. Heb. 9:24. 1 Io. 2:1. 2. || 26. x. 28:36. Lev. 22:3. Esa. 53:9. Mar. 16:19. Luc. 24:51. Act. 1:9. 3:21. Rom. 8:34. eb. 2:10. 4:14. 15. 8:1. 15. 9:12. 14. 24. 10:12. 1 Pet. 2:22. || 27. Lev. 9:7. 16:6. 11. om. 6:10. Heb. 5:3. 8:3. 9:7. 12. 28. 10:12. || 28. Heb. 2:10. 5:1. 2. 9. Cap. VIII. || 1. Eph. 1:20. Col. 3:1. Heb. 1:3. 13. 3:1. 4:14. 6:20. 7:26. 9:11. 10:12. 12:2. || 2. eb. 9:8. 11. 24. 10:21.

(x) σαρκίνης A. | 9. 5. 6. (y) μαρτυρεῖται A. R. 2. | 10. 6. (z) * εἶ N. 1. | 9. 5. (a) ὁρκωσίας P. 1. | 9. 6. (b) * εἶ L. 1. | 10. 27. (c) τοσοῦτο A. | 9. 6. (d) ηνεκὲς V. | 9. 5. (e) προσερχόμενος V. | 9. 29. (f) ὑπερεντυγχάνειν Cu. | 13. 9. 7. || & ἡμῶν pro αὐτῶν V. | 9. 7. (g) * καὶ A. | 9. 7. (h) * δὲ L. | 9. 7. (i) προσενέγκας A. R. 1. | 10. 7. (k) ἐν A. | 9. 7.

πηξεν ὁ [l] Κύριος ||, καὶ οὐκ ἄν-
θρωπος.
3 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ
προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας
καθίςαται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν
τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ.
4 Εἰ μὲν [m] γὰρ || ἦν ἐπὶ γῆς,
οὐδ᾽ ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων [n] τῶν
ἱερέων || τῶν προσφερόντων [o] κα-
τὰ τὸν νόμον || τὰ δῶρα·
5 Οἵτινες ὑποδείγματι καὶ
σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων,
καθὼς κεχρημάτιςαι Μωσῆς,
μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν·
Ὅρα γὰρ, φησὶ, ποιήσῃς πάντα
κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα
σοι ἐν τῷ ὄρει.
6 Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέ-
τευχε λειτουργίας, ὅσῳ [p] καὶ ||
κρείττονός ἐςι διαθήκης μεσίτης,
ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις
νενομοθέτηται.
7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν
[q] ἄμεμπτος ||, οὐκ ἂν δευτέρας
ἐζητεῖτο τόπος·
8 Μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέ-
γει· Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέ-
γει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ
τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶ-
κον Ἰούδα διαθήκην καινήν·
9 Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν
ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς
χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς
ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ
ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κ
γὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κ
ριος.
10 Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη [r],
διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μ
τὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγ
Κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τ
διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδί
αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· κ
ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν, καὶ α
τοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκ
ςος τὸν [s] πλησίον || αὐτοῦ, κ
[t] ἕκαςος || τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
λέγων· Γνῶθι τὸν Κύριον· ὅ
πάντες εἰδήσουσί με, ἀπὸ μ
κροῦ [u] αὐτῶν || ἕως μεγάλου α
τῶν·
12 Ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀ
δικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμα
τιῶν αὐτῶν [uu] καὶ τῶν ἀνομιῶ
αὐτῶν || οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.
13 Ἐν τῷ λέγειν καινὴν, π
παλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ πα
λαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺ
ἀφανισμοῦ.

Κεφ. θ΄. 9.

1 Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτ
[x] σκηνὴ || δικαιώματα [y] λα
τρείας, τό, τε ἅγιον κοσμικόν.
2 Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη
πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ
τράπεζα, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρ
των, ἥτις λέγεται ἅγια [z].

3 Μετ

|| 3. Eph. 5:2. Heb. 5:1. 7:27. 9:24. 10:11. || 4. Heb. 7:11. 12:25. || 5. Ex. 25:4
26:30. 27:8. Num. 8:4. Act. 7:44. Col. 2:17. Heb. 9:23. 10:1. || 6. 2 Cor. 3:6. Gal.
19. Heb. 7:16. 22. 9:15. || 7. Sup. 7:11. 18. || 8. Ier. 31:31. &c. || 10. Ier. 31:33. &c
Zac. 8:8. 2 Cor. 3:3. 7. Inf. 10:16. || 11. Esa. 54:13. Io. 6:45. 65. 1 Ioh. 2:20. 27. || 1
Rom. 11:27. Inf. 10:17. Cap. IX. || 1. Ex. 25:8. 36:8. Sup. 8:2. 13. || 2. Ex. 2
23. 30. 26:30. 35. 31:8. 35:13. 14. 36:1. &c. 37:10. 17. 39:36. 37. 40:2. 4. 17:23. Le
24:3. Num. 7:1. 8:4. 9:15. 1 Reg. 7:48.

(l) Θεὸς V. | 9. 5. (m) οὖν A. | 9. 7. (n) = Cl. | 9. 33. (o) = M. | 9. 33. (p) = Cu. | 13. 7. (q) = Ge. | 9. (r) * μου A. | 9. 35. (s) πολίτην A. | 9. 5. (t) = I. | 9. (u) = A. Cl. | 9. (uu) = R. I. V
| 10. 33. (x) = A. Cl. E. M. N. I. R.
| 23. || διαθήκη R. I. | 9. 5. (y) * καὶ C
| 13. 7. (z) * ἁγίων Cu. | 13. 9.

3 Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον κατα-
έτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη [a] ἅ-
α ǁ ἁγίων·
4 Χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατή-
ον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθή-
ης περικεκαλυμμένην πάντοθεν
υσίῳ, ἐν ᾗ ςάμνος χρυσῆ ἔχου-
α τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀα-
ν ἡ βλαςήσασα, καὶ αἱ πλά-
ς τῆς διαθήκης.
5 [b] Ὑπεράνω ǁ δὲ αὐτῆς Χε-
υβὶμ [c] δόξης, [d] κατασκιάζον-
α ǁ τὸ ἱλαςήριον· περὶ ὧν οὐκ
ι νῦν λέγειν κατὰ μέρος.
6 Τούτων δὲ οὕτω κατεσκευ-
σμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην
κηνὴν διαπαντὸς [e] εἰσίασιν ǁ οἱ
ρεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦν-
ες·
7 Εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ
οῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς,
ι χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει
πὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ
γνοημάτων·
8 Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύ-
ατος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφα-
ερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν,
τι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης
άσιν.
9 Ἥτις [f] παραβολὴ [g] εἰς
τὸν καιρὸν τὸν ἐνεςηκότα ǁ, καθ'
[h] ὃν ǁ δῶρά τε καὶ θυσίαι προσ-
φέρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ
συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύ-
οντα,
10 Μόνον ἐπὶ βρώμασι καὶ
πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτισ-
μοῖς, [i] καὶ δικαιώμασι ǁ σαρκὸς,
μέχρι καιροῦ διορθώσεως [k] ἐπικεί-
μενα ǁ·
11 Χριςὸς δὲ παραγενόμενος
ἀρχιερεὺς τῶν [l] μελλόντων ǁ ἀγα-
θῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειο-
τέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου,
τουτέςιν, οὐ ταύτης τῆς κτί-
σεως,
12 Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων
καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵ-
ματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ
ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμε-
νος.
13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ
τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως
ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους,
ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς κα-
θαρότητα,
14 Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ
Χριςοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος [m] αἰ-
ωνίου ǁ ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμω-
μον τῷ Θεῷ, [n] καθαριεῖ ǁ τὴν
συνεί-

ǁ3. Ex.26:31. 35:12. 36:35. 40:21. 2 Par.3:14. ǁ4. Ex.16:33. 25:10.21. 26:33. 0:1. 31:7. 34:29. 35:12.15. 37:1.25. 39:35.38. 40:3.5.20.26. Num.17:10. Deut.10: 5. 1 Reg.8:9.21. 2Par.5:10. ǁ5. Ex.25:18. &c. 26:34. 31:7. 37:7. Lev.16:2. 1Reg. 6.7. ǁ6. Num.28:3. Dan.8:11. ǁ7. Ex.30:10. Lev.16:2.12.15.34. Sup.5:3. 7:27. 8. Io.14:6. Heb.10:19.20. ǁ9. Act.13:39. Gal.3:21. Heb.2:5. 6:5. 7:11.19. 10:1. 1. 11:19. ǁ10. Lev.11:2. Num.19:7. &c. Rom.14:17. Col.2:16.20. Sup.7:16. 11. Heb.2:17. 3:1. 4:14. 6:20. 8:1. 10:1. ǁ12. Act.20:28. Eph.1:7. Col.1:14. Heb. 0:4.10. 1 Pet.1:19. Apoc.1:5. 5:9. ǁ13. Lev.16:14.16. Num.19:2.4.12. Heb.10: . ǁ14. Lev.22:20. Num.19:2.11. Deut.15:21. 17:1. Luc.1:75. Rom.1:4. 6:13. 8: 1. Eph.5:2. Gal.1:4. 2:20. Tit.2:14. Heb.1:3. 6:1. 7:27. 10:22. 1 Pet.1:19. 3:18. 2. 1 Io.1:7. Apoc.1:5.

(a) τὰ ἅγια τῶν S. 2. | 7. 11. 8.) ὑπὲρ Cu. | 13. 6. 5. (c) * τῆς Cu. 13. 7. (d) κατασκιάζον A. | 9. 6. (e) σιασαν V. | 9. (f) * πρώτη Cu. | 13. 6. 7.) ἐςὶ τοῦ καιροῦ ἐνεςηκότος V. | 9. 5. & * καθέςηκε post ἐνεςηκότα S. 1. | 9. 4. 7. (h) ἣν A. V. | 10. 6. (i) δικαιώματα A. | 9. 7. (k) ἐπικειμένοις V. | 9. 6. (l) γενομένων R. 1. | 9. 5. (m) ἁγίου Cl. L. R. 4. V. | 11. 5. 8. 35. (n) ὃς ἐκαθάρισε V. | 9.

συνείδησιν [o] ὑμῶν || ἀπὸ νεκρῶν
ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν [p] Θεῷ
ζῶντι [q];
15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης
καινῆς μεσίτης ἐςὶν, ὅπως θανά-
του γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν
τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ πα-
ραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λά-
βωσιν οἱ [r] κεκλημένοι || τῆς αἰω-
νίου [s] κληρονομίας ||.
16 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνα-
τον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθε-
μένου.
17 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς
βεβαία· ἐπεὶ μή [t] ποτε || ἰσχύει
ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος.
18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη [u] χωρὶς
αἵματος ἐγκεκαίνιςαι·
19 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐν-
τολῆς κατὰ [x] νόμον ὑπὸ Μωϋ-
σέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ
αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων
μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου
καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βι-
βλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐῤῥάν-
τισε,
20 Λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα
τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς
ὑμᾶς ὁ Θεός.
21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάν-
τα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ
αἵματι ὁμοίως ἐῤῥάντισε.
22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάν-
τα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμ
καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ
νεται ἄφεσις.
23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑ
δείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανο
τούτοις καθαρίζεσθαι· αὐτὰ
τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσί
παρὰ [y] ταύτας ||.
24 Οὐ γὰρ εἰς χειροποίη
ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριςὸς, ἀντί
πα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς α
τὸν τὸν οὐρανὸν, νῦν ἐμφανισ
ναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπ
ἡμῶν·
25 Οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφ
ρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερε
εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ'
νιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ·
26 (Ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν [z] πο
λάκις || [a] παθεῖν || ἀπὸ καταβ
λῆς κόσμου) νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συ
τελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτ
σιν [b] ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσί
αὐτοῦ πεφανέρωται.
27 Καὶ καθ' [c] ὅσον || ἀπόκε
ται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀπ
θανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις·
28 Οὕτως [d] ὁ Χριςὸς ἅπα
προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνε
νεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρο
χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖ
αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτη
ρίαν [e].

Κε

|| 15. Act. 13:39. Rom. 3:25. 5:6. 1 Tim. 2:5. Heb. 2:10. 3:1. 7:22. 8:6. 12:24. 1 Pet. 18. || 17. Gal. 3:15. || 19. Ex. 12:22. 24:5. 6. Lev. 14:4. 49. 16:14. 15. 18. || 20. Ex. 24: Matt. 26:28. || 21. Ex. 29:36. Lev. 8:15. 19. 16:14. || 22. Lev. 17:11. 22:6. Num. 3 23. || 23. Sup 8:5. || 24. Rom. 8:34. Heb. 6:20. 7:25. 8:2. 5. 1 Io. 2:2. || 25. Ex. 30:1 Lev. 16:2. 34. Heb. 9:7. || 26. Matt. 24:3. Rom. 6:9. 1 Cor. 10:11. Eph. 1:10. Gal. 4: Heb. 7:27. 10:10. || 27. 2 Esd. 14:35. Heb. 6:2. || 28. Matt. 26:28. Rom. 5:6. 8. 15. 10. 1 Pet. 2:24. 3:18. Heb. 4:15. 7:26.

(o) ἡμῶν A. | 9. 7. 6. (p) * τῷ ἀληθινῷ Cu. | 13. 5. (q) * καὶ ἀληθινῷ A. | 9. || & Cu. al. pro Θεῷ leg. τῷ Θεῷ τῷ | 13. (r) κληρονόμοι S. 1. | 9. 5. (s) ζωῆς S. 1. | 9. 5. (t) τότε Cu. | 13. 5. (u) * διαθήκη Cu. | 13. 35. (x) * τὸν A. | 9. 7. (y) ταύταις Cu. | 13. 9. 6 (z) πολλὰ Cu. | 13. 9. 5. (a) ἀποθανεῖ P. 1. | 9. 5. (b) * τῆς A. | 9. 7. (c) ὃ W | 9. 5. (d) * καὶ A. | 9. 7. (e) * διὰ πί σεως A. R. 2. | 10. 35.

Κεφ. ι'. 10.

ΣΚιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, ὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς [f] προσφέρουσιν ‖ ἰς τὸ διηνεκὲς, [g] οὐδέποτε [h] δύναται ‖ τοὺς προσερχομένους [i] τελειῶσαι ‖.

2 Ἐπεὶ [k] ἂν ‖ ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν τι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας, ἅπαξ [l] κεκαθαρμένους ‖·

3 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν [m].

4 Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας.

5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον, λέγει· Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, [n] σῶμα ‖ δὲ κατηρτίσω μοι.

6 Ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ [o] εὐδόκησας ‖.

7 Τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἥκω (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς [p], τὸ θέλημά σου.

8 Ἀνώτερον λέγων· Ὅτι [q] θυσίαν καὶ προσφορὰν ‖ καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ εὐδόκησας· (αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται·)

9 Τότε εἴρηκεν· Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς [r], τὸ θέλημά σου· Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ.

10 Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν [s] διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ [t] σώματος ‖ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν [u] ἱερεὺς ‖ ἕστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας.

12 [x] Αὐτὸς ‖ δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν [y] ἐν δεξιᾷ ‖ τοῦ Θεοῦ.

13 Τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ·

14 Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.

15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ [z] προειρηκέναι ‖·

16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, [a] διδοὺς ‖ νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ [b] τῶν διανοιῶν ‖

‖1. Col.2:17. Heb.7:11. 8:5. 9:9.23. ‖3. Lev.16:21. Sup.7:27. 9:7. ‖4. Lev.16:4. Num.19:4. Ier.11:15. Mich.6:7. Heb.9:13. ‖5. Ps.40:7. 50:8.&c. Esa.1:11. 6:3. Ier.6:20. Amos 5:21. ‖7. 1 Sam.13:14. Ps.40:8. Act.13:22. ‖10. Heb.7:27. :13.28. 13:12. ‖11. Num.28:3. Sup.7:11. 9:9. ‖12. 13. Ps.110:1. Act.2:34. 1 Cor. 5:25. Eph.1:20. Col.3:1. Heb.1:3.13. 4:14. 6:19. 7:26. 8:1. 9:12.24. ‖14. Sup. :7.25. 9:12. ‖16. Ier.31:33. &c. Rom.11:27. Heb.8:8.10.

(f) προσφέρει N. 1.| 9. 6. (g) * αἱ .|9.7. (h) δύνανται A.| 9. 6. (i) καχρίσαι Cu.| 13. 5. (k) οὐκ ἂν Cu. Cæs. 13.9.‖* οὐν κἀν R. 1.|9.7. (l) κεκαθεσμένους A.| 9.6. (m) * γίνεται Cu. 13. 35. (n) ὦτα Cu.| 13. 5. (o) ἐζήτησας S. 1.|9. 5. (p) * μου, ἐβουλήθην N. 1.| 9. 5. (q) θυσίας καὶ προσφορὰς A. Cl. 10. 6. (r) * μου N. 1.| 9. 35. (s) * οἱ Cu. Cæs. | 13. 9. 7. (t) αἵματος Cu.| 13. 9. 5. (u) ἀρχιερεὺς Cp. S. 1. |9. 14. (x) οὗτος A.|9. 5. (y) ἐκ δεξιῶν A.| 9. 6. (z) εἰρηκέναι A.| 9. 7. (a) δώσω V.| 9. 36. (b) τὴν διάνοιαν A.|9.6.

νοιῶν || αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς·
17 [c] Καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐ-
τῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ
μὴ [d] μνησθῶ || ἔτι.
18 Ὅπου δὲ ἄφεσις [e] τού-
των ||, οὐκ ἔτι προσφορὰ περὶ
ἁμαρτίας.
19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοὶ,
παῤῥησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁ-
γίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ,
20 Ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν
[f] πρόσφατον καὶ || ζῶσαν, διὰ
τοῦ καταπετάσματος, τουτέςι,
[g] τῆς σαρκὸς αὐτοῦ·
21 Καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν
οἶκον τοῦ Θεοῦ·
22 Προσερχώμεθα μετὰ ἀλη-
θινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πί-
ςεως, ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας
ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς·
23 Καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα
ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν
ὁμολογίαν τῆς [h] ἐλπίδος || ἀκλι-
νῆ· (πιςὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμε-
νος·)
24 Καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους
εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ κα-
λῶν ἔργων·
25 Μὴ [i] ἐγκαταλείποντες ||
τὴν [k] ἐπισυναγωγὴν || ἑαυτῶν,
καθὼς ἔθος [l] τισὶν, ἀλλὰ παρα
καλοῦντες· καὶ τοσούτῳ μᾶλλ
ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡ
μέραν.
26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανό
των ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴ
ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκ ἔ
περὶ [m] ἁμαρτιῶν ἀπολείπετ
θυσία ||
27 Φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρ
σεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίε
[n] μέλλοντος || τοὺς [o] ὑπεναντί
ους ||.
28 Ἀθετήσας τὶς νόμον Μω
σέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν [p] ἐπὶ δυ
σὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει
29 Πόσῳ (δοκεῖτε) χείρονο
ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸ
τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τ
αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησά
μενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ Πνεῦ
μα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας;
30 Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα
Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώ
σω [q], λέγει Κύριος ||. Καὶ πά
λιν· [r] Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐ
τοῦ.
31 Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰ
χεῖρας Θεοῦ ζῶντος.
32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰ
πρό

||19.Io.10:9. 14:6. Rom.5:2. Eph.2:13.18. 3:12. Heb.4:16. 9:8.12. ||20. 2 Tim 1:10. Sup.9:8. ||21.Heb.2:17. 3:1.6. 4:14.16. 5:10.6:20.7:17. 8:1. 9:11. 1 Tim 3:15. ||22.Eze.36:25. Io.4:23. Eph.3:12. Iac.1:6. 1 Io.3:21. ||23.Lev.16:4. 1 Cor 1:9. 10:13. 2 Cor.7:1. 1 Thess.5:24. 2Thess.3:3. Heb.4:14. 11:11. 1 Pet.3:14. ||24 Heb.6:10. 12:14. 13:1. ||25.Rom.13:11. 1 Pet.4:7. 2 Pet.3:11.14. Iudæ ℣.19 Sup.3:13. ||26.Num.15:30. Matt.12:31. Rom.6:10. Heb.6:4.6. 9:26. 2 Pet.2:20 21. 1 Io.5:16. ||27.Lev.10:2. Num.16:35. Eze.36:5. Zeph.1:18. 3:8. Heb.2:3. 12 25.29. 2 Pet.2:3. ||28.Ex.19:21. 22:18.20.28. 31:14. 32:27. Lev.24:11.14. Num 4:5.15.20. 15:32. 25:7. 35:30. Deut.13:6.8. 17:6. 19:15. 27:26. 1 Sam.6:19. 28 9. 1 Reg.21:10. Matt.18:16. Ioh.8:17. Act.6:13. 7:59. 2 Cor.13:1. Heb.2:2. 12 25. ||29. 1 Cor.11:29. ||30.Deut.32:35.36. Ps.50:4. 135:14. Rom.12:19. ||31.Luc 12:5. Inf.12:29. ||32. Gal.3:4. Phil.1:29.30. Col.2:1. 2 Ioh.℣.8. Sup.6:4.

(c) * τότε εἴρηκε· S. 1. | 9. || ὕςερον λέγει R. 3. | 9. (d) μνησθήσομαι A. | 9.6. (e) αὐτῶν Cu. | 13.5. (f) = Cu. | 13. 33. (g) * διὰ Cu. | 13. 9. (h) πίςεως R. 1. | 9. 5. (i) καταλείπ. Cu. | 13.7. (k) συναγωγὴν R. 1. | 9. 7. (l) * ἐςί Cu. | 13. 35. (m) ἁμαρτίας περι λείπεται θυσίαν προσενέγκειν Cu | 13. 5.9. (n) μέλλων S. 1. V. | 10. 36 (o) ἐπεναντίους Cu. | 13.7. (p) * κα δακρύων Ge | 9.25. (q) = Cl. | 9. 37 (r) * ὅτι Cl. | 9.7.

ρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτι-
θέντες, πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμεί-
νατε παθημάτων·
33 Τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε
καὶ θλίψεσι [s] θεατριζόμενοι ||·
τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως
ἀναστρεφομένων γενηθέντες·
34 Καὶ γὰρ τοῖς [t] δεσμοῖς ||
μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρ-
παγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν
μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γι-
νώσκοντες ἔχειν [u] ἐν ἑαυτοῖς ||
κρείττονα ὕπαρξιν [x] ἐν οὐρανοῖς ||
καὶ μένουσαν.
35 Μὴ [y] ἀποβάλητε || οὖν τὴν
παῤῥησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μι-
σθαποδοσίαν μεγάλην.
36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεί-
αν· ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
ποιήσαντες, κομίσησθε τὴν ἐ-
παγγελίαν·
37 Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον [z] ὅ-
σον, ὁ || ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ
χρονιεῖ.
38 Ὁ δὲ δίκαιος [a] ἐκ πίστεως
ζήσεται· [b] καὶ || ἐὰν ὑποστεί-
λητι, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου
ἐν αὐτῷ.
39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑπο-
στολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πί-
στεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

Κεφ. ια'. 11.

1 Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων
ὑπόστασις, πραγμάτων ἔ-
λεγχος οὐ βλεπομένων.
2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθη-
σαν οἱ πρεσβύτεροι.
3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι
τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ
μὴ [c] ἐκ φαινομένων || [d] τὰ βλε-
πόμενα || γεγονέναι.
4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄ-
βελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ
Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δί-
καιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς
δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ [e] δι'
αὐτῆς || ἀποθανὼν ἔτι [f] λαλεῖ-
ται ||.
5 Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ
μὴ ἰδεῖν θάνατον· καὶ οὐχ [g] εὑ-
ρίσκετο ||, διότι μετέθηκεν αὐτὸν
ὁ Θεός· πρὸ γὰρ [h] τῆς μεταθέ-
σεως αὐτοῦ || μεμαρτύρηται εὐ-
ηρεστηκέναι τῷ Θεῷ.
6 Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον
εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ
[i] τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι
ἐστὶ, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν
μισθαποδότης γίνεται.
7 Πίστει

|| 33. 1 Cor. 4:9. Phil. 1:7. 4:14. 1 Thess. 2:14. || 34. Matt. 5:12. 6:20. 19:21. Luc. 12:33. Act. 5:41. 21:33. Eph. 3:1. 4:1. 6:20. Phil. 1:7. 13. Col. 4:3. 18. 1 Thess. 2:14. 1 Tim. 6:19. 2 Tim. 2:9. Philem. 10. 13. Iac. 1:2. Heb. 13:3. || 35. Matt. 5:12. 10:32. Heb. 2:1. 3:12. 4:1. 14. 11:6. 12:15. || 36. 37. 38. Esa. 26:20. Hab. 2:3 4. 22. Agg. 2:7. Matt. 10:22. 24:13. Luc. 18:8. 21:19. Rom. 1:17. 2:7. Gal. 3:11. 6:9. Col. 3:24. 1 Pet. 1:6. 9. 5:10. 2 Pet. 3:8. Heb. 9:15. 12:1. || 39. 1 Thess. 5:9. 2 Thess. 2:14. Sap. 6:9.
Cap. XI. || 1. Rom. 8:24. 2 Cor. 4:18. || 3. Gen. 1:1. Ps. 33:6. Ioh. 1:3. Rom. 4:17. 2 Pet. 3:5. Sup. 1:2. || 4. Gen. 4:4. 10. Matt. 23:35. Heb. 12:24. 1 Io. 3:12. Sir. 32:1. 8. || 5. Gen. 5:22. 24. Sir. 44:16. 49:16. Sap. 4:10. 14. || 6. Deut. 4:29. Ps. 10:4. 40:16. Ier. 29:13. Amos 5:4. Zach. 8:22. Heb. 7:25. 10:1. 22. 35.

(s) ὀνειδιζόμενοι Cu. | 13. 5. (t) δεσμίοις A. S. 2. V. | 11. 29. (u) ἑαυτοῖς Cu. | 13. || ἑαυτοὺς S. 2. | 11. 7. 8. || ὑμᾶς V. | 9. 5. (x) = Cl. V. | 10. (y) ἀπολύητε Cl. | 9. 5. (z) = Cu. | 13. 9. (a) * μου bis Cu. | 13. 7. || & ζῇ pro ζήσεται V. | 9. 6. (b) = Cu. | 13. 9. 29. 34. (c) ἐκφαινομ. Cu. | 13. 9. 32. (d) τὸ βλεπόμενον A. | 9. 6. || & ἐποίησε pro γεγονέναι Cu. al. | 13. 5. (e) διὰ ταύτης Cu. | 13. 5. (f) λαλεῖ A. R. 1. S. 2. | 8. 11. (g) εὑρίσκεται Cu. | 13. 6. (h) = Cu. | 13. 33. (i) * πρῶτον L. | 9. 35.

7 Πίϛει χρηματισθεὶς Νῶε
περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων,
εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβω-
τὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐ-
τοῦ· δι' ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον,
καὶ τῆς κατὰ πίϛιν δικαιοσύνης
ἐγένετο κληρονόμος.
8 Πίϛει [k] καλούμενος Ἀβρα-
ὰμ ὑπήκουσεν [l] ἐξελθεῖν || εἰς τὸν
τόπον ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς
κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐ-
πιϛάμενος ποῦ ἔρχεται.
9 Πίϛει παρῴκησεν εἰς τὴν
γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλο-
τρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας
μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν
συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας
τῆς αὐτῆς·
10 Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς
θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς
τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός.
11 Πίϛει καὶ αὐτὴ Σάῤῥα
[ll] δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρ-
ματος ἔλαβε [m], [n] καὶ || παρὰ
καιρὸν ἡλικίας [o] ἔτεκεν ||, ἐπεὶ
πιϛὸν [p] ἡγήσατο || τὸν ἐπαγγει-
λάμενον.
12 Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθη-
σαν, καὶ [q] ταῦτα || νενεκρωμέ-
νου, καθὼς τὰ ἄϛρα τοῦ οὐρα-
νοῦ τῷ πλήθει, καὶ ὡσεὶ ἄμμος
[r] ἡ παρὰ τὸ χεῖλος || τῆς θαλάσ-
σης ἡ ἀναρίθμητος.
13 Κατὰ πίϛιν ἀπέθανον οὗ-
τοι πάντες, μὴ [s] λαβόντες
τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόῤῥω-
θεν αὐτὰς ἰδόντες [t], καὶ πει-
σθέντες ||, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ
ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι [u] καὶ
παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.
14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες
ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα [x] ἐπι-
ζητοῦσι ||.
15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημό-
νευον ἀφ' ἧς [y] ἐξῆλθον ||, εἶχον
[z] ἂν || καιρὸν ἀνακάμψαι·
16 Νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγον-
ται, τουτέϛιν, ἐπουρανίου· διὸ
οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς
Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοί-
μασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν.
17 Πίϛει προσενήνοχεν Ἀ-
βραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος
καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ
τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος
18 Πρὸς ὃν ἐλαλήθη· Ὅτι ἐν
Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα
19 Λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νε-
κρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός
ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκο-
μίσατο.
20 Πίϛει [a] περὶ μελλόντων
εὐλό-

||7.Gen.6:13.22.7:5.23. Sap.10:4. Sir.44:17. Eze.14:14.20. Matt.24:37. Luc.17:26. Rom.3:22. Phil.3:9. 1 Pet.3:20. 2 Pet.2:5. ||8. Gen.11:31. 12:1.4. 15:14. 17:5. Neh.9:7. Act.7:2.&c. ||9. Gen.12:8. 13:3.12.18. 18:2.6.10. ||10. Heb.3:4. 12:22. 13:14. Apo.2:10. 21:2.10.19. ||11. Gen.17:17.19. 18:14. 21:2. Luc.1:36.45. Rom.4:19.21. Sup.10:23. ||12. Gen.13:16. 15:5. 18:11. 22:17. 26:4. 32:12. Ex.32:13. Deut.1:1. 10:22. 2 Sam.24:9. 1 Par.27:23. Sir.44:21. Rom.4:18. ||13. Gen.15:13. 23:4. 28:4. 47:9. 1 Par.29:15. Ps.39:13. 119:19. Ioh.8:33. 1 Pet.1:17. 2:11. ||16. Ex.3:6.15. Matt.22:32. Marc.12:26. Luc.20:37. Act.7:32. Inf.13:14. ||17. Gen.22:2.&c. Sir.44:21. Iac.2:21. ||18. Gen.21:12. Rom.9:7. Gal.3:29. ||19. Rom.4:17. ||20. Gen.27:27.39.

(k) * ὁ A. | 9. 7. (l) ἐξελθὼν Cu. | 13. 9. (ll) * ϛεῖρα Cl. V. | 10. 35. || * ϛεῖρα οὖσα Cp. s. 1. | 9. 14. (m) * εἰς τὸ τεκνῶσαι Cu. | 13. 9. (n) = Cu. | 10. 13. (o) = A. | 9. (p) = Cu. | 9. 13. (q) τούτου V. | 9. 6. (r) = Cu. | 9. 26. 33. (s) προσδεξάμενοι A. | 9. 5. || λογισάμενοι L. | 9. 5. (t) = A. E. L. M. N. 1. V. | 23. (u) * καὶ πάροικοι Cu. | 13. 5. (x) ζητοῦσι Cu. | 13. 7. (y) ἐξέβησαν A. | 9. 5. || ἐξῄεσαν Cu. | 13. 5. (z) = Cu. | 13. 7. (a) * καὶ A. | 9. 7.

ὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ
ὸν Ἠσαῦ.
21 Πίςει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων
κασον τῶν ὑιῶν Ἰωσὴφ εὐλόγη-
ε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄ-
ρον τῆς ῥάβδου [b] αὐτοῦ ‖.
22 Πίςει Ἰωσὴφ τελευτῶν
ερὶ τῆς ἐξόδου τῶν ὑιῶν Ἰσραὴλ
υνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀςέων
ὐτοῦ ἐνετείλατο.
23 Πίςει Μωσῆς γεννηθεὶς
κρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέ-
ων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀςεῖον τὸ
αιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ
ιάταγμα τοῦ βασιλέως. [c]
24 Πίςει Μωσῆς μέγας γε-
όμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι ὑιὸς
υγατρὸς Φαραώ·
25 Μᾶλλον ἑλόμενος συγκα-
ουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ, ἢ
[d] πρόσκαιρον ‖ ἔχειν ἁμαρτίας
ἀπόλαυσιν·
26 Μείζονα πλοῦτον ἡγησά-
ενος τῶν [e] ἐν Αἰγύπτῳ ‖ θη-
αυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χρι-
οῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μι-
θαποδοσίαν.
27 Πίςει κατέλιπεν Αἴγυ-
τον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ
βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς
ρῶν ἐκαρτέρησε.
28 Πίςει πεποίηκε τὸ πά-
σχα καὶ τὴν [f] πρόσχυσιν ‖ τοῦ
αἵματος, ἵνα μὴ ὁ [g] ὀλοθρεύων ‖
τὰ πρωτότοκα, θίγῃ αὐτῶν.
29 Πίςει διέβησαν τὴν ἐρυ-
θρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς [h]·
ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι
[i] κατεπόθησαν ‖.
30 Πίςει τὰ τείχη Ἰεριχὼ
[k] ἔπεσε ‖, κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ
ἡμέρας.
31 Πίςει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ
συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι,
δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ'
εἰρήνης.
32 Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλεί-
ψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος
περὶ Γεδεὼν, Βαράκ τε καὶ Σαμ-
ψὼν, καὶ Ἰεφθάε, Δαβίδ τε καὶ
Σαμουὴλ, καὶ τῶν προφητῶν·
33 Οἳ διὰ πίςεως κατηγωνί-
σαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δι-
καιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελι-
ῶν, ἔφραξαν ςόματα λεόντων·
34 Ἔσβεσαν δύναμιν πυρὸς,
[l] ἔφυγον ‖ ςόματα μαχαίρας,
ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας,
ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ,
παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων·
35 Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀνα-
ςάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλ-
λοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσ-
δεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα
κρείττονος ἀναςάσεως τύχω-
σιν·

36 Ἕτε-

‖21. Gen.37:9. 48:5.15.16.20. 47:31. ‖22. Gen.50:24. Ex.13:19. Iof.24:32. Act.7:16. ‖23. Ex.1:16. 2:2.11. Act.7:20. ‖24. Ex.2:10.11. Pf.84:11. Act.7:23. 25. ‖26. Heb.10:35. 13:13. ‖27. Exo.3:2. 6:3. 10:28.29. 12:31.&c. 13:17.&c. ‖28. Ex.12:3.&c. ‖29. Ex.14:21.22. ‖30. Iof.6:20. ‖31. Iof.2:1. 6:23. Iac.2:25. ‖32. Iud.4:6. 6:11. 11:1. 12:7. 13:24. 1 Sam.1:17.&c. 12:17. 13:14. 16:3. 17:45. ‖33. Iud.14:6. 1 Sam.17:34. 19:18. 27:8. 2 Sam.5:25. 8:1. 10:19. 12:29. Dan.6:22. ‖34. Iud.7:21. 15:15. 1 Sam.14:1.&c. 20:1. 2 Sam.7:12. 1 Reg.9:4. 19:1.&c. 2 Reg.6:16. 20:7. 1 Chro.22:9. Iob 42:10. Pf.6:9. 89:20.&c. Efa.38:21. Dan.3:25. 1 Mac.2:59. ‖35. 1 Reg.17:17.23. 2 Reg.4:36. 2 Mac.6:19.28. 7:7.&c. Act.22:25.

(b) = N. 1. | 9. (c) * Πίςει μέγας γενόμενος Μωϋσῆς ἀνεῖλεν τὸν Αἰγύπτιον, κατανοῶν τὴν ταπείνωσιν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Cu. | 23. (d) πρόσκαιρος V. | 9. 29. (e) Αἰγύπτου Cu. | 9.6.7. (f) πρόχυσιν Cu. | 9.6.7. (g) ὀλεθρεύων A. | 9. 6. (h) * γῆς A. Cl. | 10. 35. (i) κατεποντίσθησαν R. 1. S. 1. Cæf. | 11. 5.8. (k) κατέπεσε P. 1. Cæf. | 10.7. (l) ἐτράποντο V. | 9. 5.

36 Ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ
μαςίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ
δεσμῶν καὶ φυλακῆς·
37 Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν,
[m] ἐπειράσθησαν, || ἐν φόνῳ μα-
χαίρας ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν
μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν·
ὑςερούμενοι, θλιβόμενοι, κακου-
χούμενοι·
38 (Ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσ-
μος) [n] ἐν || ἐρημίαις πλανώμενοι
καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς
ὀπαῖς τῆς γῆς.
39 Καὶ [o] οὗτοι || πάντες μαρ-
τυρηθέντες διὰ τῆς πίςεως, οὐκ
ἐκομίσαντο [p] τὴν ἐπαγγελίαν ||·
40 Τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖτ-
τόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ
χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

Κεφ. ιβ΄. 12.

1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦ-
τον ἔχοντες [q] περικείμε-
νον || ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον
ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν [r] εὐ-
περίςατον || ἁμαρτίαν, δι' ὑπο-
μονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμε
ἡμῖν ἀγῶνα·
2 Ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς π
ςεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰ
σοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμέν
αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε ςαυρὸ
αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δ
ξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ [s]
κάθισεν ||.
3 Ἀναλογίσασθε [t] γὰρ || τ
τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπ
τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς [u] αὐτὸν
ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε, τα
ψυχαῖς ὑμῶν [x] ἐκλυόμενοι ||.
4 Οὔπω [y] μέχρις αἵματος ἀ
τικατέςητε, πρὸς τὴν ἁμαρτί
[z] ἀνταγωνιζόμενοι ||·
5 Καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρ
κλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς [a] δι
λέγεται ||· Υἱέ μου, μὴ ὀλιγ
ρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύ
ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
6 Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, πα
δεύει· μαςιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃ
παραδέχεται.
7 [b] Εἰ παιδείαν || ὑπομένετε
ὡ

|| 36. Gen.39:20. Iud.16:25. 1 Reg.22:24. 2 Reg.2:23. Ier.20:2. 37:15. 1 Mac.1:3 2 Mac.5:24. || 37. 1 Sam.22:18. 1 Reg.19:3. 10. 13. 21:13. 2 Reg.1:8. 2:8. 13. 2 Pa 24:21. Ier.26:23. 1 Macc.1:60. 2 Macc.5:13. 6:9. Matt.3:4. 21:35. 23:30. 35. Ma 12:4. Luc.13:34. Act.7:52. || 38. 1 Sam.22:1. 23:19. 24:1. 1 Reg.17:3. 18:13. 2 Reg 6:1. 1 Mac.1:53. 2:28. 2 Mac.5:27. 6:11. 10:6. || 39. Heb.10:36. 11:2. &c. Luc.1 23. 1 Pet.1:12. || 40. Rom.16:26. Heb.7:22. 8:6. 12:23. Apo.6:11. Cap. XII. || 1. Matt.10:22. 16:24. 24:13. Luc.9:59. 14:26. 33. Rom.6:4. 12:12. 1 Cor.9:2 2 Cor.7:1. Eph.4:22. Phil.3:13. 14. Col.3:8. 1 Pet.2:1. 4:2. Heb.2:1. 3:6. 12. 4: 11. 6:12. 9:28. 10:tot. Iac.1:3. || 2. Psal.110:1. Luc.24:26. 46. Act.3:15. 5:31. Phil 2:8. &c. 1 Pet.1:3. 11. 3:22. Heb.1:3. 13. 2:10. 3:6. 5:9. 7:26. 8:1. 9:12. 24. 10: || 3. Matt.12:24. 27:39. &c. Io.7:12. 8:48. 9:16. 10:20. Gal.6:9. || 4. 1 Cor.10:1 Sup.10:32. || 5. Iob 5:17. Prov.3:11. 12. Apoc.3:19. Sup.5:11. 6:11. || 6. Prov. 12. Psal.94:12. 119:75. Iudit 8:27. Sap.11:10. Iac.1:12. 5:11. Apo.3:19. || 7. Deu 8:5. 2 Sam.7:14. Sir.30:1. Prov.13:24. 19:18. 22:15. 23:13. 29:15. Ioh.16:20. 3 Act.14:22. 1 Thess.3:3. 1 Pet.2:20.

(m) = N. 1. | 9. (n) ἐπὶ A. | 9. 7. (o) = Cu. | 9. 13. 7. (p) τὰς ἐπαγγελίας A. R. 1. | 10. 6. (q) κείμενον V. | 9. 7. (r) ἀπερίς. Cp. | 9. 7. 14. (s) κεκάθικε A. L. N. 1. | 9. 8. 6. || καθίζει V. | 9. || & πατρὸς pro Θεοῦ N. 1. | 9. 5. (t) οὖν Cp. | 9. 7. 14. (u) ἑαυτοὺς Cu. | 13. 9. (x) ἐκλελυμένοι Cu. | 13. 9. 6. (y) * γὰρ Cu. | 1 7. (z) ἀγωνιζόμενοι P. 1. | 9. 7. (λαλεῖ, λέγων V. | 9. 5. (b) εἰς παιδείαν Cl. R. 2. | 10. || ἐν παιδείᾳ V. 9. || & ὑπεμείνατε pro ὑπομέν Cu. 13. 9. 6.

; υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός·
ίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει
ατήρ;
8 Εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας,
; μέτοχοι γεγόνασι πάντες, ἄ-
α νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί.
9 Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς
μῶν πατέρας εἴχομεν παιδευ-
ὰς, καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ [d] πολ-
ῷ ‖ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ
ατρὶ τῶν [e] πνευμάτων ‖, καὶ
ήσομεν;
10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡ-
μέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς,
ἐπαίδευον [f]· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέ-
ρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁ-
γιότητος αὐτοῦ.
11 Πᾶσα [g] δὲ ‖ παιδεία πρὸς
μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶ-
ναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρ-
πὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γε-
γυμνασμένοις [h] ἀποδίδωσι ‖ δι-
καιοσύνης.
12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας
καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα
ἀνορθώσατε·
13 Καὶ [i] τροχιὰς ‖ ὀρθὰς ποι-
ήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ
τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλ-
λον.
14 Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάν-
των, καὶ τὸν ἁγιασμὸν, οὗ χω-
ρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον·
15 Ἐπισκοποῦντες [k] μή τις
ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ
Θεοῦ· μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω
φύουσα ἐνοχλῇ, καὶ διὰ [l] ταύ-
της ‖ μιανθῶσι [m] πολλοί.
16 Μή τις πόρνος, ἢ βέβηλος,
ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς
ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ.
17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπει-
τα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐ-
λογίαν, ἀπεδοκιμάσθη· μετα-
νοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρε, καί-
περ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐ-
τήν.
18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε
ψηλαφωμένῳ [n] ὄρει ‖, καὶ [o] κε-
καυμένῳ ‖ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ
[p] σκότῳ ‖, καὶ θυέλλῃ,
19 Καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ
φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαν-
τες παρῃτήσαντο μὴ [q] προστε-
θῆναι ‖ αὐτοῖς λόγον.
20 (Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ δια-
στελλόμενον· Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ
ὄρους, λιθοβοληθήσεται [r], ἢ βο-
λίδι κατατοξευθήσεται ‖.
21 Καὶ, οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ
φανταζόμενον, Μωσῆς εἶπεν·
Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος.)
22 Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν
ὄρει, καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος,
Ἱερου-

‖8. Pſ.73:14. 1 Pet.5:9. ‖9. Num.16:22. 27:16. Iob 12:10. Sap.15:11. Eccl.12: 1.7. Eſa.42:5. 57:16. Zach.12:1. Mal.1:6. 2 Mac.14:46. Act.17:25. ‖10. Lev.11: 44. 19:2. Matt.7:11. 1 Pet.1:14.&c. ‖11. Iac.3:18. ‖12. Eſa.35:3. Sir.2:14. Sap. 5:11. 6:12. ‖13. Prov.4:26. ‖14. Ex.19:10.&c. Deut.29:19. Pſ.34:14. Matt.5:8. Rom.12:18. 14:19 1 Cor.6:9. 2 Cor.7:1. Gal.5:19. Eph.5:5.26. 1 Theſſ.4:3. 2 Tim. 2:22. Heb.2:11. 10:10.24. 1 Pet.1:15. 3:1. Apo.21:27. 22:15. ‖15. Deut.29:18. Act.17:13. 2 Cor.6:1. Gal.5:9.12. 2 Tim.2:17. Heb.2:1. 3:12. 4:1.11. 6:11. 10:23. ‖16. Gen.25:33. 1 Cor.10:8. Eph.5:3. Col.3:5. 1 Theſſ.4:3. ‖17. Gen.27:34. &c. ‖18. Ex.19:10.&c. 20:18. Deut.4:11. 5:22. Rom.6:14. 8:15. 2 Tim.1:7. ‖19. Ex. 19:16. 20:19. Deut.5:5.24. 18:16. ‖20. Ex.19:13. ‖22. Deut.33:2. Pſ.68:17. Gal. 4:26. Apoc.3:12. 20:9. 21:2.10.

(d) πολὺ A.|9.6. (e) πατέρων N. 1.|9.5. (f) * ἡμᾶς Cl.|9.35. (g) = Cu.|13.7. (h) ἀποδώσει V.|9.6. (i) τραχιὰς Cu.|13.6. (k) * ἵνα Cu.|9. 13.7. (l) αὐτῆς A.|9. (m) * οἱ A.|9. (n) = A.|9. (o) προσείτῳ V.|9. (p) ζόφῳ A. R. 1.|10.5. (q) προσθεῖναι A.|9. 6. ‖ & = μὴ Cp.|9. 14. (r) = A. G. L. N. 1. Cæſ.|23.

Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυ-
ριάσιν ἀγγέλων,
23 Πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ
πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογε-
γραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάν-
των, καὶ πνεύμασι δικαίων [s] τε-
τελειωμένων ||,
24 Καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ
Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ,
[t] κρείττονα || λαλοῦντι παρὰ
[u] τὸν || Ἄβελ.
25 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε
τὸν λαλοῦντα [x]. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
οὐκ [y] ἔφυγον ||, τὸν ἐπὶ τῆς γῆς
παραιτησάμενοι χρηματίζοντα,
[z] πολλῷ || μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν
ἀπ᾽ οὐρανῶν [a] ἀποστρεφόμενοι·
26 Οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσά-
λευσε τότε· νῦν δὲ ἐπήγγελται,
λέγων· Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ [b] σείω ||
οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν
οὐρανόν.
27 Τὸ δὲ, ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ
τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν,
ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ
σαλευόμενα.
28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον
παραλαμβάνοντες, [c] ἔχωμεν ||
χάριν, δι᾽ ἧς [d] λατρεύωμεν || ε
αρέστως τῷ Θεῷ [e] μετὰ αἰδο
καὶ εὐλαβείας ||·
29 Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν π
καταναλίσκον.

Κεφ. ιγ'. 13.

1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω.
2 Τῆς φιλοξενίας μὴ
πιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γ
ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγ
λους.
3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων
ὡς συνδεδεμένοι· τῶν κακουχου
μένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώ
ματι.
4 Τίμιος ὁ γάμος [f] ἐν πᾶσι ||
καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνου
[g] δὲ || καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ Θεός
5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρ
κούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸ
γὰρ εἴρηκεν· Οὐ μή σε ἀνῶ, οὐδ
οὐ μή σε ἐγκαταλίπω.
6 Ὥστε θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέ-
γειν· Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ
φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄν-
θρωπος.
7 Μνημονεύετε τῶν [h] ἡγουμέ-
νων ||

|| 23. Ex.4:22. Num.1:2.16. 3:40. Ier.31:9. Dan.3:86. Luc.10:20. Rom.8:23. 9: 4. Phil.4:3. Iac.1:18. Apoc.13:8. 14:4. 17:8. Heb.6:10. 9:27. 10:29. 11:40. || 24. Gen.4:10. Ex.24:8. 1 Tim.2:5. Heb.7:22. 8:6. 9:15. 10:22. 11:4. 1 Pet.1:2. || 25. Heb.1:2. 2:1.3. 3:17. 10:28. || 26. Ex.19:18. Agg.2:7.23. Sup.℣.19. || 27. Pſ.102: 27. Matt.24:35. 2 Pet.3:10. Apoc.21:1. || 28. Eſa.9:7. Dan.2:44. 7:14. Luc.1:33. 1 Pet.2:5. || 29. Ex.19:18. 24:17. Num.11:1. 16:35. Deut.4:24. 9:3. 32:22. Pſ.50: 3. 97:3. Eſa.66:15. Dan.7:9. 2 Theſſ.1:8. Sup.10:27. Cap. XIII. || 1. Rom.12: 10. Eph.4:3. 1 Theſſ.4:9. Sup.6:10. 1 Pet.1:22. 2:17. 3:8. 4:8. 2 Pet.1:7. || 2. Gen. 18:1. 19:1. Lev.19:34. Deut.10:19. Eſa.58:7. Matt.25:35. Luc.14:13. Rom.12:13. 1 Tim.3:2. Tit.1:8. 1 Pet.4:9. || 3. Matt.25:36. Rom.12:15. 1 Cor.12:26. Col.4:18. 1 Pet.3:8. Sup.6:10. 10:34. || 4. 1 Cor.6:9. Gal.5:19 21. Eph.5:5. Col.3:5. 1 Tim. 2:15. 4:3. Sup.12:14. Apo.22:15. || 5. Gen.28:15. Ex.23:8. Deut.16:19. 3:6.8. Ioſ. 1:5. 1 Par.28:20. Pſ 37:25. Prov.10:3. 15:16. Matt.6:25.34. Phil.4:11. 1 Tim.6:6. &c. || 6. Pſ.27:1. 56:5.12. 118:6. || 7. 1 Theſſ.5:12. Heb.6:12. 13:17.24.

(s) τεθεμελιωμένων Cu. | 13. 5. (t) κρεῖττον Cp. s. 5. | 8. 6. (u) τὸ P. 1. | 9. 7. (x) * ὑμῖν Cu. | 13. (y) ἐξέφ. & = not. diſtinct. poſt ἔφυγον, & ponit τὸν ante χρηματίζ. Cu. | 13. 9. (z) πολὺ A. | 9. 6. (a) * χρηματίζοντα ὑμῖν V. | 9. || & ἀναστρεφ. pro ἀποστρεφ. P. 1. | 9. 7. (b) σείσω A. s. 1. V. | 36. 11. 8. (c) ἔχομεν Cu. | 13. 6. (d) λατρεύομεν Cp. s. 4. | 6. 11. 14. (e) μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους A. | 9. 5. 4. (f) = P. 1. | 9. (g) γὰρ Cl. | 9. 7. (h) προηγουμ. Cu. | 13. 7.

ν || ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑ-
ν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ὧν ἀνα-
ωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀνα-
οφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίςιν.
8 Ἰησοῦς Χριςὸς [i] χθὲς || καὶ
ήμερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς τοὺς
ἰῶνας.
9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέ-
ναις μὴ [k] περιφέρεσθε ||· καλὸν
ὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρ-
ίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ
ὠφελήθησαν οἱ [l] περιπατήσαν-
τες ||.
10 Ἔχομεν θυσιαςήριον, ἐξ οὗ
φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ
τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.
11 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων
τὸ αἷμα [m] περὶ ἁμαρτίας || εἰς
τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τού-
των τὰ σώματα κατακαίεται
ἔξω τῆς παρεμβολῆς.
12 Διὸ καὶ [n] Ἰησοῦς, ἵνα ἁ-
γιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν
λαὸν, ἔξω τῆς [o] πύλης || ἔπαθε.
13 Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς
αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν
ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες·
14 Οὐ γὰρ [p] ἔχωμεν || ὧδε μέ-
νουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλου-
σαν ἐπιζητοῦμεν.
15 Δι' αὐτοῦ οὖν [q] ἀναφέρω-
μεν || θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς
τῷ Θεῷ, [r] τουτέςι, || καρπὸν χει-
λέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ.
16 Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινω-
νίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύ-
ταις γὰρ θυσίαις εὐαρεςεῖται ὁ
Θεός.
17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις
ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ
ἀγρυπνοῦσιν [s] ὑπὲρ τῶν ψυχῶν
ὑμῶν ||, ὡς λόγον ἀποδώσοντες [t]·
ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι,
καὶ μὴ ςενάζοντες· ἀλυσιτελὲς
γὰρ ὑμῖν τοῦτο.
18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν·
[u] πεποίθαμεν || γὰρ ὅτι καλὴν
συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς
θέλοντες ἀναςρέφεσθαι·
19 Περισσοτέρως δὲ [x] παρα-
καλῶ τοῦτο ποιῆσαι ||, ἵνα τά-
χιον ἀποκαταςαθῶ ὑμῖν.
20 Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ
ἀναγαγὼν ἐκ [y] νεκρῶν || τὸν ποι-
μένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν
αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύ-
ριον ἡμῶν Ἰησοῦν,
21 Κα-

||8. 1 Cor.3:11. 2 Cor.11:4. Gal.1:7. Eph.4:5. Apo.1:4. ||9. Ier.29.8. Matt.24:4. Io.6:27. Rom.14:17. 16:17. 1 Cor.6:13. Gal.5:2. Eph.4:14. 5:6. Col.2:4.8.16. 2 Theſſ.2:2. 1 Tim.4:3. 6:20. 2 Tim.1:12. 2:2.15. 3:14. Sup 9:9. 12:28. 1 Ioh.4:1. Iudæ ℣.3. ||10. 1Cor.9:13. ||11. Ex.29:14. Lev.4:12.21. 6:30. 9:11. 16:27. Num. 19:3. ||12. Ioh.19:18. ||13. Sup.11:26. 12:2. 1 Pet.4:14. ||14. Mich.2:10. Phil.3:20. Heb.11:10.16. 12:22. ||15. Lev.7:12. 2 Par.29:31. 33:16. Pſ.34:1. 50:14.23. 51:19. 69:30. 107:22. 116:17. Oſe.14:3. Eph.5:20. 1 Theſſ.5:18. 1 Pet.2:5. ||16. Rom.12:13. 2 Cor.9:12. Phil.4:18. Sup.6:10. ||17. Eze.3:18. 33:2.8. Act.20:24. 26. 1 Cor.4:1. 9:16. Phil.2:29. 1 Theſſ.5:12. 1 Tim.5:17. Tit.1:7. Sup.℣.7. 1 Pet. 4:10. 5:5. ||18. Act.23:1. 24:16. Rom.15:30. 2 Cor.1:12. 4:2. Eph.6:19. Col.4:3. 1 Theſſ.5:25. 2Theſſ.3:1. ||19. Philem.22. ||20. Eſa.40:11. 49:9 Eze.34:23. 37:24. Zac.9:11. Io.10:11.14. Act.2:24.32. 3:13.26. 4:10. 5:30. 10:40. 13:30. 17:31. Rom. 4:24. 6:4. 8:11. 1 Cor.6:14. 15:15. 2 Cor.4:14. Gal.1:1. Eph.1:20. Col.2:12. 1 Theſſ.1:10. Sup.9:12. 1 Pet.1:21. 2:25. 5:4.

(i) ἐχθὲς A. | 9. 5. 8. (k) παραφέρεσθε A. P. 3. R. 7. | 11. 7. (l) περιπατοῦντες A. | 9. 6. (m) = A. | 9. (n) * ὁ Κύριος P. 1. | 9. (o) πόλεως R. 1. | 9. 6. 5. (p) = S. 1. | 9. 33. (q) ἀναφέρομεν P. 1. | 9. 6. (r) = N. 1. | 9. 7. 29. (s) A. ponit post ἀποδώσοντες | 9. 4. (t) * περὶ ὑμῶν Cu. | 13. 9. (u) πειθόμεθα A. | 9. 5. (x) = P. 1. | 9. 33. (y) γῆς P. 1. | 9. 5.

21 Καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ
ἔργῳ [z] ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι
[a] τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν
ὑμῖν τὸ εὐάρεςον ἐνώπιον αὐτοῦ,
διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς
τοὺς αἰῶνας [b] τῶν αἰώνων‖. ἀ-
μήν.
22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοὶ, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς
παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βρα-
χέων [c] ἐπέςειλα‖ ὑμῖν.
23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν
[d] Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ'
οὗ (ἐὰν τάχιον ἔρχηται) ὄψο[μαι]
ὑμᾶς.
24 Ἀσπάσασθε πάντας τ[οὺς]
ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάν[τας]
τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑ[μᾶς]
οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας [e].
25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων [f] [ὑ-]
μῶν‖. ἀμήν.

Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀ[πὸ]
[g] τῆς Ἰταλίας διὰ Τιμ[ο-]
θέου‖. [h]

ἸΑΚΩ'ΒΟΥ
ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ' [i]
ΚΑΘΟΛΙΚΗ'.

ΚΕΦ. α'. I.

1 ἸΑ'ΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ Χριςοῦ δοῦλος,
ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς
ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.
2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε,
ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς
περιπέσητε ποικίλοις·
3 Γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον
ὑμῶν τῆς [i] πίςεως‖ κατεργάζε-
ται ὑπομονήν.
4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον
ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλό-
κληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.
5 Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σο-
φίας, αἰτείτω παρὰ [k] τοῦ διδόν-
τος Θεοῦ‖ πᾶσιν [l] ἁπλῶς‖, καὶ
μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται
αὐτῷ.
6 Αἰτείτω δὲ ἐν πίςει, μηδὲν
διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμε-
νος

‖21. 2 Cor. 3:5. Phil. 2:13. 1 Thess. 5:23. 1 Pet. 5:10. ‖23. 2 Cor. 1:1. Col. 1:1. 1 Thess. 3:2. Philem. 1. Cap. I. ‖1. Ioh. 7:35. Act. 2:5. 6:9. 8:1.4. 15:13.29. 23: 26. Gal. 1:19. 2:9. 1 Pet. 1:1. 2 Io. 10. ‖2. Deut. 7:16. Matt. 5:11.12. Luc. 8:13. 22: 28. Act. 5:41. Rom. 5:3. 1 Cor. 10:13. Phil. 1:29. Heb. 4:15. 10:34. 1 Pet. 1:6. 4:13. 16. 2 Pet. 2:9. ‖3. Rom. 5:3. 1 Pet. 1:7. ‖5.6. 1 Reg. 3:9.11. 2 Par. 1:10. Prov. 2:3.6. Sap. 6:12. 7:15.25. 8:21. Sir. 1:28. Ier. 29:12. Dan. 2:20. Matt. 7:7. 21:22. Mar. 11: 24. Luc. 11:9. Ioh. 14:13. 15:7. 16:23. Rom. 12:8. 2 Cor. 8:2. 9:11.13. 1 Tim. 2:8. 1 Ioh. 3:22. 5:14. Iac. 3:17. 4:3.

(z) * καὶ λόγῳ A. | 9. ‖ & = ἔργῳ Cl. | 9. (a) * ὑμᾶς Cu. | 13. 9. 35. (b) = Cu. | 9. 13. (c) ἀπές. P. 1. Cæf. | 10. 7. (d) * ἡμῶν Cl. | 9. 35. (e) * ἀδελφοί V. | 9. 35. (f) τῶν ἁγίων Cu. | 13. 5. (g) Ῥώμης A. | 9. (h) * ςίχων ψς'. Cæf. (i) = R. 1. | 9. (k) τοῦ Θεοῦ τοῦ διδόντος A. | 9. 4. (l) ἀθρόως V. | 9. 5. ‖ & = πᾶσιν N. 1. | 9.

ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνε-
ζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.
7 Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος
ῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ
ρίου.
8 Ἀνὴρ [m] δίψυχος, ἀκατά-
τος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐ-
ῦ.
9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ
πεινὸς ἐν [n] τῷ ὕψει || αὐτοῦ·
10 Ὁ δὲ πλούσιος, ἐν τῇ τα-
ινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος
όρτου παρελεύσεται·
11 Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν
ῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν
όρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξ-
πεσε, καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προ-
ώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτω
αὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις
ὐτοῦ μαρανθήσεται.
12 Μακάριος [o] ἀνὴρ || ὃς ὑπο-
ένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος
ενόμενος λήψεται τὸν στέφανον
ῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο ὁ Κύ-
ιος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέ-
τω· Ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ [p] πει-
άζομαι ||· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός
ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς
ὐδένα.

14 Ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑ-
πὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμε-
νος καὶ δελεαζόμενος.
15 Εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλα-
βοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁ-
μαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει
θάνατον.
16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί
μου ἀγαπητοί.
17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ
πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι,
καταβαῖνον [q] ἀπὸ || τοῦ πατρὸς
τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι πα-
ραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα.
18 [r] Βουληθεὶς [s] ἀπεκύησεν
ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶ-
ναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα [t] τῶν αὐ-
τοῦ κτισμάτων ||.
19 [u] Ὥστε ||, ἀδελφοί μου ἀ-
γαπητοὶ, [x] ἔστω πᾶς ἄνθρωπος
ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς
εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν·
20 Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς, δικαιο-
σύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται.
21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυ-
παρίαν καὶ [y] περισσείαν || κα-
κίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν
ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον
σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν.
22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ [z] λό-
γου ||.

||9. Inf.2:5. Rom.8:17. Phil.3:14. 2Thess.1:11. Heb.3:1. 1Pet.2:9. Apo.1:6. ||10. 11. Iob 14:2. Ps.10:3.15. 37:2.10.&c. 73:18. 90:5.6. 102:12. 103:15. Sir.14:18. Esa. 40:6. 1 Cor.7:31. Iac.4:14. 1 Pet.1:24. 1 Io.2:17. || 12. Sap.3:6. 5:15. Sir.2:5. Iob 5: 17. Prov.3:11. Matt.10:22. 19:28.29. Rom.2:7. 5:3. 1Cor.9:25. 2Tim.4:8. Heb.12: 5. Inf.2:5. 1 Pet.1:7. 3:14. 4:12. 5:4. Apo.2:10. 3:19. ||13. 1 Cor.10:13. || 15. Ps.7: 14. Iob 15:35. Rom.6:21.23. || 17. Num.23:19. 1 Sam.15:29. Prov.2:6. Esa.14:27. 46:10. Mal.3:6. Iudit 8:16. Io.3:27. Rom.11:29. 1 Cor.4:7. || 18. Ier.2:3. Ioh.1: 13. 3:3. 1 Cor.4:15. Gal.4:19. Eph.1:4. Heb.12:23. 1 Pet.1:23. Apo.14:4. || 19. Ps. 4:5. Prov.10:19. 13:3. 14:17. 16:32. 17:27. Eccl.5:1.2. 7:9. Sir.1:23. 4:29. 5:11. Matt.5:22. Gal.5:20.23. Eph.4:26.31. Col.3:8.15. 1Tim.2:5. Inf.3:1.13. ||20. Eccl. 7:10. Sir.1:28. || 21. Ps.25:9. Act.13:26. Rom.1:16. 13:12. 1 Cor.1:21. 15:1. Eph. 1:13. Col.3:8. Tit.2:11. Heb.2:3. 1 Pet.1:9. 2:1. || 22. Gen.29:25. Thren.1:19. &c. Matt.7:21. Luc.6:46. 11:28. Rom.2:3.13. Col.2:4. 1 Ioh.3:7.

(m) * γὰρ L. | 9. 7. (n) τῇ ὑψώσει V. | 9. (o) ἄνθρωπος A. | 9. 5. (p) πειράζεται V. | 9. 6. 36. (q) παρὰ N. 1. | 9. 7. 5. (r) * αὐτὸς γὰρ P. 1. | 9. 35. (s) * γὰρ S. 1. | 9. 7. (t) τοῦ κτίσματος αὐτοῦ V. | 9. 6. (u) ἔστε A. R. 2. V. | 10. 6. 5. (x) * καὶ A. | 9. 7. || & * δὲ post ἔστω R. 1. | 9. 7. (y) περίσσευμα A. | 9. 5. 6. (z) νόμου S. 1. | 9. 5. || & οὖν pro δὲ S. 1. | 9. 7. || λόγων N. 2. | 9. 6.

γου ||, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ,
παραλογιζόμενοι ἑαυτούς.

23 [a] Ὅτι || εἴ τις ἀκροατὴς
[b] λόγου || ἐςὶ καὶ οὐ ποιητὴς,
οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι
τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ
[c] ἐν ἐσόπτρῳ·

24 Κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν, καὶ
ἀπελήλυθε, καὶ εὐθέως ἐπελά-
θετο ὁποῖος ἦν.

25 Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον
[d] τέλειον τὸν || τῆς ἐλευθερίας,
καὶ παραμείνας, [e] οὗτος || οὐκ
ἀκροατὴς [f] ἐπιλησμονῆς || γενό-
μενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗ-
τος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐ-
τοῦ ἔςαι.

26 Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι
[g] ἐν ὑμῖν ||, μὴ χαλιναγωγῶν
γλῶσσαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν
καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος
ἡ θρησκεία.

27 Θρησκεία [h] καθαρὰ καὶ ἀ-
μίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ [i] πα-
τρὶ, αὕτη ἐςὶν, ἐπισκέπτεσθαι
ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει
αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν
ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν [q] προ-
σωποληψίαις || ἔχετε τὴν
πίςιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη
Χριςοῦ τῆς δόξης.

2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τ
συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσ
δακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, ει
έλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπα
ἐσθῆτι,

3 Καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τ
φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λα
πρὰν, καὶ εἴπητε [s] αὐτῷ ||·
κάθου [s] ὧδε || καλῶς· καὶ
πτωχῷ εἴπητε· Σὺ ςῆθι ἐκε
ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδι
[t] μου·

4 [u] Καὶ οὐ διεκρίθητε || ἐν ἑα
τοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλ
γισμῶν πονηρῶν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου
γαπητοὶ, οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατ
τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου [x] το
του ||, πλουσίους ἐν πίςει, κ
κληρονόμους τῆς [y] βασιλείας |
ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσ
αὐτόν;

6 Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸ
πτωχόν· οὐχ οἱ πλούσιοι κατα
δυναςεύουσιν [z] ὑμῶν ||, καὶ αὐ
τοὶ ἕλκουσιν [a] ὑμᾶς || εἰς κριτ
ρια;

7 [b] Οὐκ || αὐτοὶ βλασφημοῦσ
τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ
ὑμᾶς;

8 E

||23. Luc.6:47. Inf.2:14. ||25. Matt.5:19. Io.13:17. 2 Cor.3:6.18. Heb.7:19.9
9. Iac.2:12. ||26. Pf.34:14. 39:1. Iac.3:6. 1 Pet.3:10. ||27. Sir.7:35. Efa.1:16. 58
6. Matt.25:36. Ioh.17:14. Inf.2:15. 4:4. 1 Ioh.2:15. Cap. II. ||1. Lev.19:15
Deut.1:17. 16:19. Prov.24:23. 28:21. Sir.42:1. Matt.22:16. 1 Cor.2:8. Iudæ 16
Sup.1:2.16. ||3. Act.22:3. ||4. Col.3:11. ||5. Ex.20:6. 1 Sam.2:30. Prov.8:17. Matt
5:3. 19:27. Luc.6:20. 12:21.32. Io.7:48. 1Cor.1:26.&c. 2:9. 1Tim.6:18.19. 2Tim
4:8. Sup.1:9.12. Apoc.2:9. ||6. Act.13:50. 1 Cor.11:22. Inf.5:4.

(a)=A.|9.7. (b) νόμου R.4.|9.5. (c) * ὡς S.1.|9.35. (d) τελείας V.|9.5. (e)=A.R.1.|10.33. (f) ἐπιλήσμων S.1.|9.6. (g)=A.R.2.|10.33. (h) * γὰρ A. bis|9.7. (i) * τῷ A.|9.7. (q) προσωποληψίᾳ N.1.|9.6. (r)=A. Cu.|13.9.7. (s)=Cu.|29.13.9.33. (t) * τῶν ποδῶν A.|9.35 || & = ὧδε poster.|9.35. (u) ὁ διεκρίνετε V.|9. || & = καὶ prius A.R 6.|10.7. (x)=A.M.N.2.|11.7.8 29. (y) ἐπαγγελίας A.|9.5. (z) ὑμᾶς A.|9.6. (a) ἡμᾶς F.3.|9.6. (b) καὶ A.|9.7.

8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε
ασιλικὸν, κατὰ τὴν γραφήν·
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
σεαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε.
9 Εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁ-
μαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι
ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται.
10 Ὅςις γὰρ ὅλον τὸν νόμον
τηρήσει, πταίσει ‖ δὲ ἐν ἑνὶ,
γέγονε πάντων ἔνοχος.
11 Ὁ γὰρ [d] εἰπών ‖· Μὴ μοι-
χεύσῃς, εἶπε καί· Μὴ φονεύσῃς.
δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δὲ,
γέγονας παραβάτης ‖ νόμου.
12 Οὕτω λαλεῖτε καὶ οὕτω
ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας
μέλλοντες κρίνεσθαι·
13 Ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ
μὴ ποιήσαντι ἔλεος· [f] καὶ κατα-
καυχᾶται ‖ ἔλεος κρίσεως
14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί
μου, ἐὰν πίςιν λέγῃ τις ἔχειν,
ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ, μὴ δύναται ἡ
πίςις σῶσαι αὐτόν;
15 Ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ
γυμνοὶ ὑπάρχωσι, [g] καὶ ‖ λει-
πόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τρο-
φῆς,
16 Εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑ-
μῶν· Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερ-
μαίνεσθε [h] καὶ χορτάζεσθε ‖· μὴ
δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
σώματος, τί τὸ ὄφελος;
17 Οὕτω καὶ ἡ πίςις, ἐὰν μὴ
ἔργα ἔχῃ, νεκρά ἐςι καθ' ἑαυτήν.
18 Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Σὺ πίςιν
ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν
μοι τὴν πίςιν σου [i] ἐκ ‖ τῶν ἔρ-
γων σου, κἀγὼ δείξω σοι [k] ἐκ ‖
τῶν ἔργων μου τὴν πίςιν μου.
19 Σὺ πιςεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷς
ἐςι· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαι-
μόνια πιςεύουσι, καὶ φρίσσουσι.
20 Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρω-
πε κενὲ, ὅτι ἡ πίςις χωρὶς τῶν
ἔργων νεκρά ἐςιν;
21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν
οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγ-
κας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ
τὸ θυσιαςήριον;
22 Βλέπεις ὅτι ἡ πίςις συνήρ-
γει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ
τῶν ἔργων ἡ πίςις ἐτελειώθη;
23 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ
λέγουσα· Ἐπίςευσε δὲ Ἀβραὰμ
τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐ-
κλήθη.
24 [l] Ὁρᾶτε τοίνυν ‖ ὅτι ἐξ ἔρ-
γων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ
οὐκ ἐκ πίςεως μόνον;
25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ
πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη,
ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους [m],
καὶ

‖8. Lev.19:18. Matt.22:39. Mar.12:31. Rom.13:8.9. Eph.5:2. 1 Theſſ.4:9. Gal.
14. ‖9. Lev.19:15. Deut.1:17. 16:19. ‖10. Deut.27:26. Matt.5:19.27. Gal.3:10.
11. Ex.20:13.14. Deut.5:17. ‖12. Iac.1:25. ‖13. Gen.42:21. Iob 22:6.&c. Prov.
1:13. 28:27. Matt.5:7. 6:15. 18:35. 25:41.42. Mar.11:26. Luc.16:25. Inf.5:4.
Ioh.4:17.18. ‖14. Matt.7:26. Iac.1:23. ‖15. 16. Iob 31:20. Luc.3:11. Gal.6:10.
Tim.6:8. 1 Ioh.3:17.18. ‖19. Deut.6:4. Matt.8:29. Mar.1:24. 5:7. 12:29. Luc.4:
4. Act.16:17. 19:15. Phil.2:10. 2 Pet.2:4. Iudæ 6. Apo.20:10. ‖21. Gen.22:9.12.
22. Heb.11:17. ‖23. Gen.15:6. 2 Par.20:7. Eſa.41:8. 1 Macc.2:52. Iudit.8:22.
om.4:3. Gal.3:6. ‖25. Ioſ.2:1. 6:23. Heb.11:31.

(c) πληρώσει, πταίσῃ A. | 9. 5. 6. & τελέσει pro τηρήσει R. 1. | 9. 5. (d) εἴπας A. | 9. 6. (e) ἐγένου ἀποςά-της A. | 9. 5. (f) κατακαυχάσθω δὲ A. 9. 26. ‖ = καὶ & * δὲ ante ἔλεος R. | 9. (g) = Co. | 9. 14. ‖ ἢ A. | 9. (h) = L. | 9. (i) χωρὶς A. R. 1. S. 1. | 11. 7. ‖ ἐκτὸς V. | 9. 7. (l) ὁρᾶται A. | 9. 6. ‖ & = τοίνυν N. 2. R. 2. | 10. (m) * τοῦ Ἰσραὴλ L. N. 2. | 10. 35. ‖ * κατασκό-πους S. 1. | 9. 5.

καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα;
26 Ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χω-
ρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω
καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νε-
κρά ἐστι.

Κεφ. γʹ. 3.

1 ΜΗ' πολλοὶ διδάσκαλοι γί-
νεσθε, ἀδελφοί μου, εἰ-
δότες ὅτι μεῖζον κρῖμα [n] ληψό-
μεθα ‖·
2 Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαν-
τες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει,
οὗτος τέλειος ἀνήρ, [o] δυνατὸς ‖
χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶ-
μα.
3 [p] Ἰδοὺ ‖ τῶν ἵππων τοὺς
χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλο-
μεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς
ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν
μετάγομεν.
4 Ἰδού, καὶ τὰ πλοῖα τηλι-
καῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν
ἀνέμων ἐλαυνόμενα, μετάγεται
ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου ἂν
ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται·
5 [q] Οὕτω ‖ καὶ ἡ γλῶσσα μι-
κρὸν μέλος ἐστί, καὶ μεγαλαυχεῖ.
ἰδοὺ [r] ὀλίγον ‖ πῦρ ἡλίκην ὕλην
ἀνάπτει.
6 [s] Καὶ ‖ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ
κόσμος τῆς ἀδικίας· [t] οὕτως ‖ ἡ
γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλε-
σιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ
σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τρ
χὸν τῆς γενέσεως [u], καὶ φλογ
ζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης·
7 Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τ
καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ
ναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμα
σαι τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ·
8 Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύ
ναται ἀνθρώπων δαμάσαι, [x] ἀ
κατάσχετον ‖ κακόν· μεστὴ ἰο
θανατηφόρου·
9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τ
[y] Θεὸν ‖ καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐ
τῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπου
τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ [z] γεγο
νότας ‖·
10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματο
ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα
Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτ
οὕτω γίνεσθαι.
11 Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐ
τῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τ
πικρόν;
12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου
συκῆ [a] ἐλαίας ‖ ποιῆσαι, ἢ ἄμ
πελος σῦκα; [b] Οὕτως οὐδεμί
πηγὴ ἁλυκὸν ‖ καὶ γλυκὺ ποιῆ
σαι ὕδωρ.
13 [c] Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμω
ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆ
ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐ
πραΰτητι σοφίας.
14 Εἰ δὲ [d] ζῆλον πικρὸν ἔχετ
καὶ ἐρίθειαν ἐν [e] τῇ καρδίᾳ ‖ ὑ
μῶν

‖1. Matt.7:1. 23:8.14. Luc.6:37. Rom.2:1.20.21. 2 Cor.1:24. 1 Pet.5:3. ‖1 Reg.8:46. 2Par.6:36. Ps.34:14. Prov.14:1. 20:9. 25:8. Eccl.7:20. Sir.14:1. 19:16 25:11. Matt.12:37. Iac.1:26. 1 Pet.3:10. 1 Io.1:8. ‖3. Ps.32:9. ‖5. Ps.12:3.4.45 73:8.9. Prov.12:18. 15:2. ‖6. Matt.15:11.18.19. Mar.7:15.20.23. Prov.16:27. 17 6. Sir.8:10. 28:11.&c. ‖8. Ps.58:4. 140:3. Eccl.10:11. Sir.28:19. ‖9. Gen.1:27.9 6. Sir.5:13. ‖10. Sir.28:12. ‖13. Prov.11:2. Matt.5:16. Eph.5:8. 2 Tim.2:24. Iac 1:19. 1 Pet.3:15. ‖14. Rom.2:17.23. 13:13. Sup.1:21.

(n) λαμβάνετε V. | 9. 36. (o) δυνάμενος P. 1. R. 3. | 10. 5.6. (p) εἴδε A. | 9.6. ‖ἴδε P. 1. | 9.6. (q) ὡσαύτως A. | 9.5. (r) ἡλίκον A. R. 1. V. | 11. 5. (s) = Cu. | 13. 7.9. (t) = A.R. 2. | 10. 33. (u) * ἡμῶν S. 1. | 9. 35. (x) ἀκατάστατον A. S. 1. V. | 11. 5. (y) Κύριο A. | 9. 5. (z) γεγεννημένους A. | 9. 6 (a) σταφυλὰς V. | 9. 5. (b) οὔτε ἁλυκ A. | 9. 22. (c) * εἰ Cp. S. 1. Cæs. | 10 14. (d) * ἔρα A. | 9. 7. (e) ταῖς καρδί αις V. | 9.6.

ίν, μὴ [f] κατακαυχᾶσθε || καὶ
ύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας.
15 Οὐκ ἔςιν αὕτη ἡ σοφία ἄ-
θεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπί-
ιος, ψυχικὴ, δαιμονιώδης.
16 Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐρί-
α, ἐκεῖ [g] ἀκαταςασία καὶ
ᾶν φαῦλον πρᾶγμα.
17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον
ν ἁγνή ἐςιν, ἔπειτα εἰρηνική,
εικής, εὐπειθής [h], μεςὴ ἐλέ-
ς καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιά-
ιτος καὶ ἀνυπόκριτος.
18 Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης
εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν
ήνην.

Κεφ. δ'. 4.

Πόθεν πόλεμοι [i] καὶ μάχαι
ἐν ὑμῖν ||; Οὐκ ἐντεῦθεν,
τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν ςρατευ-
ένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;
2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχε-
[k]· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ
δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε
ὶ πολεμεῖτε, οὐκ ἔχετε δὲ, ||
ὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς.
3 Αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνε-
, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν
αῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε.
4 [l] Μοιχοὶ καὶ || μοιχαλίδες,
οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσ-
μου, ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐςιν; ὃς
ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ
κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθί-
ςαται.
5 Ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γρα-
φὴ λέγει· Προς φθόνον ἐπιποθεῖ
τὸ πνεῦμα ὃ [m] κατῴκησεν ἐν ἡ-
μῖν ||;
6 Μείζονα δὲ δίδωσι χάριν [n].
διὸ λέγει· Ὁ Θεὸς ὑπερηφά-
νοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ
δίδωσι χάριν ||.
7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ,
ἀντίςητε [o] τῷ διαβόλῳ, καὶ
φεύξεται ἀφ' ὑμῶν.
8 Ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγ-
γιεῖ ὑμῖν· καθαρίσατε χεῖρας,
ἁμαρτωλοὶ, καὶ ἁγνίσατε καρ-
δίας, δίψυχοι.
9 Ταλαιπωρήσατε καὶ πενθή-
σατε [p] καὶ κλαύσατε ||. ὁ γέ-
λως ὑμῶν εἰς πένθος μεταςραφή-
τω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.
10 Ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ
Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.
11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλή-
λων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀ-
δελφοῦ, [q] καὶ || κρίνων τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου,
καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρί-
νεις,

||15. 1 Cor.2:7. Gal.5:19. Phil.3:19. Iudæ ℣.19. ||16. 1 Cor.3:3. Gal.5:20.
7 Sap.1:6. 7:22.8:20. Matt.5:7.8. 25:34. Luc.6:36. Rom.12:9. 2 Cor.6:6. Gal.
22.6:9. 1 Thess.4:3. 1 Tim.1:5. Iac.1:17. 19.26. 2:1.13. 4:1. 1 Pet.1:22. 2:1. ||18.
ov.11:18. Hos.10:15. Hebr.12:1 Cap.IV. ||1. Rom.7:23. Gal.5:17. Sup.
:7. 1 Pet.2:11. ||2. Iac.1:5. 5:6. 1 Io.3:15. ||3. Iob.27:9. 35:12. Ps.18:42.66:18.
ov.1:28. Esa.1:15. Ier.11:11. 14:12. Eze 8:18. Zac.7:13. Mic.3:4. Matt 20:22.
om.8:26. 1 Ioh.3:22. 5:14. ||4. Ps.73:27. Ioh.15:19. 17:14. Rom 8:7. Gal 1:10.
oh.2:15. ||5. Gen.6:5.8:21. Num.11:29. Prov.21:10. ||6 Iob 22:29. Ps.138:6.
ov.3:34. 29:23. Matt.23:12. Luc.1:52. 14:11. 18:14. 1 Pet.5:5. ||7 Eph.4:27.
11. 1 Pet.5:9. ||8. 2 Par.15:2. Esa.1:16. Iac.1:8. 1 Pet.1:22. 1 Io.3:3. ||9. Matt.
4. Inf.5:1. ||10. Iob 22:29. Prov.29:23. Matt.23:12. Luc.14:11. 18:14. 1 Pet.
5. ||11. Matt.7:1. Luc.6:37. Rom.2:1. 1 Cor.4:5.

(f) καυχᾶσθε A. N. 1. | 10. 7. (g) * ὶ A. | 9. 7 (h) * τοῖς ἀγαθοῖς συν- δοκοῦσα V. | 9. (i) ἐν ὑμῖν, καὶ πόθεν χαι A. | 4. 9. (k) = Cu. | 13. 9. 23.
(l) = A. | 9. || & = καὶ μοιχαλ. V. | 9. (m) κατοικεῖ ἐν ὑμῖν V. | 9. 36. (n) = Cu. | 13. 9. (o) * δὲ N. 1. P. 3. | 10. 7. (p) = N. 2. | 9. 33. (q) ἢ A. R. 2. S. 3. | 7. 12.

νεις, [r] οὐκ || εἶ ποιητὴς νόμου,
ἀλλὰ κριτής.
12 Εἷς ἐςιν ὁ νομοθέτης [s] ὁ
δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι·
σὺ [t] τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον ||;
13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· Σή-
μερον [u] ἢ || αὔριον [x] πορευσόμεθα ||
εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσο-
μεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα, καὶ ἐμπο-
ρευσόμεθα, καὶ κερδήσομεν·
14 Οἵτινες οὐκ ἐπίςασθε [y] τὸ ||
τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑ-
μῶν; ἀτμὶς γάρ ἐςιν ἡ πρὸς ὀλί-
γον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφα-
νιζομένη.
15 Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς·
Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ [z] ζή-
σωμεν ||, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο ἢ
ἐκεῖνο.
16 Νῦν δὲ [a] καυχᾶσθε || ἐν
ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα
καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐςιν.
17 Εἰδότι οὖν [b] καλὸν ποιεῖν,
καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ
ἐςιν.

Κεφ. έ. 5.

1 [w] Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύ-
σατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς
ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχ
μέναις [c].
2 Ὁ πλοῦτος ὑμῶν [d] σέσ
πε ||, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σ
τόβρωτα γέγονεν·
3 Ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄ
γυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς α
τῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔςαι, κ
φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν [e]
πῦρ· ἐθησαυρίσατε [f] ἐν ἐςχάτ
ἡμέραις.
4 Ἰδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατ
τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας
μῶν, [g] ὁ ἀπεςερημένος ἀ
ὑμῶν, || κράζει· καὶ [h] αἱ βο
τῶν θερισάντων || εἰς τὰ ὦτα Κ
ρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν.
5 Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆ
καὶ ἐσπαταλήσατε· ἐθρέψατ
τὰς [i] καρδίας || ὑμῶν ὡς ἐν [k]
μέρᾳ || σφαγῆς·
6 [l] Κατεδικάσατε ||, ἐφονεύ
σατε τὸν δίκαιον· οὐκ [m] ἀντ
τάσσεται || ὑμῖν.
7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελ
φοὶ [n], ἕως τῆς παρουσίας τ
Κυρίου· ἰδοὺ, ὁ [o] γεωργὸς || ἐκ
δέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆ
γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' [p] αὐτῷ ||
ἕω

|| 12. Matt.10:28. Rom.14:4. || 13. Prov.27:1. Luc.12:18. || 14. Prov.3:28. 27:1 Iob 7:7. Esa.40:6. 1 Cor.7:31. Iac.1:10. 1 Pet.1:24. 1 Ioh.2:17. || 15. Act.18:21 Rom.1:10. Cor.4:19. 16:7. Phil.2:24. Heb.6:3. || 16. 1 Cor.5:6. || 17. Luc.12:47 Ioh.9:41. Rom.1:20.21.32. 2:17.18.23. Cap. V. || 1. Prov.11:28. Amos 6:1 Luc.6:24. 1 Tim.6:9. || 2. Matt.6:19.20. Iob 13:28. || 3. Ps.21:9. Esa.30:27. 33:11 Rom.2:5. || 4. Lev.19:13. Deut.24:15. Tob.4:14. Iob 24:10.11. Ier.22:13. Mal.3 5. Sir.35:17. || 5. Iob 21:13. Amos 6:4. Luc.16:19.25. || 6. Sup.4:2. || 7. Deut.11 14. Ier.5:24. Hos.6:3. Ioel 2:23. Zac.10:1.

(r) οὐκέτι N. 1. S. 2. | 11. 7. 8. (s) * καὶ κριτὴς A. L. N. 1. R. 4. S. 3. | 23. (t) δὲ τίς εἶ ὁ κρίνων τὸν πλησίον A. S. 3. | 5. 12. 8. || sic πλησίον pro ἕτερον R. 2. V. | 10. 5. || & post ἕτερον * ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ, ἀλλ' ἐν Θεῷ τὰ διαβήματα ἀνθρώπων κατευθύνεται N. 1. | 9. (u) καὶ R. 2. S. 2. V. | 11. 7. (x) πορευσώμεθα sic ποιήσ. ἐμπορ. κερδήσ. per ω A. P. 2. | 10. 6. 28. (y) τὰ A. | 9. 6. (z) ζήσ. & ποιήσ. per ο A. | 9. 6. (a) κατακαυχᾶσθε S. 1. | 9. 7. (b) * τὸ Cu. | 13. 7. (c) * ὑμῖν Cu. | 13. 9. 35 (d) σέσηπται P. 1. | 9. (e) * ὁ ἰὸς A | 9. || & not. distinct. post πῦρ retrahitur ad ὑμῖν Cp. L. N. 1. S. 1. | 11. 14 32. (f) * ὑμῖν ὀργὴν V. | 9. 35. (g) = R. 8. | 9. 33. (h) ἡ βοὴ αὐτῶν V. | 9 (i) σάρκας R. 1. | 9. 5. (k) ἡμέραις A | 9. 6. || & = ὡς A. R. 1. | 10. 33. (l) ἠγάγετε V | 9. 5. (m) ἀντετάξατο V. | 9. || ἀντιτασσόμενον S. 1. | 9. 36. (n) * μου S. 1. | 9. 35. (o) = N. 1. | 9 (p) αὐτὸν P. 2. | 9. 6.

ς ἂν λάβῃ [q] ὑετὸν || πρωϊμον
ὶ ὄψιμον.
8 Μακροθυμήσατε [r] καὶ ὑμεῖς,
ρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι
παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε.
9 Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων,
ἀδελφοὶ, || ἵνα μὴ [t] κατακρι-
τε || · ἰδοὺ, [u] κριτὴς πρὸ τῶν
ρῶν ἕστηκεν.
10 Ὑπόδειγμα λάβετε [x] τῆς
κοπαθείας, ἀδελφοί μου, καὶ
ῆς μακροθυμίας || [y], τοὺς προ-
ήτας οἳ ἐλάλησαν [z] τῷ ὀνόματι
υρίου.
11 Ἰδοὺ, μακαρίζομεν τοὺς
ὑπομένοντας ||. τὴν ὑπομονὴν
ὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυ-
ου εἴδετε, ὅτι [b] πολύσπλαγ-
νός || ἐστιν [c] ὁ Κύριος || καὶ οἰκ-
ίρμων.
12 Πρὸ πάντων δὲ, ἀδελφοί
ου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρα-
ὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον
ινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ [d] ὑμῶν τὸ
αὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὒ, οὔ· ἵνα μὴ
ὑπὸ κρίσιν || πέσητε.
13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν;
προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλ-
λέτω.
14 Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσ-
καλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους
τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξά-
σθωσαν ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες
αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
Κυρίου.
15 Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως
σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ
αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ
πεποιηκὼς, [f] ἀφεθήσεται || αὐτῷ.
16 Ἐξομολογεῖσθε [g] ἀλλήλοις
[h] τὰ παραπτώματα ||, καὶ [i] εὔ-
χεσθε || ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως
ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δι-
καίου ἐνεργουμένη.
17 Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιο-
παθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προ-
σηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι [k]· καὶ
οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυ-
τοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ·
18 Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ
ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ
ἐβλάστησε τὸν καρπὸν αὐτῆς.
19 Ἀδελφοὶ [l], ἐάν τις ἐν ὑμῖν
πλανηθῇ ἀπὸ [m] τῆς ἀληθείας,
καὶ

||8. 1 Cor.10:11. Phil.4:5. Heb.10:25 37. 1 Pet.4:7. ||9. Matt.24:33. 2 Cor. :12. ||10. Matt.5:12. Heb.11:35. ||11. Num.14:18. Iob 1:21.22. 42:10. Ps.94:12 03:8. Dan.12:12. Matt.5:11. ||12. Ex 20:7. Deut 5:11. Iudit.1:12. Matt.5:34. tc. 23:16.22. 2 Cor.1:17.18. ||13. Matt 26:38. Act.21:5. Eph.5:19. Col.3:16. 14. Marc.6:13. 16:18. ||15. Deut.28:15.22. 2 Macc.3:31. Matt.9:2. Io.5:14. 9:2. Cor.11:30. ||16. Gen.20:17. 32:28. Num.11.2. 21:7. Deut.4:29. Ios.10:12. Iud. :15. 4:3. 6:7. 10:12. 1 Sam.1:10.19. 1 Reg.13:6. 17:21. 2 Reg.4:33. 2 Par.14:11. 0:3. 32:20. 33:12. Ps.10:17. 34:15. 106.30.44. 107:6.13.28. 145:18. Prov.15: 9.28:9. Ier.15:1. Ezec.14:14. Dan.2:18. Hos.12:4. Matt.7:8. 21:22. Ioh 9:31. Ioh.3:22. ||17. 1 Reg.17:1. Luc.4:25. Act.14:15. Apo.11:6. ||18. 1 Reg.18:41. tc. ||19. Matt.18:15.

(q) = S. 1. V. | 10. 29. (r) * οὖν Cu. | 13. 7. (s) = N. 2. | 9. (t) κριθῆτε A. S. om. Cæs. | 7. 8. (u) * ὁ P. 1. | 9. 7. (x) ἀδελφοὶ τοῦ κακοπαθίου, καὶ τῆς μακροθυμίας, καὶ τῆς κακοπαθείας, καὶ τῆς ὑπομονῆς V. | 23. 9. 5. (y) * ἔχετε & = λάβετε A. | 9. (z) * ἐπὶ P. 1. | 9. 7. ἐν R. 5. | 9. 7. (a) ὑπομείναντας P. 1. 9. 6. (b) πολυεύσπλαγχνος Cp. 1. N. 1. S. 1. | 35. 11. 8. 14. (c) = N. 1. P. 2. Cæs. | 11. (d) * ὁ λόγος S. 1. | 9. 35. (e) εἰς ὑπόκρισιν S. 1. V. | 10. 5. 32. (f) ἀφεθήσονται R. 1. S. 1. V. | 11. 6. 8. (g) * οὖν N. 1. S. 1. | 10. 7. (h) τὰς ἁμαρτίας A. | 9. 5. (i) προσεύχ. A. | 9. 7. (k) * ὑετόν S. 3. | 11. 35. (l) * μου A. R. 2. S. 3. | 7. 35. (m) * τῆς ὁδοῦ N. 1. S. 2. | 11.

καὶ ἐπιςρέψῃ τις αὐτὸν,
20 Γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιςρέψας
ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐ-
τοῦ, σώσει ψυχὴν [n] ἐκ θανάτο
καὶ [o] καλύψει || πλῆθος ἁμα
τιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ
ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ
ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ.

ΚΕΦ. α΄. I.

1 ΠΕΤΡΟΣ ἀπόςολος Ἰη-
σοῦ Χριςοῦ, ἐκλεκτοῖς
παρεπιδήμοις διασπορᾶς
Πόντου, Γαλατίας, Καππαδο-
κίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας·
2 Κατὰ [p] πρόγνωσιν || Θεοῦ
πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος,
εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵμα-
τος Ἰησοῦ Χριςοῦ· χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.
3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πα-
τὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ, ὁ κατὰ τὸ [q] πολὺ || αὐτοῦ
ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλ-
πίδα [r] ζῶσαν || δι᾽ ἀναςάσεως
Ἰησοῦ Χριςοῦ ἐκ νεκρῶν,
4 Εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον
καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον,
τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς [s] ἡ-
μᾶς ||·
5 Τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρου-
ρουμένους διὰ πίςεως, εἰς σωτη-
ρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐ
καιρῷ ἐσχάτῳ.
6 Ἐν ᾧ [t] ἀγαλλιᾶσθε ||, ὀλί-
γον ἄρτι (εἰ δέον ἐςὶ) [u] λυπη-
θέντες || ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς
7 Ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆ
πίςεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου
τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δ
δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαι-
νον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀπο-
καλύψει Ἰησοῦ Χριςοῦ·
8 Ὃν οὐκ [x] εἰδότες || ἀγαπᾶ-
τε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες [y]
πιςεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χα-
ρ

||20. Prov.10:12. Rom.11:4. 1 Cor.9:22. 1 Tim.4:16. Iudæ ℣.23. 1 Pet.4:8.
Cap.I. ||1. Esa.65:9. Act.2:9. 6:9. 8:1.4. Rom.8:33. 16:13. Col.3:12. 2 Tim.2
10. Tit.1:1. Heb.11:13. Iac.1:1. Inf.2:9. ||2. Ex.24:8. Dan.4:1. 6:25. Rom.1:7
8:29. 11:2. 1 Cor.1:3. Gal.1:3. Eph.1:2.4. 2 Thess.2:13. Heb.12:24. 2 Pet.1:2
Iudæ ℣.2. ||3. Ioh.3:3.5. Rom.6:23. 1 Cor.15:20. 2 Cor.1:3. 1 Thess.4:14. Tit.3:5
Iac.1:18. Inf.3:21. ||4. Matt.6:20. Col.1:5. 2 Tim.1:12. 4:8. ||5. Ioh.10:28. 17:11
Heb.1:1. ||6. Sap.3:5. Matt.5:12. Rom.5:3. 12:12. 2 Cor.4:17. 6:10. Heb.10:37
Iac 1:2. 1 Pet.5:10. ||7. 1 Sam.2:30. Iob 23:10. Ps.66:10. Prov.17:3. Sap.3:6
Sir.2:5. Esa.48:10. Ier.9:7. Zach.13:9. Matt.19:27. 25:21.34. Rom.2:10. 8:17
1 Cor.3:13. 4:5. Iac.1:3.12. 1 Pet.4:12. ||8. Ioh.20:29. 2 Cor.5:7. Heb.11:1.27
1 Ioh.4:29.

(n) * αὐτοῦ A. R. 2. S. 3. | 35.7.29. (o) καλύπτει V. | 9. 36. (p) πρόθεσιν S. 1. | 9. 5. (q) μέγα V. | 9. 5. (r) ζωῆς S. 1. | 9. (s) ὑμᾶς A. | 9.6. (t) ἀγαλλιά-
σασθε V. | 9.6. (u) λυπηθέντας L. N
1. S. 2. | 11. 6. || λυπεῖσθαι V. | 9. (x)
ἰδόντες ⊕. 1. | 9. 6. (y) * πιςεύετε V
| 9. 33.

ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ·
9 Κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς
ςεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν [z]·
10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτη-
ν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ
ρὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προ-
τεύσαντες·
11 Ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ
ῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς
νεῦμα Χριςοῦ, [a] προμαρτυρό-
νον ‖ τὰ εἰς Χριςὸν παθήματα,
ὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας·
12 Οἷς ἀπεκαλύφθη [b] ὅτι ‖
χ ἑαυτοῖς, [c] ἡμῖν ‖ δὲ διηκό-
υν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη
ῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων
ᾶς [d] ἐν ‖ Πνεύματι ἁγίῳ ἀ-
οςαλέντι ἀπ᾽ οὐρανοῦ, εἰς
ὰ ‖ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρα-
ύψαι.
13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσ-
ύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νή-
οντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ
ὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀπο-
καλύψει Ἰησοῦ Χριςοῦ
14 Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ
υσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον
ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις·
15 Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαν-
τα ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι
ἐν πάσῃ ἀναςροφῇ γενήθητε.
16 Διότι γέγραπται· Ἅγιοι
[f] γένεσθε ‖, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.
17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖ-
σθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρί-
νοντα κατὰ τὸ ἑκάςου ἔργον, ἐν
φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν
χρόνον ἀναςράφητε·
18 Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς,
ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε
ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναςροφῆς
πατροπαραδότου·
19 Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀ-
μνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χρι-
ςοῦ·
20 Προεγνωσμένου μὲν πρὸ
καταβολῆς κόσμου, φανερωθέν-
τος δὲ ἐπ᾽ [g] ἐσχάτων ‖ τῶν χρό-
νων δι᾽ [h] ὑμᾶς ‖,
21 Τοὺς δι᾽ αὐτοῦ [i] πιςεύον-
τας ‖ εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐ-
τὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ
δόντα, ὥςε τὴν πίςιν ὑμῶν καὶ
ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν.

22 Τὰς

‖9. Rom.6:22. ‖10. Gen.49:10. Dan.2:44. 9:24. Agg.2:8. Zac.6:12. Matt.13:
7. Luc.10:24. 2 Pet.1:19. ‖11. Pſ.22:7. Eſa.53:3.&c. Dan.9:24. Luc.24:26. Io.
2:41. Act.26:22. 2 Pet.1:21. ‖12. Ex.25:20. Dan.9:24. 12:9.13. Act.2:4. Eph.3:
0. 1 Tim.3:16. Heb.11:13.39. ‖13. Ex.12:1. Luc.12:35. 21:34. Rom.13:13. Eph.
:14. 1 Theſſ.5:6. ‖14. Act.17:30. Rom 12:2. Inf.4:2. ‖15. Lev.11:44. 19:2. 20:7.
uc.1:74.75. 2 Cor.7:1. 1 Theſſ.4:3. Heb.12:14. 2 Pet.3:1. ‖16. Lev.11:44. 19:2.
0:7. ‖17. Deut.10:17. 2 Par.19:7. Iob 34:19. Matt.3:9. Io.15:19. 17:16. Act.10:
4.45. Rom.2:10.11. 2 Cor.5:6. 7:1. Gal.2:6. Eph.6:9. Col.3:11.25. Phil.2:12. 3:
0. Heb.11:13. 12:28. Inf.2:11. ‖18. Eze.20:18. 1 Cor.6:20. 7:23. Inf.4:3. ‖19. Ex.
2:5. Eſa.53:7. Io.1:29.36. Act.20:28. 1 Cor.5:7. Eph.1:7. Col.1:14. Heb.4:15. 7:
6. 9:12.14. Inf.2:22. 1 Io.1:7. Apo.1:5. 5:9. ‖20. Act.2:23. 4:28. 13:46. Rom.3:25.
:4. 15:8. 16:25. Gal.4:4. Eph.1:9. 3:9.11. Col.1:26. 1 Tim.3:16. 2 Tim.1:9. Tit.1:
. Heb.1:2. 9:26. Apo.13:8. ‖21. Matt.28:18. Io.1:14. 8:54. 12:16. 13:31. 16:14.
7:5.24. Act.2:24.33. 3:13.26. 4:10. 5:30. 10:40. 13:30. 17:31. Rom.4:24. 5:2. 6:
. 8:11.32. 1 Cor.6:14. 15:15.20. 2 Cor.4:14. Gal.1:1. Eph.1:20. Col.2:12. Phil.
:9. 1 Theſſ.1:10. 4:14. 1 Tim.3:16. Heb.1:3. 2:9. 5:9. 7:25. 9:24. 10:19. 13:20. Iac.
:1. Inf.3:22. Apo.5:12.

(z) * ὑμῶν V. | 9. 7. (a) προμαρτυ-
ούμ. A. | 9. 6. (b) = Cu. | 13. 7. 9. (c)
μῖν M. N. 2. S. 4. V. | 5. 6. 7. (d) =
A. R. 2. | 10. 29. (e) ὃν V. | 9. (f) ἔσε-
σθε A. N. 1. R. 1. S. 1. V. | 5. 8. 11.
(g) ἐσχάτου A. N. 1. | 10. 6. (h) ἡμᾶς
A. | 9. 6. (i) πιςοὺς A. S. 1. V. | 11. 8.

22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν [k] ἡγνι-
κότες || ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς [l] ἀλη-
θείας || [m] διὰ Πνεύματος ||, εἰς
φιλαδελφίαν [n] ἀνυπόκριτον ||, ἐκ
[o] καθαρᾶς || καρδίας ἀλλήλους
ἀγαπήσατε ἐκτενῶς·
23 Ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ
σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφ-
θάρτου, διὰ λόγου ζῶντος
[p] Θεοῦ || καὶ μένοντος [q] εἰς τὸν
αἰῶνα ||.
24 Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρ-
τος, καὶ πᾶσα δόξα [r] ἀνθρώ-
που || ὡς [s] ἄνθος χόρτου || ἐξη-
ράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος
[t] αὐτοῦ || ἐξέπεσε·
25 Τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει
εἰς τὸν αἰῶνα· τοῦτο δέ ἐστι [u] τὸ
ῥῆμα τὸ || εὐαγγελισθὲν εἰς ὑ-
μᾶς.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κα-
κίαν καὶ πάντα δόλον καὶ
ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ [x] πά-
σας || καταλαλιὰς,
2 Ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη,
[y] τὸ λογικὸν ἄδολον || γάλα ἐπι-
ποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ [z] αὐξ-
ηθῆτε || [a]·
3 Εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι [b] χρ-
ηστὸς || ὁ Κύριος·
4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λί-
θον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μ-
ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θε-
ἐκλεκτὸν, ἔντιμον·
5 Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντ-
[c] οἰκοδομεῖσθε ||, οἶκος πνευμ-
τικὸς, [d] ἱεράτευμα ἅγιον, ἀν-
νέγκαι πνευματικὰς θυσίας, ε-
προσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησ-
Χριστοῦ.
6 [e] Διὸ καὶ || περιέχει [f] ἐν τ-
γραφῇ ||· Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼ-
λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτὸ-
ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' α-
τῷ, οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς π-
στεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ, [g] λίθον
ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦ-
τες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴ-
γωνίας, καὶ λίθος προσκόμμα-
τος, καὶ πέτρα σκανδάλου·
8 [h] Οἳ || προσκόπτουσι τ-
[i] λόγῳ ||, ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ κα-
ἐτέθησαν.

9 Ὑμεῖ

||22. Act.15:9. Rom.12:9.10. Eph.4:3. 1 Thess.4:9. 1 Tim.1:5. Heb.13:1. 1 Pet. 2:1.17. 3:8. 4:8 2 Pet.1:7. 1 Io.3:18. ||23. Io.1:13. 3:3.5. Tit.3:5. Iac.1:18. 1 Io. 3:9. ||24. Ps.102:12. 103:15. Sir.14:18. Esa.40:6. 51:12. 1 Cor.7:31. Iac.1:10. 4: 14. 1 Ioh.2:17. Cap. II. ||1. 2. Matt.18:3. Mar.10:15. Rom.6:4. 12:9. 1 Cor.14: 20. Gal.5:21. Eph.2:15. 4:22.31. Col.3:8.10. Tit.3:3. Iac.1:21. 3:14. 5:9. Heb. 12:1. 1 Pet.1:3.22. 3:1. 4:8. 1 Io.3:18. || 3. Ps.34:9. Heb.6:5. ||4. Ps.118:22. Dan. 2:34.44. Matt.21:42. Mar.12:10. Luc.20:17. Act.4:11. Eph.2:20. ||5. Esa.61:6. 66:21. Hos.14:3. Mal.1:11. Rom.12:1. 1 Cor.3:16. 6:19. 2 Cor.6:16. Eph.2:21.22. Phil.4:18. Heb.3:6. 12:28. 13:15. Inf.4:11. Apo.1:6. 3:12. 5:10. 20:6. ||6 Es.28: 16. Luc.2:34. Rom.9:33. ||7. Ps.118:22. Esa.8:14. Matt.21:42. Luc.2:34. Act.4: 11. Rom.9:33. ||8. Ex.9:16. 1 Cor.1:23. 1 Thess.3:3. 5:9.

(k) ἁγνίζοντες V. | 9. 6. (l) ἀγάπης V. | 9. 5. (m) = A. R. 2. V. | 11. 33. (n) = V. | 9. (o) = A. | 9. (p) = N. 1. | 9. (q) = A. | 9. (r) αὐτῆς A. N. 1. R. 2. S. 1. V. | 12. (s) χόρτος L. | 9. 26. 29. (t) = A. | 9. (u) = A. | 9. 33. (x) = A. | 9. 2. (y) οἱ λογικοὶ καὶ ἄδολοι V. | 9. 6. 19. (z) ἀξιωθῆτε P. 1. | 9. 5. (a) * εἰς σω-τηρίαν A. L. N. 2. R. 7. S. 4. V. P. 1. | 35. 23. (b) Χριστὸς P. 1. | 9. 6. (c) ἐνοικοδ. A. | 9. 7. || ἐποικοδ. L. N. 1. | 10. 7. (d) εἰς A. N. 1. R. 5. S. 2. | 7. 8. (e) διότι A. L. M. N. 2. R. 5. W. Cæs. | 5. 6. 8. (f) ἡ γραφή R. 5. V. | 10. 7. 8. (g) λίθος A. S. 1. V. | 11. 29. (h) ὅσοι N. 1. | 9. 5. 7. (i) λίθῳ N. 1. | 9. 5.

9 Ὑμεῖς δὲ, γένος ἐκλεκτὸν,
τίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅ-
ον, λαὸς [k] εἰς περιποίησιν ||·
ως τὰς ἀρετὰς [l] ἐξαγγείλη-
|| τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέ-
ντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ
ῶς·
10 Οἵ ποτε οὐ λαὸς, νῦν δὲ
ὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν
ἐλεηθέντες.
11 [m] Ἀγαπητοὶ ||, παρα-
καλῶ [n] ὡς παροίκους καὶ πα-
επιδήμους, ἀπέχεσθαι [n] τῶν
αρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτι-
ες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυ-
χῆς·
12 Τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν
οῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν· ἵνα
ν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κα-
οποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων
ποπτεύσαντες, δοξάσωσι τὸν
Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.
13 Ὑποτάγητε [o] οὖν || πά-
σῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύ-
ιον· εἴ τε βασιλεῖ, ὡς ὑπερ-
ἔχοντι·
14 Εἴ τε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐ-
τοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν
μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγα-
θοποιῶν·
15 Ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα
τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας [p] φι-
μοῦν τὴν [q] τῶν ἀφρόνων || ἀνθρώ-
πων ἀγνωσίαν·
16 Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς
ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας
τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι
Θεοῦ.
17 Πάντας τιμήσατε· τὴν ἀ-
δελφότητα [r] ἀγαπᾶτε ||· τὸν
Θεὸν φοβεῖσθε· τὸν βασιλέα τι-
μᾶτε.
18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμε-
νοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπό-
ταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ
ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκο-
λιοῖς.
19 Τοῦτο γὰρ χάρις [s], εἰ διὰ
συνείδησιν [t] Θεοῦ || ὑποφέρει τις
λύπας, πάσχων ἀδίκως.
20 [u] Ποῖον γὰρ κλέος ||, εἰ
ἁμαρτάνοντες καὶ [x] κολαφιζόμε-
νοι ὑπομενεῖτε ||; ἀλλ' εἰ ἀγα-
θοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπο-
μενεῖτε [y], τοῦτο || χάρις παρὰ
Θεῷ.

21 Εἰς

||9. Ex.13:2.8.21. 19:5. 23:22. 40:38. Deut.4:20. 7:6. 10:15. 14:2. 26:18. 32:9. Ps.135:4. Esa.41:8. 42:6.8. 43:19.21. 60:1. 61:6. 62:12. 63:7. 66:21. Ier.10:16. Mal.3:17. Ioh 17:19. Act.20:28. 26:18.23. Eph.1:4.14. 5:8.25. Col.1:13. 1 Thess. 5:4. Tit.2:14. Heb.6:4. 10:32. 13:12. Sup.1:1.15. 1 Ioh.2:8. Apoc.1:6. 5:10. 20:6. ||10. Hos.1:10. 2:23. Rom.9:25. ||11. Gen.23:4. Lev.25:23. 1 Par.29:15. 4 Esd. 16:40. Ps.39:13. 119:19. Rom.13:14. 1 Cor.7:29. 2 Cor.5:6. Gal.5:16.24. Phil. 3:20. Heb.11:13. Iac.1:1. 4:1. 1 Pet.1:1.17. 4:12. 2 Pet.3:1.8.14. ||12. Matt.5: 16. Luc.1:68. 19:44. Rom.12:17. 2 Cor.8:21. Phil.2:15. Tit.2:8. 1 Pet.3:16. 4: 15. 5:6. ||13 Matt.22:21. Rom.13:1.5. 1 Tim.2:1. Tit.3:1. ||14. Rom.13:3.4. ||15. Matt.10:16. Tit.2:8. Inf.3:13. ||16. Ioh.8:32. Rom.6:18. 1 Cor.7:22. Gal.5:1.13. Iac.1:25. 2:12. 2 Pet.2:10.19. Iudæ 4.8. ||17. Prov.24:21. Matt.22:21. Rom.12: 10. 13:7. Gal.6:10. Eph.4:3. Phil.2:3. Heb.13:1. 1 Pet.1:22. 3:8. 4:8. 5:5. 2 Pet. 1:7. 1 Io.3:17. ||18. Eph.6:5. Col.3:22. 1 Tim.6:1. Tit.2:9. ||19. Matt.5:10. Luc. 6:32. 2 Cor.7:10. ||20. 1 Pet.3:14. 4:14.15.

(k) τῆς περιποιήσεως V.|9.7.6. (l) ἐξαγγέλλητε R. 2.|9. 6. (m) ἀδελφοὶ S. 1.|9. 5. (n) * ὑμᾶς bis V.|9. 35. (o) = A.|9. 7. (p) * ὑμᾶς S. 1.|9. 35. (q) = L.|9. 33. (r) ἀγαπήσατε R. 8.|9. 36. (s) * τῷ Θεῷ S. 1.|10. || παρὰ τῷ Θεῷ N. 1. 9. 1. R. 1.|35. 11. || Θεοῦ S. 1.|9. (t) ἀγαθὴν R. 1. N. 1.|10. 35. 5. (u) ποία γὰρ χάρις V.|9. 5. (x) κολαζόμενοι ὑπομένετε S. 2.|10. 5. (y) μακροθύμως, αὕτη ἡ V.|9. 5.

21 Εἰς τοῦτο γὰρ [z] ἐκλήθητε,
ὅτι καὶ Χριςὸς [a] ἔπαθεν ‖ ὑπὲρ
[b] ὑμῶν, ὑμῖν ‖ ὑπολιμπάνων ὑ-
πογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε
τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·
22 Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν,
οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ ςόματι
αὐτοῦ
23 Ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀν-
τελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει·
παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι [c] δι-
καίως·
24 Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν
αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι
αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον· ἵνα ταῖς
ἁμαρτίαις [d] ἀπογενόμενοι, τῇ
δικαιοσύνῃ ζήσωμεν οὗ τῷ μώ-
λωπι [e] αὐτοῦ ‖ ἰάθητε.
25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα
[f] πλανώμενα ‖ ἀλλ' ἐπεςράφη-
τε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπί-
σκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

Κεφ. γ'. 3.

1 [e] ΟΜοίως αἱ γυναῖκες, ὑπο-
τασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι
τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν
ἀναςροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθή-
σωνται·
2 Ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φό-
βῳ [g] ἁγνὴν ‖ ἀναςροφὴν ὑμῶν.
3 Ὧν ἔςω οὐχ ὁ ἔξωθεν [h] ἐμ-
πλοκῆς ‖ τριχῶν, καὶ [i] περιθέ-
σεως ‖ χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱμα-
τίων κόσμος·
4 Ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρ-
δίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ
τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύ-
ματος, ὅ ἐςιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
πολυτελές.
5 Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅ-
γιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι [k] ἐ-
πὶ τὸν ‖ Θεὸν, ἐκόσμουν ἑαυτὰς
ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδρά-
σιν·
6 Ὡς Σάῤῥα [l] ὑπήκουσε ‖ τῷ
Ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦ-
σα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγα-
θοποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι
μηδεμίαν [m] πτόησιν ‖.
7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοι-
κοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθε-
νεςέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπο-
νέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ [n] συγ-
κληρονόμοις ‖ [o] χάριτος [p] ζωῆς ‖,
εἰς τὸ μὴ [q] ἐκκόπτεσθαι ‖ τὰς
προσευχὰς ὑμῶν.
8 [r] Τὸ δὲ τέλος, ‖ πάντες ὁ-
μόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελ-
φοι,

‖21 Matt.16:24. Io.13:15. Act.14:22. Phil.2:5. 1 Theſſ.3:3. 2 Tim.3:12. 1 Pet. 3:17.18. 1 Ioh.2:6. ‖22. Eſa 53 9. Luc 23 41. Io.8:40. 14:30. 2 Cor.5:21. Heb.4: 15. 7:26. 9:28. 1 Io.3:5 ‖23. Eſa 50:6 Matt.27 39 Io.8:48.49. Heb.12:3. ‖24 Eſa. 53:4.5.11. Matt 8:17. Rom.6:2.11. 7:6. Heb.9:28. ‖25. Eſa.40:11. 53:6. Eze.34:6.23. 37:24. Luc 15:4. Io 10:11. Heb.13:20. Inf.5 4. Cap. III. ‖1. Gen.3:16. Mat. 18: 15 1Cor.7:16. 9:19. 14:34. Eph.5:22. Col.3:18. Tit.2:5. ‖3. Eſa.3:18. 1Tim.2:9. Tit. 2:3. ‖4 Pſ.45:14. Rom. :29. 7:22. 2 Cor.4:16. ‖6. Gen.18:12. 20:2. ‖7. Io.42:8. Matt.5:24 18:19 1 Cor.7:3 5. 12:23. Eph.5:25. &c. Col.3:19. 1Tim.2:8. ‖8. Rom. 12:5.10.16. 15: . 1 Cor.1:10. 2 Cor.13:11. Eph.4:32. Phil.2:1.2. 3:16. 4:2. Col.3: 12. 1 Theſſ.4:9. Heb.10:34. 13:1. 1 Pet.1:22. 2:17. 4:8. 2 Pet.1:7. 1 Ioh.3:17.

(z) * καὶ R. 5. | 9. 7. (a) ἀπέθανεν N. 1 S. 2. | 11. 5. ‖ & περὶ pro ὑπὲρ A. | 9 5. 7. (b) ἡμῶν, ἡμῖν Cu. | 13. 9. 6. (c) * ἑαυτὸν V. | 9. 35. (d) * ἡμῶν A. | 9. 27. (e) = N. 2. R. 2. S. 2. | 37. 11. 29. (f) πλανώμενο A. | 9. 6. (g) ἁγίαν V. | 9. 5. (h) ἐμπλοκὴ V. | 9. 6. ‖ ἐκ πλοκῆς Cu. | 9. 13. (i) περιθέσεις V. | 9. (k) εἰς A. | 9. 7. (l) ὑπήκουε R. 1. | 9. 6. (m) ποίησιν & πτῶσιν P. 2. | 9. 25. (n) συγκληρονόμοι S. 2. V. | 11. 6. 29. (o) * ποικίλης A. | 9. ‖ ſic S. 2. ſed poſt χάριτος | 10. 9. 27. (p) ζώσης Cp. 1. N. 1. Cæſ. | 11. 6. 14. (q) ἐγκόπτεσθαι Cp. 1. N. 1. R. 5. S. 4. V. | 8. 6. (r) ἐν τῇ πίςει δὲ V. | 9. 5.

...οι, εὔσπλαγχνοι, [s] φιλόφρο-
...ς ||·
9 Μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ
...κοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδο-
...ας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦν-
...ες· [t] εἰδότες || ὅτι εἰς τοῦτο
ἐκλήθητε ||, ἵνα [x] εὐλογίαν ||
...ηρονομήσητε.
10 Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγα-
...ᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς,
...υσάτω τὴν γλῶσσαν [y] αὐτοῦ ||
...ὸ κακοῦ, καὶ χείλη [y] αὐτοῦ ||
...ῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.
11 Ἐκκλινάτω [z] ἀπὸ κακοῦ,
...ὶ ποιησάτω ἀγαθόν· ζητησά-
...ω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν.
12 Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου
...ὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς
...ησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ [a] Κυ-
...ου || ἐπὶ ποιοῦντας κακά [b].
13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς,
...ν τοῦ ἀγαθοῦ [c] μιμηταὶ || γέ-
...σθε;
14 [d] Ἀλλ' εἰ || καὶ πάσχοιτε
...ὰ δικαιοσύνην, μακάριοι· τὸν
...ὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε,
...ηδὲ ταραχθῆτε. [dd] ||
15 Κύριον δὲ τὸν [e] Θεὸν || ἁ-
γιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν·
ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν
παντὶ τῷ [f] αἰτοῦντι || ὑμᾶς λό-
γον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος,
[g] μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου·
16 Συνείδησιν ἔχοντες [h] ἀγα-
θήν ||· ἵνα ἐν ᾧ καταλαλῶσιν ὑ-
μῶν [i] ὡς κακοποιῶν ||, καται-
σχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν
[k] τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριςῷ ἀναςρο-
φήν ||.
17 Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦν-
τας, εἰ [l] θέλει || τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦν-
τας·
18 Ὅτι καὶ Χριςὸς ἅπαξ περὶ
ἁμαρτιῶν [m] ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ
ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ
Θεῷ, [n] θανατωθεὶς || μὲν σαρκὶ,
[n] ζωοποιηθεὶς || δὲ τῷ Πνεύματι·
19 Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ
[o] πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν,
20 Ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε
[p] ἅπαξ ἐξεδέχετο || ἡ τοῦ Θεοῦ
μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε, κα-
τασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν
[q] ὀλίγαι || (τουτέςιν ὀκτὼ) ψυ-
χαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος.

21 [r] Ὦ

||9. Lev.19:18. Prov.17:13. 20:22. 2 :29. Matt.5:39.44. 25:34. Rom.12:14.17. Cor.4:12.6:7. Eph 1:3. 1 Thess.5:15. 1 Tim.4:8. Sup.2:23. ||10. Ps.34:13.&c. ...p.2:1.22. Iac.1:.6. Apo.14:5. ||11. Ps.37:27. Esa.1:16. Rom.12:18. 14:19. Heb. ...2:14. 3Io.11. ||12. Io.9:31. Iac.5:16. ||13. Iob 5:22. Prov.16:7. Rom.8:28. ||14. ...sa.8:12.13. Ier 1:8. Matt.5:10. 10:28. Ioh.14:1.27. Iac.1:12. 1 Pet 2:20. 4:14. ...15. Iob 1:21. Ps.119:46. Act.4:8. Col.4:6. 2 Tim.2:25. Iac.3:13. ||16. Tit.2:8. ...Pet.2:12.15.19. ||18. Rom.1:4. 5:6. 8:11. 2 Cor.13:4. Heb.9:15.28. Sup.2:25. ...19. Ps.68:18. Esa.42:6. 49:9. 61:1. Luc 4:18. Act.10:36.42. 11:17. 13:42. 14:27. ...ph.2:17. 4:8. 1 Pet 4:6. ||20. Gen.6:3.5.14. 7:7. 8:18. 4 Esd.3:11. Matt.24:38. ...uc.17:26. Rom.2:4. Heb.11:7. 2 Pet.2:5.

(s) ταπεινόφρονες A. L. S. 4. | 5. 12. φιλοταπεινόφρονες V. | 9. (t) = A. 9. 33. (u) ἐκληρώθητε S. 1. | 9. 5. (x) ...λογίας R. 1. | 9. 6. (y) = utro...ique ... | 9. (z) * δὲ A. | 9. 7. (a) = N. 1. 9. 2. (b) * τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς ...κ γῆς Cu. | 13. 9. 35. 25. (c) ζηλωταὶ ...S. 2. V. | 11. 5. (d) εἰ δὲ A. S. 2. | 11. ... (dd) = Cæs. | 9. (e) Χριςὸν A. ...1. | 10. 5. (f) ἀπαιτοῦντι A. | 9. ||& = δὲ A. | 7. 9. (g) * ἀλλὰ A. R. 1. S. 2. Cæs. | 7. 12. (h) ἀγνήν S. 1. | 9. 5. (i) = V. | 9. 33. (k) τῇ ἀγαθῇ ἐν Χριςῷ ἀναςροφῇ R. 2. | 9. 6. (l) θέλοι A. | 9. 6. (m) * ἡμῶν S. 3. | 11. 35. || * ὑπὲρ ὑμῶν A. N. 1. | 10. ||& ἀπέθανε pro ἔπαθε A. | 9. 5. ||& = ἅπαξ Cu. | 13. 9. (n) θανατωθέντας & ζωοποιηθέντας V. | 9. 6. 22. (o) * κατακεκλεισμένοις S. 1. | 9. 35. ||& πνεύματι pro πνεύμασι V. | 10. 6. (p) ἀπεξεδέχετο Cæs. A. Cp. N. 2. S. 4. | 23. (q) ὀλίγοι A. S. 2. V. | 6. 8. 11.

21 [r] Ὧ, καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον
νῦν σώζει ‖ βάπτισμα, (οὐ σαρ-
κὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνει-
δήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θε-
ὸν) δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
22 Ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ
Θεοῦ [s], πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑ-
ποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ
ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

Κεφ. δ'. 4.

1 Χριστοῦ οὖν παθόντος [t] ὑπὲρ
ἡμῶν ‖ σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς
τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι
ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ, πέπαυται ἁ-
μαρτίας,
2 Εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπι-
θυμίαις [u], ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ
τὸν ἐπίλοιπον ἐν [x] σαρκὶ ‖ βιῶ-
σαι χρόνον.
3 Ἀρκετὸς γὰρ [y] ἡμῖν ‖ ὁ πα-
ρεληλυθὼς χρόνος [z] τοῦ βίου ‖ τὸ
[a] θέλημα ‖ τῶν ἐθνῶν κατεργά-
σασθαι, [b] πεπορευμένους ‖ ἐν ἀ-
σελγείαις, [c] ἐπιθυμίαις, ‖ οἰνο-
φλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ
ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις·
4 Ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντ
χόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τ
ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασ
μοῦντες·
5 Οἳ ἀποδώσουσι λόγον
ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας
νεκρούς·
6 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκρ
εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι
κατὰ [d] ἀνθρώπους ‖ σαρκὶ, ζῶ
δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.
7 Πάντων δὲ τὸ τέλος [e] ἤ
γικε ‖. σωφρονήσατε οὖν καὶ
ψατε εἰς τὰς προσευχάς.
8 Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς [f] ἑα
τοὺς ‖ ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντε
ὅτι ἡ ἀγάπη [g] καλύψει ‖ πλῆθ
ἁμαρτιῶν.
9 Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄν
[h] γογγυσμῶν ‖.
10 Ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χ
ρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακ
νοῦντες, ὡς καλοὶ [i] οἰκονόμοι
ποικίλης χάριτος Θεοῦ.
11 [k] Εἴ ‖ τις λαλεῖ, ὡς λόγ
Θεοῦ· [k] εἴ ‖ τις διακονεῖ, ὡς
ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα
πᾶ

‖21. Eph.5:26. ‖22. Ps.110:1. Rom.8:34. 1 Cor.15:24. Eph.1:20. Col.3:
Heb.1:3. 2:8. Cap. IV. ‖1. Rom.6:2.8.18. Gal.5:24. Col.2:13. 3:3. Heb.12:
Sup.2:21. 3:18. ‖2. Rom.6:10. 14:7. 2 Cor.5:15. Gal.2:20. Eph.4:24. 1 Thess.
10. Heb.9:14. Sup.1:14. ‖3. Eze.44:6. 45:9. Rom.1:24. 2:21. 1 Cor.5:11. 8:7. 1
7.14. 12:2. Eph.2:2. 4:17. 1 Thess.4:5. Tit.3:3. 1 Pet.1:14.18. 1 Io.5:21. ‖4. 1 Co
4:13. Iac.2:7. 1 Pet.2:12. 3:9.16. ‖5. Act 10:42. 17:31. Rom.14:9. 1 Cor.15:5
52. 2 Tim.4:1. Heb.10:37. Iac.5:9. Apo.22:7.12.20. ‖6. Ioh.5:25. 1 Pet.3:19. ‖
4 Esd.2:34. Matt.26:41. Luc.21:34. &c. Rom.13:12. Eph.6:18. Phil.4:5. Col.4:2
1 Thess.5:6.17. Heb.10:25.37. Iac.5:8. 1 Pet.1:13. 5:8. 2 Pet.3:9.11. 1 Ioh.2:18
Apo.1:3. 22:10. ‖8. Prov.10:12. 1 Cor.13:7. Col.3:14. Heb.13:1. Sup.1:22. 2:17
3:8. Iac.5:20. ‖9. Rom.12:8.13. 2 Cor.9:7. Phil.2:14. Philem.14. Heb.13:2. ‖10
Prov.3:28. Matt.24:45. 25:14. Luc.12:42. 19:12. Rom.12:6.7. 1 Cor.4:1.2. 9:17.12
4.7. 2 Cor.8:11. Eph.3:2. 4:11. Tit.1:7. ‖11. Ier.23:22. Rom.12:6.7.8. 1 Cor.3
10. Eph.5:20. 1 Thess.2:13. 1 Tim.6:16. 2 Tim.4:18. 1 Pet.2:5. 5:11. Ap.1:6. 5:13.

(r) ὃ ἀντίτυπον νῦν καὶ ἡμᾶς σώζει Cp. R. 8. Cæs. | 10. 4. 14. ‖ sed = ᾧ R. 1. & connectit hunc vers. cum superiori | 9. 7. (s) * καταπιὼν τὸν θάνατον ἵνα τῆς αἰωνίου ζωῆς κληρονόμοι γινώμεθα V. | 9. 23. (t) = V. | 9. 29. (u) * ἄγεσθαι N. 1. | 9. 35. (x) Χριστῷ L. | 9. 5. (y) = A. R. 3. V. | 11. 7. 29. (z) = A. P. 1. | 10. 26. (a) βούλημα N. 1. | 9. 5 (b) πορευομ. Cu. | 13. (c) = N. 1. | 9 (d) ἄνθρωπον N. 1. R. 1. | 10. 6. 36 (e) ἐγγίσει V. | 9. 36. (f) ἀλλήλους P. 2. | 9. 5. (g) καλύπτει A. L. N. 2. R. 8. 4. V. | 36. 8. (h) γογγυσμοῦ A. S. 2. V. | 36. 8. 11. (i) κληρονόμοι S. 1. | 9. 5 (k) ἤ utrobique A. | 9. 29.

πᾶσι δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ
τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας [l] τῶν
αἰώνων ||· Ἀμήν.
12 Ἀγαπητοὶ, μὴ ξενίζεσθε
τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρα-
σμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου
ὑμῖν συμβαίνοντος·
13 Ἀλλὰ [m] καθὼς κοινωνεῖτε ||
τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασι, χαί-
ρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει
τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλ-
λιώμενοι.
14 Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι
Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ [n] τῆς
δόξης καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ || Πνεῦμα
ἐφ' ὑμᾶς [o] ἀναπαύεται || [p] κα-
τὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται,
κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται ||.
15 Μὴ [q] γάρ || τις ὑμῶν πα-
σχέτω ὡς φονεὺς, [r] ἢ κλέπτης,
ἢ [s] κακοποιὸς ||, ἢ ὡς ἀλλοτριοε-
πίσκοπος·
16 Εἰ δὲ ὡς Χριστιανὸς, μὴ αἰ-
σχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν
[t] ἐν τῷ [u] μέρει || τούτῳ.
17 Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι
τὸ κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ.
εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' [x] ἡμῶν ||, τί τὸ
τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ
Θεοῦ εὐαγγελίῳ;
18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις [y] σώ-
ζεται ||, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτω-
λὸς ποῦ φανεῖται;
19 Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες
κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, [z] ὡς ||
πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς
ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν [a] ἀγαθοποιΐᾳ ||.

Κεφ. έ. 5.

1 Πρεσβυτέρους [b] τοὺς ἐν ὑ-
μῖν παρακαλῶ [c] ὁ || συμ-
πρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ
Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς
μελλούσης [d] ἀποκαλύπτεσθαι ||
δόξης κοινωνὸς,
2 Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποί-
μνιον τοῦ [e] Θεοῦ ||, ἐπισκοποῦν-
τες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκου-
σίως [f]· μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ
προθύμως·
3 Μηδ' ὡς κατακυριεύοντες
[g] τῶν κλήρων ||, ἀλλὰ [h] τύποι ||
γινόμενοι τοῦ ποιμνίου [i].

4 Καὶ

|| 12. Pſ.17:3. 66:10. Eſa.48:10. Ier.9:7. Dan.12:35. Zach.13:9. Iudit.8:26. 4Eſd.16:73. Sir.2:5. 1 Cor.3:13. 1 Pet.1:7. || 13. Matt.5:11. Act.5:41. Rom.8:17. 2 Cor.1:7. 4:10. Gal.6:17. Phil.3:10. Col.1:24. 2Tim.2:10.12. Heb.10:34. Iac.1:2.11. 1 Pet.1:6. 3:14. 5:1.10. Apoc.1:9. || 14. Eſa.11:2. Matt.5:10.11. 2 Cor.12:9. Iac.1:12. 2:7. 1 Pet.2:12.20. 3:14.16. || 15. 1 Pet.2:20. || 16. Phil.1:29. || 17. Eſa.10:12. Ier.25:29. 49 12. Ezec.9:6. Dan.7:21. 9:27. Mal.3:5. Matt.24:9.14. Luc.21:12. 23:31. || 18. Prov.11:31. || 19. Pſ.31:6. Luc.23:46. Sap.3:1. Cap. V. || 1. Luc.24:48. Act.1:8.22 2:32. 3:15. 5:32. 10:39. Rom.8:17.18. Philem.9. Apoc.1:9. || 2. Io.21:15. Act.20:28. 1 Cor.9:17. 1 Tim.3:3.8. Tit.1:7. || 3. Pſ.33:12. 74:2. Ezec 34:4. Matt.20:25. 1 Cor.3:5. 2 Cor.1:24. Phil.3:17. 2 Theſſ.3:9. 1 Tim.4:12. Tit.2:7.

(l) = N. 1. | 9. 2. (m) κοινωνοῦντες V. | 9. 36. (n) τῆς τιμῆς, τῆς δόξης, τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ αὐτοῦ V. | 9. 5. || ſic * τῆς δυνάμεως poſt δόξης N. R. 2. S. 3. Cæſ. | 23. (o) ἀναπέπαυται Cp. N. 1. S. 1. V. | 14. 11. 6. (p) = V. | 9. (q) δὲ V. | 9. 7. (r) * ἢ λοίδορος, R. 1. | 9. (s) κακοῦργος N. 1. S. 1. | 10. 5. (t) * καὶ Cu. | 13. 7. (u) ὀνόματι A. R. 2. S. 1. V. | 11. 5. (x) ὑμῶν A. | 9. 6. 29. (y) σωθήσεται V. | 9. 36. (z) = A. S. 1. | 10. 7. 29. (a) ἀγαθοποιΐαις A. L. R. 1. S. 2. V. | 36. 8. (b) * οὖν A. S. 2. | 7. 11. (c) ὡς Cp. | 6. 8. 14. (d) = L. | 9. 33. (e) Χριστοῦ B. 2. | 9. (f) * κατὰ Θεόν S. 2. V. | 11. 27. 35. (g) τοῦ κλήρου L. | 9. 6. (h) τύπος V. | 9. 36. (i) * ἀνυπόκριτοι V. | 9. 35.

4 Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρ-
χιποιμένος, κομιεῖσθε τὸν ἀμα-
ράντινον τῆς δόξης στέφανον.
5 Ὁμοίως [k] νεώτεροι ὑποτά-
γητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ
ἀλλήλοις [l] ὑποτασσόμενοι ||, τὴν
ταπεινοφροσύνην [m] ἐγκομβώσα-
σθε ||, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις
ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δί-
δωσι χάριν.
6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν
κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα
ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ [n]·
7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν
ἐπιῤῥίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐ-
τῷ μέλει περὶ ὑμῶν.
8 Νήψατε, γρηγορήσατε, [o] ὅ-
τι || ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος,
ὡς λέων ὠρυόμενος, [p] περιπα-
τεῖ ||, ζητῶν τίνα [q] καταπίῃ ||.
9 Ὧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πί-
στει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθη-
μάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελ-
φότητι [r] ἐπιτελεῖσθαι ||.
10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτο
ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰών
αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησο
ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς [s] κ
ταρτίσαι || ὑμᾶς, στηρίξαι, σθ
νώσαι, θεμελιώσαι.
11 Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κρ
τος εἰς τοὺς αἰῶνας [t] τῶν αἰ
νων ||. Ἀμήν.
12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τ
πιστοῦ ἀδελφοῦ (ὡς λογίζομαι
δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλ
καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀ
ληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ [u] εἰς ἣν
[x] ἑστήκατε ||.
13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐ
Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ Μαρ
κος ὁ υἱός μου.
14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐ
φιλήματι [y] ἀγάπης ||. Εἰρήνη
ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
Ἀμήν. [z]

||4. Sap. 5:16. Esa. 40:11. Eze. 34:23. 37:24. Ioh 10:11. 1 Cor. 9:25. 2 Tim. 4:8. Heb. 13:20. Iac. 1:12. 1 Petr. 1:4. 2:25. ||5. Iob 37. 24. Sir. 3:18. 10:7. Prov. 3:34. 6:16. 15:13. 16:5. 18. 18:12. 22:4. 29:23. Esa. 2:11. 13:11. 57:15. 66:2. Matt. 23:12. Luc. 1:51. 14:11. 18:14. Rom. 12:10. 16. Eph. 5:21. Phil. 2:3. Iac. 4:6. ||6. Iob 22:29. Iac. 4:7. 10. ||7. Ps. 37:5. 55:23. Sap. 5:15. 12:13. Baruc 6:7. Matt. 6:25. 26. Luc. 12:22. 1 Cor. 9:9. Phil. 4. 6. 1 Tim. 6:8. Heb. 13. 5. ||8. Iob 1. 7. 2:2. Luc. 21:36. 22:31. 1 Thess. 5:6. 1 Pet. 1:13. 4:7. Apoc. 12 9. 20:2. ||9. Act. 14:22. Eph. 4:27. 6:11. 13. 1 Thess. 3:3. 2 Tim. 3:12. Iac. 4:7. 1 Pet. 1:6. 2:21. 3:14. 4:1. 12. ||10. Sap. 3:5. Rom. 16:25. 1 Cor. 1:9. 2 Cor. 4:17. 13:11. 2 Thess. 2:17. 3:3. 1 Tim. 6:12. Heb. 10:37. 13. 21. 1 Pet. 1:6. Iudæ ℣. 24. ||11. 1 Tim. 6:16. 2 Tim. 4:18. Sup. 4:11. Apo. 1:6. 5:13. ||12. Heb. 13:22. Sup. 1:13. 2:3. ||13. Act. 12:12. 25. ||14. Rom. 16:16. 1 Cor. 16:20. 2 Cor. 13:12. 1 Thess. 5:26.

(k) * δὲ οἱ N. 2. | 9. 7. || * καὶ Cæs. | 9. (l) ὑποτάσσεσθε S. 1. | 10. 36. || = A. R. 1. | 10. (m) ἐγκομβώσατε Cu. | 13. 9. 6. (n) * ἐπισκοπῆς A. S. 1. V. | 35. 11. 25. (o) = L. N. 2. | 10. 7. (p) περιέρχεται R. 4. | 9. 5. (p) καταπιεῖν L, R. 4. S. 4. | 36. (r) = Cu. | 13. 33. (s) καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει L. N. 2. 8. 3. V. Cæs. | 36. 28. || sed = ὑμᾶς A. | 9. || & θεμελιώσαι A. V. | 10. (t) = N. 1. | 9. 2. (u) ἐν ᾗ Cu. | 13. 9. 6. (x) στῆτε A. R. 2. S. 3. | 8. 12. || ἵστατε V. | 9. (y) ἁγίῳ N. 1. R. 1. S. 1. V. | 5. 11. (z) * στίχ' σλϛ'. Cæs.

ΠΕΤΡΟΥ

ΠΕΤΡΟΥ
ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΕΦ. α'. 1.

[a]ΣΥΜΕΩ'Ν || Πέτρος,
δοῦλος καὶ ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς
ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν
δικαιοσύνῃ τοῦ [b] Θεοῦ ἡμῶν καὶ
σωτῆρος || Ἰησοῦ Χριστοῦ·
2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη [c] πλη-
θυνθείη || ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ,
καὶ [d] Ἰησοῦ || τοῦ Κυρίου [e] ἡ-
μῶν ||·
3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας
δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν
καὶ εὐσέβειαν [g] δεδωρημένης ||,
διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέ-
σαντος ἡμᾶς [h] διὰ δόξης καὶ ἀ-
ρετῆς ||·
4 Δι' [i] ὧν || τὰ μέγιστα ἡμῖν
καὶ τίμια ἐπαγγέλματα δεδώ-
ρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε
θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυ-
γόντες τῆς ἐν κόσμῳ [k] ἐν ἐπιθυ-
μίᾳ || φθορᾶς.
5 Καὶ [l] αὐτὸ τοῦτο || δὲ σπου-
δὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες,
ἐπιχορηγήσατε [m] ἐν || τῇ πίστει
ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ
τὴν γνῶσιν,
6 Ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκρά-
τειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν
ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν
εὐσέβειαν,
7 Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φι-
λαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ
τὴν ἀγάπην.
8 Ταῦτα γὰρ [n] ὑμῖν || ὑπάρ-
χοντα, καὶ πλεονάζοντα, οὐκ
ἀργοὺς οὐδὲ [o] ἀκάρπους || καθί-
στησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν.
9 Ὧ, γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα,
τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην
λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πά-
λαι αὐτοῦ [p] ἁμαρτιῶν ||.
10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοὶ,
σπουδάσατε [q] βεβαίαν ὑμῶν τὴν
[r] κλῆσιν || καὶ ἐκλογὴν [s] ποιεῖ-
σθαι ||

|| 1. Act.11:17. 15:9. Rom.1:12. 2 Cor.4:13. Eph.4:5. Tit.1:4. 1Pet.1:1. 5:1. Iudæ || 2. Dan.4:1. 6.25. Rom.1:7. 1 Pet.1:2. Iudæ 2. || 3. Io.17:3. 1 Pet.1:4.9.15. 2:9. 1. || 4. Esa.56:5. Io.1:12. Rom.8:15.32. 2 Cor.3:18. Gal.3:26. Eph.4:24. Heb.12: 10. 1 Pet.1:22. Inf.2:18. 1 Io.3:2. || 5. Phil.2:18. || 7. Gal.6:10. 1 Thess.3:12. 5:15. 1 Ioh.4:20. || 8. Tit.3:14. || 9. Esa.59:10. Soph.1:17. Eph.5:26. 1 Ioh.2:9.11. || 10. 1 Ioh.3:19. Apoc.3:11.

(a) Σίμων Cp. s. 1. | 14. 9. 6. (b) Κυρίου ἡμῶν s. 1. | 9. 5. (c) πληρωθείη . | 9. 5. (d) Ἰησοῦ Χριστοῦ N. 2. s. 2. 3. 11. 8. || σωτῆρος Cu. | 9. 13. (e) = Cu. 13. 9. 7. (f) *, εἰρήνην s. 1. | 9. (g) δεδωρημένα V. | 9. 6. (h) ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ A. N. 1. V. | 23. (i) ὃν s. 1. | 9. 6. (k) ἐπιθυμίας καὶ s. 1. Cæs. | 10. (l) αὐτοὶ s. 1. | 10. 30. || ὑμεῖς V. | 9. 7. || & δὲ ante τοῦτο R. 4. s. 1. | 7. 11. (m) = s. 1. W. | 10. 7. (n) = Cæs. | 9. || εἰ μετὰ ὑμῶν V. | 9. 5. || & παρόντα pro ὑπάρχοντα A. s. 3. V. | 5. 8. 12. (o) ἀπράκτους P. 1. | 9. 5. (p) ἁμαρτημάτων A. N. 2. | 10. 5. 8. (q) * ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων A. R. 1. s. 3. V. | 23. (r) παράκλησιν A. | 9. 5. (s) ποιεῖσθε s. 3. | 6. 11. 29.

σθαι || · ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ
μὴ πταίσητέ [t] ποτε ||.
11 Οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπι-
χορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς
τὴν [u] αἰώνιον || βασιλείαν τοῦ
Κυρίου ἡμῶν [x] καὶ σωτῆρος || Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ.
12 [y] Διὸ οὐκ ἀμελήσω || ὑμᾶς
ἀεὶ ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων,
καίπερ εἰδότας, καὶ ἐστηριγμέ-
νους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ.
13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ'
ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώμα-
τι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει·
14 Εἰδὼς ὅτι [z] ταχινή || ἐστιν
ἡ ἀπόθεσις τοῦ [a] σκηνώματός ||
μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι.
15 [b] Σπουδάσω || δὲ καὶ ἑκά-
στοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν
ἔξοδον, τὴν τούτων μνήμην ποι-
εῖσθαι.
16 Οὐ γὰρ [c] σεσοφισμένοις ||
μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρί-
σαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ [d] πα-
ρουσίαν ||, ἀλλ' [e] ἐπόπται || γε-
νηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειό-
τητος.
17 Λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ πα-
τρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς
ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑ-
τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· Ο[ὗ]
τός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸ[ς]
εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα [f].
18 Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν
μεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνε-
θεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τ[ῷ]
ὄρει τῷ ἁγίῳ.
19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερ[ον]
[g] τὸν προφητικὸν λόγον ||, ᾧ κ[α-]
λῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λ[ύ-]
χνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπ[ῳ]
ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, κ[αὶ]
φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς κα[ρ-]
δίαις ὑμῶν·
20 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντ[ες]
ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆ[ς]
ἰδίας [h] ἐπιλύσεως || οὐ γίνεται.
21 Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπ[ου]
ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλ[λ']
ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου φερόμεν[οι]
ἐλάλησαν [i] οἱ ἅγιοι || Θεοῦ ἄ[ν-]
θρωποι.

Κεφ. β'. 2.

1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπρ[ο-]
φῆται [k] ἐν τῷ λαῷ ||, ὡ[ς]
καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδ[ά-]
σκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσ[ιν]
αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγ[ο-]
ράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνού-
μενο[ι]

||12. Rom. 15:14. Phil. 3:1. 1 Pet. 5:9. Inf. 3:1. 17. 1 Io 2:21. Iudæ 5. ||13. Sa[p.] 9:15. 2 Cor. 5:1. 4. 2 Pet. 3:1. ||14. Deut. 4:21. 31:14. Io. 21:18. 19. 2 Tim. 4:6. ||1[5.] 2 Tim. 2:2. Inf. 3:1. ||16. Matt. 17:1. Mar. 9:2. Luc. 9:28. Io. 1:14. 1 Cor. 1:17. 23. [2:] 1. 4. 13. 4:20. 2 Cor. 2:17. 4:1. 5. 6:7. Inf. 3:4. 1 Ioh. 1:1. 4:14. ||17. Matt. 3:17. 1[7:] 5. Mar. 1:11. 9:7. Luc. 3:22. 9:35. Io. 12:28. Eph. 1:6. Col. 1:13. ||18. Ex. 3:5. Ios. [5:] 15. Matt. 17:6. ||19. 4 Esd. 12:42. Ps. 119:105. Ioh 5:35. Act. 2:25. &c. 10:36. &c. 13:30. &c. Rom. 13:12. 2 Cor. 4:6. Apo. 2:28. 22:16. ||20. Rom. 12:6. ||21. 2 Tim. 3:16. 1 Pet. 1:11. Cap. II. ||1. Deut. 13:1. Matt. 24:11. Act. 20:29. 1 Cor. 6:20. 11:19. Gal. 3:13. 4:5. Eph. 1:7. Col. 1:14. 1 Tim. 4. 1. 2 Tim. 3:1. 5. 1 Pet. 1:18. Inf. 3:3. Iudæ ℣. 4. 18. Apoc. 5:9. 14:3.

(t) = A. | 9. (u) οὐράνιον Cu. | 13. 5. 9. || ἐπουράνιον s. 1. | 9. 5. (x) = Cu. | 13. 33. (y) διὸ μελήσω Cu. | 13. 9. || δι' ὃ μελλήσω s. 1. | 9. || δι' ὃ ἔρ-ξομαι V. | 9. 5. || & = οὐκ A. | 9. (z) ταχίστη N. 1. | 9. 6. (a) σώματος N. 1. | 9. 5. (b) σπουδάσατε N. 1. | 9. 6. 29. (c) ἀδιδάκτοις V. | 9. 5. (d) πρ[ο-]γνωσιν V. | 9. 5. (e) αὐτόπται R. [1.] | 9. 5. (f)*, αὐτοῦ ἀκούετε V. | 9. 24. [...] (g) τῶν προφητικῶν λόγων s. 1. | 9. 36. (h) διαλύσεως s. 1. | 9. 7. (i) ἀπ[ὸ] R. 1. | 9. 5. (k) = s. 1. | 9. 29.

νοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχι-
ν ἀπώλειαν.
2 Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσου-
ι αὐτῶν ταῖς [l] ἀπωλείαις ||, δι'
οὓς || ἡ [n] ὁδὸς || τῆς ἀληθείας
ασφημηθήσεται.
3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς
γοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς
κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ
ἀπώλεια αὐτῶν οὐ [o] νυστά-
||.
4 Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁ-
ρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλ-
σειραῖς [p] ζόφου || ταρταρώ-
ς, παρέδωκεν [q] εἰς κρίσιν [r] τε-
ρημένους ||·
5 Καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ
ιείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε δι-
ιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κα-
κλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπά-
ς·
6 Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ
Γομόῤῥας || τεφρώσας καταστρο-
ῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα [t] μελ-
ντων ἀσεβεῖν || τεθεικώς·
7 Καὶ δίκαιον Λὼτ καταπο-
ύμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων
ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐῤῥύ-
το·
8 (Βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ
καιος, ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς,
έραν ἐξ [x] ἡμέρας || ψυχὴν δι-
καίαν [y] ἀνόμοις || ἔργοις ἐβασά-
νιζεν.)
9 Οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πει-
ρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς
ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τη-
ρεῖν·
10 Μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω
σαρκὸς ἐν [z] ἐπιθυμίᾳ || μιασμοῦ
πορευομένους, καὶ [a] κυριότητος ||
καταφρονοῦντας· τολμηταὶ, αὐ-
θάδεις, δόξας οὐ τρέμουσι [b] βλασ-
φημοῦντες·
11 Ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ
δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέ-
ρουσι κατ' αὐτῶν [c] παρὰ Κυρίῳ ||
βλάσφημον κρίσιν.
12 Οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα ζῶα
[d] φυσικὰ ||, [e] γεγεννημένα || εἰς
ἅλωσιν καὶ φθορὰν, ἐν οἷς ἀγνοοῦ-
σι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ
αὐτῶν [f] καταφθαρήσονται ||·
13 Κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας,
ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ
τρυφὴν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐν-
τρυφῶντες ἐν ταῖς [g] ἀπάταις ||
αὐτῶν, συνευωχούμενοι ὑμῖν,
14 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς
[h] μοιχαλίδος ||, καὶ [i] ἀκαταπαύ-
στους || ἁμαρτίας· δελεάζοντες
ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γε-
γυμνασμένην [k] πλεονεξίας || ἔ-
χοντες, κατάρας τέκνα·

15 [l] Κα-

|| 3. Deut. 32:35. Rom. 16:18. 2 Cor. 7:2. 1 Tim. 6:5. 2 Tim. 3:6. Tit. 1:11. Sup. 1:16.
d. 4.15. || 4. Iob 4:18. Luc. 8:31. Io. 8:44. 1 Ioh. 3:8. Iudæ 6. Apo. 20:2. || 5. Gen.
. 7:1. 7.21. Heb. 11:7. 1 Pet. 3:19.20. Inf. 3:6. || 6. Gen. 19:24. Num. 26:10. Deut.
:23. Esa. 13:19. Ier. 50:40. Eze. 16:49. Hos. 11:8. Amos 4:11. Zeph. 2:9. Luc. 17:
. Iudæ 7. || 7. Gen. 19:7. 8.15. || 8. Ps. 119:139.158. Eze. 9:4. || 9. 1 Cor. 10:13. || 10.
dæ 4.7.8.10.16. || 11. Iudæ 9. || 12. Ier. 12:3. Sup. 1:4. Iud. ℣. 10. || 13. Rom. 16:18.
Cor. 11:20. Phil. 3:19. 2 Tim. 3:6. Iud. 12:14. || 14. Inf. 3:3. Iud. 4:11.18. Ap. 2:14.

(l) ἀσελγείαις A. Cp. 1. M. N. 2. S.
V. | 23. (m) ὡς R. 4. | 9. 6. (n) δόξα
1. | 9. 5. (o) νυστάξει R. 5. | 9. 6. (p)
ου V. | 9. 5. (q) * κολαζομένους V. | 9.
) τηρουμένους Cp. N. 2. S. 3. | 14. 6.
. || κολαζομένους τηρεῖν A. L. R. 1.
3. | 23. (s) Γομόῤῥων Cu. | 13. 9. 6.
) = L. | 9. 33. (u) * ἀδικίας καὶ V. | 9.
) ἡμέρᾳ Cæs. | 9. (y) ἀθέσμοις S. 2.
| 10. 5. (z) ἐπιθυμίαις Cu. | 13. 9. 6.
(a) κυριότητας Cu. | 13. 9. 6. (b) * πα-
ρεισάγοντες V. | 9. 5. (c) Κυρίου S. 1.
| 9. 6. 8. || = A. S. 1. V. | 11. 33. (d) =
N. 1. | 9. (e) = S. 1. V. | 10. (f) καὶ
φθαρήσονται A. | 9. 7. (g) ἀγάπαις A.
R. 1. | 10. 5. (h) μοιχείας V. | 9. 6.
(i) ἀκαταπαύστου R. 1. | 9. 6. (k) πλεο-
νεξίας A. | 9. 6.

15 [l] Καταλιπόντες τὴν ‖ εὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ [m] τοῦ Βοσὸρ ‖, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν·

16 Ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας [n] παρανομίας ‖· ὑποζύγιον ἄφωνον [o], ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ προφήτου [p] παραφρονίαν ‖.

17 Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνυδροι, [q] νεφέλαι ‖ ὑπὸ [r] λαίλαπος ‖ ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς [s] αἰῶνα ‖ τετήρηται.

18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος [t] φθεγγόμενοι ‖ δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς, [u] ἐν ἀσελγείαις ‖, τοὺς [x] ὄντως ‖ ἀποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους·

19 Ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι [y] ὑπάρχοντες ‖ τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται.

20 Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου [z] καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τ[ῶν] πρώτων.

21 Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς [μὴ] ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς [a] [δι]καιοσύνης ‖, ἢ ἐπιγνοῦσιν [b] ἐπ[ι]στρέψαι ἐκ ‖ τῆς παραδοθεί[σης] αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς.

22 Συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς [τὸ] τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· Κύ[ων] ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμ[α] καί· Ὗς λουσαμένη, εἰς κύλι[σ]μα βορβόρου.

Κεφ. γ'. 3.

1 ΤΑύτην [c] ἤδη ‖, ἀγαπητο[ί], δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπ[ι]στολὴν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν [ἐν] [d] ὑπομνήσει ‖ τὴν εἰλικρινῆ δι[ά]νοιαν·

2 Μνησθῆναι τῶν προειρημένω[ν] ῥημάτων ὑπὸ τῶν [e] ἁγίων ‖ πρ[ο]φητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλω[ν] [f] ἡμῶν ‖ ἐντολῆς, τοῦ Κυρίο[υ] [g] καὶ σωτῆρος ‖·

3 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' [h] ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν [i] ἐμπαῖκται, κατ[ὰ] τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας π[ο]ρευόμενοι·

4 Καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστιν [ἡ] ἐπαγ[γελία]

‖15. 16. Num.22:7.18.21. 23:3.12.26. 24:2.&c. 31:16 Iudæ ℣.13. ‖17. Iud[æ] ℣.12.13. ‖18. Act.2:40. Iudæ ℣.16 ‖19. Ioh 8:34. Rom.6:16 Gal.5:13 1 Pet.2 16. Iud.℣.14. ‖20. Matt.12:45.&c. Luc.11:26. Heb 6:4. 10:26. Sir.34:25 Sup 1:4. ‖21. Luc.12:47.48. Ioh.9:41. 15:22. ‖22 Prov.26:11. Cap. III. ‖1 2 Pet.1:13. ‖2. Iudæ ℣.17 ‖3. 1 Tim.4:1. 2 Tim.3:1 Iudæ ℣.18. Sup.2:1.10.&c ‖4. Eccl 1:9. Esa.5:19. Ier.17:15. Eze.12:22. Mal.2:17. Matt.24:48. Luc.12:45 1 Cor.15:12. 2 Tim.2:17.

(l) ἐγκαταλιπόντες Cæs. | 9. (m) ἐκ Βοσὸρ V. | 9.7. ‖ τοῦ Βεώρ R. 2 | 9.6. (n) παραφρονίας V. | 9. 5. (o) * ζῶον V. | 9. 35. (p) παραφροσύνην L. S. 2. | 11.6. 5. (q) καὶ ὀμίχλαι A. L. R. 2. S. 4. | 12. 5. (r) λαιλάπων V. | 9.6. (s) αἰῶνας R. 3. | 9. ‖ & = εἰς αἰῶνα B. 1. | 9. (t) φθεγξάμενοι Cu. | 13.9. 6. (u) ἀσελγείας R. 5. | 9.6.7. (x) ὀλίγως A. S. 2. | 11. 5. ‖ ὀλίγον Cp. | 14. ‖ ὀλίγους V. | 9. ‖ & ἀποφεύγοντας pro ἀποφυγ. A. R. 1. | 10. 6. (y) ὄντες A | 9. 5. (z) * ἡμῶν A | 9. 35. (a) ἀληθείας S. 1. | 9. 5. (b) εἰς τὰ ὀπίσω ἀνακάμψαι ἀπὸ A. S. 2. | 11. 5. ‖ εἰς τὰ ὀπίσω ἐπιστρέψαι S. 1. V. | 10. 5. (c) ἰδοὺ V. | 9. (d) ἐπιγνώσει P. 1. | 9. (e) = N. 1. | 9. (f) ὑμῶν A. | 9. 6. (g) Ἰησοῦ Χριστοῦ N. 1. | 9. 35. (h) ἐσχάτων A S. 2. V. 36. 8. (i) * ἐν ἐμπαιγμονῇ A. R. 2. S. 4. | 5. 6. 8. ‖ * ἐν ἀπάτῃ V. | 9.5.

παγγελία τῆς παρουσίας αὐ-
οῦ ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐ-
οιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει
π' ἀρχῆς κτίσεως.
5 Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο
έλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκ-
αλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ
ὕδατος συνεςῶσα, τῷ τοῦ
εοῦ λόγῳ·
6 Δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι
ατακλυσθεὶς ἀπώλετο.
7 Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ
τῷ αὐτῷ || λόγῳ τεθησαυρισ-
ένοι εἰσὶ, [l] πυρὶ τηρούμενοι
ἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλεί-
ς τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων·
8 Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω
μᾶς, [m] ἀγαπητοὶ ||, ὅτι μία
μέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη,
αὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.
9 Οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς
παγγελίας, (ὥς τινες βραδυτῆ-
α ἡγοῦνται) ἀλλὰ μακροθυμεῖ
εἰς ἡμᾶς ||, μὴ βουλόμενός τι-
ας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας
ἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
10 Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς
λέπτης [o] ἐν νυκτὶ ||, ἐν ᾗ οἱ οὐ-
ανοὶ [p] ῥοιζηδὸν παρελεύσονται,
οιχεῖα δὲ καυσούμενα [q] λυθή-
ονται ||, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐ-
τῇ ἔργα κατακαήσεται.
11 Τούτων [r] οὖν || πάντων
λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρ-
χειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναςροφαῖς
καὶ εὐσεβείαις·
12 Προσδοκῶντας καὶ σπεύ-
δοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ
Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυ-
ρούμενοι λυθήσονται, καὶ ςοιχεῖα
καυσούμενα [s] τήκεται || ;
13 Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ
γῆν καινὴν κατὰ [t] τὸ ἐπάγγελ-
μα || αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς
δικαιοσύνη [u] κατοικεῖ ||.
14 Διὸ, ἀγαπητοὶ, ταῦτα
προσδοκῶντες, σπουδάσατε ἄ-
σπιλοι καὶ [x] ἀμώμητοι || αὐτῷ
εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ·
15 Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
[y] μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖ-
σθε· καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν
ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν αὐ-
τῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑ-
μῖν,
16 Ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς
ἐπιςολαῖς, λαλῶν ἐν [z] αὐταῖς ||
περὶ τούτων, ἐν [a] οἷς || ἐςι δυσ-
νόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀ-
ςήρικτοι ςρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς
λοιπὰς γραφὰς, πρὸς τὴν ἰδίαν
αὐτῶν ἀπώλειαν.

17 Ὑμεῖς

||5. Gen.1:6.9. Ps.24:2. 33:6. 136:6. Heb.11:3. ||6. Gen.7:10.21. Sup.2:5. ||7. Ps.102:27. Esa.51:6. Matt.13:40. 25:41. Heb.1:11. 2 Thess.1:8. 2 Pet.3:10. ||8. Ps. 90:4. Sir.18:10. ||9. 4 Esd.8:59. Sap.1:13. 11:23. Sir.18:13. Esa.30:18. 46:13. Eze. 18:23.33. 33:11. Hab.2:3. Rom.2:4. 1 Tim.2:4. Heb.10:37. 1 Pet.3:20. 2 Pet.3: 15. Apo.6:10. ||10. Ps.102:27. Esa.51:6. Mic.1:4. Sir.16:18. Matt.5:18. 24:35.43. 44. Luc.12:39. Rom.8:20. 1 Cor.3:13. 1 Thess.5:2. 2 Thess.1:8. Apo.3:3. 16:15. 20: 11. 21:1. ||12. Ps.50:3. Esa.64:1. Mic.1:4. Matt.25:6. Luc.12:35. 2 Thess.1:8. ||13. Esa.65:17. 66:22. Apo.21:1.27. ||14. 1 Cor.1:8. Eph.5:27. Phil.1:10. 1 Thess.3:13. 5:23. Tit.2:13. ||15. Rom.2:4. Sup.℣.9. Heb.9:28. 10:36. ||16. Rom.8:19. 1 Cor. 15:24. 1 Thess.4:15.

(k) αὐτοῦ Cu. | 13. 9. || τῷ αὐτοῦ L. N. 2. | 10. 6. (l) * ἐν Cu. | 13. 9. (m) ἀδελφοὶ S. 2. | 10. 5. (n) δι' ὑμᾶς A. S. 1. V. | 7. 11. (o) = A. | 9. (p) * μὲν Cu. 13. 9. 7. (q) τήκεται R. 8. | 9. 5. (r) δὲ S. 1. | 9. 7. || οὕτως S. 2. | 10. 7. (s) τακήσεται Cp. N. 1. S. 1. V. | 14. 36. 8. 11. (t) τὰ ἐπαγγέλματα A. S. 1. V. | 36. 11. (u) ἐνοικεῖ A. | 9. 7. (x) ἄμωμοι A. | 9. 6. (y) * Ἰησοῦ Χριςοῦ V. | 9. 35. || & = ἡμῶν N. 1. | 9. (z) αὐτοῖς A. | 9. 6. 29. (a) αἷς A. R. 2. | 10. 6.

17 Ὑμεῖς οὖν ἀγαπητοὶ [b], προγινώσκοντες, φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου ςηριγμοῦ.

18 Αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι κ[αὶ] γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σ[ω]τῆρος Ἰησοῦ Χριςοῦ [c]. αὐτῷ δόξα καὶ [d] νῦν καὶ [e] εἰς ἡμέρ[αν] αἰῶνος ‖. Ἀμήν.

ἸΩΑ'ΝΝΟΥ
ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ' ΚΑΘΟΛΙΚΗ' ΠΡΩ'ΤΗ.

ΚΕΦ. α'. I.

1 Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς·

2 (Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ [f] ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ [g] ἀπαγγέλλομεν ‖ ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη [h] ἡμῖν·)

3 Ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν [i] ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία [k] δὲ ‖ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ.

4 Καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖ[ν] ἵνα [l] ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρ[ω]μένη.

5 Καὶ [m] αὕτη ἐςὶν ‖ ἡ [n] ἀ[γ]παγγελία ‖ ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐςι, καὶ σκοτί[α] ἐν αὐτῷ οὐκ ἔςιν οὐδεμία.

6 Ἐὰν [o] εἴπωμεν ὅτι κοινωνία[ν] ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τ[ῷ] σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν·

7 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐςιν ἐν τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' [p] ἀλλήλων ‖, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ [q] καθαρίζει ‖ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.

8 Ἐὰ[ν]

‖17. Mar.13:23. Sup.1:12. 2:1. 3:1. ‖18. Eph.4:15. 2 Tim.4:18. 1 Pet.2:2. 4:11. Apo.1:6. 5:13. Cap. I. ‖1. Matt.13:16. Luc.24:39. Io.1:1.14. 20:27. Act. 4:20. 2 Pet.1:16. Inf.2:13. 4:14. Apo.19:13. ‖2. Ioh.1:1.4.14. 3:13. 7:34. 11:25. 14:6. 21:24. Act.2:32. 3:15. 5:32. 10:41. Rom.16:26. Col.1:26. 1 Tim.3:16. 2 Tim. 1:10. Tit.1:2. Inf.3:5. 4:14. 5:11.20. ‖3. Io.15:10. 17:21. 1 Cor.1:9. ‖4. Io.15:11. 16:24. 2 Io. ℣.12. ‖5. Io.1:9. 8:12. 9:5. 12:35.36. Inf.3:11. ‖6. 2 Cor.6:14. Inf.2:4. ‖7. 1 Cor.6:11. Heb.9:14. 1 Pet.1:19. Apo.1:5. Inf.2:2.12.24.

(b) * ἀδελφοὶ S. 1. V. | 10. 35. (c) * καὶ Θεοῦ πατρὸς S. 1. | 9. (d) * τὸ κράτος L. | 9. (e) * ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων S. 1. | 9. 5. 7. 25. (f) * ὃ P. 2. | 9. 7. (g) καταγγ. Cu. | 13. 7. (h) * ἐν Cu. | 13. 7. (i) * καὶ A. | 9. 7. (k) = R. 1. | 9. (l) * χαρῆτε καὶ V. | 9. (m) ἔςιν αὕτη R. 7. | 9. 4. (n) ἀγγελία Cæs. A. E. L. M. N. 2. S. 3. V. | 23. (o) * γὰρ A. | 9. 7. (p) αὐτοῦ Cu. | 13. 9. (q) καθαρίσει S. 1. | 9. ‖ καθαριεῖ S. 2. | 10. 36.

8 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν
ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν,
ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔςιν ἐν ἡμῖν.
9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρ-
ς ἡμῶν, πιςός ἐςι καὶ δίκαι-
ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας,
καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
ἀ κίας.
10 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡ-
ρτήκαμεν, ψεύςην ποιοῦμεν
τὸν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ
ν ἐν ἡμῖν.

Κεφ. β΄. 2.

ΤΕκνία μου, ταῦτα γράφω
ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε·
ὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον
ομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν
ιςὸν δίκαιον.
2 Καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐςι περὶ
ν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν
ετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ
ρὶ ὅλου τοῦ κόσμου.
3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν
ι ἐγνώκαμεν [r] αὐτὸν ||, ἐὰν
ς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν.
4 Ὁ λέγων, [s] ἔγνωκα αὐτὸν,
ὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ [t] τη-
ν ||, ψεύςης ἐςὶ, καὶ ἐν τούτῳ
ἀλήθεια [u] οὐκ ἔςιν·
5 Ὃς δ᾽ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν
γον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγά-
η τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ
ἐσμεν.
6 Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν,
ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περιεπά-
τησε, καὶ αὐτὸς [x] οὕτως || περι-
πατεῖν.
7 [y] Ἀδελφοὶ ||, οὐκ ἐντολὴν
καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐντο-
λὴν παλαιὰν, ἣν εἴχετε ἀπ᾽ ἀρ-
χῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐςιν ὁ
λόγος ὃν ἠκούσατε [z] ἀπ᾽ ἀρχῆς ||.
8 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γρά-
φω ὑμῖν, ὅ ἐςιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ,
καὶ ἐν [a] ὑμῖν ||· ὅτι ἡ [b] σκοτία ||
παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινὸν ἤδη φαίνει.
9 Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι,
καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν
[c] τῇ σκοτίᾳ || ἐςὶν ἕως ἄρτι.
10 Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ
σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔςιν.
11 Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐςὶ, καὶ ἐν
τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ
οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία
ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τοῦ.
12 [d] Γράφω ὑμῖν, τεκνία ||,
ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι
διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
13 [e] Γράφω || ὑμῖν, πατέρες,
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς.
γράφω

||8. 1 Reg.8:46. 2 Par.6:36. Iob 9:2. 15:14. 25:4. Prov.20:9. Eccl.7:20. Iac.3:2. .Ps.32:5. 51:1. Prov.28:13. Sir.4:26. Cap. II. ||1. Rom.8:34. 1 Tim.2:5. eb.7:24.25. 9:24. 1 Pet.3:18. 1 Ioh.1:5. 3:7.18. 4:4. 5:21. ||2. Ioh.1:29. 4:42. :51. Rom.3:25. 2 Cor.5:18. Col.1:20. Heb.2:17. 1 Ioh.1:7. 4:10.14. ||4. 1 Ioh. 5. 4:20. ||5. Io.13:35. 14:21.23. 1 Ioh.4:12.13. ||6. Io.13:15. 15:4.5.10. 1 Pet.2: . ||7. 1 Ioh.3:11. 2 Ioh.v.5. ||8. Io.1:9. 8:12. 12:35. 13:34. 15:12. Rom.13:12. ph.5:8. 1 Thess.5:5.8. Sup.1:7. ||9. 1 Cor.13:2. 2 Pet.1:19. 1 Io.3:14.15. || 10. Io. :35. 2 Pet.1:10. ||11. 1 Ioh.3:14. Lev.19:7. Sap.2:21. Ioh.12:35. ||12. Luc.24: . Act.4:12. 10:43. 13:38. Sup.1:7. ||13. Sup.1:1.

(r) τὸν Θεὸν V. |9.5. (s) *ὅτι A. |9.7.)ποιῶν L. |9.5. (u) *τοῦ Θεοῦ S.4. |11. 5.8. (x) = A. R.2. | 10.7.29. (y) ἀγαπητοὶ A. N.1. R.2. S.4. V. |8.5. (z) = . R.2. | 10.5.29. (a) ἡμῖν A. | 9.6. (b) σκιὰ A. |9.5. (c) τῷ σκότει M. |9.6. (d) ἔγραψα ὑμῖν, παιδία R. 3. |9. 5. |sic παιδία pro τεκνία S. 2. |10.5.8. (e) ἔγραψα R.8. S.1. |36.11.

γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νε-
νικήκατε τὸν πονηρόν· [f] γράφω ||
ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν
πατέρα.

14 [g] Ἔγραψα ὑμῖν, πατέ-
ρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρ-
χῆς. || ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι,
ὅτι ἰσχυροί ἐςε, καὶ ὁ λόγος
τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νε-
νικήκατε τὸν πονηρόν.

15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον,
μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις
ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔςιν ἡ
ἀγάπη τοῦ [h] πατρὸς ἐν αὐτῷ·

16 Ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ,
ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ
ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ
ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔςιν ἐκ
τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου
ἐςί.

17 Καὶ ὁ κόσμος παράγεται,
καὶ ἡ ἐπιθυμία [i] αὐτοῦ ||· ὁ δὲ
ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει
εἰς τὸν αἰῶνα·

18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐςί·
καὶ καθὼς ἠκούσατε [k] ὅτι || ὁ
ἀντίχριςος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀν-
τίχριςοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν
[l] γινώσκομεν || ὅτι ἐσχάτη ὥρα
ἐςίν.

19 Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον, ἀλλ'
οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν
ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ'
ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι
οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν.

20 Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχ
ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατ
πάντα ||.

21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι
οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ'
οἴδατε αὐτὴν, καὶ ὅτι πᾶν ψ
δος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔςι.

22 Τίς ἐςιν ὁ ψεύςης, εἰ
ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ
ὁ Χριςός; οὗτός ἐςιν ὁ ἀντί
ςος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα
τὸν υἱόν.

23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱ
οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει.[n]

24 Ὑμεῖς [o] οὖν || ὃ ἠκούσα
ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω·
ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκ
σατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ
ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε.

25 Καὶ αὕτη ἐςὶν ἡ ἐπαγ
λία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο
μῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν π
τῶν πλανώντων ὑμᾶς.

27 Καὶ ὑμεῖς τὸ χρίσμα ὃ
λάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑ
[p] μένει ||, καὶ οὐ χρείαν ἔχε
ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ'
τὸ [q] αὐτὸ || χρίσμα διδάσκει
μᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀλη
ἐςι, καὶ οὐκ ἔςι ψεῦδος· καὶ κ
θὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, [r] μενεῖτε
ἐν αὐτῷ.

28 K

|| 14. Eph.6:10. 1 Pet.5:9. Inf.4:4. || 15. Matt.6:24. Luc.16:13. Rom.12:2. Gal.1:1
Iac.4:4. || 17. Pſ.90:10. Eſa.40:6. 1 Cor.7:31. Iac.1:10. 4:14. 1 Pet.1:24. || 18. Ma
24:5.24. Mar.13:6.22. Luc.21:8. Io.5:43. Act.20:29. 2 Theſſ.2:3. 1 Tim.4:1. 2 Ti
3:1. Heb.1:1. 2 Pet.2:1. Inf.4:3. 2 Io. ℣.7. || 19. Deut.13:13. Pſ.41:10. Act.20:3
Matt.24:24. Ioh.6:37. 10:28. 1 Cor.11:19. 2 Tim.2:19. || 20. Pſ.45:8. 133:2. Ma
1:25. Io.14:26. 16:13. 2 Cor.1:21. Heb.1:9. Inf.4:13. || 22. 1 Ioh.4:3. 2 Ioh. ℣.
|| 23. Luc.12:9. Io.8:19. 14:9. 15:23. 2 Tim.2:12. 1 Io.4:15. || 24. Sup.1:3. 2 Io. ℣.
|| 26. Inf.3:7. 4:6. || 27. Ier.31:33.34. Ioh.14:26. 16:13. Heb.8:10.11.

(f) ἔγραψα A. R. 8. | 9. 36. (g) = Cp. V. | 9. 14. (h) * Θεοῦ καὶ N. 1. | 9. 5. (i) = A. | 9. 7. (k) = A. | 9. 7. (l) γινώσκωμεν A. | 9. 6. (m) πάντες S. 1. | 9. 6. (n) * ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πατέρα ἔχει. A. L. N. 1. R. 2. S. 4. | 2 (o) = A. R. 2. | 10. 7. (p) μενέτω I 1. S. 4. V. | 36. (q) αὐταῦ R. 1. N. 1. S. | 6. 7. || & πνεῦμα pro χρίσμα R. 2 | 9. 5. (r) μένετε A. R. 2. 6. 3. V. | 6. 3

28 Καὶ νῦν, τεκνία[s], μένετε
αὐτῷ· ἵνα[t] ὅταν ‖ φανερωθῇ,
ωμεν παῤῥησίαν, καὶ μὴ αἰ-
υνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ
ρουσίᾳ αὐτοῦ.
29 Ἐὰν[u] εἰδῆτε ‖ ὅτι δίκαιός
, γινώσκετε ὅτι[x] πᾶς ὁ ποιῶν
ι δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ γε-
ννηται.

Κεφ. γ'. 3.

1 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέ-
δωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ, ἵνα
ενα Θεοῦ κληθῶμεν[y]. διὰ τοῦ-
ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς,
οὐκ ἔγνω αὐτόν.
2 Ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα Θεοῦ
μεν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη[z] τί ‖
όμεθα. οἴδαμεν δὲ ὅτι[a] ἐὰν ‖
νερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα·
ι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐςι.
3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα
ύτην ἐπ'[b] αὐτῷ ‖, ἁγνίζει
υτὸν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐςι.
4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν,
ὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἁ-
ρτία ἐςὶν ἡ ἀνομία.
5 Καὶ οἴδατε[c] ὅτι ‖ ἐκεῖνος
ανερώθη; ἵνα τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν ‖ ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν
τῷ οὐκ ἔςι.
6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ
ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων,
οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔγνω-
κεν αὐτόν.
7 [e]Τεκνία, μηδεὶς ‖ πλανάτω
ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην,
δίκαιός ἐςι, καθὼς ἐκεῖνος δί-
καιός ἐςιν.
8 Ὁ[f] ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ
τοῦ διαβόλου ἐςίν· ὅτι ἀπ' ἀρ-
χῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς
τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ,
ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.
9 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ
Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι
σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει·
καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι
ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται.
10 Ἐν τούτῳ φανερά ἐςι τὰ
τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα
τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ[g] ποιῶν
δικαιοσύνην ‖, οὐκ ἔςιν ἐκ τοῦ
Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ·
11 Ὅτι αὕτη ἐςὶν ἡ[h] ἀγγε-
λία ‖ ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
ἵνα[i] ἀγαπῶμεν ‖ ἀλλήλους·
12 Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πο-
νηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφα-
ξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ
πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ, δίκαια.

13 Μὴ

‖28. Mar.8:38. 1 Ioh.3:2. ‖29. 1 Ioh.3:7.10. Cap. III. ‖1. Matt.5:9.45. .1:12. 15:18. 16:3. 17:25. ‖2. Iob 19:26. Pf.16:11. Efa.56:5. Matt.5:8. Ioh.14: . Rom.8:15. 18:29. 1 Cor.13:12. 15:49. 2 Cor.4:17. 5:7. Gal.3:26. 4:6. Phil.3: . Col.3:4. 1 Pet.1:23. 2:2. 2 Pet.1:4. Inf.4:6. 5:1.18. ‖3. Heb.7:26. 12:14. Inf. 7. ‖4. 1 Ioh.5:17. ‖5. Ef.53:4.9. Luc.23:41. Io.8:46. 14:30. 2 Cor.5:21. 1 Tim. 5. Tit.2:14. Heb.1:3. 4:15. 7:26. 9:26. 1 Pet.2:22.24. 1 Ioh.1:7. 4:9. ‖6. 1 Ioh. . 4:8. 3 Ioh.℣.11. ‖7. Eze.18:9. 1 Ioh.2:1.12.26.29. 3:10. 4:1.6. 5:21. 2 Ioh. 3. ‖8. Gen.3:15. Matt.12:29. 13:38.48. Luc.10:18. Ioh.8:44. 12:31. 16:11. ‖9. .1:18. 1 Pet.1:23. 1 Ioh.5:18. ‖10. 1 Ioh.2:29. 4:8. ‖11. Ioh.13:34. 15:12. oh.1:5. 2:7. 3:23. 4:7. 2 Ioh.5. ‖12. Gen.4:4.8. Heb.11:4.

(s) * *μου* P. 1. | 9. 7. (t) *ἐὰν* A. | 9. 7.) *ἴδητε* Cæf. | 9. (x) * *καὶ* A. | 9. 7.) * *καί ἐσμεν* A. N. 1. R. 2. S. 4. | 25. . (z) *ὅ, τι* R. 2. | 7. 9. ‖ & = *δὲ* A. . 7. (a) *ὅταν* Cu. | 13. (b) *αὐτὸν* Cu. | 13. 6. (c) *ὅτε* Cu. | 13. 6. (d) = A. R. 2. | 10. (e) *παιδία, μήτις* A. | 9. 5. (f) * *δὲ* A. | 9. 7. (g) *ὢν δίκαιος* V. | 9. 5. (h) *ἐπαγγελία* S. 2. | 10. (i) *ἀγαπᾶτε* V. | 9. 6.

13 Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί [k] μου ||, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

14 Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν [l] τὸν ἀδελφὸν ||, μένει ἐν τῷ θανάτῳ.

15 Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐςί· καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν.

16 [m] Ἐν τούτῳ [n] ἐγνώκαμεν || τὴν ἀγάπην [o], ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν [p] τὰς ψυχὰς [q] τιθέναι ||.

17 Ὃς δ᾽ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ [r] ἀπ᾽ αὐτοῦ ||, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει [s] ἐν || αὐτῷ;

18 Τεκνία [t] μου ||, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ γλώσσῃ, ἀλλ᾽ [u] ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.

19 [x] Καὶ || ἐν τούτῳ [y] γινώσκομεν || ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμὲν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ π σομεν τὰς καρδίας ἡμῶν.

20 Ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ μῶν ἡ καρδία, [z] ὅτι || μείζων ςὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμ καὶ γινώσκει πάντα.

21 Ἀγαπητοὶ, ἐὰν ἡ καρ [a] ἡμῶν || μὴ καταγινώσκῃ ἡμ παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θε

22 Καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, [b] λα βάνομεν παρ᾽ || αὐτοῦ, ὅτι τ ἐντολὰς αὐτοῦ [c] τηροῦμεν ||, τὰ ἀρεςὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποι μεν.

23 Καὶ αὕτη ἐςὶν ἡ ἐντο αὐτοῦ, ἵνα [d] πιςεύσωμεν || [e] ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰη Χριςοῦ ||, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλ λους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν [f] μῖν ||.

24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολ αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ α τὸς ἐν αὐτῷ· καὶ [g] ἐν τούτ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν

Κεφ. δ΄. 4.

1 ΑΓαπητοὶ, μὴ παντὶ πν ματι πιςεύετε, ἀλλὰ κιμάζε

|| 13. Ioh.15:18.19. 17:14. 2 Tim.3:12. || 14. Lev.19:17. Matt.25:41. 1 Ioh.2 10.11. || 15. Matt.5:21.22. Gal.5:21. Apo.21:8. 22:15. || 16. Io.3:16. 15:13. Ro 5:8. Eph.5:2 25. 1 Ioh.4:9. || 17. Deut.15:7. Luc.3:11. Iac.2:15. 1 Ioh.4:20. 5 || 18. Rom.12:9. Iac.2:15. 1 Pet.1:22. || 19. Ioh.18:37. || 21. Sir.14:2. Heb.10: 1 Ioh.2:28. 4:17. || 22. Pſ.10:17. 34:16 66:18. 145:18. Prov.15:29. 28:9. Ier. 12. Matt.7:8. 21:22. Mar.11:24. Luc.11:9. Io.9:31. 14:13. 15:7. 16:23. Iac.1:5 16. 1 Io.5:14. || 23. Lev.19 18. Matt.22:39. Io.6:29. 13:34. 15:12. 17:3. Eph.5 1 Theſſ.4:9. 1 Pet.4:8. 1 Ioh.4 12.21. Sup.𝔳.11. || 24. Ioh.14:23. 15:10. Rom.8 1 Ioh.2:20. 4:13. Cap.IV. || 1. Ier.29:8. Hoſ.12:1. Zach.13:2. Matt.7:15. 24:4.5.24. Act.20:29. Rom.12:2. 1 Cor.14:29. Eph.5:6.10. Phil.1:10. Col.2: 1 Theſſ.5:21. 2 Pet.2:1. Sup.2:18. 3:7. 2 Ioh.𝔳.7. Apoc.2:2.

(k) = A. N. 2. | 10. 7. (l) τοὺς ἀδελφοὺς Cu. | 13. 9. || = A. R. 1. | 10. 2. (m) * καὶ s. 1. | 9. 7. (n) γινώσκομεν 1. | 9.6. (o) * τοῦ Θεοῦ Cp | 14. (p) * ἡμῶν P. 1. | 9. 27. 29. (q) θεῖναι A. | 9.6. (r) = M. N. 1. | 10. 26. (s) ἐπ᾽ Cu. | 13. 7. (t) = A. N. 1. | 10.7. (u) * ἐν A. | 9.7. (x) = A. | 9.7. (y) γινωσόμεθα A. L. N. 1. s. 2. | 36. || γινωσκόμεθα s. 1. | 9. 36. = A. | 9.7. (a) = A. | 9.7. (b) λαμβ νωμεν ἀπ᾽ A. | 9.6. 7. || & ληψόμε pro λαμβάν. V. | 9. (c) τηρῶμεν | 9.6. (d) πιςεύωμεν A. R. 1. | 10. (e) τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριςῷ N. R. 1. | 10.5. || & = τοῦ υἱοῦ A. | 9. (= N. 1. | 9.7. (g) ἐκ τούτου P. 1. | 9.

μάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ
οῦ Θεοῦ ἐςιν· ὅτι πολλοὶ ψευ-
οπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν
όσμον.
2 Ἐν τούτῳ [x] γινώσκετε || τὸ
Ινεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ
μολογεῖ Ἰησοῦν Χριςὸν ἐν σαρκὶ
ἐληλυθότα ||, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐςι.
3 Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ [z] μὴ ὁμο-
ογεῖ || τὸν Ἰησοῦν [a] Χριςὸν ἐν
αρκὶ ἐληλυθότα ||, ἐκ τοῦ Θεοῦ
ὐκ ἔςι· καὶ [b] τοῦτό ἐςι τὸ τοῦ
ντιχρίςου ||, [c] ὃ ἀκηκόατε || ὅτι
ρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ
ςὶν ἤδη.
4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐςε,
εκνία, καὶ νενικήκατε [d] αὐ-
ούς ||· ὅτι μείζων ἐςὶν ὁ ἐν ὑ-
ῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ.
5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσὶ,
ιὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λα-
λοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀ-
κούει.
6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν·
ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν, ἀκούει ἡ-
μῶν· ὃς οὐκ ἔςιν ἐκ τοῦ Θεοῦ,
οὐκ ἀκούει ἡμῶν. [e] ἐκ τούτου ||
γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.
7 Ἀγαπητοὶ, ἀγαπῶμεν ἀλ-
λήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ
Θεοῦ ἐςι. καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν [f],
ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ γι-
νώσκει τὸν Θεόν.
8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν, [g] οὐκ ἔγνω
τὸν Θεόν ||· ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη
ἐςίν.
9 [h] Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν
υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέ-
ςαλκεν [i] ὁ Θεὸς || εἰς τὸν κόσμον,
ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.
10 Ἐν τούτῳ ἐςὶν ἡ ἀγάπη,
οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν
Θεὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς [k] ἠγάπη-
σεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέςειλε τὸν υἱὸν
αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρ-
τιῶν ἡμῶν.
11 Ἀγαπητοὶ, εἰ οὕτως ὁ
Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς
ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾷν.
12 Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέα-
ται. ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους,
ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀ-
γάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐςὶν
ἐν ἡμῖν.
13 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι
ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν
ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐ-
τοῦ δέδωκεν ἡμῖν.
14 Καὶ ἡμεῖς [l] τεθεάμεθα ||,
καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀ-
πέςαλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ
κόσμου.

15 Ὃς

||2 1 Cor.12:3. 1 Ioh.2:22.5:1. ||3. 2 Theſſ.2:7. 1 Ioh.2:18.22. 5:10. 2 Ioh.7.9. ||4. Ioh.12:31. 14:30. 16:11. 1 Cor.2:12. Eph.2:2. 6:12. 1 Ioh.2:13. 3:1.9. 5:4.18. ||5. Io.3:31. 15:19. 17:14. ||6. Eſa.8:20. Io.8:47. 10:27. 1 Cor.14:37. 2 Cor.10:7. ||7. Sup.3:18. ||8. 1 Ioh.2:4. 3:6. 4:16. ||9. Ioh.3:16. Rom.5:8. 8:32. 1 Ioh.3:16. 5:11.20. ||10. Io.15:16. Rom.3:24.25. 5:8,10. 2 Cor.5:19. Col.1:20. Tit.3:4. 1 Ioh.2:2. ||11. Matt.18:33. Ioh.15:12.13. Sup.3:16. ||12. Ex.33:20. Deut.4:12. Io.1:18. 1 Tim.1:17. 6:16. 1 Ioh.2:5. 3:24. ||13. Ioh.14:20. 17:21. 1 Ioh.2:20.27. 3:24. ||14. Ioh.1:14. 1 Ioh.1:1.9. 2:1. 3:5.16.

(x) γινώσκομεν S. 1. | 9. 36. || γινώσκεται M. S. 1. V. | 36. (y) ἐληλυθέναι ſic & ℣. ſeq. Cu. | 13. 9. 6. (z) καταλύει V. | 9. 5. 22. (a) = A. | 9. (b) οὗτός ἐςιν ὁ ἀντίχριςος V. | 9. 6. (c) ὅτι ἀκηκόαμεν S. 1. | 9. 36. || & περὶ οὗ pro ὃ R. 1. | 9. 7. (d) αὐτὸν V. | 9. 6. (e) ἐν τούτῳ V. | 9. 7. (f) * τὸν Θεὸν A. | 9. 35. (g) ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐςίν S. 1. | 9. 5. || & γινώσκει pro ἔγνω A. S. 1. | 10. (h) * ὅτι S. 1. | 9. 7. (i) = N. 1. | 9. 37. (k) * πρῶτος V. | 9. 35. || & ἐκεῖνος pro αὐτὸς A. | 9. 5. (l) ἐθεασάμεθα A. | 9. 6.

15 Ὃς ἂν [m] ὁμολογήσῃ || ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ.

16 Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ [n] πεπιστεύκαμεν || τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί· καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ [o].

17 Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

18 Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον· ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

19 Ἡμεῖς [p] ἀγαπῶμεν [q] αὐτὸν ||, ὅτι [r] αὐτὸς || πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς.

20 Ἐάν τις εἴπῃ· Ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται ἀγαπᾷν;

21 Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν [s] ἀπ' αὐτοῦ ||, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν, ἀγαπᾷ καὶ τ ἀδελφὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ε'. 5.

1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησο ἐστιν ὁ Χριστὸς, ἐκ τοῦ Θε γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶ τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τ γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.

2 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅ ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν, κα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ [t] τηρῶμεν ||.

3 Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπ τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐ τοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐ τοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν.

4 Ὅτι [u] πᾶν τὸ γεγεννημέ νον || ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσ μον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστ ἡμῶν.

5 Τίς [x] ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος [y] καὶ αἵματος [z], Ἰησοῦς ὁ Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' [a] ἐν τῷ ὕδατι || καὶ τῷ [b] αἵματι ||· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι [c] τὸ πνεῦμά || ἐστιν ἡ ἀλήθεια.

7 Ὅτι

|| 15. Rom.10:9. Inf.5:1.5. || 16. Sup.℣.8.12. 3:24. || 17. Iac.2:13. 1 Pet.1:15. 1 Ioh.2:5. 3:5.19.21. 5:14. || 20. 1 Ioh.2:4. 3:17. || 21. Lev.19:18. Matt.22:39. Ioh.13:34. 15:12. Eph.5:2. 1 Theſſ.4:9. 1 Pet.4:8. 1 Ioh.3:11.23. Cap. V. || 1. Ioh.1:12.13. 15:23. 1 Ioh.2:22.23. 4:2.15. || 2. Sup.4:20. || 3. Mic.6:8. Matt. 11:29.30. Ioh.14:15.21.23. 15:10. Sup.2:3. 2 Ioh.℣.6. || 4. Ioh.16:33. Rom.8:35. 2 Cor.10:4. Eph.6:16. Sup.2:13. 3:6. 4:4. || 5. 1 Cor.15:57. 1 Ioh.4:4.15. || 6. Ioh. 1:14. 14:17. 15:26. 16:13. 19:34.

(m) ὁμολογῇ A. | 9. 6. (n) πιστεύομεν A. | 9. 36. (o) * μένει M. N. 2. | 10. 35. (p) * οὖν A. S. 2. | 7. 11. (q) τὸν Θεὸν L. R. 1. | 10. 5. (r) ὁ Θεὸς A. R. 1. | 9. 5. || ſic S. 2. ſed πρῶτον pro πρῶτος | 10. 5. (s) ἀπὸ τοῦ Θεοῦ A. | 9. 5. (t) ποιῶμεν R. 1. V. | 10. 5. || & = αὐτοῦ N. 1. | 9. (u) πᾶς ὁ γεγεννημένος S. 1. | 9. 6. (x) * δὲ N. 1. R. 1. S. 2. | 7. 11. (y) * καὶ πνεύματος S. 3. | 23. (z) * καὶ πνεύματος A. ſic L. N. 1. ſed L. addit ἁγίου. | 23. (a) καὶ ἐν τῷ πνεύματι S. 2. | 23. (b) πνεύματι A. | 23. (c) ὁ Χριστὸς V. | 23.

7 Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυ-
ροῦντες [d] ἐν τῷ οὐρανῷ ‖, ὁ
Πατὴρ, ὁ Λόγος, καὶ τὸ ἅγιον
Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς [e] ἕν
εἰσι.
8 Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦν-
τες [f] ἐν τῇ γῇ ‖, τὸ πνεῦμα,
καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα [g]· καὶ
οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν ‖.
9 Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀν-
θρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυ-
ρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐςίν· ὅτι
αὕτη ἐςὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ
ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ.
10 Ὁ πιςεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ
Θεοῦ, ἔχει τὴν μαρτυρίαν [i] ἐν
ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιςεύων τῷ [k] Θεῷ ‖,
ψεύςην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι [l] οὐ
πεπίςευκεν ‖ εἰς τὴν μαρτυρίαν
ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ.
11 Καὶ αὕτη ἐςὶν ἡ μαρτυ-
ρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡ-
μῖν ὁ Θεός· καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν
τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐςιν.
12 Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν [n], ἔχει
τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν
τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.
13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν [o] τοῖς
πιςεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ ‖· ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν
ἔχετε αἰώνιον, [p] καὶ ἵνα πιςεύ-
ητε ‖ εἰς τὸ ὄνομα [q] τοῦ υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ.
14 Καὶ αὕτη ἐςὶν ἡ παῤῥησία
ἣν [r] ἔχομεν ‖ πρὸς αὐτὸν, ὅτι
ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ [s] θέ-
λημα ‖ αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν.
15 [t] Καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀ-
κούει ἡμῶν, ‖ ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴ-
δαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα
ἃ [u] ἠτήκαμεν ‖ παρ᾽ αὐτοῦ.
16 [x] Ἐάν τις ἴδῃ ‖ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρ-
τίαν μὴ πρὸς θάνατον, [y] αἰτήσει,
καὶ δώσει ‖ αὐτῷ ζωὴν, τοῖς
[z] ἁμαρτάνουσι μὴ ‖ πρὸς θάνα-
τον. ἔςιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον·
οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρω-
τήσῃ.
17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐςί·
καὶ ἔςιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνα-
τον.
18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεν-
νημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρ-
τάνει· ἀλλ᾽ [a] ὁ γεννηθεὶς ἐκ ‖
τοῦ Θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ὁ
πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ.
19 Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ
ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ
πονηρῷ κεῖται.
20 [b] Οἴδα-

‖7. Matt.3:16. 17:5. 28:19. Ioh.1:1.32. 5:32.36. 8:14.18.54. 10:24.30. 15:26. Cor.12:4.5.6. 1 Tim.3:16. Apoc.19:13. ‖8. Matt.27:50. Mar.15:39. Ioh.19:30. ‖9. Io.5:37. 8:17.18. ‖10. Io.3:16.33. Rom.8:16. Gal.4:6. ‖11. Io.1:4. 3:36. Sup. 1:25. 4:9.14. ‖12. Io.3:36. 5:24. ‖13. Io.20:31. ‖14. Ier.29:12. Matt.7:8. 21:22. Mar.11:24. Luc.11:9. Io.14:13. 15:7. 16:24. Iac.1:5. 1 Ioh.3:22. 4:17. ‖16. Num. 15:30. Deut.13:5. 1 Sam.2:25. Iob 42:8. Ier.7:16. 11:14. 14:11. 15:1. Matt.12: 31. Mar.3:29. Luc.12:10. Heb.6:4. 10:26. 2 Pet.2:20. ‖17. 1 Ioh.3:4. ‖18. 1 Ioh. 1:13. 3:9. ‖19. Ioh.12:31. 16:11. Eph.2:2. 2 Tim.2:26.

(d) = R. 8. S. 7. | 23. (e) * εἰς τὸ Cp. R. 8. Sed = ℣. 7. tot. M. R. 8. & = ab ἐν τῷ οὐρ.. usque ἐν τῇ γῇ, incluſ. A. 1. N. 2. P. 3. Cæſ. | 23. 34. (f) = M. | 9. (g) = Cu. | 13. 9. (h) * ἡ μείζων ἐ-ςὶν, V. | 9. ‖ & ὅτι pro ἣν A. S. 2. V. | 11. 7. (i) * τοῦ Θεοῦ A. S. 3. | 35. (k) υἱῷ A. S. 2. V. | 5. 11. (l) οὐκ ἐπίςευσεν A. | 9. 6. (n) * τοῦ Θεοῦ S. 1. V. | 10. 35. (o) = R. 2. S. 2. V. | 11. 33. (p) οἱ πι-ςεύοντες A. S. 2. V. | 11. 36. 7. (q) * τοῦ μονογενοῦς Cæſ. | 9. (r) ἔχωμ. & = τι A. | 9. 7. (s) ὄνομα A. | 9. 5. 29. (t) = A. | 9. 2. 33. (u) αἰτοῦμεν V. | 36. 9. (x) ὅςις οἶδεν V. | 9. 5. (y) αἰτείτω, καὶ δοθήσε-ται V. | 9. 36. (z) ἁμαρτάνουσιν ἁμαρ-τίαν μὴ A. | 4. 31. 9. (a) γένεσις V. | 9. 5.

20 [b] Οἴδαμεν δὲ || ὅτι ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν
διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν
ἀληθινόν [c] καί [d] ἐσμεν || ἐν τῷ
ἀληθινῷ [e], ἐν τῷ || υἱῷ αὐτοῦ
[f] Ἰησοῦ Χριςῷ ||· οὗτός ἐςι
ἀληθινὸς Θεὸς καὶ [g] ἡ || ζωὴ α
νιος.
21 Τεκνία [h], φυλάξατε [i] ἑ
τοὺς || ἀπὸ τῶν εἰδώλων. Ἀμ

ἸΩΑ΄ΝΝΟΥ
ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΟ΄ΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ
ΚΑΘΟΛΙΚΗ΄ ΔΕΥΤΕ΄ΡΑ.

1 [a] Ὁ Πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ
κυρίᾳ, καὶ τοῖς τέκνοις
αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ
ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ [a] μόνος,
ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες
τὴν ἀλήθειαν·
2 [b] Διὰ τὴν ἀλήθειαν || τὴν
[c] μένουσαν || ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ'
ἡμῶν ἔςαι εἰς τὸν αἰῶνα.
3 [d] Ἔςαι μεθ' ὑμῶν || χάρις,
ἔλεος, εἰρήνη [e] παρὰ || Θεοῦ πα-
τρὸς, καὶ παρὰ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριςοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν
ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.
4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ
τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας
ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλ
βομεν [f] παρὰ || τοῦ πατρός.
5 Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρί
οὐχ ὡς ἐντολὴν [g] γράφων || σ
καινὴν, ἀλλὰ ἣν [h] εἴχομεν || ἀ
ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλ
λους.
6 Καὶ αὕτη ἐςὶν ἡ ἀγάπη
ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐ
τολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐςιν ἡ ἐντ
λὴ, [i] καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀ
χῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε·
7 Ὅτι πολλοὶ πλάνοι [k] εἰσῆλ
θον || εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμο
λογοῦντες Ἰησοῦν Χριςὸν [l] ἐρχό
μενον || ἐν σαρκί· [m] οὗτός ἐςιν
πλάνο

|| 20. Luc.24:45. Io.1:1.4. 17:30. Act.3:15. 20:28. Rom.9:5. 1 Tim.3:16. Heb.1:8. Sap.2:20. Apo.3:7.14. || 21. 2 Cor.8:10. 10:7.14. || 1. Gal.2:5.14. 3:1. 7. Eph.1:13. Col.1:5. 2 Thess.2:13. 1 Tim.2:4. Heb.10:26. Iac.1:18. 5:19. 1 Pet.1:22. 5:1.13. 2 Pet.1:12. 2:2. 1 Ioh.3:18. 3 Ioh.1:3.8. || 2. 1 Io.2:14. || 3. 1 Tim.1:2. 2 Tim.1:2. || 4. Phil.4:1. 1 Thess.2:19. 3 Io.3. || 5. Io.13:34. 15:12. Eph.5:2. 1 Thess.4:9. 1 Pet.4:8. 1 Ioh.2:7.8. 3:11.23. 4:21. || 6. Io.14:15.21. 15:10. 1 Io.2:5.24. 5:3. || 7. Matt.24:5.24. 2 Pet.2:1. 1 Ioh.2:18.22. 4:1.2.3.

(b) καὶ οἴδαμεν A. L. N. 1. S. 2. | 7. 11. 8. (c) * Θεόν A. L. R. 1. S. 4. V. | 35. (d) ὦμεν V. | 9. 6. (e) = V. | 9. 33. (f) = A. V. | 10. 26. (g) = A. | 9. || & * ἡ post ζωὴ R. 8. | 9. 4. (h) * μου S. 1. | 9. 7. (i) ἑαυτὰ N. 1. S. 3. | 6. 12. 29.

(a) * δὲ Cu. | 13. 7. (b) = N. 1. & connectitur hic versus cum superiore | 9. 2. (c) οἰκοῦσαν Cu. | 13. 5. 9. (d) = Cu. | 13. 9. 2. || sed εἴη pro ἔςαι V. | 9. || & * δὲ post ἔςαι N. 1. | 9. 7. || & καθ' pro μεθ' Cu. al. | 13. 7. (e) ἀπὸ Cu. | 13. 7. (f) ἀπὸ A. | 9. 7. (g) γράφω Cu. | 9. 6. (h) ἔχομεν S. 1. | 9. 6. (i) * ἵνα A. L. N. 2. S. 3. V. & = posteà ἵνα | 7. 8. 4. (k) ἐξῆλθον N. 1. R. 3. V. | 7. 11. 29. (l) ἐλθόντα V. | 9. 36. (m) * εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριςὸν ἐν σαρκὶ, S. 1. | 9. 35.

...λάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος.

8 Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ‖ ἃ [n] εἰργασάμεθα ‖, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη [n] ἀπολάβωμεν ‖.

9 Πᾶς ὁ [o] παραβαίνων ‖, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει.

10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε.

11 Ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. [p]

12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν [q] γράφειν ‖, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος· [r] ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν ‖ πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ [s] ἡμῶν ‖ ᾖ πεπληρωμένη.

13 Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. Ἀμήν.

ἸΩΑ'ΝΝΟΥ
ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ' ΚΑΘΟΛΙΚΗ' ΤΡΙ'ΤΗ.

1 [c] Ὁ Πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

2 Ἀγαπητὲ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή.

3 Ἐχάρην [a] γὰρ ‖ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς [b] σὺ ‖ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς.

4 Μειζοτέραν [c] τούτων ‖ οὐκ ἔχω [d] χαρὰν ‖, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

5 Ἀγαπητὲ, [e] πιστὸν ‖ ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ [f] εἰς τοὺς ‖ ξένους,

6 Οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας· οὓς καλῶς [g] ποιήσεις ‖ προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ.

7 Ὑπὲρ

‖8. Mar.13:9. Gal.3:4. Heb.10:32. ‖9. 1 Io.2:23. ‖10. Rom.16:17. 1 Cor.5:11. 16:22. Gal.1:8.9. 2 Tim.3:5. 4:14. Tit.3:10. ‖12. Io.17:13. Rom.1:12. 2 Tim.1:4. 1 Ioh.1:4. 3 Ioh.℣.13. ‖13. 1 Pet.5:13. ‖1. 1 Pet.5:1. 1 Ioh.3:18. 2 Ioh.1. ‖3. 2 Ioh.℣.4. ‖4. 1 Cor.4:15. Philem.10.

(n) ἀπολέσητε. εἰργάσασθε. ἀπολάβητε. A. L. N. 1. R. 2. S. 4. V. | 36. 28. 23. (o) προάγων A. | 9. 5. (p) * ἰδοὺ προεῖπον ὑμῖν, ἵνα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου μὴ αἰσχυνθῆτε. V. | 23. 9. (q) γράψαι A. | 9. 6. (r) ἐλπίζω γὰρ γενέσθαι A. S. 3. | 11. 5. (s) ὑμῶν A. R. 1. S. 2. V. | 12. 6. ‖ = L. N. 1. | 10. (a) = S. 2. | 10. 7. (b) = A. | 9. 37. (c) ταύτης R. 1. S. 1. | 10. 6. ‖ ταύτην P. 1. | 9. (d) χάριν S. 1. V. | 10. 5. 6. 29. (e) μισθὸν R. 1. | 9. 5. (f) τοῦτο A. L. R. 2. V. | 5. 11. ‖ ταῦτα Cu. | 13. 9. 5. (g) ποιεῖς Cu. | 13. 9. 36.

7 Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος
[h] αὐτοῦ || ἐξῆλθον, μηδὲν [i] λαμ-
βάνοντες || ἀπὸ τῶν [k] ἐθνῶν ||.
8 Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν [l] ἀπο-
λαμβάνειν || τοὺς τοιούτους, ἵνα
συνεργοὶ γινώμεθα [m] τῇ ἀληθείᾳ ||.
9 Ἔγραψα [n] τῇ ἐκκλησίᾳ·
ἀλλ᾽ ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διο-
τρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς.
10 Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑ-
πομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ,
λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς·
καὶ μὴ [o] ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις,
οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀ-
δελφοὺς, καὶ τοὺς [p] βουλομέ-
νους || κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλη-
σίας ἐκβάλλει.
11 Ἀγαπητὲ, μὴ μιμοῦ τὸ
κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν· ὁ ἀγα-
θοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὁ
κακοποιῶν, οὐχ [q] ἑώρακε || τὸν
Θεόν.
12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται
ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς
ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυ-
ροῦμεν, καὶ [r] οἴδατε || ὅτι ἡ μαρ-
τυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι.
13 Πολλὰ εἶχον [s] γράφειν ||
ἀλλ᾽ [t] οὐ θέλω || διὰ μέλανος καὶ
καλάμου [u] σοι γράψαι ||·
14 Ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε
καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν.
15 Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε
οἱ [x] φίλοι ||. Ἀσπάζου τοὺς
[y] φίλους || κατ᾽ ὄνομα.

ἸΟΥ͂ΔΑ
ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΟ͂ΛΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΗ͂ ΚΑΘΟΛΙΚΗ͂.

1 ἸΟΥ͂ΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ
δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώ-
βου, τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ
[a] ἡγιασμένοις ||, καὶ Ἰησοῦ Χρι-
στῷ τετηρημένοις κλητοῖς·
2 Ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη [b] καὶ
ἀγάπη || πληθυνθείη.
3 Ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν
ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς
κοινῆς [c] σωτηρίας, ἀνάγκην ἔ-
σχον γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν
ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παρα-
δοθείσῃ

||7. 1 Cor.9:12.15. ||8. Matt.10:14. Luc.10:7. ||11. Ps.37:27. Esa.1:16. 1 Pet. 3:11. 1 Ioh.2:29. 3:6.9. ||12. 1 Tim.3:7. ||13. 2 Ioh.ℽ.12. ||1. Luc.6:16. Io.17:11. Act.1:13. 1 Pet.1:5. ||3. Phil.1:27. 1 Tim.1:18. 6:12. 2 Tim.1:13. 2:1. 4:7. Tit. 1:4. 2 Pet.2:21. Sir.4:28.

(h) = L. M. N. 2. W. | 7. 11. 29. (i) λαβόντες S. 2. | 10. 6. (k) ἐθνικῶν A. L. R. 1. S. 1. | 11. 5. 6. || & παρὰ pro ἀπὸ L. R. 1. | 10. 7. (l) ὑπολαμβ. A. | 9. 7. (m) τῆς ἀληθείας S. 2. V. | 6. 8. 11. || τῇ ἐκκλησίᾳ A. | 9. 5. (n) * τι A. S. 1. | 10. 7. 27. (o) * ὡς V. | 9. 7. (p) δεχομένους V. | 9. 5. || ἐπιδεχ. S. 2. | 10. 5. (q) ὁρᾷ V. | 9. 36. (r) οἶδας A. L. N. 1. R. 3. S. 3. V. | 6. 36. 8. || οἴδαμεν R. 1. | 9. (s) γράψαι σοι A. | 9. 6. (t) οὐκ ἐβουλήθην A. | 9. 5. (u) γράφειν σοί A. | 9. (x) ἀδελφοί A. | 9. 5. (y) ἀδελφοὺς R. 1. | 9. 5.

(a) ἠγαπημένοις A. R. 2. S. 2. V. | 5. 23. (b) = P. 2. | 9. 29. 33. || πληρωθείη V. | 9. 5. (c) * ἡμῶν A. L. N. 1. R. 2. S. 2. | 35. 27. || * ὑμῶν S. 2. | 10. 6.

δοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίςει.

4 Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον [d] δεσπότην Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριςὸν ἀρνούμενοι.

5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ [e] τοῦτο ||, ὅτι ὁ [f] Κύριος || λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιςεύσαντας ἀπώλεσεν.

6 Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν.

7 Ὡς Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην [g] ὑπέχουσαι ||.

8 [h] Ὁμοίως || μέν τοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι, σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν.

9 [i] Ὁ δὲ || Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· [k] Ἐπιτιμήσαι || σοι Κύριος [l].

10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίςανται, ἐν τούτοις φθείρονται.

11 Οὐαὶ αὐτοῖς· [m] ὅτι || τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο.

12 Οὗτοί εἰσιν [n] ἐν ταῖς [o] ἀγάπαις || ὑμῶν [p] σπιλάδες ||, συνευωχούμενοι [q], ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων [r] περιφερόμεναι ||, δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα·

13 Κύματα ἄγρια θαλάσσης, [s] ἐπαφρίζοντα || τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀςέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρηται.

14 Προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων·

|| 4. Ioh.1:17. Act.20:32. Rom.9:21.22. Gal.2:4. 2Tim.3:6. Tit.1:16. 2:11. Heb. 12:15. 1 Pet.2:8. 2 Pet.2:1. 3:10.19. || 5. Num.14:29.&c. 26:64.65. Pf.106:26. 1 Cor.10:5. Heb.3:18.19. || 6. Io.8:44. 2 Pet.2:4. || 7. Gen.6:2. 19:24. Deut.29:23. Esa.13:19. Ier.20:16. 50:40. Thren.4:6. Ezec.16:49. Hos.11:8. Amos 4:11. Luc. 17:29. 2 Pet.2:6. || 8. Ex.22:28. 2 Pet.2:10.11. || 9. Dan.10:13. 12:1. Zac.3:2. 2 Pet. 2:11. Apo.12:7. || 10. 2 Pet.2:12. || 11. Gen.4.8. Num.16:1.32. 22:7.21. 2 Pet.2: 15. 1 Ioh.3:12. Apo.2:14. || 12. Prov.25:14. Eze.34:8. Matt.15:13. 1 Cor.11:21. Phil.3:19. 2 Pet.2:13.17. || 13. Esa.57:20. Eph.4:14. Phil.3:19. 2 Tim.3:13. 2 Pet. 2:14.17. || 14. Gen.5:18. Deut.33:2. Dan.7:10. Zach.14:5. Matt.25:31. Act.1:11. 1 Thess.1:10. 2 Thess.1:10. Apo.1:7.

(d) * Θεὸν καὶ Cp. | 9. 14. || & = Θεὸν A. N. 2. R. 3. | 11. 8. (e) πάντα R. 1. S. 2. V. | 5. 12. || sed = tantum ὑμᾶς A. N. 1. R. 1. S. 2. V. | 7. 29. (f) Ἰησοῦς A. R. 1. S. 2. | 5. 35. 11. || Θεὸς S. 2. | 10. 5. (g) ὑπερέχουσαι A. | 9. (h) Ὅμως A. | 9. 5. 6. (i) ὅτε R. 1, & = illud post ἀρχάγγ. | 9. 6. (k) ἐπιτιμήσει S. 2. | 10. 6. (l) *, διάβολε P. 1. | 9. 35. (m) οἱ ἐν V. | 9. 5. (n) * οἱ A. | 9. 7. (o) εὐωχίαις S. 1. | 9. 5. 8. 25. 29. || & αὐτῶν pro ὑμῶν V. | 9. (p) σπῖλοι V. | 9. (q) * ὑμῖν Cp. S. 2. | 35. 10. 14. (r) παραφερόμ. A. | 9. 7. 4. (s) ἀπαφρίζ. Cu. | 13. 9. 6.

λέγων· Ἰδοὺ, ἦλθε Κύριος ἐν μυ-
ριάσιν [t] ἁγίαις || αὐτοῦ,
15 Ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάν-
των, καὶ ἐξελέγξαι πάντας τοὺς
ἀσεβεῖς [u] αὐτῶν || περὶ πάντων
τῶν ἔργων [x] ἀσεβείας αὐτῶν ||
ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ πάντων
τῶν σκληρῶν [y] ὧν ἐλάλησαν κατ'
αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς.
16 Οὗτοί εἰσι γογγυσαὶ, μεμ-
ψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας
αὐτῶν πορευόμενοι [z]· καὶ τὸ ςό-
μα αὐτῶν λαλεῖ [a] ὑπέρογκα ||,
θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφελείας
χάριν.
17 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνή-
σθητε τῶν ῥημάτων τῶν προει-
ρημένων ὑπὸ τῶν ἀποςόλων τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ·
18 [b] Ὅτι || ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι
[c] ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται || ἐμ-
παῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπι-
θυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζον-
τες ἑαυτοὺς, ψυχικοὶ, πνεῦμα
μὴ ἔχοντες.
20 Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, [d] τῇ
ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίςει || ἐποικο-
δομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν Πνεύματι
ἁγίῳ προσευχόμενοι,
21 Ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ
τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔ-
λεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
ςοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον [e].
22 Καὶ οὓς μὲν [f] ἐλεεῖτε δια-
κρινόμενοι ||·
23 Οὓς δὲ [g] ἐν φόβῳ || σώζε-
τε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες, [h]
μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρ-
κὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι
[i] ὑμᾶς || ἀπταίςους, καὶ [k] ςῆ-
σαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ
[l] ἀμώμους || ἐν ἀγαλλιάσει [m],
25 Μόνῳ [n] σοφῷ || Θεῷ σωτῆρι
ἡμῶν [o] δόξα καὶ [p] μεγαλωσύ-
νη ||, κράτος καὶ ἐξουσία, [q] καὶ
νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
Ἀμήν.

||15. 1 Sam.2:3. Pſ.31:18. 94:4. Mal.3:13. 2 Theſſ.1:7. ||16. Lev.19:15. 2 Par. 19:7. Iob 32:22. 34:19. Prov.18:5. Eſa.9:15. Pſ.15:10. 1 Tim.6:5. 2 Pet.2:14.18. ||17. 2 Pet.3:2. ||18. Act.20:29. 1 Tim.4:1. 2 Tim.3:1. 4:3. 2 Pet.2:1. 3:3. ||19. Prov.18:1. Eze.14:7. Hoſ.4:14. 9:10. 1 Cor.2:14. Heb.1:15. 10:25. ||20. Col.1:23. 2:7. Tit.2:11. 2 Pet.3:12. ||23. Lev.13:46. Eſa.64:6. Amos 4:11. Zach.3:2. Rom. 11:14. 1 Tim.4:16. Apoc.3:4. ||24. Rom.14:4. 16:25. Eph.1:4. 3:20. Col.1:22. ||25. Rom.16:27. 1 Tim.1:1.17. 2:3. Tit.1:3. 3:4.

(t) ἁγίαις ἀγγέλων L. | 9. 5. || ἁγίων ἀγγέλων s. 1. | 9. 5. || & = ἁγίαις A. | 9. 7. (u) = A. R. 3. | 10. 7. (x) = s. 2. | 10. 2. || ſed = tantum ἀσεβείας N. 1. | 9. 2. 37. (y) * λέγων s. 2. Cæſ. | 10. 35. (z) * τῇ ἀσεβείᾳ καὶ τῇ παρανομίᾳ Cp. | 9. 14. (a) τὴν ἀλαζονείαν V. | 9. 5. 25. (b) οἱ V. | 9. 7. (c) ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου ἐλεύσονται A. R. 2. s. 2. | 11. 5. 8. || ſed pro ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ v. leg. ἐσχάτοις χρόνοις | 9. || & N. 1. s. 2. ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων. | 8. 11. || = Cæſ. | 9. (d) = Cu. | 13. 9. || & ἡμῶν pro ὑμῶν Cp. s. 2. V. | 11. 14. 6. 7. 29. (e) * τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίςει Cu. | 9. 13. (f) ἐλέγχετε διακρινομένους A. L. R. 1. s. 3. V. | 5. 23. (g) = A. L. N. 1. R. 4. V. | 12. 29. (h) * οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ, A. L. N. 2. R. 2. s. 2. V. Cæſ. | 23. || ſic s. al. ſed ἐλέγχετε pro ἐλεεῖτε | 23. (i) ἡμᾶς A. | 9. 6. || αὐτοὺς Cu. | 13. 9. 7. (k) * ἀσπίλους N. 1. s. 1. Cæſ. | 10. 5. 35. 25. (l) ἀμέμπτους A. | 9. 5. (m) * ἐν τῇ παρουσίᾳ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ V. | 9. (n) = A. s. 2. V. | 11. 29. (o) * διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν A. R. 2. s. 2. V. | 12. 35. || διὰ Ἰησοῦ Χριςοῦ L. N. 2. | 10. (p) μεγαλοπρέπεια R. 1. | 9. 5. (q) * πρὸ παντὸς (τοῦ A.) αἰῶνος A. L. N. 1. s. 2. | 12. 35. 29. || ſed = πάντας N. 1. | 9. || & * τῶν αἰώνων poſt αἰῶνας V. | 9. 4.

ΑΠΟΚΑ-

ʼΑΠΟΚΑ´ΛΥΨΙϹ
ΩΑ´ΝΝΟΥ ΤΟΥ~ ΘΕΟΛΟ´ΓΟΥ

ΚΕΦ. α΄. 1.

ΑΠΟΚΑ´ΛΥΨΙΣ [b] Ἰη-
σοῦ Χριςοῦ, ἣν ἔδωκεν
αὐτῷ ὁ Θεὸς, δεῖξαι
ῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέ-
αι ἐν τάχει· καὶ ἐσήμανεν
οςείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐ-
ῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ·
2 Ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον
ῦ Θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν
σοῦ Χριςοῦ, ὅσα τε εἶδε [c]·
3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων,
ὶ [d] οἱ ἀκούοντες ‖ τοὺς λόγους
ς προφητείας, καὶ τηροῦντες
ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ
ιρὸς ἐγγύς.
4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλη-
αις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις
ῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ [e] ὁ ὢν
ὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ
ὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων, [f] ἃ
ιν ἐνώπιον ‖ τοῦ θρόνου αὐτοῦ·
5 Καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριςοῦ, ὁ
μάρτυς ὁ πιςὸς, ὁ πρωτότοκος
[g] ἐκ ‖ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρχων
τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ [h] ἀ-
γαπήσαντι ‖ ἡμᾶς, καὶ λούσαντι
ἡμᾶς [i] ἀπὸ ‖ τῶν ἁμαρτιῶν ἡ-
μῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ·
6 Καὶ ἐποίησεν [k] ἡμᾶς βασι-
λεῖς ‖ καὶ ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πα-
τρὶ αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων· ἀμήν.
7 Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ τῶν νε-
φελῶν, καὶ ὄψεται [l] αὐτὸν ‖ πᾶς
ὀφθαλμὸς, καὶ οἵτινες αὐτὸν
ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται [m] ἐπ᾽
αὐτὸν ‖ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
γῆς. ναὶ, ἀμήν.
8 Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω,
[n] ἀρχὴ καὶ τέλος, ‖ λέγει ὁ Κύ-
ριος [o], ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχό-
μενος, ὁ παντοκράτωρ.
9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ [p] καὶ ‖ ἀδελ-
φὸς

1. Ioh.3:32. 8:26. 12:49. Apoc.22:6.16. ‖ 2. 1 Cor.1:6. 1 Ioh.1:1. ‖ 3. Luc.
:28. Rom.13:11. Iac.5:8. 1 Pet.4:7. Apoc.2:5.25. 3:11. 22:7.10. ‖ 4. Exo.3:
. Zac.3:9. 4:10. Apo.1:8.11. 3:1. 4:5.8. 5:6. 11:17. 16:5. ‖ 5. Pſ.89:38. Eſa.55:4.
tt.28:18. Ioh.8:14. 13:34. 15:9. Act.20:28. 1 Cor.15:20. Gal.2:20. Eph.1:20.
l.1:18. Heb.9:12.14. 1 Pet.1:19. 1 Ioh.1:7.9. Apoc.3:14. 5:9. 17:14. 19:16.
. Exo.19:6. Rom.12:1. 1 Tim.6:16. Heb.9:14. 1 Pet.1:19. 2:5.9. 4:11. 5:11.
Pet.3:18. 1 Ioh.1:7. Apo.4:4. 5:10. 20:6. ‖ 7. Eſa.3:13.14. Dan.7:13. Zach.12:
. Matt.24:30. 25:31. 26:64. Ioh.19:37. Act.1:11. 1 Theſſ.1:10. 2 Theſſ.1:10.
1.℣.14. Apo.6:16. 11:18. 22:10. ‖ 8. Eſa.41:4. 44:6. 48:12. Apo.1:4.11.17. 2:8.
3. 11:17. 16:5. 19:6. 21:6. 22:13. ‖ 9. Rom.8:17. Phil.1:7. 4:14. 2 Tim.1:8. 2:12.
poc.2:2.9.19. 6:9.

(a) * καὶ εὐαγγελιςοῦ P. 1. | 9. (b)
τοῦ Κυρίου ἡμῶν P. 1. | 9. 35. (c) *
ὶ ἃ τινά εἰσι, καὶ ἃ χρὴ γενέσθαι
τὰ ταῦτα Cp. | 9. 14. (d) ἀκούων
1 | 9. 6. (e) * Θεοῦ S. 1. | 35. 9. (f)
ιν ἐνώπιον A. | 9. 6. (g) = A. | 9. 7.
) ἀγαπῶντι A. | 9. 36. (i) ἐκ A. | 9. 7.
(k) ἡμῖν βασιλείαν A. | 9. 5. ‖ ſic βα-
σιλείαν pro βασιλεῖς Cp. s. 1. V. | 14.
10. 5. ‖ & = καὶ ἱερεῖς Cu. | 13. 9.
(l) = Cu. | 13. 7. (m) = Cu. | 13. 9. (n)
= Cu. | 13. 9. (o) * ὁ Θεὸς A. Cp. 6. 1.
| 10. 35. 14. (p) = A. | 9. 7.

φὸς ὑμῶν, καὶ [q] συγκοινωνὸς || ἐν
τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ
ὑπομονῇ [r] Ἰησοῦ Χριςοῦ ||, ἐγε-
νόμην ἐν τῇ νήσῳ [s] τῇ καλουμέ-
νῃ || Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν
Ἰησοῦ Χριςοῦ.
10 Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν
τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα
ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς
σάλπιγγος,
11 [t] Λεγούσης ||· [u] Ἐγώ εἰμι
τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ
ἔσχατος· καί || Ὃ βλέπεις, γρά-
ψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς
[x] ἐκκλησίαις [y] ταῖς ἐν Ἀσίᾳ ||,
εἰς Ἔφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ
εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα,
καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλα-
δέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν.
12 Καὶ [z] ἐπέςρεψα βλέπειν
τὴν φωνὴν ἥτις [a] ἐλάλησε || μετ᾽
ἐμοῦ· καὶ ἐπιςρέψας εἶδον ἑπτὰ
λυχνίας χρυσᾶς·
13 Καὶ ἐν μέσῳ τῶν [b] ἑπτὰ
λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ || ἀνθρώπου,
ἐνδεδυμένον ποδήρη, καὶ περιε-
ζωσμένον πρὸς τοῖς [c] μαςοῖς ||
ζώνην χρυσῆν.
14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ
τρίχες λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν,
ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ὡς φλὸξ πυρός·
15 Καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμ
χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ
πυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ
φωνὴ ὑδάτων πολλῶν·
16 Καὶ [d] ἔχων || ἐν τῇ δε
αὐτοῦ χειρὶ ἀςέρας ἑπτά·
ἐκ τοῦ ςόματος αὐτοῦ ῥομφ
δίςομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη·
ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φα
ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ.
17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτὸν,
σα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ
νεκρός· καὶ [e] ἐπέθηκε || τὴν
ξιὰν αὐτοῦ [f] χεῖρα || ἐπ᾽ ἐ
λέγων μοι· Μὴ φοβοῦ· ἐγώ ε
ὁ [g] πρῶτος || καὶ ὁ ἔσχατος·
18 Καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενό
νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τ
αἰῶνας τῶν αἰώνων· [h] ἀμήν
καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ᾅδου
τοῦ θανάτου.
19 Γράψον [i] ἃ εἶδες, καὶ
εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι με
ταῦτα·
20 Τὸ μυςήριον τῶν ἑπτὰ
ςέρων [k] ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶ
μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τ
χρυσᾶς· οἱ ἑπτὰ ἀςέρες, ἄγγ
λοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰ
καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι [l] ἃς εἶδες
ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί.

Κε

|| 10. Act.10:10. 20:7. 22:17. 1 Cor.16:2. 2 Cor.12:2. Apo.4:2. || 11. Esa.41 44:6. 48:12. Apo.2:8. 21:6. 22:13. || 12. Ex.25:37. Zac.4:2. || 13. Ex.27:20. 28: 39:5. Lev.6:10. 16:4.32. Eze.1:26. 9:2. Dan.7:13. 10:5.16. Apo.2:1.18. 14:14. 6. || 14. Dan.7:9. 10:6. Apoc.2:18. 19:12. || 15. Exe.1:7.24. 40:3. 43:2. Dan.10 Apo.2:18. 10:1. 14:2. 19:6. || 16. Esa.49:2. Eph.6:17. Heb.4:12. Apo.1:20. 2:1. 3:1. 10:1. 19:15.21. || 17. 4Esd.10:30. Esa.41:4. 44:6. 48:12. Eze.1:28. Dan.8: 10:10. Sup.℣.11. Inf.2:8. 22:13. || 18. Iob 12:14. Ps.68:21. Esa.12:22. Rom.6: Apo.3:7. 20:1.12. || 19. Dan.2:29. Inf.4:1. || 20. Mal.2:7. Sup.℣.16. Inf.2:1.

(q) κοινωνὸς Cp. s. 2. v. | 14. 7. 11. 8. (r) ἐν Χριςῷ A. | 9. || ἐν Χριςῷ Ἰησοῦ Cp. s. 1. | 14. 4. 9. (s) = Cu. | 13. 9. (t) ἠχούσης P. 1. | 9. 5. (u) = Cp. s. 1. | 10. (x) * ἑπτὰ A. Cp. s. 2. v. | 11. 35. 14. (y) = A. | 9. (z) * ἐκεῖ Cp. s. 1. | 14. 9. 7. (a) λαλεῖ A. | 9. || ἐλάλει Cp. s. 1. | 9. 6. (b) λυχνιῶν ὁμοίωμα υἱῷ | 9. 6. 5. (c) μαζοῖς A. | 9. 6. 8. (d) = Cu. | 13. 9. (e) ἔθηκε A. | 9. 7. (f) = A. | 9. 26. (g) πρωτότοκος A. | 9. 5. (h) = A. | 9. (i) * οὖν A. Cp. s. 2. | 11. 1. 7. (k) οὓς εἶδες ἐν τῇ δεξιᾷ A. | 9. 7. (l) = P. 1. | 9. 2.

Κεφ. β'. 2.

Τῷ ἀγγέλῳ τῆς [m] Ἐφεσί-
νης || ἐκκλησίας γράψον·
δε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ
έρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ πε-
ατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυ-
ῶν τῶν χρυσῶν·
2 Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν
τον σου, καὶ τὴν ὑπομονήν
ι, [n] καὶ || ὅτι οὐ δύνῃ βασά-
[o] κακούς ||· καὶ [p] ἐπειράσω
ς φάσκοντας || εἶναι ἀποςό-
ς, καὶ οὐκ εἰσί· καὶ εὗρες
τοὺς ψευδεῖς·
3 [q] Καὶ ἐβάςασας, καὶ ὑπο-
ὴν ἔχεις, καὶ διὰ τὸ ὄνομά
ι κεκοπίακας, καὶ οὐ κέκμη-
; ||.
4 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ [r], ὅτι
ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀ-
κας.
5 Μνημόνευε οὖν πόθεν [s] ἐκ-
πτωκας ||, καὶ μετανόησον,
τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ
μὴ, ἔρχομαί σοι [t] ταχὺ ||,
κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ
τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετα-
σῃς.
6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μι-
ς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν,
|| κἀγὼ μισῶ.

7 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί
τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς [x] ἐκκλη-
σίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ
φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,
ὅ ἐςιν ἐν [y] μέσῳ τοῦ παραδεί-
σου τοῦ Θεοῦ ||.
8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς [z] ἐκ-
κλησίας Σμυρναίων || γράψον· Τά-
δε λέγει ὁ [a] πρῶτος || καὶ ὁ ἔ-
σχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς, καὶ
ἔζησεν·
9 Οἶδά σου [b] τὰ ἔργα καὶ ||
τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν,
(πλούσιος δὲ εἶ) καὶ τὴν βλασ-
φημίαν [c] τῶν λεγόντων Ἰουδαί-
ους εἶναι ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν,
ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.
10 Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις
πάσχειν· ἰδοὺ, μέλλει βαλεῖν
ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος εἰς φυλακὴν,
ἵνα πειρασθῆτε· καὶ [d] ἕξετε ||
θλίψιν ἡμερῶν δέκα· γίνου πιςὸς
ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν
ςέφανον τῆς ζωῆς.
11 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί
τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησί-
αις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ
τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου.
12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν
Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν
τὴν δίςομον τὴν ὀξεῖαν·

13 Οἶδα

1. Apo.1:11.13.16.20. || 2. Pſ.1:6. Mar.7:23. 2 Cor.11:13. Gal.1:7. Eph.4:14. m.2:19. Heb.6:10. 2 Pet.2:1. 1 Ioh.4:1. Inf.℣.9.13.19. 3:1.8.15. || 3. Gal.6:9. b.12:5. || 5. Matt.21:41. Inf.3:3.19. || 7. Gen.2:9. 4 Eſd.7:58. Matt.11:15. 13:9. Apo.3:5.12.21. 13:9. 21:7. 22:2.14. || 8. Eſa.41:4. 44:6. 48:12. Apo.1:8.11. 18. 22:13. || 9. Matt.6:20. Luc.12:21. Rom.2:17.28. 9:6. Gal.6:12. Phil.3:2. im.6:6.18. Iac.2:5. Sup.℣.2. 1:9. Inf.℣.13.19. 3:1.8.15. || 10. 4 Eſd.2:45. Matt. 22. 24:13. 1 Cor.9:25. 2 Tim.2:5. 4:7.8. Iac.1:2.12. Inf.3:11. 22:5. || 11. Matt. 15. 13:9. Sup.℣.7. Apo.3:6.13.22. 13:9. 20:14. 21:8. || 12. Apo.1:11.16. 2:16. 15.21.

m) ἐν Ἐφέσῳ A. Cp. R. 4. S. 1. | 7. o. (n) = A. | 9. (o) = Cu. | 13. 9. (p) ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυ- ς A. | 9. 5. (q) καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, ἐβάςασας διὰ τὸ ὄνομα μου, καὶ ἐκοπίασας (οὐ κεκοπίακες A. | 9. A. S. 2. | 4. 5. || = V. | 9. (r) * ὅ- α A. | 9. (s) πέπτωκας A. | 9. 7. (t) = A. V. | 10. (u) = A. | 9. 7. || & μεμίσηκας pro μισεῖς V. | 9. 6. (x) * ἑπτὰ A. | 9. 35. (y) τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ μου R. 1. S. 1. V. | 7. 11. || ſic A. ſed = μου | 9. (z) ἐν Σμύρνης ἐκκλησίας A. | 9. 8. (a) πρωτότοκος A. | 9. 5. 6. (b) = A. | 9. 33. (c) * ἐκ A. R. 2. | 10. 7. (d) ἔχητε A. | 9. 6.

13 Οἶδα [e] τὰ ἔργα σου, καὶ ‖
ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ
σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά
μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν
μου, [f] καὶ ‖ ἐν ταῖς ἡμέραις [g] ἐν ‖
αἷς Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πι-
στὸς, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν,
ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς·
14 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλί-
γα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας
τὴν διδαχὴν Βαλαὰμ, ὃς ἐδίδα-
σκε [h] τὸν ‖ Βαλὰκ [i] βαλεῖν ‖
σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσ-
ραὴλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα, καὶ
πορνεῦσαι.
15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρα-
τοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν Νικο-
λαϊτῶν [k]· ὃ μισῶ ‖.
16 Μετανόησον [l]· εἰ δὲ μὴ,
ἔρχομαί σοι ταχὺ, καὶ πολεμή-
σω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ
τοῦ στόματός μου.
17 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί
τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις·
Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ [m] φαγεῖν
ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμέ-
νου ‖, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον
λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνο-
μα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς
[n] ἔγνω ‖ εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.
18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ [o] τῆς ‖ ἐν
Θυατείροις ἐκκλησίας γράψ
Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ
ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
φλόγα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες
τοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ·
19 Οἶδά σου τὰ ἔργα,
τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν διακονί
[p] καὶ τὴν πίστιν ‖, καὶ τὴν
πομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σ
[q] καὶ ‖ τὰ ἔσχατα πλείονα
πρώτων.
20 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ [r] ὀ
γα ‖, ὅτι [s] ἐᾷς ‖ τὴν γυναῖ
Ἰεζαβὴλ, [t] τὴν λέγουσαν ‖ ἑ
τὴν προφῆτιν, [u] διδάσκειν
πλανᾶσθαι ‖ ἐμοὺς δούλους, π
νεῦσαι καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν
21 Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον
μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας
τῆς, καὶ οὐ [x] μετενόησεν ‖.
22 Ἰδοὺ, ἐγὼ βάλλω αὐ
εἰς [y] κλίνην ‖, καὶ τοὺς μοιχ
οντας μετ' αὐτῆς, εἰς θλῖψιν
γάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν
τῶν ἔργων [z] αὐτῶν ‖.
23 [a] Καὶ ‖ τὰ τέκνα αὐτῆς
ποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσ
ται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐ
εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ κ
δίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κα
τὰ ἔργα ὑμῶν.

24 Τ

‖13. Inf.3:1.8.15. ‖14. Num.22:23:24:14. 25:1. 31:16. Act.15:1.29. 1 Cor.8 2Pet.2:15. Iudæ 11. ‖15. Num.25:5. 31:8. ‖16. Esa.11:4. 49:2. Eph.6:17. 2Thes 8. Heb.4:12. Apo.1:16. 3:3. 19. 19:15. 21. ‖17. Esa.62:2. 65:15. Matt.11:15. 13:9. Ioh.4:32. 6:33. 49. 58. Sup. ℣. 7. 11. Apo.3:6. 12. 22. 13:9. 19:12. ‖18. Apo.1:14. ‖19. 2 Cor.9:1. 12. Apo.1:9. 3:1. 8. 15. ‖20. Ex.34:15. 1Reg.16:31. 2 Reg.9:7. A 15:20. 1 Cor.8:9. 10:19. 20. ‖23. 1 Sam.16:7. 1 Par.28:9. 29:17. 2 Par.6:30. Ps.7: 32:19. 62:13. Ier.11:20. 17:10. 20:12. Matt.16:27. Io.2:24. 25. Act.1:24. Rom.2 8:27. 14:12. 2 Cor.5:20. Gal.6:5. Apo.20:12.

(e) = A. | 9. 33. (f) = Cp. s. 1. | 9. 33. 14. (g) = Cu. | 13. 9. 7. (h) τῷ A. | 9. 7. 29. (i) βασιλεῖ A. 9. 5. (k) ὁμοίως A. R. 2. s. 1. sic Cu. ponit ad initium ℣. seq. | 23. (l) * οὖν A. R. 1. | 10. 7. 35. (m) τὸ μάννα τὸ κεκρυμμένον A. V. | 10. 7. 8. ‖ sed = tantum φαγεῖν ἀπὸ s. 1. R. 1. | 10. (n) οἶδεν A. R. 4. | 10. (o) τῷ A. & = ἐκκλησίας | 9. 7. (p) = Cu. | 13. 33. (q) = Cp. s. 1. V. A. | 9. 7. (r) πολὺ R. 1. | 9. 5. ‖ = A. | (s) ἀφεὶς A. Cp. s. 1. | 10. 14. 5. (t λέγει Cp. s. 1. | 10. 36. (u) διδάσ καὶ πλανᾷ τοὺς A. Cp. s. 1. | 10. 14. (x) θέλει μετανοῆσαι Cp. s. | 10. 14. ‖ illa autem verba ἐκ τ πορνείας αὐτῆς claudunt versum A. 4. (y) φυλακὴν A. | 9. 5. (z) αὐτῆς C s. 2. | 10. 6. 14. (a) = A. | 9. 7.

24 Ὑμῖν δὲ λέγω, [b] καὶ || λοι-
ῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι
κ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην,
καὶ || οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν [d] τὰ
έθη || τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν·
βαλῶ ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος·
25 Πλὴν ὃ ἔχετε, κρατήσατε
χρις οὗ [e] ἂν ἥξω ||·
26 Καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ τηρῶν
χρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω
ὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν·
27 Καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥά-
δῳ σιδηρᾷ· ὡς τὰ σκεύη τὰ κε-
εμικὰ [f] συντρίβεται ||, ὡς κἀγὼ
λήφα παρὰ τοῦ πατρός μου·
28 Καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀςέρα
ὸν πρωϊνόν.
29 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ
Ιvεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Κεφ. γ'. 3.

ΚΑὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρ-
δεσιν ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ [g] ἑπτὰ ||
πνεύματα τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς
ἑπτὰ ἀςέρας· Οἶδά σου τὰ ἔρ-
γα, ὅτι τὸ ὄνομα ἔχεις [h] ὅτι ||
ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ.
2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ [i] ςήρι-
ξον || τὰ λοιπὰ ἃ [k] μέλλει ἀπο-
θανεῖν ||· οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ
ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ [l].
3 Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας
[m] καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει ||, καὶ
μετανόησον· Ἐὰν οὖν μὴ γρηγο-
ρήσῃς, ἥξω [n] ἐπί σε || ὡς κλέ-
πτης, καὶ οὐ μὴ γνῷς ποίαν ὥ-
ραν ἥξω ἐπί σε.
4 [o] Ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα
[p] καὶ || ἐν Σάρδεσιν, [q] ἃ || οὐκ
ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ
περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευ-
κοῖς· ὅτι ἄξιοί εἰσιν.
5 Ὁ νικῶν [r], οὗτος || περιβα-
λεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ
οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς [s], καὶ
ἐξομολογήσομαι τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ || ἐνώπιον τοῦ πατρός μου,
καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
6 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ
Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν [t] Φι-
λαδελφείᾳ || ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινὸς,
ὁ ἔχων τὴν [u] κλεῖδα || τοῦ Δαβὶδ·
ὁ ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς [x] κλείει·
καὶ κλείει, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει ||·
8 Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ, δέ-
δωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεῳγ-
μένην, [y] καὶ || οὐδεὶς δύναται
κλεῖσαι

||25. Apo.3:11. ||26. Pſ.2:8. Dan.7:22. Matt.19:28. Luc.22:29. Io.6:29. 1 Cor.6:3. 1 Io.3:23. Apo.3:21. 20:4. 22:5. ||27. Pſ.2:8.9. 49:15. ||28. 2 Pet.1:19. Apo.22:16. ||29. Matt.11:15. 13:9.43. Sup.℣.7.11.17. Inf.3:6.13.22. 13:9. Cap. III. ||1. Eph.2:1.5. 1 Tim.5:6. Apo.1:4.11.16.20. 2:1.2.9.13. 4:5. 5:6. 8:2. ||2. 3. Inf.℣.19. Matt.24:42. 25:13. Mar.13:33. Luc.12:39.40. 21:36. Rom.6:17. 1 Tim.6:20. 2 Tim.1:13. 1 Theſſ.5:2.6. 2 Pet.3:10. 5:8. Apo.2:5. 16:15. ||4. 4 Eſd.2:39. Act.1:15. Iudæ 23. Apo.4:4. 6:11. 7:9.13. 11:13. 14:4. ||5. Ex.32:32. Pſ.69:29. Matt.10:32. Luc.12:8. Phil.4:3. Apo.13:8. 17:8. 19:8. 20:12. 21:27. ||7. Inf.℣.14. Iob 12:14. Eſa.22:22. Luc.1:32. 1 Io.5:20. Apo.1:11.18. 5:5. 6:10. 19:11. 22:16. ||8. 1 Cor.16:9. 2 Cor.2:12. Col.4:3. Sup.2:2.9. 13.19.

(b) = A. | 9.7. || τοῖς Cu. | 13.9. (c) = A. | 9.7. (d) τὸ βάθος V. | 9.6. (e) ἀνοίξω R. 1. | 9.5. || & ἕως pro ἄχρις A. | 9.5. (f) συντριβήσεται Cp. s. 2. | 14.10.36. (g) = Cu. | 13.9. (h) καὶ W. | 9.7. (i) τήρησον P. 1. | 9.5. (k) ἔμελλον ἀποθ. Cu. | 13.9. || ἔμελλες ἀποβάλλειν W. | 9.14. (l) * μου A. Cp. s. 1. | 10.7.14. (m) = Cp. | 14.9.33. (n) = A. | 9.7. (o) * ἀλλ' A. Cp. s. 2. | 11.7.35. (p) = A. | 9.7. (q) οἳ R. 1. | 9.8.29. (r) οὕτως Cu. | 13.9.7. (s) = P. 1. | 9. || pro ἐξο.. legit ὁμολογήσω Cp. s. 2. | 10.7.14. (t) Φιλαδελφίᾳ P. 1. | 9.6. (u) κλεῖν A. | 9. (x) κλείσει· καὶ ὁ κλείων, καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει R. 1. | 9. || κλείσει αὐτὴν, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων. καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει Cp. R. al. s. 2. | 14.11. (y) ἣν A. Cp. s. 2. | 5.7.8.11.14.

κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις
δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λό-
γον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου.
9 Ἰδοὺ, [z] διδῶμι || ἐκ τῆς συν-
αγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόν-
των ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ
οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ,
ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξωσι καὶ
προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν πο-
δῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠ-
γάπησά σε.
10 [a] Ὅτι || ἐτήρησας τὸν λό-
γον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε
τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρα-
σμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ
τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι
τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 [b] Ἰδοὺ, || ἔρχομαι ταχύ·
κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ
τὸν στέφανόν σου.
12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν
στύλον ἐν τῷ [c] ναῷ || τοῦ Θεοῦ
μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι·
καὶ γράψω ἐπ᾽ [d] αὐτὸν || τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ μου, [e] καὶ τὸ ὄνομα
τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου || τῆς
καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἣ [f] καταβαί-
νει ἐκ || τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ
μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν.
13 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί
τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς [g] ἐκ-
κλησίας Λαοδικέων || γράψον·
Τάδε λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς
ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, ἡ ἀρχὴ
τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ·
15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ο
τε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός· ὄφ
λον ψυχρὸς εἴης ἢ ζεστός.
16 Οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, κ
οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστὸς, μέλλ
σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου·
17 Ὅτι λέγεις· [h] Ὅτι || πλο
σιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, κ
οὐδενὸς χρείαν ἔχω. Καὶ οὐκ ο
δας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος, κ
ἐλεεινὸς, καὶ πτωχὸς, καὶ τυ
φλὸς, καὶ γυμνός.
18 Συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι
παρ᾽ ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένο
ἐκ πυρὸς, ἵνα πλουτήσῃς· κα
ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ
[i] καὶ || μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆ
γυμνότητός σου· καὶ κολλούριο
[k] ἔγχρισον || τοὺς ὀφθαλμούς σου
ἵνα βλέπῃς.
19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐ
λέγχω καὶ παιδεύω· [l] ζήλωσο
οὖν καὶ μετανόησον.
20 Ἰδοὺ, ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν
καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆ
φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύ-
ραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν
καὶ δειπνήσω μετ᾽ αὐτοῦ, κα
αὐτὸς μετ᾽ ἐμοῦ.
21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ κα-
θίσαι μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου,
ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα
μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρό-
νῳ αὐτοῦ.
22 Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί
τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Κεφ.

|| 9. Esa.49:23. 60:14. Apo.2:9. || 10. 1 Cor.10:13. 2 Pet.2:9. || 11. Phil.4:5. Apo.1:3. 2:5. 16.25. 22:7. 12. 20. || 12. 1 Reg.7:21. Gal.2:9. 4:26. Heb.12:22. 2 Tim.2:19. Apo.2:7. 11. 17. 14:1. 21:2. 10. 14. 22:4. || 14. Col.1:15. 1 Io 5:20. Apo.1:5. 11. 3:7. || 15. Luc.12:48. 2 Pet.2:21. || 17. Hos.12:8. 1 Cor.4:8. Inf.19:8. || 18. Esa.55:1. Matt.13:44. 25:9. 2 Cor.5:3. Apo.7:13. 16:15. 19:8 || 19. Iob 5:17. Prov.3:12. Heb.12:5.6. Iac.1:12. || 20. Cant.5:2. Luc.12:36. Io.14:23. &c. || 21. Mat.19:28. Luc.22:30. 1 Cor.6:2. 2 Tim.2:12. Apo.1:6. 2:26.27. || 22. Apo.2:7. 11:17.29. 3:6.13.

(z) διδῶ A.| 9.|| δώσω V.| 9.6. (a) καὶ A.| 9.7. (b) = Cp. s. 1.| 9.14. (c) ναῷ A.| 9.5. (d) αὐτοῦ Cu.| 9.6. (e) = P. 1.| 9. (f) καταβαίνουσα ἀπὸ Cu.| 13. 6.9. || & ἀπὸ pro ἐκ Cp. s. 2.| 10.5.7. 14. (g) ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας Cp. s. 1.| 14.9.4.7. (h) = Cp. s. 1.| 14.9.7. (i) = Cu.| 13.9.7. (k) ἐγχρίσαι ἵνα ἐγχρίσῃς R. 2. S. 1.| 10.35. (l) ζήλευε A.| 9.6.

Κεφ. δ΄. 4

ΜΕτὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ
θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐ-
ενῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν
ιουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης
ετ' ἐμοῦ, λέγουσα· [m] Ἀνάβα ||
δε, καὶ δείξω σοι [n] ἃ || δεῖ γε-
:σθαι μετὰ ταῦτα·
2 Καὶ εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύ-
ατι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν
ῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου
κθήμενος.
3 [o] Καὶ ὁ καθήμενος ἦν || ὅμοιος
ιάσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ [p] σαρδί-
ῳ ||· καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου
ιοία [q] ὁράσει σμαραγδίνῳ ||.
4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρό-
ι εἴκοσι καὶ τέσσαρες· καὶ ἐπὶ
οὺς θρόνους εἶδον [r] τοὺς || εἴκοσι
καὶ || τέσσαρας πρεσβυτέρους
αθημένους, περιβεβλημένους
ἐν || ἱματίοις λευκοῖς· καὶ [s] ἔ-
χον || ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
εφάνους χρυσοῦς.
5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύ-
νται ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ
ωναί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυ-
ὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου,
ἅ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ
Θεοῦ.
6 Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου [u] θά-
.ασσα [x] ὑαλίνη ||, ὁμοία κρυ-
ςάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου
καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα
ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπρο-
σθεν καὶ ὄπισθεν.
7 Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅ-
μοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον
ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρί-
τον ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς
[y] ἄνθρωπος ||, καὶ τὸ τέταρτον
ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ.
8 Καὶ τέσσαρα ζῶα, ἓν καθ'
[z] ἑαυτὸ ||, εἶχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ
κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν [a] γέμοντα ||
ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ
ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέ-
γοντα· [b] Ἅγιος ||, ἅγιος, ἅγιος
Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ
ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.
9 Καὶ ὅταν [c] δώσουσι || τὰ ζῶα
δόξαν καὶ τιμὴν καὶ [d] εὐχαριςί-
αν || τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου,
τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων,
10 [e] Πεσοῦνται || οἱ εἴκοσι καὶ
τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον
τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου,
καὶ [f] προσκυνήσουσι || τῷ ζῶντι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ
[g] βαλοῦσι || τοὺς ςεφάνους αὐτῶν
ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες·
11 Ἄξιος εἶ [h] Κύριε || λαβεῖν
τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν
δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάν-
τα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου [i] εἰ-
σὶ ||, καὶ ἐκτίσθησαν.

Κεφ.

|| 1. Apo.1:10.19. 22:6. || 2. Ex.24:9. Eſa.6:1. Eze.1:26. 10:1. Dan.7:9. Apo.1:
0. 17:3. 21:10. || 3. Apo.1:6. 2:26. 3:4. 6:11. 7:9.13. 19:14. 22:5. || 5. Eze.1:24. Apo.
:4. 3:1. 5:6. 8:2.5. 10:3. 11:19. 14:2. 16:18. 19:6. || 6. Eze.1:5.18.22. Apo.15:2. || 7.
:ze.1:10. || 8. Eſa.6:2.3. Apo.1:4.8. 11:17. 16:5. || 10. Inf.5:14. || 11. Neh.9:6. Sir.
9:21. Apo.5:12.

(m) ἀνάβηθι A. | 9.6. (n) ὅσα A. | 9.
.7. (o) = Cp. | 14.9. 2. || & = ἦν A.
9. (p) σαρδίῳ A. | 9.6. (q) ὅρασις σμα-
αγδίνων R. 1. | 9.6. || ὅμοιος pro ὁ-
ιοία Cu. | 13.9.6. (r) = A. | 9. 2. || &
:um εἶδον = P. 1. | 9. 33. (s) = A. | 9.7.
t) = A. Cp. S. 1. | 10.26. 14. (u) * ὡς A.
Cp. | 9.7.14. (x) ὑελίνη Cu. | 9.13.6.
y) ἀνθρώπου A. | 9. 6. || ſic R. 2. & =
ος | 9. (z) ἐν αὐτῶν A. | 9. 27. (a) γέ-
μουσιν A. | 9.6. (b) novies ponitur Cp.
S. 1. | 14.10. (c) δῶσι Cu. | 13.9.6. (d)
εὐλογίαν V. | 9.5. (e) προσέπιπτον V.
| 9.7. (f) προσκυνοῦσι Cu. | 13.9.6.
|| προσεκύνουν V. | 9. (g) βάλλουσιν Cu.
| 13.9.6. || ἔβαλλον V. | 9. (h) ὁ Κύριος
καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος Cp. S. 2. | 14.
10. 25. || ſic A. ſed = ὁ ἅγιος | 9. (i)
ἦσαν A. | 9.6.

Κεφ. ε΄. 5.

1 ΚΑὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ
καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου
βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ
[k] ὄπισθεν ||, κατεσφραγισμένον
σφραγῖσιν ἑπτά.
2 Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν
κηρύσσοντα [l] φωνῇ μεγάλῃ· Τίς
ἐστιν ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον,
καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ;
3 Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ
οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ
ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ
βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό.
4 Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον [m] πολλὰ ||,
ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι
[n] καὶ ἀναγνῶναι || τὸ βιβλίον,
οὔτε βλέπειν αὐτό.
5 Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων
[o] λέγει || μοι· Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ
ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ [p] ὢν || ἐκ τῆς
φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαβὶδ, [q] ἀ-
νοῖξαι || τὸ βιβλίον, καὶ [r] λῦσαι ||
τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ.
6 [s] Καὶ εἶδον, || καὶ ἰδοὺ ἐν
μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσά-
ρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσ-
βυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγ-
μένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ, καὶ
ὀφθαλμοὺς ἑπτά· [t] οἵ || εἰσι τὰ
ἑπτὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματα τὰ [u] ἀ-
πεσταλμένα || εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

7 Καὶ ἦλθε καὶ εἴληφε τὸ
βλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθη
νου ἐπὶ τοῦ θρόνου.
8 Καὶ ὅτε [x] ἔλαβε || τὸ
βλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα κα
εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔ
σον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχον
ἕκαστος [y] κιθάρας || καὶ φιά
χρυσᾶς, γεμούσας θυμιαμάτ
αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγι
9 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καιν
λέγοντες· Ἄξιος εἶ [z] λαβεῖν
βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφ
γῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης,
ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ
ματί [a] σου ||, ἐκ πάσης φυ
καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνο
10 Καὶ ἐποίησας [b] ἡμᾶς ||
Θεῷ ἡμῶν [c] βασιλεῖς || καὶ ἱερε
καὶ [d] βασιλεύσομεν || ἐπὶ τῆς γ
11 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φ
νὴν ἀγγέλων πολλῶν [e] κυκλόθε
τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τ
πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθ
αὐτῶν μυριάδες μυριάδων,
χιλιάδες χιλιάδων·
12 Λέγοντες φωνῇ μεγάλ
Ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγ
νον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ [f] πλο
τον || καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν κ
τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.
13 Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐστιν
τῷ οὐρανῷ, καὶ [g] ἐν τῇ γῇ ||, κ
ὑπ

|| 1. Esa.8:16. Eze.2:9.10. || 2. Esa.29:11. || 3. Phil.2:10. Apo.5:13. || 5. Gen.
9.10. Esa.11:1.10. Rom.15:12. Heb.7:14. Apo.4:10. 22:16. ||6. Esa.53:7. Zac.3
4:10. Io.1:29.36. Act.8:32. 1 Pet.1:19. Apo.1:4.7. 3:1. 4:5. 5:12. 7:14. 8:2. 12:
13:8. ||8. Ps.141:2. Apo.4:8.10. 8:3.4. 14:2. ||9. Act.20:28. Rom.3:24. 1 Cor.1:
6:20. 7:23. Eph.1:7. Col.1:14. Heb.9:12. 10:10. 1 Pet.1:18.19. 2 Pet.2:1. 1 Io.1
Apo.4:11. 14:3. ||10. Ex.19:6. 1 Pet.2:5.9. Apo.1:6. 20:6. 22:5. || 11. Deut.33
Dan.7:10. Ps.68:17. Heb.12:22. || 12. Apo.4:11. || 13. 1 Par.29:11. Rom.9:5. 11:
16:27. Gal.1:5. Eph.3:21. Phil.2:10. 4:20. 1 Tim.6:16. 2 Tim.4:18. Heb.13:2
1 Pet.4:11. 2 Pet.3:18. Iudæ ℣.25. Inf.7:10.

(k) ἔξωθεν Cp. V. | 14. 9. 5. (l) * ἐν R. 2. | 9. 7. (m) πολὺ Cu. | 13. 9. 6. (n) = S. 1. V. | 10. 33. (o) εἶπε V. | 9. 5. (p) = A. Cp. S. 1. | 26. 8. 10. 14. (q) ὁ ἀνοίγων R. 2. | 9. 6. (r) = A. R. 2. | 10. 33. 29. (s) = A. | 9 2. || & = καὶ ἰδοὺ R. 4. | 9. (t) ἃ Cu. | 13. 7. (u) ἀποστελλόμενα Cu.

| 13. 6. (x) ἤνοιξε V. | 9. 5. (y) κιθάρ A. | 9. 6. (z) * Κύριε V. | 9. 35. (a) = Cu. | 13. 9. 7. (b) αὐτοὺς A. Cp. S. | 10. 14. 7. (c) βασιλείαν A. | 9. (d) βα σιλεύσουσιν A. | 9. (e) κύκλῳ S. 2. | 1 6. (f) θεότητα V. | 9. 5. (g) ἐπὶ τῆς γ A. Cp. S. 1. V. | 11. 14. 7.

οκάτω τῆς γῆς, καὶ [h] ἐπὶ τῆς
λάσσης ‖ ἅ ἐςι, καὶ [i] τὰ ἐν
τοῖς πάντα, ‖ ἤκουσα [k] λέγον-
ς ‖· Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ
νου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία
ὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κρά-
; εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. [l]
14 Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα [m] ἔλε-
ν·‖ Ἀμήν· καὶ οἱ [n] εἰκοσι-
σσαρες ‖ πρεσβύτεροι ἔπεσαν,
καὶ προσεκύνησαν [p] ζῶντι εἰς
ὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ‖.

Κεφ. ς'. 6.

ΚΑὶ εἶδον [q] ὅτε ‖ ἤνοιξε τὸ
ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν [r] σφρα-
δων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν
σσάρων ζώων λέγοντος, ὡς φω-
ς βροντῆς· Ἔρχου [s] καὶ βλέπε ‖.
2 [t] Καὶ εἶδον, ‖ καὶ ἰδοὺ ἵπ-
ος λευκός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ'
αὐτῷ ‖, ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη
ὐτῷ ςέφανος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν,
αὶ ἵνα νικήσῃ:
3 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν δευτέραν
φραγῖδα, ἤκουσα τοῦ δευτέρου
ώου λέγοντος· Ἔρχου [x] καὶ
λέπε ‖.
4 Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος
πυῤῥός ‖· καὶ τῷ καθημένῳ [z] ἐπ'
ὐτῷ ‖ ἐδόθη [a] αὐτῷ ‖ λαβεῖν
ὴν εἰρήνην [b] ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ‖
να ἀλλήλους σφάξωσι· καὶ ἐδό-
η αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τρίτην
σφραγῖδα, ἤκουσα τοῦ τρίτου
ζώου λέγοντος· Ἔρχου καὶ [c] βλέ-
πε. Καὶ εἶδον ‖, καὶ ἰδοὺ, ἵππος
μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐ-
τῷ, ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
6 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ
τῶν τεσσάρων ζώων [d] λέγουσαν ‖·
Χοῖνιξ σίτου δηναρίου· καὶ τρεῖς
χοίνικες κριθῆς δηναρίου· καὶ τὸ
ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς.
7 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖ-
δα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν
τοῦ τετάρτου ζώου [e] λέγουσαν ‖·
Ἔρχου [f] καὶ βλέπε ‖.
8 Καὶ [g] εἶδον, καὶ ‖ ἰδοὺ ἵπ-
πος χλωρὸς, καὶ ὁ καθήμενος ἐ-
πάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ Θά-
νατος· καὶ ὁ ᾅδης [h] ἀκολουθεῖ
μετ' αὐτοῦ ‖· καὶ ἐδόθη αὐτοῖς
ἐξουσία [i] ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέ-
ταρτον τῆς γῆς, ‖ ἐν ῥομφαίᾳ
καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ
[k] ὑπὸ ‖ τῶν θηρίων τῆς γῆς.
9 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην
σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ
θυσιαςηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσ-
φαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν [l] ἣν
εἶχον·
10 Καὶ [m] ἔκραζον ‖ φωνῇ με-
γάλῃ, λέγοντες· Ἕως πότε ὁ
δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινὸς
οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα
ἡμῶν

‖14 Apo.4:9. 19:4. Cap. VI. ‖1. Sup.4:6. 5:5.9. ‖2. Inf.14:14. 19:11. ‖6. Inf.9:8. ‖8. Eze.14:13.&c. ‖9. Apo.1:9. 8:3. 9:13. 12:17. 14:18. 19:10. 20:4. ‖10. Esd.4:35. 15:8. 2 Pet.2:1. 1 Ioh.5:20. Iudæ 4. Apo.3:14. 19:2.

(h) ἐν τῇ θαλάσσῃ V.|6.9.7. (i) πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας R. 1.|9. (k) λέγοντα Cu.|13.6. (l) * Ἀμήν. Cp. s. 1.|14.9. (m) λέγοντα τὸ Cp. s. 2.|14.10.36. (n) = A.|9. (o) * ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν V.|9.35. (p) = Cp. s. 1.|14.9.29. (q) ὅτι Cp. s. 1. V.|14.10.7. (r) * ἑπτὰ Cp. V.|9.35.27. (s) καὶ ἴδε R. 2.|9.5. ‖ = Cu.|13.9. (t) = R. 2.|9.2. (u) αὐτὸν Cu.|13.9.6. (x) καὶ ἴδε R. 1.|9.5. ‖ = Cu.|13.9. (y) πυῤῥός P. 1.|9.6. (z) ἐπ' αὐτὸν Cu.|13. (a) = Cu.|13. (b) τῆς γῆς, Cu.|13. (c) ἴδε R. 2.|9.5. (d) λεγόντων V.|9.6.29. (e) λέγοντος Cp. V.|14.9.6. (f) = Cu.|13. ‖ καὶ ἴδε R. 2.|9.5. (g) = R. 2.|9.2. (h) ἠκολούθει αὐτῷ R. 2. s. 1. V.|7.8.11. (i) ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἀποκτεῖναι A.|9.4. (k) τὸ τέταρτον A.|9. ‖ & τοῖς θηρίοις pro ὑπὸ τῶν θηρίων V.|9. (l) * τοῦ ἀρνίου Cp. s. 1.|14.9.35. (m) ἔκραξαν A.|9.6.

ἡμῶν [n] ἀπὸ || τῶν κατοικούντων
ἐπὶ τῆς γῆς;
11 Καὶ [o] ἐδόθησαν ἑκάστοις στο-
λαὶ λευκαὶ ||, καὶ ἐῤῥέθη αὐτοῖς
ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον
[p] μικρὸν ||, ἕως οὗ [q] πληρώσονται ||
καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ μέλλοντες
ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί.
12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ ἰδοὺ
σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ
ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος
τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη [r] ἐγένετο
ὡς αἷμα·
13 Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ
ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλ-
λει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς, ὑπὸ
μεγάλου ἀνέμου [s] σειομένη ||.
14 Καὶ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη
ὡς βιβλίον [t] εἱλισσόμενον ||, καὶ
πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων
αὐτῶν [u] ἐκινήθησαν ||·
15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ οἱ μεγιστᾶνες, [x] καὶ οἱ πλού-
σιοι, || καὶ οἱ χιλίαρχοι, καὶ οἱ
[y] δυνατοὶ ||, καὶ πᾶς δοῦλος καὶ
πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς
εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέ-
τρας τῶν ὀρέων·
16 Καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ
ταῖς πέτραις· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου
τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου,
καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου·
17 Ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μ
γάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ· καὶ τ
δύναται σταθῆναι;

Κεφ. ζ. 7.

1 ΚΑὶ μετὰ [z] ταῦτα || εἶδ
τέσσαρας ἀγγέλους ἑσ
τας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνί
τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέ
σαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μ
[a] πνέῃ ἄνεμος || [b] ἐπὶ τῆς γῆς
μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μή
ἐπὶ [c] πᾶν || δένδρον.
2 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελ
[d] ἀναβάντα || ἀπὸ [e] ἀνατολῆς
ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα Θεο
ζῶντος· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλ
τοῖς [f] τέσσαρσιν || ἀγγέλοις οἷ
ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆ
καὶ τὴν θάλασσαν,
3 Λέγων· Μὴ ἀδικήσητε τὴ
γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτ
τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ [g] σφραγί
σωμεν || τοὺς δούλους τοῦ Θεο
ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.
4 [h] Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶ
ἐσφραγισμένων· || ρμδ' χιλιάδε
ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς
υἱῶν Ἰσραήλ.
5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ιβ' χι
λιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς
[m] Ῥουβὴν ||, ιβ' χιλιάδες [n] ἐ-
σφραγισμένοι ||· ἐκ φυλῆς Γὰδ,
ιβ' χιλιάδες ἐσφραγισμέναι·
6 Ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, ιβ' χιλι-
άδες

|| 11. Heb. 11:40. Apoc. 3:5. 7:9. 14. || 12. Ioel. 2:10. 31. 3:15. Matt. 24:29. Act. 2:20. || 14. Ps. 102:27. Esa. 34:4. 5:25. Ier. 4:24. Heb. 1:12. Apo. 16:20. || 15. Esa. 2:19. || 16. Esa. 2:19. Hos. 10:8. Luc. 23:30. Apo. 9:6. Cap. VII. || 2. Apo. 14:1. || 3. 4 Esd. 2:38. Eze. 9:4. Apo. 6:6. 9:4. 14:1.

(n) ἐκ A. | 9. 7. (o) ἐδόθη αὐτοῖς ἑ-
κάστῳ στολὴ λευκὴ A. R. 4. S. 1. | 11. 36.
(p) = Cp. R. 4. S. 1. | 14. 10. 29. (q) πλη-
ρωθῶσι A. Cp. V. | 10. 6. 14. || πληρώ-
σωσι R. 4. S. 1. | 10. 6. (r) * ὅλη A. Cp.
S. 2. | 35. 11. 14. (s) σαλευομένη A. | 9.
5. (t) * ὁ Cu. | 13. 7. || ἑλισσόμενος Cu.
| 9. 13. (u) ἐπεκίνησαν A. | 9. 7. (x) = P.
1. | 9. (y) ἰσχυροὶ A. Cp. S. 1. | 10. 14. 5.
(z) τοῦτο A. R. 4. | 10. 6. (a) πνέωσιν
V. | 9. (b) = A. | 9. (c) τι Cp. R. 2. V.
| 10. 5. || = A. & δένδρου pro δένδρον
| 9. (d) ἀναβαίνοντα A. | 9. 6. (e) ἀνα-
τολῶν A. | 9. 6. (f) παρεστῶσιν P. 1. | 9.
5. (g) σφραγίζωμεν Cu. | 13. 6. (h)
= A. | 9. 35. (m) Ῥουβεὶν Cu. | 13. 6.
(n) = & in 3. ℣. seqq. A. W. | 10.

ίες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς
εφθαλείμ, ιβ΄ χιλιάδες ἐσφρα-
σμένοι· ἐκ φυλῆς Μανασσῆ,
΄ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι·
7 Ἐκ φυλῆς Συμεὼν, ιβ΄ χι-
άδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς
ευΐ, ιβ΄ χιλιάδες ἐσφραγισ-
ένοι· ἐκ φυλῆς Ἰσασχὰρ, ιβ΄
λιάδες ἐσφραγισμένοι,
8 Ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, ιβ΄
λιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυ-
ῆς Ἰωσὴφ, ιβ΄ χιλιάδες ἐσφρα-
σμένοι· ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ιβ΄
λιάδες ἐσφραγισμένοι.
9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, [o] καὶ
οὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ‖ ἀριθμῆσαι
τὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς
νους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ
λωσσῶν, ἑςῶτες [p] ἐνώπιον ‖
οῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρ-
ου, [q] περιβεβλημένοι ‖ ςολὰς
ευκάς· καὶ [r] φοίνικες ‖ ἐν ταῖς
ερσὶν αὐτῶν·
10 Καὶ [s] κράζοντες ‖ φωνῇ
εγάλῃ, λέγοντες· Ἡ σωτηρία
ῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ
οῦ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ.
11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι
ἑςήκεσαν ‖ κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ
ῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσ-
άρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον
οῦ θρόνου [u] ἐπὶ [x] πρόσωπον ‖ αὐ-
ῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ,
12 Λέγοντες· Ἀμήν· ἡ εὐλο-
ία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ
εὐχαριςία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύ-
ναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.
13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν
πρεσβυτέρων, [y] λέγων ‖ μοι· Οὗ-
τοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς ςολὰς
τὰς λευκὰς, τίνες εἰσὶ, καὶ πό-
θεν ἦλθον;
14 Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύριε [z],
σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοί
εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως
τῆς μεγάλης· καὶ [a] ἔπλυναν ‖
τὰς ςολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκα-
ναν [b] ςολὰς αὐτῶν ‖ ἐν τῷ αἵ-
ματι τοῦ ἀρνίου.
15 Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ
θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν
αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ
ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ
[c] τοῦ θρόνου ‖, σκηνώσει ἐπ᾽ αὐ-
τούς.
16 Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ
[d] διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ [e] μὴ ‖ πέ-
σῃ ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν
καῦμα·
17 Ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέ-
σον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτοὺς,
καὶ [f] ὁδηγήσει ‖ αὐτοὺς ἐπὶ [g] ζώ-
σας ‖ πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξα-
λείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον [h] ἀ-
πὸ ‖ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Κεφ. η΄. 8.

1 ΚΑὶ [i] ὅτε ‖ ἤνοιξε τὴν σφρα-
γῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο
σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμιώριον.
2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέ-
λους,

‖9. 4 Esd.2:39. Apo.3:5.18. 4:4. 6:11. 7:14. ‖10. Ps.3:9. Esa.43:11. Ier.3:23. Ios.13:4. Apoc.5:13. 19:1. ‖13. 4 Esd.2:44. ‖14. Esa.1:18. Zach.3:3. Heb.9:14. Ioh.1:7. Apo.1:5. ‖15. Esa.4:5.6. Inf.21:3. ‖16. Ps.121:6. Esa.49:10. ‖17. Ps.23: . 36:8. Esa.25:8. Io.10:11. Apo.5:6. 21:4. Cap. VIII. ‖2. Tob.12:15. Matt.18: o. Luc.1:19.

(o) ὄχλον πολὺν, καὶ A. | 9. 6. 7.) ἐπὶ A. | 9. 5. 7. (q) περιβεβλημέ-νους A. R. 2. | 9. 6. (r) Φοίνικας R. 4. 9. 6. (s) κράζουσι A. | 9. 6. (t) εἱςή-κεισαν Cu. | 13. 6. (u)* αὐτοῦ Cp. s. 2. 10. 35. (x) πρόσωπα Cp. s. 2. v. | 36. 1. (y) καὶ ἔλεγε V. | 9. 6. 7. (z)* μου Cp. s. 2. | 14. 10. 35. (a) ἐπλάτυναν Cu. | 13. 5. 14. (b) αὐτὰς A. | 9. (c) τῷ θρόνῳ Cu. | 13. 6. (d)* μὴ A. | 9. 7. (e) οὐ Cu. | 13. 7. (f) ὁδηγεῖ R. 4. | 9. 36. (g) ζωῆς A. s. 1. v. | 11. 6. 8. (h) ἐκ A. | 9. 7. (i) ὅταν A. | 9. 6.

λους, οἳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἑςή-
κασι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ
σάλπιγγες.
3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθε,
καὶ ἐςάθη ἐπὶ [k] τὸ θυσιαςήριον ||,
ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ
ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ,
ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν
ἁγίων πάντων, ἐπὶ τὸ θυσιαςή-
ριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ
θρόνου [l].
4 Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν
θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν
ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου,
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
5 Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος [m] τὸν ||
λιβανωτὸν [n], καὶ ἐγέμισεν [o] αὐ-
τὸν || ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαςη-
ρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν·
καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ
καὶ ἀςραπαὶ καὶ σεισμός.
6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι [p] ἔχον-
τες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡ-
τοίμασαν ἑαυτοὺς ἵνα σαλπί-
σωσι.
7 Καὶ ὁ πρῶτος [q] ἄγγελος ||
ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα
καὶ πῦρ μεμιγμένα [r] αἵματι, καὶ
ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρί-
τον [s] τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ
πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.
8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐ-
σάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα
[t] πυρὶ || καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν
θάλατταν· καὶ ἐγένετο τὸ τρί-
τον τῆς θαλάσσης, αἷμα.
9 Καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον [u] τῶν
κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ,
τὰ ἔχοντα ψυχάς ||· καὶ τὸ τρί-
τον τῶν πλοίων διεφθάρη.
10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐ-
σάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἀςὴρ μέγας καιόμενος ὡς
λαμπὰς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρί-
τον τῶν ποταμῶν [x], καὶ ἐπὶ τὰς
πηγὰς ὑδάτων ||.
11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀςέρος
λέγεται Ἄψινθος· καὶ γίνεται
τὸ τρίτον [y] τῶν ὑδάτων || εἰς ἄ-
ψινθον, καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀ-
πέθανον [z] ἐκ || τῶν ὑδάτων, ὅτι
ἐπικράνθησαν.
12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος
ἐσάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον
τοῦ ἡλίου, καὶ τὸ τρίτον τῆς σε-
λήνης, καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀςέ-
ρων· ἵνα [a] σκοτισθῇ || τὸ τρίτον
αὐτῶν, καὶ [b] ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ
τὸ τρίτον αὐτῆς ||, καὶ ἡ νὺξ ὁ-
μοίως.
13 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς
[c] ἀγγέλου || πετωμένου [d] ἐν με-
σουρανήματι ||, λέγοντος φωνῇ
μεγάλῃ· Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς
κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν
λοιπῶν φωνῶν [e] τῆς σάλπιγγος ||
τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόν-
των σαλπίζειν.

Κεφ. θ'. 9.

1 ΚΑὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐ-
σάλπισε, καὶ εἶδον ἀςέρα
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς
τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς
τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου.
2 Καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς ἀ-
βύσσου

|| 3. Apo.5:8. 6:9. 9:13. 14:18. || 4. Ps.141:2. || 5. Inf.11:19. 16:18. Cap. IX. || 1. Luc.8:31. Apo.17:8. 20:1.

(k) τοῦ θυσιαςηρίου Cu. | 13. 6. (l)* τοῦ Θεοῦ V. | 9. 27. (m) τὸ Cu. | 13. (n)* χρυσοῦν V. | 9. (o) αὐτὸ Cu. | 13. (p)* οἱ A. | 9. 7. (q) = A. | 9. 37. (r)* ἐν Cu. | 13. 7. (s) * τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον A. s. 1. | 10. 27. (t) = Cp. 6. 1. | 14. 9. (u) τοῦ κτίσματος τῶν ἐχόντων ψυχὰς ἐν τῇ θαλάσσῃ V. | 9. 6. 4. || & = τῶν ante ἐν Cu. | 13. (x) = A. | 9. (y) = W. | 9. (z) ἐπὶ A. | 9. 7. (a) μὴ φαίνῃ Cu. | 13. 5. (b) τὸ τρίτον αὐτῶν μὴ φανῇ, ἡ ἡμέρα R. 2. | 9. 4. (c) ἀετοῦ A. Cp. V. | 10. 14. 5. (d) = R. 1. | 9. (e) = V. | 9. 33.

ύσσου· καὶ ἀνέβη καπνὸς [f] ἐκ
τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου
μεγάλης ||· καὶ [h] ἐσκοτίσθη ||
ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ
τοῦ φρέατος.
3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ [i] ἐξῆλθον
ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη
αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξ-
ουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς.
4 Καὶ [k] ἐῤῥέθη || αὐταῖς ἵνα μὴ
ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς,
οὐδὲ πᾶν χλωρὸν. οὐδὲ πᾶν δέν-
δρον· εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους [l] μό-
νους || οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν
σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν με-
τώπων αὐτῶν·
5 Καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀπο-
κτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα [m] βα-
σανισθῶσι || μῆνας πέντε· καὶ ὁ
βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς
σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον.
6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θά-
νατον, καὶ [n] οὐχ εὑρήσουσιν ||
αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀπο-
θανεῖν, καὶ [o] φεύξεται || ὁ θά-
νατος ἀπ' αὐτῶν.
7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀ-
κρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμέ-
νοις εἰς πόλεμον· καὶ ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι [p] ὅ-
μοιοι χρυσῷ ||, καὶ τὰ πρόσωπα
αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων.
8 Καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας
γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν
ὡς λεόντων ἦσαν.
9 Καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώ-
ρακας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν
πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμά-
των, ἵππων πολλῶν τρεχόντων
εἰς πόλεμον.
10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας
σκορπίοις, καὶ κέντρα [q] ἦν ἐν
ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξου-
σία αὐτῶν || ἀδικῆσαι τοὺς ἀν-
θρώπους μῆνας πέντε.
11 Καὶ [r] ἔχουσιν || ἐφ' αὐτῶν
βασιλέα [s] τὸν ἄγγελον τῆς ἀ-
βύσσου ||· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ
Ἀβαδδὼν, [t] καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ
ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων ||.
12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν,
ἰδοὺ ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ
ταῦτα.
13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐ-
σάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν
ἐκ τῶν [u] τεσσάρων || κεράτων τοῦ
θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ,
14 Λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέ-
λῳ [x] ὃς εἶχε || τὴν σάλπιγγα·
Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους
τοὺς δεδεμένους [y] ἐπὶ || τῷ ποτα-
μῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.
15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες
ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν
ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ
ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτείνωσι τὸ
τρίτον τῶν ἀνθρώπων.
16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς [z] στρατευμά-
των ||

||3. Sap.16:9. ||4. Ex.12:23. Eze.9:4. Apo.6:6. 7:3. ||6. Iob 3:21. Esa 2:19. Ier. 8:3. Hos.10:8. Luc.23:30. Apo.6:16. ||7. Ex.10:4. Sap.16:9. Ioel.2:4. ||8. Ioel.1: 6. Sir.21:2. ||9. Ioel.2:5. ||11. Apo.9:1. 20:1. ||12. Sup.8:13. ||14. Sup.8:2. ||16. Ps.68:18. Dan.7:10.

(f) * καμίνου μεγάλης Cu. | 13. (g) καιομένης Cp. s. 1. | 14. 9. (h) ἐσκοτώθη A. | 9. (i) * τοῦ φρέατος V. | 9. 35. (k) παρηγγέλη V. | 9. 5. (l) = A. | 9. 26. (m) βασανισθήσονται A. | 9. 6. | βασανίσωσι Cu. | 13. (n) οὐ μὴ εὕρωσιν A. | 9. 7. (o) φεύγει A. | 9. 36. (p) χρυσοῖ Cp. s. 1. | 14. 9. (q) καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι A. | 9. 4. || καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι τοῦ ἀδικῆσαι Cp. s. 1. | 14. 9. || ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχουσι R. 1. | 9. (r) ἔχουσαι Cu. | 13. (s) τὸν ἄρχοντα τῆς ἀβύσσου τὸν ἄγγελον A. | 9. 5. (t) ἑλληνιστὶ δὲ Ἀπολλύων, ῥωμαϊστὶ ἔχων ὄνομα ἐξτέρμινανς V. | 9. 25. (u) = A. | 9. 37. (x) ὁ ἔχων A. | 9. 6. (y) ἐν R. 1. | 9. 7. (z) τοῦ στρατεύματος V. | 9. 6.

των || [a] τοῦ ἱππικοῦ, δύο || μυριάδες μυριάδων· [b] καὶ || ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

17 Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ᾽ αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν ϛομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.

18 [c] Ὑπὸ τῶν τριῶν [d] τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν ϛομάτων αὐτῶν.

19 [e] Αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ ϛόματι αὐτῶν εἰσιν ||· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς· καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσι.

20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται, οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν·

21 Καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς [f] πορνείας || αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

Κεφ. ί. 10.

1 ΚΑὶ εἶδον [g] ἄλλον || ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην· καὶ [h] ἶρις ἐπὶ [i] τῆς κεφαλῆς ||· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς [k] ϛύλοι || πυρός.

2 Καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ [l] βιβλαρίδιον || ἀνεῳγμένον· καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ [m] τὴν θάλασσαν ||, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ [m] τὴν γῆν ||·

3 Καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς.

4 Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ [n] τὰς φωνὰς ἑαυτῶν ||, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσάν [o] μοι ||· Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ μὴ [p] ταῦτα || γράψῃς.

5 Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑϛῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ [q] εἰς τὸν οὐρανὸν,

6 Καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, [r] καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ

||19. Sup. 2:11. 6:6. 7:2. ||20. Lev. 17:7. Deut. 31:17. 32:17. Pſ. 106:17. 115:5. &c. 135:15. Cap. X. ||1. Eze. 1:27. Matt. 17:2. Apo. 1:15. 14:14. ||4. Dan. 8:26. 12:4. 9. ||5. Dan. 12:7. ||6. Neh. 9:6. Sup. 4:11.

(a) τοῦ ἵππου s. 1. | 9. 6. || τῶν ἵππων s. al. | 9. || & δὶς pro δύο A. | 9. 6. (b) = Cu. | 13. 7. (c * καὶ V. | 9. 7. || & ἀπὸ pro ὑπὸ A. Cp. s. 2. | 7. 11. 14. (d) * πληγῶν A. Cp. s. 2. | 35. 11. (e) ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ ϛόματι αὐτῶν ἐϛὶ, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν A. Cp. s. 2. V. | 23. (f) πονηρίας A. | 9. 5. (g) = Cp. s. 1. | 14. 9. (h) * ἡ R. 4. | 9. 7. (i) τὴν κεφαλὴν A. | 9. 6. (k) ϛύλος V. | 9. 6. (l) βιβλιδάριον Cp. | 9. 14. || βιβλίον s. 2. | 10. (m) τῆς θαλάσσης . . . τῆς γῆς A. Cp. s. 2. | 11. 36. (n) = A. | 9. (o) = Cp. s. 2. | 14. 10. 7. (p) αὐτὰ A. R. 2. | 10. 5. (q) * δεξιὰν Cp. s. 2. | 14. 10. 35. (r) = Cu. | 13. 33.

τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐ-
,‖ ὅτι χρόνος οὐκ ἔςαι ἔτι·
7 Ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
νῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅ-
ν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ [s] τε-
σθῇ ‖ τὸ μυςήριον τοῦ Θεοῦ,
εὐηγγέλισε [t] τοῖς ἑαυτοῦ δού-
ς τοῖς προφήταις ‖.
8 Καὶ [u] ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ‖
τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν [x] λαλοῦ-
‖ μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ [x] λέγουσα ‖·
ταγε, λάβε τὸ [y] βιβλαρίδιον ‖
ἠνεῳγμένον [z] ἐν τῇ χειρὶ ‖ ἀγ-
λου τοῦ ἑςῶτος ἐπὶ τῆς θα-
σσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
9 Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγε-
ν, λέγων αὐτῷ· [a] Δός μοι τὸ
βλαρίδιον ‖. Καὶ λέγει μοι·
βε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ
κρανεῖ σου τὴν [b] κοιλίαν ‖,
λ᾽ ἐν τῷ ςόματί σου ἔςαι γλυ-
ὺ ὡς μέλι.
10 Καὶ ἔλαβον τὸ [c] βιβλαρί-
ν ‖ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέ-
υ, καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ
ἐν τῷ ςόματί μου ὡς μέλι
υκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτὸ,
κράνθη ἡ κοιλία μου.
11 Καὶ [d] λέγει ‖ μοι· Δεῖ σε
λιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ
εσι καὶ γλώσσαις καὶ βασι-
ῦσι πολλοῖς.

Κεφ. ια΄. 11.

ΚΑὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅ-
μοιος ῥάβδῳ [e]· καὶ ὁ ἄγ-
γελος εἱςήκει, ‖ λέγων· Ἔγειραι,
καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ,
καὶ τὸ θυσιαςήριον, καὶ τοὺς
προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.
2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν [f] ἔξω-
θεν ‖ τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω, καὶ
μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη
τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν
ἁγίαν πατήσουσι μῆνας τεσσα-
ράκοντα δύο.
3 Καὶ δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυ-
σί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέ-
ρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα,
περιβεβλημένοι σάκκους.
4 Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο [g] ἐλαῖαι,
καὶ δύο ‖ λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ
[h] Θεοῦ ‖ [i] τῆς γῆς ‖ ἑςῶσαι.
5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδι-
κῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ
ςόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει
τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις
αὐτοὺς [k] θέλῃ ‖ ἀδικῆσαι, [l] οὕ-
τω ‖ δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.
6 Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν
κλεῖσαι τὸν οὐρανὸν, ἵνα μὴ βρέ-
χῃ ὑετὸς [m] ἐν ἡμέραις αὐτῶν
τῆς προφητείας ‖· καὶ ἐξουσίαν
ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ςρέ-
φειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ πατά-
ξαι τὴν γῆν [n] πάσῃ πληγῇ, ὁ-
σάκις ἐὰν θελήσωσι.
7 Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν μαρ-
τυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ [o] ἀ-
ναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει
πόλεμον μετ᾽ αὐτῶν, καὶ νικήσει
αὐτούς.

7. Apo. 11:15. ‖ 8. Sup. ℣. 4. ‖ 9. Ier. 15:16. Eze. 2:8. 3:1. 2. 3. Cap. XI. ‖ 1. .40:41:42:43: Inf. 21:15. ‖ 2. Eze. 4:17. 19. 20. Apo. 13:5. ‖ 3. Apo. 12:6. 14. ‖ 4. .4:3. 11. 14. ‖ 5. Esa. 11:4. Ier. 5:14. Hos. 6:5. 2 Thess. 2:8. Inf. 13:10. ‖ 6. Ex. 7:8:9: 12: 1 Reg. 17:1. Sir. 48:3. Iac. 5:17. ‖ 7. Dan. 7:21. Zac. 14:2. Apo. 13:1. 7:11. 17:8.

s) ἐτελέσθη R. 2. | 9. 6. ‖ τελεσθή-
αι V. | 9. 36. ‖ = καὶ Cu. | 13. 7.
τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας
Cp. s. 1. | 10. 14. 29. (u) ἤκουσα φω-
V. | 9. (x) λαλούσης : . . λεγού-
V. | 9. 28. (y) βιβλίον A. | 9. ‖ βι-
δάριον Cu. | 13. (z) ἐκ τῆς χειρὸς
9. 6. (a) δοῦναί μοι τὸ (βιβλίον R. 2.
10.) βιβλιδάριον A. R. 2. | 10. (b) καρ-
δίαν A. | 9. 5. (c) βιβλίον R. 2. | 9. (d)
λέγουσι A. | 9. 29. (e) = Cp. R. 2. | 9.
14. (f) ἔσωθεν A. | 9. (g) = P. 1. | 9.
(h) Κυρίου A. Cp. s. 1. V. | 5. 11. 8. (i)
= P. 1. | 9. (k) θελήσῃ A. | 9. 37.
(l) = A. | 9. 7. (m) τὰς ἡμέρας τῆς
προφητείας αὐτῶν A. Cp. s. 1. V. | 10.
7. 14. (n) * ἐν A. | 9. 7. (o) * τέταρτον
A. | 9. 35. ‖ sic Cu. sed = ἀναβαῖνον | 13.

αὐτοὺς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.
8 Καὶ τὰ [p] πτώματα ‖ αὐτῶν
[q] ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς
μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευ-
ματικῶς [r] Σόδομα ‖ καὶ Αἴγυ-
πτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος [s] ἡ-
μῶν ‖ ἐςαυρώθη.
9 Καὶ [t] βλέψουσιν ‖ ἐκ τῶν
λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν
καὶ ἐθνῶν τὰ πτώματα αὐτῶν
ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ
πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσι
τεθῆναι εἰς [u] μνήματα ‖.
10 Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ
τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ᾽ αὐτοῖς,
καὶ εὐφρανθήσονται· καὶ δῶρα
πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι
οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς
κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας
καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ
Θεοῦ εἰσῆλθεν [x] ἐπ᾽ αὐτούς ‖· καὶ
ἔςησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν,
καὶ φόβος μέγας [y] ἔπεσεν ‖ ἐπὶ
τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.
12 Καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγά-
λην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν
αὐτοῖς· Ἀνάβητε ὧδε· Καὶ ἀ-
νέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ
νεφέλῃ· καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς
οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.
13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ [z] ὥρᾳ ‖
ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ
δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ
ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνό-
ματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά·
καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο,
καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ
οὐρανοῦ.
14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆ
θεν, ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχετ
ταχύ.
15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος
σάλπισε, καὶ ἐγένοντο φων
μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγο
σαι· [a] Ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι
τοῦ κόσμου [b], τοῦ Κυρίου ἡμῶ
καὶ τοῦ Χριςοῦ αὐτοῦ, καὶ β
σιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν α
ώνων. [c]
16 Καὶ οἱ εἴκοσι καὶ τέσσ
ρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τ
[d] Θεοῦ καθήμενοι ‖ ἐπὶ τοὺς θρ
νους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρ
σωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησ
τῷ Θεῷ,
17 Λέγοντες· Εὐχαριςοῦμ
σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτο
ὁ ὢν, καὶ ὁ ἦν [e], καὶ ὁ ἐρχόμ
νος ‖· ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σ
τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσα
18 Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησα
καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου· καὶ ὁ κ
ρὸς τῶν νεκρῶν, κριθῆναι, καὶ δο
ναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σ
τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἁγί
καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνο
σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγ
λοις· καὶ διαφθεῖραι τοὺς δι
φθείροντας τὴν γῆν.
19 Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θε
ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβ
τὸς τῆς διαθήκης [f] αὐτοῦ ‖ ἐν
ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀςρ
παὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ [g] κ
σεισμὸς ‖ καὶ χάλαζα μεγάλη
Κ

‖8. Luc.13:34. Act.9:4. Heb.6:6. 10:29. Apo.14:8. 17:1.5. 18:10. ‖14. Apo
13. 9:12. 15:1. ‖15. Dan.7:22.27. Apo.7:10. 10:7. 12:10. ‖16. Sup.4:4.10. 5:8.
‖17. Apo.1:4.8. 4:8. 16:5. 19:6. ‖18. Inf.20:11. ‖19. Inf.15:5. 16:18.21.

(p) σώματα V. | 9. 5. (q) * ἐάσει R. 1. | 9. 35. (r) Σώδομα Cu. | 13. 6. (s) αὐτῶν A. | 9. 7. 29. (t) βλέπουσιν Cp. s. 1. | 14. 9. 6. (u) μνῆμα Cp. | 14. (x) ἐν αὐτοῖς A. | 9. 7. (y) ἐπέπεσεν Cu. | 13. 7. (z) ἡμέρᾳ Cp. s. 2. | 14. 10. 5.

(a) ἐγένετο ἡ βασιλεία A. Cp s. 2 | 11. 14. (b) * τούτου V. | 9. 35. (c
Ἀμήν. V. | 9. (d) θρόνου τοῦ Θεοῦ
θηνται Cu. | 13. 9. (e) = A. | 9.
(f) τοῦ Κυρίου Cu. | 13. 5. (g) =
13.

Κεφ. ιβ΄. 12.

ΚΑὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν
τῷ οὐρανῷ· γυνὴ περιβε-
βλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη
ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ςέφανος
ἀςέρων δώδεκα·
2 Καὶ ἐν γαςρὶ ἔχουσα, [h] κρά-
ζει ‖ ὠδίνουσα, καὶ βασανιζομένη
τεκεῖν.
3 Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν
τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέ-
γας πυῤῥὸς, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ
καὶ κέρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτά.
4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ [i] σύρει ‖
τὸ τρίτον τῶν ἀςέρων [k] τοῦ οὐρα-
νοῦ ‖, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
γῆν· καὶ ὁ δράκων ἕςηκεν ἐνώ-
πιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης
[l] τεκεῖν ‖, ἵνα ὅταν τέκῃ, τὸ
τέκνον αὐτῆς [m] καταφάγῃ ‖.
5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα, ὃς
μέλλει [n] ποιμαίνειν ‖ πάντα τὰ
ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπά-
σθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν
Θεὸν καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ.
6 Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν
ἔρημον, ὅπου [o] ἔχει ‖ τόπον ἡ-
τοιμασμένον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἵνα
ἐκεῖ [p] τρέφωσιν ‖ αὐτὴν ἡμέρας
χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα.
7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ
οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγε-
λοι αὐτοῦ [q] ἐπολέμησαν κατὰ ‖
τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπο-
λέμησε, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ·
8 Καὶ οὐκ [r] ἴσχυσαν ‖, οὔτε
τόπος εὑρέθη [s] αὐτῶν ‖ ἔτι ἐν τῷ
οὐρανῷ.
9 Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέ-
γας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλού-
μενος διάβολος, καὶ ὁ σατανᾶς,
ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην,
ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ οἱ ἄγγε-
λοι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην
λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ· Ἄρτι
ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις
καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,
καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριςοῦ αὐτοῦ·
ὅτι [t] κατεβλήθη ‖ ὁ κατήγορος
τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγο-
ρῶν [u] αὐτῶν ‖ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.
11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν
διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ
τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας [x] αὐ-
τῶν ‖· καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν
ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.
12 Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ
οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς [y] σκη-
νοῦντες ‖· Οὐαὶ [z] τοῖς κατοικοῦ-
σι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ‖,
ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς
ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀ-
λίγον καιρὸν ἔχει.
13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι
ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν
γυναῖκα ἥτις ἔτεκε τὸν ἄῤῥενα.
14 Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ
δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ με-
γάλου, ἵνα πέτηται [a] εἰς τὴν
ἔρημον ‖

‖3. Inf.13:1. 17:3. 20:2. ‖5. Pf.2:9. 1 Cor.15:25. Apo.2:27. 19:15. ‖6. Sup.11:3. ‖7. Dan.10:13.21. 12:1. Iudæ 9. ‖8. Dan.2:35. ‖9. Gen.3:1.4. Luc.10:18. Io.12:31. 2 Cor.11:3. Apo.20:2. ‖10. Iob 1:9. 2:5. Zac.3:1. Apo.5:12. 11:15. ‖11. Rom.8:33.34.37. 16.20. ‖12. Pf.96:11. 148:1. Esa.49:13. Apo.8:13. ‖14. Dan.7:25. 12:7. Apo.12:6.

(h) ἔκραζεν Cp. s. 2. V. | 11. 36. 14. (i) ἔσυρε V. | 9. 6. (k) = Cu. | 13. 26. (l) τίκτειν Cu. | 13. 6. (m) φάγῃ Cu. | 13. 7. (n) ποιμανεῖν Cu. | 13.6. (o) εἶχε V. | 9. 5. (p) ἐκτρέφ. Cu. | 13. 7. ‖ τρέφῃ V. | 9. 5. (q) τοῦ πολεμῆσαι μετὰ A. | 9. 5. (r) ἴσχυσεν A. Cp. s. 1. | 10. 6. 14. (s) αὐτῷ Cp. s. 1. | 9. 6. 14. (t) ἐβλήθη R. 2. | 9. 7. (u) αὐτοὺς A. | 9. 6. (x) αὐτοῦ R. 1. | 9. 6. (y) συνόντες P. 1. | 9. forte συνοικοῦντες. (z) τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ Cp. s. 1. V. | 14. 10. 6. (a) = P. 1. | 9.

ἔρημον ‖ εἰς τὸν τόπον αὐτῆς,
[b] ὅπου τρέφεται ‖ ἐκεῖ καιρὸν καὶ
καιροὺς, καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ
προσώπου τοῦ ὄφεως.

15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω
τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ ϛόματος αὐ-
τοῦ ὕδωρ ὡς ποταμόν· ἵνα [c] ταύ-
την ‖ ποταμοφόρητον ποιήσῃ.

16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυ-
ναικὶ, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ ϛόμα
αὐτῆς, καὶ κατέπιε [d] τὸν πο-
ταμὸν ὃν ‖ ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ
τοῦ ϛόματος αὐτοῦ.

17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ
τῇ γυναικὶ, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι
πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ
σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων
τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐχόν-
των τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ
[e] Χριϛοῦ ‖.

18 Καὶ ἐϛάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον
τῆς θαλάσσης.

Κεφ. ιγʹ. 13.

1 ΚΑὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης
θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κε-
φαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα·
καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα
διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτοῦ [f] ὄνομα ‖ βλασφημίας.

2 Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅ-
μοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐ-
τοῦ ὡς [g] ἄρκτου, καὶ τὸ ϛόμα
αὐτοῦ ὡς ϛόμα λέοντος, καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύνα-
μιν αὐτοῦ, [h] καὶ τὸν θρόνον αὐ-
τοῦ ‖, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην.

3 Καὶ εἶδον μίαν [i] τῶν κεφαλῶν
αὐτοῦ [k] ὡς ‖ ἐσφαγμένην εἰς θάνα-
τον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ ἐθεραπεύθη, καὶ [l] ἐθαύμα-
σεν ὅλη ἡ γῆ ‖ ὀπίσω τοῦ θηρίου.

4 Καὶ προσεκύνησαν [m] τὸν
δράκοντα ὃς ἔδωκεν ‖ ἐξουσίαν τ
θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν [n] τ
θηρίον ‖, λέγοντες· Τίς ὅμοιο
τῷ θηρίῳ; [o] τίς δύναται ‖ πο
λεμῆσαι μετ᾽ αὐτοῦ;

5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ϛόμα λαλοῦ
μεγάλα καὶ [p] βλασφημίας ‖, κα
ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία [q] πόλεμον
ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύ

6 Καὶ ἤνοιξε τὸ ϛόμα αὐτο
εἰς [r] βλασφημίαν ‖ πρὸς τὸν Θεὸ
βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ
καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺ
ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.

7 [s] Καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμο
ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νι
κῆσαι αὐτούς· ‖ καὶ ἐδόθη αὐτ
ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν [t] κα
γλῶσσαν καὶ ἔθνος.

8 Καὶ [u] προσκυνήσουσιν ‖ αὐ
τῷ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπ
τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται [x] τ
ὀνόματα ἐν τῇ βίβλῳ ‖ τῆς ζωῆ
τοῦ ἀρνίου [y] ἐσφαγμένου ἀπ
καταβολῆς κόσμου.

9 Εἴ τι

‖17. 1 Ioh.5:10. Sup.6:9. ‖18. Eze.1:1. Dan.10:4. Cap. XIII. ‖1. Dan.7:7 Apo.12:3. 17:3.9.12. ‖2. Sup.12:9. ‖3. Inf.17:8. ‖4. Inf.18:18. ‖5. Dan.7:8.11 11:36. Sup.11:2.9. ‖7. Dan.7:21. Sup.11:7. ‖8. Exo.32:33. Dan.12:1. Phil.4:3 Apo.1:5.18. 2:8. 3:5. 5:9. 17:8. 20:22. 21:27.

(d) ὅπως τρέφηται Cu. | 13. (c) αὐτὴν A. | 9.6.5. (d) τὸ ὕδωρ ὃ A. | 9. 5. (e) = Cp. s. 1. | 14. 9. (f) ὀνόματα A. Cp. s. 1. V. | 36. 10. 14. (g) * πόδες V. | 10. 35. (h) = V. | 9. (i) * ἐκ Cu. | 13. 7. (k) ὡσεὶ Cu. | 13. 6. (l) ἐθαυμάσθη ὅλῃ τῇ γῇ A. | 9. 7. (m) τῷ δράκοντι τῷ δεδωκότι Cu. | 13. ‖ sic τῷ δράκοντι pro τὸν δράκοντα A. | 9. 6. ‖ ὅτι pro ὃς Cu. al. | 13. 7. (n) τῷ θηρίῳ Cu. | 13. (o) καὶ τίς δυνήσεται V | 9. 36. ‖ τίς δυνατὸς Cp. s. 2. 14. 10. 6 (p) βλάσφημα A. | 9. 6. ‖ βλασφημία Cu. | 13. 6. (q) = Cu. | 13. (r) βλασφημίας A. | 9. 6. (s) = Cu. | 13. ‖ * ἐξουσία ante πόλεμον W. | 14. 9 4. (t) * καὶ λαὸν A. R. 2. s. 1. V. | 23 (u) προσεκύνησαν V. | 9. 36. (x) τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ A. Cp. s. 1. | 10. 14 6. (y) * τοῦ Cu. | 13. 7.

9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω.
10 [z] Εἴ τις ‖ αἰχμαλωσίαν
νάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπά-
· εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτε-
, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀπο-
ανθῆναι. ὧδέ ἐςιν ἡ ὑπομονὴ
ἡ πίςις τῶν ἁγίων.
11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀνα-
ῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέ-
α [a] [b] δύο ‖ ὅμοια [c] ἀρνίῳ ‖·
ἐλάλει ὡς δράκων.
12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώ-
θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον
οῦ, καὶ [d] ποιεῖ ‖ τὴν γῆν καὶ
ὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἵνα
οσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶ-
, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ
άτου αὐτοῦ.
13 Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα,
καὶ πῦρ [e] ποιῇ καταβαίνειν ‖
τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, ἐνώ-
τῶν [f] ἀνθρώπων.
14 Καὶ [g] πλανᾷ ‖ τοὺς [h] κα-
κοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὰ
μεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι
ώπιον τοῦ θηρίου· λέγων τοῖς
τοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆ-
εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ [i] ἔχει ‖
πληγὴν [k] τῆς μαχαίρας, καὶ
σε ‖.
15 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι
εῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα
λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου,
καὶ ποιήσῃ, ὅσοι ἂν μὴ προσκυ-
νήσωσι [l] τὴν εἰκόνα ‖ τοῦ θηρίου,
ἵνα ἀποκτανθῶσι·
16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς
μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ
τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτω-
χοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ
τοὺς δούλους, [m] ἵνα δώσῃ αὐτοῖς ‖
[n] χάραγμα ‖ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐ-
τῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν με-
τώπων αὐτῶν.
17 Καὶ ἵνα μή τις δύνηται
ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ
ἔχων τὸ χάραγμα [o], ἢ τὸ ὄνο-
μα ‖ τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
18 Ὧδε ἡ σοφία ἐςίν. ὁ ἔχων
τὸν νοῦν, ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν
τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώ-
που ἐςὶ, [p] καὶ ‖ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ
[q] χξϛ′ ‖.

Κεφ. ιδ′. 14.

1 ΚΑὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ [r] ἀρνίον
ἑςηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιὼν,
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσα-
ρακοντατέσσαρες χιλιάδες, ἔχου-
σαι τὸ ὄνομα [s] τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ [t] γεγραμμένον ‖ ἐπὶ τῶν με-
τώπων αὐτῶν.
2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολ-
λῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς με-
γάλης·

9. Matt. 11:15. 13:9. 43. Sup. 2:7. 11. 29. 3:6. 13. 22. ‖ 10. Gen. 9:6. Esa. 33:1.
1. 12:12. Matt. 26:52. Apo. 14:12. ‖ 11. Sup. 11:7. ‖ 12. Apo. 13:3. 19:20. ‖ 13.
t. 13:2. Matt. 24:24. 2 Thess. 2:9. Inf. 16:14. ‖ 14. Deut. 13:1. Matt. 24:24. Inf.
4. 19:20. ‖ 16. Inf. 19:20. ‖ 17. Inf. 14:11. ‖ 18. Inf. 15:2. 17:9. Cap. XIV.
Eze. 9:4. Heb. 12:12. Sup. 7:3. 4. ‖ 2. Apo. 1:15. 5:8. 19:6.

z) ὅςις εἰς V. | 9. 5. (a) * δέκα καὶ P.
9. 22. (b) = s. 1. | 9. 33. 29. (c) ἀρ-
νι Cu. | 13. 6. (d) ἐποίει Cp. W. | 14.
5. ‖ ἐποίησε V. | 9. 6. (e) καταβαί-
Cp. s. 2. | 14. 10. 6. (f) * υἱῶν τῶν P.
9. 5. 27. (g) ἐπλάνησε V. | 9. 36. (h)
* ὡς τοὺς Cp. s. 2. | 14. 10. 35.
ἶχε Cp. s. 2. | 14. 10. 6. (k) καὶ ἔζη-
ἀπὸ τῆς μαχαίρας s. 2. | 10. 35.
(l) τῇ εἰκόνι R. 4. | 9. 6. (m) ἔχειν V.
| 9. ‖ & pro δώσῃ Cp. δῶσιν | 14. ‖ s. 2.
δώσωσιν | 10. 6. (n) χαράγματα Cp.
s. 2. | 10. 6. 14. (o) = R. 1. | 9. ‖ & =
ἢ ante τὸ A. R. 3. | 10. (p) = Cu. | 13.
7. (q) χις′ P. 1. | 9. 23. ‖ sed totus ℣.
= P. 1. | 9. (r) * τὸ R. 2. | 9. 7. (s) *
αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα A. Cp. s. 1. | 10.
14. 31. (t) καιόμενον Cu. | 13. 9. 5.

γάλης· καὶ [u] φωνὴν ἤκουσα ||
κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς
κιθάραις αὐτῶν.
3 Καὶ [x] ᾄδουσιν || ὡς ᾠδὴν και-
νὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώ-
πιον τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ τῶν
πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο
μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκα-
τὸν τεσσαρακοντατέσσαρες χι-
λιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς
γῆς·
4 [y] Οὗτοί εἰσιν || οἳ μετὰ γυ-
ναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρ-
θένοι γάρ εἰσιν· οὗτοί εἰσιν οἱ ἀ-
κολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν
ὑπάγῃ. οὗτοι [z] ἠγοράσθησαν ἀπὸ
τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ
καὶ τῷ ἀρνίῳ·
5 Καὶ ἐν τῷ ϛόματι αὐτῶν
οὐχ εὑρέθη [a] δόλος ||· ἄμωμοι
γάρ εἰσιν [b] ἐνώπιον τοῦ θρόνου
τοῦ Θεοῦ ||.
6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πε-
τώμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχον-
τα εὐαγγέλιον αἰώνιον, εὐαγγε-
λίσαι [c] τοὺς [d] κατοικοῦντας ||
ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ [e] πᾶν ἔθνος
καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ
λαόν·
7 [f] Λέγοντα || ἐν φωνῇ μεγά-
λῃ· Φοβήθητε τὸν [g] Θεὸν ||, καὶ
δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ
ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ·
προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλ
σαν [h] καὶ πηγὰς ὑδάτων ||.
8 Καὶ ἄλλος [i] ἄγγελος [k]
κολούθησε, λέγων· Ἔπεσεν, ἔ
σε Βαβυλὼν [l] ἡ πόλις || ἡ με
λη, [m] ὅτι || ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ
μοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότ
πάντα ἔθνη.
9 Καὶ [n] τρίτος ἄγγελος ||
κολούθησεν [o] αὐτοῖς ||, λέγω
φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ τις [p] τὸ
ρίον || προσκυνεῖ καὶ τὴν εἰκ
αὐτοῦ, καὶ [q] λαμβάνει || χά
γμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτο
ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ·
10 Καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ
οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ,
κεκερασμένου ἀκράτου [r] ἐν
ποτηρίῳ || τῆς ὀργῆς αὐτοῦ·
βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θ
ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων
ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου.
11 Καὶ ὁ καπνὸς [s] τοῦ βασ
νισμοῦ || αὐτῶν [t] ἀναβαίνει ||
αἰῶνας αἰώνων· [u] καὶ οὐκ ἔχ
σιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτ
οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ
λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀν
ματος αὐτοῦ.
12 [x] Ὧδ

||3. Sup.5:9. ||4. 1 Cor.6:20. 2 Cor.11:2. Iac.1:18. Apo.3:4. 5:9. 7:17. 17:
||5. Pſ.32:2. Zeph.3:13. Eph.5:27. ||7. Gen.1:1. Neh.9:6. Pſ.33:6. 124:8. 146
Act.14:15. 17:24. ||8. Eſa.13:19. 21:9. Ier.51:8. Apo.16:19. 17:2.5. 18:2.3.10.
21. 19:2. ||9. Sup.13:4.12. ||10. Pſ.75:9. Eſa.51:17. Ier.25:15. Inf.16:19. 18
19:20. 20:10. ||11. Eſa.34:10. Inf.19:3.

(u) ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς A. Cp. s. 1. V.| 11. 14. 5. 8. 7. (x) ᾖδον V.| 9. 36. (y) = A.| 9. 30. 33. (z) * ὑπὸ Ἰησοῦ Cp. s. 1.| 14. 9. 35. (a) ψεῦδος A. Cp. s. 1. V.| 11. 5. 23. (b) = A.| 9. 30. (c) * ἐπὶ A.| 9. 7. (d) καθημένους Cp. s. 1. V.| 14. 10. 5. (e) * ἐπὶ A. s. 2.| 11. 7. (f) λέγων A. Cp. s. 1. V.| 11. 14. 36. 29. (g) Κύριον Cp. R. 2. s. 1.| 10. 5. 14. (h) καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ-τοῖς V.| 9. (i) * δεύτερος. A. P. 1.| 9. (
* δεύτερος. Cp. s. 1.| 10. 35. 14.
= Cp. s. 1.| 9. 26. 14. (m) ἡ A.| 11.
|| = Cp. s. 1.| 9. 14. 7. (n) ἄλλ
ἄγγ. τρίτ. A. Cp. s. 1.| 10. 14. 35.
(o) αὐτῷ Cu.| 13. 6. (p) τῷ θηρίῳ C
| 13. 9. 6. (q) λάβῃ V.| 9. 36. (r)
τοῦ ποτηρίου A.| 9. 6. 7. (s) τῶν βα-
σανισμῶν V.| 9. 6. (t) = P. 1.| 9. (u)
ἀμήν. P. 1.| 9.

12 [x] Ὧδε || ὑπομονὴ τῶν ἁ-
ων ἐςίν· [y] ὧδε || οἱ τηροῦντες
; ἐντολὰς [z] τοῦ Θεοῦ ||, καὶ
πίςιν Ἰησοῦ.
13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ
ανοῦ, λεγούσης μοι, γράψον·
κάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ
ποθνήσκοντες ἀπάρτι· Ναὶ,
γει || τὸ Πνεῦμα, ἵνα [b] ἀνα-
ύσωνται || ἐκ τῶν κόπων αὐ-
· τὰ [c] δὲ || ἔργα αὐτῶν ἀκο-
θεῖ μετ᾽ αὐτῶν.
14 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη
κὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην κα-
ενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔ-
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ςέ-
νον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ
τοῦ δρέπανον ὀξύ.
15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλ-
ἐκ τοῦ [d] ναοῦ ||, κράζων ἐν
γάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ
νεφέλης· Πέμψον τὸ δρέπα-
σου, καὶ θέρισον· ὅτι ἦλθέ
οι || ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι· ὅτι
ράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς.
16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος
τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐ-
ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐθερίσθη ἡ
.
17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλ-
ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρα-
, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ.
18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος [f] ἐξ-
θεν || ἐκ τοῦ θυσιαςηρίου, ἔχων
υσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός· καὶ ἐ-
φώνησε [g] κραυγῇ || μεγάλῃ τῷ
ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ, λέ-
γων· Πέμψον σου τὸ δρέπανον
τὸ ὀξὺ, καὶ τρύγησον τοὺς βό-
τρυας τῆς ἀμπέλου [h] τῆς γῆς ||,
ὅτι ἤκμασαν αἱ ςαφυλαὶ αὐτῆς.
19 Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ
δρέπανον αὐτοῦ [i] εἰς τὴν γῆν ||,
καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμπελον τῆς
γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν
τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην.
20 [k] Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξω
τῆς πόλεως, || καὶ ἐξῆλθεν αἷμα
ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν
τῶν ἵππων, ἀπὸ ςαδίων χιλίων
ἑξακοσίων.

Κεφ. ιε'. 15.

1 ΚΑὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν
τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυ-
μαςὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ, ἔχον-
τας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχά-
τας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ
θυμὸς τοῦ Θεοῦ.
2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑα-
λίνην μεμιγμένην πυρί· καὶ τοὺς
νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς
εἰκόνος αὐτοῦ καὶ [l] ἐκ τοῦ χα-
ράγματος αὐτοῦ ||, ἐκ τοῦ ἀριθ-
μοῦ [m] τοῦ ὀνόματος || αὐτοῦ,
ἑςῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν
ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ
Θεοῦ·
3 Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μω-
σέως δούλου τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν
ᾠδὴν

12. Dan. 12:1. Sup. 13:10. || 13. Sap. 4:7. 4 Esd. 7:35. 1 Cor. 15:18. 1 Thess. 4:14.
. Eze. 1:26. Dan. 7:13. Sup. 1:13. || 15. Ioel. 3:13. Matt. 13:39. || 18. Sup. 8:5. 11:
19. Inf. 19:15. || 20. Esa. 63:3. Thren. 1:15. Cap. XV. || 1. Sup. 11:14. || 2.
. 4:6. 5:8. 14:2. || 3. Ex. 15:1. 6. 13. Deut. 32:4. Ios. 14:7. 22:4. Ps. 111:2. 139:14.
:17. Hos. 14:9. Inf. 16:7.

x) = Cu. | 13. 7. 29. || * ἡ ante
μ. A. | 9. (y) = A. R. 2. | 10. 33.
= Cu. | 13. 9. 7. || sed = totus
1. | 9. (a) ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι
γει, ναὶ Cu. | 13. 4. || & ἤδη pro
V. | 9. 5. 7. (b) ἀναπαήσονται A.
. 5. (c) γὰρ A. | 9. 7. (d) οὐρανοῦ P.
1. | 9. 5. (e) = A. Cp. s. 1. | 10. 14. 7.
(f) = A. | 9. 29. (g) φωνῇ A. | 9. 5.
(h) = Cu. | 13. 9. (i) τὸ ὀξὺ V. | 9. (k)
= P. 1. | 9. 33. (l) = A. V. | 10. || &
= καὶ post αὐτοῦ Cu. | 13. 9. (m)
τῶν ὀνομάτων s. 1. | 9. 6.

ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες· Με-
γάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου,
Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δί-
καιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου,
ὁ βασιλεὺς τῶν [n] ἁγίων ‖.
4 Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ [o] σε ‖,
Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου;
ὅτι μόνος [p] ὅσιος ‖· ὅτι πάντα
τὰ ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσου-
σιν ἐνώπιόν σου [q]· ὅτι τὰ δικαι-
ώματά σου ἐφανερώθησαν.
5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ
[r] ἰδοὺ ‖ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς
τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ.
6 Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγε-
λοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς,
ἐκ τοῦ [s] ναοῦ, ‖ ἐνδεδυμένοι [t] λί-
νον ‖ καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ
περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας
χρυσᾶς.
7 Καὶ ἓν [u] ἐκ ‖ τῶν τεσσάρων
ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις
ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γεμούσας
τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ
ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς
ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν,
ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πλη-
γαὶ [x] τῶν ἑπτὰ ‖ ἀγγέλων.

Κεφ. ιϛ'. 16.

1 ΚΑὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης
ἐκ τοῦ ναοῦ, λεγούσης τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις· Ὑπάγετε κα[ὶ]
ἐκχέατε τὰς [y] φιάλας τοῦ θ[υ-]
μοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν.
2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος [z]
καὶ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπ[ὶ]
τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κα[-]
κὸν καὶ πονηρὸν [a] εἰς ‖ τοὺς ἀ[ν-]
θρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χά[-]
ραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς [b] τ[ῇ]
εἰκόνι ‖ αὐτοῦ προσκυνοῦντας.
3 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξ-
έχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴ[ν]
θάλασσαν, καὶ ἐγένετο αἷμα ὡ[ς]
νεκροῦ· καὶ πᾶσα ψυχὴ [c] ζῶσα
ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ.
4 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐξέχ[εε]
τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς πο[-]
ταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶ[ν]
ὑδάτων· καὶ [d] ἐγένετο ‖ αἷμα.
5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλο[υ]
[e] τῶν ὑδάτων ‖ λέγοντος· Δίκαι-
ος [f], Κύριε, ‖ εἶ, ὁ ὢν, καὶ ὁ ἦ[ν,]
καὶ ὁ ὅσιος, [g] ὅτι ‖ ταῦτα ἔκρ[ι-]
νας·
6 Ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ πρ[ο-]
φητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτο[ῖς]
ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοι γάρ εἰσι.
7 Καὶ ἤκουσα ἄλλου [h] ἐκ τ[οῦ]
θυσιαστηρίου ‖ λέγοντος· Ναὶ Κύ[-]
ριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀλ[η-]
θιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σο[υ].
8 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐξ-
έχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τ[ὸν]
ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματ[ί-]
σαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί.

9 Κ

‖4. Ex.15:2.7.11.15.16. Esa.66:23. Ier.10:7. ‖5. Num.1:50. Dan.10:5. Sup. 13. 11:19. ‖6. Sup.1:13. ‖7. Sup.4:9. 5:14. 10:6. ‖8. Ex.40:34. 1 Reg.8:10. 2 Pa[r.] 5:14. Esa.6:4. Cap. XVI. ‖2. Ex.9:9.10.11. Sup.13:14.16.17. ‖3. Ex.7:[1]20. ‖5. Apo.1:4.8. 4:8. 11:17. 15:3. ‖6. Esa.49:26. Matt.23:34. ‖7. Apo.9:13.15[:]

(n) ἐθνῶν A. Cp. s. 1. | 10. 5. 14. ‖ αἰώνων V. | 9. (o) = A. | 9. 7. (p) ἅγιος Cp. s. 1. | 14. 9. 5. (q) * Κύριε A. | 9. 35. (r) = A. Cp. s. 1. | 10. 14. 7. (s) οὐρανοῦ, οἳ ἦσαν Cu. | 13. 9. 5. (t) λίθον A. V. | 10. 5. 22. (u) = Cu. | 13. 7. (x) = Cu. | 13. 9. (y) * ἑπτὰ A. Cp. V. | 10. 14. 35. (z) * ἄγγελος P. 1. | 9. [...] (a) ἐπὶ A. | 9. 7. (b) τὴν εἰκόνα C[...] | 13. 9. 6. (c) = R. 2. | 9. (d) ἐγένον[το] A. | 9. 7. (e) = Cu. | 13. 9. (f) = C[...] s. 1. | 14. 9. 33. (g) ὃς V. | 9. 7. (h) [...] V. | 9. ‖ & = ἄλλου A. | 9.

9 Καὶ ἐκαυματίσθησαν [i] οἱ
ρωποι || καῦμα μέγα, καὶ ἐ-
ασφήμησαν [k] τὸ ὄνομα || τοῦ
οῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ
; πληγὰς ταύτας· καὶ οὐ με-
όησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.
10 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος
χεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
νον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ
σιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη· καὶ
ασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν
τοῦ πόνου·
11 Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν
ὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων
τῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν·
ὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
τῶν.
12 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐξέ-
ε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν
ταμὸν τὸν μέγαν τὸν Εὐφρά-
ν· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐ-
ῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν
σιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡ-
ου.
13 Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ ςόματος
ῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ ςόμα-
ς τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ ςόμα-
ς τοῦ ψευδοπροφήτου [l] πνεύ-
ατα [m] τρία || ἀκάθαρτα [n] ὅ-
ια βατράχοις ||.
14 Εἰσὶ γὰρ πνεύματα [o] δαι-
ίνων || ποιοῦντα σημεῖα [p], ἃ
πορεύεται || ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς
τῆς γῆς καὶ || τῆς οἰκουμένης
ης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
όλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς
εγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντο-
κράτορος.
15 Ἰδοὺ, ἔρχομαι ὡς κλέ-
πτης· Μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ
τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ
γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι
τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.
16 Καὶ [r] συνήγαγεν || αὐτοὺς
εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον
Ἑβραϊςὶ [s] Ἀρμαγεδδών ||.
17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐξ-
έχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν
ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ μεγάλη
ἀπὸ τοῦ ναοῦ [t] τοῦ οὐρανοῦ ||, ἀπὸ
τοῦ θρόνου, λέγουσα· Γέγονε.
18 Καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ
βρονταὶ καὶ ἀςραπαί· καὶ σεισ-
μὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγέ-
νετο ἀφ᾽ οὗ [u] οἱ ἄνθρωποι ἐγένον-
το || ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος
σεισμὸς οὕτω μέγας.
19 Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ με-
γάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πό-
λεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βα-
βυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ τὸ
ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς
ὀργῆς αὐτοῦ.
20 Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε,
καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν.
21 Καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς
ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ
ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν
Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλά-
ζης· ὅτι μεγάλη [x] ἐςὶν ἡ πλη-
γὴ [y] αὐτῆς || σφόδρα.

||9. Inf. ℣. 11. 21. || 12. Ier. 50:38. 51:32. || 13. Apo. 12:9. 19:20. 20:10. || 14. Matt. :42. Luc. 12:39. 1 Thess. 5:2. 2 Thess. 2:9. 2 Pet. 3:10. Apo. 2:10. 13:13. 17:14. 19: .20. 20:8. || 15. Matt. 24:43. Luc. 12:39. 2 Cor. 5:3. 1 Thess. 5:2. 2 Pet. 3:10. Sup. 3.4.18. || 17. Inf. 21:6. || 18. 19. Esa. 51:17. 22. Ier. 25:15. Apo. 4:5. 8:5. 11:13. 19. :8. 10. 17:18. 18:5. || 20. Sup. 6:14. || 21. Sup. 8:7. 11:19. 16:9. 11.

(i) = Cu. | 13. 9. (k) ἐνώπιον A. | 9. 5. * ἐξελθεῖν V. | 9. 27. (m) = Cu. | 13. (n) ὡς βάτραχοι A. Cp. s. 1. | 10. 4. 7. (o) δαιμονίων A. R. 2. | 10. 6.) = Cp. s. 1. V. | 14. 10. (q) = s. 2. | 10. 37. (r) συνάξει V. | 9. 6. (s) Μαγεδών R. 1. | 9. 6. (t) = A. V. | 10. (u) ἄνθρωπος ἐγένετο A. | 9. 6. (x) * ταλαντιαία R. 1. | 9. 3. 25. (y) αὕτη s. 2. | 10. 6.

Κεφ. ιζ΄. 17.

1 ΚΑὶ [z] ἦλθεν || εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς
ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ'
ἐμοῦ, λέγων μοι· Δεῦρο, δείξω
σοι τὸ κρῖμα τῆς πόρνης τῆς
μεγάλης, τῆς καθημένης ἐπὶ
τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν·
2 Μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν [a] οἱ βα-
σιλεῖς τῆς γῆς ||, καὶ ἐμεθύσθη-
σαν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας
αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν.
3 Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον
ἐν πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα
καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον,
γέμον ὀνομάτων βλασφημίας, ἔ-
χον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα
δέκα.
4 Καὶ ἡ γυνὴ [b] ἡ || περιβε-
βλημένη [c] πορφύρα καὶ κοκκί-
νῳ ||, καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ
καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις,
[d] ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμά-
των καὶ [e] ἀκαθάρτητος || πορ-
νείας αὐτῆς·
5 Καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς
ὄνομα γεγραμμένον· Μυστήριον·
Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν
[f] πορνῶν || καὶ τῶν βδελυγμάτων
τῆς γῆς.
6 Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα με-
θύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁ-
γίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τ
μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύμασ
ἰδὼν αὐτὴν, θαῦμα μέγα.
7 Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελ
Διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι
τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς
τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος
τὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ
φαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.
8 Θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, καὶ
ἔστι· καὶ μέλλει ἀναβαίνειν
τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλε
[g] ὑπάγειν ||· καὶ [h] θαυμάσοντα
οἱ κατοικοῦντες [i] ἐπὶ τῆς γῆς
(ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόμα
ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ
ταβολῆς κόσμου) βλέποντες [k]
θηρίον ὅ, τι ἦν ||, καὶ οὐκ ἔ
[l] καίπερ ἐστίν ||.
9 Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφί
Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ὄρη εἰ
ἑπτὰ, [m] ὅπου || ἡ γυνὴ κάθη
ἐπ' αὐτῶν.
10 Καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσ
οἱ πέντε ἔπεσαν, [n] καὶ || ὁ
ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθε·
ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μ
ναι.
11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν, καὶ ο
ἔστι, καὶ [o] αὐτὸς ὄγδοός || ἐσ
καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ
ἀπώλειαν ὑπάγει.
12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ
δες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτιν
βα

|| 1. Ier.51:13. Nah.3:4. Sup.15:6. || 2. Ier.51:7. Apo.14:8.18:3. || 3. Sup.13
Inf.ỿ.7.8. || 4. Ier.51:7. Inf.18:16. || 5. 2Thess.2:7. Apo.14:8. 16:19.18:2.9.16.
2. || 6. Apo.13:1. 18:24. || 8. Ex.32:32. Dan.12:1. Phil.4:3. Apo.3:5. 9:11. 11
13:1. 3.8.10. 20:12. 21:27. || 9. Sup.13:1.18. || 12. Dan.7:20. Sup.13:1.

(z) ἐξῆλθεν A. | 9. 7. (a) = P. 1. | 9. 33. (b) ἦν A. V. | 10. 5. (c) πορφυροῦν καὶ κόκκινον A. | 9. 6. (d) * κεκόσμηται P. 3. | 9. 35. (e) τὰ ἀκάθαρτα τῆς A. Cp. s. 1. | 10. 14. 6. (f) πόρνων Cp. s. 1. | 14. 9. 6. || πορνειῶν V. | 9. (g) ὑπάγει A. | 9. 6. (h) θαυμασθήσονται A. | 9. 36. (i) τὴν γῆν R. 1. | 9. 7. (k) ὅ τι ἦν τὸ θηρίον Cu. | 13. 9. || βλ
πόντων pro βλέποντες A. | 9. 6. ||
= τι V. | 9. (l) καὶ παρέσται A. | 9.
|| καὶ πάρεστιν R. 1. | 9. || = V. | 9. (
ἐφ' ὧν V. | 9. 5. 6. (n) = A. | 9. 7. (
αὐτὸ ὄγδοον V. | 9. 6. || τοῦτο pro
τὸς R. 1. | 9. 5.

σιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλ'
ουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν
λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου ||.
13 Οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσι,
ὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν
υτῶν τῷ θηρίῳ [q] διαδιδώσου-
ν ||.
14 Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πο-
μήσουσι, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει
τοὺς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐςὶ
ὶ Βασιλεὺς βασιλέων· καὶ οἱ
τ' αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ
ὶ πιςοί.
15 Καὶ λέγει μοι· Τὰ ὕδατα
εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται,
οὶ [r] καὶ ὄχλοι || εἰσὶ, καὶ ἔθνη
ὶ γλῶσσαι.
16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶ-
ς [s] ἐπὶ || τὸ θηρίον, οὗτοι μι-
ήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἠρημω-
ένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυ-
νὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φά-
ονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσου-
ιν ἐν πυρί.
17 Ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς
αρδίας αὐτῶν [t] ποιῆσαι τὴν ||
νώμην αὐτοῦ [u], καὶ ποιῆσαι
ίαν γνώμην ||, καὶ δοῦναι τὴν
ασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι
τελεσθῇ τὰ ῥήματα || τοῦ Θεοῦ.
18 Καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, ἔςιν ἡ
όλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασι-
λείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς:

Κεφ. ιη'. 18.

1 ΚΑὶ μετὰ ταῦτα εἶδον [y] ἄγ-
γελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγά-
λην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς
δόξης αὐτοῦ.
2 Καὶ ἔκραξεν [z] ἐν ἰσχύϊ, φω-
νῇ μεγάλῃ || & λέγων· Ἔπεσεν, ἔ-
πεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ
ἐγένετο κατοικητήριον [a] δαιμό-
νων ||, καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύ-
ματος ἀκαθάρτου, καὶ φυλακὴ
παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου [b] καὶ
μεμισημένου ||.
3 Ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
τῆς πορνείας αὐτῆς [c] πέπωκε ||
πάντα τὰ ἔθνη· καὶ οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν,
καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς
δυνάμεως τοῦ ςρήνους αὐτῆς ἐ-
πλούτησαν.
4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν· Ἐξέλ-
θετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα
μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρ-
τίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα μὴ λάβητε
ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς·
5 Ὅτι [d] ἠκολούθησαν αὐτῆς
αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδι-
κήματα αὐτῆς.
6 Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐ-
τὴ

||14. Deut.10:17. Pſ.2:8. Dan.7:27. 1 Tim.6:15. Apo.16:14. 18:8. 19:16. || 15. Eſa.8:7. || 16. Inf.18:8. || 18. Sup.16:19. Cap. XVIII. || 1. Eze.43:2. || 2. Eſa. 13:19.21. 14:23. 21:9. 34:11.14. Ier.50:1.9.23.39.45. 51:8.37. Bar.4:35. Apo. 14:8. || 3. Eſa.47:15. Ier.51:7. Apo.14:8. 17:2. || 4. Gen.19:12. Eſa.48:20. 52:11. Ier. 50:8. 51:6.45. Zach.2:7. 2 Cor.6:17. || 5. Gen.18:20. Ier.51:9. Ion.1:2. Sup.16: 19. || 6. Pſ.137:8. Ier.50:15.29. 51:24.49. 2 Tim.4:14. Sup.14:10.

(p) λήψονται μετὰ τὸ θηρίον V. | 9. 36. (q) διδόασιν A. Cp. s. 1. | 10. 14. 7. (r) = V. | 9. 26. (s) καὶ A. Cp. s. 1. | 10. 14. 7. (t) καὶ ποιῆσαι μίαν V. | 9. 35. 5. (u) = A. V. | 10. 2. (x) τελεσθήσονται οἱ λόγοι A. | 9. 5. || τελεσθῶσιν οἱ λόγοι R. 2. | 9. 5. 36. (y) * ἄλλον A. Cp. s. 1. V. | 11. 14. 35. (z) ἰσχυρᾷ φωνῇ A. Cp. s. 1. | 10. 14. 35. || & = φωνῇ μεγάλῃ V. | 9. (a) δαιμονίων A. | 9. 6. (b) A. ponit etiam poſt prius ἀκαθάρτου | 9. 4. (c) πεπότικε Cu. | 13. 9. 6. (d) ἐκολλήθησαν A. Cp. s. 1. | 14. 10. 5. || ἔφθασαν V. | 9. 5.

τῇ ἀπέδωκεν [e] ὑμῖν ||, καὶ δι-
πλώσατε [f] αὐτῇ διπλᾶ || κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ
ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ δι-
πλοῦν.
7 Ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ
ἐστρηνίασε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ
βασανισμὸν [g] καὶ πένθος ||· ὅτι ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει· Κάθημαι
βασίλισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ,
καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω.
8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξ-
ουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος
καὶ πένθος καὶ λιμός· καὶ ἐν πυρὶ
κατακαυθήσεται, ὅτι ἰσχυρὸς
Κύριος ὁ Θεὸς ὁ [h] κρίνων || αὐτήν.
9 Καὶ [i] κλαύσονται || αὐτὴν
καὶ κόψονται [k] ἐπ' [l] αὐτῇ || οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐ-
τῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαν-
τες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν
τῆς πυρώσεως αὐτῆς·
10 Ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες,
διὰ τὸν φόβον [m] τοῦ βασανισμοῦ ||
αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ, οὐαὶ,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη Βαβυλὼν, ἡ
πόλις ἡ ἰσχυρὰ, ὅτι [n] ἐν μιᾷ
ὥρᾳ || ἦλθεν ἡ κρίσις σου.
11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς
[o] κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν || [p] ἐπ'
αὐτῇ ||, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐ-
δεὶς [q] ἀγοράζει || οὐκέτι·
12 Γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου
καὶ λίθου τιμίου, καὶ μαργαρί-
του, καὶ [r] βύσσου, καὶ πορφύ-
ρας ||, καὶ σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου·
καὶ πᾶν [s] ξύλον || θύϊνον, καὶ
πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, καὶ πᾶν
σκεῦος ἐκ [t] ξύλου || τιμιωτάτου,
καὶ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ
μαρμάρου,
13 Καὶ κινάμωμον [u], καὶ θυ-
μιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβα-
νον, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, καὶ
σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ κτήνη,
καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων, καὶ
ῥεδῶν, καὶ [x] σωμάτων ||, καὶ
ψυχὰς ἀνθρώπων·
14 Καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας
τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ,
καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ
λαμπρὰ [y] ἀπῆλθεν || ἀπὸ σου,
καὶ οὐκέτι οὐ μὴ [z] εὑρήσῃς
αὐτά.
15 Οἱ ἔμποροι [a] τούτων || οἱ
πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ
μακρόθεν στήσονται, διὰ τὸν φό-
βον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, κλαί-
οντες καὶ πενθοῦντες,
16 Καὶ λέγοντες· Οὐαὶ, οὐαὶ,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλη-
μένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ
κόκκινον, καὶ [b] κεχρυσωμένη
ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
μαργαρίταις· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρη-
μώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.

17 Κα

||7. Esa.47:8. Zeph.2:15. ||8. Esa.47:9. Ier.51:6. 2 Thess.2:8. Apo.17:16. ||9.
Eze.26:16. 27:30. 4 Esd.15:43. Apo.17.2. 18:3.18. ||10. Esa.21:9. Ier.51:8. Sup.
14:8. ||11. Ezec.27:27.36. ||13. Gen.34:39. Eze.27:13. ||14. Sup.12:8. 16:2
||16. Sup.17:4.

(e) = Cu.| 13.9.7. (f) τὰ διπλᾶ, ὡς καὶ αὐτῇ, καὶ R. 2. | 9. (g) = P. 1. | 9. (h) κρίνας A. | 9.6. (i) κλαύσουσι Cu. | 13.9.6. ||& = αὐτὴν Cp. R. 2. S. 1. V. | 14. 11. 7. 2. (k) * αὐτοὺς V. | 9. || & πενθήσουσιν pro κόψονται R. 2. | 9. 5. (l) αὐτὴν Cu. | 13. (m) τῶν βασανισμῶν V. | 9. 6. (n) μίαν ὥραν A. | 9. 7. ||ἔρχεται pro ἦλθ. P. 1. | 10. 36. (o) κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν Cp. S. 1. V. | 14. 10. 36. (p) ἐφ' ἑαυ-
τοὺς P. 1. | 9.6. (q) ἀγοράσει V. | 9.
(r) βυσσίνου καὶ πορφυροῦ S. 1. | 9.
|| βυσσίνου pro βύσσου A. | 9. 6. (s)
σκεῦος A. | 9. 5. (t) λίθου A. | 9.
(u) * καὶ ἄμωμον A. V. | 10. (x) ἀν-
δραπόδων V. | 9. 5. (y) ἀπώλετο A.
Cp. S. 1. V. | 11. 14. 5. (z) εὑρήσωσι A.
V. | 10. 36. (a) ἀνθρώπων V. | 9. 5. (b)
κεχρυσωμένοι Cu. | 13. 9. 6.

17 Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ
ᾶς [c] ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος ||,
αὶ ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θά-
ασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρό-
εν ἔστησαν,
18 Καὶ [d] ἔκραζον, ὁρῶντες τὸν
απνὸν || τῆς πυρώσεως αὐτῆς,
έγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει
ῇ μεγάλῃ;
19 Καὶ [e] ἔβαλον || χοῦν ἐπὶ
ὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ [f] ἔκρα-
ον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες ||,
έγοντες· Οὐαὶ, οὐαὶ, ἡ πόλις
μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν
άντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ
αλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐ-
ῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη.
20 Εὐφραίνου [g] ἐπ' αὐτὴν ||
ὐρανὲ, καὶ οἱ ἅγιοι [h] ἀπόστολοι
αὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ
εὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυ-
ὸς λίθον ὡς [i] μύλον || μέγαν,
αὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν,
έγων· [k] Οὕτως || ὁρμήματι βλη-
ήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πό-
ις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι·
22 Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ
ουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλ-
πιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι·
αὶ πᾶς τεχνίτης [l] πάσης τέχ-
ης || οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι·
καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ
ἐν σοὶ ἔτι·
23 [m] Καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ
φανῇ ἐν σοὶ ἔτι· || καὶ φωνὴ
νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκου-
σθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί
σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς,
ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σοῦ ἐπλα-
νήθησαν πάντα τὰ ἔθνη.
24 Καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφη-
τῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάν-
των τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

Κεφ. ιθ'. 19.

1 ΚΑὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα
[n] ὡς || φωνὴν [o] ὄχλου πολ-
λοῦ || μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, [p] λέ-
γοντος ||· Ἀλληλούϊα· [q] ἡ σω-
τηρία ||, καὶ ἡ δόξα [r], καὶ ἡ τι-
μὴ ||, καὶ ἡ δύναμις Κυρίῳ τῷ
Θεῷ ἡμῶν·
2 Ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ
κρίσεις αὐτοῦ· [s] ὅτι || ἔκρινε τὴν
πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις [t] ἔφ-
θειρε || τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐ-
τῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν
δούλων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐ-
τῆς.
3 Καὶ δεύτερον [u] εἴρηκαν ||·
Ἀλληλούϊα. Καὶ ὁ καπνὸς [x] αὐ-
τῆς || ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.

4 Καὶ

||17. Esa.23:14. Eze.27:29. || 18. Esa.34:10. Apo.13:4. 18:9. || 19. Io.7:6. 1 Sam. :12. 2 Sam.13:19. Neh.9:1. Iob 2:12. Eze.27:30. || 20. Esa.44:23. 49:13. Ier.51: 8. Inf.19:2. || 21. Ier.51:64. Sup.12:8. 16:20. || 22. Esa.24:8. Ier.7:34. 16.9. 25:10. ze.26:13. || 23. Esa.23:8. Ier.7:34. 16:9. 25:10. Sup.17:2. || 24. Ier.51:35. 49. up.17:6. Cap. XIX. || 1 Apo.4:11. 7:10. 12:10. || 2 Deut.32:43. 4 Esd.15:9. up.15:3. 16:7. 18:20. || 3. Esa.34:10. Sup.14:11. 18:9.18.

(c) ὁ ἐπὶ τόπον (τόπων R. 2. |9. 5. πλοίων Cp. s. 1. | 14. 9. || λίμνης .|9.) πλέων A. Cp. R. 2. s. 1. V. |23. d) ἔκραξαν βλέποντες τὸν τόπον A. 9. 5. || sic τόπον pro καπνὸν V. |9. . (e) ἐπέβαλον A.|9. 7. (f) ἔκραξαν A.|9. 36. (g) ἐν αὐτῇ A. | 9. 7. 6. h) * καὶ οἱ A. Cp. s. 1. | 10. 14. 7. i) μύλινον A. |9. 6. (k) τούτῳ V. |9. 5. (l) = A. |9. 2. (m) = A. |9. (n) μεγάλην Cu. & ὡς ponit ante ἐν | 13. 7. 4. (o) ὄχλων πολλῶν V. | 9. 6. (p) λεγόντων A. Cp. s. 1. V. | 11. 14. 6. (q) ὁ αἶνος V. | 9. 5. (r) = A. Cp. s. 1. | 10. 14. (s) ὅς V. | 9. 5. 7. (t) διέφθ. Cu. | 13. 7. (u) εἴρηκεν Cu. | 13. 6. (x) = Cu. | 13. 9.

4 Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι
οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες, καὶ τὰ
τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν
τῷ Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ [y] τοῦ
θρόνου ||, λέγοντες· Ἀμήν· Ἀλ-
ληλούϊα.
5 Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξ-
ῆλθε [z], λέγουσα ||· Αἰνεῖτε [a] τὸν
Θεὸν || ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτὸν,
[b] καὶ || οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.
6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν [c] ὄχ-
λου πολλοῦ ||, καὶ ὡς φωνὴν ὑδά-
των πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βρον-
τῶν ἰσχυρῶν, [d] λεγόντων ||· Ἀλ-
ληλούϊα· ὅτι ἐβασίλευσε Κύριος
ὁ Θεὸς [e] ὁ παντοκράτωρ.
7 Χαίρωμεν καὶ [f] ἀγαλλιώμε-
θα ||, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ·
ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου,
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν
ἑαυτήν.
8 Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβά-
ληται βύσσινον [g] καθαρὸν || καὶ
λαμπρόν· τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ
δικαιώματά ἐστι τῶν ἁγίων.
9 Καὶ λέγει μοι· Γράψον· Μα-
κάριοι οἱ εἰς [h] τὸ δεῖπνον τοῦ
γάμου || τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι.
Καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι
[i] ἀληθινοί εἰσι τοῦ Θεοῦ.

10 Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶ
ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ
καὶ λέγει μοι· Ὅρα μή· σύν
δουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶ
σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρία
τοῦ Ἰησοῦ· [k] τῷ Θεῷ προσκύ
νησον· [l] ἡ γὰρ || μαρτυρία το
Ἰησοῦ ἐστι τὸ πνεῦμα τῆς προ
φητείας.
11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνε
ῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκὸς
καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτὸν, [m] κα
λούμενος || πιστὸς καὶ ἀληθινὸς, κα
ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ
12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡ
φλὸξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ τὴν κεφα
λὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά
ἔχων [n] ὄνομα γεγραμμένον ὃ
οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός·
13 Καὶ περιβεβλημένος ἱμά
τιον βεβαμμένον αἵματι· κα
[o] καλεῖται || τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Ὁ
λόγος τοῦ Θεοῦ.
14 Καὶ τὰ στρατεύματα [p] τὰ
ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ
ἐφ᾽ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένο
βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν.
15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
ἐκπορεύεται ῥομφαία [q] ὀξεῖα
ἵνα ἐν αὐτῇ [r] πατάσσῃ || τὰ ἔθ-
νη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς
ἐ

|| 4. Apo.4:4.6. 5:14. || 5. Pf.134:1. 135:1. || 6. Eze.1:24. 43:2. Apo.1:8. 4:8. 11:15.17. 12:10. 16:14. 21:22. || 7. Matt.22:2. 25:10. Luc.14:16. 2 Cor.11:2. Eph.5:32. Inf.21:2.9. || 8. Pf.45:14.15. Eze.16:10. 4 Efd.2:39. Sup.3:18. || 9. Matt.22:2. Luc.14:16. Inf.21:5. 22:6. || 10. Act.10:26. 14:14. 1 Ioh.5:10. Apoc.12:17. 22:8.9. || 11. Sup.3:14. 6:2. || 12. Apo.1:14. 2:17.18. || 13. Efa.63:2.3. Ioh.1:1. 1 Ioh.1:1. 5:7. || 14. Matt.28:3. Apo.4:4. 7:9. || 15. Pf.2:9. 76:13. Efa.11:4. 63:3. 2 Thef. 2:8. Apo.1:16. 2:12.16.27. 12:5. 14:19.20. 19:21.

(y) τῷ θρόνῳ A. | 9. 6. (z) = Cu. | 13. 9. (a) τῷ Θεῷ A. | 9. 6. (b) = A. | 9. 7. 26. (c) σάλπιγγος μεγάλης V. | 9. 5. (d) λέγοντας Cu. | 13. 6. (e) * ἡμῶν Cp. s. 1. | 14. 9. 35. (f) ἀγαλλιῶμεν A. | 9. 6. (g) λευκὸν V. | 9. 5. (h) δεῖπνον Cu. | 13. 9. (i) * οἱ A. | 9. 7. (k) pro τῷ Θεῷ προσκύνησον Sarcavii codex Epift. 176. legit: Ἰησοῦ τῷ Θεῷ προσκύνησον | 9. || diverfa lectio eft ex interpunctione. | 32. (l) = P. 1. | 9. (m) = A. | 9. (n) ὀνόματα γεγραμμένα, καὶ Cp. s. 1. | 14. 9. 6. 7. (o) κέκληται A. R. 2. | 10. 36. || ἐκαλεῖτο V. | 9. (p) = Cu. | 13. 9. 7. (q) * δίστομος Cp. s. 1. V. | 14. 10. 5. (r) πατάξῃ A. | 9. 6.

ἐν [s] ῥάβδῳ ‖ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς
πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ
θυμοῦ [t] καὶ ‖ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ
τοῦ παντοκράτορος.
16 Καὶ ἔχει [u] ἐπὶ τὸ ἱμάτιον
καὶ ‖ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ [x] τὸ
ὄνομα ‖ γεγραμμένον· Βασιλεὺς
βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων.
17 Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑ-
στῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε
φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς
ὀρνέοις τοῖς πετωμένοις ἐν μεσου-
ρανήματι· Δεῦτε [y] καὶ συνάγε-
σθε ‖ εἰς τὸ δεῖπνον [z] τοῦ μεγά-
λου ‖ Θεοῦ·
18 Ἵνα φάγητε σάρκας βασι-
λέων, καὶ σάρκας χιλιάρχων, καὶ
σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵπ-
πων καὶ τῶν καθημένων ἐπ᾽ [a] αὐ-
τῶν ‖, καὶ σάρκας πάντων ἐ-
λευθέρων καὶ δούλων, καὶ μι-
κρῶν καὶ μεγάλων.
19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, καὶ
τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ
στρατεύματα [b] αὐτῶν ‖ συνηγ-
μένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ
καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ
μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.
20 Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον, καὶ
[c] μετὰ τούτου ‖ ὁ ψευδοπροφή-
της ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώ-
πιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησε τοὺς
λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θη-
ρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ
εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν
οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς
[d] τὴν καιομένην ‖ ἐν τῷ θείῳ·
21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθη-
σαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημέ-
νου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ [e] ἐκπο-
ρευομένῃ ‖ ἐκ τοῦ στόματος αὐ-
τοῦ καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορ-
τάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

Κεφ. κ'. 20.

1 ΚΑὶ εἶδον ἄγγελον καταβαί-
νοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔ-
χοντα τὴν κλεῖδα τῆς ἀβύσσου,
καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖ-
ρα αὐτοῦ.
2 Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα,
[f] τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον ‖, ὅς ἐστι
διάβολος καὶ σατανᾶς [g]· καὶ ἔ-
δησεν αὐτὸν χίλια ἔτη.
3 Καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν
ἄβυσσον, καὶ [h] ἔκλεισεν ‖ αὐ-
τὸν, καὶ ἐσφράγισεν [i] ἐπάνω αὐ-
τοῦ ‖, ἵνα μὴ [k] πλανήσῃ ‖ τὰ
ἔθνη ἔτι, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια
ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν
λυθῆναι μικρὸν χρόνον.
4 Καὶ εἶδον θρόνους· καὶ ἐκά-
θισαν ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ κρῖμα ἐδό-
θη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν
[l] πεπελεκισμένων ‖ διὰ τὴν μαρ-
τυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσ-
εκύνησαν τῷ θηρίῳ, οὔτε τῇ εἰ-
κόνι

‖16. 1 Tim.6:15. Sup.17:14. ‖17. Esa.25:6. Ier.12:9. Eze.39:17. ‖20. Deut.13:1. Dan.7:11. Matt.24:24. Apo.13:12.&c. 14:10. 16:13.14. 20:10. Cap XX. ‖1. Luc.8:31. Apoc.1:18. 9:1.11. ‖2. 2 Pet.2:4. Iudæ ℣.6 Apo.12:9. Tob 8:3. ‖3. Dan.6:17. Apo.16:14.16. 20:8. ‖4. Dan.7:9.22.27. Matt.19:28. Luc.22:30. Rom.8:17. 1 Cor.6:2.3. 2 Tim.2:12. Apo.3:16. 5:10.6:9.10.11. 13:12.&c.

(s) ῥομφαίᾳ P. 1. |9. 5. (t) = A. |9. 7. (u) = A. | 9. (x) = V. |9. (y) = V. | 9. 33. ‖ συνάχθητε A. | 9. 6. (z) τὸ μέγα τοῦ A. Cp. V. | 10. 14. (a) αὐτοὺς A. |9. 6. (b) αὐτοῦ A. | 9. 6. (c) ὁ μετ᾽ αὐτοῦ s. 1. | 9. 5. 7. ‖ sic A. sed ὁ pro οἱ | 9. (d) τοῦ καιομένου V. | 9. 6. (e) ἐξελθούσῃ A. Cp. s. 1. | 10. 14. 5. (f) ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος & * ὁ ante Σατανᾶς A. | 9. 5. (g) * ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην Cp. s. 1. | 14. 9. 35. (h) ἔδησεν W. | 9. 5. (i) ἐμμενῶς αὐτὸν A. |9. 5. (k) πλανᾷ s. 1. | 9. 36. (l) πεπολεμημένων A. |9. 5.

κόνι αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ
χάραγμα ἐπὶ [m] τὸ μέτωπον ||
αὐτῶν, [n] καὶ || ἐπὶ [o] τὴν χεῖρα ||
αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασί-
λευσαν μετὰ τοῦ Χριςοῦ τὰ χί-
λια ἔτη.
5 Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ
[p] ἀνέζησαν || ἕως τελεσθῇ τὰ χί-
λια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάςασις ἡ
πρώτη.
6 Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων
μέρος ἐν τῇ ἀναςάσει τῇ πρώτῃ·
ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος
οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται
ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριςοῦ,
καὶ βασιλεύσουσι [q] μετ' αὐτοῦ ||
χίλια ἔτη.
7 Καὶ [r] ὅταν τελεσθῇ || τὰ
χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς
ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ·
8 Καὶ ἐξελεύσεται [s] πλανῆ-
σαι || τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσ-
σαρσι γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ
καὶ τὸν Μαγὼγ, [t] συναγαγεῖν ||
αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθ-
μὸς [u] ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης.
9 Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλά-
τος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν
παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν
πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κα-
τέβη πῦρ [x] ἀπὸ τοῦ Θεοῦ || ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐ-
τούς·
10 Καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν
αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνη
τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου [y] τ
θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· κα
βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκ
τὸς [z] εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ
νων ||.
11 Καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέ
γαν, καὶ τὸν καθήμενον [a] ἐπ' αὐ
τοῦ ||, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγε
ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός· καὶ τόπο
οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.
12 Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, μι
κροὺς καὶ μεγάλους, ἑςῶτα
ἐνώπιον τοῦ [b] Θεοῦ ||, καὶ βιβλί
ἠνεῴχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλ
ἠνεῴχθη, ὅ ἐςι τῆς ζωῆς· κα
ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γε
γραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κα
τὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσ
τοὺς ἐν αὐτῇ νεκροὺς, καὶ ὁ θά
νατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺ
[c] ἐν αὐτοῖς || νεκρούς· καὶ ἐκρί
θησαν ἕκαςος κατὰ τὰ ἔργα
[d] αὐτῶν ||.
14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδη
ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ
πυρός· οὗτός ἐςιν ὁ δεύτερος θά
νατος [e].
15 Καὶ [f] εἴ τις || οὐχ εὑρέθη
ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμ-
μένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην
τοῦ πυρός.

Κεφ.

||6. Esa.61:6. 1 Pet.2:9. Apo.1:6. 2:11. 5:10. 21:8. ||8. Eze.38:2.15. 39:1. Apo. 16:14. ||10. Dan.7:11. Apo.14:10.11. 19:20. ||11. Dan.2:35. 2 Pet.3:10. Sup.12: 8. ||12. Ex.32:32. Ps.62:13. 69:29. Ier.17:10. 32:19. Dan.7:10. Matt.16:27. Rom. 2:6. 14:12. 1 Cor.3:8. 2 Cor.5:10. Gal.6:5. Phil.4:3. Apo.2:23. 3:5. 13:8. 21:27. 22:12. ||14. 1 Cor.15:26.54.55. Apo.2:11. 21:8.

(m) τὰ μέτωπα V. |9. 6. (n) ἢ V. |9. 7. ||sed = cum ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν P. 2. |9. (o) τὰς χεῖρας V. |9. 6. (p) ἔζησαν Cp. V. |14. 9. 7. ||sic A. & ἄχρι pro ἕως |9. 5. 7. (q) μετὰ ταῦτα S. 1. |9. (r) ὅτε ἐτελέσθησαν Cu. |13. 36. (s) καὶ πλανήσει V. |9. 6. (t) καὶ συνάξει V. |9. 28. (u) * αὐτῶν Cu. |13. 9. (x) = A. |9. (y) * καὶ A. |9. 7. (z) = P. 1. |9. (a) ἐπ' αὐτὸν Cu. |13. 9. 6. (b) θρόνου A. |9. 5. (c) ἑαυτῶν Cp. V. |14. 9. 5. (d) αὐτῶν cum spir. leni, & αὐτοῦ Cu. |13. 9. 32. (e) * ἡ λίμνη τοῦ πυρὸς A. Cp. S. 1. |10. 14. 35. 25. (f) ὅςις V. |9. 5. 7.

Κεφ. κα'. 21.

ΚΑὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ
γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος
ὑρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ [g] παρ-
λθε ||· καὶ [h] ἡ θάλασσα οὐκ
ςιν || ἔτι.
2 Καὶ [i] ἐγὼ Ἰωάννης || εἶδον
ὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱερουσα-
ὴμ καινὴν, καταβαίνουσαν ἀπὸ
οῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοι-
ασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημέ-
ην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.
3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης
κ τοῦ [k] οὐρανοῦ ||, λεγούσης·
Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν
ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ'
αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ [l] λαοὶ || αὐτοῦ
σονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔςαι
μετ' αὐτῶν, [m] Θεὸς αὐτῶν ||·
4 Καὶ ἐξαλείψει [n] ὁ Θεὸς ||
πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔςαι
ἔτι· οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ,
οὔτε πόνος οὐκ ἔςαι ἔτι· [o] ὅτι ||
τὰ πρῶτα ἀπῆλθον,
5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ
[p] τοῦ θρόνου ||· Ἰδοὺ, καινὰ πάν-
τα ποιῶ. Καὶ λέγει μοι· Γρά-
ψον· ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ
καὶ πιςοί εἰσι.
6 Καὶ εἶπέ μοι· Γέγονε. ἐγώ
[q] εἰμι || τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ
καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι
δώσω ἐκ [r] τῆς πηγῆς || τοῦ ὕδα-
τος τῆς ζωῆς δωρεάν.
7 Ὁ νικῶν κληρονομήσει [s] πάν-
τα ||, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς,
καὶ αὐτὸς ἔςαι μοι ὁ υἱός.
8 Δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίςοις [t] καὶ
ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ
πόρνοις καὶ [u] φαρμακεῦσι || καὶ
εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς
[x] ψευδέσι ||, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν
τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ
θείῳ, ὅ ἐςι [y] δεύτερος θάνατος ||.
9 Καὶ ἦλθε [z] πρός με || εἷς τῶν
ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς
ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν
ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων· καὶ
ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων· Δεῦ-
ρο, δείξω σοι [a] τὴν νύμφην τοῦ
ἀρνίου τὴν γυναῖκα ||.
10 Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύ-
ματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλὸν,
καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν [b] τὴν
μεγάλην ||, τὴν ἁγίαν Ἱερουσα-
λὴμ, καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ·
11 [c] Ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ
Θεοῦ· || καὶ ὁ φωςὴρ αὐτῆς ὅμοιος
λίθῳ [d] τιμιωτάτῳ ||, [e] ὡς λίθῳ ||
ἰάσπιδι κρυςαλλίζοντι·
12 Ἔχουσάν τε τεῖχος μέγα
καὶ ὑψηλὸν [f], ἔχουσαν || πυλῶ-
νας δώδεκα [g], καὶ ἐπὶ τοῖς πυ-
λῶσιν

||1. Esa.65:17. 66:22. 2 Pet.2:13. ||2. Esa.52:1. 54:5. 2Cor.11:2. Gal.4:26. Heb. 11:10. 12:22. 13:14. Apo.3:12. 21:10. ||3. Lev.26:11. Ezec.43:7. 2 Cor.6:16. ||4. Esa.25:8. 35:10. 61:3. 65:19. 1 Cor.15:26.54. Apoc.7:17. 20:14. ||5. Esa.43:19. 2 Cor.5:17. Apo.4:2.9. 5:1. 19:9. 20:21. 22:6. ||6. Esa.12:3. 41:4. 44:6. 55:1. Ioh.4: 10.14. 7:37. Apo.1:8. 16:17. 22:13.17. ||7. Zac.8:8. Heb.8:10. ||8. Ioh.3:36. 1 Cor. 6:9. Gal.5:21. Eph.5:5. 1 Tim.1:9. Heb.12:14. Apo.20:14.15. 22:15. ||9. Sup.15:1. 6.7. 19:7. ||10. Gal.4:26. Heb.12:22. Apo.1:10. 3:12. 17:3. 21:2. ||12. Eze.48:31.

(g) ἀπῆλθε A. | 9.7. (h) τὴν θάλασσαν οὐκ εἶδον A. | 9.5. (i) = Cp. s. 1. | 14.9. (k) θρόνου A. | 9.5. (l) λαὸς Cu. | 13.9. (m) = Cu. | 13.9. (n) = Cp. s. 1. | 14.9.2. (o) = A. | 9.7. (p) τῷ θρόνῳ A. | 9.6. (q) γέγονα Cp. s. 1. | 10.14. 5. (r) = A. | 9.33. (s) ταῦτα A. V. | 10.5. (t)* καὶ ἁμαρτωλοῖς Cp. s. 1. | 14.9.25. (u) φαρμακοῖς A. | 9.6. (x) ψεύςαις A. | 9.6. (y) ὁ θάν. ὁ δεύτ. A. | 9.7.35. (z) = Cp. s. 1. V. | 14.10.37. (a) τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου Cu. | 13.9.5. (b) = A. s. 1. | 10.33. (c) = A. | 9. (d) τιμίῳ V. | 9.36. (e) = P. 1. | 9.33. (f) ἔχουσα A. | 9.2. (g) = A. | 9. || & γωνίας pro ἀγγέλους V. | 9.5.

λῶσιν ἀγγέλους δώδεκα ||, [h] καὶ
ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα ||, ἅ ἐ-
ςι [i] τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν ὑιῶν
Ἰσραήλ.
13 Ἀπ' [k] ἀνατολῆς ||, πυλῶνες
τρεῖς· ἀπὸ βοῤῥᾶ, πυλῶνες τρεῖς·
ἀπὸ [l] νότου ||, πυλῶνες τρεῖς·
ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς.
14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως
ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ [m] ἐν
αὐτοῖς || ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀ-
ποςόλων τοῦ ἀρνίου.
15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ,
εἶχε [n] κάλαμον || χρυσοῦν, ἵνα
μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυ-
λῶνας αὐτῆς [o], καὶ τὸ τεῖχος
αὐτῆς ||.
16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος
κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς τυ-
σοῦτόν ἐςιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος.
καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ κα-
λάμῳ ἐπὶ [p] ςαδίους || δώδεκα χι-
λιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος
καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐςί.
17 Καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος
αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαρακοντατεσ-
σάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου,
ὅ ἐςιν ἀγγέλου.
18 Καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τεί-
χους αὐτῆς, ἴασπις· καὶ ἡ πό-
λις χρυσίον καθαρὸν, [q] ὁμοία ||
ὑάλῳ καθαρῷ.
19 Καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους
τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κε-
κοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος
ἴασπις· ὁ δεύτερος, σάπφειρος·
ὁ τρίτος, [r] χαλκηδών || ὁ τέ-
ταρτος, σμάραγδος·
20 Ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ
ἕκτος, σάρδιος· ὁ ἕβδομος, χρυ-
σόλιθος· ὁ ὄγδοος, [s] βήρυλλος ||
ὁ ἔννατος, τοπάζιον· ὁ δέκατος,
χρυσόπρασος· ὁ ἑνδέκατος, [t] ὑ-
άκινθος || ὁ δωδέκατος, ἀμέθυσος.
21 Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες
δώδεκα μαργαρῖται, ἀνὰ εἷς ἕ-
καςος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς
μαργαρίτου· καὶ ἡ πλατεῖα τῆς
πόλεως, χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕα-
λος [u] διαφανής ||.
22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐ-
τῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παν-
τοκράτωρ, ναὸς αὐτῆς ἐςι, καὶ
τὸ ἀρνίον.
23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει
τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα
φαίνωσιν ἐν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα
τοῦ Θεοῦ [x] ἐφώτισεν || αὐτὴν,
καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον.
24 [y] Καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζο-
μένων ἐν τῷ φωτὶ αὐτῆς περιπα-
τήσουσι ||· καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς
γῆς φέρουσι [z] τὴν δόξαν [a] καὶ
τὴν τιμὴν || αὐτῶν εἰς αὐτήν.
25 Καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ
μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ
οὐκ ἔςαι ἐκεῖ [b].
26 Καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ
τὴν

|| 14. Matt. 16:18. Gal. 2:9. Eph. 2:9.20. || 15. Eze. 40:3. Zac. 2:1. || 16. Eph. 3:18. || 19. Esa. 54:11. Tob. 13:16. || 23. 4 Esd. 2:35. Esa. 60:19. Zac. 14:7. Apo. 22:5. || 24. Esa. 60:3.5. 66:12. || 25. Esa. 60:11.20. Zac. 14:7. Apo. 3:8. 22:5.

(h) = Cu. | 13. 9. 33. (i) * τὰ ὀνόματα A. R. 2. | 10. (k) ἀνατολῶν Cu. | 13. 9. 6. (l) μεσημβρίας Cu. | 13. 5. (m) ἐπ' αὐτῶν A. Cp. s. 1. | 10. 14. 7. 6. || & * δώδεκα ante ὀνόματα A. V. | 10. 4. (n) μέτρον καλάμινον V. | 9. 5. (o) = Cp. s. 1. | 14. 9. (p) ςαδίων Cu. | 13. 9. 6. (q) ὅμοιον A. | 9. 6. (r) καλκιδῶν Cu. | 13. 9. 6. (s) βηρίλλιος & βηρύλλιος Cu. | 13. 9. 6. (t) ὑακίνθινος Cu. | 13. 6. (u) διαυγής A. Cp. s. 1. | 10. 5. 14. (x) φωτίσει V. | 9. 6. (y) καὶ περιπατήσουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς A. W. | 10. 4. 7. || sed = τῶν σωζομένων Cp. s. 1. V. | 14. 10. || & διὰ τοῦ φωτὸς pro ἐν τῷ φωτὶ Cp. s. 1. | 14. 9. 7. (z) * αὐτῷ s. 1. | 9. 7. 35. (a) = A. | 9. 33. (b) * καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ Cu. | 13. 9.

ῆν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν·
27 Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐ-
ὴν πᾶν [c] κοινοῦν ||, καὶ ποιοῦν
δέλυγμα, καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ
εγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς
ωῆς τοῦ ἀρνίου.

Κεφ. κβ΄. 22.

ΚΑὶ ἔδειξέ μοι [d] καθαρὸν ||
ποταμὸν ὕδατος ζωῆς, λαμ-
ρὸν ὡς κρύσαλλον, ἐκπορευόμε-
ν ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ
οῦ ἀρνίου.
2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐ-
ῆς, καὶ τοῦ ποταμοῦ, ἐντεῦθεν
αὶ [e] ἐντεῦθεν ||, ξύλον ζωῆς,
οιοῦν καρποὺς δώδεκα, κατὰ
ῆνα ἕνα ἕκασον ἀποδιδοῦν τὸν
αρπὸν αὐτοῦ· [f] καὶ τὰ φύλλα
οῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθ-
ῶν. ||
3 Καὶ πᾶν [g] κατανάθεμα || οὐκ
ται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ
αὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσαι· καὶ
δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν
ὐτῷ.
4 Καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον
ὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ
ῶν μετώπων αὐτῶν.
5 Καὶ νὺξ οὐκ ἔσαι [h] ἐκεῖ ||·
αὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι [i] λύχνου
αὶ || φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ
εὸς [k] φωτίζει || αὐτούς· καὶ
βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.
6 Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοι οἱ λό-
γοι πισοὶ καὶ ἀληθινοί· καὶ Κύ-
ριος ὁ Θεὸς τῶν [l] ἁγίων || προ-
φητῶν ἀπέςειλε τὸν ἄγγελον
αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ
ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει.
7 [m] Ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ·
μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς
προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.
8 Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ [n] βλέ-
πων ταῦτα καὶ ἀκούων ||· καὶ
ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσον
προσκυνῆσαι [o] ἔμπροσθεν τῶν ||
ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύ-
οντός μοι ταῦτα.
9 Καὶ λέγει μοι· Ὅρα μή·
σύνδουλός σου γάρ εἰμι, καὶ τῶν
ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν,
[p] καὶ || τῶν τηρούντων τοὺς λό-
γους [q] τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ
Θεῷ προσκύνησον.
10 Καὶ λέγει μοι· Μὴ σφρα-
γίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφη-
τείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὅτι ὁ
καιρὸς [r] ἐγγύς ἐσιν.
11 Ὁ ἀδικῶν, ἀδικησάτω ἔτι·
καὶ ὁ [s] ῥυπῶν, ῥυπωσάτω || ἔτι·
καὶ ὁ δίκαιος, [t] δικαιωθήτω ||
ἔτι· καὶ ὁ ἅγιος, ἁγιασθήτω ἔτι.
12 [u] Καὶ || ἰδοὺ, ἔρχομαι τα-
χύ· καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ,
ἀπο-

||27.Ex.32:32. Pſ.69:29. Eſa.35:8. Ioel.3:17. Phil.4:3. Apo.3:5. 13:8. 20:12. 22:
.15. Cap. XXII. ||1. Eze.47:1. Zac.14:8. Sup.4:6. ||2. Gen.2:9. Eze.47:12.
.p.2:7. 21:21. ||3. Zac.14:11. ||4. Matt.5:8. 1 Cor.13:12. 1 Ioh.3:2. Sup.3:12. 14.
||5. Pſ.36:10. 84:11. Eſa.60:1.19.20. Zac.14:6.7. Rom.5:17. 2 Tim.2:12. Apo.
:23. ||6. Apo.1:1. 19:9. 21:5. ||7. Apo.1:3. 3:11. ||8.9. Act.10:26. 14:14. Apo.
:10. ||10. Dan.8:26. 12:4.9. Apoc.1:3. ||11. Ezec.3:27. Dan.12:10. 2 Tim.3:13.
2. Eſa.40:10. 62:11. Rom.2:8. 14:12. Apo.20:12.

(c) κοινὸν Cu. |13.6. (d) = V. |9. (e) εῖθεν A. S. 1. V. |11.5. (f) = P. 1. |9. κατάθεμα Cp. R. 1. S. 1. |14.10.6.5. ἔτι V. |9.5. (i) φωτὸς τοῦ λύχνου, δὲ V. |9. (k) φωτίσει V. |9.6. ||φω- εῖ Cp. S. 1. |14.9.6. ||* ἐπ' ante αὐ- ὺς A. |9.7. (l) πνευμάτων τῶν A. Cp. S. 1. V. |14.10.5. (m) * καὶ A. Cp. R. 1. S. 1. |14.11.7. (n) ὁ βλέψας καὶ ἀκούσας ταῦτα V. |9.36. (o) πρὸ A. |9.5.7. (p) = Cu. |13.9. (q) * τῆς προφητείας V. |9.35. (r) * γὰρ A. |9.7. (s) ῥυπαρὸς ῥυπα- ρευθήτω Cp. |14.9. (t) δικαιοσύνην ποιη- σάτω Cp. S. 1. |14.9.5. (u) = Cu. |13.7.

ἀποδοῦναι ἑκάςῳ ὡς τὸ ἔργον αὐ-
τοῦ ἔςαι.
13 Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω,
ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ
ἔσχατος.
14 Μακάριοι οἱ [x] ποιοῦντες
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ||, ἵνα ἔςαι ἡ
ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς
ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθω-
σιν εἰς τὴν πόλιν.
15 Ἔξω [y] δὲ || οἱ κύνες καὶ οἱ
φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ
φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ
πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν
ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν
ταῦτα [z] ἐπὶ || ταῖς ἐκκλησίαις.
ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ
Δαβὶδ, ὁ ἀςὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ
[a] ὀρθρινός ||.
17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμ-
φη λέγουσιν· [b] Ἐλθέ ||. καὶ ὁ
ἀκούων εἰπάτω· [b] Ἐλθέ ||. καὶ ὁ

διψῶν· [b] ἐλθέτω ||, [c] καὶ || ὁ θ
λων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζω
δωρεάν.
18 [d] Συμμαρτυροῦμαι γὰρ
παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους τ
προφητείας τοῦ βιβλίου τούτο
ἐάν τις [e] ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα |
[f] ἐπιθήσει || ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτ
τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας
βιβλίῳ τούτῳ·
19 Καὶ ἐάν τις [g] ἀφαιρῇ ||
πὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς πρ
φητείας ταύτης, [h] ἀφαιρήσει ||
Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ [i] β
βλου || τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς π
λεως τῆς ἁγίας, [k] καὶ || τ
γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ τούτῳ
20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτ
[l] Ναὶ || ἔρχομαι ταχύ· ἀμή
[m] Ναὶ || ἔρχου Κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου [n]
μῶν Ἰησοῦ Χριςοῦ μετὰ πάντ
ὑμῶν ||. Ἀμήν.

||13. Esa.41:4. 44:6. 48:12. Apo.1:8.11. 21:6. ||14. 1 Ioh.3:23. Sup.2:7. ||1
1 Cor.6:10. Gal.5:19. Eph.5:5. Phil.3:2. Col.3:6. Apoc.21:8. ||16. Num.24:1
Esa.11:10. Rom.15:12. 2 Pet.1:19. Apoc.1:1. 2:28. 5:5. ||17. Esa.55:1. Ioh.7:3
Apo.21:2.6.9. ||18. Deut.4:2. 12:32. Prov.30:6. ||19. Ex.32:33. Deut.4:2. 12:3
Psal.69:29. Prov.30:6. Apo.3:5. 13:8. 17:8. 20:12. 21:27.

(x) πλύνοντες τὰς ςολὰς αὐτῶν A. | 9. || sic v. & * ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου | 9. (y) = Cu. | 13. 7. (z) ἐν A. | 9. 7. (a) ὁ πρωϊνὸς A. Cp. s. 1. | 14. 10. 5. || sed = P. 1. | 9. (b) ἔρχου bis, & ἔρχεσθαι A. Cp. s. 1. | 14. 10. 36. (c) = A. | 9. (d) μαρτυρῶ ἐγὼ A. Cp. s. 1. | 14. 10. 7. (e) ἐπιθῇ ἐπ' αὐτὰ A. | 9. 6. 7. (f) ἐπιθήσαι Cp. | 14. (g) ἀ
φέλῃ A. | 9. (h) ἀφέλοι Cu. | 13. 9. (
τοῦ ξύλου Cp. s. 1. | 14. 9. 5. (k) =
Cu. | 13. 7. (l) = Cu. | 13. 9. (m
= A. | 9. 2. (n) Ἰησοῦ μετὰ πά
των A. | 9. || = ἡμῶν, Χριςοῦ & ὑμῶ
Cu. | 13. 9. || sed pro ὑμῶν Cu. al. le
git ἁγίων | 13. 5.

Τ Ε' Λ Ο C.

NOTA

NOTÆ CRITICÆ,

ad quas remittit

CANON XXIII.

MATTH.

I. 11. Bodl. 1. & *Montf.* aliique legunt τὸν Ἰωακείμ· Ἰωακεὶμ δὲ ἐγέννησε ὸν Ἰεχονίαν. Ἰωακὰμ pro Ἰεχονίαν legit *Lincoln.* Priorem habet XIV. *Stephani.* Jac. *Capell.* ad annum Mundi 1689. & 3392. legit ἐγέννησε τὸν Ἰωακεὶμ καὶ οὺς ἀδελφούς. Ἰωακεὶμ ἐγέννησε ὸν Ἰεχονίαν, & recenset inter oca, quæ ex Codicibus non possint emendari. Ratio mutandæ ctionis, (1) quod *Jechonias* non abuerit fratres; (2) quod desit na generatio explendæ secunæ tesseradecadis; (3) quod Jeonias natus sit sub ipsum deortationis tempus. Pro edita ctione pugnat *Beza*, qui in pria editione mutationi consenrat, idque ex *Chrysostomo*, *Epianio*, *Augustino*, *Hieronymo*, *mbrosio*, *Euthymio*; qui duos *chonias* agnoscunt, patrem & lium; quique aliàs *Jojakim* sit ctus. Sic *Capelli* rationibus safactum esset. Primus in vers. 11. habuit fratres; constat sinumerus tesseradecadis, fraes computandi cum patre; navitas contigit circa transportaonem Babylonicam. Ille verò *chonias*, qui Salathielem genuit vers. 12. est prior. 1 Chron. vers. 15. & 16. ubi prior ille ocatur *Jochanan*, qui 2 Reg. 23. vers. 30. *Johaacaz*, & *Schallum* *Jerem.* 22: 11. dicitur. Vid. *Spanh.* dub. 6. & *Gomar.* Genealog. Christi, qui non longè ab hac sententia abeunt. Vulgatam lectionem defendit & sanam judicat Dom Bernard. de *Montfaucon*, Monachus Benedictinus congregationis S. Mauri, qui in Diario Italico, edito Parisiis 1702. in 4. cap. XXI. memorat se Neapoli MS. Evangeliorum vidisse seculi XI, in quo hic locus legebatur: *Josias genuit Joachim, & Joachim genuit Jechoniam, & fratres ejus.* Alterius quoque MSti seculi X. meminit, in quo & in multis aliis hic locus sic quoque legebatur. Idem de MS. testatur Stapulensis & refert Chemnitius in genealogia Christi. pag. C. 3. versa. Vid. & *Galliard.* Geneal. Christi, Gallicè scriptam cap. 12. & *Voss.* Geneal. Christ. cap. III. Sect. 10. & seq. pag. 26. Codex *Cæsareus Vindebonensis* textum refert uti est editus. Videatur & Luc. *Brugensis* hic in var. lect. Græc. subjunctis Comm. in Euangelia; *L. de Dieu* in Appendice ad Matth. p. 502. & seq. item *Polus* ex omnibus omnia huc congerentes. Rich. *Simon* Hist. Crit. N. T. p. 344. credit quod *Jojachim* sit a Scholiaste quodam margini adscriptus; in textum post adsumtus. Vid. & *Millius*, qui tandem diu deside-

ratus, post absolutam hanc crisin, ad manus nostras pervenit.

I: 13. Βιοὺδ pro Ἀβιοὺδ legunt memorati hi Codices duo, qui juxta Can. X. non faciunt contra tot alios, variam lectionem. Apparet quoque esse oscitantiam aut vitium descriptoris, quia in generatione sequenti legitur sine mutatione Ἀβιούδ. Forte etiam litera A injuria temporum erasa aut deleta est.

I: 18. Pro γέννησις legit *Grotius* γένεσις, ut vult, ex plerisque MSS. quorum nullum producit, nec invenitur ullum. Utraque etiam vox idem designat, quod & ipse *Grotius* agnoscit. Futile est, tales colligere variationes.

II: 11. Pro εὗρον omnes Codd. Fr. *Junio*, ut volunt, teste habent εἶδον, si unum Epiphanium exceperis; habent itidem plurimæ versiones, præter *Vulgatam*, quæ retinuit εὗρον. Dubium itaque an in textum sit assumendum. Sensus Evangelistæ est idem, sive legas, *invenerunt*, aut *viderunt*. Facit aliquid Can. VIII. *Cæsar.* habet illud εἶδον.

III: 8. Multi Codd. legunt in singulari καρπὸν ἄξιον etiam *Cæsar.* Sed utrumque authenticum, si *Matthæus* ita scripsit, cum *Lucas* cap. III: 8. pluralem exhibeat.

III: 11. In fine illud: καὶ πυρὶ, magnus MSStorum numerus, & multi Patres ita citant. Habet ea *Lucas* cap. 3. vers. 16. sine var. lectione. retinenda itaque lectio edita. In *Cæsar.* deletæ, sive potius erasæ erant duæ hæ voces: καὶ πυρί. Tantum siquidem erat spatium vacuum, poterantque vestigia τοῦ: καὶ agnosci. Si quis non malo animo illa delevit, aut derasit, ideo fecit, ut locus consom[...] set *Marco* cap. 1. vers. 8. ub[...] men varia lectio addit, καὶ [...] Video & D. *Millium* editan[...] ctionem defendere.

IV: 10. Varia lectio e[...] *Luca* cap. IV: 8. quæque lectio addit, quidam C[...] ces in Luca tollunt; forte in Matthæo desunt: in plu[...] Manuscriptis Lucæ legitur [...] strum additamentum. Facit [...] 24.

IV: 19. Varia Lectio e[...] Marci cap. I: 17.

V: 22. Illud εἰκῆ, teste [...] *ron.* lib. 2. advers. Pelagium quibusdam exemplaribus dee[...] vide & comm. ad hunc lo[...] dem testatur *Augustinus* Ret[...] lib. 1. c. 9. Codex *Vaticanus* ter antiquissimos, non habet ste Luc. *Brugensi*; neque alii Co[...] sed versiones *Syriaca*, *Coptica* [...] de hic *Saubert.* in Var. L[...] Quod si interpres quidam [...] gini illevit, aut comment[...] explicationis gratia addidit dudum factum, quia *Syrus* antiquioribus interpretibus, [...] cem exhibet. Sensus, si mitig[...] dus locus, aut recte explicand[...] non refugit vocem; quia *ira* [...] sio est homini naturalis, [...] moderata sit, non peccat in [...] res. *Ephes.* IV: 26. In Latinis q[...] busdam legitur: *sine causa.* [...] deatur Luc. *Brugens.* in libe[...] Variant. Lect. 1. Græc. comm[...] tario in Euangelia submisso.

V: 27. Desunt illa τοῖς [...] χαίοις, in plurimis Manus[...] adscita, ut conjiciunt, ex ve[...] 21. Id si factum, oportet fact[...] ab ultima antiquitate; habe[...] enim *Vulgatus* & *Irenæus.*

V: 44. Illa τοῖς μισοῦσιν fer[...]

mu-

nulta MSSta. plurima tamen e-
itam lectionem; etiam praece-
entia τοὺς καταρωμένους. Patres
quidam & interpretes ea omit-
unt: forte ex Canon. XXVI.

VI: 13. Quia Lucas hanc clau-
ulam non agnoscit, volunt eam
quibusdam ex consuetudine
recum additam esse. Lucas *Bru-
nf.* in XV. MSS. eam invenit,
em in alio vetusto Codice. Ad-
it Chrysost. Theophilactum,
uthym. agnovisse. Vide & *Glass.*
rit. Sacr. lib. 1. tract. 11. p. 148.
e ea late, & omnino Lucam
ugensem. Nil notant censores
ovanienses. Latini Patres fere
nnes eam omittunt. Si addita,
t antiqua; quia Syrus eam re-
rt. Adde *Polum* ad h. l. Ha-
t Codex *Caesareus*, & unus La-
nus MStus, teste Luca *Brugense.*

VI: 18. Finalia verba in plu-
nis sunt omissa Codd. Pauci ea
ibent; ex vers. 4. & 6. forte re-
tita a Commentatore; qui ita
nc versum, sicut allegatos, ex-
icandum esse censuit.

VII: 2. Illud μετρηθήσεται est
bene multis MSS; sed parvi
omenti, ideoque Canones be-
sunt applicati. Lectio edita
& *Luca* VI: 38.

VII: 14. Pro ὅτι magna pars
SS. legit τί. Patres quoque &
erpretes: *cur?* interrogative,
asi eo reddatur ratio cur in an-
iori versu mandatum, ut an-
amur ad ingrediendum per
rtam angustam. Sensus ubique
idem, & bene applicatus
non VIII. Istud τί στενὴ, quod
Curcellaei, videtur esse Vulgati
m angusta; ubi Lovanienses in
rgine notant, in tribus MSS.
quoniam, & in quibusdam
aecis. Vide hic *Saubertum. Caes.* ha-
editam nostram Lectionem.

VIII: 5. Codices multi pro
τῷ Ἰησοῦ, legunt αὐτῷ· item
interpretes allegati a *Sauberto*,
plurimi habent editam; etiam
Caesar. probae notae. *Syrus* Tre-
mellii. Primus Codex, qui illud
αὐτῷ inseruit, videtur respexisse
ad Can. XXXVII. Sensus ubique
est idem.

VIII: 8. Pro εἰπὲ λόγον ultra
30. Codd. habent λόγῳ, etiam
Caesareus, sensu eodem, distin-
ctione tamen diversa; quia post
εἰπὲ posuit comma, quod non
respiciendum, juxta Canonem
XXXIII. Ex impressis inveni il-
lud λόγῳ in editione Parisiensi,
Birckmanni anni 1549. & Blauia-
na anni 1633. sed comma ubi-
que est post λόγῳ. Variatio est
ex *Luca* VII: 7.

VIII: 13. Additamentum quod
in fine versus Codd. quidam ha-
bent, est ex *Luca*; non legitur
in *Caesareo.*

VIII: 15. Illud αὐτοῖς est *Mar-
ci* & *Lucae.* Putavit descriptor so-
li Jesu ministratum fuisse; sed
ex *Marco* constat alios discipu-
los cum Jesu fuisse. Habet ta-
men illud αὐτῷ *Caesareus.*

X: 8. Illa νεκροὺς ἐγείρετε, ae-
qualis fere pars Manuscripto-
rum omittit. Refert *Syrus*, *Vul-
gatus* & *Caesareus.* Probabilitas,
quam, post haec absoluta, invenio
apud D. *Millium*, non adeo ma-
gna aut firma est; potuit Apo-
stolis esse data mortuos excitan-
di potestas, occasio vero defuis-
se, aut excitatorum non esse fa-
ctam recensionem.

X: 10. Illud ῥάβδους habent
plurimi Manuss. Legitur in *Luca.*

X: 12. Additamentum hujus
versus legitur in *Luca*, habet
quoque quarta pars MSS.

XI: 23. Pro ἢ ἕως, quidam

Codd. habent *μὴ ἕως*. Edita lectio est *Lucæ*, variatio antiqua, quia ejus meminit *Hieronymus*; editam habet *Cæsar*.

XIV: 6. Hæc vera lectio *θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος*, *filia Herodiadis*, quam Josephus *Salomen* vocat; male mutata est in Cod. *Cantab.*

XVIII: 6. Pro *ἐπὶ* habent Manuscripta Colleg. *Magd. Lincoln. Collegii* novi, *Bodleian.* unus, *Stephani* omnes & alia *εἰς*, eodem sensu; habet & *Complut.* Indigna lectio quæ inter varias notetur aut excerpatur, quod millenis tamen factum similibus.

XVIII: 11. Memorati hic Codices & alii addunt *ζητῆσαι καί*. Quod & quædam versiones apud *Saubertum* imitantur. Addita sunt *Lucæ* XIX: 10.

XVIII: 19. Post *πάλιν Stephaniani* omnes, *Bodleiani* addunt *ἀμὴν*· id quod & *Casauboni*, item *Ravii* Codex habet. *Montf.* addit præterea *δὲ*, repetitum ex versu anteriore. Faciunt hi Codd. tertiam MSS. partem. Nil sensui addit particula præter anterioris versus assertionem.

XVIII: 22. In fine Cod. *Bodl.* secundus, *Stephani* unus, qui & hoc facit *Marc.* IX: 31. adjiciunt *ἁμαρτωλῶν*, quod & *Gothica* versio facit. Non agnoscit *Vulgatus*; non Tremellii *Syrus*, qui vertit: *in manus filiorum hominum.* Non habet prima impressorum *Complut.* Non itaque dubitandum, explicationis gratia esse additum voci *ἀνθρώπων*, ne intelligantur omnes, sed impii peccatores. Ita sæpius locutus Servator. *Matth.* XXVI: 45. *Marc.* XIV: 41. *Lucæ* XXIV: 8. Additionem non agnoscit *Marc.* IX: 31. nec *Luc.* IX: 44, neque probus *Cæsareus*,

XVIII: 28. Pro *ὅ, τι* quod in fine hujus versus est, legu[nt] cum hic allegatis Manuscript[o]rum plurimi *εἴτι*, quod est inte[r]rogativum & non bene conco[r]dat cum textu & justitia, appr[e]hendere hominem obtorto co[l]lo, qui nondum convictus [est] quod debeat.

XIX: 5. Pro *τῇ γυναικὶ αὐτο[ῦ]* hic memorati Codd. habent: *πρ[ὸς] τὴν γυναῖκα*· eodem sensu. per[ti]net itaque Lectio ad Can. VI[I].

XIX: 9. *Παρεκτὸς λόγου πο[ρ]νείας*, *Cantabrigiensis* adsumsit [ex] *Matth.* V: 32. *Μὴ ἐπὶ*, omisso [...] habent plurimi Manuscripti, se[n]su eodem.

XIX: 17. *Λέγεις ἀγαθόν.* Mi[re] variant hic Lectiones MSS. [&] editorum; pro *λέγεις Vatic[an.]* habet *ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθο[ῦ]*. Tollit articulum *τοῦ Cantabr. Vu[lg.]* Lat. *Quid me interrogas de bon[o]* *Unus est bonus Deus.* Ita & Patr[es] multi. Omnium tamen est fe[re] unus intellectus, & per Can[o]nem VIII. potest retineri edi[ta] Lectio, quæ quoque est plu[ri]morum MSS. Ad versum 16. r[e]fert *Saubertus* ex Euangelio N[a]zaræorum hanc historiam [e] Hieronymo, longe aliter quà[m] hic Matthæus.

XIX: 24. Illud *διελθεῖν* est qu[o]que apud *Marc.* X: 25. Pertine[nt] hæ variæ Lectiones ad Can. VI[I] & III. sequitur enim in eode[m] versu *εἰσελθεῖν*.

XIX: 26. Primum istud *ἐ[στι]* hic in var. Lect. omissum, pr[o]pter posterius finale.

XIX: 27. Ante *ἰδοὺ* non lege[n]dum *Κύριε*, quod hic memora[ti] Codices faciunt; non enim h[a]bet *Marcus* aut *Lucas*.

XX: 23. Verba *καὶ τὸ βάπτι[σ]μα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθ[ή]σεσθ[ε]*

τετο, omittunt *Cantabr. Velesf.* & *Stephani* duo, item *Coptica* versio, (quæ tamen juxta Can. XIV. non venit in censum.) Omittit illa Codex *Gonvilli*, in cujus tamen margine notantur. uti quoque *Marci* X: 38. Habet *Cæsar.* Sunt quoque in Luca & plurimis MSStis. Nihil itaque mutandum.

XX. post versum 28. Magnum hoc adsumentum (quod hic in Varr. vides) legitur in *Cod. Cantabr.* qui fuit *Th. Bezæ*, quemque inter optimos numerant. Illud Latine sic reddidit: *Vos vero quæritis ex parvo augeri, & ex eo quod majus est, minui. Ingressi vero & advocati ad prandium, ne accumbite eminentioribus locis, ne quisquam te honoratior superveniat, & invitator accedens tibi dicat, Recipe te quoque inferius: & pudefias. Quod si inferiore loco accubueris, & quisquam te inferior supervenerit, dicet tibi invitator, Collige te quoque superius: eritque tibi utile.* Meminit ejus *Hammond.* in notis ad h. l. ubi de eo Clar. *Clerici* judicium est, hunc Codicem *Cantab. Bezæ* non esse nisi paraphrasin Matthæi, quæ sæpe solet addere (adde & sæpe pro lubitu detrahere, ut a nobis observatum) ; ideo optat, ut totus hic Codex edatur. Vide nostra prolegomena de eo. In polyglottis *Walton.* legitur idem adsumentum, sed cum aliqua variatione. Thom. *Mareschallus* ex autographo Clarif. Rob. *Sheringhamii*, ad versionem Anglo-Saxonicam refert locum. accuratissime; quæque comparent in ipsius versione. Itidem *Saubertus* in Var. Lect. ubi & Anglo-Saxonica Latine vertit. *Clericus* ad Hammond. non vult suppleri debere Matthæum, sed conjicit locum paullum immutatum, esse ex *Luc.* XIV: 7. & seqq. translatum. Videatur quoque Clariss. *Fabritii* Codex Apocryphus pag. 328. Optimo jure hæc lacinia ablegatur ad Can. XXXI. quam etiam *Cæsareus* non habet. Addi debet Rich. *Simonius* in Hist. Crit. Nov. Test. cap. 30. pag. 369.

XXI: 7. Ad anomaliam vult locum hunc referre Clariss. Joh. *Clericus* in Arte Critica; nil tamen anomaliæ in ejus Crisi ad eum fertur. Ludit in vocibus: ἐπάνω αὐτῶν, quasi absonum, Christum utrique animali insedisse; quod nec vult Euangelista; sed super utrumque ἐπάνω αὐτῶν imposuisse eos vestimenta, id quod moris, ut Christus utriusque haberet electionem, & imposuerunt Christum ἐπάνω αὐτῶν, *supra vestimenta.* Nec opus advocare *Syrum* Interp. qui juxta Canonem XIV. non facit variantem lectionem; neque *Vulgatus* qui pluralem non neglexit, fatente D. *Clerico.*

XXII: 45. Illa ἐν πνεύματι desumpta & repetita sunt ex versu 43.

XXIII: 8. Quia illud καθηγητής varii Codd. præter hic memoratos in διδάσκαλος mutant, *Beza* & *Grotius* illud genuinum censent; sed sine necessitate. Pugnant enim pro primo pleraque Manuscripta, & in iis etiam antiquiora. Editam lectionem servavit Cod. *Cæs.* In versu sequente 10. bis utitur *Matthæus* eadem voce.

XXIII: 35. Quisnam ille *Zacharias* filius Barachiæ, vide Commentatores, imprimis *Glass.* in Phi-

Philol. lib. 1. tract. 2. & *Polum*, qui omnium conjecturas convalavit. Non pertinet hic locus ad varias Lectiones, quia nullam referunt Codices; sed ad Commentatores. Hæc obiter.

XXIV: 36. Illud *μου* in fine versus varia Manuscripta omittunt; sed non tanta quantitate ut alia longe plura seu testes superare possint. Non habet *Marcus*; habet *Cæsareus* probæ notæ. Habet pronomen hoc suam emphasin & pertinet ad Can. XXIX.

XXV: 13. Finem hujus versiculi ἐν ᾗ ὁ υἱὸς ad finem usque, quidam Codd. omittunt: forte octo vel novem. Cæteri habent; etiam *Cæs.* Consona sunt iis quæ *Matthæus* habet cap. XXIV: 42.

XXV: 29. Ἔχει mutant multi Codd. in δοκεῖ ἔχειν, ex Luca, quem interpretem nostri voluerunt adsumere, ex mente Servatoris. Pertinet ad Can. XXIV.

XXVI: 7. Βαρυτίμου. Varia Lectio πολυτίμου est ex Joh. XII: 3.

XXVI: 37. Illud ἤρξαντο absurdum est. adscribit enim & discipulis, quod competit soli Christo. Vid. *Saubert*. Var. Lect. pag. 18.

XXVI: 63. In fine notati Codd. addunt τοῦ ζῶντος, quod teste *Sauberto* Arabs & Æthiops imitantur: Repetitum videtur a quopiam ex antecedente, ut emphasin majorem monstraret. Potest itaque referri ad Can. XXVII. & III.

XXVII: 2. Desunt omnia usque ad versum XII. in MS. *Cantabrig.* Folium deficit in isto Cod.

XXVII: 8. Totus hic versus in MS. *Montf.* deest In *Velesii* Cod. loco ἀγρὸς est ἀκέλδαμα, τοῦτ' ἔστιν ἀγρὸς αἵματος. ex *Act.* I: [...] Potest referri ad Canon. XVI.

XXVII: 9. Ἱερεμίου illud, qua[...] tas contentiones excitaverit, [...] tis notum, & quanto studio D[...] cti conati sint ut conciliare[...] cum Zachariæ cap. XI: 12. vi[...] modos in *Harmonia Gerhardi* & parte 3. pag. 88. & seqq. *Vossiu[s]* in Harmon. Latissime de hoc Z[a]charia agit *Polus* h. l. *Lightf[oot]* in Hor. Thalm. in Matth. que[m] *Saubertus*, eo non laudato, in su[is] Var. Lect. retulit, ubi temer[a]rium est. quod ex *Knachtbul[l]* de hoc loco adducit. Prolix[e] est quoque de hoc Zacharia *B[y]næus* lib. 2. cap. 8. §. 23. pag. 45[...] & seqq. in hist. passion. seu [de] morte Christi. *Calixtus* put[at] Glossema esse ex margine [in] textum adsumtum. quod tax[at] *Wagnerus* de puritate fontiu[m] thes. 2. obs. 1. Latiss. *Glass.* Cri[t.] lib. 1. tr. 2. pag. 156. Multus e[st] illustris *Dan. Heinsius* in exercita[]tionibus sacris, ut locum agri in[]veniat in Jeremia, sed dubit[o] valde quod invenerit in cap. XI[X] cui etiam, quantum scio, applau[]sit.

XXVII: 34. Pro ὄξος legun[t] *Cantabr. Velef. Steph.* unus, *Cant[...]* MS. οἶνον, quod & *Vulg.* habet item, teste *Sauberto*, *Saxo*, *Æthiops*, *Hebr. Munst. Persa*, *Arabs* *Moscovita*; quam lectionem, quo[d] miror, defendit ut veram *Beza* quanquam Joh. XIX: 19. σκεῦο[ς] ὄξους μεστὸν habeat. Refutat *Be[]zam* de *Dieu* ad hunc locum. Varia lectio est ex *Marco*.

XXVII: 35. Verba ἵνα πληρω[]θῇ usque ad finem, in memora[]tis Codicibus & in *Cæsar.* desunt item in multis Patribus & ver[]sionibus à *Sauberto* latè accersi[]tis. Putat *Beza* ex Joh. XIX: 24 hu[...]

ue translata esse. Verùm cum Matthæus ante Johannem scripserit, cur non ex Matthæo sumserit Johannes, qui procul dubio habuit ipsius & alia Evangelia; attamen plurimi MSS. item interpretes non habent hoc additamentum.

XXVII: 37. In memoratis hic Codicibus deest Ἰησοῦς, quod tamen apud Joh. XIX: 19. legitur.

XXVII: 41. Memorati Codices post πρεσβυτέρων, legunt καὶ φαρισαίων: quod & quædam versiones agnoscunt, teste *Sauberto*. ic pertineret ad Canon. V. Habent multi MSS. illud φαρισαίων: uia in Evangeliis sæpe presbyteri Pharisæis conjunguntur, inde forte nata descriptorum additio.

XXVII: 50. Addit in fine *Steph.* secundus: ἄλλος δὲ λαβὼν λόγχην ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα. ex Joh. XIX: 34. Vid. *Bezam* & Canon. XVI. & XXIV.

XXVII: 64. Illud νυκτὸς omittunt tres hic memorati Codices, item *Vulgatus* & alii; quia verò Christus ante vesperam expiravit, & in sepulchrum positus est, cum emphasi ista vox est relinquenda, quam & major pars Codd. MSS. & Versionum agnoscit, etiam *Cas.*

XXVIII: 9. Mirè variant hîc Codices. Illa ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, desunt in *Cantabr.* & *Gonv.* pertinentque ad Canon. X. Antiquam tamen esse omissionem, volunt versio *Syra*, *Vulg. Pers. Arab. Anglo-Saxon.* teste *Sauberto*, τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Anteriora accuratè repræsentat *Cas.*

MARC.

I: 2. Hic ἐν τοῖς προφήταις mutant citati Codices pluralem in singularem; & male ex margine insciti Commentatoris, in textum adsumtum est nomen *Esaiæ*, cum debuisset poni nomen *Malachiæ*. pertinet itaque varia lectio, quæ inserta fuit variis Codicibus *Latinis, Vulgati, Chrysostomi* aliisque, ad manifesta glossemata; quare contra tot egregia MSS. adsumta non est, nec adsumi debet in textum, ne porrò ansa taxandi *Porphyrio* & Anabaptistis detur. Vid. *Sixt. Senens.* lib. 7. Bibl. p. 241. Item de hoc loco *Hieronym.* in Matth. 3. ubi putat *Jesaiam* additum esse scriptorum vitio.

II: 17. In fine versus citati Codd. omittunt εἰς μετάνοιαν, cum tamen *Lucas* V. 32. fine variante lectione istud conservet. Item *Matth.* IX: 13. Forte descriptor aliquis putavit hæc supervacua esse, quia ἁμαρτωλοὶ non nisi ad μετάνοιαν, *peccatores* ad *pœnitentiam* vocantur; & sic pertineret ad Canon. XXVI. neque in sensu mutatio esset; tum ad Canon. VIII. referri posset. Melius tamen est, ut, quod in plurimis Codicibus factum, verba retineantur, cum Lucas *Brugensis* testetur libello Variant. Lect. 1. in plurimis MSS. ea verba addi, etiamsi in *Syriaca* & *Latina* omissa sint. Quas ego inspexi editiones, antiquissimæ *Argentor. Compl.* anni 1514. *Eras. Paris. Rob. Stephani*, aliæque ea agnoscunt.

III: 32. Addunt hic memorati Codices, & alii, καὶ αἱ ἀδελφαί σου, quibus quinque *Parisienses* jungit Fr. Lucas *Brugensis*; qui

tamen rejicit lectionem, quia nec in *Syro* accuratissimo interprete, uti eum vocat, nec in *Latino* comparet. Videtur itaque esse adjectio cujusdam, qui sorores voluit matri fœminæ jungere. Qui sexus plerumque magis solet esse sollicitus de periculo, quod volebant avertere mater & consanguinei: potest itaque esse glossema ex margine in textum adsumtum. Inveni id quoque in prima edit. Novi Testam. *Compl.* Anni 1514. item in *Brilinger.* Nil addit probus *Cæs.*

IV: 24. Codices hic memorati finalia versus ab iis: *καὶ προστεθήσεται* omittunt, Causa forte est, quia cæteri Evangelistæ hæc non habent. Descriptor itaque hæc in margine legit, & omisit; sunt tamen digna quæ retineantur. *Briling.* in edit. 1563. uncinulis includit, eo indicans, in quibusdam deesse. In plerisque *Græco-Latin.* & *Syris* agnoscit Luc. *Brug.* At MSS. omnes exceptis decem, habent editam lectionem.

IV: 35. Memorata hic MSS. tria omittunt, ὀψίας γενομένης. quia tamen in omnibus editis antiquissimis, etiam *Complut.* *Argent.* 1524. *Briling.* Rob. *Steph.* inveni, sine ulla nota omissionis; nec non apud *Syr. Vulg.* & *Erasmum*; lectio vulgata retinenda.

VI: 20. *Steph.* Codex octavus & *Copt.* versio pro ἐποίει legunt ἠπόρει, quod est *dubitare*, *hæsitare*, *ignorare* quid faciendum sit. Quod non quadrat intentioni Evangelistæ & sequentibus. Libenter Herodes Johannem audiebat; ideoque dubius hæsi an non ad absurdas lectiones seu Canon. XXII. hanc ablegarem. Editam vindicat accuratè Joh. *Saubert.* in Proleg. ad var. lect. Matth. p. 17. ubi consonant adducit interpretes, *Lat. Syr. Æthiop. Pers. Goth.* &c. Quod si & a[...] teram lectionem consideraver[...] *Copticam*, illa erit hæc: *καὶ ἀκο[...]σας ἀπ' αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει.* qu[...] ejusdem commatis est. Accedi[...] quod ἀπορέω nunquam in No[...] T. occurrat, sed tantum ἀπορέ[...]μαι.

VI: 33. Memorati Codd. h[...] omittunt οἱ ὄχλοι, quod quia [...] aliis Evangelistis non est, put[...]runt otiosum; ideoque omis[...]runt; quod tamen necessariu[...] videtur; pertineret sic ad C[...]non. XXVI. & sequens αὐτοὺ[...] quod pro αὐτὸν posuerunt descr[...]ptores, ex prima versus parte a[...]sumserunt, Iesumque atque Ap[...]stolos eo comprehendere volu[...]runt. In *Briling.* Edit. 1563. verb[...] οἱ ὄχλοι sunt uncinulis inclus[...] & in margine αὐτοὺς legitur.

VI: 44. Bene multi Codd. [...]mittunt ὡσεὶ, sine causa; [...] Matth. XIV: 21. & Luc. IX: 1[...] legitur ista particula, quæ no[...] tam accuratè vult alligare te[...]tum, ad quinque millia. Ed[...]dit quidem in textu vocem *Br[...]ling.* editio; verum uncinulis i[...]clusit, quod indicium est ab ali[...] abesse; in sensu exilis mutatio.

VII: 31. Varia MSS. habent δι[...] post ἦλθε. Τύρου ἦλθε διὰ Σιδῶνο[...] ita Lat. Vulg. *Et iterum exiens de [...]nibus Tyri venit per Sidonem ad ma[...] Galilææ*; quod ad Canon. XXI[...] seu absurdas lectiones ablegav[...]mus, quia Christus Judæam no[...] est egressus; nunquam legitur v[...] Tyrum vel Sidonem ingressus[...] & videtur pugnare cum Matth[...] XV: 24. quod & notat Clari[...] *Saubert.* in Proleg. var. lect. i[...] Matth. ubi quoque monstrat quantum hæc lectio impingat i[...]

Cho[...]

horographiam; id quod ad nu-
um inspectionem tabularum
eographicarum patet.

X: 27. Verba finalia hujus ver-
s, πάντα γὰρ δυνατά ἐςι παρὰ
ῷ Θεῷ, sunt in tribus Codd. o-
issa, quæ tamen in *Matth.* &
uc. leguntur. itaque secundum
anon. XI. & XII. non debent
nitti, quia antecedentia expli-
.nt. Descriptores ob anteceden-
a putarunt non esse necessaria,
iia sequebantur hæc ex antece-
entib. Ad Canon. itaque XXVI.
ertineret omissio.

XII: 34. Varia lectio *Usser.*
o νουνεχῶς, *sapienter*, *cordatè*,
git συνεχῶς, *continenter*, quod
sipidum est. Voluit forte de-
riptor scribere, aut substituere
xtus voci, συνετῶς *intelligenter*,
udenter, quod est synonymum
ῷ νουνεχῶς, & pertinet ad Ca-
on. V.

XIV: 14. Tres hic memorati
odices legunt, κατάλυμά μου,
uod nullus agnoscit Evangeli-
a; forte quis addidit, explica-
onis gratia, innuens hospitem
hristo familiarem fuisse, illum-
ue sæpius isto cœnaculo fuisse
sum; sic ad Can. XXVII. per-
neret; quia juxta Can. XI. &
an. VIII. nil in sensu mutat,
ec est in aliis Evangeliis ejus
ientio; nil mutandum de rece-
ta. Nil mutat *Cæsar.*

XIV: 22. Codices hi & *Coptus*
iterpres omittunt illud φάγετε,
uod tamen est apud *Matth.* &
equirit Sacramentum, repetit
uoque *Paulus* 1 *Cor.* XI: 24. Ma-
è *Grotius* agnoscit pro addita-
iento. Vid. *Calov.* hic.

XV: 4. *Cantabrig.* Codex, quia
ersu tertio illud κατηγοροῦσι po-
ıerat, idem vs. 4. pro καταμαρ-
υροῦσι repetiit. Cæteri duo *Lin-
col.* & Coll. *nov.* illud mutuati
sunt ex versu tertio.

XV: 25. Nulla hic invenitur
varians lectio, excepto *Cantab.*
MS. Exinde vox τρίτη est mul-
tæ disputationis, si *Gamma* istud
Cantabr. pro τρίτη sumimus; quia
in *Matth.* XXVII: 40. *Luc.* XXIII:
44. Hora sexta tenebræ ortæ
sunt, usque ad nonam; & *Joh.*
XIX: 14. dicit Evangelista, ὡσεὶ
ἕκτη, *quasi sexta*, quando Pilatus
Jesum proposuit Judæis. Agno-
scit hic labem textus *Calixtus* ad
Act. VII: 14. Varias solutiones
affert Ant. *Bynæus* de morte Chri-
sti; ubi lib. 3. cap. IV. à §. 37.
p. 178. & cap. VI. §. 11. p. 299.
ut & *Gerhard.* in Harm. admittit
emendationem textus: quod non
probandum quamdiu commoda
conciliandi occasio adest, quæ
in *Heinsii* exercitat. invenitur:
quod nimirum post ςαυρώσαντες
& divisionem vestimentorum,
elapsæ sunt tres horæ postquam
Jesus crucifixus erat; & hæc,
de qua agitur, incidit in horam
nonam seu nostram tertiam. Ad-
dend. *Brug.* in libr. var. lect. ad
cap. XIX: 14. Joh. ubi de *Nonni*
paraphrasi.

XVI. Observat hic H. *Gro-
tius* ex Nysseno in nonnullis
Codd. hoc Caput abfuisse. In a-
liis a vs. tantum 9. Cujus diversi-
tatis hodiè in Codicibus vesti-
gium non apparet. Habent & a-
gnoscunt antiquiss. versiones,
habent Patres. quare ad variant.
lect. non amplius pertinet. *Gro-
tius* omissionem imputat descri-
bentibus; qui Marcum, Matthæi
Epitomatorem inter se concilia-
re voluerunt. Sed hæc est conje-
ctura, vix in descriptorem; quin
potius in catum criticum cadens.
Hieron. ad Helvid. observat, ca-

put in quibuſdam abfuiſſe, quia diverſa præ reliquis habet Evangeliſtis. Joh. *Clericus* in Arte Critica Vol. II. p. 295. & ſeq. hoc commentum Hieronymi rejicit, nullamque rationem eſſe dicit, de conſenſu Evangeliſtarum dubitandi. Latiſſimè de hoc capite *Simon* in H. Crit. N. T. cap. XI. *Glaſſius* Phil. Sac. lib. I. tract. 1. pag 162. & Joh. Matth. *Florinus* in Faſciculo exercitat. pag. 46. & ſeqq.

XVI: 20. MSS. *Bodl.* omnia hic addunt ἀμὴν, ſeu ἀμὲν, quod alii omnes omittunt; habet *Steph.* ſine ulla nota in textu; item *Briling.* 1563. & *Froſchov.* 1566. Credo quia apud Evangeliſtas ſic finiunt eorum Evangelia, inde & hic additum Marco.

L U C.

I: 35. In *Colbertino* Cod. octav. quantum ſcio, ſolo γεννώμενον additum ἐκ σοῦ, quod & in *Complutenſi* factum: id quod ablegavimus ad Can. IX. & XIV. Eſt & variatio in Latinis quibuſdam. Vide Luc. *Brugenſem* in libello Variantium Lect. Agit de eo *Glaſſius* Phil. Sac. lib. I. tract. 2. p. 163. & ſeq. Res eſt exilis momenti, & clarum ſatis ex contextu loqui Angelum, de nato ex Maria; poteſt itaque explicationis gratia ab aliquo in marginem conjectum eſſe, & ſic pertinere in textum adſumtum ad canonem XXVII. aut XXXV. ſi priores non ſufficiunt.

I: 75. Quinque hic memorati Codd. cum interp. *Coptico* tollunt illud τῆς ζωῆς, quod tamen in plurimis Codd. invenitur: habent *Compl.* Græc. 1514. Rob. *Steph.* & *Eraſmi* ſine nota; *Vulg.* & *Syr.* omittunt. *Briling.* & *Froſchov.* v cinulis includunt. Quia verò teriorībus, nempe iſtis πάσ τὰς ἡμέρας ἡμῶν, illud τῆς ζ incluſum eſt, nec quidquam ſenſu mutat, potius retineri bet, pertinetque ad Can XXIX. & VIII.

II: 7. Poſteriora quæ hic mittit Codex *Eman.* idemc *Uſſer.* ſecundus, conſtanter ſ in aliis Codd. Sunt in *Syr.* *Lat.* in aliis editis, contine que rationem, cur puerulus in præſepe conditus. Contra MSS. XII. prævalere non de unicus.

II: 14. Codd. iſti pro εὐδο legunt εὐδοκίας, quod *Vulg.* preſſit; *Syr.* Tremell. retin *Nuncium bonum erga filios bo nis.* Habet editam prima G ca impreſſio *Complut.* Item R *Steph. Briling.* & *Froſchov.* C venientior quoque eſt recep quia oſtendit bonum, quod tivitas Servatoris affert homi bus, non dari iis, qui jam ſ in εὐδοκία, ſed qui per Serva rem fiunt homines εὐδοκίας.

II: 33. Pro Ἰωσὴφ memor hic Codices legunt ὁ πατὴρ κα μήτηρ αὐτοῦ, quibus concinit C & notat Edit. *Bril. Froſchov.* margine. Sunt vero tantùm d MSS. conſonantia; itaque ju Canon. X. & XI. & VIII. c in ſenſu nulla oriatur mutati nil mutandum. *Vulgata* habet, *mater & pater ejus.* *Cæſareus* co cinit cum edita lectione. *Hier* ad Helvid. lect. variant. ag ſcit.

II: 40. Illud πνεύματι Co ibidem notati omiſerunt. Iu Canones XI. & XII. contra alia Manuſcripta admitti var tio non debet.

III: 2

III; 23. De genealogia Chri-
R. *Simon* in Crit. N. T. p. 374.
ass. Crit. p. 264. item *Mill.*

IV: 8. Desunt in memoratis
odd. ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ,
iæ tamen magnam partem in-
niuntur apud *Matth.* IV: 10.
habent detestationem, animi-
ue plenariam aversionem, pro-
diosæ istius propositionis Sa-
nicæ. Itaque juxta Canon.
XIX. sunt retinenda. Non a-
oscit *Syr.* nec *Vulg.* Notant a-
i MSS. antiqua etiam; quod
dicio est, diu lacunam hanc in
riis Editionibus hæsisse; uti &
ud γὰρ, quod sequitur hoc
nsu: quod tot Codd. abesse
lunt; nil tamen in sensu mu-
t. Vid. Canon. VIII.

IV: 19. Addit *Velesi.* Cod.
ὶ ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως,
od desumtum est ex *Jesaia*
XI: 2. ut juxta Canon. XXV.
o glossemate sit habendum,
od in textum est adsum-
m.

VI: 5. Quod duo hic memo-
ti Codd. adsuunt huic versui,
eo recte *Saubert.* in Proleg. ad
atth. var. lect. cum *Beza* dicit,
*osi ingenii figmentum esse, quod
majestatem, nec veritatem E-
ngelicam sapiat.* R. *Simon* H.
rit. N. T. p. 376. putat esse ex
pocrypho quodam. *Grotius* la-
niam Marcionitæ cujusdam. in
od. Cæsar. *Viennens.* probo, non
gitur. Grotio se opponit Cl.
ibritius in Codice N. T. Apo-
yp. p. 324. inspiciendus.

VII: 28. Quatuor MSS. &
pt. omittunt illud προφήτης,
od tamen *Syr.* & *Vulg.* agno-
unt. Agnoscit MS. *Vindeb.*
alet itaque Canon XII. neque
ostat, quasi Johannes Prophe-
non fuerit. Vox *Propheta*
non ita stricte sumenda. Tum
versus potest accipi, quod Jo-
hannem non declaret Prophe-
tam.

VII: 31. In adductis hic Codd.
desunt illa εἶπε δὲ ὁ Κύριος. Vel
quia descriptores censuere posse
abesse, salvo sensu, & sic per-
tinet omissio ad Canon. XXVI.
vel quod magis credibile, quia
apud Matth. XI: 16. desunt, quod
quis in margine notaverat.

VII: 35. Aliquot Codd. omit-
tunt illud πάντων in fine versus,
quia *Matth.* cap. XI: 19. omisit.

VIII: 2. Pro ἑπτὰ habent hic
Codd. citati πολλά. *Marcus* ve-
rò sine variante lectione cap.
XVI: 9. habet illud ἑπτά; quare
retinendum; maximè, cum ple-
rique Codd. MSS. id quoque ex-
hibeant.

VIII: 9. Codd. allegati omit-
tunt λέγοντες, quia juxta Canon.
XXVI. censebant abesse posse
salvo sensu, tum quia in *Matth.*
& *Luca* non legitur.

VIII: 34. Illud ἀπελθόντες,
quod memorati Codd. omittunt,
est apud *Matth.* VIII: 32. Alias in-
ter ea, quæ omitti posse censue-
runt, pertinetque ad Can. XXVI.

VIII: 54. Quæ hic omittuntur
a tribus Codd. sunt in *Marco.*

IX: 1. Multi Codd. hic allega-
ti omittuut μαθητὰς αὐτοῦ. quos
tamen *Matth.* X: 1. habet. Quos
Marc. VI: 7. omittit, varia ibi-
dem lectio addit. Ideò viden-
tur hic omissa à tot descriptori-
bus, quia censebant juxta Ca-
non. XXVI. omitti sine sensus
turbatione posse. *Steph.* Codex
unus, & *Velesi.* item *Coptus* & *Go-
thicus* vocant eos *Apostolos*, quia
Luc. VI: 13. sic appellatos dicit
a Servatore.

IX: 3. Tres hic citati Codd.
volunt

volunt pro ῥάβδους, legi ῥάβδον, uti *Matth.* X: 9. & *Marc.* VI: 8. qui addit μόνον; & sic permissio τῆς ῥάβδου, & prohibitio ῥάβδων conciliatur. Multi Codd. in *Matth.* etiam legunt ῥάβδους.

IX: 4. Quia mentem Evangelistæ ac Christi non perceperant ibidem memorati Codd. negativè legerunt, μὴ ἐξέρχεσθε, cum mentem ex *Matth.* X: 11. & *Luc.* VI: 10. percipere poterant, debere eos manere tamdiu, donec exirent, quod & *Lucas* voluit.

IX: 23. Multa MSS. omittunt καθ' ἡμέραν, quod tamen emphasin habet, & *Syrus* exprimit. Habet MS. *Vindeb.* Vide *Bezam* hic, *Erasmum*, & *Grotium*.

IX: 50. Pro ἐστι καθ' ἡμῶν, tres hi Codd. habent ὑμῶν, utrobique, cum tamen Christus de se loquatur, ut habent *Matth.* & *Marcus.* iterum *Luc.* XI: 23. Est itaque illud ἡμῶν retinendum, pertinetque varia lectio ad Can. VI. & VII.

X: 1. & 17. Pro ἑβδομήκοντα, tres hic memorati Codd. habent ἑβδομήκοντα δύο, quod *Steph.* item *Briling.* & *Froschoveri* Editiones notant in margine; prima verò *Complutensis* retinet lectionem receptam: *Vulgatus* autem Lat. habet septuaginta duos. De hac variante lect. Hugo *Grotius* ad h. l. inquit. *De lectionis hujus veritate, ob consensum Græcorum Codd. & Syri, dubitandum non arbitror. Quod* Latinus *posuit* LXXII. *non aliunde est, quàm ex antiqua traditione; tot enim fuisse à Christo creatos Antiquitas credidit; etiam Græci, qui h. l. legerunt* ἑβδομήκοντα, *teste* Orig. *&* Epiphan. *neque verò temerè; nam moris erat Hebræis,* LXX. *numerare numero rotundo, etiam ubi constabat esse* LXXII. & quæ plura habet ibidem *Grotius* qui nil mutandum censet. [illegible] quoque addit *Cæsar. Vienn.* editam lect. firmat. Ad summ[um] IV. aut V. Codd. hic habent il[lud] δύο, cum cæteri omnes habe[nt] tantum ἑβδομήκοντα.

X: 20. Delent illud μᾶλ[λον] multi Codd.; Est ex iis, q[uæ] censebantur posse abesse; & pertineret ad Can. XXVI. S[en]sum tamen facit magis effi[ca]cem; & sic pertinet ad C[an.] XXIX. quamquam abjici v[ult] *Brugensis* in var. lect.

X: 21. Posteriora versus, illis καὶ στραφεὶς ad finem, om[it]tunt notati hi Codd. quia *Ma[tth.]* XI: 26. omittit; habet *Vien.*

X: 24. Καὶ βασιλεῖς omi[ttit] Cod. *Cantabr.* quia in *Matth.* n[on] legitur; habet *Vienn.*

X: 39. Qui λόγων habent, variant in sensu, sunt VIII. IX. MSS. *Cæsar.* editam lect[io]nem refert: vid. Can. VIII.

XII: 21. Multi Codd. me[mo]rati in fine addunt verba, ταῦ[τα] λέγων &c. Sæpius iis usus Ch[ri]stus, etiam in hoc Evange[lio] cap. VIII: 8. XIV: 35. in *Ma[tth.]* & *Luc.* similia leguntur. Qu[an]do memorabile quid dixe[rat] Servator, ista exclamatio sub[ne]ctebatur; inde Codices hi q[uo]que eam hic addiderunt. N[on] legitur adsumentum in *Syro*, [ne]que in *Vulg.* Lat. neque ha[bet] Editio prima *Complut.* aut *Cæ[sar.]* *Vienn.*

XIV: 5. Quidam Codd. [...] nominati, & alii multi; it[em] Edit. *Briling.* *Froschov.* 1566. [pro] ὄνος legunt υἱὸς, facili mutat[io]ne; forte & emphaseos majo[ris] causa. Verum non agnoscit *V[ulg.]* Lat. nec *Vindeb.* Agnovit tam[en] *Syrus* Tremellii.

XIV: [...]

XIV:15. Pro ἄρτον multi Codd. [leg]unt ἄριςον, facili iterum mu[ta]tione, insertione tantum dua[ru]m literarum. Non habet *Sy-* [rus] Tremel. neque *Vulg.* Lat. Ha[be]t prima Editio *Complut.* Ne[qu]e multum variat sensum varia [le]ctio, cum notent interpretes [H]ebræos per panem intelligere [Gl]andii aut cœnæ fruitionem in [E]vangelica historia. Itaque se[cu]ndum Can. VIII. mutatio nul[la] admittenda. Nil mutat *Cæsar.* [Vi]ndeb.

XIV: 24. Fini versus memora[ti] Codd. MSS. addunt clausulam: [π]ολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί. quam ex [M]atth. XXII: 14. aliquis hic in [m]arginem transtulit, alius in [te]xtum; sicque pertineret ad [C]an. XXIV. Non agnoscunt *Sy-* [ru]s, nec *Vulg.* Lat. neque prima [Co]mplut. aut *Velef.* XV. Habet ta[m]en *Cæsar.* Superfluè, inquit [Lu]c. *Brug.* in lib. var. lect. quia [n]on est hujus loci.

XV: 30. Pro τὸν βίον legunt [m]emorati Codd. τὴν οὐσίαν, quod [vi]detur desumtum esse ex vs. 12. [ej]usdem capitis; quia est phrasis [ej]usdem significationis, uti ipse [vs]. 12. probat, per Can. VIII. [Ni]l mutandum. Habet & *Syrus* [T]remellii pro βίον, in vs. 12. & [hi]c *possessionem.* *Vulg.* Lat. in [vs]. 12. οὐσίαν & βίον, vertit, uti [q]uoque in hoc, vs. 30. *substan-* [ti]am. Τὸν βίον retinet *Cæsar.*

XVI: 6. Βάτους variè, ut istius[m]odi nomina propria aut pere[gr]ina legunt Codices; plures hic [n]ominant κάδους; quod tribus [li]nguis est commune. *Brugensis* [p]utat esse ejusdem mensuræ *Ca-* [du]m, *Batum*, & *Metretam*; quod [h]unc non examinandum; sed [c]onsulendi, qui de mensuris ve[t]erum scripserunt. Lat. *Vulg.* habet *Cadum*, *Syrus Metretam.* Vid. hic *Tremell.* in Notis. Primus *Complut.* quem multis MSS. æquare audeo, retinuit βάτους. qui κάδους habet *Cantabr.* frumentaceæ mensuræ genus indicavit. Quia plurimi Codd. MSS. retinent illud βάτους, nil mutandum; maximè, quia & βάτος, & κάβος, & κάδος sunt mensurarum species. *Cæsar.* nil mutat.

XVII:4. Non est quidem magni momenti varia lectio, quæ omittit ἐπί σε, in ἐπιςρέψῃ ἐπί σε· quia non variat sensum, nisi quod una enunciatio sit definita, altera indefinita; quæ tamen satis definita est in anterioribus hujus versus ἁμάρτῃ εἰς σέ. est illa tamen multorum hic enumeratorum Codd. & quoque *Cæsar.* quibus *Brugensis* quosdam addit; ego primam editam *Complutensem.* Attamen quia antiquissimæ versiones illud ἐπί σε agnoscunt, *Syr.* & *Vulg.* Lat. item editiones aliæ *Erasmi*, *Argentor.* 1524. Steph. *Briling. Froschov.* sine ulla variantis lectionis nota, retinenda, tanquam juxta Can. XXIX. efficacior lectio.

XVII: 7. Illud αὐτῷ habent hi Codices, quod non variat sensum, sed ex contextu notum. vid. Can. VIII. Videtur additum explicationis gratia juxta Can. XXVII. Habet *Cæsar. Vindeb.*

XVII: 13. Pro ἐλέησον ἡμᾶς quatuor memorati Codd. habent βοήθησον ἡμῖν, quod neque *Syrus*, neque *Latinus* agnoscit; nec notat *Steph.* nec prima *Complut.* itaque referendum ad Can. V. tum quia eundem fere sensum reddit ad Can. VIII. Nil mutat *Cæsar.*

XVII: 15. Pro ἰάθη ponunt tres Codd. ἐκαθαρίσθη, quæ varia

ria lectio videtur antiqua esse, quia ita habet *Vulg.* Lat. & *Syr.* Tremellii; quod tamen nullibi observavit *Brugensis* in suis libellis variationum. Ex editis non vidi, qui id haberet; omnes receptam retinent, etiam *Complut.* primus impressus; nec notat *Steph.* neque *Briling.* neque *Froschov.* Non possum non ad Can. V. & XI. referre & quia *sanatio* erat *purgatio*, sicque sensum parùm mutat, ad Can. VIII. Nil variat *Cæsar.*

XVIII: 29. *Cantabr.* Cod. qui consuevit addere & demere, hic addit ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, quod ex vs. sequenti adsumtum videtur. Nec in *Matth.* nec in *Marco* in priori membro; sed in *Marco*, uti hic in posteriori invenitur. Non est in *Syro*, nec *Vulg.* sed additum majoris explicationis gratia; pertinet ad Can. XXVII. Nil addit *Cæsar.*

XIX: 41. Illud *deflevit* à quibusdam sublatum testatur *Epiphanius* in Anchorato n. 31. sed hodie in omnibus Codd. legitur.

XX: 1. Illud ἐκείνων diu abfuit; nam præter hic notatos Codd. deest quoque in *Syro* Tremell. & *Vulg.* Lat. & quos notat Fr. Lucas *Brugensis*, qui addit vocem istam, eo non obstante, non esse omittendam. Habet eam prima impressa *Complut.* *Steph.* sine nota variant. lect. *Briling.* & *Froschov.* cum nota tamen variationis. Est ex iis vocibus, quæ possunt abesse salvo sensu, juxta Can. XXVI. neque omissa variat sensum juxta Can. VIII. Habet *Cæsar.*

XX: 1. Pro ἀρχιερεῖς enumerati hic multi Codd. & alii plures legunt ἱερεῖς. Verùm notat *Brug.* receptum ἀρχιερεῖς esse retinendum, quod *Vulg.* Lat. & *S*[...] Tremell. legerunt & verteru[...] &, quod præcipuum est, ha[...] *Matth.* & *Marcus.* vide parall[...] Nil mutat *Cæsar.*

XX: 19. Illud τὸν λαὸν [...] nendum contra tot Codd. [...] moratos, quia *Matth.* & *M*[...] *cus* illud exprimunt per ὄχ[...] monet id quoque *Brugensis.* [...] gnoscit etiam *Syrus,* item [...] *Vulg.*

XX: 24. Quamvis memo[...] Codd. aliique pro ἀποκριθέντ[...] habeant οἱ δὲ ἔδειξαν, καὶ εἶ[...] quibus Parisienses aliquot ad[...] *Brugensis*; attamen is pro ad[...] mento habet; quia non ag[...] scit *Syrus*, nec *Latinus*, nec *M*[...] aut *Marcus*, in quibus tam[...] cap. XXII: 19. & cap. XII: 16. q[...] simile est, nimirum προσήν[...] καν & ἤνεγκαν, ex quibus [...] adsumentum procusum forte. [...] additur in *Cæsar.*

XX: 28. Illud ἄτεκνος hic [...] ditum videtur ex vs. 29. sim[...] quid in *Matth.* & *Luca* legit[...] μὴ ἔχων σπέρμα. Ad Can. itac[...] III. & XXVII. referri posset.

XXI: 4. Adsumentum hoc [...] fine versus non habent *Syrus*, [...] *Latinus*, nec antiquissimi edi[...] *Complut.* *Erasm.* *Argentor.* a. 15[...] Est itaque additamentum ab [...] liquo ex margine, emphase[...] gratia additum, quod duo λεπ[...] plus valeant bono animo dat[...] quàm maxima dona ostentati[...] nis gratia, 2 Cor. VIII: 12.

XXI: 36. Ἐκφυγεῖν ταῦτα. te[...] tia pars Codicum omittit ill[...] ταῦτα, quod tamen habet *S*[...] & *Latinus.* Est ex iis quæ censu[...] runt posse salvo sensu abess[...] ideóque demserunt; juxta Ca[...] XXVI. Habet *Cæsar* & me jud[...]

habere poteſt locum Can. XIX.

XXII: 30. Illud ἐν τῇ βασιλείᾳ [illegible] omittunt memorati aliique Codd. quod exprimunt *Syrus*, [illegible]emell. & *Latin.* Varia lectio [illegible]ta, quia in *Matthæo* & *Luca* non [illegible]untur. *Cæſar.* habet.

XXII: 36. Codd. hi aliique [illegible]ne multi in futuro indicativi [illegible]nunt iſta, ἀρεῖ, πωλήσει, ἀγο-[illegible]ρεῖ, quibus Pariſ. adjungit Luc. [illegible] qui tamen imperativa jux-[illegible] *Latin.* magis probat, quæ quo-[illegible]e cum Græcorum commenta-[illegible] magis conveniunt; adde & [illegible]igis intentioni præcipientis [illegible]vatoris. Quanquam & iſta [illegible]allage temporum non ſemper [illegible]iat ſenſum; ideoque ſæpius Can. VI. referri poſſet mu-[illegible]io. Variationem habet *Cæſar.* [illegible]le Can. XXVIII. Inclinat & [illegible]*tius* hic magis ad imperati-[illegible]n.

XXII: 43, 44. *Hieron.* lib. II. [illegible]tra Pelag. dicit in quibuſdam [illegible]mplaribus hæc non fuiſſe. Ad-[illegible] *Hilar.* de Trinit. lib. X. quæ [illegible]ac in omnibus fere inveniun-[illegible], etiam in *Cæſar.* Ideò retinenda.

XXII: 54. Illa, καὶ εἰσήγαγον [illegible]ὸν, deſunt in memoratis & in [illegible]iis verſionibus. Inveni in o-[illegible]mo *Cæſar.* MS. Habet prima [illegible]itio *Complut. Steph.* XV. MSS. totidem *Veleſii*, ſine nota o-[illegible]es alicujus variantis lectionis; [illegible]ue quicquam in ſenſu rece-[illegible] lectio *Eraſm. Briling. Froſchov.* [illegible]*gentor.* 1524. abſurdi habet; clarius captum & deductum domum pontificis declarat. [illegible]ius itaque retinetur; etiam [illegible]a ſedulus tot MSS. ruſpator [illegible] *Brugenſ.* neque in *Lat.* ne-[illegible] in *Græco* notat variantem le-[illegible]onem. Variatio forte juxta Can. III. orta eſt, quia ἤγαγον & εἰσήγαγον in eodem verſu ſemel ſtatim ſequitur; & deſcriptores cenſuerunt omiſſa juxta Can. XXVI. nil ſenſui obeſſe. adde Can. XXIX.

XXII: 61. Quos inſpexi habent κύριος, non *Jeſus*, quod & habet *Latinus*, & *Syrus*. *Veleſii* & *Steph.* habent κύριον. res eodem redit, deſcriptores clarius κύριος per Ἰησοῦς voluerunt exprimere, quod non neceſſarium. Κύριος habet *Cæſar.*

XXIII: 25. Illud αὐτοῖς omittunt Codd. hi, quod *Matth. Lucas* & *Joh.* item *Lat.* & *Syrus* agnoſcunt.

XXIII: 54. Illud καὶ eſt in *Cæſar.*

XXIV: 29. Finalia verba ab iis καὶ εἰσῆλθον ad finem uſque, deſunt in hiſce MSS quæ ſunt in antiquiſſ. verſion. apud *Syr. Lat. Complut.* in *Briling. Froſch v. Argent.* Habet *Cæſar. us.* Eſt itaque oſcitantia deſcriptorum, qualis plerumque in omittendo eſſe ſolet. vid. Can. XII.

XXIV: 36. Varii Canones habent locum; IV. ob trajectionem; VII. & XI. ob additionem; XXVI. ob detractionem; Editam lect. habent impreſſa *Steph. Briling. Froſchov. Complut. Argent.* ſine nota variæ lect. Habet *Cæſar.* uti eſt editus locus.

XXIV: 47. Variantem lect. ἀρξαμένων pro ἀρξάμενον agnoſcit *Lat.* item notant *Steph. Briling. Froſchov.* Editam lectionem ſequitur *Syrus* Tremellii, *Complut. Cæſar.* vid. Can. VI.

JOHAN.

I: 2. Verſum hunc agnoſcunt omnes MSS. & editi Codd. præ-

ter memoratos; agnoſcit *Cæſar.* *Complut.* *Steph.* omnes & *Veleſ.* *Syr.* *Latin.*

I: 3, 4. Diſpunctio iſta varia pertinet ad Canon. XXXII. vide late de hac *Crojum* in Obſerv. ad N. T. cap. 25.

I: 5. Illud αὐτὸν, quod habent Codices, non poteſt habere locum, quia nullibi in hoc verſu maſculinum invenitur, & vix poteſt ad verſum primum, ſeu λόγον referri. Αὐτὸ nempe φῶς agnoſcit *Syrus*, *Latin.* Referatur itaque lectio ad Can. XI. VI. Editam retinet *Cæſar.*

I: 28. Illud Βηθανίᾳ, quod tot hic numerati, & plures adhuc Codd. MSS. exhibent, contra verſum hunc ipſum eſt, in quo dicitur πέραν τοῦ Ἰορδάνου. *Bethania*, ut Scriptura, Geographi, & Mappæ docent, non eſt ultra Jordanem, ſed proxima Hieroſolymæ. Eſt tamen varians lectio antiqua, & tempore *Chryſoſtomi* nota, qui tamen præfert illud Βηθαβαρᾷ. Habent antiquiſſimæ verſiones *Latin.* cum nota tamen variationis, etiam Editio *Complut.* Vide omninò *Brugenſ.* in lib. Var. Lect. 1. & in Comment. ad h. l. Frequens, juxta Can. VI. lectio diverſa eſt in propriis nominibus, quæ in alias transferuntur linguas, quod ſuperiora exempla ſatis probarunt. *Cæſareus* retinet illud βηθαβαρᾷ.

III: 26. Tot Codices hic enumerati, pluresque habent Ἰουδαίου pro Ἰουδαίων. quod agnoſcit *Latinus*; item MS. *Cæſ.* Habet *Complut.* prima; *Syrus* Tremellii exprimit ſignanter numerum ſingularem: *cum quodam vel uno*, ut habet *Tremellius.* Eſt antiqua variatio; *Chryſoſt.* *Theophyl.* *Euthymius*, item *Nonnus*, etiam ſingularem agnoſcunt. *Cyril.* *Alexandr.* plural exprimit. Plurima MSS. leg Ἰουδαίων; ſive unus, ſive plu quod probabilius, nil dec veritati. Edita lectio mihi cacior videtur.

IV: 1. Pro κύριος memo & plura exemplaria legunt σοῦς; quæ antiqua lectio, uti bat *Syrus* & *Latin.* Plurima men MSS. habent κύριος, q nomen etiam in Evangelio ſignat Ἰησοῦς. Nil itaque in ſu variat nomen utrumque. bitrarium itaque eſt, vel ſic ſic legere; retineturque p edita lectio, quam & habet *C*

IV: 3. Γῆν terram, non a ſcunt antiquæ verſiones. Eſt que gloſſema pauciſſimoru nec in opt. MSS. *Cæſar.* eſt.

Ibid. πάλιν retinendum tra memoratos Codd. quia & *Lat.* item *Cæſar.* id agnoſc probat id quoque iter Ch & multum ſuperans num Codd. ſicque plurium teſtiu

V: 25. Illud τοῦ υἱοῦ agnoſ omnes *Steph.* *Vel.* *Bodl.* *Can* aliàs in omittendo & varia facilior; item *Cæſar.* *Syr.* *Compl.* & qui non? Eſt it per oſcitantiam deſcripto horum omiſſum, pertinetqu Can. XI. *Veleſianus* Codex in ſu 28. pro αὐτοῦ id addit.

VI: 58. Codd. hic enum iſtis: ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρ addunt illud μου. credo qu anterioribus ſæpe eſt repetit ut ita & hic eandem emph concilier. Non vult addi *Brug.* in Var. Lect.

VI: 70. Monet *Brug.* in lect. vocem Ἰησοῦς non eſſ mittendam, rationem non a procul dubio, quia *Syr.* *La* multa MSS. habent.

VI

VII: 8. Illud *οὔπω* non fuisse in quibusdam, vid. *Hier.* lib. . contra Pelag. vide Crisin *Grotii* ad vs. 6. sed adde & re utationem *Calovii*; nil ergo nutandum. vs. 6. habet *οὔπω* ine var. lect.

VII: 26. Posterius *ἀληθῶς* nemorati Codd. omittunt, uod fatente *Brugensi*, qui o- nissionem probat, plurimi Codd. agnoscunt; tres tantum *Paris.* enumerat, qui omittunt. Omittit *Lat. Complut. Syrus* prio- i loco, posteriori ponit, quod ertum indicium præbet, olim uisse duplicatum, quia omit- entes sibi non consentiunt, uo loco ponendum aut omit- endum sit. Pertinet itaque ad Can. II. Cum majori etiam mphasi utrumque retinetur, uia in primo veram sacerdo- um cognitionem, in posterio- i veritatem Messiæ indicare vo- uit: quæ diversæ sunt verita- es. Agnoscit quoque optimus *Cæsar.*

VII: 31. In his Codd. post *ἡμεῖς* omittitur *τούτων*, quod robat *Brugensis.* male. cum ple- ique agnoscant MSS. item *Cæ- ar. Syr.* estque emphaticum. id. Can. XXIX.

VII: 39. *Πνεῦμα ἅγιον.* qui ic aliquid addunt, cum Græci il tangant, ellipsin voluerunt upplere, per *ἐπ' αὐτοὺς*, vel *δόμενον*, vel etiam juxta Va- canum exemplar *δεδομένον*, i faciunt *Latinus* & *Syrus* Tre- nel. *Cæsareus* nihil addit. Per- net itaque additio ad Can. XVII. *Ἅγιον* R. *Sim.* in Crit. . T. pag. 354. putat esse glos- ma.

VII: 52. Post *ἴδε* hi Codi- es addunt *τὰς γραφὰς*, quod *Cæsar.* non agnoscit, neque *Sy- rus.* Latinus habet post *ἐρεύνη- σον.* Est glossema ex margine.

VII: 53. Quatuor hic allegati Codices *ἀπῆλθε* habent, pro *ἐπορεύθη*, quod & *Cæsar.* refert. *Syrus* Tremellii totum versum omisit, item Codex *Trithemii.* Editam lectionem exhibent an- tiquissimæ editiones, *Complut. Briling. Froschov. Argentor.* Per- tinet itaque ad Can. V. & XI.

VIII: *princ.* De historia A- dulteræ latissimè Joh. Alb. *Fa- britius* ad apocrypha p. 315. & 347. item Fr. Luc. *Brugensis* in lib. var. lect. ad h. l. Th. *Beza* ex 17. Codicibus adserit in se- decim inesse. Latè adstruit *Crojus* in Obs. cap. 17. à pag. 129. usque ad 132. *Simon*, *Po- lus*, *Walæus* latissimè. Accura- tè, post hæc scripta vidi, quod locum vindicet hic Johanni A- postolo D. *Millius.* In *Cæsar.* le- gitur. *Beza*, *Grotius*, *Hammond* & *Clericus* pro additamento habent. Vide & *Chamier.* in Panstrat. lib. XII. cap. 7. §. 5. Syriacæ ver- siones non habent. Exhibuit tamen ex suo Codice Jac. *Us- serus*, ex quo refert Lud. *de Dieu* ad hoc caput.

VIII: 2. Illud *βαθέος* agno- scit præter memoratos *Euthy- mius. Cæsar.* legit, *βαθέος ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν.* *Latinus* id non habet. Sapit glossema; quia illud *ὄρθρου* diluculum jam indicaverat.

VIII: 3. Delent *πρὸς αὐτὸν* Codices hic enumerati. Agno- scit *Cæsar.* Omisit *Latinus*; item non meminit *Euthymius.* Con- textus ostendit in fine versus, & in sequente debere, aut sal- tem posse magis emphaticè ser- vari.

VIII: 5. Ob diversitatem exemplarium, diversimodè descripta hæc historia, plena variationibus, quæ tamen pleræque sensum non turbant.

VIII: 6. In fine quidam Codices addunt, μὴ προσποιούμενος, plures affirmativè, καὶ προσποιούμενος. prius habet *Cæsar.* sunt sibi contrariæ hæ lectiones. Ideoque una falsa ex Canon. XXII. Valdè probabile est, ex conjectura juxta Canon. XXVII. hoc & versus octavi adsumentum esse profectum.

VIII: 9. Ἕως τῶν ἐσχάτων pauci Græci omittunt, agnoscit *Euthymius*, & *Cæsar.* Vid. Can. XI.

Ibid. Pro ἑςῶσα *Parisienses* omnes, item *Steph.* omnes, *Bodlejani* omnes, item *Cæsareus*, legunt οὖσα, quod & *Euthymius* habet. *Latinus* prius expressit. In sensu, sive *steterit*, sive *fuerit*, non magna oritur differentia; indifferens itaque esse potest, si lectio retinetur. Et sic quoque in sequentibus, ubi *Cæsareus* habet εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπε, & pro γύνη legit γύναι. *Latinus* tantum dixit *ei.* *Euthymius* εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ. Pergit ista Codicum variatio usque ad vs. 12. ad quem usque & excerptas varias lectiones ex *Cæsareano* a primo hic subjungo.

Vs. 1. Καὶ pro δέ. vs. 2. πάλιν βαθέος ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. vs. 3. pro ἐν legit ἐπὶ μοιχείᾳ, & porrò ἐν τῷ μέσῳ. vs. 4. εἶπον αὐτῷ πειράζοντες. ex vs. 6. Ibid. ταύτην εὕρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην. vs. 5. νόμῳ ἡμῶν μωσῆς, & λιθάζειν. post τί λέγεις, addit περὶ αὐτῆς; vs. 6. κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. addit in fine μὴ προσποιούμενος. vs. 7. ἐπερωτῶντες. & pro ἀνακύψας legit ἀναβλέψας εἶπεν αὐτ[...] vs. 7. λίθον, pro τὸν λίθον. l[...] λίθον βαλλέτω ἐπ' αὐτὸν in [...]nere masculino. vs. 9. οὖ[...] vs. 10. εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶ[...] vs. 11. addit ἀπὸ τοῦ νῦν, a[...] μηκέτι.

IX: 8. Memorati hi Co[...]ces, quibus duo addit *Brugen*[...] pro illo, τυφλὸς ἦν, hab[...] προσαίτης ἦν. quod & *Syrus* *Latinus* expressit. *Cæsar.* ha[...] τυφλός. Variam lectionem c[...]do esse ex sequentibus, ideó[...] ex margine in textum assu[...]tam esse. *Steph. Velesf. Bodleja*[...] *Rom. Paris.* item editi Græ[...] *Complutensis* &c. habent il[...] τυφλός. Vid. Can. XII.

IX: 29. & 31. In Cod. *C*[...]*tabrig.* plurimis variationibus s[...]tente, potissimum in particu[...] addendis & tollendis, est tra[...]latio verborum ex versu 31. [...] 29. καὶ ὅτι Θεὸς ἁμαρτωλ[...] οὐκ ἀκούει. Pertinet itaque [...] Can. IV.

X: 8. Illud πρὸ ἐμοῦ, C[...]dices & editiones hic memor[...]ti omittunt; addit Luc. *Bruge*[...]*sis* in libr. var. lect. sex *Pa*[...]*sienses*, *Syrum* & *Lat.* In La[...]no *Lovanienses* tamen notant [...] margine variantem lectionem [...] *ante me.* *Euthymius* omittit, [...]liorumque omissio antiqua[...] omissionem ostendit; quia t[...]men plurimi Codd. etiam *C*[...]*sar.* id habent, propter empha[...]sin potius retinetur.

X: 11. Illud τίθησιν vind[...]cat Joh. *Saubertus*, in proleg[...] ad var. lect. Matth. p. 17. & seq[...]

XI: 54. Εἰς τὴν χώραν. a[...]dit Cod. *Cantabr.* semper fe[...] singularis, Σαμφουρεὶν, *Step*[...] unus Σαμφουρεὶμ, qui forte e[...] Fr. Lucæ *Brugensis*, cujus mem[...] n[...]

in var. lectionibus, & dicit
dicem esse singularem. Nec
bi legi mentionem fieri re-
nis *Samphurim*.
XII: 28. Adsumentum *Can-*
. Codicis ἐν τῇ δόξῃ &c.
umtum & huc translatum est
cap. XVII: 5. Solet iste Co-
addere: & est solus.
XII: 47. Pro πιςεύσῃ tot
dd. & versſ. *Lat. Syr. Copt.*
unt φυλάξῃ. item *Usserii* u-
, qui absurdè abjicit illud
Optimus *Caesareus* legit πι-
σῃ, quod plurimi faciunt
S. & editi, *Complut.* prim.
h. *Bodl. Rom. Paris.* &c. Nul-
ratio suadet, ut πιςεύσῃ,
d textui æquè ac φυλάξῃ
venit, mutemus.
XIII: 2. In enumeratis hisce
dd. est oblivio quædam de-
ptoris unius ex *Veles.* omit-
tis illud Ἰούδα, quod cen-
posse deesse, quia sequitur,
onis *Iscariotae*; juxta Can.
VI. Est tamen *Judae* nomen
aesar. est in *Lat. Syr. Complu-*
, MSS. *Steph.* aliisque bene
tis. Non mutat sensum:
juxta Can. XXIX. clarior
lectio, ideóque retinenda.
abrig. habet ἀπὸ Καρυώτου
Ἰσκαριώτου, ut & vs. 4.
XII.
III: 30. De omissione &
unctione hac vide *Grotium*
adscribit Codicibus ad La-
m exaratis.
III: 37. Illud ἄρτι omit-
libri recensiti, quod *Steph.*
Veles. & tot alii, etiam
Syr. Tremel. habent; qui
emus tamen connectit id
ersione *Tremel.* cum τὴν ψυ-
&c. Efficacior est sensus, si
ἄρτι retinetur. Vide Ca-
XI.

XIV: 22. Ἀπὸ Καρυώτου. vid. vs. 2. cap. XIII.

XV: 1. Ὑμεῖς τὰ κλήματα desumtum ex versu sequenti quinto.

XV: 11. *Bodlejani* additamentum παρ' ὑμῖν μένων additum est ex cap. XIV: 25.

Ibid. Pro μείνῃ quatuor hic nominati Codd. habent ᾖ, quòd *Lat.* & *Syrus* expresserunt, & in duobus se invenisse dicit *Brugensis*; nisi ejus secundus sit *Stephani* secundus, adeóque idem Codex. Quanquam ex Lat. & Syro sit conjiciendum, variationem esse antiquam. Puto tamen esse ex negligentia descriptorum, pertineréque ad Can. V. ortam variationem, quia μείνατε, μενεῖτε præcesserat. Est quoque illud μείνῃ, quod est in edita & recepta lectione, efficacius, quam illud ᾖ, quia plus dicit in sensu.

XVI: 3. Ποιήσουσιν ὑμῖν. Hoc ὑμῖν tot Codd. cum *Syro* omittunt; sed *Lat.* expressit, & alii agnoscunt, cum *Cæsar.* Flagitat sensus, ideóque retinendum. Orta videtur omissio, quia toties in anterioribus illud ὑμῖν, ὑμᾶς erat repetitum.

XVI: 7. Additum est illud ἐγώ. Præter Canones allegatos, moneo esse illud ἐγὼ in verbo ἀπέλθω inclusum.

XVII: 11. Οὓς δέδωκας. Memorati Codd. legunt ᾧ in dat. sing. item *Complut.* Putat *Brugens.* respici ad ὀνόματι, *quod dedisti mihi: quod* exprimit *Syr.* Tremellii; *Lat. Vulg.* pluralem accusativum habet *quos.* Dativo favet *Euthym. Theophyl. Cyrill.* teste *Brugensi. Cæsar.* οὓς legit, quod puto esse efficacius & retinendum.

XVIII: 14. Quod in fine *Bodl.* Codex addit, eſt ex cap. XI. vſ. 50. huc tranſlatum.

XVIII: 16. Ἐκεῖνος pro ἄλλος habent hi Codd. obliti forte vocis ἄλλος, juxta Can. V. MS. *Cæſar.* exprimit illud ἄλλος, Hoc quoque habet *Vulg.* cum nota tamen var. lectionis ex VI. exemplaribus, in quibus eſt: *ille.* item in *Syr.* Tremel. eſt *alius.* res eodem redit, in ſequentibus ſatis explicata.

XVIII: 40. Πάλιν, agnoſcit *Cæſar.* ſed pro βαραββᾶν hic & ſemper legit βαραβᾶν. Agnoſcit quoque πάλιν *Vulgatus* cum emphaſi, item omnes *Steph. Veleſ. Bodlei. unus*, &c. Ideò juxta Can. XI. XII. XXIX. eſt retinendum.

XIX: 6. Codices memorati pluresque alii, item *Cæſar.* poſt alterum ςαύρωσον addunt αὐτόν. Vulg. variat in variis lect. *Lovanienſes* tanquam optimum in textu illud retinuerunt. *Syrus* Tremellii bis id repetit, *ſuſpende eum, ſuſpende eum.* Orta eſt varietas hæc ex Luc. cap. XXIII: 21.

XIX: 17. Pro εἰς τὸν, legunt memorati Codd. εἰς τόπον, contra plurimos Codd. Item ſequens τόπον non habet *Cæſar.* neque *Vulg.* Retinenda edita lectio, quia τόπον, uti dictum, ſequitur.

XX: 8. Καὶ ἐπίςευσεν. quod affirmativum mutat *Cantabr.* omnium maximè variabilis in negativum: οὐκ ἐπίςευσεν. Quod ad Can. XXII. relegandum. Nemo nec interpretum, neque ulla editio, aut verſio, quas inſpexi, aliter quam affirmative legunt, quod & *Johannem* ſui Servatoris amatorem & amaſium decet maximè.

XX: 25. Pro τύπον le enumerati hic Codd. τὸν πον, facili mutatione, & errore deſcribentis; quod t ſecutus *Syrus* Tremel. qui vertit. Editam lectionem *Vulgatus*, & *figuram* vertit πον refert *Cæſar.* qui rari peccat in mutandis literis apicibus. Idem faciunt *Veleſ.* & tot alii; Contrà o ex Canon. XI. & XII. nil tandum.

XX: 29. Omiſerunt m rati Codd. & verſiones n Θωμᾶ, quod omnes *Steph.* & *Cæſar.* agnoſcunt, cum no, non ſine variatione t Codd. Non agnoſcit Trem. Videtur eſſe antiqu riatio, quæ orta, quia e terioribus cenſuerunt ſatis gnitum eſſe, cui loquatu vator. Vid. Can. XXXVI XXIX.

XXI: 1. Illud πάλιν o re Codd. memorati, cont mnes *Steph. Veleſ. Cæſar. Syr.* & alios. Nil mutandum. Can. IV: XI. & XII. Habet que hæc particula emp ſuam, quia eſt iterata re tio reſurrectionis, juxta XXIX.

XXI: 25. Illud ἀμὴν no bet *Latinus*, neque *Syrus.* poſt Ἰησοῦς addit ἐνώπιον τῶ θητῶν αὐτοῦ. Contra o Clauſula quæ additur in MS *gii*, ſcripti Evangelii λβ. f anno aſſumtionis Chriſti deret in annum nativitati *ageſimum ſextum*, Hieroſol nondum deſtructis; quo contra omnium fere ſenten *Baronius* in annum nonageſi nonum; *Tillemontius* in a XCVII, alii in alium, c

unt. Sed hæc pertinent ad Cri-
n historicam.

ACTA.

I: 11. Εἰς τὸν οὐρανὸν, a-
noscunt *Steph. Velesf. Syr. Lat.*
odl. & tot alii. Vid. Can. XI.
I: 14. Quod tres hi Codices
im *Lat.* & *Syr.* καὶ τῇ δεήσει
mittant, fit propter antece-
ens τῇ προσευχῇ, putantes sy-
onyma esse. quæ tamen di-
inguunt interpretes. Pertinet
aque ad Can. XXVI. & quia
mnes *Steph. Velesf. Bodl.* &c. id
abent, ad Canon. XI. Habet
esar. & primus *Complutensis* im-
ressus.
I: 15. Illud ἀδελφῶν habet
ulgatus, non habet *Syrus*, sed
αθητῶν, & cum eo *Cæsar.* Ha-
ent plerique alii, item *Compl.*
rimus. Potest illud ἀδελφῶν ex
ersu anteriori hic repetitum es-
e. Vid. Can. XI.
I: 25. Pro κλῆρον quatuor hi
Codd. legunt τόπον, invito *Sy-*
r; item aliis MSS., *Cæsareo*,
rimo *Complut.* & vs. 17. hoc
apite.
II: 43. In fine, ἐν Ἱερουσα-
λὴμ, & quæ sequuntur, ab hi-
ce enumeratis libris adduntur
extui, quæ *Cæsar.* nec *Complut.*
agnoscunt; agnoscit vero *Vul-*
atus & *Syrus: per manum Apo-*
stolorum in Ἱερουσαλήμ. Esse ad-
litamentum cujusdam suspicor,
um plerique Codices id omit-
ant, omniaque fiant Hieroso-
ymæ.
III: 13. Repetitio τοῦ: Θεὸς,
est ex emphasi quadam à pau-
cis hisce Codd. in textum as-
sumta juxta Can. XXXV. Non
habet *Syr.* neque *Cæsar.* ne-
que plurimi alii. Desumta vi-
detur formula ex *Matth.* XXII:
32.
III: 20. Pro προκεκηρυγμένον,
legunt *Steph.* item *Alexandr.*
προκεχειρισμένον, quod & ha-
bet *Complut.* primus. habet *Ca-*
sar. & *Syr.* Tremell. qui *præpa-*
ratus vertit. Non habet *Latin.*
qui *prædicatus* transtulit: quan-
quam significatu utraque ortho-
doxa sit; & ad idem recidat,
sive sit *ante-prædicatus*, sive sit
ante-designatus. Nil itaque mo-
vet, ab editâ lectione recedere.
IV: 25. Mirum quomodo tot
variationes & additiones in hunc
versum sint illatæ; cum *Steph.*
& *Velesf.* quorum unus tantùm
post εἰπὼν addit ἐν πνεύματι
ἁγίῳ. *Bodl.* quorum unus tan-
tùm habet varietatem, τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου,
item *Cæsar.* habeant lectionem
editam. *Complut.* quoque pri-
ma, *Syr.* ut & *Lat.* agnoscunt
illud ἐν πνεύματι ἁγίῳ, quod
& *Beza* in sua versione expres-
sit, procul dubio motus suo
Cod. *Cantabr.* Ego nullus du-
bito, quin illa διὰ πνεύματος
ἁγίου, vel ἐν πνεύματι ἁγίῳ
sint ex glossemate; quodque,
cum omnes variationes sibi non
conformes sint, ex paucis sex
septemve MSStis illa tot aliis
probis prævalere non debeant,
contra Can. XII.
IV: 27. Illud additamentum
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, agnoscunt
præter tres hîc memoratos Cod.
Cæsar. Syr. Lat. Non agnovit
Complut. neque alia MSSta.
V: 24. Quatuor hi Codd. o-
mittunt ὅ, τε ἱερεὺς καὶ, etiam
Cæsar. Id factum, quia sequi-
tur, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, juxta
Can. II. *Complut.* utrobique ha-
bet ἀρχιερεὺς, vitiosè. *Lat.*
Mag-

Magistratus Templi, & *principes sacerdotum*; & per trajectionem *Syrus* Tremell. Nil mutandum: sunt in textu tres ordines diversi, quos vide apud Commentatores.

V: 25. Numerus Codd. qui λέγων habent, *Steph. Velef.* & aliorum major est. Non omittendum igitur. Causa omissionis est in Can. XXVI. Habet *Cæsar.* & *Complutensis.*

V: 36. Lectio edita est verior; variationes etiamsi multorum MSStorum, non tamen optimi *Cæsar.*; neque quadrat lectio variata. Est & efficacior edita. προσεκλήθη habet *Complut. consensit*; *Latinus Syr.* Tremel. *abierunt post eum.*

VI: 8. Pro πίςεως nominati hi Codd. legunt χάριτος, quod sequitur & *Lat.* & *Syrus* Trem. *Cæsar.* habet πίςεως: ita & *Complut.* Multitudine MSStorum longè lectio edita præcellit. Vid. Canon. XII.

VI: 8. Quæ in fine addunt hi Codd. addit & *Cæsar.* Non agnoscit *Lat.* neque *Syrus. Cantabr.* solet sæpissime addere aliquid.

VI: 10. Finalia ista adsumenta sunt horum Codicum, ne quidem sibi consonantium: addit etiam textus Lat. *Complut. propter quod redarguebantur ab eo cum omni fiducia.* Nec *Syr.* Tremel. nec *Cæsar.* illa agnoscunt, juxta Canon. XI. & XII. Videtur esse glossema. Sed in *Vulgato* Latino, neque a *Lovaniensibus* varia lectio notatur.

VII: 4. Cum nulla hic sit varia lectio in determinatione, quod *Abraham* post mortem patris in Cananæam discesserit; de Controversia tantum Chronologica remitto ad Rob. *Ba*[illegible] Chronol. lib. I. p. 33. & Chl[illegible] denii differt.

VII: 6. Quia in numero *qu*[illegible] *dringentorum annorum* nulla o[illegible] currit varia lectio, neque [illegible] versitas in *Lat. Syr.* aut *Cæsar* computationem annorum vi[illegible] apud Commentatores & Chr[illegible] nologos: brevissime variorum colligit sententias *Polus* ad h. [illegible]

VII: 14. Quanta sit super [illegible] lud: ἑβδομήκοντα πέντε, lis i[illegible] ter Chronologos, satis notu[illegible] est; quia vero nullum MS. v[illegible] riantis lect. indicium facit, h[illegible] in Crisi variarum lectionum [illegible] hâc difficultate nil dicendu[illegible] esset, si non istam lectionem [illegible] omnibus Codicibus probatam Chronologi impugnarent, quo[illegible] tribus verbis indicandum fui[illegible] *Calixtus*, Vir Clariss. in notis [illegible] l. concedit errorem vel muta[illegible] tionem Textus, vultque descri[illegible] torem pro πάντες scripsisse πέ[illegible] τε: in quo, quia nullus præ[illegible] Codex aut versio, id divinato[illegible] rium censendum. Varias Com[illegible] mentatorum opiniones colleg[illegible] *Polus* in Critica ad h. l. E[illegible] professo Chronologicas difficu[illegible] tates examinat Rob. *Baile* lib. [illegible] quæst. tertia, potiss. in adden[illegible] dis ad istam quæstionem pa[illegible] m. 30. & seq. iterum pag. 3[illegible] *Glass.* Crit. Sacr. p. 167.

VII: 16. Ad tollendas etiam hujus versus difficultates, sun[illegible] qui textum mutatum, *Abraha*[illegible] *mum* loco *Jacobi* volunt esse in[illegible] sertum. Vide hic Commenta[illegible] tores, eosque in compendio a[illegible] pud *Polum* in Critic. ad h. [illegible] *Glass.* Crit. Sacr. p. 170. item alios quoque. Est qui verti[illegible] versum: *Et translati sunt in S*[illegible] *chem*, *& positus est per filios Em*[illegible] *mor*

mor, *Patris Sichemi, in sepulchrum, quod emerat Abraham pretio argenti:* ita tolli difficultatem censens, quasi Jacob translatus esset in Sichem, qui ex *Gen.* L. 13. in *Machpela* sepultus est; tum quod *Abraham* emerit sepulchrum à filiis Emmor, quod *Genes.* L. 13. emit ab Efrone Chittæo; & tandem quasi Emmor esset filius Sichemis, cum Emmor *Gen.* XXXIII: 19. fuerit pater Sichemis.

VIII: 37. Codd. MSSti. hic recensiti item *Complut.* primus typis excusus, qui Manuscripto ob diligentiam & accuratissimam editionem est comparandus, omittunt totum versum 37. quod & *Cæsareus* facit; qui post βαπτισθῆναι, in fine versus 36. addit καὶ ἐκέλευσε. Habent tamen *Syrus* Trem. *Vulg.* sine nota omissiònis Censorum Lovaniensium; habet Ar. *Montan.* in regiis. Agnoscunt Græci, in sua versione *Barbara*, item antiquissimi editi, *Velef.* apud La Cerdam, *Cantabrig.* & alii multi; ex editis non vidi qui omisisset. Temerè *Grotius* ad h. l. adserit, aut potius conjicit, cum in ejus Manuscripto, item in aliis, in versionibus etiam antiquissimis (quarum nullam nominat, cum obstent *Latina* & *Syriaca* jam laudatæ) non legatur, nihil probabilius, quam ab aliquo additum, ex eo quod gestum credi par est. Quod & ex eo adducit, & sine censura reliquit *Polus*, bene autem vindicat *Calovius*. Inspexi & Crisin D. *Millii* ad h. l. quæ sibi per omnia non constat.

VIII: 39. Sunt hæ variationes paucorum Codicum contra tot alios, item versiones *Lat.* *Syr.* &c. sapiuntque oblivionem juxta Canon. V. & Glossemata, uti quoque additio finalis hujus versus. *Cæsareus* nil mutat.

IX: 5, 6. Posteriora hujus versus quinti, & priora versus sequentis desunt in memoratis aliisque multis Codd. à voce σκληρὸν, usque ad ἀνάστηθι. Addo, accuratum aliàs, *Cæsareum*. Inter hos nullus ex XVI. *Velef.* est. Agnoscit *Latinus* sine nota varietatis Lovaniensium; & moderni *Græci* in sua versione. *Beza*, *Erasmus*, *Grotius* ad h. l. & Alii ex Actis hisce cap. XXII: 8. & 10. item XXVI: 14, 15. huc translatum hunc finem censent. Posset itaque ad Canon XXIV. referri, & de veritate additionis judicari. Similem versum aut proverbium ex Arato habet *Stobæus.*

IX: 18. Παραχρῆμα. agnoscit *Cæsareus* cum plurimis aliis, *Complut.* cujus Latinus id tamen omisit, uti quoque *Syrus*, & *Latin.* Vulgat. sine nota tamen variæ lectionis. Exinde forte suspicandum olim omissum fuisse. Attamen quia plurima MSS. juxta Can. XII. id habent, tum quia juxta Can. XXIX. efficacior est ejus retentio, in textu servari potest.

IX: 35. De *Sarona* & *Assarona* vide quæ Lud. *de Dieu* habet ad h. l. & ex eo & aliis *Polus* in Synopsi Critic. Editam lectionem habent *Cæsar.* & *Vulgat.*

X: 6. Finalia desunt in his Codd. & *Cæsar.* οὗτος λαλήσει. quæ agnoscit *Vulgat.* sine nota variationis Lovaniensium. Non habet *Syrus*, cui tamen in versione addidit Tremellius in

margine. *Licet*, inquit, *hæc verba in Syro textu non invenerim, nec inter errata hic locus commemoretur; tamen quia mihi visa sunt scriptorum incuria omissa fuisse, restituere ea placuit.* Omisit *Complut.* habent omnes *Velesf.* aliique. Requirit contextus, qui cum hisce efficacior est; Si adsumta clausula hæc salutaris est ex vs. 32. & ex cap. XXII: 10. ubique est authentica. Et facit huc Canon XXIV.

X: 19. Τρεῖς sine causa omittunt hi Codd. quod habent alii plures: habet *Cæsareus*, *Complut. Lat. Syr.* & requirit textus versu 7.

X: 21. Quod Codd. hic enumerati omiserint ista, τοὺς ἀπεςαλμένους ἀπὸ Κορνηλίου πρὸς αὐτὸν, factum, quia censuerunt juxta Canon. XXVI. posse abesse. Habet ea *Cæsar.* & *Complut.* Omisit *Latin.* & *Syr.* Plurimi ea habent, & sensus est efficacior; neque etiam enumerati Codd. in omnibus sibi sunt consoni. Alii omnia, alii quædam omittunt.

XI: 25. Mira hic additamenta & confusio quorundam Codd. Nil horum in *Cæsar.* nil in *Vulg.* aut *Syr.* Ad summum in cunctis variationibus conveniunt quatuor, tum tres, tum duo Codd. quos vel soli *Stephaniani* vincunt.

XII: 20. Hi Codd. omittunt: δὲ ὁ Ἡρώδης. quia ex vs. anteriori notum erat, quis iratus Tyriis. Vid. Canon. XXXVII. aut XXVI. Sunt tamen in cæteris omnibus, etiam *Cæsar.* item in *Complut.* prima. Omittit *Syrus* & *Vulgatus.* Præsentia vel absentia nil mutat in sensu.

XIII: 6. Ὅλην τὴν νῆσον habent hi MSS. Codd. *Vulg. Syr.* Trem. Non habet *Cæsar.* neque *Complut.* neque *Steph.* plerique aliique multi. Non requirit textus, qui statim item determinat ἄχρι Πάφου. Salaminem Seleucia pervenerunt, quæ prima est urbs in principio insulæ Syriam versus, & Paphos est ultima Cretam versus.

XIII: 6. Sequuntur hic adhuc variæ lectiones; pro τινα, hic memorati legunt ἄνδρα, quod & Latinus habet: *Virum magum* Syrus: *hominem quendam.* Non habet *Cæsar.* neque plures *Stephani*, neque *Complut.* & familiare est Græcis τινὰ ponere pro viro, vel homine; sapit tamen glossema.

XIII: 19. Utrumque verbum κατεκληροδότησεν, quod est textus, & κατακληρονόμησεν, quod est variantis lectionis Codicum horum, & *Cæsareani*, eandem rem denotant; sive forte distributam terram septem gentium sive hæreditario jure acquisitam dicamus. *Velesf.* XVI. & multi alii editam repræsentant lectionem, quam & *Complut.* observat. Poterit itaque juxta Canon. XII. retineri, & diversitatis origo adscribi verbis ejusdem ferè soni, juxta Canon. VI. vel V. & ejusdem ferè significationis. D. *Millius*, ut nunc video, præfert variantem lectionem, quam habent LXX. *Deut.* cap. I: 38.

XIII: 20. In numero 450. annorum hic nulla est varia lectio exprimunt omnes hosce annos etiam *Syrus* & *Latinus.* Unus forte *Beza* trajectionem facit, qua ad inveniendos hosce annos, & conciliationem cum lib. I. *Reg.* 6. utuntur. Sed hæc ad Commentatores & Chronologos perti-

ertinent; de Controversiâ ex rofesso agunt multi. Videatur *aile* lib. I. Chron. c. 6. p. 46. ddatur *Polus* hic in Synopsi, t ad 1 *Reg.* VI. D. *Millius* conciliat tempus per comma post *αὐτὰ* & post *πεντήκοντα*, reertque illud tempus 450. annoum ad anteacta, à nativitate saaci, usque ad possessionem erræ Canaan, facili methodo. Edidit Gustavus Georgius *Zelterus*, Norimbergensis anno 1696. Adolescentiam Reipublicæ Israeitarum, seu Exercitationem, le Judicum temporibus, ad loa 1 *Reg.* VI: 1. & h. l. *Act.* XIII: 20. satis prolixam, in qua Stephanum defendit.

XIII: 23. Illud *ἤγειρε* vincit lecies Codicum multitudine illud *ἤγαγε*; videturque mihi magis rei, de qua agitur, quadrare. Sensus ubique est idem.

XIII: 31. In fine Codices hi addunt *νῦν*. quod & expressit *Syr.* & *Lat.* Non habet *Cæsar.* nec *Complut.* nec V. *Steph.* nec plurimi *Velef.* nullus *Colleg. Magd.* nullus *Petav.* Non multum variat sensum. Omissio itaque vincit Codicum numero.

XIII: 33. Vide quæ hic habet D. *Millius*, qui ex antiquis & Hebræis probat, I. & II. Psalmos in unum confusos fuisse.

XIII: 42. In hisce & paucissimis aliis Codicibus deest *τὰ ἔθνη*. quod emphasis textus & historia flagitare videntur, & jubet quoque decuplo tantus MSStorum numerus.

XIII: 45. Illud *ἀντιλέγοντες καὶ*, omittunt hi Codd. omittit *Syr.* & *Lat.* habet *Cæsar.* item *Complut.* Causa omissionis, quia in anteriori parte *ἀντέλεγον* erat Vid. Can. II.

XIV: 7. Illud adsumentum habent tantum pauca MSS. Est tamen antiquum; habet enim Vulgatus, non verò *Cæsar.* nec *Syr.* nec *Complut.* prima; nec sapit stylum *Lucæ.*

XIV: 10. Hic iterum est adsumentum quorundam Codd. quod habet *Complut.* & *Syr.* sed non *Lat.* non *Cæsar.* non *Velef.* XVI. plurimique alii. Descriptores id addidisse videntur, ut emphaticè exprimerent illud *μεγάλῃ τῇ φωνῇ*, quod antecessit adsumentum.

XIV: 18. Hi quatuor Codd. addunt in fine *ἀλλὰ πορεύεσθαι ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια.* Quod sequitur *Cæsar.* qui insuper addit, quæ ad versum sequentem præmittuntur ab iisdem quatuor Codicibus. Non habent *Vulg.* nec *Compl.* nec *Syr.* ita ut pro glossematis sint habenda; nec *Velef.* nec alii hæc repræsentant.

XIV: 19. Hoc adsumentum præter memoratos hosce Codd. habet & *Cæsar.* Non habet *Vulg.* nec *Syr.* nec *Complut.* nec *Velef.* nec alii. Videtur itaque mihi esse ex glossemate, suspicante descriptore, ex Canon. XXVII. aliquid deesse, quod hâc ratione suppleri posset.

XV: 34. Enumerati & alii Codd. omittunt versum, qui est in *Cæsar. Complut. Syr. Velef.* aliisque multis. Estque necessarius, ut Silæ mansionem sciamus. Judæ cognominati Barnabæ abitionem seu reditum Hierosolymam, duo variatores hi conservare voluerunt.

XV: 41. *Cantabrigiensis* plenus pruritu mutandi, addendi, detrahendi, ut ex eo solo plaustrum variantium lectionum impleri posset; item *Velef.* addunt

hic varia, quæ in *Steph. Bodlejanis*, aliisque non occurrunt. Nec habet *Cæsar.* nec *Complut.* nec *Syrus.* *Latinus* addit: *Præcipiens custodire præcepta Apostolorum & Seniorum*; cum nota tamen Lovaniensium Censorum, qui in quatuor MSStis non legi hanc clausulam dicunt. Addita credi potest, quòd Apostoli ubique inculcabant primæ Synodi placita. Vid. cap. XVI: 4.

XVI: 13. Pro πόλεως hi Codd. item *Latinus* & *Syr.* legunt πύλης, non magna variatione, ita ut ad Canon. VI. relegari posset, quia etiam in sensu non magna oritur variatio. Ἔξω τῆς πόλεως, est etiam ἔξω τῆς πύλης. Habet *Cæsar.* & *Complut.* πόλεως. Nil secundum Can. VIII. mutandum, minus adhuc juxta Canon. XII. quia tanta multitudo MSS. pugnat cum paucis hisce.

XVI: 35. Mirabilis audacia descriptoris Codicis *Cantabrig.* non tantum propter tot mutationes, sed & additiones, crebro circumstantias varias determinantes, etiam cum textu parum consonantes; qualis & hujus versus, ubi retinuit principium versus, Ἡμέρας δὲ γενομένης, deducit ϛρατηγοὺς in forum; non casu id factum; convocari debuerunt; facit consultantes; fingit terræ motum innotuisse, item timentes sibi, invito *Lat. Syr. Cæsar.* tum demum mittuntur lictores &c. Sic porrò pergit addendo contra omnia ferè MSSta, unico *Steph.* excepto, quæ & adsuuntur vs. 38. item cap. XVII: 15. & cap. XVIII: 27. & cap. XIX: 1, & 14.

XVII: 13. Post σαλεύοντες addunt hic enumerati Codd. καὶ ταράσσοντες, quod sequitur *Cæsar.* Malè inter hos numerat[ur] est *Complutensis*, seu editio pr[i]ma, quæ id non habet; *Lat[i]nus* & *Syrus* habent. Antiq[ua] lectio forte est ex glossemat[e] ut posterius in margine positu[m] sit explicatio prioris, quod po[st] ea simul in textum adsumtu[m].

XIX: 16. Illud αὐτῶν septe[m] hîc memorati Codd. mutant i[n] ἀμφοτέρων. Non facit *Cæsar.* ne[-]que *Syr.* Tremell. Habet *Vul[g.]* *dominatus amborum*, non *Complu[t.]* aliique plurimi. Mutatio cont[ra] versum 14. videtur esse, in qu[o] septem filii enumerantur, q[ui] veriùs per αὐτῶν, quam ἀμφο[-]τέρων exprimuntur.

XIX: 35. Illud Θεᾶς tollunt h[i] libri, quod cæteri omnes ha[-]bent, item *Cæsareus* (qui tame[n] vs. 37. habet Θεὸν) & *Complut.* quod *Velesii*, & multi alii ha[-]bent, quodque convenit scrib[æ] loquenti ex hypothesi populi & sua. Retinendum itaque juxt[a] Canon. XII. & XXIX. etiamsi omittat *Syr.* & *Latin.* qui illu[d] Διοπετοῦς *Jovis prolem*, & νεω[-]κόρον *cultricem* vertit.

XX: 4. Σώπατρος πύῤῥου βε[-]ροαῖος legunt memorati Codd[.] pro βεροιαῖος; quod *Complut.* & *Latin.* facit, non verò *Syrus*, ne[-]que *Cæsar.* qui legit βεῤῥοιαῖος[.] Res nota, facilis in nominibu[s] propriis litterarum adjectio ve[l] detractio. Est quoque *Sosipat[er]* Burrhi filius notus, sed an hi[c] sit, non constat.

XX: 7. Τῶν μαθητῶν. Hîc me[-]morati Codices & alii legun[t] ἡμῶν: quod *Lat.* & *Syr.* fa[-]ciunt. Editam habet *Cæsar.* qu[æ] magis emphatica & plurium Co[-]dicum; itaque juxta Can. VII[I] retinenda.

XX: 1[?]

XX: 13, 14. Ἄσσον, est probum. habent id omnia MSSta, duobus tribusve hic notatis exceptis; habet *Cæsar.* item *Complut.* primus, *Latin.* aliique. Est urbs Troadis, cujus meminit *Strabo* lib. XIII. Vid. Interpr.

XX: 17. Μιλύτου, *Cæsar.* per errorem describentis, qui versu 15. bene vocem scripserat.

XX: 28. Vide prolixas hujus loci vindicias apud *Millium*, post hanc crisin inspectum.

XXI: 8. Hi Codd. omittunt cum *Complut.* illa: Οἱ περὶ τὸν Παῦλον. item *Latin. Syrus*, & *Cæsar.* ita ut hæc variatio antiqua sit. Est tamen ea in paucissimis Codd. In plurimis, extant, neque sensum turbant, aut alienum inferunt. Contra Canon. VIII. omitti non debent.

XXI: 15. In isto ἀποσκευασάμενοι Codices mirum in modum variant. Plurimi Codd. exhibent ἐπισκευασάμενοι, quod *Grotius* & *Pricæus* probant. Vide *Mill.*

XXII: 9. Omittunt hi Codd. tres, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο. quod tamen fere omnes alii repræsentant, item *Complut.* Causa omissionis est, quia nec Act. IX: 7. neque Act. XXVI: 13, 14. habentur, quod notatum ab aliquo in margine, postea causa omissionis fuit. Non inveniuntur in *Lat.* nec *Syro*, *Cæs.* nil mutat.

XXII: 12. Hi Codd. addunt in fine ἐν Δαμασκῷ, cum *Compl.* Græco & Lat. item *Cæsar.* non verò *Vulgato*, nec *Syro* Tremellii. Esse glossema ex vs. 10. credo, ex quo satis notum hæc in Damasco acta esse.

XXII: 16. Multò efficacior est lectio: Τοῦ Κυρίου in fine versus, quam αὐτοῦ, quamvis id ad τὸν Κύριον referendum sit. *Cæsar.* habet vulgatam lectionem, item *Stephan. Bodlejani*, *Novi Colleg. Oxon.* omnes, præter duos, *Complut.* Latin. tamen habet: *ejus* pro *domini*. Item *Syrus.*

XXII: 20. Habuit ab ultima antiquitate *Stephanus* titulum πρωτομάρτυρος, non tamen totidem literis ex Actis, quem varii Codd. cum *Complutensi* ei hic largiuntur: inter quos *Stephani* variant, duo πρωτομάρτυρα, unus πρῶτον μάρτυρα exhibet. Non habet *Caes.* non *Syr.* Gloriosum hoc nomen tamen ex temporis prioritate retinet.

XXIII: 15. Illud αὔριον, quod quatuor hi Codd. omittunt, juxta Canon. XXIX. clarius exprimit tempus appositum, in quo conspiratio perficienda, quæ non diutius ob propositum jejunium differri poterat, quam in crastinum. *Syr.* & *Lat.* non habent. Habet *Caesar. Complut. Steph.* aliique plurimi, contra paucos hos. Melius itaque juxta Can. XXIX. & XII. retinetur.

XXV: 6. Οὐ πλείους ὀκτὼ, pro ἢ δέκα enumerati Codices, cum *Complutensi*, *Syro* & *Latino*, legunt octo aut decem. *Caesar.* habet editam, quam contra hos paucos tuentur alii omnes, *Veles.* XVI. *Bodl.* præter unum, qui juxta Canon. XII. stabiliunt receptam lectionem, cujus sensum variatio non evertit aut impugnat.

XXV: 7. Αὐτὸν insertum, ut sensus clarior esset, vid. Can. XXXV. aut XXVII.

A D

AD ROMAN.

V: 14. Negativam particulam in quibusdam deesse *Origenes* meminit, quæ nunc in omnibus comparet.

IX: 25. Addit *Velesii* liber, καὶ τὴν οὐκ ἠλεημένην, ἠλεημένην. Simile quid habet *Latin.* Vulgatus: *& non consecutam misericordiam, misericordiam consecutam.* tamen in octo MSS. Latinis deest illud: *& non dilectam dilectam.* Non habet *Syrus*, nec *Cæsar.* nec *Complut.* nec *Stephaniani*, nec cæteri indicis Codd. Suspicor itaque esse glossema.

IX: 32. Illud νόμου omittunt hic memorati Codd. quod tamen habent plurimi alii. *Cæsar. Complutensis, Syrus.* Omisit *Vulg.* forte quia censebat latere in voce, ἔργων. Efficacior est lectio recepta.

X: 1. Pro τοῦ Ἰσραὴλ, memorati hi Codices legunt αὐτῶν, quod ex vs. 31. anterioris capitis ad Israëlem relativum est, neque quidquam in sensu mutat. Habent lectionem receptam, utpote juxta Can. XXIX. retinendam, tanquam magis efficacem, omnes fere MSSti, *Cæsar; Complut.* Variavit *Syr.* Tremell. qui vertit *illis*: item *Latinus.*

X: 3. Omittunt hi Codices alterum δικαιοσύνην, idque ex Canon. II. & XXXVII. Habet *Cæsar.* & innumeri alii, *Compl. Syr. Steph.* &c. Retinenda itaque edita lectio, non tantùm ex Canon. XI. & XII. sed & ex Canon. XXIX.

X: 8. Σφόδρα addit Codex unus *Steph.* ex *Deut.* XXX: 24. ubi in LXX. versione illud legitur. Nullibi præterea inveni, nec in *Cæsar Compl. Lat.* aut *Syro*

XII: 11. Mirum, tanquam ex *Curcellæi* variis lectionibus adduci illud τῷ καιρῷ, quomodo & *Lutherus* vertit: *schicket euch in di*[e] *zeit.* Ita quoque edidit *Stepha*[*nus*], contra MSS. quæ habuerunt editam lectionem τῷ κυρίῳ quam & retulit inter varias lectiones. Κυρίῳ refert *Compl. Latin. Syr. Cæsar.* qui tamen solit[a] abbreviatione habet κῷ, ex qu[o] factum illud καιρῷ, quod eâdem ratione contrahebatur. † Dan *Chamier.* Panstrat. lib. XII. cap 13. §. 11, 12. *Glass.* p. 174. Phil Sacr. Pro utraque disputat *Millius*, tandem pro καιρῷ concludit, & istud edidit.

XII: 13. Illud ταῖς χρείαις du[o] tantum exemplaria, *Claromontanum* & *Germani*, mutant i[n] μνείαις, & pro eo pugnat au[t] se declarat D. *Millius* contra omnia Græca MSSta. Ad[de] de & sensum clariorem Græcum, item *Vulg.* Latinum: qu[i] vertit *necessitatibus Sanctorum communicantes.* Quilibet percipit, debere nos ex facultatibus nostri[s] subvenire egestati Sanctorum seu cum iis communicare don[a] nostra. Illud verò μνείαις *memoriis* communicare, in Græci[s] & Latinis opus habet Oedipo. Sunt quidem ex antiquissimi[s] duo illa MSSta. sed non à Græcis, aut in Græcia scripta, ve[-] rùm in Italia, ideóque valdè mendosa. Vide historiam Codicum. Noster variantem allegat ex *Curcellæo.* Duos testes præferre, eosque Latinos contr[a] Græcos omnes, impugnat juri[s] & scripturæ regulas, maximè ubi nulla necessitas cogit quidquam mutare.

XIV: 23. Post hunc versum mult[i]

multi Codd. MSS. addunt tres ultimos versus capitis XVI. Citatur inter illos Cod. *Complutensis*, in quo tamen edito 1514. hæc non reperi, nec in Lat. *Vulgato*, nec in *Syro*. Extant tamen in Cæsareo, cum exili hac variatione, quod versu 26. in fine, pro γνωρισθέντος, legatur γνωρισθέντα. Pro hac additione, uti nunc video, pugnat D. *Millius*.

XVI: 3. *Priscillam* vertunt hi Codices in *Priscam*, cum *Vulgato*; contra tot Codices; item *Syrum*, *Cæsar. Complut.* & multos alios; item contra loca parallela *Act.* XVIII: 2. & 26. ubi sine nota variationis legitur *Priscilla*. At 2 Tim. IV: 19. salutat Paulus *Priscam*, cum nota tamen variantis lectionis Cod. *Collegii Novi* unius, & *Veles.* item *Complut. Priscilla* potest esse diminutivum *Priscæ*, dilignaturque una eademque pia virago.

XVI: 24. Vid. not. cap. XIV: 23.

I. CORINTH.

I: 23. Pro Ἕλλησι legunt IV. ista MSS. ἔθνεσι, sensu eodem; quia *Paulo* mundus dividitur in Judæos, & Gentes, seu Judæos & Græcos. Vid. vs. seq. Et magna tunc pars Orbis Græcè loquebatur. *Cæsar.* habet ἕλλησι, cum *Complut. Gentibus* habet *Latinus* & *Syrus*. Editam lectionem servant *Bodlej. Roman. Colleg. Eman.* probatque eam versus sequens.

II: 1. Pro μαρτύριον legunt V. hic enumerati Codd. μυστήριον, quod sequitur *Syrus. Lat.* & *Complut.* habent μαρτύριον, *testimonium*. *Cæsar.* habent μαρτύριον: sic quoque XVI. *Veles.* tot *Bodlej.* &c. Retineatur itaque lectio edita juxta Can. XII.

II: 14. Malè deest hic versus in uno *Petavii*, qui est in omnibus aliis, etiam in *Cæsar. Compl. Syr. Lat.*

III: 3. Διχοστασίαι, leguntur in *Cæsar. Steph.* & aliis.

IV: 16. Additamentum est Glossema ex cap. XI: 1. hujus Epistolæ.

V: 1. Deest in hisce Codd. ὀνομάζεται, quod potius relinquendum, quam ut eo sublato, sensus ellipticus alio verbo suppleri debeat. Habent hoc præter ista MSSta alia plurima, cum *Cæsar. Syr. Complut*; contra quæ pauci Codd. cum *Latino* prævalere non debent. Vid. Can. XII. XXIX.

V: 6. Pro finali ζυμοῖ, hic ex *Curcellaeo* affertur lectio δολοῖ, quam D. *Millius* ex Codice Claromontano allegavit, & tanquam genuinam defendit, quia & Latina Claromontano addita vertit: *corrumpit*; quod & Latina St. *Germani* exhibet; non satis validis, ut mihi videtur, rationibus, aut potius conjecturis; quæ ibidem videri possunt, prolixiores quam ut hic repeti possint. *Cotelerius* Monum. Græc. tom. 2. pag. 584. ad Michaelis Cetularii vel Cerularii, Patriarchæ Constantinopolitani, seculi undecimi medii, Epistolam, ubi hic locus allegatus erat, refert, textum hunc nostrum, tum in antiquis exemplaribus, Interpretibus & Patribus, habuisse ac habere aut φθείρει, aut ζυμοῖ, aut δολοῖ, aut δηλεῖ. Illud ζυμοῖ est plurimorum MSS. Est & in *Alexandrino* Cod. antiquissimo, ad quem nos in prolegomenis omnes nostros Codices examinari

nari optabamus. Itaque retinendum, utpote post Alexandrinum natum; tum quoque quia Paulus ad Galatas V: 9. verbo ζυμοῖ utitur, quanquam cum variante lectione, quæ iterum ex *Curcellæo*.

VI: 5. Mirum pro variante ἔνι pro ἔστιν citari *Curcellæum*, cum vel triginta MSS. pro hac lectione videam adduci a D. *Millio*. Pertinet attamen lectio ad Can. VIII.

VI: 20. Καὶ βαστάσατε, quod *Velef.* Cod. inserit, habet quoque *Vulg.* Lat. Non *Syr.* nec *Complut.* nec *Cæsar.* aut *Steph. Bodleiani*, *Romani* &c.

VI: 20. Clausulam hujus versus præter designatos Codices omittit *Lat.* Habet *Syr. Cæsar. Complut.* cæteraque MSSta. addicitque præcipuam hominis partem, πνεῦμα nimirum, cultui divino.

VII: 33, 34. Addunt hi Codd. in fine vs. 33. καὶ μεμέρισται, & tollunt id in vs. seq. ita ut sit tantum trajectio pertinens ad Can. IV. addito solummodo καὶ. Habet hanc & *Complut.* item *Latin.* cum nota tamen variationis MSS., Græci textus margini à Lovaniens. Censoribus apposita. Non habet *Syrus*, aut *Cæsar.* Sed rejicit ad vs. seq. addito καὶ post μεμέρισται. Nec habent alii; teste Catalogo Codd. Vid. *Hieron.* lib. contr. Iovin. *Chamier.* Panstrat. lib. XII. cap. 13. §. 10 & seq. *Glass.* p. 175. Crit. Sacr.

VII: 35. Pro εὐπρόσεδρον habent hi Codd. εὐπάρεδρον, cum *Complut.* & *Latin.* item cum *Cæsareo*: in quo suspicor tamen correctionem quandam intercessisse. Literæ enim solito longius a se invicem distabant. Juxta Can. V. & VI. servanda pluriun longè Codd. lectio: maxime cum juxta Can. VIII. in sensu non sit variatio.

IX: 10. Variatio in fine vs. ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν, est contra tot Codices, etiam *Cæsareum* & *Complut.*; sequuntur tamen *Lat.* & *Syrus*. Mutatio facta ex Can. II. Adde Can. V.

IX: 23. Illud πάντα pro τοῦτο, quod hi Codd. habent, credo esse clarioris expressionis gratia, uti sæpe factum, (Vid. Can. XXXV.) & pro glossemate habendum, quod illud τοῦτο exclusit. Vid. Can. XII. Nil mutat *Cæsar.* nil *Syr. Complut.* cujus *Latinus* tamen legit *omnia*.

X: 28. Finalia hujus vs. in multis sunt neglecta, quia sunt repetitio vs. 26. Ideóque pertinerent ad Can. II. Possent tamen æque esse ratio vs. 25ti. quam hujus 28ti. Desunt tantum in uno *Stephani*, sunt in aliis; item in *Cæsar.* & in *Complut.* in cujus *Latina*, item in *Syro* Tremellii, non leguntur.

XI: 10. Pro ἐξουσίαν, legit *Velesianus* περιβόλαιον. Non semper itaque normam *Vulgati* sequitur, qui hic *potestatem* vertit, & vocem mutuatus est ex versu 15. qui est interpretatio istius ἐξουσίας, cujus meminit Paulus in nostro versu 10. Notant tamen Censores Lovanienses in MS. pro *potestate* esse *velamen*.

XII: 13. Variæ variationes & additiones quorundam singularium Codicum in hoc versu sunt a negligentia descriptorum, unius hoc, alterius aliud mutantis. Probus ille *Cæsar.* sine ulla mutatione lectionem receptam reti-

etinet; hanc quoque exprimit
'omplut. *Vulgatus* tantum omittit
'ῶμα *corpus*. *Syrus* Tremellii e-
:iam exprimit editam lectio-
em, nisi quod in fine vertat:
num spiritum imbibimus. Omnes
teph. probant edita, & pluri-
ıi alii.

XII: 28. Illud additamentum
ı fine, ἑρμηνείας γλωσσῶν, quod
abet *Velef.* Cod. & *Wechel.* ha-
et quoque *Vulg.* Lat. non verò
yr. Compl. Cæsar. nec *Steph. Bodl.*
etav. & alii.

XII: 31. Non *Velef.* non *Bodl.*
etav. Roman. &c. habent illud
:ίζονα pro κρείττονα, nec *Cæ-*
r. nec *Complut.* nec *Lat.* Maneat
aque lectio edita.

XIII: 3. De varia lectione
ευχήσομαι apposite *Hieron.* cap.
ad. Gal. prope fin. *Scio in*
tinis Codicibus in eo testimonio,
'ed supra posuimus: si tradidero
'pus meum ut glorier; ardeam ha-
'i, pro glorier; sed ob similitudi-
m verbi qua apud Græcos ardeam
glorier, id est καυθήσομαι &
:υχήσομαι, *una literae parte di-*
nguitur, apud nostros *error in-*
vit. Sed & apud ipsos Graecos
'a exemplaria sunt diversa. Pro-
t editam lect. *Crojus* cum Pa-
bus multis.

XIV: 25. Deest in hic memo-
:is, in aliis sequentibus est
ıjectio aut rejectio vs. 23, 24.
25. ad finem cap. post vs. 40.
am notat *Curcellaeus.* Hanc in
llo Cod. nec in *Cæsar.* neque
Complut. neque *Lat.* aut *Syr.*
'eni.

XIV: 33. Illud in fine addi-
n διδάσκω, præter hos Codd.
noscit Lat. *Vulg.* cum nota va-
tionis. Non verò *Syr.* nec
sar. nec *Complut.* neque tot
i.

XV: 5. Pro δώδεκα cum duobus hisce Codd. *Latinus* substituit ἕνδεκα, *undecim*, quia supererant post abitum Judæ tot Apostoli. Quanquam id verum, tamen ex primordiali numero reliqui retinuerunt numerum. Vid. Interpr. Ita *Steph. Bodl. Petav. Rom. Caesar. Compl. Syrus.*

XV: 47. Illud ἐπουράνιος, quod huic versui annectitur, est ex Vulgato, quem hodie habemus, Latino, quod Censores Lovanienses sine nota varietatis Codicum reliquerunt. Habent etiam multi Patres Latini. Ex Græcis non vidi nisi excerpta *Velesii*, quæ Lud. de *La Cerda* publicavit in adversariis; est valde probabile, ut in prolegomenis observavimus, esse Græca reformata & accommodata textui Vulgati Latini; nam in *Vulgato Italico*, ante *Hieron.* usitato, non fuisse, probabile fit, quia Claromontanus Codex vocem non habet.

XV: 55. Mira incuria descriptorum trium horum Codd. Tota confusio est in mutatione & transpositione istius κέντρον, quod in fine ponunt, pro νῖκος, & νῖκος ponunt in locum τοῦ κέντρον, quod & *Latinus* & *Syr.* facit. *Caesar.* nil mutat, neque *Complut.* aut *Stephan.* Quotus *Velesianus* ordinem mutaverit, *Lud.* de *La Cerda*, qui cap. 91. adversariorum Sacr. conservavit Velesianas lectiones, non addit.

XVI: 15. Illud φορτουνάτου in hisce Codd. assumtum est ex vs. 17.

XVI: 19. Additamentum Cod. *Velef.* & *Claromont.* παρὰ τοῖς (παρ' οἷς) καὶ ξενίζομαι, est in Latin. *Complutensi*, in *Vulg.* nostro. Notant *Lovan.* Correctores in mar-

margine ex MSS. & Ambrosio. Habet editio mea impressa *Venetiis* 1480. apud Franciscum de Hailbrun in textu, quæ & pro *Priscilla* legit *Priscam*. Non habet *Syr.* Tremell. non *Caesar.* non *Steph.* Origo clausulæ est ex *Actor.* XVIII: 2. hic verò ex glossemate.

II. CORINTH.

I: 6. Post ὑπομονῇ *Caesar.* legit: τῶν αὐτοῦ παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν, εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, εἰδότες, ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐςε τῶν παθημάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.

IV: 4. Addit *Caesar.* τοῦ ἀοράτου in fine versus. Non *Latin.* non *Syr.* habent; sed duo *Stephani*; omittunt XVI. *Velef.* Est ista quidem phrasis Apostoli, hic loci vero ex glossemate. Habet *Complut.*

VIII: 4. Tot Codd. omittunt δέξασθαι ἡμᾶς: Etiam *Caesar.* Omisit Lat. *Vulg.* atque *Syrus* Tremell. Id indicat antiquam esse omissionem. Ponderatis illis quæ præcedunt, nobis videtur, editam lectionem esse Pauli. Quid enim rogarunt Macedones Paulum? τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν διακονίας: quam nolebant ipsi administrare aut Hierosolymam deferre. Hoc ministerium rogabant Paulum, ut reciperet. Sic sensus, retenta edita lectione, perfectior est & efficacior, juxta Canon. XXIX.

XII: 11. Illud καυχώμενος, omittunt hi Codd. quod tamen necessarium videtur, quia exprimit, in quo desipientem se dicit aut agnoscit Paulus. H[abe]t *Caesar.* *Syr. Bodl. Petav.* N[on] habet *Latin.* Per Can. XI. X[...] XXIX. ergò retinendum.

XII: 14. Τοῦτο, additum f[or]te ex cap. XIII: 1. a Cod. [...] post ἰδοὺ, & post τρίτον Pe[...] vii II. Pertinet ad. Can. XXX[...]

XIII: 1. Illud ἰδοὺ, quod p[ræ]mittunt versui hi Codices, [ha]bet quoquè *Caesar.* & Latin. *V*[...] non vero *Syr.* Emphaseos gra[tia] forte additum. Vid. Can. XXX[...] & VII. Desumtum potest esse [ex] cap. anteriori vs. 14.

AD GALAT.

II: 5. Illa οἷς οὐδὲ omissa, [...] ter alia ad Can. XXII. tanqu[am] absurdè omissa ablegavim[us] quia ex negativo, affirmativ[um] faciunt. Video tamen nunc, [...] *Millie* ad hunc locum omiss[io]nem illam, tanquam vetusti[ssi]mam, probare. Verum ejus [ra]tiones & allegata me non m[o]vent; censeo enim contra me[n]tem Pauli omitti & mutari, [...] hisce libertatem a lege Cerem[o]niali assertam voluit, ut pa[ulo] ante per verba: οὐδὲ ἠναγκάσ[θη] περιτμηθῆναι.

AD EPHESIOS.

I: 18. Tot hic enumer[...] Codd. MSS. pro διανοίας hab[ent] καρδίας; item *Vulg.* *Cordis*; [...] *Syrus* Tremellii. *Caesareus*, [...] multum tribuo, habet διανοί[ας] Quod & ipse *Stephanus*, cu[m] MSS. omnia habent καρδίας, [in] textu retinuit. Quod & faciu[nt] quotquot inspexi editiones [E]*rasmi*, *Argentorat.* prima 15[...] *Briling.* *Froschov.* aliæque be[ne] multæ. Quoniam vero καρ[δίας]

fa[...]

epe pro *διάνοια* ponitur, in
:nsu fere eadem manet signi-
catio. Utitur & Paulus eâ
'oce cap. II: 3.

III: 9. Hic enumerati Codd.
: *Compl.* pro *κοινωνία*, habent
κονομία: Id *Vulg.* vertit *dispen-
tio.* Quod & facit Tremell. in
vt. Probus *Cæsar.* habet *κοινω-
α.* Utraque mentem Apostoli
cprimit. Si de efficaciori, jux-
: Can. XXIX. judicandum;
ncit quoque *κοινωνία*, quia
t actualis perceptio & possef-
ɔ *οἰκονομίας*.

IV: 8. Varia illa lectio *αἰχ-
ζλωτεύσας* &c. est ex septua-
nta interpp. *Ps.* LXVIII: 18.

V: 9. Pro *πνεύματος* legunt
c MSS. memorati *φωτός*. Vulg.
:is; item *Syr.* Tremellii. *Cæsar.*
ıbet *πνεύματος*: magis propriè,
ıia hi fructus agentis spiritus
nt; sed ipse spiritus est spiritus
cis, & lux ipsa est fructus spiri-
s. Spectat itaque ad Can. XXIX.

V: 27. Illud *αὐτὸς*, quod hi
odd. ponunt pro *αὐτὴν*, mu-
t sensum, & tollit subjectum;
m causa efficiens per *αὐτὸς* de-
;nanda, ex verbo & pronomi-
: *ἑαυτῷ* pateat. Editam lect.
ıbet *Cæsar. Steph. Complut.* alii-
ıe. Latina *Vulgata* habet: *I-
]*, cum nota variationis: *Sy-
:r* Tremell. *eam* exhibet, &
.dit *Ecclesiam.* Antiquissimæ e-
:iones typis expressæ Latinæ
:n exhibent.

AD COLOSS.

I: 2. Varia lectio facit vocem
:*λοσσαοῖς* quatuor syllabarum,
:a quoque *Κολοσσαεῦσιν*.

I: 14. Illa omissio est antiqua
:τοῦ αἵματος αὐτοῦ; non sunt
'im in Lat. *Vulg.* & *Syr.* Nil;o-
mittit *Cæsar.* nil *Bodl. Rom. Germ.
Oxon.* Efficacius illustrant *ἀπο-
λύτρωσιν.* Omissionis causa ple-
rumque oscitantia descriptorum
est; juxta Can. XI. & XXIX.
retinenda lectio edita.

I: 20. Rationes omissionis *διὰ
τοῦ αἵματος* ad vs. 14. vide.

II. THESSAL.

I: 10. Enallage istius *πιςεύου-
σιν* in *πιςεύσασιν*, est XX &
plurium Codd. Editam habet
Cæsar. cum aliis. Nil mutat in
sensu mutatio.

I. TIMOTH.

III: 3. Omittunt Codd. *μὴ
αἰσχροκερδῆ*, quod habent plura
MSSta & *Cæsar.* Omisit *Lat.* &
Tremell. *Syr.* Repetit verò Apo-
stolus infra vs. 8. ubi hæc requi-
rit in Diaconis, sine ulla varia
lectione, multo itaque magis ab
Episcopis, quod & fecit *cap.* I.
vs. 7. ad *Titum.*

IV: 1. Unde hoc magnum ad-
ditamentum ex *Wechel.* codice,
vel codicibus, quod nullus alias
Ms. nec *Cæsar.* nec *Latin.* nec
Syr. habet? valde suspectum tan-
tisper ad Canon. XIV. ablegan-
dum usque dum de vero codi-
ce, aut codicibus constiterit. *

V: 4. Illud *καλὸν* omittit ma-
gna pars Codd. Occurrit & cap.
II: 3. Rationem omissionis da-
re potest Can. XXXIII.

II. TIM.

II: 19. Pro *Χριςοῦ* plurimi
MSS. habent *κυρίου*, Res est
eadem;

* *Beza* protulit ex Epiphanio
Haeres. 78.

eadem; nam qui in vet. Test. fuit œconomus, etiam κύριος appellatur, & determinatè in Nov. T. Χριςός.

IV: 19. Πρίσκαν. vid. Rom. XVI: 3.

HEBR.

II: 7. Hi Codd. memorabilem clausulam omittunt, quam tamen habent *septuaginta* Interp.; quam & contextus sequentium requirit. Habet *Cæsar. Compl. Vulg.* Agnoscit *Syr.* & MSSta alia, una cum XVI. *Velesii.* itaque & nos eam agnoscamus, certi, esse ex Scriptura; unaque agnoscamus oscitantiam omittentium descriptorum.

IX: 1. Vocem σκηνὴ omittunt hi Codd. Nullus *Steph* nec *Veles.* nec *Cæsar.* Contextui necessaria videtur. Habet *Compl. Vulg.* vero omittit & *Beza*, qui *fœdus* in versione addit. Millius, uti nunc video, pro omissione pugnat, Bezæ non meminit.

XI: 13 Omittunt Codd. καὶ παρεπίδημοι, quod habet *Cæsar.* omnes *Steph. Syr. Lat.* & *Compl.* vid. Can. XXVI. & XXXIII.

XI: 23 Adsumenti, quod *Curcellæus* in fine versui annectit, quodque est in *Clarom.* addere solito, meminit *Erasmus*, putatque ob principium hujus versus juxta Can. II. neglectum esse. Non habet *Cæsar.* nec alii MSSti præter tres aut quatuor.

XII: 20. Finalia desunt in hisce MSStis & in *Cæsar.* aliisque. Habentur tamen *Exod.* XIX: 23. unde locus est desumtus. Omisit *Vulg.* & *Compl.* Facit huc aliquid Canon XXVI. & XXXIII.

JACOBI.

IV: 2. Φονεύετε. Ita in G[…] cis; ita *Syr Vulg. Erasmus* in [p…] ma editione; qui postea φθονε[…] legit, quod timidus in text[…] adsumsit. Vid. cum & *Bez*[…] ob MSStorum constantiam [non] mutandum.

IV: 12. MSSta addunt, [ὁ] κριτὴς, item alia, cum *Vulg*[…] Simile quid habet *Syr.* Trem[…] Adsumentum videtur desumt[…] ex *Proverb.* XX: 24. ex interp[re]tatione marginali forte. N[on] habet *Cæsar.* nullus *Veles.* N[…] *Vulg. Complut.*

IV: 24. Pro ἀνθρώπου leg[…] Codd αὐτῆς desumtum ex Ps[al]mo CIII: 15 & *Jes.* XL: 6. Agn[o]scunt ἀνθρώπου *Cæsar. Compl*[…] Non *Vulgatus*, non *Syrus.*

V: 10. Vide hic *Erasmum*, […] cum eo *Millium.*

I. PETR.

I: 24. Illud αὐτῆς, quod qu[i]dam Codd. habent, non est m[a]gni momenti. Efficacior mi[hi] videtur lectio edita, quam & ha[]bet *Cæsareus.*

III: 20. Illud ἅπαξ ἐξεδέχετο in multis MSStis passum est va[]rias mutationes. Nostra ἀπ[]εξεδέχετο, videtur orta ex coal[i]tione ambarum vocum; quæ […] in paucis codicibus inveniunt[ur] ἅπαξ ἐδέχετο. *Cæsareus* exhib[et] ἀπεξεδέχετο, quo verbo *Paul*[us] tantum utitur in N. T. & quide[m] ter in cap. VIII. ad *Rom.* Co[n]textus tamen & historia flag[i]tant, ut lectionem vulgatam r[e]tineamus.

III: 22. Additamentum po[…] Θεοῦ, *deglutiens mortem, ut vi*[…] *ætern*[…]

ternæ hæredes efficeremur; eſt tantum Cod. *Latini Vulgati* & ex eo Græcè a *Veleſio* verſum videtur. Quod mihi perſuadet, *Veleſium* data opera ſuis lectionibus nil aliud intendiſſe, quam ut, quæ in Græcis aliter ſe habent, conformaret eum Latinis. Imò & ſuſpicionem movet, iſtam *Veleſii* collectionem habere aliquid ſuppoſititii, quam Jeſuita Lud. de *La Cerda* propalavit. Vid. hiſt. Codicum.

IV: 14. In iſta Codicum varietate merito deſiderandum, ut ipſi inſpici poſſent, ut obſcuro aliàs loco mederi poſſemus. Verùm omnibus non licet eſſe tam felicibus. In *Caeſareo* probo tatis (quippe in quo tantùm ſexaginta vel ſeptuaginta inveniuntur alicujus momenti lectiones, id quod indicium eſt probitatis & convenientiæ cum collato Janſoniano edito, de quo in hiſtoria Codicum actum) iſta tantum inveniuntur, *καὶ δυνάμεως*. Verum neque hic, nec alii pauci Manuſcripti cogunt, ut a recepta lectione recedamus; maxime cum ea ſit vetuſtiſſimi *Alexandrini*, cæteris poſt eum demum natis. Poſt hæc ſcripta deprehendi quæ in collectaneis Clariſſ. *Millius* ad hunc locum adduxit; ad quæ remittendus lector, utpote qui conſenſum Codicum indicat.

II. PETR.

I: 3. Codd. hi pro *διὰ* legunt *ἰδίᾳ*, ſenſu non quidem malo; ſed mutatio videtur eſſe ex *διὰ*, cui deſcriptores primam ſyllabam inverſam præmiſerunt, ut juxta Can XXXV. efficacior eſſet lectio. *Vulg.* habet *propria virtute*. *Caeſareus* vulgatam lectionem, uti quoque Compl. cujus tamen Latina, habet Latinam vulgati.

I: 10. Addunt Codd. *ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν*, quod *Caeſar.* non habet; nec *Complut.* Habet *vulgatus*, paucaque MSSta, contra quæ pleraque teſtantur pro vulgato textu.

II: 2. Pro *ἀπωλείαις* legunt hi Codd. *ἀσελγείαις*, invito *Caeſareo*, qui habet vulgatam lectionem, nec ratio ulla ſuadet mutationem.

II: 4. Verſum hunc uti editus eſt, legit *Caeſareus*. Alii Codd. explicationis gratia quid addiderunt, quod quidem mentem Apoſtoli exprimit. Huc adductas variationes examinare D. *Millium* jam demum vidi.

I. JOH.

I: 5. Pro *ἐπαγγελία* legunt hi Codd. *ἀγγελία*, etiam *Caeſar.* ſenſu quidem non incommodo: ſed efficacior eſt edita lectio. Ita & *Vulg.* & *Syr.* Tremel.

II: 21. Additamentum non agnoſcit *Caeſareus*, nec *Complut.* attamen *Vulg.* & *Syr.* qui indicium faciunt antiquæ additionis, factæ fortaſſis ex naturâ Correlatorum.

IV: 3 Ἐληλυθότα. Vide de hoc loco *Socrat.* hiſt. Eccl. l. VII. cap. XXXII. *Vulg.* vertit *ſolvit*: quod eſt illud *καταλύει*. Item *Irenaeus* lib. III. cap. XVIII. *Tertul.* lib V. contra Marcion. cap. VI. *Caeſareus* nil mutat In criſi D. *Millii* poſt hæc inveni accuratam hiſtoriam, & apologiam editæ lectionis, ad quam lectorem remitto.

V: 6. & ſeq. *Complutenſis* exhibet locum cum hac differentia noſtrorum editorum: *in verſu*

su 7. in fine pro ἓν εἰσιν, habet εἰς τὸ ἓν εἰσιν: quod in editis est finis versus octavi; quale in hoc versu nil legitur. *In versu octavo*, pro ἐν τῇ γῇ, legit, quod idem est, ἐπὶ τῆς γῆς. In margine subjiciuntur verba *Thomæ* Aquinatis ad secundam decretalem. Ex hac editione, quæ ad fidem præstantissimorum MSS. edita est, indicium clarum habemus, quod in plurimis Manuscriptis locus sic inventus & lectus sit.

Codex *Cæsareus* optimæ notæ omittit versu *septimo* post μαρτυροῦντες cuncta usque ad versus octavi τὸ πνεῦμα. Alia manu in margine notatum erat Latine: *Tres sunt qui testimonium perhibent.* Versum *octavum* legit per trajectionem: καὶ οἱ τρεῖς εἰσιν εἰς τὸ ἕν. In versu *sexto* pro ὕδατος καὶ αἵματος, habet καὶ πνεύματος· postea vero legit: ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι. Versus ultimus istius capitis erat, uti in editis nostris, sine mutatione. Ab hoc codice abeunt tres *Stephaniani*, qui in versu *sexto* pro ὕδατος, legunt πνεύματος: postea vero, ἐν τῷ ὕδατι καὶ πνεύματι, uti in anteriori: & sic priorem variationem iterum evertunt. Duo tamen *Steph.* hic retinent illud anterius πνεύματι cum *Alexandrino*. Septem Codices omittunt versum *septimum* ἐν τῷ οὐρανῷ. In octo *Romanis* deerat versus *septimus*, *Complutensis*, primus impressus refert: εἰς τὸ ἓν εἰσιν. Deest quoque versus *septimus* in MS. *Colleg. Magd.* Oxoniensi. Versus *octavus* in MS. *Montf.* adest, exceptis verbis καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν. Codices Laurentii *Vallæ*, quibus usus est, locum agnoscunt. *Erasmus* in edit. 1522, locum edidit, uti in editis comparet; in commen[tariis] est iniquior, seque quibu[s]dam suspectum fecit. *Luther[us]* in sua versione omisit, nact[us] exemplar Græcum, in quo n[on] invenit versum *septimum*. P[ost] editiones Lutheri Germanic[as] anni 1600, est nescio a quo i[n]sertus. In meis typis excusis be[ne] multis inveni versus istos, e[x]cepto exemplari *Argentorate[nsi]* anni 1524. in quo non est v[er]sus septimus. *Syrus* non hab[et] versum septimum. Ibidem *T[re]mellius* in notis: *Totum versicul[um] septimum Syrum Testamentum omitt[it] sicut etiam multi codices Græci, qui ... restitui posset.* post Syriaca addi[t]: *Quia non modo in impresso, ... etiam in manuscripto codice Heid[el]bergensi omittebatur, textui inser[ere] non sum ausus.* Subjungit Fr. *J[u]nius: Ego vero ab Arrianis el[im] abrasum puto. Nam eum alioq[ui] contra Arrium disputatione in N[i]cæna Synodo habita sub finem ... duxisset Athanasius; atque hoc i[n] adjectione ad finem sequentis ver[sus]* (quam ibi insidiose in vers. sep[timo] eandem esse prædicabant) *fa[ci]le obtinuerunt apud imperitum E[c]clesiæ & ignavum librariorum vu[l]gus; Constantii maxime & Vale[n]tis Impp. temporibus.* Lovanien[ses] correctores Latinæ *vulgatæ* quinque MSS. versum septimu[m] abesse testantur: in plurim[is] itaque legitur. Qui casu omi[s]sum volunt, nituntur verbis ve[r]sus octavi: καὶ τρεῖς, quæ a[r]guunt septimum præcessisse: ... sic res pertineret ad canone[m] secundum. Defenderunt locu[m] multi, inter quos *Vedelius* si[n]gulari differt. In opusculis G[e]defr. *Wegnerus*, qui agnitum r[e]fert ab Hieronymo in Prole[g.] Epist. Can. ad Eustochium: ...

post eos alii; * De quo Joh. Henr. *Majus* in examine contra Simon. *Glassius* in Critic. propugnat locum. Christoph. *Sandius* in Interp. paradoxis impugnat, cum omnibus fere Socinianis, versum 7. cui occurrit *Wagnerus*. pugnat contra locum R. *Simonius* in Hist. Crit. N. T. cap. XVIII. pag. 352. & sæpius alibi. cui dissertationem opposuit Th. *Smith*. *Clericus* in Arte Critica multoties est contrarius, vol. II. p. 307. & seq. Iterum pag. 342. 394. & in notis ad *Hammondum*. Latissime, post hæc scripta vidi de hoc loco actum a Clariss. *Millio* aliquot foliis, ubi ex antiquitate ultima adducit quæ contra eum afferri possunt: tandem quæ eum stabiliunt. Ita ut hoc examine non fuisset opus, si exemplar *Millii* toties quæsitum à me & rogatum citius nancisci potuissem.

II. JOH.

vf. 8. Editam lectionem habet *Compl. Cæsareus*: variantem *Vulgatus*. Pertinet ad Can. IV. & XXVIII. *Grotio* mutationem probanti occurrit hic *Calovius*.

vf. 11. Additamentum est *Vesianum* & Latini *vulgati*; non habet *Cæsareus*. Remittendum ad Can. IX. & XIV.

JUD.

vf. 1. Ἡγιασμένοις habet *Cæsareus*, & *Complut*. ἠγαπημένοις. *Vulgatus*: *Qui sunt in Deo Patre*, *dilectis*. Uterque hic titulus fidelium passim occurrit. Stat copia MSS. pro edita; itaque remittenda lectio ad Can. V.

vf. 22. Variationem non agnoscit *Cæsareus*. Vid. vers. sequentem.

vf. 23. *Cæsareus* legit ἐλέγχετε ἐν φόβῳ. manuscripti memorati ἐλεεῖτε. Pertinet lectio ad Can. V. ἐλεεῖτε habet *Complutensis*; *Vulgatus* vero cum *Cæsareo*, *arguite*, sine nota variationis *Lovaniensium*. Sensus dogmaticus utriusque lectionis satis est commodus. Quia vero multitudo MSS. editam refert, illa præferenda. Variatio autem est ex versu 22. & 23. in quibus descriptores ἐλεεῖτε legerunt.

APOCAL.

II: 15. Omittit *Compl.* ὃ μισῶ. & exhibet ὁμοίως, *similiter*; quem sequitur *vulgatus*, sed remittit illud ad versum sequent.

XI: 15. Varia lectio per enallagen pro βασιλεῖαι, legit: ἐγένετο ἡ βασιλεία: mutans pluralem in singularem, quasi Orbis tantum esset unum regnum.

XIII: 7. Addunt hi Codd. καὶ λαόν. quod propter ἔθνος, quod in fine versus est, redundat. Habet tamen *vulgata*.

XIII: 18. In Numero χξς'. 666. *Petavii* unus habet: χις'. Alter omittit totum versum. Ex *Irenæi* lib. V. cap. XXX. patet jam olim errorem in numeris hisce fuisse commissum; asserit ille tamen lectionem editam verbis:

* *Claris. Joh. Henr.* Majus *in Examine Hist. Crit. Simon. cap.* XVIII. *ex professo.*

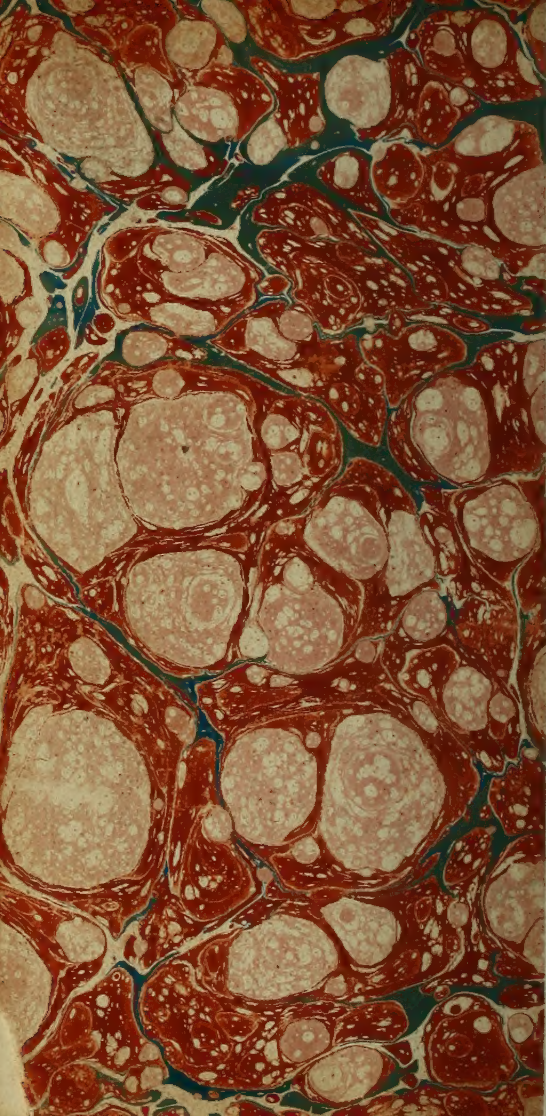
verbis : *Ignoro quomodo erraverunt quidam sequentes idiotismum, & medium frustrantes numerum nominis. quinquaginta numeros deducentes; pro sex decadis unam decadem volentes esse. Hoc autem arbitror scriptorum peccatum fuisse, ut solet fieri, quoniam & per literas numeri ponuntur, facile literam Graecam, quae sexagesimum enunciat numerum, in jota Graecorum literam expansam; post deinde quidam sine exquisitione hoc acceperunt.* Putat illos erroneos descriptores pro χξς'. 666. edidisse χις'.

XIV: 5. Illud ψεῦδος exprim quoque *vulgata*. Non multu differunt δόλος & ψεῦδος.

XIX: 17. Leviculæ sunt va riationes hujus versus, præt illam quæ *τόπον* pro *πλοῖον* l git *Compl.* Quod ad Can. est remittendum & oscitanti descriptorum imputandum. A μνης habet *Velesius*, in gratia *Vulgati*, qui *lacum* habet. Quo argumento est, ipsum quæsivi se lectiones vulgati.

F I N I S.

D02478831X
Duke University Libraries